provincie
Limburg

Provinciale Staten

Clustercode	RMT	**Uw kenmerk**	-
Ons kenmerk	DOC-00959495	**Maastricht**	10 juli 2026
Bijlage(n)	2	**Verzonden**	23 juli 2026

Onderwerp
G-26-020 Statenvoorstel inzake vaststellen Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Geachte Staten,

Hierbij ontvangt u de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, het daarbij horende delegatiebesluit en de Nota van Zienswijzen met wijzigingsvoorstellen op de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

In april 2021 hebben uw Staten opdracht gegeven tot het actualiseren en concretiseren van de POVI 2021. In een interactief proces met partners is de ontwerp-POVI 2026 tot stand gekomen. Deze heeft u op 8 mei 2026 vastgesteld. Een van de instrumenten om de provinciale belangen en ambities uit de POVI te borgen, is de Omgevingsverordening Limburg (OVL). De OVL is het juridisch bindende instrument waarmee onderdelen van dit beleid, waar nodig, worden doorvertaald in regels. Door de actualisatie van de POVI, hebben we ook de OVL moeten wijzigen. De officiële naam van deze wijzigingsverordening is “Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg”. Voor de leesbaarheid van deze nota, gebruiken we echter de afkorting “Wijzigingsverordening”.

De Ontwerp Wijzigingsverordening heeft ter inzage gelegen en er zijn 553 zienswijzen ingediend. Alle zienswijzen zijn beoordeeld en beantwoord. Veel zienswijzen hebben geleid tot wijzigingsvoorstellen. De beoordeling alsook de wijzigingsvoorstellen op de Ontwerp Wijzigingsverordening zijn opgenomen in de Nota van Zienswijzen.

Was – Wordt
De wijzigingsverordening die in de Preview van de Polviewer staat, laat de wijzigingen zien ten opzichte van de nu geldende verordening. Dit betreffen dus niet de wijzigingen ten opzichte van het *ontwerp*.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Om inzichtelijk te maken wat de wijzigingen n.a.v. de zienswijzen zijn, hebben we op basis van de Nota van Zienswijze een overzichtelijke was-wordt lijst opgesteld. U vindt deze in de bijlagen van het Statenvoorstel.

Waar is de Wijzigingsverordening te vinden?
Evenals de provinciale omgevingsvisie (POVI) wordt een Wijzigingsverordeing, zoals voorgeschreven in de Omgevingswet, opgeleverd en vastgesteld in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De Wijzigingsverordening 2026 is nu in de preview omgeving van de Polviewer te raadplegen via PlanoView (https://polviewer.nl/previewovl). De uiteindelijke versie ná vaststelling zal via de officiële website “regels op de kaart” van het Rijk: Regels op de kaart - Omgevingsloket en de officiele Polviewer: PlanoView (https://polviewer.nl/polviewer) worden gepubliceerd.

Moties en toezeggingen
De afgelopen periode is met betrekking tot verschillende moties, toezeggingen en amendementen aangegeven dat deze een plek zouden krijgen in de actualisering van de Wijzigingsverordening. De moties en toezeggingen die zijn afgedaan sinds de vaststelling Omgevingsvisie en middels deze wijzgingsverordening, vindt u in de bijlage van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

provincie
Limburg

Overzicht Uitgevoerde Moties & Toezeggingen inzake: POVI & Wijzigingsverordening 2026

In aanloop naar de actualisatie en gedurende de besluitvormingsperiode van de Provinciale Omgevingsvisie zijn diverse moties aangenomen en toezeggingen gedaan inzake de Provinciale Omgevingsvisie en de Wijzigingsverordening 2026. Deze laatste zal op 28 augustus 2026 besproken worden tijdens de Commissie LEO en ligt 25 september 2026 voor ter vaststelling door Provinciale Staten. Ter voorbereiding hierop doen wij u het overzicht van moties en toezeggingen toekomen die gedurende de afgelopen periode en met voorliggende Wijzigingsverordening zijn uitgevoerd. De moties en toezeggingen die in dit document niet aan de orde komen, worden op een later moment uitgevoerd. Over de voortgang wordt u middels de reguliere kanalen geïnformeerd.

Onderstaande moties en toezeggingen doen we hiermee dan ook af:

Motie 2999	Naar een ambitieuze omgevingsvisie
Motie 3077:	Plattelandseconomie en leefbaarheid
Motie 3292:	Maak bedrijventerreinen groener
Motie 3293:	Externe effecten op het NNL (onderdeel 3, onderdelen 1 & 2 lopen nog)
Toezegging 9836:	Bepaling betreffende afstand van 20km voor mestverwaarding wordt verwijderd
Toezegging 9840:	Leefbaarheid verankeren in de “nee-tenzij” regeling
Toezegging 9841:	Geen nieuwe regels in verwevingsgebied
Toezegging 9843:	Gemeentelijk beleid inzake schaduwplekken ihkv dierenwelzijn
Toezegging 9844:	Borgen voorkomen intrekken onherroepelijke vergunningen in OVL

Motie 2999: Naar een ambitieuze omgevingsvisie

Inhoud motie:

1. De groeiambitie te vertalen in de definitieve versie van het Ruimtelijk Voorstel, het Ruimtelijk Arrangement en te verwerken in een herziening van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening;
2. Daarbij specifiek te onderzoeken hoe op een verantwoorde wijze ruimte kan worden geboden aan gemeenten in het kader van het ‘straatje erbij’;
3. Parallel aan de processen in het kader van de woonopgave ook in te zetten op een (economische) acquisitiestrategie die gericht is op een duurzame bevolkingsgroei in heel Limburg.

Antwoord:

Er is een doorvertaling gemaakt van de verkenning van Straatje erbij in de POVI: 'Compacte en aantrekkelijke (binnen)steden zijn een belangrijk uitgangspunt. We concentreren grotere ontwikkelingen en grootschalige voorzieningen in het Stedelijk gebied. Zo houden we druk op de herstructurering van de bestaande woningvoorraad. Het behouden en ontwikkelen van groene kwaliteit in de stedelijke omgeving is van belang voor de gezondheid van inwoners en voor de klimaatrobuustheid van de stad. Het is daarom essentieel om bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen al vroeg aandacht te hebben voor de locatiekeuze. De geactualiseerde POVI biedt onder voorwaarden ruimte voor ontwikkelingen buiten het bestaand bebouwd gebied. Op tal van plekken in de vorm van een ‘straatje erbij’ en in een aantal gevallen in de vorm van uitleglocaties. In de Wijzigingsverordening is een doorvertaling gemaakt in de toelichting van artikel 12.1.

Tot slot is voor wat betreft de woningbouwopgave een duidelijke stip op de horizon gezet. Met de POVI is vastgesteld dat Limburg inzet op duurzame groei in Limburg. Dit is door vertaald naar de uitgangspunten voor de woningbouw (hoog ambitiescenario uit het behoefteonderzoek) enerzijds en de verstedelijkingsstrategie met Limburg Centraal en het Straatje erbij anderzijds.

Motie 3077: Plattelandseconomie en leefbaarheid

Inhoud motie:

1. *Om op korte termijn een visie te ontwikkelen gericht op het belang van plattelandseconomie en leefbaarheid met daarin ruime(re) mogelijkheden voor bedrijfseconomische activiteiten op vrijkomende agrarische locaties;*
2. *Te verkennen onder welke randvoorwaarden deze ruime(re) mogelijkheden kunnen worden toegestaan;*
3. *Deze visie en verkenning ter besluitvorming voor te leggen aan PS en onderdeel te laten zijn van zowel de nieuwe POVI als van het nieuwe conceptprogramma LPLG;*
4. *Waar relevant de doorwerking van deze nieuwe POVI op te nemen in de nieuwe omgevingsverordening.*

Antwoord:

Motie 3077 vraagt om een visie te ontwikkelen gericht op het belang van plattelandseconomie en leefbaarheid met daarin ruime(re) mogelijkheden voor bedrijfseconomische activiteiten op vrijkomende agrarische locaties. En daarbij te verkennen onder welke randvoorwaarden deze ruime(re) mogelijkheden kunnen worden toegestaan.

1,3 De gevraagde visie vormt onderdeel van de Provinciale Omgevingsvisie en werkt door in het nu voorliggende voorstel voor de gewijzigde Omgevingsverordening. Ter beantwoording van deze motie wordt onderstaand ingegaan op de mogelijkheden in de diverse zones.

2 We zien het Verwevingsgebied als het meest geschikte gebied om de relatie tussen agrarische productie en het leveren van diensten aan de samenleving tot uiting te laten komen. De verwevingsgebieden zijn nadrukkelijk ook bestemd voorland- en tuinbouw. Vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er in dit gebied ook kansen om verbindingen te leggen. We streven ernaar om vanuit een samenhangende, gebiedsgerichte aanpak slimme combinaties te ontwikkelen van land- en tuinbouw met andere functies, zoals Straatjes erbij, vrijetijdseconomie, natuurontwikkeling, lokale voedselproductie, wateropgaven, bosontwikkeling en stadslandbouw en -tuinbouw. We streven daarbij naar een samenleving, waarbij emissiearme land- en tuinbouw sterk verankerd is in de samenleving en dicht bij de woonomgeving voor jong en oud te beleven is. Daardoor draagt land- en tuinbouw bij aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving op haar beurt meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in zijn eigen directe leefomgeving.

In de Groenblauwe landbouwzone is verbrede land- en tuinbouw mogelijk die rekening houdt met de opgaven in een gebied. We staan deze verbreding toe om agrariërs te faciliteren in het ontwikkelen van een duurzaam agrarisch verdienmodel en om daarmee de transitie van het gebied mogelijk te maken.

Daarnaast bieden we middels een ‘nee,tenzij bepaling’ mogelijkheden voor niet-agrarische functies in het Primair landbouwgebied. Dit gebied staat in het teken van de primaire agrarische productie, maar middels deze bepaling is een afweging mogelijk waarbij onder meer wordt onderbouwd dat de niet-agrarische ontwikkeling minimale beperkingen oplevert voor bestaande, blijvende (en mogelijke toekomstige) landbouwbedrijven.

4 Bovenstaande is in de Omgevingsverordening, daar waar nodig, verder doorvertaald in regels

Motie 3292: Maak bedrijventerreinen groener

Inhoud motie: te onderzoeken of deelname aan het initiatief ‘Werklandschappen van de toekomst’ ook iets is voor de provincie Limburg om zich bij aan te sluiten en de uitkomst van dit onderzoek terug te koppelen aan PS.

Antwoord:
Dit onderzoek heeft rond de start van deze coalitieperiode, in 2023 reeds plaatsgevonden. In de minimale variant (pakket B) moesten ten minste 3 bedrijventerreinen willen participeren met een gezamenlijke lokale cofinanciering van €375.000. Tevens zou de Provincie Limburg moeten co-financieren voor €625.000 en nog eens €250.000 out-of-pocket in uren ambtelijke begeleiding (ten behoeve van communicatie en procesbegeleiding).

Aangezien indertijd maar één Limburgse gemeente interesse bleek te tonen en er geen Provinciale capaciteit en middelen in relatie tot bedrijventerreinen beschikbaar waren, is destijds afgezien van deelname.

Motie 3293: Externe effecten op het NNL.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:
1. Een onderzoek in te stellen naar aard en omvang van externe drukfactoren in NNL-gebieden die niet grenzen aan de GBLZ, de effecten daarvan en hoe die te mitigeren (dit onderdeel loopt nog);
2. Daarover aan Provinciale Staten te rapporteren (dit onderdeel loopt nog);
3. In de Toelichting op art. 7.4-7.10 van de Omgevingsverordening op te nemen dat de daarin opgenomen motiveringsverplichting m.b.t. aangrenzende NNL inhoudt: een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden (enkel dit onderdeel is met deze Wijzigingsverordening afgedaan).

Antwoord:
Het in de motie gevraagde onderzoek naar de aard en omvang van externe drukfactoren in NNL-gebieden die niet grenzen aan de GBLZ, de effecten daarvan en hoe die te mitigeren, zal worden gestart in de loop van 2026. De uitvoering van dit deel van de motie heeft geen direct gevolg voor de inhoud van de voorliggende wijzigingsverordening.

Het deel van de motie dat vraagt om in de toelichting op art. 7.4-7.10 van de Omgevingsverordening een passage op te nemen over de daarin opgenomen motiveringsverplichting met betrekking tot de aangrenzende NNL is overgenomen. Het betreft een verduidelijking van bestaand beleid.

In de tekst van de toelichting op artikel 7.4-7.10 (afdeling 7.2) van de Wijzigingsverordening 2026 is hiertoe het volgende opgenomen: De artikelen 7.4 tot en met 7.10 bevatten allemaal een gelijkluidend onderdeel b. De in dit onderdeel b opgenomen motiveringsplicht ten aanzien van de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg, houdt in dat er een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen dient te worden gemaakt, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk.

Toezegging 9836: Bepaling betreffende afstand van 20km voor mestverwaarding wordt verwijderd

Gedeputeerde Theuns zegt toe de bepaling betreffende de afstand van 20 km voor mestverwaarding te verwijderen uit de ontwerp wijziging van de Omgevingsverordening Limburg. Dit zal worden meegenomen in het statenvoorstel voor die wijziging voorzien in september 2026.

Antwoord:
Dit is verwerkt in artikel 10.10

Toezegging 9840: Leefbaarheid verankeren in de "nee-tenzij" regeling

Antwoord: Deze is verwerkt in de toelichting bij de artikelen 7.2 en 12.5 lid 4.

Toezegging 9841: Geen nieuwe regels in verwevingsgebied

Gedeputeerde Theuns zegt toe dat voor de verwevingsgebieden geen nieuwe regels zullen worden opgelegd, anders dan de algemene motiveringsplicht. Mocht in de toekomst toch worden overwogen om aanvullende regels te stellen voor de verwevingsgebieden, dan zal Provinciale Staten hierover vooraf worden geïnformeerd en zal, voorafgaand aan besluitvorming, onder andere een effectrapportage worden uitgevoerd, zoals ook geldt voor de overgangsgebieden.

Antwoord:
Wijzigingen aanbrengen in de omgevingsverordening gaat niet zomaar: dit zal altijd gebeuren middels een ontwerp dat 6 weken ter inzage moet liggen en Provinciale Staten zal de wijziging moeten vaststellen. Nieuwe Rijkszonering zou de provinciale zonering echter kunnen overrulen. Indien het Rijk hier ook regels aan koppelt, is de provincie wettelijk verplicht deze te volgen.

Toezegging 9843: Gemeentelijk beleid inzake schaduwplekken ihkv dierenwelzijn

Gedeputeerde Theuns zegt toe de invulling van gemeentelijk beleid omtrent het creëren van schaduwplekken in het kader van dierenwelzijn bij de gemeenten na te gaan en PS hierover te informeren voor de zomer van 2026.

Antwoord:
In het 'Besluit houders van dieren' is in artikel 1.6 (derde lid) is het volgende omtrent dit thema opgenomen: "Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren." Er is hier sprake van

een open norm, want het ‘Besluit houders van dieren’ beschrijft niet wat slechte weersomstandigheden zijn en wat wordt beschouwd als bescherming. De manier om dieren te beschermen tegen extreme weersomstandigheden verschilt per diersoort. Er zijn dus verschillende behoeften voor verschillende diersoorten.

De provinciale omgevingsverordening stelt geen regels met betrekking tot schuilgelegenheden omdat dit in het kader van het subsidiariteitsbeginsel onder de Omgevingswet veel meer past bij het gemeentelijke omgevingsplan. Gemeenten hebben een faciliterende en kaderstellende rol met betrekking tot dergelijke beschutting. Gemeenten gaan namelijk als eerste over de fysieke leefomgeving en stellen middels de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast welke functies aan locaties toebedeeld worden. Gemeenten kunnen daarin ruimte bieden voor het plaatsen van natuurlijke of kunstmatige (zowel permanent als ook tijdelijk) beschutting voor dieren.

Ten aanzien van natuurlijke en kunstmatige beschutting concluderen wij dat gemeenten onder natuurlijke beschutting meestal de toepassing van bomen, hagen, struiken en andere groene elementen verstaan. Het aanplanten van natuurlijke beschutting heeft een vrijwilligere insteek. Zo staat het de initiatiefnemer doorgaans vrij om dergelijke elementen aan te planten op het betreffende weiland. Door de Provincie en diverse Limburgse gemeenten wordt de aanleg van landschapselementen wel gestimuleerd. Hierbij is het van belang dat naar de (landschappelijke) identiteit van het gebied gekeken wordt. Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de Gebiedspaspoorten geven inspiratie voor een optimale landschappelijke inpassing.

Ook de toepassing van kunstmatige beschutting komt voor. Denk aan het ophangen van een schaduwdoek of het bouwen van een schuilgelegenheid. Een schaduwdoek kan veelal vergunningsvrij worden opgehangen. De meeste omgevingsplannen laten ook de bouw van een schuilgelegenheid toe. Overigens kunnen aan de schuilgelegenheid wel bepaalde eisen gekoppeld zijn op het vlak van de nokhoogte, oppervlakte en landschappelijke inpassing. In totaliteit dient de gemeente de balans tussen dierenwelzijn, landschappelijke kwaliteit en belangen van omwonenden te waarborgen.

Toezegging 9844: Borgen voorkomen intrekken onherroepelijke vergunningen in Omgevingsverordening

Gedeputeerde Theuns zegt toe voorafgaande aan de vaststelling van de Wijzigingsverordening van de Omgevingsverordening, PS te informeren over of en hoe het voorkomen van de intrekking van onherroepelijke vergunningen kan worden geborgd in de Omgevingsverordening.

Antwoord:
Het is niet mogelijk om in de Omgevingsverordening te bepalen dat wij een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit (hierna: natuurvergunning) niet ambtshalve intrekken om natuurdoelen te halen. Een dergelijke bepaling zou in strijd zijn met hogere regelgeving, namelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: het Bkl) en de Habitatrichtlijn. Daarmee zou de bepaling onverbindend zijn. Artikel 8.103, eerste lid, van het Bkl bepaalt namelijk dat het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit in ieder geval intrekt wanneer dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Volgens die bepaling zijn lidstaten (kort gezegd) verplicht om passende maatregelen te treffen om (verdere) verslechteringen of significante verstoring van de beschermde natuur in Natura 2000-gebieden te voorkomen.

Om te kunnen voldoen aan artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn moeten, zo volgt uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling), passende maatregelen getroffen worden. Intrekking of wijziging van een natuurvergunning is zo'n passende maatregel. Als het intrekken of wijzigen van een natuurvergunning de enige mogelijkheid is om verslechtering van de Limburgse Natura 2000-gebieden te voorkomen, dan *moet* het bevoegd gezag de natuurvergunning intrekken. Wanneer de dreigende verslechtering ook voorkomen kan worden met andere maatregelen, dan kan het bevoegd gezag kiezen:

1) er worden andere passende maatregelen getroffen om dreigende verslechtering van de Natura 2000-gebieden te voorkomen en/of
2) de natuurvergunning wordt ingetrokken.

Als het bevoegd gezag kiest voor andere passende maatregelen, dan moet, zo volgt verder uit de jurisprudentie van de Afdeling, duidelijk zijn:

- welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen;
- binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en
- wanneer verwacht wordt dat de maatregelen effectief zijn.

Voor zover de betreffende maatregelen nog niet zijn uitgevoerd dient dat binnen afzienbare tijd te gebeuren. Als een pakket of programma voor 'stikstofmaatregelen' *in uitvoering is*, is er sprake van andere passende maatregelen en is het bevoegd gezag niet (meer) verplicht om natuurvergunningen in te trekken.

Het vastgestelde Limburgs Offensief Stikstof (LOS) voorziet weliswaar in een eerste stap om tot een pakket aan maatregelen te komen, maar voldoet niet aan bovengemelde eisen. Ons College zet in het kader van de gebiedsprocessen op grond van het LOS actief in op het realiseren van een pakket aan maatregelen dat wel voldoet, zodat intrekking van natuurvergunningen kan worden voorkomen. Dat neemt echter niet weg dat expliciet in de Omgevingsverordening opnemen dat geen natuurvergunning uit eigen beweging zal worden ingetrokken, in strijd is met hogere regelgeving.

provincie Limburg

Statenvoorstel

Ruimte

Onderwerp	Vaststellen Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Datum	24 juli 2026
G-nummer	G-26-020

Onderwerp

Vaststellen Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Samenvatting

Wij presenteren u hierbij de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (Wijzigingsverordening). Het gaat om een wijziging van de Omgevingsverordening Limburg (OVL) naar aanleiding van de op 8 mei 2026 vastgestelde geactualiseerde POVI.

De wijzigingen in deze Wijzigingsverordening zijn met name gericht op de actualisaties uit de POVI. De geactualiseerde Wijzigingsverordening is het resultaat van intensieve afstemming met partners en verwerking van de reacties op de 553 ingediende zienswijzen. Al deze zienswijzen zijn beoordeeld en voorzien van een antwoord en eventueel een voorstel om de ontwerp Wijzigingsverordening te wijzigen. Het resultaat is gebundeld in een Nota van Zienswijzen.

Uw Staten wordt gevraagd de digitale Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en het Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg vast te stellen.

Waar is de Wijzigingsverordening te vinden?
Evenals de provinciale omgevingsvisie (POVI) wordt een Wijzigingsverordening, zoals voorgeschreven in de Omgevingswet, opgeleverd het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De Wijzigingsverordening 2026 is nu in de preview omgeving van de Polviewer te raadplegen via PlanoView (https://polviewer.nl/previewovl). De uiteindelijke versie ná vaststelling zal via de officiële website “regels op de kaart” van het Rijk: Regels op de kaart - Omgevingsloket en de officiële Polviewer: PlanoView (https://polviewer.nl/polviewer) worden gepubliceerd.

Voorstel

1. In te stemmen met de bestuurlijke standpunten t.a.v. de ingediende zienswijzen zoals geformuleerd in de Nota van Zienswijzen;

2. De digitale Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg vast te stellen met inachtneming van de in de Nota van Zienswijzen voorgestelde wijzigingen;
3. Het Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg vast te stellen;
4. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 te verzorgen.

Aanleiding en bestuurlijke context

Nederland en dus ook de provincie Limburg heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met een toenemend aantal grote opgaven. Het zijn opgaven die allemaal nodig zijn en allemaal tegelijk moeten worden opgepakt. Dat is complex, want we hebben niet overal de ruimte voor. Dat betekent dat we slim moeten om gaan met de ruimte die we hebben. Niet alles kan meer overal. We moeten keuzes maken én we moeten slimme combinaties maken. Die keuzes en combinaties komen samen in de POVI die u op 8 mei 2026 vaststelde. De nu voorliggende wijzigingsverordening is voor de borging hiervan één van de instrumenten, en wel het juridische instrument. De OVL is het juridisch bindende instrument waarmee onderdelen van dit beleid, waar nodig, worden doorvertaald in instructieregels voor gemeenten en het waterschap en soms direct werkende regels voor burgers en bedrijven. Daarmee is de OVL het instrument waarmee provinciale belangen juridisch worden geborgd. Wat de OVL is en wat het verschil is tussen POVI en OVL wordt in deze video uitgelegd:
https://youtu.be/SSDqJMKTpsA?si=FQeJwq5IAA3acfk2

Door de actualisaties in de POVI, is het noodzakelijk om ook de OVL te wijzigen. Het nu voorliggende stuk heet dan ook officieel “Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg”. Voor de leesbaarheid van deze nota, gebruiken we de afkorting “Wijzigingsverordening”.

Bevoegdheid

Uw Staten zijn bevoegd tot vaststelling van de Omgevingsverordening Limburg. De opzet en scope van deze wijzigingsverordening sluit geheel aan bij de Omgevingswet, inclusief publicatie in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De nu voorliggende Wijzigingsverordening wijzigt de Omgevingsverordening Limburg die sinds 1 januari 2024 in werking is (en eenmaal eerder, met ingang van 4 februari 2025 is gewijzigd).

De Omgevingsverordening Limburg heeft als grondslag artikel 2.6 van de Omgevingswet. Wijzigingen van de omgevingsverordening doorlopen de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 16.32 Omgevingswet). Vaststelling van (een wijziging van) de omgevingsverordening vindt plaats door Provinciale Staten, tenzij zij de bevoegdheid voor vaststelling of wijziging van een onderdeel op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet hebben gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten.

Beoogd resultaat
Deze wijzigingsverordening is de juridische borging van de POVI2026. Daar waar de POVI kaders stelt, stelt de omgevingsverordening regels om toe te werken naar toekomstbestendige ontwikkelingen en de balans te borgen tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. Instructieregels zijn bindend voor gemeenten of waterschap (afhankelijk van de inhoud). Regels over activiteiten zijn rechtstreeks bindend voor burgers en bedrijven, bijvoorbeeld in het geval van regels met betrekking tot grondwaterbeschermingsgebieden of stiltegebieden.

Participatie
Het opstellen van de Ontwerp Wijzigingsverordening is deels een parallel proces geweest met het opstellen van de POVI. Dit proces is gestart nadat de Ontwerp POVI ter inzage is gelegd en is parallel aan de verwerking van de zienswijzen van de POVI opgesteld. Met verschillende partners hebben vanaf de zomer van 2025, in september en december, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau gezamenlijke sessies plaatsgevonden en is de mogelijkheid geboden om ook op individueel niveau het gesprek te voeren. Eind februari 2026 zijn conceptteksten gedeeld met partners, waaronder gemeenten, waterschap en diverse belangenorganisaties. Tot slot heeft begin april 2026 nog een brede sessie met gemeenten plaatsgevonden waarin de eerste reacties op de ontwerp Wijzigingsverordening gedeeld zijn. Omdat de ontwerp Wijzigingsverordening slechts beperkte wijzigingen van direct werkende regels voor burgers en bedrijven bevat, zijn er geen extra sessies georganiseerd voor bewoners. Zoals in het Plan van Aanpak Omgevingsvisie reeds vermeld, is bij het opstellen van de Provinciale omgevingsvisie voortgebouwd op reeds bestaande participatie met burgers.

Zienswijzeperiode
Een verplicht onderdeel van het proces rondom het wijzigen van een Omgevingsverordening is de zienswijzeperiode. Gedurende deze periode kon iedereen aangeven het (on)eens te zijn met het ontwerp van de Wijzigingsverordening. Het ontwerp van de Wijzigingsverordening heeft gedurende 6 weken (van 1 april t/m 13 mei 2026) ter inzage gelegen. We hebben in totaal 553 zienswijzen ontvangen. Deze zijn als volgt onder te verdelen:

Type Indiener	Aantal Zienswijzen
Particulieren en bedrijven	500
(Semi)overheden	34
Organisaties en belangenbehartigers	16
Buitenland	3
Totaal	**553**

Alle zienswijzen zijn nauwkeurig gelezen, geordend en beoordeeld. Waar zienswijzen betrekking hebben op een concreet onderdeel van de Ontwerp Wijzigingsverordening, is beoordeeld of dit aanleiding geeft tot aanpassing van de tekst van de regel, de toelichting, bijlagen of kaartlagen. Waar zienswijzen vooral een bredere zorg, interpretatievraag of bestuurlijk signaal bevatten, is dit in de Nota van Zienswijzen via een generiek antwoord behandeld. Deze werkwijze maakt het mogelijk om zowel individueel ingebrachte punten zorgvuldig te beantwoorden als veel voorkomende zorgen herkenbaar en overzichtelijk te behandelen.

Een aanzienlijk deel van de zienswijzen heeft geleid tot aanpassing of verduidelijking van de Ontwerp Wijzigingsverordening. Deze aanpassingen zijn verwerkt in de regels zelf, de bijlagen, de kaarten en/of de toelichting. Daarnaast is de Ontwerp Wijzigingsverordening op een aantal onderdelen ambtshalve gewijzigd, onder andere naar aanleiding van moties, doorwerking van amendementen naar aanleiding van de POVI en bestuurlijke toezeggingen gedurende de Commissie LEO van 17 april 2026 en Statenvergadering van 8 mei 2026. Het betreft aanpassingen en verduidelijkingen van het ter inzage gelegde ontwerp.

In de Nota van Zienswijzen zijn soortgelijke zienswijzepunten samengevat tot één overkoepelende zienswijze per artikel. Soms worden aan deze samenvattingen ook specifieke reacties toegevoegd. Naar aanleiding van zienswijzen is de ontwerp Wijzigingsverordening gewijzigd in het aangepaste ontwerp dat nu als voorstel voor ligt. Omdat de renvooi functie van het DSO enkel het verschil laat zien met de vigerende Verordening en niet met het ter inzage gelegde ontwerp, is ook een overzichtelijke “was-wordt” lijst opgesteld. Deze was-wordt lijst laat zien welke wijzigingen ten opzichte van het ter inzage gelegde ontwerp zijn aangebracht, naar aanleiding van de zienswijzen of ambtshalve wijzigingen.

Zoals aangegeven is op een aantal thema’s een ambtshalve wijziging doorgevoerd en heeft een aantal thema’s te maken gekregen met amendementen op de POVI die doorwerken in de Wijzigingsverordening. Dit geldt bijvoorbeeld voor de H2-H4 risico gebieden met betrekking tot wateroverlast en de daarbij bijbehorende kaartlagen. Ook deze zijn opgenomen in de Nota van Zienswijze.

Hoofdthema's uit de zienswijzen & wijzigingen
Binnen de zienswijzen valt aantal thema's op:

1. Land- en Tuinbouw
Een groot deel van de zienswijzen van particulieren en bedrijven heeft betrekking op de land- en tuinbouw. In veel gevallen richten deze zienswijzen zich niet op één specifieke regel, maar op de verwachte gevolgen van de Wijzigingsverordening voor de land- en tuinbouw. In deze zienswijzen wordt vaak ingegaan op zorgen van mensen over hun toekomstperspectief. De meeste van deze zienswijzen (ca. 400) zijn geschreven door adviesbureaus en zijn om die reden nagenoeg identiek. Om recht te doen aan de in deze zienswijzen geuite zorgen, is een verzamelantwoord geschreven waarin de relatie en de verschillen tussen de POVI en Omgevingsverordening zijn uitgelegd. Daarnaast is duidelijk uitgelegd wat de effecten van de Wijzigingsverordening zijn op de land- en tuinbouw. We lezen in de zienswijzen dat de sector zich zorgen maakt dat de Wijzigingsverordening beperkende regels oplegt voor de bedrijfsvoering, bestaande rechten en het grondgebruik. In het antwoord leggen we uit dat deze zorgen, hoewel begrijpelijk, vaak onterecht zijn. Hiermee erkennen we dat veel zienswijzen niet uitsluitend juridisch-technisch van aard zijn, maar ook uitdrukking geven aan zorgen over de toekomst van agrarische bedrijven. Deze zorgen worden in de Nota van Zienswijzen expliciet benoemd en betrokken bij de bestuurlijke afweging.

Specifieke zienswijzepunten zijn separaat beantwoord waardoor de indieners naast het verzamelantwoord ook een op hun zienswijze toegespitst antwoord krijgen.

Ten opzichte van de ter inzage gelegde Ontwerp Wijzigingsverordening betreft de grootste wijziging met betrekking tot het thema landbouw de paragraaf mestverwaarding: De regels met betrekking tot mestverwaarding in de ter inzage gelegde Ontwerp Wijzigingsverordening waren erop gericht om mestverwaardingsinstallaties ten behoeve van de groengasproductie op de juiste plek te krijgen. De regels maakten echter de verwaarding van mest ten behoeve van bodemgesteldheid moeilijker, terwijl dat juist bijdraagt aan kringlooplandbouw en bodemkwaliteit. De ingediende zienswijzen op dit punt hebben het effect gehad dat de paragraaf mestverwaarding specifieker toegeschreven is naar mestvergisting ten behoeve van de groengasproductie. Daarnaast is de aparte instructieregel over solitaire (industriële) verwaarding van mest geschrapt. Door het (ter uitvoering van een van de POVI-amendementen), schrappen van de voorwaarde dat bij collectieve mestverwaarding de mest binnen een straal van 20 km moet worden aangevoerd, is de relevantie voor deze aparte instructieregel vervallen. De ruimte die voor grootschalige mestvergisting is op bedrijventerreinen wordt primair bepaald door de regels die voor het bedrijventerrein gelden.

2. Wonen
Ook het thema wonen komt in de zienswijzen terug, o.a. ten aanzien van de "nee, tenzij regeling voor wonen in het primair landbouwgebied", de “samenhangende integrale onderbouwing”, het “ruimtelijk knelpunt” en huisvesting voor arbeidsmigranten.

Wonen, “nee tenzij” & “ruimtelijk knelpunt”
Ten aanzien van het thema wonen zijn met name zienswijzen ontvangen met betrekking tot de "nee tenzij" regeling, het daarbij opgenomen criterium dat een ruimtelijk knelpunt wordt opgelost en het vereiste van de samenhangende integrale onderbouwing met betrekking tot plannen voor woningbouw in de gemeente. Deze onderdelen hangen nauw met elkaar samen. De tekst van het betreffende artikel is iets anders geformuleerd, en er is een verduidelijkende toelichting van de term ‘ruimtelijk knelpunt’ toegevoegd waarin een koppeling met ‘leefbaarheid’ gelegd is.

Samenhangende Integrale Onderbouwing (SIO)
Met name gemeenten hebben zienswijzen ingediend met betrekking tot het opstellen van een Samenhangende Integrale Onderbouwing (SIO). In de nota van zienswijzen zijn we uitgebreid ingegaan op wat we hier onder verstaan. Gemeenten is bovendien beloofd dat zij een handreiking, en indien nodig hulp, krijgen hoe hier mee om te gaan.

Huisvesting voor arbeidsmigranten
Ten aanzien van het sub-thema huisvesting voor arbeidsmigranten zijn verscheidene zienswijzen ontvangen. Gemene deler hiervan is dat ruimtelijke, sociaal maatschappelijke en economische belangen een rol spelen bij dit onderwerp. Dat vraagt om integrale afweging en borging van al deze belangen in de OVL.
Enerzijds speelt de OVL in op een samenhang tussen de woonbehoefte van arbeidsmigranten die langdurig in Limburg werken en wonen en degenen die hier kortdurend verblijven. Anderzijds worden ruimtelijke mogelijkheden geboden voor huisvesting voor short-stay. Vanwege deze integraliteit en om recht te doen aan de rol van de gemeenten, is parallel aan de zienswijzeperiode van de OVL een traject gestart om tot bestuursafspraken over huisvesting voor arbeidsmigranten te komen.

3. Nee, tenzij voor nieuwe niet-agrarische activiteiten in het primair landbouwgebied
Deze regeling roept, zo blijkt uit de zienswijzen, de nodige vragen op. Sommige insprekers vinden de regeling te veel ruimte bieden en vragen om een duidelijkere formulering. Anderen vinden hem juist te zeer dichtgetimmerd. Men is bezorgd dat dit potentiële initiatiefnemers afschrikt en innovatie tegenhoudt. We hebben in de Nota van zienswijzen uitgelegd dat de regeling juist ruimte laat voor lokaal gebiedsgericht maatwerk. De gemeenten moeten daarbij uiteraard wel rekening houden met de opgenomen voorwaarden in de OVL, die vooral erop gericht zijn om het doel van deze zone, namelijk maximale ruimte geven aan de landbouw, waar te kunnen maken.

Belangrijkste wijzigingen t.o.v. het ontwerp zijn dat er een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de nee, tenzij voor wonen (artikel 12.5 lid 4) en de nee, tenzij voor alle overige niet-agrarische activiteiten (artikel 7.1 en 7.2). De voorwaarde in 7.2 lid 3 om een ruimtelijk of milieutechnisch knelpunt op te lossen, wordt geschrapt.

4. Natuur
In het voorstel voor de OVL2026 is invulling gegeven aan het Plan van aanpak verbetering natuurcompensatie dat ons college sonderend aan uw Staten heeft voorgelegd naar aanleiding van de aanbevelingen die zijn voortgekomen uit het onderzoek van de controlecommissie naar de kwaliteit van natuurcompensatie. In de regels hiervoor in bijlage IX zijn in de zienswijzeperiode nog verbeteringen aangebracht.

Bij de behandeling van het Plan van aanpak verbetering natuurcompensatie in de Commissie Leefomgeving op 23 januari 2026 is door de portefeuillehouder toegezegd in te gaan op de middelen en capaciteit die nodig zijn voor de uitvoering van de regels met betrekking tot natuurcompensatie. We concluderen dat er voldoende middelen en capaciteit beschikbaar zijn voor de uitvoering van de regels omdat de voorgestelde wijzigingen van de regels leiden niet tot een taakverzwaring voor de provincie. Het beëindigen van de mogelijkheid voor financiële natuurcompensatie zorgt er voor er minder inzet van de provincie nodig is. Hier staat tegenover dat de inzet op de controle op de kwaliteit van natuurcompensatie wordt versterkt. De omvang van de taken op het vlak van natuurcompensatie wordt overigens met name bepaald door de omvang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarbij natuur dient te worden gecompenseerd en in mindere mate door aanpassingen van de regels in de OVL.

Wijziging Delegatiebesluit
Provinciale Staten hebben in de Omgevingswet de bevoegdheid gekregen om de vaststelling of wijziging van delen van de omgevingsverordening te delegeren aan Gedeputeerde Staten. Hieraan hebben uw Staten invulling gegeven in het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (Provinciaal Blad 27 november 2023, Nr. 13930) voor een aantal specifieke in dat besluit genoemde onderdelen. De Wijzigingsverordening heeft tot gevolg dat ook het Delegatiebesluit op onderdelen moet worden aangepast. Daarom is ook een voorstel voor wijziging van het Delegatiebesluit bijgevoegd. Het gaat grotendeels om aanpassing van verwijzingen naar gewijzigde artikelen. Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in het Delegatiebesluit zijn (in volgorde):

- **Bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing van de zonering** als dat nodig is bij wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg (wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg zelf is reeds gedelegeerd) (artikel 6.3, lid 1);

- **Bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing van ecologische verbindingszones** (artikel 6.3, lid 2 en 3);

- **Bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden en tot het stellen van regels ter borging van generieke en specifieke maatregelen binnen de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gericht op herstel of verbetering van de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden** (artikel 6.4);
  Omdat de toelichting in het delegatiebesluit vrij technisch is, lichten wij dit specifieke onderdeel graag nader toe:
  Op 26 juni 2026 ontvingen wij van het Rijk de Kamerbrief Stikstof. Hierin presenteert het Rijk *"een maatregelenpakket om Nederland weer in beweging te brengen. Zodat boeren duidelijkheid krijgen, de natuur zich herstelt, bouwers weer kunnen bouwen en we weer vergunningen kunnen verlenen"*.
  Ook Limburg wil op dit vlak meters maken, omwille van natuurherstel en vergunningverlening. Zodra het Rijk daar aanleiding toe geeft, willen wij snelheid kunnen maken. Dat kan niet als wij dan een reguliere wijzigingsprocedure van de verordening moeten doorlopen Dan kunnen wij immers pas over 2 jaar zaken verankeren. Om deze versnelling te kunnen bereiken, hebben we Pels Rijcken – Advocaten gevraagd om ons te adviseren over de vraag of Provinciale Staten bepaalde bevoegdheden kunnen delegeren aan Gedeputeerde Staten en hoe invulling gegeven kan worden aan de hardheidsclausule die is opgenomen in artikel 10.14, vierde lid, van de Wijzigingsverordening. Op basis van die adviezen is artikel 10.14, vierde lid van de Wijzigingsverordening aangepast en is artikel 6.4 in het Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit opgenomen. De adviezen van Pels Rijcken - Advocaten zijn als bijlagen bij dit Statenvoorstel toegevoegd.

  Uiteraard gaat dit delegatiebesluit niet ten koste van de gebiedsprocessen en de publieke participatie. Deze blijven fier overeind staan. Ook beperkt dit besluit zich enkel tot natuurherstellende maatregelen en verbeteringsmaatregelen in de indicatieve zones overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden. Deze zones zijn reeds opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en in de Wijzigingsverordening. De te delegeren bevoegdheid is daarmee dus duidelijk ingekaderd.

  Dit voorstel is derhalve op dit moment de beste en juridisch houdbare oplossing om snelheid te betrachten voor natuurherstel en vergunningverlening.

- **Bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing van werklocaties** (artikel 9.1).

- **Bevoegdheid tot het vaststellen en toevoegen van de kaarten H2/ H4**:

  Ook dit artikel lichten we onderstaand nader toe:
  Op 8 mei 2026, bij het vaststellen van de Provinciale Omgevingsvisie hebben Provinciale Staten het amendement 211 *"Nijskens c.s. inzake waterveilig bouwen in waterveiligheidszone H5"* aangenomen. Dit amendement is volledig uitgevoerd, met uitzondering van de laatste zin *"In de Provinciale Omgevingsverordening wordt hiertoe een instructieregel opgenomen in de vorm van een motivatieplicht"*. Na diverse pogingen via verschillende kanalen hebben wij moeten constateren dat de hiervoor beschikbare kaarten met betrekking tot de zones H2-H4 op dit moment technisch gezien te zwaar zijn om deze op te nemen in het DSO. Verwijzen naar kaarten op een externe website laat de Omgevingswet niet toe. De Omgevingswet schrijft voor dat bij een regel die niet in de hele provincie geldt, een werkingsgebied in het DSO moet worden opgenomen. Dit volgt uit de Regeling standaarden publicaties Omgevingswet, die verwijst naar de vastgestelde standaard voor omgevingsverordeningen, de zogenoemde STOP/TPOD. Dit betekent dat, als we bij dit artikel zouden verwijzen naar een externe website, een initiatiefnemer zich erop kan beroepen dat de regel niet verbindend is. Om deze redenen stellen we voor het artikel dat de motivatieplicht omschrijft, nu wel al op te nemen in de Wijzigingsverordening en deze pas op een later tijdstip in werking te laten treden. . Namelijk: op een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip dat ligt na het moment waarop de betreffende kaarten voldoen aan de eisen van het DSO en deze zijn vastgesteld.

De toelichting bij het ontwerpbesluit Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg geeft een nadere uitleg over wat er gewijzigd is en waarom delegeren ten aanzien van deze onderwerpen belangrijk is.

Opmerkingen:

- Ook bij een wijziging van de Omgevingsverordening die gedelegeerd is aan Gedeputeerde Staten geldt de wettelijke verplichting dat een ontwerp 6 weken ter inzage wordt gelegd voor zienswijzen;

- Provinciale Staten behouden de bevoegdheid om onderdelen van de Omgevingsverordening die Gedeputeerde Staten mogen wijzigen, zelf te wijzigen, namelijk samen met andere onderdelen. Dit volgt uit artikel 1.2, tweede lid van het Delegatiebesluit.

Risico's en kanttekeningen

<u>We moeten keuzes maken</u>
Niet alles kan meer overal en, zoals het Rijk in de Nota Ruimte aan geeft, en op verzoek van onze partners in de ruimtelijke ordening moeten er keuzes gemaakt worden welke doelen en ambities we op welke plekken willen nastreven. Dat heeft u op 8 mei 2026 middels het vaststellen van de POVI gedaan.

Als wij alles overal zouden toestaan, komen er uiteindelijk meer functies in het geding dan door nu keuzes te maken. U heeft daarom in de POVI gekozen voor gerichte zonering en het nastreven van specifieke doelen binnen de betreffende zones. De Omgevingsvisie beschrijft de rol van de Provincie en inzet van de belangrijkste sturingsinstrumenten die moeten bijdragen aan realisatie van de doelen. Daarbij wordt ook ruimte gegeven aan de regionale partners en ruimte voor gebiedsgericht maatwerk. De nu voorliggende Wijzigingsverordening borgt op onderdelen de door u vastgestelde en in de POVI omschreven provinciale belangen en ambities.

Financiën

De Omgevingsverordening is het belangrijkste juridische instrument van de Provincie voor uitvoering van de POVI. De verordening bevat geen regels over (de inzet van) financiële instrumenten.

Het opstellen van de Wijzigingsverordening zelf is gedekt met reguliere middelen vanuit programmalijn 5.1.3 en het cluster Ruimte.

Communicatie

Een uitgebreid burgerparticipatie traject is uitgevoerd in het kader van de omgevingsvisie die in 2021 is vastgesteld. Omdat de door u vastgestelde POVI een actualisatie was van de POVI uit 2021, en de Wijzigingsverordening daar weer een uitwerking van is, is daarop voortgebouwd. Bovenstaand is conform het participatieplan dat in de mededeling portefeuillehouder van 5 september 2024 is toegestuurd aan Provinciale Staten (DOC-00691973).

In het kader van de actualisering van de POVI is een uitgebreid participatietraject met diverse partners uitgevoerd, zoals gemeenten, maatschappelijke organisaties, waterschap, en waterleidingmaatschappij. Vanaf de startbijeenkomst in oktober 2024 zijn stakeholders op verschillende manieren uitgebreid in positie gebracht zoals werkconferenties, werkgroepen, individuele ambtelijke en bestuurlijke overleggen, tekenateliers, het meelezen van conceptteksten en nadere afstemming naar aanleiding van zienswijzen. Ook voor de Verordening heeft, deels gezamenlijk met het proces rondom de POVI, een soortgelijk proces plaats gevonden. Dit alles in de geest van de Omgevingswet die uitgaat van participatie in beleidsvorming.

In aanloop naar de tervisielegging van de Ontwerp Wijzigingsverordening is een filmpje gemaakt om beter uit te leggen wat het verschil is tussen de POVI en de Wijzigingsverordening.

Provinciale Staten zijn gedurende het gehele proces betrokken geweest. Op de eerste plaats en ten aanzien van de POVI via sonderende sessies in de Statencommissies LEO (23/01/25, 15/04/2025, 24/11/2025). Tijdens deze sessies zijn discussiebladen behandeld op basis van de belangrijkste keuzevraagstukken die de aanleiding vormden voor de actualisatie van de POVI uit 2021. In het voorjaar van 2026 zijn de meest voorkomende zienswijzen op hoofdlijnen toegelicht. Aan de Statenwerkgroep omgevingsvisie is de handreiking gedaan om laagdrempelig ambtelijk advies te vragen.

Vervolg

De Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt zo snel mogelijk na vaststelling door uw Staten gepubliceerd. Dat gebeurt digitaal op het Omgevingsloket, maar ook in het Provinciaal Blad. Daarnaast worden indieners van zienswijzen actief en persoonlijk geïnformeerd over de Nota van Zienswijzen. Het Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg wordt in het Provinciaal Blad gepubliceerd.
Na publicatie treden de Wijzigingsverordening en het Wijzigingsbesluit in werking.

De omgevingsverordening is een belangrijke schakel in de uit de Omgevingswet afkomstige “beleidscyclus”. Het is van belang dat Omgevingsvisie, de daarbij horende instrumenten (waaronder de omgevingsverordening), programma’s en beleidskaders actueel
en op elkaar afgestemd zijn. Een goede monitoring en actualisatie is een belangrijk onderdeel van de beleidscyclus. Vanaf de vaststelling van de Omgevingsvisie 2026 start ook de beleidsmonitoring als belangrijk vervolgonderdeel van de beleidscyclus. De daarbij horende instrumenten en programma’s maken daar onderdeel van uit. Het modulaire karakter van de in mei vastgestelde POVI en de nu voorliggende Wijzigingsverordening bieden de mogelijkheid om, indien nodig, onderdelen tussentijds te actualiseren

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Besluit: Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (Analoge versie ter service. U stelt de digitale versie vast)
- Bijlage 2: Nota van Zienswijzen Wijzigingsverordening 2026
- Bijlage 3: Was-wordt lijst OVL: Overzicht van wijzigingen ten opzichte van het Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
- Bijlage 4a: Ontwerp Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg
- Bijlage 4b: Ontwerp Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg_met renvooi
- Bijlage 5a: Advies van Pels Rijcken van 6 juli 2026 inzake Delegatie toekomstige Bevoegdheid
- Bijlage 5b Advies van Pels Rijcken van 9 juli 2026 inzake Mogelijkheid delegatie bevoegdheden PS in kader stikstofmaatregelen
- Bijlage 5c Advies van Pels Rijcken van 9 juli 2026 inzake Evenredigheid bij maatwerk Omgevingsverordening

ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-26-020

Onderwerp: Vaststellen Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van
besluiten:

1. In te stemmen met de bestuurlijke standpunten t.a.v. de ingediende zienswijzen zoals geformuleerd in de Nota van Zienswijzen;
2. De digitale Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg vast te stellen met inachtneming van de in de Nota van Zienswijzen voorgestelde wijzigingen;
3. Het Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg vast te stellen.
4. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie van de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg te verzorgen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter

provincie limburg

PROVINCIAAL BLAD

Officiële uitgave van de provincie Limburg

Omgevingsverordening Limburg

Provinciale Staten van Limburg besluiten:

Artikel I

De 'Omgevingsverordening Limburg' te wijzigen overeenkomstig 'bijlage A';

Artikel II

De Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg treedt in werking met ingang van de dag na de dag van bekendmaking van deze Wijzigingsverordening in het Provinciaal Blad, met uitzondering van de artikelen 12.2 en 12.3 welke in werking treden met ingang van de dag waarop het Besluit versterking regie volkshuisvesting in werking treedt en met uitzondering van artikel 3.7 welke in werking treedt op een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip.
Maastricht, 25 september 2026

Provinciale Staten voornoemd

de voorzitter, de heer E.G.M. Roemer
de griffier, de heer mr. A.O.J. Pregled

concept

Dit document bevat verschilmarkering t.o.v. eerdere regelingtekst.

Tekst en afbeeldingen die worden toegevoegd zijn onderstreept en groen gemarkeerd, of van een groen kader voorzien.

Tekst en afbeeldingen die worden verwijderd zijn doorgestreept en rood gemarkeerd, of van een rood kader voorzien.

Bijlage A Omgevingsverordening Limburg

A

Artikel 1.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 1.3 Schakelbepaling

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder een omgevingsplan mede verstaan een projectbesluit van gedeputeerde staten.

2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt voor de toepassing van paragraaf 8.1.2 onder een omgevingsplan mede een projectbesluit van het dagelijks bestuur van het waterschap verstaan.

B

Artikel 2.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.1 Instructieregel reserveringszone provinciale weg

1. Een omgevingsplan geeft de functie reserveringszone provinciale weg aan de zone van 15 meter aan weerszijden grenzend aan de buitenste kantstreep van een op de kaart aangeduide provinciale weg.

2. Een omgevingsplan laat in de reserveringszone provinciale weg geen bouwwerken toe.

3. Het eerste lid geldt niet voor:
   a. tijdelijke bouwwerken;
   b. bouwwerken als bedoeld in artikel ~~2.15f~~ 2.29 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

C

Artikel 2.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.2 Instructieregel reserveringszone spoorweg

1. Een omgevingsplan geeft de functie reserveringszone spoorweg aan de zone van 15 meter aan weerszijden, gemeten vanuit het hart van een op de kaart aangeduide spoorweg.

2. Een omgevingsplan laat in de reserveringszone spoorweg geen bouwwerken toe.

3. Het eerste lid geldt niet voor:
   a. tijdelijke bouwwerken;
   b. bouwwerken als bedoeld in artikel ~~2.15f~~ artikel 2.29 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

D

Artikel 2.6 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.5 kan in elk geval worden gewijzigd of ingetrokken als gedeputeerde staten dit nodig achten in het belang van het gebruik of de bescherming van de provinciale weg, dan wel de wijziging of uitbreiding van de provinciale weg.

E

concept

Na paragraaf 3.2.2 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 3.2.3 Schaderegeling herinrichting natuurbeekzones

Artikel 3.5 Instructieregel schaderegeling herinrichting natuurbeekzones

Alvorens een natuurbeek in een natuurbeekzone wordt heringericht voorziet het waterschap in een adequate schaderegeling.

F

Het opschrift van paragraaf 3.2.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf ~~3.2.3~~ 3.2.4 Klimaatadaptatie

G

Het opschrift van artikel 3.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.5~~ 3.6 Klimaatadaptatie

H

Na paragraaf 3.2.3 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 3.2.5 Wonen en verblijven in waterveiligheidszones H2 tot en met H6

Artikel 3.7 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H2 tot en met H4

De motivering bij een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de waterveiligheidszones H2 tot met H4 beschrijft hoe rekening is gehouden met de waterveiligheidsrisico's ter plaatse.

Artikel 3.8 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H5

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg voorziet niet in een nieuwe functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.

2. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg laat een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als het waterschap en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord hebben geadviseerd over het waterveilig kunnen realiseren van de functie en de functie niet tot onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders leidt.

3. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid laat een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie in de nabijheid van een beek alleen toe als de functie geen nadelige effecten op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem heeft.

4. Aan het waterschap wordt in ieder geval advies gevraagd over:
   a. het overstromingsrisico op lokaal niveau, onderzocht met actuele gegevens;
   b. waterdiepte en stroomsnelheid en de combinatie van beide;
   c. de snelheid waarmee het water kan stijgen;
   d. onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie;
   e. bij ligging in de nabijheid van een beek, het effect op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem.

concept

concept

5. Aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord wordt in ieder geval advies gevraagd over de mogelijkheden van vluchtwegen en evacuatie.

6. De motivering bij een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg beschrijft:
   a. de wijze waarop is omgegaan met de adviezen bedoeld in het tweede lid;
   b. of en hoe de nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie op een beschermingsniveau van 1:100 per jaar te brengen is.

Artikel 3.9 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H6

Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H6 voorziet niet in een nieuwe woonfunctie, verblijfsrecreatiefunctie of functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.

I

Het opschrift van artikel 3.6 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.6~~ 3.10 Melding

J

Het opschrift van artikel 3.7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.7~~ 3.11 Risicoanalyse badwaterbassins

K

Artikel 3.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.8~~ 3.12 Beheersplan badwaterbassins

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 15.64, tweede lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, omschrijft het beheersplan in elk geval de volgende maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers van badwaterbassins met een diepte van meer dan 1,40 meter, te voorkomen of te beperken:
   a. gedurende de openingstelling van één of meer badwaterbassins met een diepte van meer dan 1,40 meter voor gebruikers, wordt vanaf iedere op het schematisch overzicht als bedoeld in ~~Artikel 3.7~~artikel 3.11 opgenomen (strategische) locatie door tenminste één toezichthouder toezicht uitgeoefend;
   b. indien een meer dan gemiddeld gebruikersaantal, de gesteldheid van de gebruikers dan wel het gebruik van een speeltoestel daar aanleiding toe geeft, wordt vanaf de relevante (strategische) locatie(s) als hiervoor aangeduid door meerdere toezichthouders toezicht uitgeoefend;
   c. de toezichthouders beschikken aantoonbaar over de vaardigheid van reddend zwemmen;
   d. de toezichthouders verrichten geen andere taken wanneer toezicht wordt uitgeoefend;
   e. gedurende de openingstelling van één of meer badwaterbassins met een diepte van meer dan 1,40 meter voor gebruikers, blijft het uitoefenen van toezicht vanaf de diverse (strategische) locatie(s) als hiervoor aangeduid onder alle omstandigheden – dus ook bij calamiteiten - gewaarborgd.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 15.64, tweede lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving omschrijft het beheersplan in elk geval de volgende maatregelen om het risico van letsel en de nadelige gevolgen van incidenten te voorkomen of te beperken:
   a. gedurende de openingstelling van één of meer badwaterbassins met een diepte van meer dan 1,40 meter voor gebruikers, beschikt ten minste één van de aanwezige toezichthouders over een geldig EHBO-diploma;

b. gedurende de openingstelling van één of meer badwaterbassins met een diepte van meer dan 1,40 meter voor gebruikers, beschikt ten minste één van de bij badwaterbassins aanwezige toezichthouders aantoonbaar over de vaardigheid van reanimeren.

L

Het opschrift van artikel 3.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.9~~ 3.13 Veiligheidsmarkeringen zwemlocaties

M

Het opschrift van artikel 3.10 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~3.10~~ 3.14 Logboek zwemlocaties

N

Artikel 4.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.2 Aanwijzing beschermingsgebieden

Als gebieden als bedoeld in artikel 7.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangewezen: ~~waterwingebied~~waterwingebieden, ~~grondwaterbeschermingsgebied~~grondwaterbeschermingsgebieden en de boringsvrije zone Roerdalslenk en Venloschol, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming.
Grondwaterbeschermingsgebieden zijn onderverdeeld in freatische grondwaterbeschermingsgebieden en niet-freatische grondwaterbeschermingsgebieden.
De boringsvrije zone Roerdalslenk is onderverdeeld in deelzones Roerdalslenk I, Roerdalslenk II, Roerdalslenk III en Roerdalslenk IV.

O

Artikel 4.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.4 Verboden en vergunningplichtige grondwateronttrekkingen

1. De waterschapsverordening bepaalt dat het in de hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken.

2. De waterschapsverordening bepaalt dat buiten de hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur, het verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken met een capaciteit van meer dan 10 m^3per uur voor andere doeleinden dan beregening en bevloeiing in de landbouw.

3. De waterschapsverordening bepaalt dat in het gebied ten noorden van de Feldbiss en de Eerste Noord-Oost Hoofdbreuk buiten een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken met een capaciteit van meer dan 10 m^3per uur voor beregening en bevloeiing in de landbouw.

4. De waterschapsverordening bepaalt dat het in de boringsvrije zone Roerdalslenk beneden de bovenkant van de Bovenste Brunssumklei verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken of water te infiltreren.

5. De waterschapsverordening bepaalt dat het in de boringsvrije zone Venloschol dieper dan vijf meter boven NAP verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken of water te infiltreren.

concept

6. Ten aanzien van de grondwateronttrekkingen bedoeld in het tweede en derde lid, mag de waterschapsverordening in plaats van een omgevingsvergunning bepalen dat algemene regels in acht moet worden genomen.

7. Als in de waterschapsverordening het zesde lid wordt toegepast bevat de waterschapsverordening een bepaling dat ten aanzien van de betreffende grondwateronttrekkingen het dagelijks bestuur van het waterschap maatwerkvoorschriften kan stellen.

P

Artikel 4.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.5 Beoordelingsregels grondwateronttrekkingen

1. De waterschapsverordening bepaalt dat de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.4, eerste en derde lid, voor beregening en bevloeiing in de landbouw slechts kan worden verleend, als:
~~a. het totale aantal putten, dat volgens de daarvoor geldende wettelijke bepalingen op 22 december 2009 legaal aanwezig was, niet toeneemt; en~~
~~b. een te plaatsen put binnen een bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij een natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.~~
a. het totale aantal putten, dat volgens de daarvoor geldende wettelijke bepalingen op 22 december 2009 legaal aanwezig was, niet toeneemt; en
b. een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij het natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.

2. De waterschapsverordening bepaalt dat de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.4, vierde en vijfde lid, slechts kan worden verleend voor een onttrekking die uitsluitend bestemd is voor menselijke consumptie.

3. De waterschapsverordening bepaalt dat bij beëindiging van een onttrekking de put zo wordt afgedicht dat grondwaterverontreiniging wordt voorkomen.

Q

Artikel 4.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.9 Instructieregel grondwaterverontreiniging

[Gereserveerd]
~~Gereserveerd~~

R

Artikel 4.12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.12 Aanwijzing vergunningvrije gevallen

Onverminderd het bepaalde in artikel 4.15, is buiten een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur voor het aanleggen of hebben van bodemenergiestystemen waarbij de onttrekken hoeveelheid grondwater niet meer is dan 10 m3 per uur, geen omgevingsvergunning vereist.

S

Artikel 4.23 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.23 Algemene regels Venloschol

1. Boorputten zijn niet dieper dan 3.500 meter onder maaiveld.

concept

2. Bij het opsporen van aardwarmte en het winnen van aardwarmte wordt voldaan aan de Mijnbouwwet.

3. Bij het aanleggen, hebben ~~of gebruiken~~ , gebruiken en afdichten van boorputten wordt de Beoordelingsrichtlijn Mechanisch Boren ~~BRLSIKB~~BRL SIKB 2100~~-~~ en het Protocol Mechanisch boren BRL SIKB 2101 in acht genomen.

T

Artikel 4.27 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.27 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen in grondwaterbeschermingsgebieden

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning grond of baggerspecie toe te passen in een grondwaterbeschermingsgebied, als de kwaliteit van de grond of de baggerspecie de maximale waarde van de volgende kwaliteitsklassen overschrijdt:
   a. ~~de kwaliteit van de grond of de baggerspecie de maximale waarde van de volgende kwaliteitsklassen overschrijdt:~~
      'wonen' bij toepassing op de bodem; of
      ~~1. 'wonen' bij toepassing op de bodem; of~~
      ~~2. 'licht verontreinigd' bij toepassing in oppervlaktewater; of~~
   b. ~~de kwaliteit van de grond of baggerspecie lager is dan de kwaliteit van de ontvangende bodem of waterbodem~~ 'licht verontreinigd' bij toepassing in oppervlaktewater.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid is het verboden zonder omgevingsvergunning grond of baggerspecie toe te passen in een grondwaterbeschermingsgebied als de kwaliteit van de grond of baggerspecie slechter is dan de kwaliteit van de ontvangende bodem of waterbodem.

~~2~~ 3. Het eerste lid ~~is~~en tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.

U

Artikel 4.28 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.28 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als de toepassing van de grond of de baggerspecie niet ~~plaatsvindt in het kader van~~ kan leiden tot een ~~vergunningplichtige milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3~~toename van het ~~Besluit activiteiten leefomgeving~~risico op verslechtering van de grondwaterkwaliteit.

V

Artikel 4.29 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.29 Kwaliteit grond en baggerspecie in waterwingebieden

1. De grond of baggerspecie die wordt toegepast in een waterwingebied heeft geen ~~lagere~~ slechtere kwaliteit ~~heeft~~ dan de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.

W

Artikel 4.32 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Artikel 4.32 Beperkt toegestane stoffen

1. Het is verboden de stoffen die zijn opgenomen in onderdeel B van bijlage III voorhanden te hebben in grotere mate aanwezig dan de in die bijlage aangegeven drempelwaarden.

2. Andere potentieel gevaarlijke stoffen zijn niet in grotere mate aanwezig dan 5000 kilogram vaste stof of 5 m^3vloeistof per opslageenheid, tenzij dat volgens onderdeel C van bijlage III naar hoedanigheid, mobiliteit en persistentie toelaatbaar is, als ze onder een van de volgende categorieën vallen:
~~1. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2 of 8;~~
~~2. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 9 die het aquatisch milieu verontreinigen; of~~
~~3. gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening.~~
a. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2 of 8;
b. gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 9 die het aquatisch milieu verontreinigen; of
c. gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening.

X

Artikel 4.33 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.33 Verkleining van het bodemrisico

Het bodemrisico van gevaarlijke stoffen, voor zover toegestaan op grond van de artikel 4.31 en artikel 4.32, wordt tot verwaarloosbaar verkleind door degene die de gevaarlijke stoffen voorhanden heeft, door het bieden van de hoogst mogelijke bescherming, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
~~1. volledig gesloten apparatuur of geïntegreerde lekdetectie;~~
~~2. opslag en gebruik boven een vloeistofdichte vloer of lekbak;~~
~~3. tweemaal vaker tussentijds bodemonderzoek dan geadviseerd in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) maar in ieder geval iedere vijf jaar.~~
a. volledig gesloten apparatuur of geïntegreerde lekdetectie;
b. opslag en gebruik boven een vloeistofdichte vloer of lekbak;
c. tweemaal vaker tussentijds bodemonderzoek dan geadviseerd in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) maar in ieder geval iedere vijf jaar.

Y

Paragraaf 4.3.6 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.6 Boorputten en grondroeringen

Artikel 4.36 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen, hebben, gebruiken en ~~gebruiken~~afdichten van boorputten, het roeren van de grond en het verrichten van andere activiteiten in de bodem in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones.

2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het aanleggen, hebben, gebruiken en ~~gebruiken~~afdichten van boorputten, het roeren van de grond en het verrichten van andere activiteiten in de bodem in de boringsvrije zone Venloschol, als dat gedaan wordt voor het opsporen van aardwarmte of het winnen van aardwarmte, bedoeld in ~~Paragraaf~~paragraaf 4.3.2.

Artikel 4.37 Aanwijzing verboden gevallen waterwingebied en Roerdalslenk

1. Het is verboden een boorput aan te leggen, te hebben of te gebruiken of de grond te roeren in een waterwingebied, als dat dieper dan drie meter beneden het maaiveld gedaan wordt.

2. Het is verboden een boorput aan te leggen, te hebben of te gebruiken of de grond te roeren in de boringsvrije zone Roerdalslenk, als dat dieper dan de bovenkant van de Bovenste Brunssumklei gedaan wordt.

concept

3. Het is verboden een activiteit in de bodem te verrichten in een waterwingebied als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast.

4. Het is verboden een activiteit in de bodem te verrichten in de boringsvrije zone Roerdalslenk als daardoor de beschermende werking van de Bovenste Brunssumklei kan worden aangetast.

5. De verboden, bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, gelden niet voor:
   a. werkzaamheden ten behoeve van waterwinning met het oog op openbare drinkwaterproductie;
   b. een boorput ten behoeve van het grondwaterbeheer overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet;
   c. het saneren van de bodem overeenkomstig paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving en het saneren van de bodem of het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst overeenkomstig de Wet bodembescherming;
   d. bodemonderzoeken die in de hoofdstukken 3 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving~~;~~ of bij of krachtens de Wet bodembescherming of ~~voor een bouwactiviteit bij of krachtens de Omgevingswet zijn voorgeschreven~~de Omgevingswet zijn voorgeschreven, met uitzondering van bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten.

6. De verboden bedoeld in het tweede en het vierde lid, gelden ook niet voor werkzaamheden ten behoeve van andere onttrekkingen dan onttrekkingen met het oog op de drinkwaterproductie, als deze uitsluitend bestemd zijn voor menselijke consumptie.

7. De verboden bedoeld in het eerste en het derde lid gelden niet voor een bodemonderzoek voor een bouwactiviteit in een waterwingebied waarvoor een omgevingsvergunning op grond van deze afdeling is verleend.

Artikel 4.38 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen grondwaterbeschermingsgebied en Venloschol

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een boorput aan te leggen, te hebben of te gebruiken of de grond te roeren in een grondwaterbeschermingsgebied, als dat dieper dan drie meter beneden het maaiveld gedaan wordt.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een boorput aan te leggen, te hebben of te gebruiken of de grond te roeren in de boringsvrije zone Venloschol, als dat dieper dan vijf meter boven NAP gedaan wordt.

3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit in de bodem te verrichten in een grondwaterbeschermingsgebied als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast.

4. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit in de bodem te verrichten in de boringsvrije zone Venloschol als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast.

5. De verboden bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, gelden niet voor:
   a. werkzaamheden ten behoeve van waterwinning met het oog op openbare drinkwaterproductie;
   b. een boorput voor het grondwaterbeheer overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet;
   c. het saneren van de bodem overeenkomstig paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving en het saneren van de bodem of het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst, overeenkomstig de Wet bodembescherming;
   d. bodemonderzoeken die in de hoofdstukken 3 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving of bij of krachtens de Wet bodembescherming of ~~voor een bouwactiviteit bij of krachtens de Omgevingswet zijn voorgeschreven~~de Omgevingswet zijn voorgeschreven, met uitzondering van bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten.

6. De verboden bedoeld in het tweede en het vierde lid gelden niet voor werkzaamheden ten behoeve van andere onttrekkingen dan onttrekkingen met het oog op de drinkwaterproductie, als deze uitsluitend bestemd zijn voor menselijke consumptie.

concept

7. De verboden bedoeld in het tweede en het vierde lid gelden niet voor het aanleggen of hebben van een open bodemenergiesysteem dat overeenkomstig ~~Artikel~~artikel 4.16, zesde lid, is gemeld of waarvoor op grond van ~~Artikel~~artikel 4.16, zevende lid, de meldingsplicht niet geldt.

Artikel 4.39 Meldingsplichten

1. Het verbod bedoeld in artikel 4.38, eerste lid, geldt niet indien het aanleggen van de boorput ten minste vier weken voor het begin ervan wordt gemeld aan gedeputeerde staten.

2. Het aanleggen, hebben of gebruiken van een boorput of het roeren van de grond in deelzone I van de boringsvrije zone Roerdalslenk, dat niet onder het verbod van artikel 4.37, tweede lidvalt en dat dieper ligt dan 20 meter beneden het maaiveld tot aan de Bovenste Brunssumklei, wordt ten minste vier weken voor het begin ervan gemeld aan gedeputeerde staten.

3. Het aanleggen, hebben of gebruiken van een boorput of het roeren van de grond in deelzone II van de boringsvrije zone Roerdalslenk, dat niet onder het verbod van artikel 4.37, tweede lid valt en dat dieper ligt dan 30 meter beneden het maaiveld tot aan de Bovenste Brunssumklei, wordt ten minste vier weken voor het begin ervan gemeld aan gedeputeerde staten.

4. Het aanleggen, hebben of gebruiken van een boorput of het roeren van de grond in deelzone III van de boringsvrije zone Roerdalslenk, dat niet onder het verbod van ~~Artikel~~artikel 4.37, tweede lid valt en dat dieper ligt dan 80 meter beneden het maaiveld tot aan de Bovenste Brunssumklei, wordt ten minste vier weken voor het begin ervan gemeld aan gedeputeerde staten.

5. Het aanleggen, hebben of gebruiken van een boorput of het roeren van de grond in deelzone IV van de boringsvrije zone Roerdalslenk, dat niet onder het verbod van artikel 4.37, tweede lid valt, wordt ten minste vier weken voor het begin ervan gemeld aan gedeputeerde staten.

6. De verboden bedoeld in artikel 4.37, tweede en vierde lid en artikel 4.38, eerste tot en met vierde lid, gelden niet voor een bodemonderzoek voor een bouwactiviteit dat ten minste vier weken voor de aanvangsdatum van de uitvoering daarvan wordt gemeld aan gedeputeerde staten en:
   a. het aannemelijk is dat de voor de realisatie van het bouwwerk waarvoor het bodemonderzoek wordt uitgevoerd benodigde toestemmingen en vergunningen zullen worden verkregen;
   b. het bodemonderzoek noodzakelijk is gelet op de voor het bouwwerk waarvoor het bodemonderzoek wordt uitgevoerd geldende regels en voorschriften;
   c. het aantal sonderingen en boringen niet groter is dan verplicht gelet op de voor het bouwwerk waarvoor het bodemonderzoek wordt uitgevoerd geldende regels en voorschriften;
   d. het bodemonderzoek wordt uitgevoerd in overeenstemming met de hiervoor geldende protocollen, zoals vastgelegd in SIKB-, BRL- of NEN-normen; en
   e. bij het trekken van de sondeerstaaf het gat wordt opgevuld om de beschermende werking van de kleilaag te herstellen, door injectie van afdichtingsmateriaal met een doorlatendheid van minder dan 10-9 m/s.

7. Een melding als bedoeld in het zesde lid bevat naast het bepaalde in artikel 1.5 de volgende gegevens:
   a. de beoogde aanvangsdatum van uitvoering van het bodemonderzoek;
   b. de maximale diepte van sonderingen en boringen; en
   c. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan het bepaalde in het zesde lid is voldaan.

8. Als de aanvangsdatum van de uitvoering van het bodemonderzoek als bedoeld in het zesde lid wijzigt, wordt ten minste zeven dagen voor de gewijzigde aanvangsdatum de nieuwe aanvangsdatum gemeld aan gedeputeerde staten.

Artikel 4.40 Beoordelingsregels en voorschriften

1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als de activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater.

2. Bij het aanleggen, hebben ~~of~~, gebruiken en afdichten van een boorput in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone wordt de Beoordelingsrichtlijn Mechanisch

Concept

boren BRL SIKB 2100- en het Protocol Mechanisch boren BRL SIKB 2101 in acht genomen, tenzij in de omgevingsvergunning anders is bepaald.

Z

Paragraaf 4.3.7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.7 Afvalwater en hemelwater

Artikel 4.41 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het op of in de bodem brengen van afvalwater in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden.

Artikel 4.42 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

1. ~~Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te brengen in een waterwingebied, met uitzondering van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening.~~
   Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te brengen in een waterwingebied, met uitzondering van afvloeiend hemelwater dat afkomstig is van een bouwwerk met een totale dakoppervlakte van maximaal 200 m2 of van één woning en dat alleen na doorsijpeling door de bodem of de ondergrond in het grondwater kan komen.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te brengen in een grondwaterbeschermingsgebied, met uitzondering van afvloeiend hemelwater dat alleen na doorsijpeling door de bodem of de ondergrond in het grondwater kan komen.

Artikel 4.43 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als ~~er geen schadelijke stoffen op of in~~de activiteit niet kan leiden tot een toename van de ~~bodem worden gebracht~~bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater.

AA

Na paragraaf 4.3.13 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 4.3.14 Bouwstoffen

Artikel 4.61 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het toepassen van bouwstoffen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden.

Artikel 4.62 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem toe te passen in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Artikel 4.63 Beoordelingsregel

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:
a. de toepassing van bouwstoffen noodzakelijk is voor een project van groot openbaar belang;
b. de aanvrager heeft aangetoond dat geen reëel alternatief beschikbaar is; en
c. er maatregelen worden getroffen om emissie naar bodem en grondwater volledig te voorkomen, waaronder in ieder geval afdichting, monitoring en een saneringsplan.

BB

Het opschrift van paragraaf 4.3.14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Paragraaf ~~4.3.14~~ 4.3.15 Overige milieubelastende activiteiten

CC

Het opschrift van artikel 4.61 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~4.61~~ 4.64 Toepassingsbereik

DD

Het opschrift van artikel 4.62 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~4.62~~ 4.65 Aanwijzing verboden gevallen

EE

Artikel 4.63 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~Artikel 4.63 Meldingsplicht~~

~~1. Het is verboden een milieubelastende activiteit, anders dan bedoeld in artikel 4.62, derde lid, te verrichten in een grondwaterbeschermingsgebied zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden aan gedeputeerde staten.~~

~~2. Het verbod geldt niet voor milieubelastende activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is vereist op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.~~

[Vervallen]

FF

Na paragraaf 4.3.14 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 4.3.16 Milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Artikel 4.66 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming.

Artikel 4.67 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een zoekgebied drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming een milieubelastende activiteit te verrichten die is opgenomen in bijlage V.

Artikel 4.68 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als de activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater.

GG

Afdeling 5.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

concept

Afdeling 5.1 Regels over activiteiten

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van activiteiten in, op, onder of boven:
a. de stortplaats in Montfort (gemeente Roerdalen);
b. de stortplaats in Landgraaf;
c. de stortplaats in Schinnen (gemeente Beekdaelen);
d. de stortplaats in Weert;
e. de bedrijfsgebonden stortplaats Louisegroeve in Sittard-Geleen;
f. ~~de baggerspecielocaties te Meers (gemeente Stein) en Swalmen (gemeente Roermond);~~ de baggerspecielocatie Trierveld (gemeente Sittard-Geleen); en
g. de baggerspecielocatie Swalmen (gemeente Roermond);

~~als daarvoor een sluitingsverklaring op grond van artikel 8.47 van de Wet milieubeheer is afgegeven.~~ als het bevoegd gezag de genoemde stortplaats voor gesloten heeft verklaard op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer.

Artikel 5.2 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. het voorkomen en waar nodig beperken van de risico's voor verontreiniging van de bodem en het grondwater;
b. het beschermen van de nazorgvoorzieningen en nazorgmaatregelen; het veiligstellen van de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen en de uitvoering van de nazorg;
c. het voorkomen van overschrijding van het doelvermogen zoals gestort in het nazorgfonds;
d. het waarborgen van de belangen vanuit gezondheid en veiligheid.

Artikel ~~5.2~~ 5.3 Aanwijzing verboden ~~gevallen~~activiteiten: nalaten

Het is verboden in, op, onder of boven een gesloten stortplaats activiteiten na te laten~~,~~ als daardoor:
a. de instandhouding van de nazorgvoorzieningen belemmerd kan worden; of
b. de aanwezige nazorgvoorzieningen beschadigd kunnen worden.

Artikel ~~5.3~~ 5.4 Aanwijzing vergunningplichtige ~~gevallen~~activiteiten

~~1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten in, op, onder of boven een gesloten stortplaats, als:~~
~~a. de activiteit niet wordt verricht ter uitvoering van het voor de stortplaats geldende nazorgplan;~~
~~b. de activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de nazorgvoorzieningen van de stortplaats.~~
Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit in, op, onder of boven een gesloten stortplaats te verrichten die niet dient ter uitvoering van het voor de gesloten stortplaats geldende nazorgplan en die niet in opdracht van Gedeputeerde Staten wordt verricht.

~~2. Het verbod is niet van toepassing op het verrichten van een activiteit voor zover hiervoor een omgevingsvergunning is verleend.~~

Artikel ~~5.4~~ 5.5 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

~~De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als het belang dat de gesloten stortplaats geen nadelige gevolgen voor het de fysieke leefomgeving veroorzaakt, zich daartegen niet verzet.~~
De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 5.4 wordt alleen verleend als de activiteit:
a. verenigbaar is met het belang van de werking en instandhouding van de aanwezige nazorgvoorzieningen;
b. verenigbaar is met de uitvoering van een nazorgmaatregel;
c. en geen overschrijding van het berekende doelvermogen en de daarbij behorende belastingaanslag met zich brengt.

Artikel ~~5.5~~ 5.6 Voorschriften omgevingsvergunning

1. Aan de omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die nodig zijn gelet op het oogmerk waarvoor de regels in deze afdeling zijn gesteld.

2. Aan de omgevingsvergunning kunnen in ieder geval voorschriften worden verbonden die tot doel hebben:

a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te garanderen;
b. aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen; of
c. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel ~~5.6~~ 5.7 Indieningsvereisten aanvraag omgevingsvergunning

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4 bevat de gegevens vermeld in de leden 2 tot en met 8.

2. Bij de aanvraag wordt een rapport met verduidelijkende tekeningen ingediend, opgesteld door een ter zake deskundig bureau. Het geldende nazorgplan voor de gesloten stortplaats en de daarin opgenomen maatregelen dienen aantoonbaar te worden betrokken en als uitgangspunt bij de aanvraag te worden genomen.

3. Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid bevat:
   a. een overzicht van de locatie, de situering van de voorgenomen activiteit, de toegankelijkheid van de locatie, dwarsdoorsneden, details van de beoogde te treffen voorzieningen en een overzicht van de aanwezige nazorgvoorzieningen op de gesloten stortplaats;
   b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit;
   c. een beschrijving van contacten over de voorgenomen activiteit met andere instanties, waaronder de gemeente en het waterschap, belangengroepen en derden;
   d. een gemotiveerde toelichting waarom de activiteit in overeenstemming is met het omgevingsplan, dan wel een voor de activiteit verleende omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
   e. een gemotiveerde toelichting of voor de voorgenomen activiteit een m.e.r-procedure of m.e.r.-beoordelingsprocedure noodzakelijk is;
   f. een beschrijving van eventuele andere omgevingsvergunningen of meldingen die nodig zijn voor de uitvoering van de voorgenomen activiteit.

4. Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid geeft inzicht in de wijze waarop de bouw, exploitatie en beëindiging van de voorgenomen activiteit zich verhouden tot de gebruiksbeperkingen die vanwege het nazorgregime op de gesloten stortplaats van toepassing zijn.

5. Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid bevat onderbouwde informatie over de invloed van de voorgenomen activiteit op:
   a. de op de gesloten stortplaats aanwezige nazorgvoorzieningen;
   b. de bereikbaarheid van de gesloten stortplaats en van de daar aanwezige nazorgvoorzieningen;
   c. de instandhouding van de voorzieningen ter voorkoming van emissies naar het milieu en de omgeving;
   d. het vigerende beheer- en onderhoudsprogramma behorende bij het nazorgplan voor de gesloten stortplaats;
   e. de periodieke controle, het herstel en de vervanging van die nazorgvoorzieningen.

6. Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid bevat onderbouwde informatie over de effecten van de activiteit en, waar aard en omvang van de activiteit daartoe aanleiding geven, worden daarbij ook onderzoeksrapporten overgelegd. Voor zover van toepassing wordt daarbij ingegaan op de volgende aspecten:
   a. de opbouw van de aanwezige bovenafdichting;
   b. het functioneren van de bovenafdichting voor wat betreft draagvermogen, stabiliteit, en waterafvoer en de levensduur van de bovenafdichting;
   c. het functioneren van de onderafdichting;
   d. het functioneren van de percolaatafvoer en de percolaatwaterzuivering;
   e. het functioneren van de stortgasontrekkingsputten, de stortgasafvoer en de stortgasinstallatie;
   f. het functioneren van het monitoringsysteem, waaronder peilbuizen en drainagestelsels;
   g. de plaatselijke geohydrologische situatie;
   h. de milieuhygiënische kwaliteit van het grondwater en eventueel optredende verspreiding van aanwezige verontreinigingen;
   i. de geotechnische aspecten van de ondergrond en het stortlichaam met name het effect op de zakking van de bovenafdichting. Hierbij kunnen belasting- en zettingsberekeningen nodig zijn;
   j. het effect op de vervorming, zoals de toegestane rek van de diverse constructieonderdelen van de bovenafdichting en de waterafvoer van de afdichting. Hierbij dient extra aandacht

concept

concept

te worden gegeven aan het effect op de functionaliteit van de voor de afwatering in de bovenafdichting aanwezige hemelwaterdrains, drainagematten en leidingen;

k. de beschouwing van en het effect op de stabiliteit van de gesloten stortplaats, waar nodig onderbouwd met berekeningen op kritische plaatsen en bij extra belasting op taluds van de stortplaats. Belangrijk aandachtspunt hierbij is het beschouwen van de effecten op de gesloten stortplaats van windbelasting op windgevoelige elementen van de voorgenomen activiteit;

l. de toe te passen funderingen en hoe deze zich verhouden tot de nazorgvoorzieningen;

m. de vanwege de voorgenomen activiteit optredende emissies en effecten op milieu, lucht, bodem, water, natuur, landschap en omgeving, met aandacht voor cumulatie daarvan met de effecten vanwege de gesloten stortplaats zelf;

n. de maatregelen die getroffen worden om de eventuele invloed van de voorgenomen activiteit op de nazorgvoorzieningen en de effecten op het beheer en onderhoud van die nazorgvoorzieningen te mitigeren en de wijze van monitoring daarvan.

7. Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid bevat een beschrijving van de risico's die als gevolg van de voorgenomen activiteit kunnen ontstaan en de wijze waarop de risico's ondervangen worden voor:

a. de op de gesloten stortplaats aanwezige nazorgvoorzieningen, waarbij de dimensies van de voorgenomen activiteit worden afgezet tegen de oppervlakte, diepte en hoogte van de gesloten stortplaats;

b. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen van de gesloten stortplaats.

8. ~~Een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3 ten minste het volgende:~~

~~a. een omschrijving van het voorgenomen gebruik van de gesloten stortplaats, de kadastrale aanduiding en een kadastrale kaart van het gebied van de stortplaats en met aanduiding van het gebied waar voorzieningen ter bescherming van het milieu (nazorgvoorzieningen) aanwezig zijn;~~

~~b. een omschrijving van de maatregelen die worden getroffen om de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te waarborgen, aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen en anderszins de uitvoering van de nazorg niet te belemmeren;~~

~~c. een beschrijving van de wijze van monitoring en evaluatie van de uitvoering van de onder b bedoelde maatregelen en de rapportage daarover aan gedeputeerde staten.~~

Het rapport met tekeningen bedoeld in het tweede lid bevat een beschrijving van:

a. de te treffen maatregelen die erosie tegengaan;

b. de aan te brengen beplanting;

c. de veiligheidsaspecten bij het op de gesloten stortplaats in werking zijn van stortgasontrekking, en de daarbij behorende leidingen en stortgasverwerking;

d. de wijze waarop het beheer en onderhoud van de voorgenomen activiteit en te treffen maatregelen worden ingepast in het beheer- en onderhoudsprogramma van het nazorgplan, waarbij wordt ingegaan op:

1. de technische aspecten, waaronder monitoring, controle, inspectie, beheer en uitvoering;
2. een nulmeting, zodat milieuhygiënische effecten en de gevolgen van beheer en onderhoud ten opzichte van de start van de voorgenomen activiteit inzichtelijk zijn te maken;
3. de organisatorische aspecten en de invulling daarvan, zoals bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen, de wijze van afstemming tussen de exploitant van de activiteit en de provinciale nazorgorganisatie, communicatie naar derden;
4. de financiering van de activiteit en de effecten ervan op de nazorgkosten;
5. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het zonder belemmeringen of hinder doorgang laten vinden van de uitvoering van de wettelijke nazorgtaak van de Provincie op de stortlocatie.

9. Gedeputeerde Staten kunnen andere of aanvullende eisen aan de aanvraag stellen dan bedoeld in de leden 1 tot en met 8.

HH

Artikel 6.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.1 Aanduiding stiltegebieden

1. Gedeputeerde staten zorgen ervoor dat de grens van het stiltegebied goed zichtbaar is aangeduid door borden van het model RVV L306b en ~~RVV 306e~~RVV L306e.

2. De borden worden geplaatst langs ~~alle~~ openbare wegen en langs vaarwegen die toegang geven tot het gebied of die daaraan grenzen.

II

Afdeling 6.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.2 Instructieregels stiltegebieden

Artikel 6.2 Kernkwaliteiten stiltegebieden

~~1. De kernkwaliteiten van stiltegebieden zijn:~~
~~a. een natuurlijk stil karakter, een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving ter bevordering van het welzijn en de gezondheid van bezoekers en de geluidgevoelige fauna, bijdragend aan de bewustwording van een stil milieu en stille natuur;~~
~~b. geen verstoring van de stilte, uitgedrukt in een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van ten hoogste 40 dB(A);~~
~~c. het behoud van de stilte, wat in ieder geval tot uitdrukking komt in het streven naar:~~
~~1°. alleen een geluidsbijdrage van gebiedseigen activiteiten in het stiltegebied;~~
~~2°. geen toename van de geluidsbijdrage van niet-gebiedseigen activiteiten in het stiltegebied.~~
De kernkwaliteiten van stiltegebied zijn:
a. een natuurlijk stil karakter ter bevordering van het welzijn en de gezondheid van bezoekers en de geluidgevoelige fauna, bijdragend aan de bewustwording van een stil milieu en stille natuur;
b. een richtwaarde van een 24-uursgemiddeld geluidsniveau $L_{Aeq,24h}$ van 40 dB(A).

~~2. De kernkwaliteiten van stiltegebieden zijn nader uitgewerkt in bijlage VI.~~

Artikel 6.3 Instructieregels kernkwaliteiten stiltegebieden

1. ~~De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in een stiltegebied, bevat een beschrijving van:~~
~~a. de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten;~~
~~b. de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan;~~
~~c. de wijze waarop de negatieve effecten op het stille- en natuurlijke karakter worden voorkomen.~~
De motivering bij een omgevingsplan, dat betrekking heeft op een gebied gelegen in een stiltegebied, bevat met het oog op het in stand houden of bereiken van de kernkwaliteiten bedoeld in artikel 6.2, in elk geval:
a. een beschrijving van de functie die aan een locatie binnen het stiltegebied is toegedeeld en hoe die in evenwicht is met het natuurlijk stille karakter van het gebied;
b. een onderbouwing waaruit blijkt dat de nieuwe bij de functie behorende geluid veroorzakende activiteit, de maximaal toelaatbare waarde van 35 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ op 30 meter vanaf de activiteit niet overschrijdt;
c. in geval van wijziging van een bestaande geluid veroorzakende activiteit waarvoor geluidvoorschriften gelden: een onderbouwing waaruit, naast het gestelde onder a en b, blijkt dat het totale geluid van de activiteit na wijziging (bestaand en nieuw samen) niet hoger wordt dan vastgelegd in de bestaande geluidvoorschriften;
d. in geval van wijziging van een bestaande geluid veroorzakende activiteit waarvoor geen geluidvoorschriften gelden: een onderbouwing waaruit, naast het gestelde onder a en b, blijkt dat de maximaal toelaatbare waarde van 40 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ voor het totale geluid van de activiteit na wijziging (bestaand en nieuw samen) op 50 meter vanaf de activiteit, niet wordt overschreden; en
e. in geval op 30 meter vanaf de activiteit menselijk stemgeluid, niet zijnde muziekgeluid of stemgeluid vermengd met muziekgeluid, duidelijk hoorbaar kan zijn: de wijze waarop dat geluid met andere gebruiksregels dan met waarden tot een aanvaardbaar niveau in het omgevingsplan wordt beperkt.

concept

2. Voor het bepalen van de geluidbelasting van een geluid veroorzakende activiteit als bedoeld in het eerste lid geldt artikel 6.6 van de Omgevingsregeling, met daarop de volgende verbijzonderingen:
   a. er geldt een beoordelingshoogte van 1,5 meter boven maaiveld;
   b. de beoordelingsperiode betreft het gehele etmaal ($L_{Aeq,24h}$), zonder toepassing van toeslagen op geluidbijdragen in de verschillende etmaalperioden;
   c. indien hoorbaar muziekgeluid in de buitenlucht niet is uitgesloten wordt rekening gehouden met de toeslag van 10 dB voor bijzondere geluiden, voor dat deel van de beoordelingsperiode dat er sprake is van muziekgeluid;
   d. de afstand wordt gemeten vanaf de begrenzing van de locatie waar de geluid veroorzakende activiteit wordt verricht, waarbij toepassing is gegeven aan het gestelde onder e;
   e. activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:
      1. rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
      2. elkaar functioneel ondersteunen worden als één geluid veroorzakende activiteit beschouwd.

Artikel 6.4 Ontheffing instructieregels stiltegebieden

1. ~~Bij de beoordeling van een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 1.6 wordt rekening gehouden met het bepaalde in bijlage VI.~~
   Een ontheffing als bedoeld in artikel 1.6 wordt alleen verleend als:
   a. de functie past binnen het gebied;
   b. de functie niet kan worden ingepast zonder overschrijding van de geluideisen bedoeld in artikel 6.3, eerste lid;
   c. de overschrijding van de geluideisen bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, zoveel als mogelijk wordt beperkt; en
   d. er geen alternatieve locatie buiten het stiltegebied beschikbaar is.

2. Een aanvraag om een ontheffing bevat een onderbouwing op basis waarvan gedeputeerde staten de aanvraag kunnen toetsen aan het bepaalde in het eerste lid.

3. Gedeputeerde staten kunnen in uitzonderlijke situaties afwijken van het gestelde in het eerste lid, op basis van een daartoe onderbouwde aanvraag.

JJ

Afdeling 6.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.3 Regels over activiteiten in stiltegebieden

Artikel 6.5 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling is van toepassing op het gebruiken van voertuigen en apparaten in een stiltegebied.

2. Deze afdeling is niet van toepassing op:
   a. de uitoefening door politie en brandweer van hun wettelijke taken, op het toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels en op ambulancevervoer;
   b. normale werkzaamheden die nodig zijn in verband met de uitoefening van het agrarisch bedrijf, ~~met~~ bosbouw of ~~met~~ het beheer van het gebied of daarin aanwezige bouwwerken, infrastructuur en nutsleidingen;
   c. wielertochten die voorkomen op de kalender van de Union Cycliste Internationale of van de Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie en op het gebruik van omroepinstallaties, sirenes, hoorns en dergelijke daarbij door personen die zijn belast met de leiding van deze wedstrijden~~.~~;
   d. activiteiten die met toepassing van afdeling 6.2 zijn toegelaten of waarvoor, met het oog op de bescherming van het stiltegebied, in het omgevingsplan dan wel de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit of in een maatwerkvoorschrift geluidvoorschriften gelden.

concept

concept

Artikel 6.6 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een motorvoertuig of bromfiets met draaiende verbrandingsmotor te gebruiken in een stiltegebied buiten voor deze voertuigen openstaande wegen en terreinen.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een toertocht of wedstrijd voor motorvoertuigen of bromfietsen te houden of daaraan deel te nemen in een stiltegebied.

3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een van de volgende apparaten te gebruiken in een stiltegebied:
   a. motorisch aangedreven werktuigen;
   b. omroepinstallaties, sirenes, hoorns en soortgelijke apparaten;
   c. Modelluchtvaartuigen, RPA (drones), modelboten en modelauto's, aangedreven door verbrandingsmotoren;
   d. muziekinstrumenten en andere geluidsapparaten, al dan niet gekoppeld aan geluidversterkers;
   e. waterscooters, aangedreven door verbrandingsmotoren;
   f. knalapparatuur en vuurwerk; of
   g. vuurwapens.

4. Het tweede lid geldt niet voor voertuigen of bromfietsen zonder verbrandings- of explosiemotor of die elektrisch worden aangedreven.

~~4~~ 5. Het derde lid, aanhef en onder c en f, geldt niet voor het gebruik van RPA~~, knalapparatuur~~ en vuurwerk:
   a. als dat noodzakelijk is voor het oproepen van personen of om dreigend gevaar af te wenden;
   b. tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling: in de periode rondom de jaarwisseling, voor zover toegestaan bij het omgevingsplan of gemeentelijke verordening.

6. Het derde lid, aanhef en onder f, geldt niet voor het gebruik van knalapparatuur, als dat noodzakelijk is voor faunabeheer of schadebestrijding in de agrarische bedrijfsvoering.

~~5~~ 7. Het derde lid, aanhef en onder g, geldt niet voor het gebruik van vuurwapens:
   a. om een noodsein te geven;
   b. voor jacht, faunabeheer of schadebestrijding.

Artikel 6.7 ~~Beoordelingsregel omgevingsvergunning~~ Beoordelingsregels omgevingsvergunningen voor activiteiten in stiltegebieden

1. ~~Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.6 wordt rekening gehouden met het bepaalde in bijlage VI.~~
   Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 6.6 slechts verlenen indien:
   a. het een incidentele (niet geregeld terugkerende) activiteit betreft. De activiteit kan betrekking hebben op meerdere dagen onder de voorwaarde dat deze aaneengesloten zijn dan wel dat de dagen een logisch en samenhangend geheel vormen; en
   b. geen alternatieve locatie buiten het stiltegebied beschikbaar is.

2. Voor een activiteit behorende bij een toeristisch/recreatieve accommodatie of een horecagelegenheid kan in afwijking van het eerste lid een vergunning worden verleend onder de volgende voorwaarden:
   a. de activiteit vindt hoorbaar plaats in de openlucht of in tenten en dergelijke, op het terrein zelf dan wel op de terreinen die direct grenzen aan de accommodatie of gelegenheid;
   b. het betreft een incidentele activiteit die in de dag- en/of avondperiode, tussen 7.00 uur en 23.00 uur, plaatsvindt en maximaal 3 dagen aaneengesloten duurt;
   c. de duur van de activiteit bedraagt per dag
      - maximaal 16 uur bij een bronsterkte van 75-85 dB(A), of
      - maximaal 8 uur bij een bronsterkte van 90 dB(A), of
      - maximaal 2 uur bij een bronsterkte van 95 dB(A);
   d. indien de situatie ter plaatse niet in overeenstemming is met het bepaalde onder c, moet middels een akoestische onderbouwing worden aangetoond dat kan worden voldaan aan de maximaal toelaatbare waarde van 40 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ op 50 m afstand vanaf de begrenzing

van de locatie waar de activiteit wordt verricht, bij een maximaal bronvermogen Lwr van 95 dB(A).

3. Voor een activiteit bedoeld in het tweede lid wordt per kalenderjaar voor maximaal drie dagen een vergunning verleend.

4. Voor het bepalen van de geluidbelasting van een geluid veroorzakende activiteit als bedoeld in het tweede lid, onder d, geldt artikel 6.6 van de Omgevingsregeling met daarop de volgende verbijzonderingen:
   a. er geldt een beoordelingshoogte van 1,5 meter boven maaiveld;
   b. de beoordelingsperiode betreft het gehele etmaal (LAeq,24h), zonder toepassing van toeslagen op geluidbijdragen in de verschillende etmaalperioden;
   c. de toeslag van 10 dB voor duidelijk hoorbaar muziekgeluid wordt niet toegepast; en
   d. activiteiten die worden verricht binnen of in de directe nabijheid van de locatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid worden als één activiteit aangemerkt.

5. Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt getoetst aan de volgende criteria:
   a. de aard, de omvang en de locatie van de activiteit en de te verwachten geluidsproductie;
   b. het tijdstip, de tijdsduur en periode waarin de activiteit plaatsvindt;
   c. het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid;
   d. de toepassing van maatregelen om de verstoring in een stiltegebied zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 6.8 Specifieke aanvraagvereisten

1. In aanvulling op de artikelen 7.3 en 7.4 van de Omgevingsregeling worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 6.7 ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
   a. een overzichtelijke situatietekening waarop de plaats van de activiteit, met eventueel bijbehorende aan- en afvoerroutes, is aangegeven;
   b. uitgezonderd bij toeristisch/recreatieve accommodaties en horecagelegenheden: de motivering van de keuze voor de locatie, zowel de noodzaak als het ontbreken van alternatieve locaties buiten het stiltegebied;
   c. uitgezonderd bij toeristisch/recreatieve accommodaties en horecagelegenheden: informatie waaruit blijkt dat het een incidentele activiteit betreft;
   d. gegevens over het type (model) apparaten en de te verwachten geluidsproductie, de locatie, het tijdstip, de tijdsduur en de periode waarin de activiteit plaatsvindt;
   e. informatie over de maatregelen die genomen worden ter beperking van de geluidsproductie;
   f. indien van toepassing, een akoestische onderbouwing als bedoeld in artikel 6.7, tweede lid, onder d.

2. Gedeputeerde staten kunnen een akoestisch onderzoek verlangen, wanneer het voor de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning nodig is om de geluidimmissie van de activiteit op het stiltegebied beter inzichtelijk te maken.

KK

Het opschrift van afdeling 6.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.4 Industrieterreinen ~~van provinciaal belang~~waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt

LL

Artikel 6.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Artikel ~~6.8~~ 6.9 Aanwijzing Industrieterreinen ~~van provinciaal belang~~waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt

De volgende bedrijventerreinen worden aangewezen als industrieterreinen ~~van provinciaal belang~~waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt als bedoeld in artikel 2.12a van de Omgevingswet:
a. Chemelot;
b. NedCar, NedCar Yard, Industrial Park Swentibold.

MM

Het opschrift van hoofdstuk 7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 7 ~~Landschappen~~ Landelijk gebied

NN

Voor afdeling 7.3 worden drie afdelingen ingevoegd, luidende:

Afdeling 7.1 Instructieregels primair landbouwgebied

Artikel 7.1 Algemene instructieregel primair landbouwgebied

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie in het primair landbouwgebied.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de toevoeging van een of meerdere woningen.

Artikel 7.2 Uitzonderingen algemene instructieregel primair landbouwgebied

1. Artikel 7.1 is niet van toepassing op:
   a. de aanleg, reconstructie of uitbreiding van infrastructuur of energie-infrastructuur;
   b. een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer, de beperking van wateroverlast of de openbare drinkwatervoorziening;
   c. de uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van een bedrijventerrein waarbij het bepaalde in artikel 12.10 in acht is genomen; of
   d. een andere maatregel van groot openbaar belang.

2. Artikel 7.1 is niet van toepassing op het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie, indien de nieuwe functie:
   a. is afgewogen tegen de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert;
   b. qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie;
   c. passend en verantwoord is tegen de achtergrond van de regels, het beleid en de marktsituatie voor de betreffende functie en de mogelijkheden voor de functie binnen andere zones; en
   d. aantoonbaar geen of een minimale belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan of voor mogelijke nieuwe agrarische bedrijven.

3. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste en het tweede lid.

Afdeling 7.2 Instructieregels deelgebieden groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied

concept

concept

Artikel 7.3 Deelgebieden en landschappelijke kernkwaliteiten groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied

1. Binnen de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied liggen de volgende soorten deelgebieden:
   a. ecologische verbindingszone;
   b. Maasvallei;
   c. beekdal;
   d. natte laagte;
   e. helling;
   f. droogdal;
   g. intrekgebied Natura 2000-gebieden;
   h. overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

2. De landschappelijke kernkwaliteiten zijn:
   a. het groene karakter;
   b. het visueel-ruimtelijk karakter;
   c. het cultuurhistorisch erfgoed;
   d. het reliëf.

3. De landschappelijke kernkwaliteiten als bedoeld in het tweede lid zijn nader uitgewerkt in bijlage VII.

Artikel 7.4 Instructieregels ecologische verbindingszones

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een ecologische verbindingszone beschrijft:
a. hoe de waarde van het gebied als ecologische verbindingszone in stand blijft of wordt verbeterd, rekening houdend met de typering van de betreffende ecologische verbindingszone;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.5 Instructieregels Maasvallei

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de Maasvallei beschrijft:
a. hoe de waterbergende en stroomvoerende functie van het gebied in stand blijft of wordt verbeterd;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.6 Instructieregels beekdalen

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een beekdal beschrijft:
a. hoe de ruimte voor water en de waterbergende en watervoerende functie van het gebied in stand blijft of wordt verbeterd;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.7 Instructieregels natte laagten

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een natte laagte beschrijft:
a. hoe de waterbergende functie en de sponswerking van het gebied worden behouden of verbeterd;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.8 Instructieregels hellingen

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een helling beschrijft:
a. hoe het snel afstromen van water en erosie wordt voorkomen en hoe de infiltrerende, waterbergende en remmende werking van het bestaande landschap wordt behouden of verbeterd;

concept

b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.9 Instructieregels droogdalen

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een droogdal beschrijft:
a. hoe de afvoerfunctie en het behoud van de waterbergende en remmende werking van het landschap wordt behouden of verbeterd;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.10 Instructieregels intrekgebieden Natura 2000-gebieden

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een intrekgebied Natura 2000-gebieden beschrijft:
a. hoe de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater worden behouden en/of verbeterd en de waterkwaliteit wordt verbeterd;
b. hoe de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg in stand blijft; en
c. hoe op gebiedsniveau per saldo geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

Artikel 7.11 Instructieregels overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

[Gereserveerd]

Artikel 7.12 Compensatie van waarden

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een deelgebied als bedoeld in artikel 7.3, eerste lid onder a tot en met h, waarbij sprake is van aantasting van bos of landschapselementen voorziet in een compensatie, waarbij de regels opgenomen in bijlage IX worden gevolgd

Afdeling 7.3 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit

Artikel 7.13 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit

1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bouw- of aanlegactiviteit met een oppervlakte van 50 m2 of meer, gelegen in het primair landbouwgebied, de groen-blauwe landbouwzone, het verwevingsgebied of het Natuurnetwerk Limburg:
   a. beschrijft de kenmerken en identiteit van het gebied; en
   b. onderbouwt in woord en beeld op welke wijze de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen recht doen aan de kenmerken en identiteit van het gebied.

2. De onderbouwing bedoeld in het eerste lid, onder b, gaat in op de onderdelen locatiekeuze, contextueel ontwerp, groen raamwerk, maat, schaal, positionering en verschijningsvorm.

OO

Afdeling 7.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~**Afdeling 7.3 De groenblauwe mantel**~~

~~**Artikel 7.5 Kernkwaliteiten de groenblauwe mantel**~~

~~1. De kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel zijn:~~
~~a. het groene karakter;~~
~~b. het visueel-ruimtelijk karakter;~~
~~c. het cultuurhistorisch erfgoed;~~
~~d. het reliëf;~~
~~e. ruimte voor water en waterberging in de laagten en beekdal.~~

~~2. De kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel zijn nader uitgewerkt in bijlage VIII.~~

~~Artikel 7.6 Instructieregels kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel~~

~~De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied in de groenblauwe mantel beschrijft:~~
~~a. de in het plangebied aanwezige kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel;~~
~~b. de waarde van het plangebied als ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen het Natuurnetwerk Limburg in het bijzonder met het oog op de impact voor de in het aanwijzingsbesluit aangewezen habitattypen en soorten in de Natura 2000 -gebieden (inclusief Natura 2000-gebieden ondergrondse kalksteengroeven) en overige bedreigde soorten die er hun leefgebied hebben;~~
~~c. de waarde van het plangebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg;~~
~~d. de waarde van het plangebied voor het bieden van ruimte voor water en als waterberging in laagten en beekdal en~~
~~e. de wijze waarop rekening is gehouden met de waarden onder a tot en met d;~~
~~f. hoe op gebiedsniveau per saldo geen kwaliteitsverlies plaatsvindt van de waarden onder a tot en met d.~~
~~g. hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden met de kernkwaliteit "het groene karakter" worden de regels opgenomen in Bijlage IX gevolgd.~~

[Vervallen]

PP

Afdeling 7.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling ~~7.1~~ 7.4 Instructieregels beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg

Artikel ~~7.1~~ 7.14 Beschrijving van de kernkwaliteiten van het beschermingsgebied nationaal landschap Zuid-Limburg

1. De kernkwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg zijn:
   a. het reliëf;
   b. het open-besloten karakter;
   c. het groene karakter;
   d. het cultuurhistorisch erfgoed.

2. De kernkwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg zijn nader uitgewerkt in bijlage ~~VII~~VIII.

Artikel ~~7.2~~ 7.15 Bescherming van het Nationaal landschap Zuid-Limburg

1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, bevat een beschrijving van:
   a. de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten;
   b. de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan;
   c. de wijze waarop de negatieve effecten zijn gecompenseerd.

2. Bij de compensatie van de negatieve effecten op het groene karakter wordt bijlage ~~VII~~IX gevolgd.

QQ

Afdeling 7.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling ~~7.2~~ 7.5 Regels over activiteiten in het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg

concept

Artikel ~~7.3~~ 7.16 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling is van toepassing op het verrichten van grond- en ontwateringswerkzaamheden in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

2. Deze afdeling is niet van toepassing op:
   a. het graven van regenwaterbuffers door het waterschap of het graven van kleinschalige drinkwater- of amfibieënpoelen ten behoeve van het versterken van de biodiversiteit;
   b. het saneren van de bodem en het verrichten van activiteiten, als:
      1. daardoor een bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst; en
      2. dat gebeurt overeenkomstig paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   c. het uitvoeren van bodemonderzoeken die in de hoofdstukken 3 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bij of krachtens de Wet bodembescherming of voor een bouwactiviteit bij of krachtens de Omgevingswet zijn voorgeschreven;

3. Deze afdeling is niet van toepassing op het aanleggen van een boorput in een ~~beekdal~~ beeklandschap.

Artikel ~~7.4~~ 7.17 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning grondwerkzaamheden uit te voeren in een ~~beekdal~~ beeklandschap, in een bron of bronzone in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning ontwateringswerkzaamheden uit te voeren in een ~~beekdal~~ beeklandschap of in een bron of bronzone in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning in of in de nabijheid van een graft of holle weg in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg grondwerkzaamheden of andere handelingen dan grondwerkzaamheden te verrichten of te doen verrichten, indien men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze grondwerkzaamheden of andere handelingen al dan niet op termijn kunnen leiden tot aantasting van de graft of de holle weg.

4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het uitvoeren van grondwerkzaamheden in een beeklandschap in het ~~beekdal in het~~ beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, als de werkzaamheden niet leiden tot aantasting van het reliëf.

5. De verboden, bedoeld in het eerste en het derde lid, gelden niet voor herstel en onderhoud van het ~~beekdal~~ beeklandschap, de bron of bronzone, of de graft of holle weg.

6. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, geldt niet voor het uitvoeren van ontwateringswerkzaamheden in een bron of bronzone, als de werkzaamheden worden uitgevoerd voor herstel en onderhoud van de bron of bronzone.

RR

Artikel 8.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 8.1 Aanwijzing wezenlijke kenmerken en waarden Natuurnetwerk Limburg

Als wezenlijke kenmerken en waarden gelden, in bestaande en nog te realiseren natuurgebieden, de aanwezige en potentiële natuurwaarden vertaald in natuurbeheertypen ~~-~~ en landschapselementtypen, zoals vastgelegd op de natuurbeheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan. Verder behoren tot de wezenlijke kenmerken en waarden de ~~beschermde~~ kenmerkende habitats en soorten, de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, het cultuurhistorisch erfgoed, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid van de landschapsstructuur.

SS

Artikel 8.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

concept

Artikel 8.3 Ontwikkeling van groot openbaar belang

Artikel 8.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten, als:
a. er sprake is van een groot openbaar belang; en
b. er geen reële andere mogelijkheden zijn om in dit belang te voorzien; en
c. uit het omgevingsplan blijkt hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt; en
d. uit het omgevingsplan blijkt hoe negatieve effecten voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
   1. de compensatie niet mag leiden tot verlies van oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden;
   2. tenzij gedeputeerde staten anders bepalen, de compensatie in natura voorafgaand aan de ingreep plaatsvindt:
      i. in nog niet gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Limburg; of
      ii. aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg indien dit leidt tot een verbetering van de kwaliteit of samenhang van het Natuurnetwerk Limburg.

~~1°. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden;~~
~~2°. de compensatie tijdig plaatsvindt:~~
~~i. op financiële wijze; of~~
~~ii. in natura in nog niet gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Limburg.~~

TT

Artikel 8.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~Artikel 8.4 Vervallen~~

~~[Gereserveerd]~~
[Vervallen]

UU

Artikel 8.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~8.5~~ 8.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

1. ~~Artikel 8.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling~~ Artikel 8.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuurnetwerk Limburg, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een toename van de oppervlakte en de verbetering van de ~~kwantiteit,~~ kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg op gebiedsniveau.

2. Toepassing van de saldobenadering, bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats als:
   a. de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd;
   b. per saldo sprake is van verbetering van ~~de natuurwaarden~~ het Natuurnetwerk Limburg in en rond het gebied, waarbij oppervlakte, kwaliteit en de samenhang van het Natuurnetwerk Limburg verbetert;
   c. tenzij gedeputeerde staten anders bepalen, de verbetering voorafgaand aan de ingreep is gerealiseerd;
   ~~e~~ d. ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van ~~de natuurwaarden~~het Natuurnetwerk Limburg in de gebiedsvisie wordt aangegeven:
      1. de aard, de oppervlakte, de locaties en het tijdvak van realisatie van deze maatregelen;
      2. op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd;
   e. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd; en
   f. de verbetering van het Natuurnetwerk Limburg niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Limburg.

~~1°. de aard, omvang, locaties en tijdvak van realisatie van deze maatregelen;~~
~~2°. op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd;~~
~~a. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;~~

~~b. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Limburg.~~

VV

Artikel 8.6 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~8.6~~ 8.5 Kleinschalige ingrepen

1. Artikel 8.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ~~ontwikkeling~~ ingreep kleiner dan 0,5 ha, die leidt tot een verbetering van ~~-~~ de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied.

2. ~~Toepassing van het~~ Het eerste lid ~~vindt~~ is alleen ~~plaats~~ van toepassing als uit het omgevingsplan blijkt dat:
   a. de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg in dat gebied;
   b. er geen reële andere mogelijkheden zijn om in dit belang te voorzien;
   ~~b~~ c. de voorgestelde ingreep leidt tot een ~~kwalitatieve versterking~~ verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg, waarbij de samenhang van het Natuurnetwerk Limburg niet mag afnemen;
   ~~c. de oppervlakte natuur van het Natuurnetwerk Limburg ten minste gelijk blijft;~~
   d. de ~~kwaliteitswinst~~verbetering van het Natuurnetwerk Limburg niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Limburg~~.~~; en
   e. tenzij gedeputeerde staten anders bepalen, de verbetering van het Natuurnetwerk Limburg voorafgaand aan de ingreep plaatsvindt.

3. De verbetering van het Natuurnetwerk Limburg vindt plaats in natura.

WW

Artikel 8.7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~8.7~~ 8.6 Compensatiebeleid

1. ~~Bij de compensatie van ingrepen van een groot openbaar belang in het Natuurnetwerk Limburg en bij ingrepen met negatieve effecten op natuurwaarden met de kernkwaliteit "groene karakter" worden de regels opgenomen in bijlage IX, gevolgd.~~
   Bij een ontwikkeling van groot openbaar belang als bedoeld in artikel 8.3, saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 en kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 worden de regels opgenomen in bijlage IX gevolgd.

2. In bijlage IX worden afhankelijk van de ontwikkeltijd van de te compenseren natuurtypen verschillende kwaliteitstoeslagen gehanteerd, waarbij de hoogste kwaliteitstoeslag geldt voor oude en waardevolle bossen.

XX

Het opschrift van artikel 8.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~8.8~~ 8.7 Wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurbeekzone

YY

Het opschrift van artikel 8.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~8.9~~ 8.8 Instructieregel ter bescherming van de natuurbeekzone

concept

ZZ

Het opschrift van paragraaf 9.2.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 9.2.4 Vangen van dieren en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen, beheer of onderhoud

AAA

Artikel 9.23 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 9.23 Vrijstelling ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud

Het verbod, bedoeld in artikel ~~11.58~~ artikel 11.54, ~~vijfde~~eerste lid, onderdeel a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor het vangen en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de soorten, genoemd in Bijlage X bij deze verordening, als wordt voldaan aan de volgende criteria:

a. de activiteit is nodig:
   1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
   2. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
   3. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; of
   4. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
b. het vangen van de dieren vindt alleen plaats met behulp van schepnetten, schermen, vangemmers, vangkooien en kastvallen;
c. er wordt alleen overgegaan tot vangen van de dieren, als het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden;
d. De vrijstellingen gelden alleen voor de periode die in Bijlage X is genoemd bij de betreffende soort;
e. Gevangen dieren worden direct na de vangst weer in de directe omgeving vrijgelaten.

BBB

Het opschrift van afdeling 10.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 10.1 Instructieregels landbouw

CCC

Paragraaf 10.1.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 10.1.1 ~~Intensieve veehouderij~~ Veehouderij

Artikel 10.1 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

1. Een omgevingsplan laat geen nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders als is aangetoond dat:
   a. het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen,

concept

kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464;
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;
c. sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. de locatie niet in het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied, een landelijke kern of het extensiveringsgebied veehouderij ligt; en
e. de locatie niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied ligt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat:
a. de huidige planvoorraad geen ruimte biedt;
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;
c. er een koppeling is met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders; en
d. de locatie niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied ligt.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op een nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd, in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied als is aangetoond dat:
a. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;
b. er een koppeling is met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders; en
c. de locatie niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied ligt.

Artikel 10.2 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren

1. Een omgevingsplan laat geen nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren als is aangetoond dat:
a. het initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464;
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;
c. sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse; en
d. de locatie niet in het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied of een landelijke kern ligt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat:
a. de huidige planvoorraad geen ruimte biedt; en
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met andere landbouwhuisdieren is gevestigd in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied, als is aangetoond dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

Artikel 10.3 Instructieregels vergroting bouwvlak van een veehouderij

1. Een omgevingsplan laat geen vergroting van het bouwvlak van een veehouderij toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij in het primair landbouwgebied.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied als is aangetoond dat:
a. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;
b. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn; en
c. de locatie niet in het extensiveringsgebied veehouderij ligt.

concept

concept

4. Het derde lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders als is aangetoond dat:
   a. deze volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464; en
   b. sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse.

5. Het derde lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren.

Artikel 10.4 Instructieregels vormverandering bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

1. Een omgevingsplan laat geen vormverandering van het bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, toe in het extensiveringsgebied veehouderij.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op vormverandering van het bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in het extensiveringsgebied veehouderij als is aangetoond dat:
   a. het initiatief volledig bestaat uit het houden van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464; en
   b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, onder andere natuur, landschap, water en milieu.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op vormverandering van het bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in het extensiveringsgebied veehouderij als:
   a. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn; en
   b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, onder andere natuur, landschap, water en milieu.

~~**Artikel 10.1 Instructieregel nieuwvestiging intensieve veehouderij**~~

~~1. Een omgevingsplan laat geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij toe.~~

~~2. Het eerste lid is niet van toepassing op incidentele nieuwvestiging van intensieve veehouderij buiten het Natuurnetwerk Limburg en buiten een extensiveringsgebied intensieve veehouderij, als:~~
   ~~a. deze per saldo leidt tot een kwalitatieve verbetering van het leefklimaat;~~
   ~~b. er sprake is van een toekomstbestendige locatie; en~~
   ~~c. er een koppeling is met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders.~~

~~3. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging in de vorm van agglomeratielandbouw op bedrijventerreinen of in een ontwikkelingsgebied glastuinbouw.~~

~~**Artikel 10.2 Instructieregel vergroting bouwvlak intensieve veehouderij**~~

~~Een omgevingsplan laat geen vergroting van het bouwvlak voor intensieve veehouderij toe binnen het extensiveringsgebied intensieve veehouderij.~~

~~**Artikel 10.3 Instructieregel vormverandering bouwvlak intensieve veehouderij**~~

~~1. Een omgevingsplan laat geen vormverandering van het bouwvlak voor intensieve veehouderij toe binnen het extensiveringsgebied intensieve veehouderij.~~

~~2. Het eerste lid is niet van toepassing op vormverandering van het bouwvlak, als~~

~~a. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn; en~~
~~b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur, woon-, werk- en leefklimaat en economische structuur.~~

DDD

Artikel 10.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.4~~ 10.5 Instructieregel geitenhouderij

1. Een omgevingsplan laat geen nieuwvestiging van geitenhouderijen of uitbreiding van geitenhouderijen toe.

2. Aan het eerste lid wordt uiterlijk op 1 ~~juli 2029~~ januari 2032 voldaan.

EEE

Het opschrift van artikel 10.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.5~~ 10.6 Instructieregel nieuwvestiging glastuinbouw

FFF

Artikel 10.6 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.6~~ 10.7 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw

1. Een omgevingsplan laat ~~een uitbreiding~~ geen vergroting van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf toe ~~in~~ buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw.

2. ~~Een omgevingsplan laat een uitbreiding van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf toe in het op de kaart aangeduide buitengebied onder de voorwaarde dat:~~
Het eerste lid is niet van toepassing op een vergroting van het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf in het uitbreidingsgebied glastuinbouw 1 als is aangetoond dat:
   a. er sprake is van een toekomstbestendige locatie; en
   b. ~~bij uitbreidingen vanaf 30.000 m² netto glastuinbouw er voor iedere 1 m² netto uitbreiding glastuinbouw 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt.~~
   bij een uitbreiding die leidt tot een oppervlakte van 30.000 m² of meer netto glastuinbouw, er voor iedere m² netto uitbreiding, voor zover deze uitbreiding leidt tot een oppervlakte boven 30.000 m² glastuinbouw, 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt.

3. ~~Een omgevingsplan laat een uitbreiding van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf toe in het uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw onder de voorwaarde dat:~~
Het eerste lid is niet van toepassing op een vergroting van het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf in het uitbreidingsgebied glastuinbouw 2 als is aangetoond dat:
   a. er sprake is van een toekomstbestendige locatie; en
   b. ~~bij uitbreidingen er~~ voor iedere ~~1~~ m~~²~~ ² netto uitbreiding glastuinbouw 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt.

GGG

Na paragraaf 10.1.3 worden twee paragrafen ingevoegd, luidende:

Paragraaf 10.1.4 Akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten

Artikel 10.8 Instructieregels nieuwvestiging van akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten

1. Een omgevingsplan laat geen nieuwvestiging van een bedrijf met akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of een andere plantaardige agrarische teelt toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op nieuwvestiging van een bedrijf met akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of een andere plantaardige agrarische teelt in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat
   a. de huidige planvoorraad geen ruimte biedt; en
   b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

Paragraaf 10.1.5 Vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat:
   a. maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd;
   b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving; en
   c. de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.

Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat:
   a. de collectieve vergisting van dierlijke mest op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie plaatsvindt;
   b. sprake is van een toekomstbestendige locatie op basis van ten minste de volgende aspecten:
      1. kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat;
      2. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik;
      3. bereikbaarheid en logistieke efficiëntie, met inbegrip van energie-infrastructuur;
      4. beschikbaarheid van mest binnen de regio waar de vergisting plaatsvindt en daarop afgestemde vergistingscapaciteit, geborgd via samenwerkingsovereenkomsten;
      5. bijmenging van maximaal 5% plantaardige reststromen;
      6. energiebehoefte, bijvoorbeeld als onderdeel van een energiegemeenschap of energiehub; en
   c. in de groenblauwe landbouwzone, het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen op een bedrijventerrein.

HHH

Het opschrift van artikel 10.7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Artikel ~~10.7~~ 10.11 Toepassingsbereik

III

Het opschrift van artikel 10.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.8~~ 10.12 Verbod nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen

JJJ

Het opschrift van artikel 10.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.9~~ 10.13 Toepassingsbereik

KKK

Artikel 10.10 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.10~~ 10.14 Ammoniakemissie dierenverblijven

1. Een dierenverblijf heeft geen grotere ammoniakemissie per dierplaats dan de maximaal toegestane emissie die is opgenomen in bijlage XII, als het dierenverblijf
   a. na 23 juli 2010 nieuw is opgericht, waarbij voor die oprichting een omgevingsvergunning krachtens artikel 2.1 eerste lid onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was vereist, dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet is vereist; of
   b. na 23 juli 2010 zodanig is gewijzigd ~~dat het aantal dierplaatsen toe is genomen of het~~in die zin dat het huisvestingssysteem als bedoeld in de RAV-lijst is gewijzigd, waarbij voor die wijziging een omgevingsvergunning krachtens artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was vereist, dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet is vereist; of
   c. na 10 oktober 2013 gewijzigd is, waarbij een of meer van de in de bijlage XI opgenomen systemen zijn aangelegd, aangekoppeld of geïnstalleerd om de ammoniakemissie te reduceren.

2. De activiteit bedoeld in artikel ~~10.9~~10.13 heeft per 1 januari 2030 geen grotere ammoniakemissie per ~~dier~~dierplaats dan de maximaal toegestane emissie als opgenomen in bijlage XII.

3. Het is verboden om de reductie van stikstofdepositie die als gevolg van het eerste of tweede lid plaatsvindt te gebruiken voor intern salderen of extern salderen.

4. Gedeputeerde Staten kunnen met toepassing van artikel 10.15 in individuele gevallen het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover de toepassing gelet op de betrokken belangen zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

LLL

Artikel 10.11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.11~~ 10.15 Maatwerkvoorschriften

Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van ~~Artikel 10.10~~artikel 10.14 als de toepassing van dat artikel gelet op de betrokken belangen zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

MMM

concept

Het opschrift van hoofdstuk 11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 11 ~~Cultureel erfgoed~~ Herbenutting monumentale gebouwen

NNN

Het opschrift van afdeling 11.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 11.1 Instructieregels herbenutting monumentale ~~en beeldbepalende~~ gebouwen

OOO

Artikel 11.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 11.1 ~~Herbenutting van~~ Instructieregels herbenutting monumentale ~~en beeldbepalende~~ gebouwen

1. ~~Een omgevingsplan dat nieuwe activiteiten toestaat betrekt daarbij de mogelijkheid om deze activiteiten in leegstaande monumentale gebouwen onder te brengen.~~
   Een omgevingsplan dat een nieuwe activiteit toestaat motiveert daarbij de mogelijkheid om deze activiteit in een leegstaand monumentaal gebouw onder te brengen.

2. ~~Wanneer het onderbrengen van de nieuwe activiteiten in leegstaande monumentale gebouwen niet mogelijk blijkt te zijn, wordt bij de beoordeling van het toestaan van de nieuwe activiteiten ook de mogelijkheid betrokken om deze activiteiten in leegstaande beeldbepalende gebouwen onder te brengen.~~
   De motivering bij een omgevingsplan bevat uiterlijk 1 januari 2032 een overzicht van monumentale gebouwen die vanwege de huidige leegstand in aanmerking kunnen komen voor herbestemming.

3. ~~De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording over de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste en tweede lid.~~
   Vanaf 1 januari 2032 wordt bij de in het eerste lid bedoelde motivering het in het tweede lid bedoelde overzicht betrokken.

PPP

Hoofdstuk 12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 12 Wonen, werken en recreëren

Afdeling 12.1 Instructieregels wonen

Artikel 12.1 Algemene instructieregels wonen

1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in het landelijk gebied bevat een samenhangende integrale onderbouwing, programmatisch en ruimtelijk, voor het gehele grondgebied van de gemeente, waaruit blijkt welk gedeelte van de gemeentelijke woningbouwopgave in het stedelijk gebied of de landelijke kern gerealiseerd zal worden en welk deel niet en waarom niet.

2. De onderbouwing als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste:
   a. een overzicht, met een toelichting, van de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw in het gehele grondgebied van de gemeente, uitgewerkt op een kaart;
   b. een binnen de woningbouwregio regionaal afgestemde en door de gemeente vastgestelde lokale woningbouwprogrammering als uitwerking van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd;

concept

concept

c. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op transformatielocaties, herstructureringslocaties en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kern;
d. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw in het landelijk gebied; en
e. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op de daarvoor beoogde locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt voordoet.

3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid bevat de motivering bij het omgevingsplan uiterlijk 1 januari 2032 een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in het eerste en tweede lid.

4. De motivering bij een omgevingsplan beschrijft dat realisatie van de woningen beoogd is binnen een termijn van drie jaar na vaststelling van het omgevingsplan en dat wanneer deze termijn niet wordt gehaald, de gemeente de functie wonen heroverweegt en zo nodig bij de actualisatie van de programmering wijzigt.

5. Elk woningbouwplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen en deel uitmaakt van een omgevingsplan, wordt in de initiatieffase opgenomen in de monitoring woningbouw als bedoeld in afdeling 16.5.

6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het inpandig toevoegen van maximaal 5 woningen in een monumentaal gebouw.

Artikel 12.2 Aanwijzing woningbouwregio's

Als woningbouwregio's als bedoeld in artikel 7.8b van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangewezen: Noord-Limburg, Midden-Limburg en Zuid-Limburg.

Artikel 12.3 Instructieregels gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma

Bij het opstellen van het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma als bedoeld in artikel 3.6, derde lid, van de Omgevingswet wordt het volgende in acht genomen:
a. het gemeentelijk aandeel in het aantal woningen, als bedoeld in artikel 4.34, eerste lid, onder a, onder 1, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in de woningbouwregio waartoe de gemeente behoort, wordt uitgewerkt op basis van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd;
b. de gemeente actualiseert de woningbouwprogrammering iedere drie jaar;
c. de gemeente maakt afspraken met alle andere gemeenten in de woningbouwregio waartoe de gemeente behoort over het te realiseren aandeel woningen van de regionale opgave en daarbinnen het aandeel betaalbare woningen, waarbij op regionaal niveau sprake moet zijn van het toevoegen van twee derde betaalbare woningen en 30 procent sociale huurwoningen;
d. een programmeringsperiode van 10 jaar bevat circa 130% plancapaciteit om de gemeentelijke woningbouwopgave te realiseren. In een periode van vijf jaar dient ten minste 50% van deze plancapaciteit harde plannen te betreffen;
e. voor het inzichtelijk maken van de voortgang van de planning en realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgave, als bedoeld in artikel 4.34, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, wordt gebruik gemaakt van een door de Provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie;

Artikel 12.4 Instructieregels wonen in verwevingsgebied

1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt:
   a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied;
   b. hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en
   c. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingscluster.

2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a, b en c, is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en c, is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stayarbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie.

4. Het bepaalde in het eerste lid onder c, is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd.

Artikel 12.5 Instructieregels wonen in primair landbouwgebied

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen in het primair landbouwgebied.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stayarbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie en de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:
   a. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
   b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in het primair landbouwgebied;
   c. de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen tegen de gewenste functieverandering naar wonen en uit die afweging blijkt dat de functie wonen prevaleert;
   d. de functieverandering naar wonen aantoonbaar geen belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven; en
   e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.6 Instructieregels wonen in de groenblauwe landbouwzone

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen in de groenblauwe landbouwzone.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten indien:
   a. deze zich bevindt op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie; en
   b. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; en
   c. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:
   a. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
   b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in de groenblauwe landbouwzone;

concept

concept

c. de functieverandering naar wonen bijdraagt aan de doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap of aan het behoud van een monumentaal gebouw; en
d. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.7 Instructieregels huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten het stedelijk gebied of een landelijke kern neemt, naast het bepaalde in de artikelen 12.1 en 12.4 tot en met 12.6, het volgende in acht:
   a. bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten wordt voldaan aan de normenset van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) voor huisvesting arbeidsmigranten, die geldt voor vergunningsaanvragen vanaf 1 juli 2025;
   b. in de huurovereenkomst die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;
   c. bewoners dienen vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in de gemeente in de Basisregistratie Personen;
   d. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:
      1. de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst;
      2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en
      3. inschrijving bij de gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP).

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, onder a, geldt een minimale gebruiksoppervlakte van 15 m² per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer.

~~**Afdeling 12.1 Instructieregels**~~

~~*Paragraaf 12.1.1 Wonen*~~

~~**Artikel 12.1 Instructieregels nieuwe planvoorraad wonen**~~

~~De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de realisatie van een of meerdere woningen beschrijft dat:~~
~~a. rekening is gehouden met de hoofdstukken 3 (Limburgse principes en algemene zonering) en 5 (wonen en leefomgeving) van de provinciale omgevingsvisie;~~
~~b. sprake is van behoefte in kwaliteit en kwantiteit op basis van actueel onafhankelijk regionaal behoefteonderzoek;~~
~~c. over de behoefte aan realisatie van deze woningen overeenstemming bestaat binnen de regio Noord-Limburg of Midden-Limburg of Zuid-Limburg. De regio's bepalen eigenstandig de regionale overeenstemming, organiseren hun eigen regionale overleggen en dragen zorg voor actuele regionale woonvisies en regionale onderzoeken;~~
~~d. het omgevingsplan is opgenomen in de Limburgse systematiek van monitoring, bedoeld in afdeling 14.5;~~
~~e. realisatie van de woningen beoogd is binnen 5 jaar na vaststelling van het omgevingsplan en dat, als deze termijn niet wordt gehaald, hoe en wanneer de mogelijkheid tot realisatie van deze woningen komt te vervallen.~~

~~**Artikel 12.2 Instructieregels bestaande planvoorraad wonen**~~

~~1. Een omgevingsplan, voor zover het betreft een bestemmingsplan dat van het tijdelijk deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet deel uitmaakt en voor 16 januari 2015 is vastgesteld en dat voorziet in de mogelijkheid tot realisatie van een of meerdere woningen, wordt voor 1 januari 2025 geactualiseerd.~~

~~2. De actualisatie bedoeld in het eerste lid vindt plaats op basis van actueel onafhankelijk regionaal kwalitatief en kwantitatief behoefteonderzoek.~~

~~3. De mogelijkheid tot realisatie van woningen bedoeld in het eerste lid wordt slechts in stand gehouden als uit het onderzoek bedoeld in het tweede lid blijkt dat sprake is van behoefte in kwaliteit en kwantiteit.~~

concept

4. Indien de mogelijkheid tot realisatie van woningen op grond van het derde lid niet in stand kan worden gehouden, wordt de functie wonen voor 1 januari 2025 gewijzigd in een andere passende functie.

5. Burgemeester en wethouders heroverwegen voor 1 januari 2030 de mogelijkheden voor de realisatie van woningen die nog niet zijn gerealiseerd, op basis van actueel onafhankelijk regionaal kwalitatief en kwantitatief behoefteonderzoek.

6. Indien uit het behoefteonderzoek bedoeld in het vijfde lid volgt dat een toegekende functie wonen niet meer nodig blijkt, starten burgemeester en wethouders een procedure gericht op het aanpassen van de functie wonen of het wijzigen van de functie wonen in een andere passende functie. De actualisatie van het omgevingsplan volgend op de actualisatie bedoeld in het eerste lid, dient voor 1 januari 2030 te zijn afgerond.

Paragraaf 12.1.2 Detailhandel

Artikel 12.3 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden detailhandel

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor detailhandel aan de bestaande voorraad of planvoorraad detailhandel alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 5 (Wonen en leefomgeving), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de regionale Detailhandelsvisie Noord-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Noord-Limburg.

2. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Midden-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor detailhandel aan de bestaande voorraad of planvoorraad detailhandel alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 5 (Wonen en leefomgeving), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, het beleidskader werklocaties Midden-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Midden-Limburg.

3. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor detailhandel aan de bestaande voorraad of planvoorraad detailhandel alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 5 (Wonen en leefomgeving), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Zuid-Limburg.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste, tweede of derde lid;
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en, wanneer dat aan de orde is, de verantwoording van de afstemming in (sub-)regionaal verband.

Paragraaf 12.1.3 Kantoren

Artikel 12.4 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden kantoren

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor kantoren aan de bestaande voorraad of planvoorraad kantoren alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de regionale visie Kantoren Noord-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Noord-Limburg.

2. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Midden-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor kantoren aan de bestaande voorraad of planvoorraad kantoren alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, het beleidskader werklocaties Midden-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Midden-Limburg.

concept

3. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor kantoren aan de bestaande voorraad of planvoorraad kantoren alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Zuid-Limburg.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste, tweede of derde lid;
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en, wanneer dat aan de orde is, de verantwoording van de afstemming in (sub-)regionaal verband.

Paragraaf 12.1.4 Bedrijventerreinen

Artikel 12.5 Vestigingsmogelijkheden bedrijventerreinen

1 Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen aan de bestaande voorraad of planvoorraad bedrijventerreinen alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de regionale visie Bedrijventerreinen Noord-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Noord-Limburg.

2 Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Midden-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen aan de bestaande voorraad of planvoorraad bedrijventerreinen alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, het beleidskader werklocaties Midden-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Midden-Limburg.

3 Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen aan de bestaande voorraad of planvoorraad bedrijventerreinen alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 9 (Werklocaties) van de provinciale omgevingsvisie, de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Zuid-Limburg.

4 Een omgevingsplan:
   a. laat geen bedrijfskavel toe met een oppervlakte groter dan 5 hectare;
   b. laat niet toe dat bestaande bedrijfskavels worden samengevoegd waardoor er een bedrijfskavel met een oppervlakte groter dan 5 hectare ontstaat;
   c. laat niet toe dat gebouwen zodanig worden gerealiseerd of met elkaar verbonden dat zij de grens van een bedrijfskavel overschrijden.

5 De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste, tweede of derde lid en aan het vierde lid; en
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en, wanneer dat aan de orde is, de verantwoording van de afstemming in (sub-)regionaal verband.

Paragraaf 12.1.5 Vrijetijdseconomie

Artikel 12.6 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden vrijetijdseconomie

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie aan de bestaande voorraad of planvoorraad vrijetijdseconomie alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 15 (Landschap) van de provinciale omgevingsvisie en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Noord-Limburg.

concept

2. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Midden-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie aan de bestaande voorraad of planvoorraad vrijetijdseconomie alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 15 (Landschap) van de provinciale omgevingsvisie en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Midden-Limburg.

3. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat de toevoeging van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie aan de bestaande voorraad of planvoorraad vrijetijdseconomie alleen toe, als dat in overeenstemming is met de Limburgse principes en hoofdstukken 3 (Algemene zonering), 8 (Economie) en 15 (Landschap) van de provinciale omgevingsvisie en de bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 voor de regio Zuid-Limburg.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste, tweede of derde lid;
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en, wanneer dat aan de orde is, de verantwoording van de afstemming in (sub-)regionaal verband.

Paragraaf 12.1.6 Bewoning van recreatieverblijven en recreatieterreinen

Artikel 12.7 Instructieregel verbod wonen in recreatieverblijven

Een omgevingsplan bevat geen bepalingen die het wonen in een recreatieverblijf mogelijk maken.

Artikel 12.8 Instructieregel verbod functieverandering recreatieverblijven naar wonen

Een omgevingsplan wordt niet zodanig gewijzigd dat de bestaande functie die het gebruik van een bouwwerk als recreatieverblijf toestaat wordt veranderd in een functie die de activiteit wonen toestaat.

Artikel 12.9 Instructieregels tijdelijke huisvesting specifieke doelgroepen op recreatieterreinen

1. Het bepaalde in artikel 12.8 is niet van toepassing op tijdelijke huisvesting van short-stay internationale werknemers, woonurgenten en statushouders op recreatieterreinen voor de duur van maximaal 10 jaar, als:
   a. er geen huisvesting mogelijk is binnen de regio in bestaande woningen in of nabij het bestaand bebouwd gebied van het stedelijk gebied en landelijke kernen;
   b. er geen huisvesting mogelijk is binnen overige bebouwing in of nabij het bestaand bebouwd gebied van het stedelijk gebied en landelijke kernen;
   c. er op een te revitaliseren recreatieterrein geen samenloop is met een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie;
   d. er duidelijke en bindende afspraken zijn gemaakt over de sanering of revitalisering van de recreatieterreinen na afloop van de tijdelijke huisvesting en een deel van de inkomsten vanuit het tijdelijk huisvesten van specifieke doelgroepen wordt gebruikt om de sanering of revitalisering van het recreatieterrein te bekostigen.

2. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 12.10 Maatwerk functieverandering recreatieverblijven

Gedeputeerde Staten kunnen in afwijking van het bepaalde in artikel 12.8 gelegenheid bieden voor maatwerk, indien functieverandering naar wonen op de betreffende locatie vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is en de locatie is gelegen in of aansluitend aan een (dorps)kern, lint of bebouwingsconcentratie van reguliere woningen, en voldaan wordt aan de voor de betreffende regio vastgestelde Regionale Structuurvisie Wonen.

Paragraaf 12.1.7 Huisvesting internationale werknemers

~~**Artikel 12.11 Instructieregel toepassing SNF-normen huisvesting internationale werknemers**~~

~~Bij de vaststelling van een omgevingsplan dat voorziet in een functie die de tijdelijke of permanente huisvesting van internationale werknemers toestaat houdt het gemeentebestuur rekening met de normenset voor huisvesting van internationale werknemers voor het register van de Stichting Normering Flexwonen.~~

~~*Paragraaf 12.1.8 Na-ijlende effecten steenkoolwinning*~~

~~[Vervallen]~~

Afdeling 12.2 Instructieregels werklocaties

Paragraaf 12.2.1 Detailhandel en kantoren

Artikel 12.8 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden detailhandel

1. Een omgevingsplan laat de toevoeging van een vestigingsmogelijkheid voor detailhandel alleen toe, als:
   a. dat aansluit bij het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen beleid om stedelijk gebied en landelijke kernen als belangrijke ontmoetingsplaatsen te behouden en reguliere detailhandelsbranches daar qua aard en omvang bij uitstek thuishoren; en
   b. dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.

2. Een omgevingsplan laat geen nieuwe grootschalige perifere winkelgebieden toe.

3. Een omgevingsplan laat de functiewijziging van leegstaande winkels in stedelijk gebied of in een landelijke kern alleen toe, indien deze functiewijziging is voorzien van een onderbouwing van de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied en het effect van de functiewijziging op de omgeving.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste of derde lid; en
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.

Artikel 12.9 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden kantoren

1. Een omgevingsplan laat de toevoeging van een vestigingsmogelijkheid voor middelgrote kantoren met een bruto vloeroppervlak van 2.000 tot 5.000 m² en grote kantoren met een bruto vloeroppervlak van meer dan 5.000 m² alleen toe, als
   a. dit past binnen het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen beleid om middelgrote kantoren en grote kantoren te concentreren op een aantal concentratielocaties; en
   b. dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.

2. Een omgevingsplan laat de functiewijziging van een leegstaand kantoorpand in stedelijk gebied of in een landelijke kern alleen toe, als de functiewijziging is voorzien van een onderbouwing van de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied en het effect van de functiewijziging op de omgeving.

3. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
   a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste of tweede lid; en
   b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.

concept

Paragraaf 12.2.2 Bedrijventerreinen

Artikel 12.10 Algemene instructieregels bedrijventerreinen

1. Een omgevingsplan laat een nieuw bedrijventerrein of de uitbreiding of wijziging van een bestaand bedrijventerrein alleen toe, indien:
   a. dit in overeenstemming is met de in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen beleidslijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw', waarbij de volgende stappen achtereenvolgens doorlopen moeten worden:
      1. er moet worden aangetoond dat er behoefte is aan het nieuwe bedrijventerrein of de uitbreiding of wijziging van het bestaande bedrijventerrein;
      2. als er een aantoonbare behoefte is, moet worden onderzocht of er mogelijkheden zijn voor gebruik of hergebruik van ruimte op een bestaand, eventueel te herstructureren bedrijventerrein;
      3. als gebruik of hergebruik van ruimte op een bestaand bedrijventerrein niet mogelijk is, moet worden onderzocht of uitbreiding mogelijk is aansluitend aan een bestaand bedrijventerrein. Als dat mogelijk blijkt, dan moet, indien de uitbreiding ook aansluit aan stedelijk gebied of in een landelijke kern, in het omgevingsplan worden gemotiveerd hoe rekening is gehouden met de belangen van gezondheid en het beperken van overlast en hinder voor bewoners in het stedelijk gebied of de landelijke kern;
      4. als er aansluitend aan een bestaand bedrijventerrein geen mogelijkheden zijn, kan worden gekeken naar de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein. Indien de beoogde locatie van het nieuwe bedrijventerrein aansluit aan stedelijk gebied of een landelijke kern moet worden gemotiveerd hoe rekening is gehouden met de belangen van gezondheid en het beperken van overlast en hinder voor bewoners in het stedelijk gebied of die landelijke kern; en
   b. dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.

2. Een omgevingsplan:
   a. laat geen bedrijfskavel toe met een oppervlakte groter dan 5 hectare;
   b. laat niet toe dat bestaande bedrijfskavels worden samengevoegd waardoor er een bedrijfskavel met een oppervlakte groter dan 5 hectare ontstaat;
   c. laat niet toe dat gebouwen zodanig worden gerealiseerd of met elkaar verbonden dat zij de grens van een bedrijfskavel overschrijden.

3. Het tweede lid geldt niet voor een bedrijventerrein in een logistiek knooppunt.

4. Het tweede lid is niet van toepassing op voorzieningen voor:
   a. opwekking, transport en opslag van energie;
   b. waterzuivering;
   c. defensiedoeleinden;
   d. de Einstein Telescope.

5. Gedeputeerde staten kunnen met toepassing van artikel 1.6 ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid, indien ten aanzien van de bedrijfsactiviteiten die uitgevoerd zullen worden op de nieuwe, de te vergroten of de te herontwikkelen bedrijfskavel sprake is van regionale meerwaarde.

6. Gedeputeerde staten kunnen beleidsregels vaststellen over de invulling van het aspect regionale meerwaarde als bedoeld in het vijfde lid.

7. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bestaand of nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein laat daarop uitsluitend bedrijfsactiviteiten toe in bedrijfscategorie 3, 4, 5 of 6.

8. In afwijking van het bepaalde in het zevende lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bestaand of nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein ook bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 toelaten, mits:
   a. ten minste 70% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6;
   b. aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering;
   c. er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2; en

concept

concept

d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 alleen in een bedrijfsverzamelgebouw op het bedrijventerrein ondergebracht worden.

9. Het zevende en achtste lid geldt niet voor een bedrijventerrein aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang.

10. De motivering bij een omgevingsplan bevat:
    a. een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste tot en met vierde en het zevende tot en met het negende lid; en
    b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.

Artikel 12.11 Instructieregels bedrijventerrein van provinciaal belang

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein van provinciaal belang laat daarop uitsluitend bedrijfsactiviteiten toe in bedrijfscategorie 4, 5 of 6.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein van provinciaal belang ook bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3 toelaten, mits deze:
    a. een regionale of bovenregionale functie vervullen;
    b. een bedrijfskavel groter dan 2 hectare nodig hebben;
    c. bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie;
    d. gericht zijn op grootschalige vervaardiging van goederen;
    e. kadegebonden zijn; of
    f. gebruik maken van de op het bedrijventerrein aanwezige overslagfaciliteiten.

3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bestaand of nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein van provinciaal belang ook bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 toelaten, mits:
    a. ten minste 80% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6;
    b. aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering;
    c. er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2; en
    d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 enkel op het bedrijventerrein in een bedrijfsverzamelgebouw ondergebracht worden.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede of derde lid.

Paragraaf 12.2.3 Solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare

Artikel 12.12 Instructieregels solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare

1. Een omgevingsplan laat een nieuwe solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare niet toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op voorzieningen voor:
    a. opwekking, transport en opslag van energie;
    b. waterzuivering;
    c. defensiedoeleinden; en
    d. de Einstein Telescope.

3. Bij leegstand of bij beëindiging van de bedrijfsvoering is functiewijziging of herstructurering van een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare alleen mogelijk, indien de betreffende solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare geen bijdrage kan leveren aan de planningsopgave voor bedrijventerreinen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg.

4. Indien blijkt dat de solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare bij leegstand of bij beëindiging van de bedrijfsvoering geen bijdrage kan leveren aan de planningsopgave voor bedrijventerreinen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg, is een functiewijziging mogelijk mits gemotiveerd is:

a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of een landelijke kern of anderzijds het landelijk gebied;
b. hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en
c. hoe de ontwikkeling een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost en bijdraagt aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op de locatie.

5. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

Paragraaf 12.2.4 Wonen op bedrijventerreinen

Artikel 12.13 Instructieregels wonen op bedrijventerreinen

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern mits:
   a. het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay geen belemmering vormt voor de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein;
   b. de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein geen belemmering vormen voor het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay;
   c. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
   d. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte op het bedrijventerrein; en
   e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en bij de bedrijfscategorie waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren.

3. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede lid.

Afdeling 12.3 Instructieregels vrijetijdseconomie

Artikel 12.14 Algemene instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie

1. Een omgevingsplan laat de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie alleen toe als:
   a. de toevoeging of wijziging van de voorziening voor vrijetijdseconomie bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving, aansluit bij de kenmerken en identiteit van het gebied, bijdraagt aan het versterken van bebouwd gebied en landelijk gebied en er zorgvuldig is omgegaan met schaarse ruimte en voorraden;
   b. uit een actuele vraag- en aanbodanalyse blijkt dat vraag en aanbod kwantitatief en kwalitatief in balans zijn en er geen verdringing of leegstand ontstaat;
   c. de toevoeging of wijziging van de voorziening voor vrijetijdseconomie in overeenstemming is met de visie van de gemeente op de gewenste toeristisch-recreatieve structuur van het totaal aan voorzieningen voor vrijetijdseconomie;
   d. gemotiveerd is waarom het overnemen van een bestaande voorziening voor vrijetijdseconomie niet mogelijk is en geen gebruik kan worden gemaakt van een locatie die al de functie voorziening voor vrijetijdseconomie heeft;
   e. toepassing is gegeven aan het bepaalde in artikel 11.1;
   f. de voorziening voor vrijetijdseconomie toeristisch-recreatief wordt geëxploiteerd;
   g. gemotiveerd is dat er sprake is van een gedegen, toekomstbestendige ontwikkeling van de voorziening voor vrijetijdseconomie door een deskundige exploitant;
   h. er geen sprake is van uitponding, tenzij is aangetoond dat binnen de voorziening voor vrijetijdseconomie een centrale beslissingsbevoegdheid voor verhuur, beheer en onderhoud is geborgd en een verhuurplicht geldt voor individuele recreatieverblijven;
   i. op een kampeerterrein alleen mobiele kampeermiddelen worden toegestaan;
   j. het omgevingsplan bepaalt dat de vestigingsmogelijkheid voor de voorziening voor vrijetijdseconomie vervalt als de voorziening niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan is gerealiseerd; en

concept

concept

k. er een actueel positief resultaat is van regionale afstemming vrijetijdseconomie of een verantwoording waarom regionale afstemming niet nodig is.

2. De motivering bij een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid, bevat per onderdeel van het eerste lid een afzonderlijke verantwoording van de wijze waarop aan die onderdelen invulling is gegeven.

Artikel 12.15 Instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie in relatie tot de algemene zonering

1. In aanvulling op het bepaalde in artikel 12.14 geldt het volgende:
   a. een omgevingsplan laat op een werklocatie de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie niet toe, tenzij het betreft een hotel of een voorziening voor dagrecreatie in een gebouw op een stedelijk dienstenterrein;
   b. een omgevingsplan laat in een verwevingsgebied of in de groenblauwe landbouwzone de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor dagrecreatie in een gebouw alleen toe als dat een monumentaal gebouw is;
   c. een omgevingsplan laat in primair landbouwgebied de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie niet toe, tenzij dit in overeenstemming is met het bepaalde in afdeling 7.1 (algemene instructieregels voor primair landbouwgebied);
   d. in aanvulling op het bepaalde onder c laat een omgevingsplan in primair landbouwgebied de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor dagrecreatie in een gebouw alleen toe als dat een monumentaal gebouw is;
   e. een omgevingsplan laat in het Natuurnetwerk Limburg de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie niet toe, tenzij dit in overeenstemming is met het bepaalde in paragraaf 8.1.2;
   f. in aanvulling op het bepaalde onder e laat een omgevingsplan in het Natuurnetwerk Limburg de toevoeging of wijziging van een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor dagrecreatie in een gebouw alleen toe als dat een monumentaal gebouw is.

2. De motivering bij een omgevingsplan als bedoeld in artikel 12.14, eerste lid, bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 12.16 Instructieregels heroverwegen bestaande omgevingsplannen

1. Een omgevingsplan waarin een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie is opgenomen die nog niet is gerealiseerd en geen vervaltermijn kent, wordt voor 1 januari 2032 heroverwogen.

2. Een omgevingsplan waarin een functie vrijetijdseconomie is opgenomen die niet meer benut wordt, wordt voor 1 januari 2032 heroverwogen.

3. Een omgevingsplan waarin de mogelijkheid is opgenomen via een binnenplans vergunningsstelsel of een vrijstelling een vestigingsmogelijkheid voor een voorziening voor vrijetijdseconomie toe te voegen of te wijzigen, wordt voor 1 januari 2032 heroverwogen, voor zover het dergelijke mogelijkheden betreft.

4. Een omgevingsplan waarin kamperen als functie is toegestaan en waar naast mobiele kampeermiddelen ook andere typen verblijf worden toegestaan maar niet gebruikt worden, wordt voor 1 januari 2032 heroverwogen, waarbij wordt afgewogen of het karakter van het kampeerterrein moet worden behouden door het gebruik van het terrein te beperken tot mobiele kampeermiddelen.

5. De motivering bij een omgevingsplan als bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, bevat een verantwoording van de heroverweging.

Afdeling 12.4 Instructieregels wonen in een recreatieverblijf of op een recreatieterrein

Artikel 12.17 Instructieregel verbod wonen in een recreatieverblijf

Een omgevingsplan bevat geen bepalingen die het wonen in een recreatieverblijf mogelijk maken.

concept

Artikel 12.18 Instructieregel verbod functieverandering recreatieverblijf naar wonen

1. Een omgevingsplan wordt niet zodanig gewijzigd dat de bestaande functie die het gebruik van een bouwwerk als recreatieverblijf toestaat wordt veranderd in een functie die de activiteit wonen toestaat, tenzij:
   a. de locatie gelegen is in of aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern;
   b. de locatie gelegen is in een bebouwingscluster;
   c. de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster;
   d. het recreatieverblijf is gelegen in een monumentaal gebouw.

2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat, voor het toevoegen van een of meerdere woningen door functieverandering van een of meerdere recreatieverblijven, de instructieregels van Afdeling 12.1 van toepassing zijn.

3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven, tenzij er geen sprake is van een gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen.

4. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede en derde lid.

Artikel 12.19 Instructieregels tijdelijke huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein

1. Het bepaalde in artikel 12.18 is niet van toepassing op het voor de duur van maximaal 10 jaar toestaan van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein als:
   a. er in de betreffende regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg geen huisvesting mogelijk is in bestaande woningen in of nabij het stedelijk gebied of een landelijke kern;
   b. er in de betreffende regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg geen huisvesting mogelijk is in overige bebouwing in of nabij het stedelijk gebied of een landelijke kern;
   c. de huisvesting in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 12.7;
   d. er duidelijke en bindende afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente en de exploitant van het recreatieterrein over de sanering of revitalisering van het recreatieterrein na afloop van de tijdelijke huisvesting en een deel van de inkomsten vanuit de tijdelijke huisvesting wordt gebruikt om de sanering of revitalisering van het recreatieterrein te bekostigen; en
   e. er op een te revitaliseren recreatieterrein geen samenloop is met een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie.

2. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste lid.

Afdeling 12.5 Instructieregels Na-ijlende effecten steenkoolwinning

[Red: Artikel 12.12 verplaatst van paragraaf 12.1.8 naar afdeling 12.5.]

Artikel ~~12.12~~ 12.20 Instructieregel na-ijlende effecten steenkoolwinning

De motivering van een omgevingsplan dat het bouwen van een nieuw bouwwerk in de gemeenten Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Landgraaf, Voerendaal, Kerkrade, Simpelveld, Beek, Sittard-Geleen en Stein mogelijk maakt, beschrijft op welke wijze rekening is gehouden met de na-ijlende effecten van de voormalige steenkoolwinning.

QQQ

Hoofdstuk 13 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 13 Energie

Afdeling 13.1 Instructieregels energie

Paragraaf 13.1.1 Energiebeschrijving

Artikel 13.1 Instructieregel energiebeschrijving

De motivering bij een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe functie, met uitzondering van de toevoeging van minder dan 10 woningen, die tot een belasting van de energieinfrastructuur kan leiden bevat een beschrijving van:

a. de mogelijkheid tot aansluiting, waaronder de tijdigheid daarvan, op de energie-infrastructuur; en
b. de maatregelen die zijn afgewogen waarmee negatieve effecten op de energie-infrastructuur voorkomen kunnen worden

Paragraaf 13.1.2 Windenergie

[Red: Artikel 13.1 verplaatst van afdeling 13.1 naar paragraaf 13.1.2.]

Artikel ~~13.1~~ 13.2 Instructieregel uitsluitingsgebied windturbines

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het uitsluitingsgebied windturbines, laat binnen dat gebied geen plaatsing van een windturbine met een masthoogte van 25 meter of hoger toe.

2. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de realisatie van een windturbine bevat een verantwoording van:
   a. de zorgvuldige afweging ten aanzien van de locatie;
   b. de inspanningsverplichting van de initiatiefnemer om met de omgeving een lokaal eigendom te bereiken van minimaal 51 procent, waarbij in ieder geval is aangegeven:
      1. welke inspanningen zijn verricht om mede-eigendom ten aanzien van de voorgenomen installatie en de exploitatie daarvan door een kring van partijen te bevorderen;
      2. welk percentage mede-eigendom is overeengekomen; en
      3. voor zover minder dan 51 procent mede-eigendom is overeengekomen, wat de redenen daarvan zijn en of er andere vormen van financiële participatie zijn overeengekomen;
   c. de gerealiseerde maatregelen ter versterking van de landschappelijke en natuurlijke inpassing die in stand worden gehouden na verwijdering van de windturbine.

Paragraaf 13.1.3 Zonne-energie

[Red: Artikel 13.2 verplaatst van afdeling 13.2 naar paragraaf 13.1.3.]

Artikel ~~13.2~~ 13.3 Instructieregel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen

De motivering bij een omgevingsplan dat voorziet in de mogelijkheid tot realisatie van een bedrijfsgebouw, beschrijft op welke wijze ~~gebruik is gemaakt van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2.3 van~~ het ~~Besluit bouwwerken leefomgeving tot het stellen van maatwerkregels gericht op het maximaal benutten van het~~ dakoppervlak van ~~bedrijfsgebouwen~~het bedrijfsgebouw voor het plaatsen van zonnepanelen optimaal is benut.

[Red: Artikel 13.3 verplaatst van afdeling 13.2 naar paragraaf 13.1.3.]

Artikel ~~13.3~~ 13.4 Instructieregels zonneparken

1. Een omgevingsplan laat geen zonnepark toe in:
   a. het Natuurnetwerk Limburg;
   b. een waterwingebied; of
   c. een bestaand bos- of natuurgebied binnen de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone.

2. Een omgevingsplan laat geen zonnepark toe op landbouwgrond tenzij:
   a. het zonnepark het landbouwkundig gebruik van de grond ondersteunt of het zonnepark leidt tot substantieel behoud van het landbouwkundig gebruik;
   b. het een tijdelijk zonnepark is, de grond binnen een periode van ten hoogste 30 jaar wordt getransformeerd op basis van bestuurlijk bindende afspraken naar een andere functie dan landbouwgrond en het zonnepark bijdraagt aan de uitvoerbaarheid van die transformatie;

concept

c. het zonnepark betekenisvol bijdraagt aan de vermindering van de netcongestie of zorgt voor vergroting van een efficiënter netwerkgebruik;
d. de grond gedurende ten minste tien jaar niet meer in gebruik is geweest als landbouwgrond; of
e. het zonnepark gesitueerd is op een bouwvlak waarop sloop van gebouwen plaatsvindt en het aantal vierkante meters pv-panelen niet groter is dan het aantal vierkante meters dat aanwezig was op daken van de gesloopte gebouwen.

3. Het bepaalde in het tweede lid geldt niet voor projecten die zijn opgenomen in bijlage ~~XIII~~XIV.

4. Een omgevingsplan dat een zonnepark toelaat bevat de volgende verplichtingen:
a. het zonnepark wordt landschappelijk en natuurlijk goed vormgegeven, ingepast en beheerd;
b. het zonnepark wordt brandveilig ontworpen;
~~b~~ c. de omgevingskwaliteit, de bodemkwaliteit en de biodiversiteit van de locatie worden behouden of verbeterd; en
~~c~~ d. het zonnepark wordt na beëindiging van de activiteit verwijderd.

5. De motivering van een omgevingsplan voor een zonnepark bevat een verantwoording van:
a. de zorgvuldige ruimtelijke afweging ten aanzien van de locatie;
b. als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de door de gemeente gepleegde beleidsinspanningen om pv-panelen mogelijk te maken op daken en gevels van gebouwen, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en op gronden in het ~~buitengebied~~ landelijk gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
c. als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de wijze waarop invulling is gegeven aan het tweede en het vierde lid;
d. ~~het streven naar een financiële participatie van ten minste 51% in het zonnepark door de lokale omgeving, zoals omwonenden, energiecoöperaties, energiegemeenschappen, lokale bedrijven, semioverheden of overheden;~~
de inspanningsverplichting van de initiatiefnemer om met de omgeving een lokaal eigendom te bereiken van minimaal 51 procent, waarbij in ieder geval is aangegeven:
1. welke inspanningen zijn verricht om mede-eigendom ten aanzien van de voorgenomen installatie en de exploitatie daarvan door een kring van partijen te bevorderen;
2. welk percentage mede-eigendom is overeengekomen; en
3. voor zover minder dan 51 procent mede-eigendom is overeengekomen, wat de redenen daarvan zijn en of er andere vormen van financiële participatie zijn overeengekomen; en
e. de gerealiseerde maatregelen ter versterking van de landschappelijke en natuurlijke inpassing die in stand worden gehouden na verwijdering van het zonnepark.

6. Het eerste lid geldt niet voor een zonnepark op de locatie van de stortplaats in Schinnen (gemeente Beekdaelen), als bedoeld in artikel 5.1, onder c.

Paragraaf 13.1.4 Batterijopslag

Artikel 13.5 Instructieregel batterijopslag

1. Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een werklocatie en geeft daartoe een motivering over een brandveilige inpassing.

2. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een batterij toelaten op een vrijkomende bebouwde locatie buiten een werklocatie mits:
a. het een batterij betreft waarover de netwerkbeheerder in bepalende mate zeggenschap heeft over de momenten en mate van invoeding en afname;
b. de locatie efficiënt binnen het electriciteitsnetwerk is gelegen;
c. het omgevingsplan een motivering bevat over een brandveilige inpassing;
d. de batterij landschappelijk en natuurlijk goed wordt vormgegeven, ingepast en beheerd;
e. de inspanningsverplichting van de initiatiefnemer om met de omgeving een lokaal eigendom te bereiken van minimaal 51 procent, waarbij in ieder geval is aangegeven:
1. welke inspanningen zijn verricht om mede-eigendom ten aanzien van de voorgenomen installatie en de exploitatie daarvan door een kring van partijen te bevorderen;
2. welk percentage mede-eigendom is overeengekomen; en
3. voor zover minder dan 51 procent mede-eigendom is overeengekomen, wat de redenen daarvan zijn en of er andere vormen van financiële participatie zijn overeengekomen; en

concept

f. het omgevingsplan de verplichting bevat dat de batterij na beëindiging van de activiteit wordt verwijderd.

3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan een omgevingsplan een batterij toestaan op een onbebouwde locatie buiten een werklocatie, mits voldaan is aan het bepaalde in het tweede lid, onder a tot en met f, de ruimtelijke kwaliteit in het gebied wordt verbeterd en deze verbetering is verankerd in een bestuurlijk vastgestelde gebiedsvisie, inclusief uitvoeringsafspraken.

~~**Afdeling 13.1 Windenergie**~~

~~[Vervallen]~~

~~**Afdeling 13.2 Zonne-energie**~~

~~[Vervallen]~~

RRR

Na hoofdstuk 13 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 14 Ontgrondingen

Afdeling 14.1 Vergunningvrije en vergunningplichtige ontgrondingsactiviteiten

Artikel 14.1 Aanwijzing vergunningvrije ontgrondingsactiviteiten

In aanvulling op artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt het verbod als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet, om zonder een omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, niet in de volgende gevallen:

a. landbouwkundige egalisatie of diepploegen van agrarische percelen, waarbij de bodem tot maximaal een meter diepte onder het oorspronkelijke maaiveldniveau wordt geroerd, mits geen bodemmateriaal wordt afgevoerd, niet onder de plaatselijke grondwaterstand wordt ontgraven, de overgangstaluds naar de kadastrale grens van eigendommen van derden niet steiler worden uitgevoerd dan 1:2 en dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;
b. een ontgrondingsactiviteit van beperkte omvang, mits niet dieper dan 3 meter beneden het oorspronkelijke maaiveldniveau wordt ontgraven, de ontgravingsoppervlakte niet meer dan 400 m^2 bedraagt en het ontgravingsvolume niet meer dan 500 m^3 bedraagt;
c. het ontgronden, voor zover nodig voor het aanleggen of veranderen van een of meer klimaatbuffers, water afvoer drainage infiltraties of rioolwaterbuffers door of in opdracht van een gemeente, waterschap of provincie, met een maximaal ontgravingsvolume van 5000 m3 per buffer of water afvoer drainage infiltratie en bedoeld voor het opvangen, vasthouden of bezinken van water ter voorkoming van wateroverlast of watertekorten, danwel benodigd om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;
d. het ontgronden, voor zover nodig voor het bouwrijp maken van een bedrijventerrein of woonwijk of voor zover nodig voor het aanleggen van een sportveld, openbaar park of plantsoen, mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;
e. het ontgronden, voor zover nodig voor het saneren van landbodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIa van het Besluit activiteiten leefomgeving of boven de in het omgevingsplan opgenomen waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem als bedoeld in artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 14.2 Uitzonderingen op vergunningvrije gevallen

In afwijking van artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 14.1 geldt het verbod als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet, om zonder een omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, wel voor de in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 14.1 genoemde werken als:

a. het ontgronden verder gaat dan voor de technische realisering van de in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving bedoelde werken en de in artikel 14.1 bedoelde werken, noodzakelijk is;
b. het ontgronden voor de in artikel 16.7, onder a en h, van het Besluit activiteiten leefomgeving bedoelde werken en de in artikel 14.1, onder b en c, bedoelde werken:
   1. plaats heeft op minder dan een meter afstand van de kadastrale grens van het eigendom van een derde; of
   2. als binnen vier meter afstand van een kadastraal eigendom van een derde, de overgangstaluds naar niet te ontgraven gronden steiler worden uitgevoerd dan 1:1, tenzij degene die ontgrondt schriftelijk kan aantonen dat van de eigenaar van het aangrenzende perceel toestemming is verkregen om op kortere afstand dan een meter, dan wel met steilere overgangstaluds dan 1:1 te werken; of
c. het ontgronden voor een natuurbouwproject, als bedoeld in artikel 16.7, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geschiedt op een terrein, dat op grond van het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, geen natuur- of groenfunctie heeft.

Artikel 14.3 Omvangvereisten ontgrondingsactiviteit

In aanvulling op artikel 16.7, onder a en h, van het Besluit activiteiten leefomgeving en de in artikel 14.1, onder b, genoemde werken, worden voor de toets aan de daarin opgenomen diepte-, oppervlakte- en volumecriteria, alle ontgrondingen die in elkaars nabijheid liggen en volgtijdelijk zullen worden uitgevoerd en waarbij onderlinge technische, organisatorische, functionele of financiële bindingen bestaan, aangemerkt als één ontgrondingsactiviteit.

SSS

Hoofdstuk 15 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~Hoofdstuk 15 Toezicht en handhaving~~

~~Afdeling 15.1 Kwaliteit uitvoering en handhaving basistakenpakket regionale uitvoeringsdiensten~~

~~Artikel 15.1 Toepassingsbereik~~

~~Deze afdeling is van toepassing op de uitvoering van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak die in opdracht van gedeputeerde staten door de regionale uitvoeringsdiensten worden uitgevoerd.~~

~~Artikel 15.2 Kwaliteitsborging~~

~~Om een goede kwaliteit van de uitvoering van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de regionale uitvoeringsdiensten te waarborgen, worden de meest recente in dit verband door het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten vastgestelde kwaliteitscriteria in acht genomen.~~
[Vervallen]

TTT

Hoofdstuk 16 wordt geplaatst na hoofdstuk 15. Hoofdstuk 16 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk ~~16~~ 15 ~~Overige onderwerpen~~ Beschermingsgebied Einstein Telescope

Afdeling ~~16.1~~ 15.1 Instructieregels beschermingsgebied Einstein Telescope

Artikel ~~16.1~~ 15.1 Instructieregel beschermingsgebied Einstein Telescope

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied binnen het beschermingsgebied Einstein Telescope laat de activiteiten genoemd in artikel ~~16.2~~15.2, eerste lid, niet toe.

2. Het omgevingsplan bedoeld in het eerste lid bepaalt dat voor de activiteiten genoemd in artikel artikel ~~16.2~~15.2, eerste lid, onderdelen b en c, het bevoegd gezag door middel van een

omgevingsvergunning kan afwijken van het verbod van het eerste lid, mits uit door de aanvrager vooraf overgelegd onderzoek, naar het oordeel van het bevoegd gezag is aangetoond dat de activiteit geen trillingen kan veroorzaken die een nadelig effect kunnen hebben op de werking van de Einstein Telescope.

3. Het omgevingsplan bepaalt dat het bevoegd gezag, alvorens zij een omgevingsvergunning als bedoeld in het tweede lid verleent, gedeputeerde staten in de gelegenheid stelt advies uit te brengen over de vergunningaanvraag.

4. Het bevoegd gezag kan zich bij haar beslissing op een vergunningaanvraag als bedoeld in het tweede lid laten adviseren door een of meer deskundigen.

Afdeling ~~16.2~~ 15.2 Verbod interfererende activiteiten beschermingsgebied Einstein Telescope

Artikel ~~16.2~~ 15.2 Verbod interfererende activiteiten beschermingsgebied Einstein Telescope

1. In het beschermingsgebied Einstein Telescope is het verboden een aanvang te maken met de volgende activiteit in het beschermingsgebied Einstein Telescope:
   a. plaatsen of hebben van een windturbine;
   b. ontgronding met uitzondering van een ontgronding die op grond op grond van artikel 16.7 of 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningvrij is;
   c. boring of andere ingreep in de bodem anders dan bedoeld in onderdeel b, dieper dan 100 meter beneden het maaiveld, met uitzondering van een onderzoeksboring of wetenschappelijke boring die bedoeld is voor het verzamelen van data over de ondergrond en die is afgerond voordat de Einstein Telescope in werking is.

2. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning van het bepaalde in het eerste lid, onderdelen b en c, afwijken mits uit door de aanvrager overgelegd onderzoek, naar het oordeel van het bevoegd gezag is aangetoond dat de activiteit geen trillingen kan veroorzaken die een nadelig effect kunnen hebben op de werking van de Einstein Telescope.

3. Het bevoegd gezag kan zich bij haar beslissing op een vergunningaanvraag als bedoeld in het tweede lid laten adviseren door een of meer deskundigen.

4. Het eerste tot en met het derde lid gelden totdat voor het gebied een onherroepelijk omgevingsplan in overeenstemming met artikel ~~16.1~~15.1 is vastgesteld.

UUU

Hoofdstuk 14 wordt geplaatst na hoofdstuk 16. Hoofdstuk 14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk ~~14~~ 16 Monitoring en informatie

Afdeling ~~14.1~~ 16.1 Algemeen

[Gereserveerd]

Afdeling ~~14.2~~ 16.2 Monitoring watersystemen

Artikel ~~14.1~~ 16.1 Verslag toetsing watersysteem

1. Het waterschap brengt, vanwege de zorg die op hem rust voor het voldoen aan omgevingswaarden, bedoeld in artikel 3.1, iedere zes jaar verslag uit aan gedeputeerde staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale wateren onder zijn beheer.

2. Het verslag bevat een beoordeling van de regionale wateren met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop zij moeten zijn ingericht. Die beoordeling geschiedt in het licht van de omgevingswaarde en de voorschriften, bedoeld in Artikel 3.1, en de legger, bedoeld in Artikel 3.4.

3. Als de beoordeling daartoe aanleiding geeft, bevatten de verslagen een omschrijving van de voorzieningen die op een daarbij aan te geven termijn nodig worden geacht.

concept

4. Gedeputeerde staten stellen na overleg met het waterschap vast wanneer de verslagen voor de eerste maal en met welke frequentie daarna worden uitgebracht.

5. Gedeputeerde staten kunnen nadere voorschriften stellen met betrekking tot vorm en inhoud van de verslagen.

Afdeling ~~14.3~~ 16.3 Grondwaterregister

Artikel ~~14.2~~ 16.2 Grondwaterregister

1. Er is een register van wateronttrekkingsactiviteiten waarbij grondwater wordt onttrokken of water wordt geïnfiltreerd.

2. Het register wordt beheerd door gedeputeerde staten.

3. Het register bevat in ieder geval de vergunningen en de gegevens die krachtens artikel 4.6 en artikel 4.7 aan het dagelijks bestuur van het waterschap worden verstrekt.

4. Het dagelijks bestuur van het waterschap verstrekt de gegevens aan gedeputeerde staten.

5. Gedeputeerde staten kunnen wateronttrekkingsactiviteiten waarbij grondwater wordt onttrokken of water wordt geïnfiltreerd ambtshalve inschrijven, waarbij de aanvang van een onttrekking of infiltratie als datum van inschrijving geldt.

Afdeling ~~14.4~~ 16.4 Faunabeheer

Artikel ~~14.3~~ 16.3 Gegevensverzameling faunabeheer

De wildbeheereenheid neemt, in het kader van het faunabeheerplan, deel aan trendtellingen van diersoorten, afschotregistratie en de registratie van dood gevonden dieren, voor het gehele gebied waarover zich de zorg van de wildbeheereenheid uitstrekt.

Afdeling ~~14.5~~ 16.5 Monitoring woningbouw

Artikel ~~14.4~~ 16.4 Monitoring van de plancapaciteiten en woningbouwrealisaties

1. ~~Er is een monitor voor het registreren van woningbouwplannen en het controleren van woningbouw realisaties: de Plancapaciteitsmonitor Limburg.~~
   De provincie faciliteert de gemeenten door het aanbieden van een provinciale monitoringsapplicatie voor de registratie en monitoring van woningbouwplannen, maar ook voor de aanlevering van gegevens aan het Rijk.

2. De ~~monitor~~monitoringsapplicatie wordt beheerd door ~~gedeputeerde staten~~ Gedeputeerde Staten.

3. ~~Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het actueel houden van de gegevens over woningbouwplannen in de monitor.~~
   De gemeente draagt zorg voor het registreren van de gegevens over woningbouwplannen en de realisaties in de provinciale monitoringsapplicatie.

4. ~~Burgemeester en wethouders documenteren in het systeem van monitoring woningbouwplannen zo gedetailleerd mogelijk vanaf de initiatieffase tot en met het onherroepelijk worden van het omgevingsplan of de omgevingsvergunning.~~
   De gemeente draagt zorg voor het zo volledig en tijdig mogelijk vanaf de initiatieffase tot en met de realisatie van de woningbouwplannen registreren van de woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie.

5. ~~Burgemeester en wethouders dragen minimaal één keer per jaar zorg voor de controle van de realisaties van woningbouw.~~

VVV

Paragraaf 17.1.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Paragraaf 17.1.1 Overgangsrecht ~~diverse bepalingen~~instructieregels algemeen

Artikel ~~17.2~~ 17.1 ~~Overgangsbepaling~~ Algemene overgangsbepalingen instructieregels omgevingsplannen

1. Op het tijdstip dat voor een locatie het tijdelijk deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet, wordt omgezet naar het permanente deel van het omgevingsplan, wordt het omgevingsplan voor die locatie in overeenstemming gebracht met de instructieregels voor omgevingsplannen als opgenomen in deze verordening.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid wordt een omgevingsplan ~~binnen acht jaar na inwerkingtreding van deze verordening~~ vóór 1 januari 2032 in overeenstemming gebracht met de in deze verordening opgenomen instructieregels voor omgevingsplannen.

~~4~~ 3. ~~Artikel 12.5, vierde lid, is niet van toepassing voor zover bedrijfsmatige activiteiten op grond van een ruimtelijk plan of een omgevingsvergunning buitenplanse afwijking al rechtmatig op een (samengevoegde) bedrijfskavel met een oppervlakte groter dan 5 hectare worden verricht of zijn toegestaan op 1 januari 2024.~~
Het bepaalde in het eerste en tweede lid geldt niet voor een activiteit die op het tijdstip bedoeld in die leden, reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór dat tijdstip reeds de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend en van kracht zijn.

~~3~~ 4. In afwijking van de termijn ~~van acht jaar~~ als bedoeld in het tweede lid geldt een kortere termijn als deze bij de betreffende instructieregel is bepaald.

~~5. Artikel 13.3 geldt niet voor een zonnepark waarvoor het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is vastgesteld of in ontwerp ter inzage is gelegd voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel.~~

WWW

Artikel 17.1 wordt verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2. Artikel 17.3 wordt verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2. Artikel 17.4 wordt verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2. Artikel 17.5 wordt verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2. Paragraaf 17.1.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 17.1.2 Overgangsrecht ~~dierenverblijven~~diverse onderwerpen

[Red: Artikel 17.1 verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2.]

Artikel ~~17.1~~ 17.2 Overgangsbepaling infrastructuur: vergunningen provinciale wegen

Een vergunning verleend op grond van artikel 7.1.1, derde lid, van de Omgevingsverordening Limburg 2014, geldt als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.5.

[Red: Artikel 17.3 verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2.]

Artikel 17.3 Overgangsbepaling watersystemen: beheersplan badwaterbassins

Onverminderd artikel 15.67 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt tot het moment dat een beheersplan als bedoeld in artikel 15.64 van het Besluit activiteiten leefomgeving beschikbaar is, gedurende de openstelling van één of meer badwaterbassins uitvoering gegeven aan de door gedeputeerde staten, op grond van artikel 7 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden zoals dat luidde ~~voor de inwerkingtreding van deze verordening~~vóór 1 januari 2024, bij besluit van 15 juli 2003 voor het zwembad vastgestelde 'Nadere voorschriften voor toezicht'.

[Red: Artikel 17.4 verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2.]

Artikel 17.4 Overgangsbepaling grondwater: bodemenergiesystemen

Artikel 4.13~~, eerste lid~~, eerste lid, artikel 4.15 en artikel 4.16 gelden niet voor bodemenergiesystemen die zijn aangelegd voor 1 november 2009 of waarvoor voor die datum een vergunning op grond

concept

van de Grondwaterwet of een ontheffing op grond van artikel 5.34, eerste lid, van de Provinciale Milieuverordening Limburg was verleend.

Artikel 17.5 Overgangsbepaling grondwater: afvloeiend hemelwater

De verboden bedoeld in artikel 4.42, eerste en tweede lid, gelden niet voor het op of in de bodem brengen van afvloeiend hemelwater indien dit reeds plaatsvond vóór inwerkingtreding van artikel 4.42.

Artikel 17.6 Overgangsbepaling grondwater: bouwstoffen

Artikel 4.62 is niet van toepassing op het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied, als dat plaatsvindt ten behoeve van het aanleggen of veranderen van infrastructuur als bedoeld in artikel 4.47 en de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.48 voor die infrastructuur is aangevraagd voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.62.

Artikel 17.7 Overgangsbepaling grondwater: zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Het verbod bedoeld in artikel 4.67 geldt niet voor een milieubelastende activiteit die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór dat tijdstip reeds de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend en van kracht zijn.

[Red: Artikel 17.5 verplaatst van paragraaf 17.1.1 naar paragraaf 17.1.2.]

Artikel ~~17.5~~ 17.8 Overgangsbepaling geluid: stiltegebieden

Artikel 6.6, eerste tot en met derde lid, geldt niet voor activiteiten in een stiltegebied die tot ~~inwerkingtreding van deze artikelen~~1 januari 2024 werden verricht en op grond van de Omgevingsverordening Limburg 2014 mochten worden verricht.

Artikel 17.9 Overgangsbepaling natuurgebieden: overeenkomsten natuurcompensatie

Op een overeenkomst met betrekking tot natuurcompensatie als bedoeld in artikel 8.6, waarvan een concept tussen de bij de overeenkomst betrokken partijen is gedeeld voor het tijdstip van inwerkingtreding van de gewijzigde bijlage IX, blijft bijlage IX zoals deze luidde voor dat tijdstip van toepassing.

Artikel 17.10 Overgangsbepaling landbouw: vergisting van dierlijke mest

De voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd, bedoeld in artikel 10.9, tweede lid, en derde lid, onder a, en artikel 10.10, tweede lid, onder b, sub 5, geldt niet voor de wijziging of uitbreiding van een vergistingsinstallatie die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór dat tijdstip reeds de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend.

Artikel ~~17.6~~ 17.11 Overgangsbepaling landbouw: dierenverblijven varkens en kippen

1. Artikel ~~10.10, eerste lid~~10.14 , eerste lid geldt niet voor dierenverblijven voor de diercategorieën varkens of kippen, als daarvoor uiterlijk op 23 juli 2010 een aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet milieubeheer, een bouwvergunning op grond van de Woningwet of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 in behandeling is genomen of verleend is.

2. ~~-~~ Artikel ~~10.10, eerste lid~~10.14, eerste lid, geldt niet voor dierenverblijven voor de diercategorieën varkens of kippen, als daarvoor uiterlijk op 23 juli 2010 een melding op grond van het Besluit landbouw milieubeheer is gedaan.

Artikel ~~17.7~~ 17.12 Overgangsbepaling landbouw: overige dierenverblijven

1. Artikel ~~10.10, eerste lid~~10.14, eerste lid, geldt niet voor dierenverblijven, anders dan dierenverblijven voor de diercategorie varkens en kippen, als daarvoor uiterlijk op 11 oktober 2013 een

concept

vergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in behandeling is genomen of verleend is.

2. Artikel ~~10.10, eerste lid~~10.14, eerste lid, geldt niet voor dierenverblijven, anders dan dierenverblijven voor de diercategorie varkens en kippen, als daarvoor uiterlijk op 11 oktober 2013 een melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer is gedaan.

Artikel 17.13 Overgangsbepaling huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten

Voor het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten als bedoeld in artikel 12.7, geldt het vereiste van een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 niet als vóór 1 januari 2028:

a. het ontwerp van het omgevingsplan ter inzage is gelegd; of
b. de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit is ingediend.

Artikel 17.14 Overgangsbepalingen beschermingsgebied Einstein Telescope

~~6~~ 1. ~~Afdeling 16.1~~ Artikel 15.1 geldt niet voor een in dat artikel bedoeld omgevingsplan dat is vastgesteld vóór ~~het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 16.1~~1 januari 2024, voor zover de in dat omgevingsplan toegestane activiteit, als bedoeld in artikel ~~16.2, tweede lid~~15.2, eerste lid, reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór ~~het~~dat tijdstip ~~van inwerkingtreding van artikel 16.1~~ reeds de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend en van kracht zijn.

~~7~~ 2. Artikel ~~16.2~~15.2 geldt niet voor een in dat artikel bedoelde activiteit voor zover deze activiteit vóór ~~het tijdstip van inwerkingtreding van dat artikel~~1 januari 2024 reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór ~~het~~dat tijdstip ~~van inwerkingtreding van artikel 16.2~~ de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend en van kracht zijn.

XXX

Het opschrift van artikel 17.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~17.8~~ 17.15 Inwerkingtreding

YYY

Artikel 17.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~**Artikel 17.9 Intrekken Omgevingsverordening Limburg 2014**~~

~~De Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt ingetrokken.~~
[Vervallen]

ZZZ

Het opschrift van artikel 17.10 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~17.10~~ 17.16 Citeertitel

concept

AAAA

Bijlage I wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage I Begripsbepalingen

agglomeratielandbouw	landbouwbedrijven waarbij de primaire agrarische productie geïntegreerd wordt met meerdere facetten van de agrarische productiekolom op één locatie
ammoniakemissie	emissie van ammoniak, uitgedrukt in kg NH3 per jaar;
arbeidsmigranten	onderdanen van een ander land dan Nederland die rechtmatig in Nederland mogen verblijven en werken, welke maximaal 5 jaar aaneensluitend in Nederland verblijven om rechtmatig werkzaamheden te verrichten, tegen een inkomen van maximaal 150% van het minimumloon bedoeld in artikel 8 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
badwaterbassin	een locatie waar gelegenheid wordt geboden tot het zwemmen of baden als bedoeld in artikel 15.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving
batterij	een zelfstandig functionerende batterij-energieopslaginstallatie die als afzonderlijke installatie via een eigen netaansluiting op het openbare elektriciteitsnet is aangesloten en die een bruto-oppervlak beslaat van meer dan 2.000 m^2
bebouwd gebied	synoniem van bebouwde omgeving. Een gebied dat vol staat met bebouwing in gebruik voor (een mix van) hoofdzakelijk de functies wonen, werken, winkelen, uitgaan, cultuur en openbare voorzieningen. Dit gebied kent weinig open ruimte. Dit gebied bestaat uit: 1. stedelijk gebied 2. landelijke kernen 3. werklocaties, opgedeeld in drie categorieën met alle drie een andersoortige inrichting en verschillende gebruikers: a. bedrijventerreinen b. stedelijke dienstenterreinen c. solitaire bedrijfslocaties groter dan 1 hectare
bebouwingscluster	cluster of lint van bebouwing dat niet als landelijke kern of stedelijk gebied is aangewezen en minimaal uit 10 woningen bestaat, waarbij de onderlinge afstand tussen een woning en de dichtstbijzijnde andere woning maximaal 75 meter is en het verst liggende verblijfsobject binnen een straal van 70 meter van de laatste woning af ligt. Bebouwingsclusters kunnen verschillende vormen aannemen, waaronder de vorm van een lint
bedrijfscategorie	een bedrijfscategorie zoals opgenomen Bijlage XIII
bedrijfskavel	~~een kavel met een gebouw of een complex van gebouwen, dienende voor de uitoefening van bedrijfsmatige activiteiten ten behoeve van één bedrijf, met uitzondering van een landbouwbedrijfskavel~~ een kavel voor de uitoefening van bedrijfsmatige activiteiten ten behoeve van een bedrijf, inclusief alle met die activiteiten samenhangende boven- en ondergrondse voorzieningen, waaronder een (complex van) gebouw(en), waterberging, landschappelijke inpassing, parkeervoorzieningen, omheining, buitenopslag en in- en uitritten. Een landbouwbedrijfskavel/agrarische bedrijfskavel of een bedrijfskavel voor een bedrijf uit de sector vrijetijdsecono-

	mie vallen niet onder deze definitie. Een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare valt wel onder de definitie voor bedrijfskavel;
bedrijfsverzamelgebouw	een multifunctioneel pand dat speciaal is ingericht om verschillende (meestal kleinere) ondernemingen onder één dak te huisvesten. Elke huurder beschikt over een eigen kantoor, werkplaats of unit, maar maakt vaak gezamenlijk gebruik van faciliteiten zoals vergaderruimtes, receptie, parkeergelegenheid en sanitaire voorzieningen.
beeklandschap	landschap dat bestaat uit natuurlijke en aangepaste beken, zoals rechtgetrokken beken. Hoewel ze variëren in loop en vorming, spelen beken een belangrijke structurerende rol in de Limburgse landschappen. De waterlopen hebben met hun dalen en afzettingen de ruimtelijke structuur en het landgebruik sterk beïnvloed.
~~beeldbepalende~~ beeldbepalend gebouw	gebouw met historische karakteristieken of deel uitmakend van een beschermd stads- of dorpsgezicht
bestaand bos- of natuurgebied binnen de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone	een binnen de groenblauwe ~~mantel~~ landbouwzone gelegen terrein dat op grond van het omgevingsplan de functie bos of natuur heeft
boskern	een aaneengesloten complex van houtopstanden met een gezamenlijke oppervlakte van ten minste vijf hectare
bouwen	plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten.
bouwwerk	elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren
brandbare vloeistof	een vloeistof met een vlampunt dat hoger ligt dan 55° C
bron of bronzone	plaats waar grondwater op natuurlijke wijze over een klein of groter oppervlak uittreedt
buitenste kantstreep	de markering van de begrenzing van de buitenzijde van de buitenste rijstrook
collectieve vergisting van dierlijke mest	het door samenwerkende veehouderijen gezamenlijk vergisten van dierlijke mest, waarbij de dierlijke mest afkomstig is van deze veehouderijen, en de vergistingscapaciteit nauw is afgestemd op de regionale aanvoer van dierlijke mest ten behoeve van het verduurzamen van de bedrijfsvoeringen en het efficiënt en regionaal vergisten van stofstromen.
~~intensieve veehouderij~~	~~het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen, of parelhoenders, met uitzondering van het houden van landbouwhuisdieren in de categorieën en aantallen als genoemd in artikel 3.200, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het houden van varkens die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van de EU-verordening biologische producten 2020/464, en onder behoud van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plekke, op een locatie buiten het Natuurnetwerk Limburg en buiten een extensiveringsgebied intensieve veehouderij~~
~~internationale werknemers~~	~~arbeidsmigranten, expats en alle andere doelgroepen met een niet-Nederlandse nationaliteit zonder verblijfsstatus~~

	~~die in Limburg werken, ongeacht de termijn van werk of verblijf in Nederland~~
~~*kwaliteitscriteria*~~	~~de in landelijke samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkelde en beschikbaar gestelde kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot de beschikbaarheid en de deskundigheid van organisaties die met uitvoering en handhaving zijn belast~~
dierplaats	een deel van een huisvestingssysteem dat is bestemd voor het houden van één dier
doelvermogen	bedrag dat nodig is om de nazorg van stortplaatsen na sluiting eeuwigdurend te kunnen financieren. Dit doelvermogen wordt bereikt door enerzijds heffingen op te leggen aan de exploitant van de stortplaats en anderzijds door het rendement dat behaald wordt op het vermogen in het Nazorgfonds.
extern salderen	salderen met één of meer activiteiten buiten de begrenzing van één project of locatie ten behoeve van de verlening van een natuurvergunning
geitenhouderij te nieuwvestigen	het gaan houden van geiten op een locatie waar nog geen geiten worden gehouden
geitenhouderij uit te breiden	op een locatie waar geiten worden gehouden, ten opzichte van de referentiesituatie: - het oppervlak dierenverblijf vergroten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie, of; - een dierenverblijf voor het (mede) houden van geiten realiseren en/of een gebouw of gronden op een bestaand bouwkavel voor het (mede) houden van geiten in gebruik nemen, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of; - het huisvestingssysteem veranderen ten behoeve van het houden van geiten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of; - de diercategorie veranderen binnen de bestaande hoofdcategorie geiten zoals opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of; - het verplaatsen of vergroten van de mestopslagcapaciteit afkomstig van geiten, of; - het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande geitenhouderij wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie.
geluid veroorzakende activiteit	een activiteit door menselijk handelen als gevolg waarvan de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord;
glastuinbouw	het telen van groenten, fruit, snijbloemen, pot- of perkplanten of uitgangsmateriaal voor gewassen onder een permanent bouwwerk van glas, kunststof of vergelijkbaar materiaal, of in klimaatcellen
glastuinbouwbedrijf	een bedrijf waarvan het bedrijfsinkomen voor meer dan 50% afkomstig is uit glastuinbouw
graft	lijnvormige, evenwijdig aan de helling lopende trede, die vaak met gras, struiken en/of hakhout is begroeid
harde plannen	plannen waarvoor een Omgevingsplan door de gemeenteraad is vastgesteld

concept

concept

herstructureringslocaties	locaties waarbij door woningtoevoeging (nieuwbouw en splitsing) of woningonttrekking (sloop en samenvoeging) de samenstelling van de bestaande woningvoorraad binnen het stedelijk gebied en landelijke kernen verandert zonder ingrijpende wijziging van de planologische functie.
~~*nieuwvestiging van intensieve veehouderij*~~	~~de vestiging van een intensieve veehouderij op een nieuw agrarisch bouwvlak, of op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen intensieve veehouderij is gevestigd, met uitzondering van bestaande intensieve veehouderij. Bestaande intensieve veehouderij: intensieve veehouderij die op 1 juni 2004 aanwezig was in overeenstemming met: a. de toenmalige bepalingen bij of krachtens de Wet milieubeheer, en b. de toenmalige bepalingen bij of krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening, waaronder begrepen de overgangsrechtelijke bepalingen van het toenmalig geldende bestemmingsplan, tenzij: - deze intensieve veehouderij op 1 juni 2004 geen wezenlijk onderdeel uitmaakte van de bedrijfsvoering; - deze intensieve veehouderij na 1 juni 2004 feitelijk is beëindigd, voor een periode langer dan een jaar onderbroken is geweest, de daarvoor krachtens de Wet milieubeheer benodigde vergunning blijvend is ingetrokken of vervallen of een melding is gedaan dat de intensieve veehouderij structureel is beëindigd;~~
holle weg	smalle, diepe, vaak loodrecht op de helling lopende insnijding, die in gebruik is als voetpad, wegen/of watergang
intern salderen	salderen binnen de begrenzing van één project of locatie ten behoeve van de verlening van een natuurvergunning
kadegebonden	een bedrijfskavel die aan vaarwater ligt met een vaarklasse van II of hoger met (de mogelijkheid van) een haven, kade, drijvende laad- en losinstallatie of scheepshelling of scheepsdok, beperkt tot de aan de laad- en losvoorziening liggende kavel
kampeerterrein	een terrein waarop in mobiele kampeermiddelen overnacht kan worden met een recreatief doel
kamperen	het met een recreatief doel overnachten in mobiele kampeermiddelen zoals een tent, een caravan of camper
kwaliteitsklassen	de kwaliteitsklassen als bedoeld in artikel 29 van het Besluit bodemkwaliteit (2021)
landbouwgrond	landbouwgrond als bedoeld in artikel 1 van de Meststoffenwet
~~*statushouders*~~	~~asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en zich in Nederland permanent kunnen vestigen~~
landelijk gebied	het Natuurnetwerk Limburg, de groenblauwe landbouwzone, het primair landbouwgebied en het verwevingsgebied samen
mobiele kampeermiddelen	kampeermiddelen die door de gasten worden meegebracht om in te verblijven zoals een tent, caravan of camper. Tenten die blijven staan en verhuurd worden aan gasten vallen hier niet onder
modelluchtvaartuig	luchtvaartuig, niet in staat een mens te dragen, en uitsluitend gebruikt voor luchtvaartvertoning, recreatie of sport
~~*monumentale gebouwen*~~	~~de op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermde monumenten (rijksmonumenten), en de in een omgevingsplan opgenomen gebouwen van plaatselijk of regionaal belang~~

monumentaal gebouw	een op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermd monument (rijksmonument) of een in de gemeentelijke monumentenverordening of een omgevingsplan beschermd monument (gemeentelijk monument)
motorvoertuig	een motorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990
~~*wooneenheid*~~	~~gedeelte van een woonfunctie dat bestemd is voor afzonderlijke bewoning~~
~~*woonurgenten*~~	~~mensen die snel een woning zoeken, maar vaak niet in aanmerking komen voor een urgentiestatus, omdat er geen sprake is van een levensbedreigende situatie of acuut probleem~~
nazorgmaatregel	maatregel die waarborgt dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming biedt tegen die nadelige gevolgen, als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer.
nazorgvoorziening	voorziening die nodig is ter bescherming van het milieu als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer. Voor een beschrijving van die voorzieningen wordt verwezen naar bijlage C van de Notitie Herontwikkeling (gesloten) stortplaatsen, de IPO-werkgroep Nazorg Stortplaatsen van 7 februari 2019
nieuwvestiging van een bedrijf met akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of een andere plantaardige agrarische teelt	vestiging van een bedrijf met akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of een andere plantaardige agrarische teelt op een nieuw agrarisch bouwvlak
nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf	de vestiging van een glastuinbouwbedrijf op een nieuw agrarisch bouwvlak, of een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen glastuinbouwbedrijf is gevestigd
nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren	vestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren op een nieuw agrarisch bouwvlak of op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met andere landbouwhuisdieren is gevestigd
nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders	vestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders op een nieuw agrarisch bouwvlak of op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd
nieuwvestiging van ~~een geitenhouderij~~geitenhouderijen	het gaan houden van geiten op een locatie waar nog geen geiten worden gehouden
ontvlambare vloeistof	een vloeistof met een vlampunt van ten minste 21° C en ten hoogste 55° C
opsporen van aardwarmte	opsporen van aardwarmte als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet
parkeerplaats	ruimte waar motorvoertuigen kunnen worden geparkeerd, met uitzondering van een parkeerplaats voor maximaal 5 motorvoertuigen;
plantaardige reststromen	reststromen afkomstig uit onder andere de agrarische sector, de verwerkende levensmiddelenindustrie, het publieke domein en andere bronnen, opgenomen in Bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Hierbij kan gedacht worden aan potgrond, groente-, fruit- en plantenresten, gras, snoeiafval, afvalwater of andere or-

concept

	ganische resten, maar uitdrukkelijk niet zijnde brandstoffen, plastics, metalen, glas of ander anorganisch afval.
provinciale weg	Weg in beheer bij een provincie;
RAV-lijst	de lijst van diercategorieën en huisvestingssystemen met bijbehorende jaaremissies van ammoniak per diersoort zoals opgenomen in de bijlage V van de Omgevingsregeling genoemd (voorheen: bijlage bij artikel 2 van de Regeling ammoniak en veehouderij-Rav)
recreatieterrein	een gebied dat door een bedrijf geëxploiteerd wordt of werd voor verblijfsrecreatie, zoals een bungalowpark of kampeerterrein, al dan niet met centrale voorzieningen
recreatieverblijf	een verblijf voor recreatief gebruik waarin overnacht kan worden, zoals een vakantiewoning, een stacaravan of een hotelkamer
referentiesituatie	het deel van de geitenhouderij dat ziet op het houden van geiten op een huisvestingsysteem zoals dat uiterlijk op 20 december 2018 is gemeld op grond van het destijds geldende artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer of is vergund met een omgevingsvergunning als bedoeld in het destijds geldende artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht
regionale afstemming vrijetijdseconomie	het bespreken en uitbrengen van een standpunt over een initiatief vrijetijdseconomie tussen de gemeenten in de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg en de Provincie Limburg
RPA	op afstand bestuurd luchtvaartuig (remotely piloted aircraft), onbemand, niet zijnde een modelluchtvaartuig
RVV	Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990
short-stay	verblijf, al dan niet onderbroken, van maximaal een jaar, gerekend vanaf de eerste verblijfsdag
solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare	afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.
stikstofdepositie	neerslaan van stikstofverbindingen uit de lucht op een oppervlakte, uitgedrukt in mol stikstof per hectare per jaar
toeristisch-recreatieve structuur	de opbouw naar type, omvang, locatie en onderlinge samenhang van het geheel van bedrijven in de vrijetijdseconomie in een gemeente.
transformatielocaties	locaties waarbij door woningtoevoeging op al dan niet bebouwde gronden (verbouw, nieuwbouw en functiewijziging) binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen de planologische functie verandert.
uitbreiding van geitenhouderijen	op een locatie waar geiten worden gehouden: 1. het oppervlak dierenverblijf vergroten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie; of 2. een dierenverblijf voor het (mede) houden van geiten realiseren en/of een gebouw of gronden op een bestaand bouwkavel voor het (mede) houden van

concept

concept

	geiten in gebruik nemen, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of 3. het huisvestingssysteem veranderen ten behoeve van het houden van geiten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of 4. de diercategorie veranderen binnen de bestaande hoofdcategorie geiten zoals opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of 5. het verplaatsen of vergroten van de mestopslagcapaciteit afkomstig van geiten, of 6. het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande geitenhouderij wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie.
uitponding	het afzonderlijk verkopen van recreatieverblijven – in- of exclusief grond – op een recreatieterrein
VAB-locatie	een vrijgekomen of vrijkomend agrarisch bouwvlak dan wel vrijgekomen of vrijkomende agrarische bebouwing
veehouderij	milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.200, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van de aantallen en de doeleinden bedoeld in het tweede en vierde lid van dat artikel
veehouderij met andere landbouwhuisdieren	veehouderij met andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders
vergisting van eigen dierlijke mest	vergisting van eigen dierlijke mest, waarbij de vergisting van eigen dierlijke mest uitsluitend plaatsvindt op hetzelfde bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de dierlijke mest is geproduceerd.
voorziening voor dagrecreatie in een gebouw	een voorziening voor dagrecreatie waar het gebruik inpandig plaatsvindt, zoals een bioscoop of een indoor-kartbaan
voorziening voor vrijetijdseconomie	een voorziening voor verblijfsrecreatie of een voorziening voor dagrecreatie
vormverandering	de verandering van de vorm van een agrarisch bouwvlak waarbij de oppervlakte per saldo gelijk blijft
vormverandering van het bouwvlak	de verandering van de vorm van een agrarisch bouwvlak waarbij de oppervlakte per saldo gelijk blijft
weg	rijbaan, pad, trottoir, alsmede al hetgeen naar de aard van de weg daartoe behoort, waaronder de tot de weg behorende voorzieningen in, op, onder en boven de weg
windturbine	door de wind aangedreven installatie die wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit
winnen van aardwarmte	winnen van aardwarmte als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet
woningbouwopgave	het aantal en type woningen dat moet worden toegevoegd aan de woningvoorraad, verminderd met het aantal en type woningen dat wordt onttrokken aan de woningvoorraad, om te voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte in de Provincie binnen een bepaalde periode, door vertaald naar de regionale en lokale bijdragen aan deze opgave

wooneenheden	gedeelten van een woonfunctie die bestemd zijn voor afzonderlijke bewoning
zonnepark	een ruimtelijk samenhangende grondgebonden of drijvende installatie voor het opwekken van zonne-energie, groter dan 200 m2
zuiveringsslib	zuiveringsslib als bedoeld in artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
zwemlocatie	een locatie waar gelegenheid wordt geboden tot het zwemmen als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving

concept

BBBB

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage II Overzicht Informatieobjecten

~~*bedrijventerreinen*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_48d1b28e4b8e4e6a8cf1d617e1e74ac1/nld@2023-11-29;1~~
bedrijventerrein	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_48d1b28e4b8e4e6a8cf1d617e1e74ac1/nld@2026-07-15;2
bedrijventerrein in een logistiek knooppunt	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_a1520664f15842c2b709368e5acec6c6/nld@2026-07-15;1
bedrijventerrein van provinciaal belang	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_d6d677c717ff44238ed2429c0b9adfc2/nld@2026-07-15;1
~~*beekdal in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_6ff22bd64d9f4504acb749173c32b263/nld@2023-11-29;1~~
beekdal	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_293ff35263094f138a23e389a87d3969/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_293ff35263094f138a23e389a87d3969/nld@2026-07-15;2
beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_a876fbc97a6446238c9b2c54c859337f/nld@2023-11-29;1
beschermingsgebied Einstein Telescope	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_a57f4f7c11a94f8d9b7bcdb81f5ee927/nld@2023-11-29;1
beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_1e95775e448a41de8c81b332465ec5b0/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_1e95775e448a41de8c81b332465ec5b0/nld@2026-07-15;2
Bijlage XIII - Bedrijfscategorieën	/join/id/regdata/pv31/2026/BijlageXIII_Bedrijfscategorieen/nld@2026-07-15;1
droogdal	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_5a1f804f877a4f52a3986ac574b2326b/nld@2026-07-15;1
ecologische verbindingszone	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_c5516d836bf4416f879a66277b469c54/nld@2026-07-15;1
~~*buitengebied*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_fcb7900d55c547bd89ed9e2dc61b1a7b/nld@2023-11-29;1~~
extensiveringsgebied ~~*intensieve veehouderij*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_0626b02bb500453c969d437835febd07/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_0626b02bb500453c969d437835febd07/nld@2026-07-15;2

concept

concept

freatische grondwaterbeschermingsgebieden	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_c051abde5bd5466593d67700bd352933/nld@2023-11-29;1
~~*groenblauwe mantel*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_27ff416ccfd74f5ca4280a12f4ae079e/nld@2023-11-29;1~~
gesloten stortplaats	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_c0bc6c75cdfb4116a0165d74a48afc59/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_c0bc6c75cdfb4116a0165d74a48afc59/nld@2026-07-15;2
groenblauwe landbouwzone	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_ca9c37c4b6d34568973e6a108491aabe/nld@2026-07-15;1
grondwaterbeschermingsgebied	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_4c2ec94a67bf4fb19cca938a0819d876/nld@2023-11-29;1
grondwaterbeschermingsgebied Hanik	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_5e381a3987fa40d58a426e606b53dc7f/nld@2023-11-29;1
helling	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_f867df7440c243e2b6fd5d10a884481b/nld@2026-07-15;1
hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_7ca2d5028cd84b17ad7721e7f3eb332e/nld@2023-11-29;1
~~*industrieterreinen van provinciaal belang*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_f06fa2517abe40f598d96fa5c72221f8/nld@2023-11-29;1~~
industrieterreinen waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_f06fa2517abe40f598d96fa5c72221f8/nld@2026-07-15;2
~~*Natura 2000-gebieden ondergrondse kalksteengroeven*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_b5fc0aec454d435fb3ab50ae783f08d1/nld@2023-11-29;1~~
intrekgebied Natura 2000-gebieden	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_030d90c08ad145da960e90393c851e14/nld@2026-07-15;1
landelijke ~~kernen~~kern	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_351afafff0b7410298f60bc5b6d36dee/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_351afafff0b7410298f60bc5b6d36dee/nld@2026-07-15;2
Maasvallei	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_1410193f1a0b4f0d94cb14273c47cfbb/nld@2026-07-15;1
Methodiek Natuurcompensatie Limburg	/join/id/regdata/pv31/2026/MethodiekNatuurcompensatieLimburgoktober2007_geanonimiseerd/nld@2026-07-15;1
Midden-Limburg	/join/id/regdata/pv31/2023/locatiegroep_6a463eab840442648e12fb8da2c896ad/nld@2023-11-29;1
natte laagte	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_6a62a76c33294a11af5df619603911d7/nld@2026-07-15;1
Natura 2000	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_c4539f262b6146c387ce7ba56f00add3/nld@2023-11-29;1

natuurbeek	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_d877d7c7c67f4f30aed651b7856d2a8e/nld@2023-11-29;1
natuurbeekzone	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_944e32dc3bc443efa81d1e2e4d12b0bc/nld@2023-11-29;1
Natuurnetwerk Limburg	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_67d3d239f2544fbfb3ffe30ad18285f1/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_67d3d239f2544fbfb3ffe30ad18285f1/nld@2026-07-15;2
niet-freatische grondwaterbeschermingsgebieden	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_17440f1700364f2bbebdc597a0be1ccb/nld@2023-11-29;1
Noord-Limburg	/join/id/regdata/pv31/2023/locatiegroep_427926b96dd848ea92adbd94c5be4d77/nld@2023-11-29;1
ontwikkelingsgebied glastuinbouw	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_9f8420626b154ab0aa69b83529f63194/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_9f8420626b154ab0aa69b83529f63194/nld@2026-07-15;2
oude en waardevolle bossen	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_92b23b34346642d8ad693b1b3aec7107/nld@2026-07-15;1
overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_3f0e4120960f4ae09c984b36079a4b20/nld@2026-07-15;1
overstromingskansgebied A	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_12a6a9a3eb5b43838cd36fd958d2212a/nld@2025-02-03;2
overstromingskansgebied B	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_ae93372edbfb4ee8be1aa8aa42da71d3/nld@2025-02-03;2
overstromingskansgebied C	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_baa58dcc34864c308418a7fcbe3bb47e/nld@2025-02-03;2
overstromingskansgebied D	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_3e66af12bf564dfebab917263caf6e63/nld@2025-02-03;2
overstromingskansgebied E	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_3818de53b57940af98974eba117cb6f6/nld@2025-02-03;2
primair landbouwgebied	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_96ee12ef2a5a4f8e8061a4ecf98e70da/nld@2026-07-15;1
provinciale weg	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_80232ccac2b64cb698aba1c454bd6d80/nld@2023-11-29;1
reserveringszone provinciale weg	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_ca5b2a711c1245dabc22b9e49bde1ae0/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_ca5b2a711c1245dabc22b9e49bde1ae0/nld@2026-07-15;2

concept

~~*uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw*~~	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_e20c012b4cbf4f12b403f2b42c41cbc1/nld@2023-11-29;1~~
reserveringszone spoorweg	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_6fd2b110bdf54094969957a4c830580b/nld@2023-11-29;1
Roerdalslenk	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_c2a24c4b3d5b4f2d89060c53ed65f122/nld@2023-11-29;1
Roerdalslenk I	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_dc1b3ae21f8e488ca3a37c3987ccc329/nld@2023-11-29;1
Roerdalslenk II	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_835063d1412644288bb8e6ddcd5ec557/nld@2023-11-29;1
Roerdalslenk III	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_8c0ece072f5e42f1930fdd9ae24173b1/nld@2023-11-29;1
Roerdalslenk IV	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_e24d003672cd434ab2dc719dfcde5701/nld@2023-11-29;1
solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_55950bb927404e00b6432bcfbf1cb238/nld@2026-07-15;1
stedelijk dienstenterrein	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_0178512f056b4aadbfa4aa78fb2ed6f5/nld@2026-07-15;1
stedelijk gebied	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_074a0c0a072148159e62d1ffcb1af085/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_074a0c0a072148159e62d1ffcb1af085/nld@2026-07-15;2
stiltegebied	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_8b8351de9b134dfda92d0286fb6a6a14/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_8b8351de9b134dfda92d0286fb6a6a14/nld@2026-07-15;2
uitbreidingsgebied glastuinbouw 1	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_2ea8669e8f3041efa2f10b10734ee4a8/nld@2026-07-15;1
uitbreidingsgebied glastuinbouw 2	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_b703ff442e9e4e80be8af2b9af1f2be9/nld@2026-07-15;1
uitsluitingsgebied windturbines	~~/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_17b5ce0d4fa0436b9d91c44c27fe13bf/nld@2023-11-29;1~~ /join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_17b5ce0d4fa0436b9d91c44c27fe13bf/nld@2026-07-15;2
Venloschol	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_ce5008cb3b9f4628bb46a4efc7e228e5/nld@2023-11-29;1
verwevingsgebied	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_52435de7e3bb4fe3b2c68180d5c6c020/nld@2026-07-15;1

concept

waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_807315d25dc04cb68e8bcd113a8967e5/nld@2026-07-15;1
waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_6fead93d158a422e89797325c4d4dbd7/nld@2026-07-15;1
waterveiligheidszone H6	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_18ed98451ca44045b25ba642ee67813d/nld@2026-07-15;1
waterwingebied	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_73186db3ef2642f6ab3edd7fd47c0638/nld@2023-11-29;1
werklocatie	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_9a9004a0238a4a01aa986df33e01a8b5/nld@2026-07-15;1
woonkernen gemarkeerd met punt F	/join/id/regdata/pv31/2023/gebiedsaanwijzing_23c04b8034fb4b91a9b98214a858d5cf/nld@2023-11-29;1
zoekgebied drinkwaterwinning	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_2d89279ff09c4c62b9e6b832da378cc8/nld@2026-07-15;1
zoekgebied grondwaterbescherming	/join/id/regdata/pv31/2026/gebiedsaanwijzing_e73a4d3ed7f3451295b16af3d9cc91f6/nld@2026-07-15;1
Zuid-Limburg	/join/id/regdata/pv31/2023/locatiegroep_46aedbff57e6414fa58c4cb34f268798/nld@2023-11-29;1

concept

CCCC

Bijlage IV wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage IV Bouwwerken in waterwingebieden

Bouwwerken in waterwingebieden

Lijst van bouwwerken als bedoeld in artikel 4.45.

1. Bouwwerken die niet onder het verbod vallen

Als bouwwerken waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater door het bouwen ervan niet toenemen, als bedoeld in artikel ~~4.43~~4.45, worden aangewezen alle bouwwerken waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist.

2. Overige bouwwerken die niet onder het verbod als bedoeld in artikel 4.45 vallen

a. een dakkapel;
b. een dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening in een dak;
c. een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op een dak;
d. een kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel;
e. een zonwering, rolhek, luik of rolluik aan of in een gebouw;
f. een afscheiding tussen balkons of dakterrassen;
g. tuinmeubilair;
h. een sport- of speeltoestel voor uitsluitend particulier gebruik;
i. een erf- of perceelafscheiding;
j. een vlaggenmast.

3. Bouwwerken die wel onder het verbod in artikel 4.45 vallen

In afwijking van het bepaalde onder 1 geldt het bouwverbod in waterwingebieden wel voor de volgende bouwwerken:

a. een op de grond staand bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan als dit bouwwerk een toename van het aantal wooneenheden tot gevolg heeft; Het verbod geldt niet voor een bijbehorend bouwwerk voor huisvesting in verband met mantelzorg gedurende de periode dat de mantelzorg wordt verleend;
b. een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening;
c. een bouwkeet, bouwbord, steiger, heistelling, hijskraan, damwand of andere hulpconstructie;
d. een op de grond staand bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf;
e. een buisleiding anders dan voor de drinkwatervoorziening;
f. een silo.

concept

DDDD

Bijlage V wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage V Verboden milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Verboden milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

De milieubelastende activiteiten, bedoeld in ~~Artikel 4.62~~artikel 4.65, derde lid en artikel 4.67, zijn de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in de volgende artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving

a. artikel 3.41 (afvalwaterzuivering)
b. artikel 3.44 (organische oplosmiddelen)
c. artikel 3.47 (geologische CO^2 opslag)
d. artikel 3.54 (grootschalige energieopwekking)
e. artikel 3.57 (olie- en gasraffinaderijen)
f. artikel 3.60 (cokesproductie)
g. artikel 3.63 (vergassen of vloeibaar maken van steenkool c.a.)
h. artikel 3.66 (basismetaalindustrie)
i. artikel 3.69 (complexe minerale industrie)
j. artikel 3.72 (basischemie)
k. artikel 3.75 (complexe papier-, hout- en textielindustrie)
l. artikel 3.78 (afvalverwijdering)
m. artikel 3.81 (destructor)
n. artikel 3.84 lid 1 en 2 (stortplaats)
o. artikel 3.87 (afvalverbrander)
p. artikel 3.103 (metaalproductenindustrie)
q. artikel 3.111 (minerale productenindustrie)
r. artikel 3.112 (papier-, hout, textiel-, en leerindustrie)
s. artikel 3.128 (voedingsmiddelenindustrie)
t. artikel 3.134 (rubber-, en kunststofindustrie)
u. artikel 3.144 (scheepswerven)
v. artikel 3.184 (verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen)
w. artikel 3.200 (~~intensieve veehouderij~~veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders)
x. artikel 3.221 (bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of waterdieren)
y. artikel 3.296 (tankstation)
z. artikel 3.304 (autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan)
aa. artikel 3.320 (aanleg/exploitatie mijnbouwwerk)

concept

EEEE

Na bijlage V wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage VI Vervallen

Vervallen

Vervallen

Concept

FFFF

Bijlage VI wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~Bijlage VI Kernkwaliteiten en activiteiten stiltegebieden~~

~~A. Invulling instructieregels~~

~~1. Kernkwaliteiten van stiltegebieden~~

~~Activiteiten die qua functie passen bij het karakter van het gebied zijn in stiltegebieden in beginsel alleen wenselijk indien deze passend zijn bij de kernkwaliteiten en de voorgenomen bescherming en versterking ervan. De instructieregels vragen van gemeenten in de motivering bij het omgevingsplan op te nemen hoe met onderstaande kernkwaliteiten rekening is gehouden.~~

Kernkwaliteit	Wat (de belangrijkste aspecten)	Nadere ruimtelijke duiding
Natuurlijk stil karakter	Robuuste en van oudsher stille gebieden in een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.	De geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II, artikel 1.1.
Geen verstoring van de stilte	Standstill, geen significante toename van de geluidsbelasting, anders dan als gevolg van gebiedseigen activiteiten.	
Behoud van de stilte	Streven naar: alleen een geluidsbijdrage van gebiedseigen activiteiten in het stiltegebied, en geen toename van de geluidsbijdrage van niet-gebiedseigen activiteiten in het stiltegebied.	

~~Behoud van stilte~~

~~Hoewel een geluidsbijdrage van gebiedseigen activiteiten in het stiltegebied wordt toegestaan, hebben wij een denkrichting geformuleerd hoe ondanks de geluidsbijdrage invulling kan worden gegeven aan standstill.~~

~~Bestaande inrichtingen in de stiltegebieden kunnen in het kader van het overgangsrecht niet worden beperkt in de huidige vergunde geluidruimte. Voor een bestaande activiteit (of samengestelde activiteiten, voorheen "inrichting") geldt de vergunde geluidruimte en bij het ontbreken van een dergelijke vergunning hanteren wij in het stiltegebied een maximale bijdrage van 40 dB(A) LAeq 24 uursgemiddelde op 50 meter afstand van de activiteit.~~

~~Nieuwe activiteiten zijn niet passend bij de kernkwaliteiten en de bescherming en versterking daarvan. Indien deze wel kunnen worden toegestaan hanteren wij een afstandsbepaling voor de activiteit (of samengestelde activiteiten, voorheen "inrichting") in een stiltegebied van 35 dB(A) op 30 meter afstand. In de onderstaande motivering wordt ingegaan op de afwijkende afstand en de lagere toegestane geluidsbijdrage.~~

~~Indien voor een activiteit op de rand of in het stiltegebied een bijdrage van 40 dB(A) op 50 m wordt toegestaan, dan is er ten opzichte van het reeds aanwezige geluid al sprake van een overschrijding van de 40 dB(A) in het stiltegebied. Rekening houdend met het cumulatieve geluidseffect dient de toegestane geluidsbijdrage dus lager dan 40 dB(A) te zijn.~~

~~Het reeds aanwezige geluid bestaat op basis van geluidsmetingen in Limburg in de meeste stiltegebieden uit een drietal geluidsbronnen: gebiedseigen geluidsbronnen, niet-gebiedseigen wegverkeer (soms railverkeer) en luchtvaart. [Bron: Geluidbelasting in stiltegebieden Limburg, RUD-ZL 2019] Uitgaande van 40 dB(A) in het stiltegebied die de resultante is van deze drie geluidsbronnen betekent dit dat een activiteit (of gebundelde activiteiten) niet meer dan 35 dB(A) mag bijdragen. Want drie geluidsbronnen van 35 dB(A) geven een cumulatieve geluidsbelasting van 40 dB(A) in het stiltegebied. De eis aan een activiteit is dus niet 40 dB(A), maar 35 dB(A).~~

concept

concept

De afstandsbepaling van 50 m uit het Besluit activiteiten leefomgeving is ongeschikt voor stiltegebieden, omdat deze afstandsbepaling geldt voor de geluidsbijdrage van samengestelde activiteiten op de dichtstbijzijnde woning indien er geen woning ligt binnen een afstand van 50 m. In het geval van een stiltegebied zou de afstand bij voorkeur liggen op de rand van het terrein en anders zo dicht mogelijk bij de activiteit. Daarom wordt niet uitgegaan van 50 m, maar van 30 m van de activiteit.

2. Voorwaarden ontheffing instructieregels

Ontheffing van de instructieregels als bedoeld in artikel 1.6 kan enkel worden verleend voor:

Activiteiten buiten het toepassingsbereik, waartoe gerekend agrarische activiteiten en activiteiten die nodig zijn voor het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van bijvoorbeeld onderhoud of infrastructuur in het gebied.

Voor activiteiten die niet met het karakter van het stiltegebied verenigbaar zijn, bijvoorbeeld in het geval van zwaarwegende maatschappelijke belangen en waarbij alternatieven buiten het stiltegebied ontbreken wordt geen ontheffing verleend. Deze kunnen alleen mogelijk gemaakt worden door aanpassing van de gebiedsbegrenzing van het stiltegebied. De Provincie zal met wijziging van de gebiedsbegrenzing zeer terughoudend zijn.

B. Regels voor activiteiten

1. Verlenen van omgevingsvergunningen

Wij willen eenduidig vastleggen op welke wijze zal worden omgegaan met aanvragen om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.6. Bij meervoudige aanvragen kan het voorkomen dat burgemeester en wethouders bevoegd gezag zijn voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor de activiteit in een stiltegebied. In die gevallen hanteren ook zij deze bijlage bij het toetsen van de aanvraag.

Wij willen tot uitdrukking brengen dat het behoud van de stilte van groot belang is, maar:

dat in bepaalde situaties een omgevingsvergunning mogelijk is voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten die onder de verbodsbepalingen vallen, en dat bij terreinen grenzend aan toeristisch/recreatieve accommodaties en horeca er extra mogelijkheden voor een omgevingsvergunning zijn.

Het is in zijn algemeenheid mogelijk om voor vergunningplichtige gevallen een omgevingsvergunning te verstrekken indien het een incidentele (eenmalige) activiteit betreft, en er geen alternatieve locatie buiten het stiltegebied beschikbaar is. Bij toeristisch/recreatieve accommodaties en horeca-inrichtingen kan per activiteit en onder strikte voorwaarden maximaal 3 dagen per kalenderjaar een omgevingsvergunning worden verleend.

2. Toetsingskader incidentele activiteiten

2.1 Specificatie teksten Omgevingsvisie Limburg

In de Omgevingsvisie Limburg staat aangegeven dat:

'we ervoor kiezen om een aantal, van oudsher stille gebieden, ook stil te laten blijven, met een geluidniveau van 40 dB(A) of lager.'

De tekst uit de Omgevingsvisie geeft een norm voor het geluidniveau in de stiltegebieden. Deze norm moet echter nader worden gespecificeerd omdat onduidelijk is op welke periode deze norm betrekking heeft en op welke meethoogte. In aansluiting op de hierover door het RIVM in het rapport `Geluidbelasting in het landelijk gebied' (2002) en `Stille Gebieden en Gezondheid' (Gezondheidsraad, 2006) beschreven uitgangspunten wordt ter beoordeling van incidentele activiteiten het LAeq 24 uursgemiddelde ofwel $L_{Aeq, 24uur}$ als uitgangspunt gehanteerd, waarbij de niveaus tijdens de avond- en nachtperiode even zwaar tellen als de dagperiode. Er wordt dus niet de gebruikelijke straffactor toegepast. Dit veronderstelt dat mensen die in de natuur verblijven het geluid van eenzelfde niveau in de avond en de nacht niet als hinderlijker ervaren dan gedurende de dagperiode.

Als toetsingsnorm wordt $L_{Aeq, 24uur}$ gehanteerd:

Concept

Het $L_{Aeq,24uur}$ van de te beschermen stiltegebieden dient, gemeten of beoordeeld op elke willekeurige plek in het stiltegebied, maximaal 40 dB(A) te bedragen.

Voor de meet- en beoordelingshoogte voor metingen dan wel berekeningen wordt standaard, dus voor alle beoordelingsperioden, een ontvangerhoogte (h_o) van 1,50m boven lokaal maaiveld gehanteerd.

Indien in het kader van de toetsing dan wel handhaving, als onderdeel daarvan of in aanvulling hierop, metingen worden uitgevoerd zullen deze bemenste metingen worden uitgevoerd tijdens de dagperiode. Langdurige onbemenste metingen worden in beginsel niet geschikt geacht voor handhavings- of toetsingsdoeleinden.

Voor het overige worden ten behoeve van de uitvoering van de toetsing de regels overeenkomstig de aanvullingsregeling geluid Omgevingswet gehanteerd en de betreffende bijlage IVd (wegverkeer), bijlage IVe (railverkeer) en bijlage IVf (activiteiten).

Periode

De geluidbelasting in een stiltegebied wordt in hoofdzaak bepaald door de natuurlijke achtergrondgeluiden (ritselende bladeren, vogels, e.d.). De natuurlijke achtergrondgeluiden kennen een fluctuatie gedurende het etmaal. Om een voldoende beeld te kunnen krijgen van de geluidsituatie in stiltegebieden wordt daarom gebruik gemaakt van het 24-uurs gemiddelde geluidniveau: $L_{Aeq,\ 24\ uur}$. In een periode van 24 uur komen zowel piekbelastingen als rustige periodes voor. Daarnaast is het een tijdsduur die het mogelijk maakt om metingen uit te voeren (dit in tegenstelling tot een jaargemiddelde). Het 24-uurs gemiddelde geluidniveau bedraagt met de aanwezigheid van de natuurlijke achtergrond geluiden en het overige gebiedseigen geluid al snel 40 dB(A). Er is weinig ruimte voor extra geluid. (Zie ook de meetresultaten in het meetrapport: 'Geluidbelasting in stiltegebieden Limburg, RUD-ZL 2019[1])

De relatie tussen fluctuaties in de dag (L_{Aeq}) en het $L_{Aeq,24\ uur}$ is in onderstaande figuur te zien:

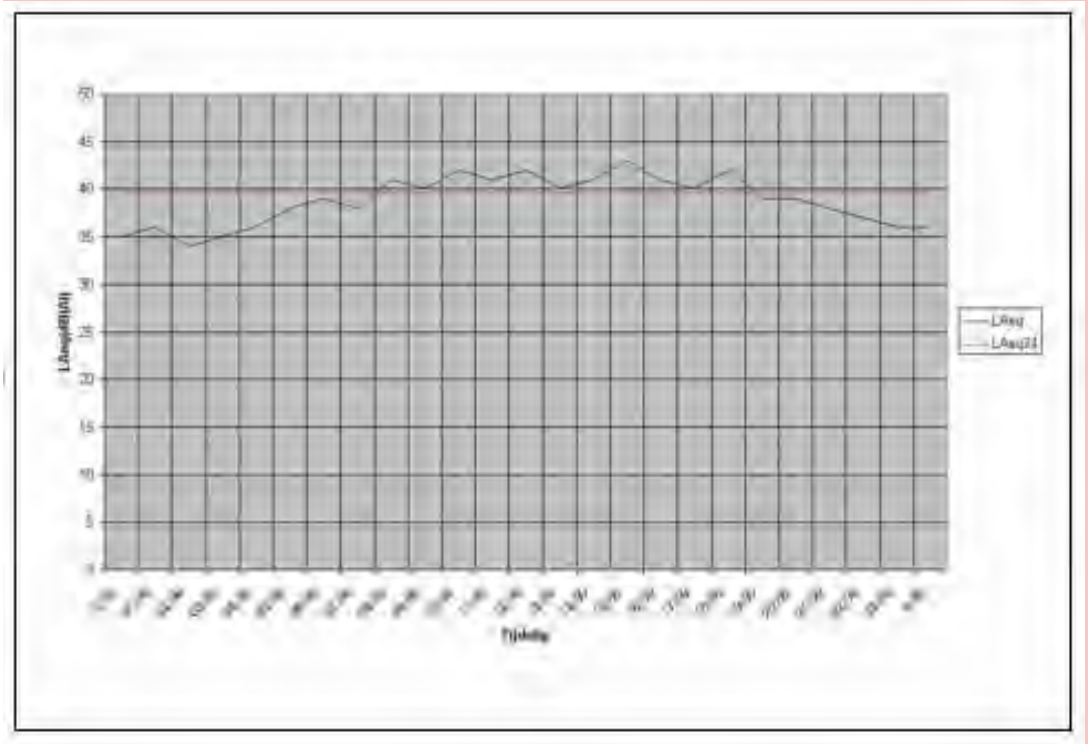

Toelichting bij het uitvoeren van een geluidmeting voor het bepalen van de geluidkwaliteit van een stiltegebied:

Alle geluidbronnen die tijdens de meting in het gebied aanwezig zijn, worden in de meting meegenomen. Het geluid dat wordt geproduceerd door gebiedseigen activiteiten (zie onder 1) en door luchtverkeergeluid (zie onder 2) wordt hierbij niet mee gemeten, tenzij dit onderdeel uitmaakt van de achtergrond en niet direct als zodanig herkenbaar is.

1. Met gebiedseigen activiteiten worden bronnen bedoeld die vanwege 'gangbare werkzaamheden' in het gebied aanwezig zijn.

2. Voor wat betreft het luchtverkeergeluid gaat het om die gebieden die in de directe nabijheid van een vliegveld zijn gelegen, met relatief hoge piekbelastingen die van grote invloed kunnen zijn op het uitvoeren van een meting. Vanwege deze grote invloed op een kortdurende meting wordt het geluid door een passerend vliegtuig en het geluid afkomstig van gebiedseigen activiteiten niet in de meting meegenomen. Betreft het een langdurige (onbemenste) meting (van 24 uur of meer) dan worden de geluiden door vliegtuigen en gebiedseigen bronnen wel meegenomen. Vanwege de lange tijdsduur van de meting is de invloed van deze bronnen minder groot op de uitkomst ervan. Ook is het praktisch erg lastig om de geluidmeting voor deze bronnen te corrigeren. Ten behoeve van toetsings- en handhavingsdoeleinden zal echter in beginsel gebruik worden gemaakt van bemenste kortdurende metingen.

Toelichting bij het maken van berekeningen voor de toetsing van het geluidniveau in stiltegebieden:

Indien voor het aanvragen van een omgevingsvergunning een geluidberekening noodzakelijk is worden, omwille van de eenvoud, alleen de geluidbronnen betrokken waarvoor de vergunning wordt gevraagd. Hierbij mag de geluidbron op een bepaalde afstand niet meer dan 40 dB(A) $L_{Aeq,\ 24\ uur}$ veroorzaken.

Uitgaande van een reeds aanwezig geluidsniveau van 40 dB(A) zal op deze afstand tijdelijk een lokale verhoging optreden tot 43 dB(A). Zie onderstaande wijze van berekenen van het $L_{Aeq,\ 24\ uur}$:

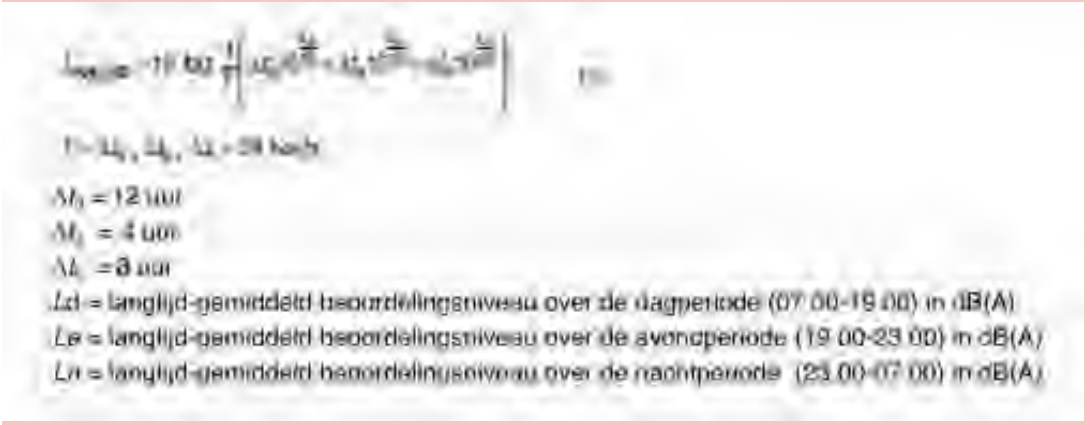

L_{Aeq}: Equivalent A-weighted Level. In deze geluidmaat zijn over een periode variërende geluidniveaus gemiddeld tot één waarde. Zowel de hoogte als het verloop van het geluidniveau spelen hierbij een rol. De A-weging houdt rekening met de gevoeligheid van het menselijk oor voor de toonhoogte van het geluid. De eenheid wordt gegeven in dB(A).

$L_{Aeq,\ 24\ uur}$: Equivalente geluidmaat (zie L_{Aeq}) die wordt gebruikt bij de beoordeling van stiltegebieden. In deze geluidmaat worden alle geluidniveaus over de periode van een etmaal gemiddeld. De niveaus tijdens de avond- en nachtperiode tellen even zwaar als tijdens de dag. Dit veronderstelt dat mensen die in de natuur verblijven het geluid in de avond en nacht niet als hinderlijker ervaren dan overdag.

(Bron: Compendium voor de leefomgeving, definities en eenheden voor geluid en geur)

2.2 Uitgangspunten bij verlenen omgevingsvergunning voor incidentele activiteiten

Of vergunning kan worden verleend of niet, is afhankelijk van overwegingen, die te maken hebben met de noodzaak van de activiteit in het betreffende gebied, het voorkómen of beperken van geluidhinder en de duur van de activiteit.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

concept

concept

- met het verlenen van vergunningen in stiltegebieden wordt terughoudend omgegaan en vergunningen worden slechts verleend als het gaat om eenmalige activiteiten;
- bij toeristisch/recreatieve accommodaties en horecagelegenheden kan per activiteit en onder strikte voorwaarden maximaal 3 dagen per kalenderjaar een vergunning worden verleend.

De omgevingsvergunning heeft betrekking op activiteiten die plaatsvinden op het terrein zelf alsook op de terreinen die direct grenzen terreinen van de accommodatie of gelegenheid[1].

2.3 Beleidsregels voor omgevingsvergunningen incidentele activiteiten in stiltegebieden

Het is in zijn algemeenheid mogelijk om een vergunning op grond van artikel 6.6 van de Omgevingsverordening te krijgen indien:

het een eenmalige activiteit betreft, ener geen alternatieve locatie buiten het stiltegebied beschikbaar is.

Toelichting:

Ad 1) De vergunning is niet bedoeld voor (jaarlijks) terugkerende activiteiten, het moet gaan om incidentele, uitzonderlijke gebeurtenissen. De activiteit kan betrekking hebben op meerdere dagen onder de voorwaarde dat deze aaneengesloten zijn dan wel dat de dagen een logisch en samenhangend geheel vormen.

Ad 2) Bij het verzoek om vergunning is een nadere motivering van het ontbreken van een alternatieve locatie noodzakelijk. Het verkrijgen van de vergunning voor een activiteit in een stiltegebied staat los van andere eventueel noodzakelijke toestemmingen, ontheffingen en vergunningen voor die activiteit.

Specifiek voor toeristisch/recreatieve accommodaties en horecagelegenheden kan in afwijking van het bovenstaande een vergunning worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1. de activiteit vindt niet plaats in de periode 15 maart tot 15 juli (broedseizoen);

2. het betreft een incidentele activiteit die plaatsvindt in de dag- en/of avondperiode (tussen 7.00 uur en 23.00 uur) en maximaal 3 dagen aaneengesloten duurt;

3. per kalenderjaar wordt voor maximaal 3 dagen een vergunning verleend voor de betreffende activiteit;

4. aan de voorwaarden kan worden voldaan, dat in de buitenlucht (inclusief activiteiten in tenten e.d.):
a. het berekende $L_{Aeq,\ 24\ uur}$ op 50 meter afstand van de geluidbron niet meer dan 40 dB(A) $L_{Aeq,\ 24\ uur}$ op 1,5 meter hoogte bedraagt en het bronvermogen L_{Wr} niet meer dan 95 dB(A) bedraagt (zie tabel 1 voor richtwaarden voor de duur van de activiteit bij verschillende bronniveau's), en
b. de activiteit plaats vindt op het terrein zelf dan wel op de terreinen die direct grenzen terreinen van de accommodatie of gelegenheid;

5. indien is gebleken dat de situatie ter plaatse niet in overeenstemming is met de situaties in tabel 1, moet middels een akoestische onderbouwing worden aangetoond dat kan worden voldaan aan de geluideis bedoeld onder 4a;

6. het meten en rekenen vindt plaats conform de aanvullingsregeling geluid Omgevingswet bijlage IVf gehanteerd. Echter in uitzondering hierop wordt geen gebruik gemaakt van de toeslag voor muziekgeluid. Aanvullend hierop moet het $L_{Aeq,\ 24\ uur}$ worden berekend conform de hiervoor opgenomen wijze van berekenen.

Tabel 1. Richtwaarden voor de maximaal toelaatbare duur van de activiteit bij verschillende bronniveau's (indicatief en inclusief activiteiten in tenten e.d)

Bronsterkte [dB(A)]	Type activiteit	Maximale bedrijfsduur (uur)
75-85	Achtergrondmuziek	16
90	Achtergrondmuziek bij grotere groepen	8
95	Licht versterkte muziek solo-muzikant (bijv. gitaar of keyboard)	2

~~*Toelichting:*~~

~~*Bovenstaande tabel geeft een indicatie over hoe lang een activiteit kan duren bij een bepaalde bronsterkte om binnen de toetsingswaarde te blijven. Bij 'type activiteit' is aangegeven welke activiteiten in het algemeen mogelijk zijn bij de genoemde bronsterkte. Deze activiteiten zijn als voorbeeld bedoeld en zijn niet limitatief.*~~

~~*[1] De incidentele geluidbronnen en de begrenzing van de terreinen waar de aanvraag betrekking op heeft worden vastgelegd (op kaart) bij de vergunningaanvraag.*~~
[Vervallen]

concept

GGGG

Bijlage VIII wordt geplaatst na bijlage VI. Bijlage VIII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage ~~VIII~~ VII ~~Kernkwaliteiten Groenblauwe Mantel~~ Landschappelijke kernkwaliteiten artikel 7.3

Kernkwaliteiten Groenblauwe Landbouwzone

Kernkwaliteit	Wat (de belangrijkste aspecten)	Nadere ruimtelijke duiding
Groene karakter Noord- en Midden-Limburg	O.a. Heggen, hagen, boomgaard, laan, schraalland, heide, grasland, bos. Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Natuurlijk'	Zie: Atlas Limburg, Landschapskader Noord en Midden-Limburg; Kaart 4. Groen karakter
Groene karakter Zuid-Limburg	O.a. Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen. Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Visueel-ruimtelijk karakter Noord- en Midden-Limburg	O.a. grootschalige openheid vs. kleinschaligheid, doorzichten, zichtassen, panorama's, coulissen, kamers, lanen en opgaand groen, compositie, kleur en materiaal, vorm. Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Visueel-ruimtelijk'	Zie: Atlas Limburg Landschapskader Noord- en Midden-Limburg; Kaart 3
Visueel-ruimtelijk karakter Zuid-Limburg	O.a. Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen. Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Cultuurhistorisch erfgoed	O.a. verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen zoals wegen- en kavelpatronen, historische kernen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves, heggen	
Cultuurhistorisch erfgoed Noord- en Midden-Limburg	Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Cultuurhistorie'	Zie: Atlas Limburg Landschapskader Noord- en Midden-Limburg; Kaart 2
Cultuurhistorisch erfgoed Zuid-Limburg	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Reliëf Noord- en Midden-Limburg	O.a. aardkundige waarden, dikke eerdlagen, geomorfologische landvormen, randen en breuken, steilere hellingen, steilranden, holle wegen, droogdalen, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laagten, breuktreden, overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen. Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Landschapskenmerken' en 'Natuurlijk'	Zie: Atlas Limburg Landschapskader Noord- en Midden-Limburg; Kaart 1
Reliëf Zuid-Limburg	O.a. steilere hellingen, steilranden, holle wegen, droogdalen, grubben, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laag-	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg

concept

Kernkwaliteit	Wat (de belangrijkste aspecten)	Nadere ruimtelijke duiding
	ten, breuktreden, overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen. Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg	

~~Kernkwaliteiten Groenblauwe Mantel~~

~~Kernkwaliteit~~	~~Wat (de belangrijkste aspecten)~~	~~Nadere ruimtelijke duiding~~
~~Groene karakter~~	~~Noord- en Midden-Limburg:~~ ~~zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Landschapsecologie'~~ ~~Zuid-Limburg:~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~	~~Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~
~~Visueel-ruimtelijk karakter~~	~~Noord- en Midden-Limburg:~~ ~~zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Visueel-ruimtelijk'~~ ~~Zuid-Limburg:~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~	~~Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~
~~Cultuurhistorisch erfgoed~~	~~Noord- en Midden-Limburg:~~ ~~Verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen, zoals wegen- en kavelpatronen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves, heggen.~~ ~~Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'cultuurhistorie'~~ ~~Zuid-Limburg:~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~	~~Vooral punt, lijnlocaties en ensembles~~ ~~Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~
~~Reliëf~~	~~Noord- en Midden-Limburg:~~ ~~Steilere hellingen, steilranden, holle wegen, droogdalen, grubben, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laagten, breuktreden, overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen~~ ~~Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'landschapskenmerken' en 'Landschapsecologie' en deel b kaart 4 onder landschapselementen.~~ ~~Zuid-Limburg:~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~	~~Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg~~ ~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~

concept

HHHH

Bijlage VII wordt geplaatst na bijlage VIII. Bijlage VII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage ~~VII~~ VIII Kernkwaliteiten beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg

Kernkwaliteiten beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg

Kernkwaliteit	Wat (de belangrijkste aspecten)	Nadere ruimtelijke duiding
Reliëf	Steilere hellingen, steilranden, graften, holle wegen, droogdalen, grubben, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laagten, breuktreden, overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen.	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Open-besloten karakter	Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen. Maar ook grootschalige openheid vs. kleinschaligheid, doorzichten, zichtassen, panorama's, coulissen, kamers, lanen en opgaand groen, compositie, kleur en materiaal, vorm.	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Groene karakter	Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen.	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg
Cultuurhistorisch erfgoed	Verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen zoals wegen- en kavelpatronen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves, heggen.	Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg

~~Kernkwaliteiten beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~

~~Kernkwaliteit~~	~~Wat (de belangrijkste aspecten)~~	~~Nadere ruimtelijke duiding~~
~~Reliëf~~	~~Steilere hellingen, steilranden, graften, holle wegen, droogdalen, grubben, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laagten, breuktreden,~~	~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~

concept

	~~overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen~~	
~~Open-Besloten~~	~~Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen.~~	~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~
~~Groene karakter~~	~~Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen~~	~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~
~~Cultuurhistorisch erfgoed~~	~~Verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen, zoals wegen- en kavelpatronen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves, heggen.~~	~~Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg~~

Concept

IIII

Bijlage IX wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage IX ~~Natuurcompensatie~~ Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering

Regeling natuurcompensatie en natuurverbetering

~~**Deel 1 Algemene bepalingen**~~

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze ~~regeling~~bijlage wordt verstaan onder:

a. ~~Activiteit~~ activiteit: een handeling die nadelige effecten heeft op natuurwaarden als bedoeld onder h~~.~~;

~~b. Nationaal landschap Zuid-Limburg: het beschermingsgebied dat op de kaart behorende bij deze verordening als zodanig is aangeduid.~~

~~c. Groenblauwe Mantel: het gebied dat op de kaart behorende bij deze verordening als zodanig is aangeduid.~~

~~d. Compensatieplan: het plan behorende bij de overeenkomst waarin onder meer beschreven wordt waar, wanneer, voor welke soorten en biotopen en hoe de compensatie gerealiseerd wordt.~~

~~e~~ b. ~~Compensatie~~ compensatie: de aanleg van ~~natuur- en bosgebieden en~~natuurgebieden, bos of landschapselementen die het verlies in omvang en in kwaliteit van natuurwaarden als gevolg van een activiteit onder a. ongedaan maakt~~.~~;

~~f~~ c. ~~Initiatiefnemer~~ initiatiefnemer: een rechtspersoon of natuurlijk persoon die een activiteit uitvoert in een gebied met natuurwaarden~~.~~;

~~g~~ d. ~~Kernkwaliteiten: de kernkwaliteiten van de Groenblauwe Mantel en van het Nationaal landschap Zuid-Limburg;~~
kernkwaliteiten: de landschappelijke kernkwaliteiten van deelgebieden bedoeld in artikel 7.3 en de kernkwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg;

~~h~~ e. ~~Kwaliteitstoeslag~~ kwaliteitstoeslag: de oppervlakte aan natuur die additioneel is aan de verloren gegane oppervlakte aan natuur met als doel om het als gevolg van een activiteit ontstane verlies aan natuurwaarden dat moeilijk of slechts na lange ontwikkelingstijd te realiseren is, te compenseren~~.~~;

f. natuurverbetering: de aanleg van natuurgebieden of bos of landschapselementen die leidt tot verbetering van het beschermingsgebied Natuurnetwerk Limburg als gevolg van het toepassen van saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 of kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5;

~~i~~ g. ~~Natuurwaarden~~ natuurwaarden:
- ~~o~~ • alle terreinen en landschapselementen in het Natuurnetwerk Limburg die van overheidswege bescherming genieten als natuurgebied met het oog op natuurbehoud en/of behoud van soorten;
- ~~o~~ • alle landschapselementen die van overheidswege een beschermde status hebben op grond van hun landschappelijke waarde; en
- ~~o~~ • ~~alle bosgebieden en opgaande groene elementen die onder de Omgevingswet vallen en gelegen zijn in de Groenblauwe Mantel en in het Nationaal landschap Zuid-Limburg.~~ alle bos of landschapselementen gelegen gelegen in de deelgebieden als bedoeld in artikel 7.3 of in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg;

h. landschapselementen: meestal "kleinschalige" structuren die een landschap vormgeven, waaronder lijnvormige elementen, zoals poelen, houtwallen, houtsingels, hagen en graften, vlakvormige elementen, zoals poelen en bosjes en puntvormige elementen zoals solitaire bomen;

~~j~~ i. ~~Overeenkomst~~ overeenkomst: een schriftelijke vastgelegde afspraak tussen initiatiefnemer en de Provincie Limburg aangaande de compensatie~~.~~ of natuurverbetering;

~~k~~ j. ~~Ruimtelijk~~ plan: het compensatie- of natuurverbeterplan behorende bij de overeenkomst waarin onder meer beschreven wordt de oppervlakte, waar, wanneer, voor welke soorten en biotopen en hoe de compensatie of natuurverbetering gerealiseerd en beheerd wordt;
- ~~o een omgevingsplan;~~
- ~~o een omgevingsvergunning waarmee van een omgevingsplan wordt afgeweken;~~
- ~~o een projectbesluit.~~

~~l~~ k. ~~Wezenlijke~~ wezenlijke kenmerken en waarden: wezenlijke kenmerken en waarden als bedoeld in artikel 8.1.

- ~~voor bestaande natuurgebieden: de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan en~~
- ~~voor te realiseren natuurgebieden: de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan.~~

~~Artikel 2. Toepassingsbereik beleidsregel~~ **Artikel 2. Toepassingsbereik**

Deze ~~beleidsregel~~bijlage is van toepassing indien voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat:

~~1. de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg worden vernietigd, verstoorden/of versnipperd en/of;~~

~~2. de kernkwaliteiten "groene karakter" van de Groenblauwe Mantel en/of van het Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd.~~

a. de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg worden vernietigd, verstoord of versnipperd;
b. bos of landschapselementen worden vernietigd, verstoord of versnipperd in de deelgebieden als bedoeld in artikel 7.3;
c. het groene karakter, als bedoeld in artikel artikel 7.14 eerste lid onder c, worden vernietigd, verstoord of versnipperd in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

~~Artikel 3. Aanpak compensatie~~ **Artikel 3. Aanpak compensatie of natuurverbeteringopgave**

~~1.~~ Een activiteit in één of meerdere van de in artikel 2~~, onder 1~~ genoemde gebieden dient in ~~beginsel financieel~~natura gecompenseerd te worden op de wijze als beschreven in ~~deel 2 van~~ deze ~~beleidsregel~~bijlage.

~~2. Indien financiële compensatie als bedoeld in het eerste lid niet mogelijk is of om andere redenen niet de voorkeur heeft, vindt compensatie in natura plaats op de wijze als beschreven in deel 3 van deze beleidsregel.~~

~~3. Voor zover sprake is van een activiteit in de gebieden zoals bedoeld in artikel 2, onder 2 vindt compensatie in natura plaats op de wijze als beschreven in deel 3 van deze beleidsregel.~~

Artikel 4. Bepalen van de compensatieopgave

~~1.~~

~~Natuur in het Natuurnetwerk Limburg is ingedeeld in 4 categorieën:~~

~~a. snel vervangbaar, ontwikkelingstijd < 2 jaar;~~

~~b. gemakkelijk vervangbaar, ontwikkelingstijd < 25 jaar;~~

~~c. matig vervangbaar; ontwikkelingstijd 25-100 jaar;~~

~~d. moeilijk of niet vervangbaar; ontwikkelingstijd > 100 jaar.~~

~~In deze regeling is de natuur ingedeeld per categorie.~~

~~2. Voor activiteiten die plaatsvinden in het Natuurnetwerk Limburg gelden, bovenop de vereiste één-op-één compensatie, de volgende kwaliteitstoeslagen:~~

~~a. Voor natuur in categorie 1 geldt, gezien de korte ontwikkelingstijd en de doorgaans eenvoudig te realiseren abiotische randvoorwaarden, géén kwaliteitstoeslag.~~

~~b. Voor natuur in categorie 2 geldt, gezien de langere ontwikkelingstijd en de doorgaans moeilijker te realiseren abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 33%.~~

~~c. Voor natuur in categorie 3 geldt, gezien de lange ontwikkelingstijd en de doorgaans moeilijk te realiseren abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 66%.~~

~~d. Voor natuur in categorie 4 geldt, gezien de natuurwaarden die slechts na ingrijpende inspanningen en een zeer lange ontwikkelingstijd hersteld kunnen worden en de doorgaans complexe abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 66 - 100%.~~

concept

concept

~~3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid geldt voor naaldhoutbos zonder bijzondere natuurwaarden, zoals nader aangeduid op de digitale kaart Naaldbos zonder bijzondere natuurwaarden geenkwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie.~~

~~4. Indien de activiteit plaatsvindt in het Nationaal landschap Zuid-Limburg en dit gebied niet gelegen is in het Natuurnetwerk Limburg, geldt er geen kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid van dit artikel.~~

~~5. Indien de activiteit plaatsvindt in de Groenblauwe Mantel geldt er geen kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid van dit artikel.~~

~~**Deel 2 Financiële compensatie**~~

~~**Artikel 5. Voorwaarden bij financiële compensatie**~~

~~1. Gedeputeerde Staten stellen in het eerste kwartaal van elk kalenderjaar de hoogte van het normbedrag vast per hectare voor financiële compensatie.~~

~~2. De initiatiefnemer stort de verplichte financiële compensatie op het bankrekeningnummer NL08 RABO 013.25.75.728 ten name van de Provincie Limburg en onder vermelding van de projectnaam.~~

~~3. De storting van de financiële compensatie als bedoeld in het tweede lid dient te geschieden binnen 60 dagen na ondertekening van de overeenkomst als bedoeld in artikel 6, eerste lid.~~

~~4. Financiële compensatie is niet mogelijk indien een activiteit in of nabij Natura2000-gebieden,Habitat- en Vogelrichtlijngebieden een (significant) negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden.~~

1. Natuur in het Natuurnetwerk Limburg is ingedeeld in 4 categorieën:
   a. snel vervangbaar, ontwikkelingstijd < 2 jaar;
   b. gemakkelijk vervangbaar, ontwikkelingstijd < 25 jaar;
   c. matig vervangbaar; ontwikkelingstijd 25-100 jaar;
   d. moeilijk of niet vervangbaar; ontwikkelingstijd > 100 jaar.

   In deze bijlage is de natuur ingedeeld per categorie.
2. Voor activiteiten die plaatsvinden in het Natuurnetwerk Limburg gelden, bovenop de vereiste één-op-één compensatie, de volgende kwaliteitstoeslagen:
   a. Voor natuur in categorie 1 geldt, gezien de korte ontwikkelingstijd en de doorgaans eenvoudig te realiseren abiotische randvoorwaarden, géén kwaliteitstoeslag.
   b. Voor natuur in categorie 2 geldt, gezien de langere ontwikkelingstijd en de doorgaans moeilijker te realiseren abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 33%.
   c. Voor natuur in categorie 3 geldt, gezien de lange ontwikkelingstijd en de doorgaans moeilijk te realiseren abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 66%.
   d. Voor natuur in categorie 4 geldt, gezien de natuurwaarden die slechts na ingrijpende inspanningen en een zeer lange ontwikkelingstijd hersteld kunnen worden en de doorgaans complexe abiotische randvoorwaarden, een kwaliteitstoeslag van 66 - 100%.
3. Voor de bos natuurtypen (N 14.01 - N 17.06) in categorie 4, die betrekking hebben op oude en waardevolle bossen, is een kwaliteitstoeslag van toepassing van 100% vanwege de ouderdom of de bijzondere hoge natuurwaarden.
4. Indien de activiteit plaatsvindt in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en dit gebied niet gelegen is in het Natuurnetwerk Limburg, geldt er geen kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid van dit artikel.
5. Indien de activiteit plaatsvindt in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied geldt er geen kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid van dit artikel.
6. Indien de activiteit door verstoring leidt tot verlies aan kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg wordt, om de compensatie te berekenen, de methodiek toegepast uit het rapport 'Methodiek Natuurcompensatie Limburg, Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting beschermde natuurwaarden'.
7. Indien de activiteit leidt tot versnippering en daarmee tot verlies aan kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg wordt het geïsoleerde deel van het Natuurnetwerk Limburg één-op-één gecompenseerd.
8. In afwijking van het bepaalde in het zevende lid geldt voor versnippering van oude en waardevolle bossen wel een kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie.

Artikel 5. Bepalen omvang natuurverbetering

concept

1. Bij de inzet van saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 en kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 wordt dezelfde categorie indeling gebruikt als genoemd in artikel 4, eerste lid, met dien verstande dat er de volgende toeslagen (zie Toelichting tabel 1) gelden:
   a. voor natuur in categorie 1 geldt, gezien de ontwikkelingstijd en de te realiseren abiotische randvoorwaarden, een toeslag van 0%;
   b. voor natuur in categorie 2 geldt, gezien de langere ontwikkelingstijd en de doorgaans moeilijker te realiseren abiotische randvoorwaarden, een toeslag van 66%;
   c. voor natuur in categorie 3 geldt, gezien de natuurwaarden die slechts na ingrijpende inspanningen en een zeer lange ontwikkelingstijd hersteld kunnen worden en de doorgaans complexe abiotische randvoorwaarden, een toeslag van 132%;
   d. voor natuur in categorie 4 geldt, gezien de bijzondere en hoge (potentiële) natuurwaarden die slechts na een zeer lange ontwikkelingstijd hersteld kunnen worden een toeslag van 132%-200%.
2. Indien de verbetering van het natuurnetwerk niet vóór de start van de activiteit geheel is gerealiseerd en of wanneer het beheer niet in overeenstemming is met het plan dan treedt de boeteclausule uit de overeenkomst in werking.
3. Voor alle natuurtypen, van de in artikel 5, eerste lid genoemde categorieën, geldt dat de te ontwikkelen natuur, inclusief de kwaliteitstoeslag, ingevuld kan worden met andere natuurtypen uit een hogere categorie.
4. Het toepassen van de saldobenadering (artikel 8.4) en kleinschalige ingreep (artikel 8.5) is uitgesloten in oude en waardevolle bossen.

~~Artikel 6. Overeenkomst~~ Artikel 6. Uitvoering compensatieverplichting en natuurverbetering

~~1. De financiële compensatieverplichting als bedoeld in artikel 5, tweede lid, wordt vastgelegd in een overeenkomst.~~

~~2. De conceptovereenkomst is gekoppeld aan het ruimtelijk plan en dient bij het bestuurlijk vooroverleg aan de Provincie Limburg te worden voorgelegd.~~

~~**Deel 3 Compensatie in natura**~~

~~**Artikel 7. Uitvoering compensatieverplichting**~~

Voor compensatie in natura gelden de volgende voorwaarden:

~~a. de verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het compensatieplan zijn vastgelegd in een overeenkomst;~~

~~b. door de uitvoering van de compensatie ontstaat een duurzame situatie;~~

~~c. de overeenkomst en het compensatieplan voldoen aan de in de artikelen 4 en 8 tot en met 11 vermelde criteria en richtlijnen;~~

~~d. de concept-overeenkomst en het compensatieplan is gekoppeld aan het ruimtelijk plan en dienen uiterlijk in het kader van het bestuurlijk vooroverleg aan de Provincie Limburg te worden voorgelegd.~~

a. de verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het plan zijn vastgelegd in een overeenkomst;
b. door de uitvoering van het plan ontstaat een duurzame situatie;
c. de overeenkomst en het plan voldoen aan de in de artikelen 4 of 5 en artikelen 7 tot en met 11 vermelde criteria en richtlijnen in deze bijlage;
d. de concept-overeenkomst en het plan zijn gekoppeld aan de wijziging van het omgevingsplan, de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit of het projectbesluit waarmee de activiteit wordt mogelijk gemaakt en dienen uiterlijk voor de vaststelling van het omgevingsplan, danwel de verlening van de omgevingsvergunning of het vaststellen van het projectbesluit aan de provincie Limburg te worden voorgelegd.

~~Artikel 8. Criteria voor toetsing van de overeenkomst en het compensatieplan~~ Artikel 7. Criteria voor toetsing van de overeenkomst en het plan

~~Het uitgangspunt is geen nettoverlies aan natuurwaarden, voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang.~~ De overeenkomst en het ~~compensatieplan~~plan worden door gedeputeerde staten beoordeeld op adequate invulling van de volgende onderdelen:

~~a. de compensatie dient te voldoen aan het gestelde in artikel 4;~~

~~b. het tijdstip van de realisatie van de compensatie voldoet aan het gestelde in artikel 9;~~

~~c. de locatie van de compensatie voldoet aan de eisen in artikel 10;~~

~~d. de waarborging en tijdige uitvoering voldoen aan de eisen in artikel 11;~~

~~e. juiste afstemming op andere overheidsregelingen en -plannen ten aanzien van natuur, bos en landschap conform artikel 12 en artikel 13;~~

~~f. het compensatieplan geeft inzicht in de inrichting van de compensatielocatie en het te voeren(aan-loop)beheer;~~

~~g. een topografische kaart met daarop de locatie van de compensatie, de kadastrale percelen en de ligging van aangrenzende en omliggende natuur- en bosgebieden met een schaal van 1:10.000.~~

a. de compensatie dient te voldoen aan het gestelde in artikel 4;
b. de natuurverbetering dient te voldoen aan het gestelde in artikel 5;
c. het tijdstip van de realisatie van de compensatie en de natuurverbetering voldoen aan het gestelde in artikel 8;
d. de locatie van de compensatie en de natuurverbetering voldoen aan de eisen in artikel 9;
e. de waarborging en tijdige uitvoering voldoen aan de eisen in artikel 10;
f. juiste afstemming op andere overheidsregelingen en -plannen ten aanzien van natuur, bos en landschap conform artikel 12 en artikel 13;
g. het plan geeft inzicht in de inrichting van de locatie op een kaart met een schaal van 1:10.000 of gedetailleerder en het te voeren (aanloop)beheer;
h. de inrichting en het beheer zijn afgestemd op de locale (a)biotische potenties en het te realiseren natuurtype;
i. een topografische kaart met daarop de locatie(s) van de compensatie of natuurverbetering, de kadastrale percelen en de ligging van aangrenzende en omliggende natuur- en bosgebieden met een schaal van 1:10.000 of gedetailleerder.

Artikel 8. Realisatietermijn compensatie en natuurverbetering

1. De initiatiefnemer meldt aan de Provincie Limburg de voltooiing van de compensatie of natuurverbetering.
2. De compensatie of natuurverbetering dient gereed te zijn voor aanvang van de activiteit, tenzij gedeputeerde staten instemmen met een later tijdstip.
3. Indien de compensatie of natuurverbetering niet (geheel) vóór de start van de activiteit(en) is gerealiseerd of wanneer uit de reguliere controles blijkt dat het beheer onvoldoende is, treedt de boeteclausule uit de overeenkomst in werking.
4. In het eerste, vijfde en tiende jaar na realisatie van de compensatie of natuurverbetering is er een veldcontrole door de Provincie Limburg.

~~**Artikel 9. Realisatietermijn compenserende maatregelen**~~ **Artikel 9. Locatie van compensatie en natuurverbetering**

~~1. De initiatiefnemer meldt aan de Provincie Limburg de voltooiing van de compensatie.~~

~~2. De compensatie dient gereed te zijn voor aanvang van de activiteit.~~

~~**Artikel 10. Locatie van compensatie**~~

~~1. Compensatie vanwege een activiteit in het Natuurnetwerk Limburg dient binnen de provincie Limburg in het Natuurnetwerk Limburg (areaaluitbreiding) uitgevoerd te worden en onder de voorwaarde dat er een duurzame situatie ontstaat in het Natuurnetwerk Limburg.~~

~~2. Compensatie vanwege een activiteit in de Groenblauwe Mantel dient in Groenblauwe Mantel te worden gerealiseerd.~~

~~3. Compensatie vanwege een activiteit in het Nationaal landschap Zuid-Limburg dient in het Nationaal landschap Zuid-Limburg te worden gerealiseerd.~~

1. Compensatie vanwege een activiteit in het Natuurnetwerk Limburg dient binnen de Provincie Limburg in het Natuurnetwerk Limburg (op gronden die in het Natuurbeheerplan Limburg zijn aangeduid als C1/2,) of aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg uitgevoerd te worden en onder de voorwaarde dat er een duurzame situatie ontstaat in het Natuurnetwerk Limburg.
2. Compensatie vanwege een activiteit in een deelgebied als bedoeld in artikel 7.3 dient gecompenseerd te worden in hetzelfde of een ander deelgebied.

concept

concept

3. Compensatie vanwege een activiteit in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg dient in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg te worden gerealiseerd.
4. Tijdelijke werkstroken, in het Natuurnetwerk Limburg, in een deelgebied als bedoeld in artikel 7.3 en in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, kunnen na afloop van het tijdelijk gebruik, worden ingezet voor natuurcompensatie. De oppervlakte kwaliteitstoeslag dient te voldoen aan respectievelijk artikel 9, eerste lid, tweede lid of derde lid. De locatie van de kwaliteitstoeslag en de tijdelijke werkstroken dienen te voldoen aan artikel 4 tot en met 9 van deze bijlage.
5. Natuurverbetering als gevolg van het toepassen van de saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 en kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 dient plaats te vinden aangrenzend of in de nabijheid van de ingreep.

~~Artikel 11. Waarborging zorgvuldige en tijdige uitvoering~~ Artikel 10. Waarborging zorgvuldige en tijdige uitvoering

~~1. Een initiatiefnemer, overheden hier niet onder begrepen, draagt uiterlijk op de datum van ondertekening van de overeenkomst zorg voor een bankgarantie ten gunste van de Provincie Limburg, die voldoende hoog is om de volledige uitvoeringskosten van de compensatiemaatregelen (inclusief de kwaliteitstoeslag conform artikel 4) te kunnen dekken. Onder de volledige kosten van de uitvoering van de compensatiemaatregelen worden in ieder geval begrepen de kosten van grondverwerving, inrichting, beheer gedurende 10 jaar na voltooiing van de inrichting en alle daarmee samenhangende overheadkosten.~~

~~2. De bij de bepaling van de hoogte van de bankgarantie te hanteren standaardbedragen en normkosten worden geïndexeerd aan de hand van de werkelijke prijspeilontwikkeling van de afzonderlijke onderdelen. Hierbij zal voor de grondverwervingskosten gebruik worden gemaakt van de grondprijs in de provincie Limburg.~~

~~3. Initiatiefnemer dient aanvullend op de bankgarantie een waarborgsom ten bedrage van 50% van de bankgarantie als bedoeld in het eerste en tweede lid van deze bepaling te storten op het bankrekeningnummer NL08 RABO 013.25.75.728 ten name van de Provincie Limburg en onder vermelding van de projectnaam.~~

~~4. De bankgarantie is afbouwend. Op het moment dat de compensatie overeenkomstig het compensatieplan is uitgevoerd zal het bedrag van de bankgarantie verminderd worden met een derdedeel. Indien na 5 jaar, bij de tweede veldcontrole, blijkt dat de compensatie overeenkomstig het compensatieplan in stand wordt gehouden vermindert opnieuw het bedrag van de bankgarantie met een derde deel. Het resterende deel van de bankgarantie vervalt na 10 jaar als uit veldcontrole is gebleken dat het beheer overeenkomstig het beheerplan is uitgevoerd.~~

~~5. Indien compensatie niet (geheel) vóór de start van de activiteit is gerealiseerd valt de bankgarantie in zijn geheel toe aan de Provincie Limburg die daarmee binnen een termijn van drie jaar (het ontbrekende deel van) de compensatie laat uitvoeren.~~

~~6. De initiatiefnemer spant zich ertoe in (inspanningsverplichting) dat uiterlijk gelijktijdig met het uitvoeren van het compensatieplan de daarmee ontstane bos-, natuur- en landschapswaarden planologisch zijn beschermd in een bestemmingsplan.~~

1. Indien compensatie of natuurverbetering niet (geheel) vóór de start van de activiteit is gerealiseerd of wanneer de inrichting of het beheer niet overeenkomstig het plan wordt uitgevoerd treedt de boeteclausule inwerking. De boete is onmiddellijk opeisbaar bij het niet nakomen van de afspraken in de overeenkomst.
2. De initiatiefnemer spant zich ertoe in (inspanningsverplichting) dat uiterlijk gelijktijdig met het uitvoeren van het plan de daarmee ontstane bos-, natuur- en landschapswaarden planologisch zijn beschermd door middel van een omgevingsplan, een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een projectbesluit.

Artikel 11. Overeenkomst

1. De natuurcompensatie als bedoeld in artikel 4 en de natuurverbetering als bedoel in artikel 5 wordt vastgelegd in een overeenkomst.
2. Het concept van de overeenkomst is gekoppeld aan de wijziging van het omgevingsplan, de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit of het projectbesluit waarmee de activiteit wordt mogelijk gemaakt en dient uiterlijk voor de vaststelling van het omgevingsplan, danwel de verlening van de omgevingsvergunning of het vaststellen van het projectbesluit aan de Provincie Limburg te worden voorgelegd.

concept

Artikel 12. Afstemming met andere verplichtingen

~~1. Uitvoering van compensatie in natura in gebieden waar al concreet vastgelegde verplichtingen liggen tot het realiseren van natuur, bos en/of landschapselementen is niet toegestaan en zal niet erkend worden als (onderdeel van) de uitvoering van een verplichting tot compensatie als bedoeld in deze beleidsregel.~~

~~2. Compensatie in gebieden waarbij in de financiering van de aanleg van bos-, natuur- en landschaps-waarden reeds op andere wijze is voorzien, wordt voor dat deel niet beschouwd als onderdeel van uitvoering van een compensatieverplichting ter zake waarvan de overeenkomst wordt gesloten.~~

~~3. Het bepaalde in het tweede lid is niet van toepassing in die gevallen waarbij de Provincie Limburg ingevolge artikel 5, tweede lid, van deze beleidsregel reeds tot uitvoering van natuurcompensatie is overgegaan.~~

~~4. Voor de uit te voeren compensatiewerken dienen de vereiste toestemmingen, ontheffingen en/of vergunningen en dergelijke van overheidswege verkregen te zijn.~~

1. Uitvoering van compensatie en natuurverbetering in natura in gebieden waar al concreet vastgelegde verplichtingen liggen tot het realiseren van natuur, bos en/of landschapselementen is niet toegestaan en zal niet erkend worden als (onderdeel van) de uitvoering van een verplichting tot compensatie en natuurverbetering als bedoeld in deze bijlage.
2. Compensatie en natuurverbetering in gebieden waarbij in de financiering van de aanleg van bos-, natuur- en landschaps-waarden reeds op andere wijze is voorzien, wordt voor dat deel niet beschouwd als onderdeel van uitvoering van een compensatieverplichting of natuurverbetering ter zake waarvan de overeenkomst wordt gesloten.
3. Voor de uit te voeren compensatie of natuurverbetering dienen de vereiste toestemmingen, ontheffingen en/of vergunningen en dergelijke van overheidswege verkregen te zijn.

Artikel 13. Afstemming met eerdere regelingen

Indien eerder in een ander verband een sluitende regeling is getroffen voor de compensatie van natuurwaarden en voor zover deze regeling voldoet aan de vereisten van ~~voorliggende beleidsregel~~deze bijlage, dan zal de reeds afgesloten regeling tevens beschouwd worden als een invulling van deze ~~beleidsregel~~bijlage. Dit is ter beoordeling aan gedeputeerde staten.

Categorie-indeling natuur en landschapselementen

Categorie-indeling natuur en landschapselementen

De potentiele en actuele natuurwaarden en landschapselementen zijn vertaald in natuurtypen en landschapselementtypen. Deze indeling is afkomstig van Bij 12 (IPO). De verschillende typen zijn bedoeld als sturingsinstrument op landelijk en regionaal niveau. De indeling in natuurtypen is vooral gebaseerd op abiotische natuurcondities (waterhuishouding en voedselrijkdom). De natuurtypen en landschapselementtypen in Limburg zijn vastgelegd op 2 kaarten in het Provinciaal Natuurbeheerplan. De natuurtypenkaart brengt in beeld wat de actuele natuurwaarden zijn. De ambitiekaart geeft de na te streven natuurtypen aan.

In deze bijlage zijn de natuurdoeltypen en landschapselementtypen ingedeeld in vier categorieën op basis van de verschillende mate van vervangbaarheid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat tijdens de inrichting van het nieuwe, te ontwikkelen natuurgebied of aan te leggen landschapselement alle noodzakelijke inrichtingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld grondwerken en waterpeilverhoging worden genomen. De tijd die vervolgens nodig is om in het gebied voldoende natuurkwaliteit te laten ontwikkelen, is bepalend voor de mate van vervangbaarheid. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat sommige natuurwaarden alleen onder zeer specifieke omstandigheden tot ontwikkeling kunnen komen. Voor een aantal natuurwaarden kunnen geen of slechts in zeer beperkte mate potentiele vervangingsmogelijkheden aanwezig zijn. Dergelijke natuurkwaliteiten zijn moeilijk vervangbaar. De onderstaande verdeling is een algemene indicatie van de mate waarin de natuur vervangbaar is.

Categorie natuur	Vervangbaarheid	Ontwikkelingstijd	Kwaliteitstoeslag bij groot openbaar belang	Kwaliteitstoeslag bij overige**
1	snel	< 2 jaar	0%	0%

Categorie natuur	Vervangbaarheid	Ontwikkelingstijd	Kwaliteitstoeslag bij groot openbaar belang	Kwaliteitstoeslag bij overige**
2	gemakkelijk	2-25 jaar	33%	66%
3	matig	25-100 jaar	66%	132%
4	moeilijk	>100 jaar	> 66%, maximaal 100%*	132%-200%***

* Voor de bos natuurtypen in categorie 4 (N 14.01 - N 17.06), als het de oude en waardevolle bossen betreft, is een kwaliteitstoeslag van toepassing van 100% vanwege de ouderdom en of de waardevolle natuurwaarden.

** Zijnde Kleinschalige Ingreep en Saldobenadering

*** Het toepassen van Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen en kleinschalige ingrepen is niet toegestaan in N 14.01 - N 17.06 indien het oude en waardevolle bossen betreft.

Tot categorie 4 behoren eveneens die natuurwaarden waarvoor geen potentieel geschikte locaties aanwezig zijn.

In onderstaande tabel zijn alleen die B12 natuurtypen die voorkomen binnen de Provincie Limburg opgenomen. Een uitzondering is gemaakt voor de natuurtypen die behoren tot de categorie Grootschalige, dynamische natuur (N01).

Grootschalige, dynamische natuur is een natuurtype waar natuurlijke processen een bepalende invloed hebben op het landschap. Als gevolg hiervan zijn jonge successiestadia zoals open grond, open water of grasland aanwezig, maar ook oude successiestadia zoals bossen of venen. Er is daarom sprake van een ruime variatie in levensgemeenschappen en soorten.

In Limburg zijn twee natuurtypen Grootschalige, dynamische natuur te onderscheiden namelijk N01.03 Rivier- en moeraslandschap en N01.04 Zand- en kalklandschap. Afhankelijk van de ligging van de hiervoor genoemde natuurtypen grootschalige, dynamische natuur bestaat het uit een groot variatie van voorkomende beheertypen die echter vanwege het veranderlijke landschap niet in omvang en ligging apart in het beheer worden vastgelegd.

Wanneer bij een ruimtelijk ingreep in N01.03 en N01.04 natuur wordt aangetast dient eerst een beheertype toegekend te worden aan dat deel van de Grootschalige, dynamische natuurtype dat wordt aangetast. Dit aangetaste beheertype dient gecompenseerd te worden waarbij de samenhang en het functioneren binnen het Grootschalige, dynamische natuurtype in ogenschouw genomen moet worden.

Natuur- en landschapselementtypen (L)	Categorie vervangbaarheid 1	Categorie vervangbaarheid 2	Categorie vervangbaarheid 3	Categorie vervangbaarheid 4
N 00.01 Nog om te vormen naar natuur 1)	*	*	*	*
N01.03 Rivier- en moeraslandschap			*	
N01.04 Zand- en kalklandschap			*	
N 02.01 Rivier		*		
N 03.01 Beek en bronnen				*
N 04.01 Kranswierenwater		*		
N 04.02 Zoete plas		*		
N 05.03 Veenmoeras			*	
N.05.04 Dynamisch moeras			*	
N 06.01 Veenmosrietland en moerasheide				*

concept

Natuur- en landschapselementtypen (L)	Categorie ver-vangbaarheid	Categorie ver-vangbaarheid	Categorie ver-vangbaarheid	Categorie ver-vangbaarheid
N 06.03 Hoogveen				*
N 06.04 Vochtige heide				*
N 06.05 Zwakgebufferd ven			*	
N 06.06 Zuur ven of hoogveenven				*
N 7.01 Droge heide				*
N 7.02 Zandverstuiving		*		
N 10.01 Nat schraalgrasland			*	
N 10.02 Vochtig hooigrasland			*	
N 11.01 Droog schraalgrasland			*	
N 12.02 Kruiden- en faunarijk grasland		*		
N 12.03 Glanshaverhooiland		*		
N 12.04 Zilt- en overstromingsgrasland			*	
N 12.05 Kruiden- en faunarijke akker		*		
N 12.06 Ruigteveld		*		
N 13.01 Vochtig weidevogelgrasland		*		
N 13.02 Wintergastenweide	*			
N 14.01 Rivier- en beek begeleidend bos			*	
N 14.02 Hoog- en laagveenbos				*
N 14.03 Haagbeuken- en essenbos				*
N 15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos				*
N 16.03 Droog bos met productie				*
N 16.04 Vochtig bos met productie				*
N 17.02 Drooghakhout				*
N17.06 Vochtig en hellinghakhout				*
L01.01 Poel en klein historisch water		*		
L01.02 Houtwal en houtsingel			*	
L01.03 Elzensingel			*	
L01.05 Knip- of scheerheg		*		
L01.06 Struweelhaag		*		
L01.07 Laan			*	
L01.08 Knotboom			*	
L01.09 Hoogstamboomgaard		*		
L01.16 Bossingel			*	

1) bij om te vormen naar natuur wordt gekeken naar de potenties van het gebied. De potentiele natuurwaarden bepalen in welke categorie.

concept

concept

Categorie-indeling natuur

De potentiële en actuele natuurwaarden zijn vertaald in respectievelijk natuurdoeltypen en natuurbeheertypen en vastgelegd op 2 kaarten in het Provinciaal natuurbeheerplan.

De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele natuurwaarden zijn. De ambitiekaart geeft de na te streven natuurdoeltypen aan.

In deze bijlage zijn de natuurdoeltypen en de natuurbeheertypen ingedeeld in vier categorieën op basis van de verschillende mate van vervangbaarheid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat tijdens de inrichting van het nieuwe, te ontwikkelen natuurgebied alle noodzakelijke inrichtingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld grondwerken en waterpeilverhoging worden genomen. De tijd die vervolgens nodig is om in het gebied voldoende natuurkwaliteit te laten ontwikkelen, is bepalend voor de mate van vervangbaarheid. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat sommige natuurwaarden alleen onder zeer specifieke omstandigheden tot ontwikkeling kunnen komen. Voor een aantal natuurwaarden kunnen geen of slechts in zeer beperkte mate potentiële vervangingsmogelijkheden aanwezig zijn. Dergelijke natuurkwaliteiten zijn niet vervangbaar. Behalve om ecologische redenen kunnen bepaalde natuurkwaliteiten ook om bestuurlijke of privaatrechtelijke redenen moeilijk of niet vervangbaar zijn. De onderstaande verdeling is een algemene indicatie van de mate waarin de natuur vervangbaar is.

Categorie natuur	Vervangbaarheid	Ontwikkelingstijd	Kwaliteitstoeslag
1	snel	< 2 jaar	0%
2	gemakkelijk	2 - 25 jaar	33%
3	matig	25 - 100 jaar	66%
4	moeilijk of niet	> 110 jaar	> 66%, maximaal 100%

Tot categorie 4 behoren eveneens die natuurwaarden waarvoor geen potentieel geschikte locaties aanwezig zijn.

Het *Handboek Streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg* (Provincie Limburg, 2002) is als uitgangspunt genomen voor het benoemen van de natuurdoeltypen. Alle daarin genoemde natuurdoeltypen zijn ingedeeld in één van de vier categorieën van vervangbaarheid.

Limburgse Natuurdoeltypen	Categorie vervangbaarheid	Categorie vervangbaarheid	Categorie vervangbaarheid	Categorie vervangbaarheid
	1	2	3	4
A 1 Bossen				
A 1.1 Wintereiken-Beukenbos				x
A 1.2 Parelgras- Beukenbos				x
A 1.3 Bronbos				x
A 1.4 Eiken-Haagbeukenbos				x
A 1.5 Berken-Zomereikenbos				x

~~A 1.6 Vogelkers-Essenbos~~			x
~~A 1.7 Elzenbroekbos~~			x
~~A 1.8 Berkenbroekbos~~			x
~~A 1.9 Essen-lepenbos~~		x	
~~A 1.10 Zwarte populieren-Wilgenbos~~		x	
~~A 2 Struwelen~~			
~~A 2.1 Doornstruweel~~	x		
~~A 2.2 Bremstruweel~~	x		
~~A 2.3 Gagelstruweel~~	x		
~~A 2.4 Wilgenstruweel~~	x		
~~A 2.5 Stroomdalwilgenstruweel~~	x		
~~A 3 Heiden~~			
~~A 3.1 Droge heide~~			x
~~A 3.2 Vochtige heide~~			x
~~A 3.3 Natte heide~~			x
~~A 4 Hoogveen~~			x
~~A 5 Graslanden~~			
~~A 5.1 Kalkgrasland~~			x
~~A 5.2 Lössschraalgrasland~~			x
~~A 5.3 Heischraalgrasland~~			x
~~A 5.4 Zandschraalgrasland~~			x
~~A 5.5.1 Kamgrasweide~~	x		

concept

~~A 5.5.2 Glanshaverhooiland~~			x		
~~A 5.6 Dotterbloemgrasland~~				x	
~~A 5.7.1 Kleine zeggengrasland~~					x
~~A 5.7.2 Nat kalkgrasland~~					x
~~A 5.8 Sikkelklaver-kruisdistelgrasland~~				x	
~~A 5.9 Inundatiegrasland~~				x	
~~A 5.10 Vochtig kruidenrijk grasland~~			x		
~~A 5.11 Droog kruidenrijk grasland~~			x		
~~**A 6 Moerassen**~~					
~~A 6.1 Kleine zeggenmoeras~~					x
~~A 6.2 Kalkmoeras~~					x
~~A 6.3 Rietmoeras~~			x		
~~A 6.4 Grote zeggenmoeras~~				x	
~~A 6.5 Inundatiemoeras~~				x	
~~**A 7 Ruigten**~~					
~~A 7.1 Droge ruigten~~			x		
~~A 7.2 Vochtige ruigten~~			x		
~~A 7.3 Verbindingsruigte~~		x			
~~**A 8 Wateren**~~					
~~A 8.1 Heuvellandbeek~~					x
~~A 8.2 Terrasbeek~~					x
~~A 8.3 Laaglandbeek~~					
~~A 8.4 Rivier~~			x		

concept

~~A 8.5 Voedselarme plassen~~	x
~~A 8.6 Voedselrijke plassen~~	x
~~A 9 Pioniergemeenschappen~~	
~~A 9.1 Pioniergemeenschappen op kalk~~	x
~~A 9.2.1 Pioniergemeenschappen op droog zand~~	x
~~A 9.2.2 Pioniergemeenschappen op vochtig zand~~	x
~~A 9.3 Pioniergemeenschappen op grind~~	x
~~A 9.4 Pioniergemeenschappen op klei~~	x
~~A 10 Kruidenrijke akkers~~	
~~A 10.1 Kruidenrijke akker op kalkrijke bodem~~	x
~~A 10.2 Kruidenrijke akker op droog kalkarmzand~~	x
~~A 10.3 Kruidenrijke akkers op vochtige zware bodem~~	x

~~Natuurbeheertypen~~	**~~Categorie vervangbaarheid~~**	**~~Categorie vervangbaarheid~~**	**~~Categorie vervangbaarheid~~**	**~~Categorie vervangbaarheid~~**
	~~1~~	**~~2~~**	**~~3~~**	**~~4~~**
~~N 00.01 Nog om te vormen naar natuur~~[‡]	x	x	x	x
~~N 02.01 Rivier~~		x		
~~N 03.01 Beek en bronnen~~				x
~~N 04.01 Kranswierenwater~~		x		
~~N 04.02 Zoete plas~~		x		

~~N 05.03 Veenmoeras~~			x	
~~N 05.03 Dynamisch moeras~~			x	
~~N 06.01 Veenmosrietland en moerasheide~~				x
~~N 06.03 Hoogveen~~				x
~~N 06.04 Vochtige heide~~				x
~~N 06.05 Zwakgebufferd ven~~		x		
~~N 06.06 Zuur ven of hoogveen-ven~~				x
~~N 7.01 Droge heide~~				x
~~N 7.02 Zandverstuiving~~		x		
~~N 10.01 Nat schraalgrasland~~			x	
~~N 10.02 Vochtig schraalgrasland~~			x	
~~N 11.01 Droog schraalgrasland~~			x	
~~N 12.02 Kruiden- en faunarijk grasland~~		x		
~~N 12.03 Glanshaverhooiland~~		x		
~~N 12.04 Zilt- en overstromings-grasland~~			x	
~~N 12.05 Kruiden- en faunarijke akker~~		x		
~~N 12.06 Ruigteveld~~		x		
~~N 13.01 Vochtig weidevogelgras-land~~		x		
~~N 13.02 Wintergastenweide~~	x			

concept

concept

~~N 14.01 Rivier- en beek begeleidend bos~~		~~x~~	
~~N 14.02 Hoog- en laagveenbos~~			~~x~~
~~N 14.03 Haagbeuken- en essenbos~~			~~x~~
~~N 15.01 Dennen-, eiken- en beukenbos~~			~~x~~
~~N 16.03 Droog bos met productie~~		~~x~~	
~~N 16.04 Vochtig bos met productie~~		~~x~~	
~~N 17.02 Drooghakhout~~			~~x~~
~~N 17.16 Vochtig en hellinghakhout~~			~~x~~

~~[1]bij om te vormen naar natuur wordt gekeken naar de potenties van het gebied. De potentiele natuurwaarden bepalen in welke categorie.~~

Toelichting bij Bijlage IX Regels voor natuurcompensatie en natuuverbetering

Algemene bepalingen

Artikel 2. Toepassingsbereik

Deze bijlage is van toepassing op de bestaande landschaps-, bos- en natuurwaarden voor zover deze zijn gelegen binnen het Natuurnetwerk Limburg. De bijlage is ook van toepassing op de deelgebieden binnen de groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebieden als bedoeld in artikel 7.3 en het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Voor de deelgebieden en het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg zijn aantal kernkwaliteiten opgenomen in artikel 7.3, tweede lid en artikel 7.14, eerste lid en uitgewerkt in respectievelijk bijlage VII en Bijlage VIII.

Het uitgangspunt is dat afbreuk van bos-, natuur-, en landschapswaarden dient te worden voorkomen. Indien er toch sprake is van vernietiging, verstoring of versnippering van natuurwaarden is deze bijlage van toepassing.

Mitigerende en compenserende maatregelen dienen ter vervanging van optredend verlies van natuurwaarden en moeten derhalve nauwkeurig zijn toegesneden op de aard en omvang van de effecten van de uit te voeren activiteit. De aard van de effecten van de ingreep kan ingedeeld worden in drie categorieën:

Vernietiging De activiteit vindt plaats in het natuur-, bos- of landschapsgebied waardoor natuurwaarden verdwijnen.

Verstoring Verstoring treedt op indien een activiteit in/bij een natuur-, bos- of landschapsgebied uitstralingseffecten heeft op dat natuur-, bos- of landschapsgebied. Voorbeelden hiervan zijn: licht, geluid, trilling, betreding, visuele hinder en grondwaterstandverlaging.

Versnippering Versnippering vormt een bedreiging voor de natuur. Een activiteit, zoals bijvoorbeeld de aanleg van infrastructuur, kan het leefgebied van plant- en diersoorten splitsen in kleinere een-

heden (snippers of fragmenten) leefgebied. De ecologische relaties binnen een leefgebied of tussen delen van het leefgebied raken hierdoor verstoord of worden onmogelijk gemaakt. Dit heeft een negatieve invloed op: de verplaatsingsmogelijkheden van planten en dieren, genetische uitwisseling, biodiversiteit, de omvang van het leefgebied. Populaties raken geïsoleerd van elkaar in kleinere leefgebieden met als gevolg een grotere kans op uitsterven. Eveneens hebben drukfactoren op een klein, geïsoleerd gebied een grotere impact dan op een robuust ecosysteem.

Relatie met soortenbescherming. Mitigatie en compensatie voor schade toegebracht aan soorten wordt niet via de lijn van de natuurcompensatie geregeld, maar via het spoor omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteit

Het is mogelijk om de mitigatie en/of compensatieverplichting volgens deze bijlage te combineren met de verplichting tot mitigatie en/of compensatie bij een flora- en fauna-activiteit ter zake van diezelfde activiteit of een verplichting die voortkomt uit de bescherming van houtopstanden (een maatwerkvoorschrift met betrekking tot de herbeplantingsplicht). Uiteraard dient wel voldaan te worden aan de voorwaarden en eisen die worden gesteld vanuit de Omgevingswet.

Artikel 3. Aanpak compensatie en natuurverbetering De initiatiefnemer realiseert zelf voorafgaand aan de activiteit natuurcompensatie of natuurverbetering in het Natuurnetwerk Limburg of aangrenzend aan het Natuurnetwerk Limburg. Aan de compensatieplicht is voldaan indien tien jaar na realisatie uit veldonderzoek (drie controleronden) door de Provincie Limburg is gebleken dat de initiatiefnemer heeft gezorgd voor de instandhouding van de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan of plan voor natuurverbetering. In uitzonderingsgevallen kunnen Gedeputeerde Staten gemotiveerd afwijken van het uitgangspunt om compensatie voorafgaand aan de activiteit te realiseren.

Artikel 4. Bepalen van de compensatieopgave.

Kwaliteitstoeslag De kwaliteitstoeslag voor gebieden in het Natuurnetwerk Limburg compenseert het kwaliteitsverlies aan natuurwaarden. Het uitgangspunt is dat door middel van het realiseren van een extra oppervlakte natuurterrein, bos of landschapselement het verlies aan waarden gedurende de periode tussen de uitvoering van de compenserende maatregelen en het moment dat het voor de nieuwe waarden nagestreefde kwaliteitsniveau is bereikt, moet worden overbrugd. De extra oppervlakte - dat wil zeggen de oppervlakte welke additioneel is aan de oppervlakte welke verloren gaat - wordt de ‘kwaliteitstoeslag' genoemd. Deze toeslag is afhankelijk van de snelheid waarmee de nagestreefde kwaliteit van de compensatie kan worden gerealiseerd en van de zeldzaamheid van de natuurwaarden die verloren gaan.

De compensatieopgave, inclusief de kwaliteitstoeslag, kan ingevuld worden met andere natuurtypen van vergelijkbare waarde uit dezelfde of een hogere categorie onder de volgende voorwaarden:

- water alleen gecompenseerd kan worden door water, droog door droog en vochtig door vochtig en
- voldaan dient te worden aan wettelijke bepalingen.

Categorie 1 is de laagste en categorie 4 is de hoogste categorie.

Landschapselemententypen Wanneer het verwijderen van landschapselementen een verbetering van de natuurwaarden van het Natuurnetwerk Limburg geeft is er geen compensatie vereist voor het verlies aan landschapselementen. Het verlies aan natuurwaarden dat gebonden is aan landschapselementen weegt in dat geval minder zwaar dan de verbetering van de natuurwaarden van het natuurnetwerk in zijn geheel.

Verstoring van rust en stilte Verstoring door geluid heeft een negatief effect op de rust en stilte in het Natuurnetwerk Limburg, en daarmee op het leefgebied van soorten. Dit heeft o.a. tot gevolg dat de communicatie tussen dieren onderling zoals bijvoorbeeld zang of roep wordt gestoord en daarmee het predatierisico vergroot en succesvolle voortplanting verkleint. Inmiddels is aangetoond dat het broedsucces van diverse vogelsoorten binnen een geluid belaste regio minder is, of dat de gebieden minder worden gebruikt.

Er is weinig onderzoek verricht naar het effect van een toename van geluidsbelasting op de kwaliteit van leefgebieden voor soorten. Van bevers, otters en muurhagedissen is enige locatiespecifieke informatie beschikbaar, maar minder vlakdekkend en het betreft geen sluitend wetenschappelijk onderzoek. Er zijn alleen goed onderbouwde gegevens voorhanden naar het effect van geluidsverstoring op broedvogels. Het berekenen van compensatie voor geluidsverstoring op leefgebieden kan dan ook het best worden gedaan aan de hand van broedvogels. Voor de provincie Limburg is

concept

concept

dit uitgewerkt in het rapport: Methodiek Natuurcompensatie Limburg, Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting beschermde natuurwaarden. Dit rapport is op verzoek van de Provincie Limburg opgesteld om natuurschade aan flora, fauna en aan beschermde natuurgebieden, te berekenen en te compenseren. De methodiek is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek door het voormalige Instituut voor Bos- en natuuronderzoek, tegenwoordig Wageningen University and Research (WenR). Deze methodiek is sindsdien regelmatig toegepast. Mogelijk dat er in de toekomt een actualisatie van het rapport gaat plaatsvinden. Het is aan de initiatiefnemer om in voorkomende gevallen de actualiteit van dit rapport te verifiëren.

De hiervoor genoemde methodiek biedt voor dit moment de beste garantie op het behoud van stilte en rust in het Natuurnetwerk Limburg en het bepalen van de daarvoor noodzakelijke compensatie.

Versnippering Het Natuurnetwerk Limburg staat voor een robuust ecologische structuur. Behoud van deze samenhang is één van de belangrijke opgaven voor het natuurnetwerk (artikel 8.2 van de Omgevingsverordening). Versnippering doet daar afbreuk aan. Versnippering van het natuurnetwerk ontstaat wanneer door een activiteit het natuurnetwerk wordt opgedeeld in eenheden van twee hectare of kleiner. Dergelijk kleine snippers kunnen niet meer onder optimale omstandigheden een volwaardige natuurfunctie vervullen in het natuurnetwerk. Ook is de impact van negatieve invloeden vanuit de omgeving (drukfactoren) op een kleine snipper natuur groter.

Artikel 5. Bepalen omvang natuurverbetering. De toeslagen bij het toepassen van saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 en kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 zijn bedoeld om een duidelijke verbetering van het natuurnetwerk tot stand te brengen. Dit is meer dan alleen een compensatie van de natuurwaarden die verloren zijn gegaan zoals gebruikelijk is bij een groot openbaar belang.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 of kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 is er geen sprake van een activiteit met een groot openbaar belang, maar een belang van één of enkele individuen. Uitgesloten is dan ook om gebruik te maken van de kleinschalige ingreep en saldobenadering bij oude en waardevolle bossen.

Artikel 6 Uitvoering compensatieverplichting en natuurverbetering De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het doorlopen van het gehele traject zoals het aankopen van de grond, het maken van een inrichtingsplan, inclusief een beheerplan voor de eerste tien jaar (met doorkijk na de eerste 10 jaar), het doorlopen van wettelijk procedures, het opstellen van een omgevingsplan voor de te realiseren natuurcompensatie, etc. Op verschillende momenten tijdens het doorlopen van het natuurcompensatietraject is afstemming met de Provincie Limburg noodzakelijk.

Vanuit ecologisch oogpunt is het ongewenst dat er te kleine natuurelementen worden gerealiseerd die gedurende een lange periode geïsoleerd zouden komen te liggen. Gestreefd wordt naar het creëren van een duurzame situatie. Dit betekent dat bij compensatie in de deelgebieden als bedoeld in artikel 7.3 en in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg aansluiting dient te worden gezocht bij reeds gerealiseerde kleine natuur- en landschapselementen.

Artikel 7. Criteria voor toetsing van de overeenkomst en het plan. Het plan bevat een onderbouwing van de berekening van de vereiste oppervlakte aan compensatie of natuurverbetering.

In het plan wordt onder anderen het beheer beschreven gedurende de looptijd van de overeenkomst met een doorkijk na de eerste tien jaar. Het beheer is afgestemd op de na te streven natuur die gecompenseerd dient te worden waarbij rekening dient te worden gehouden met de plaatselijke abiotische en biotische omstandigheden. Er is aandacht voor onder anderen invasieve exoten en inboeten. Voor de aansturing van het beheer wordt aangesloten op de beheertypen van Bij 12. Zo nodig wordt het beheerplan gedurende de looptijd van de overeenkomst, in overleg met de Provincie Limburg, bijgesteld op basis van de drie controles die worden uitgevoerd door de Provincie Limburg. De controles worden uitgevoerd aan de hand van een checklist.

Bij de uitvoering van de maatregelen dient gebruik te worden gemaakt van inheemse, autochtoon, regionaal voorkomende soorten, bij voorkeur biologisch. Hiervan kan worden afgeweken indien kan worden aangetoond dat deze niet beschikbaar zijn. Bij het beheer mag geen gebruik worden gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Als blijkt dat alle andere middelen onvoldoende de ongewenste exoten kunnen bestrijden is het selectief en pleksgewijs gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen toegestaan na overleg met de Provincie Limburg.

concept

In geval van een groot openbaar belang (artikel 8.3), bij toepassen van de saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen als bedoeld in artikel 8.4 en kleinschalige ingrepen als bedoeld in artikel 8.5 wordt een boeteclausule opgenomen in de overeenkomst. Indien uit de veldcontrole blijkt dat niet aan de afspraken is voldaan volgt een schriftelijk waarschuwing. Wanneer geen gehoor is gegeven aan de schriftelijk waarschuwing treedt de boeteclausule inwerking. Immers het niet nakomen van de afspraken leidt tot een bepaalde mate van verlies van natuurwaarden en druist daarmee in tegen het centrale doel van deze bijlage. De Provincie zal initiatiefnemer hiervan schriftelijk op de hoogte stellen. De hoogte van de boete staat in verhouding tot de omvang van de natuurcompensatie of natuurverbetering.

Een boeteclausule is niet nodig indien een overheid zelf initiatiefnemer is. De Provincie Limburg gaat ervan uit dat een bestuurlijke afspraak tussen twee overheden niet zeker gesteld hoeft te worden door een boeteclausule.

Artikel 8 Realisatietermijn compensatie en natuurverbetering De compensatie of natuurverbetering dient gereed te zijn voor aanvang van de activiteit. Dit betekent dat de nieuwe natuur moet zijn aangelegd voordat de te verwijderen natuur is verdwenen. De initiatiefnemer meldt het gereedkomen van de compensatie of natuurverbetering binnen een maand na gereedkomen zodat de eerste controle kan worden uitgevoerd. Er worden drie controles uitgevoerd. Deze worden, indien mogelijk, vastgelegd in de overeenkomst en vinden plaats in het eerste jaar na aanleg, na vijf jaar en na tien jaar. De controles dienen ervoor om te beoordelen of de natuurcompensatie of natuurverbetering is aangelegd volgens afspraak en of de natuurcompensatie of natuurverbetering zich ontwikkelt in de te verwachten richting zodat eventueel tijdig bijgestuurd kan worden. Indien daar aanleiding toe is kunnen er meer dan drie controles plaatsvinden. Voldoet de uitgevoerde compensatie of natuurverbetering niet aan de afspraken dan treedt de boeteclausule, opgenomen in de overeenkomst, in werking. Indien uit de laatste controle blijkt dat is voldaan aan de overeenkomst wordt de overeenkomst beëindigd. De initiatiefnemer wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Projecten waarbij de provincie zelf initiatiefnemer is, ondergaan dezelfde controle frequentie als projecten die extern worden gerealiseerd.

Het inzetten van tijdelijk werkstroken voor compensatie kan alleen indien de abiotische omstandigheden in oorspronkelijke staat zijn hersteld van voor het gebruik als werkstrook.

Artikel 9 Locatie van compensatie en natuurverbetering Compensatie of natuurverbetering dient in principe binnen het Natuurnetwerk Limburg plaats te vinden op de gronden waar areaal uitbreiding van natuur is voorzien, de zogenaamde C gronden opgenomen in het Provinciaal Natuurbeheerplan. In sommige situaties kan compensatie of natuurverbetering plaatsvinden aangrenzend aan het NNL bij voorkeur in de deelgebieden als bedoeld in artikel 7.3.

Aangezien de Provincie Limburg niet over middelen beschikt om alle C gronden in het Natuurnetwerk Limburg te realiseren wordt natuurcompensatie en natuurverbetering mede ingezet als instrument om hierin te voorzien. De te realiseren compensatie of natuurverbetering dient samen met bestaande, reeds gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Limburg, minimaal twee hectare te beslaan om te voorkomen dat er te kleine natuurelementen worden gerealiseerd die gedurende een lange periode geïsoleerd zouden komen te liggen. Door een “vrije” ligging is er ook een grotere negatieve invloed vanuit de omgeving, Vanuit ecologisch oogpunt is dit een ongewenste situatie. Gestreefd wordt naar het creëren van een duurzame situatie. Door de compensatie of natuurverbetering in of aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg te realiseren ontstaat een robuust ecologisch netwerk.

Bij de realisatie van de maatregelen dient vermeden te worden dat door de uitvoering van de maatregelen de ter plekke aanwezige natuurwaarden verstoord of vernietigd worden. De locatie van de compensatie of natuurverbetering dient in potentie van vergelijkbare ecologische waarde te zijn. Bijvoorbeeld een grotere verstoring op de locatie van de natuurverbetering of - compensatie, dan op de locatie waar de natuur is vernietigd, is niet toegestaan.

Artikel 10. Waarborging zorgvuldige en tijdige uitvoering. Op het moment dat de maatregelen zijn uitgevoerd zal de Provincie Limburg een veldcontrole uitvoeren. Vijf jaar na aanleg zal een tweede controle plaatsvinden. De laatste controle is na tien jaar. De bevindingen van de veldcontroles worden vastgelegd in een verslag.

Artikel 12. Afstemming met andere verplichtingen Gronden in het Natuurnetwerk Limburg die zijn ingericht via bijvoorbeeld particulier natuurbeheer of worden ingericht door middel van een eind afwerkingsplan van een ontgronding worden niet aangemerkt als natuurcompensatie of natuurverbetering als bedoeld in deze bijlage.

Artikel 13. Afstemming met andere regelingen Het is mogelijk dat reeds in ander verband een sluitende regeling is getroffen voor de compensatie van natuur-, bos- en landschapswaarden of voor natuurverbetering. Indien deze in overeenstemming is met hetgeen in deze bijlage is gesteld dan zal de reeds afgesloten regeling tevens beschouwd worden als een invulling van deze bijlage. Voldoet de gesloten regeling niet aan deze bijlage dan zal een aanvullende overeenkomst noodzakelijk zijn.

concept

JJJJ

Bijlage X wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage X Perioden vrijstelling vangstverbod en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van beschermde diersoorten

Perioden vrijstelling vangstverbod en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van beschermde diersoorten

Nederlandse Naam	periode
bruine kikker	gehele jaar
gewone pad	gehele jaar
kleine watersalamander	gehele jaar
meerkikker	gehele jaar
middelste groene kikker	gehele jaar
hazelworm	juli, augustus en september
levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
aardmuis	gehele jaar
bosmuis	gehele jaar
bunzing	gehele jaar
dwergmuis	gehele jaar
dwergspitsmuis	gehele jaar
eekhoorn	maart, april en juli tot en met november
egel	gehele jaar
gewone bosspitsmuis	gehele jaar
haas	gehele jaar
hermelijn	gehele jaar
huisspitsmuis	gehele jaar
konijn	gehele jaar
molmuis	gehele jaar
ondergrondse woelmuis	gehele jaar
ree	gehele jaar
rosse woelmuis	gehele jaar
steenmarter	van 15 augustus tot en met februari
tweekleurige bosspitsmuis	gehele jaar
veldmuis	gehele jaar
vos	gehele jaar
wezel	gehele jaar
woelrat	gehele jaar

concept

concept

Nederlandse Naam	periode
bruine kikker	gehele jaar
gewone pad	gehele jaar
kleine watersalamander	gehele jaar
meerkikker	gehele jaar
middelste groene kikker	gehele jaar
hazelworm	juli, augustus en september
levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
aardmuis	gehele jaar
bosmuis	gehele jaar
bunzing	gehele jaar
dwergmuis	gehele jaar
dwergspitsmuis	gehele jaar
eekhoorn	maart, april en juli tot en met november
egel	gehele jaar
gewone bosspitsmuis	gehele jaar
haas	gehele jaar
hermelijn	gehele jaar
huisspitsmuis	gehele jaar
konijn	gehele jaar
molmuis	gehele jaar
ondergrondse woelmuis	gehele jaar
ree	gehele jaar
rosse woelmuis	gehele jaar
steenmarter	van 15 augustus tot en met februari
tweekleurige bosspitsmuis	gehele jaar
veldmuis	gehele jaar
vos	gehele jaar
wezel	gehele jaar
woelrat	gehele jaar

KKKK

Binnen bijlage XII wordt de volgende sectie op de aangegeven wijze gewijzigd:

Maximaal toegestane emissienormen ammoniak

Runderen

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HA1	diercategorie melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen)	40-70%	13,0	7,8-3,9 Afhankelijk van type stal (open of mechanisch geventileerd en al of niet beweiding)	**8.6**
HA2	diercategorie vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, diercategorie fokstieren jonger dan 2 jaar	40-85%	4.4	Afhankelijk van type stal (open of mechanisch geventileerd en al of niet beweiding)	**4,4**
HA3	Diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar	40-85%	3,5		**3,5**
HA4	Diercategorie zoogkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief ongespeende kalveren)[2]	0%	4,1		**4,1**
HA5	diercategorie overig vleesvee vanaf spenen en jonger dan 2 jaar	40-85%	5,3		**5,3**
HA6	diercategorie overig rundvee van 2 jaar en ouder	40-85%	6,2		**6,2**

Schapen

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HB1	diercategorie schapen van 1 jaar en ouder (inclusief lammeren)	0%	0,7	0,7	**0,7**

Geiten

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toege-

concept

					stane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HC1	diercategorie geiten van 1 jaar en ouder	40-85%	1,9	Afhankelijk van type stal (open of mechanisch geventileerd en al of niet beweiding)	**1,9**
HC2	diercategorie geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar	40-85%	0,8		**0,8**
HC3	diercategorie geiten tot 61 dagen	40-85%	0,2		**0,2**

Varkens

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	**Categorie**	**Streefreductie**	**Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem**	**Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar**	**Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]**
HD1	diercategorie gespeende biggen minder dan 25 kg biologische varkenshouderij[3]	85% 40%	0,69	0.10	**0,10** **0,69**
HD2	diercategorie kraamzeugen (incl. biggen tot spenen) biologische varkenshouderij[3]	85% 40%	8,3	1,25	**1,25** **8,3**
HD3	diercategorie guste en dragende zeugen biologische varkenshouderij[3]	85% 40%	4,2	0,63	**0,63** **4,2**
HD4	diercategorie dekberen van 7 maanden en ouder biologische varkenshouderij[3]	85% 40%	5, 5	0,83	**0,83** **5,5**
HD5	diercategorie vleesvarkens van 25 kg en meer, diercategorie opfokberen van 25 kg en meer en jonger dan 7 maanden diercategorie opfokzeugen van 25 kg en meer biologische varkenshouderij[3]	85% 40%	3,0	0,45	**0,45** **3,0**

Concept

Kippen

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HE1	diercategorie opfokhennen en - hanen van legkippen jonger dan 18 weken				
	overige huisvestingssystemen (niet-batterijhuisvesting)	85%	0,170	0,0255	**0,016 kolonie** **0,11 scharrel** **0,030 volière**
	NB: subcategorie biologische opfokhennen[4]				**bio scharrel:0,17** **bio volière: 0,05**
	overige huisvestingssystemen (batterijhuisvesting)	85%	0,045	0,007	**0,006**
HE2	diercategorie legkippen van 18 weken en ouder, diercategorie ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder NB: Subcategorie legouderdieren NB: subcategorie biologische leghennen[4]	85%	0,315	0,047	**0,030 kolonie** **0,068 scharrel** **0,055 volière** **0,150 legouderdieren** **bio scharrel: 0,09** **bio volière: 0,09**
HE3	diercategorie ouderdieren van vleeskuikens in opfok jonger dan 19 weken	85%	0,250	0,0375	**0,183**
HE4	diercategorie ouderdieren van vleeskuikens van 19 weken en ouder	85%	0,580	0,087	**0,435**
HE5	diercategorie vleeskuikens	85%	0,068	0,012	**0,035**
E6	Additionele technieken i.c.m. – opfokleghennen (E1) en vleeskuikens (E5); – leghennen (E2) en vleeskuiken (groot)ouderdieren (E3 en E4)	85%	0,030 0,050	0,0045 0,0075	**0,010** **0,015**

Parelhoenders

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]

HF1	Diercategorie vleesparelhoenders	0%	0,068	0,080	**0,068**

Kalkoenen

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HG1	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen jonger dan 6 weken	85%	0,15	0,023	**0,15**
HG2	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen ouder dan 6 weken en jonger dan 30 weken	85%	0,47	0,07	**0,47**
HG3	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen van 30 weken en ouder	85%	0,59	0,0885	**0,59**
HG4	diercategorie vleeskalkoenen	85%	0,68	0,102	**0,49**

Eenden

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HH1	diercategorie ouderdieren van vleeseenden	85%	0,320	0,047	**0,32**
HH2	diercategorie vleeseenden				
	binnen mesten	85%	0,210	0,03	**0,210**
	buiten mesten (per afgeleverde eend)	0%	0,019	0,019	**0,019**

Struisvogels

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]

HI1	diercategorie struisvogels jonger dan 4 maanden	0%	0,3	0,3	**0,3**
HI2	diercategorie struisvogels van 4 maanden en ouder en jonger dan 12 maanden	0%	1,8	1,8	**1,8**
HI3	diercategorie struisvogels van 12 maanden en ouder	0%	2,5	2,5	**2,5**

Konijnen

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HK1	diercategorie voedster	85%	1,2	0,18	**0,77**
HK2	diercategorie vlees- en opfokkonijnen tot dekleeftijd	85%	0,2	0,03	**0,12**

Paarden

Code in Bijlage V Omgevingsregeling	Categorie	Streefreductie	Emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar volgens traditioneel systeem	Streefemissie in kg NH3 per dierplaats per jaar	Maximale toegestane emissie in kg NH3 per dierplaats per jaar[1]
HL1	diercategorie paarden van 3 jaar en ouder	0%	5,0	5,0	**5,0**
HL2	diercategorie paarden jonger dan 3 jaar	0%	2,1	2,1	**2,1**
HL3	diercategorie pony's van 3 jaar en ouder	0%	3,1	3,1	**3,1**
HL4	diercategorie pony's jonger dan 3 jaar	0%	1,3	1,3	**1,3**

[1)]Voor de berekening van de emissie worden de emissiefactoren toegepast die zijn opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling (voorheen: Bijlage 1 bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Regeling ammoniak en veehouderij). Voer- of managementmaatregelen zoals opgenomen in bijlage 2 bij de Regeling Ammoniak en Veehouderij worden niet meegenomen bij het bepalen van de emissie.

concept

[2]Huisvesting van zoogkoeien vindt niet plaats in standaard stallen, vandaar geen verdere eisen. Tevens is sprake van een lange beweidingsperiode.

~~[3]Biologische veehouders dienen een bewijs van aanmelding of certificaat van Skal te overhandigen om te kunnen vaststellen dat het gaat om (omschakeling naar) een biologisch veehouderijbedrijf. Varkensbedrijven aangesloten bij Livar worden als biologische veehouderij beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd.~~

[3]Varkensbedrijven waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3, en aanvullende eisen uit Verordening (EU) 2020/464 worden in het kader van artikel 10.14 Ammoniakemissie dierenverblijven als biologisch beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd.

[4]Biologische pluimveebedrijven hebben een andere emissiewaarde omdat er nog weinig stalsystemen beschikbaar zijn.

Concept

LLLL

Na bijlage XII wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage XIII Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6

Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6

Bijlage XIII - Bedrijfscategorieën

concept

MMMM

Bijlage XIII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage ~~XIII~~ XIV Lijst van zonneparkprojecten

Lijst van zonneparkprojecten

Lijst van zonneparkprojecten als bedoeld in artikel ~~13.3~~13.4, derde lid

		Wat is de (beoogde) locatie van het project?				
Gemeente	**Projectnaam**	**Straat**	**Huisnummer**	**Plaats**	**Ha zon**	**In welke fase bevindt het project zich?**
N en M Limburg						
Bergen	Wellsmeer (uitgangspunt is dat bestaande afspraken bij dit project worden gehandhaafd)	Wellsmeer		Bergen	400	Omgevingsvergunning verleend
Echt-Susteren	Solar Provider Group, Bos en Broek	Bos en Broek	2	Koningsbosch	4,9	Subsidiebesluit en bouw
Echt-Susteren	Solar Provider group Dominicusweg	Dominicusweg	3	Maria Hoop	6,3	Subsidiebesluit en bouw
Echt-Susteren	LC Energy BV Putbroekersweg	Putbroekersweg	28	Maria Hoop	18,3	Subsidiebesluit en bouw
Echt-Susteren	Zonnepark Groensebos Sint Joost	Groensebos		Sint Joost	8	Subsidiebesluit en bouw
Horst aan de Maas	Zonneweide Dorperpeelweg	Dorperpeelweg		Mariaheide	275	Kenbaar gemaakt
Maasgouw	Mispadenhof	Mispadenhof/ Hofstraat	25	Maasgouw	1,5	Omgevingsvergunning verleend
Maasgouw	POL / de slaag / Osen 1 Heel	Osen	1	Heel	16	Principeverzoek ingediend
Nederweert	Zonnepark 't Kruis.	Landgoed 't Kruis		Nederweert	9,2	Omgevingsvergunning verleend
Peel en Maas	Zonnepark de Schorf	Schorfweg		Beringe	28	Omgevingsvergunning verleend
Peel en Maas	Zonnepark de Spiesberg	Spiesberg		Grashoek	14,5	Omgevingsvergunning aangevraagd
Roerdalen	Zonnepark Montfort Stort	Maasbrachterweg	3	Montfort	22	Subsidiebesluit en bouw

Gemeente	Projectnaam	Wat is de (beoogde) locatie van het project? Straat	Huisnummer	Plaats	Ha zon	In welke fase bevindt het project zich?
Roerdalen	Hobertveldweg	Waarderweg		St. Odiliënberg	14,4	Omgevingsvergunning aangevraagd
Roerdalen	Kleine Bergerweg	Kleine Bergerweg		St. Odiliënberg	20	Omgevingsvergunning aangevraagd
Venray	Solar Fields	Beemdweg		Leunen	25	Omgevingsvergunning verleend
Venray	Zonnepark Puttenweg-Spoor 3	Puttenweg	60	Ysselsteyn	2	Principeverzoek ingediend
Venray	Kronos	A73 Smakt		Smakt	20	Omgevingsvergunning aangevraagd
Weert	Zonnepark nabij windpark Schoordijk	Schoordijk		Weert	6,2	Principeverzoek ingediend
Zuid-Limburg						
Meerssen	Schietecoven	Boksterveldweg		Meerssen	8	Principeverzoek ingediend
Voerendaal	Karstraat	Karstraat		Voerendaal	17	Principemedewerking verleend
Voerendaal	Heugdenweg	Heugdenweg		Voerendaal	3	Principemedewerking verleend
Voerendaal	Ransdalerweg	Ransdalerweg/Midweg		Voerendaal	8	Principemedewerking verleend

NNNN

Het opschrift van toelichting 'Toelichting' wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Toelichting Toelichting

OOOO

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 1.3 Schakelbepaling

In de verordening staan onder meer instructieregels. In de meeste gevallen gaat het om instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen als zij het omgevingsplan vaststellen of wijzigen. In artikel 2.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 was bepaald dat de instructieregels die waren opgenomen in hoofdstuk 2 van die verordening niet alleen voor 'bestemmingsplannen' golden, maar breder voor 'ruimtelijke plannen'. Hieronder werden niet alleen bestemmingsplannen

concept

begrepen, maar onder meer ook wijzigings- of uitwerkingsplannen, beheersverordeningen en omgevingsvergunningen waarmee werd afgeweken van het bestemmingsplan.

Een soortgelijke bepaling in de omgevingsverordening is onder de Omgevingswet niet meer nodig. Voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden de instructieregels namelijk rechtstreeks op grond van de artikelen 8.0b en 8.0c van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze artikelen bepalen dat de instructieregels van de omgevingsverordening voor het vaststellen van een omgevingsplan, overeenkomstig worden toegepast als beoordelingsregel bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De overeenkomstige toepassing van de instructieregels bij een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit is niet expliciet geregeld, maar dat is ook niet nodig. Immers het hele omgevingsplan, inclusief binnenplanse vergunningstelsels en daarbij horende beoordelingsregels, moet voldoen aan de instructieregel zoals opgenomen in de omgevingsverordening.

De overige 'ruimtelijke besluiten' die artikel 2.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 noemde, hebben onder de Omgevingswet geen vergelijkbare opvolger gekregen.

Artikel 2.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 gold niet voor provinciale inpassingsplannen. Reden daarvan was dat zowel de verordening als het inpassingsplan werden vastgesteld door Provinciale Staten en instructieregels geef je niet aan jezelf. Voor de opvolger van het inpassingsplan in de Omgevingswet, het projectbesluit, ligt dat anders. De omgevingsverordening wordt door Provinciale Staten vastgesteld (behoudens delegatie) en het projectbesluit door Gedeputeerde Staten. Instructieregels van Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten zijn wel mogelijk. Daarom is nu Artikel 1.3 opgenomen waaruit volgt dat de instructieregels van de verordening die betrekking hebben op een omgevingsplan ook voor een projectbesluit van Gedeputeerde Staten gelden. De Omgevingswet kent ook een projectbesluit dat wordt vastgesteld door een Minister (opvolger van het tracébesluit) of door het Dagelijks Bestuur van het waterschap (opvolger van het projectplan Waterwet). Op ~~die~~ projectbesluiten van een Minister ziet artikel 1.3 niet. Op grond van artikel 2.23, eerste lid, onder a, onderdeel 4°, van de Omgevingswet is het niet toegestaan in de omgevingsverordening een instructieregel over een projectbesluit van het Rijk op te nemen. ~~Alle~~Voor projectbesluiten van het Dagelijks Bestuur van het waterschap gelden alleen de instructieregels die ~~gericht zijn tot~~betrekking hebben op het ~~waterschap staan~~beschermen van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg en de daarbij behorende regels over natuurcompensatie (paragraaf 8.1.2). Dit is bepaald in ~~hoofdstuk 3~~het tweede lid van artikel 1.3. Uit artikel 7.8, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, volgt namelijk dat een omgevingsverordening daarover regels moet bevatten.

De instructieregels die specifiek gericht zijn tot het waterschap en die het waterschap in acht moet nemen bij vaststelling van de waterschapsverordening, staan in hoofdstuk 3.

Instructieregels van de Omgevingsverordening gelden niet voor besluiten van bestuursorganen van het Rijk. Dat volgt uit artikel 2.23 van de Omgevingswet. Beoordelingsregels, ook al zijn dat van overeenkomstige toepassing verklaarde instructieregels, gelden echter wel voor het Rijk. In voorkomend geval heeft een bestuursorgaan van het Rijk (een minister) de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen (zie toelichting bij artikel 1.6). Dat volgt uit artikel 8.0b, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

PPPP

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 3.1 Omgevingswaarden wateroverlast

Vanuit de provincie gelden voor regionale oppervlaktewateren omgevingswaarden, ofwel “normen” voor wateroverlast. Het waterschap is de beheerder van de regionale wateren. Vanuit die positie dient (alleen) het waterschap concrete maatregelen te nemen om de afvoer- en bergingscapaciteit van een regionaal oppervlaktewater te vergroten. Daarom moet het waterschap voldoen aan de provinciale normen voor wateroverlast.

Deze omgevingswaarden geven de maximaal toelaatbare kans op overstromingper jaar van aangewezen gebieden aan. Ze zijn gericht op extreme situaties: situaties die niet vaak voorkomen. Deze omgevingswaarden geven afhankelijk vande functie van het gebied en van het oppervlaktewater

aan, aan welke normen debescherming tegen wateroverlast moet voldoen. Bij de uitvoering van maatregelenom aan deze normen te voldoen wordt rekening gehouden met de gevolgen van hetextremer wordende weer, met meer hoosbuien en daardoor een grotere kans opwateroverlast. Bij de normstelling wordt het uitgangspunt gehanteerd dat maatregelen haalbaar en betaalbaar, landschappelijk inpasbaar en ecologischduurzaam zijn. De normering regionale wateroverlast bepaalt de opgave inzakewateroverlast door het waterschap.

~~Normeringstabel: uitgangspunten omgevingswaarden regionale wateroverlastvanuit oppervlaktewater in Limburg~~

Normeringstabel: uitgangspunten voor de omgevingswaarden regionale wateroverlast vanuit oppervlaktewater in Limburg. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op de gebiedsaanduidingen in de Omgevingsvisie Limburg 2021 (de zones en gebieden zijn benoemd in de tweede kolom "specificatie"). Deze zones en gebieden zijn in 2026 met het gereedkomen van de nieuwe Omgevingsvisie Limburg gewijzigd. De normering blijft echter vooralsnog ongewijzigd (zie onderstaande toelichting "Herziening normering op basis van nieuwe Omgevingsvisie").

Gebied	Specificatie	Norm gemiddelde overstromingskans per jaar
overstromingskansgebieden A	1. Natuurnetwerk Limburg	Geen
	2. Groenblauwe mantel langs alle natuurbeken* en langs omgevingsgerichte wateren binnen beekdalen en natte laagten**	
overstromingskansgebieden B	Groenblauwe mantel langs omgevingsgerichte wateren buiten natte laagten en beekdalen	1:10
overstromingskansgebieden C	1. Overige landbouwgebieden, recreatieparken	1:25
	2. Bebouwing in bebouwde kernen langs beken en in droogdalen in beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg***	
overstromingskansgebieden D	Glastuinbouwgebieden	1:50
overstromingskansgebieden E	Bebouwing in bebouwde kernen behalve langs beken en in droogdalen in beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg	1:100
Punten F	Lokale bescherming woonkernen	1:25

* langs natuurbeken in de groenblauwe mantel is het overstromingskansgebied A begrensd op minimaal 25 meter breed aan beide zijden van de beek.

** natte laagten langs omgevingsgerichte wateren die op grond van de Omgevingsverordening Limburg 2014 een norm hadden, behouden deze norm vooralsnog, met de intentie om deze op termijn (bij herijking normering of herinrichting beekdal) te laten vervallen.

*** eventuele verhoging of verlaging van de overstromingskans afhankelijk van kosten-baten analyse en ruimtelijke impact.

Toelichting bij de normeringstabel

De norm is uitgedrukt als maximale overstromingskans per jaar. Een norm van bijvoorbeeld 1:10 geeft aan dat in elk jaar de kans op een overstroming hoogstens 1:10 (0,1) is. Anders gezegd: een overstroming komt gemiddeld gezien niet vaker voor dan eens per 10 jaar (omdat het "gemiddeld" is kan het wel betekenen dat bijvoorbeeld dit jaar en volgend jaar een overstroming plaatsvindt en daarna 20 jaar niet).

De norm voor bebouwing geldt voor woningen en bedrijfs- en kantoorgebouwen in bebouwde kernen. De norm geldt niet voor stedelijk groen en overige onbebouwde terreinen in stedelijk gebied.

Daarbij is van belang dat:

- de norm voor deze bebouwing alleen geldt voor water dat zich op straatniveau of hoger bevindt en over de begane grondvloer naar binnen stroomt. De norm geldt dus niet voor lager gelegen bebouwing, souterrains, kelders, etc. Ook als water vanaf een andere zijde dan de straatzijde het pand binnenstroomt wordt het straatniveau aangehouden. De norm geldt dan niet als deze bebouwing lager ligt dan het straatniveau aan de straatzijde;
- we aannemen dat water pas over de begane grond naar binnen stroomt als het over de drempel(s) kan stromen. Drempel definiëren we als onderdorpel van een deurkozijn;
- drempels van panden over het algemeen op 15 cm of meer boven straatniveau liggen, zodat er tot dat waterniveau nog geen water over de begane grondvloer naar binnen stroomt. Er zijn echter ook situaties waarbij toch water naar binnen stroomt als er minder dan 15 cm water op straat staat. Bij deze situaties is er geen inspanningsplicht voor het waterschap om aan de norm te voldoen. Desgewenst kunnen waterschap en gemeente wel gezamenlijk onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om wateroverlast te beperken.

De normering is gebiedsdekkend op kaart vastgelegd. De volledig gebiedsdekkende weergave van de normering op de kaart brengt met zich mee dat ook (bijv. hooggelegen) gebieden die buiten de invloed vallen van regionale oppervlaktewateren zoals aangewezen in de legger van het waterschap op de kaart een norm hebben gekregen. Omdat het waterschap voor deze laatstbedoelde gebieden geen taak heeft kan dat tot misverstanden leiden. Wij zullen daarom in de planperiode onderzoeken hoe wij de werking van de normering in de Omgevingsverordening Limburg kunnen verduidelijken.

Het waterschap is verantwoordelijk voor het realiseren van de bescherming volgens de normen. Daarbij dient het waterschap de maatregelen zodanig te ontwerpen, dat deze ook in het verwachte klimaat van 2050 nog voldoen aan de geldende normen uit de Omgevingsverordening Limburg. Daarom dient bij aanvang van het ontwerpproces van maatregelen uitgegaan te worden van de op dat moment geldende klimaatscenario's voor 2050.

Aanpassing normering in het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg

Voor bebouwd gebied in het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg geldt in meerdere gevallen een lagere norm (1:25) dan voor bebouwd gebiedelders in Limburg (1:100) vanwege de grote landschappelijke impact van maatregelen in hellend gebied in combinatie met de hoge kosten. Zeker gezien deverwachte klimaatverandering met toenemende hevige regenbuien.

De ambitie is om waar dit goed mogelijk is (kosten niet hoger zijn dan dete vermijden schade; maatregelen inpasbaar) een hogere norm, tot maximaal 1:100 te realiseren. Indien uit een gebiedsproces blijkt dat een norm van 1:25 opbepaalde locaties niet haalbaar is zonder disproportionele kosten of zeer grote ongewenste impact op de omgeving kan de provincie voor die locaties ook eenlagere norm dan 1:25 vaststellen. Naast een afweging op kosten, baten en landschappelijke impact kunnen ook andere aspecten hierbij meewegen, zoals veiligheid of maatschappelijke ontwrichting.

In het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg is voor adequate bescherming tegen wateroverlast samenwerking~~-~~ nodig tussen gemeenten (tegengaan ~~vanwateroverlast~~ van wateroverlast vanuit het rioleringsstelsel), eigenaren van gronden op ~~dehellingen~~ de hellingen (beperken afstroming van hemelwater) en Waterschap (water ~~vanuitbeken~~ vanuit beken en droogdalen). Voor laaggelegen woningen of bedrijven kan het ~~nodigblijven~~ nodig blijven dat bewoners zelf aanvullende maatregelen treffen.

De normering wateroverlast, geldt als inspanningsverplichting, te realiseren in 2035 met de kanttekeningen dat

a. van de inspanningsverplichting alleen afgeweken kan worden als realisatie norm fysiek niet mogelijk is of zou leiden tot disproportionelekosten of disproportionele impact op andere belangen;
b. de aard van de verplichting en de realisatietermijn periodiek zal worden herijkt op basis van de resultaten van het onderzoek "Water in Balans", eventuele Rijksimpulsen voor de aanpak en de 6-jaarlijkse toetsing van het watersysteem door het waterschap.

Herziening normering op basis van nieuwe Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie Limburg (vastgesteld in 2026) zijn sommige gebiedsbegrenzingen herzien. Zo zijn onder meer de grenzen van de bebouwde kernen (althans: landelijke kernen en stedelijk gebied) herzien. Omdat de normering in de Omgevingsverordening Limburg gerelateerd is aan de begrenzing van de landelijke kernen en het stedelijk gebied, zal deze herziening gevolgen hebben voor de normering. Landelijke kernen en stedelijk gebied kennen immers in de Omgevingsverordening Limburg een normering van 1:25 of 1:100.

Ook de grenzen van de groenblauwe mantel (thans: groenblauwe landbouwzone), beekdalen en natte laagten en andere zones zijn herzien. Er zijn verwevingsgebieden toegevoegd.

Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van bedoelde wijzigingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht. Daarbij zullen ook de gevolgen van eventuele aanpassingen van de normering worden geanalyseerd en zal een brede belangenafweging plaatsvinden alvorens aanpassingen van de normering worden doorgevoerd. De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.

QQQQ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

In deze afdeling worden instructieregels aan het waterschap en gemeenten gesteld.

Paragraaf 3.2.1 Waterbeheerprogramma en paragraaf 3.2.2 Legger waterstaatswerken

In deze ~~afdeling~~ paragraaf worden instructieregels aan ~~hetwaterschap~~het waterschap gesteld. Het waterschap dient rekening te houden met deze regels ~~bijhet~~bij het opstellen van het waterbeheerprogramma, de legger en het beheersplan.

RRRR

Voor sectie 3.2.3 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Paragraaf 3.2.3 Schaderegeling herinrichting natuurbeekzones

Artikel 3.5 Instructieregel schaderegeling herinrichting natuurbeekzones

Bij de besluitvorming over herinrichting van natuurbeken is een afweging te maken tussen het belang dat met herinrichting wordt gediend en de belangen die daardoor kunnen worden geschaad, zoals die van aangrenzende grondgebruikers. Schade dient daarbij zoveel mogelijk voorkomen te worden. Voor de schade die desondanks ontstaat is een goede formele schaderegeling van belang. Dat laat onverlet dat er ruimte is voor het waterschap om aan de voorkant afspraken te maken met de grondeigenaren over het compenseren of mitigeren van eventuele natschade of andere vormen van schade.

SSSS

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf ~~3.2.3~~ 3.2.4 Klimaatadaptatie

Deze paragraaf gaat over het rekening houden met risico's ten aanzien van klimaatverandering bij nieuwe ontwikkelingen en het toepassen van mogelijke adaptatiemaatregelen op het gebied van regionale wateroverlast, droogte en overstromingen.

Klimaatverandering vergroot de kans op onder andere overstromingen, wateroverlast en langdurige perioden van droogte. Alle overheden hebben in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie afgesproken klimaatadaptief te handelen en ernaar te streven de inrichting van Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te laten zijn. ~~Door middel van stresstesten die diverse~~In de afgelopen jaren zijn door de overheden ~~hebben~~verschillende stresstesten uitgevoerd ~~is (via klimaateffectatlas.nl)~~die inzicht ~~beschikbaar~~geven in de gevoeligheid van locaties voor ~~onder andere~~toekomstige wateroverlast, ~~overstroming~~droogte en ~~droogte~~overstroming. De resultaten van de stresstesten in Limburg laten zien dat er opgaven liggen om de ruimtelijke inrichting aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering.

~~Klimaatadaptatie vormt daarom een van de drie hoofdopgaven in de Omgevingsvisie Limburg en in het provinciaal Waterprogramma 2022-2027 wordt benadrukt dat er bij de ruimtelijke inrichting~~

~~rekening gehouden dient te worden met het veranderende weer en bijbehorende momenten van droogte en wateroverlast. Een kwetsbare functie, zoals een verzorgingshuis, op een locatie met een hoog overstromingsrisico of een grote (grond- of oppervlakte)watervragende functie op een droogtegevoelige locatie zijn immers niet wenselijk. De juiste keuzes in de ruimtelijke inrichting dragen bij aan de beschikbaarheid van voldoende zoetwater voor de diverse waterafhankelijke functies in periodes van droogte, het beperken of voorkomen van wateroverlast bij hevige neerslag en overstroming bij hoge afvoerpieken. Klimaatadaptatie stelt daarom randvoorwaarden aan locatiekeuze, ruimtelijke inrichting, ontwerp, bouwwijze en grondgebruik. Nieuwe ontwikkelingen of functies worden zo mogelijk daar gesitueerd waar ze passen bij het natuurlijke water- en bodemsysteem. Zoals aangekondigd in het Waterprogramma 2022-2027 wordt door middel van de regels in artikel 3.5 geborgd dat de in het tweede lid omschreven risico's worden meegenomen in de motivering van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.~~

In de motivering bij het omgevingsplan wordt ingegaan op de locatiekeuze en de functie in relatie tot het potentieel voorkomen van wateroverlast, overstroming en droogte en hoe afwenteling hiervan naar andere locaties wordt voorkomen. De mogelijke gevolgen en afwegingen ten aanzien van deze risico's worden beschreven. Daarbij dient tevens ingegaan te worden op de manier waarop hiermee in de inrichtings- en bouwwijze is omgegaan en welke mitigerende of adapterende maatregelen en voorzieningen zijn genomen en ook afwenteling naar andere locaties wordt voorkomen. Afwenteling is het ongevraagd doorschuiven of overdragen van kosten, problemen, belastingen of verantwoordelijkheden naar een andere partij, generaties of locaties. Daarbij hoort ook dat nieuwe ontwikkelingen geen nadelige effecten mogen hebben op de water afvoerende en waterbergende functie van het watersysteem. Naast het gebruik van de stresstest- en overstromingskaarten en de afstemming met waterschap Limburg in het kader van de verplichte ~~watertoets~~weging van het waterbelang, wordt geadviseerd met Rijkswaterstaat, WML, GGD, Veiligheidsregio Zuid- of Noord-Limburg, provincie Limburg en andere betrokkenen in het betreffende plangebied overleg te plegen. Klimaatadaptatie is namelijk een brede maatschappelijke opgave, die raakvlakken heeft met andere kerntaken en ontwikkelingen.

De verschillende beschikbare kaarten kunnen op de volgende manieren worden geraadpleegd:

- landelijke kaarten zijn te raadplegen via de kaartviewer van de klimaateffectatlas. In deze viewer staan landelijk ontsloten kaarten met informatie over landelijke wateroverlast, hittestress en overstromingsrisico's met een korte uitleg. De klimaateffectatlas is te raadplegen via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas;
- in samenwerking met het Waterschap Limburg is de 'Onderlegger water en bodem Limburg' opgesteld. De onderlegger bestaat uit Limburgdekkende basis- en signaleringskaarten per thema (waterveiligheid, waterkwaliteit, droogte en hitte) en is te raadplegen via: Onderlegger Water en Bodem - Provincie Limburg;
- voor Noord- en Midden-Limburg (gebied van Echt-Susteren tot en met Mook- en Middelaar) zijn aparte stresstestkaarten beschikbaar via: Waterpanel Noord Klimaatatlas 2.0.

TTTT

Na sectie 3.2.3 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Paragraaf 3.2.5 Wonen en verblijven in waterveiligheidszones H2 tot en met H6

In de waterveiligheidszones H2 tot en met H4 is er gevaar voor wateroverlast en overstromingen met waterhoogtes van 0,2 tot 2 meter en watersnelheden van 0 tot 2 meter per seconde – berekend bij een bui met kans van 1:100/jaar in het jaar 2100. In deze zones ligt de verantwoordelijkheid voor verantwoord bouwen bij de gemeenten. Waterveilig bouwen is daar een belangrijk uitgangspunt. Net als het voorkómen van onverantwoorde opstuwing of overlast elders als gevolg van de ontwikkeling. De ontwikkeling moet niet leiden tot afwentelen. We vragen extra aandacht voor kwetsbare functies en doelgroepen zoals ouderen, gehandicapten en jongeren.In waterveiligheidszones H5 en H6 is door waterdiepte en stroomsnelheid (of een combinatie daarvan) sprake van een groot waterveiligheidsrisico dat zich in de toekomst meer en meer gaat manifesteren. De zones zijn tot stand gekomen met behulp van klimaatverwachtingen voor het jaar 2100. Om die reden zijn instructieregels opgesteld voor een omgevingsplan voor een gebied gelegen in een van deze zones.

In waterveiligheidszone H5 zijn de waterdiepte en de stroomsnelheid (en de combinatie hiervan) zo groot dat er gevaar is voor verdrinking, het meesleuren van mensen en auto's en het instorten van bouwwerken en gebouwen. Om deze reden voorziet een omgevingsplan voor een gebied gelegen in deze zone niet in een nieuwe verblijfsfunctie voor niet-zelfredzame personen. Onder 'niet-zelfred-

concept

zame personen' worden (in ieder geval) verstaan: mensen die tijdens een crisissituatie niet zelf voor hun eigen veiligheid kunnen zorgen en (deels) afhankelijk zijn van hulp van anderen. In dit kader kan gedacht worden aan (niet limitatief): ouderen van 70 jaar of ouder, kinderen jonger dan 12 jaar, personen met een beperking (lichamelijk, cognitief, neurologisch, psychisch, auditief of visueel), personen met een taalbarrière, gedetineerden, personen in een gesloten inrichting of personen in een zorginstelling.

In waterveiligheidszone H5 zijn nieuwe woonfuncties of verblijfsrecreatiefuncties alleen toegestaan als deze functies zo waterveilig mogelijk kunnen worden gerealiseerd en niet tot onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders leiden. Omdat dit een complexe afweging en beoordeling is, dienen het waterschap en de Veiligheidsregio Zuid- Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord om advies gevraagd te worden. In de leden 3 en 4 van artikel 3.8 is bepaald waarover advies moet worden gevraagd.

In verband met het advies van de veiligheidsregio's over evacuatie en vluchtwegen wordt gevraagd om in de motivering aandacht te besteden aan de bereikbaarheid door de hulpdiensten, de zelfredzaamheid en evacuatiemogelijkheden van bewoners en aan mitigerende maatregelen die kunnen helpen om gebouwen veilig te verlaten of er veilig in te kunnen schuilen.

In waterveiligheidszone H6 zijn de gevaren van verdrinking, meegesleurd worden en het instorten van gebouwen en bouwwerken dusdanig groot dat het onverantwoord is om in die zone woonfuncties, verblijfsrecreatiefuncties en functies voor verblijf van niet-zelfredzame mensen toe te voegen. Om deze reden voorziet een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H6 niet in de hiervoor genoemde functies.

Artikelen 3.7 tot en met 3.9 hebben in eerste instantie betrekking op waterveiligheid; het waterveilig kunnen wonen en verblijven. We vragen aan gemeenten om invulling te geven aan deze instructieregel. Daarnaast vragen we (als gevolg van amendement 211) aan gemeenten om te onderbouwen of en hoe er in waterveiligheidszone H5 gebouwd kan worden met een beschermingsniveau van 1:100/jaar. Met een beschermingsniveau van 1:100/jaar wordt bedoeld dat er geen wateroverlast optreedt bij een hoogwatersituatie met kans van 1:100 per jaar (of grotere kans).

In artikel 3.1 van de Omgevingsverordening zijn gebieden met de omgevingswaarde van een gemiddelde overstromingskans aangegeven. Voor deze gebieden geldt voor het waterschap een inspanningsverplichting om aan deze omgevingswaarden te voldoen.

UUUU

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.2 Aanwijzing beschermingsgebieden

Een waterwingebied is het gebied waar grondwater wordt onttrokken uit de bodem voor de productie van drinkwater. Het is belangrijk dat deze gebieden beschermd worden om de kwaliteit van ons drinkwater te waarborgen en verontreiniging ervan te voorkomen. Daarom gelden in de waterwingebieden de strengste regels.

In de meeste gevallen ligt rondom een waterwingebied een grondwaterbeschermingsgebied om het waterwingebied extra te beschermen. Ook in een grondwaterbeschermingsgebied gelden strenge regels om het grondwater, bestemd voor de bereiding van drinkwater, te beschermen.

Naast waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn er in de verordening twee boringsvrije zones aangewezen: de Roerdalslenk en de Venloschol. In deze boringsvrije zones wordt het grondwater afgedekt door een kleilaag. Deze kleilaag biedt een natuurlijke bescherming tegen vervuiling van het grondwater. Het doorboren van zo'n kleilaag zou kunnen leiden tot vervuiling van het grondwater en daarom worden er regels gesteld die het doorboren of op andere wijze aantasten van de kleilagen verbieden.

Het grondwater in de boringsvrije zones is gereserveerd voor drinkwater en water voor overige menselijke consumptie. Onder dat laatste wordt verstaan, water voor de vervaardiging, behandeling, conservering of het in de handel brengen van levensmiddelen.

De boringsvrije zone Roerdalslenk is onderverdeeld in vier deelzones. Deze onderverdeling is gemaakt omdat de kleilaag niet in iedere deelzone even diep is. In het geval dat er een boring of andere ingreep in de bodem plaatsvindt in de Roerdalslenk is het dus afhankelijk van de diepte van de kleilaag tot hoe diep dat is toegestaan.

Om in de toekomst de mogelijkheid te hebben een nieuwe grondwaterwinning te realiseren zijn in Zuid Limburg twee zoekgebieden drinkwaterwinning aangewezen. Deze gebieden zijn in potentie geschikt om hier op termijn een nieuwe drinkwaterwinning met bijbehorende beschermingsgebieden te realiseren. In Noord- en Midden-Limburg zijn de 200-jaarszones rond de bestaande drinkwaterwinningen aangewezen als zoekgebied grondwaterbescherming. Om te voorkomen dat in deze gebieden nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden die ongewenst zijn als het een grondwaterbeschermingsgebied wordt, zijn hiervoor regels in paragraaf 4.3.16 opgenomen.

VVVV

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.3 Bebording waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden

In artikel 4.3 is bepaald dat de ligging van waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden duidelijk kenbaar wordt gemaakt door het plaatsen van borden aan de randen van de gebieden. Het model van de borden is landelijk vastgesteld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990). Het gaat om de borden 'waterwingebied' (RVV L304b) en 'einde waterwingebied' (RVV L304e) en 'grondwaterbeschermingsgebied' (RVV L305b) en 'einde grondwaterbeschermingsgebied' (RVV L305e). De ligging van boringsvrije zones, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming wordt niet met borden aangegeven.

WWWW

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Deze afdeling bevat instructieregels. Paragraaf 4.2.1 (artikelen 4.4 tot en met 4.8) bevat instructieregels gericht aan het waterschap die ze in acht moet nemen bij het vaststellen van de waterschapsverordening. Paragraaf 4.2.2 (artikel 4.10) bevat instructieregels aan gemeenten gericht op de vaststelling van het omgevingsplan, voor zover dit betrekking heeft op een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Artikelen 4.4 tot en met 4.7

Artikel 4.4 bevat instructieregels over het in de waterschapsverordening vergunningplichtig maken van bepaalde grondwateronttrekkingen. In artikel 4.5 worden een aantal criteria genoemd die het waterschap in acht moet nemen bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een grondwateronttrekking.

Rondom een verdrogingsgevoelig natuurgebied ligt een bufferzone. In deze hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur gelden bijzondere regels voor onttrekkingen (artikel 4.5, eerste lid onder b).

Het doel van deze regel is het beschermen van de grondwaterstand in verdrogingsgevoelige natuurgebieden. Dit is nodig voor het behoud en herstel van het natuurgebied

XXXX

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Deze afdeling bevat rechtstreeks werkende regels. Dat betekent dat ze voor iedereen bindend zijn. De activiteiten in deze afdeling zijn niet toegestaan in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden ~~en~~, boringsvrije zones, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming of alleen onder bepaalde voorwaarden. Voor bepaalde activiteiten is een omgevingsvergunning vereist.

Voor de activiteiten van het drinkwaterbedrijf wordt er een uitzondering gemaakt voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten die noodzakelijk zijn voor de bereiding van het drinkwater. Het drinkwaterbedrijf zou anders zijn taak niet kunnen vervullen. In Limburg is het drinkwaterbedrijf NV Waterleiding

concept

maatschappij Limburg (WML). WML heeft er zelf belang bij dat een goede grondwaterkwaliteit wordt gehandhaafd en zal daarom bij haar eigen activiteiten ervoor zorgdragen dat het grondwater in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden ~~en~~, boringsvrije zones, zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming wordt beschermd.

YYYY

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.1 Bodemenergiesystemen

Het aanleggen en gebruiken van bodemenergiesystemen is in paragraaf 3.2.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als milieubelastende activiteit. Het Besluit activiteiten leefomgeving geeft de volgende definitie voor een bodemenergiesysteem: installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude voor de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen open en gesloten bodemenergiesystemen. Bij open systemen is er sprake van verplaatsing van het grondwater en bij gesloten systemen niet. Uit de Omgevingswet vloeit voort dat bij een gesloten bodemenergiesysteem moet worden voldaan aan algemene regels (opgenomen in paragraaf 4.111 Besluit activiteiten leefomgeving). Ook voor open bodemenergiesystemen gelden algemene regels (opgenomen in paragraaf 4.112 Besluit activiteiten leefomgeving), maar daarnaast is ook een omgevingsvergunning nodig. Die moet worden aangevraagd bij de provincie (artikel 3.19, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 4.6, eerste lid 1, onder c, Omgevingsbesluit). Artikel 2.16 Besluit activiteiten leefomgeving geeft de mogelijkheid om met het oog op doelmatig gebruik van bodemenergie of doelmatig waterbeheer en als de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken niet meer is dan 10 m3/uur, in de omgevingsverordening een uitzondering te maken op de vergunningplicht voor open systemen. Van die bevoegdheid is in subparagraaf 4.3.1.1 (artikelen 4.12 en 4.13) gebruik gemaakt. Er geldt geen vergunningplicht als het open systeem niet meer dan 10 m3 per uur onttrekt, maar alleen als het systeem buiten een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur ligt. Op grond van artikel 4.13 geldt voor vergunningvrije open bodemenergiesystemen wel een meldingsplicht.

Subparagraaf 4.3.1.2 geldt zowel voor open als gesloten bodemenergiesystemen maar alleen in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones

In dit artikel 4.15 wordt een uitzondering gemaakt voor het grondwaterbeschermingsgebied Hanik voor het aanleggen of het hebben van een bodemenergiesysteem. Deze uitzondering is gemaakt omdat er een dikke kleilaag in de ondergrond van Hanik zit. Bodemenergiesystemen zijn toegestaan boven deze kleilaag.

In de Roerdalslenk hoeft tot in de bij de vier deelzones aangegeven diepten een boorput niet te worden gemeld, omdat de Bovenste Brunssumklei overal in de zone dieper ligt. In werkelijkheid kan dat echter beduidend dieper zijn. Om het gebruik van het grondwater niet onnodig te belemmeren (bijvoorbeeld voor bodemenergie) wordt het aanleggen van een diepere boorput toegestaan, maar slechts tot aan de beschermende laag. Om dat laatste te controleren is een meldingsplicht opgenomen. De plaatselijke ligging van de beschermende laag is bij de boorbedrijven bekend, de Provincie hanteert de meest recente geologische gegevens (REGIS II v2.2). REGIS II v2.2 is een model van de ondergrond. Dit model is toegankelijk via dinoloket.nl.

ZZZZ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.3 Grond en baggerspecie

Artikel 4.27 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen in grondwaterbeschermingsgebieden

Grond of baggerspecie mag alleen op de bodem in een grondwaterbeschermingsgebied worden toegepast als de kwaliteit niet slechter is dan de kwaliteitsklasse ‘wonen’. Bij toepassing in oppervlaktewater mag de kwaliteit niet slechter zijn dan ‘licht verontreinigd’. Dit is bepaald in het eerste lid. Daarnaast is altijd van toepassing dat de kwaliteit van de grond of baggerspecie niet slechter

concept

mag zijn dan de kwaliteit van de ontvangende bodem of waterbodem. Dit is bepaald in het tweede lid.

Er geldt in grondwaterbeschermingsgebieden een uitzondering voor baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud. Deze mag worden verspreid over het aangrenzende perceel. Onder regulier onderhoud wordt verstaan: het onderhoud dat nodig is om de watergang in de bestaande vorm en omvang in stand te houden voor de daarvoor bestemde functie. Voor waterwingebieden is eenzelfde uitzondering opgenomen in artikel 4.29, tweede lid.

~~***Artikel 4.26 Toepassingsbereik***~~

~~Onder regulier onderhoud wordt verstaan: het onderhoud dat nodig is om de watergang in de bestaande vorm en omvang in stand te houden voor de daarvoor bestemde functie.~~

AAAAA

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.6 Boorputten en grondroeringen

Voor waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, de Roerdalslenk en de Venloschol bevat de omgevingsverordening regels voor boorputten, het roeren van de grond en het verrichten van andere activiteiten in de bodem waardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast.

Voor de genoemde gebieden bevat de Omgevingsverordening één of meer verboden, uitzonderingen op deze verboden, vergunningsmogelijkheden en meldingen. In de tabel hieronder wordt een overzicht van de regels per type gebied gegeven.

Boorputten, grond roeren, activiteiten die slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten	**Waterwingebied**	**Grondwater-beschermingsgebied**	**Boringsvrije zone Roerdalslenk**	**Boringsvrije zone Venloschol**
Verbod	Ja, indien dieper dan 3 meter beneden maaiveld	Ja, indien dieper dan 3 meter beneden maaiveld	Ja, indien dieper dan bovenkant Bovenste Brunssumklei	Ja, indien dieper dan 5 meter boven NAP
Verbod geldt niet voor	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Verplicht Bodemonderzoek m.u.v. bodemonderzoek voor bouwactiviteit	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Verplicht Bodemonderzoek m.u.v. bodemonderzoek voor bouwactiviteit Voor boorputten geldt: een boorput die niet onder een van deze 4uitzonderingen valt mag worden aangelegd indien deze uiterlijk 4 weken van tevoren aan GS is gemeld.	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Verplicht Bodemonderzoek m.u.v. bodemonderzoek voor bouwactiviteit Onttrekkingen voor uitsluitend menselijke consumptie Boringen die niet dieper gaan dan de bovenkant van de bovenste-Brunssumklei dienen altijd 4 weken van tevoren gemeld te worden als ze dieper gaan dan: - 20 meter in deelzone I; - 30 meter deelzone II; - 80 meter deelzone III; en alle boringen in deelzone IV.	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Verplicht Bodemonderzoek m.u.v. bodemonderzoek voor bouwactiviteit Onttrekkingen voor uitsluitend menselijke consumptie
Omgevings-vergunning mogelijk?	voor bodemonderzoek voor bouwactiviteit	ja	nee	ja

concept

Boorputten, grond roeren, activiteiten die slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten	Waterwingebied	Grondwater-beschermingsgebied	Boringsvrije zone Roerdalslenk	Boringsvrije zone Venloschol
Melding + algemene regels	nee	voor bodemonderzoek voor bouwactiviteit	voor bodemonderzoek voor bouwactiviteit	voor bodemonderzoek voor bouwactiviteit

Met 'bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten', zoals opgenomen in artikel 4.37, vijfde lid, onder d en artikel 4.38, vijfde lid, onder d, bedoelen we de wettelijk verplichte geotechnische onderzoeken van de ondergrond ten behoeve van bouwprojecten. Het gaat dan om het bepalen van de draagkracht van de ondergrond om een adequate fundering te kunnen ontwerpen.

ANDERE ACTIVITEIT IN DE BODEM	Waterwingebied	Grondwaterbeschermings -gebied	Boringsvrije zone Roerdalslenk	Boringsvrije zone Venloschol
Verbod	Ja, als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast	Ja, als daardoor de beschermende werking van de Bovenste Brunssumklei kan worden aangetast	Ja, als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast	Ja, als daardoor de beschermende werking van slecht doorlatende bodemlagen kan worden aangetast
Verbod geldt niet voor	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Bodemonderzoek	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Bodemonderzoek	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Bodemonderzoek Onttrekkingen voor uitsluitend menselijke consumptie	Waterwinning drinkwaterproductie Boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer Bodemsanering Bodemonderzoek Onttrekkingen voor uitsluitend menselijke consumptie
Omgevingsvergunning mogelijk?	nee	ja	nee	ja

Artikel 4.40 Beoordelingsregels en voorschriften

De in het tweede lid genoemde verplichting om bij het aanleggen, hebben, gebruiken of afdichten van een boorput in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone de Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren BRL SIKB 2100 en het Protocol Mechanisch boren BRL SIKB 2101 in acht te nemen, geldt ook voor boorputten waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist.

BBBBB

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.3.7 Afvalwater en hemelwater

Afvalwater wordt gedefinieerd in bijlage I, onderdeel A ,van de Omgevingswet: alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

~~Lozen van afvloeiend hemelwater in de bodem valt niet onder het verbod, tenzij dit afvloeiende hemelwater afkomstig is van een bodembeschermende voorziening die bij of krachtens de Omgevingswet is voorgeschreven.~~

~~Het begrip 'bodembeschermende voorziening' is in het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd als 'vloeistofdichte bodemvoorziening, aaneengesloten bodemvoorziening, elementenbodemvoorziening, lekbak, geomembraanbaksysteem of vulpuntmorsbak'.~~

~~Achtergrond van de uitzondering voor afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening die bij of krachtens de Omgevingswet is voorgeschreven, is de volgende. Als een bodembeschermende voorziening verplicht is, op grond van algemene regels van de Omgevingswet of de voorschriften van een omgevingsvergunning, kan het afvloeiende hemelwater kennelijk verontreinigd worden. Dan is ongezuiverd lozen in de bodem niet acceptabel. Als een bodembeschermende voorziening niet verplicht is, is er kennelijk geen gevaar voor bodemverontreiniging en kan het afvloeiende hemelwater ongezuiverd geloosd worden. Het gaat dan met name om afvloeiend hemelwater van daken en van verhardingen, waar geen bodembedreigende activiteiten plaatsvinden.~~

Afvloeiend hemelwater valt ook onder deze begripsomschrijving van afvalwater.

Het verbod van artikel 4.42 voor het zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te brengen geldt dus ook voor afvloeiend hemelwater. Voor het op of in de bodem brengen van afvloeiend hemelwater is voor waterwingebieden wel een uitzondering op het verbod opgenomen als het hemelwater afkomstig is van één woning, mits het hemelwater via doorsijpeling in de bodem of ondergrond terecht komt (artikel 4.42, eerste lid). Voor grondwaterbeschermingsgebieden geldt de uitzondering voor al het afvloeiend hemelwater dat via doorsijpeling in de bodem of ondergrond terecht komt (artikel 4.42, tweede lid). Door doorsijpeling ontstaat voldoende reistijd van het grondwater naar de pompputten waarin eventuele bacteriologische verontreinigingen kunnen afbreken.

Artikel 4.43 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

Voor het op of in de bodem brengen van afvalwater in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied kan een omgevingsvergunning worden verleend als de betreffende activiteit geen kans op verslechtering van de kwaliteit van het ontvangend grondwater tot gevolg kan hebben. Daarvoor is het noodzakelijk dat het infiltrerend water een voldoende zuivering ondergaat. Het hemelwater dat in de ondergrond wordt gebracht moet voldoen aan de toetsingswaarden, bedoeld in bijlage XIX, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het is van belang dat de voorziening zodanig robuust is ontworpen en wordt onderhouden dat deze te allen tijde goed functioneert.

Met schadelijke stoffen wordt in dit artikel in ieder geval de gevaarlijke stoffen in bijlage III van deze verordening bedoeld.

Naast de definitie die het Besluit activiteiten leefomgeving aan 'gevaarlijke stoffen' geeft, acht de provincie tevens de stoffen op de lijst Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) van het RIVM schadelijk. Er zijn diverse wetten en (internationale) verdragen die verschillende stoffen als schadelijk bestempelen. Deze lijst van het RIVM bundelt al deze stoffen in één lijst. De ZZS-lijst is hier te vinden: https://rvszoeksysteem.rivm.nl/ZZSlijst/TotaleLijst

CCCCC

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.48 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Onder gebruikelijke onderhoudswerkzaamheden wordt het onderhoud verstaan dat nodig is om de weg, spoorweg, vaarweg, parkeerplaats of ander terrein dat openstaat voor gemotoriseerd verkeer in de bestaande vorm en omvang in stand te houden voor de daarvoor bestemde functie.

Als een parkeerplaats een onderdeel is van een weg (parkeerplaats langs een openbare weg) geldt dat het verrichten van werkzaamheden zowel betrekking heeft op de openbare weg als op de parkeerplaatsen langs die weg. In dit geval is altijd een omgevingsvergunning nodig. Als een parkeerplaats openbaar is gelden altijd dezelfde regels als voor een weg. Een parkeerplaats voor maximaal 5 motorvoertuigen valt niet onder de regels. Dit volgt uit de begripsomschrijving van ‘parkeerplaats’ die in bijlage I is opgenomen.

concept

DDDDD

Na sectie 4.3.12 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Paragraaf 4.3.14 Bouwstoffen

Artikel 4.61 Toepassingsbereik

Dit artikel heeft betrekking op het gebruik van AVI-bodemas en metaalslakken.

AVI-bodemas is, conform het Besluit activiteiten leefomgeving, Bijlage I, A. Begrippen, het product dat resteert na verbranding in een installatie die alleen of in hoofdzaak is bedoeld voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen in een rooster-oven of een wervelbedoven. AVI-bodemas wordt ook wel AEC-bodemas genoemd.

Onder de definitie van metaalslakken valt alle steenachtige bijproducten die vrijkomen bij de productie van metalen of andere producten uit ertsen. Voorbeelden zijn hoogovenslakken, staalslakken fosforslak, gieterijslak, koperslak, LD-staalslak en ELO-staalslak.

Het gebruik van AVI-bodemassen en metaalslakken is in het waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied verboden. Er bestaat een risico dat het gebruik van deze stoffen tot verontreiniging van het grondwater kan leiden. Bijvoorbeeld doordat het in dikkere lagen wordt gebruikt dan waar bij een beoordeling van de bouwstof rekening mee is gehouden of doordat de natuurlijke omstandigheden anders zijn dan bij de beoordeling, zoals een hogere pH van het bodemvocht of het grondwater waar de bouwstof mee in aanraking kan komen. Gezien het belang van een langdurige goede kwaliteit van het grondwater voor de drinkwatervoorziening wordt het risico van het gebruik van deze bouwstoffen te groot geacht.

De regels voor het op of in de bodem toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening. Toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening vallen niet onder deze regels.

Artikel 4.62 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het verbod geldt voor alle toepassingen, waaronder ophogingen, funderingen, wegenbouw, waterkeringen en andere constructieve werken.

Artikel 4.63 Beoordelingsregel

Onderdeel van een vergunningsaanvraag is een onderbouwing waarom de gekozen werkwijze garandeert dat er geen kans is op emissie naar bodem of grondwater. In de vergunning kan een voorschrift worden opgenomen dat voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden er een monitoringsplan moet worden opgesteld om te garanderen dat er geen emissie optreedt. Onderdeel van het plan is ook een inventarisatie van maatregelen die mogelijk zijn indien toch een emissie naar bodem of grondwater wordt geconstateerd.

Het groot openbaar belang in lid a van dit artikel heeft betrekking op het uit te voeren bouwproject en niet op het gebruik van de bouwstof.

EEEEE

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf ~~4.3.14~~ 4.3.15 Overige milieubelastende activiteiten

FFFFF

Na sectie 4.3.14 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

concept

Paragraaf 4.3.16 Milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Artikel 4.66 Toepassingsbereik

In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg zijn twee soorten zoekgebieden opgenomen die betrekking hebben op de drinkwaterwinning. De eerste categorie zoekgebieden betreft de zoekgebieden voor de uitbreiding van de grondwaterbeschermingsgebieden in Noord en Midden Limburg. Deze zoekgebieden bevatten de 200-jaarszone rond de grondwaterwinningen waarmee ons drinkwater wordt gemaakt. De 200-jaarszone is het gebied waarbinnen het grondwater 200 jaar of minder onderweg is naar de winning.

Deze zoekgebieden grondwaterbescherming vormen de basis voor een aanpassing van de begrenzing van de grondwaterbeschermingsgebieden in de Omgevingsverordening Limburg. Om intussen te voorkomen dat zich hier ontwikkelingen voordoen die het toekomstige functioneren als grondwaterbeschermingsgebied kunnen frustreren, worden in de Omgevingsverordening regels opgenomen die bepaalde milieubelastende activiteiten (bijlage V) alleen mogelijk maken via vergunningverlening. Het gaat om dezelfde milieubelastende activiteiten die in grondwaterbeschermingsgebieden niet nieuw mogen worden verricht (artikel 4.65, derde lid) Bij een volgende aanpassing van de Omgevingsverordening zullen de gebieden definitief worden begrensd en zullen hier de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden gaan gelden.

In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg zijn ook twee nieuwe zoekgebieden voor nieuwe drinkwaterwinningen in Zuid Limburg opgenomen. Omdat de economie groeit, het watergebruik toeneemt en het grondwater steeds meer vervuild raakt, is er op afzienbare tijd behoefte aan een nieuwe drinkwaterwinning. Om de toekomstige functie als waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied niet te frustreren, is in de Omgevingsverordening voor beide zoekgebieden drinkwaterwinning de vestiging van bepaalde milieubelastende activiteiten (bijlage V) aan regels gebonden. Dergelijke nieuwe activiteiten zijn alleen mogelijk met een omgevingsvergunning. Wanneer duidelijk is dat een nieuwe drinkwaterwinning nodig is en waar deze zal worden gelokaliseerd, zal de Omgevingsverordening Limburg worden aangepast, het waterwingebied en het grondwaterbeschermingsgebied worden begrensd en de zoekgebieden komen te vervallen. Voorlopig wordt uitgegaan van één nieuwe winlocatie.

De regels voor zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming zijn hetzelfde.

GGGGG

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 5.1 Regels over activiteiten

~~De Wet milieubeheer bevat in de artikelen 8.47 tot en met 8.51 een regeling voor stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 afvalstoffen zijn gestort (ook wel de 'Leemtewet-stortplaatsen' genoemd). Als deze stortplaatsen gesloten worden geven Gedeputeerde Staten een formele sluitingsverklaring af. Ook met de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft deze regeling vooralsnog in de Wet milieubeheer staan. Om te waarborgen dat in, op, onder of boven een gesloten stortplaats geen activiteiten plaatsvinden die schadelijk kunnen zijn voor de instandhouding van de nazorgvoorzieningen (of activiteiten die bijvoorbeeld de controle van de voorzieningen bemoeilijken) was in bijlage I, onderdeel B, artikel 1, onder c, van het oude Besluit omgevingsrecht (Bor) bepaald dat inrichtingen in, op, onder of over een gesloten stortplaats omgevingsvergunningplichtig waren. In artikel 3.4 van het Bor was bepaald dat Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag voor die omgevingsvergunning waren. In artikel 7.9 van de Regeling omgevingsrecht (Mor) waren de indieningsvereisten voor de aanvraag voor de omgevingsvergunning opgenomen. Onder het regime van de Wet milieubeheer/Wabo waren alleen activiteiten die werden uitgevoerd binnen een inrichting omgevingsvergunningplichtig. Omdat ook handelingen die worden uitgevoerd buiten een inrichting schadelijk konden zijn voor de nazorgvoorzieningen van een gesloten stortplaats, was in de Omgevingsverordening Limburg 2014 in artikel 7.3.1 een verbod voor dergelijke activiteiten buiten inrichtingen opgenomen. Gedeputeerde Staten konden ontheffing van dat verbod verlenen.~~

De Wet milieubeheer bevat in de artikelen 8.47 tot en met 8.51 een regeling voor stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 afvalstoffen zijn gestort (ook wel de 'Leemtewet-stortplaatsen'

concept

genoemd). Gedeputeerde Staten verklaren een stortplaats voor gesloten indien aan de vereisten uit artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer is voldaan. Ook met de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft deze regeling vooralsnog in de Wet milieubeheer staan. Voor deze gesloten stortplaatsen heeft de provincie de verantwoordelijkheid voor de eeuwigdurende nazorg van de voorzieningen op de gesloten stortplaats. Voor de financiering van de uitvoering van de nazorg beschikt de provincie over een nazorgfonds. Gelet op deze specifieke verantwoordelijkheid is het belangrijk dat de provincie dan ook zelf de kaders stelt aan activiteiten die (financiële) gevolgen kunnen hebben voor deze eeuwigdurende nazorg en toeziet op naleving ervan.

Onder de Omgevingswet is het onderscheid tussen inrichtingen en handelingen buiten inrichtingen verdwenen. Er is hoe dan ook geen wettelijke bepaling meer op grond waarvan een activiteit die wordt uitgevoerd op een gesloten stortplaats altijd omgevingsvergunningplichtig is. Uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) kan weliswaar ~~voorvloeien~~voortvloeien dat een activiteit vergunningplichtig is, maar dat staan dan los van de vraag of die activiteit op een gesloten stortplaats plaatsvindt. Uit de Nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet blijkt dat het een bewuste keuze van de wetgever is geweest om activiteiten op een gesloten stortplaats niet automatisch vergunningplichtig te maken. Indien een provincie een vergunningplicht voor een activiteit op een stortplaats wenselijk acht, dient zij dat zelf in de omgevingsverordening te regelen. De bevoegdheid om een vergunningplicht in te voeren voor een milieubelastende activiteit is geregeld in artikel 2.15, tweede lid, aanhef en onder c, van het Bal. Op grond van dat artikel kan een verbod in de omgevingsverordening worden gesteld om een ~~milieuactiviteit~~activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten, ook al is die activiteit op grond van de landelijke regels niet vergunningplichtig. Activiteiten die niet in het Bal zijn aangewezen als milieubelastende activiteit kunnen ook schadelijk zijn voor de nazorgvoorzieningen. Ook daarvoor kan in de omgevingsverordening een omgevingsvergunningplicht worden ingesteld. ~~Die bevoegdheid vloeit voort uit artikel 5.4 van de Omgevingswet.~~

~~Voor de regeling in de nieuwe Omgevingsverordening is de regeling van artikel 7.3.1 van de oude omgevingsverordening als basis genomen. De vergunningplicht geldt voor alle activiteiten in, op, onder of boven een gesloten stortplaats die niet plaatsvinden ter uitvoering van het voor de stortplaats geldende nazorgplan, als die activiteiten nadelige gevolgen kunnen hebben voor de nazorgvoorzieningen van de stortplaats. Dat is dus ongeacht of de activiteit in het Bal is aangewezen als milieubelastende activiteit. Ook het nalaten van activiteiten indien daardoor de instandhouding van de nazorgvoorzieningen belemmerd kan worden of de nazorgvoorzieningen beschadigd kunnen worden, valt onder het verbod.~~

~~De regeling geldt slechts voor een beperkt aantal stortplaatsen, namelijk de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen zijn gestort. Dat zijn in Limburg de zeven stortplaatsen, inclusief twee baggerspecielocaties, die in het eerste lid van het artikel genoemd zijn. De regeling gaat pas gelden voor deze stortplaatsen als Gedeputeerde Staten een sluitingsverklaring hebben afgegeven. Van de zeven genoemde stortplaatsen is op dit moment alleen voor de bedrijfsgebonden stortplaats Louisegroeve te Sittard-Geleen een sluitingsverklaring afgegeven.~~

~~Op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het verrichten van activiteiten in, op, onder of over een gesloten stortplaats, beslissen in principe Gedeputeerde Staten. Alleen bij een aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op meerdere activiteiten kan het voorkomen dat Burgemeester en Wethouders op de meervoudige aanvraag beslissen. Dit volgt uit artikel 4.6, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit.~~

De vergunningplicht geldt voor alle activiteiten in, op, onder of boven een gesloten stortplaats die niet plaatsvinden ter uitvoering van het voor de stortplaats geldende nazorgplan en waarvoor de Provincie Limburg geen opdracht heeft gegeven. Dat is dus ongeacht of de activiteit in het Bal is aangewezen als milieubelastende activiteit.

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

De regels van afdeling 5.1 gelden slechts voor een beperkt aantal stortplaatsen, namelijk de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen zijn gestort. Dat zijn in Limburg de zeven stortplaatsen, inclusief twee baggerspecielocaties, die in het eerste lid van het artikel genoemd zijn. De regeling gaat pas gelden voor deze stortplaatsen als gedeputeerde staten een sluitingsverklaring hebben afgegeven. Van de zeven genoemde stortplaatsen is op dit moment alleen voor de bedrijfsgebonden stortplaats Louisegroeve te Sittard-Geleen een sluitingsverklaring afgegeven.

Voor stortplaatsen die niet worden genoemd in hoofdstuk 5 gelden de regels uit de Omgevingsverordening niet. Dat betekent niet dat er geen milieuhygiënische en planologische beperkingen kunnen

gelden bij voormalige stortplaatsen. Voor dergelijke locaties blijven gemeentelijke regels en bevoegdheden bepalend.

Artikel 5.2 Oogmerk

Om te voorkomen dat gesloten stortplaatsen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken, worden (eeuwigdurende) nazorgmaatregelen genomen. Deze mogen niet worden belemmerd of aangetast. Degene die een gesloten stortplaats (of een deel daarvan) wil gebruiken, moet daarom goed nagaan welke nazorgmaatregelen zijn getroffen en daarmee rekening houden bij het verrichten van de voorgenomen activiteit. Inzicht in de getroffen en te treffen nazorgmaatregelen kan worden verkregen uit het nazorgplan (beschikbaar bij de provincie). De aanduiding van de locaties van de gesloten stortplaatsen bij deze regels is indicatief. De contour geeft de ligging van de stortplaats aan, maar ook in de nabijheid van de stortplaats kunnen nazorgvoorzieningen, zoals een stortgasverwerking, lozingsvoorziening vuilwater of meet- en monitoringsnetwerk aanwezig zijn. Dergelijke nazorgvoorzieningen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de nazorg als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer, zijn ook onderdeel van de stortplaats waarop deze paragraaf van toepassing is.

Artikel 5.3 Aanwijzing verboden activiteiten: nalaten

Niet alleen het verrichten van bepaalde activiteiten, maar ook het nalaten van activiteiten kan schadelijk zijn met het oog op de nazorg van de stortplaats. Indien daardoor de instandhouding van de nazorgvoorzieningen belemmerd kan worden of de nazorgvoorzieningen beschadigd kunnen worden, geldt daarom ook een verbod voor het nalaten van activiteiten.

Artikel 5.4 Aanwijzing vergunningplichtige activiteiten

Dit artikel bevat een vergunningplicht voor het verrichten van een activiteit in, op, onder of boven de stortplaats die negatieve gevolgen kan hebben voor de werking van nazorgvoorzieningen. Dit betekent dat het zonder vergunning verboden is een dergelijke activiteit te verrichten. Dit verbod geldt niet als de activiteit dient ter uitvoering van het voor de gesloten stortplaats geldende nazorgplan én de activiteit in opdracht van Gedeputeerde Staten wordt verricht. Deze twee voorwaarden zijn cumulatief; er dient dus aan beide voorwaarden te zijn voldaan wil de vergunningplicht niet gelden.

Artikel 5.5 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning bedoeld in artikel 5.4 kan alleen worden verleend als een activiteit geen nadelige effecten heeft. Anders volgt een weigering. De regels treden niet in de bevoegdheid van gemeenten om via het omgevingsplan aan te geven welke activiteiten zij vanuit planologisch oogpunt toelaatbaar vinden. Het is overigens wel aan te raden hierbij vroegtijdig in overleg te treden met de provincie.

Artikel 5.6 Voorschriften omgevingsvergunning

De regels in dit hoofdstuk borgen enerzijds inperking van risico's en anderzijds bieden zij ruimte voor maatwerk. Aan een te verlenen vergunning zullen voorschriften worden verbonden die zien op de bescherming van de nazorgvoorzieningen, bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen en de onbelemmerde uitvoering van de nazorgmaatregelen. Daarnaast dienen die voorschriften om te voorkomen dat de activiteit resulteert in een overschrijding van het doelvermogen en de daarop gebaseerde belastingaanslag. Het doelvermogen en de belastingaanslag vloeien voort uit het systeem van de Wet milieubeheer met betrekking tot het sluiten van de stortplaatsen ten behoeve van het nazorgfonds.

Bij het opstellen van de aanvraag voor de vergunning voor het uitvoeren van een activiteit op een gesloten stortplaats is het aan te bevelen om in ieder geval de volgende documenten te raadplegen:

- het voor de locatie van de gesloten stortplaats geldende nazorgplan;
- de Notitie Herontwikkeling (gesloten) stortplaatsen, de IPO-werkgroep Nazorg Stortplaatsen van 7 februari 2019.

Artikel 5.7 Indieningsvereisten aanvraag omgevingsvergunning

Gebruik van de gesloten stortplaats kan worden toegestaan als wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. Dat betekent dat het risico dat door het voorgenomen gebruik, nazorgvoorzieningen worden beschadigd of nazorgmaatregelen niet kunnen

concept

worden genomen, voldoende moet worden beperkt. De aanvrager zal daarom moeten aangeven hoe de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen wordt gegarandeerd, aantasting van de nazorgvoorzieningen wordt voorkomen en welke andere maatregelen worden genomen om te voorkomen dat de uitvoering van de nazorgmaatregelen wordt belemmerd.

HHHHH

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.1 Algemeen

~~1. Stiltegebieden algemeen~~

Op grond van artikel 2.18 eerste lid, onder b, van de Omgevingswet berust bij het provinciebestuur de taak om geluid in stiltegebieden te voorkomen of te beperken. Aan deze provinciale taak is in artikel 7.11, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de verplichting gekoppeld om in de omgevingsverordening regels op te nemen over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden.

~~In de Omgevingsverordening Limburg 2014 waren alleen rechtstreeks werkende regels voor activiteiten in stiltegebieden opgenomen. Deze regels zijn nu opgenomen in afdeling 6.3. Een verschil is dat de regels voor stiltegebieden in Omgevingsverordening Limburg 2014 alleen betrekking hadden op activiteiten buiten inrichtingen, hetgeen samenhangt met de wettelijke grondslag destijds (artikel 1.2, tweede lid, Wet milieubeheer). Door het vervallen van het begrip 'inrichting' onder de Omgevingswet is ook het onderscheid binnen/buiten inrichtingen vervallen. Een ander verschil is dat de Omgevingsverordening Limburg 2014 bepaalde dat Gedeputeerde Staten van sommige verbodsbepalingen ontheffing konden verlenen. In de systematiek van de Omgevingswet is die ontheffing een omgevingsvergunning geworden.~~

~~Nieuw is dat in~~ In de Omgevingsverordening Limburg ~~2021~~zijn naast regels voor activiteiten (afdeling 6.3) ook instructieregels ~~zijn~~ opgenomen over fysieke doelstellingen in ~~gemeentelijke omgevingsplannen, die daarmee bijdragen~~een omgevingsplan (afdeling 6.2). Deze regels dragen gezamenlijk bij aan het beschermen van de stilte in die gebieden en de ambities die zijn beschreven in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg.

~~2. Beperken geluidbelasting in stiltegebieden~~

~~Het algemene uitgangspunt is dat verstoring van de stilte voorkomen moet worden, uitgedrukt in een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van ten hoogste 40 dB(A). Door middel van (instructie)regels willen we een significante toename van de geluidsbelasting in een stiltegebied voorkomen, anders dan als gevolg van gebiedseigen activiteiten. Daarmee wordt het natuurlijk stille karakter van deze gebieden behouden en geven we invulling aan standstill, hetgeen wordt beoogd in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg met de keuze om 'deze gebieden ook stil te laten blijven'.~~

~~De rechtstreeks werkende regels over activiteiten zijn opgesteld om een toename van geluid en daarmee de verstoring van de stilte te voorkomen. We doen dit vanuit de samenhang met de andere functies van het gebied, zoals natuur, landbouw, stille vormen van recreatie en buitengebied.~~

~~De geluidbelasting in een stiltegebied wordt in hoofdzaak bepaald door de natuurlijke achtergrondgeluiden (ritselende bladeren, vogels, e.d.). Echter vanuit de andere functies van het gebied kan sprake zijn van geluiden die het gevolg zijn van in het gebied passende activiteiten, ook indien zij door mensen worden veroorzaakt, en die in beginsel niet haaks op het karakter van het stiltegebied staan. Dit noemen we gebiedseigen activiteiten. Daartoe rekenen we normale werkzaamheden die nodig zijn in verband met de uitoefening van het agrarisch bedrijf, met bosbouw of met het beheer van het gebied of daarin aanwezige bouwwerken. Geluid afkomstig van normale, gangbare werkzaamheden beschouwen we als gebiedseigen geluiden. Daartoe rekenen we ook het bijbehorende (gemotoriseerd) verkeer op de daarvoor openstaande wegen en terreinen. Activiteiten waarvan een grote (meer dan 30% toename) verkeersaantrekkende werking uitgaat worden als niet-gebiedseigen beschouwd. Onder een grote verkeersaantrekkende werking wordt een toename van meer dan 30% verstaan, een toename van meer dan 1 dB door de verkeersaantrekkende werking. Hierdoor is er sprake van een toename van de geluidsbelasting van het wegverkeer in het stiltegebied en dus sprake van extra verstoring.~~

Het algemene uitgangspunt is dat verstoring van stiltegebieden voorkomen moet worden, zodat sprake kan zijn van een 24uursgemiddeld geluidsniveau $L_{Aeq,24h}$ van ten hoogste 40 dB(A). Voor het

concept

behoud van het natuurlijk stille karakter van deze gebieden zijn instructieregels geformuleerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan standstill, hetgeen wordt beoogd in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg met de keuze om 'deze gebieden ook stil te laten blijven'. De rechtstreeks werkende regels voor incidentele activiteiten zijn opgesteld om een tijdelijke verstoring van de stilte zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 6.1 Aanduiding stiltegebieden

Door middel van artikel 1.2 van de ~~omgevingsverordening~~Omgevingsverordening zijn de stiltegebieden aangewezen. De geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II~~, artikel 1.1~~.

In artikel 6.1 is bepaald dat de ligging van stiltegebieden duidelijk kenbaar wordt gemaakt door het plaatsen van borden aan de randen van de gebieden ~~bij~~langs openbare wegen en vaarwegen die toegang geven tot die gebieden of daaraan grenzen. Het model van de borden is landelijk vastgesteld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV ~~1990~~). Het gaat om de borden 'stiltegebied' (RVV L306b) en 'einde stiltegebied' (RVV L306e).

IIIII

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.2 Instructieregels stiltegebieden

De instructieregels in ~~artikel 6.3~~ artikel 6.3 van deze afdeling richten zich tot het bevoegd gezag ~~(gemeenten)~~ om bij het maken van een omgevingsplan de aanwezigheid en de bescherming van ~~in artikel 6.2~~ de in artikel 6.2 vermelde kernkwaliteiten in acht te nemen.

Deze kernkwaliteiten ~~kennen een relatie tot~~zijn middels het provinciaal belang stiltegebied en ambitie stiltegebied verwoord in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. Het stille karakter van de gebieden heeft een positief effect op het welzijn en de gezondheid van bezoekers, hetgeen een van de bredere doelstellingen is in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. Het stille karakter draagt ook bij aan de belevingswaarde van landschap en natuur.

Limburg heeft verschillende vormen van relatief rustige en stille gebieden die uit de ambities voor natuur en landschap in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg spreken. Denk aan (nieuwe) stadsnatuur en vergroening van ~~stadlandzones~~bebouwde gebieden, uitbreiding van bos en nieuwe natuur door biodiversiteitsdoelen en klimaatmaatregelen in het buitengebied. Bij stiltegebieden gaat het om robuuste en van oudsher stille gebieden in een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.

Artikel 6.2 Kernkwaliteiten stiltegebieden

In artikel 6.2 zijn de kernkwaliteiten van stiltegebieden geformuleerd.

Onder b wordt als richtwaarde een waarde in $L_{Aeq,24uur}$ gehanteerd. Het $L_{Aeq,24uur}$ van de te beschermen stiltegebieden dient, gemeten of beoordeeld op elke willekeurige plek in het stiltegebied, maximaal 40 dB(A) te bedragen. Dit is overeenkomstig de rapporten `Geluidbelasting in het landelijk gebied' [RIVM, 2002] en `Stille Gebieden en Gezondheid' [Gezondheidsraad, 2006], waarin voor de beoordeling van incidentele activiteiten het LAeq 24 uursgemiddelde ofwel $L_{Aeq,24uur}$ als uitgangspunt geldt. De niveaus tijdens de avond- en nachtperiode tellen even zwaar als de dagperiode. Er wordt dus niet de gebruikelijke straffactor toegepast. Dit veronderstelt dat mensen die in de natuur verblijven het geluid van eenzelfde niveau in de avond en de nacht niet als hinderlijker ervaren dan gedurende de dagperiode.

Artikel 6.3 Instructieregels kernkwaliteiten stiltegebieden

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in een stiltegebied, strekt mede tot behoud van stilte en rust in het gebied en houdt daarmee rekening bij de toedeling van functies aan locaties.

Het type functie dient te passen bij het natuurlijk stille karakter van stiltegebieden. Stiltegebieden beslaan voor circa 55% natuurgebied en voor circa 39% landbouwgebied. Dit zijn dan ook de primaire functies in een stiltegebied. Andere met het stiltegebied verenigbare functies kunnen rustige vormen van dag- of verblijfsrecreatie zijn. Geschikte activiteiten zijn wandelen, fietsen, paardrijden e.d. Andere voor de hand liggende activiteiten zijn incidenteel een of enkele recreatieverblijven of kampeer-

concept

concept

plekken voor doelgroepen die passen in een stiltegebied, zoals rustzoekers. Wonen - bestaand extensief wonen daargelaten - is geen bij de kernkwaliteiten passende functie, gezien het structurele karakter en mogelijke beperkingen voor bewoners. Functies waarvan een grote verkeersaantrekkende werking uitgaat worden ook als niet geschikt beschouwd. Een verkeersaantrekkende werking van gemiddeld 50 motorvoertuigen per etmaal (100 bewegingen) kwalificeert als een meer dan beperkte verkeersaantrekkende werking, tenzij het verkeer direct na het verlaten van de locatie waar de activiteit wordt verricht, wordt opgenomen in het heersende verkeersbeeld en de toename van het geluid door de verkeersaantrekkende werking beperkt blijft tot 10%.

De mogelijkheden en voorwaarden van functies zijn, voor zover van toepassing, óók elders in de Omgevingsverordening en in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg per themabeleid bepaald. Indien een functie wat betreft aard en omvang (nu en in de toekomst) in evenwicht is met het natuurlijk stille karakter van het gebied, dient desalniettemin kritisch te worden gekeken naar (nieuwe of gewijzigde) geluid veroorzakende activiteiten, daar deze kunnen bijdragen aan een toenemende geluidbelasting op de stiltegebieden.

Het geluid van een bij de functie behorende (nieuwe) activiteit wordt getoetst in relatie tot de kernkwaliteiten binnen het stiltegebied, uitgedrukt in een 24-uursgemiddeld geluidsniveau van 40 dB(A). Hierbij gaat het om een zogenaamde 'geluid veroorzakende activiteit'. Daaronder wordt verstaan: een activiteit door menselijk handelen als gevolg waarvan de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord.

Om te voorkomen dat door cumulatie met andere geluidbronnen de richtwaarde wordt overschreden, wordt voor het toelaatbare geluid door een geluid veroorzakende activiteit binnen het stiltegebied uitgegaan van:

- een maximaal toelaatbare waarde van 35 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ op 30 meter vanaf de activiteit, voor een nieuwe geluid veroorzakende activiteit;
- een maximaal toelaatbare waarde van 35 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ op 30 meter vanaf de activiteit, voor een nieuwe geluid veroorzakende activiteit die aan een bestaande geluid veroorzakende activiteit wordt toegevoegd;
- een maximaal toelaatbare waarde van 40 dB(A) $L_{Aeq,24h}$ op 50 meter vanaf de activiteit, voor de wijziging van een bestaande geluid veroorzakende activiteit waarvoor geen geluidvoorschriften gelden.

Op deze drie uitgangspunten is artikel 6.3 eerste lid, onder b, c en d gestoeld. Bestaande activiteiten in de stiltegebieden kunnen in het kader van het overgangsrecht niet worden beperkt in de huidige vergunde geluidruimte. Voor een bestaande activiteit (of samengestelde activiteiten, voorheen "inrichting") geldt de vergunde geluidruimte met bijbehorende geluidvoorschriften. Volgens het derde uitgangspunt wordt bij het ontbreken van dergelijke voorschriften in het stiltegebied een maximaal toelaatbare waarde gehanteerd van 40 dB(A) $L_{Aeq,24uur}$ op 50 meter afstand van de activiteit (na uitbreiding/wijziging). Deze afstandsbepaling is gebaseerd op artikel 5.72a van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor de geluidsbijdrage van samengestelde activiteiten op de dichtstbijzijnde woning indien er geen woning ligt binnen een afstand van 50 meter. Voor nieuwe activiteiten is afgeweken van deze afstandsbepaling. In het geval van een stiltegebied zou de afstand bij voorkeur liggen op de rand van het terrein en anders zo dicht mogelijk bij de activiteit. In lijn met artikel 3.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt uitgegaan van 30 meter vanaf de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht.

De hinder van verkeersbewegingen op de locatie binnen het stiltegebied - denk aan bezoekers en transporten ten behoeve van een bepaalde bedrijfsvoering - dient in de motivering bij een omgevingsplan te worden meegenomen. Dit geldt niet voor indirecte hinder op aan- en afvoerwegen. Echter kan dat wel een maat zijn voor bovenvermelde verkeersaantrekkende werking.

In het eerste lid, onder e, is een regel opgenomen over menselijk stemgeluid. Soms behoort stemgeluid tot muziekgeluid, bijvoorbeeld (onversterkte) muziek van een zanger of van een koor, maar het kan er ook mee zijn vermengd, bijvoorbeeld als mensen meezingen met muziek. In beide gevallen wordt stemgeluid op basis van de instructieregels in artikel 6.3 onderdeel van het te beoordelen geluid door een activiteit en van de daaraan gekoppelde geluidwaarden die gelden voor diegene die de activiteit verricht. Daarmee worden uiteraard niet de mensen bedoeld die het geluid feitelijk maken, maar de exploitant van de activiteit die dit mogelijk maakt. Ander menselijk stemgeluid mag niet in het omgevingsplan door geluidwaarden worden begrensd. Aan ander menselijk stemgeluid kunnen wel voorwaarden worden gesteld, zoals over gedragsregels, locaties en sluitingstijden. In de instructieregels in artikel 6.3 is de noodzaak daarvoor gekoppeld aan het duidelijk hoorbaar

kunnen zijn van dat stemgeluid op een afstand van 30 meter vanaf de activiteit (conform tweede lid, onder d).

Artikel 6.4 Ontheffing instructieregels stiltegebieden

Ontheffing van de instructieregels als bedoeld in artikel 1.6 kan alleen worden verleend indien wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 6.4, eerste lid, onder a tot en met d. Het derde lid stelt gedeputeerde staten in staat om te beoordelen of een functie die niet voldoet aan de voorwaarden onder a tot en met d in het eerste lid, toch inpasbaar is. Bijvoorbeeld in het geval van zwaarwegende maatschappelijke belangen.

JJJJJ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 6.3 Regels over activiteiten in stiltegebieden

De regels in deze afdeling zijn erop gericht dat mensen stilte kunnen ervaren en geluidgevoelige fauna beschermd wordt. In ~~de omgevingsverordening~~deze afdeling is aangegeven voor welke activiteiten een verbod geldt en welke activiteiten alleen met een omgevingsvergunning mogen worden verricht. Tevens is aangegeven welke activiteiten zijn vrijgesteld.

Artikel 6.5 Toepassingsbereik

~~Afdeling 6.3 is van toepassing op activiteiten die ervoor kunnen zorgen dat de ervaring van natuurlijke geluiden in een stiltegebied worden verstoord. In artikel 6.6 zijn vergunningplichten opgenomen voor activiteiten binnen stiltegebieden die storende geluiden kunnen produceren.~~

~~**Tweede lid, onder b:** Het uitoefenen van gangbare werkzaamheden voor het agrarisch bedrijf, bosbouw of beheer van het gebied of daarin aanwezige bouwwerken en het ten behoeve daarvan gebruik van lawaaiige toestellen, staat de Omgevingsverordening toe. We beschouwen dit als gebiedseigen geluiden en hiervoor hoeft geen vergunning te worden gevraagd.~~

~~Voor de normale uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering is het gebruik van knalapparatuur in faunabeheer of schadebestrijding toegestaan. Hiertoe wordt echter niet de categorie van omroepinstallaties gerekend, bijvoorbeeld een geluidssysteem met alarmgeluiden van spreeuwen of de roep van roofvogels. Deze categorie is vergunningplichtig.~~

Artikel 6.5, eerste lid: Afdeling 6.3 is onder meer van toepassing op het gebruik van voertuigen in een stiltegebied. Dit betreft geen vliegverkeer, omdat de Provincie geen bevoegdheid heeft om regels te stellen die verstoringen door overvliegende vliegtuigen in stiltegebieden beperken.

~~Als het om activiteiten gaat met een niet-gebiedseigen geluid, spreken we~~ Voorbeelden van ~~gebiedsvreemd geluid, waarvoor wel vergunning kan worden aangevraagd. Bij gebiedsvreemd geluid wordt bijvoorbeeld gedoeld op~~activiteiten in een gebied die onder het toepassingsbereik van deze afdeling vallen zijn het opsporen of ontginnen van in de bodem aanwezige stoffen, het omzagen en kappen van bomen anders dan voor bosbouwkundig onderhoud, de aanleg van nieuwe natuur, het aanleggen van transportleidingen~~,~~ zoals hoogspanningsleidingen en buisleidingen voor het transport van stoffen, dwars door een stiltegebied heen, het rijden met motorvoertuigen over niet voor deze voertuigen openstaande wegen of het gebruiken van geluidsapparatuur.

Artikel 6.5, tweede lid, onder b: Het uitoefenen van gangbare werkzaamheden voor het agrarisch bedrijf, bosbouw of beheer van het gebied of daarin aanwezige bouwwerken, en het ten behoeve daarvan gebruiken van lawaaiige toestellen, vallen buiten het toepassingsbereik. Denk daarbij ook aan het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken of het feitelijk verrichten van onderhoudswerkzaamheden aan een bouwwerk, infrastructuur of nutsleidingen.

Artikel 6.5, tweede lid, onder d: De regels van afdeling 6.3 gelden niet voor activiteiten die zijn toegelaten met toepassing van de instructieregels opgenomen in afdeling 6.2. Ook kan voor activiteiten in het omgevingsplan, in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of in een maatwerkvoorschrift (waarmee algemene regels uit het omgevingsplan worden aangevuld) in de gebruiksfase sprake zijn van geluidvoorschriften ter bescherming van het stiltegebied. Het geluid door het gebruik van voertuigen en apparaten behoeft dan niet ook nog een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.6. Denk aan het toelaten van verkeer op eigen terrein of het in werking hebben

concept

van een bedrijf. Het gaat in het algemeen niet om incidentele activiteiten zoals aanlegwerkzaamheden of evenementen.

Artikel 6.6 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

~~De regels in afdeling 6.3 in de Omgevingsverordening Limburg zijn erop gericht dat mensen stilte kunnen ervaren en geluidgevoelige fauna beschermd wordt.~~

In dit artikel zijn vergunningplichten opgenomen voor activiteiten binnen stiltegebieden die storende geluiden kunnen produceren.

~~**Tweede lid:**~~ **Artikel 6.6, tweede lid**: Het houden van of deelnemen aan een toertocht of wedstrijd voor motorvoertuigen of bromfietsen zonder omgevingsvergunning is in stiltegebieden verboden. Dit zijn namelijk lawaaiige activiteiten die doorgaans te vermijden zijn en waarvoor alleen in uitzonderlijke gevallen vergunning wordt verleend, bijvoorbeeld als omschreven in artikel 6.5, tweede lid, onder c, ~~worden toegestaan~~of bij het verrijden van een memorial route op officiële herdenkingsdagen. Kenmerkend voor een toertocht of wedstrijd is dat het een georganiseerde activiteit is volgens een vooraf aangegeven route.

~~**Derde lid, onder b:**~~ **Artikel 6.6, derde lid, onder b**: Elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur gaat het luchtalarm ~~1 minuut en 26 seconden~~ af. Dit luchtalarm is een test van de overheid. In geval van nood gaat dit luchtalarm af als waarschuwing. Deze activiteiten mogen ook zonder omgevingsvergunning plaatsvinden in een stiltegebied.

~~**Vierde lid:**~~ **Artikel 6.6, vijfde lid**: Een remotely piloted aircraft (RPA), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het ~~opsporen~~oproepen van personen ~~die illegale (eventuele milieubelastende) activiteiten in stiltegebieden verrichten~~of om dreigend gevaar af te wenden. ~~Ook~~Zo kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand of ander dreigend gevaar. Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod.

~~**Vijfde lid, onder b:** Jacht, faunabeheer en schadebestrijding zijn grotendeels uitgezonderd van het verbod in dit artikel, vanwege de uitzonderingen voor deze categorie in artikel 6.5. Het gebruik van vuurwapens in dit kader door de jachthouder, faunabeheereenheid of wildbeheereenheid valt onder de uitzondering voor het beheer van het gebied. Het gebruik van vuurwapens in het kader van de schadebestrijding door dieren valt onder de uitzondering voor land- en tuinbouw.~~

Met ingang van de inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling (in de volksmond: vuurwerkverbod) wordt het gebruik van vuurwerk in stiltegebieden niet meer toegestaan. Hiermee wordt ook ingespeeld op het ontsteken van vuurwerk in verenigingsverband, zoals de gedachte is, dat zodoende het karakter krijgt van een evenement. Artikel 6.7 regelt ten aanzien van evenementen dat deze niet geregeld terugkeren en er anders moet worden omgezien naar een alternatieve locatie buiten het stiltegebied.

Artikel 6.6, zesde lid: Voor de normale uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering is het gebruik van knalapparatuur in faunabeheer of schadebestrijding toegestaan. Hiertoe wordt echter niet de categorie van omroepinstallaties gerekend, bijvoorbeeld een geluidssysteem met alarmgeluiden van spreeuwen of de roep van roofvogels. Deze categorie is vergunningplichtig.

Artikel 6.6, zevende lid, onder b: De jacht is grotendeels uitgezonderd van het verbod in dit artikel, vanwege de algemene uitzondering op de regels van deze afdeling voor normale werkzaamheden die nodig zijn in verband met het beheer van het gebied, opgenomen in artikel 6.5, tweede lid, onder b. Jagen door de fauna- of wildbeheereenheid valt onder de uitzondering voor het beheer van het gebied. Jagen in het kader van de schadebestrijding door dieren zal doorgaans niet vallen onder de uitzondering voor het beheer van het gebied, maar het gebruik van vuurwapens voor dat doel kan wel vallen onder de vrijstelling van artikel 6.6, zevende lid, onder b.

Artikel 6.7 Beoordelingsregels omgevingsvergunningen voor activiteiten in stiltegebieden

Indien in het kader van de toetsing dan wel handhaving veldmetingen worden uitgevoerd, zijn dit bemenste metingen tijdens de dagperiode. Langdurige onbemenste metingen worden in beginsel niet geschikt geacht voor handhavings- of toetsingsdoeleinden.

Artikel 6.7, eerste lid: Hieronder vallen vooral activiteiten van algemeen nut. Voorbeelden van dit soort activiteiten zijn: het opsporen of ontginnen van in de bodem aanwezige stoffen, het aanleggen van kabels en leidingen, het bouwen van kunstwerken of natuurontwikkeling.

concept

concept

Artikel 6.7, tweede lid, onder c: Dit geeft indicatie van de toegestane tijdsduur bij een zekere bronsterkte. Vaak zal het hierbij gaan om het ten gehore brengen van muziek. In dit kader worden de volgende voorbeelden genoemd: een bronsterkte van 75-85 dB(A) bij achtergrondmuziek; een bronsterkte van 90 dB(A) bij achtergrondmuziek bij grotere groepen; een bronsterkte van 95 dB(A) bij licht versterkte muziek solo-muzikant.

Artikel 6.7, tweede lid, onder d: Indien voor het aanvragen van een omgevingsvergunning een geluidberekening noodzakelijk is, worden, omwille van de eenvoud, alleen de geluidbronnen betrokken waarvoor de vergunning wordt gevraagd.

Artikel 6.7 vierde lid: Voor de in dit lid vermelde en de in de Omgevingsregeling opgenomen regels wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 6.3.

Artikel 6.8 Specifieke aanvraagvereisten

Ter verduidelijking van de op grond van artikel 7.3 van de Omgevingsregeling gevraagde gegevens over de activiteit kunnen naast het adres, de kadastrale aanduiding of de coördinaten van de locatie ook wegnummers en/of kilometerpaaltjes worden vermeld.

Artikel 6.8, eerste lid, onder d: Voor de te verwachten geluidsproductie worden gegevens gevraagd over het materieel, waaronder merk en type werktuig of voertuig en specificaties, zoals bouwjaar, emissieklasse en bronvermogen, de inzet ervan, waaronder startdatum, einddatum, feitelijk aantal werkdagen en -uren waarop het materieel wordt gebruikt, en inzicht in eventueel gelijktijdige inzet.

Artikel 6.8, eerste lid, onder e: Voorbeelden van informatie over maatregelen die genomen worden om de geluidsproductie te beperken, zijn het verlagen van de snelheid of het aantal dagelijkse transporten, of een opstelling van materieel buiten het stiltegebied.

Artikel 6.8, tweede lid: Gedeputeerde staten kunnen een (aanvullend) akoestisch onderzoek verlangen, wanneer het voor de beoordeling van de aangevraagde omgevingsvergunning nodig is om de geluidimmissie van deze activiteit op het stiltegebied beter inzichtelijk te maken. Een voorbeeld is het inzichtelijk maken van het effect van bepaalde te nemen maatregelen of van de geluidimpact indien activiteiten achtereenvolgend of juist gelijktijdig maar over een kortere periode worden uitgevoerd.

KKKKK

Na sectie 6.3 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Afdeling 6.4 Industrieterreinen waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt

Artikel 6.9 Aanwijzing Industrieterreinen waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt

Artikel 2.12a van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om industrieterreinen aan te wijzen waarvoor de provincie geluidproductieplafonds vaststelt. Voor deze industrieterreinen is de provincie verantwoordelijk voor het vastleggen, monitoren en naleven van de geluidruimte.

Na de wijziging van de Wet geluidhinder in 2007 zijn de taken en bevoegdheden met betrekking tot geluid van de meeste industrieterreinen overgegaan van de provincies naar de gemeenten. Uitzondering hierop vormen industrieterreinen waarvoor is vastgesteld dat het uitoefenen van deze taken doelmatiger en doeltreffender door de provincie plaatsvond.

In Limburg betreft dit Chemelot (locatie Geleen) en NedCar, NedCar Yard, Industrial Park Swentibold.

Voor deze industrieterreinen geldt dat de taken en bevoegdheden met betrekking tot het geluid - sinds de eerste vaststelling van de geluidzones op deze terreinen in respectievelijk 1987 en 2000 - bij de provincie zijn belegd. Bij de wijziging van de Wet geluidhinder in 2007 is ervoor gekozen deze taken niet over te dragen aan de betreffende gemeenten vanwege de omvang van deze terreinen in verhouding tot het gemeentelijke apparaat, de gemeentegrensoverschrijdende geluidimpact en de gemeentegrens overstijgende economische belangen van die industrieterreinen voor Limburg. Om die reden zijn de beide terreinen destijds aangewezen als 'Industrieterrein van regionaal belang' als bedoeld in de Wet geluidhinder (artikel 163, tweede lid).

De mogelijkheid om ook onder de Omgevingswet industrieterreinen aan te wijzen waarvoor de provincie verantwoordelijk is voor de geluidproductie, is een beleidsneutrale voortzetting van de Wet geluidhinder. Door de aanwijzing van Chemelot (locatie Geleen) en NedCar, NedCar Yard, Industrial Park Swentibold als 'Industrieterrein waarvoor de provincie geluidproductieplafonds vaststelt' op grond van artikel 2.12a Omgevingswet, wordt een doelmatige en doeltreffende voortzetting van de geluidtaken geborgd en extra bestuurslasten voor gemeenten voorkomen en is een beleidsneutrale overgang van de Wet geluidhinder naar de Omgevingswet verzekerd. Daar komt bij dat de redenen die er destijds waren om deze industrieterreinen aan te wijzen als 'Industrieterreinen van regionaal belang' als bedoeld in de Wet geluidhinder, nog steeds aanwezig zijn.

Chemelot en Nedcar (inclusief Industrial Park, maar zonder NedCar Yard) zijn vanuit economisch en mobiliteitsbeleid ook aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang.

LLLLL

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 7 ~~Landschappen~~ Landelijk gebied

MMMMM

Voor sectie 7.2 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

In de Omgevingsvisie Limburg is een provinciedekkende algemene zonering opgenomen die als volgt is opgebouwd:

1. landelijk gebied; bestaat uit
   a. Natuurnetwerk Limburg
   b. groenblauwe landbouwzone
   c. primair landbouwgebied
   d. verwevingsgebied
2. bebouwd gebied; bestaat uit:
   a. stedelijk gebied
   b. landelijke kernen
   c. werklocaties, bestaat uit:
      - bedrijventerreinen
      - stedelijke dienstenterreinen
      - solitaire bedrijfslocaties groter dan 1 hectare

In afdeling 7.1 zijn de algemene instructieregels over het primair landbouwgebied opgenomen.

De groenblauwe landbouwzone onderscheidt 8 deelgebieden. Deze gebieden zijn toegelicht onder afdeling 7.2. De deelgebieden van de groenblauwe landbouwzone kunnen ook (deels) onder verwevingsgebied liggen en kunnen elkaar overlappen.

In hoofdstuk 8 staan de instructieregels over het Natuurnetwerk Limburg.

Naast deze algemene instructieregels over een zone kunnen instructieregels over specifieke thema's gelden, zoals landbouw (hoofdstuk 10), wonen (afdeling 12.2), werklocaties (afdeling 12.2) en vrijetijdseconomie (afdeling 12.3). In een aantal gevallen bevatten deze themagerichte instructieregels aanvullende instructieregels over ontwikkelingen in het primair landbouwgebied (bijvoorbeeld artikel 12.5 12.15), de groenblauwe landbouwzone (bijvoorbeeld artikel 12.6, 12,15) of het verwevingsgebied (bijvoorbeeld artikel 12.4, 12.15).

Naast de algemene instructieregels met betrekking tot de zonering en de themagerichte instructieregels kunnen in een gebied bepaalde (rechtstreeks werkende) regels voor activiteiten gelden, zoals in grondwaterbeschermingsgebieden (afdeling 4.3), stiltegebieden (afdeling 6.3) en het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg (afdeling 7.5)

NNNNN

concept

concept

Na sectie wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Afdeling 7.1 Instructieregels primair landbouwgebied

Doel van het primair landbouwgebied is het creëren van een zone met maximale ruimte voor de landbouw, inclusief de tuinbouw. Beperkingen voor het (toekomstig) functioneren van de landbouw in dit gebied dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden.

Het heeft de voorkeur om het primair landbouwgebied zoveel mogelijk in te vullen met landbouwfuncties en om vrijkomende agrarische bebouwing en gronden zoveel mogelijk te behouden voor de landbouw. Die inzet is, zoals aangegeven in de Omgevingsvisie Limburg, in de Omgevingsverordening Limburg vertaald naar een 'nee, tenzij'-bepaling voor de ontwikkeling van nieuwe niet-agrarische functies in dit gebied en de wijziging van de ene niet-agrarische functie naar de andere. Die bepaling heeft de vorm van een instructieregel die zich richt tot gemeenten. Gemeenten zullen (onder meer) moeten aantonen dat een nieuwe niet-agrarische ontwikkeling het functioneren van de landbouw in het primair landbouwgebied niet belemmert.

Nieuwe ontwikkelingen kunnen vele vormen aannemen. Om deze reden zijn de instructieregels in deze paragraaf gericht op nieuwe niet-agrarische functies in het primair landbouwgebied in het algemeen. Voor specifieke nieuwe niet-agrarische functies in het primair landbouwgebied kunnen aanvullend ook andere instructieregels van toepassing zijn.

Artikel 7.1 Algemene instructieregel primair landbouwgebied

Artikel 7.1, eerste lid: De instructieregel bevat als hoofdregel een verbod voor de ontwikkeling van nieuwe niet-agrarische functies in primair landbouwgebied maar ook voor de wijziging van de ene niet-agrarische functie in de andere. Onder een nieuwe functie wordt ook begrepen de herontwikkeling van een vrijkomend agrarisch bouwvlak met een nieuwe niet-agrarische functie of de toevoeging van een (neven)functie met een ander karakter als de bestaande functie.

Artikel 7.1, tweede lid: Het tweede lid van artikel 7.1 bepaalt dat het verbod van het eerste lid niet geldt voor de toevoeging van een of meerdere woningen. De instructieregel die daarvoor geldt is opgenomen in artikel 12.5.

Artikel 7.2 Uitzonderingen algemene instructieregel primair landbouwgebied

Artikel 7.2, eerste lid, Het eerste lid benoemt een aantal specifieke niet-agrarische functies waarvoor de instructieregel van artikel 7.1 niet geldt.

Natuurcompensatie hoort daar niet bij. Realisatie van natuur (al dan niet ter compensatie van het verlies van natuur elders) in het Primair landbouwgebied ligt juist minder voor de hand, gelet op het doel van deze zone.

Artikel 7.2, tweede lid Het tweede lid van artikel 7.2 biedt ruimte voor andere niet-agrarische functies dan die genoemd zijn in het eerste lid. Hiermee wordt ruimte geboden voor lokale afweging in specifieke situaties. In die lokale afweging dient duidelijk gemaakt te worden dat in elk geval aan de voorwaarden genoemd onder a, b, c en d is voldaan.

Onderdeel a bevat de voorwaarde dat uit een afweging van de nieuwe functie tegen de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert. Bij die afweging spelen de volgende niet limitatieve elementen een rol:

- de landbouwkundige waarde van de grond (bodemtype en -structuur, bodemvruchtbaarheid, waterhuishouding, geomorfologie en daaruit ontstane fysieke omstandigheden). Daartoe hoort zeker ook de waarde voor de voedselproductie;
- het bestaand en historisch (agrarisch) gebruik van het perceel (historisch landgebruik en het actief agrarisch landgebruik (bedrijfsmatig);
- of het een uitbreiding van een bestaande functie betreft of gaat om een volledig nieuwe ontwikkeling;
- de (beleidsmatige) ligging van het perceel (bijv. ten aanzien van het regionaal land- en tuinbouwbeleid, zoals het ontwikkelingsgebied glastuinbouw);
- de bijdrage aan en het draagvlak voor lokale voedselvoorziening of circulaire landbouw;
- de kwalitatieve argumenten voor de nieuwe functie (maatschappelijke meerwaarde);
- de positieve bijdrage aan de leefbaarheid;

concept

- de geschiktheid van de vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarisch gebruik. De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (zoals starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient een onderbouwing ten aanzien van de geschiktheid van de vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarisch gebruik gemaakt te worden. Hierbij dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de locatie gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop of herontwikkeling worden ingezet voor agrarische bedrijvigheid, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut.

Onderdeel c bevat de voorwaarde dat de beoogde niet-agrarische functie past binnen de regels en het beleid voor de betreffende beleidssector verantwoord is, gezien de marktsituatie en beoogde ontwikkelingen op andere plekken. Dit zal in de praktijk eerder een ontwikkeling richting kleinschalige bedrijvigheid betekenen dan nieuwe woningbouw of voorzieningen voor vrijetijdseconomie.

Onderdeel d past bij de wens dat nieuwe niet-agrarische functies geen of minimale belemmeringen opleveren voor bestaande, blijvende (en mogelijke toekomstige) landbouwbedrijven. Ook het oproepen van bezoekersstromen wordt gezien als een mogelijke belemmering.

OOOOO

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~**Afdeling 7.3 De groenblauwe mantel**~~

~~De beschermingsregimes van de huidige Zilvergroene natuurzone en de huidige Bronsgroene landschapszone komen in de omgevingsverordening sterk overeen. Ook in gebruik van deze gebieden (veelal agrarisch, grondgebonden landbouw) is weinig verschil (dit in tegenstelling tot de Goudgroene natuurzone waar het natuurbelang prevaleert). Het enige wat er verandert is dat ook voor de (voormalige) bronsgroene natuurzone inzichtelijk moet worden gemaakt wat de betekenis van een ontwikkeling in een 'plangebied' is voor de natuurwaarden in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg. Dit wordt in de vigerende verordening ook gevraagd voor de Zilvergroene natuurzone. Belangrijk is ons te realiseren dat dit niet meer is dan een motiveringsplicht en geen gebodsbepaling. De verwachting is dat deze motiveringsplicht in veel situaties weinig extra inspanning (motivering) vergt omdat verbindings- of bufferfuncties niet geraakt worden. De samenvoeging van de twee zones sluit aan bij de wens tot harmonisatie van de naamgeving van natuurzoneringen vanuit de Omgevingswet. Specifiek voor glastuinbouw is er in de vigerende Omgevingsverordening beleid geformuleerd gekoppeld aan de Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone.~~

~~In de herziening van de Omgevingsverordening wordt dit beleid met de naamsverandering in de Groenblauwe mantel niet anders. Verder is in navolging van POVI als kernkwaliteit toegevoegd:ruimte voor water en waterberging in de laagten en beekdalen.~~

~~**Kaartaanduiding groenblauwe mantel**.~~

~~De kaart van de groenblauwe mantel betreft een zoneringskaart. Dit betekent dat zones over bouwvlakken, gebouwen, wegen, paden en ander grondgebruik geprojecteerd kunnen zijn. Ook kan het voorkomen dat de begrenzing van de zone, bijvoorbeeld een bufferzone rondom beken, dwars over percelen geprojecteerd is. Voor eigenaren en (bedrijfsmatige) gebruikers van die percelen heeft dit geen beperkende gevolgen. Het exact en op perceelsniveau begrenzen van gebruiksfuncties hoort thuis op het niveau van het gemeentelijke omgevingsplan. Voor de bestemmingen in de vigerende bestemmingsplannen heeft de omgevingsverordening geen directe gevolgen. De daarin vastgelegde bestemmingen blijven bestaan zolang er zich geen nieuwe ontwikkelingen voordoen. De regels rondom de groenblauwe mantel in de omgevingsverordening richten zich dan ook niet tot de eigenaren en gebruikers van de grondgebieden binnen de groenblauwe mantel, maar richten zich alleen tot de gemeenten. Bij het vaststellen van een (nieuw) omgevingsplan moet de gemeente aangeven hoe zij is omgegaan met de kernwaarden van de groenblauwe mantel.~~

~~Gemeenten hebben een motiveringsplicht om in de toelichting op nieuwe omgevingsplannen of omgevingsplanactiviteiten in de groenblauwe mantel en in het beschermingsgebied Nationaal~~

~~Landschap Zuid-Limburg aan te geven hoe met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten in de betreffende gebieden wordt omgegaan.~~

~~Bij nieuwe ontwikkelingen zal rekening gehouden moeten worden met de aanwezige omgevingskwaliteiten, maar ook met regionale afspraken ten aanzien van de ontwikkeling van onder meer wonen, bedrijventerreinen, detailhandel en vrijetijdseconomie en met de (bedrijfs-)belangen van eigenaren en gebruikers van de gronden waarover de zonering van de groenblauwe mantel zich uitstrekt.~~
[Vervallen]

PPPPP

Na sectie 7.1 worden drie secties ingevoegd, luidende:

Afdeling 7.2 Instructieregels deelgebieden groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied

De artikelen 7.4 tot en met 7.10 bevatten allemaal een gelijkluidend onderdeel b. De in dit onderdeel b opgenomen motiveringsplicht ten aanzien van de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg, houdt in dat er een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen dient te worden gemaakt, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk.

Artikel 7.3 Deelgebieden en landschappelijke kernkwaliteiten groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied

De groenblauwe landbouwzone is een van de zones van de algemene zonering opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg. Het is een actualisatie van de groenblauwe mantel zoals voorheen in de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening opgenomen.

De groenblauwe landbouwzone is geen uniforme zone, maar kent een aantal gebiedsdifferentiaties, met elk zijn eigen doelen, beleid en instrumentarium. Het zijn:
- ecologische verbindingszones
- Maasvallei
- beekdalen
- natte laagten
- hellingen
- droogdalen
- intrekgebieden Natura 2000-gebieden
- overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

Deze acht soorten gebieden zijn in de Omgevingsverordening aangeduid als ‘deelgebieden’. Deelgebieden liggen onder de groenblauwe landbouwzone, maar kunnen ook onder delen van het verwevingsgebied liggen. Uitzondering is het deelgebied Maasvallei, dat volledig deel uitmaakt van de groenblauwe landbouwzone. Deelgebieden kunnen elkaar overlappen.

In de Omgevingsvisie Limburg zijn de deelgebieden aangeduid als ‘kaartlagen’, maar die kaartlagen kunnen ook deels onder het Natuurnetwerk Limburg of onder het stedelijk gebied, de landelijke kernen of de werklocaties liggen. De instructieregels die in afdeling 7.2 voor de deelgebieden zijn opgenomen, gelden echter alleen voor de deelgebieden zoals begrensd in de Omgevingsverordening.

De artikelen 7.3 tot en met 7.10 bevatten een motiveringsverplichting bij nieuwe ontwikkelingen in de zeven van de acht deelgebieden. Voor elk deelgebied is een apart artikel opgenomen. Elk artikel heeft dezelfde opbouw:
- In het eerste lid van elk artikel is de motiveringsverplichting toegespitst op het deelgebied waar de ingreep plaatsvindt: de motivering is gericht op de specifieke opgaven en doelen die daar spelen. Verderop in deze toelichting is per artikel voor elk deelgebied een korte toelichting gegeven.
- In het tweede lid van elk artikel wordt een motivering gevraagd met betrekking tot de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg.

concept

concept

- In het derde lid van elk artikel wordt gevraagd om te motiveren dat door de ontwikkeling geen verlies van de landschappelijke kernkwaliteiten plaatsvindt.

De landschappelijke kernkwaliteiten zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf. De landschappelijke kernkwaliteiten zijn opgenomen in artikel 7.3, tweede lid, en uitgewerkt in bijlage VII. De motivering moet in elk geval een beschrijving omvatten van de aanwezige landschappelijke kernkwaliteiten in het plangebied en de verwachte aantasting daarvan als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep. Essentie is dat er op gebiedsniveau per saldo geen verlies van deze landschappelijke kernkwaliteiten mag plaatsvinden. Bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen.

De motiveringsplichten zijn instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen bij het wijzigen van het omgevingsplan en bij het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Om in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning een goede motivering op te kunnen nemen zijn veelal gegevens nodig van de initiatiefnemer.

In artikel 7.12 is een compensatieverplichting opgenomen die voor alle deelgebieden geldt wanneer sprake is van aantasting van bos of landschapselementen. Compensatie moet plaatsvinden overeenkomstig bijlage IX bij de Omgevingsverordening. Deze bijlage heeft primair betrekking op natuurcompensatie bij ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg maar bevat ook regels over compensatie bij aantasting van bos of landschapselementen in de deelgebieden van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied.

Voor de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gelden de motiveringsvereisten niet. Voor deze overgangsgebieden zullen op een later moment op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en gebiedsprocessen in het kader van het Programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS) nadere regels in de Omgevingsverordening worden opgenomen. Waar sprake is van overlap van de overgangsgebieden met andere deelgebieden geldt de motiveringsplicht voor die andere deelgebieden uiteraard wel. Bovendien zal voor nieuwe ontwikkelingen met mogelijke significante effecten op het Natura 2000-gebied een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig zijn. In dat kader is ook een motivering vereist van de impact van de beoogde ingreep.

De compensatieverplichting opgenomen in artikel 7.12 geldt wel voor overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Artikel 7.4 Instructieregels ecologische verbindingszones

De ecologische verbindingszones verbinden belangrijke natuurgebieden met elkaar en zorgen ervoor dat soorten zich kunnen verspreiden en dat er uitwisseling is tussen deelpopulaties. Het opnemen van ecologische verbindingszones als deelgebied in deze Omgevingsverordening maakt concrete toetsing van het effect van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen op de connectiviteit van de natuur in Limburg mogelijk. Er dient te worden gemotiveerd hoe de waarde van het gebied als ecologische verbindingszone in stand blijft of wordt verbeterd. Van belang daarbij is dat in de kaartlagen in de provinciale omgevingsvisie is opgenomen of de betreffende verbinding concreet begrensd is of is opgenomen als zoekgebied voor een verbinding. Bij een zoekgebied kan de precieze ligging van de verbindingszone nader worden bepaald. Er is daarmee bij een zoekgebied meer ruimte voor inpassing van een eventuele nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dan bij een concreet begrensde verbindingszone. Er is bijzondere aandacht nodig voor verbindingszones die menselijke infrastructuur kruisen. De knelpunten in de connectiviteit die hier ontstaan of al zijn ontstaan kunnen worden gemitigeerd met ontsnipperingsmaatregelen zoals ecoducten of tunnels met begeleidende rasters. In de motivering dient te worden ingegaan op het landschap dat toeleidt naar dergelijke voorzieningen, zodat het functioneren ervan niet in het geding komt.

Inhoudelijk dient rekening te worden gehouden met de typering van de betreffende ecologische verbindingszone. De typering is opgenomen in de kaartlagen van de Omgevingsvisie Limburg, met verschillende streefbeelden om optimaal tegemoet te komen aan de ecologische vereisten van de soorten waarvoor de verbindingszone is aangewezen. Bij de motivering dient te worden ingegaan op deze specifieke vereisten.

Het gaat om de volgende zeven typen:

- beekdal - ecologische verbindingszones: corridor bestaande uit een waterloop (stromende beek, rivier of stilstaand water) met plas-dras/moeras-situaties en oevers op de flanken begeleid door ruigtes, struweel, bomen of extensief grasland.

concept

- verbinding met landschapselementen - ecologische verbindingszones: landschapszone met afwisselend open agrarisch landschap en kleinschalig landschap met vochtige weilanden, ruigten, houtwallen, singels, bosjes en dergelijke.
- bosverbinding - ecologische verbindingszones: mozaïeklandschap bestaande uit bosjes en struweel. Overige elementen zijn bijvoorbeeld (vochtige) weilanden en ruigten.
- kleinschalig landschap met poelen - ecologische verbindingszones: corridor met stapstenen, ingebed in kleinschalig landschap. Natte elementen zijn essentieel (met name poelen).
- kleinschalig landschap met schrale elementen - ecologische verbindingszones: corridor met stapstenen, ingebed in kleinschalig landschap. Schrale elementen zijn essentieel, zoals plekken met zand, ruigtes, open plekken in bos en heideterreintjes.
- open landschap met schrale elementen - ecologische verbindingszones: corridor met bloem- en kruidenrijke graslanden, soms afgewisseld met kale zandige of steenachtige (kalk, grind, mijnsteen) ondergrond.
- open akkerlandschap – ecologische verbindingszones: corridor die leefgebieden van de Europese hamster verbindt. Het behoud van akkerbouw, in het bijzonder de teelt van graan en aangepast agrarisch natuurbeheer zijn van belang. Nieuwe bebouwing en opgaande houtige beplanting kunnen leiden tot het verstoren van het functioneren van de verbinding.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl);
- Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026);
- Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

concept

Artikel 7.5 Instructieregels Maasvallei

Op de kaart van het deelgebied Maasvallei is het rivierbed (bestaande uit het voormalige stroomvoerend en waterbergend winterbed) van de Maas opgenomen. In het gehele rivierbed bestaat het risico op hoogwater en overstroming.

In de Maasvallei bevinden zich diverse functies en spelen meerdere belangen. Bij alle voorkomende functies – zoals landbouw, natuur, recreatie en toerisme, verspreide bedrijven en woningen – moet hier rekening gehouden worden met overstromingen vanuit de Maas. Het Maaswater moet in dit gebied geborgen en afgevoerd kunnen worden, om de bedijkte gebieden met daarin liggende dorpen zo veilig mogelijk te houden. Daarom is ruimte voor water, voor waterafvoer en waterberging van belang. Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient daarom gemotiveerd te worden hoe dit behouden, gemitigeerd en gecompenseerd wordt.

In het deelgebied Maasvallei geldt de Beleidslijn grote rivieren van het Rijk, die mogelijkheden voor nieuwe bebouwing en voor andere nieuwe ontwikkelingen beperkt. Binnen dit deelgebied moet daarom rekening worden gehouden met beperkte bouw- en ontwikkelmogelijkheden.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

concept

Artikel 7.6 Instructieregels beekdalen

De beekdalen zijn belangrijk voor het afvoeren van het water in natte perioden en voor het bergen van water voor drogere perioden. De beken moeten in deze beekdalen zo veel mogelijk ruimte krijgen. Dat betekent dat nieuwe bebouwing in de beekdalen niet wenselijk is. Deze kan enerzijds de afvoer of het bergend vermogen van de beek beperken en krijgt anderzijds waarschijnlijk te maken met wateroverlast en schade. Om zoveel mogelijk ruimte voor het water te behouden, geldt voor de beekdalen in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied geen normering tegen wateroverlast. Het waterschap heeft hier geen taak om maatregelen te nemen om bescherming tegen wateroverlast te realiseren.

Wanneer er toch om moverende redenen voor wordt gekozen om in het beekdal te bouwen is het van belang om het functioneren van de beek en het beekdal voor waterafvoer en waterberging zo veel mogelijk te behouden. Daarom wordt gevraagd om in dat geval mitigerende en compenserende maatregelen te nemen om ruimte voor water te behouden en de waterbergende en waterafvoerende functie te behouden. Daarom dient te worden gemotiveerd hoe dit is gebeurd. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de omstandigheden in het beekdal. Er zal rekening gehouden moeten worden met hoge (grond-) waterstanden en wateroverlast.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

concept

Artikel 7.7 Instructieregels natte laagten

De natte laagten zijn belangrijk voor het watersysteem vanwege hun sponswerking (water vasthouden, laten infiltreren en/of vertraagd weer afgeven aan de omgeving).

Daarom zijn de natte laagten belangrijke gebieden die een bijdrage kunnen leveren aan het herstel van een watersysteem dat kan omgaan met zowel zware buien als langere perioden van droogte. De Provincie wil deze gebieden zoveel mogelijk in stand houden, om zo het water de ruimte te geven en de sponswerking te behouden. Nieuwe verharding en bebouwing, drooglegging of ophoging is daarom niet wenselijk. Wanneer er toch om moverende redenen voor wordt gekozen om in de natte laagte te bouwen is het van belang om het functioneren van de natte laagte voor waterberging en sponswerking zo veel mogelijk te behouden. Daarom wordt gevraagd om in dat geval mitigerende en compenserende maatregelen te nemen.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

Artikel 7.8 Instructieregels hellingen

De hellingen in Zuid-Limburg zijn belangrijk in verband met de wateroverlast van afstromend water en modder. Bij hevige regen, vooral op momenten dat de akkers nog niet begroeid zijn, spoelt water af van de landerijen en stroomt het over straten en tuinen en door huizen.

concept

Ter voorkoming van de wateroverlast is het belangrijk dat er op de hellingen maatregelen worden genomen om de afstroming te beperken en af te remmen, en om het gevallen water zo veel mogelijk in de bodem te laten infiltreren. Verharding en bebouwing zijn op de hellingen niet gewenst wanneer dit tot meer afstroming kan leiden. Een aanvullend aandachtspunt is het voorkómen van de zogenaamde 'runoff', waarbij nutriëntrijk water en landbouwgrond afspoelen en de gevoelige natuurgebieden op de hellingen binnenstromen en hier tot aantasting van de natuur leiden.

Daarom geldt voor de hellingen in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied een motiveringplicht en een compensatieplicht. Gemotiveerd moet worden hoe het snel afstromen van water en erosie worden voorkomen en hoe de infiltrerende, waterbergende en remmende werking van het bestaande landschap wordt behouden of verbeterd.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

Artikel 7.9 Instructieregels droogdalen

De droogdalen in de heuvelachtige delen van Limburg zijn dalen die het grootste deel van het jaar geen water afvoeren of waar hooguit een klein bronbeekje ontspringt en afstroomt. Alleen bij hevige regenval komt er veel water tot afstroming. Bij of na hevige regenval stroomt het water door deze droogdalen van de plateaus naar de beekdalen. Ter voorkoming van wateroverlast in de dalen is het van belang om deze waterafvoer zoveel mogelijk te vertragen en het water zo mogelijk te laten infiltreren naar het grondwater.

concept

In de droogdalen moet de ruimte worden behouden voor de afvoer van water en de remmende werking van het landschap behouden. Bebouwing en verharding in de droogdalen is zowel vanuit de watervoerende en remmende rol, als vanuit wateroverlast voor de bebouwing niet wenselijk.

De meeste droogdalen staan op de legger van het waterschap, wat betekent dat het waterschap verantwoordelijk is voor een goede geleiding van het water en voor het voldoen aan de normering voor wateroverlast in deze droogdalen.

Daarom geldt voor de droogdalen in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied een motiveringsplicht en een compensatieplicht. Gemotiveerd moet worden hoe de waterbergende en remmende werking van het landschap wordt behouden of verbeterd.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

Artikel 7.10 Instructieregels intrekgebieden Natura 2000-gebieden

De intrekgebieden Natura 2000-gebieden zijn de gebieden waar het water infiltreert dat de (nabijgelegen) grondwaterafhankelijke Natura 2000-gebieden voedt. Dit zijn Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor nutriënten (nitraat en fosfaat). Daarom zijn verbetering van de waterkwaliteit en behoud van de waterkwantiteit van belang. Doel in deze intrekgebieden Natura-2000 is te zorgen voor voldoende infiltratie van water van een goede kwaliteit voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

concept

De kwantiteit van het infiltrerende water moet worden behouden en de kwaliteit moet worden verbeterd. Grootschalige afdekking of verstening moet worden voorkomen of gemitigeerd.

Daarom geldt voor de intrekgebieden Natura 2000-gebieden in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied een motiveringsplicht, die vraagt om aan te geven hoe de waarden voor infiltratie van water naar het grondwater worden behouden en de waterkwaliteit wordt verbeterd.

Onder c: Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

Afdeling 7.3 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit

Artikel 7.13 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit

Met deze instructieregels wenst de Provincie Limburg nadrukkelijker aan de voorkant van een initiatief te sturen op ontwikkelingen die in lijn zijn met de kenmerken en identiteit van een gebied. Niet alleen door het koesteren van bestaande kwaliteiten, maar juist ook het versterken en vernieuwen van de kwaliteiten door ze ontwikkelgericht in te zetten. Dat kan alleen door zeer vroeg in de planvorming (initiatieffase) de karakteristieken en biografie van de ontwikkellocatie en de bij de ontwikkeling betrokken percelen te kennen en te beschrijven en deze te gebruiken voor het ontwerp van de ontwikkeling. Ter ondersteuning heeft de Provincie hiervoor gebiedspaspoorten ontwikkeld waarin getypeerd is hoe de Provincie de kenmerken en identiteit van de gebieden ziet. De gebieds-

concept

paspoorten zijn een abstractie van het landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg. Ter inspiratie voor het ontwerp zijn voor diverse ontwikkelingen (geen uitputtende lijst) ontwerpbeginselen uitgewerkt. Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten.

Ontwerpend onderzoek

Om te komen tot ontwikkelingen die in lijn zijn met de kenmerken en identiteit van een gebied kan 'ontwerpend onderzoek' ondersteunend zijn.

Het is gangbaar dat er ten behoeve van omgevingsplanwijzigingen, landschappelijke onderzoeken worden uitgevoerd en dat er ontworpen wordt aan zaken als locatie, positionering, maat, schaal, verschijningsvorm etc. Om inzicht te geven in de kenmerken en identiteit van de uiteenlopende Limburgse gebieden, maakt de Omgevingsvisie Limburg onderscheid tussen twaalf gebiedstypen, gebaseerd op de landschapstypen. Voor elk gebiedstype is een gebiedspaspoort opgesteld. Daarin worden de kenmerken, de gebiedslogica, de verschijningsvorm, de ondergrond, het cultuurlandschap en de recente verandering van de gebiedstypen beschreven en in beeld gebracht. Het 'landschappelijk onderzoek' kan daarvan gebruik maken of zich baseren op een ander regionaal of gemeentelijk ruimtelijk kwaliteitskader. Aangezien de gebiedspaspoorten algemeen en abstract zijn is het raadzaam om deze aan te vullen met locatie specifieke informatie over de kenmerken en identiteit van het gebied. Bijvoorbeeld:

- De onderlegger water en bodem (Onderlegger Water en Bodem - Provincie Limburg);
- De regionale ontwerpende onderzoeken (Ontwerpende Onderzoeken - Provincie Limburg);
- Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg (Landschap - Provincie Limburg);
- Een gebiedsbiografie, cultuurhistorische waardenkaart (Atlas Limburg);
- Handreikingen van Mooi Nederland (Ruimtelijke kwaliteit | Ruimtelijke ordening Nederland);
- Historisch- en aardkundig kaartmateriaal (Atlas Limburg)

In de vervolgstap wordt visueel verkend en geanalyseerd hoe de gewenste ontwikkeling in lijn gebracht kan worden met de karakteristieken van de plek. Het is een iteratief proces dat onderzoek en ontwerp integreert. De motivatie doet verslag van dit proces.Bij het verkennen kan onder meer aandacht worden gegeven aan het te ontwikkelen programma (aard en omvang van initiatief), de zoektocht naar de juiste locatie, een variantenstudie, een eigen visie op het gebied en ontwerp in lijn met de landschappelijke karakteristieken. Voor het inzichtelijk maken zijn in de Omgevingsvisie Limburg ter inspiratie en ondersteuning een aantal ontwerpbeginselen uitgewerkt in beeld en tekst. De ontwerpbeginselen gaan in op de ontwerponderdelen contextueel ontwerp, groen raamwerk, zichtlijnen en open ruimte, positionering en verschijningsvorm en zijn aangevuld met generieke principes met betrekking tot maat en schaal, bouwhoogte en volume en materialisatie.

Ter ondersteuning heeft de Provincie hiervoor gebiedspaspoorten ontwikkeld waarin getypeerd is hoe de Provincie de kenmerken en identiteit van de gebieden ziet. De gebiedspaspoorten zijn een abstractie van het landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg. Ter inspiratie voor het ontwerp zijn voor diverse ontwikkelingen (geen uitputtende lijst) ontwerpbeginselen uitgewerkt. Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De paspoorten en ontwerpbeginselen vormen daar geen toetsingskader voor. De gebiedspaspoorten zijn onderdeel van de Provinciale Omgevingsvisie en zijn daar te zien in § 4.5.

Afdeling 7.4 Instructieregels beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg

Artikel 7.15 Bescherming van het Nationaal landschap Zuid-Limburg

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

concept

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën;
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten;
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden;
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht.

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvatviewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.

QQQQQ

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling ~~7.2~~ 7.5 Regels over activiteiten in het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg

RRRRR

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~7.4~~ 7.17 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

SSSSS

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 8.1.2 Natuurnetwerk Limburg

Het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met (potentiële) natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang. Om het Natuurnetwerk te laten functioneren is inzet op de samenhang van het netwerk nodig via de ecologische verbindingszone.

Het Natuurnetwerk Limburg wordt door de Omgevingsverordening beschermd tegen ~~ontwikkelingen~~ activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. ~~-~~ Het gaat dan om

nieuwe activiteiten en wijzigingen van bestaande activiteiten. Dat is opgenomen in Artikel 8.2. Dat wil niet zeggen dat er nooit iets anders kan binnen het Natuurnetwerk Limburg dan natuurontwikkeling. Er zijn uitzonderingen mogelijk en die staan in de artikelen 8.3 tot en met ~~8.7~~8.5. Bovendien omvat het Natuurnetwerk Limburg ook de zogenaamde 'overige functies' waar geen natuur voorkomt.

Genoemde artikelen ~~van~~ in de Omgevingsverordening hebben geen betrekking op bestaande omgevingsplannen. Dat betekent dus dat alle rechten en plichten die nu in omgevingsplannen zijn vastgelegd, blijven bestaan.

De bepalingen worden pas van toepassing bij een nieuwe ontwikkeling:

~~a.~~ • waarvoor het omgevingsplan moet worden gewijzigd of waarvoor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit vereist is (zie toelichting bij artikel 1.3), en

~~b.~~ • waarbij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden aangetast of waarbij dit kan leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Limburg.

De regels uit de Omgevingsverordening gelden voor het hele Natuurnetwerk Limburg, inclusief de gebieden die geen natuur zijn of worden maar de invulling ervan varieert per deelgebied.

De buitengrenzen van het Natuurnetwerk Limburg passen bij het karakter van de Omgevingsverordening: vrij precies, schaal 1:10.000, maar zeker niet op perceelsniveau. Daardoor kan het in de praktijk voorkomen dat er bouwblokken doorsneden worden. Voor het omgevingsplan heeft dat geen directe gevolgen. De daarin toegedeelde functies aan locaties blijven staan zolang er zich geen nieuwe ontwikkelingen voordoen. Zijn er wel ontwikkelingen waardoor het omgevingsplan moet worden aangepast dan is er afstemming tussen gemeente en provincie gewenst over de vraag waar de begrenzing in het omgevingsplan precies moet worden gelegd.

Binnen het Natuurnetwerk Limburg worden vier situaties onderscheiden:

~~a.~~ • de bestaande bos- of natuurgebieden (waaronder de Natura 2000-gebieden);

~~b.~~ • areaaluitbreidingen natuur (waar omzetting van landbouw naar natuur is voorzien);

~~c.~~ • gebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (alleen binnen Natura 2000); en

~~d.~~ • overige functies, die geen natuur zijn of worden, zoals wegen die door het gebied lopen en verspreide bebouwing, vaak agrarische bedrijven (de zogenoemde. bouwblokken) of kloosters.

Deze situaties staan niet in de geometrische begrenzingen bij de Omgevingsverordening omdat deze niet de precisie heeft van een omgevingsplan.

De bestaande natuur ligt bijna altijd al precies vast in een omgevingsplan.

De nog te realiseren areaaluitbreiding natuur heeft nu meestal een andere bestemming, vaak agrarisch. De provincie legt die areaaluitbreiding natuur precies vast in het Provinciaal Natuurbeheerplan, met het oog op de realisatie van die gebieden. Dat is geen ruimtelijk plan, het plan is gericht op beheer en financiering. Het is van belang dat de feitelijke effectuering in goed overleg tussen initiatiefnemer, gemeente en provincie plaats vindt. Achteraf (soms gebundeld op een later moment) vindt de verankering plaats in het omgevingsplan.

Ook de gebieden waarin sprake is van agrarisch natuurbeheer liggen in het Provinciaal Natuurbeheerplan vast. ~~Vanwege hun ligging binnen Natura 2000-gebied is overigens vaak al sprake van een scherpe begrenzing.~~

De overige gebieden krijgen op het niveau van het omgevingsplan natuurlijk geen natuurbestemming; gemeenten hebben hier de ruimte om maatwerk te leveren. De bestaande functies liggen vast in het gemeentelijk omgevingsplan. De Omgevingsverordening heeft pas consequenties bij een ruimtelijke ontwikkeling die niet past binnen het vigerende omgevingsplan.

~~We zullen in het jaarlijks vast te actualiseren Provinciaal Natuurbeheerplan aangeven hoe het Natuurnetwerk Limburg is opgebouwd uit de beschreven vier situaties.~~

~~In Artikel 8.2 van de Omgevingsverordening is de algemene regel opgenomen dat ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten, niet zijn toegestaan.~~

~~De eerste vraag die dus moet worden beantwoord is of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Die verschillen per situatie en zijn uitgewerkt in het Provinciaal Natuurbeheerplan.~~

concept

~~Indien er sprake is van aantasting wordt nagegaan of er sprake is van één van de uitzonderingssituaties die zijn beschreven in de artikelen 8.3 tot en met 8.7. Als wordt voldaan aan de voorwaarden die in deze artikelen zijn opgenomen, kan de ontwikkeling doorgaan. De invulling van die voorwaarden verschilt weer per gebiedscategorie.~~

~~De manier waarop de natuurcompensatie uit Artikel 8.7 moet plaatsvinden, is opgenomen in Bijlage IX 'Natuurcompensatie'.~~

Wijzigen van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg

Zoals eerder beschreven zijn de buitengrenzen van het Natuurnetwerk Limburg vrij precies bij de Omgevingsverordening geometrisch begrensd. Het vastleggen en wijzigen van die grenzen is een bevoegdheid van Provinciale Staten.

Voor een aantal situaties wordt die bevoegdheid overgedragen aan Gedeputeerde Staten.

In de eerste plaats vanwege een duidelijke ecologische reden. In de praktijk zal dit vooral betrekking hebben op areaaluitbreidingen natuur die nog niet gerealiseerd zijn. Voorbeelden zijn de verbetering van milieu- en watercondities in een gebied of verzoeken van particulieren om te starten met particulier natuurbeheer in ecologisch kansrijke, maar niet begrensde gebieden. Omdat de areaaluitbreidingen natuur primair begrensd zijn om Natura 2000/ Kaderrichtlijnwater doelen te versterken, zal versterking van deze doelen ook het uitgangspunt dienen te zijn bij herbegrenzing.

Het initiatief voor aanpassing van de begrenzing is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten en is gekoppeld aan de procedure van de (partiële) wijziging van het Provinciaal natuurbeheerplan.

In de tweede plaats kan de toepassing van één van de uitzonderingsbepalingen van de artikelen 8.3, ~~8.5~~8.4 en ~~8.6~~8.5 gevolgen hebben voor de buitengrenzen van de zone, bijvoorbeeld doordat buiten de bestaande ~~zone~~natuurnetwerk begrenzing een nieuw natuurgebied wordt aangelegd dat onderdeel moet gaan uitmaken van het ~~Natuurnetwerk~~natuurnetwerk. Dan zal dat op de kaart zichtbaar moeten worden gemaakt. De wijziging van de geometrische begrenzing die daarvoor nodig is, kan door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld.

Als de grenzen worden gewijzigd, zal er ook een (partiële) wijziging van het Provinciaal natuurbeheerplan moeten plaatsvinden.

Artikel 8.2 Instructieregels voor omgevingsplannen Natuurnetwerk Limburg

Het voorkomen van natuurschade door ingrepen in of nabij het Natuurnetwerk is van groot belang om verdere achteruitgang van natuurkwaliteit en biodiversiteit te voorkomen.

De natuurkwaliteit staat onder druk door verschillende factoren. Door de toenemende bevolkingsdichtheid, verstedelijking, het intensief en grootschalig landgebruik en de hiermee gepaard gaande emissies, versnippering, verdroging en verstoring, staat de natuur en biodiversiteit onder grote druk. Ook het toegenomen recreatief gebruik van natuurgebieden, met name na de coronapandemie, zorgt voor een extra belasting op leefgebieden van bijvoorbeeld beschermde- en Rode Lijst soorten.

Het primaire doel van het natuurnetwerk is plaats te bieden aan en in stand houden van natuur. Extensief recreatief medegebruik van natuurgebieden past daarbij, intensieve vormen van (recreatief) medegebruik niet.

Om achteruitgang van de natuurkwaliteit in het Natuurnetwerk Limburg en de daarin voorkomende leefgebieden te voorkomen, is het belangrijk om scherp toe te zien op het toelaten van nieuwe activiteiten die nadelige gevolgen hebben op het natuurnetwerk. Dit wordt gedaan door het toepassen van het "Nee, tenzij" afwegingskader. Dit houdt onder andere in dat bepaalde nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in het natuurnetwerk niet wenselijk en uitgesloten zijn zoals bijvoorbeeld: natuurbegraafplaatsen (incl. in- en uitbreiding), gebruik als trainingsveld, voedselbos en voorzieningen die niet bijdragen aan het in stand houden of de realisatie van de natuurdoelen.

In artikel 8.2 is de algemene regel opgenomen dat ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten, niet zijn toegestaan. De eerste vraag die dus moet worden beantwoord is of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Die verschillen per situatie. De natuur- en landschapselemententypen, als onderdeel van de wezenlijke kenmerken en waarden, zijn vastgelegd in het Provinciaal Natuurbeheerplan.

concept

concept

Indien er sprake is van aantasting wordt nagegaan of er sprake is van één van de uitzonderingssituaties die zijn beschreven in de artikelen 8.3 tot en met 8.5. Als wordt voldaan aan de voorwaarden die in deze artikelen zijn opgenomen, kan de ontwikkeling doorgaan.

Artikel 8.3 Ontwikkeling van groot openbaar belang

Het is van belang om te onderzoeken of de activiteit ook buiten de invloedsfeer van het natuurnetwerk gerealiseerd kan worden zodat de kwaliteit, de oppervlakte en de samenhang van het natuurnetwerk niet achteruitgaan. Of dat er op een andere manier voorzien kan worden in de beantwoording van de voorliggende vraag of knelpunt (zie ook artikel 8.3, onder b). Voorkomen van natuurschade gaat voor mitigeren en compenseren.

De te compenseren ruimtelijke ontwikkeling wordt in beginsel natuurinclusief uitgevoerd; dit telt niet mee als compensatie. Natuurinclusief houdt in dat natuur en biodiversiteit integraal onderdeel uitmaken van het ontwerp van het initiatief, en de realisatie van de ruimtelijke ingreep en de in te richten omgeving.

Artikel 8.3, onderdeel a Onder groot openbaar belang wordt verstaan een belang dat van zodanig zwaarwegend maatschappelijk gewicht is dat het, bij wijze van uitzondering, kan rechtvaardigen dat beschermde natuurwaarden worden aangetast. Het gaat daarbij om belangen die de samenleving als geheel raken, of een groot deel ervan raken, en die uitstijgen boven reguliere openbare of louter economische belangen. Het begrip dient restrictief te worden uitgelegd. Slechts belangen van uitzonderlijke betekenis, zoals de bescherming van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, waterveiligheid, energievoorziening of de instandhouding van essentiële infrastructuur en maatschappelijke functies, kunnen hieronder worden begrepen. Louter economische motieven of particuliere voordelen kwalificeren niet als groot openbaar belang.

Artikel 8.3, onderdeel b Een goed alternatievenonderzoek richt zich op reële alternatieven, die een kansrijk alternatief vormen voor de situatie die onderzocht wordt. Het onderzoek moet degelijk, betrouwbaar en objectief zijn en dient te leiden tot een duidelijke rapportage dat de onderzoeksvraag, de gebruikte methoden, de resultaten en de conclusies bevat. Tijdsverlies en meerkosten ten gevolge van de ontwikkeling op een alternatieve locatie zijn op zichzelf geen reden om dat alternatief af te wijzen.

Artikel 8.3, onderdeel c Indien een activiteit toch toelaatbaar wordt geacht na zorgvuldige afweging, dient nauwgezet te worden bezien hoe de aantasting zoveel als mogelijk kan worden beperkt (mitigatie). Daarvoor is het noodzakelijk zo concreet als mogelijk de nadelige effecten in beeld te brengen. Het aanleggen van bijvoorbeeld ecoducten, tunnels en rasters kan zorgen voor het mitigeren van de ingreep. Wanneer er na mitigatie nog steeds sprake is van nadelige effecten dient er gecompenseerd te worden volgens bijlage IX.

Artikel 8.3, onderdeel d Onder tijdig realiseren van compensatie en verbetering van het Natuurwetwerk Limburg wordt verstaan voorafgaand aan de ingreep, tenzij gedeputeerde staten in een specifieke casus anders bepalen.

Locatie van de compensatie. Compensatie en natuurverbetering kan ook aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg worden gerealiseerd indien dit leidt tot een verhoging van de kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld de ecologische verbindingszones van de groenblauwe landbouwzone. Dit betekent niet dat compensatie of natuurverbetering altijd direct grenzend aan het natuurnetwerk gerealiseerd moet worden. Het gaat om het behoud of versterken van de samenhang van het Natuurnetwerk Limburg. Voorkomen moet worden dat er nieuwe losse snippers natuur van het Natuurnetwerk ontstaan.

Gerealiseerde compensatie en natuurverbetering wordt vervolgens in de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg opgenomen.

Artikel ~~8.5~~ 8.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

Een uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg, betreft een combinatie van activiteiten die gezamenlijk tot een meerwaarde voor het Natuurnetwerk Limburg leiden. Zou elk van die activiteiten apart worden beoordeeld, dan zouden zij elk op zichzelf geen meerwaarde hebben of zelfs afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Door de activiteiten echter in onderlinge samenhang uit te voeren en te beoordelen, kan de kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg per saldo verbeteren. Het gaat daarbij om een verbetering van de kwaliteit op gebiedsniveau, waarbij wij ervan uitgaan

dat de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg niet afneemt. Dit is de 'saldo-benadering'. Hiermee wordt een gebiedsgerichte aanpak bevorderd.

Eén van de voorwaarden om de saldobenadering te kunnen toepassen, is dat de activiteiten onderdeel uitmaken van een gebiedsvisie. Verder dient voldoende zekerheid te worden verschaft dat de verschillende activiteiten die in de gebiedsvisie zijn opgenomen, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dat kan door de visie vast te stellen als gemeentelijke omgevingsvisie. Maar andere manieren zijn ook mogelijk bijvoorbeeld via de voorschriften in een omgevingsplan, contractuele verplichtingen, garantiestellingen of bestuursovereenkomsten. Het gaat erom dat de provincie voldoende vertrouwen in de uitvoering heeft.

Hiermee wordt geborgd dat een combinatie van activiteiten binnen één ~~ruimtelijkegebiedsvisie~~ruimtelijke gebiedsvisie onderlinge samenhang vertoont. Tevens is zo verzekerd dat toepassing van de saldobenadering de kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg daadwerkelijk verbetert, onder andere door de mogelijkheid van het juridisch verankeren van de kwaliteitswinst.

De verbetering van het Natuurnetwerk als gevolg van het toepassen van saldobenadering kan niet worden beschouwd als één van de samenhangende activiteiten.

Toepassing van de saldobenadering binnen Natura 2000-gebieden zal vanwege de kaders van de Omgevingswet veelal niet mogelijk zijn.

Artikel ~~8.6~~ 8.5 Kleinschalige ingrepen

Een andere uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg is als het gaat om ~~een~~ kleinschalige ~~ingreep~~ingrepen.

Door de initiatiefnemer dient vooraf aangegeven te worden hoe het initiatief kan leiden tot een ~~kwalitatieve versterking~~verbetering van het Natuurnetwerk Limburg. ~~Normaliter dient daarbij voor de kwaliteitswinst meer te gebeuren dan nodig zou zijn op basis van Bijlage IX.~~

Verder gaan wij ervan uit dat het ~~omgevingsplan~~ruimtelijke plan een goede ruimtelijke onderbouwing van het initiatief bevat, waarbij wordt aangegeven welke alternatieven er bekeken zijn en welke maatregelen worden genomen om te zorgen voor een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

De meeste mogelijkheden voor dergelijke kleinschalige initiatieven zien wij in nog niet gerealiseerde areaaluitbreidingen natuur omdat hier de actuele natuurwaarden over het algemeen lager zijn dan in bestaande bos- ~~of~~en natuurgebieden en het uitvoeringsinstrumentarium na herbegrenzing elders ingezet kan worden. Omdat de areaaluitbreidingen natuur primair begrensd zijn om Natura 2000/ ~~Kaderrichtlijn Water~~Kaderrichtlijnwater doelen te versterken, zal versterking van deze doelen ook het uitgangspunt dienen te zijn de invulling van voorwaarden van lid 2 van dit artikel.

Artikel 8.6 Compensatiebeleid

De manier waarop de natuurcompensatie uit artikel 8.3 en natuurverbetering uit artikel 8.4 en 8.5 moet plaatsvinden, is opgenomen in bijlage IX 'Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering.

Monitoring: Natuurcompensatie en natuurverbetering worden door de Provincie gemonitord. De stand van zaken wordt per project regelmatig geactualiseerd en is te volgen op de website van de Provincie Limburg.

TTTTT

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 9.2.4 Vangen van dieren en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen, beheer of onderhoud

UUUUU

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

Afdeling 10.1 Instructieregels landbouw

VVVVV

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 10.1.1 ~~Intensieve veehouderij~~ Veehouderij

~~Incidentele nieuwvestiging intensieve veehouderij~~

~~In artikel 10.1, lid 2, is een uitzonderingsbepaling opgenomen voor incidentele nieuwvestiging van intensieve veehouderijen op een toekomstbestendige vestigingslocatie. Incidentele nieuwvestiging van een intensieve veehouderij buiten het Natuurnetwerk Limburg en het extensiveringsgebied intensieve veehouderij is mogelijk, mits passend binnen wet- en regelgeving. Dit is enkel toegestaan als uitzondering en onder strikte voorwaarden. Artikel 10.1, lid 2, regelt deze uitzonderingsbepaling.~~

~~Het moet gaan om vestiging van een geheel nieuw bouwvlak voor intensieve veehouderij in combinatie met per saldo een kwalitatieve verbetering van het leefklimaat op gebiedsniveau. De kwalitatieve verbetering van het leefklimaat waarover in dit artikel wordt gesproken, omvat diverse aspecten. In elk geval zal daarbij gekeken worden naar de milieubelasting en de mate waarin een oplossing wordt geboden voor een ruimtelijk, milieuhygiënisch of maatschappelijk knelpunt. In de instructieregels staat als randvoorwaarde een koppeling met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders. Ingeval van een incidentele nieuwvestiging van een intensieve veehouderij kan - met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat - beëindiging van een andere intensieve veehouderij worden ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van een intensieve veehouderijbestemming/-aanduiding, omgevingsvergunning/Wet natuurbeschermingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen. Voorwaarde daarbij is dat deze opties niet eerder zijn ingezet in het kader van een andere afspraak, regeling en/of overeenkomst.~~

~~Met het oog op een adequate borging van het bereiken van vorenbedoelde verbetering van het leefklimaat, maakt het doorhalen van de intensieve veehouderij-aanduiding op de te beëindigen locatie planologisch onderdeel uit van de planprocedure voor het mogelijk maken van het initiatief voor de incidentele nieuwvestiging. De intrekking en/of wijziging van de vergunning c.a. voor zover relevant voor de te beëindigen locatie moet(en) uiterlijk ten tijde van de planvaststelling geregeld zijn.~~

~~De eventuele herbestemming van de te saneren locatie zal wat betreft de toelaatbaarheid door het bevoegd gezag altijd aan het vigerende beleid en de regelgeving moeten worden getoetst en maakt, afhankelijk van de bestemmingskeuze, al dan niet onderdeel uit van de planprocedure voor het initiatief van incidentele nieuwvestiging. Eventuele waardevermeerdering van de 'uitruillocatie' door herbestemming (niet zijnde een intensieve veehouderijbestemming) staat los van de toepassing van deze regeling.~~

~~Of een locatie waar incidentele nieuwvestiging plaatsvindt een duurzame vestigingslocatie is, wordt in eerste instantie op lokaal niveau afgewogen en is afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief ook passen binnen de provinciale belangen.~~

~~Deze instructieregel maakt daarmee ook verplaatsing mogelijk en gefaseerde afbouw van intensieve veehouderij op de niet-toekomstbestendige locaties. De mogelijkheid voor incidentele nieuwvestiging biedt een alternatief voor het schrappen van de ontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg (2021).~~

~~Bestaande intensieve veehouderijen~~

~~In de praktijk kan het voorkomen dat een intensieve veehouderij al geruime tijd als zodanig bedrijfsmatig uitgeoefend wordt en ook over de vereiste milieuvergunning beschikt, maar niet (meer) als 'intensieve veehouderij' geregeld/bestemd blijkt te zijn in het omgevingsplan (voorheen: het bestemmingsplan), bijvoorbeeld wegens het ontbreken van een functieaanduiding 'intensieve veehouderij'.~~

~~De begripsomschrijving van 'nieuwvestiging intensieve veehouderij' en de daaraan gekoppelde uitzondering(sregel) voor 'bestaande intensieve veehouderij' beoogt te voorkomen dat gemeenten bij het alsnog planologisch regelen van een bestaande intensieve veehouderij (juridisch) onbedoeld~~

concept

concept

~~en onnodig tegen het nieuwvestigingsverbod intensieve veehouderij van de Omgevingsverordening aanlopen. Onder de Omgevingsverordening Limburg 2014 was een passende intensieve veehouderijregeling in een bestemmingsplan niet mogelijk, ondanks dat het bedrijf feitelijk nog steeds als intensieve veehouderij in gebruik was is en over de vereiste vergunningen beschikte. Dit kon c.q. kan onbedoeld beperkende gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Om naar de toekomst bij het opstellen of wijzigen van een omgevingsplan wel in een passende regeling te kunnen voorzien, is de definitie van 'nieuwvestiging van intensieve veehouderij' (Bijlage I) aangepast en is er een nieuwe definitie voor bestaande intensieve veehouderij toegevoegd aan de begripsbepalingen in Bijlage I.~~

~~Voor situaties waarbij sprake is van 'bestaande intensieve veehouderij' in de zin van deze Omgevingsverordening, geldt het nieuwvestigingsverbod van intensieve veehouderij niet. Daarbij maakt het geen verschil of het bedrijf is gelegen in een voormalig landbouwontwikkelingsgebied of niet.~~

~~In deze Omgevingsverordening wordt met 'bestaande intensieve veehouderij' een bedrijf bedoeld dat conform het op 1 juni 2004 geldende planologische regime (inclusief het overgangsrecht) met intensieve veehouderij in bedrijf was en daaraan voorafgaand de daarvoor benodigde milieuvergunning(en) heeft verkregen. Om aanspraak te kunnen maken op een positieve regeling in het omgevingsplan, moet de bedrijfsvoering van de intensieve veehouderij na 1 juni 2004 niet feitelijk zijn gestaakt, onderbroken of in strijd met de milieuwetgeving zijn voortgezet.~~

~~Voor de bepaling of sprake is van 'bestaande intensieve veehouderij' in de zin van de Omgevingsverordening wordt als peildatum 1 juni 2004 aangehouden. Dit is de datum van bekendmaking van het vroegere Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (op basis van de Reconstructiewet concentratiegebieden). In het Reconstructieplan werd de bekendmakingsdatum (1 juni 2004) aangehouden als uiterste datum waarop de milieuvergunning voor een intensieve veehouderij moest zijn verleend, wilde er sprake kunnen zijn van bestaande 'intensieve veehouderij' in de zin van het Reconstructieplan. Aan dit uitgangspunt (en de datum) wordt vastgehouden in de begripsbepalingen 'nieuwvestiging van intensieve veehouderij' en 'bestaande intensieve veehouderij'~~

~~Via de voorwaarden onder sub a. en b. wordt geborgd dat, wil er sprake kunnen zijn van 'bestaande intensieve veehouderij' in de zin van deze Omgevingsverordening, er op 1 juni 2004 sprake moet zijn geweest van een milieuhygiënisch en planologisch legale situatie. In het kader van de Wet milieubeheer gaat het daarbij om de vereiste milieuvergunning of melding. Bij planologisch legaal moet bijvoorbeeld worden gedacht aan een positieve bestemming, een vrijstellingsbesluit of een overgangsrechtelijke status.~~

~~Bij de beoordeling of sprake is van 'bestaande intensieve veehouderij' kent de Omgevingsverordening twee uitzonderingssituaties:~~

~~- indien de intensieve veehouderij op 1 juni 2004 geen wezenlijk onderdeel uitmaakte van de bedrijfsvoering valt ze niet onder de definitie. Deze uitzondering is opgenomen om te voorkomen dat (agrarische) bedrijven die ten tijde van de peildatum waren gericht op het houden van niet tot intensieve veehouderij gerekende diersoorten (zoals bijvoorbeeld een melkveebedrijf), maar waarbij tevens een beperkt aantal intensieve veehouderij-diersoorten aanwezig was (zoals enkele vleeskalveren of varkens) met een beperkte betekenis voor de bedrijfsvoering, óók als 'bestaande intensieve veehouderij' (moeten) worden aangemerkt en in een omgevingsplan dus een intensieve veehouderijfunctie kunnen krijgen. De Omgevingsverordening zou anders de mogelijkheid bieden om in het omgevingsplan te voorzien in een verplaatsing van het zwaartepunt van de bedrijfsvoering naar intensieve veehouderij, waarna een nieuwe, grootschaligere intensieve veehouderij-activiteit zou (kunnen) ontstaan. De 'bestaande intensieve veehouderij'-bepaling is opgenomen voor bedrijven waarbij intensieve veehouderij op de peildatum al een wezenlijk bedrijfsonderdeel was. Zonder deze bepaling lopen dergelijke bedrijven, zo leert de praktijk en de jurisprudentie, (juridisch) onbedoeld en onnodig tegen het nieuwvestigingsverbod voor intensieve veehouderij aan in het geval een gemeente dit planologisch wil regelen;~~

~~- In het geval de bedrijfsmatige uitoefening van de intensieve veehouderij na 1 juni 2004 is beëindigd of onderbroken is geweest valt deze niet onder definitie van bestaande intensieve veehouderij en daarmee wél onder het nieuwvestigingsverbod van artikel 10.1 van de Omgevingsverordening. De beëindiging of onderbreking heeft betrekking op de feitelijke bedrijfsvoering met betrekking tot intensieve veehouderij. Daaronder valt bijvoorbeeld niet een tijdelijke beëindiging van het houden van dieren die inherent is aan de bedrijfsvoering, zoals het leeghouden van stallen om milieuhygiënische redenen of die het gevolg is van een calamiteit (bijv. een stalbrand). Voor de termijn van onderbreking wordt een periode van een jaar of langer aangehouden. Daarmee wordt aangesloten bij de periode die ook in artikel 3.2.2, onder 3. van het Besluit ruimtelijke ordening is opgenomen~~

concept

(overgangsrecht voor gebruik van grond en bouwwerken). Tevens wordt op die manier voorkomen dat een kortstondige beëindiging van de bedrijfsvoering tot gevolg heeft dat geen toepassing kan worden gegeven aan de uitzonderingsregeling voor 'bestaande intensieve veehouderij'.

Van beëindiging intensieve veehouderij is wél sprake als verleende (milieu)vergunningen na 1 juni 2004 zijn ingetrokken of vervallen, ook als de bedrijfsvoering daarna is voortgezet. De feitelijke bedrijfsactiviteiten hadden dan immers gestaakt moeten worden. Onder 'krachtens de Wet milieubeheer benodigde vergunning' in de tenzij-bepaling (tweede gedachtestreepje) wordt voor de toepassing van deze definitie tevens begrepen de vergunning (het besluit) dat krachtens de daaropvolgende wetgeving daarvoor in de plaats is gekomen.

Voor zover het gaat om intensieve veehouderij waarvoor een meldingsplicht geldt op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, moet het bedrijf ingeval van een structurele beëindiging van de intensieve veehouderij van deze beëindiging een melding doen bij het bevoegd gezag. Ingeval van een dergelijke melding valt de intensieve veehouderij ook onder de tenzij-bepaling (tweede gedachtestreepje) en is er dus geen sprake van 'bestaande intensieve veehouderij' in de zin van deze Omgevingsverordening.

Kleinschalige initiatieven met landbouwhuisdieren

De Omgevingsvisie Limburg (2021) zet nadrukkelijk in op een transitie naar een meer toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie en de landbouwtransitie maakt daar onderdeel van uit. In het kader van de landbouwtransitie ziet de Provincie voor zichzelf vooral een faciliterende en stimulerende rol ten aanzien van initiatieven die bijdragen aan versterkende verdienmodellen voor de land- en tuinbouw, zoals landbouw gericht op maatschappelijke diensten, natuur- en/of landschapsinclusieve landbouw, agrarisch landschapsbeheer en voedselgemeenschappen. Denk hierbij aan het concept herenboeren, regionale afzet, korte ketens, hightech en gepersonaliseerd voedsel, gericht op een circulair agrofoodsysteem, uitgaande van de potentie in het gebied (zie o.a. par. 12.3 Omgevingsvisie Limburg 2021).

Om kansrijke kleinschalige initiatieven passend bij de landbouwtransitie-opgave te kunnen faciliteren, is de begripsbepaling van 'intensieve veehouderij' aangepast. Door initiatieven met geringe aantallen dieren uit te zonderen van deze begripsbepaling wordt ruimte gecreëerd voor de realisatie van dit soort initiatieven. In de begripsbepaling is daarbij een koppeling gemaakt met artikel 3.200, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal). Bovendien is de uitzondering alleen van toepassing als de locatie zich bevindt buiten het Natuurnetwerk Limburg en extensiveringsgebied intensieve veehouderij.

In artikel 3.200, tweede lid, van het Bal is vastgelegd dat het houden van rundvee, varkens, kippen en overige landbouwhuisdieren met de aldaar genoemde maximumaantallen, voor de toepassing van de Omgevingswet niet wordt beschouwd als een 'milieubelastende activiteit' in de zin van die wet. De wetgever gaat er dus vanuit dat het houden van de landbouwhuisdieren in die aantallen, dat wil zeggen:

a 10 stuks rundvee;

b 15 varkens;

c 350 kippen en

d 25 overige landbouwhuisdieren (met uitzondering van pelsdieren),

als zodanig in beginsel geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt.

De opsomming in artikel 3.200, tweede lid, van het Bal is cumulatief bedoeld: men mag dus 10 koeien + 15 varkens + 350 kippen + 25 overige landbouwhuisdieren houden, zonder dat dit als een milieubelastende activiteit wordt aangemerkt. Overschrijdt men voor een of meerdere categorieën van diersoorten deze maximumaantallen, dan valt het initiatief voor de toepassing van de Omgevingsverordening niét meer onder de uitzondering binnen de definitie van 'intensieve veehouderij'.

Een en ander impliceert tevens dat initiatieven passend binnen artikel 3.200, tweede lid, van het Bal geen intensieve veehouderij-aanduiding behoeven in een omgevingsplan. In geval deze bedrijven naderhand meer dan de aldaar genoemde aantallen dieren willen houden, herleeft alsnog het nieuwvestigingsverbod intensieve veehouderij met daarbij de optie van incidentele nieuwvestiging intensieve veehouderij (artikel 10.1, tweede lid).

concept

Veehouderij staat in paragraaf 3.6.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving benoemd als een 'milieubelastende activiteit', een activiteit die nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu (bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet). De in het Bal bedoelde nadelige gevolgen van veehouderij zijn met name emissies van ammoniak en fijnstof, geurhinder, verontreiniging van de bodem en lozingen.

Het feit dat een nieuw kleinschalig initiatief qua aantal en categorie dieren voldoet aan het bepaalde in artikel 3.200, tweede lid, van het Bal en daarmee dus als niet milieubelastend wordt gekwalificeerd, betekent overigens niet dat een dergelijke initiatief dus overal (d.w.z. overal buiten het Natuurnetwerk Limburg en de extensiveringsgebieden intensieve veehouderij) is toegestaan. Afhankelijk van de lokale omstandigheden kunnen er aanvullende vergunningplichten gelden. Bijvoorbeeld voor een omgevingsvergunning voor een Natura2000-activiteit vanwege de (stikstof)effecten op een nabijgelegen natuurgebied. Daarnaast kan er, afhankelijk van het initiatief, ook een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen of voor een omgevingsplanactiviteit aan de orde zijn. Of het starten en toestaan van een nieuw initiatief via een omgevingsplan daadwerkelijk mogelijk en aanvaardbaar is, moet dus niét alleen worden beoordeeld aan de hand van het bepaalde in artikel 10.1 van deze Omgevingsverordening. Van geval tot geval zal door de gemeente beoordeeld moeten worden of het initiatief (de activiteit) tevens past binnen de met het omgevingsplan beoogde 'evenwichtige toekenning van functies aan locaties' in de fysieke leefomgeving (zie art. 4.2 Omgevingswet). Dit criterium is ruimer dan het - voorheen - onder het Wet ruimtelijke ordening gehanteerde criterium 'een goede ruimtelijke ordening' en de gemeente moet daarbij rekening houden met alle, vanuit de fysieke leefomgeving, relevante belangen (óók provinciale belangen) en wet- en regelgeving/beleid.

Uiteindelijk zal - kortgezegd - aannemelijk moeten worden gemaakt dat er geen onaanvaardbare effecten zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit (zie ook art. 1.3 Omgevingswet). Dat geldt ook als het initiatief wordt mogelijk gemaakt via een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Artikel 3.200, tweede lid, van het Bal wijkt qua diersoorten enigszins af van de definitie van 'intensieve veehouderij' in Bijlage I bij Omgevingsverordening: 'het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuiken, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen, of parelhoenders'.

Artikel 3.200, tweede lid, van het Bal noemt ook 'rundvee'. Het bedrijfsmatig houden van rundvee, voor zover niet bedoeld voor de vleesproductie, valt niet onder de definitie van 'intensieve veehouderij' en is dus - als eventueel onderdeel van een nieuw initiatief - niet relevant voor de beantwoording van de vraag of het initiatief onder nieuwvestigingsverbod intensieve veehouderij van artikel 10.1 valt. Datzelfde geldt overigens ook voor de categorie 'overige landbouwhuisdieren' (art. 3.200, tweede lid 2, onderdeel d. Bal), voor zover het daarbij gaat om andere diersoorten dan die zoals genoemd in de definitie van 'intensieve veehouderij' (zie hiervoor). Een 'landbouwhuisdier' is in Bijlage I bij het Bal gedefinieerd als 'een zoogdier of vogel voor de productie van vlees, melk, wol, pels, eieren of veren of paarden of pony's voor het fokken'.

Een en ander laat uiteraard onverlet dat in voorkomende gevallen het aantal overig gehouden stuks rundvee en landbouwhuisdieren voor wat betreft hun effecten op de woon- en leefomgeving, het milieu, de natuur etc. (de fysieke leefomgeving), wél moet worden betrokken bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van het initiatief (zie vorige alinea).

Met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening Limburg (2021) zijn de landontwikkelingsgebieden (LOG's) vervallen en ook vanuit de bredere gedachte achter het voormalige Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (komen tot een integrale en gebiedsgerichte aanpak voor de intensieve veehouderij-problematiek) is er geen aanleiding om aan het nieuwvestigingsverbod intensieve veehouderij voor kleinschalige IV-initiatieven vast te houden. Zij kunnen de economische vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied bovendien zelfs versterken, destijds ook een van de doelstellingen van het Reconstructieplan.

Ruimte voor diervriendelijke initiatieven varkenshouderij

Naast kleinschalige veehouderijen wil de Provincie evenzeer initiatieven voor varkenshouderijen faciliteren waarbij sprake is van vrije weidegang en vrije uitloop. Als subcategorie van intensieve veehouderij onderscheiden varkensbedrijven zich van pluimveebedrijven door een aanmerkelijk geringere fijn stof uitstoot, met aldus geringere gezondheidseffecten voor omwonenden. Hetzelfde geldt voor de uitstoot van endotoxinen, Overige subcategorieën intensieve veehouderij zijn kwantitatief van aanzienlijk minder belang, en veelal beperkt van schaalgrootte. Derhalve wordt tevens 'varkenshouderij met vrije weidegang en vrije uitloop' uitgezonderd van de begripsbepaling 'inten-

concept

~~sieve veehouderij'. Dit is op overeenkomstige wijze gedaan als bij de 'kleinschalige veehouderij' door een afzonderlijke begripsbepaling op te nemen voor 'varkenshouderij met vrije weidegang en vrije uitloop'. Onder weidegang wordt verstaan: de uitloop van dieren op grasland waarbij het grasland ook op langere termijn duurzaam intact blijft. Dit betekent dat het aantal dieren niet zodanig groot mag zijn dat het grasland binnen afzienbare termijn teniet gaat als gevolg van te intensief gebruik. Tevens dient voldaan te zijn aan de huisvestingseisen van EU Verordening 2020/464 Erkenningseisen biologische producten, Bijlage I deel III. Uitloop van dieren op 'kale grond' is geen weidegang zoals bedoeld in deze begripsbepaling. De uitzondering geldt alleen als de varkenshouder zich buiten het Natuurnetwerk Limburg en buiten het extensiveringsgebied intensieve veehouderij bevindt. Bovendien dient er sprake te zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, met name ook de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft.~~

~~Vormverandering~~

~~In artikel 10.3, is een uitzondering opgenomen voor de zogenaamde vormverandering van een bouwvlak van intensieve veehouderij binnen een op de kaarten behorende bij deze verordening als extensiveringsgebied intensieve veehouderij aangewezen gebied.~~

~~In de partiële herziening van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (2006) was eveneens een uitzondering voor vormverandering opgenomen. Dit naar aanleiding van de vernietiging door de Raad van State (2005) van de eerdere algehele verbodsbepaling voor vormverandering van een bouwvlak van intensieve veehouderij in extensiveringsgebieden intensieve veehouderij, zoals verwoord in het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (2004) .~~

~~De uitzondering die in de partiële herziening van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg voor vormverandering was opgenomen, is in deze Omgevingsverordening is verankerd.~~

~~De aspecten die in geval van een beoogde vormverandering in ieder geval bij de integrale afweging moeten worden betrokken zijn landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur, woon-, werk- en leefklimaat en economische structuur. Dit als vertaling van de aspecten bedoeld in artikel 4 van de voormalige Reconstructiewet concentratiegebieden.~~

~~Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de regels met betrekking tot landbouw en natuurgebieden in de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.~~

~~Agglomeratielandbouw~~

~~In artikel 10.1, lid 3 is een uitzondering opgenomen voor de zogenaamde agglomeratielandbouw. Het gaat daarbij om IV-bedrijven waarbij de primaire agrarische productie geïntegreerd wordt met meerdere facetten van de agrarische productiekolom op één locatie. Bij deze veelzijdige bedrijven is een schaalvergroting waar te nemen. Zowel de veelzijdigheid als de schaalgrootte hebben een uitstraling op de omgeving. Bij agglomeratielandbouwbedrijven worden mogelijkheden voor het creëren van nieuwe samenwerkingsverbanden gezocht. Agglomeratielandbouwbedrijven zijn de proeftuinen voor een verdere innovatie door verwaarding en uitwisselen van stofstromen in het agrocomplex.~~

Veehouderij is de tak van de land- en tuinbouw die zich bezighoudt met het fokken, verzorgen en houden van dieren voor de productie van voedsel, (zoals vlees, melk en eieren), maar ook voor andere producten zoals leer en wol. In artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn veehouderijen aangewezen als milieubelastende activiteit. Het gaat om veehouderijen die onder de IPPC-richtlijn vallen, maar ook om het houden van landbouwhuisdieren dat niet onder de IPPC-richtlijn valt. Onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt niet het houden van kleine aantallen landbouwhuisdieren, namelijk tot ten hoogste:

- 10 stuks rundvee;
- 15 varkens;
- 350 kippen; en
- 25 overige landbouwhuisdieren.

Onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt ook niet het houden van landbouwhuisdieren alleen:

- voor natuurbeheer of beheer van de openbare ruimte;

- voor educatieve doeleinden; of
- bij onderzoeksinstellingen.

Onder een landbouwhuisdier verstaat de Omgevingswet een zoogdier of vogel voor de productie van vlees, eieren, melk, wol, pels of veren of een paard of pony voor het fokken Hieronder vallen ook de dieren die onderdeel zijn van de productieketen, zoals het houden van fokzeugen en moederdieren.

De instructieregels die betrekking hebben op veehouderijen zoals opgenomen in paragraaf 10.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg, gelden alleen als ze als milieubelastende activiteit zijn aangewezen. Deze instructieregels gelden dus niet voor de bovengenoemde kleine dieraantallen en doeleinden. Dit komt tot uitdrukking in het begrip 'veehouderij' zoals opgenomen in Bijlage I.

Het begrip 'intensieve veehouderij' wordt in deze (gewijzigde) instructieregels niet meer gehanteerd maar is vervangen door veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Dit zijn dezelfde landbouwhuisdieren die eerder onder het begrip 'intensieve veehouderij' vielen.

In het begrip 'intensieve veehouderij' was een uitzondering opgenomen voor het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten. Deze uitzondering geldt nog steeds, maar is nu in de betreffende artikelen opgenomen.

Enkele instructieregels gelden (ook) voor veehouderijen met andere landbouwhuisdieren. In bijlage I bij deze verordening is daarvoor een begripsomschrijving opgenomen waaruit blijkt dat hieronder wordt verstaan andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders.

Artikel 10.1 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

Eerste lid: Het uitgangspunt van artikel 10.1, het verbod op nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, vindt zijn grondslag in het provinciale beleid gericht op bescherming van landbouwgrond, het beperken van milieudruk, het voorkomen van leegstand van bestaande agrarische bebouwing en bouwvlakken en de borging van natuur- en leefomgevingsdoelen (zoals ook in de Omgevingsvisie Limburg is opgenomen).

Nieuwvestiging kan zowel de vestiging van een veehouderij op een nieuw agrarisch bouwvlak zijn als de vestiging op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij is gevestigd.

Het verbod opgenomen in het eerste lid is niet van toepassing in bepaalde situaties. Deze zijn uitgewerkt in de leden 2 tot en met 4. Het tweede lid bevat een algemene uitzondering op het verbod op nieuwvestiging en het derde en vierde lid bevatten specifieke uitzonderingen voor het primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied. Per zone gelden voorwaarden, die volgen uit het beleid voor zorgvuldig ruimtegebruik (zonering) en bescherming van gebiedskwaliteiten. Onderstaand wordt dit toegelicht.

Tweede lid: Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 . In die bepaling staat: De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd. Daarbij gelden de aanvullende voorwaarden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Het is ook van belang dat er sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse.

Verder moet de locatie gelegen zijn buiten het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied, de landelijke kernen en het extensiveringsgebied veehouderij en ook buiten waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

concept

concept

Door de uitzondering van het tweede lid worden veehouderijen met biologische huisvestingseisen gefaciliteerd. Dergelijke initiatieven zijn in de regel kleinschaliger van aard en spelen in op de maatschappelijke wensen op het vlak van onder andere dierenwelzijn, directe afzet aan consumenten en ruimtelijke kwaliteit. Overigens bieden deze regels ook ruimte voor veehouderijen op een grotere schaal. Daarom is het wel van belang dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, waaronder de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft. Het beoordelen of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt plaats aan de hand van geldende wettelijke normen en richtlijnen, zoals die voor geur, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarbij wordt niet alleen iedere factor afzonderlijk beoordeeld, maar wordt ook gekeken naar het cumulatieve effect van verschillende omgevingseffecten samen. Daarbij is het van belang dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen de belangen van initiatiefnemers en omwonenden. Waar nodig wordt maatwerk toegepast, zodat het woon- en leefklimaat niet alleen nu, maar ook op de langere termijn aanvaardbaar en toekomstbestendig blijft.

Ter bescherming van de omgevingskwaliteiten in kwetsbare gebieden (Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied, de landelijke kernen en het extensiveringsgebied veehouderij) wordt een nieuwvestiging ook daar niet toegestaan.

Het verbod op nieuwvestiging in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied sluit aan bij de regels over activiteiten in deze gebieden, opgenomen in hoofdstuk 4 van deze verordening.

Derde lid: Een nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in het primair landbouwgebied, die niet past binnen de voorwaarden van het tweede lid is mogelijk indien onderbouwd wordt dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Die worden hieronder toegelicht:

a. de huidige planvoorraad biedt geen ruimte

Leegstaande agrarische gebouwen zijn vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit, ondermijning en veiligheid een probleem en dus een provinciaal aandachtspunt. Door het hoge aantal stoppende agrariërs, dat naar verwachting de komende jaren nog verder toeneemt, neemt de leegstand en hiermee de opgave verder toe.

De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak. Bij de onderbouwing dient overigens ook gekeken te worden naar de plaatsgebonden toekomstbestendigheid en de afstand tot andere (gevoelige) functies van de potentiële planvoorraad.

Deze instructieregel maakt daarmee ook verplaatsing mogelijk, als de stikstofproblematiek is opgelost, en gefaseerde afbouw van intensieve veehouderij op de niet-toekomstbestendige locaties.

b. het initiatief draagt in positieve zin bij aan een beleidsmatige opgave voor de omgeving

Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Het is daarom van belang dat onderbouwd wordt dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In eerste instantie wordt dit op lokaal niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale belangen.

In het geval van een nieuw bouwvlak voor een veehouderij moet per saldo een kwalitatieve verbetering van het leefklimaat op gebiedsniveau plaatsvinden. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. In elk geval zal daarbij gekeken worden naar de milieubelasting en de mate waarin een oplossing wordt geboden voor een ruimtelijk,

concept

milieuhygiënisch of maatschappelijk knelpunt. In de instructieregels staat als voorwaarde een koppeling met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders.

c. Er een koppeling is met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders

In geval van een nieuwvestiging van een veehouderij kan, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, beëindiging van een andere veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders worden ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van een intensieve veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen. Voorwaarde daarbij is dat deze opties niet eerder zijn ingezet in het kader van een andere afspraak, regeling en/of overeenkomst.

Met het oog op een adequate borging van het bereiken van de verbetering van het leefklimaat, maakt het schrappen van de veehouderij-aanduiding op de te beëindigen locatie planologisch onderdeel uit van de planprocedure voor het mogelijk maken van het initiatief voor de nieuwvestiging. De wijziging van het omgevingsplan c.a. voor zover relevant voor de te beëindigen locatie moet(en) uiterlijk ten tijde van de planvaststelling geregeld zijn.

De eventuele herbestemming van de (te saneren) locatie zal wat betreft de toelaatbaarheid door het bevoegd gezag altijd aan het vigerende beleid en de regelgeving moeten worden getoetst en maakt, afhankelijk van de bestemmingskeuze, al dan niet onderdeel uit van de planprocedure voor het initiatief van nieuwvestiging. Eventuele waardevermeerdering van de 'uitruillocatie' door herbestemming (niet zijnde een veehouderijbestemming) staat los van de toepassing van deze regeling.

d. de locatie ligt niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied

Het verbod op nieuwvestiging in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied sluit aan bij de regels over activiteiten in deze gebieden, opgenomen in hoofdstuk 4 van deze verordening.

Vierde lid: Een nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied, die niet past binnen de voorwaarden van het tweede lid is mogelijk indien onderbouwd wordt dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

In de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied kan nieuwvestiging van een veehouderij enkel plaatsvinden op een bestaand bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd. Gezien de doelstellingen en opgaven in deze gebieden is nieuwvestiging op landbouwgrond niet toegestaan als er nog geen bestaand agrarisch bouwvlak is. Bestaande bouwvlakken dienen zoveel als mogelijk hergebruikt te worden. In verband met de betreffende doelstellingen en opgaven in deze gebieden dient aan onderstaande voorwaarden voldaan te worden:

a. het initiatief draagt in positieve zin bij aan een beleidsmatige opgave voor de omgeving;
b. er is een koppeling met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders; en
c. de locatie ligt niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Hierbij streven we naar een toekomstbestendige nieuwvestiging, waarbij rekening wordt gehouden met het gebied. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Dit geldt in het bijzonder voor dit lid, omdat het de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied betreft. Voor de nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het tweede lid.

Artikel 10.2 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren

Eerste lid: Het uitgangspunt van artikel 10.2, het verbod op nieuwvestiging van veehouderijen met andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, vindt zijn grondslag in het provinciale beleid gericht op bescherming van landbouwgrond, het beperken van milieudruk, het voorkomen van leegstand van bestaande agrarische bebouwing en bouwvlakken en de borging van natuur- en leefomgevingsdoelen (zoals ook in de Omgevingsvisie Limburg is opgenomen). Voor deze andere landbouwhuisdieren waren geen regels in de Omgevingsverordening opgenomen. Ook voor deze landbouwhuisdieren vinden we het belang dat over de toekomstbestendigheid van het initiatief wordt nagedacht, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen.

concept

Nieuwvestiging kan zowel de vestiging van een veehouderij op een nieuw agrarisch bouwvlak zijn als de vestiging op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij is gevestigd.

Het verbod opgenomen in het eerste lid is niet van toepassing in bepaalde situaties. Deze zijn uitgewerkt in de leden 2 tot en met 5. Het tweede lid bevat een algemene uitzondering op het verbod op nieuwvestiging en het derde en vierde lid bevatten specifieke uitzonderingen voor het primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied. Per zone gelden voorwaarden, die volgen uit het beleid voor zorgvuldig ruimtegebruik (zonering) en bescherming van gebiedskwaliteiten. Onderstaand wordt dit toegelicht.

Tweede lid: Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464. In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd. Daarbij gelden de aanvullende voorwaarden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving en dat sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse.

Verder moet de locatie gelegen zijn buiten het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied en de landelijke kernen.

Door de uitzondering van het tweede lid worden veehouderijen met biologische huisvestingseisen gefaciliteerd. Dergelijke initiatieven zijn in de regel kleinschaliger van aard en spelen in op de maatschappelijke wensen op het vlak van onder andere dierenwelzijn, directe afzet aan consumenten en ruimtelijke kwaliteit. Overigens bieden deze regels ook ruimte voor veehouderijen op een grotere schaal. Daarom is het wel van belang dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, waaronder de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft. Het beoordelen of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt plaats aan de hand van geldende wettelijke normen en richtlijnen, zoals die voor geur, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarbij wordt niet alleen iedere factor afzonderlijk beoordeeld, maar wordt ook gekeken naar het cumulatieve effect van verschillende omgevingseffecten samen. Daarbij is het van belang dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen de belangen van initiatiefnemers en omwonenden. Waar nodig wordt maatwerk toegepast, zodat het woon- en leefklimaat niet alleen nu, maar ook op de langere termijn aanvaardbaar en toekomstbestendig blijft.

Ter bescherming van de omgevingskwaliteiten in kwetsbare gebieden (Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied, de landelijke kernen en het extensiveringsgebied veehouderij) wordt een nieuwvestiging ook daar niet toegestaan.

Derde lid: Een nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren in het primair landbouwgebied, die niet past binnen de voorwaarden van het tweede lid is mogelijk indien onderbouwd wordt dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Die worden hieronder toegelicht.

a. de huidige planvoorraad biedt geen ruimte

Leegstaande agrarische gebouwen zijn vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit, ondermijning en veiligheid een probleem en dus een provinciaal aandachtspunt. Door het hoge aantal stoppende agrariërs, dat naar verwachting de komende jaren nog verder toeneemt, neemt de leegstand en hiermee de opgave verder toe.

De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande

concept

planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak. Bij de onderbouwing dient overigens ook gekeken te worden naar de plaatsgebonden toekomstbestendigheid en de afstand tot andere (gevoelige) functies van de potentiële planvoorraad.

Deze instructieregel maakt daarmee ook verplaatsing mogelijk, als de stikstofproblematiek is opgelost, en gefaseerde afbouw van intensieve veehouderij op de niet-toekomstbestendige locaties.

b. het initiatief draagt in positieve zin bij aan een beleidsmatige opgave voor de omgeving

Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden.

Vierde lid: Een nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied, die niet past binnen de voorwaarden van het tweede lid is mogelijk indien onderbouwd wordt dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied is alleen mogelijk op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met andere landbouwhuisdieren is gevestigd, met de voorwaarde dat het initiatief aantoonbaar een beleidsmatige opgave voor de omgeving is. In deze zones is het namelijk extra van belang om passende afwegingen omtrent landbouw, natuur, water, leefomgeving en andere maatschappelijke opgaven te maken. Bij een nieuwvestiging van een veehouderij op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij is gevestigd, in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied dient onderbouwd te worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het tweede lid.

Artikel 10.3 Instructieregels vergroting bouwvlak van een veehouderij

Eerste lid: De instructieregels over vergroting van het bouwvlak gelden voor alle vormen van veehouderij, dus zowel voor veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, als voor veehouderijen met andere landbouwhuisdieren. Het is namelijk van belang dat iedere veehouderij bewust is van de maatschappelijke opgaven in een gebied, met name als dit de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied betreft. Het uitgangspunt van het provinciale beleid is dat vergroting van het bouwvlak van veehouderijen niet wenselijk is, maar dit geldt niet voor het primair landbouwgebied. In de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied is vergroting van het bouwvlak alleen onder voorwaarden mogelijk. Onderstaand is dit nader toegelicht.

Tweede lid: Vergroting van het bouwvlak is toegestaan in het primair landbouwgebied. Er gelden geen randvoorwaarden vanuit provinciale instructieregels. Deze zone is immers aangewezen met het oog op mogelijkheden voor agrarische ontwikkeling en schaalvergroting van toekomstbestendige bedrijven. Hier staan agrarische belangen centraal en wordt actief ruimte geboden voor groei en modernisering van de sector.

Derde lid: In de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied is vergroting van het bouwvlak alleen mogelijk indien onderbouwd wordt dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Die worden hieronder toegelicht:

a. het initiatief draagt in positieve zin bij aan een beleidsmatige opgave voor de omgeving

Hieronder wordt verstaan dat vanuit de omgevingskwaliteiten afgewogen wordt of de ontwikkeling passend is bij de opgaven die voor het betreffende gebied gelden. Daarbij is een zorgvuldige afweging nodig van de in de omgeving aanwezige waarden. De Provincie Limburg vindt ruimtelijke kwaliteit en een kwalitatieve landschappelijk inpassing van belang. Specifiek in de groenblauwe landbouwzone en in het verwevingsgebied is het belangrijk dat de ontwikkeling van het bedrijf past binnen de ontwikkelingsrichting van een gebied. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken.

concept

b. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn

Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vergroting van het bouwvlak ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn.

c. de locatie ligt niet in het extensiveringsgebied veehouderij

De extensiveringsgebieden veehouderij zijn aangewezen ter bescherming van verzuringsgevoelige natuurgebieden.

Door middel van deze regels wordt een zorgvuldige afweging gemaakt die past bij de kernwaarden van elke zone.

Vierde lid: Het vierde en vijfde lid bevat een uitzondering op de regel van het derde lid dat vergroting van het bouwvlak nooit in het extensiveringsgebied veehouderij mag plaatsvinden. Het vierde lid bevat de uitzondering voor veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Vergroting van het bouwvlak is mogelijk als de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464. In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd. Daarnaast geldt de voorwaarde dat het woon- en leefklimaat niet in het geding komt.

Vijfde lid: Het vijfde bepaalt dat de regel van het derde lid waaruit volgt dat vergroting van het bouwvlak nooit in het extensiveringsgebied veehouderij mag plaatsvinden, niet geldt voor een veehouderij met andere landbouwhuisdieren.

Artikel 10.4 Instructieregels vormverandering bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

Eerste lid: Artikel 10.4 geeft de regels over de vormverandering van een bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, weer. De hoofdregel van artikel 10.4, is het verbod op vormverandering van het bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders in het extensiveringsgebied veehouderij.

Tweede lid: Er geldt een uitzondering voor veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 . In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.

Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.

Derde lid: Er is een andere uitzondering opgenomen in het geval de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vormveranderingen ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn. Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.

concept

WWWWW

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.4~~ 10.5 Instructieregel geitenhouderij

Deze paragraaf reguleert het oprichten en uitbreiden van een geitenhouderij door middel van een instructieregel die gemeenten in acht moeten nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Daarnaast bevat afdeling 10.2 voor een ieder geldende rechtstreeks werkende regels. Zowel de instructieregel van paragraaf 10.1.2 als de rechtstreeks werkende regels van afdeling 10.2 waren ook opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg 2014 (sinds 27 november 2019).

De geitenhouderij wordt gereguleerd omdat uit de rapporten 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' I, II en III blijkt dat een verhoogd statistisch risico bestaat op longontsteking binnen 2 km van een geitenhouderij. In Limburg is het met een aan de zekerheidgrenzende waarschijnlijkheid niet mogelijk om een geitenhouderij op te richten of uit te breiden zonder dat er binnen 2 km sprake is van gehinderden. Om het statistisch risico op longontsteking per direct te beperken voor de inwoners van Limburg is er een verbod voor het gehele grondgebied van Limburg.

Momenteel is vervolgonderzoek gaande naar de oorzaak van het statitisch verhoogde risico. Op basis van het voorzorgbeginsel wordt in deze paragraaf geregeld dat een geitenhouderij niet mag worden opgericht en worden uitbreidingen gereguleerd. Aangezien er nog geen duidelijkheid is over de oorzaak van het verhoogde risico op longontstekingen, maar er wel een vermoeden bestaat van een verband met ammoniak en fijnstof wordt mede bij deze twee componenten aangesloten.

De instructieregel geitenhouderij beperkt de mogelijkheden voor het oprichten, uitbreiden en veranderen van een geitenhouderij, evenals de omschakeling naar een geitenhouderij.

In het eerste lid is bepaald dat gemeenten geen omgevingsplannen mogen vaststellen die in strijd zijn met de in deze paragraaf gestelde instructieregel. Deze instructieregel geldt ook als beoordelingsregel voor aanvragen van omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (zie toelichting bij artikel 1.3).

In het tweede lid is bepaald dat voor 1 ~~juli 2029~~januari 2032 gemeenten een omgevingsplan moeten hebben vastgesteld waarin deze instructieregel is verwerkt. Deze datum is dermate ruim gekozen dat het volgende onderzoek naar longontstekingen in de nabijheid van geitenhouderijen kan worden afgewacht. Indien uit dat onderzoek volgt dat er geen causaal verband is tussen longontstekingen en de nabij gelegen geitenhouderijen zal deze instructieregel in heroverweging worden genomen.

XXXXX

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 10.1.3 Glastuinbouw

Artikel ~~10.5~~ 10.6 Instructieregel nieuwvestiging glastuinbouw

Voor de glastuinbouw ~~streven we~~streeft de Provincie Limburg een verdergaande concentratie en clustering na. ~~Dit doen we door~~Daarom wordt nieuwvestiging enkel ~~toe te staan~~toegestaan in de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw. De begrenzing van de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw in de Omgevingsverordening Limburg is een concrete invulling van de concentratiegebieden en projectvestigingsgebieden glastuinbouw uit het eerdere POL2006. Het is de nadere invulling die gemeenten in hun ruimtelijke plannen aan deze ~~zoekgebieden~~gebieden hebben gegeven.

Het telen van paddenstoelen en witlof in klimaatcellen valt niet onder de begripsbepaling glastuinbouw.

Artikel ~~10.6~~ 10.7 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw

~~We streven naar een geleidelijke afbouw van glastuinbouw op minder duurzame locaties. Dit betekent dat vergroting van een bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf niet is toegestaan in de Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel, met uitzondering van ontwikkelingen in het uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw.~~

concept

Eerste lid: De Provincie streeft naar een geleidelijke afbouw van glastuinbouw op minder duurzame locaties.

Zoals aangekondigd in de Omgevingsvisie Limburg is de Provincie voornemens het glastuinbouwbeleid te actualiseren. De Provincie neemt de regie om het beleid in samenwerking met de sector, gemeenten en stakeholders te herijken. Zowel het beleid voor de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw als voor de solitair gelegen glastuinbouwbedrijven valt onder deze herijking. Naar aanleiding van een beleidsaanpassing kan ook wijziging van de instructieregels en begrenzingen van gebieden in de Omgevingsverordening aan de orde zijn. Tot die tijd wordt de bestaande beleidslijn gehanteerd en vindt geen inhoudelijke wijziging van beleid plaats. Zo hanteren we de oorspronkelijke begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe Mantel. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat bestaande rechten behouden blijven. In de Omgevingsverordening Limburg 2021 werd voorheen het glastuinbouwbeleid gekoppeld aan de zone 'buitengebied'. In de Omgevingsvisie Limburg wordt deze zone niet meer gebruikt en om die reden is er gekozen voor de term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 1'. Daarnaast waren er in de voorgaande Omgevingsverordening Limburg regels gekoppeld aan het 'uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw' en deze term is in Omgevingsvisie Limburg ook niet meer van toepassing. Daarom is er gekozen voor de vervangende term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 2'. In beide gevallen betreft dit geen inhoudelijke wijziging van de werkingsgebieden. Het betreft alleen een naamswijziging.

Buiten de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw is doorgroei onder voorwaarden mogelijk in combinatie met sloop van bestaande kassen (eveneens buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw). De achterliggende gedachte van de instructieregel is het gelijktijdig verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van Limburg en het bieden van uitbreidingsruimte voor de glastuinbouw. Per saldo zal het totaal aantal hectares glas gelegen buiten de ontwikkelingsgebieden afnemen. De resterende bedrijven in het buitengebied dragen bij aan een kwaliteitsverbetering in het buitengebied en een toekomstgerichte, duurzame en op bundeling gerichte ontwikkeling van glastuinbouw.

Tweede lid: In uitbreidingsgebied glastuinbouw 1 geldt dat voor uitbreidingen tot en met 30.000 m² netto glastuinbouw geen verplichte sloop elders plaatsvindt. Pas bij uitbreidingen boven deze omvang moet voor iedere extra m² twee m² buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw worden gesloopt. Hiermee wordt ruimte geboden aan kleinschaligere kwaliteitsverbetering, terwijl grootschalige uitbreiding altijd gepaard gaat met sanering van overtollig of verspreid glas.

De voorwaarde bij deze ~~instructieregel~~regel is ten eerste dat het moet gaan om een toekomstbestendige locatie. Of een locatie een toekomstbestendige locatie is, wordt in eerste instantie op lokaal niveau afgewogen en is afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief ook passen binnen de provinciale belangen.

~~Ten tweede, bij uitbreidingen waarbij het totale areaal glas (nieuwe en bestaand samen) meer dan 30.000 m² netto glastuinbouw omvat, geldt dat er voor iedere 1 m² netto uitbreiding glastuinbouw boven de 30.000 m² (nieuw en bestaand) tevens 2 m² netto glastuinbouw buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt.~~

~~In het uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw geldt eveneens de eis van een toekomstbestendige locatie. Daarnaast dient er bij uitbreidingen voor iedere 1 m² netto uitbreiding glastuinbouw in dit gebied in alle gevallen 2 m² netto glastuinbouw buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw te worden gesloopt.~~

~~Het telen van paddenstoelen en witlof in klimaatcellen valt niet onder de begripsbepaling glastuinbouw.~~

Derde lid: In uitbreidingsgebied glastuinbouw 2 geldt deze verplichte sloopverplichting (voor iedere m² uitbreiding twee m² sloop buiten het ontwikkelingsgebied) bij elke uitbreiding, ongeacht de omvang. Dit gebied is dan ook nadrukkelijk bedoeld voor versterkte uitruil en actieve sanering.

De voorwaarde bij deze regel is ten eerste dat het moet gaan om een toekomstbestendige locatie. Of een locatie een toekomstbestendige locatie is, wordt in eerste instantie op lokaal niveau afgewogen en is afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief ook passen binnen de provinciale belangen.

YYYYY

Na sectie 10.1.3 worden twee secties ingevoegd, luidende:

concept

Paragraaf 10.1.4 Akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten

Artikel 10.8 Instructieregels nieuwvestiging van akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten

Eerste lid: Het uitgangspunt is dat nieuwvestiging van bedrijven gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische teelten niet wordt toegestaan. Deze keuze volgt uit het streven naar zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, het beschermen van landbouwgrond en het voorkomen van verdere ruimtelijke versnippering in het landelijk gebied. Gezien het grote aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken (zoals de veehouderijen, die deelnemen aan beëindigingsregelingen) is er geen noodzaak voor het toevoegen van nieuwe locaties. Het beleid is erop gericht bestaande bebouwing en bouwvlakken optimaal te benutten en herstructurering te bevorderen.

Tweede lid: Nieuwvestiging van een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren wordt alleen als uitzondering toegelaten in het primair landbouwgebied onder voorwaarden. Aangetoond moet worden dat er in de huidige planvoorraad geen ruimte is voor de gewenste ontwikkeling. De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (zoals starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop, uitbreiding of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak.

Daarnaast dient het initiatief in positieve zin bij te dragen aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Het is daarom van belang dat onderbouwd wordt dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. In eerste instantie wordt dit op lokaal niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale belangen.

In het geval van een geheel nieuw bouwvlak voor een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren moet per saldo een kwalitatieve verbetering van het leefklimaat op gebiedsniveau plaatsvinden. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Daarbij dient aangetoond te worden dat de nieuwvestiging bijdraagt aan de kwalitatieve verbetering van de leefomgeving. Dit laatste kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door sloop van leegstaande gebouwen elders in het buitengebied, het versterken van landschappelijke kwaliteit of het oplossen van lokale knelpunten. Hiermee zet de Provincie in op een zorgvuldige balans tussen agrarisch ondernemerschap en ruimtelijke en maatschappelijke doelen in het landelijk gebied.

Paragraaf 10.1.5 Vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) wordt uitgegaan van de brede term ‘verwaarding van mest en agrarische reststromen’. De regels in de Omgevingsverordening Limburg richten zich specifiek op vergisting van mest en plantaardige reststromen. Andere vormen van verwaarding, zoals opgenomen in de POVI, vinden met name op een ander schaalniveau plaats en de regulering hiervan kan beter plaatsvinden op het niveau van gemeenten.

Onze inzet is om de vergisting van dierlijke mest en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaatsvinden. Het beleid is er daarom op

concept

gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur, water en landschap te voorkomen.

We zetten daarbij in op de vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van plantaardige restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogasproductie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak.

Bovenstaande aanpak is van toepassing op alle categorieën vergisting. Er worden namelijk twee hoofdcategorieën onderscheiden:

- vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf (artikel 10.9);
- collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen (artikel 10.10).

Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

Deze vorm van mestvergisting is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied, onder de voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd (lid 2).

Onder aanvullende voorwaarden wordt deze vorm van mestvergisting ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan (lid 3). Bij de ontwikkeling van een dergelijk initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan en hoe het initiatief hier in positieve zin aan bijdraagt. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de Provinciale Omgevingsvisie hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt.

Voor de bepaling onder c is van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.

Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

Provinciaal beleid faciliteert collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven op bestaande of vrijkomende bouwvlakken in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone. Het is van belang dat de toekomstbestendigheid van het initiatief wordt onderbouwd, waarbij aandacht is voor ruimtelijke kwaliteit, leefklimaat, logistiek, regionale input, energie-inpassing en beperking van het aandeel reststromen. In de groenblauwe landbouwzone dient daarbij ook de bijdrage aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving onderbouwd te worden.

We hanteren geen afstandscriteria, maar het uitgangspunt is dat regionale mest binnen de regio wordt vergist. Hiermee wordt voorkomen dat er op grote schaal mest wordt aangevoerd, zodat milieu- en verkeersbelasting worden voorkomen en regionale kringlopen worden gestimuleerd. Daarnaast draagt deze regionale component bij aan een betere ruimtelijke inpassing en acceptatie en wordt de potentie voor lokale productie van groen gas en reductie van emissies maximaal benut. Zo ondersteunen we een circulaire landbouw en energietransitie op regionale schaal.

Wij vinden het van belang dat samenwerkende agrariërs hun commitment aan collectieve vergisting vastleggen in samenwerkingsovereenkomsten. Hiermee stimuleren we langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare vergisting van mest op regionale schaal.

Middels lid 3 willen we mogelijkheden bieden aan collectieve vergisting van dierlijke mest of van plantaardige restromen op bedrijventerreinen. Collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven kunnen zich namelijk ook vestigen op een bedrijventerrein.

ZZZZZ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 10.2 Regels over activiteiten: geitenhouderij

Deze afdeling is van toepassing op nieuwvestiging van geitenhouderijen en uitbreiding van geitenhouderijen. De regels van deze paragraaf gelden rechtstreeks voor een ieder.

In artikel ~~10.8~~10.13, eerste lid, onder a, is bepaald dat het niet is toegestaan om een nieuwe geitenhouderij te vestigen of uit te breiden ten opzichte van de referentiesituatie als in die geitenhouderij meer dan 25 geiten worden gehouden of na wijziging meer dan 25 geiten worden gehouden.

In de begripsbepalingen is verwoord wat onder "geitenhouderij" wordt verstaan (Bijlage I). Onder geitenhouderij wordt het mede houden van geiten verstaan. Dit wil zeggen dat eveneens gemengde veehouderijbedrijven en agrarische bedrijven, waarbinnen het houden van geiten niet de hoofdzaak van de bedrijfsvoering inhoudt, onder de definitie van geitenhouderij vallen. De regeling geldt voor de geitenhouderij als geheel, ongeacht de verschijning in de vorm van grondgebonden, intensief en biologisch. Met 'geiten' wordt de soortnaam bedoeld. Onder de term geitenhouderij valt dus ook de bokkenhouderij.

Onder "nieuwvestiging van een geitenhouderij" wordt verstaan: het gaan houden van geiten op een locatie waar nog geen geiten worden gehouden. Daaronder wordt ook het omschakelen/veranderen naar een geitenhouderij verstaan. Een voorbeeld van dit laatste is een verandering van het houden van kippen naar het (mede) houden van geiten. Er kan zodoende geen nieuwe geitenhouderij worden gevestigd.

Ook de reikwijdte van "uitbreiden van een geitenhouderij" is gedefinieerd in de begripsbepalingen. Onder uitbreiden worden veranderingen verstaan die een ander of groter ruimtebeslag voor een geitendierenverblijf met zich brengen, die leiden tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof. Tevens vallen hier het verplaatsen of vergroten van de geitenmestopslagcapaciteit of het vermeerderen van het aantal geiten onder. Binnen de bestaande dierenverblijven kunnen wijzigen worden doorgevoerd zolang deze niet het bestaande ammoniak- en fijnstofemissie plafond overschrijden. Dit betekent onder meer dat een wijziging binnen het bedrijf die niet het dierenverblijf raakt, niet onder het verbod valt (bijvoorbeeld het bijplaatsen van een voedersilo). In het geval een dierenverblijf van huisvestingssysteem wijzigt of van diercategorie wordt gewijzigd binnen de hoofdcategorie geiten valt dat alleen onder het verbod als de ammoniak en fijnstofemissie toeneemt of de mestopslag toeneemt. Dat betekent dat bijvoorbeeld het vervangen van een dak niet onder de verbodsbepaling valt. Ook de situatie waarin enkel het huisvestingssysteem wordt aangepast in die zin dat een andere erkende techniek wordt gehanteerd, valt buiten het verbod. Ook het wijzigen van diercategorie (bijvoorbeeld van opfokgeiten naar melkgeiten) waarbij dat niet gepaard gaat met het houden van meer geiten of een aantoonbare toename van ammoniak en fijnstofemissie of toename van mestopslag is uitgezonderd van het verbod.

De "referentiesituatie" is ook opgenomen bij de begripsbepalingen en is het vergunde of gemelde milieuplafond (milieutoestemming) op 20 december 2018. Dit is de datum waarop het eerste voorbereidingsbesluit geitenhouderijen in opdracht van Provinciale Staten is genomen.

De begrippen "huisvestingssysteem" en '"dierenverblijf" zijn omschreven in Bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze omschrijvingen gelden eveneens voor het gebruik van deze begrippen in de Omgevingsverordening (zie artikel 1.1, eerste lid).

In artikel ~~10.8~~10.13, eerste lid, is een ondergrens van 25 geiten opgenomen. Bij het houden van 25 geiten of meer op een locatie is het verbod van toepassing. Deze ondergrens sluit aan bij de milieubelastende activiteit 'veehouderij' als aangewezen in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van het tweede lid van dat artikel valt niet onder de aanwijzing het houden van ten hoogste 25 'overige landbouwhuisdieren'.

In artikel ~~10.8~~10.13, tweede lid is, onder andere met het oog op de rechtszekerheid, overgangsrecht opgenomen. Daarin wordt bepaald dat het verbod niet van toepassing is op vóór 20 december 2018 ingediende meldingen op grond van het Activiteitenbesluit en verleende omgevingsvergunningen en ter inzage gelegde ontwerpvergunningen.

AAAAAA

concept

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~10.10~~ 10.14 Ammoniakemissie dierenverblijven

Dit artikel waarborgt dat de beoogde afname van de achtergronddepositie, voor zover deze veroorzaakt wordt door stalemissies, op de gewenste manier afneemt. Op de ondernemer rust de verplichting om er zorg voor te dragen, dat iedere nieuwe, c.q. op wezenlijke onderdelen gewijzigde stal zal moeten voldoen aan de emissie(reductie)eisen uit deze regeling, die verder gaan dan de huidige eisen van de Omgevingswet (voorheen: het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij of ' AMvB Huisvesting). De intentie is dat voor intensieve veehouderijbedrijven de emissie per dierplaats met 85% daalt ten opzichte van traditionele stalsystemen.

Voor extensievere sectoren (rundvee) betreft dit 51% met weidegang en 70% bij permanent opstallen. Omdat niet voor alle sectoren systemen voorhanden zijn met dergelijk reductiepercentages, zijn in bijlage XII de nu redelijkerwijs haalbare emissiewaarden opgenomen die per 2030 haalbaar zullen zijn.

~~Artikel 10.10, eerste lid, onder a en b~~

Artikel 10.14 eerste lid, onder a en b Het uitgangspunt van de regels is dat de systematiek aansluit op het investeringsritme van de veehouderijen. Vaak in combinatie met een uitbreiding, investeert een veehouder in nieuwe stallen of in belangrijke renovaties van bestaande stallen. Op die momenten kan de investering worden benut voor emissiereducerende systemen die voldoen aan bijlage XII bij deze verordening. Bijlage XII met emissie(reductie)eisen wordt periodiek aangescherpt aan de stand der techniek. De combinatie van het investeren en aanscherpen van de emissiereductie-eisen leidt stapsgewijs naar de reductiedoelstellingen waaraan alle stallen op 1 januari 2030 moeten voldoen.

Momenten waarop de bedrijfsontwikkeling leidt tot de bouw van nieuwe stallen en/of het renoveren van bestaande stallen zijn de momenten waarop geïnvesteerd kan worden in het toepassen van emissiereducerende systemen. Daarbij is een duidelijk koppeling gemaakt met de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen. Wanneer voor de nieuwbouw of renovatie van stallen een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen nodig is, dan moet deze betreffende nieuwe stal voldoen aan bijlage XII bij deze verordening.

Wanneer er een renovatie van een bestaande stal plaatsvindt waar een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen nodig is (bijv. bij het vervangen van de kap na schade), en waarbij door de wijziging er geen wijziging in de 'Rav-code' plaatsvindt, dan valt deze renovatie niet onder definitie van nieuwe stal.

Onder de Omgevingswet is de 'Rav-lijst', de bijlage behorende bij artikel 2 van de voormalige Regeling ammoniak en veehouderij, opgenomen in de bijlage V bij de Omgevingsregeling.

~~Artikel 10.10, eerste lid, onder c~~

Artikel 10.14, eerste lid, onder c Dit onderdeel bevat bepaalde emissiearme systemen binnen en buiten de stal, het veranderen van putten en roostervloeren, het installeren van ventilatie- en klimaatsystemen, luchtwassers of biofilters. Deze systemen, die zijn opgenomen in bijlage XI van de Omgevingsverordening, vragen een dermate investering dat, gezien de eis om in 2030 te voldoen aan de technische eisen uit bijlage XII en het doel van de verordening van een algemeen dalende trend in ammoniakdepositie, deze ook zonder bouwvergunning moeten voldoen aan de emissie(reductie)eisen uit de verordening. Ook het aanleggen, aankoppelen of installeren van zo'n systeem aan een bestaande stal leidt met deze verordening tot het beoordelen van deze stal als nieuwe stal.

In het Provinciaal Blad 2010/40 is aangekondigd dat de technische eisen uit de verordening met terugwerkende kracht vanaf 23 juli 2010 gaan gelden voor bedrijven met varkens en kippen. In de aankondiging is een "nieuwe stal" gedefinieerd als een na 22 juli 2010 nieuw opgericht dan wel geheel of gedeeltelijk gerenoveerd dierenverblijf waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is. Door wijziging in de regelgeving na de aankondiging is niet in alle gevallen een bouwvergunning/omgevingsvergunning noodzakelijk voor de in bijlage XII genoemde emissiearme technieken. Voor bedrijven die in de periode tussen 23 juli 2010 en het vaststellen van de verordening hebben geïnvesteerd in de genoemde technieken zonder dat is voldaan aan de technische vereisten uit bijlage XII zal in voorkomende gevallen per individueel geval door middel van een zorgvuldige belangenafweging worden beoordeeld of toepassing kan worden gegeven aan

concept

de in artikel ~~10.11~~10.15 van de verordening opgenomen mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

De stalnormen opgenomen in de bijlage zullen regelmatig aangepast worden aan de technische ontwikkelingen op basis van de landelijke lijst met emissiefactoren van bijlage V van de Omgevingsregeling (voorheen: bijlage bij artikel 2 van de Regeling ammoniak en veehouderij. Daarnaast zijn situaties denkbaar dat technieken nog niet opgenomen zijn op deze lijst, maar wel perspectiefrijk zijn. Ook in deze gevallen kan de bijlage worden aangepast.

Voor het aanpassen van de bijlage kan advies worden ingewonnen bij onafhankelijke deskundigen. Ook indien niet duidelijk is hoe in een concreet geval een bepaalde technische voorziening zich verhoudt tot de reductietaakstelling uit het eerste lid kan advies worden ingewonnen bij onafhankelijke deskundigen. De provincies Noord-Brabant en Overijssel hebben voor het beoordelen van stalsystemen en het geven van advies inzake het aanpassen van de stalnormen een commissie van deskundigen benoemd.

~~**Wijziging ten opzichte van Omgevingsverordening Limburg 2014**~~

~~De diercategorieën zijn aangepast en tevens is er een kolom bijgevoegd met maximale emissie vanaf 1 januari 2030 (de laatste kolom). Dit zijn reductiepercentages die dan haalbaar zullen zijn met de betreffende technieken die dan voorhanden zijn.~~

~~De in de bijlage opgenomen reducties zijn percentages die gelden ten opzichte van de traditionele emissies (overige huisvestigingssystemen), zoals opgenomen in bijlagen V en VI van de Omgevingsregeling (voorheen: bijlage bij artikel 2 van de Regeling ammoniak en veehouderij). De bijbehorende emissiefactor is de emissie uitgedrukt in het aantal kilogrammen ammoniak per dierplaats per jaar dat maximaal is toegestaan.~~

Artikel 10.14, derde lid Met de reductie van stikstofdepositie wordt een bijdrage geleverd aan het herstel van Natura 2000- gebieden. Op basis van artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn zijn lidstaten verplicht om passende maatregelen te nemen. De reductie van stikstofdepositie die wordt behaald met dit artikel wordt ingezet als een passende maatregel waarmee wordt voldaan aan de verplichting van artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn.

De tekst van het toegevoegde lid 3 geeft aan dat het verboden is om de reductie van stikstofdepositie die als gevolg van het eerste of tweede lid plaatsvindt te gebruiken voor intern salderen of extern salderen. Het gaat dus om de ruimte die verplicht wordt te reduceren op basis van artikel 10.14 van de verordening.

Op het moment dat een systeem meer reduceert dan verplicht in dit artikel zou dat extra deel wel ingezet kunnen worden voor intern salderen. Daarvoor is dan wel een vergunning nodig, ook bij intern salderen. Op dit moment is vergunningverlening echter vrijwel niet mogelijk. Als op termijn een geborgd maatregelenpakket voor stikstofreductie en natuurherstel in uitvoering is, verwachten we vergunningverlening voor intern en extern salderen weer mogelijk te maken in het betreffende gebied. Daarmee kan op dat moment voldaan worden aan de zogenaamde additionaliteitsvereiste. Het Limburgs Offensief Stikstof is gericht op dit maatregelenpakket. Artikel 10.14 van de verordening is hiermee één van de maatregelen om te komen tot een geborgde stikstofreductie.

Artikel 10.14, vierde lid Er zijn bijzondere situaties denkbaar waarin duidelijk is, dat niet aan de verordening voldaan kan worden en het ook niet redelijk is dit te vereisen. Dergelijke omstandigheden kunnen zijn gelegen in persoonlijke omstandigheden van de aanvrager, zoals financiële nood van de onderneming, serieuze medische nood of andere schrijnende persoonlijke omstandigheden. Daarnaast valt hierbij te denken aan ondernemers die als gevolg van het ontbreken van nog niet bewezen effectieve innovatieve stalsystemen niet in staat zijn om te voldoen aan het bepaalde in het tweede lid. Het is niet de bedoeling om met de toepassing van deze verordening het onmogelijke te verlangen van ondernemingen. Het is daarom in dergelijke gevallen aan gedeputeerde staten om op basis van een integrale afweging te besluiten het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken. Na vaststelling van de verordening zullen GS via een beleidsregel nader invulling geven aan deze bevoegdheid.

BBBBBB

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

concept

concept

Artikel ~~10.11~~ 10.15 Maatwerkvoorschriften

Er zijn bijzondere situaties denkbaar, waarin duidelijk is, dat niet aan de verordening voldaan kan worden en het ook niet redelijk is dit te vereisen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan vee dat vanwege cultuurhistorisch-educatief/museaal oogpunt gehouden wordt of een veebedrijf dat zijn vee inzet voor het beheer van het Natura 2000 gebied. Tevens kan het voor de noodzakelijk zijn dat er proefstallen worden gebouwd waarbij nog niet voldaan kan worden aan de eisen uit bijlage XII. Het is in dergelijke gevallen aan Gedeputeerde Staten om op basis van een integrale afweging te besluiten of van de verordening kan worden afgeweken door middel van het stellen van maatwerkvoorschriften.

Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van de in artikel ~~10.11~~10.15 opgenomen mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.

De tekst van het toegevoegde lid 3 geeft aan dat het verboden is om de reductie van stikstofdepositie die als gevolg van het eerste of tweede lid plaatsvindt te gebruiken voor intern salderen of extern salderen. Het gaat dus om de ruimte die verplicht wordt te reduceren op basis van artikel 10.14 van de verordening.

Op het moment dat een systeem meer reduceert dan verplicht in dit artikel zou dat extra deel wel ingezet kunnen worden voor intern salderen. Daarvoor is dan wel een vergunning nodig, ook bij intern salderen. Op dit moment is vergunningverlening echter vrijwel niet mogelijk. Als op termijn een geborgd maatregelenpakket voor stikstofreductie en natuurherstel in uitvoering is, verwachten we vergunningverlening voor intern en extern salderen weer mogelijk te maken in het betreffende gebied. Daarmee kan op dat moment voldaan worden aan de zogenaamde additionaliteitsvereiste. Het Limburgs Offensief Stikstof is gericht op dit maatregelenpakket. Artikel 10.14 van de verordening is hiermee één van de maatregelen om te komen tot een geborgde stikstofreductie.

CCCCCC

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 11 ~~Cultureel erfgoed~~ Herbenutting monumentale gebouwen

DDDDDD

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 11.1 Instructieregels herbenutting monumentale ~~en beeldbepalende~~ gebouwen

EEEEEE

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 11.1 ~~Herbenutting van~~ Instructieregels herbenutting monumentale ~~en beeldbepalende~~ gebouwen

~~Dit artikel betreft een motiveringsplicht voor omgevingsplannen inzake de herbenuttingsmogelijkheden van leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen. Het doel van de instructieregel is de stimulering van de herbenutting van leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen.~~

~~Zowel in het stedelijk gebied als landelijk gebied hebben we steeds vaker te maken met leegstaande of leegkomende bebouwing. Daarbij gaat het vaak om leegstaande woningen, bedrijfsgebouwen, kantoren, agrarische bebouwing, scholen, winkels etc. Een aspect dat daarbij onze bijzondere aandacht heeft is de leegstand van monumentale en beeldbepalende gebouwen en het zoeken van herbenuttingsmogelijkheden voor dit soort bijzondere gebouwen.~~

~~In bijlage I bij deze verordening is de volgende omschrijving van monumentale gebouwen opgenomen: 'monumentale gebouwen: de op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermde monumenten (rijksmonumenten), en de in een omgevingsplan opgenomen gebouwen van plaatselijk of~~

concept

~~regionaal belang'. Beeldbepalende gebouwen zijn in bijlage I omschreven als 'gebouwen met historische karakteristieken of deel uitmakend van een beschermd stads- of dorpsgezicht. Het begrip 'stads- en dorpsgezichten' is omschreven in bijlage I bij de Omgevingswet~~

~~Herbenutting van monumentale en beeldbepalende gebouwen kan bijdragen aan de instandhouding van de betreffende gebouwen zelf, maar ook aan het behoud of verbeteren van het woon- en leefklimaat in de steden en dorpen waar dit aan de orde is. De opgave in artikel 11.1 bevat een inspanningsverplichting voor gemeenten. Deze houdt in dat bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld kantoren, woningbouw, bedrijventerreinen, detailhandel, land- en tuinbouw, vrije tijdseconomie/verblijfsaccommodaties in eerste instantie naar leegstaande monumentale en, indien dit geen resultaat heeft, vervolgens naar leegstaande beeldbepalende gebouwen wordt gekeken en deze ook zoveel mogelijk hiervoor worden benut. Bij nieuwe ontwikkelingen gaat het niet alleen om nieuwbouw, uitbreiding en herstructurering van terreinen of bebouwing, maar ook om functiewijzigingen waarbij de nieuwe functie in een gebouw wordt ondergebracht.~~

~~Waar het gaat om het zoeken naar herbenuttingsmogelijkheden kent artikel 11.1 een nadrukkelijke voorkeursvolgorde: eerst komen de leegstaande monumentale gebouwen voor (een beoordeling op de mogelijkheid van) herbenutting in aanmerking en wanneer dit geen resultaat oplevert, de leegstaande beeldbepalende gebouwen.~~

~~De vraag binnen welk gebied naar leegstaande monumentale of beeldbepalende gebouwen gezocht moet worden, wordt bepaald door de functie van het gebouw en het verzorgingsgebied. In beginsel is het voldoende dat binnen de eigen gemeentegrens naar eventuele mogelijkheden wordt gezocht. In voorkomende gevallen - bijvoorbeeld als de nieuwe functie een regionaal verzorgingsgebied heeft- dient ook naar mogelijkheden buiten de eigen gemeentegrens te worden gekeken. De Provincie is graag bereid om in voorkomende gevallen mee te denken over maatregelen die noodzakelijk zijn om een monumentaalgebouw of locatie geschikt te maken voor een andere functie. Verder zijn voorkomende rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten uiteraard te raadplegen in de Erfgoedkaart Limburg welke ontwikkeld is door de gemeenten in Limburg en de Provincie Limburg.~~

~~Bij de beoordeling van een ruimtelijk plan wordt door de Provincie tevens bekeken op welke wijze de gemeente invulling heeft gegeven aan haar inspanningsverplichting met betrekking tot het zoeken naar herbenuttingsmogelijkheden voor leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen.~~

Artikel 11.1 is aangepast ten opzichte van de thans geldende Omgevingsverordening om de uitvoerbaarheid te verbeteren. In die verordening ontbreekt een duidelijk uitleg van de gevraagde motivering. In de onderstaande toelichting is deze uitleg wel gegeven. De toelichtende tekst bevat, mede door specifieke situaties te benoemen, meer houvast voor de toepassing van de motiveringsplicht. Hiermee voorkomen we dat, voor dit artikel, alle plannen moeten worden toegezonden ter beoordeling van de provinciale belangen. Door bij iedere nieuwe activiteit een lijst met leegstaande monumentale gebouwen toe te voegen, kan de motivering op basis van actuele kennis opgesteld worden.

Een nieuwe functie voor leegstaande monumentale gebouwen is essentieel voor de instandhouding van deze gebouwen en het behoud van de cultuurhistorische waarden die ze vertegenwoordigen. Ook kan het behoud van die gebouwen bijdragen aan het behoud of de verbetering van het woon- en leefklimaat in steden en dorpen. De instructieregel in dit artikel heeft tot doel te stimuleren dat bij planvorming actief de mogelijkheden worden onderzocht die leegstaande monumentale gebouwen bieden voor het onderbrengen van de nieuwe activiteit. Waar in deze afdeling wordt gesproken over 'monumentale gebouwen', worden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten bedoeld. De instructieregel in deze afdeling stuurt aan op een proactieve praktijk ten aanzien van de herbenutting van leegstaande monumentale gebouwen, waarbij de gemeente een overzicht heeft van de leegstaande monumenten in haar gemeente.

Artikel 11.1, eerste lid Een omgevingsplan dat een nieuwe activiteit toestaat motiveert daarbij het mogelijk hergebruiken van leegstaande monumentale gebouwen in de betreffende gemeente. Het betreft dan potentieel her te bestemmen monumentale gebouwen in de directe nabijheid van het plangebied. Met 'nabijheid' bedoelen we in dezelfde wijk of hetzelfde dorp. De motivering omvat de afweging waarom voor de betreffende functie geen leegstaand monumentaal gebouw in de nabijheid van het plangebied herbenut wordt. Bij nieuwe activiteiten met een beperkte omvang, bijvoorbeeld de omvang van een enkele woning of winkel, volstaat een korte motivering dat de mogelijkheid van herbenutting van een monument is onderzocht en de reden dat herbenutting daarvan niet opportuun is. Een omgevingsplan voor een omvangrijke nieuwe activiteit dient voorzien

te zijn van een uitgebreidere beschrijving van het gevolgde proces en de gemaakte afwegingen bij de keuze uit alternatieve locaties.

Artikel 11.1, tweede lid De genoemde motivering onder het eerste lid van dit artikel bevat vanaf uiterlijk 1 januari 2032 een gemeentelijk overzicht van monumentale gebouwen die, vanwege de huidige leegstand, in aanmerking kunnen komen voor herbestemming. Dit overzicht maakt vanaf die datum vast onderdeel uit van het omgevingsplan. Het overzicht van leegstaande monumentale gebouwen helpt de gemeente in het formuleren van de motivatie die onder lid 1 gevraagd wordt. Het overzicht maakt dat de motivatie gebaseerd is op lokale kennis en inzicht van de leegstand van monumentale gebouwen.

Artikel 11.1, derde lid Tot 1 januari 2032 volstaat de gevraagde motivering ten aanzien van herbenutting van monumentale gebouwen uit het eerste lid. Na die datum dient het overzicht uit het tweede lid meegenomen te worden in die motivering. Op deze wijze is er een overgangsperiode om leegstaande monumenten op te nemen in het omgevingsplan.

FFFFFF

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 12 Wonen, werken en recreëren

Afdeling 12.1 Instructieregels wonen

Artikel 12.1 Algemene instructieregels wonen

Het wetsvoorstel voor de Wet versterking regie volkshuisvesting zal de provincie de bevoegdheid geven om meer regie op woningbouw te nemen. Doordat de Omgevingswet de provincie de mogelijkheid geeft om instructieregels ten aanzien van de inhoud van het omgevingsplan in de omgevingsverordening op te nemen, zijn deze instructieregels voor de provincie een middel om meer regie op woningbouw te nemen. De instructieregels zorgen er namelijk voor dat de juiste plannen voor de juiste woningen in Limburg worden opgenomen om daarmee het provinciale belang “de juiste woning op de juiste plek en voldoende betaalbare woningen” te kunnen garanderen.

Artikel 12.1, eerste lid: De Provincie vraagt van gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing (SIO) op te nemen in de motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Onder het toevoegen van een of meerdere woningen in dit artikel en de volgende artikelen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan. Een gemeente kan voor het opstellen van de SIO aansluiting zoeken bij of putten uit bestaande vastgestelde documenten. De SIO is onderdeel van de motivering van het besluit om een of meer woningen toe te voegen. Voor een voldoende draagkrachtige onderbouwing is het van belang dat de SIO zelfstandig leesbaar is en dat informatie uit verschillende bestaande documenten wordt samengebracht in één document en niet wordt verwezen naar andere documenten. Dit ene document dient te voldoen aan de gevraagde inhoud. Indien bestaande documenten hier niet volledig in voorzien, dient hier vanzelfsprekend op aangevuld te worden. Uit de motivering moet enerzijds blijken welk gedeelte van de woningbouwopgave (gebaseerd op de 10-jarige programmering die met de provincie is afgestemd) in het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden en anderzijds welk gedeelte niet en waarom dan niet. De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde SIO moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente en de gehele woningbouwopgave.

De Provincie vraagt gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de toevoegingen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Plannen dienen vanaf de initiatieffase geregistreerd te worden in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Bij het opstellen van de SIO houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in de Omgevingsvisie Limburg: onder andere het zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte en voorraden, ontwikkelingen binnenstedelijk vóór ontwikkelingen buitenstedelijk en het versterken van het bebouwd gebied en het landelijk gebied.

De SIO kan locaties bevatten die uiteenlopen in de mate van concreetheid, zekerheid en ontwikkelingsfase. Indien voor een locatie over het aantal woningen nog geen overeenstemming is tussen overheden, ontwikkelaar en/of andere betrokkenen - bijvoorbeeld omdat er nog geen ontwerpend onderzoek in het kader van ruimtelijke kwaliteit is uitgevoerd – is sprake van een indicatie van de aantallen woningen. Voor dergelijke locaties kan een bandbreedte van het aantal woningen worden

concept

opgenomen. Zodra de overeenstemming er wel is, kan dit worden opgenomen bij de actualisatie van de woningbouwprogrammering als onderdeel van het Volkshuisvestingsprogramma. Dit vindt dan eveneens zijn weerslag in de SIO.

Ook voor kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld kavelsplitsing, woningsplitsing, mantelzorgwoning voor één enkele woning) die op voorhand niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends of maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal initiatieven dat zich mogelijk zal aandienen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.

Artikel 12.1, tweede lid: De voorwaarden waaraan de samenhangende integrale onderbouwing voor het gehele grondgebied van een gemeente moet voldoen, zijn in het tweede lid opgenomen. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.1, tweede lid, onder a: Van een gemeente wordt gevraagd om op een kaart in beeld te brengen welke potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw er zijn binnen de gemeente. Ook wordt gevraagd om een toelichting te geven op de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van deze potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw. Uit de toelichting moet blijken waarom er wel of niet gekozen wordt voor een bepaalde ontwikkellocatie (kansen en belemmeringen), rekening houdend met de mogelijkheden om in de hoogte te bouwen (dichtheid) en niet enkel in de breedte. Daarnaast dient de toelichting inzichtelijk te maken aan welke woningbouwontwikkeling een gemeente prioriteit geeft en waarom.

Artikel 12.1, tweede lid, onder b: Bij het in beeld brengen van de potentiële ontwikkellocaties dienen gemeenten rekening te houden met de door hen op te stellen woningbouwprogrammering. De provincie bepaalt op basis van een woningbehoefteonderzoek, dat elke 3 jaar herijkt wordt, de netto woningbouwopgave per woningbouwregio. Gemeenten bepalen in regionaal verband en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen (waaronder het gemeentelijke woningbehoefteonderzoek) voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave. Gemeenten houden hierbij niet alleen rekening met de te realiseren woningaantallen, maar ook met de betaalbaarheidseisen. De programmering dient per gemeente te worden vastgesteld en te zijn afgestemd met de gemeenten binnen de woningbouwregio waartoe de gemeente behoort. De programmering vormt een onderdeel van de samenhangende integrale onderbouwing en beslaat een programmeringsperiode van tien jaar.

Artikel 12.1, tweede lid, onder c: Van gemeenten wordt gevraagd om in de SIO ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van transformatielocaties, herstructureringslocaties en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen.

Bij ‘transformatielocaties’ kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het realiseren van appartementen in een voormalige winkel. Bij ‘herstructureringslocaties kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing, sloop, en samenvoeging van bestaande woningen. Er wordt gevraagd om een toelichting over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties en herstructureringslocaties voor de woningbouwopgave.

Voor wat betreft de woningbouwpotentie van onbebouwde plekken kan worden gedacht aan verdichting binnen een ruim opgezette woonwijk of aan het benutten van braakliggende percelen.

Door de onbenutte mogelijkheden te onderzoeken en vervolgens wél te benutten, wordt ook voldaan aan de Limburgse principes van duurzaam omgaan met de schaarse ruimte en voorraden én het versterken van het bebouwd en landelijk gebied. Bij de analyse van de mogelijkheden voor aanvullende woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen dient evenwel een goede afweging te worden gemaakt ten opzichte van andere belangen zoals klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving.

Met het benutten van deze onbebouwde plekken, de transformatielocaties en herstructureringslocaties kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied ten behoeve van kwaliteitsverbetering van de leefomgeving.

Artikel 12.1, tweede lid, onder d: Het betreft hier de woningbouwplannen die zijn voorzien in het landelijk gebied in de vorm van een ‘straatje erbij’ en in een aantal gevallen in de vorm van uitleglocaties. Het gaat hier met name om locaties in het verwevingsgebied.

concept

concept

Artikel 12.1, tweede lid, onder e: Het betreft hier de beoogde locaties van ruimtelijke knelpunten die in diverse artikelen in Hoofdstuk 12 worden benoemd. Voor zoverre dergelijke locaties nog niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends en maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal en soort locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt zich mogelijk in de toekomst kan voordoen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.

Artikel 12.1, derde lid: De gevraagde samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, ziet op een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Het kan gaan om een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Met ingang van 1 januari 2032 verplicht de Omgevingswet alle gemeenten om een volledig omgevingsplan te hebben dat voldoet aan alle eisen van de wet. Met ingang van die datum dient de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in het eerste en tweede lid van artikel 12.1, onderdeel uit te maken van de motivering van het omgevingsplan.

Artikel 12.1, vierde lid: Bij de wijziging van een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van woningen wordt de termijn vastgelegd waarbinnen de functie wonen zal worden herzien als de woningen dan nog niet gerealiseerd zijn, met als gevolg voortzetting of toedeling van een andere passende functie. De gewenste realisatietermijn voor woningbouw betreft 3 jaar. Indien de functie wonen niet is gerealiseerd binnen deze 3 jaar, dan wordt de functie heroverwogen. Indien niet (meer) passend bij de actuele woonbehoefte, vindt de toedeling van een andere functie plaats. De termijn van 3 jaar is voor het overgrote deel van de woningbouwinitiatieven uitvoerbaar. Het is aan de gemeente om in de motivering van het omgevingsplan de voorzienbaarheid van woningbouw op te nemen, op een voor haar passende wijze. Hierbij dient ook het moment van heroverweging, namelijk iedere 3 jaar dat de woningbouwprogrammering wordt herijkt, te worden opgenomen. De herijking van de programmering is het meest geschikte moment om te kijken naar de onbenutte planvoorraad, aangezien hierbij de woningbouwbehoefte integraal wordt afgewogen ten opzichte van de bestaande woonvoorraad en de toekomstige nieuwe woningbouwplannen.

Artikel 12.1, vijfde lid: De Provincie vraagt, net als het Rijk, van de gemeente om haar plannen goed en tijdig (vanaf de initiatieffase) te registreren in de plancapaciteitsmonitor, zodat ontwikkelingen in de plancapaciteit en woningbouwrealisaties goed gemonitord worden. De registratie van woningbouwplannen vindt plaats via een door de provincie beschikbaar gestelde monitoringsapplicatie. Afdeling 16.5 heeft betrekking op deze monitoring.

Er wordt voor de registratiewijze aansluiting gezocht bij de PPM (Publiek-private monitor), die de volgende 4 fases onderscheidt: een initiatieffase, planfase, vergunningsfase en realisatiefase. (Bron: Samen aan het stuur! Handleiding voor een effectieve Publiek-Private Monitor (PPM)). Een project wordt geregistreerd (vanaf de initiatieffase) in de plancapaciteitsmonitor wanneer gemeente en ontwikkelende partijen een principeovereenkomst hebben. Denk aan een akkoord intaketafel, een principeakkoord van burgemeester en wethouders of een intentieovereenkomst. Het project past dan binnen de gemeentelijke visie om op die locatie woningbouw te ontwikkelen.

Artikel 12.1, zesde lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van maximaal 5 woningen in een monumentaal gebouw. Om deze beperkte ontwikkeling mogelijk te maken, hoeft de gemeente niet te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Het belang van het behoud van het monumentaal gebouw heeft hier voorrang.

Indien het een inpandige realisatie van meer dan 5 woningen betreft dient de gemeente wel te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid en dient zij tevens te motiveren hoe de betreffende (grotere) ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.2 Aanwijzing woningbouwregio's

Het Besluit versterking regie volkshuisvesting voegt een nieuw artikel 7.8b toe aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van dit artikel heeft de Provincie Limburg een drietal woningbouwregio's aangewezen: Noord-Limburg, Midden-Limburg en Zuid-Limburg. Een woningbouwregio omvat de gemeenten die voor de woningbouwopgave uit een oogpunt van een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad als een eenheid moeten worden aangemerkt. Dit artikel treedt in werking gelijktijdig met de Wet versterking regie volkshuisvesting.

concept

Artikel 12.3 Instructieregels gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma

De Wet versterking regie volkshuisvesting zal de provincie de bevoegdheid geven om instructieregels te stellen over de inhoud van het gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma, om op die manier meer regie te kunnen voeren op de woningbouwopgave. Dit artikel met instructieregels voor het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma treedt in werking gelijktijdig met de Wet versterking regie volkshuisvesting.Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.3, onder a: De provincie stelt per drie jaar een woningbehoefteonderzoek op. Aan de hand van dit onderzoek bepaalt de provincie de regionale netto woningbouwopgave. Gemeenten bepalen in regionaal verband (woningbouwregio) en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave. Daarnaast stelt een gemeente, naar aanleiding van de door de provincie aangeleverde netto-woningbouwopgave per woningbouwregio, in afstemming met andere gemeenten (behorende tot haar woningbouwregio) de lokale woningbouwprogrammering op. Deze lokale programmeringen geven inzicht in de onderliggende opgave om te komen tot het netto aantal toe te voegen woningen aan de Limburgse woningvoorraad. De gemeentelijke programmeringen kennen dus een saldobenadering. Dit betekent dat, conform de wettelijke verplichtingen, een gemeente de jaarlijkse streefcijfers voor nieuwbouw, overige toevoegingen en onttrekkingen in de programmering moet opnemen, zodanig dat dit optelt in de regio tot de netto woningbouwopgave.

Artikel 12.3, onder b: Conform de landelijke richtlijn dient de woningbouwprogrammering elke drie jaar te worden geactualiseerd.

Artikel 12.3, onder c: In het provinciale volkshuisvestingsprogramma beschrijft de provincie enerzijds wat de provinciale woningbouwopgave is en anderzijds welke benodigde ontwikkeling van de bestaande woningvoorraad op het niveau van een woningbouwregio hierbij hoort; dit op basis van het provinciale woonbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt herijkt. Bij het bepalen van de actuele en verwachte woonbehoefte wordt niet louter gekeken binnen de eigen gemeentegrenzen, maar wordt ook gekeken naar het gemeentelijk aandeel in de woonbehoefte binnen de woningbouwregio waartoe een gemeente behoort. Daarbij wordt expliciet ook de woonbehoefte betrokken van ouderen en de aandachtsgroepen die bij ministeriële regeling worden aangewezen op grond van artikel 62a, eerste lid, van de Woningwet, dat door de Wet versterking regie volkshuisvesting aan de Woningwet wordt toegevoegd.

Onder de Wet versterking regie volkshuisvesting worden gemeenten verplicht om regionale afspraken te maken over hun aandeel om de regionale doelen van maximaal tweederde betaalbare woningen en 30 procent sociale huur te behalen. Het woord maximaal betekent dat we vanuit de Provincie niet meer vragen op regionaal niveau dan het Rijk. De provincie krijgt daarin een regierol. Om hierop beter te kunnen sturen en te komen tot een evenwichtige verdeling van de woningbouwopgave is deze instructieregel opgenomen in de verordening.

Artikel 12.3, onder d: De beschikbaarheid van voldoende woningbouwlocaties in het omgevingsplan is essentieel voor de realisatie van de woningbouwopgave. Onderdeel daarvan is dat er voldoende locaties voor woningbouw beschikbaar zijn in de plannen (het omgevingsplan) van gemeenten ofwel dat er voldoende plancapaciteit is. Uit de praktijk blijk dat een deel van de plannen vertraging oploopt of zelfs zal afvallen. In de praktijk is dit veelal circa 30% van de plancapaciteit. Gelet hierop, en gezien de looptijd van de totstandkoming van een omgevingsplan, is een extra plancapaciteit ten opzichte van het aantal benodigd te bouwen woningen van belang voor het realiseren van de woningbouwopgave. Daarmee kan bij vertraging of afvallen van woningbouwontwikkelingen gekeken worden naar alternatieve woningbouwlocaties, zowel nieuwbouw als transformaties.

Om bovenstaande reden zijn er vanaf 2022 afspraken tussen het Rijk en de provincies gemaakt die ervoor zorgen dat de planvoorraad op lokaal en regionaal niveau, voor een programmaperiode van 10 jaar, plannen moet bevatten die samen voorzien in de mogelijke realisatie van 130% van het aantal woningen volgens de lokale én regionale programmering. Dit betekent dat 130% plancapaciteit benodigd is om de lokale en regionale woningbouwprogrammering voor 100% te kunnen realiseren. Hierbij dient het aandeel harde plannen per gemeente in de eerste 5 jaar van de programmaperiode minimaal 50% van het totaal aantal te bouwen woningen te zijn.

De hardheid van plannen is van belang om spoedige realisatie te verzekeren en snelle doorwerking van woningbouwontwikkeling te stimuleren. Een percentage van 50% is haalbaar wanneer meer realistische planningen gehanteerd worden. De Provincie moet hierop regie voeren en neemt om die reden deze instructieregel op.

concept

Artikel 12.3, onder e: Om regie te kunnen voeren over de woningbouw en om inzicht te bieden in de samenhang op regionaal niveau, is het van cruciaal belang dat provincie en gemeenten de voortgang van de planvorming en de realisaties van woningen kunnen volgen. Op dit moment worden er door gemeenten verschillende systemen gebruikt. Dat veroorzaakt verwarring en onduidelijkheden. Door het gebruik van één centrale monitoringsapplicatie wordt dit voorkomen. Aan gemeenten wordt daarom gevraagd om woningbouwplannen volgens de Landelijke monitor voortgang woningbouw te registreren via de door de provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie, zodat de voortgang van de realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgaven door de provincie gemonitord kunnen worden. Hierbij geldt dat gemeenten minimaal tweemaal per jaar hun woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie bijwerken.

Indien uit de monitoring als bedoeld in artikel 16.4 blijkt dat de planvorming en realisatie van de woningbouw afwijken van de gemeentelijke programmering, zal de provincie overleg voeren met desbetreffende gemeente, en indien nodig, afspraken maken over het bijstellen van de planvoorraad. Van de betreffende gemeente zal gevraagd worden om haar planvoorraad weer op de woningbouwopgave van de woningbouwregio af te stemmen, zodat plannen voor de juiste woningen ontwikkeld en gebouwd worden.

Artikel 12.4 Instructieregels wonen in verwevingsgebied

Door woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in het stedelijk gebied en de landelijke kernen kunnen zowel het stedelijk gebied als het landelijk gebied versterkt worden. Daar waar woningbouw in het stedelijk gebied of de landelijke kern niet meer mogelijk is, wordt ruimte geboden in het verwevingsgebied. De aanvullende voorwaarden waaronder dit mogelijk is, zijn in dit artikel genoemd.

Om een ontwikkeling in het verwevingsgebied mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering die onderliggend gebaseerd is op zowel de lokale als regionale woonbehoefte.

Artikel 12.4, eerste lid onder a en b: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de plek.

Artikel 12.4, eerste lid, onder c: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebied (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten.

Binnen bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.

Artikel 12.4, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Artikel 12.4, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid. Daarnaast dient de ontwikkeling qua maat, schaal en functie te passen bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.4, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties,

concept

kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Artikel 12.5 Instructieregels wonen in primair landbouwgebied

Artikel 12.5, eerste lid: In beginsel is woningbouwontwikkeling in het primair landbouwgebied niet toegestaan, omdat we het primaire landbouwgebied zoveel mogelijk willen beschermen. Het beschermen van en het zorgvuldig omgaan met hoogwaardige land- en tuinbouw is immers van belang voor de voedselzekerheid.

Artikel 12.5, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in het primair landbouwgebied. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het vierde lid, onder a (het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing).

Artikel 12.5, derde lid: Huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.5, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het vierde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.5, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meer woningen kan uitwijken naar het primair landbouwgebied, dient zij te beschikken over een samenhan-

gende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.5, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar het primair landbouwgebied en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.

Artikel 12.5, vierde lid, onder c: Bij een functiewijziging naar wonen zal het door het Rijk aangekondigde afwegingskader 'beschermen hoogwaardige landbouwgrond' gehanteerd worden. Bij het bepalen van de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde, worden de volgende niet limitatieve elementen betrokken:

- de landbouwkundige waarde van de grond (bodemtype en -structuur, bodemvruchtbaarheid, waterhuishouding, geomorfologie en daaruit ontstane fysieke omstandigheden);
- het bestaand en historisch (agrarisch) gebruik van het perceel (historisch landgebruik en het actief agrarisch landgebruik (bedrijfsmatig);
- de (beleidsmatige) ligging van het perceel (bijv. ten aanzien van het regionaal land- en tuinbouwbeleid, zoals het ontwikkelingsgebied glastuinbouw);
- de bijdrage aan en het draagvlak voor lokale voedselvoorziening of circulaire landbouw;
- de kwalitatieve argumenten voor de nieuwe functie (maatschappelijke meerwaarde);
- de ruimtelijke kwaliteit;
- de vraag of een vrijkomende agrarische bebouwing niet meer geschikt is voor agrarisch gebruik.

Artikel 12.5, vierde lid, onder d: De functiewijziging naar wonen mag aantoonbaar geen of een minimale belemmering vormen voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven. Ook de eventuele toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de in de omgeving liggende agrarische functies kunnen daarbij een rol spelen.

Andersom mag ook de woonfunctie niet beperkt worden door omliggende agrarische activiteit. Bij een functie wijziging zullen de volgende niet limitatieve elementen betrokken worden bij de beoordeling of de functiewijziging geen belemmering vormt:

- afstand tot spuitzones;
- afstand tot stankcirkels;
- ernst van de geluidsoverlast;
- hoogte van de (fijn)stof- en emissiebelasting;
- ernst van de licht- en verkeershinder;
- waterhuishouding.

Ook wanneer het verzoek tot functiewijziging een voormalige bedrijfswoning betreft, dient voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Indien dat niet het geval is, kan er geen omzetting plaatsvinden.

Artikel 12.5, vierde lid, onder e: binnen het primair landbouwgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient daarom te motiveren hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende plek.

Artikel 12.6 Instructieregels wonen in de groenblauwe landbouwzone

Artikel 12.6, eerste lid: In beginsel is woningbouwontwikkeling in de groenblauwe landbouwzone niet toegestaan, omdat we groenblauwe landbouwzone zoveel mogelijk willen beschermen. De groenblauwe landbouwzone staat in functie van zowel landbouw als natuur, water en landschap. In deze zone wordt gestreefd naar een groenblauwe landbouw, die zoveel mogelijk extensief, natuurinclusief en 'watervriendelijk' van aard is.

Artikel 12.6, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in de groenblauwe landbouwzone. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

concept

concept

Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.

Artikel 12.6, derde lid: Huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de betreffende gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Artikel 12.6, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.

Artikel 12.6, vierde lid, onder c: De ontwikkeling moet bijdragen aan de beoogde doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap, bijvoorbeeld door natuur-inclusief te bouwen. Onderliggende kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone zijn daarbij bepalend voor de vraag of een ontwikkeling in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is, dan wel extra gemotiveerd moet worden.

Artikel 12.6, derde lid, onder d: Zeker binnen de groenblauwe landbouwzone dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan ten opzichte van de te realiseren doelen of belangen in de groenblauwe landbouwzone. De gemeente dient daarom te motiveren hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende plek.

concept

Artikel 12.7 Instructieregels huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten

Een omgevingsplan dat voorziet in de huisvesting voor arbeidsmigranten dient te voldoen aan het bepaalde in artikel 12.1. Dat geldt ook voor huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten. Wanneer huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten niet in het stedelijk gebied of een landelijke kern gerealiseerd kan worden, geldt aanvullend het bepaalde in artikel 12.7.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.7, onder a: Om misstanden bij huisvesting voor arbeidsmigranten tegen te gaan, hanteren wij de SNF-normenset huisvesting arbeidsmigranten die geldt voor nieuwbouwprojecten waarvoor de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend op of na 1 juli 2025. In deze specifieke normenset is o.a. bepaald dat arbeidsmigranten minimaal 15,0 m2 gebruiksoppervlak (GBO) per persoon moeten hebben. Ook mag de slaapkamer maximaal door één persoon worden gebruikt, tenzij schriftelijk aangetoond wordt dat het door de personen gewenst is de slaapkamer te delen (maximaal twee personen per slaapkamer). Bewoners hebben in hun slaapkamer per persoon minimaal 3,5 m2 vloeroppervlakte ter beschikking. Indien deze SNF-normenset toekomstig wordt aangepast, blijft in elk geval het minimale gebruiksoppervlak van 15m2 per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer de ondergrens, conform de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.

Artikel 12.7, onder b: Arbeidsmigranten zijn vaak afhankelijk van een uitzendbureau voor zowel werk als huisvesting wat hen kwetsbaar maakt. Om acute dakloosheid te voorkomen, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, dient in de huurovereenkomst die de exploitant van de huisvesting hanteert, een opzegtermijn van ten minste één maand te worden opgenomen, ook indien het een huurovereenkomst naar aard van korte duur betreft. De gemeente dient hierover afspraken te maken met de exploitant.

Artikel 12.7, onder c: Opdat gemeenten beter inzicht krijgen in de verblijfsplaats en -periode van arbeidsmigranten in hun gemeente en daar ook beter op kunnen toezien, dienen de bewoners van de betreffende huisvesting vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in het BRP.

Artikel 12.7, onder d: Om arbeidsmigranten beter te beschermen tegen misstanden en om hun rechtspositie als huurder te borgen, dient de gemeente samen met de exploitant van de huisvesting gezamenlijk zorg te dragen voor voldoende, toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor arbeidsmigranten in hun eigen taal. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de rechten en plichten die voor arbeidsmigranten gelden. De informatie betreft in ieder geval de onderwerpen vermeld sub 1 tot en met 3.

~~***Afdeling 12.1 Instructieregels***~~

~~*Paragraaf 12.1.1 Wonen*~~

~~"Van papier naar realisatie"~~

~~Sinds de provinciale omgevingsverordening van 2014 is er veel veranderd ten aanzien van de woningmarkt en daarom ook ten aanzien van het woningmarktbeleid. Samenwerking in de regio blijft belangrijk en om aan de actuele vraag te voldoen is het belangrijk om waar mogelijk belemmeringen weg te nemen. We hebben geconstateerd dat de provincie Limburg over meer dan voldoende planvoorraad beschikt om aan de kwantitatieve vraag te voldoen (2x meer planvoorraad dan de vraag). Of met deze bestaande planvoorraad voldaan kan worden aan de kwalitatieve vraag is niet altijd duidelijk. Daarbij zijn veel gemeenten na de vaststelling van het bestemmingsplan sterk afhankelijk van de bereidheid van de ontwikkelaar/initiatiefnemer om tot realisatie van de woningen te komen. Maar in papieren plannen kan niemand wonen. Om van de woningen op papier echte woningen te maken, om te stimuleren dat plannen worden gerealiseerd, in heel Limburg, in steden en op het platteland, hebben we een realisatietermijn voor woningbouwplannen in de omgevingsverordening opgenomen.~~

~~We maken onderscheid in plannen die onherroepelijk en nog niet gerealiseerd zijn (op de plank liggen) en plannen die vanaf 2022 in procedure gaan (nieuwe woningbouwplannen). Zo dienen alle onherroepelijke en niet gerealiseerde plannen van vóór 2015, vóór 2025 te zijn gerealiseerd. Indien realisatie niet plaatsvindt, dan zal de gemeente deze plannen voor die termijn heroverwegen. Voor alle woningbouwplannen die tussen 2015 en 2021 onherroepelijk zijn geworden, geldt dat ze uiterlijk in 2029 dienen te zijn gerealiseerd en anders door de gemeente worden heroverwogen. Voor alle nieuwe woningbouwplannen die vanaf 2022 door de gemeente worden vastgesteld, geldt dat ze~~

concept

binnen vijf jaar dienen te worden gerealiseerd. Heeft de realisatie niet plaatsgevonden, dan worden ze door de gemeente heroverwogen.

Voor onherroepelijke niet gerealiseerde woningbouwplannen en nieuwe niet gerealiseerde woningbouwplannen geldt dat de gemeentelijke heroverweging plaatsvindt op basis van de dan geldende actuele kwalitatieve en kwantitatieve behoefte en de dan geldende regionale afspraken en samenwerking. Dankzij de Limburg brede realisatie termijn verwachten we een toename van de realisaties. Dankzij de Limburg brede heroverweging kunnen de gemeenten gelijktijdig optrekken en enerzijds bepalen of het plan wordt voortgezet en binnen afzienbare tijd wordt gerealiseerd, of anderzijds bepalen dat het plaats maakt voor een andere passende functie. Daarmee tevens ook plaats makend voor andere woningbouwplannen. De belangrijkste gemeentelijke belemmeringen, afhankelijkheid van derden en de eeuwige houdbaarheid van papieren plannen, nemen we met de instructieregels in de omgevingsverordening weg. Gesteund door de andere instrumenten die wij als provincie en het Rijk inzetten, vergroten we de slagingskans van onze gezamenlijke wens om te zorgen voor de realisatie van 'de juiste woning, op de juiste plek, op het juiste moment'.

Artikel 12.1 Instructieregels nieuwe planvoorraad wonen

Artikel 12.1, onder a: een plan dient te voldoen aan de van toepassing zijnde inhoudelijke thema's zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie.

Artikel 12.1, onder b: het onderzoek is onafhankelijk en wordt in opdracht van de gemeente of regio uitgevoerd. Als bron wordt in ieder geval gebruik gemaakt van data uit het Dataportaal van de Provincie: Centraal Vastgoed Register Wonen, Plancapaciteitsmonitor en Progneff. Waarbij we de woonbehoefte minimaal prognosticeren voor 2030 (met doorkijk naar 2040) en de woonbehoefte minimaal prognosticeren naar eigendom (huur, vrijesector huur, koop) en type (grondgebonden, appartement (met lift), levensloopbestendige woning) en huishoudenssamenstelling. Eventueel ook naar prijsklasse conform PCM categorieën.

Een actueel onderzoek betreft een onderzoek waarvan de resultaten bij voorkeur niet ouder zijn dan 2 jaar, doch in het uiterste geval niet ouder zijn dan 4 jaar. Van belang is dat de resultaten zijn geactualiseerd aan de hand van recente data (zie toelichting lid b) en waarbij de resultaten onderbouwen dat er sprake is van kwalitatieve en kwantitatieve behoefte.

In de Limburgse Agenda Wonen wordt ingegaan op de Limburgse kwalitatieve en kwantitatieve behoefte. Kwalitatieve behoefte heeft onder de huidige demografische en marktomstandigheden meer belang dan de kwantitatieve behoefte. Om ook de kwantitatieve behoefte op peil te brengen zijn artikel 12.1, onder e. en artikel 12.2 geformuleerd die sturen op het gebruik van de functies wonen, binnen afzienbare tijd.

Artikel 12.1, onder c: de provincie Limburg is onderverdeeld in de drie regio's Noord, Midden en Zuid. Het is aan de regio om afspraken te maken over de wijze van bereiken van overeenstemming. Deze afspraken worden regionaal gemaakt en regionaal nageleefd. Een actueel voorbeeld van deze afspraken betreft de regionale structuurvisies of woonvisies en ondersteunende overlegvormen. De regio Zuid-Limburg maakt desgewenst afspraken over de bevoegdheden van de subregio's: Maastricht Heuvelland, Westelijke Mijnsteek en Parkstad Limburg. Waarbij Parkstad vanwege de status van de subregio Parkstad Limburg/ bestuurscommissie, deze subregio met gemeenten afspraken maakt over de verdeling van bevoegdheden tussen gemeenten en de stadsregio.

Artikel 12.1, onder d: hiermee wordt gedoeld op de plancapaciteitsmonitor en zijn eventuele opvolgers. Gemeenten dienen de plannen in de plancapaciteitsmonitor (of de opvolger daarvan) op te nemen en actueel te houden. In overleg met gemeenten wordt constant gewerkt aan het vinden van verbeterpunten en het vergemakkelijken van het bijhouden van de data.

Artikel 12.1, onder e: elk nieuw omgevingsplan legt bij vaststelling van het plan in de planregels de voorzienbaarheid vast, samen met de termijn waarbinnen de functie wonen zal worden herzien met als gevolg, voortzetting of toedeling van een andere passende functie. De gewenste realisatietermijn betreft 5 jaar. Indien de functie wonen niet is gerealiseerd binnen deze 5 jaar, dan wordt de functie heroverwogen en indien niet (meer) passend bij de actuele behoefte, vindt de toedeling van een andere functie plaats. De termijn van 5 jaar is voor het overgrote merendeel van de woningbouwinitiatieven uitvoerbaar. Het is aan burgemeesters en wethouders om in de planregels van het omgevingsplan op een voor de betreffende gemeente passende wijze de voorzienbaarheid/moment van heroverweging, 5 jaar, in de planregels op te nemen.

concept

Artikel 12.2 Instructieregels bestaande planvoorraad wonen

Dit artikel is opgenomen om parellel aan de realisatietermijn van nieuwe omgevingsplannen voor de functie wonen, ook de bestaande planvoorraad wonen te heroverwegen en desnoods te actualiseren door deze voort te zetten of te schrappen.

In de regionale structuurvisies wonen zijn deze afspraken reeds door de gemeenten vastgelegd. Met dit artikel ondersteunen wij gemeenten en zorgen we voor één datum waarop alle gemeenten 'de klokken gelijk zetten'. De eerste actualisatie dient plaats te hebben gevonden vóór 1 januari 2025 en heeft betrekking op alle functies wonen die nog niet zijn gerealiseerd, waarvan de toedeling dateert van voor 1 januari 2015.

Voor deze ijkdatum is gekozen omdat de omgevingsverordening 2014 op 16 januari 2015 in werking is getreden. In de omgevingsverordening 2014 was de noodzaak voor actuele planvoorraad voor het eerst opgenomen. Destijds werd de actualisatieplicht ondersteund door de wettelijke 10 jarige actualisatieplicht voor bestemmingsplannen. Onder de Omgevingswet is er geen wettelijke periodieke actualisatieplicht voor omgevingsplannen meer. Het belang van actualisatie wordt wel onderschreven in de regionale structuurvisies Wonen, in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en in de Limburgse Agenda Wonen 2020-2023.

De tweede actualisatie dient plaats te vinden voor 1 januari 2030. Dit betreft ook het jaar waarop alle gemeenten dienen te beschikken over een omgevingsplan dat voldoet aan de Omgevingswet. Dit houdt in dat in het omgevingsplan van 2029, in opvolging van de eerste actualisatie, 1) alle functies wonen die in 2025 zijn voortgezet en 2) alle functies wonen die tussen 2015 en 2021 zijn toegedeeld, worden heroverwogen.

Met deze actualisatieplicht in twee stappen, sturen we op planvoorraad die past bij de actuele kwalitatieve en kwantitatieve behoefte, welke tevens ook binnen afzienbare tijd wordt gerealiseerd en anders plaats maakt voor andere woningbouwplannen of functies.

Paragraaf 12.1.4 Bedrijventerreinen

Artikel 12.5 Vestigingsmogelijkheden bedrijventerreinen

Artikel 12.5, lid 4, onderdeel a

De vraag naar (grootschalige) bedrijfsruimte neemt toe. Ook is er een tendens van verdergaande schaalvergroting, hetgeen impact heeft op de (kwaliteit van de) omgeving en het landschap. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen op het gebied van natuur, energie, mobiliteit, klimaatadaptatie en woningbouw om (meer) ruimte. Een en ander vereist een weloverwogen en integrale keuze ten aanzien van de ruimte die we voor bedrijvigheid willen en kunnen faciliteren (zorgvuldig ruimtegebruik). Daarom heeft de Provincie ervoor gekozen om de oppervlakte van een bedrijfskavel te maximeren tot 5 hectare. Deze maximale bedrijfskaveloppervlakte geldt niet alleen voor nieuwe bedrijfsvestigingen op bedrijventerreinen, maar ook voor nieuwe solitaire bedrijfsvestigingen daarbuiten, bijvoorbeeld in het buitengebied. Onderdeel a. ziet op de situatie waarbij in een omgevingsplan een nieuwe bedrijfsvestiging met bijbehorende bedrijfskavel wordt geregeld.

Artikel 12.5, lid 4, onderdeel b

Gezien de keuze van de Provincie om de bedrijfskaveloppervlakte te maximeren tot 5 hectare (artikel 12.5, lid 4, onderdeel a), is het ook ongewenst dat een of meerdere reeds bestaande bedrijfskavel(s) kleiner dan 5 hectare, al dan niet in combinatie met een of meerdere nieuwe bedrijfskavel(s), zodanig (kunnen) worden samengevoegd dat daardoor alsnog een aaneengesloten bedrijfskavel ontstaat met een totale oppervlakte van meer dan 5 hectare. Het is dus niet de bedoeling dat een bestaande bedrijfskavel van bijvoorbeeld 3 hectare wordt samengevoegd met een andere bestaande of nieuwe bedrijfskavel van bijvoorbeeld 4 hectare, ten einde op die manier een bedrijfskavel van in totaal 7 hectare te creëren.

Artikel 12.5, lid 4, onderdeel c

Met het bepaalde in artikel 12.5, lid 4, onderdeel c, wordt beoogd te voorkomen dat:

- een bedrijf één (bedrijfs)gebouw kan realiseren dat gesitueerd is op verschillende bedrijfskavels; en
- een bedrijf op meerdere bedrijfskavels (bedrijfs)gebouwen realiseert die onderling fysiek met elkaar zijn of worden verbonden.

concept

Deze 'inperking' draagt bij aan de invulling van de provinciale doelstelling om te komen tot zorgvuldig ruimtegebruik en beoogt 'omzeiling' van de maximale bedrijfskaveloppervlakte te voorkomen.

Artikel 12.5, lid 5

Gemeenten dienen te verantwoorden op welke wijze invulling is gegeven aan de instructieregel als bedoeld in artikel 12.5, vierde lid. Aan de instructieregel van artikel 12.5, vierde lid, onderdeel a. kan bijvoorbeeld invulling worden gegeven door in het omgevingsplan een regel op te nemen waarin wordt bepaald dat de grootte van een bedrijfskavel:

- niet meer van 5 hectare mag bedragen; of
- niet meer mag bedragen dan de oppervlakte die op de kaart van het ruimtelijk plan is aangegeven.

In beide gevallen moet de regel worden gekoppeld aan - in elk geval - de locaties van de bedrijventerreinen op de kaart van het omgevingsplan. In de praktijk wordt soms gebruik gemaakt van een verkavelingsplan met daarin een (gedetailleerd) ontwerp van de verdeling van de gronden voor bedrijfskavels. Mits er een rechtstreekse koppeling wordt gelegd tussen de regel en het verkavelingsplan (bijv. als bijlage bij de regels), kán ook dit een optie zijn. Het is aan de gemeente om te bepalen hoe zij op dit onderdeel adequaat toepassing wenst te geven aan het bepaalde in artikel 12.5, vierde lid.

Paragraaf 12.1.5 Vrijetijdseconomie

Artikel 12.6 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden vrijetijdseconomie

Onder voorzieningen voor vrijetijdseconomie worden verstaan:

- voorzieningen voor verblijfsrecreatie zoals bungalowparken, kampeerterreinen, hotels, vakantiewoningen en -appartementen, bed & breakfasts en groepsaccommodaties alsmede overnachtingsplaatsen voor campers en jachthavens met overnachtingsmogelijkheden en dergelijke; en
- voorzieningen voor dagrecreatie zoals attractieparken, speeltuinen, dierenparken, bioscopen, golfbanen en dergelijke.

Bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van vrijetijdseconomie zijn de Limburgse principes zoals opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg van belang, waaronder het zorgvuldig omgaan met ruimte. Dit houdt in dat er ruimte is voor nieuwe goede plannen in combinatie met het verbeteren van de kwaliteit van de bestaande voorraad, het terugdringen van leegstand en het schrappen van plannen die niet aansluiten op de vraag. Een actuele vraag-aanbodanalyse en een bedrijfsontwikkelingsplan zijn noodzakelijke elementen bij het onderbouwen van het toevoegen van een vestigingsmogelijkheid. Specifieke beleidslijnen voor vrijetijdseconomie zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg.

Paragraaf 12.1.6 Bewoning van recreatieverblijven en recreatieterreinen

Een nieuwe woonwijk wordt op een ander type locatie gepland dan een nieuw bungalowpark of kampeerterrein. Voor wonen is de afstand tot winkels, scholen en maatschappelijke voorzieningen heel belangrijk. In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg is opgenomen dat wonen in beginsel alleen maar is toegestaan in bestaand bebouwd gebied. Bij een vakantiepark is juist de ligging buiten het bebouwd gebied van belang. Als een recreatieverblijf wordt gebruikt voor wonen of wanneer er een omvorming naar wonen plaatsvindt, leidt dat meestal tot een ongewenste toevoeging aan de woningmarkt op een verkeerde locatie. Als er vervolgens ter vervanging nieuwe recreatieverblijven bij komen in het landelijk gebied vindt extra verstening van het landelijk gebied plaats. Vanuit het Limburgs principe 'zorgvuldig omgaan met ruimte' zijn daarom de artikelen 12.7 en 12.8 opgenomen. Doel van deze artikelen is in een omgevingsplan vast te leggen dat er in een recreatieverblijf niet gewoond mag worden en dat een recreatieverblijf niet de functie wonen mag krijgen. Onder 'recreatieverblijven' worden ook hotels verstaan.

Er doen zich echter situaties voor waarin het verbod van artikel 12.8 te streng is, bijvoorbeeld in het geval van een vakantiewoning in of aansluitend aan een (dorps)kern. In dergelijke gevallen kunnen Gedeputeerde Staten maatwerk bieden door middel van toepassing van artikel 12.10.

In Limburg is op dit moment sprake van een aanzienlijk aantal recreatieterreinen dat niet meer vitaal genoeg is om nog succesvol als toeristisch bedrijf te functioneren. Om deze recreatieterreinen te

concept

~~revitaliseren of te saneren is geld nodig. Tegelijkertijd bestaat in Limburg nu ook een tekort aan huisvesting voor short-stay internationale werknemers, woonurgenten en statushouders.~~

~~Een oplossing hiervoor is het tijdelijk toestaan van de huisvesting van deze specifieke doelgroepen op te revitaliseren of te saneren recreatieterreinen via het toepassen van artikel 12.9. Daarbij gelden wel bepaalde voorwaarden (artikel 12.9 lid 1, a. tot en met d). Een van die voorwaarden is dat een deel van de inkomsten uit de tijdelijke huisvesting wordt gebruikt voor de revitalisering of sanering van het recreatieterrein.~~

~~In de praktijk blijkt dat een gelijktijdig, gemengd verblijf van de groepen 'recreanten' en 'tijdelijke bewoners' op een bedrijfsmatig toeristisch-recreatief geëxploiteerd recreatieterrein vaak tot frictie leidt en tot bijvoorbeeld negatieve/lage beoordelingen van het recreatieterrein op boekingssites. Om (verdere) imagoschade voor zowel het voort te zetten individuele bedrijf als de regio te voorkomen, is als voorwaarde in artikel 12.9 opgenomen dat op een te revitaliseren recreatieterrein geen samenloop met een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie mag plaatsvinden. Hiermee wordt bedoeld dat als tijdelijke huisvesting plaatsvindt, er geen toeristisch-recreatieve exploitatie van het recreatieterrein mogelijk is, tenzij de tijdelijke huisvesting is voorzien op een volledig afgescheiden deel van het terrein met een eigen toegang.~~

~~In de context van artikel 12.9 is een recreatieterrein een gebied dat door een bedrijf geëxploiteerd werd/wordt voor verblijfsrecreatie, zoals een bungalowpark of kampeerterrein, al dan niet voorzien van centrale voorzieningen. Het regelmatig verhuren van een vakantiewoning, gelegen op een recreatieterrein, door de eigenaar zelf wordt niet gezien als een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie van een recreatieterrein.~~

~~*Paragraaf 12.1.7 Huisvesting internationale werknemers*~~

~~**Artikel 12.11 Instructieregel toepassing SNF-normen huisvesting internationale werknemers**~~

~~In de instructieregel voor het gemeentelijk omgevingsplan in art. 12.11 waarin de normenset van de SNF als richtlijn voor de gemeenten voor de huisvesting van internationale werknemers wordt toegevoegd is de constructie "rekening houden met" gebruikt. Dit is een begrip dat onder de Omgevingswet wordt gebruikt in de instructieregels van de provincies en het Rijk. Het stuurt voor dit onderwerp inhoudelijk de belangenafweging die de gemeente moet maken bij het opstellen van een omgevingsplan.~~

~~Het gebruik van de constructie "rekening houden met" brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de integrale belangenafweging tot uitdrukking, zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst daarvan. Afwijken van de instructieregel door de gemeente kan daarmee, maar is alleen toegestaan als het bestuursorgaan (het college van B&W of de gemeenteraad) daar goede redenen voor heeft. Het bestuursorgaan moet dit dan wel goed motiveren.~~

~~Ten aanzien van de toepassing van de huisvestingsnormen die in de SNF-norm zijn opgenomen betekent dit dat indien de gemeente goede redenen heeft om in plaats van de SNF-norm de AKF-norm toe te passen, de gemeente dit mag doen, mits zij in de besluitvorming rond dat omgevingsplan motiveert waarom de AKF-norm in de voorliggende situatie beter geschikt is dan de SNF-norm.~~

~~*Paragraaf 12.1.8 Na-ijlende effecten steenkoolwinning*~~

~~[Vervallen]~~

Afdeling 12.2 Instructieregels werklocaties

Paragraaf 12.2.1 Detailhandel en kantoren

Artikel 12.8 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden detailhandel

Deze instructieregels bevatten een concrete doorvertaling van het beleid uit de Omgevingsvisie Limburg en de (voormalige) bestuursafspraken.

Artikel 12.8, eerste lid, onderdeel a: Met winkels die qua aard bij uitstek thuishoren in stedelijk gebied of landelijke kernen wordt gedoeld op in ieder geval de volgende branches: kleding, schoenen en andere modeartikelen, voedings- en genotmiddelen en producten voor persoonlijke verzorging. Dergelijke winkels zijn publiekstrekkers, zorgen voor een gevarieerd voorzieningenaanbod in een

centrum, dragen bij aan levendigheid en ontmoeting in het centrum, versterken andere functies en bevorderen op die manier de leefbaarheid ter plekke.

Artikel 12.8, eerste lid, onderdeel b: Regionale afstemming vindt plaats binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg, waarbij gemeenten onderling rekening houden met regionale (structuur)visies en afspraken met betrekking tot economie en/of detailhandel.

Artikel 12.8, tweede lid: Grootschalige perifere winkelgebieden zijn ruimtelijk afgebakende locaties aan de rand van steden of in buitenstedelijke zones, die gekenmerkt worden door een concentratie van grootschalige detailhandelsvestigingen (groter dan 1.000 m²), veelal gericht op volumineuze goederen, zoals auto's en woon-, bouw-, tuin-, en doe-het-zelfartikelen. Deze locaties zijn zelden goed inpasbaar in binnenstedelijke winkelgebieden vanwege hun omvang, ruimtelijke uitstraling, parkeerbehoefte en oriëntatie op vooral de bereikbaarheid per auto. Deze grootschalige perifere winkelgebieden complementeren het reguliere winkelapparaat in stads- en dorpscentra en zijn inmiddels in voldoende mate rondom de stedelijke gebieden aanwezig.

Artikel 12.8, derde lid: Om de leefbaarheid in het bebouwd gebied te versterken, leegstand tegen te gaan en een bijdrage te leveren aan de aanpak van andere ruimtelijke vraagstukken, zoals woningbouw, vergroening en bereikbaarheid, wordt gekeken naar de mogelijkheden om leegstaande winkelpanden te transformeren naar met name woonfuncties. Aan de transformatie van leegstaande winkels naar een andere functie moet altijd een integrale afweging voorafgaan, die wordt beschreven in een onderbouwing bij de wijziging van het omgevingsplan. In het geval van een wijziging naar wonen, wordt hiermee de samenhangende integrale onderbouwing als benoemd in artikel 12.1 bedoeld. Daarbij moet zowel de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied, als het effect van de functiewijziging op de omgeving inzichtelijk worden gemaakt. Bij een functiewijziging wordt een integrale afweging gemaakt die aansluit bij de Limburgse principes uit de Omgevingsvisie Limburg.

Artikel 12.8, vierde lid, onderdeel b: Regionale afstemming vindt plaats binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg, waarbij gemeenten onderling rekening houden met regionale (structuur)visies en afspraken met betrekking tot detailhandel. De motivering bij het omgevingsplan bevat hierbij de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband.

Artikel 12.9 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden kantoren

Deze instructieregels bevatten een concrete doorvertaling van het beleid uit de Omgevingsvisie Limburg en de (voormalige) bestuursafspraken.

Artikel 12.9, eerste lid, onderdeel a:

De concentratielocaties voor middelgrote en grote kantoren zijn:

- de vier Brightlands campussen: Campus Greenport Venlo, Chemelot Campus Sittard-Geleen, Maastricht Health Campus en Smart Services Campus;
- de volgende grootschalige kantoorlocaties (groter dan 1 ha met meerdere kantoorgebouwen) in Maastricht (Ceramique, Geusselt en Randwyck), Heerlen (Coriopolis, Kantorenboulevard, en Zeswegen), Sittard-Geleen (Mauritspark en Kantorenpark), Weert (Centrum-Noord), Roermond (Buitenop, Slachthuisstraat en Wolfskuil) en Venlo (Kantorenpark Noorderpoort);
- de centrumgebieden van Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen, Weert, Roermond en Venlo.

Op de Brightlands campussen dienen de kantoorontwikkelingen aan te sluiten bij de aard van de campus waar de ontwikkeling plaatsvindt. Buiten de concentratielocaties blijven kleinere kantoren qua maatvoering passend binnen bebouwd gebied en kunnen ze via maatwerk eventueel ook als nieuwe invulling van bestaande (leegstaande) monumentale en beeldbepalende gebouwen worden gerealiseerd.

Artikel 12.9, eerste lid, onderdeel b: Regionale afstemming vindt plaats binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg, waarbij gemeenten onderling rekening houden met regionale (structuur)visies en afspraken met betrekking tot economie en/of kantoren. De motivering bij het omgevingsplan bevat hierbij de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband.

Artikel 12.9, tweede lid: Om de leefbaarheid in het bebouwd gebied te versterken, leegstand tegen te gaan en een bijdrage te leveren aan de aanpak van andere ruimtelijke vraagstukken, zoals woningbouw, vergroening en bereikbaarheid, wordt gekeken naar de mogelijkheden om leegstaande kantoorpanden te transformeren naar met name woonfuncties. Aan de functiewijziging van (voormalige) kantoren moet altijd een integrale afweging voorafgaan, die wordt beschreven in een on-

concept

derbouwing bij een wijziging van het omgevingsplan. In het geval van een wijziging naar wonen, wordt hiermee de samenhangende integrale onderbouwing als benoemd in artikel 12.1 bedoeld. Daarbij moet zowel de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied, als het effect van de functiewijziging op de omgeving inzichtelijk worden gemaakt. Bij een functiewijziging wordt een integrale afweging gemaakt die aansluit bij de Limburgse principes uit de Omgevingsvisie Limburg.

Paragraaf 12.2.2 Bedrijventerreinen

Artikel 12.10 Algemene instructieregels bedrijventerreinen

De instructieregels van artikel 12.10 zijn van toepassing op alle bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen in Limburg. Artikel 12.10, eerste tot en met zesde lid, gelden ook voor bedrijventerreinen die zijn aangewezen als 'bedrijventerrein van provinciaal belang'. Voor deze bedrijventerreinen gelden aanvullend de instructieregels opgenomen in artikel 12.11 (Instructieregels bedrijventerrein van provinciaal belang). Daarbij wordt opgemerkt dat artikel 12.10, tweede lid, niet van toepassing is op een bedrijventerrein van provinciaal belang dat tevens is aangeduid als bedrijventerrein in een logistiek knooppunt. Dit is bepaald in het derde lid.

'Bedrijventerreinen' vormen een onderdeel van de zone 'werklocaties', zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg. Deze zone bestaat naast 'bedrijventerreinen' ook uit 'stedelijke dienstenterreinen' (voor grootschalige detailhandel- en/of kantoorontwikkelingen) en 'solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare'. Voor deze laatste categorie gelden de instructieregels opgenomen in artikel 12.12.

Artikel 12.10, eerste lid, onderdeel a: Om zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik te stimuleren, wordt de in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen redeneerlijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw' (Hoofdstuk 12, paragraaf 4 van de Omgevingsvisie Limburg) gehanteerd. Deze redeneerlijn is gebaseerd op het onderdeel 'Bedrijventerreinen' uit de Ladder voor duurzame verstedelijking (zie: Informatiepunt Leefomgeving). Nieuwe bedrijven moeten zich dus bij voorkeur vestigen op bestaande bedrijventerreinen. Als dat niet mogelijk is, wordt gestuurd op uitbreiding aan de buitengrenzen van bestaande bedrijventerreinen. Voor gevestigde bedrijven kan daarbij maatwerk aan de orde zijn. Gemeenten zijn daarbij als eerste aan zet, maar wel in onderlinge regionale afstemming. Pas als uitbreiding aan de buitengrens van bestaande bedrijventerreinen ook geen oplossing biedt, wordt gekeken naar de vierde stap: de mogelijkheden voor nieuwe locaties voor bedrijventerreinen. Door deze volgorde te hanteren, worden ontwikkelaars gestimuleerd tot het herontwikkelen van bestaande bedrijventerreinen.

Afgelopen periode kende Limburg geen tekort aan bedrijventerreinen, maar bij een planningshorizon tot 2035 en verder, overtreft de ruimtebehoefte de beschikbare voorraad (bron: analyses op basis van www.rebislimburg.nl). Aansluitend bij de redeneerlijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw', is het grootste deel van deze ruimtebehoefte in te vullen door gebruik van nog beschikbare voorraad of door verdichting en herontwikkeling op bestaande bedrijventerreinen (bron: rapport 'Potentie Beter Benutten Bedrijventerreinen Limburg, juni 2024'). De dan nog resterende behoefte dient te worden ingevuld met uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen of plannen voor nieuwe bedrijventerreinen. Deze behoefte is als planningsopgave aan gemeenten, uitgesplitst per regio, opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg.

Om een nieuw bedrijventerrein of de uitbreiding of wijziging van een bestaand bedrijventerrein mogelijk te maken, wordt gebiedsgericht gekeken naar de mogelijkheden voor uitbreiding per zone. In het geval van de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein of de uitbreiding of wijziging van een bestaand terrein, dient in de motivering bij een omgevingsplan te worden onderbouwd hoe de beoogde uitbreiding of nieuwe ontwikkeling:

- past binnen de instructieregels die gelden voor de zone waar de ontwikkeling zich in bevindt; en
- hoe rekening is gehouden met de belangen van gezondheid en het beperken van overlast en hinder voor bewoners in het stedelijk gebied of de landelijke kern, indien de ontwikkeling aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern.

Onderstaande tabel geeft de mogelijkheid voor uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen per zone aan, met daarbij de verwijzing naar de artikelen in de Omgevingsverordening waaraan voor de uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van een bedrijventerrein moet worden voldaan. Hierbij wordt opgemerkt dat deze tabel enkel weergeeft welke artikelen gelden voor de uitbreiding en nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen in relatie tot de zonering zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg. Hiernaast kunnen ook andere instructieregels en wet- en regelgeving van toepassing zijn waaraan moet worden voldaan.

concept

concept

Zone	Nieuwe bedrijventerreinen en uitbreiding of wijziging van bestaande bedrijventerrein toegestaan?
Natuurnetwerk Limburg	Nee, tenzij wordt voldaan aan artikel 12.10 (algemene instructieregels bedrijventerreinen) en de instructieregels over het Natuurnetwerk Limburg in paragraaf 8.1.2.
groenblauwe landbouwzone	Nee, tenzij wordt voldaan aan artikel 12.10 (algemene instructieregels bedrijventerreinen) en aan de motiverings- en compensatieplicht voor ontwikkelingen binnen deze zone zoals gesteld in afdeling 7.2. In deze zone gelden specifieke opgaven en doelen op het gebied van natuur, landschap en water waar rekening mee gehouden moet worden.
primair landbouwgebied	Ja, mits wordt voldaan aan artikel 12.10 (algemene instructieregels bedrijventerreinen) en de instructieregels voor ontwikkelingen binnen deze zone zoals gesteld in afdeling 7.1.
verwevingsgebied	Ja, mits wordt voldaan aan artikel 12.10 (algemene instructieregels bedrijventerreinen).
stedelijk gebied / landelijke kernen	Ja, mits wordt voldaan aan artikel 12.10 (algemene instructieregels bedrijventerreinen).

Bij het motiveren hoe een ontwikkeling past binnen de redeneerlijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw' en binnen een specifieke zone, houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in hoofdstuk 3.3 van de Omgevingsvisie Limburg. In dat kader worden onder andere de volgende Limburgse principes genoemd: "Principe 3: Zorgvuldig omgaan met onze schaarse ruimte en voorraden (boven- en ondergronds)" en "Principe 4: Versterken bebouwd én landelijk gebied".

Artikel 12.10, eerste lid, onderdeel b: Regionale afstemming vindt plaats binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg, waarbij gemeenten onderling rekening houden met regionale (structuur)visies en afspraken met betrekking tot economie en/of bedrijventerreinen. De motivering bij het omgevingsplan bevat hierbij de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband.

Artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a: Er is een tendens naar verdergaande schaalvergroting, hetgeen impact heeft op de (kwaliteit van de) omgeving en het landschap. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen op het gebied van natuur, energie, mobiliteit, klimaatadaptatie en woningbouw om (meer) ruimte. Een en ander vereist een weloverwogen en integrale keuze ten aanzien van de ruimte die de Provincie Limburg voor bedrijvigheid wil en kan faciliteren (zorgvuldig ruimtegebruik). Daarom heeft de Provincie Limburg ervoor gekozen om de oppervlakte van een bedrijfskavel te maximeren tot 5 hectare. Onderdeel a. ziet op de situatie waarbij in een omgevingsplan een nieuwe bedrijfsvestiging met bijbehorende bedrijfskavel wordt geregeld. Hierbij wordt opgemerkt dat de grens van een bedrijfskavel niet gelijk hoeft te zijn aan de kadastrale perceelsgrenzen. Bij het toetsen van het tweede lid is de grens van de bedrijfskavel leidend, niet de kadastrale perceelsgrenzen.

Aan de instructieregel van artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a, kan door de gemeente invulling worden gegeven door bijvoorbeeld:

- in het omgevingsplan een regel op te nemen waarin wordt bepaald dat de grootte van een bedrijfskavel niet meer dan 5 hectare mag bedragen; of
- de op de kaart van het omgevingsplan weer te geven bedrijfskavels niet groter te laten zijn dan 5 hectare.

In beide gevallen moet de regel worden gekoppeld aan - in elk geval - de locaties van de bedrijventerreinen op de kaart van het gemeentelijke omgevingsplan. In de praktijk wordt soms gebruik gemaakt van een verkavelingsplan met daarin een (gedetailleerd) ontwerp van de verdeling van de gronden voor bedrijfskavels. Mits er een rechtstreekse koppeling wordt gelegd tussen de regel en het verkavelingsplan (bijvoorbeeld als bijlage bij de regels), kán ook dit een optie zijn. Het is aan de gemeente om te bepalen hoe zij op dit onderdeel adequaat toepassing wenst te geven aan het bepaalde in artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a.

Artikel 12.10, tweede lid, onderdeel b: Gezien de keuze om de bedrijfskaveloppervlakte te maximeren tot 5 hectare (artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a), is het ook ongewenst dat een of meerdere reeds bestaande bedrijfskavels kleiner dan 5 hectare, al dan niet in combinatie met een of meerdere nieuwe bedrijfskavels, zodanig worden samengevoegd dat daardoor alsnog een aaneengesloten bedrijfskavel ontstaat met een totale oppervlakte van meer dan 5 hectare. Het is dus niet de bedoeling

dat een bestaande bedrijfskavel van bijvoorbeeld 3 hectare wordt samengevoegd met een andere bestaande of nieuwe bedrijfskavel van bijvoorbeeld 4 hectare, om op die manier een bedrijfskavel van in totaal 7 hectare te creëren.

Artikel 12.10, tweede lid, onderdeel c:

Met het bepaalde in artikel 12.10, tweede lid, onderdeel c, wordt beoogd te voorkomen dat:
- een bedrijf één (bedrijfs)gebouw kan realiseren dat gesitueerd is op verschillende bedrijfskavels; of
- een bedrijf op meerdere bedrijfskavels (bedrijfs)gebouwen realiseert die onderling fysiek met elkaar zijn of worden verbonden.

Deze 'inperking' draagt bij aan de invulling van de provinciale doelstelling om te komen tot zorgvuldig ruimtegebruik en beoogt 'omzeiling' van de maximale bedrijfskaveloppervlakte te voorkomen.

Artikel 12.10, derde lid: De in het tweede lid opgenomen instructieregel geldt niet voor de bedrijventerreinen in logistieke knooppunten. Daarbij gaat het om planologisch geregelde en in ontwikkeling zijnde grootschalige bedrijventerreinen gelegen in de logistieke knooppunten in Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek). De reden voor deze uitzondering is gelegen in het feit dat het hier gaat om bedrijventerreinen die naar aard en omvang geschikt (en ook bedoeld) zijn voor bedrijfskavels met een oppervlakte groter dan 5 hectare. De aanduiding 'logistiek knooppunt' slaat niet op het gehele grondgebied van genoemde gemeenten en ook niet op alle daarbinnen gelegen bedrijventerreinen. De bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt zijn als informatieobject opgenomen in Bijlage II.

Artikel 12.10, vierde lid: Uit de toelichting bij artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a blijkt dat het een bewuste keuze is om bedrijfskavels te maximaliseren zodat andere ontwikkelingen ook nog kunnen worden gefaciliteerd binnen de aanwezige oppervlakte van de provincie Limburg. Er zijn echter projecten met een potentieel aanzienlijk ruimtebeslag (groter dan 5 hectare) die tegelijkertijd van zodanig groot maatschappelijk belang zijn, dat een uitzondering op de maximale kavelgrootte van 5 hectare gerechtvaardigd is. In het vierde lid zijn dan ook voorzieningen c.q. activiteiten opgenomen waarvoor artikel 12.10, tweede lid, niet van toepassing is.

Onderdeel a ziet op alle soorten energiebronnen, waaronder elektriciteit, gas en waterstof, en alle voorzieningen die ten behoeve van de opwekking, het transport en de opslag ervan fysiek noodzakelijk zijn. Onderdeel a dient te worden gelezen in samenhang met de instructieregels over energie in hoofdstuk 13.

Onderdeel b richt zich vooral op de realisering van waterzuiveringsinstallaties.

Bij defensiedoeleinden als bedoeld in onderdeel c moet gedacht worden aan oefenterreinen, kazernes en bijbehorende voorzieningen zoals opslag van militair materieel. Het betreft dus niet bedrijvigheid met een commercieel oogmerk en gericht op de vervaardiging van (militaire) producten of materieel. De in onderdeel d bedoelde Einstein Telescope betreft een toekomstig ondergronds onderzoeksobservatorium voor het meten van zwaartekrachtsgolven. Mocht deze in de toekomst gedeeltelijk ook in Nederland komen te liggen en is hiervoor een bedrijfskavel groter dan 5 hectare nodig, dan is deze gelet op het maatschappelijk en wetenschappelijk belang van dit project, eveneens vrijgesteld van de instructieregel opgenomen in het tweede lid.

Artikel 12.10, vijfde en zesde lid:

Artikel 12.10, tweede lid regelt in de onderdelen a, b en c dat het niet is toegestaan om in een omgevingsplan:
- bedrijfskavels met een oppervlakte groter dan 5 hectare op te nemen;
- bestaande bedrijfskavels samen te voegen tot een bedrijfskaveloppervlakte groter dan 5 hectare; en
- de mogelijkheid te bieden dat een bedrijf op meerdere bedrijfskavels (bedrijfs)gebouwen realiseert die onderling met elkaar zijn of worden verbonden en daarmee de grens van een bedrijfskavel overschrijden.

In bijzondere gevallen kan er - bij wijze van uitzondering - aanleiding zijn niet aan de instructieregel vast te houden. In zo'n geval bestaat er voor gedeputeerde staten de mogelijkheid om op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente op basis van artikel 1.6 een ontheffing te verlenen van deze instructieregel. Bij de beoordeling van een dergelijk ontheffingsverzoek wordt gekeken of er sprake is van 'regionale meerwaarde'. Dit is expliciet vastgelegd in het vijfde lid. In dat verband is

concept

concept

in het zesde lid bepaald dat Gedeputeerde Staten door middel van beleidsregels nader invulling kunnen geven aan het aspect 'regionale meerwaarde'.

Art. 12.10, zevende en achtste lid: Artikel 12.10, zevende en achtste lid zijn vooral bedoeld om te voorkomen dat bedrijventerreinen die geschikt zijn voor zwaardere bedrijvigheid (zoals maak- en procesindustrie, andere productievormen, recycling, overslag, logistiek e.d.) worden ingevuld met lichtere functies (zoals kantoren, detailhandel, maatschappelijke, medische of recreatieve functies). In feite wordt hiermee ter stimulering van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (zorgvuldig ruimtegebruik) een minimale milieuklasse toegepast. Activiteiten met een lagere milieubelasting kunnen terecht in stedelijk gebied of in een landelijke kern óf op een stedelijk dienstenterrein. Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet werden bedrijfsactiviteiten bij ruimtelijke plannen voor wat betreft hun milieubelasting en richtafstanden ingedeeld in 'milieucategorieën', oplopend van milieucategorie 1 (lichtste categorie) tot milieucategorie 6 (zwaarste categorie). Deze indeling in milieucategorieën was ontleend aan de Staat van bedrijfsactiviteiten, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering. Onder de Omgevingswet wordt niet meer geredeneerd vanuit milieucategorieën en daarmee corresponderende richtafstanden, maar de indeling van bedrijfsactiviteiten in de VNG-Handreiking blijft als zodanig voor de praktijk nog steeds relevant en bruikbaar. Zo ook voor de toepassing van het zevende en achtste lid. In bijlage XIII is daarom de Staat van bedrijfsactiviteiten behorende bij voornoemde VNG-uitgave (editie 2009) gedeeltelijk opgenomen. Om verwarring naar aanleiding van het gebruik van 'verouderde' terminologie te voorkomen, wordt in het zevende en achtste lid niet meer gesproken van 'milieucategorie', maar van 'bedrijfscategorie'. De 'zwaarte' is hetzelfde gebleven: een bedrijf(sactviteit) in voorheen 'milieucategorie 1' valt in Bijlage XIII onder 'bedrijfscategorie 1' en zo verder.

De instructieregel betreft bedrijventerreinen die bedrijvigheid toestaan die wordt gerekend tot bedrijfscategorie 3 en hoger. Hiermee wordt beoogd de schaarse milieugebruiksruimte te beschermen, zodat er voldoende ruimte overblijft voor bedrijven die elders moeilijk inpasbaar zijn. Tevens draagt deze instructieregel bij aan het behoud van economische activiteiten in stedelijk gebied, landelijke kernen en op stedelijke dienstenterreinen. Deze stedelijke dienstenterreinen zijn een specifiek segment binnen de zonering werklocaties zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en zijn bedoeld voor grootschalige detailhandel- en kantoorontwikkelingen.

In afwijking van het zevende lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het achtste lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan. Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang, omdat de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën. Uit het achtste lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.). De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.

Art. 12.10, negende lid: Bij bedrijventerreinen van provinciaal belang moet voor wat betreft toegestane bedrijfscategorieën en uitzonderingen voor bedrijfsactiviteiten vallend onder een lagere bedrijfscategorie worden voldaan aan de instructieregels in artikel 12.11. Hiervoor gelden dus niet de instructieregels in art. 12.10, zevende en achtste lid. Het bepaalde in het negende lid beoogt dit te verduidelijken.

Artikel 12.11 Instructieregels bedrijventerrein van provinciaal belang

De bovenstaande instructieregels zijn van toepassing op de bedrijventerreinen die zijn aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang. Naast dit artikel, gelden voor deze bedrijventerreinen ook de instructieregels vastgelegd in artikel 12.10.

Deze instructieregels beogen te waarborgen dat er voldoende ruimte beschikbaar is en blijft voor:

- (boven)regionale, groot van omvang zijnde en/of zware bedrijvigheid. Met grootschalige bedrijvigheid wordt gedoeld op bedrijfsactiviteiten die qua omvang en aard, bijvoorbeeld productiecapaciteit, personeelsbezetting en aantal verkeersbewegingen, aanzienlijk zijn. Denk hierbij aan grote distributiecentra;

concept

- de transitie naar een circulaire economie. Hiermee wordt gedoeld op bijvoorbeeld ruimte voor het transporteren, sorteren en recyclen van reststromen, demontage, reparatie, maar ook voor daaraan gekoppelde op- en overslagfaciliteiten;
- het clusteren van risicovolle bedrijfsactiviteiten, dat wil zeggen bedrijfsactiviteiten waarbij wordt omgegaan met gevaarlijke stoffen en waarbij dus veiligheidsissues spelen;
- het optimaal benutten van kadegebonden kavels ('natte kavels') en aanwezige overslagfaciliteiten.

Om ruimte voor deze bedrijvigheid te borgen, zijn verschillende bedrijventerreinen in Limburg aangewezen als 'bedrijventerrein van provinciaal belang'. Met bedrijventerreinen van provinciaal belang bedoelen we:

- haventerreinen;
- grootschalige logistiek-industriële terreinen in de twee logistieke knooppunten (Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek) (zie kaart in Bijlage II van deze verordening);
- bedrijventerreinen met vestigingsmogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 4 of hoger; of
- bedrijventerreinen die een bovenregionale functie vervullen en door hun infrastructurele ontsluiting geschikt zijn voor omvangrijke productie en distributie.

Om verwarring naar aanleiding van het gebruik van 'verouderde' terminologie te voorkomen, wordt in het eerste en tweede lid en in bijlage XIII niet meer gesproken van 'milieucategorie', maar van 'bedrijfscategorie'. Zie in dit verband tevens de toelichting op artikel 12.10, zevende en achtste lid. Deze bedrijventerreinen zijn aangewezen als 'bedrijventerrein van provinciaal belang' vanwege hun specifieke kenmerken, nodig voor de transitie naar een circulaire economie en/of vanwege hun strategische ligging in de nationaal aangewezen logistieke knooppunten, dan wel (potentie) voor clustering van bovenregionaal opererende bedrijvigheid.

Bij het veranderen van functie, omvang of vestigingsmogelijkheden op een bedrijventerrein van provinciaal belang, moet worden gemotiveerd hoe rekening wordt gehouden met het borgen van ruimte voor de hierboven benoemde opgaven en categorieën van bedrijvigheid. Daarnaast is afstemming vereist tussen gemeente en gedeputeerde staten.

Een 'bedrijventerrein van provinciaal belang' is niet te verwarren met een 'industrieterrein waarvoor provincie geluidproductieplafonds vaststelt' (afdeling 6.4). Deze terreinen droegen voorheen de naam 'industrieterrein van provinciaal belang'.

Artikel 12.11, derde lid: In afwijking van het eerste lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het derde lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan.

Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang. Dit aangezien de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën.

Uit het derde lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.).

De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.

Paragraaf 12.2.3 Solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare

Artikel 12.12 Instructieregels solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare

Met een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare wordt in het kader van deze instructieregel gedoeld op een afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.

concept

Solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare vormen een onderdeel van de zone 'werklocaties' zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg. Deze zone bestaat naast 'solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare' uit 'bedrijventerreinen' en 'stedelijke dienstenterreinen' (voor grootschalige detailhandel- en/of kantoorontwikkelingen). Voor de 'bedrijventerreinen' gelden de instructieregels in paragraaf 12.2.2.

Artikel 12.12, eerste lid: Solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare zijn veelal in het verleden ontstaan toen er nog nauwelijks sprake was van geplande ontwikkeling/clustering van bedrijven op bedrijventerreinen. Vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) wordt nieuwaanleg van dergelijke locaties voor solitair gevestigde bedrijven in de regel onwenselijk geacht.

Artikel 12.12, tweede lid: Onderdeel a ziet op alle soorten energiebronnen, waaronder elektriciteit, gas en waterstof, en alle voorzieningen die ten behoeve van de opwekking, het transport en de opslag ervan fysiek noodzakelijk zijn. Onderdeel a. dient te worden gelezen in samenhang met de instructieregels over energie in hoofdstuk 13. Onderdeel b richt zich vooral op de realisering van waterzuiveringsinstallaties. Bij defensiedoeleinden als bedoeld in onderdeel c moet gedacht worden aan oefenterreinen, kazernes en bijbehorende voorzieningen zoals opslag van militair materieel. Het betreft dus niet bedrijvigheid met een commercieel oogmerk en gericht op de vervaardiging van (militaire) producten of materieel. De in onderdeel d bedoelde Einstein Telescope betreft een toekomstig ondergronds onderzoeksobservatorium voor het meten van zwaartekrachtsgolven. Mocht de Einstein Telescope in de toekomst gedeeltelijk ook in Nederland komen te liggen en is hiervoor een bedrijfskavel groter dan 1 hectare nodig, dan is dit observatorium, gelet op het maatschappelijk en wetenschappelijk belang van dit project, eveneens vrijgesteld van de instructieregel opgenomen in het eerste lid.

Artikel 12.12, derde lid: Afgelopen periode kende Limburg geen tekort aan bedrijventerreinen, maar bij een planningshorizon tot 2035 en verder overtreft de ruimtebehoefte de beschikbare voorraad (bron: analyses op basis van www.rebislimburg.nl). Aansluitend bij de redeneerlijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw', is het grootste deel van deze ruimtebehoefte in te vullen door gebruik van nog beschikbare voorraad of door verdichting en herontwikkeling op bestaande bedrijventerreinen (bron: rapport Potentie Beter Benutten Bedrijventerreinen Limburg, juni 2024). De dan nog resterende behoefte dient te worden ingevuld met uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen of plannen voor nieuwe bedrijventerreinen. Deze behoefte is als planningsopgave aan gemeenten, uitgesplitst per regio, opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg. Bij de herstructurering of functiewijziging van een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare dient de gemeente te motiveren waarom deze bedrijfskavel geen bijdrage kan leveren aan deze planningsopgave. Het wijzigen van het type bedrijfsactiviteit wordt hierbij niet gezien als beëindiging van de bedrijfsvoering.

Artikel 12.12, vierde lid: Bij leegstand of bij beëindiging van de bedrijfsvoering zijn locaties die in aanmerking kunnen komen voor functiewijziging locaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan oude fabrieksterreinen. De functiewijziging of herstructurering dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Daarmee is niet bedoeld dat iedere locatie hiervoor, zonder meer in aanmerking komt. Het blijft een situationele afweging, waarbij ook moet worden voldaan aan de instructieregels die gelden voor de zonering waardoor de solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare is omgeven en de instructieregels die gelden voor de beoogde nieuwe functie.

Paragraaf 12.2.4 Wonen op bedrijventerreinen

Artikel 12.13 Instructieregels wonen op bedrijventerreinen

Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen en huisvesting voor short-stay lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein, vanwege:

- omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie;
- de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie);

Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het toedelen van een functie aan een kavel op een bedrijventerrein die impact heeft op dat bedrijventerrein, past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden. Ook past het niet bij het in de Omgevingsvisie Limburg

concept

opgenomen Limburgse principe 1 "Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant".

Artikel 12.13, eerste lid: Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan wanneer het gaat om kavel(s) op een bedrijventerrein. In lijn met lid 2 van dit artikel is functiewijziging van kavel(s) aan de randen van een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern onder voorwaarden wel mogelijk.

Artikel 12.13, tweede lid: Het is van belang dat de woning of huisvesting voor short-stay niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waar de woning(en) of de huisvesting voor short-stay op is voorzien, aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning of de huisvesting voor short-stay het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning of de huisvesting voor short-stay op het functioneren van het bedrijventerrein.

In bepaalde gevallen kan aan de randen van een bedrijventerrein het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay worden toegestaan. Hierbij moet worden voldaan aan alle vereisten als benoemd in onderdeel a tot en met e.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b:

Bij het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay moet aangetoond worden dat er geen sprake is van een belemmering voor de omliggende bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein. Andersom mag ook het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay niet beperkt worden door omliggende bedrijfsactiviteiten. Bij de beoordeling of de ontwikkeling geen belemmering vormt, kunnen de volgende elementen betrokken worden. Daarbij geldt dat dit geen limitatieve opsomming is:

- afstand tot nabijgelegen bedrijven en voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkt);
- bereikbaarheid;
- ernst van geuroverlast, geluidsoverlast, licht- en verkeershinder;
- zichtlijnen;
- groeninpassing.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel c: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay kan uitwijken naar een bedrijventerrein, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel d: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond op het bedrijventerrein goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw of huisvesting voor short-stay gemakkelijker en sneller kan.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel e: De gemeente dient te motiveren hoe de ontwikkeling qua maat (omvang), schaal (schaalniveau) en functie past bij de ruimtelijke situatie. Hierbij moet ook worden gemotiveerd hoe de beoogde ontwikkeling zich verhoudt tot de bedrijfscategorieën waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren.

Afdeling 12.3 Instructieregels vrijetijdseconomie

Artikel 12.14 Algemene instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie

Algemeen

concept

De instructieregels in artikel 12.14 zijn gebaseerd op het beleid in de Omgevingsvisie Limburg. De instructieregels zijn gericht op het toevoegen of wijzigen van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie. Vrijetijdseconomie is de sector binnen de economie die de bedrijven met verblijfsrecreatie en/of dagrecreatie omvat. Voorzieningen voor vrijetijdseconomie bestaan uit twee groepen: voorzieningen voor verblijfsrecreatie en voorzieningen voor dagrecreatie.

Een voorziening voor verblijfsrecreatie is een voorziening waar toeristen kunnen overnachten, zoals een bungalowpark, kampeerterrein/camperplaats, hotel, vakantiewoning of vakantieappartement, bed & breakfast, groepsaccommodatie of jachthaven met overnachtingsmogelijkheid. Verblijfsrecreatie is het overnachten in een voorziening voor verblijfsrecreatie met een recreatief doel of voor het bezoeken van beurzen, congressen of andere werkgerelateerde activiteiten buiten de reguliere woonomgeving. Dit omvat niet de (tijdelijke) huisvesting van arbeidsmigranten.

Een voorziening voor dagrecreatie is een voorziening waarvoor een toegangsbewijs of lidmaatschap nodig is, zoals een attractiepark, zwembad, bioscoop, kartbaan, rederij voor rondvaarten, golfbaan, visvijver of boerengolf. Onder voorziening voor dagrecreatie vallen ook musea en kastelen, net als betaalde rondleidingen op bijvoorbeeld een wijndomein of kaasmakerij. Dagrecreatie is het bezoeken van een voorziening voor dagrecreatie, zoals een attractiepark of zwemplas. Dagrecreatie omvat ook activiteiten zoals wandelen, fietsen en paardrijden die niet aan een specifieke locatie gebonden zijn.

De voorzieningen voor dagrecreatie bestaan ook weer uit twee groepen: voorzieningen voor dagrecreatie in de openlucht en voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw. Een voorziening voor dagrecreatie in de openlucht is een voorziening voor dagrecreatie waar het gebruik overwegend in de openlucht plaatsvindt, zoals een golfbaan, openluchtzwembad of visvijver. Een voorziening voor dagrecreatie in een gebouw is een voorziening voor dagrecreatie waar het gebruik overwegend inpandig plaatsvindt, zoals een bioscoop of een indoor-kartbaan.

Het kan bij al deze voorzieningen gaan om permanente of om tijdelijke voorzieningen. Het incidenteel verhuren van de eigen (eerste) woning, bijvoorbeeld via een boekingsplatform, wordt niet gezien als een voorziening voor verblijfsrecreatie. Initiatieven voor bijvoorbeeld een (fiets)café, restaurant, ijssalon of openbare speeltuin vallen niet onder voorzieningen voor dagrecreatie. Datzelfde geldt voor sportieve, culturele en maatschappelijk evenementen.

Voor initiatieven op het gebied van vrijetijdseconomie in vrijkomende of voormalige agrarische bebouwing gelden dezelfde regels als voor andere initiatieven op dit gebied. Er is in het verleden een grote hoeveelheid agrarische bebouwing vrijgekomen en dit zal ook de komende jaren nog het geval zijn. Gezien de opgaven voor de vrijetijdseconomie kan geen uitzondering worden gemaakt op voornoemde regels.

Artikel 12.14, eerste lid: Onder het toevoegen of wijzigen van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie wordt bijvoorbeeld verstaan:
- het toestaan van meer slaapplaatsen;
- het toestaan van meer recreatieverblijven;
- het vergroten van de oppervlakte van de betreffende voorziening (bijvoorbeeld kampeerterrein, verblijfsrecreatie, dagrecreatie etc.);
- het (deels) wijzigen van het type verblijfsrecreatie (bijvoorbeeld van kamperen naar bungalows);
- het (deels) wijzigen van een voorziening voor verblijfsrecreatie in een voorziening voor dagrecreatie of omgekeerd;
- het (deels) omzetten van seizoensgebonden naar jaarrond verblijfsrecreatie;
- of het herinrichten van een bestaand terrein voor verblijfsrecreatie.

Bij initiatieven voor verblijfsrecreatie moet duidelijk worden aangegeven voor hoeveel personen slaapplaatsen worden gerealiseerd. Bij de besluitvorming over het initiatief dient dit eenduidig te worden vastgelegd. Een slaapplaats is een overnachtingsmogelijkheid voor één persoon. Het vaak gehanteerde begrip ‘bed’ is niet eenduidig. Bij initiatieven met kampeerplaatsen dient, naast het aantal kampeerplaatsen, ook het totaal aantal slaapplaatsen te worden vastgelegd.

Bij het omschrijven van het initiatief worden vaak termen gebruikt als ‘ecolodge’, ‘trekkershut’, ‘groepsaccommodatie', ‘luxe’, ‘ecologisch’ en ‘duurzaam’, zonder dat duidelijk wordt omschreven wat hieronder wordt verstaan. De gebruikte termen moeten in de motivering worden uitgelegd en toegelicht. Bij de besluitvorming over het initiatief dienen deze termen eenduidig te worden vastgelegd.

concept

Artikel 12.14, eerste lid, onder a: Limburgse principes Een initiatief moet passen in de Limburgse principes die in de Omgevingsvisie Limburg zijn opgenomen in paragraaf 3.3.

Artikel 12.14, eerste lid, onder b: Vraag-aanbod-analyse/marktonderbouwing vrijetijdseconomie In de Omgevingsvisie Limburg is aangegeven dat vraag en aanbod van voorzieningen voor vrijetijdseconomie in balans moeten zijn. Een kwantitatieve uitbreiding van het aanbod is alleen mogelijk als dit niet leidt tot verdringing en leegstand. Dat geldt zowel voor voorzieningen voor verblijfs- als voor voorzieningen voor dagrecreatie. Ook de kwaliteit van het aanbod moet passen bij de vraag. Een voortdurende kwaliteitsslag is nodig om het aanbod aan te passen aan de veranderende vraag van zowel vaste als nieuwe gasten.

Bij een initiatief moet onderbouwd worden dat er voldoende marktruimte is. In de praktijk wordt vaak beargumenteerd waarom het betreffende initiatief zal gaan slagen. Dat is niet voldoende. Er moet ook aangetoond worden dat het niet ten koste gaat van andere bedrijven in de vrijetijdseconomie. Daarvoor zijn, in samenwerking tussen de gemeente en de initiatiefnemer, een actueel overzicht én een analyse van vraag en aanbod, inclusief de harde planvoorraad, nodig. Het overzicht moet betrekking hebben op het geografische gebied dat voor het schaalniveau van het initiatief relevant is. De gemeente dient daar ook andere tegelijkertijd lopende initiatieven bij te betrekken, de zogenoemde zachte planvoorraad. Bij de analyse en prognose van relevante cijfers en trends is een bronvermelding essentieel. Enerzijds om inzicht te krijgen in de definitie van de cijfers en de wijze waarop deze verkregen zijn. Anderzijds om duidelijkheid te krijgen over de onafhankelijkheid van de cijfers. Een vraag-aanbod-analyse is actueel als deze is gebaseerd op gegevens of cijfers van niet meer dan twee jaar oud.

Artikel 12.14, eerste lid, onder c: Gemeentelijke visie op de toeristisch-recreatieve structuur Voor het beoordelen van initiatieven voor vrijetijdseconomie is een gemeentelijke visie op de bestaande en gewenste toeristisch-recreatieve structuur noodzakelijk. De gemeente moet aangeven wat de meerwaarde van een initiatief is voor de toeristisch-recreatieve structuur in de gemeente en in de regio. Ook andere tegelijkertijd lopende initiatieven moeten bij de beoordeling worden betrokken. De gemeentelijke visie hoeft niet vooraf in een document te zijn vastgesteld.

Van de gemeente wordt kennis van en een visie op de aanwezige toeristisch-recreatieve structuur verwacht, met name wat betreft:
- de mogelijke ontwikkeling ervan in relatie tot de draagkracht van het gebied;
- de ruimtelijke kwaliteit;
- de impact op de bewoners van het gebied.

Het gaat daarbij enerzijds om onder andere de vraag of een toevoeging aan het bestaande aanbod nog wenselijk is, en zo ja: welk type, in welke omvang en op welke plek. Anderzijds gaat het bijvoorbeeld om gebieden met overaanbod, waar omvorming of vermindering van het aanbod gewenst is.

Artikel 12.14, eerste lid, onder d: Overnemen bestaande voorziening of een locatie met de juiste functie Ondernemers die een bedrijf willen beginnen nemen een bestaand bedrijf over of zoeken naar een locatie die in het omgevingsplan al de juiste functie heeft. Pas als dat niet mogelijk is, komen andere opties in beeld, zoals vestiging op een nieuwe locatie. Bij de besluitvorming over een initiatief is het feit dat een ondernemer een locatie in eigendom heeft, een van de vele aspecten in de totale afweging.

Artikel 12.14, eerste lid, onder f Toeristisch-recreatieve bedrijfsmatige exploitatie Alleen initiatieven die zijn gericht op een langjarige toeristisch-recreatieve bedrijfsmatige exploitatie en waarvan bekend is wie de exploitant is of wordt, zijn toegestaan. Het initiatief is dan gericht op winst door exploitatie, bijvoorbeeld het bieden van overnachtingen of het bieden van vermaak. Initiatieven die uitsluitend zijn gericht op projectontwikkelingswinst worden niet toegestaan. Een voorbeeld daarvan is het bouwen van een complex van recreatiewoningen als tweede woning zonder verhuurplicht en zonder centrale voorzieningen. In Limburg is daarvoor te weinig ruimte beschikbaar.

Artikel 12.14, eerste lid, onder g: Toekomstbestendige ontwikkeling - bedrijfsontwikkelingsplan Alleen initiatieven waarbij sprake is van een gedegen, toekomstbestendige ontwikkeling, zijn toegestaan. Om te beoordelen of er sprake is van een dergelijke ontwikkeling is het opstellen van een bedrijfsontwikkelingsplan door de exploitant noodzakelijk. Een deskundige exploitant met hart voor de gastvrijheidssector is essentieel voor de kwaliteit van het bedrijf.

Een bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) geeft onder meer inzicht in:
- de voorgenomen ontwikkelingen op korte (0-2 jaar), middellange (2-5 jaar) en lange termijn (5-10 jaar);

- de exploitant zelf (opleiding/ervaring); de wijze van exploitatie van het bedrijf (arbeidsinzet/personeel);
- het te realiseren kwaliteitsniveau;
- de beoogde doelgroep(en).

Als een bedrijf uit meerdere onderdelen bestaat, omvat het BOP het gehele bedrijf en niet alleen het toeristisch-recreatieve deel. Dit is noodzakelijk vanwege de integrale beoordeling van het initiatief. De omvang en complexiteit van een BOP zijn afhankelijk van de omvang van het totale bedrijf. Voor een zeer kleinschalig initiatief is het verslag van een 'keukentafelgesprek' door de gemeente voldoende. In de praktijk blijkt dat ondernemers goed in staat zijn zelf een BOP op te stellen. Instanties als de Kamer van Koophandel en het LIOF kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Artikel 12.14, eerste lid, onder h: Uitponding en verhuurplicht Verblijfsrecreatie-initiatieven of uitbreiding hiervan waarbij sprake is van uitponding, zijn niet toegestaan. Het is ongewenst dat op een recreatieterrein een situatie ontstaat met meerdere eigenaren. Daardoor wordt het nemen van noodzakelijke beslissingen voor een goede exploitatie lastig. Een uitzondering is alleen mogelijk als een gemeente aantoont dat een centrale beslissingsbevoegdheid is geborgd. Daarbij moet er ook een verhuurplicht zijn voor alle individuele recreatieverblijven.

Artikel 12.14, eerste lid, onder i: Kampeerterreinen en camperplaatsen In de praktijk blijkt er een groot verschil in karakter en beleving te bestaan tussen enerzijds 'echte' kampeerterreinen waar met de eigen tent, caravan of camper wordt gekampeerd en anderzijds terreinen met 'vaste' recreatieverblijven zoals permanente safari- of glampingtenten, stacaravans en chalets. In veel omgevingsplannen is de kampeerfunctie zo breed geformuleerd dat beide typen mogelijk zijn. Wat begint als een eenvoudig kampeerterrein kan daardoor veranderen in een soort huisjespark. Bij nieuwe initiatieven is het wenselijk om vooraf goed te bepalen waar men voor kiest. In sommige gebieden is een kampeerterrein een toelaatbare functie, maar een huisjesterrein niet.

Als in een omgevingsplan een kampeerterrein wordt opgenomen, dient op dat terrein alleen het gebruik van mobiele kampeermiddelen (tent, caravan of camper) te worden toegestaan. Als het wenselijk is bijvoorbeeld permanente tenten of chalets te plaatsen, dient dat duidelijk met een andere aanduiding in het omgevingsplan te worden opgenomen.

Een specifiek aandachtspunt hierbij is ook het eventueel vastleggen van seizoensgebonden of jaarrond kamperen. Als het bij de afweging over de toelaatbaarheid van een kampeerterrein belangrijk is dat het gebruik beperkt is tot een specifieke periode, dan dient dat duidelijk te worden vastgelegd. Een camperplaats waar overnacht mag worden, wordt gezien als een specifiek kampeerterrein. Campers zijn een kampeermiddel en kunnen op veel kampeerterreinen terecht. Het heeft de voorkeur om (delen van) bestaande kampeerterreinen geschikt te maken voor campers boven het realiseren van aparte nieuwe camperplaatsen. De opbrengsten van de verhuur van camperplaatsen zijn belangrijk bij de gewenste vitalisering van bestaande verblijfsrecreatieterreinen. Daarnaast dient in het algemeen te worden voorkomen dat er op veel plekken kleinschalige verblijfsrecreatiebedrijfjes ontstaan. Dit omdat bij het toestaan van kleine bedrijven vaak onvoldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke groei ervan. Het voorgaande heeft geen betrekking op het realiseren van parkeerplaatsen voor campers waar géén overnachting is toegestaan.

Artikel 12.14, eerste lid, onder j: Vervallen vestigingsmogelijkheden bij niet realiseren Vestigingsmogelijkheden die in een onherroepelijk omgevingsplan zijn opgenomen en niet zijn gerealiseerd, worden harde planvoorraad genoemd. Deze harde planvoorraad belemmert nieuwe initiatieven doordat er bij de vraag-aanbodanalyse rekening mee moet worden gehouden. Daarom dient bij het opnemen van vestigingsmogelijkheden voor voorziening voor vrijetijdseconomie in een omgevingsplan te worden bepaald dat de vestigingsmogelijkheden vervallen als ze niet binnen drie jaar zijn gerealiseerd. Bestaande harde planvoorraad dient voor 1 januari 2032 te worden heroverwogen (zie toelichting op artikel 12.16).

Artikel 12,14, eerste lid, onder k: Regionale afstemming vrijetijdseconomie De afgelopen jaren heeft regionale afstemming plaatsgevonden in elk van de regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg over initiatieven voor vrijetijdseconomie. Regionale afstemming over een initiatief gebeurt tussen de gemeenten in de betreffende regio en de Provincie. In de regio Zuid-Limburg is afgesproken dat het resultaat van regionale afstemming vrijetijdseconomie maximaal één jaar geldig is. Daarna dient opnieuw regionaal afgestemd te worden. Dit om te voorkomen dat het resultaat van regionale afstemming niet meer actueel is. Het is wenselijk dat ook in de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg het resultaat van regionale afstemming actueel is.

concept

Artikel 12.15 Instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie in relatie tot de algemene zonering

In de Omgevingsvisie Limburg is in paragraaf 13.6.6 beleid opgenomen voor het toevoegen of wijzigen van vestigingsmogelijkheden voor vrijetijdseconomie in relatie tot de algemene zonering.

De mogelijkheden voor het vestigen of uitbreiden van een voorziening voor verblijfs- of dagrecreatie zijn afhankelijk van de doelen van de specifieke zones en weergegeven in een tabel in de Omgevingsvisie Limburg. Deze tabel is hierna opgenomen en in artikel 12.15 uitgeschreven in instructieregels.

Zone	**Voorziening voor verblijfsrecreatie**	**Voorziening voor dagrecreatie in de openlucht**	**Voorziening voor dagrecreatie in een gebouw**
	Vestiging of Uitbreiding	**Vestiging of Uitbreiding**	**Vestiging of Uitbreiding**
Stedelijk gebied	ja	ja	ja
Landelijke kernen	ja	ja	ja
Werklocaties	alleen hotels op stedelijk dienstenterrein	Nee	alleen op stedelijk dienstenterrein
Verwevingsgebied	Ja	Ja	Nee, tenzij in monumentaal gebouw
Primair Landbouwgebied	Nee, tenzij 1)	Nee, tenzij 1)	Nee, tenzij in monumentaal gebouw en tenzij 1)
Groenblauwe landbouwzone	Ja, mits 2)	Ja, mits 2)	Nee, tenzij in monumentaal gebouw en tenzij 2)
Natuurnetwerk Limburg	Nee, tenzij 3)	Nee, tenzij 3)	Nee, tenzij in monumentaal gebouw en tenzij 3)

1) Vestiging of uitbreiding is alleen mogelijk indien voldaan wordt aan de instructieregels voor het primair landbouwgebied opgenomen in hoofdstuk 7

2) Vestiging of uitbreiding is alleen mogelijk indien voldaan wordt aan de instructieregels voor de groenblauwe landbouwzone opgenomen in hoofdstuk 7

3) Vestiging of uitbreiding is alleen mogelijk indien voldaan wordt aan de instructieregels voor het Natuurnetwerk Limburg opgenomen in hoofdstuk 8

Bij de mogelijkheden voor vestiging en uitbreiding van voorzieningen voor dagrecreatie is het van belang onderscheid te maken in twee categorieën: voorzieningen in de openlucht en voorzieningen in een gebouw.

Voorzieningen voor dagrecreatie in de openlucht maken gebruik van een terrein in de openlucht, eventueel ondersteund door een relatief klein bedrijfsgebouw. Voorbeelden daarvan zijn een golfbaan, een visvijver of een dagstrand.

Voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw, zoals een bioscoop of overdekte kinderspeeltuin, horen thuis in het stedelijk gebied, in een landelijke kern of op een stedelijk dienstenterrein. Dit type voorzieningen en andere functies, zoals detailhandel en horeca, versterken elkaar en kunnen met name de vitaliteit van het stedelijk gebied versterken. Ook vanwege de bebouwing is een locatie in een van voornoemde zones wenselijk.

De schaal van de voorziening moet passen bij de schaal van het stedelijk gebied of de landelijke kern. Een uitzondering daarop is het vestigen van een grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekker buiten deze zones, als de beoogde locatie bij een integrale afweging van belangen de meest optimale locatie blijkt. Een andere uitzondering betreft monumentale gebouwen in verwevingsgebied, primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone en het Natuurnetwerk Limburg. Ten behoeve van het behoud en beheer van die gebouwen is vestiging en/of uitbreiding van dagrecreatie in een gebouw in deze zones onder voorwaarden mogelijk.

concept

concept

Effecten van vrijetijdseconomie op specifieke kwetsbaarheden van de groenblauwe landbouwzone kunnen onder meer zijn:

- geluid;
- verkeersbewegingen;
- stikstofemissie;
- ruimtebeslag;
- gevolgen bebouwing voor ruimtelijke kwaliteit;
- verminderde infiltratie of verhoogde afstroming door verhard oppervlak;
- verstoring ecologische waarden;
- gebruik voedingsstoffen/gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van beheer terreinen.

Deze opsomming is niet limitatief. Deze effecten zijn van belang bij toepassing van de instructieregels voor de groenblauwe landbouwzone opgenomen in hoofdstuk 7.

Artikel 12.16 Instructieregels heroverwegen bestaande omgevingsplannen

Artikel 12.16, eerste tot en met derde lid: Schrappen/vervallen onbenutte functies vrijetijdseconomie en binnenplanse vergunningsstelsels/vrijstellingen Het is wenselijk harde planvoorraad voor vrijetijdseconomie te schrappen als er geen zicht is op realisatie. Harde planvoorraad is een functie die in een omgevingsplan is opgenomen, maar die nog niet gerealiseerd is. De harde planvoorraad kan goede nieuwe initiatieven belemmeren. Het is ook wenselijk dat gemeenten de in omgevingsplannen bestaande functies voor vrijetijdseconomie (verblijfs- en/of dagrecreatie) die niet meer benut worden, actief schrappen in overleg met betrokkenen. Denk daarbij aan gestopte bedrijven of beëindigde nevenactiviteiten op agrarische bedrijven.

Via binnenplanse vergunningsstelsels of vrijstellingen in vigerende omgevingsplannen kunnen nog vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie worden toegevoegd die niet meer passen bij het huidige beleid. Daarin staat immers de balans tussen vraag en aanbod centraal. Het is wenselijk deze mogelijkheden te schrappen.

Artikel 12.16, vierde lid: Heroverwegen brede kampeerfunctie Het is wenselijk eventuele 'brede' kampeerfuncties in omgevingsplannen te heroverwegen en indien mogelijk aan te passen. In sommige omgevingsplannen staat een brede definitie van kamperen. Onder kamperen valt dan niet alleen het kamperen met een tent, caravan of camper, de zogenaamde mobiele kampeermiddelen, maar ook kamperen in een stacaravan of chalet. Stacaravans en chalets worden steeds degelijker en luxer, waardoor het onderscheid met een vakantiewoning vrijwel verdwenen is. Het karakter van een kampeerterrein gaat daardoor verloren.

Afdeling 12.4 Instructieregels wonen in een recreatieverblijf of op een recreatieterrein

Artikel 12.17 en artikel 12.18 instructieregels verbod wonen in een recreatieverblijf en verbod functieverandering recreatieverblijf naar wonen Doel van deze artikelen is in een omgevingsplan vast te leggen dat er in een recreatieverblijf niet gewoond mag worden en dat een recreatieverblijf niet de functie wonen mag krijgen. Deze artikelen zijn opgenomen vanwege het Limburgs principe 'zorgvuldig omgaan met ruimte'. Een woonwijk wordt op een ander type locatie gepland dan een bungalowpark of kampeerterrein. Voor wonen is een goede bereikbaarheid – van maatschappelijke voorzieningen en van andere mensen – belangrijk voor de sociale cohesie. Wonen is in principe alleen maar toegestaan in bestaand bebouwd gebied. Bij een vakantiepark is juist de ligging buiten het bebouwd gebied van belang. Als een recreatieverblijf wordt gebruikt voor of omgevormd naar wonen, leidt dat meestal tot een ongewenste toevoeging aan de woningmarkt op een verkeerde locatie. Als er vervolgens ter vervanging nieuwe recreatieverblijven bijkomen in het landelijk gebied, vindt extra ongewenste verstening van dat gebied plaats.

Deze regels gelden ook voor hotels omdat die ook voorkomen buiten het bestaand bebouwd gebied.

Artikel 12.18 Instructieregel verbod functieverandering recreatieverblijf naar wonen

Artikel 12.18, eerste lid: uitzondering op het verbod Er doen zich situaties voor waarin een uitzondering wenselijk is op het verbod van artikel 12.18, eerste lid, bijvoorbeeld in het geval van een solitaire vakantiewoning in een landelijke kern. In een dergelijk geval is sprake van het toevoegen van een woning op een juiste locatie. In het eerste lid, onder a tot en met d, is opgenomen op welke locaties een verandering naar de functie wonen in principe kan worden toegestaan.

Artikel 12.18, eerste lid, onder c: Functieverandering van een recreatieverblijf naar wonen in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk als het aansluit op bebouwingsclusters in het verwevings-

concept

gebied. Aan deze randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is. Overigens is de genoemde functieverandering op basis van artikel 12.18, eerste lid, onder a ook mogelijk in de groenblauwe landbouwzone als de locatie aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern.

Artikel 12.18, derde lid: Recreatieverblijven die gelegen zijn in een complex van recreatieverblijven, zoals een bungalowpark, vallen niet onder de uitzondering op het verbod, tenzij er geen gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het transformeren van een geheel complex van recreatieverblijven naar de functie wonen. Een gemengd gebruik van een dergelijk complex voor zowel verblijfsrecreatie als wonen is niet wenselijk (zie ook de toelichting op artikel 12.19, onder e).

Artikel 12.19 Instructieregels tijdelijke huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein

Algemeen In Limburg is op dit moment sprake van een aanzienlijk aantal recreatieterreinen dat niet meer vitaal genoeg is om nog succesvol als toeristisch bedrijf te functioneren. Om deze recreatieterreinen te revitaliseren of te saneren is geld nodig. Tegelijkertijd bestaat in Limburg nu ook een tekort aan huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten. Een win-win-oplossing hiervoor is het tijdelijk toestaan van de huisvesting van deze specifieke doelgroep op te revitaliseren of te saneren recreatieterreinen. Daarbij gelden wel bepaalde voorwaarden (artikel 12.19, eerste lid, a tot en met e). In deze context is een recreatieterrein een gebied dat door een bedrijf geëxploiteerd werd of wordt voor verblijfsrecreatie, zoals een bungalowpark of kampeerterrein, al dan niet met centrale voorzieningen. Het regelmatig verhuren van een vakantiewoning op een recreatieterrein door de eigenaar zelf, wordt niet gezien als een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie van een verblijfsrecreatieterrein.

Artikel 12.19, eerste lid, onder d: Voorwaarde revitalisering of sanering Een van de voorwaarden voor tijdelijke huisvesting van short stay arbeidsmigranten op een verblijfsrecreatieterrein is dat een deel van de inkomsten uit de tijdelijke huisvesting wordt gebruikt voor de revitalisering of sanering van het terrein. Daarover moeten duidelijke en bindende afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente en de exploitant.

Artikel 12:19, eerste lid, onder e: Voorwaarde geen samenloop tijdelijke huisvesting met toeristisch-recreatieve exploitatie Uit de praktijk blijkt dat een gelijktijdig gemengd verblijf van verblijfsrecreanten en tijdelijke bewoners op een verblijfsrecreatieterrein vaak tot fricties leidt en tot bijvoorbeeld negatieve recensies en lage beoordelingen op boekingssites. Om (verdere) imagoschade voor zowel het voort te zetten individuele bedrijf als de regio te voorkomen, is het ongewenst dat op een te revitaliseren verblijfsrecreatieterrein samenloop met een bedrijfsmatige toeristisch-recreatieve exploitatie plaatsvindt. Daarmee wordt bedoeld dat wanneer tijdelijke huisvesting plaatsvindt er geen toeristisch-recreatieve exploitatie van het verblijfsrecreatieterrein mogelijk is, tenzij de tijdelijke huisvesting gebeurt op een volledig afgescheiden deel van het terrein met een eigen toegang.

Afdeling 12.5 Instructieregels Na-ijlende effecten steenkoolwinning

Artikel ~~12.12~~ 12.20 Instructieregel na-ijlende effecten steenkoolwinning

De voormalige steenkoolwinning in Zuid-Limburg leidt tot na-ijlende effecten, met name in de vorm van bodembeweging. Deze brengen mogelijk belemmeringen met zich mee in het gebruik van de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld in geval van verzakkingen. Het is van belang goed met deze risico's om te gaan.

In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg is daarom de ambitie opgenomen dat de Provincie Limburg ernaar streeft negatieve effecten als gevolg van voormalige steenkoolwinning samen met haar partners te voorkomen, en daar waar deze optreden adequaat te handelen.

Om hier mede invulling aan te geven is een instructieregel opgenomen voor de gemeenten in de voormalige mijnbouwregio die bepaalt dat de motivering van een omgevingsplan dat het bouwen van een nieuw bouwwerk in deze gemeenten mogelijk maakt, beschrijft op welke wijze rekening is gehouden met de na-ijlende effecten van de voormalige steenkoolwinning.

De betreffende gemeenten kunnen daartoe gebruik maken van alle informatie over de na-ijlende effecten die beschikbaar is via het Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning en de kaartviewer van Het Gegevenshuis in Landgraaf. Het betreft onder andere de onderzoeksrapporten en het

kaartmateriaal van IHS die zijn opgesteld in het kader van het onderzoek naar de na-ijlende effecten van de steenkoolwinning, dat in opdracht van de minister van Economische Zaken en Klimaat is uitgevoerd en in december 2016 is gepubliceerd, en de vervolgonderzoeken die naar aanleiding hiervan door de regio (provincie en gemeenten) zijn uitgevoerd. In de onderzoeksrapporten wordt onder andere ingegaan op de mogelijke risico's van de na-ijlende effecten voor de regio. Deze zijn ruimtelijk vertaald in kaartmateriaal.

GGGGGG

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk 13 Energie

Afdeling 13.1 Instructieregels energie

Paragraaf 13.1.1 Energiebeschrijving

Artikel 13.1 Instructieregel energiebeschrijving

Bij de planvorming van een ontwikkeling dient al duidelijk te worden of en zo ja wanneer een aansluiting op het energiesysteem is voorzien. Mede op basis van deze informatie kunnen gemeenten de planning van de (woning)bouwprogrammering beter inrichten. Dit in relatie tot het provinciaal belang dat plannen zo spoedig mogelijk leiden tot daadwerkelijke realisatie. Dit artikel verplicht gemeenten om bij de vaststelling van een omgevingsplan waarin nieuwe functies worden mogelijk gemaakt (anders dan minder dan 10 woningen) die een relevante belasting van de energie-infrastructuur kunnen veroorzaken, binnen de uitvoeringsparagraaf inzicht te geven in hoe het plan zich verhoudt tot de aanwezige of de te realiseren energie-infrastructuur. In de motivering van het omgevingsplan wordt aangegeven hoe bij de planontwikkeling rekening is gehouden met de mogelijkheid tot aansluiting, de tijdigheid van de aansluiting op de energie-infrastructuur van de regionale of landelijke netbeheerders en de maatregelen die zijn afgewogen om negatieve effecten te voorkomen.

Deze motiveringsverplichting sluit aan bij de Omgevingsvisie Limburg, waarbij is ingezet op een toegankelijke, betaalbare, veilige en stabiele energievoorziening die in balans is met de ruimtelijk-economische opgaven en het leefklimaat. De Omgevingsvisie Limburg benoemt nadrukkelijk het streven naar een integrale benadering van ruimtelijke keuzes en (duurzame) energie-infrastructuur om zo energiezekerheid en de realisatie van de energietransitie te waarborgen.

De aanleiding voor deze instructieregel ligt in de toenemende problematiek van netcongestie. In Limburg (en andere delen van Nederland) wordt het elektriciteitsnet steeds zwaarder belast, onder andere door de versnelling van woningbouw, de groei van duurzame energieopwekking en de elektrificatie van industrie en mobiliteit. Limburg is door Netbeheerder Enexis aangeduid als congestiegebied waarin nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluitingen niet of slechts vertraagd kunnen worden gerealiseerd. Dit kan leiden tot stagnatie van maatschappelijke en economische ontwikkelingen, vertragingen in woningbouw of bedrijfsvestigingen en het niet kunnen nakomen van klimaatdoelstellingen.

Ook landelijke beleidsstukken, zoals het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK), benadrukken daarom het belang van tijdige afstemming tussen overheden, netbeheerders en initiatiefnemers. Het is van belang dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet alleen ruimtelijk en beleidsmatig gewenst zijn, maar ook praktisch uitvoerbaar wat betreft de aansluiting op en capaciteit van het energienetwerk.

De in het artikel voorgeschreven beschrijving moet in ieder geval betrekking hebben op:
- de mogelijkheid tot aansluiting: in hoeverre kan de ontwikkeling worden aangesloten op de bestaande of geplande energie-infrastructuur? Zijn er afspraken met de netbeheerders gemaakt?
- tijdigheid: wordt er rekening gehouden met de realisatiesnelheid van netwerkuitbreidingen en vergunningprocedures bij de netbeheerders? Is aansluiting technisch mogelijk binnen de geplande termijn van realisatie van het plan?
- maatregelen: zijn er alternatieve oplossingen zoals energiehubs, een andere energiedrager, congestiemanagement of lokale opslag afgewogen?

concept

concept

In lijn met de Omgevingswet stimuleert deze instructieregel een vroegtijdige en integrale afstemming tussen gemeenten, initiatiefnemers en de netbeheerders, ieder vanuit hun eigen (wettelijke) rol en verantwoordelijkheid, om de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen te vergroten.

De gevraagde beschrijving draagt bij aan:
1. transparantie voor het bevoegd gezag, initiatiefnemers en andere belanghebbenden ten aanzien van de energievoorziening en daarmee de uitvoerbaarheid;
2. het stimuleren van netbewuste nieuwbouw en efficiëntere oplossingen binnen het energiesysteem; en
3. het bevorderen om verduurzaming en energie-infrastructuur als integraal onderdeel van gebiedsontwikkeling te beschouwen.

Deze instructieregel sluit aan bij de Nota Ruimte en de Beleidsbrief Verduurzaming Gebouwde Omgeving, waarin het belang wordt benadrukt van een samenhangende aanpak van ruimtelijke en energieopgaven en het tijdig betrekken van de netbeheerders bij planvorming.

Door het opnemen van een verplichte energiebeschrijving in het omgevingsplan wordt geborgd dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen beoordeeld worden op de ruimtelijke impact en hun feitelijke uitvoerbaarheid binnen de (gemeentegrens overschrijdende) energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de actuele problematiek van netcongestie. Dit sluit aan op zowel provinciale als landelijke beleidsdoelstellingen, voorkomt ongewenste stagnatie van ruimtelijke en economische ontwikkelingen en draagt bij aan een toekomstbestendig Limburg.

Paragraaf 13.1.2 Windenergie

Artikel 13.2 Instructieregel uitsluitingsgebied windturbines

Artikel 13.2, tweede lid, onder a: Onderdeel a vraagt dat een omgevingsplan dat een windturbine mogelijk maakt, zorgvuldig motiveert waarom de gekozen locatie passend en verantwoord is. Hierbij zet het bevoegd gezag concreet uiteen op basis van welke ruimtelijke en beleidsmatige uitgangspunten de locatie is gekozen. Daarbij worden eventuele lokale afname en opslag in beschouwing genomen. De Omgevingsvisie Limburg benoemt specifiek zoekgebieden voor windenergie. Deze gebieden zijn door middel van een beoordeling op provinciale schaal geselecteerd op basis van landschapscapaciteit, impact op het milieu, afstand tot gevoelige bestemmingen (zoals woningen en natuurgebieden) en de aansluiting op het elektriciteitsnet. Bij een zorgvuldige ruimtelijke afweging ten aanzien van de locatie behoort ook een motivering of de locatie is gelegen binnen deze zoekgebieden en zo niet waarom deze locatie ook passend wordt geacht.

Deze motivering geeft ook aan hoe rekening wordt gehouden met cumulatie-effecten, hoe de locatie zich verhoudt tot bestaande functies, geplande ontwikkelingen en het provinciaal beleid ten aanzien van landschap en leefomgeving en hoe het initiatief past binnen internationale, nationale en provinciale beleidslagen (zoals Natura 2000, Natuurnetwerk Limburg, bufferzones, veiligheid en hinder).

Artikel 13.2, tweede lid, onder b: Onderdeel b verplicht tot het verantwoorden van de inspanningen die de initiatiefnemer levert om met de omwonenden, energiegemeenschappen, energiecoöperaties, lokale verenigingen, lokaal bedrijfsleven, overheden en semioverheden tot concrete afspraken te komen over de invulling van de zeggenschap over het project, het juridisch en economisch (mede-)eigenaarschap van de installatie en het juridisch bezitten van een energieproject en de daarmee gegenereerde elektriciteit. Met andere woorden: hoe is daadwerkelijk geprobeerd om onder andere de lokale gemeenschap zeggenschap te geven over planning, de bouw en exploitatie van het project en wat is daar het resultaat van?

De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES. Daarbij is onze inzet om te komen tot een meerderheidsaandeel van omwonenden, lokale bedrijven en overheden in energieprojecten. Daarom is ons streven dat ten minste 51% van de windturbines in lokaal eigendom wordt gerealiseerd en geëxploiteerd. Dit stimuleert het draagvlak, vergroot de betrokkenheid en zorgt ervoor dat een significant deel van de financiële opbrengsten lokaal blijft. Een financieel participatieplan is daarbij aan te bevelen. De initiatiefnemer moet niet alleen het percentage lokaal eigendom aantonen, maar ook concreet maken hoe de omgeving meeprofiteert, daarbij kan gedacht worden aan:
- het percentage van de opbrengst dat daadwerkelijk aan de lokale gemeenschap wordt uitgekeerd;
- overeenkomsten die zijn gesloten met lokale partijen of individuele omwonenden;
- het transparante proces dat is doorlopen voor de invulling van eigendom en financiële participatie transparant;

- de aansluiting bij voorbeelden uit NPRES-regio's, waar bijvoorbeeld dorpsfondsen, omgevingsregelingen of coöperatieve modellen zijn toegepast;
- het inzicht geven in het doorlopen participatieproces en in de uitkomsten daarvan, waarbij ingegaan wordt op de financiële- en eigendomsstructuur van het project en een overzicht wordt gegeven van de verdeling van de eigendoms- en zeggenschapsverhouding binnen het project en van de taakverdeling.

Artikel 13.2, tweede lid, onder c: Onderdeel c legt vast dat de motivering in het omgevingsplan ten minste beschrijft welke maatregelen zijn getroffen voor de landschappelijke en natuurlijke inpassing en dat deze maatregelen na het verwijderen van de windturbine behouden blijven.

Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn:
- aanleg van landschappelijke beplantingen, houtwallen of poelen die de visuele impact van de turbine beperken, de biodiversiteit verhogen of ecologische verbindingen versterken;
- inrichtingsmaatregelen die bijdragen aan het herstel van het oude landschap of het versterken van cultuurhistorische structuren;
- ecologische maatregelen, zoals het verbeteren van habitats voor lokale fauna, die ook na verwijdering van de windturbine behouden blijven.

Paragraaf 13.1.3 Zonne-energie

Artikel ~~13.2~~ 13.3 Instructieregel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen

~~Gemeenten krijgen vanaf 1 januari 2022 met het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) de mogelijkheid om zonnepanelen op daken van gebouweigenaren te verplichten. De aankomende wijziging van het Bbl voor zonnepanelen op daken richt zich op utiliteitsgebouwen die niet onder de BENG-eisen (Bijna Energieneutrale Gebouwen) vallen. Om daadwerkelijk gebruik te maken van deze bevoegdheid specifiek voor het realiseren van zonnepanelen op nieuw te realiseren bedrijfsgebouwen, is deze instructieregel gericht op het *maximaal benutten* van het dakoppervlak voor de opwek van zonne-energie bij nieuw te realiseren bedrijfsgebouwen. Onder bedrijfsgebouwen verstaan wij, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Hieronder vallen o.a. bedrijfshallen en loodsen, kantoren, supermarkten en schoolgebouwen.~~

Deze instructieregel legt vast dat bij de motivering van een omgevingsplan waarin nieuwe bedrijfsgebouwen mogelijk worden gemaakt, specifiek wordt onderbouwd op welke wijze het beschikbare dakoppervlak optimaal wordt ingezet voor zonnepanelen. Dit volgt uit het principe van zuinig en efficiënt ruimtegebruik, zoals verankerd in de Omgevingsvisie Limburg. Het landelijk en provinciaal beleid (o.a. Kamerbrieven over de zonneladder, uitwerking van het Klimaatakkoord en Omgevingsvisie Limburg) onderschrijft dat bij het toestaan van zonneparken op grond, daken en andere benutbare oppervlakken optimaal moeten worden gebruikt. De Limburgse zonneladder is niet opeenvolgend of volgtijdelijk. Deze eis voorkomt verdere 'bebouwing' van het landschap, waaronder agrarische gronden, en stimuleert de integratie van duurzame energie in bestaande bebouwing.

Bij het realiseren van zonnepanelen op bedrijfsdaken is ook de constructieve veiligheid van essentieel belang. De motivering moet daarom inzicht geven in de draagkracht en bouwkundige geschiktheid van de daken om veilig en verantwoord het gewicht en de windbelasting van zonnepanelen te kunnen dragen. Mogelijke beperkingen (zoals brandveiligheid, technische draagkracht of toekomstige uitbreidingsplannen) dienen onderbouwd te worden, zodat duidelijk is dat het optimale potentieel wordt benut, zonder risico's voor de veiligheid. Qua brandveiligheid is het advies om rekening te houden met de handreiking van Brandweer Nederland op dit onderwerp, zodat bij het ontwerp van bouwwerken met zonnepanelen de juiste veiligheidskeuzes worden gemaakt. Onder bedrijfsgebouwen wordt, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, verstaan: alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Bedrijfsgebouwen worden verder onderverdeeld naar hallen en loodsen, kantoren, combinatie hallen met kantoor, schuren en stallen, winkels en scholen. Kassen behoren niet tot bedrijfsgebouwen.

Artikel ~~13.3~~ 13.4 Instructieregels zonneparken

Installaties voor de opwek van zonne-energie, waarbij met behulp van photovoltaische-panelen (pv-panelen) zonlicht in elektriciteit wordt omgezet, zijn onmisbaar om de RES-doelstellingen voor de opwekking van hernieuwbare energie in 2030 te halen. Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik willen wij pv-panelen en andere vormen van opwekking met behulp van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies. Hierin volgen wij de Nationale beleidskeuze zoals verwoord in de NOVI: *We realiseren de opgave van duurzame energie met oog voor de kwaliteit van de omgeving en combineren deze zo veel mogelijk met andere functies.*

concept

Het Rijk heeft met medeoverheden de voorkeursvolgorde zon uitgewerkt. Wij hebben deze voorkeursvolgorde in de Provinciale Omgevingsvisie opgenomen als de Limburgse zonneladder. De Limburgse zonneladder is als volgt (niet volgtijdelijk):

1. Op daken en gevels van gebouwen;
2. Onbenutte terreinen in bebouwd gebied;
3. Gronden in ~~buitengebied~~landelijk gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
4. Landbouwgronden gelegen in het ~~buitengebied~~landelijk gebied en (landbouw)gronden gelegen in de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone;
5. Uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg en waterwingebieden en bestaande bos- of natuurgebieden binnen de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone).

Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien (deels uitsluitingsgebieden en nee-tenzij-principe). Inspanningen richten zich primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik treden 1 t/m 3). Landbouwgronden kunnen zowel landbouwgronden binnen als buiten de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone zijn.

Op 26 oktober 2023 hebben het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en Netbeheer Nederland (NBNL) het bestuursakkoord 'bestuurlijke verankering van voorkeursvolgorde zon' gesloten waarin striktere voorwaarden voor het gebruik van landbouwgrond voor de plaatsing van pv-panelen zijn opgenomen. Tevens is beoogd om landelijk meer eenduidigheid te krijgen in de gehanteerde voorwaarden voor het gebruik van landbouwgrond voor de opwekking van zonne-energie. Met dit bestuursakkoord blijven de principes van de Limburgse zonneladder overeind, maar zijn in het bijzonder de nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond, artikel ~~13.3~~13.4, lid 2, in lijn gebracht met de afspraken uit het bestuursakkoord.

De landelijke bestuurlijke afspraken zijn gemaakt in het besef dat de afspraken een negatieve impact kunnen hebben op de doelen voor hernieuwbare opwek en de afspraken die in RES-verband zijn gemaakt. Daarom vindt hierop gerichte monitoring plaats. Dit stelt landelijke partijen in staat om de afspraken te kunnen bijstellen indien de noodzaak hiervoor blijkt.

Het landelijke bestuursakkoord beoogt het beperken van zon op landbouwgrond en dit slechts onder een beperkt aantal uniforme voorwaarden toe te staan. Lokale ruimte, flexibiliteit en lokale instemming zijn belangrijk, maar dragen niet bij aan de gewenste uniformiteit en het voorkomen van wildgroei in uitzonderingen. Lokale instemming is een belangrijk succesfactor voor de energietransitie, maar geen uitzonderingsgrond op zich.

De aanscherping van de voorkeursvolgorde geldt voor nieuwe projecten. Projecten die ten tijde van het bestuursakkoord reeds vergevorderd waren in de planvoorbereiding en/of participatie zijn uitgezonderd van deze aanscherping, dit is geregeld in artikel ~~13.3~~13.4, lid 3. Voor deze 'pijplijn-projecten' gelden wel de overige voorwaarden van artikel ~~13.3~~13.4, zoals zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Deze laatste instructieregels zijn redactioneel verbeterd op basis van de opgedane praktijkervaring bij de toetsing van gemeentelijke ruimtelijke plannen aan de Provinciale belangen en de instructieregels.

De instructieregels in artikel ~~13.3~~13.4 gelden voor zonneparken groter dan 200 m2. Onder zonneparken worden zowel grondgebonden installaties als drijvende installaties op water verstaan. De begripsomschrijving van zonnepark is in Bijlage I opgenomen.

~~Artikel 13.3, lid 1: Uitsluitingsgebieden~~

~~*Natuurnetwerk Limburg en een bestaande bos- of natuurgebied binnen de groenblauwe mantel*~~
Artikel 13.4, eerste lid, onder a en c: Natuurnetwerk Limburg en een bestaande bos- of natuurgebied binnen de groenblauwe landbouwzone

Binnen het Natuurnetwerk Limburg (NNL) zijn de waardevolste en gevoeligste natuurgebieden binnen Limburg aangeduid. Veelal zijn het leefgebieden van (zeer) zeldzame soorten of vervullen ze (zeer) specifieke functies ten behoeve van het voortbestaan van beschermde soorten. Deze waardevolle natuurgebieden zijn bewust ingezet voor ontwikkeling van natuur en de natuuropgave die onze provincie heeft. De bestaande bos- en natuurgebieden binnen de groenblauwe ~~mantel~~ landbouwzone vervullen nadrukkelijk een ondersteunende functie aan het NNL. Het betreffen vaak stapstenen in de migratie van soorten en refuge locaties in deze kleinschaligere landschappen. Het betreft hierbij specifiek 'een binnen de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone gelegen terrein dat op

concept

grond van het omgevingsplan de functie bos of natuur heeft.' De begripsomschrijving is in bijlage I opgenomen.

~~*Waterwingebieden*~~ **Artikel 13.4, eerste lid, onder b: Waterwingebieden**

Gezien het grote belang van een waterwingebied voor een veilige openbare drinkwatervoorziening, gelden in deze gebieden strikte regels ter bescherming van het grondwater (zie ook hoofdstuk 4 van deze verordening). In waterwingebieden wordt dan ook het voorzorgprincipe gehanteerd. Dat wil zeggen dat bij enige onzekerheid over een mogelijk negatief effect van een ingreep, deze niet wordt toegestaan. Om deze reden zijn waterwingebieden opgenomen als uitsluitingsgebied voor zonneparken door de provincie.

~~**Artikel 13.3, lid 2 Nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond**~~

Artikel 13.4, tweede lid: In het Bestuursakkoord Aanscherping Zon op Land d.d. 26 oktober 2023 is onderschreven dat landbouwgrond essentieel is om te voorzien in onze behoefte aan voedsel. Het monofunctioneel gebruik van bestaande landbouwgrond voor zon-pv is om die reden ongewenst. Onder een aantal voorwaarden, nee-tenzij-criteria, wordt het gebruik van landbouwgrond wel toegelaten overeenkomstig het bestuursakkoord.

~~*Agri-pv*~~ **Artikel 13.4, tweede lid, onder a: Agri-pv**

Agri-pv is het combineren van landbouw met het opwekken van zonne-energie. Daarbij blijft de functie landbouw behouden en maakt het gebruik van pv-panelen slechts beperkt inbreuk daarop of draagt juist bij aan de landbouwkundige functie. Meervoudig ruimtegebruik, met primair landbouwkundig gebruik is de norm. De eerste toepassingen vinden plaats in de land- en tuinbouw. Een exacte definitie van agri-pv bestaat nog niet en zal in de komende jaren worden ontwikkeld mede op basis van (inter)nationale ervaringen en onderzoek.

Met onderstaande voorbeelden wordt agri-pv geïllustreerd. Het is aan de initiatiefnemer om aan te tonen en vast te leggen in de procedurestukken dat sprake is van het substantieel behoud van de landbouwfunctie. Wij leggen substantieel behoud uit als een landbouwkundige opbrengst van ten minste 75% van de huidige referentiesituatie, enkel op basis van locatiespecifieke omstandigheden in een concrete situatie is het mogelijk om te onderbouwen dat met een lager percentage kan worden volstaan. Het CBS houdt de jaarlijkse opbrengst bij van vele soorten akkerbouwgewassen, uitgedrukt in kg/ha. Deze statistiek laat een variatie zien in de opbrengst van jaar tot jaar. Na realisatie van het project, vragen we de initiatiefnemer voor een periode van 3 jaar jaarlijks de gewasopbrengsten van het perceel te bepalen. Deze kunnen worden vergeleken met de CBS-statistiek (driejarig gemiddelde van het aan de orde zijnde akkerbouwgewas). De getallen doen vooral dienst om toekomstige ontwerpen beter te maken en meer in het algemeen om kennis over de combinatie van landbouw en energie-opwek op te doen. Aan de hand hiervan en in combinatie met landelijke data en ontwikkelingen zal bepaald gaan worden of agri-pv voor de langere termijn perspectief biedt en de voorgestelde regels afdoende en werkbaar zijn.

Figuur 1: voorbeelden van Agri-PV systemen (bron: Holland Solar)

~~*Landbouwgrond in transitie*~~ **Artikel 13.4, tweede lid, onder b: Landbouwgrond in transitie**

~~Landbouwgronden kunnen tijdelijk worden ingericht als zonnepark als ze:~~
- ~~in de toekomst een andere functie krijgen zoals woon-werk, recreatie of natuur of;~~
- ~~in de toekomst minder geschikt worden voor landbouw, bijvoorbeeld door verzilting, vernatting of bodemdaling.~~

~~Zonne-energie draagt financieel bij aan het mogelijk maken van deze gebiedsgerichte opgaven gedurende een periode van maximaal 30 jaar, waarna de gebieden hun definitieve functie zullen krijgen. Van deze mogelijkheden kan pas worden gebruik gemaakt als dit onderdeel uitmaakt van bestuurlijke afspraken tussen Provincie en Gemeente over de gebiedsgerichte aanpak, waarbij de inzet van zonne-energie van toegevoegde waarde wordt geacht en op basis van een bestuurlijk geaccordeerde visie, programma of vergelijkbaar document.~~

Een omgevingsplan dat zijn grondslag kent in dit artikel dient vergezeld te gaan van een beschrijving over de functie en inpassing van de grond na afloop van de zonnepark-periode en hoe dit overeengekomen en/of juridisch verankerd is. De termijn van 30 jaar wordt als maximum gehanteerd; dit is afgeleid van de technische levensduur van zonnepanelen en het belang om na deze periode daadwerkelijk de volgende stap in gebiedsontwikkeling te zetten.

Het zonnepark vormt geen op zichzelf staand einddoel, maar functioneert als aanjager of katalysator voor de gewenste transformatie van het gebied. In de praktijk betekent dit dat opbrengsten, samenwerking, voorzieningen of participatie gelieerd aan het zonnepark actief worden ingezet ter voorbereiding, financiering of facilitering van de beoogde nieuwe functie. Belangrijk is dat na de zonneparkperiode de grond niet terugvalt naar landbouwfunctie, maar juist getransformeerd wordt naar een andere maatschappelijk gewenste functie: denk aan natuurontwikkeling, recreatie, wonen of bedrijvigheid. Afspraken of juridische borging kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in anterieure overeenkomsten, exploitatieplannen of publiekrechtelijke contracten. Dit borgt de uitvoerbaarheid.

~~*Betekenisvolle bijdrage aan de netcongestie*~~ **Artikel 13.4, tweede lid, onder c: Betekenisvolle bijdrage aan de netcongestie**

Zonneparken dragen bij aan de gewenste opwek van hernieuwbare energie, maar vormen tevens een belasting voor het overvolle elektriciteitsnetwerk. De maatschappelijke kosten voor de aanleg van zonneparken in het ~~buitengebied~~landelijk gebied kunnen bovendien relatief hoog zijn. Tegelijkertijd kan een zonnepark dat met een directe lijn een bedrijf of meerdere bedrijven rechtstreeks van elektriciteit voorziet, bijdragen aan het verminderen van de netcongestie en kan bestaande energie-infrastructuur beter worden benut als een zonnepark wordt aangesloten op een elektriciteitsaansluiting van een bestaande opwekker, in de praktijk vaak een windpark, waarmee verlenging van de bedrijfstijd kan worden bereikt en de bestaande kabel efficiënter wordt benut. Daarom worden projecten op landbouwgrond betekenisvol geacht als die:

a. achter de meter aangesloten worden van een enkele afnemer of een collectief van afnemers zonder dat sprake is een toename van de teruglevering van elektriciteit op het elektriciteitsnet. Daarvoor geldt dat de mogelijkheden voor zon-op-dak geheel zijn benut; of
b. aangesloten worden op een elektriciteitsaansluiting van een energieopwekker (zgn. cable-pooling).

Bovengenoemde situaties leiden niet tot extra netinpassingskosten en beperken een claim op aanvullende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Het is wenselijk dat een initiatiefnemer in de initiatieffase van het project hierover al in contact treedt met de decentrale netbeheerder.

De uitzondering genoemd onder a, kan benut worden voor een enkele ondernemer die wil voorzien in eigen hernieuwbare energie. De uitzondering geldt ook voor meerdere bedrijven die willen samenwerken en hun verbruik en opwek met elkaar afstemmen en daarover een groepscontract afsluiten met de netbeheerder. Dit collectief van bedrijven kan gezamenlijk besluiten tot extra opwek via zonnepanelen om te voorzien in een ontbrekende energievraag. Ook energiegemeenschappen kunnen op soortgelijk wijze opereren. Voorwaarde voor deze drie voorbeelden is dat zon-op-dak is benut en er geen (aanvullende) teruglevering plaatsvindt op het elektriciteitsnet. Hiervoor dient de omvang van het zonnepark aan te sluiten bij het gebruiksprofiel van de afnemer(s) en kan middels opslag verder worden geoptimaliseerd en voorkomen worden dat er teruglevering plaatsvindt.

~~*Grond die 10 jaar niet in gebruik is geweest als landbouwgrond*~~ **Artikel 13.4, tweede lid, onder d: Grond die 10 jaar niet in gebruik is geweest als landbouwgrond**

Gronden kunnen vrij zijn van bebouwing en een agrarische functie hebben in het omgevingsplan, maar al vele jaren een feitelijk ander gebruik hebben dan landbouwkundig gebruik. Dit betreft bijvoorbeeld onder meer gronden langs een verkeersfunctie. De termijn van 10 jaar sluit aan bij de voormalige herzieningstermijn onder de Wet ruimtelijke ordening.

~~*Op gronden in het bouwvlak na sloop van opstallen*~~ **Artikel 13.4, tweede lid, onder e: Op gronden in het bouwvlak na sloop van opstallen**

concept

Op veel agrarische opstallen zijn pv-panelen gesitueerd. Als, bijvoorbeeld als voorwaarde van een regeling, deze opstallen worden gesloopt, achten we het ruimtelijk aanvaardbaar dat de pv-panelen die eerder op het dak gesitueerd waren, terug geplaatst worden op de grond. In beginsel op dezelfde gronden waar voorheen de opstallen stonden. Als binnen het bouwvlak een situering mogelijk is die beter aansluit op de aanwezige landschappelijk waarden, natuurlijke waarden of de omgevingskwaliteit, dan heeft die situering de voorkeur. Het is niet wenselijk dat dit tot een toename van pv-panelen gaat leiden. Het aantal vierkante meters is daarom gemaximaliseerd op de vierkante meters pv-panelen die voorheen op de daken waren gelegen.

Artikel ~~13.3~~13.4, ~~lid 3~~derde lid

De RES-regio's hebben in hun RES-bod 1.0 zon op landbouwgrond opgenomen. Gemeenten en markt zijn op basis van deze bestuurlijke afspraken aan de slag gegaan met het voorbereiden van projecten. Er zijn daarmee projecten die d.d.26 oktober 2023, datum bestuursakkoord, in een vergevorderd stadium voor voorbereiding waren. Deze projecten behoeven niet te voldoen aan de regels opgenomen in artikel ~~13.3~~13.4, lid 2. Er is een lijst opgesteld met projecten waarvoor de uitzondering geldt. Deze lijst is opgenomen in ~~bijlage XIII~~bijlage XIV. Het betreft projecten die voorafgaand aan het bestuursakkoord:

- in ontwikkeling waren, bijvoorbeeld door uitgevoerde onderzoeken door te zake deskundige onafhankelijke adviseurs;
- in een participatief proces zijn besproken met de omgeving;
- de instemming hadden van de gemeente; en
- idealiter al vooroverleg met de provincie heeft plaatsgevonden.

~~Artikel 13.3, lid 4~~

~~*Het zonnepark landschappelijk en natuurlijk goed wordt vormgegeven en ingepast*~~ **Artikel 13.4, vierde lid, onder a: Het zonnepark landschappelijk en natuurlijk goed wordt vormgegeven en ingepast**

Hier dient aansluiting gezocht te worden bij hoofdstuk 7 (~~landschappen~~landelijk gebied), 8 (natuurgebieden) van deze verordening en de principes van de Omgevingsvisie Limburg. Om de voorgenomen landschappelijke inpassing te beoordelen, zijn voor Noord- en Midden Limburg het 'landschapskader Noord en Midden Limburg' en de 'Handreiking Landschap Grootschalige Energie opwek zon-op-land RES Noord-en Midden-Limburg' waardevolle handvatten. Voor Zuid-Limburg zijn relevante bronnen het 'Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg', de 'Landschappelijke verdiepingsstudie Zon en Wind (HeusschenCopier)' Energie en Ruimte Zuid-Limburg (Ecorys) en Milieueffectstudie Zonne- en windenergie RES Zuid-Limburg. Voor ~~de~~ het Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de groenblauwe ~~mantel (afdeling 7.1 en 7.3)~~ landbouwzone gelden aanvullende regels ten aanzien van de omgang met landschappelijke kernkwaliteiten.

Artikel 13.4, vierde lid, onder b: het zonnepark wordt brandveilig ontworpen

De instructieregel dat een zonnepark brandveilig moet zijn ontworpen volgt op verzoek van de Veiligheidsregio. Brandweer Nederland kent hiertoe de Handreiking Brandveiligheid Zonnevelden. Deze is bedoeld om de brandveiligheid en bereikbaarheid voor hulpdiensten vanaf het eerste ontwerp te borgen. De handreiking bevat landelijke richtlijnen rond veilige plaatsing, bereikbaarheid, situering van schakelkasten en het voorkomen en beheersen van brandrisico's. Dit onderdeel verplicht initiatiefnemers om hun ontwerp aantoonbaar brandveilig te realiseren. Dit draagt bij aan een eenduidig en toetsbaar Limburg breed kader voor vergunningverlening, uitvoering en toezicht. Zo wordt niet alleen de veiligheid van zonneparken voor omgeving, hulpdiensten en beheerders gewaarborgd, maar ontstaat er ook uniformiteit en duidelijkheid bij de ruimtelijke ontwikkeling van zonneparken in Limburg.

~~*De ruimtelijk kwalitatieve omgevingswaarde, bodemkwaliteit en de biodiversiteit van de locatie worden behouden*~~ **Artikel 13.4, vierde lid, onder c: De ruimtelijk kwalitatieve omgevingswaarde, bodemkwaliteit en de biodiversiteit van de locatie worden behouden**

De bedoeling van deze bepalingen is om bij de keuze van de locatie, het ontwerp, de aanleg en de inrichting rekening te houden met de aanwezige omgevingskwaliteit, bodemkwaliteit en ecologische kernkwaliteiten van het gebied, deze te behouden en waar mogelijk te versterken. Een goede 'omgevingskwaliteit' is opgenomen in de centrale doelstelling (artikel 1.3) van de Omgevingswet. Dit geeft aan dat bijvoorbeeld de aanwezige cultuur-historische waarden in het gebied, cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur

concept

concept

en landschap belangrijk zijn. Het gaat daarbij om zowel de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als de waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden.

Voor bodemkwaliteit en biodiversiteit is specifiek aandacht nodig voor vocht- en lichttoetreding onder de panelen en het (maai)beheer van het project. Wij maken bij de toetsing gebruik van de uitkomsten van onderzoek die de WUR doet op dit gebied om te komen tot certificering van zonneparken, onder de naam Ecocertified Solar Parks. TNO heeft binnen het 'Nationaal Consortium Zon in Landschap' een voorlopige belichtingstoets onder panelen ontwikkeld. Deze is beschreven in het vakblad Bodem en ook op de website van dit consortium te vinden. Deze belichtingstoets hanteren we bij de toetsing tot het moment dat er nieuwe inzichten beschikbaar zijn.

~~*Het zonnepark wordt na beëindiging van de activiteit verwijderd*~~ **Artikel 13.4, vierde lid, onder d: Het zonnepark wordt na beëindiging van de activiteit verwijderd**

Zonneparken hebben over het algemeen een tijdelijk karakter en zulke projecten worden vaak via een buitenplanse omgevingsplan activiteit (bopa) mogelijk gemaakt. Aan een dergelijke vergunning wordt de termijn verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. Bij opname in het omgevingsplan worden deze eisen in het omgevingsplan verankerd. Bij beëindiging van een zonnepark gelegen op een bouwvlak, dient het bouwvlak aangepast te worden conform de nieuwe functie. Via het afsluiten van een anterieure overeenkomst met de exploitant worden meer zekerheden over de verwijdering verkregen. Daarbij behoren afspraken over de financiële borging, om de kosten hiervoor tijdig af te kunnen dekken.

~~*Instandhouding landschappelijke inpassing*~~

~~Het is gewenst om aangebracht landschapselementen, de groene dooradering en ecologische verbeteringen die bij de aanleg zijn aangebracht te behouden, voor zover deze elementen passend zijn in de aansluitende landschappelijke structuur. In het landschapsontwerp dienen deze elementen al aangeduid te worden. Daarbij behoren afspraken over de (financiële) borging voor het verdere beheer van deze landschapselementen.~~

~~**Artikel 13.3, lid 5**~~

~~*Zorgvuldige ruimtelijke afweging locatie*~~ **Artikel 13.4, vijfde lid, onder a: zorgvuldige ruimtelijke afweging ten aanzien van de locatie**

~~Een omgevingsplan motiveert waarom op deze locatie een zonnepark aanvaardbaar is: waarom is een zonnepark op deze locatie afgezet tegen gemeentelijke en regionale visie(s) een aanvaardbare locatie? Een brede afweging bijvoorbeeld in een gemeentelijke Omgevingsvisie, op basis van het toekomstig afwegingskader functieverandering landbouwgrond (AFL) vanuit het Nationaal en Limburgs Programma Landelijk Gebied of regionaal ontwerpend onderzoek kunnen voor deze motivatie een goede bron zijn.~~

Dit onderdeel vraagt dat een omgevingsplan dat een zonnepark mogelijk maakt, zorgvuldig motiveert waarom de gekozen locatie passend en verantwoord is. Hierbij zet het bevoegd gezag concreet uiteen top basis van welke ruimtelijke en beleidsmatige uitgangspunten de locatie is gekozen.

Wij adviseren daarbij om bij de ruimtelijke afweging expliciet de Limburgse principes opgenomen in de Omgevingsvisie te benoemen, met name op het gebied van veiligheid en hinder.

~~*Niet op treden 1 t/m 3 van de zonneladder*~~ **Artikel 13.4, vijfde lid, onder b: Niet op treden 1 t/m 3 van de zonneladder**

Het beleid is er op gericht om zo veel mogelijk zonnepanelen te situeren op daken en niet-landbouwgronden. Met betrekking tot de motivatieplicht wordt aan gemeenten gevraagd te onderbouwen wat de potentie is voor zon-pv op de tredes 1 t/m 3, in hoeverre dit potentieel wordt en kan worden benut, de inspanningen die de gemeente doet om het potentieel op de tredes 1 t/m 3 te (laten) benutten en in hoeverre de inzet van trede 4 noodzakelijk is om de RES-doelen of de gemeentelijke doelstelling te behalen. Er zijn gemeenten die een dergelijke analyse al hebben uitgevoerd. De analyse doet recht aan de reeds langer vastgelegde voorkeursvolgorde zon, oftewel de zonneladder, en noodzaakt gemeenten op alle fronten actief beleid te hebben met betrekking tot het benutten van zon-pv op tredes 1 t/m 3.

~~*De wijze waarop invulling is gegeven aan het tweede en vierde lid*~~ **Artikel 13.4, vijfde lid, onder c: De wijze waarop invulling is gegeven aan het tweede en vierde lid**

concept

Deze bepaling behoeft, naast het onder artikel ~~13.3~~13.4, lid 2 en 4 vermelde, geen verdere toelichting.

~~*Streven naar financiële participatie van ten minste 51% door de lokale omgeving*~~

~~Zonneparken hebben een impact op het landschap en de woonomgeving. Naast het zo goed als mogelijk inpassen, zijn we ook een voorstander van lokaal eigendom van de energie-opwek. Lokaal eigendom wil zeggen dat inwoners/ondernemers/overheden collectief (gedeeltelijk) eigenaar zijn van de installatie van een wind- of zonnepark en zeggenschap hebben over (de ontwikkeling van) het project, inclusief (een deel van) de opbrengsten. De collectiviteit kan verlopen via energiecoöperaties, energiegemeenschappen of een op te richten entiteit.~~

~~Bij energie-opwek wordt voor de exploitatie gebruik gemaakt van SDE-subsidie, die mede door de Limburger is opgebracht. Wij achten het rechtvaardig dat de Limburger daarvan een deel terugkrijgt als hernieuwbare opwek nabij of aangrenzend aan hun woonomgeving plaatsvindt. Dit kan middels eigenaarschap, maar ook door andere vormen van financiële participatie zoals door een lagere energierekening. Het is naar onze mening tevens een noodzakelijke voorwaarde om steun te krijgen of te behouden voor de energietransitie.~~

~~Het streven naar 51% lokaal eigenaarschap komt hieruit voort. Dit is tevens opgenomen in ons beleidskader "Nieuwe Energie en schoon leefmilieu (p. 45)". Het is een streven, zoals dit ook geldt voor het streven naar 50% lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord, dat ook de beide RES-regio's hanteren. Wij beoordelen de inspanning die is gedaan om 51% eigenaarschap te bereiken. Er kan gekozen worden om af te wijken van het algemeen streven naar 51% lokaal eigendom vanwege lokale, project gerelateerde redenen, bijvoorbeeld als de omgeving niet geïnteresseerd is of niet in staat is om zelf te investeren en de voorkeur geeft aan een andere vorm van (financiële) participatie.~~

~~Wij willen partijen aanmoedigen te zoeken naar co-creatie, waarbij ontwikkelaars een meer dienende rol vervullen bij de totstandkoming van lokaal gedragen hernieuwbare opwek. Het streven naar 51% past hierbij, maar dit streven moet niet worden verward met een eis of verplichting. Een omgevingsplan dient daarom een beschrijving te bevatten van de wijze waarop de omgeving is betrokken en zorg is gedragen voor het bevorderen van maatschappelijk draagvlak, eigenaarschap en financiële participatie.~~

~~**Artikel 13.3, lid 6**~~

Artikel 13.4, vijfde lid, onder d: Lokaal eigenaarschap

Dit onderdeel verplicht tot het verantwoorden van de inspanningen die initiatiefnemers leveren om met de omwonenden, energiegemeenschappen, energiecoöperaties, lokale verenigingen, lokaal bedrijfsleven, overheden en semioverheden tot concrete afspraken te komen over de invulling van de zeggenschap over het project: het juridisch en economisch (mede-)eigenaarschap van de installatie en het juridisch bezitten van een energieproject en de daarmee gegenereerde elektriciteit. Met andere woorden: hoe is daadwerkelijk geprobeerd om onder andere de lokale gemeenschap zeggenschap te geven over planning, de bouw en exploitatie van het project; wat is daar het resultaat van?

De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES. Daarbij is onze inzet om te komen tot een meerderheidsaandeel van omwonenden, lokale bedrijven en overheden in energieprojecten. Daarom is ons streven dat ten minste 51% van de windturbines in lokaal eigendom wordt gerealiseerd en geëxploiteerd. Dit stimuleert het draagvlak, vergroot de betrokkenheid en zorgt ervoor dat een significant deel van financiële opbrengsten lokaal blijft. Een financieel participatieplan is daarbij aan te bevelen. Initiatiefnemers moeten niet alleen het percentage lokaal eigendom aantonen, maar ook concreet maken hoe de omgeving meeprofiteert, daarbij kan gedacht worden aan:

- het percentage van de opbrengst dat daadwerkelijk aan de lokale gemeenschap wordt uitgekeerd;
- overeenkomsten die zijn gesloten met lokale partijen of individuele omwonenden;
- het transparante proces dat is doorlopen voor de invulling van eigendom en financiële participatie transparant;
- de aansluiting bij voorbeelden uit NPRES-regio's, waar bijvoorbeeld dorpsfondsen, omgevingsregelingen of coöperatieve modellen zijn toegepast;
- het inzicht geven in het doorlopen participatieproces en in de uitkomsten daarvan, waarbij ingegaan wordt op de financiële- en eigendomsstructuur van het project en een overzicht wordt gegeven van de verdeling van de eigendoms- en zeggenschapsverhouding binnen het project en van de taakverdeling.

Artikel 13.4, vijfde lid, onder e: Instandhouding landschappelijke inpassing

Het is gewenst om aangebracht landschapselementen, de groene dooradering en ecologische verbeteringen die bij de aanleg zijn aangebracht te behouden, voor zover deze elementen passend zijn in de aansluitende landschappelijke structuur. In het landschapsontwerp dienen deze elementen al aangeduid te worden. Daarbij behoren afspraken over de (financiële) borging voor het verdere beheer van deze landschapselementen.

Artikel 13.4, zesde lid: Een zonnepark op de stortplaats in Schinnen is nog niet gerealiseerd. Het verkeert wel in een vergevorderd ontwikkelstadium en er is er geen sprake van landbouwgronden. De locatie kent tevens de aanduiding bestaand bos- of natuurgebied binnen de groenblauwe ~~mantel~~landbouwzone. Een specifieke regeling is derhalve gewenst.

Paragraaf 13.1.4 Batterijopslag

Artikel 13.5 Instructieregel batterijopslag

Artikel 13.5, eerste lid: Deze bepaling borgt dat een batterij primair wordt toegestaan op werklocaties, waar voorzieningen, (energie)infrastructuur en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig zijn om grootschalige energieopslaginstallaties veilig, goed bereikbaar te plaatsen. Batterijopslag betreft een commerciële bedrijfsmatige activiteit. Dat maakt dat, gelijk aan andere commerciële bedrijfsmatige activiteiten, een bedrijfsterrein de geëigende locatie is. Gebaseerd op lopende landelijke batterij-initiatieven, vindt de Provincie Limburg een maat van 2000 m^2 aan bruto perceel oppervlak een oppervlaktemaat waarboven de provinciale belangen betrokken dienen te worden. In de definitie is dit vastgelegd. Batterijopslag kent risico's op het gebied van brandveiligheid en externe veiligheid, zodat bij locatiekeuze altijd aandacht dient te zijn voor de veiligheid. Afstemming met de Veiligheidsregio hierover wordt geadviseerd. Zo wordt voldaan aan de eisen van een schoon en veilig leefmilieu.

Artikel 13.5, tweede lid, onder a; Dit onderdeel beoogt alleen batterijen toe te laten die functioneren als onderdeel van het landelijke en regionale elektriciteitsnet. De sturing door TenneT en Enexis is hierbij cruciaal: batterijopslag mag niet louter commercieel lokaal plaatsvinden, maar moet primair bijdragen aan een toegankelijk en stabiel elektriciteitsnet.

Artikel 13.5, tweede lid, onder b: De locatie moet dusdanig binnen het electriciteitsnetwerk liggen dat de toegevoegde waarde van de batterij optimaal wordt benut, bijvoorbeeld nabij hoogspanningsstation, afnemers, knelpunten, om tot energieknooppunten te komen, waarbij invoeding, opslag, transport en afname lokaal geclusterd zijn.

Artikel 13.5, tweede lid, onder c: De risico's rond externe veiligheid, brand, en omgevingsveiligheid dienen te worden getoetst door de Veiligheidsregio. Dit waarborgt een veilig ontwerp, beheer en geeft kennis van de installatie bij onverhoopte, calamiteiten.

Artikel 13.5, tweede lid, onder d: Landschappelijk en natuurlijke inpassing is een belangrijke randvoorwaarde. Inpassing houdt in dat de batterij wordt afgestemd op het omringende landschap en de aanwezige natuurwaarden (ook in breder verband) – bijvoorbeeld via beplanting, vormgeving en beheer. Een landschappelijke inpassingsstudie door een ter zake deskundig en onafhankelijk landschapsontwerp bureau is daarbij aan te bevelen.

Artikel 13.5, tweede lid, onder e: Deze sociale en participatieve randvoorwaarde is ontleend aan het Klimaatakkoord, NPRES en het Beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu: projecten moeten substantieel in lokaal eigendom komen en een deel van de financiële baten ten goede laten komen aan de lokale gemeenschap. Daardoor groeien draagvlak en maatschappelijke betrokkenheid. Dit wordt nationaal steeds vaker als voorwaarde gesteld bij energie-infrastructuur. Qua uitvoering dient aangesloten te worden bij de toelichting op het lokaal eigenaarschap zoals ook aangegeven bij windenergie (artikel 13.2) en zonneparken (artikel 13.4)

Artikel 13.5, tweede lid, onder f: De voorwaarde om de batterij te verwijderen bij beëindiging van de electriciteitsopslag-activiteit draagt bij aan het voorkomen van onnodig ruimtebeslag. Verwijdering biedt kansen om op dat moment de landschappelijke en natuurlijke kwaliteit te verbeteren. Het sluit aan op circulair en duurzaam beleid: materialen moeten na exploitatie veilig en gericht op hergebruik of recycling worden verwijderd. Op dat moment dient afgewogen te worden wat een nieuwe gewenste functie is voor deze locatie. Dit in de wetenschap van een aanwezige energie-infrastructuur.

concept

Artikel 13.5, derde lid: Als batterijopslag wordt voorzien op een onbebouwde locatie, gelden alle eisen uit lid 2 en de extra eis dat de ruimtelijke kwaliteit aantoonbaar verbetert. Dit moet worden vastgelegd in een bestuurlijk vastgestelde gebiedsvisie. De uitvoering van deze visie dient gestaafd te worden door een overeenkomst tussen de gemeente en een initiatiefnemer. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit sluit aan bij de wens om energie-infrastructuur niet alleen in te passen, maar ook direct te koppelen aan landschappelijke ontwikkeling en kwaliteitsverbetering binnen een gebied.

~~***Afdeling 13.2 Zonne-energie***~~

~~[Vervallen]~~

HHHHHH

Na sectie 13 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 14 Ontgrondingen

Afdeling 14.1 Vergunningvrije en vergunningplichtige ontgrondingsactiviteiten

Bij veel activiteiten die plaatsvinden in onze leefomgeving wordt de bodem afgegraven. Dit kan negatieve gevolgen hebben die een nadere afweging noodzakelijk maken. Met het in werking treden van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn de regels voor ontgrondingen opgenomen in artikel 5.1 van de Omgevingswet en de paragrafen 6.2.2 en 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De vrijstellingen voor ontgrondingsactiviteiten zijn daarbij voortaan landelijk geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving:

- § 6.2.2 voor ontgrondingsactiviteiten in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk, en
- § 16.2.2 voor ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in een winterbed van een rivier in beheer bij het Rijk.

Artikel 16.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om af te wijken van de in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen vergunningvrije gevallen, door een aanvullend verbod of vergunningvrij geval op te nemen in de omgevingsverordening als dat doelmatig en doeltreffend is.

Ervaringen maken duidelijk dat bepaalde ontgrondingsactiviteiten, zoals kleine ontgravingen of ontgravingen voor aan te leggen bedrijventerreinen en sportterreinen, die voorheen waren vrijgesteld in artikel 6.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, nu niet meer zijn vrijgesteld op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook blijkt dat de vrijstellingen opgenomen in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving interpretatie-discussies opleveren, die voorheen ondervangen waren door de vrijstellingen en bijbehorende toelichting in de Omgevingsverordening Limburg 2014, zoals situaties waarin meer wordt ontgraven dan nodig is voor de technische realisering van het vrijgestelde werk of wat moet worden verstaan onder de normale uitoefening van land-, tuin- of bosbouw. Wij achten het doelmatig en doeltreffend om hiervoor regels op te nemen in de Omgevingsverordening Limburg.

Met de regels in dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid die artikel 16.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt om aanvullingen of afwijkingen door te voeren ten opzichte van de landelijk aangewezen vergunningvrije gevallen.

Artikel 14.1 Aanwijzing vergunningvrije ontgrondingsactiviteiten

Artikel 14.1, onder a: In de Nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is bij artikel 16.7 beschreven dat de normale uitoefening van land-, tuin- of bosbouw niet wordt aangemerkt als "ontgronding". Wanneer sprake is van normale uitoefening van land-, tuin- of bosbouw is in de Nota niet nader toegelicht. Onder de normale uitoefening van de land-, tuin- of bosbouw wordt gedoeld op werkzaamheden gericht op het voor agrarisch gebruik geschikt houden van de grond. Gedacht wordt daarbij aan periodiek terugkerende cultuurmaatregelen die geen of een geringe invloed hebben op de hoogteligging, zoals frezen, eggen, spitten en mengwoelen. Ook het planten of rooien van gewassen of bomen wordt geschaard onder normale uitoefening van land-, tuin- of bosbouw.

concept

concept

Egalisaties, diepploegen of andere handelingen, waarbij de onder de bouwvoor aanwezige bodemlagen worden vergraven of geroerd, vallen in beginsel niet onder normale landbouwkundige uitoefening. Deze werken kunnen daarmee wel als “ontgronding” worden aangemerkt. Artikel 14.1, onder a, bevat hiervoor echter een vrijstelling van de vergunningplicht omdat de diepte vaak beperkt is. Deze werken moeten dan wel voldoen aan de beschreven criteria.

Belangrijk is dat de initiatiefnemer vooraf toetst of er omgevingsplanbepalingen zijn die de egalisatie- of diepploegwerken mogelijk in de weg staan. Als in dat verband een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van de gemeente benodigd is, moet deze vergunning verleend zijn voordat de vrijstelling van artikel 14.1, onder a, geldt.

Als wordt voldaan aan de omgevingsplanbepalingen, er niet onder de plaatselijke grondwaterstand wordt ontgraven en er sprake is van een gesloten grondbalans, zijn deze werken vrijgesteld. Daarbij mag de bodem dan tot niet meer dan een meter diepte onder het oorspronkelijke maaiveld worden geroerd en mogen taluds langs de erfgrens met kadastrale eigendommen van derden niet steiler worden gemaakt dan 1:2.

Artikel 14.1, onder b: Onder de Ontgrondingenwet waren in de Omgevingsverordening Limburg 2014 kleine ontgravingen vrijgesteld. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving stelt dit soort ontgravingen enkel vrij voor waterpartijen. Met opname van artikel 14.1, onder b, worden ook andersoortige ontgravingen dan voor waterpartijen vrijgesteld als deze ontgravingen een beperkte omvang en daarmee een gering effect op de omgeving hebben. In artikel 14.2, onder b is wel bepaald dat de vrijstelling niet geldt als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1.

Artikel 14.1, onder c: De aanleg van klimaatbuffers, waterafvoer drainage infiltraties (hierna: wadi’s) of rioolwaterbuffers worden gekenmerkt door een maatschappelijk belang om wateroverlast of watertekorten te voorkomen of om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast mag ervan uit worden gegaan dat initiatiefnemers zoals gemeente, waterschap en provincie voorafgaand aan de aanleg alle daaraan verbonden belangen in voldoende mate hebben onderzocht en afgewogen aan de hand van het omgevingsplan, projectbesluit en/of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Een vergunningplicht voor de ontgrondingsactiviteit zal hier naar verwachting weinig aan toevoegen. Om deze redenen zijn klimaatbuffers, wadi’s of rioolwaterbuffers tot 5.000 m3 vrijgesteld als deze door of in opdracht van een gemeente, het waterschap of de provincie worden gerealiseerd. De vrijstelling geldt echter niet als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen en/of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1.

Artikel 14.1, onder d: Het bouwrijp maken van bedrijventerreinen en woonwijken kent een maatschappelijk belang. Onder het bouwrijp maken worden alleen grondwerken verstaan die ten dienste staan of passen binnen de functies industrie of wonen. Het bouwrijp maken van terreinen bestemd voor recreatiewoningen valt niet onder de vrijstelling voor het bouwrijp maken van woonwijken. Uitgravingen die nodig zijn voor het bouwen van de recreatiewoningen, zoals bijvoorbeeld voor funderingen, zullen in de regel zijn vrijgesteld op grond van artikel 16.7, onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving; het bouwrijp maken van het daarvoor bestemde (recreatie)terrein blijft vergunningplichtig.

Ook de aanleg van sportvelden, openbare parken en plantsoenen hebben een maatschappelijke betekenis. Als de daarmee gemoeide belangen in voldoende mate zijn onderzocht en afgewogen aan de hand van het omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, zal een vergunningplicht voor de ontgrondingsactiviteit hier naar verwachting weinig aan toevoegen.

Daarnaast was het bouwrijp maken van bedrijventerreinen en het aanleggen van sportvelden eerder onder de Ontgrondingenwet ook al vrijgesteld in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving kent deze vrijstellingen niet. Daarom worden deze alsnog vrijgesteld in artikel 14.1, onder d. Hierbij zij opgemerkt dat de term “sportvelden” zich niet uitstrekt tot sportterreinen en in enge betekenis moet worden opgevat. Sportterreinen zoals golfterreinen en motorcrossterreinen zijn daarmee niet vrijgesteld op grond van artikel 14.1, onder d.

Artikel 14.1, onder e: Met dit onderdeel van het artikel worden twee situaties vrijgesteld voor activiteiten inzake sanering van de bodem. De eerste situatie betreft de sanering van landbodem die eerder onder de Ontgrondingenwet ook al vrijgesteld was in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving kent deze vrijstelling niet en artikel 16.8

concept

van dat besluit richt zich enkel op waterbodems en oevers. Dit onderdeel van het artikel beoogt alsnog de sanering van landbodem bij een verontreiniging boven de interventiewaarde bodemkwaliteit vrij te stellen.

De tweede situatie betreft de vrijstelling voor sanering van de landbodem bij een verontreiniging boven de door de gemeente vastgestelde waarden toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb). Op grond van artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving nemen gemeenten in het omgevingsplan voor specifieke stoffen of stofgroepen de wtkb op die kan afwijken van de landelijke interventiewaarde.

Dit kan zich voordoen bij stoffen waarvoor landelijk geen norm is opgenomen, zoals sommige PFAS-verbindingen, of wanneer de gemeente op basis van lokaal beleid strengere of soepelere normen hanteert. Door deze vrijstelling wordt het mogelijk maatwerk te bieden dat aansluit bij lokale omstandigheden. De gemeentelijke vaststelling van een wtkb gebeurt op basis van een zorgvuldige afweging en binnen het landelijke systeem van bodemkwaliteit, waarmee blijvend wordt gewaarborgd dat sprake is van verantwoorde milieu- en gezondheidsbescherming.

Artikel 14.2 Uitzonderingen op vergunningvrije gevallen

Artikel 14.2, onder a: De uitzonderingsbepalingen uit artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 14.1 gelden alleen voor die ontgrondingen die nodig zijn voor de realisering van het werk. Het ter plaatse dieper ontgronden om bijvoorbeeld zand te winnen en de ontgraven ruimte weer aan te vullen met andere bodemmaterialen, valt niet onder de genoemde uitzonderingsbepalingen.

Artikel 14.2, onder b: De vrijstellingen in artikel 16.7, onder a en h, van het Besluit activiteiten leefomgeving en de in artikel 14.1, onder b en c, bedoelde werken, maken het mogelijk om op of tegen een perceelsgrens tot een diepte van 3 meter te graven zonder omgevingsvergunning. Hiermee zou aan de perceelsgrens een steilrand kunnen ontstaan en zouden belangen kunnen worden geschaad van aangrenzende perceeleigenaren. Dit artikel in de omgevingsverordening Limburg beoogt dat te voorkomen, omdat de voornoemde vrijstellingen niet gelden als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen en/of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1. Hiermee ontstaat een geleidelijke overgang naar gronden van derden. Mochten er kortere afstanden of steilere taluds worden voorgestaan langs de erfscheiding met andermans percelen, dan is dat enkel mogelijk met schriftelijke instemming van de omliggende perceeleigenaar/perceeleigenaren, dan wel is voor de ontgrondingsactiviteit een omgevingsvergunning benodigd als deze schriftelijke instemming van eigenaren van omliggende percelen ontbreekt.

Artikel 14.2, onder c: De in artikel 16.7, onder c van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen vrijstelling voor natuurbouwprojecten geeft ruimte om, onder het mom van natuurbouw, terreinen tot een halve meter diepte te ontgraven zonder vergunning. Voor het in werking treden van de Omgevingswet was deze vrijstelling in de Omgevingsverordening Limburg 2014 alleen gerelateerd aan terreinen met een functie goudgroene natuur (thans: Natuurnetwerk Limburg). De aanvullende bepaling in artikel 14.2, onder c, regelt dat de vrijstelling voor natuurbouwprojecten alleen geldt als de te ontgraven terreinen in het geldende omgevingsplan een natuur- of groenfunctie dragen. Hiermee wordt beoogd, als voorheen, te voorkomen dat de vrijstelling voor natuurbouwprojecten wordt misbruikt voor ontgravingen die feitelijk niet worden ingegeven vanuit natuurdoelstellingen. Ontgravingen op terreinen die geen natuur- of groenfunctie dragen, zijn hiermee niet te scharen onder de vrijstelling voor natuurbouwprojecten, zoals opgenomen in artikel 16.7, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 14.3 Omvangvereisten ontgrondingsactiviteit

Dit artikel beoogt te voorkomen dat een ontgrondingsactiviteit zodanig in tijd, fysieke begrenzing of naar specifieke doelstellingen wordt opgeknipt dat met de afzonderlijke delen wordt voldaan aan vrijstellingscriteria voor ontgravingsdiepte, -oppervlakte of -volume. Bij de volgtijdelijkheid is ook de voorzienbaarheid van belang en om die reden is hierbij het woord “zullen” opgenomen. Ook als een bouwvoor tijdelijk opzij wordt gezet, dient dat in het ontgravingsvolume meegeteld te worden. Voor de toets aan de vrijstellingscriteria voor diepte, oppervlakte of volume, die zijn opgenomen in artikel 16.7, onder a en h van het Besluit activiteiten leefomgeving en de in artikel 14.1, onder b, beschreven gevallen, alsmede voor de MER-beoordelingsplicht of MER-plicht, moeten alle ontgrondingen, voor zover deze niet als zelfstandige activiteit of deelactiviteit zijn vrijgesteld op basis van enig ander artikel, in hun samenhang beoordeeld kunnen worden. Artikel 14.3 beoogt deze beoordeling vanuit onderlinge samenhang mogelijk te maken.

IIIIII

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Hoofdstuk ~~16~~ 15 ~~Overige onderwerpen~~ Beschermingsgebied Einstein Telescope

Afdeling ~~16.1~~15.1 en ~~16.2~~15.2 beschermingsgebied Einstein Telescope

De Einstein Telescope is een toekomstig ondergronds onderzoeksobservatorium voor het meten van zwaartekrachtsgolven. Met zwaartekrachtsgolven kunnen wetenschappers de trillingen in de ruimte en tijd waarnemen. Zo kunnen we meer leren over de onontdekte donkere delen van het heelal, en zelfs voor het eerst terugkijken tot vlak na de oerknal.

Europese landen zullen (zo is voorzien) in ~~2025~~2027 beslissen over de vestigingslocatie van de Einstein Telescope. De grensregio van Zuid-Limburg – de Euregio Maas-Rijn – is één van de mogelijke locaties voor dit observatorium. Huisvesting van de Einstein Telescope in deze regio kan een grote positieve impact hebben op de wetenschap, economie en maatschappij in Nederland. Nederland heeft de ambitie om zich te kandideren als vestigingslocatie, samen met België en Duitsland. Daartoe heeft het kabinet beslist om 42 miljoen euro uit het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk toe te kennen aan de voorbereidingen voor de kandidatuur en € 870 miljoen te reserveren voor een toekomstige Nederlandse inbreng aan de bouw. Dat heeft de ministerraad 14 april 2022 besloten.

Gelet op bovenstaande is in de Omgevingsvisie Limburg 2021 opgenomen dat de “Einstein Telescope van bijzonder provinciaal belang is” en dat wij de kandidatuur voor de vestiging van de Einstein Telescope in Zuid-Limburg steunen. In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat voorstellen zullen worden gedaan om de omgevingskwaliteiten te borgen die nodig zijn voor een sterke kandidatuur voor de Einstein Telescope. Voor een sterke kandidatuur is het van cruciaal belang nu reeds nieuwe activiteiten te weren die verstorend (kunnen) zijn voor een goede werking van de Einstein Telescope. Daarbij gaat het om activiteiten die trillingen kunnen veroorzaken die van invloed zijn op de zeer gevoelige sensoren van de Einstein Telescope en daarmee de Telescope nadelig kunnen beïnvloeden.

Uit eerdere wetenschappelijke studies blijkt dat windturbines ‘seismische ruis’ introduceren door de intensieve trillingen die deze veroorzaken in diepere bodemlagen waar de Einstein Telescope gevestigd zou moeten worden. Op dit moment is een groot deel van het zoekgebied voor de Einstein Telescope en een zone tot 10 km rond het zoekgebied op grond van de Omgevingsverordening al uitgesloten voor de plaatsing van windturbines, met het doel om het Nationaal Landschap Zuid-Limburg te beschermen. Met het opnemen van een beschermingsgebied Einstein Telescope wordt het uitsluitingsgebied voor windturbines voor wat betreft Zuid-Limburg uitgebreid voor de gehele zone tot 10 km rond het zoekgebied voor de Einstein Telescope.

Naast windturbines is de verwachting dat andere activiteiten die trillingen in de bodem veroorzaken tevens verstorende effecten hebben op de werking van de Einstein Telescope. Aanvullend op het moratorium voor windturbines wordt daarom ook in de Omgevingsverordening voorzien in een onderzoeksplicht voor ontgrondingen en boringen en andere ingrepen in de bodem binnen het beschermingsgebied voor de Einstein Telescope. Indien door middel van onderzoek is aangetoond dat deze activiteiten geen trillingen kunnen veroorzaken die een nadelig effect kunnen hebben de op de werking van de Einstein Telescope, kan het bevoegd gezag door middel van een vergunning afwijken van het gestelde verbod. Wij kiezen hier – anders dan voor windturbines - niet voor een absoluut verbod omdat niet op voorhand uitgesloten is dat, hier activiteiten onder vallen waarvoor uit onderzoek blijkt dat deze geen verstorend effect hebben op de werking van de Einstein Telescope.

Afhankelijk van de locatiekeuze voor de Einstein Telescope en de uitkomsten van verder onderzoek naar technische en mitigerende maatregelen, kan er aanleiding zijn het beleid en de regels in de omgevingsverordening aan te passen. Tot die tijd biedt de Omgevingsverordening de garanties die nodig zijn voor een sterke Europese kandidatuur van de Einstein Telescope.

Artikel ~~16.1~~15.1 en ~~16.2~~15.2

Artikel ~~16.1~~15.1 bevat de instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Om ongewenste ontwikkelingen (interfererende activiteiten) te voorkomen in de periode dat de instructieregels nog niet door de betreffende gemeenten zijn geïmplementeerd in het omgevingsplan, bevat de verordening naast de instructieregels rechtstreeks werkende verbodsbepalingen, opgenomen in artikel ~~16.2~~15.2. Deze verbodsbepalingen blijven gelden totdat een onherroepelijk omgevingsplan is vastgesteld dat in overeenstemming met de instructieregels is.

concept

concept

De instructieregels hebben als grondslag artikel 2.22, en de daaraan gekoppelde tijdelijke verbodsbepalingen artikel 4.1 van de Omgevingswet.

Het verbod voor ontgrondingen geldt alleen voor ontgrondingen waarvoor een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit vereist is en niet voor de in de artikelen 16.7 en 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen vergunningvrije ontgrondingen. Voor boringen of andere ingrepen in de bodem die niet als ontgronding kunnen worden aangemerkt, geldt alleen een verbod als deze ingrepen dieper dan 100 meter beneden maaiveld zullen worden uitgevoerd. Het uitvoeren van onderzoeksboringen of wetenschappelijke boringen die alleen bedoeld zijn voor het verzamelen van data over de ondergrond en gerealiseerd zijn voordat de Einstein Telescope operationeel is, veroorzaken, nadat zij gerealiseerd zijn, geen trillingen die de telescoop nadelig kunnen beïnvloeden. Derhalve zijn dergelijke onderzoeksboringen en wetenschappelijke boringen uitgezonderd van het verbod om boringen dieper dan 100 m beneden maaiveld uit te voeren binnen beschermingsgebied Einstein Telescope.

Zoals hierboven aangegeven geldt voor nieuwe windturbines in het beschermingsgebied Einstein Telescope een absoluut verbod, maar kan voor ontgrondingen, boringen en andere ingrepen in de bodem een vergunning worden verleend mits door middel van onderzoek is aangetoond, dat de activiteit geen trillingen kan veroorzaken die een nadelig effect kunnen hebben op de werking van de Einstein Telescope. In de fase dat de rechtstreekse verbodsbepalingen gelden zullen doorgaans gedeputeerde staten het bestuursorgaan zijn dat beslist op de vergunningaanvraag. Dat volgt uit artikel 4.6, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit. Alleen bij meervoudige aanvragen kunnen burgemeester en wethouders bevoegd gezag zijn. Wel zullen gedeputeerde staten dan om advies moete worden gevraagd en zullen zij moeten instemmen alvorens een vergunning mag worden verleend (artikel 4.25, eerste lid, onder f en lid 3, Omgevingsbesluit). In de fase dat de instructieregel is geïmplementeerd in het ruimtelijk plan zullen gewoonlijk burgemeester en wethouders beslissen op de aanvraag.

In hoofdstuk 17, ~~Artikel 17.2~~Artikel 17.14, ~~lid 6~~eerste en ~~7~~tweede lid, zijn overgangsbepalingen opgenomen voor bestaande gevallen.

Mocht uit geologische onderzoeken blijken dat wij het beschermingsgebied kunnen verkleinen, dan zullen wij de verordening aanpassen. Hetzelfde geldt voor verdiepend onderzoek naar mitigerende maatregelen, indien uit dat onderzoek naar voren komen dat effectieve mitigerende maatregelen mogelijk zijn.

JJJJJJ

Na sectie 16 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 16 Monitoring en informatie

Afdeling 16.5 Monitoring woningbouw

Artikel 16.4 Monitoring van de plancapaciteiten en woningbouwrealisaties

Het wetsvoorstel voor de Wet versterking regie volkshuisvesting geeft de provincie meer bevoegdheden om te sturen en regie te voeren op de woningbouwopgave. Een van die instrumenten is de monitoring. Door de realisaties van de woningbouw goed te volgen, kan de provincie tijdig bijsturen waar nodig om ervoor te zorgen dat de juiste woningen gebouwd worden die nodig zijn.

Artikel 16.4, eerste lid: De provincie stelt een monitoringsapplicatie (Juno) ter beschikking aan gemeenten voor de registratie en monitoring van woningbouwplannen.

Artikel 16.4, derde lid: Gemeenten dienen de door de provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie (Juno) te gebruiken voor de registratie van woningbouwplannen en realisaties. Dit kan rechtstreeks via de monitoringsapplicatie of via een koppeling indien de gemeente gebruik maakt van een ander monitoringssysteem. Gemeenten dienen de data in de door de provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie minimaal tweemaal per jaar te herijken.

Artikel 16.4 onder 4: Bij de registratie worden de afspraken en definities uit de vastgestelde Basisset 2.0 Landelijke monitoring voortgang woningbouw (LMVW) van VNG, IPO en het ministerie van

BXZK toegepast,
zie https://vng.nl/sites/default/files/2024-09/lbr_24_036_basisset_2_0_definitief_met_logos.pdf

KKKKKK

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 17.1 Overgangsrecht

Algemeen: Overgangsrecht ontheffingen Omgevingsverordening Limburg 2014

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 waren diverse verbodsbepalingen opgenomen waarvan Gedeputeerde Staten ontheffing konden verlenen. Het betrof ontheffingen als bedoeld in artikel 1.3 van de Wet milieubeheer. Het ging om de volgende ontwerpen:

- activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones;

- activiteiten in stiltegebieden;

- activiteiten in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg;

- activiteiten op, onder of boven een gesloten stortplaats.

In de Omgevingsverordening Limburg ~~2021~~ die met ingang van 1 januari 2024 geldt zijn bovenstaande regels in vergelijkbare vorm teruggekeerd. Overeenkomstig de systematiek van de Omgevingswet is het 'verbod tenzij ontheffing' vervangen door een 'verbod tenzij omgevingsvergunning'. In artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is geregeld dat de verleende ontheffingen gelijk worden gesteld met omgevingsvergunningen. Op aanvragen om ontheffing die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ingediend, blijven de oude regels van toepassing tot het moment waarop het besluit onherroepelijk is geworden (artikel 4.1, onder n, en artikel 4.3 Invoeringswet Omgevingswet).

Paragraaf 17.1.1 Overgangsrecht ~~diverse bepalingen~~instructieregels algemeen

Artikel ~~17.2~~ 17.1 ~~Overgangsbepaling~~ Algemene overgangsbepalingen instructieregels omgevingsplannen

~~Na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben gemeenten 8 jaar de tijd, dus tot 1 januari 2030, om bestemmingsplannen en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een omgevingsplan. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege een tijdelijk deel van het omgevingsplan, waarin de bestaande gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving worden samengevoegd. Via artikel 22.1, aanhef en onder c, van de Omgevingswet en hoofdstuk 7 van het Invoeringsbesluit voegt het Rijk regels toe aan dit tijdelijk deel van het omgevingsplan. Dit is de zogenoemde bruidsschat.~~

De Omgevingsverordening Limburg bevat onder meer instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen bij:
1. een wijziging van het omgevingsplan;
2. een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstond van rechtswege een tijdelijk deel van het omgevingsplan. Alle op dat moment bestaande ruimtelijke plannen, waaronder bestemmingsplannen (met verbrede reikwijdte), zijn onderdeel gaan uitmaken van dat tijdelijk deel. Via artikel 22.1, aanhef en onder c, van de Omgevingswet en hoofdstuk 7 van het Invoeringsbesluit voegde het Rijk regels toe aan dit tijdelijk deel van het omgevingsplan. Dit is de zogenoemde bruidsschat.

Voor ~~2030~~1 januari 2032 moeten gemeenten het tijdelijk deel van het omgevingsplan ~~omzetten~~hebben omgezet naar een permanent omgevingsplan voor de hele gemeente, dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.

Het omzetten van ruimtelijke regels van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe omgevingsplan kan per locatie. De gemeente hoeft dus niet in één keer voor het hele grondgebied

concept

de regels om te zetten. Maar als een ruimtelijke regel voor een locatie vervalt in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, moeten alle ruimtelijke regels voor die locatie vervallen. Het is dus niet mogelijk om voor een locatie een ruimtelijke regel te schrappen en tegelijkertijd andere ruimtelijke regels voor diezelfde locatie te behouden.

~~De omgevingsverordening bevat onder meer instructieregels voor omgevingsplannen van gemeenten. Een deel van die instructieregels is een beleidsneutrale omzetting van instructieregels voor bestemmingsplannen die waren opgenomen in hoofdstuk 2 van de Omgevingsverordening Limburg 2014. De voorliggende Omgevingsverordening voegt daar enkele instructieregels over een aantal nieuwe onderwerpen aan toe, zoals zonneparken.~~

~~Uitgangspunt van de instructieregels is dat een gemeente deze moet toepassen op het moment dat zij voor een locatie het nieuwe omgevingsplan vaststelt. Dat betekent dus dat voor 2030 alle instructieregels in de omgevingsplannen verwerkt moeten zijn. Maar op het moment dat een gemeente voor een locatie het tijdelijk deel van omgevingsplan al eerder omzet naar het nieuwe omgevingsplan, worden op dat moment de voor die locatie relevante instructieregels verwerkt. Enkele instructieregels bevatten een kortere termijn waarbinnen de gemeente de instructieregel moet hebben verwerkt. Daar heeft de gemeente dus niet de tijd tot 2030.~~

~~De instructieregels voor omgevingsplannen gelden ook als beoordelingsregel voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (zie toelichting bij artikel 1.3). Op het moment dat de gemeente op zo'n aanvraag beslist moet zij direct op dat moment rekening te houden met de relevante instructieregels.~~

~~**Overgangsbepaling artikel 17.2, lid 4**~~

~~Bedrijven die op het moment van inwerkingtreding van artikel 12.5, vierde lid, reeds op bedrijfskavels groter dan 5 hectare zijn gevestigd of vergund, worden niet geraakt door de instructieregels van artikel 12.5, vierde lid. Bovendien geldt dat in afwachting van de aanpassing van een omgevingsplan, bedrijfskavels met een oppervlakte groter dan 5 hectare planologisch toegestaan blijven als dit reeds in het betreffende omgevingsplan werd toegestaan.~~

Uitgangspunt van de instructieregels is dat een gemeente deze moet toepassen op het moment dat zij voor een locatie het omgevingsplan wijzigt of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleent. Als een gemeente (een deel van) het omgevingsplan wijzigt, dan zullen daar ook bestaande functies in worden vastgelegd die al eerder in een bestemmingsplan waren opgenomen en die niet veranderen. Uiteraard hoeft in een dergelijk geval niet voldaan te worden aan instructieregels die na vaststelling van dat bestemmingsplan in werking zijn getreden. De bepaling in het derde lid van artikel 17.1 zorgt hiervoor. Bestaande legale situaties hoeven dus niet te voldoen aan de instructieregels voor omgevingsplannen als opgenomen in deze Omgevingsverordening, tenzij anders bepaald in de desbetreffende instructieregel.

Paragraaf 17.1.2 Overgangsrecht diverse onderwerpen

In deze paragraaf zijn een specifieke overgangsbepalingen opgenomen bij onderwerpen in de hoofdstukken 1 tot en met 16 van de Omgevingsverordening. Bij de volgorde van deze overgangsbepalingen is de volgorde aangehouden waarin de artikelen waar ze naar verwijzen in de hoofdstukken 1 tot en met 16 zijn opgenomen. De meeste specifieke overgangsbepalingen horen bij rechtstreeks werkende regels voor activiteiten. Voor de meeste instructieregels in de Omgevingsverordening geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in paragraaf 17.1.1.

In de artikelen in paragraaf 17.1.2 is steeds een tijdstip opgenomen waarmee het onderscheid tussen nieuwe gevallen (hiervoor geldt de instructieregel onverkort) en bestaande gevallen (hiervoor geldt de overgangsbepaling) wordt gemarkeerd. In een aantal artikelen is de datum van 1 januari 2024 opgenomen en in een aantal andere artikelen is de datum omschreven als 'het tijdstip van inwerkingtreding van de bepaling'. Voor '1 januari 2024' is gekozen als het om een bepaling gaat die al in de Omgevingsverordening Limburg staat sinds deze oorspronkelijk in werking is getreden, namelijk op 1 januari 2024, toen de Omgevingswet ook in werking trad. Bij nieuwe bepalingen die in 2026 aan de Omgevingsverordening Limburg worden toegevoegd is op het moment van schrijven van deze toelichting de exacte datum van inwerkingtreding nog niet bekend. Bij een volgende wijziging van de Omgevingsverordening zal die datum worden vermeld.

concept

Artikel ~~17.1~~ 17.2 Overgangsbepaling infrastructuur: vergunningen provinciale wegen

De Omgevingsverordening Limburg 2014 kende een vergunningplicht voor bepaalde activiteiten en werken op of nabij provinciale werken (artikel 7.1.1, derde lid, Omgevingsverordening Limburg 2014). Voor die vergunningen voorziet de Invoeringswet Omgevingswet niet in overgangsrecht (anders dan voor ontheffingen zoals hierboven onder 'Algemeen: Overgangsrecht ontheffingen Omgevingsverordening Limburg 2014' beschreven). Daarom is daarvoor in de Omgevingsverordening een artikel opgenomen. In de voorliggende Omgevingsverordening gaat het om omgevingsvergunningen voor activiteiten in een beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg.

Artikel 17.10 Overgangsbepaling landbouw: vergisting van dierlijke mest

In de instructieregels met betrekking tot vergisting van dierlijke mest op het eigen bedrijf en collectieve vergisting (artikel 10.9 en 10.10) is de voorwaarde opgenomen dat maximaal 5% plantaardige reststromen mogen worden bijgemengd. Dit is bedoeld om de vergisting van pure dierlijke mest zo veel mogelijk te stimuleren. Bij bestaande installaties is dit vaak niet mogelijk omdat deze kunnen zijn ingericht op bijmenging van een groter aandeel aan plantaardige materialen. De overgangsbepaling van artikel 17.10 zorgt ervoor dat deze bestaande installaties toch ruimte houden voor uitbreiding, zonder dat aan de voorwaarde van maximaal 5% bijmenging hoeft te worden voldaan.

LLLLLL

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~**Afdeling 17.2 Slotbepalingen**~~

~~***Artikel 17.9 Intrekken Omgevingsverordening Limburg 2014***~~

~~Het grootste gedeelte van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vervalt van rechtswege bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, omdat de wettelijke grondslagen voor die delen van die verordening dan vervallen (o.a. Waterwet, Wet milieubeheer, Wet natuurbescherming, Ontgrondingenwet). Het onderdeel 'Provinciale Wegen' (paragraaf 7.1) vervalt echter niet van rechtswege omdat dat onderdeel artikel 57 van de Wegenwet als grondslag heeft en de Wegenwet als aparte wet blijft bestaan naast de Omgevingswet. Het onderdeel Wegen is omgezet naar hoofdstuk 2 Infrastructuur, paragraaf 2.2.1, van de nieuwe Omgevingsverordening. Om te voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de vraag of paragraaf 7.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 naast de nieuwe Omgevingsverordening toch nog blijft gelden, wordt de Omgevingsverordening Limburg 2014 met artikel 16.9 ingetrokken. Overigens heeft paragraaf 2.2.1 van de verordening naast de Omgevingswet artikel 57 van de Wegenwet als grondslag.~~

~~Ook eventuele onduidelijkheden over andere onderdelen van de Omgevingsverordening Limburg 2014 waarvan zou kunnen worden gesteld dat deze mogelijk mede zouden kunnen berusten op de autonome bevoegdheden op grond van de Provinciewet om verordeningen vast te stellen, worden hiermee voorkomen.~~
[Vervallen]

concept

Bijlage B

Nota van Zienswijzen

Nota van Zienswijzen

concept

Toelichting bij de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Hieronder volgt per hoofdstuk een korte toelichting op de wijzigingen.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.3 Schakelbepaling

In dit artikel is geregeld dat de instructieregels die zich richten tot gemeenten en die zij in acht moeten nemen bij een wijziging van het omgevingsplan en het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, ook gelden voor een projectbesluit van Gedeputeerde Staten. Aan dit artikel is nu in een tweede lid toegevoegd waaruit volgt dat de instructieregels van paragraaf 8.1.2, die betrekking hebben op het beschermen van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg en de daarbij behorende regels over natuurcompensatie, ook gelden voor projectbesluiten van het waterschap. Uit artikel 7.8, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, volgt namelijk dat een omgevingsverordening daarover regels moet bevatten. Dat was tot nu toe niet gebeurd en deze omissie wordt met het nieuwe tweede lid, van artikel 1.3 hersteld.

Hoofdstuk 2 Infrastructuur

In de artikelen 2.1 en 2.2 is een onjuiste verwijzing naar een artikel van het Besluit bouwwerken leefomgeving gecorrigeerd.

Artikel 2.6 is aangepast met een grondslag om een verleende omgevingsvergunning voor een activiteit in een beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg te kunnen wijzigen of intrekken als dat nodig is vanwege werkzaamheden met betrekking tot die weg (wijziging of uitbreiding)

Hoofdstuk 3 Watersysteem

Er is een nieuwe paragraaf 3.2.5 (Wonen en verblijven in waterveiligheidszones H5 en H6) toegevoegd met instructieregels die zich richten tot de gemeenten. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij deze paragraaf.

De artikelen 3.8-3.12 zijn als gevolg van het toevoegen van paragraaf 3.2.5 vernummerd.

Hoofdstuk 4 Grondwater

In artikel 4.2 zijn twee soorten nieuwe gebieden toegevoegd: zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming.

In afdeling 4.3 zijn een aantal regels voor activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones gewijzigd, waaronder regels voor het toepassen van bepaalde bouwstoffen en aangepaste regels voor boringen en sonderingen bij bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten. De wijzigingen hangen veelal samen met ervaringen in de uitvoeringspraktijk. In een nieuwe paragraaf 4.3.16 is voor de zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming bepaald dat geen nieuwe milieubelastende activiteiten mogen worden verricht die zijn opgenomen in bijlage V.

Achtergrond bij wijziging regels Grondwaterbescherming (artikel 4.2 en afdeling 4.3)

<u>Aanpassing Artikel 4.2 Aanwijzing beschermingsgebieden</u>

De zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming zijn een nieuwe categorie beschermingsgebieden voor de openbare drinkwatervoorziening.

<u>Aanpassing Paragraaf 4.3.3</u>

Artikel 4.27 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen in grondwaterbeschermingsgebiedenDe formulering van de bestaande tekst is juridisch correct, maar wekt verwarring. Inhoudelijk wordt er niets gewijzigd alleen helderder omschreven.

<u>Artikel 4.28 Beoordelingsregel omgevingsvergunning</u>

Tekst wordt aangepast omdat de bestaande omschrijving onvolledig is.

<u>Aanpassing artikelen 4.37, 4.38 en 4.39 sonderingen</u>

concept

De vrijstelling voor sonderingen door de kleilaag is te ruim. Conform de huidige regels mag in de verschillende gebieden onbeperkt worden gesondeerd en gelden er geen eisen voor sonderingen die het risico op aantasting van de beschermende werking van de kleilaag beperken.De regels zijn zodanig aangepast dat er een vergunningplicht geldt voor sonderingen en boringen ten behoeve van bouwactiviteiten in waterwingebieden (artikel 4.37, vijfde en zevende lid) en een meldplicht met een aantal voorschriften in grondwaterbeschermingsgebieden en de boringsvrije zones Roerdalslenk en Venloschol (artikel 4.39, zesde t/m achtste lid). Deze regels beogen de aantasting van de beschermende werking van de kleilaag zoveel mogelijk te beperken en bouwactiviteiten boven de kleilaag toch mogelijk te maken. Voor het ontwerpen van een fundering boven de kleilaag kan het nodig zijn informatie te verzamelen over het grondpakket onder de kleilaag.

Doel van het beperken van de sonderingen door de kleilaag tot de sonderingen die wettelijk verplicht zijn, is het aantal doorboringen van de kleilaag door sonderingen te minimaliseren zonder het onmogelijk te maken nog bouwwerken te realiseren in de boringsvrije zone.

concept

Aanpassing paragraaf 4.3.7 Afvalwater en hemelwater

Afkoppelen van hemelwater en het vervolgens zonder bodempassage in de diepere ondergrond infiltreren vormt een bedreiging voor de grondwaterkwaliteit in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. Met name het gebruik van grindpalen, waardoor geen gebruik wordt gemaakt van een bodempassage of een andere zuiveringstap, brengt risico's met zich mee voor de grondwaterkwaliteit. Daarom wordt infiltratie in grondwaterbeschermingsgebieden zonder doorsijpeling door de bodem of de ondergrond naar het grondwater verboden.

Afkoppelen in waterwingebied is zonder omgevingsvergunning verboden. Het in de bodem brengen van afstromend hemelwater in een waterwingebied is ongewenst omdat door het geconcentreerd op één plek in de bodem brengen van water het risico bestaat dat het water niet voldoende lang onderweg is naar de pompputten. Daardoor is de bacteriologische bescherming door voldoende lange reistijd in de ondergrond in gevaar komen.

Bestaande kleinschalige infiltratie van afstromend hemelwater op het niveau van één woning wordt als een gering risico beschouwd.

Hoewel afvloeiend hemelwater als afvalwater wordt aangemerkt is gekozen voor de titel 'afvalwater en hemelwater' van deze paragraaf om duidelijker te laten zien waar deze betrekking op heeft.

Aanpassing artikel 4.23 Boorputten aardwarmte Venloschol, Artikel 4.36 Toepassingsbereik Boorputten en grondroeringen en Artikel 4.40 Beoordelingsregels

Uit de huidige tekst blijkt niet duidelijk dat de regels voor alle boorputten die gelden op basis van 'Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren BRL SIKB 2100' ook van toepassing zijn op het afdichten van boorputten. Dit wordt toegevoegd aan de bestaande teksten in de genoemde artikelen.

Verder wordt ook de verwijzing naar het 'Protocol Mechanisch boren BRL SIKB 2101' opgenomen omdat daar de werkwijze nader wordt uitgewerkt.

Artikel 4.40 heeft als titel "Beoordelingsregels". Artikel 4.40, tweede lid zou dan ook zo gelezen kunnen worden dat deze alleen van toepassing is wanneer sprake is van een omgevingsvergunning. Dat is niet altijd het geval. Bijvoorbeeld bij boorputten die niet dieper dan vijf meter boven NAP gelegen zijn. In die gevallen is het alsnog wenselijk dat voornoemde beoordelingsrichtlijnen gevolgd worden. Derhalve is de titel van het artikel aangepast door 'en voorschriften' toe te voegen.

Aanpassing paragraaf 4.3.14 Overige milieubelastende activiteiten, Artikel 4.63 Meldingsplicht

Artikel 4.63 schrijft voor dat milieubelastende activiteiten in een grondwaterbeschermingsgebied moeten worden gemeld. Het heeft geen toegevoegde waarde om informatie over milieubelastende activiteiten te hebben die niet zijn verboden conform de regels in de Omgevingsverordening.

De huidige praktijk is dat er niet wordt gemeld door initiatiefnemers en dat er ook niet op wordt gehandhaafd. Als er een melding binnenkomt is onduidelijk hoe deze wordt geregistreerd. Om overbodige administratieve lasten te voorkomen wordt het gehele artikel geschrapt.

Aanpassing paragraaf 4.3.14 Overige milieubelastende activiteiten, Artikel 4.61 Toepassingsbereik

In Artikel 4.61 zijn regels gesteld aan het gebruik van bepaalde bouwstoffen die een risico vormen voor de grondwaterkwaliteit. Het betreft AVI-bodemas en metaalslakken.

Op basis van het voorzorgsbeginsel wordt het gebruik van specifieke bouwstoffen in het waterwin- en grondwaterbeschermingsgebied verboden. Er bestaat een risico dat het gebruik van deze stoffen tot verontreiniging van het grondwater leidt. Voorbeelden zijn doordat het in dikkere lagen wordt gebruikt dan waar bij een beoordeling van de bouwstof rekening mee is gehouden of doordat de natuurlijke omstandigheden anders zijn dan bij de beoordeling zoals een hogere pH van het bodemvocht of het grondwater waar de bouwstof mee in aanraking kan komen. Gezien het belang van een langdurige goede kwaliteit van het grondwater voor de drinkwatervoorziening wordt het risico van het gebruik van deze bouwstoffen te groot geacht.

Onder bepaalde voorwaarden kan een vergunning worden verleend voor het gebruik van deze bouwstoffen.

concept

Aanpassing Paragraaf 4.3.16 Milieubelastende activiteiten in de zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Doel van de zoekgebieden drinkwaterwinning is om in deze gebieden een nieuwe winning voor de openbare drinkwatervoorziening te kunnen realiseren. Daartoe zijn bepaalde nieuwe milieubelastende activiteiten die een toekomstige aanwijzing als grondwaterbeschermingsgebied bemoeilijken niet toegestaan. Het gaat om dezelfde nieuwe milieubelastende activiteiten die nu ook al in grondwaterbeschermingsgebieden verboden zijn (bijlage V).

Er kan een vergunning worden verleend indien aangetoond wordt dat de activiteit op basis van aard of locatie geen bedreiging vormt voor het grondwater. Dat kan bijvoorbeeld door aanvullende beschermende maatregelen te nemen waardoor het risico op verontreiniging van het grondwater aanmerkelijk wordt verkleind.

Als op basis van uitgevoerd onderzoek door WML en provincie bepaalde delen van het zoekgebied niet meer in aanmerking komen om te worden ingezet als grondwaterbeschermingsgebied kan een activiteit in die delen worden vergund, vooruitlopend op een aanpassing van de begrenzing van het zoekgebied.

Aanpassing bijlage I, artikel 1

De begripsbepaling van een parkeerplaats is toegevoegd.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij deze afdeling.

Hoofdstuk 5 Gesloten stortplaatsen

De wijzigingen in dit hoofdstuk hebben met name betrekking op een aantal nieuwe bepalingen waarin is opgenomen welke gegevens moeten worden overgelegd bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, onder of boven een gesloten stortplaats.Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 Geluid

De regels in hoofdstuk 6 over stiltegebieden zijn gedeeltelijk geherformuleerd, bijvoorbeeld omdat zij onvoldoende duidelijk of concreet waren en deels waren vermeld in een bijlage. Maar ook vanwege de introductie van begrippen uit de Omgevingswet en nieuwe omschrijvingen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. De teksten zijn hierop aangepast, verkort of verplaatst.

Achtergrond bij wijziging regels stiltegebieden (afdeling 6.1-6.3)

Afdeling 6.1 Algemeen

Artikel 6.1 Aanduiding stiltegebieden

In artikel 6.1 eerste lid, is het type model RVV 306e gecorrigeerd naar de juiste benaming RVV L306e. Dit betreft een technische wijziging.

In artikel 6.1 tweede lid is het woord ‘alle’ verwijderd. De aanwezigheid van stiltegebiedborden langs alle openbare wegen is niet de praktijk. Vanwege de beperkte impact op het verlagen van het geluidsniveau is het niet doelmatig om bij letterlijk iedere toegangsweg een stiltegebiedbord te plaatsen.

Afdeling 6.2 Instructieregels stiltegebieden

Artikel 6.2 Kernkwaliteiten stiltegebieden

Artikel 6.2 is beleidsneutraal gewijzigd, met het oog op handhaafbaarheid.

In het eerste lid, onder a, is de kernkwaliteit 'kwalitatief hoogwaardige leefomgeving' verwijderd omdat hij, hoewel relevant, met alleen geluidregels niet toetsbaar is.

Ten aanzien van de kernkwaliteiten onder b en c is gekozen voor een verkorte formulering om discussie omtrent zachte termen 'verstoring', 'behoud' en 'gebiedseigen' weg te nemen. Onder b is de term richtwaarde toegevoegd aan het geluidsniveau, zodat dit overeenkomt met het gestelde in hoofdstuk 8.5.1.2 van de Omgevingsvisie. Regels over de geluidsbijdrage zijn verplaatst naar artikel 6.3.

Artikel 6.2 tweede lid, verwijzing naar bijlage VI, is komen te vervallen omdat deze bijlage is vervallen en de inhoud ervan in de artikelen is geïntegreerd.

Artikel 6.3 Instructieregels kernkwaliteiten stiltegebieden

Artikel 6.3 is beleidsneutraal gewijzigd onder toepassing van omschrijvingen in de Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving. Het artikel gaat over 'evenwichtige toedeling van functies' aan locaties en de daarmee samenhangende geluidbijdrage.

In het eerste lid is de evenwichtige toedeling van functies verwoord. De gevraagde beschrijving in het oude artikel 6.3 is verkort geformuleerd onder a. De rekendetails, afkomstig uit voormalige bijlage VI, zijn vertaald naar het eerste lid, onder b, c en d (over maximaal toelaatbare waarden), en het tweede lid (over het bepalen van de geluidbelasting).

Enkele toepasselijke formuleringen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn eveneens in dit artikel opgenomen, omdat zij verhelderend zijn voor de motivering in het eerste lid en de verbijzonderingen in het tweede lid. Dit betreft de toevoeging over stemgeluid in het eerste lid, onder e (op grond van artikel 5.73 Besluit kwaliteit leefomgeving), de bij ministeriële regeling gestelde regels in het tweede lid (op grond van artikel 6.6 Omgevingsregeling), de omschrijving over afstand in het tweede lid, onder d (op grond van artikel 3.25 Besluit kwaliteit leefomgeving) en de samenhang van activiteiten in het tweede lid, onder e (op grond van artikel 5.58 Besluit kwaliteit leefomgeving).

Artikel 6.4 Ontheffing instructieregels stiltegebieden

Artikel 6.4 is gewijzigd, waarbij rekening is gehouden met formuleringen in artikelen 6.2 en 6.3.

Het eerste lid vervangt de voorwaarden ontheffing instructieregels uit bijlage VI, onder A. De eerdere uitzondering op het toepassingsbereik is niet overgenomen omdat dat zag op incidentele activiteiten. Activiteiten die niet met het karakter van het stiltegebied verenigbaar zijn, zijn anders omschreven, met de geluidseisen uit artikel 6.3 als uitgangspunt. De voorwaarden onder a tot en met d gelden cumulatief bij toetsing ervan. Het derde lid is toegevoegd om gedeputeerde staten in staat te stellen om te beoordelen of een bepaalde functie niet toch inpasbaar is.

Afdeling 6.3 Regels over activiteiten in stiltegebieden

Artikel 6.5 Toepassingsbereik

Artikel 6.5 is nagenoeg gelijkluidend en verhelderd.

Aan het tweede lid, onder b, is aanwezige 'infrastructuur en nutsleidingen' toegevoegd, daar deze strikt genomen niet onder de definitie van bouwwerken vallen, maar waarvan het reguliere onderhoud wel beoogd was uitgezonderd te zijn van een vergunningplicht.

Het tweede lid, onder c, is gelijkluidend.

Het tweede lid, onder d, is nieuw toegevoegd om de koppeling met het omgevingsplan meer concreet te maken voor gemeenten.

Artikel 6.6 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Artikel 6.6 is nagenoeg gelijkluidend.

concept

Ingevoegd is het vierde lid waarin voertuigen of bromfietsen zonder verbrandings- of explosiemotor of die elektrisch worden aangedreven zijn uitgezonderd van vergunningplicht voor toertochten of wedstrijden. Niet alleen komen in de praktijk steeds meer elektrisch aangedreven voertuigen op de weg of op terreinen, het is ook een motivatie voor elektrificatie van voertuigen die deelnemen aan toertochten of wedstrijden, waardoor de geluidbelasting vermindert.

Ingevoegd is het zesde lid over knalapparatuur, dat voorheen met gelijke bewoordingen in de toelichting stond. In het vijfde lid is knalapparatuur nu niet meer passend en verwijderd.

Artikel 6.7 Beoordelingsregels omgevingsvergunningen voor activiteiten in stiltegebieden

Artikel 6.7 is nieuw, maar beleidsneutraal want het is gebaseerd op de inhoud van de huidige bijlage VI en onder toepassing van omschrijvingen in de Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving.

De huidige bijlage VI vermeldt onder B.1, over het verlenen van omgevingsvergunningen, gelijktijdig de termen ‘incidenteel’ en ‘eenmalig’. Dit is niet hetzelfde. De toelichting onder 2.3, Beleidsregels voor omgevingsvergunningen incidentele activiteiten in stiltegebieden, verduidelijkt dat het niet gaat om (jaarlijks) terugkerende activiteiten, maar om incidentele, uitzonderlijke gebeurtenissen. Het eerste lid van artikel 6.7 is in overeenstemming gebracht met de beleidsregels door uit te gaan van incidentele, dat wil zeggen niet geregeld terugkerende activiteiten.

De activiteiten onder het tweede lid zijn gelijkwaardig aan de huidige bijlage VI, met dien verstande dat de toets aan het broedseizoen is vervallen. Een toets hieraan volgt mogelijk wel uit de regels van de Omgevingswet met betrekking tot natuur en soorten.

In het vierde lid zijn de verbijzonderingen vermeld voor de rekenregels. Enkele toepasselijke formuleringen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in dit lid opgenomen, omdat zij verhelderend zijn voor de vergunningaanvraag. Dit betreft de bij ministeriële regeling gestelde regels (op grond van artikel 6.6 Omgevingsregeling) en de samenhang van activiteiten onder d (op grond van artikel 5.58 Besluit kwaliteit leefomgeving).

Het vijfde lid met toetscriteria is nieuw toegevoegd, maar werkt volgens de huidige werkwijze.

Artikel 6.8 Specifieke aanvraagvereisten

Artikel 6.8 bevat een aantal eisen voor aan te leveren gegevens bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit in een stiltegebied. Deze gegevens zijn noodzakelijk om te kunnen beoordelen of de vergunning wel of niet kan worden verleend. Bij de formulering van artikel 6.8 is rekening is gehouden met formulering van de beoordelingsregels in artikel 6.7.

Motivatie voor wijziging van het stiltegebied Noorbeek

De kaartlaag ‘stiltegebieden’ voor het stiltegebied ‘gebied ten zuiden van Mheer en Noorbeek’ wordt aangepast door de begrenzing van het stiltegebied te verleggen naar de perceelgrens van sportcomplex Brigidastraat te Noorbeek.

De aanleiding voor de wijziging van het stiltegebied bij het sportcomplex Brigidastraat in Noorbeek is ontstaan doordat het sportcomplex deels binnen en deels buiten het stiltegebied ligt. Hierdoor gelden er verschillende regels voor activiteiten op het terrein, wat tot onduidelijke en ongelijke situaties leidt. Het sportcomplex bestaat al sinds 1979. De grens van het stiltegebied is in 1991 vastgesteld. De gemeente Eijsden-Margraten heeft verzocht om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, zodat het gehele sportcomplex buiten het stiltegebied valt en de regelgeving eenduidiger wordt. Door de gemeenten overgelegde onderzoeken tonen aan dat de geluidbelasting bij het huidige gebruik niet past bij de kernkwaliteiten van het stiltegebied en dat er geen beschermde soorten op het terrein voorkomen. Er zijn geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden.

Het sportcomplex Brigidastraat heeft de afgelopen tientallen jaren mede een uiteenlopende maatschappelijke en recreatieve invulling gekregen. Er is sprake van een zodanige structurele gebruiksdruk, dat dit geleid heeft tot een heroverweging en daarmee tot een voorstel aan PS voor herbegrenzing.

Door verlegging van de grens van het stiltegebied op de perceelgrens van het sportcomplex wordt het stiltegebied ‘gebied ten zuiden van Mheer en Noorbeek’ met circa 2,81 ha verkleind. Daar de Omgevingsvisie het kader schept voor de Omgevingsverordening is de contourwijziging bij de laatste wijziging van de Omgevingsvisie doorgevoerd op kaartlaag ‘stiltegebieden’ bij de Omgevingsvisie. Voor de toepassing

concept

van de regels voor stiltegebieden is de wijziging van de begrenzing van het gebied in de Omgevingsverordening bepalend.

Afdeling 6.4 Industrieterreinen waarvoor de provincie geluidproductieplafonds vaststelt

De 'industrieterreinen van provinciaal belang' hebben de nieuwe naam 'industrieterreinen waarvoor de provincie geluidproductieplafonds vaststelt' gekregen, om verwarring te voorkomen met de 'bedrijventerreinen van provinciaal belang' waarvoor in afdeling 12.2 instructieregels zijn opgenomen.

Hoofdstuk 7 Landelijk gebied

Dit hoofdstuk was voorheen getiteld 'Landschappen' en bevatte de regels over het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de groenblauwe mantel. Het nieuwe hoofdstuk 7 bevat de algemene instructieregels voor het primair landbouwgebied (afdeling 7.1) en de deelgebieden binnen de groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied (afdeling 7.2).

In afdeling 7.3 zijn instructieregels over ruimtelijke kwaliteit opgenomen.

De afdelingen 7.4 en 7.5 bevatten respectievelijk de instructieregels over en de regels voor activiteiten in het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg. In artikel 7.17 is op drie plaatsen de term 'beekdal' vervangen door 'beeklandschap'. De kaart van het deelgebied 'beekdal' (artikel 7.3, eerste lid, onder c) is daarmee niet van toepassing bij artikel 7.17. In Bijlage I is een begripsomschrijving van 'beeklandschap' opgenomen. De artikelen in de afdelingen 7.4 en 7.5 zijn vernummerd maar verder niet gewijzigd.Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 8 Natuurgebieden

De eisen en regels met betrekking tot compensatie en natuurverbetering bij ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg zijn op onderdelen aangepast. Dat geldt ook voor de bijlage IX waarin dit verder is uitgewerkt. Deze bijlage bevat ook de regels over compensatie bij aantasting van bos of landschapselementen in de deelgebieden binnen de groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied (artikel 7.12) en bij compensatie van de negatieve effecten op de kernkwaliteit 'het groene karakter' in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg (artikel 7.15, tweede lid).

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk en de toelichting bij Bijlage IX.

Hoofdstuk 9 Flora en fauna

Met uitzondering van de correctie van een verduidelijking van de titel van paragraaf 9.2.4 en correctie van verkeerde verwijzing in artikel 9.23 is dit hoofdstuk niet gewijzigd.

Hoofdstuk 10 Landbouw

Dit hoofdstuk is grotendeels herzien. De instructieregels met betrekking tot de intensieve veehouderij (paragraaf 10.1.1) en de glastuinbouw (paragraaf 10.1.3) zijn herschreven. Enkele instructieregels gelden ook voor het houden van andere landbouwhuisdieren. Geheel nieuw zijn instructieregels over de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten (paragraaf 10.1.4) en instructieregels over verwaarding van mest (paragraaf 10.1.5).

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

De instructieregels voor nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen (paragraaf 10.1.2) en de rechtstreeks werkende regels voor nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen (afdeling 10.3) zijn ongewijzigd, met uitzondering van de uiterste datum waarop gemeenten het nieuwvestiging- en uitbreidingverbod in het omgevingsplan moeten hebben verankerd. Die datum is verschoven naar 1 januari 2032, waarop alle gemeenten moeten beschikken over een omgevingsplan dat aan alle eisen van de Omgevingswet voldoet. Tot die datum geldt in ieder geval het rechtstreeks werkende verbod op nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen zoals opgenomen in afdeling 10.2.

Hoofdstuk 11 Herbenutting monumentale gebouwen

Dit hoofdstuk was voorheen getiteld 'Cultureel erfgoed'. De hierin opgenomen instructieregels gericht op herbenutting van monumentale gebouwen zijn herschreven. Er is voor een titel gekozen die beter aansluit op de inhoud van het hoofdstuk.

concept

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 12 Wonen, werken en recreëren

Het bevat instructieregels over de volgende onderdelen:
a. Afdeling 12.1: Wonen
b. Afdeling 12.2: Werklocaties
c. Afdeling 12.3: Vrijetijdseconomie
d. Afdeling 12.4: Wonen in een recreatieverblijf of op een recreatieterrein
e. Afdeling 12.5 (Na-ijlende effecten steenkoolwinning) is vernummerd maar inhoudelijk ongewijzigd

De wijzigingen in afdeling 12.1 hangen met name samen met de wens om meer regie te nemen op wonen. De inwerkingtreding van de 12.2 en 12.3 is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting omdat de provincies pas door die wet de bevoegdheid krijgen instructieregels vast te stellen over het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de verschillende afdelingen van dit hoofdstuk. Hieronder is kort de achtergrond bij de wijzigingen in afdeling 12.2 (werklocaties) opgenomen.

Achtergrond bij wijziging regels werklocaties (afdeling 12.2)
1. Titel en volgorde instructieregels zijn aangepast zodat dit beter aansluit bij de Omgevingsvisie;
2. Nieuwe instructieregels (aansluitend bij hetgeen is aangekondigd in de Omgevingsvisie):
   a. Instructieregels m.b.t. minimale milieucategorieën op bedrijventerreinen (artikel 2.10, zevende, achtste en negende lid): Deze instructieregels zijn vooral bedoeld om te voorkomen dat bedrijventerreinen die geschikt zijn voor zwaardere bedrijvigheid (zoals maak- en procesindustrie, andere productievormen, recycling, overslag, logistiek e.d.) worden ingevuld met lichtere functies (zoals kantoren, detailhandel, maatschappelijke, medische of recreatieve functies). In feite wordt hiermee ter stimulering van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (zorgvuldig ruimtegebruik) een minimale milieuklasse toegepast. Activiteiten met een lagere milieubelasting kunnen terecht in stedelijk gebied of landelijke kernen óf op stedelijke dienstenterreinen. Hiermee willen we de schaarse milieugebruiksruimte beschermen, zodat er voldoende ruimte overblijft voor bedrijven die elders moeilijk inpasbaar zijn. Tevens draagt deze instructieregel bij aan het behoud van economische activiteiten in stedelijk gebied, landelijke kernen en op stedelijke dienstenterreinen.
   b. Uitzonderingen op instructieregel m.b.t. verbod op bedrijfskavels met een oppervlakte groter dan 5 hectare (artikel 12.10 lid 4): Uit de toelichting bij artikel 12.10, tweede lid, onderdeel a blijkt dat het een bewuste keuze is om bedrijfskavels qua oppervlakte te maximaliseren zodat andere ontwikkelingen ook nog kunnen worden gefaciliteerd binnen de aanwezige oppervlakte van de Provincie Limburg. Er zijn echter projecten met een aanzienlijk ruimtebeslag (groter dan 5 hectare) die tegelijkertijd van zodanig groot maatschappelijk belang zijn, dat een uitzondering op de maximale kavelgrootte van 5 hectare gerechtvaardigd is. In het vierde lid zijn dan ook voorzieningen c.q. activiteiten opgenomen waarvoor artikel 12.10, tweede lid, niet van toepassing is.
   c. Instructieregels voor bedrijventerreinen van provinciaal belang (artikel 12.11): Deze instructieregels beogen te waarborgen dat er voldoende ruimte beschikbaar is en blijft voor:
      - (boven)regionale, groot van omvang zijnde en/of zware bedrijvigheid;
      - de transitie naar een circulaire economie; -het clusteren van risicovolle bedrijfsactiviteiten;
      - het optimaal benutten van kade gebonden kavels (‘natte kavels’) en aanwezige overslagfaciliteiten.
   d. Instructieregels voor solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare (artikel 12.12): Het beleid in de Omgevingsvisie met betrekking tot leegstaande solitaire bedrijfskavels is door vertaald in instructieregels om zo bij leegstand of beëindiging van de bedrijfsvoering op een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare gebiedsgericht te kunnen kijken naar transformatie van de locatie naar bedrijventerrein of, indien dit niet mogelijk is, naar functiewijziging of herstructurering. De functiewijziging of herstructurering dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost.
   e. Instructieregels voor wonen op bedrijventerreinen (artikel 12.13):Het beleid in de Omgevingsvisie met betrekking tot Efficiënt ruimtegebruik en functiemenging bedrijventerreinen is door vertaald in een instructieregel met betrekking tot wonen op bedrijventerreinen. Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen, inclusief huisvesting van arbeidsmigranten of tijdelijk wonen, lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein. Dit vanwege:
      - omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie;

concept

- de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijv. mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie);

Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het bestemmen van een kavel op een bedrijventerrein naar een functie die impact heeft op het bedrijventerrein past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden. Ook past het niet bij het Limburgse principe 1 "Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant".

3. Concretisering bestaande instructieregels met betrekking tot detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen: de verwijzingen naar hoofdstukken in de Omgevingsvisie en de regionale bestuursafspraken zijn geconcretiseerd (artikel 12.8, artikel 12.9 en artikel 12.10, eerste lid). Hierbij wordt niet langer algemeen verwezen naar de regionale bestuursafspraken en hoofdstukken uit de POVI waaraan moet worden voldaan, maar is in de instructieregels uitgewerkt wat inhoudelijk in een omgevingsplan moet worden gemotiveerd n.a.v. de bestuursafspraken en de Omgevingsvisie.
4. De naamgeving van het kaartbeeld 'bedrijventerreinen' zoals dit was opgenomen in de Omgevingsverordening 2021 is gewijzigd in 'werklocaties' en geactualiseerd aansluitend bij Ruimtelijk Economisch Bedrijventerreinen Informatie Systeem (REBIS). Deze naamgeving sluit aan bij de Algemene Zonering zoals opgenomen in de Omgevingsvisie. 'Werklocaties' is hierbij de overkoepelende zone. 'Bedrijventerreinen' is een van de subcategorieën in deze zone. De andere subcategorieën in de zone 'werklocaties' zijn: 'stedelijke dienstenterreinen' (voor grootschalige detailhandel- en/of kantoorontwikkelingen) en 'solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare'.
5. Waar van toepassing is de link gelegd met de algemene zonering uit de Omgevingsvisie.

Hoofdstuk 13 Energie

Nieuw in dit hoofdstuk zijn paragraaf 13.1.1 (instructieregel energieparagraaf) en 13.1.4 (instructieregels batterijopslag). De instructieregels over windenergie (paragraaf 13.1.2) en zonne-energie (paragraaf 13.1.3) zijn gewijzigd.Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 14 Ontgrondingen

Dit hoofdstuk is volledig nieuw en bevat een aantal vrijstellingen van en aanvullingen op de vergunningplicht voor ontgrondingsactiviteiten. In artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de landelijk geregelde vrijstellingen opgenomen. Artikel 16.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat in de omgevingsverordening hiervan kan worden afgeweken. Van deze bevoegdheid is hier gebruik gemaakt.Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 14 bevatte voorheen de regels over monitoring en informatie. Deze zijn verplaatst naar hoofdstuk 16.

Hoofdstuk 15 Beschermingsgebied Einstein Telescope

De regels over het beschermingsgebied Einstein Telescope stonden voorheen in hoofdstuk 16 (overige bepalingen) maar zijn naar een 'eigen' hoofdstuk verplaatst. Inhoudelijk zijn de regels ongewijzigd.Hoofdstuk 15 bevatte voorheen de regels over toezicht en handhaving. Deze zijn vervallen omdat die regels met ingang van 31 mei 2024 zijn opgenomen in de Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Provincie Limburg 2024.Hoofdstuk 16 Monitoring en informatie.

Dit hoofdstuk was voorheen hoofdstuk 14. Alleen de bepalingen over monitoring woningbouw (afdeling 16.5 zijn gewijzigd). Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij afdeling 12.1 (wonen).

Hoofdstuk 17 Overgangsrecht en slotbepalingen

Een aantal overgangsbepalingen zijn nieuw of gewijzigd in verband met nieuwe of gewijzigde (instructie)regels. Op grond van overgangsbepalingen kunnen situaties die op het tijdstip van inwerkingtreding van een instructieregel of regel over een activiteit, al legaal bestonden uitgezonderd worden van toepassing van de nieuwe regel.

Technische wijzigingen

Naast de inhoudelijke wijzigingen zijn in deze Omgevingsverordening ook technische wijzigingen doorgevoerd om te voldoen aan het Toepassingsprofiel Omgevingsdocumenten (TPOD). Dit zijn wijzigingen op het vlak van opmaak en annotaties. Deze wijzigingen zijn allemaal zichtbaar in de 'renvooi', maar wijzigen de Omgevingsverordening niet inhoudelijk.

concept

Nota van zienswijzen

Wijzigingsverordening 2026
Omgevingsverordening Limburg

Gedeputeerde Staten van Limburg, 2026

Inleiding

Voor u ligt de Nota van Zienswijzen behorend bij de wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (OVL2026). We willen iedereen die een zienswijze heeft ingediend van harte bedanken. Het heeft geleid tot verdieping, verbetering op onderdelen, nieuwe overwegingen en daarmee tot een OVL2026.

De aangepaste OVL2026 wordt op 25 september 2026 aan Provinciale Staten aangeboden ter vaststelling. Pas vanaf het moment na vaststelling is ook deze Nota van Zienswijzen definitief. Alle documenten worden dan gepubliceerd en alle indieners zullen dan bericht krijgen.

We hebben 551 zienswijzen ontvangen. Uiteraard zit er ook overlap in de zienswijzen. Zienswijzepunten die vaker voorkomen hebben we zo veel mogelijk geclusterd en in essentie weergegeven. Dat betekent dat vanuit deze essentie meerdere zienswijzenpunten van één antwoord worden voorzien.

Uiteraard zijn de indieners van de betreffende zienswijzepunten aan dit ene antwoord gekoppeld. De Nota van Zienswijzen is geordend op thema en daaronder vallende artikelen. Op die manier is het makkelijker om via de inhoudsopgave te navigeren naar de onderwerpen die voor de lezer interessant zijn. Ook is het mogelijk om in het document te werken met een zoekfunctie (CTRL+F op Windows of Command+F op Mac) en kunt u in de inhoudsopgave op de link klikken.

Alle binnengekomen zienswijzen zijn gelezen, eventueel samengevat en vertaald naar zienswijzepunten, geanonimiseerd, op thema geordend, binnen de thema's geclusterd en beantwoord. Alle zienswijzepunten zijn voorzien van een "Antwoord GS": Hierin geeft het college van GS een reactie op dit zienswijzepunt. Daarin wordt aangegeven of het betreffende zienswijzepunt wel of niet leidt tot een aanpassing van de OVL.

Het standpunt van Gedeputeerde Staten (GS) resulteert in een advies aan Provinciale Staten (PS). Dit advies is aangeduid met "Voorstel aan PS". Hierbij zijn er meerdere opties:

1. De zienswijze leidt niet tot een aanpassing.

Voorstel aan PS: Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

2. De zienswijze leidt tot een wijziging van een artikel.

Voorstel aan PS: Tekst wijzigen in artikel__ van '.....' naar '.....'

3. De zienswijze leidt tot een teksttoevoeging bij een artikel.

Tekst toevoegen in artikel__: '.....'

4. De zienswijze leidt tot een tekstverwijdering bij een artikel.

Tekst verwijderen in artikel__: '.....'

In de laatste 3 gevallen is het voorstel om op basis van de essentie van wellicht meerdere zienswijzepunten een artikel in de OVL aan te passen. In de definitieve versie van de OVL zijn deze wijzigingen zichtbaar met behulp van de renvooi functie. (Mocht het geformuleerde ‘voorstel aan PS’ in een incidenteel geval niet helemaal gelijkluidend zijn aan de gewijzigde tekst van de OVL, dan is die laatste tekst leidend).

In het laatste hoofdstuk zijn ‘ambtshalve wijzigingen’ opgenomen. Dit zijn voorstellen voor wijziging van de OVL die niet voortvloeien uit ingediende zienswijzen.

Deze Nota van Zienswijze is gekoppeld aan de totstandkoming van de OVL. Daar zijn de geformuleerde antwoorden van GS en antwoorden aan PS ook specifiek op gericht. Ze zijn niet een-op-een van toepassing op andere beleidstrajecten of specifieke projecten

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Inhoudsopgave 3

Algemene Zienswijzen 5
Zienswijze over moties en amendementen uit de Statenvergadering met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie 6
Algemene opmerkingen 8
Amendement 211 H2 – H4 19
Zienswijzen over de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 omgevingsverordening Limburg en het effect op de Land- en Tuinbouw 21
Fysieke veiligheid 36
Nadeelcompensatie 39
Niet vaststellen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg 42
Onderwerp niet in Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg 43
Proces 48
Provinciaal belang 54
Verzoeken over Provinciale Omgevingsvisie 58
Wijnbouw 61
MER-plicht verordening 61

1. Algemene bepalingen 63
Artikel 1.03 Schakelbepaling 64
Artikel 1.06 Ontheffing instructieregels 64

2. Infrastructuur 67
Algemeen 68
Artikel 2.01 Instructieregel reserveringszone provinciale weg 69
Artikel 2.06 Beoordelingsregels en omgevingsvergunning 71

3. Watersysteem 72
Algemeen 73
Artikel 3.01 Omgevingswaarden voor de gemiddelde overstromingskans van aangewezen gebieden 76
Artikel 3.02 Inhoud waterbeheerprogramma 83
Artikel 3.05 Klimaatadaptatie 84
Artikel 3.06 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H5 89
Artikel 3.07 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H6 97

4. Grondwater 98
Algemeen 99
Artikel 4.02 Aanwijzing beschermingsgebieden 107
Artikel 4.03 Bebording waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden 114
Artikel 4.04 Verboden en vergunningplichtige grondwateronttrekkingen 117
Artikel 4.05 Beoordelingsregels wateronttrekkingen 118
Artikel 4.06 Informatieplicht grondwater-onttrekkingen en infiltraties 121
Artikel 4.07 Meetverplichting grondwater-onttrekkingen en infiltraties 121
Artikel 4.09 Instructieregel grondwater-verontreiniging 122
Artikel 4.10 Gevaarlijke stoffen 123
Artikel 4.12 Aanwijzing vergunningvrije gevallen 123
Artikel 4.27 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen in grondwater-beschermingsgebieden 124
Artikel 4.29 Kwaliteit grond en baggerspecie in waterwingebieden 126

Artikel 4.36 Toepassingsbereik 127
Artikel 4.37 Aanwijzing verboden gevallen waterwingebied en Roerdalslenk 128
Artikel 4.42 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen 129
Artikel 4.43 Beoordelingsregel en omgevingsvergunning 134
Artikel 4.46 Beoordelingsregel omgevingsvergunning 136
Artikel 4.48 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen 136
Artikel 4.57 Toepassingsbereik 137
Artikel 4.58 Perioden voor meststoffen 138
Artikel 4.61 Toepassingsbereik 140
Artikel 4.62 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen 141
Artikel 4.63 Beoordelingsregel 145
Artikel 4.66 Toepassingsbereik 146
Artikel 4.67 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen 148
Artikel 4.68 Beoordelingsregel omgevingsvergunning 151

5. Gesloten stortplaatsen 153
Algemeen 153
Artikel 5.05 Beoordelingregel omgevingsverunning 155

6. Geluid157
Algemeen 157
Artikel 6.02 Kernkwaliteiten stiltegebieden 157
Artikel 6.03 Instructieregels kernkwaliteiten stiltegebieden 158
Artikel 6.05 Toepassingsbereik 161
Artikel 6.06 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen 162

7. Landelijk gebied 163
Algemeen 164
Artikel 7.01 Algemene instructieregel primair landbouwgebied 165
Artikel 7.02 Uitzonderingen algemene instructie-regel primair landbouwgebied 173
Artikel 7.03 Deelgebieden en landschappelijke kernkwaliteiten groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied 180
Artikel 7.04 Instructieregels ecologische verbindingszones 186
Artikel 7.04 t/m 7.11 Zienswijzen over alle deelgebieden 190
Artikel 7.05 Instructieregels Maasvallei 191
Artikel 7.06 Instructieregels beekdalen 196
Artikel 7.07 Instructieregels natte laagten 198
Artikel 7.08 Instructieregels hellingen 201
Artikel 7.09 Instructieregels droogdalen 202
Artikel 7.10 Instructieregels intrekgebieden Natura 2000-gebieden 203
Artikel 7.11 Instructieregels overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden 205
Artikel 7.12 Compensatie van waarden 208
Artikel 7.13 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit 210
Artikel 7.14 Beschrijving kernkwaliteiten van beschermingsgebied nationaal landschap Zuid-Limburg 215
Artikel 7.15 Bescherming nationaal landschap Zuid-Limburg 216
Artikel 7.16 Toepassingsbereik 217

8. Natuurgebieden 218
Algemeen 219
Artikel 8.01 Aanwijzing wezenlijke kenmerken en waarden Natuurnetwerk Limburg 222
Artikel 8.02 Instructieregels voor omgevingsplannen Natuurnetwerk Limburg 224
Artikel 8.03 Ontwikkeling van groot openbaar belang 229
Artikel 8.04 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen 235
Artikel 8.05 Kleinschalige ingrepen 236
Artikel 8.08 Instructieregel ter bescherming van de natuurbeekzone 238

9. Flora en Fauna **239**
Algemeen 240
Artikel 9.16 Eisen aan herbeplantingen 241
Artikel 9.23 Vrijstelling ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud 242

10. Landbouw **243**
Algemeen 243
Artikel 10.01 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders 248
Artikel 10.02 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren 263
Artikel 10.03 Instructieregels vergroting bouwvlak van een veehouderij 274
Artikel 10.04 Instructieregels vormverandering bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders 281
Artikel 10.05 Instructieregel geitenhouderij 286
Artikel 10.07 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw 288
Artikel 10.08 Instructieregels nieuwvestiging van akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten 291
Artikel 10.09 Instructieregels verwaardiging van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf 298
Artikel 10.10 Instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen 317
Artikel 10.11 Instructieregels solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen 323
Artikel 10.15 Ammoniakemissie dierenverblijven 324
Artikel 10.16 Maatwerkvoorschriften 330

11. Herbenutting monumentale gebouwen **330**
Algemeen 331
Artikel 11.01 Instructieregels herbenutting monumentale gebouwen 331

12. Wonen, werken en recreëren **337**
Algemeen 337
Artikel 12.01 Algemene instructies wonen 340
Artikel 12.02 Aanwijzing woningbouwregio's 357
Artikel 12.03 Instructieregels gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma 359
Artikel 12.04 Instructieregels wonen in verwevingsgebied 367
Artikel 12.05 Instructies wonen in primair landbouwgebied 387
Artikel 12.06 Instructieregels wonen in de groenblauwe landbouwzone 402
Artikel 12.07 Instructieregels huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten 405
Artikel 12.08 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden detailhandel 413
Artikel 12.09 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden kantoren 414
Artikel 12.10 Algemene instructieregels bedrijventerreinen 418
Artikel 12.11 Instructieregels bedrijventerrein van provinciaal belang 428
Artikel 12.12 Instructieregels solitaire bedrijfskavel groten dan 1 hectare 431
Artikel 12.13 Instructieregels wonen op bedrijventerreinen 434
Artikel 12.14 Algemene instructieregels toevoegen of wijzigen vestingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie 442
Artikel 12.15 Instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening VTE in relatie tot algemene zonering 453
Artikel 12.16 Instructieregels heroverwegen bestaande omgevingsplannen 456
Artikel 12.18 Instructieregel verbod functie-verandering recreatieverblijf naar wonen 457
Artikel 12.19 Instructieregels tijdelijke huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein 460
Artikel 12.20 Instructieregel na-ijlende effecten steenkoolwinning 461

13. Energie **462**

Algemeen 463
Artikel 13.01 Instructieregel energiebeschrijving 465
Artikel 13.02 Instructieregel uitsluitingsgebied windturbines 469
Artikel 13.03 Instructieregel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen 472
Artikel 13.04 Instructieregels zonneparken 476
Artikel 13.05 Instructieregel batterijopslag 482

14. Ontgrondingen 491
Artikel 14.01 Aanwijzing vergunningvrije ontgrondingsactiviteiten 492
Artikel 14.02 Uitzonderingen op vergunningvrije gevallen 497
Artikel 14.03 Omvangvereisten ontgrondingsactiviteit 498

15. Beschermingsgebied Einstein Telescope 499
Algemeen 500
Artikel 15.02 Verbod interfererende activiteiten beschermingsgebied Einstein Telescope 500

16. Monitoring en informatie 501
Artikel 16.04 Monitoring van de plancapaciteiten en woningbouwrealisaties 502

17. Overgangs- en slotbepalingen 503
Artikel 17.01 Overgangsbepaling Algemene overgangsbepalingen instructieregels omgevingsplannen 504
Artikel 17.06 Overgangsbepaling grondwater zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming 509
Artikel 17.08 Overgangsbepaling natuurgebieden overeenkomsten natuurcompensatie 510

Bijlagen 511
Bijlage 01 Begripsbepalingen 512
Bijlage 05 Verboden milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden 514
Bijlage 09 Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering 515
Bijlage 10 Perioden vrijstelling vangstverbod en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van beschermde diersoorten 529
Bijlage 13 Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6 530

Kaartmateriaal 530
Algemene Opmerkingen over Kaartmateriaal 531
Bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt 532
Bedrijventerreinen van provinciaal belang 534
Beekdal, Natte Laagte, en Droogdal 535
Beschermingsgebied Einstein Telescope 537
Bufferzones grondwaterafhankelijke natuur 537
Ecologische Verbindingszone 538
Extensiveringsgebied intensieve veehouderij 544
Groenblauwe landbouwzone 545
Helling 546
Industrieterreinen wv Provincie GPP vaststelt 547
Landelijke kern 547
Maasvallei 549
Natte laagte 549
Natura 2000 550
Natuurbeek 551
Natuurnetwerk Limburg 551
Oude en waardevolle bossen 553
Overstromingskansgebieden 554
Primair Landbouwgebied 554
Reserveringszone Provinciale weg 555
Stedelijk gebied 556

Solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare 557
Stiltegebied 559
Uitsluitingsgebied windturbines 563
Verwevingsgebied 565
Venloschol 567
Waterveiligheidszone H6 en H5 567
Werklocaties 568
Zoekgebied drinkwaterwinning 570
Zoekgebied grondwaterbescherming 572

Ambtshalve wijzigingen **574**

Algemene Zienswijzen

Zienswijze over moties en amendementen uit de Statenvergadering met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie

Zienswijze over moties en amendementen uit de Statenvergadering met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie en een mogelijke doorwerking op de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Eén zienswijze is binnengekomen naar aanleiding van de vergadering van Provinciale Staten op 8 mei 2026. Gedurende deze vergadering is een aantal amendementen en moties aangenomen. Indiener geeft aan het met diverse moties en/ of amendementen eens te zijn en verzoekt de Provincie deze ook in de omgevingsverordening te laten doorwerken. Daarnaast is indiener het ook met een aantal moties niet eens en verzoekt deze moties naast ons neer te leggen.

Motie 3293 (verzoek naast ons neer te leggen)

De motie luidt:

1. Een onderzoek in te stellen naar aard en omvang van externe drukfactoren in NNL-gebieden die niet grenzen aan de GBLZ, de effecten daarvan en hoe die te mitigeren;

2. Daarover aan Provinciale Staten te rapporteren;

3. In de Toelichting op art. 7.4-7.10 van de Omgevingsverordening op te nemen dat de daarin opgenomen motiveringsverplichting m.b.t. aangrenzende NNL inhoudt: een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden.

Motie 3294 (verzoek naast ons neer te leggen)

De motie luidt:

1. Te inventariseren of er voor de overgangsgebieden waar geen gebiedsproces loopt of gepland staat in de tussentijd no-regret maatregelen genomen kunnen worden om de impact van stikstof en hydrologische drukfactoren te verminderen voordat de gebiedsprocessen volgens het LOS opstarten;

2. Provinciale Staten te informeren voor het einde van het jaar.

Motie 3296 (Verzoek om in de tekst van artikel 12.4 nog extra te verduidelijken dat gezien de veelheid aan ruimtelijke opgaven in het buitengebied terughoudend wordt omgegaan met verdere uitbreiding van het stedelijk gebied.)

De motie luidt

1. om bij de eerstvolgende herijking van de POVI de kaartlaag “stedelijke gebied” te actualiseren; 2. hierbij expliciet in gesprek te gaan met gemeenten over de begrenzing en interpretatie van stedelijke gebieden en verwevingszones; 3. als uitgangspunt te hanteren dat, gezien de veelheid aan ruimtelijke opgaven, terughoudend wordt omgegaan met verdere uitbreiding van het stedelijk gebied.

Motie 3298 (verzoek naast ons neer te leggen)

De motie luidt:

Provinciale Staten inzicht te geven in de wijze waarop het uitgangspunt gezonde leefomgeving zoals verwoord in de POVI wordt meegenomen en uitgewerkt in de gebiedsgerichte aanpakken.

Indiener

ZW-3007

Standpunt GS

Het recht van amendement is het recht om een voorstel te wijzigen. Het recht van amendement is geregeld in artikel 143b van de Provinciewet. Nadat een amendement is besproken, stemmen Provinciale Staten over de voorgestelde aanpassing. Wanneer de meerderheid van Provinciale Staten het met het wijzigingsvoorstel eens is, is het amendement aangenomen. Het voorstel is daardoor gewijzigd, zodat het aangepaste voorstel daarna in stemming kan worden gebracht. Uit het vorenstaande volgt dat de op 8 mei 2026 aangenomen amendementen exact zijn overgenomen in de POVI, zoals deze door Provinciale Staten is vastgesteld.

<u>Motie 3293 (verzoek naast ons neer te leggen)</u>

Het, in deze door Provinciale Staten aangenomen motie, gevraagde onderzoek naar de aard en omvang van externe drukfactoren in NNL-gebieden die niet grenzen aan de GBLZ, de effecten daarvan en hoe die te mitigeren, is door ons nog niet uitgevoerd. Hiermee zal worden gestart in de loop van 2026. De uitvoering van dit deel van de motie heeft geen direct gevolg voor de inhoud van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Aan het deel van de motie dat vraagt om in de toelichting op art. 7.4-7.10 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een passage op te nemen over de daarin opgenomen motiveringsverplichting met betrekking tot de aangrenzende NNL, wordt uitvoering gegeven. Het betreft een verduidelijking van bestaand beleid in de huidige groenblauwe mantel. Voor de uitvoering van dit deel van de motie dient de toelichting in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg te worden aangepast.

Motie 3294 (verzoek naast ons neer te leggen)

De uitvoering van dit deel van de motie heeft geen direct gevolg voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Motie 3296 (Verzoek om in de tekst van artikel 12.4 nog extra te verduidelijken dat gezien de veelheid aan ruimtelijke opgaven in het buitengebied terughoudend wordt omgegaan met verdere uitbreiding van het stedelijk gebied.)

In de POVI is reeds opgenomen dat we van gemeenten verwachten dat zij eerst kijken naar inbreiden, alvorens gebruik wordt gemaakt van het verwevingsgebied. Het woonbeleid ziet erop toe dat gemeenten middels een samenhangende integrale onderbouwing (SIO) aantonen dat bouwen buiten de kern of het stedelijk gebied noodzakelijk is. De veelheid aan opgaven bevinden zich echter niet alleen in het buitengebied, maar zeker ook binnen de landelijke kernen en het stedelijk gebied. Wij zien dan ook geen reden om nogmaals extra te verduidelijken dat we zuinig willen zijn op het landelijk gebied.

Motie 3298 (verzoek naast ons neer te leggen)

Deze motie ziet niet toe op de omgevingsverordening. Bovendien ziet deze motie toe op meer gebiedsprocessen dan enkel het LOS.

Voorstel aan PS

De tekst van de toelichting op de ontwerp-Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wijzigen door in de toelichting bij afdeling 7.2, direct onder de titel ‘Afdeling 7.2 Instructieregels deelgebieden groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied’ de volgende tekst in te voegen:

Algemene toelichting bij de artikelen 7.4 tot en met 7.10

De artikelen 7.4 tot en met 7.10 bevatten allemaal een gelijkluidend onderdeel b. De in dit onderdeel b opgenomen motiveringsplicht ten aanzien van de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg, houdt in dat er een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen dient te worden gemaakt, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk.

Algemene opmerkingen

Algemene zienswijze over verbinding regionale bestuursafspraken met Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om alle verwijzingen naar bestuursafspraken POL2014 (en onderliggende visies) te verwijderen. En om ergens expliciet te vermelden dat deze bestuursafspraken bij de vaststelling van de OVL formeel worden ingetrokken.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Er zijn verschillende zienswijzen ingediend die betrekking hebben op de regionale bestuursafspraken die Provincie en gemeenten in het verleden gemaakt hebben, in het bijzonder op de koppeling van die afspraken of daaruit voortvloeiende regionale visies met regels in de Omgevingsverordening Limburg. Om onze reactie te kunnen plaatsen, lichten we hieronder eerst kort toe wat deze afspraken inhouden.

Na vaststelling van het Provinciaal Omgevingsplan (POL) 2014 zijn samen met de regio's Zuid-, Midden- en Noord-Limburg regionale bestuursafspraken gemaakt. Dat waren afspraken per regio tussen de colleges van B&W en GS over acht in het POL2014 genoemde thema's: wonen, detailhandel, kantoren, bedrijventerreinen, energie, landschap, landbouw en vrijetijdseconomie. De afspraken hadden met name betrekking op de totstandkoming en uitvoering van regionale (structuur)visies voor deze thema's als uitwerking van het POL, op regionale afstemming van initiatieven en op monitoring. In 2017/2018 zijn de bestuursafspraken geactualiseerd.

In de POVI 2021 is aangekondigd de bestuursafspraken samen met de regio's te herijken. Een gezamenlijke evaluatie in 2022 heeft geresulteerd in de volgende conclusie:

De bestuursafspraken zijn grotendeels uitgevoerd. Ze hebben daarmee een belangrijke functie vervuld in de gemeente-overstijgende beleidsvorming, -uitvoering en het versterken van de regionale samenwerking en het 'regionale denken'. Een deel van de afspraken is niet of niet volledig uitgevoerd, vaak ook niet meer actueel of urgent. Er wordt een blijvende toegevoegde waarde gezien aan het voortzetten van regionale samenwerking en afstemming.

Als vervolgstap werd in de evaluatie aanbevolen om per thema te bezien of er afspraken zijn waarvoor het gewenst is om die te verankeren in een ander geschikt instrument en waar nodig die verankering door te voeren. En daarna de afspraken in te trekken. Ook is aanbevolen om de koppeling tussen de bestuursafspraken en Omgevingsverordening los te laten. Op de uitvoering van deze vervolgstappen is geen regie gevoerd. Daardoor is er een situatie ontstaan waarbij er verschillen zijn ontstaan tussen regio's, soms zelfs tussen gemeenten binnen regio's, en tussen thema's.

Die verschillen zien we terug in de zienswijzen. Er zijn aan de ene kant verzoeken om de bestuursafspraken in te trekken. En om de koppeling vanuit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg met de bestuursafspraken en de daarin genoemde regionale visies los te laten.

Aan de andere kant zijn er verzoeken om regionale visies juist beter te verankeren in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg of om de regionale afstemming in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg te verankeren.

We willen met deze uiteenlopende verzoeken op de volgende manier omgaan:

1. We nemen in de Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen expliciete verwijzingen meer op naar de regionale bestuursafspraken in het algemeen of naar specifieke regionale visies. Die kunnen immers in de loop van de tijd wijzigen. Voor het thema wonen is die expliciete koppeling al eerder losgelaten.
2. We nemen wel specifieke regels op over de regionale afstemming van nieuwe initiatieven, vanwege het belang dat we hechten aan deze afstemming. Afspraken hierover vormden onderdeel van de regionale bestuursafspraken. In de ontwerp wijziging 2026 van de OVL zijn regels opgenomen over afstemming van initiatieven op het gebied van detailhandel (art. 12.8 lid 4 onderdeel b), kantoren (art. 12.9 lid 3 onderdeel b), bedrijventerreinen (art. 12.10 lid10 onderdeel b) en vrijetijdseconomie (art. 12.14, lid 1 onderdeel k). Op specifieke zienswijzen m.b.t. deze regels gaan we bij de betreffende thema's in.
3. Bij de evaluatie is geconcludeerd dat het instrument ‘bestuursafspraken’ ook in de toekomst van toegevoegde waarde kan zijn. In welke vorm en waarover wordt in de komende periode uitgewerkt. In dat verband bezien we ook de wenselijkheid en noodzaak om de huidige bestuursafspraken formeel in te trekken. Dat is een vraag die losstaat van de verordening.
4. Overigens worden op dit moment specifieke bestuursafspraken voorbereid voor het thema huisvesting arbeidsmigranten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over ontbreken sturende keuzes in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken om richtinggevende sturende keuzes voor de lange termijn duidelijker op te nemen in de Omgevingsverordening, prioriteiten te stellen en door te vertalen naar houdbare en uitvoerbare instructieregels.

Indiener	
ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

De keuzes waar indiener om vraagt zijn opgenomen in de POVI, die op 8 mei 2026 door PS is vastgesteld. Daarin wordt onder meer aangegeven welke belangen in welke gebieden prevaleren. De Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg vormt de vertaling daarvan naar concrete regels, voor zover het provinciale belangen betreft en daarvoor het instrument van de verordening wordt ingezet.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over een ja, mits houding in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om van een positieve grondhouding uit te gaan en te werken met een ja mits houding. Denken in kansen en mogelijkheden geeft meer kracht aan de samenleving van Limburg. Nu zie je op diverse onderdelen een houding in het document die vertraging zal veroorzaken zoals bij veel onderdelen van het agrocluster.	ZW-0356

Standpunt GS

De Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat instructieregels die in een ‘nee-tenzij’-vorm zijn gegoten maar ook instructieregels die een ‘ja-mits’-vorm hebben. We leggen de verantwoordelijkheid om te motiveren dat een ontwikkeling past binnen de criteria die in de instructieregel zijn opgenomen veelal bij de gemeenten tot wie de instructieregels zijn gericht, ongeacht of die in een ‘mits’-vorm of in een ‘tenzij’-vorm zijn geschreven.

Het pleidooi van indieners om te denken in kansen en mogelijkheden onderschrijven we. De Omgevingswet gaat over het waarborgen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving én het maken van ruimte voor ontwikkelingen. "Ja, mits" denken vraagt overheden om na te denken over de noodzakelijke kaders en waar mogelijkheden zijn voor het stellen van algemene regels of juist helemaal geen regels. Sinds 2007 heeft de Provincie die cultuuromslag al gemaakt. De laatste jaren is echter steeds meer de noodzaak/urgentie gebleken om scherpe keuzes te maken. Vanwege de schaarste aan ruimte, milieuruimte, ruimte op het energienet en benodigde ruimte voor water. Of moet er met het oog op leefbaarheid en de kwaliteit van natuur, water en landschap een keuze gemaakt worden. Niet elke functie past op elke plek, de Omgevingswet vraagt overheden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) te voorzien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over een algemene uitzonderingsbepaling in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om een algehele uitzonderingsbepaling op te nemen in de Omgevingsverordening Limburg voor de projecten en activiteiten die het waterschap in het kader van haar wettelijke taken en bevoegdheden oppakt en uitvoert.	ZW-2032

Standpunt GS

Een algemene uitzondering op alle regels in gevallen waarin belangen van het waterschap aan de orde zijn is in onze ogen niet gewenst. Eenzelfde vraag zou dan aan de orde kunnen zijn t.a.v. andere grote sectorale maatschappelijke belangen. Er is altijd een integrale belangenafweging nodig. Ten aanzien van het waterbelang is evident dat dit belangrijker is geworden dan in het verleden.

We wijzen er overigens op dat vrijwel alle instructieregels en regels voor activiteiten uitzonderingen, afwijkings- en/of vergunningsmogelijkheden bevatten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over het karakter van de instructieregels in Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Er zijn verschillende zienswijzen ingediend die betrekking hebben op het karakter van in de verordening opgenomen instructieregels in algemene zin.

Zo wordt opgeroepen om meer recht te doen aan verschillen in schaal en impact van initiatieven. Bijvoorbeeld door te werken met drempelwaarden of ondergrenzen, waaronder provinciale instructieregels niet of in lichtere vorm van toepassing zijn. Door het differentiëren van eisen naar gelang de omvang en impact van een ontwikkeling. Of door het expliciet verankeren van de mogelijkheid tot proportionele toepassing van regels en maatwerk.

Er wordt ook gevraagd om inzichtelijk te maken hoe de Provincie de integrale belangenafweging in de uitvoeringspraktijk transparant en interbestuurlijk wil vormgeven. Wanneer is het 'goed genoeg' om te voldoen aan de toets op de POVI? Indiener stelt geen behoefte te hebben aan een onwerkbare en stagnerende uitvoeringspraktijk, met oog op de beoogde snelle aanpak van opgaven zoals de woningbouwopgaven. In dat licht wordt opgemerkt dat de instructieregels een indirecte rechtstreekse doorwerking hebben en daarmee veel grotere juridische consequenties dan de POVI.

In dat licht wordt ook gevraagd om open en kwalitatieve begrippen en toetsingscriteria in de verordening nader te concretiseren of te voorzien van een duidelijke toelichting, zodat voor initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegde gezagen helder is hoe daaraan wordt getoetst, op basis van welke gegevens en door welk bestuursorgaan.

Een indiener wil graag op ambtelijk niveau afspraken maken met de Provincie om ervoor te zorgen dat de woningbouwversnelling die zowel de gemeente als de Provincie hoog op de agenda heeft staan, niet onnodig wordt belemmerd en ‘verzandt’ in bergen papierwerk. Deze indiener wil graag komen tot een gezamenlijke werkwijze voor het toetsen aan de verordening en het beoordelen van de essentiële randvoorwaarden, zodat in een korte tijd duidelijk is of een initiatief haalbaar is en onder welke voorwaarden.

Er wordt bepleit om minder te werken met motiveringsvereisten, maar meer met instructieregels die gericht zijn op de daadwerkelijke regulering van activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Het is onduidelijk hoe de instructieregels die een motiveringsplicht bevatten, zich verhouden tot de opgave voor gemeenten om voor 1 januari 2032 het tijdelijk deel van het omgevingsplan van rechtswege onder te brengen in het permanente deel van het omgevingsplan. Moet de gemeenteraad bestaande planologische rechten bij deze transitie opnieuw verantwoorden?

Het is onduidelijk hoe de instructieregels die een motiveringsplicht bevatten, zich verhouden tot de bevoegdheid van de raad om omgevingsplanactiviteiten binnenplans te vergunnen. Het kan volgens indiener niet de bedoeling zijn dat de raad geen binnenplanse omgevingsvergunningstelsels mag opnemen, over onderwerpen waarover de omgevingsverordening een instructieregel bevat.

Indiener					
ZW-0052	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022
ZW-2024	ZW-2030				

Standpunt GS

Net als in de nu geldende Omgevingsverordening is een groot deel van de instructieregels vormgegeven als motiveringsverplichting. Daarmee willen wij enerzijds voldoende sturend zijn en anderzijds voldoende ruimte aan gemeenten geven.

Een gemeente moet instructieregels alleen in acht nemen bij het wijzigen van het omgevingsplan en bij het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). De instructieregels hebben dus geen impact op bestaande ruimtelijk reeds geregelde situaties (een enkele uitzondering daargelaten). Als een gemeente voor 1 januari 2032 een volledig nieuw omgevingsplan moet hebben, zullen daarin ook bestaande planologische rechten worden overgenomen. Uit overgangsbepaling artikel 17.1, lid 3, volgt dat voor dergelijke gevallen de instructieregels niet hoeven te worden toegepast.

Het vormgeven van instructieregels als motiveringsplicht geeft gemeenten de nodige ruimte voor maatwerk. Gemeenten kunnen bij hun afweging de omvang en impact van een initiatief meewegen.

Drempelwaarden of ondergrenzen, zoals gesuggereerd, zijn niet bij instructieregels voor alle onderwerpen mogelijk. Diverse instructieregels bevatten wel zo’n harde ondergrens, zoals artikel 12.9 of 12.12. Instructieregels zijn geformuleerd als hoofdregel aangevuld met een ‘tenzij’ of ‘mits’, uitgewerkt in een aantal criteria waaraan moet worden getoetst om te bepalen of de ontwikkeling mogelijk is. Die criteria zijn doorgaans zodanig geformuleerd dat bij een kleine ontwikkeling met weinig impact op de omgeving, de onderbouwing dat deze binnen die criteria mogelijk is, eenvoudiger te leveren is.

Terecht constateert een indiener dat instructieregels in de Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een grotere (weliswaar indirecte) doorwerking hebben richting ruimtelijke initiatieven dan uitspraken in de POVI. De POVI is zelfbindend voor de Provincie. Door het opnemen van bepalingen in de Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg regelen wij, waar we dat passend en nodig achten, de doorwerking naar derden.

De Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat geen eis dat een integrale toets op de POVI plaatsvindt. Een wijziging van het omgevingsplan of een Bopa moet worden getoetst aan de instructieregels en die zijn deels themagericht en deels gebiedsgericht. Uiteraard kunnen ook derden-belanghebbenden toetsen of de instructieregels door een gemeente in acht zijn genomen. De instructieregels zijn volgens ons voldoende doelgericht en specifiek om te voorkomen, dat derden-belanghebbenden standaard ‘strijd met de instructieregels’ kunnen aanvoeren. We streven naar een zo duidelijk mogelijke uitleg van wat bedoeld is (in de regel zelf, de toelichting en/ of de begrippenlijst). Naar aanleiding van specifieke opmerkingen is de tekst n.a.v. de zienswijzen op verschillende onderdelen verduidelijkt. Daar zit overigens wel een spanningsveld. Want door alles ‘dicht te timmeren’ neemt de ruimte voor gemeenten voor een integrale afweging af.

We delen de zorg van indieners niet dat de gekozen werkwijze een slagvaardige uitvoering van gezamenlijke ambities (bv op het gebied van woningbouw) in de weg zou staan.

Uiteraard zijn we bereid om met gemeenten het gesprek aan te gaan over het werken met instructieregels en de wijze waarop door gemeenten invulling gegeven wordt aan het toetsen aan de verordening. Waarbij wij overigens, zoals hierboven aangegeven, niet willen treden in de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor een integrale afweging.

We onderschrijven de oproep dat die toetsing niet moet verzanden in bergen papierwerk. Het is in ieders belang dat in de beoordeling gericht gekeken wordt naar de opgaven die op de betreffende plek in het geding zijn (en waarop de regels betrekking hebben). En dat met het oog op die beoordeling de juiste gegevens beschikbaar zijn, maar zeker geen onnodige informatie gevraagd wordt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over regels over de integrale afweging van belangen in Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
In verschillende zienswijzen wordt bepleit om in de Omgevingsverordening regels op te nemen over een integrale afweging.

Zo wordt bepleit om een algemeen artikel op te nemen waarin ruimte wordt geboden voor een integrale en onderbouwde belangenafweging op lokaal niveau, conform de door GS uitgesproken principes van 'subsidiariteit' en 'vertrouwen in gemeenten'. Daarbij worden af te wegen sectorale belangen binnen een integraal afwegingsmechanisme op locatieniveau geplaatst. Voor complexe afwegingen zou bijvoorbeeld opgeschaald kunnen worden naar een provinciale Omgevingstafel (mits samenstelling, doel en rol helder zijn geformuleerd). Deze tafel kan inzicht geven in de weging van belangen en op basis daarvan het gemeentebestuur adviseren. Tevens kan de tafel GS adviseren voor wat betreft doelbereik op het niveau van zonering/deelgebied.

Bij dat verzoek wordt opgemerkt dat de sectorale opbouw van de OVL vanuit de systematiek begrijpelijk, maar het risico met zich meebrengt dat er in de praktijk geen sprake meer zal zijn van het integraal afwegen van al deze sectorale belangen. Het 'afvinken' van sectorale belangen maakt dat een enkel rood vinkje kan betekenen dat een (na integrale afweging) gewenste ontwikkeling toch onmogelijk wordt.

De zienswijzen bevatten ook (uiteenlopende) suggesties voor zo'n artikel.

Artikel X Integrale afweging bij samenloop van provinciale belangen

1. Indien op een locatie twee of meer instructieregels of motiveringsvereisten uit deze verordening gelijktijdig van toepassing zijn, kan een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) voorzien in een ontwikkeling, mits in de motivering integraal wordt onderbouwd dat: a. de betrokken provinciale belangen kenbaar en in onderlinge samenhang zijn afgewogen; b. de ontwikkeling per saldo ruimtelijk aanvaardbaar is; en c. aan de betrokken provinciale belangen geen onevenredige afbreuk wordt gedaan.

2. Het eerste lid is slechts van toepassing indien: a. toepassing van de afzonderlijke regels zonder integrale afweging ertoe zou leiden dat geen evenwichtige beoordeling van de locatie plaatsvindt; en b. de motivering inzichtelijk maakt op welke wijze nadelige effecten zijn voorkomen of, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk zijn beperkt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op: a. uitdrukkelijke verbodsbepalingen waarbij de verordening geen uitzonderingsmogelijkheid biedt; en b. gevallen waarin de verordening een specifieke en uitputtende uitzonderingsregeling bevat.

4. De motivering bevat in ieder geval: a. een beschrijving van de op de locatie samenlopende provinciale belangen; b. een beschrijving van de wijze waarop die belangen in onderlinge samenhang zijn afgewogen; c. een beschrijving van de nadelige effecten van de ontwikkeling op die belangen; en d. een verantwoording waarom de ontwikkeling, ondanks die effecten, per saldo ruimtelijk aanvaardbaar is.

Een andere indiener doet de volgende suggestie voor een algemene toetsbepaling.

a. Toets op functieconflict (is de voorgenomen activiteit of functie verenigbaar met de primaire functie en de in POVI en gebiedspaspoort beschreven identiteit en kernkwaliteiten van gebied incl. direct aangrenzende zones)

b. Bidirectionele werking (gaat zowel om toelaten van gevoelige functie nabij een belastende activiteit, als om toelaten of bestendigen van een belastende activiteit nabij een gevoelige functie of beschermde zone).

c. Standstill bij fundamenteel conflict (zolang een gebiedsproces bv LOS of een vergelijkbaar afwegingsproces voor het betreffende gebied niet is afgerond).

d. Motiveringsplicht en cumulatie (uitkomst toets wordt gemotiveerd incl. afweging waarin economische of bedrijfsmatige argumenten van de initiatiefnemer worden afgezet tegen de schade aan de in de POVI beschermde belangen, alsmede tegen cumulatieve effecten van vergelijkbare activiteiten in hetzelfde of een aangrenzend gebied.).

e. Sectorneutraliteit. De toets geldt voor alle sectoren en functies, zonder ongerechtvaardigde voorkeur voor één bedrijfstak of functietype.

Indiener			
ZW-1615	ZW-2004	ZW-2020	ZW-2021

Standpunt GS

De Omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat geen verplichting voor gemeenten gericht op het maken van een integrale belangenafweging door gemeenten. Dat hoeft ook niet. Het is immers een wettelijke taak die past binnen de bevoegdheidsverdeling binnen de Omgevingswet. We gaan dan ook niet mee in de oproep van indieners om hier wél bepalingen over op te nemen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

De in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen instructieregels zijn deels themagericht en deels gebiedsgericht. Ze komen voort uit het belang dat we eraan hechten om bepaalde provinciale belangen goed mee te wegen bij wijzigingen van gemeentelijke omgevingsplannen of bij Bopa's. We proeven in de ingediende zienswijzen een zorg bij gemeenten dat de verschillende provinciale instructieregels met elkaar conflicteren. Naar ons oordeel is dat niet het geval. Het karakter van de instructieregel wordt vaak bepaald door de zone waar het initiatief speelt, of het betreft heel specifieke sectorale regels.

We wijzen erop dat de gemeentelijke afweging niet alleen gaat over provinciale belangen maar ook lokale belangen.

Overigens heeft Provinciale Staten bij het vaststellen van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) een amendement (215) aangenomen dat in gaat op bovenstaande zienwijzen. Op basis daarvan is in de POVI onderstaande tekst toegevoegd aan paragraaf 2.3.5 van hoofdstuk 2:

“Bij de uitwerking van deze omgevingsvisie beoordeelt de Provincie per gebied welke opgaven daar feitelijk aan de orde zijn, welk doel daarmee moet worden bereikt en welke gevolgen dat heeft voor het bestaande gebruik en eventuele ontwikkelmogelijkheden.

Daarbij kijkt de Provincie in ieder geval naar de noodzaak van een maatregel, de uitvoerbaarheid daarvan en de aanwezigheid van minder belastende alternatieven. Voor het geval landelijke regels of normen rechtstreeks van toepassing of leidend zijn, vormen deze het uitgangspunt. Aanvullende provinciale maatregelen worden in dat geval alleen ingezet indien gemotiveerd is dat zij, gelet op gebiedsspecifieke omstandigheden en de gevolgen voor het betrokken gebied, nodig zijn voor het bereiken van provinciale doelen. Indien aanvullende lokale maatregelen van toepassing zijn, zal de Provincie deze meenemen in haar afwegingen. Wanneer landelijke regels of normen ontbreken, kiest de Provincie voor de maatregel of combinatie van maatregelen die noodzakelijk zijn om provinciale doelen te bereiken, waarbij in de afweging expliciet de mate van extra beperking voor het betrokken gebied wordt meegenomen. De Provincie werkt dit per gebied uit op basis van de feitelijke situatie ter plaatse en motiveert daarbij duidelijk welke maatregelen nodig zijn, waarom daarvoor is gekozen en waarom minder ingrijpende alternatieven niet volstaan."

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over leesbaarheid Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) merkt op het document zeer moeilijk leesbaar/ onduidelijk is. Zo overlappen gebieden/ duidingen elkaar waardoor het totale overzicht ontbreekt om te kunnen zien wat de gevolgen zijn voor bedrijven.	ZW-0362

Standpunt GS

Met oog op een zo goed mogelijke leesbaarheid van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is deze gestructureerd opgebouwd en zijn algemene en artikelsgewijze toelichtingen opgenomen.

We attenderen indiener erop dat via de digitale omgevingsverordening Limburg voor elke gewenste locatie in beeld gebracht kan worden welke specifieke regels daar gelden vanuit verschillende thema's.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over kaarten bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om de kaarten met aanduidingen en bijbehorende regels niet leidend te laten zijn bij ontwikkelingen, maar de kwalitatieve onderbouwing. In dat verband wordt erop gewezen dat de kaarten niet overeenkomen met de plaatselijke situatie of niet naar wens van de	ZW-2021

gemeenten zijn aangepast. De daarbij behorende regels zorgen voor ongewenste of onmogelijke ontwikkelingen

Standpunt GS

De opgaven die aan de diverse regels ten grondslag liggen, zijn bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke initiatieven natuurlijk cruciaal. Kaarten zijn een onlosmakelijk onderdeel van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Ze maken duidelijk waar bepaalde regels al dan niet gelden.

De kaarten in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn dezelfde die in door Provinciale Staten vastgestelde POVI zijn vastgelegd. Naar aanleiding van reacties van gemeenten of anderen zijn ze deels aangepast t.o.v. de ontwerp POVI. Niet alle verzoeken zijn daarbij gehonoreerd. Dat heeft te maken met politieke keuzes die gemaakt zijn.

Er is voorzien in mogelijkheden om evidente kaartfouten te corrigeren.

In de POVI hebben we aangegeven dat bij de beoordeling van initiatieven door ons altijd rekening zal worden gehouden met de feitelijke situatie (met uitzondering van die situaties waarin de daadwerkelijke situatie het gevolg is van illegaal handelen).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over een overzicht van alle instructieregels in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om een overzichtelijke lijst te genereren en deze te delen met de gemeenten. Dit maakt het heel wat duidelijker en verkleint de foutmarge bij doorvertaling van provinciale regels in het omgevingsplan.	ZW-2004

Standpunt GS

Het maken van een lijst als gevraagd is naar ons oordeel niet nodig. De instructieregels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn duidelijk als zodanig gemarkeerd. Ze staan steeds aan het begin van elk hoofdstuk.

We wijzen hiernaast ook op de mogelijkheden van het DSO om voor een specifieke plek alle relevante regels inzichtelijk te maken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Algemene zienswijze over tegengestelde sectorale belangen in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener wijst op de sectorale benadering van verordening en kaarten, waardoor tegenstellingen kunnen ontstaan. En vraagt zich af in hoeverre een integrale benadering mogelijk is. Wanneer kan een plan toch door als niet alle vinkjes vanuit de sectorale benadering op groen staan? Als voorbeeld wordt gewezen op mogelijke conflicten tussen "Uitbreidingsgebied glastuinbouw 2" gelegen in de bufferzone rond het N2000 gebied X.	ZW-2020 ZW-2029

Standpunt GS

De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg vraagt van gemeenten om bij de integrale afweging van belangen bij nieuwe ontwikkelingen rekening te houden met een aantal specifieke regels en om in de motivering van het besluit een aantal specifieke aspecten te betrekken. In die motiveringsvereisten zit de nodige ruimte voor lokaal maatwerk. Het is niet de bedoeling om instructieregels ‘uit te ruilen', de formulering bepaalt de ruimte die er in de afweging is.

Wij hebben niet de verwachting dat hierbij (wellicht op een incidenteel geval na) van strijdigheden sprake zal zijn. Er is inmiddels ruim 10 jaar ervaring met instructieregels, daarbij is niet gebleken dat dit zich in de praktijk voordoet.

Specifiek op het voorbeeld ingaand: De specifieke maatregelen die genomen worden c.q. beperkingen die gaan gelden in Overgangsgebieden rondom Natura 2000-gebieden worden bepaald op basis van nader onderzoek en gebiedsprocessen. Bij die uitwerking zal de verenigbaarheid met glastuinbouw, en de condities waaronder, zeker een aandachtspunt zijn.

Belangrijk is om te melden dat hierop vooruitlopend in de voorliggende wijziging van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen motiveringsplicht voor overgangsgebieden is voorzien. En dat er in de POVI een herijking van het glastuinbouwbeleid is aangekondigd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Amendement 211 H2 – H4

Zienswijze over paragraaf 3.2.4
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om onderstaande instructieregel op te nemen voor waterveiligheidszones H2 t/m H4, conform amendement op de vaststelling van de POVI:

Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H2-H4

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H2-H4 laat een nieuwe woonfunctie, verblijfsfunctie voor niet-zelfredzame personen en/of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als in de motivering bij het omgevingsplan is onderbouwd, dat is voldaan aan het volgende:

a. De woon- en/of verblijfsfunctie is voorbereid op toekomstig klimaat (T100 - 2100)

b. De waterveiligheidsrisico's zijn teruggebracht tot een verwaarloosbaar niveau.

c. Er wordt niet afgewenteld naar andere locaties, andere overheden of andere generaties, rekening houdend met het klimaat van 2100.

d. De inrichting van de planlocatie is hoogwater- en (afstromend) regenwaterbestendig.

e. Als er sprake is van een ligging in de nabijheid van een beek of in een overstromingsgevoelig beekdal mag de ontwikkeling geen nadelige effecten hebben op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem.

f. Er wordt waterneutraal gebouwd.

2 . In de motivering zoals bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval betrokken:

a. het overstromingsrisico op lokaal niveau, onderzocht met actuele gegevens;
b. de waterdiepte en stroomsnelheid en de combinatie van beide;
c. de snelheid waarmee het water kan stijgen;
d. opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie;
e. de mogelijkheden van vluchtwegen en evacuatie; en
f. de schuilmogelijkheden en maatregelen die nodig zijn om veilig te kunnen schuilen.

3. De motivering zoals bedoeld in het eerste lid wordt ter advisering voorgelegd aan het waterschap. Ook wordt deze ter advisering voorgelegd aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

4. In de motivering zoals bedoeld in het tweede lid wordt beschreven op welke wijze is omgegaan met de in het derde lid bedoelde adviezen. Als van deze adviezen wordt afgeweken, wordt in de motivering onderbouwd waarom en waarom dat acceptabel is.

Indiener

ZW-2032 ZW-2036

Standpunt GS

De Provincie werkt het amendement (2e Gewijzigd Amendement 211 Nijskens c.s. inzake waterveilig bouwen in waterveiligheidszone H5), dat door Provinciale Staten is aangenomen bij de vaststelling van de POVI uit in deze Omgevingsverordening Limburg.

Dat betekent dat in de Wijzigingsverordening de regel met betrekking tot de zones H2 tot en met H4 via een instructieregel een motivering vragen van de gemeente hoe is omgegaan met de waterveiligheidsrisico's die met deze zones verbonden zijn. We gaan daarbij uit van een motiveringsplicht en niet van een bouwverbod met voorwaarden. We zijn van mening dat de verantwoordelijkheid en de afweging voor deze zones bij de gemeenteraad ligt als algemeen bestuur. De in de zienswijze voorgestelde formulering gaat te ver in het voorschrijven van verplichte onderdelen en lijkt uit te gaan van een verbindende regeling. Op het moment van schrijven zijn de hiervoor beschikbare kaarten echter technisch nog niet gereed om deze op te nemen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit houdt in dat de regel weliswaar is opgenomen in de huidige Wijzigingsverordening, echter pas in werking treedt nadat de kaarten in het Digitaal Stelsel Omgevingswet staan.

Voorstel aan PS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt naar aanleiding van amendement 211 een artikel toegevoegd dat aangeeft dat de motivering bij een omgevingsplan voor een gebied gelegen in de waterveiligheidszones H2 tot en met H4 beschrijft hoe rekening is gehouden met de waterveiligheidsrisico's ter plaatse. Deze regel treedt in werking zodra de kaarten in het Digitaal Stelsel Omgevingswet staan.

Zienswijzen over de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 omgevingsverordening Limburg en het effect op de Land- en Tuinbouw

Zienswijze over de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 omgevingsverordening Limburg en het effect op de land- en tuinbouw
Veel indieners maken zich zorgen over de gevolgen van de verordening voor hun agrarisch bedrijf. Vaak wordt er niet specifiek op een artikel een zienswijze ingediend maar worden de algemene zorgen uitgesproken. De ontwerp wijzigingsverordening 2026 omgevingsverordening Limburg is een document met veel juridisch-technische woorden. Om meer duidelijkheid te geven over welke gevolgen de verordening heeft op agrarische bedrijfsvoering hebben we de

ingediende zienswijzen geanalyseerd en onderverdeeld in diverse onderwerpen waarover de indieners zich zorgen maken.

Indiener					
ZW-0001	ZW-0002	ZW-0003	ZW-0010	ZW-0014	ZW-0017
ZW-0021	ZW-0022	ZW-0025	ZW-0006	ZW-0030	ZW-0034
ZW-0037	ZW-0039	ZW-0050	ZW-0051	ZW-0052	ZW-0055
ZW-0056	ZW-0057	ZW-0054	ZW-0058	ZW-0059	ZW-0061
ZW-0065	ZW-0068	ZW-0069	ZW-0070	ZW-0073	ZW-0074
ZW-0075	ZW-0076	ZW-0077	ZW-0078	ZW-0079	ZW-0060
ZW-0031	ZW-0006	ZW-0351	ZW-0353	ZW-0357	ZW-0360
ZW-0361	ZW-0356	ZW-0365	ZW-0366	ZW-0367	ZW-0368
ZW-0369	ZW-0370	ZW-0364	ZW-0362	ZW-0372	ZW-0373
ZW-0375	ZW-0376	ZW-0381	ZW-0382	ZW-0384	ZW-0354
ZW-0378	ZW-0377	ZW-0504	ZW-0505	ZW-0509	ZW-0510
ZW-0511	ZW-0512	ZW-0513	ZW-0515	ZW-0516	ZW-0520
ZW-0522	ZW-0527	ZW-0531	ZW-0532	ZW-0533	ZW-0537
ZW-0538	ZW-0539	ZW-0540	ZW-0541	ZW-0543	ZW-0544
ZW-0545	ZW-0546	ZW-0547	ZW-0548	ZW-0549	ZW-0550
ZW-0551	ZW-0552	ZW-0553	ZW-0536	ZW-0555	ZW-0557
ZW-0558	ZW-0561	ZW-0562	ZW-0564	ZW-0565	ZW-0567
ZW-0568	ZW-0569	ZW-0572	ZW-0573	ZW-0575	ZW-0576
ZW-0577	ZW-0578	ZW-0579	ZW-0580	ZW-0585	ZW-0588
ZW-0590	ZW-0591	ZW-0597	ZW-0598	ZW-0602	ZW-0603
ZW-0604	ZW-0610	ZW-0612	ZW-0614	ZW-0615	ZW-0619
ZW-0628	ZW-0634	ZW-0639	ZW-0640	ZW-0641	ZW-0643
ZW-0646	ZW-0648	ZW-0621	ZW-0623	ZW-0636	ZW-0655
ZW-0656	ZW-0660	ZW-0668	ZW-0826	ZW-1143	ZW-1144
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045

ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-1145	ZW-1146	ZW-1148	ZW-1149	ZW-1150
ZW-1151	ZW-1152	ZW-1153	ZW-1171	ZW-1172	ZW-1174
ZW-1176	ZW-1178	ZW-1182	ZW-1560	ZW-1561	ZW-1562
ZW-1563	ZW-1564	ZW-1565	ZW-1566	ZW-1567	ZW-1568
ZW-1568	ZW-1569	ZW-1570	ZW-1571	ZW-1572	ZW-1573
ZW-1574	ZW-1575	ZW-1576	ZW-1577	ZW-1578	ZW-1579
ZW-1580	ZW-1581	ZW-1582	ZW-1583	ZW-1584	ZW-1585
ZW-1586	ZW-1588	ZW-1589	ZW-1591	ZW-1592	ZW-1593
ZW-1594	ZW-1596	ZW-1597	ZW-1598	ZW-1599	ZW-1600
ZW-1601	ZW-1602	ZW-1603	ZW-1604	ZW-1605	ZW-1609
ZW-1610	ZW-1611	ZW-1617	ZW-1618	ZW-1619	ZW-1620
ZW-1624	ZW-1625	ZW-1626	ZW-1627	ZW-1628	ZW-1629
ZW-1630	ZW-1631	ZW-1632	ZW-1633	ZW-2014	ZW-2019
ZW-2031	ZW-3007	ZW-0044	ZW-0515		

Standpunt GS

Per onderwerp is een antwoord gegeven waarbij we specifiek oog hebben voor de agrarische context. We beginnen met een toelichting op het proces. Daarbij gaan we in op de vraag hoe de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) zich verhoudt ten opzichte van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg? Daarnaast wordt beschreven wat de inhoudelijke verschillen en relaties zijn. Vervolgens wordt per relevante kaartlaag beschreven wat de gevolgen van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn op de landbouw.

Landbouw in transitie

In veel zienswijzen, maar ook in gesprekken met vertegenwoordigers van de sector en met individuele bedrijven, worden zorgen uitgesproken over het toekomstperspectief van de land- en

tuinbouw in het algemeen en van individuele agrarische bedrijven in het bijzonder. Er zijn soms twijfels of met de in de POVI ingezette koers een verantwoorde bedrijfsvoering in de toekomst nog wel mogelijk is.

In het landelijk gebied liggen de nodige uitdagingen. We hebben in Nederland en Limburg opgaven op het gebied van natuur, water, klimaat en energie. Vanuit de Europese Unie en het Rijk worden op die terreinen ook de nodige randvoorwaarden gesteld. Uit vele rechterlijke uitspraken is voor iedereen inmiddels helder dat die niet vrijblijvend zijn. Op Europees niveau moeten we voldoen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR), de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Natuurherstelverordening (NHV). In de POVI gaan wij ervan uit dat er ook in de toekomst een verantwoorde bedrijfsvoering mogelijk is. De hierboven genoemde opgaven vragen wel om in gebieden voorwaarden te stellen aan de agrarische bedrijfsvoering.
De Provincie wil daar graag samen met de sector in optrekken. Hierbij past een eerlijke en transparante koers in de POVI. Door de voorgestelde zonering maken we duidelijk welke voorwaarden aan de agrarische bedrijfsvoering worden gesteld. In alle zones streven we naar een emissiearme land- en tuinbouw. Emissiearme land- en tuinbouw is een landbouw waarbij de uitstoot van schadelijke stoffen (bijvoorbeeld ammoniak, stikstof, fijnstof, CO2, pesticiden en geur) naar bodem, water en lucht zoveel mogelijk beperkt wordt. Zoals in de POVI is aangegeven kan dit bereikt worden middels een passende agrarische bedrijfsvoering, bijvoorbeeld natuurinclusieve, biologische of precisie land- en tuinbouw. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn daar overigens geen regels over opgenomen.

De Provinciale Omgevingsvisie (POVI)
De POVI is het strategisch plan voor de fysieke leefomgeving in Limburg. In de POVI staan onze ambities, doelen en kaders voor de lange termijn (2050). Het document biedt een integrale leidraad voor hoe we de schaarse ruimte in de provincie gaan inrichten, beheren en gebruiken. Daarbij kijkt de POVI naar de leefomgeving in de brede zin. Dus niet alleen naar traditionele ruimtelijke onderwerpen, maar ook naar thema's zoals gezondheid, leefbaarheid, milieu en veiligheid.

De Omgevingswet verplicht het Rijk, de provincies en de gemeenten om een omgevingsvisie op te stellen. Elke bestuurslaag heeft daarbij een eigen rol en specifieke verantwoordelijkheden voor het beheer van de fysieke leefomgeving. De POVI is de visie op provinciaal niveau en houdt rekening met regionale verschillen. Ze richt zich op opgaven die gemeenten overstijgen en die niet door het Rijk kunnen worden opgepakt. De POVI is zelfbindend voor ons als Provincie en richtinggevend voor onze partners.

De ambities uit de POVI worden soms vertaald naar juridisch bindende instrumenten uit de Omgevingswet, zoals de omgevingsverordening Limburg. Ook wordt de visie uitgewerkt in andere provinciale instrumenten, bijvoorbeeld programma's. Op deze manier zien we de visie terug in concrete regels en maatregelen.

De POVI geeft via zonering duidelijkheid over de voorwaarden die worden gesteld aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrariërs, afgestemd op het gebied waarin zij actief zijn. Hiermee

ontstaat bewustzijn over de maatschappelijke opgaven en ruimtelijke doelen die ter plekke spelen, zodat ondernemers kunnen inschatten welk toekomstperspectief op die plek realistisch is.

De voorwaarden verschillen per locatie en zijn niet per definitie gunstiger of ongunstiger, maar zijn afhankelijk van ruimtedruk, milieueisen en maatschappelijke doelen. De Provincie biedt in het primair landbouwgebied meer ruimtelijke zekerheid aan bedrijven die zich richten op hoogproductieve landbouw. In andere zones spelen meerdere opgaven tegelijk en kan de invulling verschillen. Het beleid is erop gericht transparantie en duidelijkheid te bieden, zodat ondernemers zelf tijdig keuzes kunnen maken in een steeds veranderende omgeving.

De POVI is op 8 mei 2026 door Provinciale Staten vastgesteld. Daarmee zijn ook de bij de POVI behorende kaarten en begrenzing van de zonering vastgesteld.

Omgevingsverordening Limburg

In de omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg Limburg staan de provinciale regels op het gebied van onder andere milieu, provinciale wegen, water, grond, landbouw, natuur, wonen en ruimte. De Rijksoverheid (regering en parlement) stelt landelijke wetten en algemene maatregelen van bestuur vast, regels daaruit kunnen in de Omgevingsverordening doorwerken (denk aan regels met betrekking tot de geitenhouderij, stikstof en water). De Provincie dient zich te houden aan de rijksregels. Waar de POVI op hoofdlijnen richting geeft en een zelfbindend karakter heeft, maakt de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg de regels concreet waar anderen zich aan moeten houden.
Dat doet de OVL op twee manieren, met instructieregels en direct werkende regels.

Instructieregels:

Dit zijn algemene regels waarmee de Provincie aan gemeenten of het waterschap aangeeft hoe zij een taak of bevoegdheid moeten uitoefenen. Het waterschap moet de instructieregels die tot haar zijn gericht, toepassen in de waterschapsverordening. De gemeente moet de tot haar gerichte instructieregels toepassen bij het wijzigen van het omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan (een buitenplanse omgevingsplanactiviteit). Pas na het verwerken van de provinciale instructieregels in de waterschapsverordening, het gemeentelijke omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) krijgen deze regels effect op activiteiten van inwoners en bedrijven. De provinciale instructieregels in de omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg Limburg werken dus via de gemeente (of het waterschap) door naar de initiatiefnemer. De instructieregels die zich richten tot gemeenten gelden dus pas voor inwoners en bedrijven als ze zijn opgenomen in het omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Om de werking van instructieregels te verduidelijken een praktisch voorbeeld: Landbouwgrond heeft een agrarische functie in het gemeentelijke Omgevingsplan (vroeger het bestemmingsplan). In het Omgevingsplan staan onder andere gebruiks- en bouwregels beschreven. Blijft het gebruik van of de bouw op een perceel binnen de kaders die staan beschreven in het omgevingsplan dan zijn de regels van de omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening

Limburg Limburg niet van toepassing. Denk bijvoorbeeld aan een andere teelt op een perceel of het bouwen van een stal binnen het agrarisch bouwblok. Bij een ruimtelijke ontwikkeling die niet past binnen de regels van het omgevingsplan zijn de instructieregels van de omgevingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg Limburg wel van toepassing. Denk aan het bouwen van een schuur op landbouwgrond. Maar ook het realiseren van vakantieappartementen in een boerderij met agrarische functie.

Direct werkende regels:
Dit zijn regels voor activiteiten die meteen gelden voor iedereen. Gemeenten hoeven deze regels niet eerst op te nemen in een omgevingsplan of buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Inwoners en bedrijven dienen zich direct aan deze regels te houden.
Een voorbeeld van een direct werkende regel is bijvoorbeeld het verbod op nieuwvestiging van een geitenhouderij (art. 10.13) of ammoniakemissie dierenverblijven (10.15).

Via deze LINK komt u op de website van de Provincie Limburg waar u een video kunt bekijken waarin duidelijk wordt gemaakt wat de verschillen zijn tussen de POVI en de omgevingsverordening Limburg.

Momenteel worden de regels in de nu geldende Omgevingsverordening herzien via een aanpassingsronde in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Dat is het document waarop u een zienswijze heeft ingediend. Na vaststelling door Provinciale Staten en publicatie maken de regels deel uit van de Omgevingsverordening Limburg en gaan ze gelden.

De intentie achter de zonering en daaraan gekoppelde regels
Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en bebouwd gebied, zoals opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg, is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Hiermee streven we ernaar dat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In eerste instantie wordt dit op gemeentelijk niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale kaders.

In de POVI is ruim aandacht besteed aan de uitleg van de zonering. Die uitleg is terug te vinden in hoofdstuk 3.4 Algemene zonering. De op 8 mei 2026 vastgestelde POVI en daarmee vastgestelde zonering werkt door in de kaarten van de ontwerp wijzigingsontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en de daaraan gekoppelde regels. Op basis van een groot aantal zienswijzen is ons duidelijk geworden dat de gevolgen van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg voor de landbouw verduidelijking behoeven.

Om die duidelijkheid te geven is hierna per zone/deelgebied beschreven wat de effecten zijn en de achterliggende gedachte is. Vervolgens wordt aandacht besteed aan andere onderwerpen. Alleen de zones/deelgebieden en onderwerpen die terugkomen in de zienswijzen zijn verduidelijkt.

Verduidelijking mbt zonering, deelgebieden en regels Groenblauwe landbouwzone

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de groenblauwe landbouwzone dient rekening te worden gehouden en/of bijgedragen te worden aan de opgaven in deze zone. We vragen bij ruimtelijke plannen die niet passen binnen het vigerende omgevingsplan van de gemeente te motiveren hoe wordt omgegaan met de groene en blauwe opgaven en waarden in deze zone.

De groenblauwe landbouwzone is opgebouwd uit acht kaartlagen. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg worden deze kaartlagen aangeduid met 'deelgebieden'. De 8 deelgebieden kunnen ook deels onder verwevingsgebied liggen. De instructieregel voor het betreffende deelgebied geldt dan ook.

Voor elk van die acht onderliggende deelgebieden geldt dat een specifieke natuur- of wateropgave de begrenzing bepaalt. De deelgebieden zijn gebaseerd op basis van expertise van deskundigen of wetenschappelijk onderzoek, die goed onderbouwen waar de betreffende natuur- of wateropgave speelt. Het is dus steeds de opgave die de begrenzing bepaalt. De ingediende zienswijzen vormen geen aanleiding om de begrenzingen van de deelgebieden te wijzigen (technische correcties daargelaten).

Land- en tuinbouw (de hoofdgebruiker) in de groenblauwe landbouwzone is een emissiearme land- en tuinbouw die rekening houdt met de kwetsbaarheden en opgaven op het vlak van water en natuur. Bij nieuwe ruimtelijke plannen en ontwikkelingen vragen we gemeenten aan te tonen hoe er rekening wordt gehouden met de kwetsbaarheden en opgaven die voor het specifieke gebied gelden. De instructieregels over de groenblauwe landbouwzone staan in afdeling 7.2 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, met een aantal specifieke instructieregels in de hoofdstukken 10 en 12.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de kaders van het omgevingsplan gelden twee generieke regels die van toepassing zijn op alle deelgebieden:

1. dat een initiatief geen negatief effect heeft op aangrenzende natuurnetwerk Limburg
2. een compensatieplicht voor landschappelijke kernkwaliteiten.

Bij het formuleren van de instructieregels en de daarbij opgenomen uitzonderingen voor de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied is rekening gehouden met de haalbaarheid en betaalbaarheid, inclusief de financiële gevolgen voor betrokkenen, en met reële termijnen waarbinnen sectoren zich kunnen aanpassen. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van lasten, en waar aan de orde, wordt gebruik gemaakt van wettelijk beschikbare instrumenten.

De acht deelgebieden worden verduidelijkt en bestaan uit:

1. Hellingen
2. Maasvalllei
3. Ecologische verbindingszone
4. Intrekgebieden Natura2000
5. Overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

6. Beekdal
7. Natte laagte
8. Droogdal

Helling (deelgebied)
Het deelgebied “helling” van de groenblauwe landbouwzone geeft de steilere hellingen weer in Limburg. De instructieregels die gekoppeld zijn aan dit deelgebied zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen en vragen o.a. bij een ruimtelijke ontwikkeling te motiveren dat snel afstromen van water en erosie wordt voorkomen. Het gaat hierbij dus niet om een verbod op ruimtelijke ontwikkeling, maar we vragen om rekening te houden met deze opgave in de planvorming.

Maasvallei (deelgebied)
Een aantal zienswijzen gaan in op het feit dat eigendom in het deelgebied “Maasvallei” is gesitueerd en onduidelijk heerst over de gevolgen daarvan. Op de kaart van het deelgebied Maasvallei is het rivierbed (bestaande uit het voormalige stroomvoerend en waterbergend winterbed) van de Maas opgenomen. In het gehele rivierbed bestaat het risico op hoogwater en overstroming. Hier is onderscheid te maken in landbouwgrond en een bouwkavel. Voor landbouwgrond die in landbouwkundig gebruik is en blijft, verandert er niets. Het betreffende artikel van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt namelijk pas van kracht als een ruimtelijke ontwikkeling wordt geïnitieerd die niet past binnen het geldende gemeentelijke omgevingsplan. Voor een bouwkavel geldt in feite hetzelfde. Bestaande rechten blijven overeind en het gemeentelijke omgevingsplan blijft van kracht. Pas op het moment dat er een uitbreiding of ontwikkeling plaatsvindt die niet past in het geldende omgevingsplan dient rekening gehouden te worden met het betreffende artikel. Daarnaast gelden in dit gebied voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals bouwen de regels van de Rijks Beleidslijn Grote Rivieren (Bgr).

Ecologische verbindingszone (deelgebied)
Binnen het deelgebied ecologische verbindingszone is aangegeven welke type leefgebied wordt nagestreefd. Het gaat hierbij vaak niet over een vlakdekkende inrichting maar, zeker in het geval van zoekgebieden, om ruim begrensde zones, die ruimte bieden aan gemeenten, het waterschap en grondeigenaren om nog keuzes te maken in de invulling van de betreffende verbinding. Dit is terug te vinden in POVI H5.6 (specifieke kaartlagen natuur), en in bijlage 9 (kaartenbijlage). De ecologische verbindingszones zijn vaak goed te combineren met landbouw in combinatie met (gesubsidieerd) agrarisch natuurbeheer. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om de aanleg van specifieke landschapselementen met een ecologische functie, zoals houtwallen, heggen of poelen. Een dergelijk invulling in verplichtende vorm vindt alleen plaats bij een ruimtelijke ontwikkeling.

Intrekgebied Natura 2000 (deelgebied)
In verschillende zienswijzen wordt de zorg uitgesproken over eventueel beperkende gevolgen in de intrekgebieden Natura 2000-gebieden. De intrekgebieden Natura 2000-gebieden zijn de gebieden waar het water infiltreert dat de (nabijgelegen) grondwaterafhankelijke Natura 2000-gebieden voedt. Dit zijn Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor nutriënten (nitraat en fosfaat). Daarom

zijn verbetering van de waterkwaliteit en behoud en/of verbetering van de waterkwantiteit van belang. Doel in de intrekgebieden Natura-2000 is te zorgen voor voldoende infiltratie van water van een goede kwaliteit voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

De kwantiteit van het infiltrerende water moet worden behouden en de kwaliteit moet worden verbeterd. Grootschalige afdekking of verstening moet worden voorkomen of gemitigeerd. Daarom geldt voor de intrekgebieden Natura 2000-gebieden een motiveringsplicht, die vraagt om aan te geven hoe de waarden voor infiltratie van water naar het grondwater worden behouden en de waterkwaliteit wordt verbeterd.
De motiveringsplicht is alleen van toepassing bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de mogelijkheden van het gemeentelijke omgevingsplan.

Overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden (deelgebied)
De kwaliteit van de Natura 2000-gebieden staat onder druk. De Provincie heeft een wettelijke opgave om verslechtering tegen te gaan en deze natuur in stand te houden. Dat doen we door maatregelen in de natuurgebieden zelf maar ook daarbuiten in de zogenaamde overgangsgebieden rondom kwetsbare natura 2000-gebieden zijn daarvoor maatregelen nodig. De regels die in deze zone gelden worden in een later stadium bepaald, op basis van een gebiedsgerichte onderbouwing van wat nodig en haalbaar is

Voor de “overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden" is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen specifieke motiveringsplicht bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. De Provincie Limburg wil de doelen op het gebied van stikstof, natuur en water realiseren door middel van het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS). De begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden heeft een voorlopig karakter. Op basis van de resultaten van de gebiedsgerichte onderbouwing (op basis van onderzoek) en gebiedsprocessen LOS kunnen die later worden aangepast. Specifieke regels voor deze deelgebieden komen eveneens pas op een later moment. Waar sprake is van overlap van de overgangsgebieden met andere deelgebieden geldt de motiveringsplicht voor die andere deelgebieden uiteraard wel. Bovendien zal voor nieuwe ontwikkelingen met mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden een natuurvergunning nodig zijn, In dat kader is ook een motivering vereist van de impact van de beoogde ingreep.

De instructieregels over de “overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden", hebben geen effect op het huidige grondgebruik. Voor een aantal focusgebieden zijn gebiedsprocessen opgestart om gezamenlijk tot oplossingen te komen voor de natuur- en wateropgaven in het kader van het programma LOS. Participatie in gebiedsprocessen is op vrijwillig basis. De maatregelen die hier uit volgen zijn niet vrijblijvend. Eventuele gebiedspecifieke gebruiksbeperkingen kunnen gaan gelden voor het overgangsgebied en zullen te zijner tijd o.a. geborgd worden in de Omgevingsverordening Limburg.

Het is mogelijk dat op termijn generieke maatregelen/ gebruiksbeperkingen in de verordening worden opgenomen. In de nu geldende Wijzigingsverordening is dat niet het geval.

Beekdal (deelgebied)

De beekdalen zijn belangrijk voor het afvoeren van het water in natte perioden en voor het bergen van water voor drogere perioden. De beken moeten in deze beekdalen zo veel mogelijk ruimte krijgen. Het deelgebied Beekdal heeft in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen regels die beperkend werken voor de huidige landbouwkundige bedrijfsvoering.

De opgenomen regels zijn alleen van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan en vragen om een motivering hoe de ruimte voor water en de waterbergende en watervoerende functie van het gebied in stand blijft of wordt verbeterd.

Natte laagte

De natte laagten zijn belangrijk voor het watersysteem vanwege hun sponswerking (water vasthouden, laten infiltreren en/of vertraagd weer afgeven aan de omgeving). Het zijn bestaande natte en/ of laaggelegen gebieden in het landschap. In een aantal gevallen kan hier een gegraven waterloop doorheen lopen. Het deelgebied natte laagte heeft in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen regels die beperkend werken voor de huidige landbouwkundige bedrijfsvoering. De opgenomen regels zijn alleen van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan en vragen om een motivering hoe de waterbergende functie en de sponswerking van het gebied worden behouden of verbeterd.

Droogdal

De bestaande droogdalen in de heuvelachtige delen van Limburg zijn dalen die het grootste deel van het jaar geen water afvoeren of waar hooguit een klein bronbeekje ontspringt en afstroomt. Alleen bij hevige regenval komt er veel water tot afstroming. Bij of na hevige regenval stroomt het water door deze droogdalen van de plateaus naar de beekdalen. Ter voorkoming van wateroverlast in de dalen is het van belang om deze waterafvoer zoveel mogelijk te vertragen en het water zo mogelijk te laten infiltreren naar het grondwater. Het deelgebied droogdal heeft in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen regels die beperkend werken voor de landbouwkundige bedrijfsvoering. De opgenomen regels zijn alleen van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan en vragen om een motivering hoe de afvoerfunctie en het behoud van de waterbergende en remmende werking van het landschap wordt behouden of verbeterd.

Zone verwevingsgebied

De zone “verwevingsgebied” is een overgangszone tussen stad en land. In dit gebied komen veel functies samen, denk bijvoorbeeld aan landbouw, wonen, recreatie, natuur, water en soms stedelijke uitbreiding. Juist vanwege die verweving spelen hier, meer dan elders in het landelijk gebied, de belangen van gezondheid en het beperken van hinder voor bewoners in de bebouwde omgeving een grote rol. Voor veel van die belangen (bijvoorbeeld geur, spuitzones) zijn de gemeenten primair aan zet, binnen door het Rijk gestelde kaders en regels. Er blijft in deze zone, ook in de toekomst, ruimte voor landbouw. Dit is namelijk de belangrijkste grondgebruiker in dit gebied. De aanduiding verwevingsgebied legt aan bestaande bedrijfsvoering, zoals toegestaan op

grond van het omgevingsplan, geen nieuwe beperkingen op. De Provincie zet in op een emissiearme landbouw. De mogelijkheden en beperkingen voor de landbouw staan verwoord in het hoofdstuk landbouw (H10) van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Inzet is steeds om vrijkomende agrarische bebouwing zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken voor andere vormen van (emissiearme) landbouw. Mits onderbouwd, kan in de verwevingsgebieden ruimte geboden worden voor passende niet-agrarische (her-)bestemmingen/ ontwikkelingen.
De 8 deelgebieden die onder de kop ’groenblauwe landbouwzone’ zijn genoemd kunnen ook deels onder verwevingsgebied liggen. De instructieregel voor het betreffende deelgebied geldt dan ook.

Zone landelijke kern
Vroeger lagen veel agrarische bedrijven in een kern. Soms is zo'n bedrijf in de kern nog operationeel. De kernen zijn in de POVI aangewezen als "landelijke kern”. Bij de begrenzing is geen rekening gehouden met bedrijfskavels. Deze zonering beperkt de huidige bedrijfsvoering zoals toegestaan op grond van het omgevingsplan niet. Voor het uitbreiden van de bedrijfskavel buiten de regels van het geldende omgevingsplan kan deze zone beperkend werken. De mogelijkheden en beperkingen staan verwoord in het hoofdstuk landbouw (H10) van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Verduidelijking met betrekking tot andere regels en onderwerpen.

Grondwaterbeschermingsgebieden en zoekgebieden
Ons drinkwater staat onder druk. We verwachten een toename van het drinkwatergebruik, maar zien gelijktijdig dat het steeds meer inspanning vraagt om voldoende schoon water als grondstof voor dit drinkwater te verkrijgen. We zetten daarom in op een betere bescherming van onze drinkwaterbronnen en reserveren ruimte voor toekomstige winningen. Tegelijkertijd vragen we aandacht voor de wettelijke zorgplicht die alle overheden hebben voor ons drinkwater.

In afdeling 4.3 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn direct werkende regels over activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones opgenomen. Deze regels gelden rechtstreeks voor eenieder. Met deze regels wordt de kwaliteit van het grondwater in deze gebieden beschermd. Dit is belangrijk omdat dat grondwater gebruikt wordt voor de bereiding van drinkwater. De verontreiniging van dit grondwater moet worden voorkomen.

Een waterwingebied is het gebied waar grondwater wordt onttrokken uit de bodem voor de productie van drinkwater. Deze gebieden zijn deels in eigendom van de Waterleiding Maatschappij Limburg (WML.) Het is belangrijk dat deze gebieden beschermd worden om de kwaliteit van ons drinkwater te waarborgen en verontreiniging ervan te voorkomen. Daarom gelden in de waterwingebieden de strengste regels.

In de meeste gevallen ligt rondom een waterwingebied een grondwaterbeschermingsgebied om het waterwingebied extra te beschermen. Ook in een grondwaterbeschermingsgebied gelden

regels om het grondwater, bestemd voor de bereiding van drinkwater, te beschermen. Deze regels zijn op een aantal punten gewijzigd.

In een volgende wijziging van de Omgevingsverordening zijn we voornemens om de grondwaterbeschermingsgebieden uit te breiden om daarmee het grondwater beter en langduriger te beschermen.
In Noord- en Midden-Limburg zijn daarvoor nu in de Omgevingsverordening al zones rond de bestaande drinkwaterwinningen aangewezen als zoekgebied grondwaterbescherming. Het betreft hier de 200-jaarszones. Binnen deze zones zullen naar verwachting de uitbreidingen van de grondwaterbeschermingsgebieden worden gerealiseerd. Om te voorkomen dat in deze gebieden in de tussentijd nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden die ongewenst zijn als het een grondwaterbeschermingsgebied wordt, zijn hiervoor regels opgenomen die een aantal specifiek benoemde bedrijfstypen vergunningplichtig maken. Het gaat daarbij alleen om nieuwe bedrijven.
We voorzien dat er behoefte zal zijn aan meer drinkwater. Om in de toekomst de mogelijkheid te hebben een nieuwe grondwaterwinning te realiseren zijn in Zuid-Limburg twee zoekgebieden drinkwaterwinning aangewezen. Deze gebieden zijn in potentie geschikt om hier op termijn een nieuwe drinkwaterwinning met bijbehorende beschermingsgebieden te realiseren. Om te voorkomen dat in deze gebieden in de tussentijd nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden die ongewenst zijn als het een nieuw waterwingebied en een nieuw grondwaterbeschermingsgebied wordt, zijn hiervoor regels opgenomen die een aantal specifiek benoemde bedrijfstypen vergunningplichtig maken. Het gaat daarbij alleen om nieuwe bedrijven.

De bestaande grondwaterbeschermingsgebieden en ook de zoekgebieden zijn hoofdzakelijk in landbouwkundig gebruik. Voor de landbouw zijn in de grondwaterbeschermingsgebieden landelijke regels van toepassing, zoals op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In de zoekgebieden grondwaterbescherming zijn nieuwe initiatieven van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (voorheen intensieve veehouderij) en het telen en kweken van waterplanten of waterdieren vergunningsplichtig. Het zoekgebied beperkt het agrarisch grondgebruik niet. Zo wordt rekening gehouden met het grondwater. De bestaande landbouw in de bestaande grondwaterbeschermingsgebieden laat zien dat een passende bedrijfsvoering mogelijk is binnen de geldende voorwaarden.

Ruimtelijke kwaliteit
Ruimtelijke kwaliteit willen we realiseren door nieuwe initiatieven in de fysieke leefomgeving te verbinden met de bestaande kenmerken en identiteiten van onze (historische) cultuur- en natuurlandschappen. Dat betekent niet alleen het koesteren en beschermen van bestaande kwaliteiten, maar juist ook het versterken en vernieuwen van deze kwaliteiten. Het beleid is specifiek gericht op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en niet op het (agrarisch) gebruik. Middels de gebiedspaspoorten laten wij zien hoe wij die kenmerken en identiteit zien en geven daarmee initiatiefnemers inspiratie en handvatten voor ruimtelijke ontwerpkeuzes. Het is een hulpmiddel (niet verplicht) om tot een goed plan te komen dat bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor is in artikel 7.13 een instructieregel opgenomen.

Bouwkavel en percelen in diverse zones
In sommige gevallen worden percelen en/of bouwkavels doorsneden door meerdere zones. Voor sommige indieners van een zienswijze geeft dat onduidelijkheid. De begrenzing is echter bepaald op basis van de opgaven (op provinciaal schaalniveau), niet op basis van de kadastrale situatie. Deze keuze betekent dat voor een dergelijke kavel meerdere zones van toepassing zijn.
Bij nieuwe ontwikkelingen die in meer dan één zone liggen, dient de motivering door gemeenten afgestemd te worden op de verschillende zones.

Gewasbescherming en spuitzones
Veel zienswijzen gaan in over de zorgen met betrekking tot beperking van gewasbeschermingsmiddelen en het instellen van spuitcirkels.
In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn geen regels met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen en/of spuitcirkels opgenomen.

Gezien het veranderend grondgebruik, onderzoeksresultaten en rechtszaken over de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen begrijpen wij dat er zorgen zijn omtrent natuur, water, volksgezondheid en de leefomgeving. Wij volgen daarom nauwlettend de ontwikkelingen en onderzoeken de effecten van het gebruik van dergelijke middelen.

Wij hebben geen taak op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb). De beslissingsbevoegdheid over de goedkeuring van werkzame stoffen is op het niveau van de Europese Unie belegd bij de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). De beslissingsbevoegdheid over toelating van gewasbeschermingsmiddelen vindt plaats op het niveau van de lidstaten. In Nederland is dit het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Het Ctgb beoordeelt volgens het Europees geharmoniseerd toetsingskader of het middel veilig is voor mens, dier en milieu. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert of bedrijven uitsluitend toegelaten gewasbeschermingsmiddelen gebruiken en of ze deze middelen op de juiste wijze toepassen. De NVWA ziet ook toe op de naleving van de keuringsplicht van toedieningsapparatuur voor gewasbeschermingsmiddelen.

Zoals in voorgaande alinea is beschreven heeft de Rijksoverheid een systeemverantwoordelijkheid omtrent gewasbeschermingsmiddelen. Op het vlak van Natura 2000 gebieden is de Provincie Limburg het bevoegd gezag. Momenteel worden de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000 gebieden vanuit verschillende instanties onderzocht.

In het licht van de zorgen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt het instellen van spuitzones, waarmee een minimale afstand wordt gecreëerd tussen het landbouwperceel waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast en gevoelige functies, zoals woonbebouwing, veelvuldig benoemd. Het instellen van dergelijke afstandszones en -normen is een taak voor de gemeenten in hun omgevingsplannen. Ook onder de Omgevingswet is de ordening van de fysieke leefomgeving meer een taak voor de gemeenten (subsidiariteitsbeginsel) en ligt het opnemen van

gebruiksnormen of specifieke activiteiten in het gemeentelijke omgevingsplan veel meer in de rede dan het stellen van regels in de provinciale omgevingsverordening.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid voor de rijksoverheid of ons om instructieregels in de richting van gemeenten te stellen, ook voor bestaande situaties.
Echter, bij (instructie)regels over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen moet uiteraard wel door onderzoek onderbouwd worden dat zij het beoogde effect hebben. Momenteel worden nog onderzoeken naar de risico's van gewasbeschermingsmiddelen uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten kan bezien worden of en welke maatregelen zoals zoneringen gepast zijn. Wij concluderen daarmee dat een instructieregel op dit moment nog niet kan worden opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Ammoniakemissie dierverblijven
In de nu geldende Omgevingsverordening zijn bepalingen opgenomen over de emissienormen van stallen, waaraan ook bestaande stallen uiterlijk 1 januari 2030 moeten voldoen. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn deze emissienormen per dierplaats hetzelfde gebleven. In de zienswijzen zijn zorgen geuit over de haalbaarheid, wat betreft de norm en/of de termijn waarbinnen dat moet gebeuren. Onder meer omdat op dit moment nog niet voor alle diercategorieën juridisch erkende stalsystemen beschikbaar zijn. Om niet vooruit te lopen op de mogelijke beperkingen van innovatieve technieken tot 2030 is ervoor gekozen om de emissienormen nu niet aan te passen. Wel is lid 4 aan artikel 10.15 toegevoegd. Dat lid bepaalt dat Gedeputeerde Staten in individuele gevallen kunnen afwijken van de datum van 1 januari 2030. Het gaat dan om bijzondere situaties, waarin duidelijk is, dat deze datum niet haalbaar is en het ook niet redelijk is dit te vereisen.

Met de reductie van stikstofdepositie wordt een bijdrage geleverd aan het stoppen van verslechtering en herstel van Natura 2000-gebieden. Vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtllijn (die nationaal verankerd zijn in de Omgevingswet) zijn we verplicht om zo nodig instandhoudings- en passende maatregelen te nemen om de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebied te behalen en verslechtering tegen te gaan. Gezien de huidige stand van zaken in de Natura 2000-gebieden gaande is, wordt de reductie van stikstofdepositie die wordt behaald met de emissienormen per dierplaats gezien als een dergelijke maatregel, echter alleen als de reductie ten goede komt aan de natuur. Door op te nemen dat deze reductie niet meer opnieuw ingezet mag worden voor nieuwe stallen en/of meer dieren via intern of extern salderen is deze reductie ten behoeve van de natuur ook echt geborgd. In dat geval is geen natuurvergunning nodig.
Dit betekent dus dat ondernemers kunnen voldoen aan de Omgevingsverordening Limburg ook als de vergunningverlening nog niet van het slot is. Dit laatste kwam als zorgpunt in enkele zienswijzen naar voren. Dus juist door toevoeging van lid 3 aan artikel 10.15 is geborgd dat de reductie ten goede komt aan de natuur en is een natuurvergunning niet nodig om te voldoen aan deze bepaling in de Omgevingsverordening Limburg.

In meerdere zienswijzen komt ook de zorg naar voren dat verduurzaming hierdoor niet gekoppeld kan worden aan ontwikkelruimte en dat de ontwikkelmogelijkheden van bestaande bedrijven wordt

beperkt. Lid 3 van artikel 10.15 is zo verwoord dat emissieruimte die wordt gerealiseerd door het nemen van maatregelen die bóven de vereisten van de verordening uitgaan, wel kan worden ingezet voor nieuwe stallen en/of meer dieren via extern of intern salderen. Daarvoor is dan wel een natuurvergunning nodig.
Dat kan op het moment dat additionaliteit kan worden aangetoond; als een ‘geborgd maatregelenpakket voor emissiereductie en natuurherstel’ (vanuit het LOS en door landelijk beleid) gereed is. Deze ruimte is op dat moment niet meer nodig voor de benodigde stikstofreductie, omdat daarvoor andere maatregelen worden getroffen.

In de zienswijzen zijn ook zorgen geuit over de vaststelling van nieuwe beleidsregels inzake intern salderen. Deze vaststelling zal ook worden bekeken in samenhang met de Omgevingsverordening, landelijk beleid en de stappen die we kunnen zetten om met een 'geborgd maatregelenpakket voor emissiereductie en natuurherstel’ vergunningverlening straks weer mogelijk te maken. Wanneer landelijke regels of normen rechtstreeks van toepassing of leidend zijn, vormen deze het uitgangspunt. Aanvullende provinciale maatregelen worden in dat geval alleen ingezet indien gemotiveerd is dat zij, gelet op gebiedsspecifieke omstandigheden en de gevolgen voor het betrokken gebied, nodig zijn voor het bereiken van provinciale doelen.

Overgangsrecht
Nadat Provinciale Staten de Wijzigingsverordening hebben vastgesteld wordt deze gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Daarna treedt hij in werking. Vanaf dat tijdstip gelden de nieuwe regels. Voor instructieregels geldt dat gemeenten ze vanaf die datum moeten toepassen bij de wijziging van het omgevingsplan en bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa), ook als de wijziging van het omgevingsplan al voor die datum in ontwerp ter inzage is gelegd of de aanvraag om de bopa al voor die datum is ingediend.

Alle gemeenten moeten voor 1 januari 2032 beschikken over een volledig omgevingsplan op basis van de Omgevingswet. In dat omgevingsplan zullen ook bestaande functies worden opgenomen die ongewijzigd zijn overgenomen uit in het verleden genomen besluiten, bijvoorbeeld een bestemmingsplan of een verleende bopa. In dat geval hoeven de nieuwe instructieregels niet te worden toegepast. Dat is bepaald in artikel 17.1, derde lid.

Flankerend beleid en financiële compensatie

Indieners van een zienswijze maken zich zorgen over het ontbreken van flankerend beleid en financiële middelen om de in de POVI opgenomen ontwikkelingen te realiseren.
Dergelijke fondsen, budgetten en/of subsidies worden niet geregeld in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. De POVI is een zelfbindend document waarin de koers voor de langere termijn is vastgelegd. Het vormt de basis voor nieuw op te stellen beleid en geeft richting. Programma's die ontwikkeld worden om bepaalde doelstellingen uit de POVI te realiseren vormen een concretere uitwerking. Financiering vormt daar uiteraard

onderdeel van. Ook voor de Provincie Limburg geld dat de ontwikkeling haalbaar en betaalbaar dient te zijn.

Conclusie
Voor het gangbare agrarische gebruik en het reguliere beheer van landbouwgronden brengt de Wijzigingsverordening Limburg in beginsel geen belemmeringen met zich mee en de regels in het primair landbouwgebied beschermen de landbouw tegen belemmeringen door andere functies.

De werking van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg manifesteert zich met name in situaties waarin sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor het omgevingsplan wordt gewijzigd of waarvoor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplan activiteit wordt verleend, zoals uitbreidingen, herinrichting of functiewijzigingen van agrarische bedrijven. In dergelijke gevallen speelt de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een rol in de planvorming en de bijbehorende afwegingen.

Voorstel aan PS
Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners geven aan dat het standpunt van de Provincie tijdens de informatiebijeenkomst dat een landbouwer in het primair landbouwgebied zijn bedrijf dan maar moet verkopen, doet geen recht aan de complexiteit van de situatie. Ondernemers die vanwege de strenge stikstofregels besluiten te stoppen, verdienen perspectief. Kleinschalige recreatie kan daarbij een reële optie zijn. Bovendien is de vraag wie nog bereid is een landbouwbedrijf over te nemen; degenen die willen doorgaan, doen dat doorgaans op hun eigen grond. De leefbaarheid van het primair landbouwgebied zal hierdoor fors achtergaan, waardoor ondermijning steeds meer kansen krijgt.	ZW-2019 ZW-2031

Standpunt GS
Zie antwoorden Zienswijze over landbouw de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en het effect op de landbouw.

Voorstel aan PS
Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Fysieke veiligheid

Zienswijze over Fysieke Veiligheid in **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken in de verordening een instructieregel op te nemen die vereist dat bij nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen bij bestaande ontwikkelingen het aspect maatschappelijke impact van brand wordt meegenomen: - risico's op branden met maatschappelijke impact explicíet wordt meegewogen conform de publicatie "omgevingsplanregels ter beperking van de maatschappelijke impact van brand"; - risico's op maatschappelijke impact van brand expliciet wordt beoordeeld; - risico's op branden bij buitenopslagen worden beperkt door toepassing van de Adviesnota brandbare buitenopslagen 30-06-2020; - bestrijdbaarheid en bereikbaarheid voor de hulpdiensten is geborgd; - maatregelen worden genomen die bijdragen aan het verkleinen van de maatschappelijke impact van brand tot een aanvaardbaar niveau; - de zelfredzaamheid van de gebruikers en de omgeving wordt vergroot. En hierbij standaard advies van de veiligheidsregio te betrekken bij ruimtelijke plannen die branden met een maatschappelijke impact tot gevolg kunnen hebben.

Indiener	
ZW-2033	ZW-2034

Standpunt GS

Wij onderschrijven het belang van het beperken van de maatschappelijke impact van brand. Het opnemen van een provinciale instructieregel is echter alleen aangewezen wanneer dit noodzakelijk is voor de behartiging van een provinciaal belang. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en beschikken over instrumenten om veiligheidsaspecten te betrekken bij ruimtelijke besluiten. De Veiligheidsregio heeft wettelijke taken op het gebied van risicobeheersing en advisering. De voorgestelde onderwerpen behoren daarom primair tot de gemeentelijke afwegingsruimte en de wettelijke adviseringstaken van de Veiligheidsregio.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Fysieke Veiligheid in **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners verzoeken een bepaling op te nemen waarin wordt vastgelegd dat de Veiligheidsregio tijdig wordt geraadpleegd bij:

- omgevingsplannen;
- omgevingsplanactiviteiten;
- onderdelen zoals opgenomen in het beleidsplan van de veiligheidsregio

Dit kan vorm krijgen als:

- een instructieregel aan gemeenten;
- of een vaste adviesplicht in de toelichting van de verordening.

Indiener

ZW-2033 ZW-2034

Standpunt GS

Wij onderschrijven het belang van een tijdige betrokkenheid van de Veiligheidsregio bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij fysieke veiligheid een relevante rol speelt. Wij zien echter geen aanleiding om hiervoor een aanvullende instructieregel of vaste adviesplicht in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg op te nemen. De betrokkenheid van de Veiligheidsregio is reeds op verschillende onderdelen geborgd in wet- en regelgeving. Daarbij geldt op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet een algemene verplichting voor bestuursorganen om hun taken en bevoegdheden onderling af te stemmen wanneer dat nodig is voor een samenhangende uitoefening daarvan. Daarnaast dienen gemeenten volgens artikel 5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bij het opstellen van omgevingsplannen rekening te houden met de veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's. In artikel 10, onder a tot en met i, van de Wet veiligheidsregio's zijn bovendien de taken en bevoegdheden benoemd die aan het bestuur van de veiligheidsregio worden overgedragen. Nu de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's reeds voldoende in de wet en (nationale) regelgeving zijn verankerd, zien wij geen aanleiding om in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg nog een regel op te nemen zoals door indieners wordt verzocht.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Fysieke Veiligheid in
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken een passage op te nemen die mogelijkheid biedt om risico's uit het provinciale risicoprofiel periodiek te actualiseren, deze ruimtelijk inzichtelijk te maken en waar nodig te verankeren in instructieregels zodat altijd adequaat gestuurd kan worden ten behoeve van een goede omgevingskwaliteit, waar veiligheid een onderdeel van is.

Indiener

ZW-2033	ZW-2034

Standpunt GS

Wij onderschrijven het belang van het provinciaal risicoprofiel als instrument voor het signaleren en duiden van veiligheidsrisico's.

Zoals ook in de Provinciale Omgevingsvisie is opgenomen, wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden met mogelijke risico's uit het provinciaal risicoprofiel en worden de kernwaarden voor veiligheid en gezondheid betrokken bij de afweging van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De Omgevingsverordening Limburg heeft echter een ander doel dan de Provinciale Omgevingsvisie. De Omgevingsverordening Limburg bevat juridisch bindende regels ter behartiging van provinciale belangen in de fysieke leefomgeving. Het provinciaal risicoprofiel is daarbij geen zelfstandig normatief kader. Voor zover risico's uit het provinciaal risicoprofiel aanleiding geven tot provinciale sturing, worden deze vertaald in concrete beleidskeuzes en – indien nodig – in specifieke regels in de Omgevingsverordening Limburg. Een algemene bepaling over het actualiseren van het provinciaal risicoprofiel, het ruimtelijk inzichtelijk maken van risico's en het eventueel opnemen van instructieregels leidt niet tot een zelfstandig werkende norm en voegt daarom geen juridische werking toe aan de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Nadeelcompensatie

Zienswijze over artikel Nadeelcompensatie **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de Provincie Limburg om in de definitieve plannen (POVI en Omgevingsverordening 2026) concrete maatregelen te treffen ter voorkoming van bedrijfs- en, persoonlijke schade en om bestaande gebruiksrechten expliciet te beschermen. Voor zover beleidswijzigingen leiden tot economische schade, gebruiksbeperkingen of waardevermindering van gronden en woningen, eisen de indieners de opname van een dekkende, concrete en wettelijk verankerde nadeelcompensatieregeling in de verordening die voorziet in volledige schadevergoeding.

Indiener					
ZW-0002	ZW-0006	ZW-0007	ZW-0010	ZW-0024	ZW-0030
ZW-0031	ZW-0034	ZW-0038	ZW-0039	ZW-0051	ZW-0055
ZW-0056	ZW-0057	ZW-0058	ZW-0059	ZW-0060	ZW-0061
ZW-0063	ZW-0065	ZW-0067	ZW-0069	ZW-0072	ZW-0073

ZW-0074	ZW-0075	ZW-0076	ZW-0077	ZW-0078	ZW-0079
ZW-0351	ZW-0353	ZW-0354	ZW-0356	ZW-0357	ZW-0360
ZW-0361	ZW-0362	ZW-0364	ZW-0365	ZW-0366	ZW-0367
ZW-0368	ZW-0370	ZW-0371	ZW-0378	ZW-0381	ZW-0382
ZW-0384	ZW-0504	ZW-0505	ZW-0509	ZW-0510	ZW-0511
ZW-0512	ZW-0513	ZW-0515	ZW-0516	ZW-0520	ZW-0522
ZW-0527	ZW-0531	ZW-0532	ZW-0533	ZW-0536	ZW-0537
ZW-0538	ZW-0539	ZW-0540	ZW-0541	ZW-0543	ZW-0544
ZW-0545	ZW-0546	ZW-0547	ZW-0548	ZW-0549	ZW-0551
ZW-0552	ZW-0553	ZW-0555	ZW-0557	ZW-0558	ZW-0561
ZW-0562	ZW-0564	ZW-0565	ZW-0567	ZW-0568	ZW-0569
ZW-0572	ZW-0573	ZW-0575	ZW-0576	ZW-0577	ZW-0578
ZW-0579	ZW-0580	ZW-0585	ZW-0588	ZW-0590	ZW-0591
ZW-0597	ZW-0598	ZW-0602	ZW-0603	ZW-0604	ZW-0610
ZW-0612	ZW-0614	ZW-0615	ZW-0619	ZW-0621	ZW-0623
ZW-0628	ZW-0634	ZW-0636	ZW-0639	ZW-0640	ZW-0641
ZW-0643	ZW-0646	ZW-0648	ZW-0660	ZW-0668	ZW-0816
ZW-0826	ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960
ZW-0961	ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966
ZW-0967	ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972
ZW-0973	ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978
ZW-0979	ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984
ZW-0985	ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990
ZW-0991	ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996
ZW-0997	ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002
ZW-1003	ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008
ZW-1009	ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014
ZW-1015	ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020
ZW-1021	ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026
ZW-1027	ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032
ZW-1033	ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038
ZW-1039	ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044
ZW-1045	ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050
ZW-1051	ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056
ZW-1057	ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062
ZW-1063	ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068
ZW-1069	ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074
ZW-1075	ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080
ZW-1081	ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086
ZW-1087	ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092
ZW-1093	ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098
ZW-1099	ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104
ZW-1105	ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110

ZW-1111	ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116
ZW-1117	ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122
ZW-1123	ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128
ZW-1129	ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134
ZW-1135	ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140
ZW-1141	ZW-1142	ZW-1144	ZW-1146	ZW-1148	ZW-1149
ZW-1150	ZW-1154	ZW-1171	ZW-1172	ZW-1176	ZW-1178
ZW-1182	ZW-1560	ZW-1561	ZW-1562	ZW-1563	ZW-1564
ZW-1565	ZW-1566	ZW-1567	ZW-1568	ZW-1569	ZW-1570
ZW-1571	ZW-1572	ZW-1573	ZW-1574	ZW-1575	ZW-1576
ZW-1577	ZW-1578	ZW-1579	ZW-1580	ZW-1581	ZW-1582
ZW-1583	ZW-1584	ZW-1585	ZW-1586	ZW-1588	ZW-1589
ZW-1591	ZW-1592	ZW-1593	ZW-1594	ZW-1596	ZW-1597
ZW-1598	ZW-1599	ZW-1600	ZW-1601	ZW-1602	ZW-1603
ZW-1604	ZW-1605	ZW-1609	ZW-1610	ZW-1611	ZW-1617
ZW-1618	ZW-1619	ZW-1620	ZW-1624	ZW-1625	ZW-1626
ZW-1627	ZW-1628	ZW-1629	ZW-1630	ZW-1631	ZW-1632
ZW-1633	ZW-2029	ZW-3007	ZW-2006	ZW-2019	ZW-2031
ZW-0044	ZW-0515				

Standpunt GS

Deze zienswijzen zijn ingediend naar aanleiding van de publicatie van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg in het Provinciaal Blad op 1 april 2026 (Provinciaal Blad 2026, 5606). Om deze reden worden zienswijzen, voor zover zij betrekking hebben op de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026, hier niet beantwoord. Bij de Nota van Zienswijzen behorend bij het ontwerp van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 is reeds een uitvoerige reactie gegeven op dergelijke zienswijzen. De Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 is op 8 mei 2026 door Provinciale Staten vastgesteld. Om deze reden is het thans ook niet meer mogelijk om een reactie te geven op zienswijzen die betrekking hebben op die visie.

Voor zover de zienswijzen van indieners zien op de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, overwegen wij als volgt.

Nu de Omgevingswet in afdeling 15.1 reeds een nadeelcompensatieregeling kent, nemen wij geen nadeelcompensatieregeling op in de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

In hoofdstuk 15 van de Omgevingswet is uitputtend opgesomd welke besluiten tot schade kunnen leiden.

De Omgevingsverordening Limburg bevat instructieregels en direct werkende regels. Instructieregels zijn gericht tot gemeenten (en in sommige gevallen het waterschap). Bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden dienen die bestuursorganen de instructieregels uit de Omgevingsverordening te volgen. Een gemeente moet zich bij het wijzigen van haar

omgevingsplan of bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit die niet binnen het omgevingsplan past (een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ofwel ‘bopa’) houden aan de instructieregels.

Direct werkende regels zijn regels die rechtstreeks tot rechten, plichten of gevolgen voor particulieren of bedrijven kunnen leiden. In de Omgevingsverordening zijn afdelingen met direct werkende regels aangeduid als ‘regels over activiteiten’.

Instructieregels zijn, zoals uit het bovenstaande blijkt, niet rechtstreeks gericht tot burgers en bedrijven. Zij ondervinden geen rechtstreekse gevolgen van die regels. Pas wanneer die instructieregels zijn omgezet in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, kunnen burgers en bedrijven gevolgen ondervinden van die instructieregels. Wanneer zij daar dan schade van ondervinden, kan een regel in het door de gemeente vastgestelde omgevingsplan of de door haar verleende omgevingsvergunning aangemerkt worden als het schadeveroorzakend besluit. In dat geval kunnen burgers en bedrijven een verzoek om nadeelcompensatie indienen bij de betreffende gemeente.

Direct werkende regels uit de Omgevingsverordening Limburg kunnen volgens de Omgevingswet een schadeveroorzakend besluit zijn. Hierbij is van belang op te merken dat als voor een bepaalde activiteit op grond van een regel in de Omgevingsverordening Limburg een omgevingsvergunning is vereist, dan de vergunning voor die activiteit het exclusieve schadeveroorzakende besluit is en niet de Omgevingsverordening.

Als de Provincie Limburg een verzoek om nadeelcompensatie ontvangt maakt zij bij de beoordeling van dat verzoek doorgaans gebruik van een adviescommissie. Deze commissie bestaat uit één of meerdere deskundigen. De adviescommissie adviseert de Provincie over de op de aanvraag om nadeelcompensatie te nemen beslissing. Voor de beoordeling van een aanvraag om nadeelcompensatie gelden wettelijke regels.

Onder de Wet ruimtelijke ordening is er veel jurisprudentie ontstaan over planschade. De verwachting is dat deze jurisprudentie ook van toepassing is op aanvragen om nadeelcompensatie onder de Omgevingswet. Ieder verzoek om nadeelcompensatie wordt, met inachtneming van de wettelijke regels en de jurisprudentie, op zijn eigen merites beoordeeld. Wanneer uit deze beoordeling volgt dat de aanvrager recht heeft op nadeelcompensatie, dan wordt de hoogte van die compensatie vastgesteld met inachtneming van (onder andere) het normaal maatschappelijk risico. Indien de aanvrager het niet eens is met de beslissing op de aanvraag om nadeelcompensatie, dan kan daartegen bezwaar worden gemaakt en (indien nodig) vervolgens beroep en hoger beroep worden ingesteld.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Niet vaststellen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Algemene zienswijze over publiceren Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener stelt dat allesbehalve handig is om deze ontwerp omgevingsverordening te publiceren omdat niet duidelijk is wat er wijzigt in de POVI tussen ontwerp en moment van vaststellen.	ZW-0013

Standpunt GS

Het publiceren van een ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en het bieden van gelegenheid om zienswijzen daarover kenbaar te maken is een wettelijke verplichting. Het is bovenal de kans om door de inbreng van derden de kwaliteit te verbeteren. In de Nota van zienswijzen maken we expliciet inzichtelijk op welke punten, naar oordeel van ons college, zienswijzen zouden moeten leiden tot aanpassingen in de ontwerptekst van de verordening (steeds in het vakje ‘voorstel PS', zoals direct hieronder). Uiteindelijk beslissen PS over de definitieve tekst van de verordening.

Het mag duidelijk zijn dat we het argument van deze indiener om niet tot publicatie van het ontwerp over te gaan, niet herkennen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Onderwerp niet in Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Diverse zienswijzen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om cumelabedrijven in het landelijk gebied expliciet te erkennen en passende mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling en uitbreiding van hun bedrijfslocaties.	ZW-0034

In het bijzonder wordt gevraagd om binnen het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfslocaties ruimte te bieden aan vestiging van cumelabedrijven, zodat deze bedrijven zich daar kunnen ontwikkelen en beschikken over passende toekomst- en uitbreidingsmogelijkheden. Tevens is het verzoek om bij de bedrijfslocaties van deze bedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsverordening alsmede werkbare regelgeving voor circulariteit op te stellen, om een passende invulling te kunnen geven aan een circulaire economie.	

Standpunt GS

Zoals al aangegeven in de Nota van zienswijzen n.a.v. de ontwerp POVI zijn wij ons ervan bewust dat het Limburgse bedrijfsleven veel sectoren omvat die een bijdrage leveren aan de Limburgse economie, waaronder ook deze. We hoeven het bestaansrecht daarvan niet expliciet te benoemen. De regels in de verordening zijn generiek en niet toegespitst op specifieke bedrijfstakken.

Het regelen van opslagmogelijkheden van bedrijven is iets wat primair thuishoort bij gemeenten. Daar gaat de verordening niet over.

In de verordening staan geen specifieke regels ter bevordering van circulariteit. Uitzondering vormen de regels voor bedrijventerreinen van provinciaal belang. Die omvatten regels die moeten bevorderen dat de juiste bedrijven op dergelijke terreinen terecht komen. Bv bedrijven die zich richten op de circulaire keten en die vaak gebruik maken van multimodale voorzieningen of behoren tot een hogere bedrijfscategorie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Diverse zienswijzen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om hittestress als zelfstandig ruimtelijk thema te benoemen in de Omgevingsverordening, met een duidelijke koppeling aan gezondheid en kwetsbaarheid. En om een provinciaal dekkende kaart hittestress en hittekwetsbaarheid op te stellen en gebruiken als onderlegger voor ruimtelijke afwegingen.	ZW-2035

Standpunt GS

Het thema hittestress komt op verschillende plekken in de POVI terug, ook bij het onderdeel gezonde en veilige leefomgeving. De uitvoering is primair aan de gemeenten. We zullen bezien of en in hoeverre hierbij op enig moment een steviger provinciale rol nodig is.

In de Onderlegger Water en bodem zijn overigens kaarten m.b.t. hittestress opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Divers zienswijzen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om de verordening zodanig vast te stellen dat deze niet contraproductief uitwerkt t.o.v. GLB-, klimaat- en bodemdoelen.	ZW-0372

Standpunt GS

In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt de juridische doorwerking geregeld van de POVI, voor die onderdelen waarvoor we dat nodig achten. Aan de keuzes in de POVI liggen doelen op het gebied van landbouw, klimaat en bodem maar ook doelen voor andere thema's ten grondslag. We hebben daarbij de samenhang tussen die keuzes steeds goed in het oog gehouden. We zien geen redenen om aan te nemen dat de voorgestelde keuzes contraproductief uitwerken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Diverse zienswijze **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om in de verordening regels op te nemen die gemeenten verplichten om biodiversiteitsherstel en ecologische kwaliteit structureel te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen; vergroening te toetsen aan inhoudelijke kwaliteitscriteria in plaats van kwantiteit alleen; en cumulatieve effecten van verstedelijking op biodiversiteit te voorkomen. Zonder deze expliciete verankering blijft biodiversiteitsherstel volgens indiener afhankelijk van vrijwillige inzet en afzonderlijke programma's, terwijl de Omgevingsverordening juist het aangewezen instrument is om samenhang, rechtszekerheid en uitvoerbaarheid te waarborgen. Gelet op de omvang van de biodiversiteitsopgave en de aankomende Europese verplichtingen acht indiener deze aanvulling noodzakelijk. Juridisch borgen van vergroening zorgt ervoor dat dit geen vrijblijvende maatregel is, maar aantoonbaar bijdraagt aan biodiversiteitsherstel, conform de uitgangspunten van Basiskwaliteit Natuur, het Nationaal Biodiversiteit Strategie & Actieplan (NBSAP 2025–2030) en het in voorbereiding zijnde	ZW-2035

Nationaal Natuurherstelplan op grond van de Europese Natuurherstelverordening.

Standpunt GS

De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is, in lijn met de POVI, met name gericht op doelen m.b.t. natuur en biodiversiteit in het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe landbouwzone. Het Rijk werkt de Natuurherstelverordening uit. Daarin zullen mogelijk extra vereisten richting gemeenten worden opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Diverse zienswijze **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om in de verordening aansluiting te zoeken bij Europese programma's voor plattelandsontwikkeling (zoals LEADER); nationale stimuleringsprogramma's voor duurzaam wonen, natuur en gemeenschapsinitiatieven; bredere beleidsdoelen rond SDG's, klimaatadaptatie en sociale cohesie. Indiener wijst erop dat dit op gespannen voet staat met de actieve rol die van burgers en lokale ondernemers wordt gevraagd; de wens van overheden om bottom-up initiatieven te benutten; de noodzaak om integrale oplossingen mogelijk te maken. Indiener vraagt ook om het LEADER-programma op te nemen in de toolbox van het ontwerpend onderzoek; en expliciet ruimte te maken voor pilotprojecten en experimenteerruimte voor gebiedsspecifieke oplossingen in het landelijk gebied.	ZW-0064

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt de juridische doorwerking geregeld van de POVI, voor die onderdelen waarvoor we dat nodig achten. In de POVI is beschreven dat de instrumentenkoffer veel meer instrumenten omvat, ook instrumenten in de communicatieve en stimulerende sfeer (bv pilotprojecten, stimuleringsregelingen etc.) en financiële instrumenten.

De POVI beschrijft die instrumenten per thema op hoofdlijnen, in specifieke programma's wordt dit nader uitgewerkt.

De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is niet de plek om communicatieve, stimulerende of financiële instrumenten op te nemen of om daarnaar te verwijzen.

We zijn het niet met indiener eens dat deze werkwijze op gespannen voet staat met de actieve rol die van burgers en lokale ondernemers wordt gevraagd; de wens van overheden om bottom-up initiatieven te benutten. We wijzen daarbij ook op de aanpak van gebiedsgerichte uitwerkingen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Diverse zienswijze **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om het EFTAL-principe expliciet op te nemen en te laten prevaleren in de instructieregels. Gemeenten met een goede onderbouwing zelf te laten bepalen of aan EFTAL is voldaan bij BOPA's. Hoewel de ontwerpverordening suggereert dat gemeenten meer ruimte krijgen, blijkt volgens indiener in de praktijk dat: - instructieregels zeer gedetailleerd en beperkend zijn; - afwegingsruimte bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's) ontbreekt; - gemeenten initiatiefnemers vaak al aan de voorkant moeten afwijzen.	ZW-0064

Standpunt GS

Het ETFAL-principe is verankerd in de Omgevingswet en hoeft niet ook in de Omgevingsverordening verankerd te worden. We verwijzen graag naar ons uitgebreide antwoord op de artikelen 7.1 en 7.2. Daarin gaan we o.m. in op de samenhang tussen ETFAL en de instructieregels in deze ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Diverse zienswijze **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener merkt op dat er in de POVI en daarmee ook de verordening in zijn algemeenheid onvoldoende rekening wordt gehouden met de grote urgente opgaves waar we in Limburg gezamenlijk voor staan. Natuurherstel, bodem en water, de gevolgen van klimaatverandering (toenemende extremen), energie, wonen en werken, leefbaarheid en de toekomst van de agrarische sector in zijn geheel vragen om structurele en stevige beleidskeuzes. De opgaves om Nederland weer vooruit te helpen zijn niet alleen groot maar ook complex. Daar komt bij dat alle opgaves zich tegelijkertijd afspelen en elkaar versterken. Natuur lijkt van steeds mindere	ZW-2029

waarde te worden. De bescherming van de beekdalen wordt afgezwakt (delen worden geschrapt), verwevingszones rondom de kernen en ontwikkellocaties zijn te beperkt terwijl er in de primaire landbouwzone volop ruimte wordt gegeven aan de landbouw en agrarische sector in zijn algemeen.

De vrij strenge 'nee tenzij' principe dat hier gehanteerd wordt belemmert andere sectoren. Het belemmert ook de transitie van het landelijk gebied waardoor verdere stagnatie dichterbij ligt dan ooit. Wij zijn van mening dat de POVI én de daaraan verbonden verordening met haar zoneringen in de kaarten en de daarbij horende instructie regels onvoldoende inspelen op nodige transitievraagstukken en veranderingen die hard nodig zijn om de opgaves écht aan te pakken en niet af te wentelen in tijd en generatie. Er is onvoldoende koers gezet naar een Limburg dat weer van het slot kan en we werk maken van een mooier en welvarender Limburg

Standpunt GS

Deze reactie is primair gericht op de POVI. In de Nota van zienswijzen bij die POVI zijn we uitgebreid ingegaan op de keuzes die daarin gemaakt zijn en de overwegingen daarbij. We verwijzen graag naar dat antwoord.

In onze reactie op de zienswijzen met betrekking tot de artikelen 7.1 en 7.2 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gaan we uitvoerig in op de overwegingen voor de nee-tenzij bepaling voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen in het Primair landbouwgebied. Ook daar verwijzen we naar.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Proces

Algemene zienswijzen over proces
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Veel indieners wijzen erop dat zij gedurende een belangrijk deel van de inzagetermijn niet hebben kunnen beschikken over de definitieve beleidsmatige grondslag van de Ontwerpverordening (de POVI) en de wijze waarop zienswijzen daarop zijn beoordeeld en verwerkt (de Nota van Zienswijzen nav de Ontwerp POVI). De POVI is gedurende de inzagetermijn van de Ontwerpverordening, op 8 mei 2026, vastgesteld. De bijbehorende concept nota van zienswijzen is in de laatste week van april beschikbaar gekomen. Over de vastgestelde Nota van Zienswijzen kon indiener pas beschikken ná 8 mei 2026.

Dit is in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur; meer specifiek het zorgvuldigheids- en rechtszekerheidsbeginsel, aangezien de late beschikbaarheid van de vastgestelde POVI en de nota van zienswijzen gedurende de inzagetermijn van de ontwerpverordening de mogelijkheden om tijdig en inhoudelijk te reageren ernstig heeft beknot. Een aantal indieners vraagt expliciet om het ontwerp opnieuw ter inzage te leggen.

Met name gemeenten vinden het wenselijk dat de Provincie, in nauwe afstemming met gemeenten, het proces herijkt en eerst duidelijkheid biedt over de definitieve koers en inhoud van de POVI, alvorens de OVL verder te concretiseren. Dit draagt bij aan een consistente beleids- en regelstructuur en voorkomt situaties waarin verschillen in koers uiteindelijk langs juridische weg moeten worden beslecht. Men acht de door de Provincie nu gehanteerde procesvolgorde niet in overeenstemming met de uitgangspunten van transparantie, navolgbaarheid en een evenwichtige rolverdeling tussen Provincie en gemeenten zoals beoogd in de Omgevingswet.

Sommige indieners verzoeken de Provincie om het proces richting vaststelling te benutten voor nadere afstemming met gemeenten. Dit tegen de achtergrond van het feit dat het proces rondom POVI en OVL voor gemeenten intensief is, de onderlinge samenhang niet altijd voldoende duidelijk is, en er op onderdelen nog discussie bestaat over de beleidsmatige uitgangspunten en kaart begrenzingen.

Sommige indieners stellen dat zich wreekt dat er geen inhoudelijk gesprek over de Omgevingsverordening heeft kunnen plaatsvinden. En wijzen op risico's die mogelijk gaan ontstaan in de uitvoeringspraktijk, als gevolg van de geëiste provinciale bestuurlijke snelheid om POVI en OVL snel te actualiseren. Daarbij wordt genoemd dat de gekozen insteek van GS in de uitvoeringspraktijk van gemeenten leidt tot extra afstemming, onduidelijkheid bij inwoners en bedrijven, en het niet mogelijkerwijs halen van termijn conform de Omgevingswet.

Er zijn ook verzoeken van indieners om goede definities, afspraken over monitoring en om een toetsing op ongewenste consequenties voor de (gemeentelijke) uitvoeringspraktijk.

Het verzoek om in de OVL expliciet aandacht te besteden aan monitoring en evaluatie komt breder terug. Het is gekoppeld aan de wens dat de Provincie samen met gemeenten verkent hoe monitoring op interbestuurlijk niveau kan worden georganiseerd en gefaseerd kan worden ontwikkeld. Dit draagt bij aan transparantie, gezamenlijke sturing en een lerende omgang met de ruimte, conform de uitgangspunten van de Omgevingswet. In dat verband wordt opgemerkt dat de POVI en de OVL bij uitstek het moment vormen om gezamenlijk eerste afspraken te maken over monitoring en evaluatie. Indieners onderkennen dat dit een groeiproces is en dat het opbouwen van een goed monitoringssysteem tijd, capaciteit en middelen vraagt. Tegelijkertijd achten zij het van belang om hieraan nu al richting te geven.

Monitoringsverplichtingen zijn relatief eenvoudig vast te leggen, maar vergen in de uitvoering een zorgvuldig ingericht proces en duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en Informatievoorziening. Een enkele indiener voegt daaraan toe dat monitoring niet alleen gericht moet zijn op provinciale doelen, maar ook op uitvoerbaarheid, proportionaliteit en effecten voor gemeentelijke beleidsruimte.

De gekozen insteek in de verordening voldoet naar de opvatting van indieners niet aan de ambities/uitspraken uit het provinciaal Coalitieakkoord (zie bijv. hoofdstuk 9) en het artikel 217a onderzoek over de rol van de Provincie Limburg in het ruimtelijk domein (o.a. subsidiariteit).

Indieners wijzen er daarnaast op dat gemeenten, vanuit hun rol als eerstverantwoordelijke overheid in het fysieke domein, beschikken over uitgewerkte lokale en gebiedsgerichte visies en afwegingskaders (zoals gemeentelijke omgevingsvisies, ruimtelijke kaders en programma's rondom een veilige en gezonde leefomgeving). Deze bieden een inhoudelijk stevig fundament om te onderbouwen welke ontwikkelingen lokaal wenselijk en uitvoerbaar zijn. Een proces waarin deze gemeentelijke afwegingen onvoldoende worden betrokken of onvoldoende doorwerken in provinciale regelgeving, vergroot het risico op frictie tussen provinciaal en gemeentelijk beleid.

Een aantal indieners stelt dat, indien de Provincie ervoor kiest om hun zienswijze niet te honoreren en de huidige procedure voortzet zonder de noodzakelijke duidelijkheid over de verwerking van eerdere inbreng, deze zich het recht voorbehouden om als gemeente binnen de eigen bevoegdheden besluiten te nemen die noodzakelijk en wenselijk geacht worden voor een goede ruimtelijke ordening, dan wel Evenwichtige Toedeling van Functies aan Locaties binnen de gemeentegrenzen. Indieners voegt daaraan toe dat het daarbij niet is uit te sluiten dat dergelijke besluiten mogelijk niet volledig in lijn zijn met het door de Provincie beoogde beleid. Deze situatie achten indieners onwenselijk, maar is naar hun oordeel een rechtstreeks gevolg van het ontbreken van een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces aan provinciale zijde

Indiener verzoekt om de verordening aan te passen door: Het expliciet en zwaarwegend borgen van de belangen van bestaande bewoners; Het herstellen van de balans tussen ontwikkelruimte en bescherming; Het juridisch verankeren van participatie en belangenafweging.

Bepleit wordt dat het mogelijk moet zijn via het inspraaktraject op de jaarlijkse wijziging van de omgevingsverordening nieuwe of gewijzigde onderwerpen in te brengen. Nu kan er alleen op gewijzigde onderwerpen gereageerd worden.

Een indiener verzoekt de Provincie de Ontwerpverordening niet vast te stellen zonder dat de gevolgen voor een specifieke locatie in de regels en kaarten zijn verwerkt. Een andere indiener verzoekt om de door de indiener ingediende zienswijze(n) volledig en aantoonbaar te betrekken bij verdere besluitvorming.

Indiener					
ZW-0007	ZW-0032	ZW-0033	ZW-0068	ZW-509	ZW-0515
ZW-0516	ZW-0520	ZW-0522	ZW-0527	ZW-0531	ZW-0532
ZW-0533	ZW-0537	ZW-0538	ZW-0539	ZW-0540	ZW-0541
ZW-0543	ZW-0546	ZW-0547	ZW-0551	ZW-0552	ZW-0553
ZW-0555	ZW-0557	ZW-0558	ZW-0561	ZW-0564	ZW-0565
ZW-0567	ZW-0568	ZW-0569	ZW-0572	ZW-0575	ZW-0576
ZW-0577	ZW-0578	ZW-0579	ZW-0580	ZW-0585	ZW-0588
ZW-0590	ZW-0591	ZW-0597	ZW-0598	ZW-0602	ZW-0603

ZW-0604	ZW-0610	ZW-0614	ZW-0615	ZW-0619	ZW-0623
ZW-0628	ZW-0634	ZW-0636	ZW-0639	ZW-0640	ZW-0641
ZW-0643	ZW-0646	ZW-0648	ZW-0612	ZW-0652	ZW-1171
ZW-1172	ZW-1584	ZW-1585	ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006
ZW-2008	ZW-2012	ZW-2014	ZW-2015	ZW-2018	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2027	ZW-2028	ZW-2029
ZW-2031	ZW-0515				

Standpunt GS

Het is een bewuste keuze van ons college om de actualisering van Provinciale Omgevingsvisie resp. Omgevingsverordening zoveel mogelijk samen op te laten lopen. Immers: de actualisering van de Omgevingsverordening moet zorgen voor juridisch bindende doorwerking van die onderdelen van het beleid waarvoor Provinciale Staten dat wenselijk of nodig achten. We willen met de start van de doorwerking niet langer wachten dan nodig.

We hebben steeds uitgedragen dat we daarbij kiezen voor een insteek waarbij we het ontwerp van de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ter inzage hebben gelegd vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de POVI, maar niet voordat we alle zienswijzen op de ontwerp POVI hebben beoordeeld en waar nodig verwerkt in het definitieve statenvoorstel POVI aan Provinciale Staten. Dat definitieve statenvoorstel POVI was ook beschikbaar op het moment waarop de zienswijzeperiode over de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gestart zijn. Deze stukken zijn immers in week 14 aan PS verzonden en daarmee openbaar beschikbaar. Op dat moment was er duidelijkheid over de door ons beoogde koers van de POVI. Die koers is door Provinciale Staten op 8 mei 2026 ook onderschreven, met inachtneming van een aantal amendementen. Waar relevant verwijzen we daar ook naar in deze Nota van Zienswijzen, in een geval leidt het tot een aanpassing van de regeling in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

We zijn het niet eens met de opvatting dat de beschikbaarheid van de vastgestelde POVI en de Nota van Zienswijzen de mogelijkheden om tijdig en inhoudelijk te reageren ernstig heeft beknot. En dat daardoor sprake zou zijn van strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Immers de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is een separaat besluit, met een toelichting waarin de beoogde wijzigingen in de regels worden onderbouwd.

De snelheid van het proces betekent niet dat er sprake is van een onzorgvuldig proces. Al in de gesprekken met partners over de POVI was vanaf september 2025 de inzet van regels in de verordening een belangrijk gesprekspunt. Vooral waar het ging om de nieuwe of gewijzigde regels in de verordening die betrekking hebben op centrale onderdelen in de nieuwe POVI: de regels voor niet-agrarische activiteiten in het primair landbouwgebied, de toegespitste motiveringsplicht voor lagen in de groenblauwe landbouwzone en de regels voor woningbouw i.r.t. regionale waterveiligheid. De in die gesprekken opgehaalde opmerkingen zijn voor een deel ook terug te zien in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Zo is er bewogen van “in beginsel niet” naar “nee tenzij in het Primair landbouwgebied. En hoewel de wens “Ja mits” was, biedt de “Nee, tenzij” mede op verzoek van gemeenten wel de nodige ruimte voor lokaal maatwerk. En is mede op verzoek van veel gemeenten de motiveringsplicht voor lagen in de groenblauwe landbouwzone ook van toepassing daar waar die lagen onder het verwevingsgebied doorlopen.

In de laatste fase vóór de vaststelling van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is nog een concept teruggelegd bij verschillende partners, waaronder gemeenten.

Als er gemeenten nu of in de toekomst behoefte hebben aan nader overleg over de uitvoering van de regels, gaan we dat overleg graag aan. Dat staat evenwel los van de zienswijzeperiode.

We zien in de zienswijzen ook een oproep om gemeentelijke afwegingen (bv vastgelegd in GOVI's, gemeentelijke programma's) beter te betrekken bij de doorwerking van de POVI in provinciale regelgeving, om het risico op frictie tussen provinciaal en gemeentelijk beleid te verkleinen. Helder mag zijn dat we, net als indieners, dergelijke fricties zoveel mogelijk willen voorkomen. De regels die we in de provinciale Omgevingsverordening opnemen sluiten aan bij de POVI. Het gaat daarbij om regels die bijdragen aan realisatie van provinciale ambities en doelen (benoemd in die POVI), voor zaken die van provinciaal belang zijn (benoemd in die POVI), en waarvoor regelgeving naar onze overtuiging passend is (veelal benoemd in die POVI).

De provinciale Omgevingsverordening is niet de plaats om gemeentelijke belangen te instrumenteren. Daarvoor hebben gemeenten eigen instrumenten. Gemeentelijke belangen spelen, naast de provinciale instructieregels in deze verordening, een belangrijke rol bij de afweging van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen door gemeenten.

In onze reactie op de algemene zienswijzen over provinciale belangen (verderop in deze Nota van Zienswijzen) gaan we nader hierop in. Daarin gaan we ook in op de aanbevelingen uit het 217a onderzoek. Het coalitieakkoord is gedurende het maken van keuzes een belangrijke basis geweest. Alle in de POVI gemaakte keuzes zijn dan ook in lijn met het coalitieakkoord. Daar de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gebaseerd is op het in de POVI vastgestelde beleid, ligt ook de verordening in deze lijn.

In reactie op de indieners die zich het recht voorbehouden om als gemeente binnen de eigen bevoegdheden besluiten te nemen die noodzakelijk en wenselijk geacht worden voor een goede ruimtelijke ordening (en ETFAL), ook als dat mogelijk niet in lijn is met het door de Provincie beoogde beleid, merken wij het volgende op:

We hebben de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ter inzage gelegd om op basis van de ingebrachte zienswijzen waar nodig de kwaliteit van dit product te verbeteren. Alle zienswijzen worden zorgvuldig beoordeeld en verschillende belangen worden hierin afgewogen.

Dus als Provinciale Staten uiteindelijk besluiten een zienswijze niet over te nemen, dan heeft daar een zorgvuldig proces aan ten grondslag gelegen. Het oordeel daarover is aan Provinciale Staten. Opmerkingen van indieners dat, als wij hun zienswijze niet overnemen, zij zich het recht voorbehouden om een eigen, afwijkende koers te gaan varen, is in strijd met hun bevoegdheden.

Alle zienswijzen op de ontwerp POVI, ook die van de betrokken indieners, zijn door ons van een reactie voorzien. Op basis van diverse gesprekken met verschillende belanghebbenden en de ingediende zienswijzen, is de POVI alsook de Omgevingsverordening op de nodige punten aangepast. De stelling van deze indieners dat een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces aan provinciale zijde ontbreekt, is dan ook niet aan de orde.

Alle zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld en betrokken bij de verdere besluitvorming. Zienswijzen zijn echter wel zo veel als mogelijk geanonimiseerd. Een indiener vindt deze terug middels “zoeken op zienswijzenummer". Op die manier is navolgbaar welke overwegingen hebben gespeeld bij de betreffende zienswijzepunten.

In de definitieve POVI is een passage toegevoegd over het belang van monitoring als onderdeel van de beleidscyclus. Die is essentieel om te kunnen beoordelen hoe de Limburgse omgeving (ruimtegebruik, beschikbaarheid voorraden, omgevingskwaliteit) zich ontwikkelt en in hoeverre we de doelen halen. We zijn verheugd te constateren dat het belang van monitoring en evaluatie breed gedeeld wordt. We gaan de komende periode uitwerken welke acties op dit vlak gewenst zijn. En gaan hierover zeker het gesprek aan met mede-overheden. Eventueel gedane suggesties gedurende deze zienswijzeperiode nemen wij mee in overweging. Afspraken over monitoring horen echter niet in een verordening thuis. In hoofdstuk 16 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is voor een aantal thema's wel verplichtingen op het gebied van monitoring opgenomen.

Naar aanleiding van een aantal specifieke opmerkingen en suggesties merken we het volgende op.

Waar nodig zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg begrippen uitgelegd. Op een aantal punten zullen we die uitleg n.a.v. specifieke zienswijzen nog verbeteren.

Er is door een aantal indieners gevraagd om een toetsing op ongewenste consequenties voor de (gemeentelijke) uitvoeringspraktijk. We zien niet de noodzaak daarvoor. Gemeenten zijn en blijven primair verantwoordelijk voor de maatwerk-beoordeling van initiatieven. De Provincie geeft via de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een aantal instructieregels mee waar gemeenten mee rekening moeten houden. Het werken met instructieregels is niet nieuw, dat is al praktijk sinds 2015. Op de overwegingen die aan specifieke regels ten grondslag liggen wordt per artikel ingegaan, elders in deze Nota van Zienswijzen.

De regels in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn algemeen werkend.

Voor de vaststelling van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is het niet nodig om de gevolgen voor elke specifieke locatie in de regels en kaarten te verwerken.

Het borgen van belang van bestaande bewoners, het zorgen voor balans tussen ontwikkelruimte en bescherming en het juridisch verankeren van participatie en belangenafweging zijn zaken die in de wet geregeld zijn. Er is geen reden dat in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg nog een keer te doen.

Wel heeft het College op 17 juni 2024 de Nota Participatie onder de Omgevingswet Provincie Limburg gepubliceerd (Provinciaal blad 2024, 8784 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen). Deze nota geeft handvatten voor de wijze waarop de Provincie invulling kan geven aan participatie. Hierin staat ook dat de Provincie is verantwoordelijk is voor het afwegen, inrichten en op maat organiseren van de participatieprocessen waar zij zelf initiatiefnemer of bevoegd gezag is. Er bestaat geen succesformule voor een goede standaard van een “passende” werkvorm voor participatie. Deze verschilt per geval, per onderwerp en de complexiteit van het vraagstuk. Ten aanzien van de verordening is ervoor gekozen om gebruik te maken van het proces rondom de Provinciale Omgevingsvisie. Voor dit proces is in het najaar van 2024 gestart met een brede Kick-off met een grote diversiteit aan partijen van gemeenten en waterschap tot en met maatschappelijke partners en belangenorganisaties. Gedurende het gehele proces, tot en met de laatste bijeenkomst op 7 april 2026 zijn deze partijen in meer of mindere mate en zowel plenair als individueel middels vele tientallen bijeenkomsten, overleggen en bezoeken, betrokken geweest bij het tot stand komen van zowel Provinciale Omgevingsvisie als ook de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Indien er suggesties zijn voor verbetering of wijzing van de omgevingsverordening, kunnen deze te allen tijde worden gedeeld. Deze kunnen mogelijk bij een volgende wijzigingsverordening van de Omgevingsverordening tot aanpassingen leiden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Provinciaal belang

Zienswijze over onderbouwing provinciaal belang in Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken om in de OVL duidelijker te maken wat het provinciaal belang is en waarom de Provincie een rol neemt.

Er is veel overlap met gemeentelijke belangen en verantwoordelijkheden, de Provincie gaat in de ogen van indieners te veel op de stoel van de gemeente (college en raad) zitten. Er wordt te weinig onderbouwd waarom gemeenten deze belangen onvoldoende kunnen behartigen. Of criteria wanneer er sprake is van een bovenlokaal of provinciaal belang ontbreken.
De ontwerp OVL is niet in lijn met de uitgangspunten van subsidiariteit en proportionaliteit of met het onderzoek Ruimte met regie.

De samenhang tussen OVL en POVI is onvoldoende scherp.

Sommige indieners verzoeken de Provincie daarom nadrukkelijk om de verantwoordelijkheden voor lokale afwegingen bij gemeenten te laten, zeker als er een recentelijke vastgestelde Omgevingsvisie inclusief Omgevingseffectrapportage (OER) is en lokale afwegingen die daarbinnen passen.

Verzocht wordt om bij de toepassing van instructieregels expliciet te motiveren waarom provinciale normstelling noodzakelijk is in het licht van artikel 2.3 van de Omgevingswet.

Een indiener vraagt om per provinciaal belang:

- concreet te motiveren waarom provinciale regelgeving noodzakelijk is
- inzichtelijk te maken waarom gemeentelijke sturing of regionale samenwerking onvoldoende zou zijn
- duidelijk te maken hoe de Provincie de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit toepast
- ruimte te behouden voor gemeentelijk maatwerk en integrale gebiedsgerichte afwegingen

Er wordt door een aantal indieners specifiek gevraagd om een motivering m.b.t. het subsidiariteitsbeginsel bij de instructieregels woningbouw, herbenutting monumenten, klimaatadaptatie.

Er wordt opgeroepen nog eens goed te kijken of alle benodigde onderbouwingen ingevolge deze verordening wel nodig zijn, e.e.a. gelet op de opgave om leegstaande panden te vullen en woningen te realiseren. Indieners betwijfelen of er in de kern en in het stedelijk gebied wel sprake is van provinciaal belang, zeker voor wat betreft kleinschalige transformaties. Ze bepleiten ook om aan te sluiten bij de eisen en ondergrenzen van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Dit past ook beter in het uitgangspunt van de Omgevingswet 'eenvoudig beter'. Achter deze oproep zit de zorg (en ervaring) dat alles zo uitgebreid onderbouwd moet worden dat initiatiefnemers afhaken omdat het teveel tijd en geld kost.

Er wordt verzocht om in een later stadium het instemmings- en adviesrecht beperkt te houden tot activiteiten die echt van provinciaal belang zijn en niet van toepassing te verklaren voor kleine transformaties en beperkte toevoeging van woningen.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2005	ZW-2006	ZW-2008	ZW-2012
ZW-2013	ZW-2015	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2022
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2035			

Standpunt GS

Met de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 (POVI) hebben Provinciale Staten op 8 mei 2026 de provinciale belangen in het fysieke domein vastgelegd. Deze belangen zijn in de huidige POVI duidelijker dan voorheen in de POVI2021 omschreven. Naar aanleiding van de zienswijzen op de ontwerp POVI is die omschrijving voor een aantal thema's nog meer verduidelijkt. In de POVI is ook aangegeven waar de Provincie het instrument van de Omgevingsverordening Limburg (OVL) wil inzetten. In de (ontwerp) OVL wordt dat nu geconcretiseerd in de vorm van direct werkende regels of instructieregels. Het voert te ver om de achterliggende ambities en provinciale belangen in de toelichting van de verordening te herhalen. Wel beschrijven we in de toelichting van de verordening de belangrijkste redenen voor het opnemen van de verschillende regels.

We zijn het dan ook niet eens met indieners dat de samenhang tussen OVL en POVI onvoldoende scherp is of dat het achterliggende provinciaal belang onduidelijk is.

Een aantal indieners vraagt om de verantwoordelijkheid voor lokale afwegingen bij gemeenten te laten. Dat is nadrukkelijk het geval. Dit past immers binnen de bevoegdheidsverdeling binnen de Omgevingswet. De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat wel een aantal provinciale instructieregels die gemeenten in die lokale afweging moeten betrekken. Die regels komen voort uit provinciale belangen die hierbij een rol spelen. Het feit dat er een vastgestelde GOVI ligt, doet daar niets aan af.

In de Nota van zienswijzen bij de ontwerp POVI zijn we uitvoerig ingegaan op de zienswijzen waarin wordt betoogd dat de Provincie te veel op de stoel van de gemeenten gaat zitten en te weinig beleidsruimte laat aan de gemeenten. We leggen daarin uit dat hiervan naar onze overtuiging geen sprake is. De betreffende reactie uit de Nota van zienswijzen bij de ontwerp POVI nemen we hieronder integraal over:

“In het Ruimtelijk Voorstel Limburg uit december 2023 hebben GS aangegeven de regie te pakken om gezamenlijk met de partners tot de voor Limburg noodzakelijke keuzes in het fysieke domein te komen. Die insteek komt terug in de adviezen van het Artikel 217a onderzoek ‘Regie met ruimte’. Ze vormen de basis voor paragraaf 3.1 van de (ontwerp) POVI die gaat over regie en samenwerking en paragraaf 3.5 die gaat over provinciale rol en instrumenten. We onderschrijven het beginsel van subsidiariteit. De ontwerp POVI bevat legio voorbeelden van thema’s waar we geen rol voor de Provincie zien weggelegd en van kaders waarbinnen de gemeenten de nodige ruimte hebben voor nadere lokale invulling. Ook instructieregels richting gemeenten in de Omgevingsverordening bieden vaak ruimte voor een maatwerkafweging (door het stellen van motiveringsvereisten). Voor een aantal onderwerpen kiezen we wel voor stevige provinciale keuzes.

We proeven in de gemeentelijke reacties dat het maken van scherpe keuzes door de Provincie zou betekenen dat er geen vertrouwen zou zijn in de uitvoeringskracht van gemeenten. Dat is geenszins het geval. Het artikel 217a onderzoek benoemt situaties waarin dat het geval is.

- er spelen grote economische belangen voor Limburg;
- de behartiging van het provinciaal belang vraagt om een gemeentegrensoverschrijdende toepassing van bevoegdheden;
- de behartiging van het belang kan doorkruist worden door tegenstrijdige of overlappende belangen van gemeenten;
- we hebben ons landelijk gecommitteerd om een bepaald doel te bereiken;
- uitvoering van het beleid door gemeenten leidt tot vertraging of versnippering.

Vaak komen provinciale keuzes voort uit de oproep tot meer scherpte vanuit Rijk, medeoverheden, maatschappelijke partners of kennisinstellingen.

Ook in de zienswijzen op de ontwerp-POVI zien we voor tal van thema's zo'n oproep. Er worden daarom in de POVI op verschillende terreinen gebiedsprocessen aangekondigd waarin we gezamenlijk tot nadere keuzes willen komen, rekening houdend met de regionale en lokale situatie. Hierin kiezen we dus niet voor opgelegde regels, maar het gezamenlijk zoeken naar oplossingen. De Omgevingswet gaat over het waarborgen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving én het maken van ruimte voor ontwikkelingen. "Ja, mits" denken vraagt overheden om na te denken over de noodzakelijke kaders en waar mogelijkheden zijn voor het stellen van algemene regels of juist helemaal geen regels. Sinds 2007 heeft de Provincie die cultuuromslag al gemaakt. De laatste jaren is echter steeds meer de noodzaak/urgentie gebleken om scherpe keuzes te maken. Vanwege de schaarste aan ruimte, milieuruimte, ruimte op het energienet en benodigde ruimte voor water. Of moet er met het oog op leefbaarheid en de kwaliteit van natuur, water en landschap een keuze gemaakt worden. Niet elke functie past op elke plek, de Omgevingswet vraagt overheden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) te voorzien. In het Ruimtelijk Voorstel hebben we mede op verzoek van het Rijk belangrijke keuzevraagstukken in het fysieke domein gemarkeerd. Over die vraagstukken maken in de POVI daadwerkelijke ruimtelijke keuzes. Die leiden in veel gevallen tot kaders mét de nodige ruimte voor lokaal maatwerk.

Wij zijn het niet met indiener eens dat er in de ontwerp POVI weinig ruimte geboden zou worden voor lokaal maatwerk. Een aantal voorbeelden om dat te illustreren: Ruimtelijke kwaliteit is primair aan de gemeenten. Alleen in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de Groenblauwe Landbouwzone vinden we specifieke kernkwaliteiten van provinciaal belang en vragen we om motivatie, mitigatie en zo nodig compensatie bij ruimtelijke afwegingen van gemeenten. Binnen stedelijk gebied en de landelijke kernen laten we de ruimtelijke beoordeling van woningbouwontwikkelingen onder een paar condities volledig over aan de gemeenten. De invulling van verwevingsgebieden is in hoge mate aan gemeenten. In het Primair Landbouwgebieden kiezen we zeer bewust niet voor een "ja, mits" benadering. We vinden namelijk dat de belangen van de landbouw hier zoveel mogelijk voorop moeten staan. Maar zelfs in deze zone is ruimte voor lokaal maatwerk (dit is verruimd t.o.v. de ontwerp POVI).

Gezien de vele vragen over de rolverdeling zullen we in de POVI een passage toevoegen over de relatie tussen POVI, GOVI, Omgevingsverordening en omgevingsplannen.”

Het provinciaal belang, provinciale rol en inzet instrumenten op hoofdlijnen wordt in de POVI per thema beschreven.
Dat geldt ook voor de thema's woningbouw, herbenutting monumenten en klimaatadaptatie. We verwijzen daar kortheidshalve naar. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt de essentie hiervan steeds benoemd.

Specifiek voor wonen geldt dat de omschrijving van het provinciaal belang is aangepast t.o.v. de POVI 2021. Daarin was nog elk woningbouwinitiatief van provinciaal belang. In de POVI 2026 laten we de ruimtelijke beoordeling van ontwikkelingen binnen Stedelijk gebied en Landelijke kernen volledig over aan gemeenten (wel met als voorwaarde dat deze ontwikkelingen passen binnen de gemeentelijke, regionale én provinciale woningbouwprogrammering en in lijn zijn met gemaakte (woondeal)afspraken).

Na vaststelling van de gewijzigde Omgevingsverordening Limburg door Provinciale Staten zullen wij het advies- en instemmingsrecht daarop aanpassen. Gemeenten worden betrokken bij die aanpassing.

De Ladder van duurzame verstedelijking is een regeling van het Rijk, die gericht is op de afweging of ontwikkelingen binnen danwel buiten bestaand bebouwd gebied plaatsvinden. Die basisgedachte achter die landelijke regeling sluit prima aan bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Het doel en de scope van die landelijke regeling is echter een stuk beperkter dan het doel en de scope van de regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Dat is de reden dat we ons niet beperken tot het aansluiten bij de Ladder van duurzame verstedelijking.

Voorstel aan PS
Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Verzoeken over Provinciale Omgevingsvisie

Zienswijze over Provinciale Omgevingsvisie

Diverse indieners dienen nog een zienswijzepunt in die betrekking heeft op de op 8 mei 2026 door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie (POVI):

- Diverse zienswijzepunten betreffen afstandsnormen en “kaartlagen zoekgebieden wind”

- Andere (toekomstige) beleidsdocumenten en processen dan de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
- Zonering
- Gebiedspaspoorten
- Nadeelcompensatie nav POVI
- Kaartlagen in de POVI
- Zoekgebieden in de POVI
- Zienswijzen die reeds zijn ingediend met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie en geen betrekking hebben op de ontwerp wijzigingsverordening 202

Indiener					
ZW-0063	ZW-0067	ZW-0352	ZW-0365	ZW-0664	ZW-0816
ZW-0821	ZW-1180	ZW-1182	ZW-1617	ZW-2020	ZW-2029
ZW-3011					

Standpunt GS

Gezien het feit dat 1) de zienswijzeperiode met betrekking tot de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen betrekking heeft op de Provinciale Omgevingsvisie en dat 2) De Provinciale Omgevingsvisie op 8 mei 2026 reeds is vastgesteld is het onmogelijk de betreffende zienswijzepunten nog mee te nemen. Wij beschouwen deze dan ook als niet ontvankelijk. Daar waar zienswijzen óók betrekking hebben op de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, zijn die betreffende zienswijzepunten uiteraard wel meegenomen.

Ook overig beleid dat in de POVI aangekondigd en/ of benoemd is, heeft met de zienswijzeperiode met betrekking tot de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet ter inzage gelegen. Zienswijzen en/of verzoeken ten aanzien van nieuw op te stellen beleid zijn om die reden niet ontvankelijk. Daar waar mogelijk zullen deze wel in acht worden genomen bij het opstellen van dit betreffende beleid.

Ten aanzien van het onderwerp Nadeelcompensatie is in de Nota van Zienswijzen van de POVI een uitgebreide toelichting gegeven. Ook in de nu voorliggende Nota van Zienswijzen gaan wij hier nader op in.

Ten aanzien van het onderwerp Zonering, is in de Nota van Zienswijzen van de Provinciale Omgevingsvisie een uitgebreide toelichting gegeven. Ook is de tekst met betrekking tot zonering in de Provinciale Omgevingsvisie verduidelijkt. Ook in deze Nota van Zienswijze wordt wederom nogmaals een toelichting gegeven op dit onderwerp. De Provinciale Omgevingsvisie kan hierdoor echter om eerder genoemde redenen niet meer op worden aangepast.

Verschillende indieners verwijzen in hun zienswijze naar zoekgebieden in de POVI. De POVI is en visie document.

Dat betekent dat de POVI op delen enkel een richting aan geeft die niet vertaald wordt in instructieregels. Dit geldt bijvoorbeeld voor zoekgebieden voor bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsgebieden (of met betrekking tot zon op land “wensgebieden"). Omdat nog niet zeker is of het omschreven beleid ook daadwerkelijk gaat plaatsvinden in deze gebieden, is er ook geen instructieregel, of ander beleidsinstrument aan gekoppeld.

Ook verwijzen indieners naar een zienswijze die reeds is ingediend voor de Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie, maar die geen betrekking heeft op de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Deze indieners verwijzen wij naar de Nota van Zienswijzen van de Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie.

Tot slot is er een opmerking gemaakt over de kleuren van de verschillende kaartlagen in het DSO. Helaas is het in het DSO voor de Provincie (nog) niet mogelijk om zelf kleuren toe te wijzen. Dit is echter wel een wens van de Provincie en ook als zodanig kenbaar gemaakt bij het Rijk. Of en wanneer het Rijk hier een verandering in aan za/kan brengen is onduidelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Provinciale Omgevingsvisie	Indiener
De indiener(s) verzoeken om kritisch te kijken naar de begrenzing en leesbaarheid van de beleidskaarten behorende bij Hoofdstuk 4 Ruimtelijke kwaliteit van de POVI (https://polviewer.nl/previewpoviovl). De beleidskaarten behorende bij Hoofdstuk 4 Ruimtelijke kwaliteit (https://polviewer.nl/previewpoviovl) zijn slecht leesbaar vanwege dezelfde gebruikte (groene) kleuren. De begrenzingen zijn van de verschillende landschapstypen (bijvoorbeeld velden, kampen en beekdalen) kloppen niet overal met de werkelijke situatie. Het is ons bijvoorbeeld niet duidelijk waarom de beekdalen zoals vastgelegd in de huidige Omgevingsverordening (2024) opgedeeld zijn in verschillende losse lagen zoals, beekdalen, natte laagten, hellingen, droogdalen enzovoort. Juist in het kader van de integraliteit, hetgeen de Omgevingswet juìst op stuurt, wil je deze zaken samen in een laag kunnen bekijken en beoordelen. Door alles los te knippen van elkaar ontstaat letterlijk en figuurlijk een onduidelijk toetsingskader voor deze waardevolle waarden.	ZW-2020

Standpunt GS

De beleidskaarten behorende bij Hoofdstuk 4 Ruimtelijke kwaliteit maken geen deel uit van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Wijnbouw

Zienswijze over artikel 10.1.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Verzocht wordt om in de Omgevingsverordening en bijbehorende toelichting expliciet en in samenhang ruimte te bieden voor een toekomstbestendige, duurzame en landschappelijk ingepaste ontwikkeling van wijnbouwbedrijven, inclusief bijbehorende voorzieningen, ondergeschikte nevenactiviteiten en innovatieve circulaire toepassingen. Daarbij moet worden voorkomen dat generieke regels of kaartlagen leiden tot feitelijke ontwikkelbeperkingen, dient maatwerk door gemeenten mogelijk te blijven, moeten lopende initiatieven niet onevenredig worden belemmerd en dient de verordening consistent te zijn met provinciaal beleid gericht op versterking van wijnbouw, natuur, landschap, toerisme en regionale economie.	ZW-0369

Standpunt GS

Druiventeelt (tbv wijnbouw) wordt gezien als een plantaardige teelt. Met betrekking tot plantaardige teelten zijn alleen regels opgenomen mbt nieuwvestiging in 10.1.4.

De verbrede vorm van wijnbouw past beter in het verwevingsgebied dan in het primair landbouwgebied. Een verbrede vorm van wijnbouw waar rondleidingen worden gegeven en een proeflokaal aanwezig is kan gezien worden als een vorm van dagrecreatie waarbij de regels van vrijetijdseconomie van toepassing zijn. Afhankelijk van de vorm van verbrede wijnbouw kan het zijn dat de “Nee, tenzij” van het primair landbouwgebied van toepassing is. Verder blijven de verdere provinciale regels uit de verordening van kracht.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

MER-plicht verordening

Zienswijze over een mer-plicht bij **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners geven aan dat er voor de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (hierna ‘Ontwerp Wijzigingsverordening') vanwege het kaderstellende karakter van dit instrument een milieueffectrapport opgesteld had moeten worden. Indieners verzoeken enerzijds om de Ontwerp Wijzigingsverordening in te trekken en het proces op te starten voor een nieuwe wijzigingsverordening waarbij alsnog een milieueffectrapportage wordt doorlopen, dan wel een milieueffectbeoordeling wordt uitgevoerd. Indieners verzoeken anderzijds te motiveren in hoeverre de Ontwerp Wijzigingsverordening binnen de reikwijdte valt van het plan-MER dat voor de Provinciale Omgevingsvisie (hierna ‘POVI’) is opgesteld

Indiener					
ZW-1633	ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2008	ZW-2015
ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2031	ZW-3011			

Standpunt GS

Op grond van artikel 16.36, eerste lid, van de Omgevingswet geldt een plan-mer-plicht voor plannen en programma’s die het kader vormen voor toekomstige mer-(beoordelings)plichtige besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet. De Nederlandse plan-mer-regelgeving vormt de implementatie van de smb-richtlijn, waardoor voor de uitleg van het begrip ‘kaderstelling’ met name de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie moet worden geraadpleegd. Daaruit volgt dat sprake is van kaderstelling wanneer een plan of programma een samenhangend pakket van criteria en voorwaarden vaststelt dat richtinggevend is voor de vergunningverlening van mer-(beoordelings)plichtige projecten. Daarbij is van belang dat die normen wezenlijke invloed hebben op de milieueffecten van die projecten. In de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt bij de jurisprudentie van het Hof van Justitie (hierna: het Hof) aangesloten.

Wij zijn van oordeel dat de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen kaderstellende normen bevat als bedoeld in artikel 16.36 van de Omgevingswet. Een belangrijk deel van de regels ziet op onderwerpen als motivering, behoefteonderbouwing en beleidsmatige afwegingen. Deze regels reguleren niet de milieueffecten van projecten. Daarnaast volgt uit de jurisprudentie van het Hof dat het enkele feit dat een activiteit in een bepaald gebied wordt beperkt of aan een vergunningplicht wordt onderworpen, nog niet betekent dat sprake is van kaderstelling in de zin van de smb-richtlijn. Een dergelijke beperking maakt het weliswaar wellicht aantrekkelijker om een activiteit wel, of juist niet in een bepaald gebied te verrichten, maar dit acht het Hof onvoldoende om te kunnen spreken van kaderstelling.

Verder is van belang dat de plan-mer-plicht uitsluitend betrekking heeft op kaderstelling voor besluiten die zijn aangewezen als mer-(beoordelings)plichtig op grond van artikel 16.43, eerste lid Omgevingswet. Dat zijn met name de besluiten in kolom 4 van bijlage V van het Omgevingsbesluit.

Het gaat vaak om besluiten zoals omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten waarvoor de instructieregels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen toetsingskader vormen.

Daarnaast zijn er veel instructieregels die geen (wezenlijke) milieueffecten hebben.

Wij zijn gelet op hetgeen hiervoor is overwogen van oordeel dat er onvoldoende reden is om uit te gaan van een plan-mer-plicht voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Omdat er naar onze mening geen plan-mer-plicht geldt voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, is de vraag van enkele indieners van een zienswijze of het milieueffectrapport voor de Provinciale Omgevingsvisie ook aan de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ten grondslag kan worden gelegd, niet relevant.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

1. Algemene bepalingen

Artikel 1.03 Schakelbepaling

Zienswijze over artikel 1.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) stellen dat als het DNB van het waterschap een projectbesluit kan nemen dat ruimtelijk impact heeft, dan lijkt het logisch dat alle relevante instructieregels van toepassing zijn. Dat hoeft zich niet te beperken tot water- of natuurcompensatie-aspecten. Indieners vragen om de toelichting van de Omgevingsverordening bij dit artikel op dit punt aan te passen.

Indiener	
ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Uit artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving volgt dat bij omgevingsverordening Limburg in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland instructieregels worden gesteld en dat deze regels ook betrekking moeten hebben op projectbesluiten van het waterschap. De Omgevingswet bevat geen verplichting dat alle instructieregels in de omgevingsverordening ook moeten gelden voor projectbesluiten voor het waterschap. Gelet op de thema's van de andere instructieregels in de Omgevingsverordening Limburg, ligt het niet voor de hand dat projectbesluiten van het waterschap omgevingsplannen op onderdelen wijzigen waarbij toepassing van die instructieregels aan de orde is.

De instructieregels die specifiek gericht zijn tot het waterschap en die het waterschap in acht moet nemen bij de vaststelling van de waterschapsverordening, staan in hoofdstuk 3 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Om bovenstaande redenen gaan wij niet mee met het verzoek van indieners om de toelichting van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bij artikel 1.3 aan te vullen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 1.06 Ontheffing instructieregels

Zienswijze over artikel 1.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken artikel10.16 Maatwerkvoorschriften ruimer op te nemen dan enkel voor artikel 10.10. Ze zien dit artikel graag geredigeerd als algemeen artikel dat de mogelijkheid biedt tot het toepassen van maatwerkvoorschriften in alle gevallen waarin sprake is van een onbillijkheid, zonder dat dit gelimiteerd wordt tot één artikel. Daarbij ziet het in artikel 10.16 genoemde artikel 10.10 toe op de instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen. Dit correspondeert niet met de toelichting op het artikel 10.16. Daarom gaan we ervan uit dat sprake is van een verschrijving.	ZW-3007

Standpunt GS

Artikel 4.5 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om in de Omgevingsverordening Limburg een grondslag op te nemen voor het stellen van maatwerkvoorschriften. Met dit soort voorschriften kan in individuele gevallen afgeweken worden van algemene regels voor activiteiten of ze aanvullen. Met maatwerkregels kan niet worden afgeweken van instructieregels.

Wij kunnen zelf bepalen voor welke algemene regels wij de mogelijkheid willen opnemen voor het stellen van maatwerkvoorschriften. Wij hebben dat reeds gedaan voor een beperkt aantal regels. In de zienswijze van indiener zien wij geen aanleiding om de gevallen waarin maatregelen gesteld kunnen worden, uit te breiden.

Bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is artikel 10.11 van de nu geldende Omgevingsverordening vernummerd naar 10.16. Inhoudelijk is het (oorspronkelijke) artikel 10.11 niet gewijzigd. Naast deze wijziging zijn er meerdere artikelen die een nieuw nummer hebben gekregen. Een voorbeeld daarvan is het (oorspronkelijke) artikel 10.10. Dat krijgt bij voornoemd ontwerp het nummer 10.15. Als gevolg van deze nummerwijziging is de verwijzing naar artikel 10.10 in artikel 10.16 niet langer juist. Daarom wijzigen wij de tekst van artikel 10.16 en wel in die zin dat artikel 10.10 vervangen wordt door artikel 10.15.

Als gevolg van de hierboven omschreven nummerwijziging dient de toelichting bij artikel 10.16 gewijzigd te worden.

Voorstel aan PS

Na verwijderen artikel 10.11 luidt de wijziging: Tekst wijzigen in artikel 10.15 van 10.10 naar 10.14

Tekst in de toelichting bij artikel 10.15, eerste lid, onder c, wijzigen als volgt:

Van:
'Voor bedrijven die in de periode tussen 23 juli 2010 en het vaststellen van de verordening hebben geïnvesteerd in de genoemde technieken zonder dat is voldaan aan de technische vereisten uit bijlage XII zal in voorkomende gevallen per individueel geval door middel van een zorgvuldige belangenafweging worden beoordeeld of toepassing kan worden gegeven aan de in artikel 10.~~11~~ van de verordening opgenomen mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften.'

Naar:
'Voor bedrijven die in de periode tussen 23 juli 2010 en het vaststellen van de verordening hebben geïnvesteerd in de genoemde technieken zonder dat is voldaan aan de technische vereisten uit bijlage XII zal in voorkomende gevallen per individueel geval door middel van een zorgvuldige belangenafweging worden beoordeeld of toepassing kan worden gegeven aan de in artikel 10.14 van de verordening opgenomen mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften.'

Tekst in de toelichting bij artikel 10.16 wijzigen als volgt:

Van:
'Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van de in artikel 10.~~11~~ opgenomen mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.'

Naar:
'Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van de in artikel 10.14 opgenomen mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.'

Zienswijze over artikel 1.3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Een indiener verzoekt de ontheffingsmogelijkheid van artikel 1.6 te verruimen zodat ook andere bestuursorganen hiervan gebruik kunnen maken.

De andere indiener geeft in overweging om de ontheffingsmogelijkheid in artikel 1.6 POVL als volgt te wijzigen: "Gedeputeerde Staten kunnen, op verzoek van een gemeentebestuur of waterschapsbestuur ontheffing verlenen van de in deze verordening opgenomen instructieregels wanner dit bijdraagt aan een doelmatige uitvoering van lokale opgaven of het mogelijk maakt om innovatie of gebiedsspecifieke oplossingen toe te passen.

Indiener

ZW-0658	ZW-2015

Standpunt GS

Wij merken allereerst op dat dit artikel bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet is gewijzigd. Om die reden kan over dit artikel geen zienswijzen ingediend worden.

Ten overvloede merken wij op dat dit artikel invulling geeft aan de bevoegdheid geregeld in artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet. Daarbij is aan ons de bevoegdheid gegeven om aan een gemeente of het waterschap ontheffing te verlenen van een instructieregel gesteld bij de omgevingsverordening Limburg. Nu de Omgevingswet uitdrukkelijk bepaalt aan welk bestuursorgaan wij ontheffing kunnen verlenen van de instructieregels, staat het ons niet vrij om, zoals indieners verzoeken, de ontheffingsmogelijkheid te verruimen zodat ook andere bestuursorganen daar gebruik van kunnen maken.

In het vijfde lid van artikel 2.32 van de Omgevingswet is bepaald dat de ontheffing alleen wordt verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd. Nu uit de wet uitdrukkelijk volgt voor welk doel de ontheffing alleen kan worden verleend, bestaat er geen ruimte om daar in de Omgevingsverordening andere doelen aan toe te voegen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

2. Infrastructuur

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken een instructieregel op te nemen voor gemeenten die vereist dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen langs aangewezen provinciale infrastructuur expliciet wordt gemotiveerd hoe wordt omgegaan met omgevingsveiligheidsrisico's, en hoe de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van incidenten door hulpdiensten zijn geborgd. Daarnaast verzoeken de indieners in de toelichting of bijlage bij de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg richtinggevende afstandszones op te nemen in afstemming met veiligheidsrisico's.

Indiener	
ZW-2033	ZW-2034

Standpunt GS

In de POVI hebben wij aangegeven dat we de introductie van risicogebieden omgevingsveiligheid provinciale wegen onderzoeken. Momenteel zijn wij bezig met het bijwerken van de huidige tellingen van vervoer van gevaarlijke stoffen over provinciale wegen. Deze tellingen worden provincie-breed uitgezet over meerdere jaren. We voeren deze tellingen uit om een goed beeld te krijgen van de vervoersaantallen.

Hierbij komt dat, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de bevoegdheid voor omgevingsveiligheidsrisico's is gedecentraliseerd en nu bij gemeenten ligt. Hiermee wordt omgevingsveiligheid een lokale afweging om bepaalde ontwikkelingen wel of niet toe te staan. Als wij als Provincie (een deel van) deze bevoegdheid willen overnemen, moeten wij een provinciaal belang onderbouwen. Enkel de constatering dat het gaat om een gemeente overstijgend probleem is hiervoor onvoldoende. Om dit belang goed te kunnen beargumenteren, gebruiken we de geactualiseerde vervoersgegevens zodra deze afgerond zijn. We kunnen dan gerichter aangeven waar de risicogebieden omgevingsveiligheid provinciale wegen moeten worden aangewezen. Na afloop van de actualisatie (voorzien eind 2026) wordt het onderzoek naar instructieregels voortgezet. Hierbij zullen, onder andere, ook de veiligheidsregio's en omgevingsdiensten worden betrokken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken verduidelijking over inhoudelijke onderwerpen in de Provinciale Omgevingsvisie, onder meer over de relatie tussen bereikbaarheid, duurzaamheid en grensoverstijgende verbindingen, publieke mobiliteit en deelmobiliteit.	ZW-2029

Standpunt GS

De benoemde onderwerpen zijn niet expliciet vraagstukken voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg maar beleidsmatige invulling van in de Provinciale Omgevingsvisie genoemde thema's. Binnen het provinciale mobiliteitsbeleid geven wij invulling aan deze thema's, zowel op beleid als richting uitvoering en gaan wij hierover ook graag in gesprek met medeoverheden en partners.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken verduidelijking over reserveringsstroken en beperkingengebied en wat er gebeurt als er geen reserveringsstroken zijn ingetekend en het mogelijke lange termijneffect op ruimtelijke en financiële inpassing als dit niet goed geborgd is.

Indiener	
ZW-2018	ZW-2029

Standpunt GS

Net als in de nu geldende Omgevingsverordening zijn alleen reserveringszones aangewezen bij wegen en spoorwegen waar we op middellange termijn reconstructie en aanpassingen voorzien. De reserveringszones zijn met dat oogmerk geactualiseerd, waardoor bijvoorbeeld de reserveringszone Buitenring Parkstad nu kon vervallen en er momenteel geen reserveringszones langs het spoor zijn aangewezen. Beperkingengebieden liggen wel langs alle provinciale wegen.

De komende periode worden nieuwe reserveringszones voor alle provinciale wegen uitgewerkt in het kader van de nieuwe Netwerkvisie en de Leidraad Inrichting Provinciale Infrastructuur (LIPI). Op basis hiervan zullen in een volgende Omgevingsverordening reserveringszones worden geactualiseerd. Dit heeft mede het doel om inderdaad op de langere termijn voorbereid te zijn op mogelijke ruimtelijke en financiële inpassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 2.01 Instructieregel reserveringszone provinciale weg

Zienswijze over artikel 2.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken meer duidelijkheid over de reserveringszones; gelden de opgenomen reserveringszones bij spoorwegen en provinciale wegen alleen voor nieuwe (spoor)wegen of ook voor bestaande (spoor)wegen? Is het mogelijk om specifieke reserveringszones toe te voegen?

Indiener		
ZW-2012	ZW-2013	ZW-2029

Standpunt GS

Net als in de nu geldende Omgevingsverordening zijn alleen reserveringszones aangewezen bij wegen en spoorwegen waar we op middellange termijn reconstructie en aanpassingen voorzien. De reserveringszones zijn met dat oogmerk geactualiseerd, waardoor bijvoorbeeld de reserveringszone Buitenring Parkstad nu kon vervallen. Beperkingengebieden liggen wel langs alle provinciale wegen.

De komende periode worden nieuwe reserveringszones voor alle provinciale wegen uitgewerkt in het kader van de nieuwe Netwerkvisie en de Leidraad Inrichting Provinciale Infrastructuur (LIPI). Op basis hiervan zullen in een volgende Omgevingsverordening reserveringszones worden geactualiseerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 2.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken antwoord op de vraag waarom het thema mobiliteit zeer beperkt is opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening en waarom er niet wordt gesproken over OV-knooppunten, hubs of het stimuleren van fietsgebruik in heel Limburg.	ZW-2012

Standpunt GS

De benoemde onderwerpen zijn niet expliciet vraagstukken voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg maar beleidsmatige invulling van in de Provinciale Omgevingsvisie genoemde thema's.

Binnen het provinciale mobiliteitsbeleid geven wij invulling aan deze thema's, zowel op beleid als richting uitvoering.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 2.06 Beoordelingsregels en omgevingsvergunning

Zienswijze over artikel 2.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de volgende zinsnede toegevoegd aan artikel 2.6 achterwege te laten in de vast te stellen verordening: 'dan wel de wijziging of uitbreiding van de provinciale weg'

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099

ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

Aan omgevingsvergunningen voor activiteiten in een beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg verbindt de Provincie altijd een voorschrift op grond waarvan de vergunning kan worden gewijzigd als dat nodig is voor een wijziging of andere werkzaamheden aan de provinciale weg.

Meestal gaat het om een omgevingsvergunning die is gegeven voor de aanleg en het hebben van kabels en leidingen in het beperkingengebied. De toevoeging aan artikel 2.6 ziet erop dat het voorschrift een duidelijke grondslag heeft in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

In de praktijk maken de vergunninghouder (kabelbeheerder) en de Provincie in onderling overleg afspraken over wat nodig is in verband met de werkzaamheden aan de provinciale weg en over de financiële compensatie die de vergunninghouder hiervoor van de Provincie ontvangt. Mocht onverhoopt geen overeenstemming worden bereikt en de Provincie formeel het vergunningvoorschrift moeten inroepen, dan vindt er formele besluitvorming plaats en staat voor de vergunninghouder de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

De toevoeging aan artikel 2.6 verandert niets aan de gebruikelijke werkwijze maar zorgt slechts voor een formele grondslag voor het vergunningvoorschrift.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

3. Watersysteem

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om meer instructieregels richting gemeenten in de omgevingsverordening op te nemen, zoals Provincie Limburg in haar Provinciaal Water Programma heeft opgenomen. Dit geldt voor: Stedelijk waterbeheer: ruimtelijk borgen van blauwgroene (regenwater)structuren Afkoppelen en wateropvang: stroomschema verantwoord omgaan met hemelwater (BROL 2024) is daarvoor een goede leidraad	ZW-2032

Standpunt GS

In het Provinciaal Waterprogramma 2021-2027 hebben wij aangegeven te willen bezien of en hoe we via de verordening het stedelijk waterbeheer in de ruimtelijke plannen kunnen stimuleren. We hebben ervoor gekozen om hier nu niet de verordening voor in te zetten, maar dit via onder meer communicatie en informatie te bevorderen. Dit hebben we vormgegeven door onder meer het opstellen van het stroomschema verantwoord afkoppelen, het opstellen van de onderlegger water en bodem en door ondersteuning van het programma Waterklaar. Het gebruik van het stroomschema en de onderlegger stimuleren we via de gebruikelijke overleggen. We leggen dit niet vast via de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over afdeling 3.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om een instructieregel voor het waterschap toe te voegen om bij het reguleren van het waterpeil in de wateren van het waterschap rekening te houden met het minimaal benodigde waterpeil voor watermolens.	ZW-3011

Standpunt GS

Het waterschap is wettelijk verantwoordelijk voor het waterbeheer van de regionale oppervlaktewateren. Peilbeheer maakt daar onderdeel van uit. Het waterschap dient daarbij een afweging te maken tussen alle betrokken en soms conflicterende belangen. Dat betekent dat het belang van watermolens naast alle andere belangen wordt afgewogen. Per locatie kan die afweging anders zijn. Overigens is in de Limburgse situatie, met vrij stromende wateren, een bepaald waterpeil niet in alle omstandigheden te garanderen. Het geven van een instructie als gevraagd achten wij daarom niet mogelijk en niet wenselijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over paragraaf 3.2.4
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken een aanvullende instructieregel op te nemen die voorschrijft dat bij ontwikkelingen in waterveiligheidszones:

- bereikbaarheid voor hulpdiensten expliciet wordt meegewogen op basis van de eisen die daarvoor gelden op basis van het beleid bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid. Zodat water bereikbaar is voor hulpdiensten vanuit het oogpunt van gebruik van water voor het blussen van branden, het water toegankelijk is bij calamiteiten zoals o.a. verdrinking, incidenten op of nabij het water. Daarnaast dienen gebieden bereikbaar te blijven bij wateroverlast voor hulpdiensten;
- zelfredzaamheid en evacuatiemogelijkheden worden onderbouwd;
- mitigerende maatregelen voor te schrijven zodat mensen veilig bouwwerken en gebieden kunnen verlaten tijdens wateroverlast;
- mitigerende maatregelen voor te schrijven zodat mensen veilig kunnen verblijven in bouwwerken indien gekozen wordt voor schuilen in plaats van vluchten;

hierbij standaard advies van de veiligheidsregio te betrekken bij ruimtelijke plannen met watergebonden functies/ontwikkelingen.

Indiener

ZW-2033 ZW-2034

Standpunt GS

In de instructieregel voor zone H5 is nu opgenomen dat aan de veiligheidsregio's een advies dient te worden gevraagd over de mogelijkheden van vluchtwegen en evacuatie. Indieners verzoeken om daarbij aandacht te besteden aan de bereikbaarheid door hulpdiensten, de zelfredzaamheid en mitigerende maatregelen. Wij zullen dit als uitleg van de motivering van vluchtwegen en evacuatie toevoegen aan de toelichting van dit artikel.

De vraag om, bij alle ruimtelijke plannen met watergebonden functies en ontwikkelingen een standaard advies aan de veiligheidsregio te vragen is nu niet aan de orde. Daarvoor is geen artikel opgenomen. Artikel 3.6 richt zich specifiek op woon- en verblijfsfuncties in H5.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen aan de toelichting van paragraaf 3.2.4 tussen de derde en vierde alinea's waarin de advisering door de veiligheidsregio's verder wordt uitgewerkt:

'In verband met het advies van de veiligheidsregio's over evacuatie en vluchtwegen wordt gevraagd om in de motivering aandacht te besteden aan de bereikbaarheid door de hulpdiensten, de zelfredzaamheid en evacuatiemogelijkheden van bewoners en aan mitigerende maatregelen die kunnen helpen om gebouwen veilig te verlaten of er veilig in te kunnen schuilen.'

Zienswijze over hoofdstuk 3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om ten aanzien van waterbeschikbaarheid geen generieke aannames te doen over belasting van het watersysteem. Indieners investeren in duurzaam waterbeheer, onder meer door regenwateropvang en monitoring van de waterbalans. Verzocht wordt om dergelijke mitigerende maatregelen expliciet mee te wegen bij de beoordeling van ontwikkelingsinitiatieven, zodat ontwikkelruimte niet onnodig beperkt wordt.

Indiener				
ZW-1624	ZW-1625	ZW-1626	ZW-1627	ZW-1628

Standpunt GS

Wij onderschrijven het belang van een duurzaam waterbeheer en het nemen van maatregelen om de waterbeschikbaarheid te verbeteren. In de motivering van de verschillende zoneringen zoals bij beekdalen, hellingen, intrekgebieden etc. kan de gemeente maatregelen en inspanningen meenemen.

De opmerking leidt niet tot aanpassingen van de regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel hoofdstuk 3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om in hoofdstuk 3 een inspanningsverplichting voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) op te nemen. Het “dichterbij brengen van de doelen” is te vrijblijvend in de omgevingsverordening vastgelegd.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2020

Standpunt GS

Een inspanningsverplichting voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) maakt geen onderdeel uit van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om in de regio Noord-Limburg niet alleen te richten op systeemherstel van de N2000-gebieden, maar óók van andere belangrijke groenblauwe structuren zoals natuurparels binnen Natuurnetwerk Limburg. Daarom het verzoek om de instructieregels voor systeemherstel water en bodem rondom natte natuurparels binnen Natuurnetwerk Limburg (naast N2000-gebieden Maasduinen en Peelvenen) aan te scherpen en hydrologische bufferzones rondom deze gebieden op te nemen op de kaart.	ZW-2011

Standpunt GS

Er zijn naast de 17 verdrogingsgevoelige Natura2000 gebieden nog meer verdrogingsgevoelige natuurgebieden in Limburg aanwezig. Rond deze gebieden is geen overgangsgebied ingetekend op de POVI- en verordeningskaarten. Maar wel hebben we rond deze ‘overige’ verdrogingsgevoelige natuurgebieden, net als rond de verdrogingsgevoelige Natura 2000 gebieden een hydrologische bufferzone ingetekend. Deze is overigens niet inhoudelijk gewijzigd sinds de vorige verordening, enkel de naam is gewijzigd in ‘Hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur’.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 3.01 Omgevingswaarden voor de gemiddelde overstromingskans van aangewezen gebieden

Zienswijze over artikel 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken te verduidelijken waarom de kaarten bij dit artikel niet zichtbaar zijn.	ZW-2010

Standpunt GS

De overstromingskansgebieden A t/m F die horen bij dit artikel zijn niet zichtbaar op de kaart, omdat deze nu niet gewijzigd worden. Alleen op wijzigingen ten opzichte van de huidige omgevingsverordening Limburg kunnen zienswijzen ingediend worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om de kaart aan te passen, aangezien er recent een dijk opgeleverd is die op het perceel van indiener een hogere bescherming biedt.	ZW-0068

Standpunt GS

De kaarten van de overstromingskansgebieden worden in deze actualisering van de omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Daarnaast betreft dit een dijk die bescherming biedt tegen overstromingen vanuit de Maas. De overstromingskansgebieden geven de maximale overstromingskans vanuit het regionale watersysteem aan (dit zijn de kleinere beken/rivieren en niet de grote rivieren, zoals de Maas). Deze overstromingskans wordt daarom niet gewijzigd door de recente versterking van de Maasdijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener

De indiener(s) verzoeken om erfgoed en monumenten beter te beschermen tegen overstromingen en hiervoor een inspanningsverplichting bij het waterschap neer te leggen.	ZW-3011

Standpunt GS

Een generieke instructieregel om erfgoed en monumenten beter te beschermen tegen overstromingen hebben wij niet in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen omdat individuele beschermingsmaatregelen ten koste kunnen gaan van natuur, landschap en watersysteem. Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om bescherming tegen overstromingen vanuit regionale wateren te bieden zoals die in de overstromingskansgebieden (beschreven in artikel 3.1) is weergegeven. De overstromingskansgebieden zijn in deze actualisering van de omgevingsverordening Limburg niet aangepast. Om de problematiek van wateroverlast en mogelijke oplossingen bij watermolens in beeld te brengen hebben wij momenteel een onderzoek opgestart, zoals beschreven is in de POVI. Het waterschap is ook betrokken bij dit onderzoek.

Bij een actualisering van de overstromingskansgebieden (in een volgende actualisering van de omgevingsverordening Limburg) zullen wij op basis van de uitkomsten van dit onderzoek bekijken of er lokaal aanleiding is om overstromingskansgebieden aan te passen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting Afdeling 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om te verduidelijken voor welke situaties de wateroverlastnormering geldt. Hoogte van water op straat is in hellende gebieden niet meetbaar, en ook de eis dat het water vanaf de straatzijde de woning binnenstroomt is niet altijd logisch (vaak liggen beken aan de achterzijde van woningen). Indiener doet een concreet tekstvoorstel (De norm voor deze bebouwing geldt voor water dat zich op drempelniveau op begane grond binnenstroomt, kelders en souterrains vallen hier niet onder.).	ZW-2010

Standpunt GS

De bepalingen over de omgevingswaarden wateroverlast (afdeling 3.1) en de daarbij behorende achtergrond die is opgenomen in de toelichting, zijn met deze wijzigingsverordening niet gewijzigd. Alleen over wijzigingen ten opzichte van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg kunnen zienswijzen ingediend worden.

In de huidige tekst staat onder meer dat waterschap en gemeente desgewenst gezamenlijk kunnen onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om wateroverlast te beperken.

Dit kan een begaanbare weg zijn in voorkomende gevallen waarin evident sprake is van wateroverlast en waarvoor de huidige tekst onvoldoende uitkomst biedt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de inspanningsverplichting voor het waterschap (lid 7) toe te lichten, waaruit deze exact bestaat (inspanning om overstroming te beperken in gebied B t/m F of ruimte geven aan water in gebied A)?	ZW-0660

Standpunt GS

De inspanningsverplichting geldt voor het voldoen aan de normen in de overstromingskansgebieden B t/m F. Omdat er in overstromingskansgebied A geen norm geldt heeft het waterschap voor dat gebied geen inspanningsverplichting. Artikel 3.1 houdt geen inspanningsplicht in om extra ruimte te geven aan water in overstromingskansgebied A.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting afdeling 3.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de normeringstabel aan te passen en daarin op te nemen dat voor beekdalen geen norm geldt, ongeacht of ze in Natuurnetwerk Limburg of Groenblauwe landbouwzone vallen, omdat beekdalontwikkeling (klimaatrobuuste beekdalen) het beleid is.	ZW-2032

Standpunt GS

De normeringstabel in de toelichting afdeling 3.1 is niet gewijzigd. Een aanpassing van de tabel is nu niet aan de orde, omdat hiervoor een brede belangenafweging nodig is.

Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van de wijzigingen van de gebiedsbegrenzingen in de POVI voor de normering wateroverlast in beeld worden gebracht. Ook de ligging van de beekdalen ten opzichte van aangepaste POVI-zoneringen zal hierbij bekeken worden. Het is mogelijk dat dit tot het inzicht leidt dat de normering in sommige (delen van) beekdalen moet worden aangepast. Dit is nog allerminst zeker en zal afhangen van de genoemde brede belangenafweging. Een eventuele aanpassing van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen. Dit is ook in de huidige toelichting afdeling 3.1 aangegeven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting afdeling 3.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om te verduidelijken wanneer een opstal onder de definitie “woning, bedrijfs- en kantoorgebouw” valt (toelichting normeringstabel). Valt een garage, schuur of bedrijfshal daaronder?	ZW-2010

Standpunt GS

In de toelichting afdeling 3.1 is hierover de volgende tekst opgenomen:
“De norm voor bebouwing geldt voor woningen en bedrijfs- en kantoorgebouwen in bebouwde kernen. De norm geldt niet voor stedelijk groen en overige onbebouwde terreinen in stedelijk gebied.”

Deze tekst is niet gewijzigd.
Wij zien onvoldoende aanleiding om de tekst aan te passen. Het is namelijk moeilijk om bij voorbaat aan te geven of de normering redelijkerwijs voor garages, schuren en dergelijke geldt. Dit hangt sterk af van de situatie ter plekke. Bijvoorbeeld: als schuren of garages lager liggen dan straatniveau dan geldt de normering daar niet voor, zoals in de toelichting afdeling 3.1 is aangegeven. Bedrijfshallen zien wij als bedrijfsgebouwen waarvoor de normering over het algemeen wel geldt. Ook daar kunnen zich echter weer uitzonderingen voordoen. Wij wensen de formulering op dit punt daarom niet helemaal “dicht te timmeren”.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting afdeling 3.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om betrokken te worden bij het opnieuw vaststellen van overstromingskansgebieden (in een volgende actualisering van de omgevingsverordening). Indieners zijn het niet eens met herziening van de Groenblauwe landbouwzone (en onderliggende kaarten zoals beekdalen en natte laagten) en een daarvan afgeleide wateroverlastnormering, zonder eerst de mogelijke gevolgen in kaart te brengen.	ZW-3007

Standpunt GS

Ondanks de wijzigingen van diverse POVI-gebiedsbegrenzingen (zoneringen) zijn de wateroverlastnormering en overstromingskansgebieden nu nog niet gewijzigd.

Zoals in de toelichting afdeling 3.1 is aangegeven en zoals indiener zelf ook opmerkt zullen wij samen met betrokken partijen de gevolgen van de wijzigingen van de POVI-gebiedsbegrenzingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld gaan brengen.

Zoals indiener terecht aangeeft zullen daarbij ook de gevolgen van eventuele aanpassingen van de normering en overstromingskansgebieden in kaart moeten worden gebracht. Dit zullen wij dan ook gaan doen alvorens eventuele aanpassingen aan PS voor te stellen. Ook de effecten op de landbouw zullen daarbij worden geanalyseerd. Eventuele aanpassingen van de normering zullen dus gebaseerd zijn op een brede belangenafweging.

De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.

Over het algemeen verwachten wij overigens weinig nadelige gevolgen voor de landbouw van eventuele aanpassingen van de normering aangezien het huidige beschermingsniveau in het veld hierdoor meestal niet zal wijzigen. Dit zal vanzelfsprekend uit de bovengenoemde analyse moeten blijken.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 3.1, als volgt:

Na 'Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van bedoelde wijzigingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht.”. Toevoegen: 'Daarbij zullen ook de gevolgen van eventuele aanpassingen van de normering worden geanalyseerd en zal een brede belangenafweging plaatsvinden alvorens aanpassingen van de normering worden doorgevoerd.'.

Zienswijze over artikel 3.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener heeft geconstateerd dat er geen kaart bij de omschreven omgevingswaarden voor wateroverlast is gepubliceerd. De indiener verzoekt om deze kaart bij te voegen.	ZW-2022

Standpunt GS

Deze kaarten zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet zichtbaar omdat zij niet gewijzigd zijn. De kaarten zijn in de nu geldende Omgevingsverordening wel zichtbaar.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indieners constateren dat de normering (1:25 en 1:100 voor het stedelijk gebied) niet nu met deze wijziging van de OVL wordt aangepast. Zij interpreteren dat dit bij de volgende aanpassing OVL zal zijn en dat dit over 1,5 jaar is. Indieners constateren dat de reden hiervoor is dat vanuit de POVI de begrenzing van het stedelijk gebied is aangepast en dat Provincie Limburg eerst met gemeenten wil kijken wat die aanpassing betekent voor de normering voor wateroverlast.	ZW-2029

Standpunt GS

De constatering van de indieners is grotendeels juist. Wij hebben hierover in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg het volgende vermeld: “samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van de bedoelde wijzigingen (van de POVI gebiedsbegrenzingen) voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht. De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.”. Wij kunnen niet garanderen dat de herziening van de normering bij de volgende aanpassing van de OVL zal worden doorgevoerd en ook niet dat dit over 1,5 jaar is. De herziening van de normering zal een complex proces zijn waarbij veel actoren betrokken moeten worden. Het gaat daarbij niet alleen om een herziening van de normering voor het stedelijk gebied maar ook voor het landelijk gebied. Het kan zijn dat deze herziening nog niet bij de volgende aanpassing van de OVL gereed is maar pas bij een volgende aanpassing. Ons streven is om de herziening van de normering binnen twee jaar in de OVL op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting afdeling 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Bij de zinsnede “Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van bedoelde wijzigingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht” vraagt de indiener: hoe en wanneer?	ZW-2022

Standpunt GS

De herziening van de normering zal een complex proces zijn waarbij veel actoren betrokken moeten worden. Wij zullen dit proces vanaf de zomer van 2026 gaan starten en streven ernaar om dit binnen twee jaar af te ronden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting afdeling 3.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Bij de zinsnede “De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende aanpassing van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.” vraagt de indiener: wanneer is het dan beoogd?	ZW-2022

Standpunt GS

Ons streven is om de herziening van de normering binnen twee jaar in de OVL op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 3.02 Inhoud waterbeheerprogramma

Zienswijze over artikel 3.02 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indieners verzoeken om in het artikel 3.02 Inhoud Waterbeheerprogramma het onderwerp watermolens en watermolenlandschappen op te nemen omdat deze al eeuwenlang een essentieel onderdeel van het watersysteem vormen.	ZW-3011

Standpunt GS

Dit artikel is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Wij zien geen reden om dit artikel nu aan te passen

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.02 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indieners verzoeken om een beschrijving van de inzet en de wijze van inzet van het instrumentarium dat beschikbaar is voor de uitvoering van de in het programma opgenomen maatregelen en doelstellingen, waaronder het instrumentarium van het waterschap zelf en, waar relevant, de inzet en	ZW-3016

afhankelijkheid van instrumenten van andere overheden, zoals gemeenten en Provincie, alsmede afspraken over samenwerking en afstemming daaromtrent op te nemen als onderdeel van lid g. en lid c van artikel 3.02

Standpunt GS

Dit artikel is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Wij zien geen reden om dit artikel nu aan te passen

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.02 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om het thema water weer in water en watersystemen te wijzigen.	ZW-3011

Standpunt GS

Het betreft hier een aanpassing van de labeling binnen het DSO-systeem. De onderdelen die betrekking hebben op het onderwerp water zijn in het DSO gelabeld met de term water, waar dit voorheen met de term watersysteem was gelabeld. Dit heeft geen gevolgen voor de inhoud van de regels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 3.05 Klimaatadaptatie

Zienswijze over artikel 3.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om het risico van hitte (in relatie tot gezondheid en kwetsbaarheid) toe te voegen.

Indiener				
ZW-2010	ZW-2012	ZW-2013	ZW-2035	ZW-3016

Standpunt GS

Het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie definieert vier klimaatthema's: Regionale overstroming, wateroverlast, hitte en droogte.

De thema's overstroming, wateroverlast en droogte worden nu ook meegenomen in de instructieregel klimaatadaptatie. Het thema hitte wordt niet meegenomen, omdat dit voornamelijk een taak van gemeenten is. Hittestress treedt op in sterk versteende gebieden in de bebouwde omgeving. Gemeenten gaan zelf al aan de slag met het vergroenen en stimuleren van minder verharding in de bebouwde omgeving, waarmee dit thema meegenomen wordt in nieuwe ontwikkelingen.

Door steeds warmere zomers en toenemende ziekte als gevolg van hittestress, komt het thema steeds vaker op de voorgrond. Gemeenten vragen nadrukkelijk aan de Provincie om, volgens DPRA, het thema hitte als een van vier klimaatadaptatiethema's op te nemen in eigen beleid.

Wij onderzoeken aankomend jaar of en zo ja op welke manier het thema hittestress meegenomen kan worden in Provinciaal beleid.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om het begrip afwenteling toe te lichten, aangezien dit nieuw is in deze verordening en gevolgen kan hebben voor ontwikkelingen.

Indiener		
ZW-2016	ZW-2027	ZW-2032

Standpunt GS

Afwenteling is het ongevraagd doorschuiven of overdragen van kosten, problemen, belastingen of verantwoordelijkheden naar een andere partijen of volgende generaties. Het woord 'afwenteling' is niet in artikel 3.5 opgenomen. In de toelichting bij het artikel is het genoemd in de context van artikel 3.5, tweede lid, dat bepaalt dat in ieder geval de risico's worden betrokken met betrekking tot wateroverlast, overstroming en droogte. In dit geval gaat het er dus om dat nieuwe ontwikkelingen geen nadelige effecten mogen hebben op andere functies, namelijk de waterafvoerende en waterbergende functie van het watersysteem. Niet afwentelen houdt ook in dat er geen toekomstige nieuwe wateroverlastknelpunten gecreëerd mogen worden.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 3.5 achter 'wordt voorkomen':
Afwenteling is het ongevraagd doorschuiven of overdragen van kosten, problemen, belastingen of verantwoordelijkheden naar een andere partij, generaties of locaties. Daarbij hoort ook dat nieuwe ontwikkelingen geen nadelige effecten mogen hebben op de water afvoerende en waterbergende functie van het watersysteem.

Zienswijze over artikel 3.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om in dit artikel het principe van “geen afwenteling” (in de breedste zin van het woord) op te nemen onder lid 2 risico’s.	ZW-2032

Standpunt GS

In de toelichting in paragraaf 3.2.3 behorende bij artikel 3.5 klimaatadaptatie wordt uitgeschreven wat bedoeld wordt met de term afwenteling en dat in de motivering hierop ingegaan moet worden. Hier wordt aandacht geschonken aan afwenteling in de brede zin van het woord.

Lid 2 van artikel 3.5 gaat in op de risico’s van een veranderend klimaat zoals opgenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (met uitzondering van het thema hitte)

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om in lid 3 een verplichte hantering van de provinciale stresstesten en de Onderlegger water en bodem op te nemen.	ZW-2032

Standpunt GS

In lid 3 staat: Bij de beschrijving wordt gebruik gemaakt van de informatie van gemeentelijke, regionale en landelijke stresstest- en overstromingskaarten. Deze tekst is zo opgenomen, omdat een verplichte hantering van de Onderlegger water en bodem een voortdurende actualisering zou vragen, terwijl een deel van de kaarten in deze viewer (ook) landelijk geactualiseerd worden. Hiertoe wordt de komende tijd de kaartviewer van de Onderlegger water en bodem doorontwikkeld.

Daarnaast worden vanuit de werkregio’s, zoals opgenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, regionale stresstestkaarten ontwikkeld die vaak een hoger detailniveau bevatten dan landelijke of provinciale stresstesten. Bij het verplichten van de kaarten uit de Onderlegger zou relevante informatie uit regionale kaarten, die mogelijk beter aansluiten, verloren gaan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting Paragraaf 3.2.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener

De indiener(s) verzoeken het woord “watertoets” te vervangen door de correcte term onder de Omgevingswet “weging van het waterbelang”	ZW-2032

Standpunt GS

De term watertoets is landelijk vervangen door de term’ weging van het waterbelang’. We zullen de term aanpassen in de toelichting van paragraaf 3.2.3 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 3.5 van ‘~~watertoets’~~ naar ‘weging van het waterbelang’

Zienswijze over artikel 3.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om een provinciaal dekkende kaart voor hittestress op te stellen en te gebruiken als onderlegger voor ruimtelijke afwegingen.	ZW-2013

Standpunt GS

In de onderlegger water en bodem Limburg, die genoemd wordt in de toelichting als een van stresstestkaarten waar gebruik van kan worden gemaakt, staat op pagina 86 een Limburg dekkende kaart met de gevoelstemperaturen op hete zomerdagen. Deze geeft een indicatie van de hittestress verdeeld over de gehele provincie Limburg. Deze kaart wordt ook onderdeel van de digitale onderlegger zoals te vinden via: Onderlegger water en bodem Limburg

Kaarten over (het tegengaan van) hittestress zijn ook terug te vinden in de kaartviewer van de landelijke klimaat-effectatlas.
Een nieuwe Limburg dekkende kaart voor dit thema zal geen nieuwe inzichten verschaffen en om deze reden wordt eerdergenoemde kaart (met gegevens over 2022) als actueel gezien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om ruimte te maken voor klimaatadaptieve voorzieningen zoals wateropvang, druppelirrigatie, agroforestry en erosiebeperkende landschapselementen.	ZW-0365

Standpunt GS

Het artikel ziet op een motivering hoe is omgegaan met de gevolgen van klimaatverandering. De benoemde maatregelen zoals wateropvang, agroforestry en erosiebeperkende landschapselementen hebben allen een positieve werking op de gevolgen voor droogte, wateroverlast en overstroming en passen binnen de huidige instructieregel. Hiermee wordt voldoende ruimte geboden voor deze maatregelen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om bij lid 2 van artikel 3.5 de volgende onderdelen toe te voegen: d. hittestress en thermische belasting in bebouwd gebied; e. gevolgen voor waterkwaliteit en ecologische kwaliteit van watersystemen als gevolg van klimaatverandering.	ZW-3016

Standpunt GS

Lid 2 van artikel 3.5 gaat in op de risico's van een veranderend klimaat zoals opgenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (met uitzondering van het thema hitte). Hitte is primair een thema voor gemeenten, omdat dit zich voornamelijk afspeelt in dicht bebouwde omgevingen in stedelijk gebied.

Aan gemeenten, Provincie en Waterschap is door het Bestuurlijk Regionaal overleg Limburg (BROL) gevraagd om het stroomschema verantwoord omgaan met hemelwater te borgen. Provincie heeft in haar Provinciale Omgevingsvisie aan gemeenten gevraagd om het stroomschema toe te passen. Het stroomschema gaat in op het op een juiste manier verwerken van hemelwater voor behoud van goede waterkwaliteit van oppervlakte- en grondwater. Hiermee wordt waterkwaliteit reeds meegenomen.

Het artikel richt zich op de gevolgen van en voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met betrekking tot wateroverlast, overstroming en droogte. Het artikel is niet gericht op de gevolgen van klimaatverandering an sich op andere functies.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting Paragraaf 3.2.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) geven aan dat bij de motivering nu ook gebruik mag worden gemaakt van lokale stresstesten bij de onderbouwing van nieuwe ontwikkelingen.	ZW-2029

Standpunt GS

De indiener geeft aan dat bij de motivering nu ook lokale stresstesten gebruikt mogen worden bij de onderbouwing. Dat klopt, lid 3 van het artikel geeft weer dat gemeentelijke kaarten gebruikt kunnen worden. Delen van Limburg hebben in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie eigen stresstesten ontwikkeld, deze geven vaak een lokaal en meer gedetailleerd beeld van de problematieken. De kaarten omvatten relevante informatie voor de motivering en kunnen goed gebruikt worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting Paragraaf 3.2.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om de stresstestkaarten niet als bindend te gebruiken, maar voor inzicht.	ZW-2022

Standpunt GS

Bij de onderbouwing van de motivering dient gebruik gemaakt te worden van actuele informatie zoals de stresstestkaarten, zodat juiste uitspraken kunnen worden gedaan over de wateroverlast, droogte en overstromingsproblematiek. Voor het thema overstroming kan gebruik gemaakt worden van de zogenoemde T100 2100 kaart (zoals opgenomen in de Onderlegger) of regionale wateroverlast kaarten (zoals opgesteld door Waterpanel Noord). De kaarten zijn niet bindend, maar bedoeld ter ondersteuning en om inzicht te verschaffen in problematieken rondom wateroverlast, overstroming en droogte.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 3.06 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H5

Zienswijze over Toelichting Paragraaf 3.2.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om het woord “neerslagvoorspellingen” te vervangen door “klimaatverwachtingen”.	ZW-2032

Standpunt GS

Bedoeld is dat er gebruik is gemaakt van de klimaatverwachtingen voor het jaar 2100. De term neerslagvoorspellingen is hier niet op zijn plaats en zal worden vervangen door klimaatverwachtingen

Voorstel aan PS

In de toelichting van paragraaf 3.2.4 de term “~~neerslagvoorspellingen~~” vervangen door “klimaatverwachtingen”.

Zienswijze over Toelichting paragraaf 3.2.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om te verduidelijken dat onder “kinderen jonger dan 12 jaar” naast wonen van deze kinderen ook verblijfsfuncties zoals kinderdagverblijven, opvang, speelzalen etc. bedoeld worden.	ZW-2009

Standpunt GS

In de toelichting staat dat “nieuwe verblijfsfuncties voor niet-zelfredzame personen” niet toegestaan zijn in waterveiligheidszone H5, dit gaat over alle verblijfsfuncties (niet alleen een woonfunctie) waarbij onder andere kinderen onder 12 jaar in deze gebieden verblijven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Toelichting paragraaf 3.2.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om in deze toelichting een duidelijk onderscheid te maken met Afdeling 3.1 (omgevingswaarden wateroverlast), in deze afdeling gaat het over (terugkerende) schade terwijl paragraaf 3.2.4 gaat over onveiligheid voor personen.	ZW-2010

Standpunt GS

In de tekst van de toelichting zullen we kort het verschil aangeven tussen de normering wateroverlast (inspanning voor WL om watersysteem aan te passen) en risico waterveiligheid (Omgaan met risico in de Ruimtelijke Ordening)

Voorstel aan PS

Tekst aan het eind van de toelichting op paragraaf 3.2.4 toevoegen:

'Artikelen 3.6 en 3.7 hebben in eerste instantie betrekking op waterveiligheid; het waterveilig kunnen wonen en verblijven. We vragen aan gemeenten om invulling te geven aan deze instructieregel. Daarnaast vragen we (als gevolg van amendement 211) aan gemeenten om te onderbouwen of en hoe er gebouwd kan worden met een beschermingsniveau van 1:100/jaar. Met een beschermingsniveau van 1:100/jaar wordt bedoeld dat er geen wateroverlast optreedt bij een hoogwatersituatie met kans van 1:100 per jaar (of grotere kans)

In artikel 3.1 van de Omgevingsverordening zijn gebieden met de omgevingswaarde van een gemiddelde overstromingskans aangegeven. Voor deze gebieden geldt voor het waterschap een inspanningsverplichting om aan deze omgevingswaarden te voldoen.'

Zienswijze over artikel 3.6
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om bij waterveiligheidsklasse H5 een onderscheid te maken tussen fluviaal risico (vanuit de beek) en pluviaal risico (neerslag).

Indiener

ZW-2002 ZW-2035

Standpunt GS

De kaart H5 is een kaart waarbij pluviaal en fluviaal is gecombineerd. Daarmee brengen we het risico integraal in beeld. Via de instructieregel dient een gemeente de riscio's en het daarbij zo waterveilig mogelijk wonen en verblijven verder te onderbouwen. Daarbij vraagt zij advies aan waterschap en veiligheidsregio. Bij de verdere onderbouwing en advisering kan gebruik worden gemaakt van de onderliggende kaartlagen van pluviale en fluviale waterstanden en stroomsnelheden. Daarbij kan via andere informatiebronnen (zoals de website van Waterschap Limburg) de waterdiepte en veiligheidsrisico's als losse kaarten bekeken worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.6
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om de invloed van uitgevoerde projecten voor afkoppeling van regenwater te betrekken bij de waterveiligheidsbeoordeling.

Indiener	
ZW-2002	ZW-2035

Standpunt GS

De waterveiligheidsklassen zijn nu als informatieobjecten opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Uitgevoerde projecten (Water in balans, afkoppeling in bebouwd gebied, toekomstig projecten van WRL) kunnen gevolgen hebben voor de lokale situatie. Daarom vraagt de instructieverordening ook om een advies over de actuele lokale situatie, daarbij kan rekening worden gehouden met uitgevoerde projecten.

Bij de volgende actualisering van de POVI en omgevingsverordening zullen we de dan uitgevoerde wijzigingen in het watersysteem zo veel mogelijk meenemen in de modellering.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.6
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om artikel 3.6 te formuleren als:

Artikel 3.6 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H5

1. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg en waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg voorziet niet in een nieuwe functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.

2. Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg en waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg laat een nieuwe woonfunctie en/of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als in de motivering bij het omgevingsplan is onderbouwd, dat is voldaan aan het volgende:

a. De woon- en/of verblijfsrecreatiefunctie is voorbereid op toekomstig klimaat (T100 - 2100)

b. De waterveiligheidsrisico’s zijn teruggebracht tot een verwaarloosbaar niveau.

c. Er wordt niet afgewenteld naar anderen, andere locaties, andere overheden of andere generaties.

d. De inrichting van de planlocatie is hoogwater- en (afstromend) regenwaterbestendig, rekeninghoudend met het klimaat van 2100.

e. Als er sprake is van een ligging in de nabijheid van een beek of in een overstromingsgevoelig beekdal mag de ontwikkeling geen nadelige effecten hebben op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem.

f. Er wordt waterneutraal gebouwd.

3 . In de motivering zoals bedoeld in het tweede lid wordt in ieder geval betrokken:

a. het overstromingsrisico op lokaal niveau, onderzocht met actuele gegevens;

b. de waterdiepte en stroomsnelheid en de combinatie van beide;

c. de snelheid waarmee het water kan stijgen;

d. opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie.

e. de mogelijkheden van vluchtwegen en evacuatie.

4. De motivering zoals bedoeld in het tweede lid wordt ter advisering voorgelegd aan het waterschap. Ook wordt deze ter advisering voorgelegd aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

5. In de motivering zoals bedoeld in het tweede lid wordt beschreven op welke wijze is omgegaan met de in het vierde lid bedoelde adviezen. Als van deze adviezen wordt afgeweken, wordt in de motivering onderbouwd waarom en waarom dat acceptabel is.

Indiener

ZW-2032

Standpunt GS

Mede naar aanleiding van een amendement (amendement 211 inzake waterveilig bouwen in waterveiligheidszone H5) van Provinciale Staten bij de vaststelling van de POVI hebben wij het artikel 3.6 aangepast. Er is nu opgenomen dat gemotiveerd wordt dat de betreffende functies op een beschermingsniveau van 1:100/jaar te brengen zijn.

Ook hebben we aan het artikel toegevoegd dat bij ligging van de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in de nabijheid van een beek gemotiveerd wordt dat dit geen nadelige effecten op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem heeft.

Voorstel aan PS

Het artikel 3.6 van de wijzigingsverordening wordt als volgt gewijzigd:

Tekst toevoegen / verwijderen in artikel 3.6 lid 1

Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg ~~en~~ of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg voorziet niet in een nieuwe functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.

Tekst toevoegen / verwijderen in artikel 3.6 lid 2

Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg ~~en~~ of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg laat een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als het waterschap en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord hebben geadviseerd over het waterveilig kunnen realiseren van de functie en de functie niet tot onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders leidt.

Lid toevoegen als artikel 3.6 lid 3

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid laat een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie in de nabijheid van een beek alleen toe als de functie geen nadelige effecten op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem heeft.

Vernummeren:

- De leden 3 t/m 5 van artikel 3.6 worden vernummerd tot de leden 4 t/m 6

Tekst toevoegen / verwijderen in artikel 3.6 lid 4 onder d

onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie. ;

Tekst toevoegen als artikel 3.6 lid 4 onder e

bij ligging in de nabijheid van een beek, het effect op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem.

Tekst toevoegen / verwijderen in artikel 3.6 lid 6

De motivering bij een omgevingsplan ~~bedoeld in het eerste lid beschrijft de wijze waarop is omgegaan met de adviezen bedoeld in het tweede lid~~. voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg beschrijft:

a. de wijze waarop is omgegaan met de adviezen bedoeld in het tweede lid;.
b. of en hoe de nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie op een beschermingsniveau van 1:100 per jaar te brengen is.

Zienswijze over artikel 3.06 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) stelt een wijziging van Lid 5 voor:	ZW-2017

“Van de in het tweede lid bedoelde adviezen kan slechts worden afgeweken indien in de motivering van het omgevingsplan gemotiveerd wordt aangetoond dat afwijking niet leidt tot een verslechtering van de waterveiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en evacuatie, en nadat hierover opnieuw advies is ingewonnen bij het waterschap en de betrokken veiligheidsregio."

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat de adviezen van het waterschap en van de veiligheidsregio voor de gemeenten zwaarwegend zullen zijn. We gaan er van uit dat de advisering niet alleen uit een eenmalig advies zal bestaan, maar dat dit aanleiding is tot een structureel overleg tussen de betrokken partijen om tot een goed plan te komen. Op basis van de adviezen en de verschillende belangen afwegende zal de gemeenteraad dan tot een besluit over het ruimtelijk plan kunnen komen. Het voorschrijven van een extra adviesronde achten wij niet zinvol.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.06 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) vragen zich af welke “actuele gegevens” bedoeld worden in de zin “het overstromingsrisico op lokaal niveau, onderzocht met actuele gegevens” en geven in overweging mee om te kiezen voor de DPRA-stresstesten.	ZW-2027

Standpunt GS

Bedoeld is dat gebruik wordt gemaakt van zo actueel mogelijke gegevens. Dit zowel voor de lokale situatie, als voor het klimaat. Maatregelen die nu en in de komende jaren genomen zullen worden om wateroverlast en overstromingen te verminderen en te voorkomen zijn nog niet in de huidige H5 kaarten verwerkt. Daarom is het van belang om, op het moment dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling zich voordoet de gevolgen van deze maatregelen en andere veranderingen in de lokale situatie mee te nemen. Ook kunnen in de komende jaren de verwachtingen over de klimaatgevolgen veranderen en tot nieuwe klimaatmodellen leiden. Ook het gebruik van actuele klimaatmodellen is dan van belang. Ten slotte verbeteren de stromingsmodellen ook nog steeds en kan het nodig zijn om lokaal in te zomen met een meer gedetailleerd model.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.6 en 3.7
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken het definiëren van het begrip verblijf in artikelen 3.6 en 3.7.

Indiener

ZW-2028 ZW-2029

Standpunt GS

Met verblijf is bedoeld het langdurig wonen, werken of verblijven in een ruimte of gebouw.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.06
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken de werking van de H5-zones verder toe te lichten voor het bestaand bebouwd gebied. Indieners vragen zich af wat een H-5 aanduiding betekend voor sloop-nieuwbouwsituaties, en toekomstige inbreidingsplannen. Wanneer is er, bijvoorbeeld, sprake van een ‘nieuwe functie’. Ook zijn indieners benieuwd naar de wijze waarop deze regels een provinciaal belang dienen.

Indiener

ZW-2004 ZW-2013

Standpunt GS

De bedoeling van de instructieregel is dat Limburgers zo waterveilig mogelijk wonen. De instructieregel richt zich op nieuwe woonfuncties in ruimtelijke plannen. Daar waar al een functie aanwezig is, zal bij een sloop-nieuwbouw situatie waarschijnlijk geen ruimtelijk plan worden gewijzigd omdat de functie reeds positief ‘bestemd’ was. Overigens zou het daarbij wel verstandig zijn om de nieuwbouw zo waterveilig mogelijk uit te voeren, maar we kunnen hier niet middels de instructieregel in sturen. Daar waar een ruimtelijk plan nodig is om nieuwe woon- en verblijfsrecreatie functie mogelijk te maken is de instructieverordening van toepassing.

Wij vinden zo veilig mogelijk wonen voor de Limburgers, waarbij rekening wordt gehouden met de risico's van het water, zeker na het hoogwater van juli 2021, een provinciaal belang. Daarom hebben we het ook als zodanig benoemd in de POVI.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 3.06 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener stelt dat zelfredzaamheid geen vaststaand gegeven is; ook zelfredzame personen kunnen gedurende de looptijd van een woonfunctie niet-zelfredzaam worden. Verder merkt indiener op dat de uitgangspunten rondom zelfredzaamheid tijdens de behandeling van de POVI via amendementen zijn gewijzigd. Indiener verzoekt daarom artikel 3.6 te heroverwegen danwel aanzienlijk te vereenvoudigen en verduidelijken.	ZW-0826

Standpunt GS

Het amendement dat bij de vaststelling van de POVI is aangenomen richt zich niet op zelfredzaamheid.

De bedoeling van de regel is dat er geen verblijfsfuncties voor niet zelfredzame personen worden gerealiseerd in de waterveiligheidszone H5 en H6. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld verzorgingshuizen, ziekenhuizen, hospices, en voorzieningen voor gehandicapten en jonge kinderen, waarbij het in geval van hoogwater zou kunnen leiden tot moeilijke en gevaarlijke evacuaties hier geen plaats kunnen krijgen.

Dat er ook in gewone woningen mensen ouder worden en bijvoorbeeld slecht ter been kunnen worden is een gegeven, maar van een andere orde dan de vestiging van een verzorgingshuis.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 3.07 Instructieregel wonen en verblijven in waterveiligheidszone H6

Zienswijze over artikel 3.7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om, daar waar reeds een woon- of verblijfsfunctie aanwezig is binnen een H6-zone, uitbreiding van deze functie (via een nieuwe toestemming) wel mogelijk te maken in combinatie met maatregelen om de waterveiligheid te vergroten.	ZW-2009

Standpunt GS

Bestaande woonfuncties, verblijfsrecreatiefunties of functies voor verblijf van niet-zelfredzame personen in waterveiligheidszone H6 worden niet geraakt door de instructieregel van artikel 3.7.

Alleen wanneer middels de wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een woonfunctie of verblijfsfunctie nieuw wordt gevestigd of een bestaande woonfunctie of verblijfsfunctie wordt uitgebreid, is deze instructieregel van toepassing. Gelet op het waterveiligheidsrisico dat er is in waterveiligheidszones H6, zien wij geen aanleiding om tegemoet te komen aan de ingediende zienswijze.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

4. Grondwater

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om voor de rwzi's van het waterschap een algehele uitzonderingsbepaling op te nemen in de Omgevingsverordening Limburg in verband met het behouden en uitbreiden van deze rwzi's binnen gebieden (waaronder stiltegebieden) waarin dat beperkt wordt.	ZW-2032

Standpunt GS

Het verbod om zonder omgevingsvergunning milieubelastende activiteiten genoemd in bijlage V in zoekgebieden drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming te verrichten (artikel 4.67) geldt alleen voor nieuwe milieubelastende activiteiten. Voor milieubelastende activiteiten die op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.67 al legaal aanwezig zijn of waarvoor de vergunningen al zijn verleend, geldt het verbod van artikel 4.67 niet. Dat volgt uit overgangsbepaling artikel 17.6. Op bestaande rwzi's is artikel 4.67 dus niet van toepassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken dat voor de locatie, gebouwen plus bijbehorende gronden, geen beperkingen zullen ontstaan met betrekking tot de grondwater/watersituatie in die zin dat de voor de bedrijfsvoering noodzakelijke wateronttrekkingen ook in de toekomst geborgd zullen blijven. Waar sprake is van voorgestelde wijzigingen in de omgevingsverordening nu of in de toekomst met betrekking tot de watersituatie die tot gevolg zullen hebben dat een wijziging ontstaat met betrekking tot de grondwater/watersituatie, verzet indiener zich daartegen omdat dit ernstige en zeer nadelige gevolgen zal hebben voor de bedrijfsvoering.

Indiener	
ZW-0067	ZW-0378

Standpunt GS

De aanpassing van de regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben geen betrekking op grondwateronttrekkingen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indieners geven aan dat in het door Provinciale Staten vastgestelde waterprogramma 2022-2027 is aangegeven dat het grondwaterbeschermingsbeleid zal worden herzien met als doel om de bescherming van de drinkwatervoorziening te verbeteren. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zou onderdeel gaan uitmaken van deze herziening. Ook is in de brief van GS van 9 juli 2024 aangekondigd dat de Provincie gaat onderzoeken of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen rond Natura 2000 gebieden gereguleerd zou moeten worden. De gemeente X onderschrijft het belang van dit provinciale onderzoek, maar heeft niet kunnen constateren dat er al wijzigingen in de Omgevingsverordening hierover zijn opgenomen. We verzoeken de Provincie om ons te informeren over de stand van zaken van dit onderzoek.	ZW-2016

Standpunt GS

Het onderzoek naar gewasbeschermingsmiddelen rond Natura2000-gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden is momenteel in uitvoering. De resultaten daarvan zullen naar verwachting in de loop van 2027 beschikbaar komen. Op basis daarvan zal worden bezien of aanpassing van regels noodzakelijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) willen graag op korte termijn met de Provincie in gesprek gaan over teksten in de verordening die niet gewijzigd zijn. De teksten hiervan liggen weliswaar nu niet ter visie, maar door ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en voortschrijdende inzichten verdienen die teksten ons inziens toch aanpassing. Het gaat bijvoorbeeld over bufferzones rondom waterwingebieden voor de plaatsing van windturbines, over regelgeving t.a.v. open WKO's, over het actualiseren van de lijst van verboden	ZW-2037

milieubelastende activiteiten (bijlage V van de verordening), over batterij-opslag in waterwingebieden en andere zaken. We zien een uitnodiging voor dit gesprek graag tegemoet.	

Standpunt GS

Graag gaan we met u in gesprek over verbetering van de bescherming van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Via de diverse bestaande bestuurlijke en ambtelijke trajecten zullen we daar invulling aan geven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) geven aan dat het onduidelijk is welke gevolgen de uitbreiding zoekgebied grondwaterbescherming heeft voor ontwikkelgebied glastuinbouw X en locatie Y. Graag tekst verduidelijken wat dit betekent voor de huidige activiteiten en wat dit betekent voor de toekomstige activiteiten. Is in dit gebied verduurzaming op het gebied van energievoorziening nog mogelijk? Blijft voedselproductie onder glas mogelijk? Welke gevolgen heeft dit bij verdere verduurzamingsplannen? Is het logisch dat een zoekgebied grondwaterbescherming valt over een ontwikkelgebied glastuinbouw?	ZW-0362

Standpunt GS

De aanwijzing als zoekgebied grondwaterbescherming heeft geen gevolgen voor de huidige activiteiten van een glastuinbouwbedrijf. Er geldt alleen een vergunningplicht voor de in bijlage V genoemde milieubelastende activiteiten en alleen voor zover die bij inwerkingtreding van deze Wijzigingsverordening nog niet rechtmatig en overeenkomstig de voor de activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of vergund (zie overgangsbepaling artikel 17.6).

Als het zoekgebied op termijn omgezet zou worden naar een grondwaterbeschermingsgebied dan zijn vanaf dat moment de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden van toepassing. Ten aanzien van energievoorziening betekent dit dat er beperkingen zullen gaan gelden voor bodemenergiesystemen zoals open en gesloten bodemenergiesystemen en voor geothermie.

Voedselproductie onder glas blijft mogelijk.

Gezien de drukte in boven- en ondergrond in Limburg is het onvermijdelijk dat gebieden over elkaar vallen. We zijn van mening dat zowel in een zoekgebied als ook in een grondwaterbeschermingsgebied rendabele glastuinbouw mogelijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) willen naar voren brengen dat de verbodsregels voor bouwactiviteiten, waaronder die van geringe schaal in de waterwingebieden te beperkend zijn. Indiener heeft dit eerder opgenomen in de zienswijze die is ingediend in het kader van de Omgevingsvisie Limburg. Er is voor gekozen niets aan te passen aan deze regels in de waterwingebieden. In de door indiener ingebrachte zienswijze op de Omgevingsvisie Limburg is al aangegeven dat het verbod dat is opgenomen voor allerlei activiteiten en initiatieven zeer beperkend is voor de ontwikkelmogelijkheden van deze gebieden met mogelijke gevolgen voor de leefbaarheid en vitaliteit. Kleine initiatieven maatwerk. Wij hebben begrepen dat voor het waterwingebied "X" de mogelijkheid voor het verplaatsen van de waterwinputten en aanpassen van de begrenzing van het waterwingebied wordt onderzocht. De verwachting is echter dat dit enkele jaren gaat duren met mogelijk alle gevolgen van dien. Wij betreuren het dan ook dat in deze niet voldoende is gekeken naar de belangen van de bewoners en ondernemers in dit gebied.	ZW-2017

Standpunt GS

We begrijpen dat het voor de gemeente Y grote impact heeft dat er drie waterwingebieden deels in gebieden met bebouwing liggen. Dit heeft consequenties voor bewoners en ondernemers in die gebieden. Gezien het belang van een betrouwbare openbare drinkwatervoorziening willen we geen concessies aan de regels in waterwingebieden doen. We gaan graag met u in gesprek om te verkennen welke mogelijkheden er wel zijn en of er mogelijkheden zijn om te anticiperen op maatregelen zoals het aanpassen van beschermingsgebiedengebieden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken om de instructieregels omtrent bodemkwaliteit in hoofdstuk 4 OVL aan te scherpen op hoe invulling wordt gegeven aan een goede bodemkwaliteit, als basis voor een toekomstbestendige landbouw, natuur en stedelijke functies.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

De aanpassing van de regels met betrekking tot bodemkwaliteit in hoofdstuk 4 beogen enkel de bescherming van de kwaliteit van het grondwater dat bestemd is voor de openbare drinkwatervoorziening. De regels of de aanpassing daarvan hebben niet tot doel de bodemkwaliteit an sich te verbeteren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om geen beperkingen met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op te nemen. Voor zover de voorgestelde wijzigingen in de Omgevingsverordening Limburg betrekking hebben op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de gronden van mij, dan verzet ik mij daar eveneens tegen. Immers, een wijziging of beperking in de gebruiksmogelijkheden van gewasbeschermingsmiddelen heeft een direct gevolg voor de exploitatiemogelijkheden van mijn gronden.	ZW-0067

Standpunt GS

Welke gewasbeschermingsmiddelen in een grondwaterbeschermingsgebied zijn toegestaan wordt bepaald door de Commissie toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). De begrenzing van de grondwaterbeschermingsgebieden wordt door ons bepaald. De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat geen aanvullende gebruiksverboden voor gewasbeschermingsmiddelen.

Wij zijn van mening dat ook in een grondwaterbeschermingsgebied een rendabele agrarische bedrijfsvoering mogelijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om geen beperkingen in de mogelijkheden met betrekking tot bemesting van zijn gronden te ondervinden. Indiener verzet zich tegen de voorgestelde wijzigingen in de Omgevingsverordening Limburg die betrekking hebben op de mogelijkheden de gronden te bemesten, Immer	ZW-0067

moet het mogelijk blijven de gronden te bemesten om een rendabele exploitatie mogelijk te maken.

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn geen aanpassingen van de regels voor bemesting opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de lijst van milieubelastende activiteiten voor de zoekgebieden grondwaterbescherming en de zoekgebieden drinkwaterwinning nog eens kritisch te bekijken en wellicht een mba en bodemenergiesystemen uit het BAL artikel 3.221 (bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of waterdieren) 3.304 (autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan) eruit te halen.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Wij merken op dat voor de zoekgebieden de mogelijkheid bestaat vergunning te verlenen als duidelijk is dat de activiteit geen bedreiging kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening.

Los daarvan zijn wij voornemens de lijst van milieubelastende activiteiten in bijlage V bij een volgende herziening van de Omgevingsverordening te herijken. Daarbij zal ook bezien worden in hoeverre de door u genoemde activiteiten (nog) een bedreiging vormen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt geen instructieregels op te nemen voor zoekgebieden GWB (grondwaterbeschermingsgebieden), maar om eerst de gevolgen en beperkingen van het vergroten van de grondwaterbeschermingsgebieden in beeld te brengen en dan pas voorstellen te doen om deze te vergroten.	ZW-2029

Standpunt GS

Er zijn geen instructieregels opgenomen die in de zoekgebieden van toepassing zijn. Wij hebben zoekgebieden aangewezen, die middels regels beschermd worden tegen ontwikkelingen die een toekomstige functie als grondwaterbeschermingsgebied in gevaar zou kunnen brengen.

Alvorens we de zoekgebieden bij een volgende aanpassing van de omgevingsverordening zullen omzetten in de functie grondwaterbeschermingsgebied zullen we de impact in beeld brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) geven aan dat moet worden opgepast met de regels m.b.t. bestrijdingsmiddelen binnen grondwaterbeschermingsgebieden. In wwg en gwbg mogen alleen bestrijdingsmiddelen worden toegepast die daarvoor toegelaten zijn via Ctgb (College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Het rijk bepaalt dus welke bestrijdingsmiddelen wel en niet zijn toegestaan. De Provincie gaat dus niet over de soorten bestrijdingsmiddelen, enkel over de begrenzing. Maar… met de (toekomstige) aanpassing van de begrenzing van gwbg bepaalt de Provincie dus wel direct welke bestrijdingsmiddelen waar wel en niet toegestaan zijn. Daar komt bij dat provincies ook strengere regels m.b.t. bestrijdingsmiddelen kan stellen dan dat door de Rijksoverheid is opgenomen in de desbetreffende lijst.	ZW-2029

Standpunt GS

We nemen kennis van uw opmerking.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de Provincie om te onderbouwen waarom in de bestaande waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden geen aanvullende eisen worden gesteld, maar wel nieuwe zoekgebieden voor grondwaterbeschermingsgebieden worden aangewezen.	ZW-2028

Standpunt GS

In het kader van een duurzame drinkwatervoorziening op de lange termijn is het het beste om het gehele gebied intrekgebied te beschermen. Daarom onderzoeken we de gevolgen van het vergroten van de grondwaterbeschermingsgebieden. Het eventueel vergroten van de gebieden is een ander onderdeel van de grondwaterbescherming dan de regels die in de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden gelden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) vinden het zorgvuldig en bestuurlijk wenselijk dat eerst helder wordt waarom het aanpassen van contouren via zoekgebieden voor grondwaterbeschermingsgebieden noodzakelijk en effectiever is dan andere beschikbare instrumenten. In de huidige opzet ontbreekt deze onderbouwing. Ook de gekozen procesvolgorde – waarbij eerst zoekgebieden worden vastgelegd en pas later inhoudelijke kaders en consequenties worden uitgewerkt – past wat ons betreft onvoldoende bij het uitgangspunt van integrale besluitvorming en betekenisvolle participatie binnen de Omgevingswet. Indieners verzoeken de Provincie daarom om de vaststelling van de voorgestelde zoekgebieden aan te houden totdat de noodzaak en effectiviteit voldoende zijn onderbouwd, de gevolgen integraal inzichtelijk zijn gemaakt en hierover het gesprek met gemeenten en andere belanghebbenden heeft plaatsgevonden, zodat hierover een zorgvuldig en evenwichtig besluit kan worden genomen.	ZW-2028

Standpunt GS

Met de zoekgebieden beogen we enkel ontwikkelingen van zware milieubelastende activiteiten tegen te houden die een eventuele aanwijzing als grondwaterbeschermingsgebied zouden frustreren. Juist om een betere onderbouwing van de gevolgen voor alle stakeholders te geven wijzen we nu nog geen grondwaterbeschermingsgebieden aan maar voeren we eerst een impactanalyse uit om de gevolgen in beeld te brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indiener(s) verzoeken de Provincie daarom om de vaststelling van de voorgestelde zoekgebieden aan te houden totdat de noodzaak en effectiviteit voldoende zijn onderbouwd, de gevolgen integraal inzichtelijk zijn gemaakt en hierover overeenstemming is bereikt met gemeenten en andere belanghebbenden. Daarna kan pas een zorgvuldig en evenwichtig besluit worden genomen.

Indiener				
ZW-2004	ZW-2006	ZW-2014	ZW-2018	ZW-2019

Standpunt GS

Met de zoekgebieden beogen we enkel ontwikkelingen van zware milieubelastende activiteiten tegen te houden die een eventuele aanwijzing als grondwaterbeschermingsgebied zouden frustreren. Juist om een betere onderbouwing van de gevolgen voor alle stakeholders te geven wijzen we nu nog geen grondwaterbeschermingsgebieden aan maar voeren we een impactanalyse uit om de gevolgen in beeld te brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.02 Aanwijzing beschermingsgebieden

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners geven aan dat de aangewezen gebieden overlappen met de bestaande waterwingebieden en de grondwaterbeschermingsgebieden. De eigenaar is van mening dat deze overlapping moet worden weggenomen om verwarring te voorkomen.	ZW-0371

Standpunt GS

We zijn van mening dat het weghalen van de overlap niet tot duidelijkere kaarten (of regels) leidt. Als de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt vastgesteld kan het zo zijn dat op een bepaald punt zowel de regels van het grondwaterbeschermingsgebied van toepassing zijn als die van het zoekgebied. In de zoekgebieden is alleen het verbod op de milieubelastende activiteiten uit bijlage V van toepassing. Dit is dezelfde regel die ook geldt in de grondwaterbeschermingsgebieden. In dat geval voegen de regels van het zoekgebied niets toe. Op een locatie waar alleen de regels van het grondwaterbeschermingsgebied of het zoekgebied gelden, is ook duidelijk waaraan moet worden voldaan.

Omdat de bestaande waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden niet veranderen staan deze niet op de kaarten die bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg horen. De regels in deze gebieden blijven gewoon gelden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de verordening aan te passen zodat primaire landbouwgebieden niet gelegen zijn in de zoekgebieden drinkwater.	ZW-0371

Standpunt GS

Op een gebied kunnen meerdere regels van toepassing zijn die met verschillende onderwerpen te maken hebben. Gebieden kunnen elkaar daarom overlappen. Daar waar een zoekgebied drinkwaterwinning overlapt met primair landbouwgebied, gelden zowel de regels voor activiteiten opgenomen in paragraaf 4.3.16 als de instructieregels met betrekking tot het primair landbouwgebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt Provincie Limburg de volgende voorwaarden op te nemen in de verordening 2026: Alvorens de zoekgebieden aan te wijzen dient het drinkwaterbedrijf aan te tonen dat de vergunde winningen maximaal worden benut. Een nieuwe winning vergunnen kan alleen als blijkt dat alle vergunningen maximaal zijn benut.	ZW-0371

Standpunt GS

Bij de verlening van vergunningen wordt altijd gekeken naar nut en noodzaak van de vergunning. Dus ook of er daadwerkelijk behoefte is aan uitbreiding van de vergunde onttrekkingshoeveelheden. Doel van de zoekgebieden is om op de lange termijn nog de mogelijkheid te hebben om een vergunning te verlenen omdat op basis van prognoses van onder meer de ontwikkeling van de bevolking een toekomstige groei van de watervraag wordt voorspeld.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt dat in de Provinciale verordening 2026, een nieuwe winning alleen mogelijk is ten behoeve van de levering van drinkwater t.b.v. de burger.	ZW-0371

Standpunt GS

Op basis van landelijke regelgeving hebben alle waterleidingbedrijven een leveringsplicht. Dat betekent dat iedereen die daarom vraagt drinkwater moet krijgen. Alleen als de landelijke regels hierop worden aangepast bestaat de mogelijkheid om hier binnen de Provincie op te sturen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om in deze verordening, bij het onderdeel zoekgebieden nieuwe drinkwaterwinning, op te nemen dat een vergunde winning welke meer dan 1 jaar uit functie is van rechtswege komt te vervallen.	ZW-0371

Standpunt GS

In welke gevallen het bevoegd gezag een omgevingsvergunning kan intrekken is geregeld in de Omgevingswet.

Opgemerkt wordt dat het drinkwaterbedrijf op dit moment een zeer beperkte vergunde hoeveelheid heeft die niet wordt benut. Daarbij is van belang dat er meer ruimte moet zijn dan daadwerkelijk wordt geleverd om ook in geval van een storing of calamiteit aan de wettelijke verplichting om drinkwater te leveren te kunnen voldoen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener geeft aan dat de procesgang rond het vergroten van de grondwaterbeschermingsgebieden de omgekeerde wereld is. Ze pleit ervoor dat er eerst een impactanalyse plaatsvindt (met een tijdsraming voor het opbouwen van gebiedsdossiers). En op basis hiervan afweging worden gemaakt wat realistische en haalbaar is. Pas daarna aanpassing contour in volgende herziening OVL. Daarnaast is ook niet onderzocht of onderbouwd	ZW-2019

dat een vergroting van de contour de beste/meest effectieve maatregel is afgezet tegen de (ruimtelijke/maatschappelijke/economische) gevolgen. Voor de zoekgebieden gelden de nieuwe regels nu niet, behalve de regel m.b.t. milieubelastende activiteiten volgens bijlage 5. Die geldt bij vaststelling OVL voor alle zoekgebieden. Indiener stelt vast dat niet is onderbouwd of onderzocht dat het aanpassen van de contouren (door middel van het opnemen van zoekgebieden grondwater-beschermingsgebieden) de meest effectieve en doelmatige maatregel is om de beoogde opgave te realiseren. Nu niet is aangetoond dat contouraanpassing noodzakelijk en effectiever is dan andere mogelijke beleidsinstrumenten, voldoet het besluit niet aan het evenredigheidsbeginsel als bedoeld in artikel 3:4, tweede lid, Awb.	

Standpunt GS

Het aanwijzen van zoekgebieden is bedoeld om voldoende tijd te hebben om een impactanalyse uit te voeren. Doel van het instellen van de gebieden is om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventueel toekomstig grondwaterbeschermingsgebied frustreren. Ook andere manieren om het grondwater te beschermen voor toekomstig gebruik worden onderzocht, zoals het aanpassen van regels. Een ander voorbeeld is het opstellen van gebiedsdossiers en het op basis van vrijwilligheid met stakeholders uitvoeren van matregelen ter verbetering of bescherming van de grondwaterkwaliteit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat het vergroten van het zoekgebied grondwaterbeschermingsgebied met een 200-jaarszone voor de bescherming van ons drinkwater op zichzelf een voorstelbare keuze is. Het is voor gemeenten op dit moment echter niet duidelijk welke gevolgen dit heeft. De instructieregels hierover zijn immers nog niet bekend. Het gaat hier bijvoorbeeld over (diepte)infiltratie en milieubelastende activiteiten. Delen van de 200-jaarszone vallen namelijk over enkele landelijke kernen én kleine bedrijventerreinen. Hierin zijn verschillende milieubelastende activiteiten zoals benoemd in bijlage V gelegen. Daarnaast valt een grote boomkwekerij gebied binnen deze zone.	ZW-2019

Standpunt GS

Het aanwijzen van zoekgebieden is bedoeld om voldoende tijd te hebben om een impactanalyse uit te voeren. Doel van het instellen van de gebieden is om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventueel toekomstig grondwaterbeschermingsgebied frustreren.

De regels die in een zoekgebied van toepassing zijn betreffen een verbod op nieuwe (zware) milieubelastende activiteiten zoals die in bijlage V van de provinciale Omgevingsverordening zijn opgenomen. Er gelden in de zoekgebieden geen instructieregels voor gemeenten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener heeft begrip voor de noodzaak van het uitbreiden van de Grondwaterbeschermingsgebieden (GWB). Wij hebben de volledige impact van dit voornemen niet in beeld maar zien wel beperkingen voor ontwikkelingen en ondernemers. Wij wijzen erop dat er in dit zoekgebied wellicht nu al milieubelastende activiteiten plaatsvinden zoals genoemd in bijlage V en ondernemers mogelijk in hun bedrijfsvoering en mogelijke uitbreidingen beperkt zullen worden. Waarom worden niet eerst gevolgen en beperkingen in beeld gebracht waarna vervolgens een voorstel voor grotere GWB gedaan wordt? Wij gaan er in ieder geval ook van uit dat voor die gevallen waarin ondernemers in hun bedrijfsvoering geschaad worden een goede compensatieregeling aan de orde is.	ZW-2019

Standpunt GS

Er geldt in de zoekgebieden alleen een vergunningplicht voor de in bijlage V genoemde milieubelastende activiteiten en alleen voor zover die bij inwerkingtreding van deze Wijzigingsverordening nog niet rechtmatig en overeenkomstig de voor de activiteit op dat tijdstip geldende regels zijn aangevangen of vergund (zie overgangsbepaling artikel 17.6).

Indien er sprake is van onevenredige schade als gevolg van de regels voor de bescherming van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening kan bij de Provincie een schadeclaim worden ingediend.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat naast de aanzienlijke uitbreiding van het grondwaterbeschermingsgebied de regels eveneens aanzienlijk zijn uitgebreid. Op welke wijze is de Provincie voornemens deze te toetsen en te	ZW-2006

handhaven? Wat is de rol van de gemeente hierin? Kan worden verwacht dat de Provincie een actievere rol zal vervullen in het vergunningsproces?

Het is niet onderbouwd dat het aanpassen van de contouren van het zoekgebied voor grondwaterbescherming en waterwingebieden effectief en doelmatig zijn om de beoogde opgave te realiseren. Daardoor voldoet de instructieregel niet aan het evenredigheidsbeginsel van artikel 3:4 lid 2 Awb. De volledige impact van de uitbreiding van het grondwaterbeschermingsgebied is niet in beeld. Er zijn echter wel beperkingen voor ontwikkelingen en ondernemers te verwachten.

Wij wijzen erop dat er in dit zoekgebied nu al milieubelastende activiteiten plaatsvinden zoals genoemd in Bijlage V en ondernemers mogelijk in hun bedrijfsvoering en mogelijke uitbreidingen beperkt zullen worden.

Standpunt GS

De Provincie is bevoegd gezag voor de regels in de Omgevingsverordening Limburg, vergunningverlening, toezicht en handhaving worden door ons uitgevoerd. De gemeente heeft daar geen rol in, tenzij een omgevingsvergunning voor een activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied samen met een activiteit wordt aangevraagd waarvoor het Omgevingsbesluit burgemeester en wethouders als bevoegd gezag aanwijst.

Het aanwijzen van zoekgebieden is bedoeld om voldoende tijd te hebben om een impactanalyse uit te voeren. Doel van het instellen van de gebieden is om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventueel toekomstig grondwaterbeschermingsgebied frustreren. Ook andere manieren om het grondwater te beschermen voor toekomstig gebruik worden onderzocht, zoals het aanpassen van regels. Een ander voorbeeld is het opstellen van gebiedsdossiers en het op basis van vrijwilligheid met stakeholders uitvoeren van maatregelen ter verbetering of bescherming van de grondwaterkwaliteit.

Voor bestaande activiteiten die in een nieuw aan te wijzen gebied komen te liggen is een overgangsregeling van toepassing. Dit houdt in dat bestaande activiteiten door mogen gaan en niet onder het verbod vallen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt artikel 4.2 te heroverwegen danwel eerst een nadere beleidsmatige en bestuurlijke afweging te maken over noodzaak, proportionaliteit, doelmatigheid en kosteneffectiviteit alvorens aanvullende beschermingszones juridisch vast te leggen.	ZW-0826

Standpunt GS

Het aanwijzen van zoekgebieden is bedoeld om voldoende tijd te hebben om een impactanalyse uit te voeren en een goede afweging te kunnen maken. Doel van het instellen van de gebieden is om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventueel toekomstig grondwaterbeschermingsgebied frustreren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om het zoekgebied drinkwaterwinning te beperken vanwege de negatieve effecten op de bedrijfsvoering.

Indiener			
ZW-1565	ZW-1566	ZW-1569	ZW-1570

Standpunt GS

De regels in de zoekgebieden hebben alleen betrekking op een verbod voor nieuwe (zware) milieubelastende activiteiten. Voor bestaande activiteiten in een zoekgebied gelden geen beperkingen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de Provincie om de vaststelling van de voorgestelde zoekgebieden aan te houden totdat de noodzaak en effectiviteit voldoende zijn onderbouwd, de gevolgen integraal inzichtelijk zijn gemaakt en hierover overeenstemming is bereikt met gemeenten en andere belanghebbenden. Daarna kan pas een zorgvuldig en evenwichtig besluit worden genomen.	ZW-2004

Standpunt GS

Het aanwijzen van zoekgebieden is bedoeld om voldoende tijd te hebben om een impactanalyse uit te voeren. Doel van het instellen van de zoekgebieden is om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventueel toekomstig grondwaterbeschermingsgebied frustreren. Ook andere manieren om het grondwater te beschermen voor toekomstig gebruik worden onderzocht, zoals het aanpassen van regels.

Een ander voorbeeld is het opstellen van gebiedsdossiers en het op basis van vrijwilligheid met stakeholders uitvoeren van matregelen ter verbetering of bescherming van de grondwaterkwaliteit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.03 Bebording waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden

Zienswijze over artikel 4.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) geven aan dat door dergelijke zoekgebieden toe te voegen, bestaande bedrijven in het zoekgebied komen te liggen. Dit kan tevens intensieve veehouderijbedrijven betreffen, die op grond van huidige milieuregelgeving (op grond van het Bal) niet vergunningsplichtig zijn (begrenzing van artikel 3.202 Bal). Het toevoegen van de vergunningsplicht leidt tot rechtsonzekerheid, met name omdat het afwegingskader in de verordening ontbreekt. Het is immers nog maar de vraag of dat de vereiste vergunning verleend kan worden. Bestaande bedrijven mogen niet in hun bestaande rechten worden aangetast. Wij verzoeken u dit artikel hierop te verduidelijken c.q. aan te passen met een duidelijk afwegingkader en behoud van bestaande rechten.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051

ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

Er geldt in de zoekgebieden alleen een vergunningplicht voor de in bijlage V genoemde milieubelastende activiteiten en alleen voor zover die bij inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg nog niet rechtmatig en overeenkomstig de voor de activiteit op dat tijdstip geldende regels zijn aangevangen of vergund (zie overgangsbepaling artikel 17.6).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat activiteiten die niet zijn toegestaan in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones nu ook niet zijn toegestaan in zoekgebieden grondwaterbescherming zoals bodemenergiesystemen. Deze afdeling is ook van toepassing op (nieuwe) milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming. Het verzoek is om die lijst van milieubelastende activiteiten nog eens kritisch te bekijken en wellicht een mba uit het BAL artikel 3.221 (bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of waterdieren) 3.304 (autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan) eruit te halen.	ZW-2019

Standpunt GS

In de zoekgebieden zijn alleen nieuwe {zware} milieubelastende activiteiten uit bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg verboden. De overige regels voor waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones zijn in de zoekgebieden niet van toepassing.

We nemen uw verzoek om de lijst met milieubelastende activiteiten uit bijlage V te evalueren ter harte en zullen daar voor een volgende aanpassing van de Omgevingsverordening invulling aan geven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat instructieregels ook voor de zoekgebieden GWB verbindend worden verklaard. Dit betekent beperkingen voor ontwikkelingen, ondernemers en inwoners waarvan wij de impact op dit moment niet kunnen inschatten. Waarom worden niet eerst gevolgen en beperkingen in beeld gebracht waarna vervolgens voorstellen voor grotere GWB gedaan worden?	ZW-2019

Standpunt GS

De instructieregels aan waterschap en gemeenten hebben geen betrekking op de zoekgebieden grondwaterbescherming. Er is dan ook geen sprake van gevolgen of beperkingen van instructieregels voor deze zoekgebieden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om aandacht voor de regels m.b.t. bestrijdingsmiddelen binnen grondwaterbeschermingsgebieden. In Waterwingebieden en Gronwaterbeschermingsgebieden mogen alleen bestrijdingsmiddelen worden toegepast die daarvoor toegelaten zijn via Ctgb (College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Het rijk bepaalt dus welke bestrijdingsmiddelen wel en niet zijn toegestaan. De Provincie gaat dus niet over de soorten bestrijdingsmiddelen, enkel over de begrenzing. Maar… met de (toekomstige) aanpassing van de begrenzing van gwbg bepaalt de	ZW-2019

Provincie dus wel direct welke bestrijdingsmiddelen waar wel en niet toegestaan zijn. Daar komt bij dat provincies ook strengere regels m.b.t. bestrijdingsmiddelen kan stellen dan dat door de Rijksoverheid is opgenomen in de desbetreffende lijst.

Standpunt GS

We nemen kennis van uw opmerking.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.04 Verboden en vergunningplichtige grondwateronttrekkingen

Zienswijze over artikel 4.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken alle uitzonderingen voor vergunningsvrije onttrekkingen ongedaan te maken.	ZW-3002

Standpunt GS

Er zijn geen wijzigingen van artikel 4.4 of voor uitzonderingen voor vergunningsvrije onttrekkingen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen. We nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken artikel 4.4, lid 5 als volgt aan te passen: De waterschapsverordening bepaalt dat het in de boringsvrije zone X dieper dan vijf meter boven NAP verboden is zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken of water te infiltreren als daarbij de kleilaag wordt doorboord. Op verzoek van de Provincie heeft indiener op 16 januari 2025 verzocht om ontheffing van de instructieregel over de boringsvrije zone X. Deze ontheffing is verleend op 1 april 2025. De ontheffing is verleend om vooruitlopend op wijziging van de Omgevingsverordening het onttrekken van grondwater,	ZW-2032

anders dan voor drinkwater, mogelijk te maken dieper dan 5 m boven NAP in de situatie dat de ligging van de afsluitende kleilaag dit mogelijk maakt. De aangekondigde wijziging van deze instructieregel is niet opgenomen in het voorliggende ontwerp. Wij verzoeken u dit alsnog te doen.	

Standpunt GS

De verleende ontheffing van de instructieregel blijft gewoon gelden. Wel of geen wijziging van de instructieregels is daarop niet van invloed. Bij een volgende wijziging van de Omgevingsverordening zal bekeken worden of de instructieregels van afdeling 4.2 aanpassing behoeven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de volgende toevoeging bij lid 4: "Het beleid van de Provincie en de waterschappen is gericht op het op termijn beëindigen van grondwateronttrekkingen in de hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur, met als eindbeeld dat geen nieuwe onttrekkingen van grondwater ten behoeve van gebruiksfuncties worden toegestaan.	ZW-3016

Standpunt GS

Er zijn geen wijzigingen van artikel 4.4 lid 4 over grondwateronttrekkingen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen. We nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.05 Beoordelingsregels wateronttrekkingen

Zienswijze over artikel 4.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken het volgende te wijzigen:	ZW-2032

1. toevoegen informatieobject 'grondwaterafhankelijke natuur'.
2. artikel 4.5 lid 1 onder b luidt: een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij **het** natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.

Standpunt GS

De naam van informatieobject 'bufferzone grondwaterafhankelijke natuur' is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening aangepast in 'hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur'. Dit informatieobject is in Bijlage II opgenomen. Limburg

We zijn het eens met de voorgestelde aanpassing in het tweede punt. Het doel van de regel is dat de put in een bufferzone van een bepaald natuurgebied niet dichter bij dat natuurgebied komt te liggen.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 4.5 lid1 punt b

van:
'een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij ~~een~~ natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.'

naar:
'een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij het natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.'

Zienswijze over artikel 4.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verwacht óók van de Provincie en het waterschap dat uiterst zorgvuldig zal worden omgegaan met een eventueel verbod om water te onttrekken. Er zullen immers teelten zijn die niet meer mogelijk zullen zijn indien het verboden zal worden om water te onttrekken aan de bodem om te beregenen. Cliënt verwacht dan ook een vastlegging in het POVI dat eventuele maatregelen met betrekking tot de watervoorziening niet zullen plaatsvinden zonder toepassing van flankerend beleid in die zin dat nadelige gevolgen van de uitvoering van deze maatregelen voor de landbouwers volledig, integraal zullen worden gecompenseerd door de overheid zonder toepassing van een mogelijk door de overheid te stellen "maatschappelijk risico"	ZW-0378

Standpunt GS

We nemen kennis van uw zienswijze. Deze bevat geen zienswijze op een artikel dat in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is gewijzigd. De hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur zijn ongewijzigd qua kaart en tekst van het artikel. Enkel de naam is gewijzigd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken een vervanging van lid 1: "De waterschapsverordening bepaalt dat de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.4, eerste en derde lid, voor beregening en bevloeiing in de landbouw slechts kan worden verleend indien: a. het totaal vergunde onttrekkingsvolume en de vergunde pompcapaciteit niet toenemen ten opzichte van het op 22 december 2009 bestaande en vergunde niveau, en b. het aantal putten binnen dat volume niet toeneemt, en een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij een natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt."	ZW-3016

Standpunt GS

De aanpassing van lid 1 is puur tekstueel omdat de naam van het kaartvlak is gewijzigd in hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur. Het artikel is inhoudelijk niet gewijzigd.

Daarnaast is de voorgestelde aanpassing niet realistisch omdat voor de legaal aanwezige beregeningsputten in 2009 geen sprake is van een vergund niveau.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken een toevoeging bij lid 4: "Het beleid is gericht op een geleidelijke reductie van grondwateronttrekkingen voor beregening en bevloeiing in de landbouw, waarbij het totaal vergunde onttrekkingsvolume en de pompcapaciteit stapsgewijs worden teruggebracht met als doel een hydrologisch duurzaam grondwatersysteem."	ZW-3016

Standpunt GS

De aanpassing van lid 1 is puur tekstueel omdat de naam van het informatieobject is gewijzigd in hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur (was: bufferzone grondwaterafhankelijke natuur). Het artikel is inhoudelijk niet gewijzigd.

In de zienswijzen en ook anderszins zien wij geen aanleiding voor het toevoegen van extra leden aan artikel 4.5.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.06 Informatieplicht grondwater-onttrekkingen en infiltraties

Zienswijze over artikel 4.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om deze uitzonderingsregel te schrappen. Het ondermijnt de duidelijke intentie om grondwater te beschermen ten gunste van andere onbenoemde en ongedefinieerde belangen. Binnen waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden dienen waterbelangen altijd te prevaleren.	ZW-3002

Standpunt GS

In uw zienswijze verwijst u naar Art 4.6.3 we nemen aan dat u de beoordelingsregel in paragraaf 4.6.3 bedoelt.

We zijn van mening dat onder strikte voorwaarden de veiligheid van het grondwater voor de drinkwatervoorziening kan worden gegarandeerd bij het gebruik van metaalslakken en AVI-bodemas. Daarom kan voor het gebruik van deze stoffen een vergunning onder voorwaarden worden verleend.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.07 Meetverplichting grondwater-onttrekkingen en infiltraties

Zienswijze over artikel 4.7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de volgende toevoeging bij lid 6: "Het dagelijks bestuur draagt zorg voor monitoring en registratie van de cumulatieve effecten van grondwateronttrekkingen, waaronder mede begrepen onttrekkingen waarvoor geen vergunningplicht geldt, voor zover deze relevant zijn voor de beoordeling van de grondwaterbalans, de hydrologische toestand van natuurgebieden en de beschikbaarheid van grondwater voor andere functies." of nog strakker: "Het waterschap stelt een integraal monitoringskader vast waarmee de cumulatieve effecten van alle grondwateronttrekkingen, waaronder ook niet-vergunningsplichtige onttrekkingen, systematisch worden gevolgd en beoordeeld in relatie tot de grondwaterbalans en de staat van grondwaterafhankelijke systemen.".	ZW-3016

Standpunt GS

Artikel 4.7 is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een toevoeging van een lid is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.09 Instructieregel grondwater-verontreiniging

Zienswijze over artikel 4.9 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener geeft aan dat deze regel is gereserveerd, maar vraagt, wat SNG betref, zeker ook invulling inzake vervuiling van het grondwater door o.a. landbouwbestrijdingsmiddelen, PFAS uit bestrijdingsmiddelen en industrie, maar ook indien toegestaan het gebruik van ‘duurzaam’ hergebruik van schadelijk afval.	ZW-3002

Standpunt GS

Artikel 4.9 is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een verdere invulling van dit artikel is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.10 Gevaarlijke stoffen

Zienswijze over artikel 4.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om de volgende toevoeging: "Het is verboden zonder omgevingsvergunning gewasbeschermingsmiddelen, biociden of andere bestrijdingsmiddelen toe te passen in een grondwaterbeschermingsgebied indien uit representatieve metingen in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied blijkt dat voor één of meer van deze Afdeling 4.3 Regels bij acstoffen de daarvoor geldende milieukwaliteitsnormen, drempelwaarden of signaleringswaarden voor grondwater worden overschreden of dreigen te worden overschreden."	ZW-3016

Standpunt GS

Artikel 4.10 is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een toevoeging van een tekst aan dit artikel is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken bij 4.3 de toevoeging van gebruik bestrijdingsmiddelen als activiteit.	ZW-3016

Standpunt GS

Artikel 4.10 is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een toevoeging van een tekst aan dit artikel is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.12 Aanwijzing vergunningvrije gevallen

Zienswijze over artikel 4.12 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat voor een goed inzicht in dat gebruik van het grondwater het in het kader van de drinkwatervoorziening van essentieel belang is dat de bevoegde overheid een compleet beeld heef van en beheer over alle ontrekkingen aan de grondwaterreserves, zeker in het licht van klimaatverandering, toenemende dreiging van zakkend grondwaterpeil en drinkwaterschaarste. Een vergunningsverplichtng is geen verbod, maar het geef de overheid inzicht in de actuele ontrekkingen, en geef de mogelijkheid om in te grijpen als zich daar een noodzaak voor aandient. De indiener vraagt daarom alle uitzonderingen voor vergunningsvrije ontrekkingen ongedaan te maken.	ZW-3002

Standpunt GS

De aanpassing in Artikel 4.12 betreft slechts een wijziging van de naam van het informatieobject 'bufferzone grondwaterafhankelijke natuur' in 'hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur'. De aanpassing heeft geen betrekking op het aanpassen van onttrekkingen die wel of niet vergunningsvrij zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.27 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen in grondwater-beschermingsgebieden

Zienswijze over artikel 4.27 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken het bepaalde in artikel 4.27, lid 3 als volgt te formuleren: Het eerste lid en het tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.	ZW-2032

Standpunt GS

We zijn het met indiener eens dat wijziging van lid 3 van artikel 4.27 de bedoeling van deze bepaling verduidelijkt en passen de tekst van lid 3 aan.

In artikel 4.29 lid 2 staat dezelfde tekst voor toepassing van grond en baggerspecie in waterwingebieden. We passen de tekst van lid 2 op dezelfde wijze aan.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 4.27, lid 3

van:

'Het eerste lid en tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud.'

naar:

'Het eerste lid en tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.'

Tekst wijzigen in artikel 4.29, lid 2

van:

'Het eerste lid is niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud.'

naar:

'Het eerste lid is niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.'

Zienswijze over artikel 4.27 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan dat een extra vergunningplicht onnodig bezwarend lijkt. Indien de Provinciale vergunning moet worden aangevraagd, is het op basis van de beoordelingsregel voor de omgevingsvergunning onduidelijk hoe dit getoetst wordt en welke bewijsmiddelen aangeleverd moeten worden door aanvrager.	ZW-2016

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat de bescherming van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening van dusdanig groot belang is dat specifieke eisen aan het hergebruik van

grond of baggerspecie in deze gebieden terecht is. De kwaliteit van grond of baggerspecie kan worden getoetst door middel van kwaliteitscertificaten die een aanvrager indient.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.27 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners merken opdat het betreffende artikel aangeeft dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning grond of baggerspecie toe te passen in een grondwaterbeschermingsgebied. Het artikel zegt niets over (organische) meststoffen t.b.v. bodemverbetering. De vraag is of deze bepalingen ook gelden voor het aanbrengen van organische mest en/of bodemverbeteringen?

Indiener	
ZW-2019	ZW-2029

Standpunt GS

Het betreffende artikel heeft geen betrekking op het aanbrengen van organische mest en/of bodemverbeteringen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.29 Kwaliteit grond en baggerspecie in waterwingebieden

Zienswijze over artikel 4.29 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de aanduiding “lagere kwaliteit” bij de toepassing van grond of baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden te vervangen door de aanduiding “slechtere kwaliteit”. Het lijkt te gaan om een meer heldere omschrijving. Het wordt echter niet inzichtelijk gemaakt of dit ook nog een inhoudelijke wijziging met juridische consequenties zou kunnen betekenen. Vooral omdat in lid 1 van artikel 29 over de kwaliteit van grond en baggerspecie in waterwingebieden de aanduiding "lagere kwaliteit” is blijven staan. WML verzoekt eenduidig woordgebruik te hanteren.	ZW-2037

Standpunt GS

Het gebruik van de term ‘slechter’ in plaats van ‘lager’ heeft geen juridische consequenties. Het betreft een tekstuele verduidelijking.

Het niet aanpassen van de term 'lagere’ in lid 1 in artikel 29 is een omissie van ons. We zullen dit in lid 1 van artikel 4.29 aanpassen.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 4.29 lid 1

van:

‘De grond of baggerspecie die wordt toegepast in een waterwingebied heeft geen ~~lagere~~ kwaliteit heeft dan de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.’

naar

‘De grond of baggerspecie die wordt toegepast in een waterwingebied heeft geen slechtere kwaliteit dan de kwaliteitsklasse landbouw/natuur’

Artikel 4.36 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 4.36, 4.37 lid 5d en 7, artikel 4.3 lid 5d en artikel 4.39 lid 6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken: In de hierboven aangegeven artikelen zijn er extra regels toegevoegd specifiek voor de activiteit “bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten”. In de tabel op de pagina’s 110 en 111 van de toelichting zijn de regels voor deze activiteit in een overzicht geplaatst. Zo is een bodemonderzoek voor een bouwactiviteit vergunningplichtig in waterwingebied en meldingsplichtig met toepassing van algemene regels in grondwaterbeschermingsgebied en de boringsvrije zones X en Y. In deze toelichting is geen inhoudelijke onderbouwing terug te vinden over de toevoeging van deze regels. Indiener verzoekt deze toevoeging te verduidelijken en een inhoudelijke onderbouwing toe te voegen.	ZW-2037

Standpunt GS

Volgens de bestaande regels in de Omgevingsverordening Limburg is er geen beperking voor het sonderen door de kleilaag in de boringsvrije zone Y. We zijn van mening dat enkel de

daadwerkelijk noodzakelijke sonderingen uitgevoerd moeten kunnen worden. Daaronder verstaan we de sonderingen die op basis van wettelijke verplichtingen moeten worden uitgevoerd.

De inhoudelijke onderbouwing van de wijziging is dat we het aantal doorboringen van de kleilaag door sonderingen willen minimaliseren. Door te eisen dat alleen de sonderingen door de kleilaag worden uitgevoerd die wettelijk verplicht zijn blijft het mogelijk bouwwerken te realiseren in de boringsvrije zone terwijl tegelijkertijd het aantal doorboringen zo klein mogelijk blijft. Alleen conform de bouwvoorschriften noodzakelijke sonderingen mogen worden uitgevoerd

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in de toelichting bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, onder de kop 'Aanpassingen artikel 4.37, 4.38 en 4.39 sonderingen' na de bestaande tekst: 'Doel van het beperken van de sonderingen door de kleilaag tot de sonderingen die wettelijk verplicht zijn, is het aantal doorboringen van de kleilaag door sonderingen te minimaliseren zonder het onmogelijk te maken nog bouwwerken te realiseren in de boringsvrije zone.'

Artikel 4.37 Aanwijzing verboden gevallen waterwingebied en Roerdalslenk

Zienswijze over artikel 4.37 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken op basis van voorgenoemde overwegingen om verduidelijking van artikel 4.37, derde lid. Wij vragen u ook om de (ingrijpende) effecten op rundveebedrijven ter overweging te nemen bij de mogelijke vaststelling.	ZW-0381

Standpunt GS

Artikel 4.37 lid 3 is niet gewijzigd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Ten aanzien van activiteiten in het waterwingebied die de beschermende werking van de slecht doorlatende werking kunnen aantasten het volgende: het waterwingebied is het gebied rond de pompputten waaruit het grondwater voor de drinkwatervoorziening wordt gewonnen. Daar zijn ingrepen in de ondergrond potentieel zeer gevaarlijk omdat de zuiverende werking van de bodem kan worden aangetast.
Welke activiteiten niet kunnen worden toegestaan hangt af van de opbouw van de ondergrond in het betreffende waterwingebied en de beoogde activiteit. Met andere woorden het is maatwerk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.37 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken De passage "...met uitzondering van bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten." te verduidelijken. (artikel 4.37 lid 5d).

Indiener			
ZW-2020	ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

We zullen de toelichting bij artikel 4.37 aanvullen met de volgende tekst: 'Met bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten bedoelen we de wettelijk verplichte geotechnische onderzoeken van de ondergrond ten behoeve van bouwprojecten. Het gaat dan om het bepalen van de draagkracht van de ondergrond om een adequate fundering te kunnen ontwerpen.'

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen na de tabel in de toelichting behorende bij paragraaf 4.3.6: 'Met 'bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten', zoals opgenomen in artikel 4.37, vijfde lid, onder d en artikel 4.38, vijfde lid, onder d, bedoelen we de wettelijk verplichte geotechnische onderzoeken van de ondergrond ten behoeve van bouwprojecten. Het gaat dan om het bepalen van de draagkracht van de ondergrond om een adequate fundering te kunnen ontwerpen.'

Artikel 4.42 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Zienswijze over artikel 4.42 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om voor afvloeiend hemelwater dat op of in de bodem wordt gebracht via buffers en/of andere werken, die in het kader van wateroverlast door het waterschap worden of zijn gerealiseerd, een uitzondering van de vergunningplicht op te nemen in artikel 4.42.	ZW-2032

Standpunt GS

Een buffer of ander werk waarin water tijdelijk wordt opgevangen en waaruit water in de bodem infiltreert is vergelijkbaar met een wadi. Het maakt voor het effect op de grondwaterkwaliteit geen

verschil of het doel van het werk is tijdelijk bufferen tegen wateroverlast en infiltreren of alleen infiltreren. Wij zijn van mening dat er geen reden is om een uitzondering te maken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken: het voorgenoemde artikel resulteert er door haar formulering in dat elke wijziging van verhard oppervlak, anders dan één woning, tot een omgevingsvergunningplicht zou leiden. Echter is het bij agrarische bedrijven, in tegenstelling tot woninglocaties, relatief veelvoorkomend dat er wijzigingen in het verhard oppervlak plaatsvinden, zij het voor vernieuwing van stallen, uitbreiding van voeropslagen of voor andere uitbreidings- of verduurzamingsactiviteiten. Derhalve wordt de vergunningplicht in artikel 4.42, eerste lid, als onevenredig beperkend ervaren voor opdrachtgever.	ZW-0381

Standpunt GS

Het doel van het verbod in Artikel 4.42 is het beschermen van de kwaliteit van het grondwater door het rechtstreeks in de bodem brengen van water zonder zuivering. Deze zuivering kan zijn een behandeling van het water om stoffen uit het infiltrerende water te halen of een bodempassage. Dat heeft immers ook een zuiverende werking. Als het afstromend hemelwater na doorsijpeling door de bodem of de ondergrond in het grondwater kan komen is dan ook geen vergunning nodig.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indieners verzoekt: In de regels is toegevoegd dat het in waterwingebied mogelijk is om zonder omgevingsvergunning afvloeiend hemelwater na bodempassage in het grondwater te brengen als dat afkomstig is van één woning. Indiener mist de onderbouwing voor de vrijstelling, die aan één woning is toegekend. In de toelichting wordt bovendien niet verwezen naar het stroomschema “verantwoord omgaan met hemelwater”. Dit stroomschema is o.a. door de Provincie Limburg opgesteld. In het Bestuurlijk Regio Overleg Limburg zijn er	ZW-2037

vervolgens met de deelnemende partijen afspraken gemaakt over de uitrol en de toepassing ervan. Indiener verzoekt in de toelichting naar dit stroomschema te verwijzen. Verontreiniging door bijvoorbeeld uitlogende bouwmaterialen moet in de beschermingsgebieden voorkomen worden.	

Standpunt GS

Beoogd wordt grootschalig afkoppelen in waterwingebied te voorkomen omdat het een bedreiging vormt voor de zuiverende werking van de ondergrond voor micro-organismen. Door geforceerd op één plek grotere hoeveelheden water in de bodem te infiltreren kunnen kortsluitstromen ontstaan met als gevolg kortere stroombanen naar de pompputten en daarmee het risico dat de zuiverende werking van de bodempassage voor micro-organismen niet goed functioneert. Voor afstromend hemelwater van kleine oppervlakken, zoals één woning, is dit risico niet aanwezig. Daarnaast is het afstromen van regenwater van daken of verhardingen niet te voorkomen en is een verbod daarop niet realistisch.

Het stroomschema ‘Verantwoord omgaan met hemelwater’ is geen onderdeel van de regelgeving zoals die in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen. Een verwijzing is niet aan de orde. Dat laat onverlet dat wij nog steeds achter het stroomschema staan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) geven aan dat met betrekking tot nieuwe regels (die algemeen geldend zijn) is bepaald dat diepte infiltratie vanuit afkoppelen niet meer toegestaan is zonder bodemparagraaf. Dus bij bijvoorbeeld afkoppelen van woningen maar ook van bedrijven(terreinen), moet dit altijd met bodemparagraaf worden onderbouwd. Dit geldt dus voor gwbg, nog niet voor de zoekgebieden (maar straks bij de volgende aanpassing van der OVL als het zoekgebied gwbg wordt, wel). Tevens geldt dit ook voor al het stedelijk gebied als dit gelegen is binnen nu een zoekgebied en straks dus een gwbg	ZW-2029

Standpunt GS

We nemen kennis van uw zienswijze die geen aanleiding geeft tot aanpassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken: voor het op of in de bodem te brengen geldt dus ook voor afvloeiend hemelwater is voor waterwingebieden wel een uitzondering op het verbod opgenomen als het hemelwater afkomstig is van een woning, Geldt het alleen voor woningen of ook voor andere bouwwerken?

Indiener	
ZW-2019	ZW-2029

Standpunt GS

Naar aanleiding van deze zienswijzepunten willen we toevoegen dat de uitzondering ook geldt voor bouwwerken met een totale dakoppervlakte van maximaal 200 m2.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen Artikel 4.42:
'Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te brengen in een waterwingebied, met uitzondering van afvloeiend hemelwater dat afkomstig is van een bouwwerk met een totale dakoppervlakte van maximaal 200 m2 of van één woning en dat alleen na doorsijpeling door de bodem of de ondergrond in het grondwater kan komen.'

Zienswijze over artikel 4.42 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om in de verordening en/of toelichting te verduidelijken welke regels gelden voor het infiltreren van afvloeiend hemelwater binnen zoekgebieden grondwaterbescherming en welke gevolgen dit heeft voor ruimtelijke ontwikkelingen, afkoppelprojecten en inbreidings- of uitbreidingslocaties. Daarbij wordt verzocht om voldoende ruimte te behouden voor zorgvuldig ontworpen infiltratievoorzieningen, waaronder diepte-infiltratie waar dit lokaal de voorkeur heeft en waar dit grondwaterbescherming niet schaadt.	ZW-2013

Standpunt GS

In de zoekgebieden gelden vanuit de Omgevingsverordening geen regels voor afkoppelen. Het is naar onze mening niet zinvol om in een toelichting aan te geven welke regels in een gebied niet van toepassing zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om helder te omschrijven wat de consequenties zijn voor afkoppelprojecten in bestaand en nieuw stedelijk gebied voor zover zowel de huidige grondwaterbeschermingsgebieden als de zoekgebieden.	ZW-2028

Standpunt GS

In de zoekgebieden gelden vanuit de Omgevingsverordening Limburg geen regels voor afkoppelen. De regels die van toepassing zijn in een grondwaterbeschermingsgebied staan in paragraaf 4.3.7 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. In het kort betekent het dat afgekoppeld regenwater in de ondergrond moet worden gebracht nadat een bodempassage heeft plaatsgevonden. Deze moet zorgen dat verontreinigende stoffen uit het afgekoppelde water worden verwijderd voordat het in de ondergrond terecht komt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) geven aan dat artikel 4.42 onvoldoende duidelijk is over de toepassing op bestaande IBA-voorzieningen in gebieden die recent zijn aangewezen of vergroot als grondwaterbeschermingsgebied. Wij verzoeken expliciet te verduidelijken of bestaande IBA’s onder vergunningplicht vallen of onder overgangsrecht worden gebracht, om uitvoeringsonzekerheid en disproportionele aanpassingsverplichtingen te voorkomen.	ZW-2004

Standpunt GS

Er zijn geen grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen of vergroot, er zijn wel zoekgebieden aangewezen In de zoekgebieden zijn geen regels voor IBA's in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen. Een overgangsrecht is dan ook niet van toepassing.

Mochten er in de toekomst zinvol worden geacht wel regels voor IBA's in grondwaterbeschermingsgebieden of zoekgebieden op te nemen zullen we daarover vroegtijdig alle (potentiële) stakeholders bij betrekken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.42 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) vragen of de Provincie beschikt over een overzicht van de bestaande overstorten? Graag wordt bevestigd dat deze gehandhaafd blijven en kunnen blijven worden gebruikt. Indien dat niet het geval is zou dit kunnen leiden tot problemen bij toekomstige ontwikkelingen en bestaande bouw.	ZW-2006

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn geen wijzigingen van de regels voor overstorten opgenomen. We merken op dat er in de huidige Omgevingsverordening geen regels voor overstorten in waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden zijn opgenomen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor overstorten, zij hebben een overzicht van de overstorten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.43 Beoordelingsregel en omgevingsvergunning

Zienswijze over artikel 4.43 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt: In de regels is toegevoegd dat het in waterwingebied mogelijk is om zonder omgevingsvergunning afvloeiend hemelwater na bodempassage in het grondwater te brengen als dat afkomstig is van één woning. Indiener mist de onderbouwing voor de vrijstelling, die aan één woning is toegekend. In de toelichting wordt bovendien niet verwezen naar het stroomschema “verantwoord omgaan met hemelwater”. Dit stroomschema is o.a. door de Provincie Limburg opgesteld. In het Bestuurlijk Regio Overleg Limburg zijn er vervolgens met de deelnemende partijen afspraken gemaakt over de uitrol en de toepassing ervan.	ZW-2037

Indiener verzoekt in de toelichting naar dit stroomschema te verwijzen. Verontreiniging door bijvoorbeeld uitlogende bouwmaterialen moet in de beschermingsgebieden voorkomen worden.

Standpunt GS

Beoogd wordt grootschalig afkoppelen in waterwingebied te voorkomen omdat het een bedreiging vormt voor de zuiverende werking van de ondergrond voor microbiologie. Door geforceerd op één plek grotere hoeveelheden water in de bodem te infiltreren kunnen kortsluitstromen ontstaan met als gevolg kortere stroombanen naar de pompputten. Voor afstromend hemelwater van kleine oppervlakken, zoals één woning, is dit risico niet aanwezig. Daarnaast is het afstromen van regenwater van daken of verhardingen niet te voorkomen en is een verbod daarop niet realistisch.

Het stroomschema ‘Verantwoord omgaan met hemelwater’ is geen onderdeel van de regelgeving zoals die in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen. Een verwijzing is niet aan de orde. Dat laat onverlet dat wij nog steeds achter het stroomschema staan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.43 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken: In artikel 4.43 is een beoordelingsregel voor de omgevingsvergunning gewijzigd. De hiervoor bedoelde omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico’s voor de kwaliteit van het grondwater. In de toelichting bij dit artikel wordt gesteld dat het noodzakelijk is dat het infiltrerend water een voldoende zuivering ondergaat. Echter is ons niet duidelijk of dit ook geldt voor het afvoeren van afvloeiend hemelwater naar oppervlaktewater.	ZW-0381

Standpunt GS

De regels in hoofdstuk 4 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben betrekking op het beschermen van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Regels voor oppervlaktewater maken hier geen deel van uit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.43	**Indiener**

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	
De indiener(s) verzoeken: Ik verzoek u daarom artikel 4.43 te verduidelijken danwel de uitzondering eveneens van toepassing te verklaren op reguliere bedrijfsgebouwen en agrarische opstallen.	ZW-0826

Standpunt GS

Beoogd wordt grootschalig afkoppelen in waterwingebied te voorkomen omdat het een bedreiging vormt voor de zuiverende werking van de ondergrond voor microbiologie. Door geforceerd op één plek grotere hoeveelheden water in de bodem te infiltreren kunnen kortsluitstromen ontstaan met als gevolg kortere stroombanen naar de pompputten. Voor afstromend hemelwater van kleine oppervlakken, zoals één woning, is dit risico niet aanwezig. Omdat bedrijfsgebouwen en agrarische opstallen grote dakoppervlakken kunnen hebben willen we deze gebouwen onder het verbod laten vallen. Bedrijfsgebouwen en agrarische opstallen blijven onder het verbod vallen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.46 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

Zienswijze over artikel 4.46 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken een algemeen verbod op het bouwen in waterwingebied (behoudens voor bouwwerken ten dienste van de waterwinning) achten wij in sommige voorkomende gevallen te strikt/ onrechtvaardig.	ZW-2009

Standpunt GS

De artikelen over Bouwwerken in waterwingebied, inclusief artikel 4.46, is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.48 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Zienswijze over artikel 4.48 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indieners hebben twijfels over de handhaafbaarheid van het verbod op de aanleg van wegen parkeerplaatsen of ander terrein dat openstaat voor gemotoriseerd verkeer. Met name als het gaat om private terreinen. Graag het betreffende artikel schrappen of inperken, met name de toelichting over de private parkeerplaatsen.	ZW-2022

Standpunt GS

Doel van de aanvulling van de toelichting bij dit artikel over parkeerplaatsen is duidelijkheid verschaffen wat we onder een parkeerplaats verstaan. De regels in het artikel zelf voor parkeerplaatsen zijn niet gewijzigd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.48 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indieners geven aan dat artikel 4.48 leidt tot onzekerheid over de regels voor parkeerplaatsen in grondwaterbeschermings- en waterwingebieden. Wij verzoeken om expliciete verduidelijking van het vergunningsregime, de positie van bestaande parkeerplaatsen en de toepassing van overgangsrecht, zodat gemeenten niet worden geconfronteerd met disproportionele beheer- en aanpassingsopgaven.	ZW-2004

Standpunt GS

We merken op dat voor wat betreft artikel 4.48 alleen de toelichting is aangepast. Daarin is duidelijker omschreven wat we onder een parkeerplaats verstaan. De regels die gelden voor parkeerplaatsen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden wijzigen niet. Overgangsrecht is dan ook niet van toepassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.57 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 4.57 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om de volgende toevoeging: "In waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden worden bij het op of in de bodem brengen van meststoffen, alsmede bij vergelijkbare milieubelastende werking, de activiteiten zodanig uitgevoerd dat verslechtering van de grondwaterkwaliteit wordt voorkomen. Indien uit representatieve monitoring van het grondwater in het betreffende gebied blijkt dat sprake is van overschrijding of dreigende overschrijding van milieukwaliteitsnormen, signaleringswaarden of andere voor de bescherming van grondwater vastgestelde drempelwaarden voor nutriënten of nitraat, worden aanvullende beperkingen gesteld aan het gebruik van meststoffen en andere stoffen als bedoeld in het eerste lid. Bij de toepassing van artikel 4.57 en 4.58 wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de bescherming van de grondwaterkwaliteit prevaleert boven landbouwkundige gebruiksruimte, indien niet kan worden aangetoond dat geen verslechtering van het grondwatersysteem optreedt.	ZW-3016

Standpunt GS

De artikelen 4.57 en 4.58 in paragraaf 4.3.12 over meststoffen zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een toevoeging is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.58 Perioden voor meststoffen

Zienswijze over artikel 4.58 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken tekst te schrappen. De uitrijperioden van meststoffen zijn landelijk.	ZW-0026

Door een provinciale kop met regionaal onderscheid op landelijk beleid te plaatsen, ontstaat er onnodige verwarring over welke wetgeving van toepassing is. Dit is in de toekomst onuitvoerbaar en niet controleerbaar.

Standpunt GS

De artikelen 4.57 en 4.58 in paragraaf 4.3.12 over meststoffen zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een wijziging is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.58 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de huidige uitrijperiode in stand te houden, gezien deze het beste aansluit bij de goede landbouwpraktijk. De voorgestelde tekst van artikel 4:58 dient dus niet te worden doorgevoerd.	ZW-0380

Standpunt GS

De artikelen 4.57 en 4.58 in paragraaf 4.3.12 over meststoffen zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een wijziging is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.58 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) geven aan dat artikel 4.58 bepaalt vervolgens dat artikel 4.1187, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) niet van toepassing is op het op of in de bodem brengen van vaste mest in een waterwingebied. Dit resulteert erin dat er voor onderhavige bedrijfslocatie en bijbehorende gronden in de periode 1 september tot en met 31 januari geen vaste mest op of in de bodem mag worden gebracht. Dit is een zeer ingrijpende beperking voor een rundveehouderij welke grasgronden in haar bezit heeft. Het uitrijden van vaste mest op de gronden is namelijk een integraal onderdeel van de standaardexploitatie van een grondgebonden veehouderij.	ZW-0381

Standpunt GS

De artikelen 4.57 en 4.58 in paragraaf 4.3.12 over meststoffen zijn in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een wijziging is dan ook niet aan de orde.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.61 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 4.61 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken: 1. Het Ontwerp bevat in strijd met het CMP en het evenredigheidsbeginsel een verbod op de toepassing van AVI-bodemassen. Indiener verzoekt u om af te zien van de vaststelling van paragraaf 4.3.14 van het Ontwerp. 2. Voor zover dat nog niet is gebeurd, verzoekt indiener om het Ontwerp alsnog volgens de procedure van het CMP ter beoordeling aan de Minister van IenW voor te leggen.	ZW-0023

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat het verbod op het gebruik van AVI-bodemas en metaalslakken niet in strijd is met het CMP. Met onze regelgeving beogen we aanvullend op de generieke bescherming van het grondwater specifiek voor de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden extra bescherming te garanderen. Dat is immers ook het doel van de betreffende gebieden om aanvullend op het generiek beschermingsniveau aanvullende bescherming te bieden vanwege het zwaarwegende belang van de openbare drinkwatervoorziening, waarvoor de Omgevingswet expliciet een verantwoordelijkheid bij de provincies legt.

Het verbod in artikel 4.61 en de mogelijkheid om hiervoor een vergunning te verlenen beoogt dat bij het toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken in een waterwin – of grondwaterbeschermingsgebied bepaalde maatregelen worden getroffen om het risico op verontreiniging van het grondwater zo klein mogelijk te maken. Er is dus geen sprake van een absoluut verbod, Indien nut en noodzaak van het gebruik worden aangetoond en er voldoende voorzorgsmaatregelen worden genomen kunnen de genoemde stoffen worden toegepast.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.61 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) stellen dat Artikel 4.61 onvoldoende duidelijk is. Uit de toelichting bij artikel 4.61 blijkt dat het verbod ziet op AVI-bodemas en metaalslakken. Indiener verzoekt dit expliciet te beperken tot nieuwe toepassingen en bestaande werken uit te zonderen, dan wel overgangsrecht op te nemen, om disproportionele kosten en uitvoeringsproblemen te voorkomen. Graag ook artikel 4.62 hiermee aanvullen.	ZW-2004

Standpunt GS

De regels over het gebruik van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg. Voor toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg gelden de beperkingen niet. We zullen dit in de toelichting verduidelijken.

Het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken in infrastructurele werken in waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden valt op grond van de nu geldende Omgevingsverordening al onder de vergunningplicht voor aanleg of wijziging van infrastructurele werken, opgenomen in artikel 4.48. Aan hoofdstuk 17 voegen wij een overgangsbepaling toe op grond waarvan de vergunningplicht voor het toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken, niet geldt als de vergunning voor aanleg of wijziging van het infrastructurele werk als bedoeld in artikel 4.48 is aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 4.61:
‘De regels voor het op of in de bodem toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg. Toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg vallen niet onder deze regels.'

Na artikel 17.5 wordt – onder vernummering van de artikelen 17.6 t/m 17.13 tot de artikelen 17.7 t/m 17.14 - een nieuw artikel 17.6 ingevoegd, luidend als volgt:

'Artikel 17.6 Overgangsbepaling grondwater: bouwstoffen
Artikel 4.62 is niet van toepassing op het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied, als dat plaatsvindt ten behoeve van het aanleggen of veranderen van infrastructuur als bedoeld in artikel 4.47 en de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.48 voor die infrastructuur is aangevraagd voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.62.'

Artikel 4.62 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Zienswijze over artikel 4.62 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken overgangsrecht op te nemen voor de aanwijzing van grondwater- of drinkwaterbeschermingsgebieden ten behoeve van lopende projecten voor dijkversterking, waterretentie- en beekherstelprojecten en rwzi's. Het overgangsrecht zou als volgt kunnen worden geformuleerd: 'Indien, op het moment van de aanwijzing van een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied, voor een dijkversterkings-, waterretentie- of beekherstelproject, of project in het kader van een rwzi van het waterschap reeds een ontwerpprojectbesluit of ontwerp-watervergunning is vastgesteld, is voor het betreffende project geen aanvullende vergunning voor werkzaamheden binnen een grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied vereist.' .	ZW-2032

Standpunt GS

De regels over het gebruik van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg. Voor toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg gelden de beperkingen niet. We zullen dit in de toelichting verduidelijken. Het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken in infrastructurele werken in waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden valt op grond van de nu geldende Omgevingsverordening al onder de vergunningplicht voor aanleg of wijziging van infrastructurele werken, opgenomen in artikel 4.48. Aan hoofdstuk 17 voegen wij een overgangsbepaling toe op grond waarvan de vergunningplicht voor het toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken, niet geldt als de vergunning voor aanleg of wijziging van het infrastructurele werk als bedoeld in artikel 4.48 is aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 4.61:
‘De regels voor het op of in de bodem toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening. Toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening vallen niet onder deze regels.'

Na artikel 17.5 wordt – onder vernummering van de artikelen 17.6 t/m 17.13 tot de artikelen 17.7 t/m 17.14 - een nieuw artikel 17.6 ingevoegd, luidend als volgt:

'Artikel 17.6 Overgangsbepaling grondwater: bouwstoffen

Artikel 4.62 is niet van toepassing op het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied, als dat plaatsvindt ten behoeve van het aanleggen of veranderen van infrastructuur als bedoeld in artikel 4.47 en de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.48 voor die infrastructuur is aangevraagd voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.62.'

Zienswijze over artikel 4.62 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken Het Ontwerp bevat in strijd met het CMP en het evenredigheidsbeginsel een verbod op de toepassing van AVI-bodemassen. Indiener verzoekt u om af te zien van de vaststelling van paragraaf 4.3.14 van het Ontwerp.	ZW-0023

Standpunt GS

Zie Beantwoording Artikel 4.61

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.62 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken: Artikel 4.62 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen Het is verboden om zonder omgevingsvergunning AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem toe te passen in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Indiener is van mening dat dit een goede toevoeging is en belangrijk om te behouden.	ZW-3016

Standpunt GS

Wij nemen kennis van uw zienswijze.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.62 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken.

Het voorstel is om, naast staalslakken en AVI-bodemassen, ook een verbod (tenzij vergunning) voor toepassingen van immobilisaten binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden op te nemen.

Indiener		
ZW-2018	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Een dergelijke uitbreiding van de bouwstoffen die onder het verbod vallen van Paragraaf 4.3.14 is dermate substantieel dat we dat niet op basis van een zienswijze in de nu geldende Omgevingsverordening aan kunnen passen. Bij een komende aanpassing van de regels zullen we de zinvolheid van het toevoegen van immobilisaten meenemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.62 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken Artikel 4.61 is onvoldoende duidelijk. Uit de toelichting bij artikel 4.61 blijkt dat het verbod ziet op AVI-bodemas en metaalslakken. Wij verzoeken dit expliciet te beperken tot nieuwe toepassingen en bestaande werken uit te zonderen, dan wel overgangsrecht op te nemen, om disproportionele kosten en uitvoeringsproblemen te voorkomen. Graag ook artikel 4.62 hiermee aanvullen.	ZW-2004

Standpunt GS

De regels over het gebruik van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg. Voor toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg gelden de beperkingen niet. We zullen dit in de toelichting verduidelijken.

Het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken in infrastructurele werken in waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden valt op grond van de nu geldende Omgevingsverordening al onder de vergunningplicht voor aanleg of wijziging van infrastructurele werken, opgenomen in artikel 4.48. Aan hoofdstuk 17 voegen wij een overgangsbepaling toe op grond waarvan de vergunningplicht voor het toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken, niet geldt als de vergunning voor aanleg of wijziging van het infrastructurele werk als bedoeld in artikel 4.48 is aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 4.61:
‘De regels voor het op of in de bodem toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening. Toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening vallen niet onder deze regels.'

Na artikel 17.5 wordt – onder vernummering van de artikelen 17.6 t/m 17.13 tot de artikelen 17.7 t/m 17.14 - een nieuw artikel 17.6 ingevoegd, luidend als volgt:

'Artikel 17.6 Overgangsbepaling grondwater: bouwstoffen
Artikel 4.62 is niet van toepassing op het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied, als dat plaatsvindt ten behoeve van het aanleggen of veranderen van infrastructuur als bedoeld in artikel 4.47 en de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.48 voor die infrastructuur is aangevraagd voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.62.'

Artikel 4.63 Beoordelingsregel

Zienswijze over artikel 4.63 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De Indiener verzoekt om af te zien van de vaststelling van paragraaf 4.3.14 van het Ontwerp omdat het Ontwerp in strijd met het CMP en het evenredigheidsbeginsel een verbod op de toepassing van AVI-bodemassen bevat.	ZW-0023

Standpunt GS

Zie beantwoording Artikel 4.61

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.63 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken .... Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de in dit artikel genoemde bouwstoffen toe te passen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. De Omgevingsvergunning kan worden	ZW-2037

verleend als er sprake is van een groot openbaar belang en de aanvrager heeft aangetoond, dat er geen reëel alternatief beschikbaar is. In lid c wordt vervolgens vermeld dat er bij toepassing maatregelen worden getroffen om emissie van nader genoemde bouwstoffen naar bodem en grondwater volledig te voorkomen. Dat kan door in ieder geval afdichting, monitoring en een saneringsplan. In de onderbouwing van een vergunningsaanvraag moet de aanvrager die garantie kunnen toelichten. Indiener wil benadrukken dat de toetsing van deze onderbouwing/garantie er op gericht moet zijn om uitspoeling naar het grondwater en bodem te allen tijde te voorkomen.	

Standpunt GS

Wij nemen kennis van uw zienswijze en zullen bij het toetsen van een vergunningaanvraag voor het toepassen van bodemas of metaalslakken in een waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied nadrukkelijk bewaken dat de grondwaterkwaliteit niet verslechterd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.66 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 4.66 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners geven aan dat in de zoekgebieden drinkwaterwinning of zoekgebieden grondwaterbescherming het verboden is om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, die is opgenomen in bijlage V. Indiener stelt dat in de provinciale omgevingsvisie is aangegeven, dat, behalve het verbod om zonder omgevingsvergunning mba's uit te voeren, in de zoekgebieden drinkwaterwinning nog aanvullende voorwaarden worden "voorzien". Indiener stelt dat de Provincie benoemt dat bodemenergiesystemen of aardwarmtewinningen ongewenst zijn. Bodemenergiesystemen worden beschouwd als mba's maar zijn in bijlage V niet opgenomen. Daarmee vallen ze niet onder het verbod om zonder omgevingsvergunning te worden aangelegd in genoemde zoekgebieden. Indiener verzoekt de Provincie om de regels hierop aan te passen. Indiener stelt dat aardwarmtewinningen worden beschouwd als mijnbouwwerk. Een mijnbouwwerk maakt wel onderdeel uit van bijlage V en	ZW-2037

valt dus wel onder de vergunningplicht in de zoekgebieden. Ook wordt in de provinciale omgevingsvisie gesteld, dat er met betrekking tot andere grondwatervragers een extra afweging dient plaats te vinden in de zoekgebieden drinkwaterwinning. Deze aanvullende afweging ten aanzien van andere grondwatervragers in de zoekgebieden is in de regels echter niet terug te vinden. Indiener stelt dat een motiveringsplicht, zoals ook in andere regels aan de orde is, zou hiervoor een geschikt instrument kunnen zijn.

Standpunt GS

In paragraaf 6.6.7 van de Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven dat bodemenergiesystemen of aardwarmtewinning in de zoekgebieden ongewenst zijn. In waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden is dat zeker het geval. Voor de zoekgebieden zijn deze activiteiten in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet opgenomen als verboden activiteit.

Voor de zoekgebieden drinkwaterbescherming (de 200-jaarszone rond de bestaande grondwaterbeschermingsgebieden in Noord en Midden-Limburg) vormen de open bodemenergiesystemen geen probleem omdat eventueel wegstromend warm of koud water na meer dan 25 jaar reistijd de natuurlijke temperatuur van het grondwater zal hebben. Daarmee vormt het geen bedreiging voor de openbare drinkwatervoorziening. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt voor de temperatuur hetzelfde als voor open bodemenergiesystemen. Het eventueel in de bodem terecht komen van verontreinigende stoffen als gevolg van het lekken van circulatievloeistof vormt wel een bedreiging.
Gezien het beperkte risico en het beperkte aantal locaties waar op korte termijn een gesloten bodemenergiesysteem wordt gerealiseerd achten we dit een acceptabel risico.

In de zoekgebieden drinkwaterwinning (plateau X en plateau Y) geldt hetzelfde als voor de zoekgebieden drinkwaterbescherming. Alleen is niet op voorhand zeker dat een bodemenergiesysteem op voldoende reistijd van de toekomstige onttrekking ligt zodat het water de natuurlijke temperatuur kan aannemen. Dit risico wordt voor deze beide gebieden gering geacht omdat er weinig bouwactiviteiten zijn in het buitengebied.

Een aardwarmtewinning is, zoals u terecht opmerkt, een milieubelastende activiteit die in bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen (artikel 3.320 (aanleg/exploitatie mijnbouwwerk). Echter de opsporing van aardwarmte valt niet onder deze omschrijving. Gezien de beperkte risico’s van de opsporing van aardwarmte achten we dat risico voor de zoekgebieden acceptabel.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.66 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener geeft aan dat paragraaf 4.3.16 gaat over milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwater en zoekgebieden grondwaterbescherming. Het uitbreidingsgebied beslaat echter ook dorpskernen en kleine bedrijventerreinen. Het is indiener niet duidelijk welke consequenties dit heeft voor de bedrijven die daar gevestigd zijn. Ook de gevolgen voor ontwikkelingen van de dorpen zijn indiener niet duidelijk.	ZW-2029

Standpunt GS

Er geldt in de zoekgebieden alleen een vergunningplicht voor de in bijlage V genoemde milieubelastende activiteiten en alleen voor zover die bij inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg nog niet rechtmatig en overeenkomstig de voor de activiteit op dat tijdstip geldende regels zijn aangevangen of vergund (zie overgangsbepaling artikel 17.6).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.66 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners geven aan dat deze paragraaf van toepassing is op milieubelastende activiteiten in zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming. Indieners verzoeken om die lijst van milieubelastende activiteiten nog eens kritisch te bekijken en wellicht een mba uit het BAL artikel 3.221 (bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of waterdieren) en 3.304 (autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan) eruit te halen.

Indiener		
ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Bij een herziening van het grondwaterbeschermingsbeleid en de -regels zullen we evalueren of de lijst van verboden milieubelastende activiteiten aanpassing behoeft. Mede op grond van aanpassingen in het Besluit kwaliteit leefomgeving waarnaar in bijlage V wordt verwezen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.67 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Zienswijze over artikel 4.67 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken overgangsrecht op te nemen voor de aanwijzing van grondwater- of drinkwaterbeschermingsgebieden ten behoeve van lopende projecten voor dijkversterking, waterretentie- en beekherstelprojecten en rwzi's. Het overgangsrecht zou als volgt kunnen worden geformuleerd: 'Indien, op het moment van de aanwijzing van een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied, voor een dijkversterkings-, waterretentie- of beekherstelproject, of project in het kader van een rwzi van het waterschap reeds een ontwerpprojectbesluit of ontwerp-watervergunning is vastgesteld, is voor het betreffende project geen aanvullende vergunning voor werkzaamheden binnen grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied vereist.'	ZW-2032

Standpunt GS

Bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben wij in artikel 17.6 een overgangsbepaling opgenomen voor het verbod in artikel 4.67. In de zienswijze van indiener noch anderszins zien wij aanleiding om een andersluidende overgangsbepaling op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.67 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Het voorgenoemde artikel roept bij de indieners enkele vragen op. Zo is ten eerste niet voldoende duidelijk welke omgevingsvergunning benodigd is op basis van het artikel. Wordt hier verwezen naar de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit? In bijlage V wordt verwezen naar artikel 3.200 (intensieve veehouderij) van het Bal – echter reikt artikel 3.200 verder dan de intensieve veehouderij en omvat deze ook het houden van landbouwhuisdieren, waaronder ook begrepen de grondgebonden rundveehouderij. Rundveehouderijen kunnen echter volstaan met een milieumelding. Daarnaast is niet duidelijk wanneer de vergunningplicht geldt. Is dit voor elke veehouderij van toepassing na inwerkingtreding van de	ZW-0381

verordening of enkel wanneer er een wijziging plaats vindt ten opzichte van de bestaande situatie?

Naar onzes inziens is er in artikel 4.67, op basis van voorgenoemde overwegingen, niet voldoende rekening gehouden met de rundveehouderij en resulteert de formulering van dit artikel voor onbedoelde onwerkbaarheden. Wij verzoeken dan ook een verduidelijking van dit artikel en een borging van de belangen van de meldingplichtige rundveehouderij.

Standpunt GS

Er is een vergunning nodig van de Provincie in het kader van de Omgevingsverordening. De verwijzing naar het Bal is enkel bedoeld als omschrijving van de betreffende milieubelastende activiteit.

Er is alleen een vergunning nodig als een nieuwe milieubelastende activiteit wordt gestart. Bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben wij in artikel 17.6 een overgangsbepaling opgenomen voor het verbod in artikel 4.67. In de zienswijze van indiener noch anderszins zien wij aanleiding om een andersluidende overgangsbepaling op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.67 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de tekst van artikel 4.67 te wijzigen als volgt: ‘Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een zoekgebied drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming een milieubelastende activiteit te verrichten die is opgenomen in bijlage V, als de activiteit nog niet werd verricht bij inwerkingtreding van deze verordening.’	ZW-3007

Standpunt GS

Bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben wij in artikel 17.6 een overgangsbepaling opgenomen voor het verbod in artikel 4.67. In de zienswijze van indiener noch anderszins zien wij aanleiding om een andersluidende overgangsbepaling op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.67 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners geven aan dat ze dit lezen als een generiek verbod binnen de hierboven genoemden gebieden. Hoe ziet u dit? Als u dat ziet als een verbod behoudens hoge uitzondering, dan geldt des te dringender ons verzoek bij artikel 4.66 […kritisch bekijken mba's en wellicht een aantal verwijderen…]

Indiener		
ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

We zien dit als een verbod waarvoor een vergunning kan worden verleend voor de genoemde milieubelastende activiteiten die in bijlage V zijn opgenomen als duidelijk is dat de betreffende activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 4.68 Beoordelingsregel omgevingsvergunning

Zienswijze over artikel 4.68 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken de tekst van artikel 4.68 te wijzigen als volgt: De omgevingsvergunning wordt verleend tenzij sprake is (blijkend uit onderzoek) van een significante toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater.	ZW-3007

Standpunt GS

Ten aanzien van de bescherming van het grondwater voor de drinkwatervoorziening hanteren wij het voorzorgprincipe. Dat wil zeggen dat in geval van twijfel er gekozen wordt voor het grondwaterbelang. Alleen als aangetoond is dat een activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater kan een vergunning worden verleend. Dit komt niet overeen met de door u voorgestelde aanpak.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 4.68 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) stellen dat de omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als de activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater. Indieners vragen een verduidelijking hoe een initiatiefnemer dan zou kunnen komen tot een vergunbare aanvraag.

Indiener			
ZW-2018	ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Een vergunbare aanvraag moet in ieder geval een onderbouwing geven waarom de beoogde activiteit niet kan leiden tot een toename van de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater. Deze onderbouwing is afhankelijk van de activiteit en de locatie waar de activiteit wordt uitgevoerd. In een vooroverleg met onze vergunningverleners kan worden toegelicht hoe in een specifiek geval gekomen kan worden tot een vergunbare aanvraag.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

5. Gesloten stortplaatsen

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken een bevestiging dat de geldende omgevingsvergunning voor een zonnestroompark op groeve X niet wordt aangepast op grond van de wijzigingen in de Omgevingsverordening.	ZW-1154

Standpunt GS

Voor activiteiten die op een gesloten stortplaats worden uitgevoerd is een vergunning op grond van de Omgevingsverordening nodig. Voor de gesloten stortplaats groeve X beschikt indiener over een geldende omgevingsvergunning voor een zonnestroompark. De wijzingen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg leiden niet tot aanpassingen van de geldende vergunning. Bij een nieuwe activiteit gelden uiteraard de regels van de nu geldende Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om in de toelichting explicieter op te nemen dat het ontbreken van een locatie in hoofdstuk 5 niet betekent dat er geen milieuhygiënische en planologische beperkingen kunnen gelden bij voormalige stortplaatsen. Voor dergelijke locaties blijven gemeentelijke regels en bevoegdheden bepalend. Ook in gemeente X zijn nog voormalige stortplaatsen aanwezig, welke niet worden beheerd door Bodemzorg Limburg. De indieners vragen zich af waarom deze niet zijn opgenomen en waarom alleen specifieke stortplaatsen zijn opgenomen.	ZW-2029

Standpunt GS

Hoofdstuk 5 Gesloten stortplaatsen is van toepassing op de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog gestort is. Deze bepaling heeft te maken met het nazorgregime uit de Wet milieubeheer. Om te voorkomen dat gesloten stortplaatsen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken, worden (eeuwigdurende) nazorgmaatregelen genomen. Deze mogen niet worden belemmerd of aangetast. De Omgevingswet geeft expliciet aan dat indien de Provincie Limburg voor deze gesloten stortplaatsen een vergunningplicht voor een activiteit op een gesloten stortplaats wenselijk acht, zij dat zelf in de omgevingsverordening dient te regelen. De bevoegdheid om een vergunningplicht in te voeren voor een milieubelastende activiteit is geregeld in artikel 2.15, tweede lid, aanhef en onder c, van het Bal. De bevoegdheid voor het stellen van regels voor gesloten stortplaatsen, genoemd in de Omgevingsverordening, ligt bij de Provincie Limburg.

De zogenaamde operationele stortplaatsen, genoemd in hoofdstuk 5, artikel 5.1, onderscheiden zich van voormalige stortplaatsen, die vallen onder het project Nazorg Voormalige stortplaatsen (NAVOS). De stortplaatsen waar indiener aan refereert zijn voormalige stortplaatsen, waarop de nazorgregeling voor gesloten stortplaatsen van – in het bijzonder titel 8.3 van – de Wet milieubeheer niet van toepassing is. Deze stortplaatsen vallen onder de Omgevingswet voor het onderdeel bodembescherming. Dit geldt ook voor de stortplaatsen die beheerd worden door Bodemzorg Limburg. Hoofdstuk 5 geldt niet voor deze categorie stortplaatsen. Indiener heeft gelijk dat er voor deze voormalige stortplaatsen ook milieuhygiënische en planologische beperkingen kunnen gelden. Voor dergelijke locaties blijven gemeentelijke regels en bevoegdheden bepalend. Voorgesteld wordt om deze verduidelijking in de toelichting op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 5.1 (na de bestaande tekst): ‘Voor stortplaatsen die niet worden genoemd in hoofdstuk 5 gelden de regels uit de Omgevingsverordening niet. Dat betekent niet dat er geen milieuhygiënische en planologische beperkingen kunnen gelden bij voormalige stortplaatsen. Voor dergelijke locaties blijven gemeentelijke regels en bevoegdheden bepalend.’

Zienswijze over hoofdstuk 5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken een definitie van een ‘ernstige verontreiniging’ op te nemen in de omgevingsverordening om te bepalen wie bevoegd gezag is mocht de verontreiniging zich ooit buiten de stortplaats verspreiden.	ZW-2029

Standpunt GS

Hoofdstuk 5 Gesloten stortplaatsen geeft aan dat er een vergunningplicht geldt voor alle activiteiten in, op, onder of boven een gesloten stortplaats die niet plaatsvinden ter uitvoering van het voor de stortplaats geldende nazorgplan en waarvoor de Provincie Limburg geen opdracht heeft gegeven.

Het nemen van maatregelen in geval van een verontreiniging bij een gesloten stortplaats is geregeld in de Wet milieubeheer en wordt beschreven in het voor de gesloten stortplaats geldende nazorgplan. Dit is een activiteit in het kader van de uitvoering van de nazorg en zal derhalve niet worden opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Mogelijk kan deze definitie van een ‘ernstige verontreiniging’ wel worden opgenomen in het nazorgplan van de betreffende stortplaatsen, genoemd in hoofdstuk 5.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 5.05 Beoordelingregel omgevingsverunning

Zienswijze over artikel 5.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de belangen van gezondheid en veiligheid nader uit te werken op welke wijze omgevingsvergunningen voor gesloten stortplaatsen, specifiek voor stortplaats X, worden beoordeeld aan de hand van gezondheid en veiligheid voor omwonenden in verband met de voorgenomen woningbouw.

Indiener	
ZW-0024	ZW-1623

Standpunt GS

Stortplaats X is momenteel een actieve stortplaats. Dat betekent dat deze niet onder de regels van de provinciale Omgevingsverordening Limburg (OVL) voor gesloten stortplaatsen valt. Die regels gaan pas gelden als een stortplaats officieel als “gesloten” is verklaard. Deze situatie wordt voor stortplaats X de komende 30 jaar niet verwacht.

Voor de huidige activiteiten op stortplaats X, zoals het storten en beheren van afval, is een ‘omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten’ (onder deelactiviteit Milieu van de Omgevingswet) verplicht. Bij deze vergunning wordt getoetst aan landelijke en regionale milieuregels, met specifieke aandacht voor milieueffecten en de belangen van gezondheid en veiligheid van omwonenden.

Na formele sluiting van een stortplaats komt deze onder het ‘nazorgregime’ en gelden de OVL-regels voor gesloten stortplaatsen. Deze regels zijn er vooral op gericht om de getroffen nazorgmaatregelen te beschermen, zoals de bovenafdichting, het bodem- en waterbeheer, en het functioneren van het stortgassysteem.

Dit is noodzakelijk om risico’s voor veiligheid en gezondheid structureel te blijven minimaliseren op de lange termijn, ook voor toekomstige activiteiten (zoals mogelijk medegebruik van het terrein).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

6. Geluid

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om te duiden hoe de Provincie de handhaving van al deze artikelen voor zich ziet.	ZW-2004

Standpunt GS

De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat zowel instructieregels als direct werkende regels. Instructieregels moeten door gemeenten worden opgenomen in hun omgevingsplan en worden gehandhaafd door de gemeenten bij vergunningverlening en toezicht. Voor direct werkende regels is de Provincie zelf het bevoegd gezag; de Provincie houdt hier toezicht op en handhaaft waar nodig.

Het provinciale beleid voor toezicht en handhaving is vastgelegd in de Uitvoerings- en handhavingsstrategie Provincie Limburg 2024. Ieder jaar wordt dit uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). In het programma voor 2026 is opgenomen dat fysieke controles bij direct werkende regels ten aanzien van stiltegebieden in principe plaatsvinden naar aanleiding van meldingen of handhavingsverzoeken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 6.02 Kernkwaliteiten stiltegebieden

Zienswijze over artikel 6.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om de bepalingen in het eerste lid onder c van de huidige verordening te behouden. Zij zijn van mening dat deze onmisbaar zijn voor het tegengaan van geluidsoverlast van nieuwe, niet gebiedseigen lawaaibronnen. Zo ook de verwijzing naar het “standstill” principe in de huidige bijlage VI.	ZW-3002

Standpunt GS

Ten aanzien van de kernkwaliteiten onder b en c in de nu geldende verordening is gekozen voor een verkorte formulering om discussie omtrent termen ‘verstoring’, ‘behoud’ en ‘gebiedseigen’ weg te nemen. Van belang voor de zienswijze is dat wat met c werd beoogd, in de wijzigingsverordening gehandhaafd is, namelijk de denkrichting over behoud van stilte/ standstill in de huidige bijlage VI. In de denkrichting zijn maximale geluidbijdragen vermeld, welke nu prominent terugkomen in de geluidsregels in artikel 6.3. Behoud van stilte/ standstill is zo nog steeds geborgd zonder het te hoeven benoemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 6.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om (stellen voor om) onder a) het woord ‘geluidgevoelige’ bij fauna weg te laten en onder punt b) op te nemen dat er naast een richtwaarde ook een grenswaarde van toepassing is.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Fauna kan meer hinder ondervinden, zoals van kunstlicht of vervuiling, dan hoofdstuk 6 reguleert. Daarom is het duidelijker om het woord 'geluidgevoelige’ te handhaven. In punt b wordt de richtwaarde uit de Provinciale Omgevingsvisie doorgelegd. Een grenswaarde is in de visie niet opgenomen en derhalve niet in dit artikel vermeld.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 6.03 Instructieregels kernkwaliteiten stiltegebieden

Zienswijze over afdeling 6.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indiener verzoekt om uitsluitsel in hoeverre bij de verdere aanscherping van de regels in een stiltegebied rekening is gehouden met onderhoud van bestaande niet-agrarische bedrijven, i.c. een kampeerterrein.	ZW-0503

Standpunt GS

Zoals in de toelichting bij artikel 6.5, tweede lid, onder b is omschreven valt ‘het uitoefenen van gangbare werkzaamheden voor [...] beheer van het gebied of daarin aanwezige bouwwerken, en het ten behoeve daarvan gebruiken van lawaaiige toestellen, [...] buiten het toepassingsbereik.’ Regulier onderhoud van een kampeerterrein wordt daarmee niet beperkt door de regels in afdeling 6.3 en is op dit punt ook niet aangepast.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over afdeling 6.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om het artikel uit te breiden met 1) een maximaal toegestane piekwaarde (LAmax) en eventnormen zodat de 24uur waarden beter worden bescherm tegen piek events en 2) het toegestane aantal geluidsgebeurtenissen per dag en per jaar ter voorkoming van verstoring van fauna en rustbeleving. Op deze wijze zou het artikel beter aansluiten bij onderdelen later over omgevingsvergunning waarin het maximaal aantal momenten/ jaar wordt vastgesteld.	ZW-3016

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn de geluidwaarden uit de huidige bijlage VI van de verordening overgenomen. De instructieregels zijn beperkend voor het type activiteiten dat (gedurende langere tijd) een relevante bijdrage levert aan verstoring van de rust en stilte. Indirect zijn daarmee ook bepaalde vormen van piekgeluiden uitgesloten, namelijk de piekgeluiden van type activiteiten die op voorhand onverenigbaar worden geacht met stiltegebieden. Voor het type activiteiten dat op grond van de instructieregels nog wel is toegelaten of waarvoor in incidentele gevallen een vergunning kan worden verleend, legt de geluidnormering in LAeq24h beperkingen op aan de hoogte en duur van de geluidbijdrage. Een extra geluidnorm voor pieken vinden wij daarom niet nodig.

Incidentele activiteiten zijn bewust voorbehouden aan afdeling 6.3. Het voorkomen of beperken van een incidentele activiteit onder artikel 6.7 eerste lid achten wij sterker dan het opnemen van een maximaal aantal momenten in artikel 6.3. Daar waar een incidentele activiteit logischerwijs gekoppeld is aan een bedrijf, m.n. horecabedrijf, bevat het tweede lid aanvullende vereisten.

Bedenk dat maximering van het aantal geluidsgebeurtenissen per dag of per jaar ook beperkend kan zijn voor een eenmalige activiteit als natuurontwikkeling, waarvoor onlangs op grond van artikel 6.6 enkele omgevingsvergunningen voor een langere periode zijn afgegeven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over afdeling 6.3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken om een handreiking of voorbeeldregels vanuit de Provincie Limburg om vorm te geven aan de benodigde gebruiksregels in het eerst lid onder e.

Indiener

ZW-2020 ZW-2029

Standpunt GS

Graag wijzen wij u op het gestelde in de toelichting op het betreffende artikel in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, alsook de voorbeelden in de toelichting op artikel 5.71 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over afdeling 6.2
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken te verduidelijken dat activiteiten onder 6.2 pas zijn uitgesloten van de regels uit afdeling 6.3, wanneer de instructieregels zijn toegepast in het Omgevingsplan dat betrekking heeft op het stiltegebied. Op dit moment hebben de meeste gemeenten immers nog geen gebiedsdekkend Omgevingsplan.

Indiener

ZW-2020 ZW-2029

Standpunt GS

Er hoeft niet gewacht te worden op een gebiedsdekkend Omgevingsplan. Het kan ook gaan om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Zie de schakelbepaling in artikel 1.3 van de nu geldende verordening die uitlegt dat, op grond van de artikelen 8.0b en 8.0c van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de instructieregels van de omgevingsverordening Limburg voor het vaststellen van een omgevingsplan, overeenkomstig worden toegepast als beoordelingsregel bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 6.05 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 6.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken geen wijziging maar vragen zich af of het niet wenselijk is om regels op te nemen over drones.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Er is momenteel geen aanleiding voor aanvullende regels binnen het toepassingsbereik voor het gebruik van drones. De uitoefening van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels (waaronder het toezicht door BOA's) is reeds uitgezonderd in artikel 6.5, tweede lid. Daarnaast is er in artikel 6.6 lid 5 onder a is een verbijzondering opgenomen voor Remotely-piloted aircraft system (RPA, zoals drones).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 6.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken, onder verwijzing naar het toepassingsbereik voor politie en brandweer in artikel 6.5, lid 2, rekening te houden met blauwe en groene boa’s (buitengewoon opsporingsambtenaren), die voor hun taken eveneens deze gebieden betreden, soms met voertuigen. Het verzoek is om ook deze handhavers van wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid onder de uitzonderingen te laten vallen.	ZW-2004

Standpunt GS

Indiener kan ervan uitgaan dat de blauwe en groen boa's gaan over 'het toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels'. Deze vallen op grond van het aangehaalde artikel 6.5 buiten het toepassingsbereik.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 6.06 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Zienswijze over artikel 6.5 en 6.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken artikel 6.6 lid 5 sub b geheel te verwijderen daar het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling vanaf 2026/2027 verboden is en het bovendien onwenselijk is om het gebruik van vuurwerk toe te staan in een stiltegebied, zowel professioneel als particulier.

Indiener			
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Een aanpassing van het lid is voor de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg overwogen. Dit is uiteindelijk niet in het ontwerp opgenomen omdat de Wet veilige jaarwisseling nog niet in werking is getreden. Zodra de wet in werking is getreden is het consumenten ook in stiltegebieden niet meer toegestaan vuurwerk van de categorieën F2 en F3 af te steken. Bij een volgende wijziging van de Omgevingsverordening zullen wij beoordelen of de vrijstelling van artikel 6.6, vijfde lid, onder b, geschrapt moet worden.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 6.6 lid 5 onder b: 'tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling:' voor de zinsnede 'in de periode rondom de jaarwisseling, voor zover toegestaan bij het omgevingsplan of gemeentelijke verordening'.

Tekst toevoegen in de toelichting op artikel 6.6, vijfde lid: 'Een remotely piloted aircraft (RPA), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het oproepen van personen of om dreigend gevaar af te wenden. Zo kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand of ander dreigend gevaar.
Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod.

Met ingang van de inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling (in de volksmond: vuurwerkverbod) wordt het gebruik van vuurwerk in stiltegebieden niet meer toegestaan. Hiermee wordt ook ingespeeld op het ontsteken van vuurwerk in verenigingsverband, zoals de gedachte is, dat zodoende het karakter krijgt van een evenement. Artikel 6.7 regelt ten aanzien van evenementen dat deze niet geregeld terugkeren en er anders moet worden omgezien naar een alternatieve locatie buiten het stiltegebied.'

7. Landelijk gebied

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt het opnemen van instructieregels bescherming Nationale Parken, vergelijkbaar met afdeling 7.4 voor Nationaal Landschap Zuid-Limburg.	ZW-2004

Standpunt GS

De formele aanwijzing van de Nationale Parken heeft in het verleden plaatsgevonden door de minister van LVVN (LNV). Toekenning van het label Nationaal Park leidt niet tot een extra beschermingsregime. De Limburgse Nationale Parken (formele begrenzing) maken (vrijwel) volledig onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg en Natura 2000. De hiervoor geldende instructieregels leiden reeds tot bescherming van deze gebieden. Aanvullende bescherming achten wij niet opportuun.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om een schriftelijke bevestiging dat de gebiedspaspoorten en de regels met betrekking tot de bescherming van landschappelijke kernkwaliteiten niet gelden in stedelijke gebied en werklocaties.

Indiener	
ZW-2012	ZW-3011

Standpunt GS

De gebiedspaspoorten en de regels met betrekking tot de bescherming van landschappelijke kernkwaliteiten niet gelden in stedelijke gebied en werklocaties. Dit blijkt ook uit lid 1 van artikel 7.3 en lid 1 van artikel 7.13 waar aangegeven wordt voor welke zones de regels gelden. Stedelijk gebied en werklocaties worden hier niet vermeld.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.01 Algemene instructieregel primair landbouwgebied

Zienswijze over artikel 7.1
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Meerdere indieners vinden de 'nee-tenzij' regeling te beperkend of niet werkbaar. Daarvoor worden tal van argumenten genoemd.

Het belemmert herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing, sluit duurzame en maatschappelijk waardevolle initiatieven uit en heeft een remmend effect op tal van ontwikkelingen. Veel agrarische bedrijven in Primair landbouwgebied kennen nu al niet-agrarische nevenfuncties. Dit draagt bij aan vitaliteit en leefbaarheid, speelt in op behoeften vanuit gebied/samenleving en zorgt voor (noodzakelijke) aanvullende inkomsten. En daarmee voor toekomstperspectief voor de agrarische sector.

Er worden in artikel 7.2 weliswaar uitzonderingsmogelijkheden geboden, maar deze vragen een zeer uitgebreide motivering, met een enorme toename van advies- en onderzoekslasten voor stoppende agrarische ondernemers. Alleen al de voorwaarde dat er een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt moet worden opgelost zet ontwikkelingen mogelijk al op slot. De Provincie kan in theorie elke niet-agrarische ontwikkeling afkeuren.

Dit kan leiden tot leegstand, ongewenst vanuit het oogpunt van ondermijning en beeldkwaliteit. Beëindigingsregelingen schieten zo hun doel voorbij.

De afweging ligt nu sterk op één belang.

‘Nee-tenzij’ is naar het oordeel van sommige indieners ook strijdig met het uitgangspunt van de Omgevingswet en laat onvoldoende ruimte voor gebiedsspecifieke afwegingen. Gemeenten zijn door hun lokale gebiedskennis beter dan de Provincie in staat om die afwegingen te maken. Er wordt gevraagd of de door de Provincie gekozen insteek wel in lijn is met (toekomstig) landelijk beleid.

In één reactie wordt gewezen op het feit dat vanuit NOVEX gebied X ingezet wordt op bevorderen van de leefbaarheid om de economische impact van de natuuropgaven op te vangen. Er ontstaat nu een soort niemandsland tussen de kernen en de Groenblauwe landbouwzone, waar steeds minder reuring is.

Er wordt in verschillende reacties ook op gewezen dat agrarische herbestemming vaak niet mogelijk of wenselijk is. Daarbij wordt gewezen op de algemene dalende trend (vanwege

vergrijzing, ontbreken van opvolging, te veel regels, niet lonend) of meer specifiek op de ligging van bedrijven nabij kwetsbare gebieden.

Er wordt meer maatwerk bepleit. Met ruimte voor een integrale belangenafweging waarin ook andere maatschappelijke opgaven (bv water en energie) volwaardig worden betrokken en waarin integrale gebiedsprocessen en de transitieopgaven van het landelijk gebied leidend kunnen zijn.

Er wordt ook bepleit om de formulering en afwijkingsvoorwaarden te herzien. Eén indiener heeft daarvoor een concreet tekstvoorstel gedaan.

Een enkele indiener bepleit expliciet om het uitgangspunt ‘nee-tenzij’ om te zetten in ‘ja-mits' met duidelijke kwaliteitscriteria en beoordelingskaders. Of vindt dat herontwikkeling van vrijkomende agrarisch bouwvlak met een niet-agrarische functie of toevoeging van een nevenfunctie met een afwijkend karakter mogelijk moet blijven.

Overigens wordt in verschillende reacties de gedachte achter deze regeling, namelijk ruimte bieden aan de agrarische sector, nadrukkelijk onderschreven. Met als kanttekening dat niet-toekomstbestendige locaties niet koste wat kost in stand moeten worden gehouden puur vanwege het feit dat ze in Primair landbouwgebied gelegen zijn.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099

ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0043	ZW-0064	ZW-1182	ZW-2004	ZW-2006
ZW-2009	ZW-2011	ZW-2014	ZW-2015	ZW-2017	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2028	ZW-2029	ZW-0044

Standpunt GS

De keuze voor een ‘nee-tenzij regeling’ voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen in het Primair landbouwgebied is verankerd in de POVI die op 8 mei 2026 door Provinciale Staten is vastgesteld.

Die nee-tenzij regeling biedt meer ruimte dan de aanvankelijk beoogde insteek om nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen in deze zone in beginsel helemaal niet toe te laten. In de Nota van zienswijzen bij de POVI hebben we aangegeven begrip te hebben voor de zorg van gemeenten dat die laatste keuze de herontwikkelingsmogelijkheden voor stoppende agrariërs te zeer zou beperken. We hebben daar ook aangegeven dat we de oproep om het principe ‘ín beginsel nee’ te vervangen door ‘ja, mits’ echter te ver vinden gaan. In het Primair landbouwgebied heeft de ontwikkeling van de landbouw immers prioriteit. We vinden dat er altijd een bewijslast ligt om te onderbouwen dat nieuwe niet-agrarische functies (of uitbreidingen/omzettingen) in deze zone geen of minimale beperkingen opleveren voor de landbouw.

In een aantal zienswijzen wordt gesteld dat een nee-tenzij niet zou passen bij de uitgangspunten van de Omgevingswet. Zoals in de Nota van zienswijzen bij de POVI zijn we het daar net meer eens. De Omgevingswet gaat over het waarborgen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving én het maken van ruimte voor ontwikkelingen. "Ja, mits" denken vraagt overheden om na te denken over de noodzakelijke kaders en waar mogelijkheden zijn voor het stellen van algemene regels of juist helemaal geen regels. Sinds 2007 heeft de Provincie die cultuuromslag al gemaakt. De laatste jaren is echter steeds meer de noodzaak/urgentie gebleken om scherpe keuzes te maken. Vanwege de schaarste aan ruimte, milieuruimte, ruimte op het energienet en benodigde ruimte voor water. Of moet er met het oog op leefbaarheid en de kwaliteit van natuur, water en landschap een keuze gemaakt worden. Niet elke functie past op elke plek, de Omgevingswet vraagt overheden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) te voorzien.

In de voorliggende ontwerp tekst van de verordening is de nee-tenzij regeling voor het Primair landbouwgebied concreet uitgewerkt.

Het niet of minimaal belemmeren van de toekomstige landbouw in dit gebied blijft voorop staan. Dat impliceert dat de mogelijkheden voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen hier inderdaad beperkter zullen zijn dan in het Verwevingsgebied. De voorgestelde regeling voor het Primair

landbouwgebied biedt naar onze overtuiging ook daar, binnen de in die regeling opgenomen voorwaarden, de nodige ruimte voor lokaal, gebiedsgerichte maatwerk.

In de reacties op de zienswijzen m.b.t. artikel 7.2 gaan we nader in op de uitvoerbaarheid van de regels. Op een enkel punt passen we de regeling of de bijbehorende toelichting overigens aan (n.a.v. een toezegging in de Commissie Leefomgeving resp. een ambtshalve wijziging; zie overzicht ambtshalve wijzigingen).

We onderschrijven het belang van vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied. We tekenen daarbij aan dat beëindiging van een agrarisch bedrijf nooit automatisch kan resulteren in een recht op de ontwikkeling van functies met een niet-agrarisch karakter in het landelijk gebied.

Terecht wordt in een aantal zienswijzen opgemerkt dat bij de afweging door gemeenten meer aspecten een rol kunnen (en waarschijnlijk zullen) spelen. Artikel 7.1 richt zich op één aspect, maar wel een cruciaal aspect in de integrale afweging. Een aspect ook dat nadrukkelijk van provinciaal belang is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners wijzen erop dat het naast elkaar bestaan van een generieke nee-tenzij regeling voor niet-agrarische ontwikkelingen in Primair landbouwgebied (art 7.1) en een specifieke nee-tenzij voor wonen in Primair landbouwgebied (art 12. 5) tot verwarring leidt (dubbele regeling).

Indiener				
ZW-2019	ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

We beseffen dat het naast elkaar bestaan van een generieke nee-tenzij regeling voor niet-agrarische ontwikkelingen in Primair landbouwgebied (art 7.1 en 7.2) en een specifieke nee-tenzij voor wonen in Primair landbouwgebied (art 12. 5) tot verwarring leidt. We stellen daarom voor om in de definitieve wijziging van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een duidelijke splitsing aan te brengen. De generieke nee-tenzij is nadrukkelijk niet van toepassing op wonen.

Voorstel aan PS

Tekst artikel 7.1 wijzigen:

Van

‘Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie in het primair landbouwgebied.’

Naar

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie in het primair landbouwgebied.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de toevoeging van een of meerdere woningen.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt de artikelsgewijze toelichting behorend bij artikel 7.1 toevoegen:

1. Aan de toelichting van het eerste lid: ‘Artikel 7.1, eerste lid’.
2. Aan de toelichting van het tweede lid: ‘Artikel 7.1, tweede lid: Het tweede lid van artikel 7.1 bepaalt dat het verbod van het eerste lid niet geldt voor de toevoeging van een of meerdere woningen. De instructieregel die daarvoor geldt is opgenomen in artikel 12.5.’

Zienswijze over artikel 7.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener vraagt hoe de Provincie wil waarborgen dat de niet-landbouwfuncties bij het betreffende agrarische bedrijf kan worden voortgezet c.q. uitgebreid. Een andere indiener wenst niet te worden beperkt in de mogelijkheden voor niet-agrarische activiteiten op zijn locatie. Een indiener wil weten of zijn kampeerterrein in het Primair landbouwgebied mag uitbreiden. En een indiener vraagt duidelijkheid over een beoogde nevenactiviteit. Er wordt op gewezen dat de gekozen insteek in de weg staat van legalisatie van bestaande niet-agrarische functies in het Primair landbouwgebied.

Indiener					
ZW-0011	ZW-0029	ZW-0062	ZW-1150	ZW-1565	ZW-0044

Standpunt GS

De instructieregels hebben geen betrekking op bestaande activiteiten die in een Omgevingsplan zijn verankerd. Alleen als voor een activiteit een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor afwijking van het omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) nodig is, moeten de instructieregels worden toegepast. Als een gemeente (een deel van) het omgevingsplan wijzigt, dan zullen daar ook bestaande functies in worden vastgelegd die al eerder in een bestemmingsplan waren opgenomen en die niet veranderen. Uiteraard hoeft in een dergelijk geval niet voldaan te worden aan instructieregels die na vaststelling van dat bestemmingsplan in werking zijn getreden. Overgangsbepaling artikel 17.1, lid 3, zorgt hiervoor.

Bestaande legale situaties hoeven dus niet te voldoen aan de instructieregels voor omgevingsplannen als opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg tenzij anders bepaald in de desbetreffende instructieregel.

In het kader van het beantwoorden van zienswijzen kunnen wij niet ingaan op specifieke casuïstiek. Hiervoor dienen de gebruikelijke procedures doorlopen te worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om voor de zone Primair landbouwgebied een instructieregel op te nemen gericht op maatregelen tegen erosie, ecologische verbindingen en landschapskwaliteit, vergelijkbaar met die voor de Groenblauwe landbouwzone.	ZW-2017

Standpunt GS

Naar ons oordeel is zo'n regel niet nodig. (Steilere) Hellingen en ecologische verbindingen komen namelijk niet voor in het Primair landbouwgebied. Deze maken deel uit van de kaartlagen van de Groenblauwe landbouwzone. Voor landschapskwaliteit gelden inhoudelijke regels in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en in de kaartlagen van de Groenblauwe landbouwzone (of waar die doorlopen onder Verwevingsgebied). In andere gebieden stimuleren we gemeentelijke aandacht voor landschappelijke kwaliteit (o.m. via inspirerende gebiedspaspoorten).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Er zijn verschillende vragen over de reikwijdte van dit artikel. Indieners stellen dat er onvoldoende is geborgd dat bestaand legaal agrarisch gebruik niet alsnog wordt beperkt door provinciale instructieregels en de doorwerking daarvan in gemeentelijke omgevingsplannen. Dit tast de rechtszekerheid aan van bestaande agrarische bedrijven. Onduidelijk is of met toevoegen ook het omschakelen van een agrarische functie in een niet-agrarische functie wordt bedoeld.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961

ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0372				

Standpunt GS

De instructieregels hebben geen betrekking op bestaande activiteiten die in een Omgevingsplan zijn verankerd. Alleen als voor een activiteit een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor afwijking van het omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) nodig is, moeten de instructieregels worden toegepast. Als een gemeente (een deel van) het omgevingsplan wijzigt, dan zullen daar ook bestaande functies in worden vastgelegd die al eerder in een bestemmingsplan waren opgenomen en die niet veranderen. Uiteraard hoeft in een dergelijk geval niet voldaan te worden aan instructieregels die na vaststelling van dat bestemmingsplan in werking zijn getreden. Overgangsbepaling artikel 17.1, lid 3, zorgt hiervoor.

Bestaande legale situaties hoeven dus niet te voldoen aan de instructieregels voor omgevingsplannen als opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, tenzij anders bepaald in de desbetreffende instructieregel.

Bij wijziging van een agrarische functie in een niet-agrarische functie is een wijziging van het omgevingsplan nodig of een omgevingsvergunning voor afwijking van het omgevingsplan. De instructieregels moeten dan worden toegepast.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener vraagt wat de Provincie bedoelt met een (zwaarwegend) ruimtelijk knelpunt in de OVL.	ZW-2011

Standpunt GS

In de toelichting van artikel 12.5 lid 4 voegen we een omschrijving van het begrip ‘ruimtelijk knelpunt’ toe.

Voorstel aan PS

Er wordt in de toelichting van artikel 12.5 een omschrijving van het begrip ruimtelijk knelpunt toegevoegd (zie verder tekst bij dat onderdeel).

Zienswijze over artikel 7.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener verzoekt om een lijst op te nemen met niet-agrarische activiteiten die zijn toegestaan en rekening te houden met bestaande rechten.	ZW-2029

Standpunt GS

In artikel 7.2 lid 1 is al bepaald welke niet-agrarische activiteiten standaard zijn uitgezonderd. Voor andere niet-agrarische activiteiten is een afweging mogelijk op basis van de voorwaarden opgenomen in artikel 7.2 lid 2.

Met bestaande rechten wordt nadrukkelijk rekening gehouden. De instructieregels hebben geen betrekking op bestaande activiteiten die in een Omgevingsplan zijn verankerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.02 Uitzonderingen algemene instructie-regel primair landbouwgebied

Zienswijze over artikel 7.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De aantal indieners verzoekt om in de lijst met generieke uitzonderingen (art 7.2 lid 1) zaken toe te voegen of aan te passen. Er wordt verzocht om de tekst van onderdeel b aan te passen naar ‘een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer, de beperking van wateroverlast of de openbare drinkwatervoorziening'. Er wordt verzocht om de tekst van onderdeel d ‘openbaar belang’ te wijzigen in ‘nationaal of provinciaal belang’. Met daarbij het verzoek om de winning van bouwgrondstoffen als voorbeeld te benoemen. Dat is volgens indiener net zo onmisbaar als ruimte voor openbare drinkwatervoorziening. Hierbij sluit aan het verzoek om aan de lijst met uitzonderingen toe te voegen: ‘een gebiedsontwikkeling met een ontgrondingsactiviteit ten behoeve van de bouwgrondstoffenvoorziening van Limburg en Nederland. Er wordt verzocht om natuurcompensatie toe te voegen aan de lijst met algemene uitzonderingen. Of om in de toelichting aan te geven dat natuurcompensatie als maatregel van openbaar belang geldt. Er wordt verzocht om een uitzondering op te nemen voor het vestigen van een grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekker in het Primair landbouwgebied. Een andere indiener vraagt om een uitzondering op te nemen waarbij activiteiten zoals bedoeld in het gebied Peelbergen (onder verwijzing naar internationale functie en belang, en naar topsportevenementen) en stationsgebied zijn toegelaten. Een indiener vraagt om als algemene uitzondering toe te voegen ‘een ontwikkeling die ten dienste staat van de bevordering van de basiskwaliteit natuur voor het betreffende gebied’

Indiener					
ZW-0662	ZW-0667	ZW-2011	ZW-2024	ZW-2029	ZW-2032
ZW-3002	ZW-3013				

Standpunt GS

We gaan mee met het verzoek om de tekst van onderdeel b aan te passen naar ‘een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer, de beperking van wateroverlast of de openbare drinkwatervoorziening’. Het is namelijk zeker onze bedoeling om maatregelen gericht op beperking van wateroverlast onder de uitzondering te laten vallen. De bredere formulering ‘waterbeheer’ is wellicht niet duidelijk genoeg.

We gaan niet mee met het verzoek om de term ‘openbaar belang’ te wijzigen in ‘nationaal of provinciaal belang’. Uit de POVI blijkt dat de lijst met provinciale belangen lang is. Dat geldt ook voor de nationale belangen. Door een aanpassing als gevraagd zou de regeling te zeer uitgehold worden. Deze bepaling is vooral toegevoegd als vangnet en sluit aan bij de terminologie bij de nee, tenzij bepaling voor ontwikkelingen in het Natuurnetwerk Limburg.

We zien geen reden om winning van bouwgrondstoffen aan de lijst met algemene uitzonderingen toe te voegen. Op basis van de specifieke situatie is naar ons oordeel door gemeenten een goede afweging mogelijk, met inachtneming van de voorwaarden in artikel 7.2 lid 2. Het belang van de voorziening van bouwgrondstoffen onderkennen we zeker. Ook het toevoegen van natuurcompensatie aan de lijst met algemene uitzonderingen is naar ons oordeel niet nodig. . Natuurcompensatie in Primair landbouwgebied ligt minder voor de hand, gelet op de doelstelling voor die zone. We stellen voor dit te verduidelijken in de toelichting bij dit artikel. Artikel 8.3 gaat overigens nader in op de regels voor natuurcompensatie.

We zien geen reden om een algemene uitzondering op te nemen voor het vestigen van een grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekker in het Primair landbouwgebied, vanwege het zeer incidentele geval dat een dergelijk initiatief zich zal voordoen. In zo'n uitzonderlijk geval, dat zich overigens niet hoeft te beperken tot een ontwikkeling in het Primair landbouwgebied, maken wij ons sterk voor gebruik van de ontheffingsbevoegdheid conform art. 2.32 OW en art.1.6 Omgevingsverordening. Dan moet uit de integrale afweging van belangen wel blijken dat de beoogde locatie de meest optimale locatie is (conform POVI, par 13.6.6 vrijetijdseconomie-algemene zonering). En er geldt als wettelijk criterium dat alleen ontheffing kan worden verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd (zie ook ons antwoord op de zienswijzen t.a.v. artikel 12.15).

Ontwikkelingen rondom stationsgebieden waaraan gerefereerd wordt, voor zover gelegen in Primair landbouwgebied vragen om een specifieke afweging door de betrokken gemeenten, met inachtneming van de regels in deze verordening. Daarvoor is 7.2 lid 2 bedoeld.

We vinden de gevraagde uitzondering voor ontwikkelingen die ten dienste staan van de bevordering van de basiskwaliteit natuur niet passen bij het beoogde doel van het Primair landbouwgebied.

Voorstel aan PS

Tekst artikel 7.2 lid 1 onder punt b wijzigen van ‘een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer of de openbare drinkwatervoorziening’ naar ‘een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer, de beperking van wateroverlast of de openbare drinkwatervoorziening.’

Aan het einde van de toelichting bij artikel 7.2, eerste lid toevoegen: ‘Natuurcompensatie hoort daar niet bij. Realisatie van natuur (al dan niet ter compensatie van het verlies van natuur elders) in het Primair landbouwgebied ligt juist minder voor de hand, gelet op het doel van deze zone.

Zienswijze over artikel 7.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De regeling in het tweede lid van dit artikel levert de nodige opmerkingen en vragen op. Aan de ene kant zijn er vragen om meer duidelijkheid. Deze indieners vinden de regeling veelal te vaag., of niet Smart en objectief (en daarmee rechtsonzeker). Aan de andere kant zijn er indieners die vinden dat de regeling te weinig ruimte biedt voor lokaal, gebiedsgericht maatwerk. Zorgen zijn er onder meer over de mogelijkheden voor herontwikkeling van vrijkomende agrarische bedrijven/ bouwvlakken. In een enkele zienswijze wordt een alternatieve formulering voorgesteld. In tal van zienswijzen wordt de zorg uitgesproken dat de vereiste onderbouwing leidt tot een hoge onderzoekslast, die een barrière vormt voor potentiële initiatiefnemers om nieuwe ontwikkelingen te initiëren. In één reactie wordt de suggestie gedaan dat de Provincie deze onderzoeken zelf uitvoert, gebiedsbreed zodat niet elk initiatief hiermee wordt opgezadeld. Een indiener bepleit een nadere juridische en praktische toets van dit artikel, gericht op proportionaliteit, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Gevraagd wordt wie de toetsing doet en goedkeuring geeft.

Indiener					
ZW-0012	ZW-0029	ZW-1143	ZW-2004	ZW-2009	ZW-2017
ZW-2018	ZW-2029	ZW-2030	ZW-2031		

Standpunt GS

Zie ook ons antwoord op de zienswijzen waarin het nee-tenzij karakter van deze regeling ter discussie gesteld wordt.

De voorgestelde regeling voor het Primair landbouwgebied biedt naar onze overtuiging, binnen de in die regeling opgenomen voorwaarden, ruimte voor lokaal, gebiedsgerichte maatwerk. De regeling is naar ons oordeel proportioneel, uitvoerbaar en handhaafbaar. We benadrukken dat het niet of minimaal belemmeren van de toekomstige landbouw in dit gebied voorop blijft staan.

Dat impliceert dat de mogelijkheden voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen hier beperkter zullen zijn dan in het Verwevingsgebied.

De in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg genoemde aspecten maken onderdeel uit van een bredere, integrale afweging die gemeenten sowieso moeten maken, conform het ETFAL-principe (evenwichtige toedeling van functies aan locaties; verankerd in de Omgevingswet). We hebben er vertrouwen in dat gemeenten met het oog op die afweging de informatie zullen verzamelen die nodig is voor een goede afweging.

Als we de regeling zouden preciseren wordt het leveren van het beoogde lokaal maatwerk lastig. We gaan dan ook niet mee met de roep om een verder uitgewerkte regeling. Deze formulering past juist bij het karakter van een motiveringsvereiste die ruimte laat voor lokale afweging.

Uiteraard toetst de Provincie of voorgenomen wijzigingen van omgevingsplannen of BOPA's in overeenstemming zijn met de bepalingen in de Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.2
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Indieners hebben er een probleem mee dat er rekening gehouden moet worden met mogelijke nieuwe agrarische bedrijven. Die zijn immers niet bekend. Niet elke m2 landbouwgrond minder is een potentiële belemmering voor een (toekomstig) bedrijf.

In dat verband wordt in sommige zienswijze concreet voorgesteld om in de tekst de verwijzing naar ontwikkelingsmogelijkheden of naar mogelijke nieuwe agrarische bedrijven weg te laten.

In een enkele zienwijze wordt bepleit een peildatum te hanteren.

Er is daarnaast het verzoek om 7.2 lid 2 onderdeel d te wijzigen in ‘aantoonbaar geen belemmering vormt voor de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van in de omgeving liggende agrarische bedrijven of mogelijke nieuwe agrarische bedrijven.’

Indieners hebben een probleem met de term ’geen of minimaal', want die is voor meerdere uitleg vatbaar en kan leiden tot rechtsonzekerheid. Indiener vraagt om duidelijkheid: niet-agrarische functies (waaronder ook functiewijziging van een agrarische bedrijfswoning in een burger- of plattelandswoning en nevenfuncties bij een bestaand agrarisch bedrijf) moeten niet mogelijk gemaakt worden in de hindercirkel van agrarische bedrijven. Dan creëer je problemen voor de agrarische bedrijven die daardoor op slot worden gezet of gronden niet meer goed kunnen bewerken. "Geen" geeft volgens indiener die duidelijkheid.

Een indiener vindt de term ‘aantoonbaar’ niet afdoende juridisch geduid en daarmee vatbaar voor beroepsprocedures in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Indiener					
ZW-0662	ZW-0667	ZW-2020	ZW-2030	ZW-3007	ZW-3013

Standpunt GS

Wij zien geen reden om mee te gaan met deze verzoeken.

Het karakter van het Primair landbouwgebied wordt niet alleen bepaald door de feitelijke situatie nu, maar ook door de kansen die dit gebied biedt voor toekomstige landbouw. Daarom vinden het logisch dat daar bij het beoordelen van nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen door gemeenten naar gekeken wordt. Er kan daarbij inderdaad niet getoetst worden aan de bestaande situatie, maar er is wel een oordeel mogelijk of het karakter van het gebied als landbouwgebied niet te zeer ingeperkt wordt.

In lijn met de vastgestelde POVI vinden we dat er bij elke nieuw niet-agrarische ontwikkeling sprake moet zijn van geen of minimale belemmeringen voor de landbouw. De toevoeging 'minimale' maakt de bepaling realistischer. De zorg van een aantal indieners dat daarmee alsnog de deur opengezet wordt voor ontwikkelingen die een belemmering opleveren voor agrarische bedrijven (bv in een hindercirkel) is naar ons oordeel niet terecht.

Deze regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben het karakter van een motiveringsplicht voor gemeenten. We vertrouwen erop dat gemeenten tot een goede, draagkrachtige onderbouwing komen. Daarmee wordt inzichtelijk of er sprake is van belemmeringen voor de landbouw. We zien geen reden om de term 'aantoonbaar' te preciseren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.2
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken om de formulering van onderdeel a te wijzigen van

'is afgewogen tegen de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert' naar:

'integraal is afgewogen, waarbij de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie expliciet wordt meegenomen in de afweging'. Hiermee wordt volgens indieners bevorderd dat niet één functie domineert, maar landbouw wel extra aandacht krijgt.

Er zijn vragen wat met landbouwkundige waarde bedoeld wordt. Wordt hier de economische waarde van agrarische grond bedoeld? Een indiener merkt op dat door op economisch waarde te toetsen veel kwalitatieve verbeterslagen (bv natuurinclusief, waterberging, biodivers) niet gaan plaatsvinden. Deze indiener bepleit om onderdeel a volledig te laten vervallen.

Hoe moet een gemeente omgaan met het beoordelen van de landbouwkundige waarde? Wanneer is er bijvoorbeeld sprake van noodzaak tot behoud van de landbouwkundige waarde op een agrarisch bouwvlak? Hoe kan het wijzigen van (een deel van) een agrarisch bouwvlak van invloed zijn op landbouwkundige waarden?

Gevraagd wordt ook wat met voedselproductie bedoeld wordt (voedsel voor de mens of veevoer?). Hoe kan het wijzigen van (een deel van) een agrarisch bouwvlak van invloed zijn op de beschikbare gronden voor voedselproductie.

Er wordt op gewezen dat er ook agrarische teelten zijn die niets met voedselproductie te maken hebben. Als dat is toegestaan, welke belemmering is er dan om niet-agrarische functies toe te laten dan wel af te wegen?

Hoe beoordeelt de Provincie agglomeratielandbouw, waarbij naast voedselproductie een deel van de 'keten' op locatie verzorgd wordt. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het wassen, versnijden, verpakken en distribueren van productiegewassen.

Specifiek daarbij wordt gevraagd hoe de Provincie (maar ook de gemeenten zelf) dit afwegen tegen de identiteit en kernwaarden van het betreffende gebied. In dat verband wijst indiener op veldenlandschappen. De vollegrond akkerbouw is hier een prima passende functie. Het toestaan van grote verwerkingshallen, transportbewegingen en dergelijke passen echter niet bij de identiteit van een (cultuurhistorisch waardevol) landschap. Het is een wezenlijke aantasting van de kernkwaliteit (die op sommige locaties al zwaar onder druk staan). Daarnaast zijn de landwegen en de dorpen/dorpsranden vaak niet ingericht op een toename van het vrachtverkeer. De combinatie van factoren tast vaak ook het woon- en leefklimaat aan en zorgt vaak voor onveilige verkeerssituaties.

Indiener					
ZW-0019	ZW-0662	ZW-0667	ZW-2014	ZW-2027	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2031	ZW-3013			

Standpunt GS

Met het verzoek om onderdeel a te laten vervallen of te formuleren zoals voorgesteld gaan we niet mee. We kiezen in de zone Primair landbouwgebied bewust voor een prioriteit voor de landbouw. Dat is meer dan alleen rekening houden met het landbouwbelang naast andere belangen.

De prioriteit in dit gebied ligt bij de landbouw. Dat kan landbouw zijn gericht op voedselproductie, maar ook landbouw gericht op productie van bouw- of grondstoffen of op sierteelt. De landbouwkundige waarde omvat dus de waarde voor de voedselproductie. Om die reden stellen we voor in de formulering van onderdeel a de verwijzing naar voedselproductie te laten vervallen. Dat laat onverlet het grote belang dat we daaraan hechten. In de toelichting bij dit artikel zullen we dat grote belang van de voedselproductie benadrukken. Bij de landbouwkundige waarde gaat het om de ruimtelijke aspecten. We willen in het primair Landbouwgebied minimale planologische beperkingen opleggen aan het landbouwkundige gebruik. De agrariër dient hier de ruimte en vrijheid te hebben om de voor de ondernemer meest optimale vorm van landbouw uit te voeren.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, die niet landbouwkundig zijn, kunnen aanvullende beperkingen teweegbrengen; denk aan spuit- of geurcirkels. Niet-landbouwkundige functies krijgen meer ruimte in het Verwevingsgebied of de Groenblauwe landbouwzone.

In de POVI onderkennen we de betekenis van doorgroei van agrarische bedrijven naar agglomeratielandbouw. Dit biedt kansen voor het versnellen van verduurzaming, verwaarding en het uitwisselen van stofstromen. Voor wat betreft nieuwe initiatieven van agglomeratielandbouw heeft vestiging op een bedrijventerrein of bij een bestaand en toekomstbestendig cluster van agrarische bedrijven in het Primaire landbouwgebied de voorkeur, zeker als er sprake is van verwerking van producten van derden.

Uiteraard moet in de afweging altijd bezien worden wat dit betekent voor de ruimtelijke kwaliteit van het betreffende gebied. Niet voor niets staat in artikel 7.2 lid 2 als onderdeel b opgenomen dat de nieuwe functie qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Voorstel aan PS

In artikel 7.2 lid 2 passen we onderdeel a aan: ’is afgewogen tegen ~~de waarde van voedselproductie en~~ de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert’

In de toelichting bij dit artikel, tweede lid wordt de zin ‘Onderdeel a bevat de voorwaarde dat uit een afweging van de nieuwe functie tegen ~~de waarde van voedselproductie en~~ de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert.’ gewijzigd.

En aan het einde van bullet 1 wordt toegevoegd: <u>Daartoe hoort zeker ook de waarde voor de voedselproductie;</u>

Zienswijze over artikel 7.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener bepleit om artikel 7.2 lid 3 te laten vervallen.	ZW-3007

Standpunt GS

Wij gaan mee het dit verzoek. Als vierde voorwaarde van de ‘tenzij’ kan nu gekozen worden tussen 'geen of minimale belemmering voor de landbouw' (7.2 lid 2 onderdeel d) ofwel 'oplossen knelpunt' (7.2 lid 3).
'Geen of minimale belemmering voor de landbouw' zou echter in lijn met de POVI altijd moeten gelden.

Voorstel aan PS

Artikel 7.2. Lid 3 vervalt, incl. bijbehorende toelichting.

Het vierde lid wordt vernummerd tot het derde lid en komt te luiden:
3.De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste en het tweede lid.

Zienswijze over artikel 7.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners constateren dat in dit artikel geen instructieregels zijn opgenomen voor verwevingsgebied (als dat gebied niet is aangemerkt als een van de acht deelgebieden).

Indiener	
ZW-2019	ZW-2031

Standpunt GS

Dat klopt. De nee-tenzij regeling voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen is specifiek gericht op het Primair landbouwgebied. Dit is in lijn met de vastgestelde POVI.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Deze indieners gaan in hun reactie op de nee-tenzij regeling in de Primair landbouwgebied in op (het belang van) de transitie van het landelijk gebied, in het bijzonder voor recreatie.

Indiener	
ZW-2007	ZW-2011

Standpunt GS

We verwijzen hier naar onze antwoorden op de artikelen 12.4 en 12.5

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.03 Deelgebieden en landschappelijke kernkwaliteiten groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied

Zienswijze over artikel 7.03 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de tekstpassage van onderdeel c van de artikelen 7.4 tot en met 7.10 tekstueel te wijzigen en daarmee de verbetering van de kernkwaliteiten steviger neer te zetten en wenst dat ontwikkelingen uitsluitend zijn toegestaan indien deze gepaard gaan met een aantoonbare fysieke versterking van de landschappelijke kernkwaliteiten van het gebied of de directe omgeving.	ZW-3016

Standpunt GS

Het toestaan van ruimtelijke ontwikkeling is altijd een afweging van meerdere sectorale belangen. Het primaat hiervoor ligt niet uitsluitend bij het landschap.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.03 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Bij de landschappelijke Kernkwaliteiten Artikel 7.3 wordt verwezen naar het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Natuurlijk', 'Visueel-ruimtelijk' en 'Cultuurhistorie'. Het Landschapskader dateert uit 2009 en is sterk verouderd. De indiener verzoekt dat in bijlage VII bij de Omgevingsverordening wordt verwezen naar de gebiedspaspoorten in plaats van naar het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg.

Indiener	
ZW-2021	ZW-2029

Standpunt GS

De bescherming van landschappelijke kernkwaliteiten hebben we in de, op 8 mei 2026 vastgestelde, Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg overgenomen van de voorgaande Provinciale Omgevingsvisie. Aanvullend daarop hebben we in de POVI het ruimtelijke kwaliteitsbeleid opgenomen.

Hoewel dit nieuw beleid is, zijn de paspoorten volledig gebaseerd op het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Dat kader is inderdaad (deels) verouderd. Om dit document te actualiseren hebben we in de POVI opgenomen dat we, mede op verzoek van gemeenten, het initiatief nemen om samen met hen te komen tot actualisatie van het Landschapskader.

Aanvullend geldt dat ook in de groenblauwe landbouwzone ook artikel 7.13 (ruimtelijke kwaliteit) geldt, waarvoor de gebiedspaspoorten toegepast kunnen worden. Deze zienswijze heeft wel duidelijk gemaakt dat de gebiedspaspoorten nog niet gekoppeld zijn aan de Wijzigingsverordening. Dit herstellen we door in de toelichting bij artikel 7.13 een link naar de paspoorten op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen aan de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 7.13:
‘Ter ondersteuning heeft de Provincie hiervoor gebiedspaspoorten ontwikkeld waarin getypeerd is hoe de Provincie de kenmerken en identiteit van de gebieden ziet. De gebiedspaspoorten zijn een abstractie van het landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg. Ter inspiratie voor het ontwerp zijn voor diverse ontwikkelingen (geen uitputtende lijst) ontwerpbeginselen uitgewerkt. Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De gebiedspaspoorten zijn onderdeel van de Provinciale Omgevingsvisie en zijn daar te zien in § 4.5.’

Zienswijze over toelichting bij artikel 7.3 en artikelen 7.4 en 7.6
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener verzoekt het begrip 'Verlies aan landschappelijke kernkwaliteiten op gebiedsniveau' beter te omschrijven.

Indiener

ZW-2007 ZW-2011 ZW-2029

Standpunt GS

Hoewel deze regel niet gewijzigd is en hierover dus geen zienswijze kan worden ingediend, begrijpen we dat de zinsnede ‘verlies aan landschappelijke kernkwaliteiten op gebiedsniveau’ nadere toelichting behoeft. Vandaar dat we de toelichting hierop aanvullen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen aan de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 7.4 tot en met 7.10, en 7.15:

Onder C: Landschappelijke kernkwaliteiten
Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid.

Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl);
- Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026);
- Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.'

Zienswijze over artikel 7.03 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om in bijlage VII behorende bij artikel 7.3 de Landschappelijke kernkwaliteiten binnen Noord- en Midden-Limburg nader te specificeren en uit te breiden met gebied specifieke kenmerken voor het reliëf, het groene karakter, visueel-ruimtelijk en cultuurhistorie.

Indiener				
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2032

Standpunt GS

Bijlage VII is niet limitatief. Veel van de middelste kolommen beginnen daarom ook met ‘O.a.’ en in alle gevallen is er een specifieke verwijzing opgenomen naar het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg of het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Echter niet alle kolommen beginnen met ‘O.a’. We passen dat aan.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in Bijlage VII:

- O.a. Heggen, hagen, boomgaard, laan, schraalland, heide, grasland, bos.
- O.a. Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen.
- O.a. Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen.

Zienswijze over artikel 7.03 en 7.06 en Bijlagen VII en VIII **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om meer specifieke aandacht voor watermolens, onder andere door opname van watermolens in de opsomming onder Bijlagen VII en VIII, Kernkwaliteiten Groenblauwe landbouwzone, Cultuurhistorisch erfgoed.	ZW-3011

Standpunt GS

Wij onderkennen de waarden van watermolens en borgen de belangen ervan via de kernkwaliteit cultuurhistorie. Wij specificeren niet naar specifieke cultuurhistorische onderdelen. In de bewuste opsomming (Bijlagen VII en VIII) worden dan ook door middel van de uitdrukking “O.a.” (onder andere) aan het begin van de opsomming, de wind- en watermolens geïmpliceerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.03 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om in de gehele afdeling 7.2 (artt 7.3 tot en met 7.12) het toetsingskader te wijzigen in "geen of minimaal". In dat verband wordt erop gewezen dat de in de ontwerp wijzigingsverordening opgenomen landschapsbepaling al een afzwakking is. In de vorige POVI ging het niet om verlies beperken, maar om kwaliteit te versterken.	ZW-3007

Standpunt GS

Bij de nee-tenzij voor niet-agrarische ontwikkelingen in het primair landbouwgebied in artikel 7.2 en 12.5 lid 4 zien we duidelijk meerwaarde voor de formulering ‘geen of minimaal’. Zie onze reactie op de zienswijzen t.a.v. deze artikelen.

Die meerwaarde zien we niet voor de artikelen in afdeling 7.2. Daar willen we dat gemotiveerd wordt dat er in elk geval geen verslechtering optreedt als gevolg van nieuwe ontwikkelingen (toegespitst op voor de betreffende plek relevante aspecten).

Dat geldt ook voor de landschappelijke kwaliteit. Op gebiedsniveau mag er bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen per saldo geen sprake zijn van verlies van landschappelijke kernkwaliteiten. Die formulering is niet anders dan de formulering in de nu geldende verordening. Dat laat onverlet dat de ambitie is en blijft om landschappelijke kwaliteit waar mogelijk te versterken (zie POVI).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.03 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om aan de Landschappelijke kernkwaliteiten ‘e. ruimte voor water en waterberging’ toe te voegen. Hydrologie is een landschappelijke kernkwaliteit die juist in de Groenblauwe landbouwzone direct en indirect invloed heeft op visueel landschappelijk karakter en functioneren van het gebied, zowel voor natuur als landbouw.	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben de bewuste keuze gemaakt om in de Groenblauwe landbouwzone de landschappelijke bescherming los te koppelen van de hydrologische (en ecologische) doelen. Hierdoor is de Groenblauwe landbouwzone geen uniforme zone, maar een optelsom van verschillende deelgebieden, met elk zijn eigen regels. De hydrologische belangen zijn specifiek geregeld in de deelgebieden maasvallei, beekdalen, natte laagten, hellingen, droogdalen, en intrekgebieden Natura 2000-gebieden.

De landschappelijke bescherming is hierdoor gefocust op de vier landschappelijke kernkwaliteiten: het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.04 Instructieregels ecologische verbindingszones

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om te verduidelijken of realisatie van de ecologische verbindingszone als verplichting gelden (in de concreet begrensde gebieden) of dat deze gerealiseerd worden op vrijwillige basis.

Indiener		
ZW-0013	ZW-0021	ZW-1143

Standpunt GS

Er geldt geen verplichting om de verbindingszone te realiseren voor de grondeigenaren of -gebruikers binnen de vigerende functie van een perceel. De aanduiding heeft hiermee geen directe consequenties voor het bestaande gebruik van een perceel. Wanneer een omgevingsplan wordt gewijzigd, dan geldt op grond van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een motiveringsplicht. Op grond van deze verplichting dient te worden gemotiveerd hoe bij een ruimtelijke ontwikkeling rekening wordt gehouden met het functioneren van de verbindingszone of hoe deze kan worden versterkt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om aan te geven hoe wordt omgegaan met natschade wanneer er een verbindingszone wordt gerealiseerd op een naburig perceel.

Indiener		
ZW-0013	ZW-1143	ZW-1144

Standpunt GS

Bij het maken van een omgevingsplan dient rekening te worden gehouden met eventuele effecten van de beoogde ontwikkeling op de omgeving, waarbij nadeelcompensatie aan de orde kan zijn wanneer er sprake zou zijn van vernatting van aanliggende percelen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken te motiveren hoe de begrenzing van de ecologische verbindingszones tot stand is gekomen.	ZW-1143

Standpunt GS

De in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen ecologische verbindingszones zijn gebaseerd op modelonderzoek en expert-inschattingen van ecologen, waarbij er gebruik is gemaakt van het verspreidingsgedrag en de habitateisen van modelsoorten zoals kamsalamander, boomkikker en kleine marterachtigen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners geven aan dat het een gemis is dat het verschil tussen zoekgebieden en concreet begrensde gebieden in de omgevingsverordening niet zichtbaar is en dat de typering van de zones niet zichtbaar is.

Indiener	
ZW-0019	ZW-1143

Standpunt GS

De typering van een verbindingszone is niet opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, omdat in de gehele kaartlaag dezelfde motiveringsplicht van toepassing is. Om meer informatie te krijgen over het beoogde karakter van de verbinding en of deze als zoekgebied is begrensd is het nodig om de kaartviewer van de Provinciale Omgevingsvisie te raadplegen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indieners verzoeken de ecologische verbindingszones overal rond bouwvlakken van bedrijven heen te tekenen. Nu is dit bij een deel van de verbindingen gedaan en bij een deel niet.	ZW-1143

Standpunt GS

De verbindingszones zijn deels concreet begrensd en deels als zoekgebied begrensd. Bij een zoekgebied is er meer ruimte om maatwerk te leveren bij het aanpassen van een omgevingsplan. Het is niet wenselijk om alle verbindingszones op voorhand concreet te begrenzen omdat dit ruimte zou wegnemen om maatwerk te leveren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener dringt erop aan om vast te leggen dat, daar waar ecologische verbindingszones zijn vastgelegd, deze (immers op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde) functionaliteit prevaleert boven overige, bestuurlijk vastgestelde, functies in een verwevingsgebied, die de functionaliteit van die ecologische verbindingszone zouden kunnen belemmeren. En om op de bijhorende kaarten alle geïdentificeerde ecologische verbindingszones integraal als zodanig duidelijk te markeren. Dit met name voor de integraal vastgestelde ecologische verbindingszone in het Masterplan Poort van het Heuvelland.	ZW-3002

Standpunt GS

In een verwevingsgebied geldt de motiveringsplicht ten aanzien van ecologische verbindingszones zoals deze ook in de groenblauwe landbouwzone geldt. Wanneer een omgevingsplan wordt vastgesteld dat een beoogde verbindingszone raakt dient dus te worden gemotiveerd hoe rekening wordt gehouden met het functioneren van de verbinding of hoe deze kan worden versterkt. De in het Masterplan 'Poort van het Heuvelland' opgenomen opties voor ecologische verbindingen zijn alle drie opgenomen in de kaartlaag met ecologische verbindingszones.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener

Indieners geven aan dat de ecologische verbindingszones enkel gericht lijken op instandhouding van de aanwezige natuurwaarden en -verbindingen. Hier zou een clausule op zijn plaats zijn die maakt dat er ook gestreefd wordt naar verbetering van het functioneren van deze ecologische verbindingszones.	ZW-2007

Standpunt GS

De instructieregel in artikel 7.4 regelt al dat dient te worden gemotiveerd hoe de waarde van het gebied als ecologische verbindingszone in stand blijft of wordt verbeterd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener verzoekt toe te voegen dat van de natuurdoeltypes gemotiveerd afgeweken worden wanneer een typering van een ecologische verbindingszone of natuurdoeltype van aanliggend NNL niet overeenstemt met de locatie specifieke situatie of wanneer een omgevingsplan voorziet in het beter benutten van de ecologische potenties van het gebied.

Indiener	
ZW-2021	ZW-2029

Standpunt GS

De natuurdoeltypen liggen vast in het provinciaal natuurbeheerplan. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Wanneer er sprake is van nieuwe inzichten ten aanzien van ecologische potenties, dan kan een verzoek tot wijziging van het natuurbeheerplan worden ingediend bij de Provincie. De typering van de ecologische verbindingszones biedt voldoende ruimte om in te spelen op locatie-specifieke kansen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om beken en Maas met oevers als ecologische verbindingszones geheel door te tekenen in de kaartlagen, niet onderbreken door andere categorieën zoals NNL. Het zijn ecologisch functionele eenheden	ZW-2029

Standpunt GS

De verbindingszones en het NNL vormen tezamen de ecologische structuur in de Provincie Limburg. Omdat er verschillende regels gelden in het NNL en in de verbindingszones zijn ze als aparte kaartlagen opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.04
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Indieners geven aan dat het opvallend is dat er wel gesproken wordt over ecologische verbindingszone maar dat er geen "nee tenzij" principe wordt gehanteerd. Er geldt alleen een motiveringsplicht over de instandhouding van doeltype. Verbindingszones zijn vooral bedoeld om gebieden met elkaar te verbinden. Nieuwe ontwikkelingen zouden die opgaven niet mogen beperken. Een strenger 'nee tenzij' zou hier een beter beleidsuitgangspunt zijn.

Indiener

ZW-2028 ZW-2029

Standpunt GS

De motiveringsplicht ten aanzien van ecologische verbindingszones regelt dat wanneer een omgevingsplan wordt vastgesteld dat een beoogde verbindingszone raakt er dient te worden gemotiveerd hoe rekening wordt gehouden met het functioneren van de verbinding of hoe deze kan worden versterkt. Ecologische verbindingen zijn in veel gevallen goed te combineren met ruimtelijke ontwikkelingen. Met de motiveringsplicht het functioneren van de ecologische verbinding voldoende veiliggesteld. Een strikter regime is niet noodzakelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.04 t/m 7.11 Zienswijzen over alle deelgebieden

Zienswijze over artikel 7.4 t/m 7.10, allen lid c
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener is van mening dat de regel er van uit gaat dat verandering per definitie verlies betekent. Een beter uitgangspunt zou zijn dat er per saldo een landschappelijke verbetering op

gebiedsniveau van het geheel plaatsvindt. Dit kan betekenen dat het landschap verandert ten behoeve van bijvoorbeeld rivierverruiming, natuurontwikkeling en recreatie.

Indiener	
ZW-0662	ZW-0667

Standpunt GS

Het toestaan van ruimtelijke ontwikkeling is altijd een integrale afweging van meerdere sectorale belangen. In de Groenblauwe landbouwzone zijn de landschappelijke kernkwaliteiten één van die sectorale belangen. Rivierverruiming, natuurontwikkeling en recreatie zijn andere belangen en zijn ook onderdeel van de integrale afweging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.4 t/m 7.10, allen lid c **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de regeling over kernkwaliteiten en motivering aan te vullen met expliciete ruimte voor cultuurhistorisch waardevolle agrarische bedrijven en zorgvuldig ingepaste agrarische nieuwbouw.	ZW-0365

Standpunt GS

Het toestaan van ruimtelijke ontwikkeling is altijd een integrale afweging van meerdere sectorale belangen. In de Groenblauwe landbouwzone zijn de landschappelijke kernkwaliteiten één van die sectorale belangen. Cultuurhistorie is één van de vier landschappelijke kernkwaliteiten. We zijn van mening dat het belang van cultuurhistorie daarmee voldoend is geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.05 Instructieregels Maasvallei

Zienswijze over artikel 7.05 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Om éénduidige regels en helderheid voor gemeenten te krijgen vraagt de indiener om de instructieregels in dit artikel aan te laten sluiten bij de regels van de BGR. Dit is voor indiener van belang in relatie tot onder andere het project X.	ZW-2011

Standpunt GS

De instructieregels in artikel 7.5 beogen niet om dezelfde regels te stellen als in de Bgr (Beleidslijn grote rivieren) van het Rijk. Deze instructieregels gelden niet alleen voor de Maas maar ook voor regionale wateren, natuur en landschap in de Maasvallei. Bovendien gelden de instructieregels voor ruimtelijke plannen en zijn vrij algemeen geformuleerd, terwijl de Bgr daarnaast meer specifieke regels en een vergunningplicht voor concrete activiteiten in het rivierbed omvat. De Bgr van het Rijk en de Omgevingsverordening van de Provincie moeten worden gezien als complementair aan elkaar. Wij zijn van mening dat de instructieregels aldus in voldoende mate aansluiten op de regels van de Bgr.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.05 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Onder a) wordt nog gesproken over bergende en watervoerend functie, terwijl in de Bgr hierin geen onderscheid (meer) wordt gemaakt.

Indiener		
ZW-2018	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Wij zijn ons ervan bewust dat op de kaarten van het toepassingsgebied van de Bgr geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen het bergend en stroomvoerend rivierbed. Dit blijkt uit de toelichting die in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen bij artikel 7.5:

Op de kaart van het deelgebied Maasvallei is het rivierbed (bestaande uit het voormalige stroomvoerend en waterbergend winterbed) van de Maas opgenomen. In het gehele rivierbed bestaat het risico op hoogwater en overstroming.

Ondanks deze wijziging in het formele toepassingsgebied van de Bgr heeft de Maasvallei nog steeds zowel een waterbergende als een stroomvoerende functie. Dit hebben wij in deze toelichting bij artikel 7.5 als volgt omschreven:

In de Maasvallei bevinden zich diverse functies en spelen meerdere belangen. Bij alle voorkomende functies – zoals landbouw, natuur, recreatie en toerisme, verspreide bedrijven en woningen – moet hier rekening gehouden worden met overstromingen vanuit de Maas. Het Maaswater moet in dit gebied geborgen en afgevoerd kunnen worden, om de bedijkte gebieden met daarin liggende dorpen zo veilig mogelijk te houden. Daarom is ruimte voor water, voor waterafvoer en waterberging van belang. Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient daarom gemotiveerd te worden hoe dit behouden, gemitigeerd en gecompenseerd wordt.

Wij vragen dus om blijvend rekening te houden met de waterbergende en stroomvoerende functie van de Maasvallei, ondanks het feit dat dit onderscheid in de kaarten van het toepassingsgebied van de Bgr niet meer wordt gemaakt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.05 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Artikel 7.5 geeft aan dat er een motiveringsplicht van toepassing is die beschrijft hoe de waterbergende en stroomvoerende functie van het gebied in stand blijft of wordt verbeterd. Indiener stelt dat deze motiveringsregels lijken af te wijken van de regels Beleidslijn Grote Rivieren (BGR), die een veel strenger regime voert binnen het waterbergend en stroomvoerend rivierbed. Om éénduidge regels en helderheid voor gemeente te krijgen vraagt indiener om de instructieregels aan te laten sluiten bij de regels van de BGR.	ZW-2029

Standpunt GS

De instructieregels in artikel 7.5 beogen niet om dezelfde regels te stellen als in de Bgr (Beleidslijn grote rivieren) van het Rijk. Deze instructieregels gelden niet alleen voor de Maas maar ook voor regionale wateren, natuur en landschap in de Maasvallei. Bovendien gelden de instructieregels voor ruimtelijke plannen en zijn vrij algemeen geformuleerd, terwijl de Bgr daarnaast meer specifieke regels en een vergunningplicht voor concrete activiteiten in het rivierbed omvat. De Bgr van het Rijk en de Omgevingsverordening van de Provincie moeten worden gezien als complementair aan elkaar. Wij zijn van mening dat de instructieregels aldus in voldoende mate aansluiten op de regels van de Bgr.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.05 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Aan het in de verordening aangegeven gebied 'Maasvallei' wordt in de tekst een waterbergende en stroomvoerende functie toegedicht. Indiener vraagt of hier een directe link met de Bgr ligt. Indiener constateert dat de kaartlaag “Maasvallei” niet overeenkomt met de kaart van het toepassingsgebied van de Bgr. Verder geeft indiener aan dat de bergende functie in de Bgr niet meer bestaat. Indiener vraagt wat nu de is basis om te onderbouwen dat deze functie in een gebied behouden blijft. Indiener stelt dat als hier een link wordt gelegd met de Bgr, de kaart van de verordening geactualiseerd moet worden zodra de Bgr is aangepast of moet worden

opgenomen dat wordt uitgegaan van het actuele Bgr regime. Indiener vraagt op welke wijze de Provincie de laatste wijziging van de Bgr (o.a. schrappen bergend regime) heeft meegenomen in de verordening.

Indiener		
ZW-2004	ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

De instructieregels in artikel 7.5 beogen niet om dezelfde regels te stellen als in de Bgr (Beleidslijn grote rivieren) van het Rijk. Deze instructieregels gelden niet alleen voor de Maas maar ook voor regionale wateren, natuur en landschap in de Maasvallei. Bovendien gelden de instructieregels voor ruimtelijke plannen en zijn vrij algemeen geformuleerd, terwijl de Bgr daarnaast meer specifieke regels en een vergunningplicht voor concrete activiteiten in het rivierbed omvat. De Bgr van het Rijk en de Omgevingsverordening van de Provincie moeten worden gezien als complementair aan elkaar. Wij zijn van mening dat de instructieregels aldus in voldoende mate aansluiten op de regels van de Bgr, en dat het geen probleem is dat de begrenzingen op de kaarten van de Bgr niet exact overeenkomen met die van de Maasvallei.

Wij zijn ons ervan bewust dat op de kaarten van het toepassingsgebied van de Bgr geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen het bergend en stroomvoerend rivierbed. Dit blijkt uit de toelichting die in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen bij artikel 7.5:

Op de kaart van het deelgebied Maasvallei is het rivierbed (bestaande uit het voormalige stroomvoerend en waterbergend winterbed) van de Maas opgenomen. In het gehele rivierbed bestaat het risico op hoogwater en overstroming.

Ondanks deze wijziging in het formele toepassingsgebied van de Bgr heeft de Maasvallei nog steeds zowel een waterbergende als een stroomvoerende functie. Dit hebben wij in deze toelichting bij artikel 7.5 als volgt omschreven:

In de Maasvallei bevinden zich diverse functies en spelen meerdere belangen. Bij alle voorkomende functies – zoals landbouw, natuur, recreatie en toerisme, verspreide bedrijven en woningen – moet hier rekening gehouden worden met overstromingen vanuit de Maas. Het Maaswater moet in dit gebied geborgen en afgevoerd kunnen worden, om de bedijkte gebieden met daarin liggende dorpen zo veilig mogelijk te houden. Daarom is ruimte voor water, voor waterafvoer en waterberging van belang. Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient daarom gemotiveerd te worden hoe dit behouden, gemitigeerd en gecompenseerd wordt.

Wij vragen dus om blijvend rekening te houden met de waterbergende en stroomvoerende functie van de Maasvallei, ondanks het feit dat dit onderscheid in de kaarten van het toepassingsgebied van de Bgr niet meer wordt gemaakt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.05 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Ingevolge de kaart van de Ontwerp Wijzigingsverordening zijn percelen van de indieners gelegen binnen de gebiedsaanwijzing “Maasvallei”. Op grond van artikel 7.5 van de Ontwerp Wijzigingsverordening moeten gemeenten bij het omgevingsplan motiveren hoe binnen de Maasvallei de waterbergende en stroomvoerende functie, de natuurdoeltypen van het Natuurnetwerk Limburg en de landschappelijke kernkwaliteiten behouden blijven. Deze instructieregels leiden voor indieners, die deze percelen gebruikt voor hun agrarisch bedrijf, tot een verzwaard toetsingskader en onzekerheid over de voortzetting en ontwikkeling van het agrarisch gebruik. Het bestaande agrarische gebruik is al langdurig aanwezig en doet geen afbreuk aan de water- en landschappelijke functies van de Maasvallei, terwijl artikel 7.5 geen expliciete bescherming biedt voor agrarische belangen. Indieners verzoeken daarom om maatwerk te hanteren bij de toepassing van artikel 7.5, zodat het bestaande agrarische gebruik van de percelen van indieners en daarmee de continuïteit van het bedrijf van indieners leidend blijven.

Indiener	
ZW-1586	ZW-2029

Standpunt GS

Zoals indieners zelf ook aangeven zijn de instructieregels in artikel 7.5 van toepassing op Omgevingsplannen en daarmee met name gericht op gemeenten. Deze instructieregels hebben geen rechtstreekse doorwerking naar individuele burgers.

Overigens zijn wij ervan overtuigd dat deze instructieregels het bestaande agrarische gebruik van de percelen van indieners niet in de weg staan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.05 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Aan indieners is in het vooruitzicht gesteld dat nadat het projectplan voor dijkverbetering uitgevoerd zou zijn, en daarmee hun locatie binnendijks zou liggen, de aanduiding rivierbed met bijbehorende beperkingen van hun bedrijfslocatie verwijderd zou worden. Dit strookt totaal niet met de thans opgenomen gebiedsaanwijzing “Maasvallei”, terwijl het projectplan ter plaatse	ZW-1586

reeds is uitgevoerd. Indieners verzoeken u dan ook om in lijn met het door u vastgestelde projectplan “Nieuw Bergen” de gebiedsaanduiding “Maasvallei” geheel van hun bedrijfslocatie te verwijderen.

Standpunt GS

Indieners doelen op de aanduiding rivierbed zoals deze is vastgelegd op de kaarten waarop het toepassingsgebied van de Beleidslijn grote rivieren (Bgr) is vastgelegd. Het klopt dat het Rijk heeft toegezegd om de aanduiding rivierbed te schrappen in de binnendijkse gebieden waarvoor de dijk op de nieuwe, sinds 1-1-2017 geldende normhoogte is gebracht. De dijk voor het binnendijkse gebied waar het perceel van indiener ligt is inderdaad op deze normhoogte gebracht middels uitvoering van het projectplan Waterwet nadat dit door ons college was goedgekeurd. Het Rijk is eind 2025 door het waterschap op de hoogte gebracht van de voltooiïng van deze dijk. Nu is het aan het Rijk om voor het bedoelde binnendijkse gebied de aanduiding rivierbed te gaan schrappen.

Dit betekent echter niet dat wij automatisch ook de aanduiding Maasvallei voor dit gebied zullen laten vervallen. Mogelijk gebeurt dit wel in een later stadium, bij een volgende wijziging van de verordening, maar er kan aanleiding zijn om aanpassingen op de kaarten van de Bgr niet 1 op 1 in de kaartlaag Maasvallei door te voeren. In verband hiermee merken wij het volgende op:

De instructieregels in artikel 7.5 beogen niet om dezelfde regels te stellen als in de Bgr (Beleidslijn grote rivieren) van het Rijk. Deze instructieregels gelden niet alleen voor de Maas maar ook voor regionale wateren, natuur en landschap in de Maasvallei. Bovendien gelden de instructieregels voor ruimtelijke plannen en zijn vrij algemeen geformuleerd, terwijl de Bgr daarnaast meer specifieke regels en een vergunningplicht voor concrete activiteiten in het rivierbed omvat. De Bgr van het Rijk en de Omgevingsverordening van de Provincie moeten worden gezien als complementair aan elkaar. Wij zijn van mening dat de instructieregels aldus in voldoende mate aansluiten op de regels van de Bgr, en dat het geen probleem is dat de begrenzingen op de kaarten van de Bgr niet exact overeenkomen met die van de Maasvallei.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.06 Instructieregels beekdalen

Zienswijze over artikel 7.06 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de regel aan te passen zodat deze rekening houdt met extreem natte en droge hydrologische omstandigheden op basis van de meest recente KNMI klimaatscenario's	ZW-2032

Standpunt GS

Bedoeld is om het functioneren voor watervoering en waterberging in stand te houden of te verbeteren. Daarvoor is de regel afdoende. Op een omgevingsplan is de Weging van het waterbelang van toepassing. Daarin toetst het waterschap de belangen van water, nu en in de toekomst. Via deze toets kunnen de klimaatscenario's worden meegenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.06 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van een regel waarin staat dat de motivering bij een omgevingsplan voorgelegd wordt aan het waterschap.	ZW-2032

Standpunt GS

Bij een omgevingsplan wordt onder de Omgevingswet een Weging van het waterbelang doorlopen. Dat betekent dat een gemeente bij het vaststellen van het omgevingsplan de opvattingen van de waterbeheerder over de waterbelangen moet meenemen. De voorlegging van de motivering die volgt uit de instructieregel is daarmee al geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.06 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken in de motiveringsplicht expliciet rekening te houden met watermolenlandschappen.	ZW-3011

Standpunt GS

De motiveringsplicht is gericht op het instandhouden of verbeteren van de ruimte voor water en voor de functie van de beekdalen voor waterberging en watervoering.
Wanneer zich bijzondere functies in het beekdal bevinden zoals een watermolen met het bijbehorende watermolenlandschap gaan we ervanuit dat daar in de planvorming rekening mee is gehouden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.06 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) vinden de motiveringsplicht in de ontwerp-omgevingsverordening met betrekking tot de Beekdalen te vrijblijvend, en stellen alternatieve motiveringsplichten voor die erop gericht zijn dat geen verslechtering optreedt van de hydrologische en ecologische omstandigheden voor natuurdoeltypen, het Natuur Netwerk Limburg en de waterveiligheid.

Indiener	
ZW-2029	ZW-3016

Standpunt GS

De motiveringsplicht is gericht op het instandhouden van het functioneren van het beekdal voor de waterhuishouding. Daarom moet gemotiveerd worden hoe de ruimte voor water en de functies waterberging en watervoering behouden blijven of worden verbeterd. Naar onze mening is dit voldoende om het functioneren van de beekdalen voor de waterhuishouding te behouden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.06 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken rekening te houden met agrarische bedrijven die gevestigd zijn in andere provincies, maar waarvan het merendeel van de landbouwgrond in Limburg is gelegen. De indiener(s) stellen voor het artikel zodanig te wijzigen dat met deze situaties rekening wordt gehouden.	ZW-0372

Standpunt GS

De regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gelden voor alle gronden die binnen Provincie Limburg liggen en daarmee voor alle bedrijven, ongeacht de locatie van vestiging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.07 Instructieregels natte laagten

Zienswijze over artikel 7.07 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener

De indiener(s) verzoeken de regel aan te passen zodat deze rekening houdt met extreem natte en droge hydrologische omstandigheden op basis van de meest recente KNMI-klimaatscenario’s	ZW-2032

Standpunt GS

De bedoeling van de regel is om het functioneren van de natte laagten voor de berging van water en voor de sponswerking van het landschap te behouden of te verbeteren. Daarvoor is de regel afdoende. Op een omgevingsplan is de Weging van het waterbelang van toepassing. Daarin toetst het waterschap de belangen van water, nu en in de toekomst. Via deze toets kunnen de klimaatscenario's worden meegenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.07 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van een regel waarin staat dat de motivering bij een omgevingsplan voorgelegd wordt aan het waterschap.	ZW-2032

Standpunt GS

Bij een omgevingsplan wordt onder de Omgevingswet een Weging van het waterbelang doorlopen. Dat betekent dat een gemeente bij het vaststellen van het omgevingsplan de opvattingen van de waterbeheerder over de waterbelangen moet meenemen. De voorlegging van de motivering die volgt uit de instructieregel is daarmee al geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.07 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken artikel 7.7 sub a van de wijzigingsverordening zo aan te passen dat een omgevingsplan naast de waterbergende functie ook de afvoer van vuil- en kwelwater dient te beschrijven.	ZW-0059

Standpunt GS

Natte laagten hebben een belangrijke rol in het invullen van de sponswerking van het landschap, in het vasthouden en bergen van water wanneer we natte perioden kennen en in het beschikbaar houden van water voor droge perioden. Daarnaast bevinden zich in een aantal natte laagten gegraven watergangen.

Deze zijn in het verleden gegraven om deze van nature natte gebieden (hoge grondwaterstand) te draineren (ontwateren) en om zo de naastliggende gronden beter geschikt te maken voor landbouw. In de natte laagten ligt de nadruk op de sponswerking, niet op de afvoer van water. Omdat hier nogal eens onduidelijkheid over is zullen we in de toelichting bij de natte laagten aangeven dat er zich in een aantal natte laagten watergangen bevinden. We spreken dan nog steeds van een natte laagte (met een watergang of beek) en niet van een beekdal.

Voorstel aan PS

Tekst na de tweede alinea van de toelichting bij artikel 7.7 aanvullen met:

'In een aantal natte laagten bevindt zich een gegraven watergang. Daarmee kan de natte laagte op een beekdal met beek lijken. Op basis van de geomorfologie hebben wij deze toch als natte laagte geclassificeerd. Het blijvend functioneren van de watergang is daar van belang.'

Zienswijze over artikel 7.07 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) vragen zich af waarom er geen afstemming is tussen de natte laagten en de H5 en H6 waterveiligheidsgebieden.	ZW-2029

Standpunt GS

Natte laagten zijn lagere plekken in het landschap, vaak in gebieden waar niet hele grote hoogteverschillen zijn. Dit zijn plekken waar vooral bij langdurige regenval water op het land blijft staan, en daarna langzaam in de bodem kan trekken.

Natte laagten zijn niet automatisch de plekken waar tijdens en na kortdurende hevige regenval grote hoeveelheden water doorheen stromen (waterveiligheidsrisico). Daarom is de relatie tussen natte laagten en waterveiligheid minder aanwezig dan bij andere deelgebieden van de Groenblauwe landbouwzone (zoals droogdalen en beekdalen).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.07 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de instructieregels voor beekdalen en natte laagten op elkaar te laten aansluiten.	ZW-2029

Standpunt GS

In de basis sluiten de regels op elkaar aan. Ze zijn gericht op het behoud en of het verbeteren van het functioneren van het watersysteem.

Er is een verschil tussen beekdalen en natte laagten, ondanks dat in beide gebieden een oppervlaktewater kan liggen. In beekdalen liggen beken, een natuurlijke waterstroom die vooral regenwater afvoert. In natte laagten liggen vaak gegraven watergangen, zoals lossingen. Deze zijn in het verleden gegraven om deze van nature natte gebieden (hoge grondwaterstand) te draineren (ontwateren), om de naastliggende gronden beter geschikt te maken voor landbouw.

Daarom wordt in natte laagten gevraagd te motiveren dat er voldoende rekening gehouden is met waterberging (ruimte voor water) en sponswerking (water infiltreren in de bodem), terwijl in beekdalen ook gevraagd wordt te motiveren dat er voldoende rekening gehouden wordt met de watervoerende functie (zodat de beek met zijbeken regenwater goed kan afvoeren).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.08 Instructieregels hellingen

Zienswijze over artikel 7.08 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van regels in de omgevingsverordening rondom scheuren van grasland. Hiermee zou de Provincie belangrijke opgaven aanpakken zoals het voorkomen van bodemerosie op hellingen, het voorkomen van uitspoeling van nutriënten en pesticiden naar grond- en oppervlaktewater, of de lagergelegen gebieden zoals beek- en droogdalen.

Indiener	
ZW-2007	ZW-2012

Standpunt GS

Een gemeente kan er in haar omgevingsplan voor kiezen om de motiveringsplicht in te vullen met een scheurverbod voor grasland. Aangezien er nog meer manieren zijn om snel afstromen van water en erosie te voorkomen, willen we niet dwingend op alle hellingen een scheurverbod opleggen. Daarnaast beschermt een scheurverbod alleen bestaande graslanden op hellingen, en ziet de motiveringsplicht op een veel bredere afweging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.08, 7.09, en 7.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken de motiveringsplicht en compensatieplicht zou ook moeten gelden voor hellingen in primaire landbouwzones ter bescherming van lagergelegen natuur en water, maar ook in het kader van waterveiligheid/voorkomen wateroverlast. Dit geldt ook voor art. 7.9 Instructieregels droogdalen en art. 7.10 Instructieregels intrekgebieden Natura 2000-gebieden.	ZW-3016

Standpunt GS

De opzet van de zonering zoals deze in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen is zodanig dat wanneer wij een gebied als helling, droogdal, beekdal, of intrekgebied hebben aangeduid het onderdeel wordt van de groenblauwe landbouwzone. Derhalve liggen er geen als zodanig aangeduide hellingen, droogdalen beekdalen en intrekgebieden in de zone primair landbouwgebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.08 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken een specifieke uitzonderingsclausule toe te voegen voor bestaande recreatieve bedrijven die gericht zijn op het verbeteren van de recreatieve ervaring en de wezenlijke kenmerken van het landschap niet blijvend aantasten.	ZW-0035

Standpunt GS

Ook bij uitbreidingen van bestaande recreatieve bedrijven op (steilere) hellingen waarvoor een nieuw ruimtelijk plan nodig is, kan snel afstromen van water en erosie voorkomen. Het is voor water- en modderoverlast en waterveiligheid in de beekdalen belangrijk dat dit verminderd en/of voorkomen wordt. Daarom dient een omgevingsplan te motiveren hoe hiermee omgegaan is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.09 Instructieregels droogdalen

Zienswijze over artikel 7.09 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) stellen dat een droogdal normaliter geen afvoerfunctie heeft.	ZW-2002

Standpunt GS

Een droogdal is een langgerekte laagte die ontstaan is door de erosie van afstromend hemelwater. Een droogdal heeft meestal alleen een afvoerfunctie als het erg hard regent. Dan wordt het watervoerend. Om te voorkomen dat verderop in het landschap wateroverlast ontstaat, is het belangrijk dat in de droogdalen afstromend water afgeremd wordt en verdere erosie voorkomen wordt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.10 Instructieregels intrekgebieden Natura 2000-gebieden

Zienswijze over artikel 7.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken artikel 7.10 letter a als volgt te formuleren: hoe de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater wordt behouden en/of verbeterd en de waterkwaliteit wordt verbeterd.	ZW-2032

Standpunt GS

Naast behoud van de infiltratiecapaciteit is verbetering ook zeker van belang. Daarom gaan we mee in dit verzoek.

Voorstel aan PS

Tekst van artikel 7.10 wijzigen: 'hoe de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater wordt behouden en/of verbeterd en de waterkwaliteit wordt verbeterd.'

Zienswijze over artikel 7.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken dat wanneer de waterkwaliteit binnen een intrekgebied al voldoet aan de nitraatrichtlijn, deze niet verbeterd hoeft te worden.	ZW-0006

Standpunt GS

Verschillende intrekgebieden voeren hun water richting zeer nitraatgevoelige natuurgebieden. Daarvoor is de grens van de nitraatrichtlijn niet voldoende en zou de nitraatbelasting nog verder omlaag moeten worden gebracht.

We hebben echter in dit artikel geen grens of te bereiken waarden opgenomen. Doel moet zijn om de waterkwaliteit in de intrekgebieden in het algemeen te verbeteren. Waar dit aan de orde is zullen we via programma's als het Limburgs Offensief Stikstof of via maatregelen van het Rijk inzetten op het nemen van maatregelen voor het bereiken van de duurzame staat van instandhouding van de Natura 2000-gebieden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) vragen zich af waarom er geen intrekgebieden N2000 in Noord-Limburg liggen. Indiener constateert dat er ook grondwater afhankelijke N2000 in Noord-Limburg ligt, zoals de gebied X.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben in de POVI en in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg de intrekgebieden opgenomen die door ons onderzocht zijn en begrenst konden worden. We zijn ons ervan bewust dat er meer intrekgebieden zijn voor Natura2000 gebieden. Wanneer hiervan voldoende onderzoek beschikbaar is om deze op te nemen zullen we deze in een volgende versie van POVI en verordening opnemen.

Rond de verdrogingsgevoelige natuurgebieden (niet alleen N2000 gebieden) hebben we reeds in vorige provinciale plannen en verordeningen bufferzones gelegd. In de nu geldende verordening zijn deze zelfde zones als hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur weer opgenomen. Ook de regels voor deze zones zijn ongewijzigd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indiener(s) vragen zich af waarom de bufferzones grondwaterafhankelijke Natuur niet meer in de Omgevingsverordening voorkomen.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Rond de verdrogingsgevoelige natuurgebieden (niet alleen N2000 gebieden) hebben we reeds in vorige provinciale plannen en verordeningen bufferzones gelegd. In de nu geldende verordening zijn deze zelfde zones als hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur weer opgenomen. Ook de regels voor deze zones zijn ongewijzigd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.11 Instructieregels overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

Zienswijze over artikel 7.11
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken geen overgangsgebieden kwetsbare Natura 2000-gebieden in de omgevingsverordening vast te leggen zonder concrete invulling. De verordening legt een zonering vast voor overgangsgebieden rond Natura 2000-gebieden, waarbij de nadere invulling wordt doorgeschoven naar gebiedsprocessen binnen het Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Dit leidt tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor agrarische ondernemers en grondeigenaren. Er ontstaat feitelijk al een beleidsmatige status, zonder dat duidelijk is welke regels of beperkingen gaan gelden. Dit kan volgens de indieners gevolgen hebben voor vergunningverlening, investeringsruimte en bedrijfsontwikkeling.

Indiener					
ZW-0003	ZW-0013	ZW-0019	ZW-0056	ZW-0065	ZW-0068
ZW-0071	ZW-0373	ZW-0503	ZW-0655	ZW-0656	ZW-1176
ZW-2002	ZW-2007	ZW-2011	ZW-2013	ZW-2017	ZW-2027

Standpunt GS

De Provincie heeft een wettelijke opgave om verslechtering tegen te gaan en deze natuur in stand te houden. Dat doen we door maatregelen in de natuurgebieden zelf maar ook daarbuiten in de zogenaamde Overgangsgebieden rondom kwetsbare natura 2000-gebieden zijn daarvoor

maatregelen nodig. De regels die in deze zone gelden worden in een later stadium bepaald, op basis van een gebiedsgerichte onderbouwing van wat nodig en haalbaar is. Het deelgebied Overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden heeft als enige van de deelgebieden een voorlopige begrenzing. De definitieve begrenzing van dit deelgebied gebeurt op basis van de gebiedsprocessen en onderzoeken in het kader van het programma Limburgs Offensief Stikstof.

Voor de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen specifieke motiveringsplicht bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. De Provincie Limburg wil de vigerende doelen op het gebied van stikstof, natuur en water realiseren door middel van het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Samenwerken op basis van vrijwilligheid is het provinciale uitgangspunt. We pakken dit gebiedsgericht op, omdat zo beter kan worden ingespeeld op de verschillende karakteristieken, op de verschillen in problematiek van de Natura 2000-gebieden en op de mogelijkheden en wensen van de ondernemers in de omgeving van deze gebieden. Deze vaststelling van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zal gevolgd worden door gebiedsgerichte vaststellingsronde(s) waarin de mogelijke regels in de Overgangsgebieden verder uitgewerkt zijn. Op dat moment is gebiedsgericht duidelijk en onderbouwd wat nodig is, wat de effecten van de maatregelen zijn, wat (financieel) mogelijk is en wat er al gebeurt in de verschillende zones. Wanneer landelijke regels of normen rechtstreeks van toepassing of leidend zijn, vormen deze het uitgangspunt. Aanvullende provinciale maatregelen worden in dat geval alleen ingezet indien gemotiveerd is dat zij, gelet op gebiedsspecifieke omstandigheden en de gevolgen voor het betrokken gebied, nodig zijn voor het bereiken van provinciale doelen.

De instructieregels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ten aanzien van de overgangsgebieden, hebben geen effect op het huidige grondgebruik. Voor een aantal focusgebieden zijn gebiedsprocessen opgestart om gezamenlijk tot oplossingen te komen voor de natuur- en wateropgaven in het kader van het programma LOS. Eventuele gebiedspecifieke gebruiksbeperkingen kunnen te zijner tijd o.a. geborgd worden in de omgevingsverordening. Het is mogelijk dat op termijn generieke maatregelen/ gebruiksbeperkingen in de verordening worden opgenomen. In de huidige ontwerp-wijzigingsverordening is dat niet het geval.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.11
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken regels op te nemen voor het overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden, om hiermee een juridisch instrument te verkrijgen om verdere verslechtering van de natuur te voorkomen. De opgaven om de natuurkwaliteit te verbeteren worden volgens de indieners steeds groter. Niet alle Natura 2000-gebieden vallen onder de

focusgebieden in het Limburgs Offensief Stikstof, waardoor wordt gevreesd dat voor deze gebieden het nemen van maatregelen zal uitblijven.

Indiener					
ZW-0659	ZW-2003	ZW-2006	ZW-2007	ZW-2008	ZW-2011
ZW-2016	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022
ZW-2027	ZW-2028	ZW-2029	ZW-3002	ZW-3016	

Standpunt GS

Voor de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen specifieke motiveringsplicht bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. De Provincie Limburg wil de vigerende doelen op het gebied van stikstof, natuur en water realiseren door middel van het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Samenwerken op basis van vrijwilligheid is het provinciale uitgangspunt. We pakken dit gebiedsgericht op, omdat zo beter kan worden ingespeeld op de verschillende karakteristieken, op de verschillen in problematiek van de Natura 2000-gebieden en op de mogelijkheden en wensen van de ondernemers in de omgeving van deze gebieden. Deze vaststelling van deze Wijzigingsverordening zal gevolgd worden door gebiedsgerichte vaststellingsronde(s) waarin de mogelijke regels in de Overgangsgebieden verder uitgewerkt zijn. Op dat moment is gebiedsgericht duidelijk en onderbouwd wat nodig is, wat de effecten van de maatregelen zijn, wat (financieel) mogelijk is en wat er al gebeurt in de verschillende zones. Wanneer landelijke regels of normen rechtstreeks van toepassing of leidend zijn, vormen deze het uitgangspunt. Aanvullende provinciale maatregelen worden in dat geval alleen ingezet indien gemotiveerd is dat zij, gelet op gebiedsspecifieke omstandigheden en de gevolgen voor het betrokken gebied, nodig zijn voor het bereiken van provinciale doelen.

Dit betekent niet dat er geen regels gelden ten aanzien van ontwikkelingen met mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden. Voor dergelijke ontwikkelingen kan immers een natuurvergunning nodig zijn. In dat kader is ook een motivering vereist van de impact van de beoogde ingreep. De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat daarnaast een natuurcompensatieplicht bij aantasting van bos of landschapselementen. Die geldt voor alle acht kaartlagen van de Groenblauwe landbouwzonedeelgebieden, dus ook voor het overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Niet alle Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van de focus-gebieden in het Limburgs Offensief Stikstof. Dit betekent niet dat we geen maatregelen nemen ten behoeve van deze gebieden in de overgangsgebieden kwetsbare Natura 2000-gebieden. Ook voor deze gebieden zijn maatregelen nodig.
Er worden onderzoeken uitgevoerd om voor deze gebieden een maatregelpakket te kunnen vaststellen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.11 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken duidelijk te maken waar de breedte van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden op is gebaseerd.

Indiener			
ZW-0020	ZW-2002	ZW-2004	ZW-2029

Standpunt GS

Bij de voorliggende begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden hebben we ervoor gekozen om uit te gaan van 500 meter, omdat op deze afstand van een Natura 2000-gebied de stikstofuitstoot nog direct te relateren is aan de belasting van het natuurgebied. Alleen wanneer er vanwege andere drukfactoren aanleiding was om een groter gebied te begrenzen hebben we hiervoor gekozen. Dit is het geval bij de Peel, waar de overgangsgebieden zijn begrensd op het gebied waar hydrologische maatregelen nodig zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.12 Compensatie van waarden

Zienswijze over artikel 7.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de regelingen in 7.12, artikel 8.2 en artikel 8.3 enkel daar van toepassing te verklaren waar indiener op gemeentelijk niveau middels de reeds benoemde regelingen niet voorzien in de bescherming van landschapselementen. Een mogelijke aanvulling (in artikel 7.12 en 8.3) zou zo kunnen luiden: indien het landschapselementen betreffen die bij of krachtens een gemeentelijke verordening dan wel het omgevingsplan zijn beschermd en waarvoor een verplichting tot compensatie geldt, mits die regeling minimaal voorziet in een gelijkwaardige compensatie vallen niet onder onderhavige regeling.	ZW-2030

Standpunt GS

Wanneer landschapselementen beschermd zijn in gemeentelijke regelgeving, en in dat verband ook compensatie plaats vindt, kan hiermee in de regel worden voldaan aan hetgeen bepaald is in artikel 7.12 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

In de groenblauwe landbouwzone geldt voor de compensatieverplichting geen kwaliteitstoeslag op grond van de regels in bijlage IX bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Het is niet nodig om een uitzondering te maken voor situaties waarin er sprake is van een gemeentelijke regeling.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoekt de tekst landschapselementen nader te specificeren. Wellicht de benaming "natuurlijke" structuren gebruiken als dit bedoeld is.	ZW-2010

Standpunt GS

In bijlage IX bij de begripsbepalingen is nader gespecificeerd wat wij verstaan onder landschapselementen: meestal ”kleinschalige” structuren die een landschap vormgeven, waaronder lijnvormige elementen, zoals poelen, houtwallen, houtsingels, hagen en graften, vlakvormige elementen, zoals poelen en bosjes en puntvormige elementen zoals solitaire bomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt artikel 7.12 te wijzigen naar: “Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een deelgebied als bedoeld in artikel 7.3, eerste lid onder a tot en met h, waarbij sprake is van aantasting van bos of landschapselementen, voorziet uitsluitend in compensatie overeenkomstig de regels opgenomen in bijlage IX, indien uit een deugdelijke motivering blijkt dat: a. aantasting niet kan worden voorkomen; b. de mogelijkheden om de aantasting te beperken onvoldoende zijn; en c. behoud of verbetering van de bestaande bos- of landschapselementen redelijkerwijs niet mogelijk is	ZW-3016

Standpunt GS

De motiveringsplicht die geldt voor omgevingsplannen in deelgebieden in de groenblauwe landbouwzone kent geen alternatievenafweging en wij vinden deze ook niet passend bij het karakter van deze zone.

Dit neemt niet weg dat de gemeente in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties rekening dient te houden met aanwezige waarden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt twee aparte bijlagen te hanteren voor compensatie met een helder onderscheid tussen compensatie van landschapselementen en die van natuur. Of de titels te wijzigen. Er staat nu "Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering".	ZW-2004

Standpunt GS

Bijlage IX voorziet ook in regels ten aanzien van het compenseren van landschapselementen. Het is niet praktisch om deze in een andere bijlage onder te brengen, omdat er ook bij reguliere natuurcompensatie sprake kan zijn van landschapselementen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.13 Instructieregels ruimtelijke kwaliteit

Zienswijze over artikel 7.13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken de gebiedspaspoorten niet als toetsingskader te zien, maar als inspiratiekader waar de initiatiefnemer uit kan putten bij ruimtelijke inpassing van zijn voornemen.	ZW-3007

Standpunt GS

De paspoorten (en ontwerpbeginselen) zijn in lijn met de zienswijze bedoeld als handreiking en ter inspiratie. In de Provinciale Omgevingsvisie hebben we ook benadrukt dat het geen toetsingskader betreft. (§4.4.2). In de toelichting bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (bij artikel 7.13) is wel aangegeven dat het handvatten betreft voor ontwerp van de ruimtelijke ontwikkeling, maar is niet opgenomen dat het geen toetsingskader is. We voegen dat toe.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 7.13:

‘Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De paspoorten en ontwerpbeginselen vormen daar geen toetsingskader voor.’

Zienswijze over artikel 7.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de toelichtende tekst bij de instructieregels ruimtelijke kwaliteit te veranderen omdat er onvoldoende richting wordt geboden voor de beoordeling van erftransformaties met een bredere, landschappelijke, groene, blauwe insteek en daarbij heel specifiek naar handreikingen van het Rijk te verwijzen. Integraal benaderen van het begrip ruimtelijke kwaliteit biedt zodoende meer kansen voor een ontwikkeling die bijdraagt aan meer samenhang tussen landschap, natuur, water en gebruik.

Indiener	
ZW-0064	ZW-0359

Standpunt GS

Ruimtelijke kwaliteit zouden we kunnen zien als een integrerende ruimtelijke benadering. Door de complexheid van de verschillende thema’s zijn de regels echter sectoraal opgesteld. Bij de integrale ruimtelijke afweging worden alle relevante thema's (zoals natuur en water) integraal afgewogen.

We zijn van mening dat door het opnemen van de handreikingen van Mooi Nederland voldoende opening biedt om daar onder vallende specifieke handreiking (zoals nieuwe natuur en klein wonen) te gebruiken als motivering over ruimtelijke kwaliteit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken meer specifieke aandacht voor cultuurhistorie, watermolenlandschap en open windmolenbiotoop. Het gaat daarbij om uitbreiding van de gebiedspaspoorten op deze onderdelen.	ZW-3011

Standpunt GS

Er is bewust gekozen om de gebiedspaspoorten te baseren op een reeds bestaande landschappelijke indeling die past bij de provinciale schaal. Het is vanzelfsprekend dat je op lokale schaal verfijning kunt aanbrengen ten aanzien van de gebruikte indeling. Een

watermolenlandschap is een specificering van het beeklandschap. De door ons gebruikte indeling gaat echter niet voorbij aan de belangen van watermolens. Zo worden de watermolens bijvoorbeeld specifiek genoemd in het gebiedspaspoort van de beeklandschappen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners zijn van mening dat de motiveringsplicht disproportioneel is voor agrarische bouwpercelen, maatschappelijke voorzieningen of herbestemming en verzoeken daarom de motiveringsplicht voor deze gevallen te schrappen

Indiener					
ZW-0375	ZW-0376	ZW-0377	ZW-2003	ZW-2004	ZW-2018
ZW-2021	ZW-2027	ZW-2029			

Standpunt GS

Ruimtelijke kwaliteit/de identiteit en kenmerken van een gebied worden bepaald door alle aanwezige fysieke onderdelen in dat gebied, ongeacht eigendomsverhoudingen, (voormalige) functie of maatschappelijk nut. De motiveringsplicht zoals opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is daarom ook gekoppeld aan alle type omgevingsplannen. Het gaat om ontwikkelingen die afwijken van een omgevingsplan en daarmee de omgeving/de ruimtelijke kwaliteit beïnvloeden. In de zienswijzen worden voorbeelden aangehaald die in veel gevallen via vergunningverlening verlopen (plaatsing van voersilo's, een kleinschalige opslag, luchtwassystemen of aanleg van een stuk erfverharding). In die gevallen is er geen motiveringsplicht ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. In andere gevallen zal er wel een omgevingsplan nodig zijn. De motiveringsplicht is erop gericht dat de ontwikkeling recht doet aan de kenmerken en identiteit van een gebied. Op een agrarisch bouwperceel is die uitkomst logischerwijs anders dan bijvoorbeeld op een open veld. Voor een deel zit daar de proportionaliteit.

Tenslotte delen we niet de mening dat de motiveringsplicht te allen tijde zeer uitgebreid en arbeidsintensief hoeft te zijn. In de toelichting op de motiveringsplicht hebben we daarom, ten behoeve van eenduidigheid en efficiëntie, de mogelijkheid voor het toepassen van een gemeentelijk, of ander, kwaliteitskader opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indieners zijn van mening dat ruimtelijke kwaliteit ook van belang is voor het stedelijk gebied, dorpskernen en bedrijventerreinen en verzoekt om de instructieregel te heroverwegen en deze op het gehele provinciale grondgebied van toepassing te laten zijn, ook voor stedelijk gebied, dorpskernen, recreatieterreinen en bedrijventerreinen en niet in alleen het buitengebied.	ZW-2029

Standpunt GS

Wij onderschrijven dat ruimtelijke kwaliteit ook van belang is voor het stedelijk gebied, dorpskernen en bedrijventerreinen. Gemeenten zijn echter primair aan zet voor de inrichting van deze gebieden (zie bijvoorbeeld § 3.4.6, § 3.4.7 § 3.4.8 van de Provinciale Omgevingsvisie) en dragen daarom ook de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke kwaliteit. Wij steunen de gemeenten bij deze verantwoordelijkheid en stellen onze producten daarvoor beschikbaar.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om in de Groenblauwe landbouwzone en NNN een strenger regime ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit op te nemen en wenst dat uitsluitend ontwikkelingen die de identiteit en kenmerken van deze gebieden behouden, en waar mogelijk versterken, worden toegestaan.	ZW-3016

Standpunt GS

Het toestaan van ruimtelijke ontwikkeling is altijd een integrale afweging van meerdere sectorale belangen. Ruimtelijke kwaliteit speelde tot dusver op provinciaal niveau een onderschikte rol en met deze regeling hebben we ruimtelijke kwaliteiten volwaardig onderdeel gemaakt van de integrale afweging. Verder aanscherpen van de regeling achten we niet proportioneel.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om duidelijke randvoorwaarden of kwalitatieve criteria voor de toepassing van dit artikel.

Indiener					
ZW-0375	ZW-0376	ZW-0377	ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958

ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961	ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964
ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967	ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970
ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973	ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976
ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979	ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982
ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985	ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988
ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991	ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994
ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997	ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000
ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003	ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006
ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009	ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012
ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015	ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018
ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021	ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024
ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027	ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030
ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033	ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036
ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039	ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042
ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045	ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048
ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051	ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054
ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057	ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060
ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063	ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066
ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069	ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072
ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075	ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078
ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081	ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084
ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087	ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090
ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093	ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096
ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099	ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102
ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105	ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108
ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111	ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114
ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117	ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120
ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123	ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126
ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129	ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132
ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135	ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138
ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141	ZW-1142		

Standpunt GS

Wij hebben begrip voor dit verzoek, maar het verzoek staat haaks op de doelstelling van de regel. De regel is opgenomen om de Limburgse gebiedsvariatie te versterken. Ieder gebied heeft z'n eigen kenmerken en identiteit en vraagt dat nieuwe ontwikkelingen recht doen aan die variatie. Dit is niet uniform voor te schrijven aangezien deze generieke route de variatie van de uiteenlopende gebieden aantast. Het doel van de regel is juist om maatwerk te leveren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.13	**Indiener**

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	
De indiener verzoekt om te verduidelijken hoe de provinciale uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing en compensatie (artikel 7.13) ook bij provinciale projecten worden toegepast.	ZW-2004

Standpunt GS

Als voor een provinciaal project een omgevingsplan moet worden opgesteld, gelden ook de regels uit de Omgevingsverordening Limburg. Instructieregels die voor gemeenten gelden, gelden ook voor een projectbesluit van Gedeputeerde Staten. Die is bepaald in artikel 1.3, eerste lid, van de Omgevingsverordening Limburg. Bovendien is de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gebaseerd op het beleid dat is opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en die is in zijn totaliteit zelfbindend voor de Provincie. In de POVI, §4.4.2 ‘Ruimtelijke kwaliteit als een gezamenlijke opgave’, hebben wij ten aanzien van de zienwijze het volgende opgenomen; ‘We zullen dus vanaf het begin van deze programma’s (red. waaronder mobiliteit), in afstemming met de gemeenten, heldere afspraken maken over de gewenste kwaliteit van het landschap. Die kwaliteit bewaken we in elke planfase, inclusief uitvoering en beheer. Daarbij zullen we gebruikmaken van de methodiek van de Kwaliteitsestafette’.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.14 Beschrijving kernkwaliteiten van beschermingsgebied nationaal landschap Zuid-Limburg

Zienswijze over artikel 7.14 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener is van mening dat de strikte bescherming van het reliëf in droogdalen en op hellingen noodzakelijke investeringen in de kwaliteit en veiligheid van zijn recreatieterrein blokkeert en dat het verbod op grondverzet en het aanpassen van terreininrichting het onmogelijk mogelijk maakt om te voldoen aan moderne recreatiewensen of verbeterde afwatering. De indiener verzoekt daarom om in de definitieve verordening een specifieke uitzonderingsclausule of ruimer maatwerk op te nemen voor bestaande kampeerterreinen.

Indiener	
ZW-0035	ZW-0666

Standpunt GS

Er is geen sprake van een strikte bescherming van reliëf, of een verbod op grondverzet in droogdalen en op hellingen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, waarvoor een omgevingsplan opgesteld moet worden, zal wel gemotiveerd moeten worden op welke wijze met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en de wijze waarop de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Bij deze motivering is ruimte voor het gevraagde maatwerk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 7.15 Bescherming nationaal landschap Zuid-Limburg

Zienswijze over artikel 7.15 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener merkt op dat het onduidelijk is waar de betreffende motivering aan moet voldoen om tot de juiste kwaliteit te komen en verzoekt om in lijn met de toelichting op artikel 7.13 de motiveringsplicht nader toe te lichten.	ZW-2010

Standpunt GS

Hoewel deze regel niet gewijzigd is en hier dus geen zienswijze over kan worden ingediend, begrijpen we dat de in artikel 7.15 opgenomen motiveringsplicht nadere toelichting behoeft. Vandaar dat we de toelichting hierop aanvullen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 7.15:

'Landschappelijke kernkwaliteiten

Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden.

Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige

waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden:

- Actuele luchtfoto's;
- Veld- en locatiebezoek;
- Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën
- Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten
- Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl);
- Topotijdreis.nl;
- Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026);
- Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden
- Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer.

De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.'

Artikel 7.16 Toepassingsbereik

Zienswijze over artikel 7.16 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indiener is verward over de term beeklandschap: wordt hier bedoeld het paspoortgebied beeklandschap of het beekdal uit de GBLZ? Bovendien wil hij weten of het gebied hellingen ook tot het beeklandschap behoort?	ZW-2010

Standpunt GS

Beeklandschap is een term die binnen de Ruimtelijke kwaliteit verwijst naar het gebiedspaspoort met die naam en is een enigszins andere begrenzing dan die van het Beekdal die verwijst naar het deelgebied onder de Groenblauwe Landbouwzone (en het Verwevingsgebied). De gebiedspaspoorten onderling overlappen niet.

In de Gebiedspaspoorten maken we onderscheid in Steile hellingen, Tussenterrassen en Flauwe hellingen. Daarentegen kennen we in de groenblauwe landbouwzone ook een deelgebied hellingen. De lagen uit de gebiedspaspoorten en de deelgebieden van de Groenblauwe Landbouwzone kunnen overlappen. De Groenblauwe landbouwzone en Ruimtelijke kwaliteit kennen verschillende instructieregels.

We nemen in de toelichting op de instructieregels ruimtelijke kwaliteit een link op naar de gebiedspoorten.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen aan de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 7.13:
‘Ter ondersteuning heeft de Provincie hiervoor gebiedspaspoorten ontwikkeld waarin getypeerd is hoe de Provincie de kenmerken en identiteit van de gebieden ziet. De gebiedspaspoorten zijn een abstractie van het landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg. Ter inspiratie voor het ontwerp zijn voor diverse ontwikkelingen (geen uitputtende lijst) ontwerpbeginselen uitgewerkt. Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De gebiedspaspoorten zijn onderdeel van de POVI en zijn daar te zien in § 4.5.’

8. Natuurgebieden

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 8 Algemeen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om verbeterde voorlichting en bebording in natuur- en landbouwgebieden over de gevolgen van loslopende honden.	ZW-0365

Standpunt GS

Het is aan de eigenaar van een natuurgebied om bezoekers goed voor te lichten over de gevolgen van loslopende honden voor het natuurgebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 8 Algemeen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om een hardheidsclausule ook op NNL en Groenblauwe landbouwzone van toepassing te verklaren, waarbij in uitzonderlijke klemmende feiten en omstandigheden van de hoogwaterveiligheidsprojecten, watersysteemprojecten (onder meer KRW), wateroverlastprojecten en projecten in het kader van rioolwaterzuiveringsinstallaties van het waterschap de mogelijkheid aanwezig is om van de verordening deels of geheel af te wijken.	ZW-2032

Standpunt GS

Het doel van de regels voor het beschermingsregime van het NNL en de Groenblauwe landbouwzone is het behoud en waar mogelijk verbeteren van de natuur- en landschapswaarden en biodiversiteit. Het toepassen van de regels voor het beschermingsregime leidt naar ons oordeel niet tot onbedoelde en onevenredig zware gevolgen. Voor het toepassen van een hardheidsclausule voor het NNL en de Groenblauwe landbouwzone zien wij dan ook geen aanleiding.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 8 Algemeen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om een hardheidsclausule in dit hoofdstuk op te nemen betreffende de wijziging van de begrenzing van het NNL. Regelmatig zien we dat deze begrenzingen (zowel in omgevingsverordening maar soms ook op omgevingsplanniveau) niet aansluiten op de praktijksituaties. Hoewel er wordt gesteld dat hieromtrent dan overleg tussen partijen nodig is, zou het opnemen van een hardheidsclausule wel kunnen voorzien in een maatwerkoplossing.	ZW-2009

Standpunt GS

Het is ons bekend dat de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg in de Omgevingsverordening Limburg of een omgevingsplan soms niet goed aansluit op de praktijksituatie. Dit heeft vaak te maken met verschillende schaalniveau van de verschillende kaarten. In dergelijk situaties is en wordt altijd in overleg met betrokken partijen een passende oplossing gevonden. Deze onvolkomenheid leidt naar onze mening niet tot onbedoelde en of onevenredig zware gevolgen. Voor het opnemen van een hardheidsclausule voor het wijzigen van de begrenzing van het NNL zien wij dan ook geen aanleiding.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 8 Algemeen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indiener stelt voor in de Omgevingsverordening een instructieregel op te nemen die vereist dat bij nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen bij bestaande ontwikkelingen in of nabij natuurgebieden: - natuurbrandrisico's expliciet worden beoordeeld; - bestrijdbaarheid en bereikbaarheid voor de hulpdiensten is geborgd; - inrichting bijdraagt aan beheersbaarheid (bijv. via ontsluiting en compartimentering); - de zelfredzaamheíd van de gebruikers en omgeving wordt vergroot.

Indiener	
ZW-2033	ZW-2034

Standpunt GS

GS onderkennen dat de Omgevingsverordening een instrument is om beleidsmatige keuzes juridisch te borgen. Op het vlak van natuurbrandbeheersing en -preventie is per september 2025 bevestigd dat provincies een formele regierol hebben in de planvorming en coördinatie van natuurbrandbeheersing.

Wij zijn momenteel bezig deze coördinerende/regisserende rol in te richten. Vanuit deze rol gaan wij met alle betrokken partijen in de keten in gesprek over concrete juridische vertaling naar de Omgevingsverordening. Voor de komende wijzigingen per september 2026 kwam dit te vroeg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 8 Algemeen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener geeft aan dat nu de financiële natuurcompensatie wordt beëindigd initiatiefnemers zelf moeten compenseren door aanplant. Indiener voorziet het nadeel hiervan dat het versnipperd gebeurt maar ook dat er meer toezicht hierop moet plaatsvinden (kwaliteit).	ZW-2029

Standpunt GS

De afgelopen jaren is gebleken dat het realiseren van de financiële compensatie leidt tot een extra beslag op onze organisatie. Daarnaast kan vanwege praktische redenen, niet elke kleine compensatieopgave direct gerealiseerd worden. Deze vertraging leidt, naast verlies aan natuurwaarden, ook tot hogere kosten door onvoorziene inflatie die voor rekening komt van de Provincie. Wij vinden het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer is om natuurcompensatie te realiseren en in stand te houden.

Het staat een initiatiefnemer vrij om een derde partij in te schakelen, bijvoorbeeld een natuurbeherende organisatie, om de natuurcompensatie te realiseren.

De regels in Bijlage IX borgen dat er geen kleine snippers natuurcompensatie los van het natuurnetwerk kunnen worden gerealiseerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener(s) stellen dat de natuuropgave te beperkt is opgenomen in houdbare, toekomstgerichte instructieregels. De natuur in Limburg staat onder druk door o.a. stikstofdepositie, versnippering, oppervlakteverlies, afname biodiversiteit, verslechtering kwaliteit van leefgebieden en klimaatverandering (bijvoorbeeld wateroverlast en langere periodes van droogte).

Indiener	
ZW-2020	ZW-2028

Standpunt GS

Wij erkennen dat de natuur in Limburg onder druk staat en dat de Provincie verantwoordelijkheid draagt voor de bescherming van het natuurnetwerk. Vandaar dat wij in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg de instructieregels voor het natuurnetwerk op diverse onderdelen hebben geactualiseerd met als doel de drukfactoren aan te pakken.

Daarnaast hebben wij ervoor gekozen om externe invloeden op het natuurnetwerk aan te pakken door:

- het opnemen van een motiveringsplicht in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ten aanzien van effecten op het NNL bij ontwikkelingen in lagen van de Groenblauwe landbouwzone (GBLZ) en het Verwevingsgebied;

- het actief terugdringen van drukfactoren;

- het hanteren van een vergunningplicht ter bescherming van Natura 2000-gebieden.

Aangezien de bescherming van het NNL tegen drukfactoren langs meerdere sporen wordt vormgegeven, zoals hierboven beschreven, zijn naar ons oordeel de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk afdoende geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener vraagt zich af waar de duurzame instandhouding van de cultuurhistorisch waardevolle bomenrij N271 terugkomt in de Verordening?	ZW-2004

Standpunt GS

Uiteraard is bekend dat bomen en verkeersveiligheid op gespannen voet met elkaar staan. In de Leidraad Inrichting Provinciale infrastructuur is de Provincie er duidelijk in. Daar waar mogelijk streven wij naar obstakelvrije bermen langs de provinciale wegen. Dit kan door bomen te kappen, verplaatsen (kleinere, jonge bomen) of af te schermen middels geleideconstructies. Bij (monumentale) bomen wordt altijd een omgevingsvergunning aangevraagd. Hier speelt de gemeente altijd een rol in. De Provincie werkt in ieder geval conform Omgevingswet en gedragscode Flora en Fauna.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 8.01 Aanwijzing wezenlijke kenmerken en waarden Natuurnetwerk Limburg

Zienswijze over artikel 8.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener(s) roepen op beekdalen door te laten lopen ook als deze onder het natuurnetwerk Limburg (NNL) ligt. Zoniet, dan verzoeken indieners het volgende: Beekdalen in het NNL zijn van de kaart verwijderd. Instructieregels voor beekdalen en natte laagten gelden hier niet, alleen de instructieregels van het NNL. Daarom als wezenlijke kenmerken opnemen: beekdalen, natte laagten, bronnen en bronbeken (of het ecohydrologisch functioneren van het watersysteem, de waterbergende en watervoerende functie en sponswerking van het gebied).	ZW-2032

Standpunt GS

De huidige omschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden in artikel 8.1 zijn van dien aard dat ook de door indiener voorgestelde aanvullingen reeds voldoende zijn gewaarborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De verplichting tot het compenseren van natuur die verloren gaat geldt ook voor de groenblauwe landbouwzone en het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Het gaat daarbij om landschapselementen (zoals singels, hagen, graften, schrale bermen en poelen) en om bos. Indieners vragen of dit dan ook betekent dat er een grootschalige inventarisatie landschapselementen gaat komen vanuit de Provincie?

Indiener	
ZW-2019	ZW-2031

Standpunt GS

Er zal geen inventarisatie van landschapselementen plaatsvinden. Er wordt gebruikgemaakt van alle bestaande en beschikbare informatie over de aanwezigheid van landschapselementen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener(s) stellen voor tekst aan te vullen na ‘het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met (potentiële) natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang’ met ‘Om het Natuurnetwerk te laten functioneren is inzet op de samenhang van het netwerk nodig via de ecologische verbindingszone. De inzet vindt plaats in de overgangsgebieden en de groenblauwe landbouwzone’. Met deze tekst wordt het belang van samenhang benadrukt en een koppeling gemaakt met de gebieden eromheen.	ZW-2004

Standpunt GS

Wij waarderen de bijdrage en uw voorstel om het functioneren van het Natuurnetwerk te verbeteren. De suggestie om de zin “Om het Natuurnetwerk te laten functioneren is inzet op de samenhang van het netwerk nodig via de ecologische verbindingszone.” op te nemen, zullen wij verwerken in de toelichting bij hoofdstuk 8 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Het tweede deel van het voorstel kan worden weggelaten aangezien de ecologische verbindingszone volledig binnen de groenblauwe landbouwzone liggen en overgangsgebieden daarvan deel uitmaken.

Voorstel aan PS

Tekst ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening toevoegen.
Paragraaf 8.1.2, 1e alinea van de toelichting:

'Het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met (potentiële) natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang. Om het Natuurnetwerk te laten functioneren is inzet op de samenhang van het netwerk nodig via de ecologische verbindingszone.'

Artikel 8.02 Instructieregels voor omgevingsplannen Natuurnetwerk Limburg

Zienswijze over artikel 8.2	**Indiener**

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	
Indiener verzoekt de Provincie Limburg om de expliciete uitsluiting van natuurbegraafplaatsen in het Natuurnetwerk Limburg te herzien en te vervangen door een "ja, mits"-benadering. Een "ja, mits"-benadering doet recht aan de werkelijkheid van wat een natuurbegraafplaats is en maakt het mogelijk om per situatie samen te onderzoeken hoe de grootste meerwaarde voor de natuur behaald kan worden. Daarbij kunnen de eisen en criteria van ons als toetsingskader dienen: is de begrafenisfunctie ondergeschikt aan het natuurgebied? Is er een professioneel natuurbeheerplan met monitoring? Draagt de ontwikkeling aantoonbaar bij aan de versterking van de natuur? Op basis van dergelijke criteria kan een zorgvuldige en inhoudelijk onderbouwde afweging worden gemaakt – in lijn met de geest van artikel 8.2 en de doelstellingen van het Natuurnetwerk. Een "ja, mits" is geen vrijbrief, maar een uitnodiging tot samenwerking – met als gezamenlijk doel de natuur in Limburg te behouden en te versterken voor generaties na ons. Wij zijn graag bereid tot overleg met de Provincie Limburg over de rol en de meerwaarde van de door ons gecertificeerde natuurbegraafplaatsen voor het Natuurnetwerk. Wij zijn ervan overtuigd dat een constructief gesprek zal aantonen dat natuur en begraven niet tegenover elkaar staan, maar elkaar kunnen versterken.	ZW-3004

Standpunt GS

Wij zijn, net als de indiener van de zienswijze, ervan overtuigd dat begraven en natuur elkaar kunnen versterken, mits dit op de juiste locatie en onder de juiste voorwaarden plaatsvindt. Natuurbegraafplaatsen kunnen het natuurnetwerk zeker ondersteunen, maar zijn niet verenigbaar met de natuurfunctie van het natuurnetwerk.

Het toekennen van nieuwe functies aan gebieden die binnen het natuurnetwerk liggen, is in beginsel niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven. Dit is bij natuurbegraafplaatsen niet het geval. Uit ervaring blijkt bovendien dat natuurbegraafplaatsen buiten het natuurnetwerk kunnen worden gerealiseerd. Wij zien hiervoor met name kansen binnen de Groenblauwe landbouwzone, vooral waar dit gecombineerd kan worden met het realiseren van ecologische verbindingszones.
Ook kunnen natuurbegraafplaatsen in deze zone bijdragen aan het vergroten van het bosareaal in Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener

Indieners verzoeken de regelingen in 7.12, artikel 8.2 en artikel 8.3 enkel daar van toepassing te verklaren waar op gemeentelijk niveau middels de reeds benoemde regelingen niet voorzien in de bescherming van landschapselementen. Een mogelijke aanvulling (in artikel 7.12 en 8.3) zou zo kunnen luiden: • indien het landschapselementen betreffen die bij of krachtens een gemeentelijke verordening dan wel het omgevingsplan zijn beschermd en waarvoor een verplichting tot compensatie geldt, mits die regeling minimaal voorziet in een gelijkwaardige compensatie vallen niet onder onderhavige regeling.	ZW-2030

Standpunt GS

Het beschermingsregime van het Natuurnetwerk Limburg geldt als basis bescherming voor de gehele provincie. Hiermee worden de belangen van natuur- en landschapswaarden binnen het Natuurnetwerk Limburg binnen de Provincie, voor alle gemeenten, op eenzelfde wijze gewogen en gecompenseerd. Wij zijn verheugd dat in het gemeentelijk beleid al veel aandacht is voor landschapswaarden in uw gemeente. Onze regels moeten echter provincie breed gelden, een uitzondering voor één gemeente is daarin niet te maken. Het staat de gemeente natuurlijk vrij om aanvullende regels te stellen ter bescherming van landschapselementen in de gemeente.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indieners verzoeken om aan de Instructieregels voor omgevingsplannen Natuurnetwerk Limburg toe te voegen: "Externe werking Natuurnetwerk Limburg”: Een omgevingsplan dat een ontwikkeling mogelijk maakt buiten het Natuurnetwerk Limburg, die kan leiden tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg, bevat regels die waarborgen dat: a. negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg worden voorkomen; b. voor zover negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt; en c. de resterende negatieve effecten volledig worden gecompenseerd overeenkomstig de regels inzake compensatie als bedoeld in artikel 7.12 en bijlage IX."	ZW-3016

Standpunt GS

Wij zijn ons ervan bewust dat de Provincie de verantwoordelijkheid heeft voor de bescherming van het Natuurnetwerk Limburg (NNL) vanuit nationale wetgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn instructieregels voor de Provincie opgenomen die voorschrijven dat geen afname mag plaatsvinden van de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk. Deze verplichting heeft ook betrekking op de effecten van externe ontwikkelingen.

Ter invulling van deze bescherming tegen externe invloeden hebben wij gekozen voor de volgende aanpak:

- het opnemen van een motiveringsplicht in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ten aanzien van effecten op het NNL bij ontwikkelingen in lagen van de Groenblauwe landbouwzone (GBLZ) en het Verwevingsgebied;

- het actief terugdringen van drukfactoren;

- het hanteren van een vergunningplicht ter bescherming van Natura 2000-gebieden.

Aangezien de bescherming van het NNL tegen externe invloeden langs meerdere sporen wordt vormgegeven, zoals hiervoor uiteengezet, worden de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk naar ons oordeel afdoende geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om de volgende tekst te wijziging: "Om achteruitgang van de natuurkwaliteit in het Natuurnetwerk Limburg en de daarin voorkomende leefgebieden te voorkomen, is het belangrijk om scherp toe te zien op het toelaten van nieuwe activiteiten die nadelige gevolgen hebben op het natuurnetwerk. Dit wordt gedaan door het toepassen van het “Nee, tenzij” afwegingskader. Dit houdt onder andere in dat bepaalde nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in het natuurnetwerk niet wenselijk en uitgesloten zijn zoals bijvoorbeeld: natuurbegraafplaatsen (incl. in- en uitbreiding), gebruik als trainingsveld, voedselbos en voorzieningen die niet bijdragen aan het in stand houden of de realisatie van de natuurdoelen.	ZW-3016

Standpunt GS

De toelichting op artikel 8.2 geeft een verduidelijking van het afwegingskader dat wordt toegepast wanneer nieuwe initiatieven worden getoetst aan deze instructieregel. De daarin genoemde activiteiten is geen limitatieve lijst. De opgesomde activiteiten zijn slechts voorbeelden. Er kunnen

dus andere activiteiten zijn die ook onder de regel vallen, ook al staan ze niet letterlijk in de lijst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om in de Toelichting het voorbeeld natuurbegraafplaatsen (incl. In- en uitbreiding) te verwijderen. Enerzijds omdat dit strijdig is met een duurzaam ruimtegebruik. Anderzijds omdat de onderbouwing en de beleidsmatige en juridische basis ontbreekt. Indiener verzoekt in bredere zin ook de andere concrete voorbeelden (het trainingsveld en voedselbos) eveneens te verwijderen.

Indiener	
ZW-3009	ZW-3010

Standpunt GS

De toelichting op artikel 8.2 geeft een verduidelijking van het afwegingskader dat wordt toegepast wanneer nieuwe initiatieven worden getoetst aan deze instructieregel. Dit is geen limitatieve lijst.

Ten aanzien van het voorbeeld natuurbegraafplaatsen: Natuurbegraafplaatsen kunnen het natuurnetwerk zeker ondersteunen, maar zijn niet verenigbaar met de natuurfunctie van het natuurnetwerk. Het toekennen van nieuwe functies aan gebieden die binnen het natuurnetwerk liggen, is in beginsel niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven. Dit is bij natuurbegraafplaatsen niet het geval. Uit ervaring blijkt bovendien dat natuurbegraafplaatsen buiten het natuurnetwerk kunnen worden gerealiseerd. Wij zien hiervoor met name kansen binnen de Groenblauwe landbouwzone, vooral waar dit gecombineerd kan worden met het realiseren van ecologische verbindingszones. Ook kunnen natuurbegraafplaatsen in deze zone bijdragen aan het vergroten van het bosareaal in Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om de passage onder de toelichting op artikel 8.2 als volgt te wijzigen: In artikel 8.2 is de algemene regel opgenomen dat ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten, niet zijn toegestaan. De eerste vraag die dus moet worden beantwoord is of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Die verschillen per situatie. De natuur- en	ZW-3009

landschapselemententypen, als onderdeel van de wezenlijke kenmerken en waarden, zijn vastgelegd in het Provinciaal Natuurbeheerplan. Hierbij dient meegenomen te worden genomen dat (kwaliteits)verbeteringen van de natuur- en landschapselemententypen gestimuleerd worden, ook als dat leidt tot andere toekomstige typen dan genoemd in het bestaande beheerplan. Hiermee wordt voorkomen dat er een status quo ontstaat qua ontwikkeling van het Natuurnetwerk.

Standpunt GS

Wanneer er een ingreep plaatsvindt in het natuurnetwerk toetsen wij op aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Is dit het geval dan dient er compensatie plaats te vinden van de waarden die verloren gaan. Indien het vanuit ecologisch oogpunt wenselijk is om een ander natuur- of landschapselementtype na te streven dan bestaat er de mogelijkheid om hiertoe een verzoek in het dienen bij de halfjaarlijkse herzieningen van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over de toelichting op artikel 8.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om de genoemde passage aan te passen en in de tekst het woord recreatief tussen aanhalingstekens te zetten gerelateerd aan extensief medegebruik.	ZW-3009

Standpunt GS

Extensief recreatief medegebruik is een bijzondere vorm van medegebruik omdat ze vraagt om fysieke maatregelen in het natuurgebied. Voor alle andere vormen van medegebruik van het natuurnetwerk geldt standaard de reguliere ‘nee, tenzij’-procedure. Medegebruik zonder negatief effect op het natuurgebied kan, zodra uit de toetsing volgt dat er geen effect is doorgang vinden, zoals bijvoorbeeld het aanvullen van de grondwatervoorraad voor drinkwatervoorziening en de sponswerking van natuur als hoogwaterbescherming.

Voorstel: om in de tweede zin de haakjes bij het woord recreatie weg te laten, zodat de formulering taalkundig beter aansluit bij het eerste deel van de zin.

Voorstel aan PS

Tekst (haakjes) verwijderen in de toelichting op artikel 8.2:
‘Het primaire doel van het natuurnetwerk is plaats te bieden aan en in stand houden van natuur. Extensief recreatief medegebruik van natuurgebieden past daarbij, intensieve vormen van ~~(~~recreatief~~)~~ medegebruik niet. ‘

Artikel 8.03 Ontwikkeling van groot openbaar belang

Zienswijze over artikel 8.3b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
In de toelichting is opgenomen dat er geen reële alternatieven mogen zijn. Indiener vindt het niet duidelijk wanneer iets als een reëel alternatief moet worden beschouwd. Ten aanzien van het alternatievenonderzoek verzoekt de indiener om de toelichting te verduidelijken en te voorzien van concrete, objectieve beoordelingscriteria; expliciet te erkennen dat, naast de afwegingscriteria natuur, landschap en cultuurhistorie, ook de financiële kosten, planning en technische uitvoerbaarheid volwaardige onderdelen zijn van een integrale belangenafweging; en te voorkomen dat deze bepaling leidt tot onevenredige vertraging en onzekerheid in lopende en toekomstige projecten.	ZW-2032

Standpunt GS

De indiener heeft de toelichting op artikel 8.3b anders geïnterpreteerd dan bedoeld. In de toelichting wordt gesteld dat tijdsverlies en meerkosten “op zichzelf” geen reden vormt om van een alternatief af te zien. Dit sluit echter niet uit dat factoren zoals meerkosten en tijdsverlies kunnen worden betrokken bij de integrale afweging van alternatieven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om voor activiteiten gericht op het herstellen van natuurlijke systeemwaarden een uitzondering op te nemen voor de eis dat de oppervlakte van het NNL moet toenemen c.q. niet mag afnemen.	ZW-2032

Standpunt GS

De Provincie heeft de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Limburg (NNL) vanuit nationale wetgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels voor de Provincie opgenomen die voorschrijven dat geen afname mag plaatsvinden van de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk.

In dit artikel is geen sprake van dat de oppervlakte moet toenemen. In sommige situaties kan extra oppervlakte nodig om het verlies aan natuurkwaliteit te compenseren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om de toelichting op artikel 8.3, onderdeel a van de Omgevingsverordening Limburg als volgt aan te passen: Slechts belangen van uitzonderlijke betekenis, zoals de bescherming van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, waterveiligheid, beperking wateroverlast, energievoorziening of de instandhouding van essentiële infrastructuur en maatschappelijke functies, kunnen hieronder worden begrepen. Louter economische motieven of particuliere voordelen kwalificeren niet als groot openbaar belang	ZW-2032

Standpunt GS

De toelichting op artikel 8.3, onderdeel a geeft aan dat waterveiligheid wordt gezien als een groot openbaar belang. Het beperken van wateroverlast beschouwen wij als een onderdeel van waterveiligheid. Het specifiek benoemen van wateroverlast is niet noodzakelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om in Bijlage 1 van de Omgevingsverordening Limburg (Begripsbepalingen) de definitie van groot openbaar belang toe te voegen	ZW-2032

Standpunt GS

In de toelichting op artikel 8.3 is uitgelegd wat onder een groot openbaar belang wordt verstaan. Deze uitleg is gebaseerd op jurisprudentie inzake de ruimtelijke bescherming van het Natuurnetwerk. Het is niet wenselijk om deze toelichting op te nemen als begripsbepaling omdat het geen limitatieve begripsbepaling betreft maar een toelichting.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 en 8.3	**Indiener**

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	
Indieners verzoeken om de regelingen in 7.12, artikel 8.2 en artikel 8.3 enkel daar van toepassing te verklaren waar op gemeentelijk niveau middels de reeds benoemde regelingen niet voorzien in de bescherming van landschapselementen. Een mogelijke aanvulling (in artikel 7.12 en 8.3) zou zo kunnen luiden: - indien het landschapselementen betreffen die bij of krachtens een gemeentelijke verordening dan wel het omgevingsplan zijn beschermd en waarvoor een verplichting tot compensatie geldt, mits die regeling minimaal voorziet in een gelijkwaardige compensatie vallen niet onder onderhavige regeling.	ZW-2030

Standpunt GS

Artikel 8.2 en 8.3 vormen een basisbescherming voor natuur- en landschapselementen van het Natuurnetwerk Limburg. Hierdoor worden aantasting en verlies van landschapselementen voor het gehele natuurwerk binnen de Provincie voor alle gemeenten op een gelijke wijze gewogen en gecompenseerd. Uiteraard staat het een gemeente vrij om aanvullende regels te stellen voor landschapselementen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om bij artikel 8.3 toe te voegen: lid X – Relatie natuurcompensatie en uitbreidingsopgave Natuurnetwerk Limburg. Natuurcompensatie als bedoeld in deze verordening wordt niet aangemerkt als realisatie van de uitbreidingsopgave van het Natuurnetwerk Limburg. De realisatie van nieuwe natuur ten behoeve van compensatie vindt niet plaats ten koste van de provinciale uitbreidingsopgave van het Natuurnetwerk Limburg en de omvang van het Natuurnetwerk Nederland blijft ten minste gelijk blijft" Indien compensatie plaatsvindt binnen gebieden die onderdeel uitmaken van de uitbreidingsopgave van het Natuurnetwerk Limburg, wordt deze realisatie afzonderlijk geregistreerd als compensatiemaatregel en niet meegeteld als uitbreiding.	ZW-3016

Gedeputeerde staten dragen zorg voor een zodanige monitoring en registratie dat onderscheid wordt gemaakt tussen:
a. realisatie van uitbreidingsopgave; en
b. realisatie van natuurcompensatie.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling in het NNL wordt toegestaan geldt dat de oppervlakte van
het NNL niet achteruit mag gaan. Dat is een wettelijke verplichting. Wanneer er als gevolg van de betreffende ruimtelijke ontwikkeling areaal aan het NNL onttrokken wordt, zal er dan ook op een andere plek minstens eenzelfde oppervlakte aan het NNL moeten worden toegevoegd.

Omdat er sprake kan zijn van een kwaliteitstoeslag (waardoor de oppervlakte compensatienatuur groter is dan de oppervlakte die verloren gaat) is er soms zelfs sprake van een beperkte groei van de oppervlakte van het NNL.
De initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling kan de natuurcompensatie realiseren buiten de begrenzing van het NNL. Na realisatie wordt dit gebied toegevoegd aan het NNL. Daarmee is geborgd dat het oppervlak NNL niet afneemt.
De initiatiefnemer mag er ook voor kiezen om de natuurcompensatie uit te voeren binnen de begrenzing van het NNL, in het nog niet gerealiseerde deel daarvan. Per saldo is er dan sprake van afname van het areaal NNL. Om dat herstellen voegt ons college in zo’n geval bij de jaarlijkse herziening van het Natuurbeheerplan een even groot oppervlak toe aan de begrenzing van het NNL."

Standpunt GS

De resterende ontwikkelopgave voor het natuurnetwerk wordt afzonderlijk geregistreerd, net als de hectares gerealiseerde natuurcompensatie. Hoewel natuurcompensatie kan worden aangelegd op de (nog) niet gerealiseerde delen van het NNL is deze natuurcompensatie geen onderdeel van ontwikkelopgave. Via de jaarlijkse actualisatie van het Provinciaal Natuurbeheerplan wordt gewaarborgd dat de totale oppervlakte van het natuurnetwerk ten minste behouden blijft. Dit doen we door bij het verwijderen van de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling uit de begrenzing tegelijkertijd de oppervlakte van de gerealiseerde natuurcompensatie toe te voegen aan het Natuurnetwerk Limburg. Dit kan betrekking hebben op andere percelen dan de daadwerkelijk gerealiseerde natuurcompensatie wanneer deze natuurcompensatie is gerealiseerd binnen de bestaande begrenzing van het NNL.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om de volgende tekst en een toevoeging vanuit de Toelichting te verplaatsen naar de Regels: "De te compenseren ruimtelijke ontwikkeling wordt in beginsel natuurinclusief uitgevoerd; dit telt niet mee als compensatie. Natuurinclusief houdt in dat natuur en biodiversiteit integraal onderdeel uitmaken van het ontwerp van het initiatief, en de realisatie van de ruimtelijke ingreep en de in te richten omgeving. De te compenseren ruimtelijke ontwikkeling wordt natuurinclusief uitgevoerd. Deze natuurinclusieve maatregelen maken geen onderdeel uit van de compensatieverplichting. De toevoeging van de indiener betreft een beschrijving van wat natuurinclusief inhoudt en wat moet worden verstaan onder natuurinclusieve maatregelen.	ZW-3016

Standpunt GS

Hoofdstuk 8 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat regels ter bescherming en instandhouding van de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg.

Hoewel wij natuurinclusief bouwen onderschrijven, hebben regels hierover geen betrekking op de bescherming van het Natuurnetwerk Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners verzoeken om Artikel 8.3 Ontwikkeling van groot openbaar belang lid a t/m d te wijzigen in lijn met de ADC toets, dan wel beter te laten aansluiten op de in de Omgevingswet erkende (dwingende) redenen van groot openbaar belang en jurisprudentie daarover: Artikel 8.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten, als: a. sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang, en b. er geen reële andere mogelijkheden zijn om in dit belang te voorzien; en c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de wezenlijke kenmerken en waarden en algehele samenhang van Natuurnetwerk bewaard blijft. d. uit het omgevingsplan blijkt hoe negatieve effecten worden beperkt of e. gecompenseerd, voorafgaand aan de ingreep, waarbij de provinciale regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering worden (Bijlage IX) gevolgd.

Indiener	
ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Artikel 8.3 ‘Ontwikkeling van groot openbaar belang’ biedt naar ons oordeel voldoende bescherming aan het Natuurnetwerk Limburg en voldoet daarmee aan de nationale wetgeving (Besluit kwaliteit leefomgeving), waarin is vastgelegd dat de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk niet mogen afnemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
In artikel 8.3 lid 3 staat "uit het omgevingsplan blijkt hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt". Ook in Artikel 8.5 komt dit principe naar voren. Indiener stelt de volgende vraag: Wanneer u verwijst naar het Omgevingsplan, bedoelt u dan de planregels of de toelichting?	ZW-2004

Standpunt GS

Indiener verwijst in zijn zienswijze naar artikel 8.3 lid 3 en artikel 8.5. Wij stellen voorop dat artikel 8.3 geen derde lid kent waarin staat “uit het omgevingsplan blijkt hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt". Deze zinsnede staat wel in artikel 8.3, aanhef en onder c. In artikel 8.5, tweede lid, komt, zo stelt indiener terecht, hetzelfde principe naar voren. In de aanhef van dit lid staat immers ook de zinsnede “als uit het omgevingsplan blijkt dat”.

Wij stellen vast dat bij de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen wijzigingen zijn aanbrengt aan de hierboven geciteerde zinsneden. Om die reden kunnen tegen die onderdelen van de artikelen 8.3 en 8.5, tweede lid, geen zienswijzen worden ingediend.

Ten overvloede merken wij op dat onder ‘het omgevingsplan’ verstaan wordt de verbeelding, de planregels, de motivering en eventuele bijlage(n). Uit de formulering van de instructieregels van de artikelen 8.3 en 8.5 blijkt duidelijk dat deze regels betrekking hebben op de motivering van het omgevingsplan en niet op de planregels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 8.04 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

Zienswijze over artikel 8.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener stelt dat saldobenadering ook van toepassing kan zijn binnen een project en dat je daar dus niet zozeer te maken hebt met een gebiedsvisie zoals gevraagd in artikel 2a. Het is daarmee eventueel ook mogelijk een projectbeschrijving te vragen.	ZW-2009

Standpunt GS

Een voorwaarde om de saldobenadering te kunnen toepassen is dat de verschillende projecten onderdeel uitmaken van een gebiedsvisie. Binnen één projectlocatie kan geen sprake zijn van een saldobenadering. Een gebiedsvisie is een strategisch toekomstplan voor een regio, terwijl een projectbeschrijving een concreet uitvoeringsplan is voor specifieke werkzaamheden binnen dat gebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 8.05 Kleinschalige ingrepen

Zienswijze over artikel 8.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners geven aan dat bij "verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte" bij kleinschalige ingrepen, "en/of" voldoende zou zijn.

Indiener	
ZW-2009	ZW-2010

Standpunt GS

Met artikel 8.5 wordt beoogd een natuurverbetering van het Natuurnetwerk Limburg te realiseren. In de Omgevingsverordening Limburg 2024 was bij dit artikel bepaald dat bij natuurverbetering meer moest worden gerealiseerd dan in situaties waarin sprake is van een ontwikkeling van groot openbaar belang. Om duidelijkheid te geven over de invulling hiervan, is het artikel aangepast.

Een verbetering van uitsluitend de kwaliteit is onvoldoende, omdat dit leidt tot een afname van de oppervlakte van het natuurnetwerk. Een dergelijke afname is op grond van nationale wetgeving niet toegestaan. Deze regelgeving is door ons vertaald in artikel 8.2 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener verzoekt de volgende wijziging van lid 2a: "de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg in dat gebied" wijzigen in "de voorgestelde ingreep leidt tot een verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied." Indiener geeft aan dat lid 1 stelt dat sprake moet zijn van verbetering van de kwaliteit én toename oppervlakte en lid 2 is inconsistent door te stellen dat "de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg in dat gebied". Het tweede lid zou het eerste daarmee onderuithalen.

Indiener	
ZW-2004	ZW-3016

Standpunt GS

Niet alle ontwikkelingen in het natuurnetwerk kunnen zonder meer gebruik maken van het instrument kleinschalige ingreep.

Met lid 2a wordt beoogd dat uitsluitend kleinschalige ingrepen met een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken, waarden en samenhang van het natuurnetwerk in aanmerking komen voor toepassing van artikel 8.5.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 8.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoek om SMART een bovengrens aan te geven voor kleinschalige ingrepen. Wijziging: Artikel 8.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep tot maximaal 0,5 hectare die leidt tot een	ZW-3016

verbetering van de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied.

Standpunt GS

Wij waarderen uw bijdrage om artikel 8.5 meer SMART te formuleren. Het stellen van een bovengrens aan de omvang van de kleinschalige ingreep biedt duidelijkheid voor de toepassing van het instrument Kleinschalige ingreep. Een bovengrens is bovendien wenselijk met het oog op het behoud van een evenwichtige ruimtelijke afweging tussen natuur en andere functies binnen Natuurnetwerk Limburg. Door het hanteren van een bovengrens kunnen ingrepen eenduidig worden getoetst, waardoor initiatieven consistenter en gelijkwaardiger kunnen worden beoordeeld.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 8.5:
'Artikel 8.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep kleiner dan 0,5 ha, die leidt tot een verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied.'

Artikel 8.08 Instructieregel ter bescherming van de natuurbeekzone

Zienswijze over artikel 8.8
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken de regels voor artikel 8.8 aan te scherpen en minder vrijblijvend te maken of helemaal te heroverwegen.

Indiener	
ZW-0826	ZW-3016

Standpunt GS

Los van de vernummering is dit artikel in de voorliggende wijzigingsverordening niet gewijzigd. Om deze reden is het niet mogelijk om nu tegen dit artikel een zienswijze in te dienen.

In de zienswijze zien wij wel aanleiding om aan de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 een nieuwe paragraaf (3.2.3) toe te voegen met daarin een nieuw artikel (3.5) met een instructieregel voor een schaderegeling herinrichting natuurbeekzones.

Voorstel aan PS

Nieuw paragraaf toevoegen als **Paragraaf 3.2.3 Schaderegeling herinrichting natuurbeekzones**.

Nieuw artikel toevoegen als **Artikel 3.5 Instructieregel schaderegeling herinrichting natuurbeekzones**

'Alvorens een natuurbeek in een natuurbeekzone wordt heringericht voorziet het waterschap in een adequate schaderegeling.'

Artikelsgewijze toelichting toevoegen bij Artikel 3.5:

'Bij de besluitvorming over herinrichting van natuurbeken is een afweging te maken tussen het belang dat met herinrichting wordt gediend en de belangen die daardoor kunnen worden geschaad, zoals die van aangrenzende grondgebruikers. Schade dient daarbij zoveel mogelijk voorkomen te worden. Voor de schade die desondanks ontstaat is een goede formele schaderegeling van belang. Dat laat onverlet dat er ruimte is voor het waterschap om aan de voorkant afspraken te maken met de grondeigenaren over het compenseren of mitigeren van eventuele natschade of andere vormen van schade.'

9. Flora en Fauna

Algemeen

Zienswijze over artikel 8.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener stelt dat Paragraaf 9.2.1 van de Omgevingsverordening Limburg aansluit bij het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 11.112) en bevat definities en uitgangspunten voor de bescherming van houtopstanden en boskernen. In de uitvoeringspraktijk wordt geconstateerd dat bomen incidenteel en gefaseerd worden verwijderd, telkens onder de drempel waarbij sprake is van een vergunningplicht. Hoewel afzonderlijke handelingen formeel niet vergunningplichtig zijn, leidt deze werkwijze op termijn tot een cumulatief effect waarbij samenhangende bomenlanen geleidelijk verdwijnen. De huidige systematiek van paragraaf 9.2.1, in combinatie met de drempels uit het Bal, biedt onvoldoende waarborg dat cumulatieve effecten van herhaald incidenteel verwijderen van bomen worden betrokken bij de beoordeling, terwijl de toelichting juist inzet op het behoud van samenhangende groenstructuren. Indiener verzoekt de Provincie om in de Omgevingsverordening te verduidelijken hoe bij de toepassing van paragraaf 9.2.1 en artikel 11.112 van het Bal wordt omgegaan met cumulatieve effecten van herhaald incidenteel verwijderen van bomen, zodat structurele aantasting van samenhangende houtopstanden en bomenlanen wordt voorkomen. Tevens verzoekt indiener de Provincie duidelijkheid te verschaffen hoe deze regels door hen worden toegepast op hun eigen projecten.	ZW-2004

Standpunt GS

Indien een houtopstand groot genoeg is om onder de meldings- en herplantregels van de omgevingswet te vallen, dient altijd een melding van een velling gedaan te worden. Dat geldt ook voor lanen waarin één of enkele bomen geveld worden. Vaak is het echter niet zinnig om in een laan waar bomen gekapt zijn, direct bomen bij te planten. Omdat deze vaak te weinig groeiruimte of licht hebben om goed te kunnen groeien. Daarom wordt er vaak gewacht met herplant tot dat de hele laan, of een aaneensluitend gedeelte daarvan, vervangen moet worden. Dan wordt de ontstane herplantplicht als gevolg van alle eerdere vellingen ingevuld. Als een laan om bijvoorbeeld verkeerstechnische redenen niet kan terugkeren op de plek van de velling, wordt naar een compensatielocatie gezocht, en elders herplant.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 9.16 Eisen aan herbeplantingen

Zienswijze over artikel 9.16 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners vragen hoe realistisch de eis dat de nieuwe nieuwe houtopstand binnen een periode van 5 tot 10 jaar na herbeplanting een gesloten kronendak vormen?	ZW-2004

Standpunt GS

Het artikel beoogt te realiseren dat de plantafstand en het aantal stuks plantsoen dat per hectare wordt geplant zodanig is, dat de houtopstand binnen afzienbare tijd in kroonsluiting komt. Onze ervaring leert dat dit niet onrealistisch is. Bij langzaam groeiende soorten is het van belang om meer stuks per hectare te planten. In de toelichting is dit ook verder toegelicht:

“Het vellen van een houtopstand kan grote impact op de omgeving hebben. Het is daarom van belang deze op zo kort mogelijke termijn te herstellen, zodat de functie die de houtopstand vervult ook snel weer hersteld wordt. Daarom worden er eisen gesteld aan de oppervlakte, de te kiezen soorten (het kunnen vormen van een volwaardige duurzame houtopstand) en het spoedig in sluiting kunnen komen van het kronendak. Dit laatste betekent dat er voldoende en kwalitatief goed plantmateriaal gebruikt dient te worden of dat er voldoende zaailingen aanwezig zijn. Snel groeiende soorten behoeven minder plantmateriaal per hectare”.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 9.16 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan: uit de provinciale regels en toelichting blijkt niet of de herplant van houtopstand op dezelfde plek moet of niet. Uit de volgende regels zou je kunnen afleiden dat het op dezelfde plek moet. "Het vellen van een houtopstand kan grote impact op de omgeving hebben. Het is daarom van belang deze op zo kort mogelijke termijn te herstellen, zodat de functie die de houtopstand vervult ook snel hersteld wordt."	ZW-2004

Standpunt GS

Vanuit de omgevingswet is het uitgangspunt herplant op de plek van de velling. De wet laat toe dat een initiatiefnemer kan verzoeken om herplant op een alternatieve locatie uit te voeren.
De Provincie voert hierin een terughoudend beleid. Derhalve is in art. 9.17 in het eerste lid uiteengezet in welke gevallen geen herplant op een andere plek wordt toegestaan. Daarnaast stelt art. 9.17 in het derde lid eisen waaraan de grond en de aanplant moet voldoen

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 9.23 Vrijstelling ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud

Zienswijze over Artikel 9.23 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener geeft aan het eens te zijn met de verbreding van de formulering in paragraaf 9.2.4. Dit ligt ook in lijn met het gemeentelijk soortenmanagementplan. Indiener vraagt aandacht voor de praktische handhaafbaarheid van deze brede bescherming en verzoekt indiener om ondersteuning hiervoor, zodat wij via een goede voorbeeldrol en heldere communicatie de naleving in de praktijk kunnen bevorderen.	ZW-2018

Standpunt GS

De voorgestelde wijzigingen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg in dit artikel zijn geen inhoudelijke of juridische verbreding van de reikwijdte. De titel van het artikel wordt aangepast zodat deze beter aansluit bij de inhoud van het artikel. Ook wordt een incorrecte verwijzing naar een wetsartikel gecorrigeerd. De vergunningverlening voor soortenbescherming gebeurt in samenhang met deze vrijstelling; daarbij zien we ook toe op de correcte toepassing hiervan. Ook bij de eigen activiteiten van de Provincie, bijvoorbeeld bij het beheer van provinciale wegen, is er aandacht voor de naleving van natuurwetgeving.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

10. Landbouw

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken voor het structureel opnemen van een landbouweffectrapportage bij ruimtelijke besluitvorming in agrarische gebieden.

Indiener				
ZW-1624	ZW-1625	ZW-1626	ZW-1627	ZW-1628

Standpunt GS

In het coalitieakkoord 2023 - 2024 “Elke Limburger telt” is opgenomen dat: “Voor alle maatregelen in de gebiedsplannen wordt naast een inschatting van de impact op de natuur of de hydrologische situatie, ook een landbouweffect-rapportage gemaakt”

In de Provinciale Omgevingsvisie is opgenomen:
Gebiedsprocessen en afwegingen op gebiedsniveau zijn essentieel voor het bepalen van de ontwikkelingsrichting van een gebied en het maken van kwalitatieve keuzes voor de agrarische sector.

Door inzicht te krijgen in de lokale en regionale situatie en bijbehorende opgaven en belangen, kunnen agrariërs en overheden toekomstbestendige en kwalitatieve afwegingen maken. In samenwerking met gemeenten stimuleren we deze aanpak om tot duurzame oplossingen te komen. Het gebiedsproces resulteert in een gebiedsplan. Voor deze gebiedsplannen wordt een landbouweffect-rapportage gemaakt, welke meegenomen wordt in besluitvorming omtrent de te nemen maatregelen binnen het gebied. Hierbij is het van belang dat het sociale aspect, zoals bijvoorbeeld in een leefbaarheidseffectrapportage, wordt meegenomen.

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is geen gebiedsplan opgenomen derhalve is er geen landbouweffectrapportage opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken voor overige agrarische bedrijvigheid (niet vallend onder veehouderij, teeltbedrijf of glastuinbouw) in Bijlage I, evenals hoofdstuk 10 van de OVL een regeling op te nemen. Denk hierbij aan paardenhouderijen, witloftrekkerijen, champignonkwekerijen, wormenkwekerijen, aquacultuur.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg regels opgenomen voor die onderwerpen die het provinciaal belang raken. Hierbij is de keuze gemaakt voor de meest voorkomende vormen van landbouw regels op te nemen. Voor de overige vormen van landbouw kunnen dergelijke afwegingen het beste op gemeentelijk niveau gemaakt worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 10.17 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt een toevoeging: "In overgangsgebieden geldt vanaf [2028 of 2030] voor bestaand agrarisch gebruik een stikstofbemesting op het bedrijf tot maximaal [100 of 150] kilogram per hectare/jaar." en "In overgangsgebieden geldt voor bestaand agrarisch gebruik vanaf [2028 of 2030] een verbod op kunstmest en chemische gewasbeschermingsmiddelen”.	ZW-3016

Standpunt GS

Deze vaststelling van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zal gevolgd worden door gebiedsgerichte vaststellingsronde(s) waarin de regels in de Overgangsgebieden verder uitgewerkt zijn. Op dat moment is gebiedsgericht duidelijk en onderbouwd wat nodig is, wat de effecten van de maatregelen zijn, wat (financieel) mogelijk is en wat er al gebeurt in de verschillende zones.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 7, 10 en Bijlage I Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om helderheid tussen de definities 'agrarisch' + 'niet-agrarisch' (hoofdstuk 7) van een paardenhouderij versus de landbouwfuncties (hoofdstuk 10) in bijlage I Begripsbepalingen.	ZW-2029

Standpunt GS

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vallen paarden juridisch onder de landbouwhuisdieren, maar alléén als ze worden gehouden om mee te fokken. Het Bal bevat specifieke landelijke milieuregels en vergunningplichten voor deze fokpaarden, terwijl regels voor andere paarden (zoals pension- of manegepaarden) grotendeels in het tijdelijk omgevingsplan van uw gemeente staan. In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg komen paardenhouderijen niet specifiek aan bod. Deze vallen onder: veehouderij met andere landbouwhuisdieren. Het begrip paardenhouderij kan niet aan Bijlage 1 Begripsbepaling worden toegevoegd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 10.1.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om meer duidelijkheid over wat verstaan wordt onder een nieuw agrarisch bouwvlak in het begrip nieuwvestiging van een bedrijf met akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of een andere plantaardige agrarische teelt? Een locatie waar eerst nog geen bouwvlak was toegestaan?	ZW-2029

Standpunt GS

Het uitgangspunt is dat nieuwvestiging van bedrijven gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische teelten niet wordt toegestaan. Deze keuze volgt uit het streven naar zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, het beschermen van landbouwgrond en het voorkomen van verdere ruimtelijke versnippering in het landelijk gebied. Gezien het grote aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken (zoals de veehouderijen, die deelnemen aan beëindigingsregelingen) is er geen noodzaak voor het toevoegen van nieuwe locaties. Het beleid is erop gericht bestaande bebouwing en bouwvlakken optimaal te benutten en herstructurering te bevorderen. Het betreft nieuwvestiging op een locatie waar geen bouwvlak is toegestaan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indieners geven aan dat de ontwerpversie van de provinciale omgevingsverordening geheel is opgebouwd volgens de "nee, tenzij"-systematiek. Elk artikel begint met een algemeen verbod, waarop vervolgens uitzonderingen worden geformuleerd. Dit is tegenstrijdig met de Omgevingswet, waarin wordt geredeneerd vanuit het "ja, mits"-beginsel. Daarnaast maakt de gekozen schrijfstijl de tekst onnodig complex. Door de toetsingscriteria als uitzondering op een verbod te formuleren in plaats van als positieve toelatingsvoorwaarden ontstaat een manier van redeneren die de begrijpelijkheid voor gemeenten als initiatiefnemers schaadt. Indiener verzoekt het gehele hoofdstuk opnieuw te formuleren naar een "ja-mits"-systematiek, waarbij de toelatingsvoorwaarden als positieve criteria worden geformuleerd.	ZW-2019

Standpunt GS

De Omgevingswet bevat geen bepaling waaruit volgt dat instructieregels in een 'ja-mits'-vorm moeten worden geschreven. Ook instructieregels van het Rijk die zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn vaak in de vorm van een verbod of een ‘nee-tenzij’ geformuleerd. Belangrijk is dat de hoofdregel en de criteria op grond waarvan kan worden afgeweken van de hoofdregel duidelijk zijn. Ongeacht of in het artikel voor een 'nee-tenzij'- of 'ja-mits'-vorm is gekozen, is het de verantwoordelijkheid van de geadresseerde (gewoonlijk de gemeente) om te onderbouwen dat als wordt afgeweken van de hoofdregel, dit in overeenstemming met het ‘tenzij’- dan wel het 'mits'-criteria is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener geeft aan dat in verschillende hoofdstukken en artikelen de zinssnede "de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen" is opgenomen. Waar wordt op gedoeld als gesproken wordt over de landbouwkundige waarde? In diverse casussen ziet indiener dat de beëindiging van de agrarische bedrijfsvoering reeds heeft plaatsgevonden vóór de beoogde functiewijziging. De agrarische gronden maken geen deel meer uit van het bouwvlak (bijvoorbeeld verkocht of verpacht) en blijven beschikbaar voor landbouwkundig gebruik van een ander agrarisch gebruik. De wijziging van het bouwvlak naar wonen leidt derhalve niet tot een additioneel verlies aan	ZW-2004

voedselproductie of landbouwkundige capaciteit, maar betreft uitsluitend een planologische herbestemming van een agrarisch erf en een reeds beëindigde functie.

Verzocht wordt om explicieter te onderscheiden tussen theoretische beleidsmatige effecten en de feitelijke situatie waarin geen sprake is van verlies aan landbouwkundige capaciteit.

Standpunt GS

Betreffende zinsnede komt voort in artikel 7.2 en 12.5 van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. In de toelichting staat de volgende uitleg opgenomen:

Artikel 7.2, tweede lid Het tweede lid van artikel 7.2 biedt ruimte voor andere niet-agrarische functies dan die genoemd zijn in het eerste lid. Hiermee wordt ruimte geboden voor lokale afweging in specifieke situaties. In die lokale afweging dient duidelijk gemaakt te worden dat in elk geval aan de voorwaarden genoemd onder a, b, c en d is voldaan.

Onderdeel a bevat de voorwaarde dat uit een afweging van de nieuwe functie tegen de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert. Bij die afweging spelen de volgende niet limitatieve elementen een rol:

- de landbouwkundige waarde van de grond (bodemtype en -structuur, bodemvruchtbaarheid, waterhuishouding, geomorfologie en daaruit ontstane fysieke omstandigheden);
- het bestaand en historisch (agrarisch) gebruik van het perceel (historisch landgebruik en het actief agrarisch landgebruik (bedrijfsmatig);
- of het een uitbreiding van een bestaande functie betreft of gaat om een volledig nieuwe ontwikkeling;
- de (beleidsmatige) ligging van het perceel (bijv. ten aanzien van het regionaal land- en tuinbouwbeleid, zoals het ontwikkelingsgebied glastuinbouw);
- de bijdrage aan en het draagvlak voor lokale voedselvoorziening of circulaire landbouw;
- de kwalitatieve argumenten voor de nieuwe functie (maatschappelijke meerwaarde);
- de geschiktheid van de vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarisch gebruik.

De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (zoals starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient een onderbouwing ten aanzien van de geschiktheid van de vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarisch gebruik gemaakt te worden. Hierbij dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de locatie gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld.

Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop of herontwikkeling worden ingezet voor agrarische bedrijvigheid, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over Hoofdstuk 7, 10, 12 en bijlage I Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener geeft aan dat in de wijzigingsverordening op diverse plekken (hoofdstuk 7, 10 en 12) gesproken wordt over een toekomstbestendige locatie. Er ontbreekt een definitie. Hierdoor is het begrip open, interpretatief en sterk afhankelijk van de context waarin het wordt toegepast. Dit hoeft niet bezwaarlijk te zijn, echter de subjectiviteit helpt niet in een proces. Ons verzoek is om nog eens naar dit begrip te kijken, ook in relatie tot provinciaal en gemeentelijk belang.	ZW-2004

Standpunt GS

De Provinciale Omgevingsvisie en Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bepalen de kaders waarbinnen een initiatief dient te passen. Als de initiatiefnemer rekening houdt met de kaders en het initiatief daarop aanpast is sprake van een, maatschappelijk gezien, toekomstbestendige locatie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.01 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

Zienswijze over artikel 10.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener verzoekt het begrip veehouderij beter definiëren en toe te voegen hoe om te gaan met niet-landbouwhuisdieren en kleinschalige veehouderijen.

Indiener			
ZW-0365	ZW-2019	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben we ervoor gekozen om de verschillende diersoorten concreter te benoemen en niet meer uit te gaan van termen als ‘intensieve veehouderij’. Het begrip ‘intensieve veehouderij’ wordt in deze (gewijzigde) instructieregels namelijk niet meer gehanteerd en is vervangen door veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Dit zijn dezelfde landbouwhuisdieren die eerder onder het begrip ‘intensieve veehouderij’ vielen. Enkele instructieregels gelden (ook) voor veehouderijen met andere landbouwhuisdieren.

In bijlage I bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is daarvoor een begripsomschrijving opgenomen waaruit blijkt dat hieronder wordt verstaan andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld melkvee, paarden en schapen. Dus de grondgebonden bedrijven kennen andere regels dan de voormalige intensieve veehouderij diersoorten, omdat deze vaker kunnen aansluiten op de beleidsmatige opgave in de omgeving.

Over niet-landbouwhuisdieren zijn in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen regels opgenomen. Over kleinschalige veehouderijen hebben we ook geen regels opgenomen, omdat dit doorgaans veehouderijen of hobbyboeren zijn met een aantal dieren die als niet-milieubelastend zijn geclassificeerd (dus minder dieren dan die vallen onder de milieubelastende activiteit ‘houden van landbouwhuisdieren als bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Dergelijke afwegingen kunnen op een gemeentelijk schaalniveau gemaakt worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt aan te geven waar paarden, schapen, begrazers (Galloways, etc.) onder vallen.	ZW-2029

Standpunt GS

Deze diersoorten vallen onder de regels voor andere landbouwhuisdieren. Enkele instructieregels gelden namelijk (ook) voor veehouderijen met andere landbouwhuisdieren. In bijlage I bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is daarvoor een begripsomschrijving opgenomen waaruit blijkt dat hieronder wordt verstaan andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld melkvee, paarden en schapen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt aan te geven of dit voor elke veehouderij geldt en dat het verwevingsgebied niet is gedefinieerd.	ZW-2029

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben we ervoor gekozen om de verschillende diersoorten concreter te benoemen en niet meer uit te gaan van termen als ‘intensieve veehouderij’. Het begrip ‘intensieve veehouderij’ wordt in deze (gewijzigde) instructieregels namelijk niet meer gehanteerd en is vervangen door veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Dit zijn dezelfde landbouwhuisdieren die eerder onder het begrip ‘intensieve veehouderij’ vielen. Artikel 10.1 heeft dus betrekking op deze diersoorten.

De nieuwvestiging van andere landbouwhuisdieren valt onder artikel 10.2.

Het verwevingsgebied is geduid in de Provinciale Omgevingsvisie. Dit vormt ons beleidsmatig uitgangspunt voor dit gebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt aan te geven of het de planvoorraad van de gemeente of Provincie betreft. En hoe kan aantoonbaar gemaakt worden dat deze kwantitatief en/of kwalitatief geen ruimte biedt.

Indiener

ZW-2019	ZW-2021	ZW-2029

Standpunt GS

Het heeft niet specifiek betrekking op de planvoorraad van de gemeente of de Provincie. Het gaat erom dat regionaal wordt gekeken naar geschikte vrijkomende locaties voor het initiatief.

Er dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop, uitbreiding of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak. Bij de onderbouwing dient overigens ook gekeken te worden naar de plaatsgebonden toekomstbestendigheid en de afstand tot andere (gevoelige) functies van de potentiële planvoorraad.

We vragen dus een bewuste afweging en bijbehorende motivering dat de gewenste nieuwvestiging niet op een vrijkomende locatie kan plaatsvinden voordat een geheel nieuw bouwvlak op landbouwgrond wordt opgericht. Op deze manier wordt door de initiatiefnemer in beeld gebracht of in de omgeving geen geschikte vrijkomende locatie beschikbaar is, zowel kwantitatief als ook kwalitatief. Het is namelijk van belang dat deze vrijkomende locaties een passende functie krijgen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken aan te geven of het klopt dat in primair landbouwgebied dus geen ruimte is voor nieuwvestiging biologische landbouw.

Indiener

ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Een nieuwvestiging van een biologische veehouderij is in het primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied mogelijk. Ook in het primair landbouwgebied is er ruimte voor biologische landbouw en andere gelijkwaardige vormen.

Het is daarbij ook juist kansrijk, omdat een biologische bedrijfsvoering vaak beter aansluit op de voorwaarde ‘het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving’.

Daarnaast hebben we middels lid 2 ook nog aanvullende ruimte geboden voor initiatieven met biologische huisvestingssystemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om in het verwevingsgebied/ de groenblauwe landbouwzone nieuwvestiging van veehouderijen helemaal uit te sluiten.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

We begrijpen dat een nieuwvestiging in het verwevingsgebied een zorgvuldige afweging betreft. In het verwevingsgebied laten we een dergelijke veehouderij daarom alleen toe op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd. En stellen hierbij dan ook de voorwaarde dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Op deze manier kan een kwalitatieve ontwikkeling tot stand komen, ook in het verwevingsgebied.

Bij een veehouderij die voldoet aan de biologische huisvestingseisen geven we ook ruimte aan nieuwvestiging in het verwevingsgebied, omdat dergelijke initiatieven passender zijn. Dergelijke initiatieven zijn in de regel kleinschaliger van aard en spelen in op de maatschappelijke wensen op het vlak van onder andere dierenwelzijn, directe afzet aan consumenten en ruimtelijke kwaliteit. Overigens bieden deze regels ook ruimte voor biologische veehouderijen op een grotere schaal. Daarom is het wel van belang dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, met name ook de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft.

Middels deze voorwaarden zien we wel passende mogelijkheden in het verwevingsgebied.

In de groenblauwe landbouwzone geldt ook bovenstaande toelichting en dient aangetoond te worden of het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Hiermee worden dan de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone en omliggende factoren (zoals natuurgebieden) getoetst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt aan te geven of de vestiging van stieren voor roodvleesproductie tot nu toe in de huidige verordening wel mocht.	ZW-2002

Standpunt GS

In de nu geldende Omgevingsverordening is bij de begripsbepaling de volgende definitie voor intensieve veehouderij opgenomen: ‘het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen, of parelhoenders (...)’. Dus stieren voor roodvleesproductie vallen er nu ook al onder.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken de afzetkant van biologische producten te stimuleren. Er wordt in de ontwerp omgevingsverordening namelijk ruimte gegeven aan biologische productie, maar zonder afzet komen bestaande biologische bedrijven in de knel.

Indiener	
ZW-2019	ZW-2029

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben we inderdaad meer ruimte gegeven aan veehouderijen die voldoen aan de biologische huisvestingseisen. Dit soort veehouderijen worden in de nu geldende omgevingsverordening ook al uitgezonderd van de bestaande definitie van intensieve veehouderij. Vanuit die bestaande structuur zijn hiervoor ook in dit ontwerp specifieke regels opgesteld. Door de uitzondering worden veehouderijen met biologische huisvestingseisen gefaciliteerd.
Dergelijke initiatieven zijn in de regel kleinschaliger van aard en spelen in op de maatschappelijke wensen op het vlak van onder andere dierenwelzijn, directe afzet aan consumenten en ruimtelijke kwaliteit.

Daarnaast werkt de Provincie Limburg momenteel aan een stimuleringsplan voor de biologische landbouw. Hoewel de invloed van de Provincie Limburg op de vraag van biologische producten beperkt is, spannen we ons binnen dit plan in om de afzet van biologische producten te vergroten.

Dus naast deze verordening wordt ook vanuit de economische kant gewerkt aan het stimuleren van biologische landbouw. Om deze redenen laten we deze uitzondering in stand.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1, lid 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt aan te geven wat het beëindigen van vergelijkbare activiteiten elders nu echt oplevert. Dat betekent dat het als bedrijf met andere activiteiten wel door kan gaan. Bijvoorbeeld een veehouderij die valt onder artikel 10.2	ZW-2029

Standpunt GS

In lijn met de nu geldende Omgevingsverordening hebben we ook in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen dat bij een nieuwvestiging van een veehouderij, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, een beëindiging van een andere intensieve veehouderij wordt ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van een intensieve veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen. Voorwaarde daarbij is dat deze opties niet eerder zijn ingezet in het kader van een andere afspraak, regeling en/of overeenkomst.

Zoals in de zienswijze wordt aangegeven, is er inderdaad nog een mogelijkheid om een veehouderij met andere landbouwhuisdieren te starten. Gezien het feit dat dergelijke veehouderijen grondgebonden zijn, kunnen er ook passende initiatieven ontwikkeld worden. In de toelichting is daarbij wel opgenomen dat de eventuele herbestemming van de locatie wat betreft de toelaatbaarheid door het bevoegd gezag altijd aan het vigerende beleid en de regelgeving zal moeten worden getoetst en maakt, afhankelijk van de bestemmingskeuze, al dan niet onderdeel uit van de planprocedure voor het initiatief van nieuwvestiging.

In de toelichting van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is opgenomen dat het een te saneren locatie betreft, maar er hoeft niet per definitie sprake te zijn van sanering.
Dus daarom wijzigen we dit naar: de eventuele herbestemming van de (te saneren) locatie.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.1 (derde lid)

van:
‘Ingeval van een nieuwvestiging van een veehouderij kan, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, beëindiging van een andere ~~intensieve~~ veehouderij worden ingezet in de vorm van

bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van een ~~intensieve~~ veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen.'

naar:
'In geval van een nieuwvestiging van een veehouderij kan, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, beëindiging van een andere veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders worden ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van deze veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen.'

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders te schrappen in het geval er gebruik gemaakt wordt van de planvoorraad (Lid 3 a).	ZW-2002

Standpunt GS

Ruimtelijk gezien is uw zienswijze goed te volgen, omdat er inderdaad gebruik wordt gemaakt van een andere/ vrijkomende locatie en dus wordt geput uit de planvoorraad. In de toelichting worden ook enkele milieukundige voordelen genoemd: 'de vereiste verbetering van leefklimaat' en 'de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen'. Om die reden laten we bij een nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (de voormalige intensieve veehouderij diersoorten) deze regel in stand.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt in te gaan op het volgende punt: In lid 2 onder d wordt gesteld dat de nieuwvestiging van een veehouderij gepaard moet gaan met beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders. Dit geldt volgens de indiener niet 1-op-1 in verband met afroming van rechten, die mogen toch niet in het geheel worden overgeheveld?	ZW-2020

Standpunt GS

De bepaling in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg regelt de ruimtelijke koppeling: een nieuwe veehouderij mag alleen als elders een vergelijkbare activiteit

planologisch wordt beëindigd. Er is geen sprake van een overdracht van milieurechten. De regeling is dus niet bedoeld voor overheveling.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt om de nieuwvestigingsmogelijkheden te beperken. Met deze bepaling is het over het hele grondgebied van de indiener in beginsel mogelijk om een nieuwe veehouderij zoals genoemd in dit artikel (voorheen intensieve veehouderij) te starten. Dat strookt niet met het lokale beleid.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

In artikel 10.1 gaan we in principe uit van geen nieuwvestiging van veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. In het geval we hier wel medewerking aan willen verlenen, dienen aan diverse voorwaarden voldaan te worden.

Onder nieuwvestiging verstaan we de vestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders op een nieuw agrarisch bouwvlak of op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd.

In de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied kan een dergelijke nieuwvestiging alleen op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen dergelijke veehouderij is gevestigd. In het primair landbouwgebied geven we aan alle vormen van nieuwvestiging ruimte.
Daarnaast maken we een uitzondering voor dergelijke veehouderijen die voldoen aan de biologische huisvestingseisen.

In de bovengenoemde zones stellen we diverse voorwaarden waardoor onder andere onderbouwd moet worden of de ontwikkeling past in de beleidsmatige opgaven van de omgeving, er een koppeling is met de beëindiging van vergelijkbare activiteiten elders, etc.

Hiermee zorgen we voor zorgvuldige afwegingen en daarmee kwalitatieve toekomstbestendige ontwikkelingen, die passen bij de zones.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt te verduidelijken hoe grondgebonden vleesveehouderij onder deze bepaling valt.	ZW-2007

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben we ervoor gekozen om de verschillende diersoorten concreter te benoemen en niet meer uit te gaan van termen als ‘intensieve veehouderij’.

Het begrip ‘intensieve veehouderij’ wordt in deze (gewijzigde) instructieregels namelijk niet meer gehanteerd en is vervangen door veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Dit zijn dezelfde landbouwhuisdieren die eerder onder het begrip ‘intensieve veehouderij’ vielen.

Enkele instructieregels gelden (ook) voor veehouderijen met andere landbouwhuisdieren. In bijlage I van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is daarvoor een begripsomschrijving opgenomen waaruit blijkt dat hieronder wordt verstaan ‘andere landbouwhuisdieren dan varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders’. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld melkvee, paarden en schapen. Dus de grondgebonden bedrijven kennen andere regels dan de voormalige intensieve veehouderij diersoorten, omdat deze vaker kunnen aansluiten op de beleidsmatige opgave in de omgeving.

Dus we hebben de opbouw van de nu geldende Omgevingsverordening inclusief de daarin opgenomen definitie intensieve veehouderij verwerkt in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Dus onder welke categorie de grondgebonden vleesveehouderij valt ligt eraan waar de veehouderij zich op richt.

In het geval dit vleeskalveren en/of stieren voor roodvleesproductie betreft, valt dit onder artikel 10.1 (veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders.).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10 lid 2d **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indiener(s) verzoeken aan te geven of een verwevingsgebied hier ook niet toe behoort (Lid 2d).	ZW-2029

Standpunt GS

Bij een veehouderij die voldoet aan de biologische huisvestingseisen geven we ook ruimte aan nieuwvestiging in het verwevingsgebied, omdat dergelijke initiatieven hier mogelijk passend kunnen zijn. Dergelijke initiatieven zijn in de regel kleinschaliger van aard en spelen in op de maatschappelijke wensen op het vlak van onder andere dierenwelzijn, directe afzet aan consumenten en ruimtelijke kwaliteit. Overigens bieden deze regels ook ruimte voor biologische veehouderijen op een grotere schaal. Daarom is het wel van belang dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, met name ook de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft. Verder dient ook onderbouwd te worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgaven voor de omgeving.

Middels onder andere deze voorwaarden zien we wel passende mogelijkheden in het verwevingsgebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken nader toe te lichten hoe de vereiste koppeling met beëindiging elders in de praktijk moet functioneren, inzichtelijk te maken welke juridische, financiële en organisatorische instrumenten hiervoor beschikbaar zijn, te voorkomen dat deze regeling feitelijk neerkomt op een indirect verbod op nieuwvestiging en expliciet aandacht te besteden aan de uitvoerbaarheid, rechtszekerheid en economische haalbaarheid voor agrarische ondernemers.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009

ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is de toelichting omtrent 'de beëindiging elders' overgenomen uit de nu geldende omgevingsverordening. Hier zijn dus geen wijzigingen in aangebracht, waardoor deze voorwaarde in principe op dezelfde wijze functioneert als momenteel in de nu geldende Omgevingsverordening.

De bepaling in de nu geldende verordening regelt de ruimtelijke koppeling: een nieuwe veehouderij mag alleen als elders een vergelijkbare activiteit planologisch wordt beëindigd. We geven in de toelichting aan hoe dit kan worden opgepakt omtrent borging en eventuele herbestemming. Uiteindelijk ontstaat er dan ook een deel maatwerk binnen de planologische procedure.

Op het moment dat het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij wordt voldaan aan de biologische huisvestingseisen is geen sprake van de voorwaarde 'de beëindiging elders'.

Het klopt verder ook dat we deze eis niet stellen voor een nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren (artikel 10.2). Dit is in de nu geldende omgevingsverordening namelijk nu ook niet van toepassing en daarbij zorgt de grondgebondenheid van dergelijke veehouderijen

met andere landbouwhuisdieren voor een optimalere aansluiting op de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 / 10.2 / 10.3 / 10.8 / 10.9 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken in de omgevingsverordening aan te geven wat er precies met de beleidsmatige opgave voor de omgeving bedoeld wordt. Daarbij wordt gevraagd te duiden hoe deze voorwaarde in de toetsing opgepakt dient te worden.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129

ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-2004	ZW-2009	ZW-2011	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2022	ZW-2029				

Standpunt GS

Bij de ontwikkeling van een initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de provinciale omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse kaartlagen (in de Omgevingsverordening ‘deelgebieden’ genoemd), die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden.

Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief. De toelichting is hierin bondig om deze afweging op de relevante onderdelen van het initiatief te onderbouwen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Diverse indieners uiten zorgen met betrekking tot de generieke uitsluiting van nieuwe initiatieven in het zoekgebied grondwaterbeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied en waterwingebied.

De artikelen 4.66 tot en met 4.68 bepalen dat in deze zoekgebieden geen milieubelastende activiteiten uit bijlage V mogen worden verricht zonder omgevingsvergunning. De intensieve veehouderij is in bijlage V, onder lid w, aangemerkt als milieubelastende activiteit.

Hieruit volgt dat in 10.1 nieuwvestiging in een grondwaterbschermingsgebied en waterwingebied niet is toegestaan.

De uitsluiting is ook van toepassing op de biologische veehouderij met weidegang. Hierdoor wordt zelfs voor duurzame en extensieve vormen van veehouderij feitelijk geen ontwikkelruimte geboden, terwijl deze juist bijdragen aan maatschappelijke doelen.

Verzoek is om de grondwaterbeschermingsgebieden niet generiek uit te sluiten maar:

- Meer differentiatie aanbrengen naar type veehouderij, met expliciete duidelijkheid over grondgebonden vleesveehouderij;
- Grondwaterbeschermingsgebieden niet generiek uitsluiten, maar ruimte bieden via maatwerk en aanvullende voorwaarden;
- Ruimte bieden voor innovatieve en gebiedsgerichte concepten, juist ook in overgangsgebieden;
- Indien nodig werken met een zwaardere motiveringsplicht in plaats van een generiek verbod.

Indiener				
ZW-0017	ZW-2002	ZW-2007	ZW-2014	ZW-2037

Standpunt GS

Ten aanzien van het nieuw vestigen van een bepaalde agrarische activiteit die in bijlage V is opgenomen willen we niet dat deze, om welke reden dan ook, in een grondwaterbeschermingsgebied of een waterwingebied worden gestart. Dit staat verwoord in art. 4.65: 1. Het is verboden een andere milieubelastende activiteit te verrichten dan de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.93 van het Besluit activiteiten leefomgeving, in een waterwingebied, als de activiteit nog niet werd verricht en mocht worden verricht bij inwerkingtreding van deze verordening.

2. Het is verboden een milieubelastende activiteit te wijzigen in een waterwingebied, als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die wijziging nadelige gevolgen kan hebben voor het grondwater met het oog op de waterwinning.

3. Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een milieubelastende activiteit te verrichten die is opgenomen in bijlage V, tenzij deze activiteit al mocht worden verricht ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening.

In de kaartlaag zoekgebied drinkwaterbescherming en zoekgebied drinkwaterwinning geldt dat nieuwe milieubelastende activiteiten, waaronder bepaalde agrarische activiteiten verboden zijn. In art. 4.67 staat: Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een zoekgebied drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming een milieubelastende activiteit te verrichten die is opgenomen in bijlage V. Er kan een vergunning worden verleend voor een dergelijke nieuwe activiteit als kan worden aangetoond dat deze geen bedreiging kan vormen voor de grondwaterkwaliteit.

Bij een herziening van het grondwaterbeschermingsbeleid en de -regels zullen we evalueren of de lijst van verboden milieubelastende activiteiten aanpassing behoeft.
Mede op grond van aanpassingen in het Besluit kwaliteit leefomgeving waarnaar in bijlage V wordt verwezen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.02 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren

Zienswijze over artikel 10.2 en bijlage I **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt om de definitie van ‘landbouwhuisdieren’ op te nemen in de begripsbepalingen

Indiener				
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is de definitie van landbouwhuisdieren niet opgenomen. In bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving is de volgende begripsomschrijving van ‘landbouwhuisdier’ opgenomen: ‘zoogdier of vogel voor de productie van vlees, eieren, melk, wol of veren of een paard of pony voor het fokken’. Deze begripsomschrijving geldt op grond van artikel 1.1, eerste lid, van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ook waar dit begrip in de Omgevingsverordening Limburg wordt gebruikt. Het is daarmee niet nodig de begripsomschrijving extra in bijlage I van de Omgevingsverordening Limburg op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1, 10.2, 10.3 en 10.4 en bijlage I **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt het extensiveringsgebied te definiëren en te controleren dat er eenduidige termen gebruikt worden (geen nieuwe en oude termen door elkaar gebruiken).

Indiener				
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is de naam ‘extensiveringsgebied intensieve veehouderij’ vervangen door de naam ‘extensiveringsgebied veehouderij’, zowel in de artikelen als in de toelichting. Voor zover de oude naam nog is blijven staan in de legenda, passen wij deze aan. De begripsomschrijving van ‘intensieve veehouderij’ in bijlage I bevat ook nog de oude naam. Die begripsomschrijving wordt geschrapt omdat het begrip ‘intensieve veehouderij’ na inwerkingtreding van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet meer in de artikelen van de Omgevingsverordening Limburg wordt gebruikt.

Van gebieden die in de Omgevingsverordening Limburg op kaart worden aangewezen (geografische informatieobjecten) wordt in principe geen begripsomschrijving opgenomen. Dit om te voorkomen, dat onduidelijkheid kan ontstaan over welke prevaleert: de aanduiding op de kaart of de begripsomschrijving. De reden van aanwijzing van een gebied op een kaart wordt voldoende duidelijk in de context van een artikel dat ernaar verwijst en de bijbehorende toelichting.

Voorstel aan PS

Tekst verwijderen in de legenda: ‘extensiveringsgebied ~~Intensieve~~ Veehouderij’

In bijlage I komt de begripsbepaling ‘intensieve veehouderij’ te vervallen.

Zienswijze over artikel 10.1, 10.2 en 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt te verduidelijken wat met de huidige planvoorraad bij een nieuwvestiging wordt bedoeld en anders deze regel te schrappen.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2029	ZW-3007

Standpunt GS

In de toelichting is het volgende opgenomen:

“Leegstaande agrarische gebouwen zijn vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit, ondermijning en veiligheid een probleem en dus een provinciaal aandachtspunt. Door het hoge aantal stoppende agrariërs, dat naar verwachting de komende jaren nog verder toeneemt, neemt de leegstand en hiermee de opgave verder toe.

De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak. Bij de onderbouwing dient overigens ook gekeken te worden naar de plaatsgebonden toekomstbestendigheid en de afstand tot andere (gevoelige) functies van de potentiële planvoorraad.”

We vragen dus een bewuste afweging en bijbehorende motivering dat de gewenste nieuwvestiging niet op een vrijkomende locatie kan plaatsvinden voordat een geheel nieuw bouwvlak op landbouwgrond wordt opgericht.

Op deze manier wordt door de initiatiefnemer in beeld gebracht of in de omgeving geen geschikte vrijkomende locatie beschikbaar is, zowel kwantitatief als ook kwalitatief. Het is namelijk van belang dat deze vrijkomende locaties een passende functie krijgen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken artikel 10.2 lid 5 te verwijderen, omdat hierdoor 10.2 lid 1 teniet wordt gedaan. Dit is een stap achteruit voor de toekomstbestendige agrarische sector, niet vooruit, zoals die voorgeschreven wordt in NOVEX De Peel en het regeerakkoord van het Rijk.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

In lid 2 maken we een uitzondering voor nieuwvestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren als aan diverse voorwaarden wordt voldaan (biologische huisvestingseisen, beleidsmatige opgave voor de omgeving, aanvaardbaar woon- een leefklimaat en de locatie niet in het NNL, stedelijk gebied of landelijke kern gelegen is). Een veehouderij die aan deze voorwaarden voldoet zien wij als passend, ook in het kader van de gehele transitie.

In lid 2 onder a wordt de term ‘jaarrond’ genoemd. Omdat bijvoorbeeld melkvee niet het gehele jaar buiten kunnen lopen, is lid 5 toegevoegd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1, 10.2, 10.3 en 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de regels van de omgevingsverordening te concretiseren wat met een ‘aanvaardbaar woon- en leefklimaat’ bedoeld wordt.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

In de nu geldende Omgevingsverordening is het criterium ‘een aanvaardbaar woon- en leefklimaat’ al opgenomen.

Hierin geven we aan dat er volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, met name ook de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft.

Het is voor ons van belang dat men vooraf bewust is van eventuele omgevingseffecten die impact kunnen hebben op het woon- en leefklimaat. Dit geldt met name voor initiatieven rondom gevoelige objecten (bijvoorbeeld in het verwevingsgebied). Dit zullen we verduidelijken in de toelichting.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.1 (tweede lid), én in de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.2 (tweede lid):

'Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, waaronder de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft.
Het beoordelen of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt plaats aan de hand van geldende wettelijke normen en richtlijnen, zoals die voor geur, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarbij wordt niet alleen iedere factor afzonderlijk beoordeeld, maar wordt ook gekeken naar het cumulatieve effect van verschillende omgevingseffecten samen. Daarbij is het van belang dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen de belangen van initiatiefnemers en omwonenden. Waar nodig wordt maatwerk toegepast, zodat het woon- en leefklimaat niet alleen nu, maar ook op de langere termijn aanvaardbaar en toekomstbestendig blijft.'

Zienswijze over artikel 10.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de regels voor de nieuwvestiging van andere landbouwhuisdieren (zoals melkvee en schapen) aan te passen. De uitzonderingen zijn te rigide, terwijl de genoemde sectoren juist bijdragen aan het behoud van grasland.	ZW-2002

Standpunt GS

Vanwege de juridische opbouw van dit artikel wordt met het verbod begonnen en volgende daarna de uitzonderingen. Dit oogt inderdaad strenger, maar middels de uitzonderingen willen we deze andere landbouwhuisdieren voldoende beleidsmatige ruimte geven. Wij zijn namelijk ook van mening dat dergelijke sectoren kunnen bijdragen aan bepaalde doelstellingen in gebieden. Het is voor ons daarbij wel van belang dat we zuinig met onze landbouwgronden omgaan en dat er gezien het toenemend aantal VAB's wordt gekeken naar vrijkomende locaties in plaats van gehele nieuwvestiging op landbouwgrond. We geven daarbij ook aan te onderbouwen dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. De instandhouding van grasland valt daar bijvoorbeeld ook onder. Verder maken we ruimte voor dergelijke veehouderijen die voldoen aan de biologische huisvestingseisen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de mogelijkheden voor nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten (ook in vergelijking met de mogelijkheden voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen). Nieuwvestiging van een paardenhouderij/fokkerij lijkt door dit artikel te worden uitgesloten. Evenals nieuwvestiging van een grondgebonden rundveehouderij.	ZW-2020

Standpunt GS

In artikel 10.2 geven we ruimte aan veehouderijen met andere landbouwhuisdieren (zoals paardenhouderijen/fokkerijen, rundveebedrijven). In lid 2 geven we ruimte als er aan de biologische huisvestingseisen wordt voldaan. In lid 3 geven we ruimte in het primair landbouwgebied. In lid 4 geven we ruimte in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied als het een vestiging van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren betreft op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met andere landbouwhuisdieren is gevestigd. Dit gezien het toenemend aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken. Uiteindelijk zijn er dus verschillende mogelijkheden onder bepaalde voorwaarden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 / 10.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om ruimte te bieden aan melkveehouderijen die ook vleesvee willen houden. Het idee om in de toekomst het bedrijf helemaal 'rond' te maken (kalfjes niet meer verkopen, maar opfokken en het vlees direct aan consumenten verkopen) wordt middels deze instructieregels vrijwel onmogelijk gemaakt.	ZW-0068

Standpunt GS

In artikel 10.1 Instructieregels nieuwvestiging van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders hebben we hierover regels opgenomen. Onder deze nieuwvestiging valt “een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders op een nieuw agrarisch bouwvlak of op een bestaand agrarisch bouwvlak waar nog geen veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders is gevestigd”. Dit is dan ook in het voorbeeld van toepassing.

Gezien de ligging in de groenblauwe landbouwzone kan gebruik worden gemaakt van lid 2 en 4 van artikel 10.1. Hierdoor ontstaan er wel nog mogelijkheden.

De reden voor deze regels is de scheiding tussen de diverse veehouderijen, ook gezien de impact en grondgebondenheid. Zo gaan we uit van veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (voormalige ‘intensieve veehouderij’ diersoorten) en veehouderijen met andere

landbouwhuisdieren (zoals melkvee, paarden, etc.).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1, 10.2, 10.3 en 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken aanpassing formulering (en/of): Vervang ‘en’ door ‘en/of’ tussen vrije weidegang en vrije uitloop, zodat de tekst luidt: “... het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en/of vrije uitloop ...”. Of te kiezen om aan te sluiten bij de formulering uit Verordening (EU) 2018/848, artikel 1.7.3 (Dierenwelzijn): “De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.” Deze formulering biedt meer praktische uitvoerbaarheid en sluit beter aan bij zowel klimatologische omstandigheden als veterinaire noodmaatregelen.

Indiener		
ZW-2019	ZW-2029	ZW-3001

Standpunt GS

We zijn het ermee eens dat de formulering in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (EU) 2018/848, artikel 1.7.3 (Dierenwelzijn) beter aansluit en dat deze formulering meer praktische uitvoerbaarheid biedt en beter aansluit bij zowel klimatologische omstandigheden als veterinaire noodmaatregelen. Hiermee hoeft ook geen aanvullende uitzondering voor de rundveehouderij gemaakt te worden. Dit zorgt voor een compactere en duidelijkere omgevingsverordening. We passen dit dus aan in artikel 10.1, 10.2, 10.3 en 10.4

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 10.1, lid 2, onder a

van:

‘het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders ~~waarbij jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~’

naar:

‘het een initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in

Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464

Tekst wijzigen in artikel 10.2, lid 2, onder a)

van:
'het initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij ~~wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~'

naar
'het initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.

Tekst verwijderen in artikel 10.2, lid 5: '~~In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onder a, geldt voor rundveehouderij dat aan de eis dat jaarrond vrije weidegang wordt geboden, wordt voldaan als de dieren in de periode van 1 april tot 1 november minimaal 120 dagen per jaar de mogelijkheid hebben tot vrije weidegang, waarbij de dieren dagelijks ten minste zes uur buiten kunnen grazen, overeenkomstig de eisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.~~'

Tekst wijzigen in artikel 10.3, lid 4, onder a

van:
'deze volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren ~~die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten; en~~'

Naar:
'deze volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.'

Tekst wijzigen in artikel 10.4, lid 2, onder a

van:
‘het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~’

naar:
‘het een initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.1, tweede lid)

van:
‘Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~.’

naar:
‘Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 . In die bepaling staat: De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.2 (tweede lid)

van:

‘Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.~~’

naar:
‘het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464. In die bepaling staat: ‘De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.’

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.2 (tweede lid~~): ‘In het vijfde lid is een afwijkende invulling van de voorwaarde bedoeld onder a opgenomen voor de rundveehouderij~~.’

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.2 (vijfde lid): ‘~~Vijfde lid: Jaarrond vrije weidegang voor rundvee is in Nederland niet haalbaar vanwege weersomstandigheden en het ontbreken van grasgroei in de winter. Daarom is gekozen voor de volgende uitzondering: runderen moeten in het weideseizoen (1 april – 1 november) minimaal 120 dagen per jaar, dagelijks ten minste zes uur, buiten kunnen grazen. Deze regeling sluit aan bij de biologische Europese normen en zorgt ervoor dat dierenwelzijn en praktische uitvoerbaarheid in balans zijn.~~’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.3 , vierde lid,

van:
‘Vergroting van het bouwvlak is mogelijk als ~~de veehouderij volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~.’

naar:

‘Vergroting van het bouwvlak is mogelijk als de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.

In die bepaling staat: ‘De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.4,tweede lid,

van:
‘Er geldt een uitzondering voor ~~het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.~~’

naar:
‘er geldt een uitzondering voor veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 .

In die bepaling staat: ‘De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.’

Zienswijze over artikel 10.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt bij lid 3 en 4 toe te voegen dat de locatie niet in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied ligt.	ZW-3016

Standpunt GS

In artikel 4.65, in samenhang met bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is een bepaling opgenomen die het oprichten van een nieuwe intensieve veehouderij in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied verbiedt.

Het gaat daarbij om een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. Artikel 10.2 heeft betrekking op 'andere landbouwhuisdieren', dus dat zijn andere landbouwhuisdieren dan de genoemde vormen van intensieve veehouderij. De verbodsbepaling voor grondwaterbeschermingsgebieden (artikel 4.65, derde lid) heeft daarop geen betrekking. Voorzover de verbodsbepaling wel voor waterwingebieden geldt is deze opgenomen in artikel 4.65, eerste lid.

De artikelen opgenomen in afdeling 4.3 gelden rechtstreeks voor de daarin genoemde activiteiten. Dat geldt dus ook voor artikel 4.65. In bijlage V zullen we de term 'intensieve veehouderij' vervangen door 'veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders' zodat dit beter aansluit bij de terminologie die gebruikt is in hoofdstuk 10.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in bijlage V, onderdeel w

van:
w. artikel 3.200 (~~intensieve veehouderij~~)

naar:
w. artikel 3.200 (veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders).

Artikel 10.03 Instructieregels vergroting bouwvlak van een veehouderij

Zienswijze over artikel 10.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de regels omtrent de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij aan te passen. Het uitgangspunt in 'Lid 1: Een omgevingsplan laat geen vergroting van het bouwvlak van een veehouderij toe' is negatief en te rigide gesteld.	ZW-2002

Standpunt GS

Het is voor ons van belang dat veehouderijen zich bewust zijn van hun omgeving en de beleidsmatige opgaven die er ter plekke spelen. Middels de diverse uitzonderingen wordt ruimte geboden voor het vergroten van bouwvlakken van veehouderijen. In het primair landbouwgebied gelden voor de vergroting geen nadere voorwaarden. In de groenblauwe landbouwzone en het

verwevingsgebied dient onderbouwd te worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving, zodat we toekomstbestendige ontwikkelingen kunnen faciliteren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 / 10.2 / 10.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) stellen de vraag of voor de ontwikkelingen in artikel 10.1, 10.2 en 10.3 een maximale oppervlakte geldt.

Indiener			
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn geen maximale oppervlaktes voor de nieuwvestiging of vergroting van een bouwvlak van een veehouderij opgenomen. Dit betreft een afweging op gemeentelijk niveau.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 / 10.3 / 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de diersoort ‘geiten’ hier niet meer op te nemen omdat daar al aparte instructieregels voor gelden.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Omtrent de gezondheidseffecten van geitenhouderijen wordt nader onderzoek verricht, zoals ook bij de regels over de geiten wordt beschreven. Afhankelijk van de resultaten kunnen nadere beleidsmatige keuzes gemaakt worden. Dit kan betekenen dat het moratorium in stand blijft of dat er toch meer ruimte geboden wordt. Ter volledigheid kiezen we er daarom voor om in deze instructieregel toch uit te gaan van de volledige groep landbouwhuisdieren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt deze regel aan te passen en alleen landbouwhuisdieren zoals bedoeld in lid 2 uit te zonderen. Door alle andere landbouwhuisdieren uit te zonderen worden ook melkveehouderijen uitgezonderd. Melkveehouderijen hebben een grote impact op natuur en woon, en leefklimaat als zij op de gangbare manier in werking zijn. Om deze bedrijven in de gebieden anders dan primair landbouwgebied toe te laten is niet wenselijk.	ZW-2029

Standpunt GS

Bij een vergroting van een bouwvlak van een veehouderij in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied dient aangetoond te worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Hieronder wordt verstaan dat vanuit de omgevingskwaliteiten afgewogen wordt of de ontwikkeling passend is bij de opgaven die voor het betreffende gebied gelden. Daarbij is een zorgvuldige afweging nodig van de in de omgeving aanwezige waarden. Een melkveehouderij kan ook bijdragen aan de doelen in een gebied, zoals o.a. het behouden van grasland, het aanleggen van landschapselementen en het verbeteren van het dierenwelzijn. Deze onderbouwing dient daarom aangereikt te worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken in dit artikel extra ruimte te bieden voor vergrotingen van bouwvlakken in het geval voldaan moet worden aan de wettelijke eisen op het gebied van dierenwelzijn.

Indiener	
ZW-2020	ZW-3007

Standpunt GS

Zoals ook in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) is opgenomen erkennen wij dat het verbeteren van dierenwelzijn, zowel binnen de stallen als door het bieden van buitenruimte, meer ruimte per dier vereist. Dit kan leiden tot schaalvergroting (ruimtelijke verschijningsvorm) in de veehouderij. In totaliteit is het van belang dat we verantwoord ruimte bieden voor een duurzame en diervriendelijke veehouderij, zonder de balans met de omgeving en het milieu te verstoren. Vanuit dat perspectief

dienen ook dergelijke ontwikkelingen te voldoen aan de voorwaarde dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

We zullen deze aanvulling opnemen in de toelichting van dit artikel.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.3, derde lid onder a:

'Wij erkennen dat het verbeteren van dierenwelzijn, zowel binnen de stallen als door het bieden van buitenruimte, meer ruimte per dier vereist. Dit kan leiden tot het vergroten van bouwvlakken van veehouderijen. Het is van belang dat we verantwoord ruimte bieden voor een duurzame en diervriendelijke veehouderij, zonder de balans met de omgeving en het milieu te verstoren. Vanuit dat perspectief dienen ook dergelijke ontwikkelingen te voldoen aan de voorwaarde dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.'

Zienswijze over artikel 10.3 / 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken in dit artikel extra ruimte te bieden als er een (beperkte) vergroting of vormverandering wordt gevraagd voor bijvoorbeeld het realiseren van een luchtwasser of ander innovatief systeem dat niet geheel past in het bestaande bouwvlak.	ZW-2020

Standpunt GS

In het geval een veehouderij in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied een vergroting van het bouwvlak benodigd om een luchtwasser of een ander innovatief systeem te realiseren, moet voldaan worden aan de voorwaarde in lid 3 dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Gezien de kansen voor emissiereductie bij bovengenoemde voorbeelden kan hier mogelijk sprake zijn van een positieve bijdrage voor de omgeving.

In het geval van vormverandering gelden alleen regels in het extensiveringsgebied. In dat geval dient onderbouwd te worden dat de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder, natuur, landschap, water en milieu.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3	**Indiener**

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	
De indiener(s) verzoeken bij lid 2 in de regels te verwerken dat deze uitzondering niet geldt voor specifieke aanduidingen. Zo kunnen er gebieden zijn die niet primair bedoeld zijn voor agrarische bedrijven. Door vergroting van bouwvlakken in gebieden waar andere lokale doelstellingen gelden toe te laten ontstaan tegenstrijdigheden tussen lokale en provinciale regels.	ZW-2029

Standpunt GS

In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) gaan we uit van de diverse zones in de algemene zonering. Deze vastgestelde zonering is voor ons dan ook de basis voor de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. In het primair landbouwgebied kunnen vanuit provinciaal beleid vergrotingen van bouwvlakken van veehouderijen plaatsvinden.

Een gemeente maakt in haar omgevingsplan een integrale afweging tussen functies en kan daarmee, mits dit goed is onderbouwd, tot de conclusie komen dat op een bepaalde locatie in primair landbouwgebied ruimte is voor een niet-agrarische functie. De gemeente dient de instructieregels met betrekking tot het primair landbouwgebied daarbij in acht te nemen.
De gemeente zal bij haar besluit dus moeten onderbouwend dat de beoogde ontwikkeling niet strijdig is met de instructieregels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt onderscheid te maken tussen uitbreiding van intensieve activiteiten en het moderniseren van bestaande agrarische bedrijfsbebouwing. Stimuleer duurzame renovatie van agrarische gebouwen, bijvoorbeeld met zonnepanelen, wateropvang, isolatie en circulaire bouwmaterialen. Toekomstgerichte landbouw vraagt moderne gebouwen die energiezuinig en klimaatbestendig zijn. Ondernemers moeten hiervoor juist eenvoudiger kunnen investeren in plaats van geconfronteerd worden met extra belemmeringen.	ZW-0365

Standpunt GS

Wij vinden het moderniseren van agrarische bedrijfsbebouwing ook van belang. Hierbij is het van belang dat dit op toekomstbestendige locaties gebeurd, vandaar onze zonering die inzicht en sturing geeft in de beleidsmatige opgaven in gebieden.

De in uw zienswijze benoemde maatregelen passen in veel gevallen binnen de bestaande gemeentelijke kaders. In dat geval kunnen de maatregelen in afstemming met de gemeente doorgevoerd worden en wordt de instructieregel niet toegepast. Op het moment dat uitbreidingen afwijken van het omgevingsplan, is een wijziging van het omgevingsplan nodig of een omgevingsvergunning waarmee wordt afgeweken van het omgevingsplan en moet de instructieregel worden toegepast. Onze regels zijn dus inderdaad gericht op concrete vergrotingen en niet op modernisering van bedrijfsgebouwen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt expliciet op te nemen dat beperkte vergroting of herschikking van bestaande agrarische bouwvlakken mogelijk blijft, indien dit noodzakelijk is voor vervangende nieuwbouw, verduurzaming, dierenwelzijn, emissiereductie, brandveiligheid of behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Neem een maatwerkbepaling op voor bestaande agrarische bedrijven met cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.	ZW-0365

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geven we op verschillende manieren ruimte aan vergroting van bouwvlakken van veehouderijen. In het primair landbouwgebied stellen wij als Provincie geen regels en is dit een gemeentelijke afweging. In de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied stellen wij wel de voorwaarde dat onderbouwd wordt dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Het is voor ons namelijk van belang dat vergrotingen van het bouwvlak toekomstbestendig zijn en dat vanuit de omgevingskwaliteiten wordt afgewogen of de ontwikkeling passend is bij de opgaven die voor het betreffende gebied gelden.

De door de indiener benoemde maatregelen zullen in enkele gevallen binnen de bestaande gemeentelijke omgevingsplannen vallen. In dat geval kunnen de maatregelen in afstemming met de gemeente doorgevoerd worden en wordt de instructieregel niet toegepast. Op het moment dat uitbreidingen afwijken van het omgevingsplan, is een wijziging van het omgevingsplan nodig of een omgevingsvergunning waarmee wordt afgeweken van het omgevingsplan en moet de instructieregel worden toegepast. Onze regels zijn dus inderdaad gericht op concrete vergrotingen en niet op modernisering van bedrijfsgebouwen.

Op het moment dat het een agrarisch bedrijf betreft met cultuurhistorische waardevolle bebouwing (bijv. een monument) kunnen we nader in overleg treden om de gewenste ontwikkeling op een zo goed mogelijke wijze te realiseren. Uiteindelijk is het ook in dit soort gevallen van belang dat we uitgaan van toekomstbestendige ontwikkelingen en dat men zich bewust is van de omgeving.

Wat betreft vergroting van bouwvlakken van agrarische bedrijven in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten stellen wij als Provincie geen regels vanuit land- en tuinbouw. Dit betreft voor ons een gemeentelijke afweging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om de economische noodzaak, doelmatige bedrijfsvoering en toekomstbestendigheid explicieter als motiveringsgrond op te nemen. De artikelen 10.3 vergroting van agrarische bouwvlakken lijkt aanzienlijk sterker beperkt dan in de nu geldende verordening.	ZW-0826

Standpunt GS

Het is van belang dat iedere veehouderij bewust is van de maatschappelijke opgaven in een gebied. Om die reden vragen we in de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied nadere onderbouwingen. Uiteindelijk zijn er diverse mogelijkheden, deze zullen onderstaand toegelicht worden.

In het primair landbouwgebied kunnen veehouderijen hun bouwvlak uitbreiden en stellen wij als Provincie geen regels.

In de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied stellen we enkele voorwaarden zodat onderbouwd (motivering) wordt dat er sprake is van een toekomstbestendige ontwikkeling en dat deze dus economisch verantwoord en doelmatig is. Deze voorwaarde luidt ‘het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving’. Hieronder wordt verstaan dat vanuit de omgevingskwaliteiten afgewogen wordt of de ontwikkeling passend is bij de opgaven die voor het betreffende gebied gelden. Specifiek in de groenblauwe landbouwzone en in het verwevingsgebied is het belangrijk dat de ontwikkeling van het bedrijf past binnen de ontwikkelingsrichting van een gebied. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. De andere voorwaarde heeft betrekking op het extensiveringsgebied. Een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders mag niet uitbreiden in het extensiveringsgebied.
Deze regel is overgenomen uit de nu geldende Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt ontwikkelingsruimte te geven voor het verruimen van het bouwvlak, ook gezien de toekomstige dierwelzijnseisen.	ZW-1174

Standpunt GS

In de beantwoording van de zienswijzen gaan we in principe niet in op casuïstiek of mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Desondanks geven wij wel een nadere duiding. Zoals in de zienswijze aangegeven ligt het melkveebedrijf deels in de landelijke kern. Gezien de diverse andere (gevoelige) functies in de kern kan er beter in andere zones ontwikkeld worden. Het overige deel van het bedrijf bevindt zich namelijk in het verwevingsgebied, waar wij wel onder voorwaarden ontwikkelingsmogelijkheden bieden. Daarnaast hebben wij geen regels gesteld op het vlak van vormverandering van bouwvlakken buiten het extensiveringsgebied. Dit kan dan ook eventueel mogelijkheden bieden. Daarnaast vallen de bestaande bouwwerken binnen de bestaande planologische kaders en kunnen deze bouwwerken gemoderniseerd worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt de Provincie artikel 10.3 zo toe te passen en zo nodig te verduidelijken dat de vergroting van de bouwkavel van hun landbouwbedrijf niet wordt belemmerd door een onlogische gebiedsgrens, en dat het uitbreidingsgebied volledig binnen het landbouwkundige regime wordt gebracht.	ZW-1172

Standpunt GS

De zonering ter plaatse is vastgesteld op basis van de argumentatie in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). Wij erkennen dat er overleg plaatsvindt over het initiatief voor agrarische uitbreiding. In de verdere planologische procedure dient te worden aangetoond op welke wijze het initiatief voldoet aan de dan geldende regels van de Omgevingsverordening Limburg. Verdere inhoudelijke beoordeling van het initiatief vindt plaats binnen die procedure.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.04 Instructieregels vormverandering bouwvlak van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt aan te geven waarom vormverandering binnen het extensiveringsgebied veehouderij niet mag. Wat is het probleem van een vormverandering van het bouwvlak, mits rekening wordt gehouden met de omgeving?	ZW-2002

Standpunt GS

Een vormverandering in het extensiveringsgebied is mogelijk, de regels hiervoor staan in artikel 10.4, lid 2 en 3.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoekt om de landelijke kern bij lid 2 te schrappen. Juist bij een bedrijf in een landelijke kern kan het relevant zijn om een bouwvlak van vorm te veranderen, om het risico op toekomstige overlast voor omwonenden te beperken.

Indiener		
ZW-0826	ZW-2002	ZW-2029

Standpunt GS

Op basis van deze zienswijze hebben we ervoor gekozen om op te nemen dat de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder, natuur, landschap, water en milieu. Dit lijkt ons passender, in plaats van een direct verbod in het tweede lid van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026

Omgevingsverordening Limburg. Dit komt overeen met de nu geldende omgevingsverordening en geeft een ruimere afwegingsmogelijkheid, zoals ook in uw zienswijze is aangegeven.

Daarnaast doen we deze aanpassing zodat we gelijkwaardige regels opnemen in lid 2 en 3.

Voorstel aan PS

Tekst verwijderen in artikel 10.4 (tweede lid):

~~'b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving;~~
~~c. sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse; en~~
~~d. de locatie niet in het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied of een landelijke kern ligt.'~~

Tekst toevoegen in artikel 10.4 (tweede lid):

'b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu'

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.4 (tweede lid):

'Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de regels met betrekking tot landbouw en natuurgebieden in de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.'

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt een lid 5 toe te voegen met daarin regels vormverandering van genoemde veehouderijsectoren buiten een extensiveringsgebied. Deze zijn er in Zuid-Limburg namelijk niet, terwijl hier b.v. wel een stierenhouderij gevestigd kan zijn.	ZW-2002

Standpunt GS

De lijn uit de nu geldende omgevingsverordening is aangehouden, waarin alleen regels ten aanzien van vormverandering in extensiveringsgebieden worden geformuleerd. Vormveranderingen in andere gebieden dan het extensiveringsgebied zijn in principe een afweging voor de gemeenten. Dat geldt ook voor veehouderijen in Zuid-Limburg, omdat hier inderdaad geen

extensiveringsgebieden liggen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om een vierde lid toe te voegen: lid 1 is niet van toepassing in het geval de vormverandering van het bouwvlak dient ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn.	ZW-3007

Standpunt GS

Vormveranderingen ten behoeve van dierwelzijn in het extensiveringsgebied kunnen gerealiseerd worden door lid 2 of lid 3. In lid 3 wordt namelijk aangegeven dat onderbouwd dient te worden dat de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn. Hieronder kunnen ook vormveranderingen van het bouwvlak vallen die ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn dienen. In de toelichting wordt dit verduidelijkt.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.4, lid 3:

'Derde lid: Er is een andere uitzondering opgenomen in het geval de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vormveranderingen ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn.'

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt om bij artikel 10.4 lid 3 sub a te verwijderen. In dit artikel wordt uitgegaan van een landbouwregime waarbij financiering door schaalvergroting of uitbreiding de norm is

Indiener	
ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben ervoor gekozen om lid 3, onder a de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn' niet te verwijderen. In lid 3 dient de initiatiefnemer namelijk aan twee eisen te voldoen. Een belangrijke duiding daarbij betreft onze definitie voor vormverandering: de verandering van de vorm van een agrarisch bouwvlak waarbij de oppervlakte per saldo gelijk blijft. Hierdoor wordt het bouwvlak niet groter en kan het bouwvlak geoptimaliseerd worden. Het is dus de vraag in hoeverre er bij een dergelijke vormverandering negatieve gevolgen

optreden. Allereerst dient aangetoond te worden dat de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomische ongunstig zijn en dat er daarnaast per saldo geen negatieve invloed mag zijn op onder andere natuur, landschap, water en milieu. Het schrappen van lid 3 onder a zou ervoor zorgen dat de bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt niet meer onderbouwd moeten worden. Wij vinden dit wel een belangrijk punt, want dat geeft inzicht in de exacte situatie en de noodzaak.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt aan te geven wat het verschil tussen lid 2 en lid 3 is en dit indien nodig samen te voegen tot een lid.	ZW-2029

Standpunt GS

De regels omtrent vormverandering in extensiveringsgebieden zijn gebaseerd op de nu geldende omgevingsverordening. Veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten werden in de nu geldende omgevingsverordening uitgezonderd. Dus dat doen we bij dit artikel in deze omgevingsverordening ook. Hierdoor dient alleen de invloed van de vormverandering onderbouwd te worden. Ten opzichte van lid 3 dient de onderbouwing dat de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn dan ook niet onderbouwd te worden. We hebben er overigens wel voor gekozen om de diverse voorwaarden in lid 2 eenduidiger te maken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.1 / 10.2 / 10.3 / 10.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt aan te geven of het middel van biologische norm proportioneel aan het doel van extensivering/emissiereductie is. Een bedrijf kan op andere manieren extensiveren, zonder dat deze aan de biologische norm voldoet. In de hele verordening wordt alles vastgepind aan de biologische huisvestingseisen uit de EU verordening, maar dit is hier (ook) te smal.

Indiener	
ZW-2019	ZW-2029

Standpunt GS

Andere vormen van emissiereductie kunnen ook plaats vinden binnen andere uitzonderingen die zijn opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Ontwikkelingen die emissiereductie met zich meebrengen, kunnen ook beter motiveren dat aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving voldaan wordt. Dit kan dus ruimte bieden.

Zoals in een andere reactie op een zienswijze (deze vindt u ook onder uw code) is aangegeven hebben we de definitie aangepast aan een beter aansluitende definitie uit de EU verordening gekozen. Deze regels hebben overigens alleen betrekking op deze eis op het vlak van huisvesting. Het betreft geen volledige biologische bedrijfsvoering.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.05 Instructieregel geitenhouderij

Zienswijze over artikel 10.05 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de begripsbepaling "uitbreiding van geitenhouderijen" aan te vullen met de volgende zin: Met dien verstande dat het verplaatsen of vergroten van de mestopslagcapaciteit afkomstig van geiten, of het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande geitenhouderij wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie, niet beschouwd wordt als uitbreiding van geitenhouderijen mits het woon- en leefklimaat niet significant verslechterd. Daarnaast zou ruimte moeten bestaan om bestaande geitenhouderijen te verplaatsen naar minder kwetsbare locaties of vrijkomende agrarische bouwlocaties. In het algemeen: wijzigingen welke niet leiden tot een toename van emissies of zelfs leiden tot een reductie van de emissies worden toegestaan (bij gelijkblijvende aantallen geiten)

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003

ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0826	ZW-3007			

Standpunt GS

Volksgezondheid, bij een nationale opgave als geitenhouderijen en longontsteking, zien wij als primair een verantwoordelijkheid van het Rijk. Wij wachten daarom het standpunt van het Rijk af. Naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad van december 2025 over geitenhouderijen en volksgezondheid heeft het Rijk in januari aangegeven dat een afstandsnorm, geldend voor zowel geitenhouderijen als nieuwe ontwikkelingen nabij geitenhouderijen, momenteel wordt uitgewerkt. In het licht van deze ontwikkelingen achten wij het niet opportuun om vooruit te lopen op de plannen van het Rijk. Op basis van een Rijksstandpunt kan een gelijk speelveld beter worden geborgd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.05

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoekt de regeltekst stelt “uiterlijk op 1 januari 2032”, maar de toelichting spreekt van “1 juli 2029”. Behoorlijke discrepantie in datums, deze dienen overeen te komen.

Indiener		
ZW-2019	ZW-2021	ZW-2029

Standpunt GS

De datum in het artikel is overeengebracht met de datum dat de omgevingsplannen van de gemeenten gereed dienen te zijn. Gemeenten hebben, van het Rijk, tot uiterlijk 1 januari 2032 de tijd om hun omgevingsplan volledig vast te stellen. De datum in de toelichting is niet gewijzigd. Dit zal worden aangepast.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.5 van '1 ~~juli 2029~~' naar '1 januari 2032'

Zienswijze over artikel 10.05 en 10.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken duidelijkheid over: Afdeling 10.2 is van toepassing op nieuwvestiging van geitenhouderijen of uitbreiding van geitenhouderijen. Dit staat toch ook al onder artikel 10.5 lid 1? Waarom volgt artikel 10.12 hier dan niet op?	ZW-2002

Standpunt GS

Het toepassingsbereik heeft betrekking op de direct werkende regels onder "Afdeling 10.2 Regels over activiteiten: geitenhouderij" en heeft geen betrekking op de instructieregels onder "Artikel 10.5 Instructieregel geitenhouderij"

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.07 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw

Zienswijze over artikel 10.7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken dat de tekst in lid 2.b. aangepast wordt om verwarring te voorkomen. Het is onvoldoende duidelijk uit de huidige formulering dat in uitbreidingsgebied glastuinbouw 1 geldt dat voor uitbreidingen tot en met 30.000 m2 netto glastuinbouw geen verplichte sloop

elders plaatsvindt. Pas bij uitbreidingen boven deze omvang moet voor iedere extra m2 twee m2 buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw worden gesloopt.

Indiener	
ZW-3005	ZW-3007

Standpunt GS

Wij gaan mee in het verzoek van de indieners om de regel te wijzigen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 10.7 lid 2.B.

'bij uitbreiding die leidt tot een oppervlakte van 30.000 m² of meer netto glastuinbouw, er voor iedere 1 m² netto uitbreiding, voor zover deze uitbreiding leidt tot een oppervlakte boven 30.000 m² glastuinbouw, 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt'

Zienswijze over Artikel 10.6, 10.7, Kaart 'Ontwikkelingsgebied Glastuinbouw', 'Uitbreidingsgebied Glastuinbouw 1' en 'Uitbreidingsgebied Glastuinbouw 2' Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners geven aan dat er onduidelijkheid bestaat over de nieuwe termen die gehanteerd worden voor de glastuinbouw gebieden en over de begrenzing van de kaartlagen. Daarnaast verzoeken enkele indieners om de kaartlagen te wijzigen.

Indieners geven suggesties voor de aanpassing van het huidige glastuinbouwbeleid. Deze suggesties gaan over de samenhang tussen de kaartlagen van de algemene zonering, de combinatie van glastuinbouw en energieopwek middels mestverwaarding, en de overlap met de huidige kaartlagen gekoppeld aan de regels over Glastuinbouw.

Indieners merken op dat de begrenzing van de kaarten 'Ontwikkelingsgebied Glastuinbouw', 'Uitbreidingsgebied Glastuinbouw 1', en 'Uitbreidingsgebied Glastuinbouw 2' niet overeenkomen met de gemeentelijk beleid en gemeentelijke kaarten.

Indiener					
ZW-0007	ZW-0351	ZW-0356	ZW-0362	ZW-0372	ZW-0384
ZW-1154	ZW-1179	ZW-1592	ZW-1614	ZW-1622	ZW-1624
ZW-1625	ZW-1626	ZW-1627	ZW-1628	ZW-2004	ZW-2005
ZW-2011	ZW-2012	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2030	ZW-3005
ZW-3012	ZW-3016				

Standpunt GS

In samenwerking met de sector, gemeenten en stakeholders zal het beleid voor de ontwikkelingsgebieden, uitbreidingsgebieden en solitair gelegen glastuinbouwbedrijven worden

geactualiseerd. Voor het glastuinbouwbeleid zijn voor dit moment zowel de kaartlagen, als de regels, uit de nu geldende Omgevingsverordening nog behouden.

In de nu geldende Omgevingsverordening wordt het glastuinbouwbeleid gekoppeld aan de zone ‘buitengebied’. In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) wordt deze zone niet meer gebruikt en om die reden is er gekozen voor de term ‘uitbreidingsgebied glastuinbouw 1’. Daarnaast zijn in de nu geldende Omgevingsverordening regels gekoppeld aan het ‘uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw’ en deze term is in de POVI ook niet meer van toepassing. Daarom is er in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gekozen voor de vervangende term ‘uitbreidingsgebied glastuinbouw 2’.
In beide gevallen betreft dit geen inhoudelijke wijziging van de werkingsgebieden. Het betreft alleen een naamswijziging. Dit wordt in de toelichting verduidelijkt.

In de toelichting hebben we de Groenblauwe Landbouwzone uitgesloten als toekomstbestendige locatie, hier bedoelen we de Groenblauwe Mantel. Dit wordt aangepast. De kaarten zijn nog begrenst op basis van de kaartlagen uit de Groenblauwe Mantel en het buitengebied. Deze zijn in de POVI en de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg vervangen door de vlakdekkende algemene zonering.

Bij de herziening van het beleid zullen we kijken naar deze begrenzing en de ontwikkelmogelijkheden en het perspectief voor de sector. Hierbij zullen we ook kijken naar de combinatie met het energievraagstuk. Bij het bepalen van de grenzen voor de algemene zonering is geen rekening gehouden met de begrenzing van de huidige glastuinbouwgebieden. Daardoor kan het zijn dat deze momenteel overlappen met andere kaartlagen, zoals de lagen onderliggend aan de Groenblauwe Landbouwzone en het Verwevingsgebied.

Door het hanteren van de bestaande beleidslijn is ook het geval dat de huidige kaartlagen niet altijd meer overeenkomen met de gemeentelijk bepaalde glastuinbouwgebieden. Voor nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen in de periode tussen vaststelling van de omgevingsverordening en de herijking van het glastuinbouwbeleid maakt een gemeente via haar omgevingsplan een integrale afweging tussen functies en kan daarmee, mits dit goed in onderbouwd, tot de conclusie komen dat op een bepaalde locatie een initiatief wel of niet gewenst is. De gemeente dient de instructieregels geldend op de locatie van de beoogde ontwikkeling daarbij in acht te nemen. De gemeente zal bij haar besluit dus moeten onderbouwend dat de beoogde ontwikkeling niet strijdig is met de instructieregels.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.7 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw:

‘Zoals aangekondigd in de Omgevingsvisie Limburg is de Provincie voornemens het glastuinbouwbeleid te actualiseren. De Provincie neemt de regie om het beleid in samenwerking met de sector, gemeenten en stakeholders te herijken.

Zowel het beleid voor de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw als voor de solitair gelegen glastuinbouwbedrijven valt onder deze herijking. Naar aanleiding van een beleidsaanpassing kan ook wijziging van de instructieregels en begrenzingen van gebieden in de Omgevingsverordening aan de orde zijn. Tot die tijd wordt de bestaande beleidslijn gehanteerd en vindt geen inhoudelijke wijziging van beleid plaats. Zo hanteren we de oorspronkelijke begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe Mantel. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat bestaande rechten behouden blijven. In de Omgevingsverordening Limburg ~~2021~~ werd voorheen het glastuinbouwbeleid gekoppeld aan de zone 'buitengebied'. In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) wordt deze zone niet meer gebruikt en om die reden is er gekozen voor de term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 1'. Daarnaast waren er in de voorgaande Omgevingsverordening Limburg regels gekoppeld aan het 'uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw' en deze term is in POVI Limburg ook niet meer van toepassing. Daarom is er gekozen voor de vervangende term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 2'. In beide gevallen betreft dit geen inhoudelijke wijziging van de werkingsgebieden. Het betreft alleen een naamswijziging.'

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.7 Instructieregel vergroting bouwvlak glastuinbouw:

'De Provincie streeft naar een geleidelijke afbouw van glastuinbouw op minder duurzame locaties. ~~Dit betekent dat vergroting van een bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf niet is toegestaan in het Natuurnetwerk Limburg en de groenblauwe landbouwzone.~~'

Artikel 10.08 Instructieregels nieuwvestiging van akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener stelt de vraag of biobased-teelten hier ook onder vallen.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Onder de term ‘andere plantaardige agrarische teelten’ vallen ook de biobased-teelten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt dit artikel aan te scherpen middels de volgende punten: - aantoonbaar te maken dat de waterbehoefte in overeenstemming is met waterbeschikbaarheid; - de voorwaarde op te nemen dat deze ontwikkeling gaat met een stevige kwaliteitsverbetering.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De voorgestelde punten vallen onder lid 2 b: ‘het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving’. In de toelichting is namelijk het volgende opgenomen:

‘Daarnaast dient het initiatief in positieve zin bij te dragen aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Het is daarom van belang dat onderbouwd wordt dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen.
In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. In eerste instantie wordt dit op lokaal niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale belangen’.

‘In het geval van een geheel nieuw bouwvlak voor een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren moet per saldo een kwalitatieve verbetering van het leefklimaat op gebiedsniveau plaatsvinden. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Daarbij dient aangetoond te worden dat de nieuwvestiging bijdraagt aan de kwalitatieve verbetering van de leefomgeving. Dit laatste kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door sloop van leegstaande gebouwen elders in het buitengebied, het versterken van landschappelijke kwaliteit of het oplossen van lokale knelpunten. Hiermee zet de Provincie in op een zorgvuldige balans tussen agrarisch ondernemerschap en ruimtelijke en maatschappelijke doelen in het landelijk gebied.’

Zoals aangegeven streven we naar initiatieven op een duurzame en toekomstbestendige locatie. Voor de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten is water een belangrijk aandachtspunt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener geeft aan dat het voldoen aan de voorwaarde dat de huidige planvoorraad geen ruimte biedt bijna niet te doen is en te kijken naar de mogelijkheden ook in relatie tot het planvoornemen.

Indiener	
ZW-1150	ZW-3007

Standpunt GS

In de toelichting hebben we opgenomen dat we gezien het grote aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken (zoals de veehouderijen, die deelnemen aan beëindigingsregelingen) er geen noodzaak is voor het toevoegen van nieuwe locaties. Het beleid is erop gericht bestaande bebouwing en bouwvlakken optimaal te benutten en herstructurering te bevorderen. We maken daarbij wel een uitzondering. Nieuwvestiging van een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren wordt alleen als uitzondering toegelaten in het primair landbouwgebied onder voorwaarden. Aangetoond moet worden dat er in de huidige planvoorraad geen ruimte is voor de gewenste ontwikkeling. De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf. Daarmee willen we ruimte bieden voor nieuwvestigers (zoals starters) en verplaatsers uit kwetsbare gebieden. Om deze reden dient onderbouwd te worden dat de huidige planvoorraad geen ruimte voor het gewenste initiatief biedt, voordat een nieuw bouwvlak opgericht wordt. Om te beoordelen of het gewenste initiatief past binnen de bestaande planvoorraad, dient zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van de planvoorraad gekeken te worden. Daarbij geldt dat een locatie niet te snel als ongeschikt mag worden bestempeld. Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop, uitbreiding of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging, zodat de bestaande planvoorraad optimaal wordt benut voordat kostbare landbouwgrond wordt omgezet naar een bouwvlak.

In principe gaan we in deze nota van zienswijze niet in op specifieke casuïstiek. Kijkende naar uw benoemde straatnaam kan vermeld worden dat deze gelegen is in het primair landbouwgebied en dat biedt perspectief. Daarbij wordt aangegeven dat elders een bouwvlak wordt weggenomen.

Dit is ook in lijn met ons beleid (zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik op het vlak van agrarische bouwvlakken). Desondanks dienen de formele planprocedures doorlopen te worden en heeft deze reactie op uw planvoornemen gaan status.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt randvoorwaarden te koppelen aan de term ‘toekomstbestendige locatie’.	ZW-2029

Standpunt GS

De betekenis van de term ‘toekomstbestendige locatie’ is afhankelijk van diverse factoren zoals de aard van het initiatief, de bedrijfsvoering en de specifieke waarden en opgaven van het gebied. In deze regel is daarom opgenomen dat van de initiatiefnemer wordt gevraagd om inzichtelijk te maken op welke wijze het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie wordt gerealiseerd.

We laten een nieuwvestiging op landbouwgrond van bedrijven in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt en andere plantaardige agrarische teelten echter alleen toe in het primair landbouwgebied. Als Provincie geven we de landbouw in deze zone zoveel als mogelijk de ruimte. Er kunnen bijvoorbeeld wel specifieke factoren een rol spelen die de toekomstbestendigheid beïnvloeden. De Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) en de Omgevingsverordening Limburg bieden hiervoor het provinciale kader. Hiermee is per zone aangegeven wat de visie en doelen zijn van de Provincie Limburg en op welke waarden moet worden gelet.

Om die reden vragen wij initiatiefnemers hierover na te denken en dit te onderbouwen. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg stellen we vooraf geen aanvullende randvoorwaarden aan de toekomstbestendigheid.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken dit artikel te herzien en mogelijk te maken dat ook in de groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied nieuwvestiging van de in dit artikel bedoelde activiteiten mogelijk wordt gemaakt. Wij achten het vreemd dat een veehouderij met andere landbouwhuisdieren, die uitloop hebben (artikel 10.2. lid 2 sub a) wel zich mogen nieuwvestigen in de groenblauwe landbouwzone en verwevingsgebied en bijvoorbeeld een akkerbouwlocatie of

fruitteeltbedrijf mag dat niet. Een veehouderij met uitloop heeft toch veel meer milieu impact op de omgeving dan een dergelijk bedrijf?

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-2002	ZW-2029	ZW-3007		

Standpunt GS

Zoals in de toelichting is geformuleerd wordt nieuwvestiging van een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren alleen als uitzondering toegelaten in het primair landbouwgebied (onder voorwaarden). Aangetoond moet worden dat er in de huidige planvoorraad geen ruimte is voor de gewenste ontwikkeling. De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied.

Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf.

In vergelijking met de veehouderij kan een agrarisch bedrijf in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren zich op elk agrarisch bouwvlak vestigen. Dit valt namelijk binnen de bestaande planologische kaders van de gemeentelijke bestemmingsplannen/omgevingsplannen. Dergelijke plannen worden dan ook niet aan de Provincie voorgelegd.

Daarbij is het zo dat er gezien het grote aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken (zoals de veehouderijen, die deelnemen aan beëindigingsregelingen) geen noodzaak is voor het toevoegen van nieuwe locaties. Het beleid is erop gericht bestaande bebouwing en bouwvlakken optimaal te benutten en herstructurering te bevorderen. Dus bedrijven in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren kunnen zich ook vestigen op de vrijkomende veehouderij locaties (in tegenstelling tot de meeste typen veehouderijen).

We zien dus zeker perspectief in de productie van plantaardig voedsel, maar zien voor de plantaardige sector vooral nu kansen voor nieuwvestiging op de bestaande agrarische bouwvlakken. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg houden we deze lijn vast. In het kader van de beleidscyclus wordt dit op termijn uiteraard ook weer geëvalueerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt dat akkerbouwbedrijven dienen ruimte te behouden voor innovatie, precisielandbouw, waterbuffering en bodemverbeterende maatregelen, evenals voor klimaatadaptieve voorzieningen zoals wateropvang, druppelirrigatie, agroforestry en erosiebeperkende landschapselementen. Door toenemende droogte, piekbuien en bodemerosie als gevolg van klimaatverandering is het noodzakelijk dat agrarische ondernemers voldoende flexibiliteit behouden om te kunnen investeren in precisietechnieken, organische stofopbouw, waterbeheer en klimaatadaptatie. Zonder ontwikkelruimte wordt verduurzaming juist afgeremd.	ZW-0365

Standpunt GS

De benoemde maatregelen kunnen akkerbouwbedrijven vanuit provinciaal perspectief toepassen. In de provinciale Provinciale Omgevingsvisie geven we ook aan dat hier ruimte voor is. Om die reden wordt dit in de omgevingsverordening niet vastgelegd in regelgeving. De omgevingsverordening omvat op het vlak van land- en tuinbouw met name regelgeving bij

initiatieven ten aanzien van bouwvlakken en dus niet de benoemde maatregelen in de zienswijze. Dit is vaak een gemeentelijke afweging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.8 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt dit artikel te schrappen, dan wel de voorwaarde toe te voegen dat dit alleen bijdraagt aan de beleidsmatige MAATSCHAPPELIJKE opgave voor de gemeente. Daarnaast de voorwaarde toe te voegen dat aangetoond is dat er onvoldoende mogelijkheden zijn op vrijkomende agrarische locaties.	ZW-2019

Standpunt GS

We hebben in een andere reactie op zienswijzen omtrent de beleidsmatige opgaven (waar uw nummer ook aan is gekoppeld) in een vernieuwde tekst aangegeven dat deze afweging in eerste instantie plaatsvindt op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de Provinciale Omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief.

Zoals in de toelichting is geformuleerd wordt nieuwvestiging van een bedrijf gericht op akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren alleen als uitzondering toegelaten in het primair landbouwgebied (onder voorwaarden). Aangetoond moet worden dat er in de huidige planvoorraad geen ruimte is voor de gewenste ontwikkeling.

De land- en tuinbouw blijft ook in de toekomst van belang voor onze voedselvoorziening en voor een vitaal landelijk gebied. Om de land- en tuinbouw (waaronder grond) te beschermen stimuleren we hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing en bouwvlakken door de agrarische sector zelf.

In vergelijking met de veehouderij kan een agrarisch bedrijf in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt, fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren zich op elk agrarisch bouwvlak vestigen. Dit valt namelijk binnen de bestaande planologische kaders van de gemeentelijke bestemmingsplannen/omgevingsplannen. Dergelijke plannen worden dan ook niet aan de Provincie voorgelegd.

Daarbij is het zo dat er gezien het grote aantal vrijkomende agrarische bouwvlakken (zoals de veehouderijen, die deelnemen aan beëindigingsregelingen) geen noodzaak is voor het toevoegen van nieuwe locaties. Het beleid is erop gericht bestaande bebouwing en bouwvlakken optimaal te benutten en herstructurering te bevorderen. Dus bedrijven in de akkerbouw, tuinbouw, sierteelt,

fruitteelt of andere plantaardige agrarische sectoren kunnen zich ook vestigen op de vrijkomende veehouderij locaties (in tegenstelling tot de meeste typen veehouderijen).

We zien dus perspectief in de productie van plantaardig voedsel, maar zien voor de plantaardige sector nu vooral kansen voor nieuwvestiging op de bestaande agrarische bouwvlakken. Dit is ook in lijn met uw zienswijze. We willen alleen in het primair landbouwgebied de mogelijkheden van een kwalitatieve nieuwvestiging niet uitsluiten. Om die reden dient ook in het primair landbouwgebied onderbouwd te worden dat de planvoorraad geen ruimte biedt en dat het beleidsmatig aansluit.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.09 Instructieregels verwaardiging van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

Zienswijze over artikel 10.9 / 10.10 / 10.11
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken in dit artikel meer ruimte te bieden aan bodemgerichte verwaarding, die vaak grotendeels plantaardig is. Volgens de indieners wordt dit nu dermate beperkt en is het van belang om de goede voorbeelden van bodemverbetering (bokashi, maaisels, compost) te benoemen en te benadrukken dat deze ontwikkelingen gewenst zijn. De indieners verzoeken ook een verklaring te geven over het begrip verwaarding. Er staat in een verwijzing nu: ‘verwaarding van mest en agrarische reststromen als bedoeld in artikel 10.9’. Wat wordt er precies bedoeld met verwaarding?

De indiener(s) verzoeken de afstandsnorm van 20 kilometer te verruimen of te schrappen. En daarbij aan te geven hoe zich dit tot de andere voorwaarden verhoudt.

Daarbij is het van belang dat er naar de definitie van agrarische reststromen in de ontwerp omgevingsverordening gekeken wordt. Mogelijk worden bepaalde stromen uitgesloten.

De indiener(s) verzoeken het verschil tussen solitaire (industriële) verwaarding van mest en collectieve verwaarding van mest te duiden. Daarnaast wordt verzocht te onderbouwen waarom er minder eisen voor industriële verwaarding dan voor agrarische verwaarding gelden en waarom collectieve installaties van samenwerkende agrarische bedrijven niet eveneens op dergelijke bedrijventerreinen gevestigd zouden kunnen worden.

Indiener					
ZW-0027	ZW-0028	ZW-0358	ZW-0378	ZW-0826	ZW-1173
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-1175	ZW-1633	ZW-2002	ZW-2004	ZW-2006
ZW-2011	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031
ZW-3005	ZW-3007	ZW-3016			

Standpunt GS

De instructieregels zoals opgenomen in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben betrekking op vergisting van dierlijke mest. Andere vormen van verwaarding kunnen zoals in de zienswijzen aangegeven positieve effecten hebben op het vlak van sluiten van kringlopen en de bodem. We hebben in dit artikel aangegeven dat het

onze inzet is om de vergisting van mest en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en de bemesting van percelen. Samenvattend staat de productie van groen gas en de emissiereductie dus centraal.

Kijkende naar onze definitie van verwaarding van mest en agrarische restromen in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) omvat dit meer dan dat we eigenlijk in deze Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg willen regelen. De initiatieven waarop de regels zich richten zien op vergisten. Als Provincie hebben wij momenteel geen urgent belang om initiatieven over bokashi, het verwerken van maaisels en het maken van compost te reguleren. Dit zijn afwegingen die op andere niveaus (gemeenten, omgevingsdienst, etc.) gemaakt dienen te worden. Om die reden passen we artikel 10.9 en 10.10 aan en wel in die zin dat in plaats van ‘verwaarding’ wordt gesproken over ‘vergisting’. Hierdoor hebben de instructieregels geen betrekking op zogenoemde bodemgerichte verwaarding.

Bij de vergisting van dierlijke mest staan de instructieregels bijmenging van maximaal 5% agrarische reststromen toe. Omdat de definitie ‘agrarische reststromen’ zoals opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg de vraag kan oproepen of bepaalde groenstromen worden uitgesloten, wijzigen we het begrip naar 'plantaardige reststromen’ en verwijzen we in de definitie naar Bijlage Aa in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Tijdens de behandeling van de POVI in de Statencommissie leefomgeving (17 april 2025) is al toegezegd dat het criterium ‘binnen een straal van 20 km’ niet aan de instructieregel voor collectieve verwaarding van mest zal worden verbonden. Dus uiteindelijk is ervoor gekozen om alleen de beschikbaarheid van regionale mest te benoemen, want de regionale component vinden we wel van belang.

De structuur en onderbouwing van artikel 10.9 en 10.10 worden dus op diverse punten aangepast om duidelijker te maken wat ze beogen. Om die reden hebben we ook alle indieners van zienswijzen over dit thema gekoppeld aan dit antwoord en bijbehorend voorstel.

Het verschil in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg tussen ‘solitaire (industriële) verwaarding’ en ‘collectieve verwaarding’ bestaat met name uit de zone waarin gevestigd kan worden. De collectieve variant krijgt ruimte in het landelijk gebied en de solitaire variant vindt plaats op bedrijventerreinen. In het landelijk gebied stellen we gezien de diverse waarden en opgaven eisen aan de ontwikkeling van dergelijke installaties. Bedrijventerreinen zijn in vergelijking tot het landelijk gebied duidelijk geclassificeerd en begrensd, zowel ruimtelijk als milieukundig. Vestiging van een mestvergisting is mogelijk als het passend is binnen het beleid en de regels voor het bedrijventerrein. Daarom hebben we geconstateerd dat het niet nodig is specifieke instructieregels op te nemen voor solitaire (industriële) mestvergisting. Om die reden voegen we in artikel 10.10 toe dat dat artikel niet van toepassing is op collectieve vergisting van dierlijke mest of van plantaardige reststromen op een bedrijventerrein. De aparte instructieregel over solitaire (industriële) mestverwaarding, artikel 10.11 uit de ontwerp

Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg komt te vervallen.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in Paragraaf 10.1.5:

van

‘Paragraaf 10.1.5 ~~Verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen

Toelichting

~~De Provincie Limburg onderkent het belang van verwaarding van mest en agrarische reststromen als onderdeel van kringlooplandbouw, verduurzaming van de landbouw en de energietransitie. Daarbij staat voorop dat verwaarding alleen plaatsvindt op locaties die aanvaardbaar zijn en daadwerkelijk bijdragen aan reductie van emissies uit stallen en bij bemesting van percelen~~.
Het beleid is er daarom op gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur en landschap te voorkomen.

Onze inzet is om de ~~verwaarding~~ van mest en agrarische reststromen, en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en bij de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaats vinden. We zetten daarbij in op ~~het zogenoemde mono~~vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogas productie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak.

~~Dit kenmerk~~ is van toepassing op alle categorieën. Er worden namelijk drie hoofdcategorieën onderscheiden:

- ~~verwaarding~~ van eigen mest en ~~agrarische~~ reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf;
- collectieve ~~verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen;
- ~~solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen~~.’

naar

‘Paragraaf 10.1.5 <u>Vergisting</u> van dierlijke mest en <u>plantaardige</u> reststromen

Toelichting

<u>In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) wordt uitgegaan van de brede term ‘verwaarding van mest en agrarische reststromen’. De regels in de Omgevingsverordening Limburg richten zich specifiek op vergisting van mest en plantaardige reststromen. Andere vormen van verwaarding, zoals opgenomen in de POVI, vinden met name op een ander schaalniveau plaats en de regulering hiervan kan beter plaatsvinden op het niveau van gemeenten</u>.

Onze inzet is om de vergisting van dierlijke mest en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaatsvinden. Het beleid is er daarom op gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur, water en landschap te voorkomen.

We zetten daarbij in op de vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van plantaardige restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogasproductie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak.

Bovenstaande aanpak is van toepassing op alle categorieën vergisting. Er worden namelijk twee hoofdcategorieën onderscheiden:

- vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf (artikel 10.9);
- collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen (artikel 10.10).'

Tekst wijzigen in artikel 10.9:

van:
'Artikel 10.9 Instructieregels ~~verwaarding~~ van eigen mest en ~~agrarische~~ reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

1. Een omgevingsplan laat geen ~~verwaarding~~ van eigen mest en ~~agrarische~~ reststromen ~~binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf~~ toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de ~~verwaarding~~ van eigen mest en ~~agrarische~~ reststromen in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat:

~~a. de verwaarding van eigen mest uitsluitend plaatsvindt op het bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de mest is geproduceerd; en~~
b. maximaal 5% ~~agrarische~~ reststromen worden bijgemengd.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de ~~verwaarding~~ van eigen mest en ~~agrarische~~ reststromen in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat:

a. maximaal 5% ~~agrarische~~ reststromen worden bijgemengd;
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving; en

c. de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.'

naar

Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat:

a. maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd;
b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving; en
c. de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.

Tekst wijzigen in de toelichting behorende bij artikel 10.9:

van

~~Artikel 10.9 Instructieregels verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf~~
~~'Deze vorm is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied.~~

~~Onder aanvullende voorwaarden wordt verwaarding ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan. In verwevingsgebieden of de groenblauwe landbouwzone moet aangetoond worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. De impact op de omgeving moet aanvaardbaar zijn op basis van een zorgvuldige belangenafweging. Hierbij dient gedacht worden aan de omliggende omgevingskwaliteiten en -kenmerken (zoals wonen, natuur, landschap, water, etc.).'~~

naar

Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf

Deze vorm van mestvergisting is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied, onder de voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd (lid 2).

Onder aanvullende voorwaarden wordt deze vorm van mestvergisting ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan (lid 3). Bij de ontwikkeling van een dergelijk initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan en hoe het initiatief hier in positieve zin aan bijdraagt. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de Provinciale Omgevingsvisie hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Voor de bepaling onder c is van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.

Tekst wijzigen in artikel 10.10:

van

‘Artikel 10.10 Instructieregels collectieve ~~verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen

1. Een omgevingsplan laat geen collectieve ~~verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen toe.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve ~~verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat:

A. de ~~verwaarding~~ van mest en ~~agrarische~~ reststromen ~~door samenwerkende agrarische bedrijven~~ op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie; en
B. sprake is van een toekomstbestendige locatie op basis van ten minste de volgende aspecten:

1. kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat;
2. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik;
3. bereikbaarheid en logistieke efficiëntie, met inbegrip van energie-infrastructuur;
4. beschikbaarheid van regionale mest ~~binnen een straal van 20 kilometer~~ en daarop afgestemde ~~verwaardingscapaciteit~~, geborgd via samenwerkingsovereenkomsten;
5. bijmenging van maximaal 5% ~~agrarische~~ reststromen; en
6. energiebehoefte, bijvoorbeeld als onderdeel van een energiegemeenschap of energiehub.’

naar

Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat:

A. de collectieve vergisting van dierlijke mest op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie plaatsvindt;
B. sprake is van een toekomstbestendige locatie op basis van ten minste de volgende aspecten:

1. kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat;
2. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik;
3. bereikbaarheid en logistieke efficiëntie, met inbegrip van energie-infrastructuur;
4. beschikbaarheid van mest binnen de regio waar de vergisting plaatsvindt en daarop afgestemde vergistingscapaciteit, geborgd via samenwerkingsovereenkomsten;
5. bijmenging van maximaal 5% plantaardige reststromen;
6. energiebehoefte, bijvoorbeeld als onderdeel van een energiegemeenschap of energiehub. en

C. in de groenblauwe landbouwzone, het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen op een bedrijventerrein.

Tekst wijzigen in de toelichting behorende bij artikel 10.10:

van

~~Artikel 10.10 Instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen~~

‘Provinciaal beleid faciliteert collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven op bestaande of vrijkomende bouwvlakken in het primair landbouwgebied. Een bedrijfsontwikkelingsplan moet de toekomstbestendigheid en ruimtelijke kwaliteit onderbouwen, met aandacht voor leefklimaat, logistiek, regionale input, energie-inpassing en beperking van het aandeel reststromen. ~~De maximaal toegestane straal van 20 km borgt het regionale karakter en voorkomt ongewenste milieu- en verkeersbelasting. Deze afstand wordt vastgesteld met het oog op praktische uitvoerbaarheid. Aan de hand van de toepassing in de praktijk zal worden beoordeeld of bijstelling van de maximale afstand wenselijk of noodzakelijk is.~~

~~Door collectieve mestverwaarding te beperken tot deze regionale straal voor aanvoer waarborgen we namelijk dat kringlopen lokaal worden gesloten en bevorderen we samenwerking binnen de regio. Dit voorkomt onnodig transport van mest~~. Daarnaast draagt deze aanpak bij aan een betere ruimtelijke inpassing en acceptatie en wordt de potentie voor lokale productie van groen gas en reductie van emissies maximaal benut. Zo ondersteunen we een circulaire landbouw en energietransitie op regionale schaal.

Wij vinden het van belang dat samenwerkende agrariërs hun commitment aan collectieve mest~~verwaarding~~ vastleggen in samenwerkingsovereenkomsten (contracten). Hiermee stimuleren we langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare ~~verwaarding~~ van mest op regionale schaal.'

naar

Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

Provinciaal beleid faciliteert collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven op bestaande of vrijkomende bouwvlakken in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone. Het is van belang dat de toekomstbestendigheid van het initiatief wordt onderbouwd, waarbij aandacht is voor ruimtelijke kwaliteit, leefklimaat, logistiek, regionale input, energie-inpassing en beperking van het aandeel reststromen. In de groenblauwe landbouwzone dient daarbij ook de bijdrage aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving onderbouwd te worden.

We hanteren geen afstandscriteria, maar het uitgangspunt is dat regionale mest binnen de regio wordt vergist. Hiermee wordt voorkomen dat er op grote schaal mest wordt aangevoerd, zodat milieu- en verkeersbelasting worden voorkomen en regionale kringlopen worden gestimuleerd. Daarnaast draagt deze regionale component bij aan een betere ruimtelijke inpassing en acceptatie en wordt de potentie voor lokale productie van groen gas en reductie van emissies maximaal benut. Zo ondersteunen we een circulaire landbouw en energietransitie op regionale schaal.

Wij vinden het van belang dat samenwerkende agrariërs hun commitment aan collectieve vergisting vastleggen in samenwerkingsovereenkomsten. Hiermee stimuleren we langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare vergisting van mest op regionale schaal.

Middels lid 3 willen we mogelijkheden bieden aan collectieve vergisting van dierlijke mest of van plantaardige restromen op bedrijventerreinen. Collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven kunnen zich namelijk ook vestigen op een bedrijventerrein.'

In Bijlage I wijzigen:

van:
‘agrarische reststromen: reststromen die uitsluitend afkomstig zijn uit de agrarische sector (inclusief de verwerkende levensmiddelenindustrie), zoals potgrond, groente-, fruit- en plantenresten, gras, snoeiafval, afvalwater of andere organische resten, en uitdrukkelijk niet zijnde brandstoffen, plastics, metalen, glas of ander anorganisch afval’

naar
‘plantaardige reststromen: reststromen afkomstig uit onder andere de agrarische sector, de verwerkende levensmiddelenindustrie, het publieke domein en andere bronnen, opgenomen in Bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Hierbij kan gedacht worden aan potgrond, groente-, fruit- en plantenresten, gras, snoeiafval, afvalwater of andere organische resten, maar uitdrukkelijk niet zijnde brandstoffen, plastics, metalen, glas of ander anorganisch afval.’

van:
collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen: het door samenwerkende veehouderijen gezamenlijk verwaarden van mest,en agrarische reststromen, waarbij de mest afkomstig is van deze veehouderijen binnen een straal van 20 kilometer van de collectieve verwaarding, en de verwaardingscapaciteit nauw is afgestemd op deze regionale mestaanvoer ten behoeve van het verduurzamen van de bedrijfsvoeringen en het efficiënt en lokaal verwaarden van stofstromen.

naar:
collectieve vergisting van dierlijke mest:
het door samenwerkende veehouderijen gezamenlijk vergisten van dierlijke mest, waarbij de dierlijke mest afkomstig is van deze veehouderijen, en de vergistingscapaciteit nauw is afgestemd op de regionale aanvoer van dierlijke mest ten behoeve van het verduurzamen van de bedrijfsvoeringen en het efficiënt en regionaal vergisten van stofstromen.

Verwijderen:
~~verwaarding van mest en agrarische reststromen: het bewerken of verwerken van dierlijke mest, waaronder begrepen maar niet beperkt tot het mengen, scheiden, hygieniseren, vergisten, composteren, drogen en indikken van dierlijke mest, alsmede het behandelen van dierlijke meststoffen tot eindproducten zoals as, mestkorrels, mengsels van gedroogd digestaat, of het exporteren van dierlijke meststoffen, en van agrarische reststromen.~~

van:
verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen: verwaarding van mest en agrarische reststromen als bedoeld in artikel 10.9

naar:
vergisting van eigen dierlijke mest:

vergisting van eigen dierlijke mest, waarbij de vergisting van eigen dierlijke mest uitsluitend plaatsvindt op hetzelfde bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de dierlijke mest is geproduceerd.

Tekst verwijderen in artikel 10.11 en artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 10.11:

~~'Artikel 10.11 Instructieregels solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen~~

~~1. Een omgevingsplan laat geen solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen toe.~~
~~2. Het eerste lid is niet van toepassing op solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen, dat plaatsvindt op of direct nabij een bedrijventerrein waar bedrijven met bedrijfscategorie 4 tot en met 6 gevestigd zijn.~~

Toelichting:
~~Voor solitaire (industriële) verwaarding en bijbehorende energiewinning uit mest en agrarische reststromen richt de Provincie zich op vestiging op bedrijventerreinen voor hogere milieucategorieën, met aanwezige infrastructuur en schaalgrootte passend bij de activiteit.~~

~~Dit biedt met name kansen voor grootschaligere duurzame/groene energieproductie bij industrie of bedrijvigheid met aansluitende (energie)behoeften en duurzaamheidsopgaven. Om deze reden zijn minder eisen gesteld dan bij de collectieve verwaarding van mest en agrarische restromen.~~

Tekst verwijderen in toelichting Paragraaf 10.1.5

~~Voor solitaire (industriële) verwaarding en bijbehorende energiewinning uit mest en agrarische reststromen richt de Provincie zich op vestiging op bedrijventerreinen voor hogere milieucategorieën, met aanwezige infrastructuur en schaalgrootte passend bij de activiteit.~~
~~Dit biedt met name kansen voor grootschaligere duurzame/groene energieproductie bij industrie of bedrijvigheid met aansluitende (energie)behoeften en duurzaamheidsopgaven. Om deze reden zijn minder eisen gesteld dan bij de collectieve verwaarding van mest en agrarische restromen.'~~

---

door het vervallen van artikel 10.11 worden de artikelen die daarna komen vernummerd. Op basis van de artikelnummers in de nu geldende Omgevingsverordening wordt dat:

artikel 10.7 wordt 10.11

artikel 10.8 wordt 10.12
Artikel 10.9 wordt 10.13
Artikel 10.10 wordt 10.14
Artikel 10.11 wordt 10.15

In artikel 10.14 (vernummerd) wordt in het tweede lid ‘artikel 10.9’ vervangen door: artikel 10.13 .
In de toelichting bij de artikelen 10.7 tot en met 10.11 wordt de artikelen ook vernummerd.

Zienswijze over artikel 10.9 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener geeft aan dat een groengas-installatie om ruimte vraagt en uit de praktijk blijkt dat deze ruimte niet altijd voorhanden is binnen het bestaand bouwvlak. Indiener verzoekt in het artikel te verduidelijken, dat dit ook kan plaatsvinden via een uitbreiding van het bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111

ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

In Bijlage 1 is in de begripsomschrijving het volgende opgenomen: ‘vergisting van eigen dierlijke mest, waarbij de vergisting van eigen dierlijke mest uitsluitend plaatsvindt op hetzelfde bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de dierlijke mest is geproduceerd’. Een vergroting van het bouwvlak wordt hiermee dan ook niet uitgesloten en kan dan ook passend zijn. Uiteindelijk betreft het wel een seperate afweging of de vergroting van het bouwvlak in een concreet geval mogelijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.9 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt aan te geven of de mest van het ene ubn-nummer naar het ander ubn-nummer gebracht mag worden, van dezelfde eigenaar. Eén relatienummer/kvk-nummer bestaat vaak uit meerdere ubn-nummers. Deze ubn-nummers vallen onder één relatienummer-kvk-nummer.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057

ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

We hebben er bewust voor gekozen om in artikel 10.9 uit te gaan van vergisting van eigen dierlijke mest binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf. In het geval dierlijke mest van elders of in dit geval andere locaties vergist moet worden, kan er gekozen worden voor de vorm van collectieve mestvergisting waarop artikel 10.10 betrekking heeft. Er wordt bij de toepassing van deze instructieregels dus geen onderscheid gemaakt tussen het aanvoeren van dierlijke mest van bijvoorbeeld een tweede bedrijfslocatie of een geheel ander bedrijf van een andere eigenaar.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.9 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt de bepaling onder artikel 10.9 lid 2 sub a te verwijderen.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015

ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

De voorwaarde waar de zienswijze betrekking op heeft, volgt na aanpassing van artikel 10.9 niet meer uit artikel 10.9, lid 2, onder a, maar uit de in Bijlage I opgenomen begripsomschrijving van ‘vergisting van eigen dierlijke mest’: vergisting van eigen dierlijke mest, waarbij de vergisting van eigen dierlijke mest uitsluitend plaatsvindt op hetzelfde bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de dierlijke mest is geproduceerd.

Dit is opgenomen om te waarborgen dat de vergisting van mest in deze variant uitsluitend plaatsvindt op het eigen bouwvlak waar de mest ook is geproduceerd. Dit draagt bij aan transparantie, een duidelijke herkomst en voorkomt transportbewegingen. Indien er behoefte is aan samenwerking tussen meerdere ondernemers, kan worden gekozen voor de vorm van collectieve mestvergisting waarop artikel 10.10 betrekking heeft, waarin de samenwerking en verwerking gezamenlijk wordt vormgegeven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.9 en artikel 10.10 zijn wel op onderdelen anders geformuleerd. Zie daarvoor bovenstaande beantwoording van zienswijzen.

Zienswijze over artikel 10.9 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt ervoor te zorgen dat het mogelijk blijft de gronden te bemesten om een rendabele exploitatie mogelijk te laten zijn.	ZW-0378

Standpunt GS

Dit artikel gaat over het vergisten van mest en niet over het bemesten van landbouwgrond. Eventuele maatregelen over bemesting rondom Natura 2000 gebieden worden in de gebiedsgerichte aanpakken besproken. Zie hiervoor Het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) en het hoofdstuk natuur in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI)

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.9 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken te duiden hoe met de verschillen tussen provinciale regels moet worden omgegaan wanneer sprake is van provinciegrensoverschrijdende samenhang, zoals bij bedrijven die aan de grens liggen.	ZW-1173

Standpunt GS

In het geval van grensoverschrijdende samenhang, bijvoorbeeld bij bedrijven die (gedeeltelijk) aan een provinciegrens liggen, zijn in de eerste plaats de provinciale regels van toepassing van de Provincie waar het initiatief daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De beoordeling en procedure volgen dus het beleid en de regels van die Provincie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.9/10.10/10.11 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Voor de regels omtrent mestverwaarding verzoekt indiener om de systematiek van de artikelen 10.9 tot en met 10.11 te herzien, waarbij onderscheid wordt gemaakt op basis van schaalgrootte en logistiek in plaats van type initiatief. Daarbij verzoekt indiener om initiatieven zoals de beoogde installatie op zijn adres onder voorwaarden toe te staan in het buitengebied.	ZW-1633

Standpunt GS

Op het vlak van schaalgrootte worden in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen uitspraken gedaan. Dit betreft een gemeentelijke afweging. We gaan in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg uit van vergisting op het eigen bedrijf en vergisting in collectief verband. Hierbij stellen we bij de collectieve variant wel de voorwaarde dat onderbouwd moet worden dat de betreffende locatie omtrent bereikbaarheid en logistieke efficiëntie passend is. Hier is dus wel een koppeling gemaakt met logistiek, zoals in de zienswijze is opgenomen. We vinden het namelijk van belang dat in het landelijk gebied wel over dergelijke factoren nagedacht moet worden. Uiteindelijk is het onze inzet om de vergisting van dierlijke mest en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaats vinden.

In het kader van het beantwoorden van zienswijzen kunnen wij niet ingaan op specifieke casuïstiek. Hiervoor dienen de gebruikelijke procedures doorlopen te worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.9/10.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om het maximale bijmengingspercentage van 5% voor agrarische reststromen los te laten dan wel aanzienlijk te verruimen. Tevens wordt verzocht een onderbouwing te geven.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051

ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0826	ZW-1173	ZW-1633	ZW-2002	ZW-2019
ZW-3007					

Standpunt GS

Onze inzet is om de vergisting van dierlijke mest en een minimale bijmenging van plantaardige reststromen, en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. We zetten daarbij in op de vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van plantaardige restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogasproductie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak.

De instructieregels staan toe dat bij mestvergistingsinstallaties tot maximaal 5% van de invoerstroom bestaat uit plantaardige reststromen. De voorwaarde dat de invoerstroom voor ten minste 95% uit dierlijke mest bestaat, waarborgt dat de installatie primair is gericht op de verwerking van dierlijke mest.
De bijmenging van plantaardige reststromen verhoogt de specifieke biogasopbrengst van vergistingsinstallatie. Dit draagt bij aan een efficiënter gebruik van de vergistingscapaciteit en vergroot daarmee de bijdrage aan de provinciale groengas-doelstellingen. Om die reden geven we in het landelijk gebied daarom geen ruimte aan allesvergisting en covergisting met grootschaligere hoeveelheden reststromen. Deze initiatieven kunnen wel plaatsvinden op daarvoor geschikte bedrijventerreinen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting paragraaf 10.1.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indiener verzoekt om een nadere duiding van het doel van dit artikel. De toelichting onder paragraaf 10.1.5 stelt dat sprake moet zijn van het daadwerkelijk bijdragen aan reductie van emissies uit stallen en bij bemesting van percelen. Onduidelijk is op welke wijze dit betrekking heeft op stallen dan wel percelen behorende bij de locatie en op welke wijze sprake moet zijn van een direct verband.	ZW-1173

Standpunt GS

Met dit artikel beoogt de Provincie de vergisting van dierlijke mest te stimuleren ten behoeve van de productie van groen gas en het verlagen van emissies. Vergisting van (verse) dierlijke mest is daarbij van belang, omdat hiermee o.a. methaan- en ammoniakemissies al in een vroeg stadium kunnen worden beperkt. De emissiereductie ziet op het systeem als geheel, vanaf de stal tot en met de bemesting van percelen. Van belang is dat het initiatief als geheel bijdraagt aan deze doelen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over toelichting paragraaf 10.1.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt in artikel 10.9 een uitzondering op het verbod van lid 1 op te nemen ten behoeve van bestaande bedrijven die zich bezighouden met monovergisting of covergisting. Deze bestaande bedrijven zouden niet onder de verbodsbepaling moeten vallen indien zij niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 10.9 (voor artikel 10.10 geldt overigens hetzelfde).	ZW-3007

Standpunt GS

In de instructieregels met betrekking tot vergisting van dierlijke mest op het eigen bedrijf en collectieve vergisting (artikel 10.9 en 10.10) is de voorwaarde opgenomen dat maximaal 5% plantaardige reststromen mogen worden bijgemengd. Dit is bedoeld om de vergisting van pure dierlijke mest zo veel mogelijk te stimuleren. Bij bestaande installaties is dit vaak niet mogelijk omdat deze kunnen zijn ingericht op bijmenging van een groter aandeel aan plantaardige materialen. Daartoe wordt een overgangsbepaling worden toegevoegd, waardoor deze bestaande installaties ruimte houden voor wijziging of uitbreiding ook als daarvoor een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) nodig is.

Voorstel aan PS

Tekst ontwerp-Omgevingsverordening toevoegen van nieuwe overgangsbepaling 17.10

Artikel 17.10 Overgangsbepaling landbouw: vergisting van dierlijke mest

De voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd, bedoeld in artikel 10.9, tweede lid, en derde lid, onder a, en artikel 10.10, tweede lid, onder b, sub 5, geldt niet voor de wijziging of uitbreiding van een vergistingsinstallatie die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel reeds rechtmatig en overeenkomstig de voor die activiteit op dat tijdstip geldende regels is aangevangen of voor deze activiteit vóór dat tijdstip reeds de rechtens vereiste vergunningen zijn verleend.

Toelichting

Artikel 17.10 Overgangsbepaling landbouw: vergisting van dierlijke mest

In de instructieregels met betrekking tot vergisting van dierlijke mest op het eigen bedrijf en collectieve vergisting (artikel 10.9 en 10.10) is de voorwaarde opgenomen dat maximaal 5% plantaardige reststromen mogen worden bijgemengd. Dit is bedoeld om de vergisting van pure dierlijke mest zo veel mogelijk te stimuleren. Bij bestaande installaties is dit vaak niet mogelijk omdat deze kunnen zijn ingericht op bijmenging van een groter aandeel aan plantaardige materialen. De overgangsbepaling van artikel 17.10 zorgt ervoor dat deze bestaande installaties toch ruimte houden voor uitbreiding, zonder dat aan de voorwaarde van maximaal 5% bijmenging hoeft te worden voldaan.

Artikel 10.10 Instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen

Zienswijze over artikel 10.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de afstandsnorm van 20 kilometer te verruimen of te schrappen. En daarbij aan te geven hoe zich dit tot de andere voorwaarden verhoudt.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997

ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0826	ZW-1173	ZW-1633	ZW-2019	ZW-2028
ZW-2029	ZW-3007	ZW-3016			

Standpunt GS

In een commissievergadering met Provinciale Staten (17 april 2025) is al toegezegd dat de straal van 20 km niet zal terugkeren in de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Het benoemen van een concreet aantal kilometers is namelijk discutabel, want hoe wordt er gehandeld bij een bedrijf dat op 21 km gelegen is. Dus uiteindelijk is ervoor gekozen om alleen de beschikbaarheid van regionale mest te benoemen, want de regionale component vinden we wel van belang.

Voorstel aan PS

Wijzigingen in de teksten zijn gebundeld in artikel 10.9, eenieder die een zienswijze heeft ingediend op artikel 10.9, 10.10 of 10.11 heeft dit antwoord ontvangen.

Zienswijze over artikel 10.10

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken aan te geven of de voorwaarde "afgestemde verwaardingscapaciteit geborgd via samenwerkingsovereenkomsten" gesteld kan worden en dus civielrechtelijke contracten verlangd kunnen worden in een planologische context.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-3007				

Standpunt GS

Het is voor ons van belang dat ondernemers die perspectief zien in collectieve vergisting van mest op een specifieke locatie zich dan ook nadrukkelijk committeren aan het betreffende initiatief. Om die reden hebben we de voorwaarde gesteld dat beschikbaarheid van regionale mest middels samenwerkingsovereenkomsten onderbouwd is. Hiermee stimuleren we (zoveel als mogelijk)

langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare vergisting van mest op regionale schaal. Deze voorwaarde hoeft zich dan niet te bijten met de planologische context.

In de toelichting schrijven we ‘samenwerkingsovereenkomsten (contracten)’. Uiteindelijk willen we de vorm van de overeenkomst niet vastleggen, waardoor we ervoor kiezen om ‘(contracten)’ te schrappen.

Voorstel aan PS

Wijzigingen in de teksten zijn gebundeld in artikel 10.9, eenieder die een zienswijze heeft ingediend op artikel 10.9, 10.10 of 10.11 heeft dit antwoord ontvangen.

Zienswijze over artikel 10.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken aan te geven waarom alleen op een vrijkomend agrarisch bouwvlak mogelijkheden worden geboden. Dit moet ook kunnen bij een bestaand agrarisch bedrijf.	ZW-2002

Standpunt GS

Bij lid 2 onder a is het volgende opgenomen: ‘de verwaarding van mest en agrarische reststromen door samenwerkende agrarische bedrijven op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie’. Dus in de regels staat al dat het ook op een bestaand bouwvlak kan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken aan te geven waarom alleen binnen het primair landbouwgebied mogelijkheden zijn. Het zou ook aan de rand van een verwevingsgebied of binnen een groenblauwe landbouwzone moeten kunnen.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985

ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0826	ZW-2002	ZW-3007		

Standpunt GS

Naar aanleiding van deze zienswijze is nader onderzoek gedaan. Hieruit is gebleken dat vergisting van mest en reststromen voor minder omvangrijke bedrijven in de groenblauwe landbouwzone alleen mogelijk is middels een collectief. Het vergisten van eigen mest op het eigen bedrijf is namelijk niet lucratief. Met name in Zuid-Limburg waar grotere oppervlakte als groenblauwe landbouwzone zijn aangeduid, is er behoefte aan meer ruimte. Omdat we de positieve effecten van het vergisten van mest in de groenblauwe landbouwzone willen faciliteren, hebben we ervoor gekozen om deze hier ook aan toe te voegen. Gezien de waarden in de groenblauwe landbouwzone op het vlak van landschap, natuur en water stellen we wel de voorwaarde dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

Voorstel aan PS

Wijzigingen in de teksten zijn gebundeld in artikel 10.9, eenieder die een zienswijze heeft ingediend op artikel 10.9, 10.10 of 10.11 heeft dit antwoord ontvangen.

Zienswijze over artikel 10.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener verzoekt expliciet ruimte te bieden voor covergisting en allesvergisting, mits sprake is van een aanvaardbare locatie en zorgvuldige ruimtelijke en milieukundige inpassing.

Indiener	
ZW-1173	ZW-1633

Standpunt GS

Onze inzet is om de vergisting van mest en agrarische reststromen, en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en bij de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaats vinden.

We zetten daarbij in op de vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogas productie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak.

In het landelijk gebied geven we daarom geen ruimte aan allesvergisting en covergisting met grootschaligere hoeveelheden reststromen. Deze initiatieven kunnen wel plaatsvinden op daarvoor geschikte bedrijventerreinen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt te duiden wat precies onder collectieve verwaarding bedoeld wordt. Collectief is een groep mensen die samenwerking aan een gezamenlijk doel of belang. Dus een commercieel bedrijf is niet mogelijk. Is dat de bedoeling?	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben in de definitie onder andere opgenomen dat collectieve vergisting bestaat uit samenwerkende veehouderijen. We stellen geen eisen in welke vorm deze veehouderijen dan samenwerken. Het zou ook een commercieel bedrijf kunnen zijn die dan afspraken maken met verschillende regionale veehouderijen. Maar andere vormen zijn ook mogelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.10
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener verzoekt de volgende voorwaarden toe te voegen aan artikel 10.10 lid 2, sub b om creatieve vormen van industriële mestbewerking tegen te gaan in het landelijk gebied (deze vormen horen thuis op het industrieterrein): 1. De agrarische functie in de vorm van de veehouderij hoort te allen tijde de hoofdfunctie te zijn en blijven, 2. mestvergisting voor samenwerkende melkrundveehouderijen tot ten hoogste 25.000 ton per jaar, de locatie goed is ontsloten; 3. de op- , overslag en verwerking van producten niet in de openlucht plaatsvindt; 4. in het geval dat de mest na vergisting ter plaatse verder wordt bewerkt ten minste 50 % van het volume van de mest wordt omgezet in loosbaar water.

Indiener

ZW-2011 ZW-2029

Standpunt GS

We geven in de toelichting aan dat het beleid erop is gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur, water en landschap te voorkomen. In artikel 10.10 zijn randvoorwaarden opgenomen ten aanzien van o.a. locatie, bereikbaarheid, logistieke efficiëntie, regionale beschikbaarheid van mest en de bijdrage aan de omgeving in bepaalde gebieden.

Nadere eisen over hoeveelheden mest, afdekking, op- en overslag, verdere bewerking en het lozen van water betreffen met name de concrete inrichting en bedrijfsvoering en worden daarom niet in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geregeld. Daarmee blijft ruimte bestaan voor beoordeling op het daarvoor passende niveau.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.11 Instructieregels solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen

Zienswijze over artikel 10.9 / 10.10 / 10.11
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om meer experimenteerruimte op te nemen en zo tot een zorgvuldige inpassing en uitwerking van dit thema te komen

Indiener	
ZW-2019	ZW-2029

Standpunt GS

We hebben geprobeerd om op basis van de zoneringen in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) richting te geven aan dergelijke initiatieven. Een aantal zaken die strikter zijn opgeschreven in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn naar aanleiding van zienswijzen gewijzigd. Deze wijzigingen zijn ook gekoppeld aan de zienswijze-nummers van indieners. Op deze manier bieden we ruimere kaders voor dergelijke ontwikkelingen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.15 Ammoniakemissie dierenverblijven

Zienswijze over artikel 10.15 (bijlage XII)
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om bij de streefreductie van 40% voor biologische veehouderijen niet alleen Livar te benoemen als te beschouwen tot biologisch, maar dit uit te breiden met andere biologische en vergelijkbare oplossingen. Indiener verzoekt de tekst onder voetnoot 3 als volgt te wijzigen: Biologische veehouders dienen een bewijs van aanmelding of certificaat van Skal te overhandigen om te kunnen vaststellen dat het gaat om (omschakeling naar) een biologisch veehouderijbedrijf.

Varkensbedrijven aangesloten bij Livar of andere biologische of vergelijkbare oplossingen zoals Zonvarken, De Groene Weg of overige varkenshouderijen welke voldoen aan het Beter Leven Keurmerk (3 sterren) worden als biologische varkenshouderij beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40 %.

Indiener	
ZW-0355	ZW-3007

Standpunt GS

Wij zijn het met indiener eens dat meerdere vergelijkbare bedrijfsvoeringen beschouwd kunnen worden als biologisch. Dit zou niet alleen beperkt moeten zijn tot Livar. Wij stellen dan ook voor om de tekst onder voetnoot 3 zodanig aan te passen dat deze niet meer verwijst naar een specifieke bedrijfsvoering, maar algemeen verwoord wordt waardoor dit van toepassing is op vergelijkbare

bedrijfsvoeringen.

Voorstel aan PS

Tekst bijlage XII onder voetnoot 3 bij de tabel maximaal toegestane emissienormen ammoniak te wijzigen. (Artikel 10.15 wordt 10.14 na wegvallen 10.11)

van:

'~~Biologische veehouders dienen een bewijs van aanmelding of certificaat van Skal te overhandigen om te kunnen vaststellen dat het gaat om (omschakeling naar) een biologisch veehouderijbedrijf. Varkensbedrijven aangesloten bij Livar worden als biologische veehouderij beschouwd.~~ Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd'

Naar:

'Varkensbedrijven waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3, en aanvullende eisen uit Verordening (EU) 2020/464 worden in het kader van artikel 10.14 Ammoniakemissie dierenverblijven als biologisch beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd.

Zienswijze over artikel 10.15 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Artikel 15.2 geeft aan dat elke dierplaats moet voldoen aan de reductienormen. De indiener geeft aan graag te zien dat het mogelijk is dat in de ene stal verdergaande maatregelen getroffen worden en in een andere stal geen of minder vergaande maatregelen, aangezien volgens de indiener daarmee hetzelfde doel wordt behaald, maar de veehouder meer flexibiliteit geeft in de uitvoering	ZW-1143

Standpunt GS

In de nu geldende Omgevingsverordening zijn bepalingen opgenomen over de emissienormen van stallen, waaraan ook bestaande stallen uiterlijk 1 januari 2030 moeten voldoen. In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn deze emissienormen per dierplaats hetzelfde gebleven. Het gaat daarbij inderdaad om een emissienorm per dierplaats en niet op bedrijfsniveau. Reductie die in de ene stal bóven de vereisten van de Omgevingsverordening uitgaat, kan wel ingezet worden voor de verdere ontwikkeling van het bedrijf, ook voor eventuele extra dieren en nieuwe stallen. De normen per dierplaats voor de andere en nieuwe stallen blijven dan echter ook gelden. Dit is enerzijds nodig voor de uitvoerbaarheid, maar ook voor gelijke behandeling van de verschillende bedrijven om aan de Omgevingsverordening te voldoen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.15 (en toelichting) **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) uiten hun zorgen dat als de emissieruimte/milieuwinst verkregen als gevolg van het voldoen aan de emissienormen per dierplaats in 2030 ten goede moet komen aan de natuur als gevolg van lid 3, dit ten koste gaat van de ontwikkelmogelijkheden van het bedrijf en demotiverend werkt om emissiereductie te realiseren. Voor ondernemers ontbreekt dan het instrument om verduurzaming te koppelen aan ontwikkelruimte. Dit leidt tot onzekerheden voor investeringen en bedrijfscontinuïteit. Indieners verzoeken om de regels aan te passen zodat gerealiseerde emissiereductie wél (gedeeltelijk) kan worden ingezet voor intern en extern salderen

Indiener					
ZW-0006	ZW-0026	ZW-0366	ZW-0375	ZW-0376	ZW-0377
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117

ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-1575	ZW-1576	ZW-1577	ZW-1578	ZW-1580
ZW-1586	ZW-1609	ZW-1611	ZW-1633	ZW-2014	ZW-3007

Standpunt GS

Met de reductie van stikstofdepositie wordt een bijdrage geleverd aan het stoppen van verslechtering en herstel van Natura 2000-gebieden.
Vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (die nationaal verankerd zijn in de Omgevingswet) zijn we verplicht om zo nodig instandhoudings- en passende maatregelen te nemen om de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebied te behalen en verslechtering tegen te gaan. Gezien de huidige stand van zaken in de Natura 2000-gebieden gaande is, wordt de reductie van stikstofdepositie die wordt behaald met de emissienormen per dierplaats gezien als een dergelijke maatregel, echter alleen als de reductie ten goede komt aan de natuur. Door op te nemen dat deze reductie niet meer opnieuw ingezet mag worden voor nieuwe stallen en/of meer dieren via intern of extern salderen is deze reductie ten behoeve van de natuur ook echt geborgd. In dat geval is geen natuurvergunning nodig. Dit betekent dus dat ondernemers kunnen voldoen aan de Omgevingsverordening ook als de vergunningverlening nog niet van het slot is. Dit laatste kwam als zorgpunt in enkele zienswijzen naar voren. Dus juist door toevoeging van lid 3 aan artikel 10.15 is geborgd dat de reductie ten goede komt aan de natuur en is een vergunning niet nodig om te voldoen aan deze bepaling in de Omgevingsverordening.

In meerdere zienswijzen komt ook de zorg naar voren dat verduurzaming hierdoor niet gekoppeld kan worden aan ontwikkelruimte en dat de ontwikkelmogelijkheden van bestaande bedrijven wordt beperkt. Lid 3 van artikel 10.15 is zo verwoord dat emissieruimte die wordt gerealiseerd door het nemen van maatregelen die bóven de vereisten van de Omgevingsverordening uitgaan, wel kan worden ingezet voor nieuwe stallen en/of meer dieren via extern of intern salderen. Daarvoor is dan wel een vergunning nodig. Dat kan op het moment dat additionaliteit kan worden aangetoond; als een ‘geborgd maatregelenpakket voor emissiereductie en natuurherstel’ (vanuit het LOS en door landelijk beleid) gereed is. Deze ruimte is op dat moment niet meer nodig voor de benodigde stikstofreductie, omdat daarvoor andere maatregelen worden getroffen.

Voorstel aan PS

In de toelichting bij artikel 10.15 lid 3 toevoegen (dit wordt 10.14 na wegvallen 10.11):

‘De tekst van het toegevoegde lid 3 geeft aan dat het verboden is om de reductie van stikstofdepositie die als gevolg van het eerste of tweede lid plaatsvindt te gebruiken voor intern salderen of extern salderen. Het gaat dus om de ruimte die verplicht wordt te reduceren op basis van artikel 10.14 van de verordening. Op het moment dat een systeem meer reduceert dan verplicht in dit artikel zou dat extra deel wel ingezet kunnen worden voor intern salderen. Daarvoor is dan wel een vergunning nodig, ook bij intern salderen. Op dit moment is vergunningverlening

echter vrijwel niet mogelijk. Als op termijn een geborgd maatregelenpakket voor stikstofreductie en natuurherstel in uitvoering is, verwachten we vergunningverlening voor intern en extern salderen weer mogelijk te maken in het betreffende gebied. Daarmee kan op dat moment voldaan worden aan de zogenaamde additionaliteitsvereiste. Het Limburgs Offensief Stikstof is gericht op dit maatregelenpakket. Artikel 10.14 van de verordening is hiermee één van de maatregelen om te komen tot een geborgde stikstofreductie.'

Zienswijze over bijlage XII **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) hebben zorgen en vraagtekens bij de huidige normen per dierplaats zoals opgenomen in bijlage XII en de deadline van 1 januari 2030. Indieners verzoeken heroverweging van de normen en de deadline. Enkele indieners vragen om een bredere toepassing van het toegevoegde lid 4 (waarbij GS in specifieke gevallen kan afwijken van deze datum), bijvoorbeeld door toepassing voor een specifieke sector in plaats van individuele bedrijven.

Indiener					
ZW-0026	ZW-0037	ZW-0375	ZW-0376	ZW-0377	ZW-1143
ZW-1174	ZW-1176	ZW-1633	ZW-3007		

Standpunt GS

In de nu geldende Omgevingsverordening zijn bepalingen opgenomen over de emissienormen van stallen, waaraan ook bestaande stallen uiterlijk 1 januari 2030 moeten voldoen. In de Wijzigingsverordening zijn deze emissienormen per dierplaats hetzelfde gebleven. In de zienswijzen zijn zorgen geuit over de haalbaarheid, wat betreft de norm en/of de termijn waarbinnen dat moet gebeuren. Onder meer omdat op dit moment nog niet voor alle diercategorieën juridisch erkende stalsystemen beschikbaar zijn. Om niet vooruit te lopen op de mogelijke beperkingen van innovatieve technieken tot 2030 is ervoor gekozen om de emissienormen nu niet aan te passen. Wel is lid 4 aan artikel 10.15 toegevoegd. Dat lid bepaalt dat Gedeputeerde Staten in individuele gevallen kunnen afwijken van de datum van 1 januari 2030. Het gaat dan om bijzondere situaties, waarin duidelijk is, dat deze datum niet haalbaar is en het ook niet redelijk is dit te vereisen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.15 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) hebben in hun zienswijzen op deze wijzigingsverordening ook hun zorgen ten aanzien van de nog niet vast te stellen 'beleidsregels salderen' geuit. Indiener is bezorgd dat er sprake zal zijn van stapeling van reducties.

Hiermee in lijn wordt door een indiener gevraagd om op te dat de landelijke wetgeving leidend wordt en de betreffende regels uit de verordening vervangt.

Indiener	
ZW-1143	ZW-1176

Standpunt GS

In de zienswijzen zijn ook zorgen geuit over de vaststelling van nieuwe beleidsregels inzake intern salderen.
Deze vaststelling zal ook worden bekeken in samenhang met de Omgevingsverordening Limburg, landelijk beleid en de stappen die we kunnen zetten om met een 'geborgd maatregelenpakket voor emissiereductie en natuurherstel' vergunningverlening straks weer mogelijk te maken. Wanneer landelijke regels of normen rechtstreeks van toepassing of leidend zijn, vormen deze het uitgangspunt. Aanvullende provinciale maatregelen worden in dat geval alleen ingezet indien gemotiveerd is dat zij, gelet op gebiedsspecifieke omstandigheden en de gevolgen voor het betrokken gebied, nodig zijn voor het bereiken van provinciale doelen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.15 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Om extra rechtszekerheid te krijgen voor de benodigde investeringen en de huidige vergunningsystematiek wenst cliënt een voorschrift op basis van een systeem/techniek in plaats van een reductiepercentage.	ZW-1176

Standpunt GS

De wens van de indiener vergt dat de systematiek van dit deel van de omgevingsverordening geheel anders ingericht moet worden. Er is nu gekozen voor stabiel beleid, zodat bedrijven weten waar ze aan toe zijn. Deze wijziging voert nu dan ook ver.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 10.15 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Opnemen van een overgangsregel in de verordening dat de landelijke wetgeving leidend wordt en de betreffende regels uit de verordening vervangt.	ZW-1176

Standpunt GS

Op dit moment is onduidelijk wat de landelijke wet- en regelgeving zal worden. Derhalve kan het opnemen van een dergelijke passage ook leiden tot voor Limburg onwenselijke situaties.
We kiezen daarom nu voor een stabiele verordening. Na het vaststellen van landelijk beleid zullen we de positie van de Limburgse omgevingsverordening op dit punt bezien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 10.16 Maatwerkvoorschriften

Zienswijze over artikel 10.16 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken artikel10.16 Maatwerkvoorschriften ruimer op te nemen dan enkel voor artikel 10.10. Ze zien dit artikel graag geredigeerd als algemeen artikel dat de mogelijkheid biedt tot het toepassen van maatwerkvoorschriften in alle gevallen waarin sprake is van een onbillijkheid, zonder dat dit gelimiteerd wordt tot één artikel. Daarbij ziet het in artikel 10.16 genoemde artikel 10.10 toe op de instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen. Dit correspondeert niet met de toelichting op het artikel 10.16. Daarom gaan we ervan uit dat sprake is van een verschrijving.	ZW-3007

Standpunt GS

Er is inderdaad sprake van een verschrijving. Artikel maatwerkvoorschriften is van toepassing op artikel Ammoniakemissie dierenverblijven.

Wat de verbreding van de maatwerkvoorschriften betreft is in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg de mogelijkheid opgenomen dat GS bij hoge uitzondering een ontheffing kan verlenen.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 10.16 van ‘10.10’ naar ‘10.15’
Na verwijderen artikel 10.11 luidt de wijziging: Tekst wijzigen in artikel 10.15 van 10.10 naar 10.14

11. Herbenutting monumentale gebouwen

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 11 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om duidelijkheid te geven waarom de verordening beperkt is tot hergebruik van monumenten en instructieregels toe te voegen op het gebied van ensembles, functioneren van erfgoed en de bescherming van de omgeving van erfgoed.	ZW-3011

Standpunt GS

In de POVI hebben we onze belangen ten aanzien van het behoud van erfgoed, inclusief de diverse erfgoedensembles geformuleerd. Niet al deze belangen ten aanzien van erfgoed zijn vertaald in de omgevingsverordening, omdat er ook belangen geborgd zijn bij gemeenten en het Rijk. Zo zijn in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL) bijvoorbeeld de wettelijke verplichten van de gemeenten ten aanzien de omgeving van het monument en de bescherming van erfgoedensembles vastgelegd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 11.01 Instructieregels herbenutting monumentale gebouwen

Zienswijze over artikel 11.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken om artikel 11.1 te schrappen of te herformuleren omdat dit artikel niet uitvoerbaar is, of geen provinciaal belang betreft.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2011	ZW-2017	ZW-2018

ZW-2020	ZW-2021	ZW-2027	ZW-2029	ZW-2030

Standpunt GS

Het behoud van erfgoed voor de huidige en toekomstige generaties is van provinciaal belang. Aangezien bij leegstand van erfgoed snel verval in kan treden, is het hergebruik van erfgoed een provinciaal belang. Het doel van de instructieregel is om de gemeente te stimuleren bij planvorming actief de mogelijkheden te onderzoeken die leegstaande monumentale gebouwen bieden. Hiermee nemen we als Provincie niet een taak of rol van de gemeente over. De gemeente is zelf eigenaar van dit inzicht in leegstand in haar gemeente.

De tekst van dit artikel is ten opzichte van de thans geldende Omgevingsverordening zo aangepast dat het artikel voor de gemeenten beter uitvoerbaar is. In de toelichting bij artikel 11.1 is de ruimte die de gemeente heeft in de toepassing van dit artikel nader omschreven. Dit laat ruimte aan de gemeente om de lokale situatie te betrekken en beperkt extra werk. Het is nu duidelijker welke actie van de gemeente gevraagd wordt en wat de bandbreedte is van gehanteerde begrippen in de toelichting. We begrijpen het appel van indieners op uitvoerbaarheid van lid 2 van het artikel. Met name de verwachte leegstand is geen objectief gegeven. We zullen hiervoor het tweede lid van artikel 11.1 aanpassen en aangeven dat in het gevraagde overzicht alleen de huidige leegstand van monumentale gebouwen opgenomen hoeft te worden. Ook in de toelichting zullen wij deze aanpassing doorvoeren.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 11.1 lid 2:
‘De motivering bij een omgevingsplan bevat uiterlijk 1 januari 2032 een overzicht van monumentale gebouwen die vanwege de huidige ~~of verwachte~~ leegstand ~~of verandering van de functie~~ kunnen worden aangemerkt als herbestemmingslocatie.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1 tweede lid:
Van
‘De genoemde motivering onder het eerste lid van dit artikel bevat vanaf uiterlijk 1 januari 2032 een gemeentelijk overzicht van monumentale gebouwen die, vanwege de huidige ~~of verwachte~~ leegstand ~~of verandering van functie, kunnen worden aangemerkt als herbestemmingslocatie~~. Dit overzicht maakt vanaf die datum vast onderdeel uit van het omgevingsplan. ~~Met een ‘herbestemmingslocatie’ is een locatie bedoeld waaraan, met het oog op de toekomstbestendigheid van het gebouw of de gebouwen, een nieuwe functie dient te worden toegedeeld.~~’
Naar
‘De genoemde motivering onder het eerste lid van dit artikel bevat vanaf uiterlijk 1 januari 2032 een gemeentelijk overzicht van monumentale gebouwen die, vanwege de huidige leegstand, in aanmerking kunnen komen voor herbestemming.
Dit overzicht maakt vanaf die datum vast onderdeel uit van het omgevingsplan. Het overzicht van leegstaande monumentale gebouwen helpt de gemeente in het formuleren van de motivatie

die onder lid 1 gevraagd wordt. Het overzicht maakt dat de motivatie gebaseerd is op lokale kennis en inzicht van de leegstand van monumentale gebouwen.'

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1 eerste lid:
'De motivering omvat de afweging waarom voor de betreffende functie geen leegstaand ~~of op korte termijn leegstaand~~ monumentaal gebouw in de nabijheid van het plangebied herbenut wordt.'

Zienswijze over artikel 11.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om het in lid 2 en 3 aangegeven overzicht van monumentale gebouwen te schrappen of aan te passen of uit te breiden met beeldbepalende gebouwen en aan te geven wat de status is van het gevraagde overzicht.

Indiener					
ZW-2002	ZW-2004	ZW-2009	ZW-2011	ZW-2027	ZW-2030

Standpunt GS

Het overzicht van leegstaande monumentale gebouwen in een gemeente is een kennisbron waarmee het gesprek gestart kan worden over de herbenutting van monumentale gebouwen tussen gemeente en initiatiefnemer. Dit overzicht heeft verder geen aparte juridische status. De eigendomssituatie van monumentale gebouwen is daarbij niet van belang. Ook monumentale gebouwen waar een initiatiefnemer geen eigenaar van is, kunnen in de planfase relevant zijn voor de landing van een initiatief. We verwachten van een gemeente dat zij proactief de mogelijkheid van herbenutting van monumentale gebouwen onder de aandacht brengt van initiatiefnemers en initiatiefnemers en eigenaren bij elkaar brengt. Inzicht in leegstand van monumentale gebouwen geeft de gemeente de mogelijkheid tot het bieden van maatwerk bij herbestemming. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor dit overzicht. Gemeenten hebben tot 1 januari 2032 de tijd om dit overzicht op te stellen. Zowel in de POVI als in de Omgevingsverordening, maar ook in ons beleidskader Cultuur en Erfgoed, maken we geen onderscheid tussen gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten. Beide categorieën vallen onder het door ons gehanteerde begrip 'monumentaal gebouw'.
Voor beide categorieën erfgoed is het hebben van een functionele invulling van belang voor het behoud van het erfgoed. Dit past binnen hetgeen wij in onze Provinciale Omgevingsvisie hebben geschreven over het provinciaal belang bij erfgoed. We hebben ons bewust beperkt tot gebouwen met een beschermde status om zo in lijn te zijn met het provinciale beleid. Deze uitleg zullen we toevoegen aan de toelichting.

Aangezien het overzicht met de leegstaande monumentale gebouwen geen juridische status heeft, zullen wij in het artikel en de toelichting de term 'herbestemmingslocatie' niet meer gebruiken.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1:

Van:
‘De instructieregel in ~~deze afdeling~~ heeft tot doel te stimuleren dat bij planvorming actief de mogelijkheden worden onderzocht die monumentale gebouwen ~~(leegstand en verwachte leegstand)~~ bieden voor het onderbrengen van de nieuwe activiteit. Waar in deze afdeling wordt gesproken van ‘monumentale gebouwen', worden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten bedoeld. De instructieregel in ~~deze afdeling~~ stuurt aan op een proactieve praktijk ten aanzien van de herbenutting van leegstaande monumentale gebouwen, waarbij de gemeente een overzicht heeft van de ~~herbestemmingslocaties~~ in haar gemeente.’

naar:
‘De instructieregel in dit artikel heeft tot doel te stimuleren dat bij planvorming actief de mogelijkheden worden onderzocht die leegstaande monumentale gebouwen bieden voor het onderbrengen van de nieuwe activiteit. Waar in deze afdeling wordt gesproken over ‘monumentale gebouwen', worden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten bedoeld. De instructieregel in dit artikel stuurt aan op een proactieve praktijk ten aanzien van de herbenutting van leegstaande monumentale gebouwen, waarbij de gemeente een overzicht heeft van de leegstaande monumenten in haar gemeente.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1, derde lid:

Van:
‘Op deze wijze is er een overgangsperiode om ~~herbestemmingslocaties~~ op te nemen in het omgevingsplan.’
Naar:
‘Op deze wijze is er een overgangsperiode om leegstaande monumenten op te nemen in het omgevingsplan.’

Zienswijze over artikel 11.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om meer duidelijkheid omtrent de gevraagde motivering.

Indiener		
ZW-2015	ZW-2020	ZW-2027

Standpunt GS

De toelichting van artikel 11.1, eerste lid, bevat een omschrijving van de wijze van motivering. Dit geeft voldoende richting voor de gemeente/initiatiefnemer. Een nog concretere omschrijving achten we niet uitvoerbaar, ook omdat de herbestemmingsmogelijkheden van monumenten zo verschillend kunnen zijn. De motivatie in lid 1 van dit artikel hebben we daarom niet-limitatief gemaakt.

De eigendomssituatie van monumentale gebouwen is voor lid 1 van artikel 11.1 niet van belang. Ook monumentale gebouwen waar een initiatiefnemer geen eigenaar van is kunnen in de planfase relevant zijn voor landing van een initiatief. We verwachten van een gemeente dat zij proactief de mogelijkheid van herbenutting van monumentale gebouwen onder de aandacht brengt van initiatiefnemers en initiatiefnemers en eigenaren bij elkaar brengt. Wij realiseren ons dat de gemeente de eigenaren niet kan dwingen om mee te werken aan herbenutting.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 11.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om meer aandacht te besteden aan gemeentelijk erfgoed.	ZW-2002

Standpunt GS

We hebben ons bewust beperkt tot gebouwen met een beschermde status om zo in lijn te zijn met het provinciale beleid. Daarbij gaat het niet alleen om rijksbeschermde monumenten, maar ook om gemeentelijk beschermde monumenten. Het is verder aan gemeenten om eventueel een gemeentelijke bescherming te geven aan beeldbepalende of cultuurhistorische waardevolle panden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over de toelichting op artikel 11.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken een nadere duiding van de gehanteerde begrippen in de toelichting

Indiener		
ZW-2005	ZW-2030	ZW-2035

Standpunt GS

We hebben in de tekst bewust een duiding en geen vaste waardes gegeven van de begrippen. Het hanteren van een drempelwaarde houdt geen rekening met de lokale situatie. Deze werkwijze laat ruimte aan de gemeente voor een interpretatie die past bij de lokale situatie en ook extra werk beperkt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over de toelichting op artikel 11.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om een toelichting waarom dit artikel in de verordening is gewijzigd.	ZW-3011

Standpunt GS

We geven in de eerste alinea van de toelichting aan waarom dit artikel is gewijzigd.

Voorstel aan PS

Tekst als eerste alinea toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1:
‘Artikel 11.1 is aangepast ten opzichte van de thans geldende Omgevingsverordening om de uitvoerbaarheid te verbeteren. In die verordening ontbreekt een duidelijk uitleg van de gevraagde motivering. In de onderstaande toelichting is deze uitleg wel gegeven. De toelichtende tekst bevat, mede door specifieke situaties te benoemen, meer houvast voor de toepassing van de motiveringsplicht. Hiermee voorkomen we dat, voor dit artikel, alle plannen moeten worden toegezonden ter beoordeling van de provinciale belangen. Door bij iedere nieuwe activiteit een lijst met leegstaande monumentale gebouwen toe te voegen, kan de motivering op basis van actuele kennis opgesteld worden.’

12. Wonen, werken en recreëren

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 12 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken: hoe de Provincie individuele gemeenten gaat aanspreken op hun individuele verantwoordelijkheden.

Indiener	
ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

De Wet versterking regie volkshuisvesting geeft de verschillende overheidslagen de taak om samen uitvoering te geven aan de woningbouwopgave. Binnen deze uitvoering hebben we als Provincie de rol om de voortgang van de uitvoering te monitoren en waar nodig gezamenlijk met de gemeenten bij te sturen. De gemeenten vervullen de uitvoerende taak, gericht op realisatie van de woningbouw.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 12 en bijlage 1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt om het begrip 'bebouwingscluster en/of -lint' dat in artikel 12.18 gebruikt wordt te verduidelijken.

Indiener	
ZW-2011	ZW-2020

Standpunt GS

In de Omgevingsvisie is het begrip ‘bebouwingscluster’ nader gedefinieerd. Hierbij is de term ‘bebouwingslint’ niet als apart begrip opgenomen, maar wordt dit gezien als een vorm van een ‘bebouwingscluster’.

Om de definitie van de term ‘bebouwingscluster’ in lijn te brengen met de definitie zoals deze is gehanteerd in de vastgestelde Omgevingsvisie, stellen we voor de definitie in de Omgevingsverordening aan te passen. Hierbij verduidelijken we dat een bebouwingscluster ook een lint kan zijn en halen we de term ‘bebouwingslint’ weg uit de artikelen en toelichting waar die wordt benoemd en uit de begripsbepalingen.

Voorstel aan PS

1) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.4 lid 1 onder b, term ‘bebouwingslint’ weghalen:

‘b. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een ~~bebouwingslint of~~ bebouwingscluster.’

2) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.4 lid 1 onder b, term ‘bebouwingslinten’ weghalen:

‘Binnen ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen ….’

3) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.18 lid 1 onder b en c, term ‘bebouwingslint’ verwijderen:

‘b. de locatie gelegen is in een bebouwingscluster ~~of een bebouwingslint~~;
c. de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster ~~of een bebouwingslint.~~’

4) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.18, eerste lid, onder c, term ‘bebouwingslinten’ weghalen:

‘Functieverandering van een recreatieverblijf naar wonen in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk als het aansluit op ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters in het verwevingsgebied. Aan deze randen van ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding … '

5) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in bijlage I: begripsbepaling ‘bebouwingscluster’ aanpassen

van:
‘Bebouwingscluster: ~~twee of meer straten, al dan niet met een herkenbaar aaneengesloten stratenpatroon. Qua omvang en dichtheid is een bebouwingscluster kleiner dan een landelijke kern~~

~~en ook de afwezigheid van voorzieningen en historische en/of lokale context maken dat een cluster onderscheidend is van een landelijke kern~~'

naar:
'Bebouwingscluster: Cluster van bebouwing dat niet als landelijke kern of stedelijk gebied is aangewezen en minimaal uit 10 woningen bestaat, waarbij de onderlinge afstand tussen een woning en de dichtstbijzijnde andere woning maximaal 75 meter is en het verst liggende verblijfsobject binnen een straal van 70 meter van de laatste woning af ligt. Bebouwingsclusters kunnen verschillende vormen aannemen, waaronder de vorm van een lint'.

6) Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst verwijderen in bijlage I: begripspaling 'bebouwingslint' verwijderen:

~~'Bebouwingslint: een lijnvormige reeks bebouwing langs een weg, in een langgerekte vorm zonder herkenbaar aaneengesloten stratenpatroon, waarbij de onderlinge afstand van overwegend niet-agrarische woongebouwen met bijbehorende tuinen niet meer dan 70 meter is.'~~

Zienswijze over hoofdstuk 12 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken in de verordening de link te leggen met de afgesloten woondeal(aantallen) en –projecten.	ZW-2009

Standpunt GS

De woondeal die door partijen is ondertekend in 2022 is voor wat betreft de aantallen herijkt en momenteel wordt gewerkt aan de actualisatie van zowel de aantallen en betaalbaarheid (programmering) als aan de woondeal (bestuurlijke afspraken) zelf. De geactualiseerde programmering vormt:

- input voor de volkshuisvestingsprogramma's, waarvoor in deze OVL de nodige instructies zijn opgenomen;
- de onderlegger voor het actualiseren van de afspraken met onze partners over uitvoering en inzet van eenieder.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 12 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken een duidelijke prioritering aan te brengen.	ZW-1620

Standpunt GS

Om woningbouw en –realisatie te versnellen, vragen we van gemeenten een integrale visie, hoe om te gaan met het gebruik van de ruimte op het grondgebied van de gemeente. Tegelijkertijd werken we samen aan een programmering die duidelijk maakt hoe de provinciale woningbouwopgave landt op het lokale niveau, en een planning bevat van de realisaties.

Er is met deze werkwijze wel degelijk sprake van een ruimtelijke prioritering (ook in relatie tot andere ruimteclaims, die niet gekoppeld is aan een volgorde in de tijd, maar waar wel degelijk een planning onder ligt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.01 Algemene instructies wonen

Zienswijze over artikel 12.1 lid 1 tot en met 6
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om:

- De volgordelijkheid van de instructieregels aan te passen, omdat het duidelijker zou zijn om eerst te starten met een algemene regel voor het gehele grondgebied en daarna toe te spitsen.

Indiener	
ZW-2005	ZW-2035

Standpunt GS

In artikel 12.1 is rekening gehouden met de termijn die gemeenten is geboden om uiterlijk het omgevingsplan gereed te hebben, namelijk 1 januari 2032. De samenhangende integrale onderbouwing (lid 1) en de inhoud daarvan (lid 2) betreft een ruimtelijke en programmatische ontwikkelkaart voor het gehele grondgebied. We vragen van gemeenten om deze samenhangende integrale onderbouwing uiterlijk 1 januari 2032 op te stellen, maar zoveel eerder als mogelijk, nu deze nodig is om een deel van de woningbouwopgave in het landelijk gebied te kunnen laten landen. Bij de opbouw van artikel 12.1 is ervoor gekozen om te beginnen met de essentie van de samenhangende integrale onderbouwing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 1

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken om de integrale samenhangende onderbouwing niet op één enkele woning of kleinschalige woningbouwontwikkelingen van toepassing te laten zijn, want dit zou disproportioneel zijn en veel extra ambtelijke capaciteit vragen.

Indiener					
ZW-2002	ZW-2003	ZW-2004	ZW-2005	ZW-2011	ZW-2012
ZW-2017	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2035	

Standpunt GS

De samenhangende integrale onderbouwing is de onderlegger voor alle woningbouwontwikkelingen in het gehele grondgebied van de gemeente. Ook van kleinschalige woningbouwontwikkelingen willen wij dat deze op de juiste plek landen. De gevraagde onderbouwing kan door de gemeente worden opgesteld als een apart document, waarnaar in ruimtelijke procedures, wanneer buiten stedelijk gebied of landelijke kernen wordt gebouwd, wordt verwezen. Dit document hoeft een gemeente dus maar één keer op te stellen en kan voor iedere woningtoevoeging gebruikt worden. Het opstellen en gebruiken van dit document vraagt slechts één keer gemeentelijke capaciteit en zal op langere termijn zelfs zorgen voor tijdsbesparing in de ruimtelijke procedures van de betreffende woningbouwplannen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken dit artikel (de samenhangende integrale onderbouwing) alleen van toepassing te laten zijn op woningbouwplannen buiten het bestaand bebouwd gebied.	ZW-2012

Standpunt GS

Conform lid 1 is de samenhangende integrale onderbouwing alleen vereist als er sprake is van de toevoeging van een of meerdere woningen in het landelijk gebied. Dit neemt niet weg dat de samenhangende integrale onderbouwing vanuit essentie betrekking heeft op de gehele woningbouwopgave in het gehele grondgebied van de gemeente. Wij vragen gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de (on)mogelijkheden van het toevoegen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen.

Voor de extra verduidelijking hebben we in de artikelsgewijze toelichting de zinssnede: “en de gehele woningbouwopgave” toegevoegd.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.1 lid 1: ‘en de gehele woningbouwopgave’. Dit volgt na de zinssnede, “moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente".

Zienswijze over artikel 12.1 lid 1 en 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om zeer terughoudend om te gaan met het opleggen van strengere regels of motiveringseisen in de vorm van de samenhangende integrale onderbouwing.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2005	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2015
ZW-2017	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2022	ZW-2029	ZW-2031
ZW-2035					

Standpunt GS

Wij vragen gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de (on)mogelijkheden van het toevoegen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen.

Wij stellen geen strengere eisen dan de Wet versterking regie volkshuisvesting. De vereisten voor de samenhangende integrale onderbouwing zijn slechts een verdieping op/concretisering van de instructie (conform het gewijzigd Bkl) over de inhoud van het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma. De SIO vormt samen met het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma een overkoepelend instrument voor de woningbouwopgave.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 1 en 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om voor het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing zoveel mogelijk aan te sluiten of te putten uit bestaande en vastgestelde (regionale) documenten, zoals gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's; omgevingsvisies en masterplannen.

Indiener					
ZW-2006	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2015	ZW-2017	ZW-2018
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2024	ZW-2028	ZW-2029
ZW-2030	ZW-2031	ZW-2038			

Standpunt GS

Een gemeente kan voor het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing aansluiting zoeken bij of putten uit bestaande vastgestelde documenten. Wij vragen wel om een en ander samen te brengen in één document en niet te verwijzen naar andere documenten. Dit ene document dient te voldoen aan de gevraagde inhoud uit artikel 12.1 lid 2. Indien bestaande documenten hier niet volledig in voorzien, dient hier vanzelfsprekend op aangevuld te worden.

Dit zal ter verduidelijking nog worden toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting.

Een regionale “ontwikkelkaart” zal enkel voldoen aan de gestelde eisen, als deze ook op gemeentelijk niveau aan de vereisten van artikel 12.1 lid 2 voldoet.

De ontvangen zienswijzen gaven aanleiding om het artikel en de toelichting als onderstaand aan te passen.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.1 lid 2

van:
2. De onderbouwing als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste:

A. een overzicht, met een toelichting, van de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw in het gehele grondgebied van de gemeente, uitgewerkt op een kaart;
B. een binnen de woningbouwregio regionaal afgestemde en door de gemeente vastgestelde lokale woningbouwprogrammering als uitwerking van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd;
C. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kern; en
D. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op potentiële transformatielocaties.

naar:
2. De onderbouwing als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste:

A. een overzicht, met een toelichting, van de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw in het gehele grondgebied van de gemeente, uitgewerkt op een kaart;
B. een binnen de woningbouwregio regionaal afgestemde en door de gemeente vastgestelde lokale woningbouwprogrammering als uitwerking van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd;

C. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op transformatielocaties, herstructureringslocaties en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kern;
D. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw in het landelijk gebied; en
E. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op de daarvoor beoogde locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt voordoet.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij:

artikel 12.1 eerste lid

van:
‘De Provincie vraagt van gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing op te nemen in de motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Onder het toevoegen van een of meerdere woningen in dit artikel en de volgende artikelen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan. Die motivering kan door de gemeente worden opgesteld als een apart document, waarnaar wordt verwezen. Uit de motivering moet enerzijds blijken welk gedeelte van de woningbouwopgave (gebaseerd op de 10-jarige programmering die met de Provincie is afgestemd) in het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden en anderzijds welk gedeelte niet en waarom dan niet.
De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde samenhangende integrale onderbouwing moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente.

De Provincie vraagt gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de toevoegingen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Plannen dienen vanaf de initiatieffase geregistreerd te worden in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Bij het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg: onder andere het zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte en voorraden, ontwikkelingen binnenstedelijk vóór ontwikkelingen buitenstedelijk en het versterken van het bebouwd gebied en het landelijk gebied.

Naar:
‘De Provincie vraagt van gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing (SIO) op te nemen in de motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Onder het toevoegen van een of meerdere woningen in dit artikel en de volgende artikelen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan. Een gemeente kan voor het opstellen van de SIO aansluiting zoeken bij of putten uit bestaande vastgestelde documenten. De SIO is onderdeel van de motivering van het besluit om een of meer woningen toe te voegen. Voor een voldoende draagkrachtige onderbouwing is het van belang dat de SIO zelfstandig leesbaar is en dat informatie uit verschillende bestaande documenten wordt

samengebracht in één document en niet wordt verwezen naar andere documenten. Dit ene document dient te voldoen aan de gevraagde inhoud. Indien bestaande documenten hier niet volledig in voorzien, dient hier vanzelfsprekend op aangevuld te worden. Uit de motivering moet enerzijds blijken welk gedeelte van de woningbouwopgave (gebaseerd op de 10-jarige programmering die met de Provincie is afgestemd) in het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden en anderzijds welk gedeelte niet en waarom dan niet. De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde SIO moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente en de gehele woningbouwopgave.

De Provincie vraagt gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de toevoegingen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Plannen dienen vanaf de initiatieffase geregistreerd te worden in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Bij het opstellen van de SIO houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg: onder andere het zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte en voorraden, ontwikkelingen binnenstedelijk vóór ontwikkelingen buitenstedelijk en het versterken van het bebouwd gebied en het landelijk gebied.

De SIO kan locaties bevatten die uiteenlopen in de mate van concreetheid, zekerheid en ontwikkelingsfase.
Indien voor een locatie over het aantal woningen nog geen overeenstemming is tussen overheden, ontwikkelaar en/of andere betrokkenen - bijvoorbeeld omdat er nog geen ontwerpend onderzoek in het kader van ruimtelijke kwaliteit is uitgevoerd – is sprake van een indicatie van de aantallen woningen. Voor dergelijke locaties kan een bandbreedte van het aantal woningen worden opgenomen. Zodra de overeenstemming er wel is, kan dit worden opgenomen bij de actualisatie van de woningbouwprogrammering als onderdeel van het Volkshuisvestingsprogramma. Dit vindt dan eveneens zijn weerslag in de SIO.

Ook voor kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld kavelsplitsing, woningsplitsing, mantelzorgwoning voor één enkele woning) die op voorhand niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends of maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal initiatieven dat zich mogelijk zal aandienen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.'

Artikel 12.1 tweede lid onder c

van:
‘Van gemeenten wordt gevraagd om in de samenhangende integrale onderbouwing ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Daarbij kan gedacht worden aan verdichting binnen een ruim opgezette woonwijk of aan het benutten van braakliggende percelen.

Door die onbenutte mogelijkheden te onderzoeken en vervolgens wél te benutten, wordt ook voldaan aan de Limburgse principes van duurzaam omgaan met de schaarse ruimte en voorraden én het versterken van het bebouwd en landelijk gebied. Bij de analyse van de mogelijkheden voor aanvullende woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen dient evenwel een goede afweging te worden gemaakt ten opzichte van andere belangen zoals klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met het benutten van deze onbebouwde plekken en de transformatielocaties (artikel 12.1, tweede lid, onder d) kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied.'

naar:
Van gemeenten wordt gevraagd om in de SIO ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van transformatielocaties, herstructureringslocaties en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen.

Bij 'transformatielocaties' kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het realiseren van appartementen in een voormalige winkel. Bij 'herstructureringslocaties kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing, sloop, en samenvoeging van bestaande woningen. Er wordt gevraagd om een toelichting over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties en herstructureringslocaties voor de woningbouwopgave.

Voor wat betreft de woningbouwpotentie van onbebouwde plekken kan worden gedacht aan verdichting binnen een ruim opgezette woonwijk of aan het benutten van braakliggende percelen.

Door de onbenutte mogelijkheden te onderzoeken en vervolgens wél te benutten, wordt ook voldaan aan de Limburgse principes van duurzaam omgaan met de schaarse ruimte en voorraden én het versterken van het bebouwd en landelijk gebied. Bij de analyse van de mogelijkheden voor aanvullende woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen dient evenwel een goede afweging te worden gemaakt ten opzichte van andere belangen zoals klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving.

Met het benutten van deze onbebouwde plekken, de transformatielocaties en herstructureringslocaties kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied ten behoeve van kwaliteitsverbetering van de leefomgeving.

Artikel 12.1 tweede lid onder d

van:
'Van gemeenten wordt gevraagd om in de samenhangende integrale onderbouwing ook de potentiële transformatielocaties te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van bestaande bebouwing. Een transformatielocatie is een locatie waar bestaand vastgoed geheel of gedeeltelijk wordt herontwikkeld naar een woonfunctie. Denk daarbij

aan het realiseren van appartementen in een voormalige winkel of woningbouw ter plaatse van een in onbruik geraakt fabriekscomplex. Het gaat hier in de eerste plaats om locaties binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen, maar ook daarbuiten gelegen transformatielocaties, zoals vrijkomende agrarische bebouwing, kunnen hierin betrokken worden. Onder transformatie wordt tevens verstaan de uitbreiding van een bestaande woonfunctie, bijvoorbeeld bij het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing van bestaande woningen. Er wordt gevraagd om een toelichting over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties voor de woningbouwopgave. Met het benutten van deze transformatielocaties en de onbebouwde plekken (artikel 12.1, tweede lid, onder c) kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied.'

naar:
'Het betreft hier de woningbouwplannen die zijn voorzien in het landelijk gebied in de vorm van een 'straatje erbij' en in een aantal gevallen in de vorm van uitleglocaties. Het gaat hier met name om locaties in het verwevingsgebied.'

Tekst toevoegen aan de artikelsgewijze toelichting bij **artikel 12.1 tweede lid onder (nieuw) e:**
'Het betreft hier de beoogde locaties van ruimtelijke knelpunten die in diverse artikelen in Hoofdstuk 12 worden benoemd.

Voor zoverre dergelijke locaties nog niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends en maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal en soort locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt zich mogelijk in de toekomst kan voordoen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.'

Begrip toevoegen aan bijlage I Begripsbepalingen: 'Herstructureringslocaties: locaties waarbij door woningtoevoeging (nieuwbouw en splitsing) of woningonttrekking (sloop en samenvoeging) de samenstelling van de bestaande woningvoorraad binnen het stedelijk gebied en landelijke kernen verandert zonder ingrijpende wijziging van de planologische functie.'

In **bijlage I Begripsbepalingen** begrip wijzigen

van:
'Transformatielocaties: locaties waar bestaand vastgoed geheel of gedeeltelijk wordt herontwikkeld naar een andere functie. Onder transformatie wordt hier tevens verstaan de uitbreiding van een bestaande woonfunctie, bijvoorbeeld bij het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing van bestaande woningen'

naar

‘Transformatielocaties: locaties waarbij door woningtoevoeging op al dan niet bebouwde gronden (verbouw, nieuwbouw en functiewijziging) binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen de planologische functie verandert.’

Uit **bijlage I Begripsbepalingen:** het begrip 'herstructureringsopgave’ verwijderen.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om aan artikel 12.1 lid 2 nog extra voorwaarden toe te voegen om zo meer regie te voeren op de woningbouwontwikkeling en focus te houden op inbreiding en verstedelijking.

Indiener					
ZW-2010	ZW-2016				

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat het niet noodzakelijk is om nog extra eisen te stellen aan de samenhangende integrale onderbouwing. Dit instrument biedt meer dan voldoende mogelijkheid om samen met gemeenten regie te voeren op ruimtegebruik en woningbouwontwikkelingen. Het staat gemeenten altijd vrij om extra elementen toe te voegen aan de samenhangende integrale onderbouwing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikelen 12.1 en 12.3a **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om de lokale/(sub)regionale woningbouwbehoefteonderzoeken uitgangspunt te laten zijn voor de woningbouwopgaven in plaats van/naast het Provinciale woningbouwbehoefteonderzoek,

Indiener					
ZW-2004	ZW-2006	ZW-2007	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2015
ZW-2016	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2022	ZW-2024
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2030	ZW-2031	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Wij hanteren het door ons genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek als uitgangspunt voor het bepalen van de woningbouwopgaven op

provinciaal, regionaal en lokaal niveau. In het proces van de totstandkoming van dat besluit zijn gemeenten betrokken via de klankbordgroep woningbouwbehoefteonderzoek.

Aan de lokale woningbouwbehoefteonderzoeken liggen zeer diverse uitgangspunten ten grondslag die in voorkomende gevallen uitgaan van lokale of (sub)regionale ambities. Deze zijn echter niet (altijd) regionaal en over de regio's heen afgestemd, maar zijn wél van invloed op elkaar.

Daarnaast heeft het Rijk eisen gesteld aan het aandeel woningen in het betaalbare segment en aan een betere spreiding van sociale huurwoningen. Deze wettelijke vereisten stroken niet altijd met de lokale behoefte voortvloeiend uit de lokale onderzoeken.

De gemeentelijke onderzoeken (woningbehoefte en woonzorganalyses/visies) kunnen wel zeer behulpzaam zijn bij de regionale afstemming van de huisvestingsopgaven, ook voor aandachtsgroepen, zoals bedoeld in de Wet versterking regie Volkshuisvesting. Dit is ook opgenomen in de toelichting van artikel 12.1 lid 2 onder b, in de zin: “Gemeenten bepalen in regionaal verband en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave".
Ter verduidelijking wordt deze zin gewijzigd naar: “Gemeenten bepalen in regionaal verband en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen (waaronder het gemeentelijk woningbehoefteonderzoek) voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave".

Met het maken/actualiseren van de provinciale woningbouwprogrammering (doelen) per woningbouwregio in afstemming met de gemeenten, maken wij de stap van individuele plantoetsing (programmatisch) aan de voorkant naar monitoring van de (regionale en lokale) voortgang op de planontwikkeling en realisatie aan de achterkant. De planvoorraad van een gemeente moet invulling geven aan de gestelde doelen (programmering). Wij hebben bovendien aangegeven dat wij een netto-opgave weergeven die de gemeenten in onderlinge afstemming bruto (moeten) maken (programmering).

Voorstel aan PS

Tekst in de artikelsgewijze toelichting op artikel 12.1, tweede lid onder b wijziging **van**:
”Bij het in beeld brengen van de potentiële ontwikkellocaties dienen gemeenten rekening te houden met de door hen op te stellen woningbouwprogrammering. De provincie bepaalt op basis van een woningbehoefteonderzoek, dat elke 3 jaar herijkt wordt, de netto woningbouwopgave per woningbouwregio. Gemeenten bepalen in regionaal verband en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave. Gemeenten houden hierbij niet alleen rekening met de te realiseren woningaantallen, maar ook met de betaalbaarheidseisen. De programmering dient per gemeente te worden vastgesteld en te zijn afgestemd met de gemeenten binnen de woningbouwregio waartoe de gemeente behoort. De programmering vormt een onderdeel van de samenhangende integrale onderbouwing en beslaat een programmeringsperiode van tien jaar.”
Naar:

“Bij het in beeld brengen van de potentiële ontwikkellocaties dienen gemeenten rekening te houden met de door hen op te stellen woningbouwprogrammering. De provincie bepaalt op basis van een woningbehoefteonderzoek, dat elke 3 jaar herijkt wordt, de netto woningbouwopgave per woningbouwregio. Gemeenten bepalen in regionaal verband en op basis van de lokale inzichten en verwachtingen (waaronder het gemeentelijke woningbehoefteonderzoek) voor elke gemeente de te leveren bijdrage aan de regionale woningbouwopgave. Gemeenten houden hierbij niet alleen rekening met de te realiseren woningaantallen, maar ook met de betaalbaarheidseisen. De programmering dient per gemeente te worden vastgesteld en te zijn afgestemd met de gemeenten binnen de woningbouwregio waartoe de gemeente behoort. De programmering vormt een onderdeel van de samenhangende integrale onderbouwing en beslaat een programmeringsperiode van tien jaar.”

Zienswijze over artikel 12.1, tweede lid, onder a **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken vertrouwelijk om te gaan met de ontwikkellocaties in de integrale samenhangende onderbouwing.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2005	ZW-2012	ZW-2020	ZW-2022
ZW-2029	ZW-2035	ZW-2038			

Standpunt GS

Wij herkennen de wens van gemeenten om vertrouwelijk om te gaan met beoogde ontwikkellocaties, met het oog op het tegengaan van grondspeculatie en prijsopdrijving. Op het moment dat de ontwikkelkaart als onderdeel van de samenhangende integrale onderbouwing (SIO) wordt vastgesteld door de gemeente, wordt deze echter openbaar en kan van vertrouwelijkheid geen sprake meer zijn.

De mogelijkheid om de ontwikkelkaart vertrouwelijk te behandelen, zoals vermeld in de toelichting bij artikel 12.1, tweede lid, onder a van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, wordt daarom geschrapt. De reden hiervoor is dat een derde die een ruimtelijk besluit wil beoordelen of betwisten, niet in staat is te toetsen of een locatiekeuze binnen het verordeningskader past, indien andere locaties voor hem niet zichtbaar zijn. Vertrouwelijkheid van de ontwikkelkaart is daarmee in strijd met de transparantie-eisen van de Omgevingswet en juridisch niet houdbaar.

In plaats daarvan verwijst de Provincie gemeenten nadrukkelijk naar de andere wettelijke instrumenten onder de Omgevingswet om de regie over hun grondpositie te voeren. Als Provincie zullen wij gemeenten blijven ondersteunen bij het opstellen van de SIO. In het Bestuurlijk Overleg Fysieke Leefomgeving Limburg (BOFLL) is afgesproken dat de Provincie werkt aan een notitie waarin wordt aangegeven wat de SIO inhoudt en waaraan het moet voldoen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de wettelijke vereisten van het volkshuisvestingsprogramma, de vereisten uit de wijzigingsverordening en de richtlijnen vanuit het Woningbehoefteonderzoek Limburg en de

Leidraad Wonen Limburg. Gemeenten brengen daartoe in beeld welke bouwstenen zij reeds hebben en wat zij nog nodig hebben om de SIO op te kunnen stellen.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt de volgende tekst verwijderen in de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.1, tweede lid, onder a: "Indien nodig, kunnen gemeenten de Provincie vragen om met deze informatie ("ontwikkelkaart") vertrouwelijk om te gaan."

Zienswijze over artikel 12.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om verwijzingen naar de POVI toe te voegen in de wijzigingsverordening, omdat zij van mening zijn dat een koppeling nu ontbreekt.	ZW-2016

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat de koppeling met de POVI in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet ontbreekt. Er is bewust voor gekozen de Limburgse principes uit de POVI uit te werken in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en te vertalen naar concrete instructieregels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2d **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt wat onder een “analyse met toelichting” moet worden verstaan in artikel 12.1 lid 2d.	ZW-2030

Standpunt GS

Van gemeenten wordt gevraagd om in de samenhangende integrale onderbouwing ook de potentiële transformatielocaties en herstructureringslocaties te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van bestaande bebouwing. We vragen van gemeenten om te onderzoeken welke potentiële transformatielocaties en herstructureringslocaties aanwezig zijn binnen hun grondgebied en te onderzoeken wat de mogelijke inzetbaarheid hiervan is voor de woningbouwopgave. Vervolgens vragen we van gemeenten om hierover een afweging te maken en een toelichting te geven over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties en herstructureringslocaties voor de woningbouwopgave. Als Provincie zullen wij gemeenten blijven ondersteunen bij het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing (SIO).

In het Bestuurlijk Overleg Fysieke Leefomgeving Limburg (BOFLL) is afgesproken dat de Provincie werkt aan een notitie waarin wordt aangegeven wat de SIO inhoudt en waaraan het moet voldoen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de wettelijke vereisten van het volkshuisvestingsprogramma, de vereisten uit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en de richtlijnen vanuit het Woningbehoefteonderzoek Limburg en de Leidraad Wonen Limburg. Gemeenten brengen daartoe in beeld welke bouwstenen zij reeds hebben en wat zij nog nodig hebben om de SIO op te kunnen stellen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2d **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om transformatielocaties niet van hogere orde te laten zijn ten opzichte van reguliere nieuwbouw, beide varianten zijn immers nodig voor een gebied.

Indiener	
ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Wij zijn het eens dat zowel transformatie en herstructurering als nieuwbouw naast elkaar bestaan. Wij vragen van gemeenten echter om in het kader van de samenhangende integrale onderbouwing potentiële transformatielocaties en herstructureringslocaties binnen hun grondgebied te onderzoeken en waar mogelijk met voorrang te benutten ten opzichte van nieuwbouw op onbebouwde plekken in het bebouwd gebied of in het landelijk gebied. Met deze afweging wordt invulling gegeven aan de Limburgse principes. Op die manier kan worden bijgedragen aan de herstructureringsopgave en het versterken van het bebouwd gebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken wat de juridische grondslag is voor de Provincie om nu reeds richtlijnen te hanteren die eerst op 1 januari 2032 ingaan.

Indiener	
ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

In artikel 12.1 is rekening gehouden met de termijn die gemeenten (vanuit de Omgevingswet) is geboden om uiterlijk het omgevingsplan gereed te hebben, namelijk 1 januari 2032.

We vragen van gemeenten om de samenhangende integrale onderbouwing uiterlijk 1 januari 2032 op te stellen, maar zoveel eerder als mogelijk, nu deze nodig is om een deel van de woningbouwopgave in het landelijk gebied te kunnen laten landen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om de belangenafweging tussen inbreiding en uitbreiding in het kader van de grote woningbouwopgave nader toe te lichten.

Indiener	
ZW-2004	ZW-2029

Standpunt GS

Wij vragen aan gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing op te stellen, waaruit blijkt welk gedeelte van de woningbouwopgave binnenstedelijk kan landen en welk gedeelte niet. Daar waar woningbouw niet binnen het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden bestaat de mogelijkheid om daarbuiten uit te wijken. De hoofdlijnen zijn opgenomen in de ontwerp POVI. De voorwaarden waaronder uitwijken buiten het stedelijk gebied mogelijk is, staan in de Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2 onder a **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om te verduidelijken wat onder toelichting moet worden verstaan in art. 12.1 lid 2 onder a.

Indiener	
ZW-2004	ZW-2029

Standpunt GS

Van een gemeente wordt gevraagd om op een kaart in beeld te brengen welke potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw er zijn binnen de gemeente. Ook wordt gevraagd om een toelichting te geven op de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van deze potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw. Uit de toelichting moet blijken waarom er wel of niet gekozen wordt voor een bepaalde ontwikkellocatie (kansen en belemmeringen), rekening houdend met de mogelijkheden om in de hoogte te bouwen (dichtheid) en niet enkel in de breedte. Daarnaast dient de toelichting inzichtelijk te maken aan welke woningbouwontwikkeling een gemeente prioriteit geeft en waarom. Als Provincie zullen wij gemeenten blijven ondersteunen bij het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing (SIO).

In het Bestuurlijk Overleg Fysieke Leefomgeving Limburg (BOFLL) is afgesproken dat de Provincie werkt aan een notitie waarin wordt aangegeven wat de SIO inhoudt en waaraan het moet voldoen.

Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de wettelijke vereisten van het volkshuisvestingsprogramma, de vereisten uit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg en de richtlijnen vanuit het Woningbehoefteonderzoek Limburg en de Leidraad Wonen Limburg. Gemeenten brengen daartoe in beeld welke bouwstenen zij reeds hebben en wat zij nog nodig hebben om de SIO op te kunnen stellen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2 onder b en artikel 12.3 onder b Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om te verduidelijken in hoeverre de Provincie akkoord gaat met een (sub)regionaal afgestemde programmering als invulling van art. 12.1 lid 2 onder b en daarbij ook mee te nemen hoe de Provincie regie gaat voeren op de invulling van deze dynamische documenten.

Indiener					
ZW-2007	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2029	ZW-2031	ZW-2035	ZW-2038		

Standpunt GS

Wij sturen enkel op twee niveaus: (1) de woningbouwregio en (2) de individuele gemeenten. Deze werkwijze sluit aan op de ingerichte BOFLL-overleggen die ook per woningbouwregio worden georganiseerd ten behoeve van tussentijdse afstemming. Gemeenten zijn vrij om extra afstemmingen binnen de woningbouwregio te organiseren.

Wij volgen de instructie van het Rijk waarbij de gemeenten hun eigen lokale programmering uitvoeren die binnen de woningbouwregio is afgestemd. Wij hanteren hiervoor de provinciale woningbouwprogrammering, die per woningbouwregio door de betreffende gemeenten onderling

zijn afgestemd. Hiervoor begeleiden we momenteel het traject van de actualisatie van de provinciale woningbouwprogrammering in samenwerking met de gemeenten. Na ons besluit over de geactualiseerde programmering monitoren we per gemeente de voortgang en voeren de gesprekken met de betreffende gemeente, wanneer blijkt dat deze haar programmering niet volgens de regionale afspraken kan uitvoeren. Waar tijdige afspraken over de verdeling van (de betaalbare) woningen in de woningbouwregio uitblijven, zal de Provincie knopen doorhakken. Dat kan via instructieregels of een instructiebesluit. De Provincie is, gegeven de bestuurlijke verhoudingen in het omgevingsrecht, in eerste instantie aan zet. Waar nodig kan ook het Rijk de knoop doorhakken.

Iedere drie jaar nemen we de stand van zaken op en volgt een actualisatie van de provinciale woningbouwprogrammering zodat we samen kunnen bijsturen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om de instructieregel opgenomen in artikel 12.1 lid 4 te schrappen omdat deze in strijd zou zijn met het decentralisatiebeginsel.

Indiener			
ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

We zijn van mening dat de instructieregel opgenomen in artikel 12.1 lid 4 niet in strijd is met het decentralisatiebeginsel. Het is en blijft aan de gemeente om in de motivering van het omgevingsplan de voorzienbaarheid van woningbouw op te nemen, op een voor haar passende wijze. In het verleden hebben we echter vastgesteld dat er veel onbenutte planvoorraad aanwezig was. Om dat in de toekomst te voorkomen, realisatie van woningen te versnellen en regie te voeren op de bestaande planvoorraad en de programmering, is ervoor gekozen om deze regel op nemen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Overigens was een gelijkaardige instructieregel ook opgenomen in de thans geldende Omgevingsverordening.

Nu van gemeenten ook verwacht wordt dat zij iedere 3 jaar de woningbouwprogrammering herijken, is dit ook de meest geschikte termijn om te kijken naar de onbenutte planvoorraad.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om de termijn in art. 12.1 lid 4 te heroverwegen, omdat deze niet realistisch wordt geacht gelet op de actuele woningbouwopgave en de problematiek die hierbij hoort (complexiteit, netcongestie, doorlooptijden, etc.).

Indiener					
ZW-2002	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2012	ZW-2015	ZW-2016
ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2029
ZW-2030	ZW-2031				

Standpunt GS

De driejarige termijn als genoemd in artikel 12.1 lid 4 gaat pas in na vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan waarin functie wonen is opgenomen.

De gewenste realisatietermijn voor woningbouw betreft 3 jaar. Indien de functie wonen niet is gerealiseerd binnen deze 3 jaar, dan dient de gemeente de functie te heroverwegen.
Het is en blijft aan de gemeente om in de motivering van het omgevingsplan de voorzienbaarheid van woningbouw op te nemen, op een voor haar passende wijze. Nu ook het Rijk van gemeenten verwacht wordt dat zij iedere 3 jaar de woningbouwprogrammering herijken, zijn wij van mening dat dit ook de meest geschikte termijn is om te kijken naar de onbenutte planvoorraad.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 leden 1 en 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken om leden 1 en 2 van art. 12.1 aan te passen voor gemeenten die bij inwerkingtreding van de OVL nog geen volkshuisvestelijk programma hebben, omdat zij pas een verplichting hebben om dit op te stellen vanaf medio 2027.	ZW-2003

Standpunt GS

De samenhangende integrale onderbouwing (SIO) is nodig om woningen in het landelijk gebied toe te voegen. De uiterlijke termijn waarop de SIO klaar moet zijn is, is bepaald op 1 januari 2032, of zoveel eerder als een gemeente dit klaar kan hebben. Er is derhalve geen overgangsrecht nodig, nu het aan gemeenten is om ervoor te zorgen dat zij de SIO zo snel mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2032 klaar hebben.

Het volkshuisvestingsprogramma op zichzelf is geen onderdeel van de SIO. Het onderdeel woningbouwprogrammering (uit het volkshuisvestingsprogramma) is wel een onderdeel van de SIO. Met het opstellen van de woningbouwprogrammering zijn alle gemeentes al, samen met de Provincie, aan de slag.

Als Provincie zullen wij gemeenten blijven ondersteunen bij het opstellen van de samenhangende integrale onderbouwing (SIO). In het Bestuurlijk Overleg Fysieke Leefomgeving Limburg (BOFLL) is afgesproken dat de Provincie werkt aan een notitie waarin wordt aangegeven wat de SIO inhoudt en waaraan het moet voldoen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de wettelijke vereisten van het volkshuisvestingsprogramma, de vereisten uit de wijzigingsverordening en de richtlijnen vanuit het Woningbehoefteonderzoek Limburg en de Leidraad Wonen Limburg. Gemeenten brengen daartoe in beeld welke bouwstenen zij reeds hebben en wat zij nog nodig hebben om de SIO op te kunnen stellen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 2 onder d **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt toe te lichten hoe potentiële transformatielocaties zich verhouden tot het verbod op het transformeren van voormalige agrarische bedrijfslocaties in het primair landbouwgebied. Volgens de indiener staan deze instructieregels haaks op elkaar.	ZW-2020

Standpunt GS

Wij vragen van gemeenten in het kader van de samenhangende integrale onderbouwing om potentiële transformatielocaties en herstructureringslocaties binnen hun grondgebied te onderzoeken en waar mogelijk met voorrang te benutten ten opzichte van nieuwbouw op onbebouwde plekken in het bebouwd gebied of in het landelijk gebied. Met deze afweging wordt invulling gegeven aan de Limburgse principes.

Op die manier kan worden bijgedragen aan de herstructureringsopgave en het versterken van het bebouwd gebied. Het gaat in de eerste plaats inderdaad om locaties binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen, maar ook daarbuiten gelegen transformatielocaties, zoals vrijkomende agrarische bebouwing, kunnen hierin betrokken worden, mits deze voldoen aan de voorwaarden uit artikel 12.5. Er is dus geen sprake van tegenstrijdigheid van de toelichting en of de regels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 lid 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

De indiener verzoekt om toe te lichten of een motivering moet worden opgenomen in het omgevingsplan of slechts bij omgevingsplanwijzigingen.	ZW-2020

Standpunt GS

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heeft iedere gemeente van rechtswege een omgevingsplan gekregen. De instructieregels van de Provincie moeten in acht worden genomen bij iedere wijziging van het omgevingsplan (en via de artikelen 8.0b en 8.0c van het Besluit kwaliteit leefomgeving ook bij de besluitvorming op een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA)).

De instructieregel uit artikel 12.1 heeft betrekking op een omgevingsplan dat voorziet in het toevoegen van een of meerdere woningen in het landelijk gebied. Limburgse gemeenten hebben op dit moment nog geen gebiedsdekkende omgevingsplannen voor het gehele grondgebied van een gemeente, anders dan het omgevingsplan van rechtswege.
Gemeenten hebben conform de Omgevingswet tot uiterlijk 1 januari 2032 de tijd om deze op te stellen. Deze dient dan ook te voldoen aan de gevraagde samenhangende integrale onderbouwing. Indien gemeenten het omgevingsplan eerder dan 1 januari 2032 gereed hebben en daarna een omgevingsplanwijziging voorzien met de toevoeging van een of meerdere woningen in het landelijk gebied, zijn op grond van het eerste de instructieregels daarop evengoed van toepassing. Dit geldt eveneens voor BOPA's die in de toevoeging van een of meerdere woningen in het landelijk gebied voorzien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.02 Aanwijzing woningbouwregio’s

Zienswijze over artikel 12.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken te wachten op het gezamenlijke advies van de Zuid-Limburgse gemeenten over de schaal, definitie en werkwijzen van de woningbouwregio('s).

Indiener			
ZW-2012	ZW-2030	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Voor het regionaal afstemmen van de programmeringen (aandelen gemeenten in de woningbouwopgave) moeten PS woningbouwregio's aanwijzen in de OVL. Het programmeringsproces is lopende. Daarom is vastlegging momenteel noodzakelijk met betrekking

tot de regionale afstemming over de opgaven tussen de gemeenten in een regio.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken aanvullend te streven naar voldoende goedkope sociale huur in elke gemeente.	ZW-2012

Standpunt GS

Wij kiezen ervoor geen strengere eisen te stellen ten aanzien van realisatie sociale huurwoningen dan wettelijk aan de orde.
Volgens de concept wet betekent dit dat elke gemeente een instructie krijgt opgelegd van het Rijk om minimaal 30% sociale huur dan wel 40% midden huur te bouwen afhankelijk van het aandeel sociale huur in de bestaande voorraad. Regionaal (woningbouwregio) moeten gemeentelijke programmeringen bij elkaar opgeteld, leiden tot de realisatie van 30% sociale huur en 2/3 in het betaalbare segment.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken de woningmarktregio's pas vast te stellen als de wet definitief is en de regionale verwevenheid helder (Noord-Limburg en Midden-Limburg samen of apart).

Indiener		
ZW-2006	ZW-2019	ZW-2021

Standpunt GS

De woningmarktregio's worden niet geregeld in de OVL. Dit vergt een GS-besluit dat later dit jaar in overleg met de gemeenten wordt genomen. Hierover zijn Provincie en gemeenten al geruime tijd in gesprek via de provinciale woonzorgtafels. In de BOFLL's van mei 2026 zijn hierover procesafspraken gemaakt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.03 Instructieregels gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma

Zienswijze over artikel 12.3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om de mogelijkheid te behouden binnen de wetgeving om op regionale schaal een volkshuisvestelijk programma op te stellen.

Indiener

ZW-2004 ZW-2035 ZW-2038

Standpunt GS

Overheden kunnen vooruitlopend op de Wet versterking regie volkshuisvesting nu al een volkshuisvestingsprogramma vaststellen. Volgens het wetsvoorstel worden bestaande (vrijwillige) programma's onder de Omgevingswet en woonvisies volgens de Woningwet voorlopig gelijkgesteld aan een volkshuisvestingsprogramma, mits ze voldoen aan de nieuwe instructieregels. Het opstellen van een regionaal volkshuisvestelijk programma (VHP) is mogelijk binnen de wettelijke kaders, mits deze niet in strijd is met het provinciaal volkshuisvestelijk programma. Een regionaal volkshuisvestelijk programma is echter geen vrijstelling voor een wettelijk verplicht gemeentelijk volkshuisvestelijk programma.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.3 onder a
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken om in artikel 12.3, onder a, duidelijker vast te leggen hoe de Provincie Limburg regie voert op individuele gemeenten, aangezien de huidige instructieregel vooral gericht is op regionale bijsturing en onvoldoende aandacht besteedt aan de provinciale rol, verantwoordelijkheden en escalatiemogelijkheden wanneer gemeenten hun volkshuisvestelijke taken niet nakomen.

Indiener

ZW-2011 ZW-2030 ZW-2035 ZW-2038

Standpunt GS

Het Rijk heeft op gemeentelijk niveau instructieregels opgesteld die de basis vormen voor de uitvoering van de woningbouwopgave. Wij nemen een besluit op het provinciaal woningbouwbehoefte onderzoek en de geactualiseerde woningbouwprogrammering die iedere drie jaar worden geactualiseerd. De gemeente stemmen binnen hun eigen woningbouwregio de definitieve regionale verdeling met elkaar af, volgens de instructieregels van het Rijk.

Waar tijdige afspraken over de verdeling van (de betaalbare) woningen in de woningbouwregio uitblijven, zal de Provincie knopen doorhakken. Dat kan via instructieregels of een instructiebesluit (op grond van respectievelijk artikel 2.33 en artikel 2.34 van de Omgevingswet) op het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma over het regionale aandeel dat een gemeente dient op te nemen. De Provincie is, gegeven de bestuurlijke verhoudingen in het omgevingsrecht, in eerste instantie aan zet. Waar nodig kan ook het Rijk de knoop doorhakken.

De gemeente heeft daarna regie op haar eigen (regionaal) afgestemde opgave.
De Provincie ziet er samen met de individuele gemeenten op toe dat de afspraken tussentijds worden gemonitord volgens artikel 12.3 onder e. Wanneer het een gemeente niet lukt om haar opgave uit te voeren zal een nieuwe afstemming binnen de eigen woningbouwregio moeten worden gevoerd, zoals omschreven in de toelichting 12.3 onder e.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.1 tot en met 12.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om meer ruimte te bieden voor differentiatie naar type gemeente en regionale omstandigheden, zodat niet iedere gemeente verplicht wordt aan identieke percentages en plancapaciteit te voldoen, en daarnaast erkennen zij de noodzaak van een flexibeler provinciale regierol die inzet op stimulering en kwalitatieve bijsturing in plaats van alleen bijstelling van planvoorraad bij afwijkingen tussen planning en realisatie. De indieners vragen zich ook af hoe zich dit verhoudt tot de afspraken in de Woondeal.

Indiener					
ZW-2015	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031	ZW-2035
ZW-2038					

Standpunt GS

Deze instructieregel is bedoeld om beter te kunnen sturen op de provinciale opgave met ruimte voor differentiatie tussen gemeenten. De provinciale woningbouwopgave wordt per woningbouwregio in Q1 2027 vastgesteld, na het afronden van het huidige proces van de actualisatie van de woningbouwprogrammering. Gemeenten hebben in dat proces de mogelijkheid om de opgave af te stemmen in hun woningbouwregio. Er bestaat dus ruimte voor de individuele

gemeenten om tot een andere differentiatie te komen, mits deze voldoen aan de instructieregels van het Rijk. (percentage sociaal/betaalbaar op gemeentelijke schaal en percentage sociaal/betaalbaar op schaal van de woningbouwregio). Waar tijdige afspraken over de verdeling van (de betaalbare) woningen in de woningbouwregio uitblijven, zal de Provincie knopen doorhakken. Dat kan via instructieregels of een instructiebesluit (op grond van respectievelijk artikel 2.33 en artikel 2.34 van de Omgevingswet) op het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma over het regionale aandeel dat een gemeente dient op te nemen. De Provincie is, gegeven de bestuurlijke verhoudingen in het omgevingsrecht, in eerste instantie aan zet. Waar nodig kan ook het Rijk de knoop doorhakken. Op deze manier stimuleert de Provincie de discussie over de kwalitatieve invulling van de opgave op regionale schaal.

De afspraken in de Woondeal worden samen met de huidige actualisatie van de woningbouwprogrammering geactualiseerd.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.3 onder c **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken de Provincie eerst samen met de gemeenten een provinciaal volkshuisvestingsprogramma op te stellen als verbindende schakel tussen de omgevingsvisie en de instructieregels, zodat deze regels gebaseerd zijn op gezamenlijk gemaakte beleidskeuzes en knelpunten en tegenstrijdigheden, zoals nu ontstaan door het ontbreken van zo'n programma, kunnen worden voorkomen.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Wij stellen ons eigen volkshuisvestingsprogramma op volgens de richtlijnen van de Wet versterkte regie Volkshuisvesting. Deze is nog niet gereed, naar verwachting wordt deze in Q2 2027 vastgesteld door ons. Wij hebben, samen met de gemeenten, na ingang van de WvrV 12/18 maanden de tijd om een eigen volkshuisvestingsprogramma vast te stellen. Hierover wordt nog een discussie gevoerd. Gemeenten kunnen dan hun VHP toetsen aan het provinciale programma.

Mochten gemeenten al een VHP hebben vastgesteld, dient deze na vaststelling van de provinciale VHP alsnog getoetst te worden, en eventueel aangepast door de gemeente(n) mocht deze in strijd zijn met de wet en/of het provinciale VHP. We betreuren het dat deze processen niet altijd op elkaar aansluiten.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.3 onder c en e **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken duidelijk vast te leggen dat bij een sociale woningvoorraad onder de 30% gemeenten verplicht zijn om minimaal 30% sociale huur in nieuwbouw te realiseren en bij een hogere sociale huurvoorraad minimaal 40% betaalbare woningen in het middensegment, De indieners verzoeken daarbij ook te voorzien in een escalatie- en toezichtmechanisme van de Provincie indien gemeenten hierover geen regionale afspraken kunnen maken, zodat de wettelijke verdeling en naleving in overeenstemming met landelijke richtlijnen gegarandeerd wordt. Verder verzoeken de indieners om het woord maximaal in de toelichting te schrappen.

Indiener					
ZW-2002	ZW-2003	ZW-2012	ZW-2016	ZW-2018	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2024	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Met de inwerkingtreding van de Wet Versterking regie volkshuisvesting (WvrV) krijgen gemeenten de volgende instructie van het Rijk:

A. Een gemeente met een sociale woningvoorraad onder het landelijk gemiddelde, dient 30% sociale huurwoningen aan haar woningvoorraad toe te voegen.

B. Een gemeente met een sociale woningvoorraad boven het landelijk gemiddelde, dient 40% middenhuur of betaalbare koopwoningen aan haar woningvoorraad toe te voegen.

Daarnaast dient iedere gemeente een extra bijdrage te leveren aan de regionale doelstelling van 30% sociaal en twee-derde betaalbaar. Welk aandeel iedere gemeente daarin neemt, dient regionaal binnen de woningbouwregio te worden afgestemd. Gelet op deze instructie van het Rijk, is het niet nodig om deze nog te herhalen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. In de toelichting van artikel 12.3c wordt naar deze instructie verwezen. Het woord maximaal betekent dat we vanuit de Provincie niet meer vragen op regionaal niveau (2/3de betaalbaar en 30%) dan het Rijk, maar wil niet zeggen dat meer niet mag.

De Provincie stuurt via monitoring op de voortgang volgens artikel 12.3 onder e en artikel 16.4. Hierbij dient te worden verduidelijkt dat wij iedere drie jaar het woningbehoefte onderzoek opnieuw uitvoeren en dat gemeenten daarop hun woningbouwprogrammering actualiseren zoals bedoeld in 12.1 lid 2 onder b en 12.3 onder b. Dit moment is ook het moment dat teruggekeken wordt naar de realisatie van de gemeenten in de periode daarvoor. Mocht hieruit blijken dat een gemeente achterloopt in haar opgave, heeft dit direct gevolgen voor de woningbouwopgave van de gehele woningbouwregio. Na de actualisatie zal het woningbouwprogramma van de woningbouwregio

opnieuw op regionale schaal dienen te worden afgestemd. Waar tijdige afspraken over de verdeling van (de betaalbare) woningen in de woningbouwregio uitblijven, zal de Provincie knopen doorhakken. Dat kan via instructieregels of een instructiebesluit op grond van respectievelijk artikel 2.33 en artikel 2.34 van de Omgevingswet.

In de toelichting op artikel 12.3 onder e, staat dit nog niet concreet genoeg omschreven en wordt om die reden aangescherpt.

Voorstel aan PS

E. Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.3, onder c na “Onder de Wet versterking regie volkshuisvesting ..... huur te behalen.”: “Het woord maximaal betekent dat we vanuit de Provincie niet meer vragen op regionaal niveau dan het Rijk.”

F. Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.3, onder e

van: ‘Van de betreffende gemeente zal gevraagd worden om haar planvoorraad weer op zowel de lokale als provinciale programmering af te stemmen, zodat plannen voor de juiste woningen ontwikkeld en gebouwd worden.’

Naar: ‘Van de betreffende gemeente zal gevraagd worden om haar planvoorraad weer op de woningbouwopgave van de woningbouwregio af te stemmen, zodat plannen voor de juiste woningen ontwikkeld en gebouwd worden.’

Zienswijze over artikel 12.1, 12.2 onder b en 12.3 onder d Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om meer duidelijkheid over de wijze waarop de Provincie woningbouwplannen wil prioriteren en hoe dit beoordeeld wordt, omdat het huidige proces in de praktijk tot onduidelijkheid en vertragingen leidt, ondanks dat gemeenten zich conformeren aan de landelijke richtlijnen en actief inzetten op het vergroten en versnellen van de uitvoering van de plancapaciteit.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2012	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Wij hebben geen invloed op de prioritering van plannen die de gemeenten hebben. We vragen de gemeenten een afweging te maken hoe en waar plannen binnen de gemeente worden gerealiseerd aan de hand van de door hen opgestelde gebiedsgerichte aanpak (Samenhangende Integrale Onderbouwing). Hierin dient de gemeente inzichtelijk te maken welke ruimte er is en hoe zij bouwplannen hierin wil realiseren met welke prioritering.

De beoordeling door de Provincie sluit aan op dit integraal proces, waarbij goed gekeken wordt naar de volledigheid van de planvorming en de daarbij behorende afstemming binnen de regio. Onder de nieuwe wetgeving krijgt de gemeente meer mogelijkheden om woningbouwplannen inclusief de beargumentering te waarborgen in een eigen gebiedsgerichte aanpak zoals bedoeld onder artikel 12.1 lid 2 onder a, de afgestemde regionale woningbouwopgave en het lokale volkshuisvestingsprogramma. Op deze manier kan de gemeente al in de initiatieffase een duidelijk afwegingskader opstellen op basis van deze integrale aanpak en krijgt hierdoor zelf meer regie op de eigen opgave.

Door deze elementen aan de voorkant van het proces in beeld te brengen, kan de afhandeling van het vergunningsproces versneld worden uitgevoerd. De Provincie toetst aan de van toepassing zijnde provinciale verordeningsregels.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.3 onder d **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken de 50%-norm voor harde plancapaciteit als een regionale streefwaarde op te nemen met ruimte voor lokaal gemotiveerde afwijking, omdat een strikte resultaatsverplichting niet haalbaar is door externe factoren, niet uit de Wet versterking regie volkshuisvesting volgt en onvoldoende rekening houdt met verschillen tussen gemeenten, lange doorlooptijden en de noodzaak van maatwerk, en zij vragen daarnaast om duidelijkheid over de manier van monitoring, berekening, en rol van de Provincie bij niet-naleving.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2006	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2016	ZW-2017
ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2030	ZW-2031			

Standpunt GS

De 50% harde plancapaciteit komt voort uit praktijkonderzoek en beleidsaanbevelingen van de zuidelijke rekenkamer. Uit praktijk blijkt dat, voor een programmaperiode van 10 jaar er een plancapaciteit van 130%, nodig is, waarbij voor de eerste 5 jaar er minimaal 50% harde plancapaciteit nodig is om de woningbouwopgave te kunnen realiseren. In dit onderzoek zijn de plannen die vertraging oplopen of komen te vervallen meegenomen.

Hardheid van plannen is nodig om spoedige realisatie te verzekeren en om een snellere doorwerking van woningbouwontwikkeling te stimuleren.

Om hier samen op te kunnen sturen nemen we het percentage van 50% op. (ook zo omschreven in de toelichting) Wanneer we dit percentage loslaten komt de verplichting voor gemeenten te vervallen en is de noodzaak tot prioritering van het opharden van plannen op enig moment, niet duidelijk.

De wijze van monitoring staat omschreven in artikel 12.3 onder e. Gemeenten hebben een instructie ontvangen over de werkwijze in het monitoringssysteem, zodat aantallen per gemeente ook vergelijkbaar zijn. Wanneer blijkt dat een gemeente de opgave niet haalt gaan we hierover in gesprek en zal op regionaal niveau nieuwe afstemming over de opgave dienen plaats te vinden. Dit doen we iedere 3 jaar.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.3 onder e **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om woningbouwplannen pas op te nemen in het provinciale monitoringssysteem zodra er een positief principebesluit van het college van B&W is genomen. Dit voorkomt onnodige administratieve lasten bij initiatieven die nog onvoldoende uitgewerkt zijn of uiteindelijk niet doorgaan, zodat meer focus kan blijven op het versnellen van de woningbouw.

Indiener		
ZW-2007	ZW-2012	ZW-2016

Standpunt GS

In de Basisset 2.0 Landelijke monitoring voortgang woningbouw (LMVW) staan de verschillende planologische planstatus omschreven die door de gemeenten dienen te worden bijgehouden. De minimale planstatus is 4A of 4B. Voor beide opties is sprake van een principeakkoord van het college van B&W.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.3, onder e

van

‘(...) Aan gemeenten wordt daarom gevraagd om woningbouwplannen vanaf de initiatieffase te registreren via de door de Provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie, zodat de voortgang van de realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgaven door de Provincie

gemonitord kunnen worden. Hierbij geldt dat gemeenten minimaal tweemaal per jaar hun woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie bijwerken.'

naar
'(...) Aan gemeenten wordt daarom gevraagd om woningbouwplannen volgens de Landelijke monitor voortgang woningbouw te registreren via de door de Provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie, zodat de voortgang van de realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgaven door de Provincie gemonitord kunnen worden. Hierbij geldt dat gemeenten minimaal tweemaal per jaar hun woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie bijwerken.'

Vragen over artikel 12.1 lid 1 onder b en artikel 12.3 onder a tot en met e Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indieners verzoeken om antwoord op de volgende vragen: 1. Betreft het besluit waarnaar verwezen wordt in artikel 12.3 onder a hetzelfde GS-besluit als bedoeld in artikel 12.1, lid 2 onder b? 2. In artikel 12.3 onder b wordt vermeld: "de gemeente actualiseert de woningbouwprogrammering iedere drie jaar." Vraag: Op basis van het provinciaal woningbehoefteonderzoek? 3. Op welk niveau (beleidsneutraal of ambitieniveau) vindt het provinciaal woonbehoefteonderzoek plaats en hebben de gemeenten/de drie regio's hier ook zeggenschap in? 4. Op welke wijze stuurt de Provincie op de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwprogrammering als bedoeld in artikel 12.3 onder c.? 5. In artikel 12.3 onder d wordt vermeld: "Een programmeringsperiode van 10 jaar bevat circa 130% plancapaciteit om de gemeentelijke woningbouwopgave te realiseren. In een periode van vijfjaar dient ten minste 50% van deze plancapaciteit harde plannen te betreffen. Vraag: Vanaf welkjaartal gaan de 10 jaar in? 6. Hoe wordt de continuïteit van het 10-jarige woningbouwprogramma, dat veelal voorafgaande investeringen tot gevolg heeft, gewaarborgd, als de opgave hiervan om de drie jaar wordt herijkt op basis van het provinciale wbo? 7. In artikel 12.3 onder e wordt verwezen naar de door de Provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Vraag: Verondersteld mag worden dat hier dezelfde monitor (Juno?) wordt bedoeld als in artikel 12.1 lid 5	ZW-2007

Standpunt GS

Het betreft geen zienswijzen maar vragen. Veel antwoorden zijn in de zienswijzen per artikel terug te vinden. Voor de vragen die specifieke antwoorden behoeven:

1. Ja.
2. Ja, conform huidig traject actualisatie woningbouwprogrammering.
3. Zie ons antwoord op zienswijze 12.1 en 12.3 onder a.
4. Zie ons antwoord op zienswijze 12.3 onder c.
5. In het jaar van vaststelling van de programmering.
6. De programmering is een doorkijk voor de komende 10 jaar en wordt iedere 3 jaar geactualiseerd op basis van de voortgang in de provincie. Dit is een dynamisch proces en vraagt een dynamische aanpak. Bestaande ontwikkelingen/plannen worden meegenomen in het proces, ongeacht de status van het plan.
7. Ja.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.04 Instructieregels wonen in verwevingsgebied

Zienswijze over artikel 12.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners vrezen een vertragende werking van het artikel (door aan te leveren onderbouwing), ook op bestaande plannen in het verwevingsgebied.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2027	ZW-2029	ZW-2035
ZW-2038					

Standpunt GS

Het is niet concreet wat indieners bedoelen met “plannen die reeds op draagvlak konden rekenen” dan wel met “kansrijke locaties”. De instructieregels in de Omgevingsverordening Limburg zijn niet gericht op bestaande functies, planologisch geregeld in een omgevingsplan. Er zijn initiatieven in voorbereiding die in een bepaalde fase van voorbereiding zijn, maar nog niet in een onherroepelijk omgevingsplan zijn vastgelegd. Aan gemeenten is bij de totstandkoming van de provinciale zonering in ateliersessies ruimte geboden om dergelijke woningbouwplannen aan te dragen. Door Provincie is vervolgens afgewogen in hoeverre het aanvaardbaar was om de zonering hiermee in

lijn te brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om versoepeling van de regels (geen stapeling van eisen) in geval van de realisatie van kleinschalige woningbouwprojecten in verwevingsgebied (incl. bebouwingslint en – cluster), die de leefbaarheid in kernen versterken.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2015	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2031	ZW-2035	ZW-2038		

Standpunt GS

Juist in het verwevingsgebied komen veel functies en belangen samen en moeten doelen gecombineerd worden. Ontwikkelingen hebben invloed op elkaar waardoor een goede afweging gevraagd wordt van gemeenten. Het is dus aan de gemeenten zelf om deze afwegingen te maken en te onderbouwen, passend binnen de regels van de Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners hebben vraagtekens bij de zin en de bedoeling van het artikel.

Indiener		
ZW-2007	ZW-2011	ZW-2029

Standpunt GS

Regie op de woningbouw betekent dat de gezamenlijke overheden in onderlinge afstemming de opgaven (nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal) aan de voorkant bepalen en samen er zorg voor dragen dat deze wordt uitgevoerd als bedoeld.

Tegelijkertijd vragen ook andere ontwikkelingen, die soms samenhangen met woningbouw, maar soms ook niet, meer fysieke ruimte.

De omgevingsverordening Limburg stuurt op beiden zaken. Er zal dus in samenhang nagedacht moeten worden over de grootte en verdeling van de huisvestingsopgave (programmering) én over de daarvoor benodigde ruimte (samenhangende integrale onderbouwing), die mede in de (verwevings)zones wordt geboden.

Elk Limburgs woningbouwinitiatief geeft invulling aan de Limburgse huisvestingsopgave (programmatisch) en heeft dus een (eigen) aandeel in die opgave. Elk initiatief heeft bovendien impact op de bestaande situatie (zowel programmatisch als ruimtelijk). De programmatische kaders worden door de Wet versterking regie Volkshuisvesting geschetst.
De integrale ruimtelijke afweging (en onderbouwing) maken primair de gemeenten, binnen de kaders van de Provinciale zoneringen.

Wij sturen op versnelling door:

- Duidelijkheid te verschaffen over (de grootte van) de opgave en ieders aandeel daarbinnen;
- De voortgang op het totaal te monitoren, in plaats van de programmatische individuele plantoetsing;
- Regels binnen het bestaande bebouwde gebied daarmee zoveel als mogelijk af te bouwen;
- Mogelijkheden voor herijking van plannen in te bouwen; en
- Versnellingstafels in te zetten om knelpunten te beslechten.

-

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om verduidelijking van het begrip "situationele afweging” zoals in de toelichting op lid 2c genoemd.

Indiener		
ZW-2030	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

De zienswijze geeft aanleiding tot heroverweging van het tweede lid van artikel 12.4 en de daarbij horende toelichting. Deze wordt ter verduidelijking als onderstaand aangepast.

Bij de heroverweging hebben wij ook gemeend dat het noodzakelijk is van lid 2, onderdeel c een zelfstandig lid 3 te maken en om lid 1 verder uit te splitsen. Op deze manier is het volledige artikel meer verduidelijkt. Ook andere zienswijzen hebben geleid tot een wijziging van artikel 12.4. Ten behoeve van de leesbaarheid, wordt hieronder het volledig nieuwe artikel 12.4 als PS voorstel

opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wijzigen in artikel 12.4

van:

‘1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt:

a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en daarnaast qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en

b. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingslint of bebouwingscluster.

2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, is niet van toepassing op:

a. het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw;
b. de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn., mits de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; of
c. het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost.’

naar:

‘1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt:

a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied;
b. hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en
c. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingscluster.

2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a, b en c, is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en c, is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie.

4. Het bepaalde in het eerste lid onder c, is niet van toepassing op het toevoegen van één of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd.'

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.4

van:
Door woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in het stedelijk gebied en de landelijke kernen kunnen zowel het stedelijk gebied als het landelijk gebied versterkt worden.
Daar waar woningbouw in het stedelijk gebied of de landelijke kern niet meer mogelijk is, wordt ruimte geboden in het verwevingsgebied. De aanvullende voorwaarden waaronder dit mogelijk is, zijn in dit artikel genoemd.

Om een ontwikkeling in het verwevingsgebied mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering die onderliggend gebaseerd is op zowel de lokale als regionale woonbehoefte.

Artikel 12.4, eerste lid: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied.

Artikel 12.4, eerste lid, onder b: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten.

Binnen bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het lint of cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.

Artikel 12.4, tweede lid, onder a: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.
Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.

Artikel 12.4, tweede lid, onder b: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.4, tweede lid, onder c: Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Daarmee is niet bedoeld dat iedere transformatielocatie hiervoor zonder meer in aanmerking komt. Het blijft een situationele afweging, die tevens onderdeel dient uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid.

naar:
'Door woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in het stedelijk gebied en de landelijke kernen kunnen zowel het stedelijk gebied als het landelijk gebied versterkt worden. Daar waar woningbouw in het stedelijk gebied of de landelijke kern niet meer mogelijk is, wordt ruimte geboden in het verwevingsgebied. De aanvullende voorwaarden waaronder dit mogelijk is, zijn in dit artikel genoemd.

Om een ontwikkeling in het verwevingsgebied mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering die onderliggend gebaseerd is op zowel de lokale als regionale woonbehoefte.

Artikel 12.4, eerste lid, onder a en b: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling

bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de plek.

Artikel 12.4, eerste lid, onder c: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten.

Binnen bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk.
Aan de randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het lint of cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.

Artikel 12.4, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Artikel 12.4, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.
Daarnaast dient de ontwikkeling qua maat, schaal en functie te passen bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.4, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als

knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Zienswijze over artikel 12.4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om deelname aan de opkoopregeling te zien als te hebben voldaan aan het gestelde onder lid 1a.	ZW-1621

Standpunt GS

Elke woningbouwontwikkeling heeft impact op de directe omgeving. Juist in het verwevingsgebied komen veel functies en belangen samen en moeten doelen gecombineerd worden. Ontwikkelingen hebben invloed op elkaar waardoor een goede afweging gevraagd wordt van gemeenten. Vanuit een opkoopregeling kunnen deze en aanvullende voorwaarden aan de orde zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4, lid 2 onder a. **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken mogelijkheden voor inpandige toevoeging van woningen in monumentale gebouwen ook van toepassing te verklaren op gebouwen met een “cultuurhistorische waarde” en andere bestaande bebouwing.

Indiener	
ZW-2009	ZW-2020

Standpunt GS

Wij maken nadrukkelijk de keuze om gebouwen die een beschermde status hebben (monumentale gebouwen) uit te zonderen. De aanduiding “cultuurhistorisch waardevol” an sich wil niet in alle gevallen zeggen dat er sprake is van een beschermde status.

Het loslaten van regels in diverse zones ten gunste van de invulling van bestaande bebouwing, zal zeker de woningbouwrealisatie helpen, maar kan ook concurreren met andere functies in het gebied en ontwikkelingen en/of activiteiten belemmeren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om differentiatie op te nemen naar type gemeente (centrumgemeente, plattelandsgemeente) en aard van de woningbouwopgave.	ZW-2031

Standpunt GS

Er is gekozen voor een differentiatie tussen enerzijds landelijke kernen en anderzijds stedelijk gebied. Rondom het stedelijk gebied is een ruimer verwevingsgebied voorzien om meer ruimte te bieden aan de specifieke opgaven die daar aan de orde zijn.
Wij zijn van mening dat daarmee voldoende recht wordt gedaan aan het bieden van uitvoeringsruimte passend bij de aard van de kern of stad. Tevens is bij de totstandkoming van de provinciale zonering aan gemeenten in ateliersessies ruimte geboden om te motiveren of op specifieke plekken een groter verwevingsgebied nodig is, bijvoorbeeld in verband met reeds in voorbereiding zijnde plannen. Door Provincie is vervolgens afgewogen in hoeverre het aanvaardbaar was om de zonering hiermee in lijn te brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken een integraal en onafhankelijk onderzoek met betrekking tot milieu- en gezondheidsaspecten vooraleer er woningen worden toegevoegd in het verwevingsgebied. Daarnaast verzoekt een indiener specifiek om het toevoegen van de volgende instructieregel bij artikel 12.4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg: “Het is gemeenten niet toegestaan om binnen een verwevingsgebied nieuwe geluid- of geurgevoelige functies (waaronder wonen) mogelijk te maken binnen de actuele of potentiële invloedssfeer van een IPPC-installatie, tenzij de gemeente middels een onafhankelijk en actueel onderzoek (conform Bkl) onomstotelijk aantoont dat: 1. Er sprake is van een permanent veilig en gezond woon- en leefklimaat, rekening houdend met de meest actuele, gecumuleerde vergunningssituatie (waaronder asbest en calamiteitenopslag); én 2. De nieuwe ruimtelijke ontwikkeling niet leidt tot een onoplosbaar planologisch conflict met de vigerende milieuzonering van de betreffende installatie.

Indiener	
ZW-1612	ZW-1623

Standpunt GS

In het verwevingsgebied wordt beoogd dat er functies samen kunnen komen. Dit betekent dat er veel verschillende belangen, waaronder die van gezondheid, een rol spelen. Voor gezondheid en milieubelangen, zoals geur en geluid, is de gemeente primair aan zet en neemt zij dit mee in een integrale afweging op basis van een Evenwichtige Toedeling van Functies aan Locaties (ETFAL). Hiermee worden de belangen reeds meegenomen en is het toevoegen van de instructieregel zoals indiener voorstelt niet nodig.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4, 12.5, 12.6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om geen extra onderbouwing in het verwevingsgebied, het primaire landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone te vragen als het de realisatie van Prémantelzorgwoningen betreft.	ZW-2003

Standpunt GS

Elke woningbouwontwikkeling (met de functie wonen) heeft impact op de directe omgeving. Juist in het verwevingsgebied komen veel functies en belangen samen en moeten doelen gecombineerd worden. Ontwikkelingen hebben invloed op elkaar waardoor een goede afweging gevraagd wordt van gemeenten. Ook voor het vergunningsvrij plaatsen van mantelzorgwoningen, premantelzorgwoningen of familiewoningen is de gevraagde onderbouwing noodzakelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.4, lid 2 onder b, 12.5 derde lid en 12.6, derde lid Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken huisvesting van short-stay arbeidsmigranten mogelijk te maken op vrijkomende agrarische bebouwing dan wel op of nabij een agrarisch bedrijf. Daarnaast wordt door enkele indieners ook verzocht om mogelijkheden te creëren voor de huisvesting van long-stay arbeidsmigranten.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979

ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0362	ZW-1592	ZW-1603	ZW-1624	ZW-1625
ZW-1626	ZW-1627	ZW-1628	ZW-2011	ZW-2020	

Standpunt GS

Als onderdeel van de Bestuursafspraken Huisvesting arbeidsmigranten erkennen wij dat het huisvesten van alle arbeidsmigranten binnen stedelijk gebied en in landelijke kernen niet altijd haalbaar is. Daarom zullen we specifiek voor het huisvesten van short-stay arbeidsmigranten, die slechts een korte periode in Nederland verblijven, mogelijkheden bieden op VAB-locaties.

Ook andere zienswijzen hebben geleid tot een wijziging van artikel 12.4, 12.5 en 12.6. Ten behoeve van de leesbaarheid, worden hieronder de relevant gewijzigde onderdelen van 12.4, 12.5 en 12.6 als PS voorstel opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wijzigen in artikel 12.4

van:
‘1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt:

a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en daarnaast qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en

b. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingslint of bebouwingscluster.

2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, is niet van toepassing op:
a. het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw;
b. de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn., mits de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; of
c. het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost.’

naar:
‘1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt:

a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied;
b. hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en
c. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingscluster.

2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a, b en c, is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en c, is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie.

4. Het bepaalde in het eerste lid onder c, is niet van toepassing op het toevoegen van één of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.4

van:
‘[...]

Artikel 12.4, eerste lid: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied.

Artikel 12.4, eerste lid, onder b: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten.

Binnen bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het lint of cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.

Artikel 12.4, tweede lid, onder a: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Artikel 12.4, tweede lid, onder b: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.4, tweede lid, onder c: Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Daarmee is niet bedoeld dat iedere transformatielocatie hiervoor zonder meer in aanmerking komt. Het blijft een situationele afweging, die tevens onderdeel dient uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid.'

naar:
'[...]

Artikel 12.4, eerste lid, onder a en b: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan.
De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de plek.

Artikel 12.4, eerste lid, onder c: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Binnen bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het lint of cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.

Artikel 12.4, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Artikel 12.4, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid. Daarnaast dient de ontwikkeling qua maat, schaal en functie te passen bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.4, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen.
De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.’

Tekst in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wijzigen in artikel 12.5

van:
‘[...]

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw, mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het derde lid, onder a tot en met e.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, mits de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie en de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.

[...]’

Naar:
‘[...]

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten, op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.

[...]'

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5

Van:
'[...]

Artikel 12.5, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in het primair landbouwgebied. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.

Artikel 12.5, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

[...]'

naar:
'[...]

Artikel 12.5, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in het primair landbouwgebied. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke

monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het vierde lid, onder a tot en met e. Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het vierde lid, onder a (het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing).

Artikel 12.5, derde lid: Huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie, mits de gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

[...]'

Tekst in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wijzigen in artikel 12.6

van:
'[...]

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, mits de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie en de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost en:

a. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;

b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in de groenblauwe landbouwzone;

c. de functieverandering naar wonen bijdraagt aan de doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap of aan het behoud van een monumentaal gebouw; en

d. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.'

naar:
'[...]

2.Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten indien:

a. deze zich bevindt op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie; en
b. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; en
c. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

4. Het eerste lid is niet van toepassing als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:

a. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;

b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in de groenblauwe landbouwzone;

c.de functieverandering naar wonen bijdraagt aan de doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap of aan het behoud van een monumentaal gebouw; en

d.de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.'

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.6

van:
'[...]

Artikel 12.6, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in de groenblauwe landbouwzone. Het toevoegen van woningen in

rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Artikel 12.6, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid: Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.

[...]'

naar:
'[...]

Artikel 12.6, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in de groenblauwe landbouwzone. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.

Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.

Artikel 12.6, derde lid: huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie, mits de betreffende gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

Artikel 12.6, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.

[...]'

Artikel 12.05 Instructies wonen in primair landbouwgebied

Zienswijze over artikelen 12.5 en 12.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om meer flexibiliteit te bieden voor het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied en in de groenblauwe landbouwzone op de plekken van stoppende landbouwbedrijven.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027

ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0040	ZW-0043			

Standpunt GS

Om de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijfslocaties en – gronden niet onnodig te beperken zijn we in het primair landbouwgebied terughoudend met het bieden van ruimte aan nieuwe niet-agrarische functies of aan uitbreiding van bestaande niet-agrarische functies, bijvoorbeeld met woonfuncties. En evenzeer terughoudend ten aanzien van de ontwikkeling van niet-agrarische functies in vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Vooral omdat we juist in dit gebied graag zien dat gebouwen en gronden behouden blijven voor agrarische activiteiten. Dit is dus een weloverwogen keuze. De mogelijkheden die we in deze zone wel bieden hebben betrekking op monumenten, huisvesting short-stay arbeidsmigranten en het oplossen van een ruimtelijk knelpunt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikelen 12.4 tot en met 12.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken een uitzondering op deze instructieregels op te nemen ten aanzien van kleinschalige kernversterking, zodat deze ook haalbaar blijven.

Indiener	
ZW-2015	ZW-2031

Standpunt GS

Kleinschalige kernversterking is mogelijk, in de eerste plaats binnen de kern zelf maar ook aan de randen in het verwevingsgebied. Juist in het verwevingsgebied komen veel functies en belangen samen en moeten doelen gecombineerd worden. Ontwikkelingen hebben invloed op elkaar waardoor een goede afweging gevraagd wordt van gemeenten.
Het is dus aan de gemeenten zelf om deze afwegingen te maken en te onderbouwen, passend binnen de regels van de Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om te verduidelijken welke invloed de inwerkingtreding van de zonering primair landbouwgebied heeft op reeds bestaande woningbouwplannen.	ZW-0062

Standpunt GS

De instructieregels in de Omgevingsverordening Limburg zijn niet gericht op bestaande functies, planologisch geregeld in een omgevingsplan. Er zijn initiatieven in voorbereiding die daar precies tussen in vallen. Die zijn in een bepaalde fase van voorbereiding, maar zijn nog niet in een omgevingsplan onherroepelijk vastgelegd. Aan gemeenten is bij de totstandkoming van de provinciale zonering in ateliersessies ruimte geboden om dergelijke woningbouwplannen aan te dragen. Door Provincie is vervolgens afgewogen in hoeverre het aanvaardbaar was om de zonering hiermee in lijn te brengen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 7.1 en artikel 12.5 lid 1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om art. 12.5 lid 1 te formuleren als een verbod en te verduidelijken hoe dit afwijkt van de bepalingen onder art. 7.1.

Indiener		
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

In artikel 12.5 lid 1 is een instructieregel opgenomen voor het wonen in primair landbouwgebied. Een instructieregel is een algemene regel waarmee wij aan een ander bestuursorgaan aangeven hoe dat orgaan een taak of bevoegdheid moet uitoefenen. Gemeenten moeten onze instructieregels opvolgen bij het wijzigen van het omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De instructieregel van artikel 12.5 lid 1 verplicht gemeenten om geen omgevingsplan te maken dat voorziet in het toevoegen van een of meerdere woningen in het primair landbouwgebied. Deze instructieregel heeft dezelfde werking als een verbodsbepaling. Onder Afdeling 7.1 zijn algemene instructieregels voor het primair landbouwgebied opgenomen.

Artikel 12.5 bevat de specifieke instructieregels voor Wonen in het primair landbouwgebied.

Aan artikel 7.1 wordt een tweede lid toegevoegd, waarin duidelijk wordt gemaakt dat het bepaalde in het eerste lid van dat artikel niet geldt voor de toevoeging van een of meerdere woningen.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst artikel 12.5 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven. In artikel 7.1 wordt een verduidelijkend nieuwe lid opgenomen.

Zienswijze over artikel 12.5 lid 1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om nader te verduidelijken dat deze zonering niet indruist tegen rijksbeleid.

Indiener	
ZW-3035	ZW-3038

Standpunt GS

De zonering druist niet in tegen rijksbeleid. Ook aan de woningbouwstrategie van het Rijk inzake straatje of wijkje erbij, wordt ruimte geboden. Hiervoor is het verwevingsgebied het aangewezen gebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.5 lid 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de formulering van art. 12.5 lid 2 dusdanig aan te passen zodat:

- deze verwijst naar art. 12.5 lid 4;
- er een extra uitzonderingspositie wordt gecreëerd voor monumenten;
- de uitzondering op het moeten aanleveren van een samenhangende integrale onderbouwing bij het inpandig toevoegen van maximaal 5 woningen (nu slechts opgeschreven in de toelichting) ook toe te voegen aan de tekst van het artikel.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2038
ZW-3007					

Standpunt GS

In artikel 12.5 lid 2 is reeds een uitzonderingspositie gecreëerd voor monumentale gebouwen. Juist met het oog op behoud van deze gebouwen. Met dat doel in gedachte wordt dit artikel gewijzigd en hoeft niet langer te worden voldaan aan de voorwaarden uit lid 4 a t/m e.

Het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing is niet van toepassing als het een realisatie betreft van maximaal 5 woningen in het monumentaal gebouw. Die uitzondering is reeds opgenomen in artikel 12.1 lid 6. De verwijzing hiernaar in de toelichting onder dit artikel is onjuist en zal daarop worden aangepast.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst verwijderen in artikel 12.5 lid 2: “mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het vierde lid, onder a tot en met e.”

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5 tweede lid
van ‘(...) Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het derde lid, onder a tot en met e. Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.6 – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het derde lid, onder a (het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing).’
naar ‘(...) Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.’

Zienswijze over artikelen 12.4 lid 2 sub b, 12.5 lid 3 en 12.6 lid 2 en 3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om ook onder art. 12.4 lid 2 sub b en art. 12.5 lid 3 en art. 12.6 lid 2 en 3 de voorwaarde toe te voegen dat de functieverandering naar wonen geen belemmering mag vormen voor omliggende agrarische bedrijven.	ZW-3007

Standpunt GS

Onder artikel 12.4 lid 2 is er bewust voor gekozen om de voorwaarden dat een functieverandering naar wonen aantoonbaar geen belemmering mag vormen voor de omliggende agrarische bedrijven niet toe te voegen, omdat in het verwevingsgebied meerdere belangen moeten worden afgewogen. We zijn daarnaast van mening dat er voldoende borging zit in artikel 12.4 lid 1 onder b (nieuw).

Ook onder artikel 12.4 lid 3 (nieuw) en artikel 12.5 lid 3 en artikel 12.6 lid 3 gelden geen verzwarende voorwaarden voor huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten, anders dan de motivering hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.

De toelichting van artikel 12.5 lid 2 en artikel 12.6 lid 2 bevatten een kennelijke verschrijving. Daarin wordt per abuis naar een verkeerd artikel verwezen. Daarnaast wordt de verbinding gelegd tussen artikel 12.6 lid 2 en de uitzondering genoemd in artikel 12.1 lid 6.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst ontwerp-Wijzigingverordening handhaven.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.5 lid 2

van:
'(...) mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het derde lid, onder a tot en met e.'

naar:
'mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het vierde lid, onder a tot en met e'.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5, tweede lid (hierbij wordt ook een andere wijziging opgenomen voor volledigheid):

van '.....Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het derde lid, onder a tot en met e. Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.6 – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het derde lid, onder a (het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing)'
naar 'Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing."

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.6, tweede lid:
'[...] Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing.'

Zienswijze over artikel 12.5 lid 4 onder b en c Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om art. 12.5 lid 4 onder b en c nader toe te lichten in het licht van stoppende landbouwbedrijven.	ZW-2007

Standpunt GS

Bij artikel 12.5 lid 4 onder b en c is een toelichting opgenomen, die naar onze mening voldoende uitleg biedt, ook voor stoppende landbouwbedrijven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.5 lid 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de voorwaarden onder 12.5 lid 4 nader te concretiseren, zodat mogelijke procedurele en financiële risico's bij initiatiefnemers worden beperkt.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-2010	ZW-2011	ZW-2016	ZW-2017	ZW-2029

Standpunt GS

Planuitwerking is ten koste en risico van een initiatiefnemer. Met de introductie van de zonering en de daarbij horende voorwaarden maken we op voorhand inzichtelijk in hoeverre een ontwikkeling op een bepaalde plek kans van slagen heeft. Daarmee proberen we te voorkomen dat tijd en geld worden geïnvesteerd in een plan dat gedurende de procedure niet passend blijkt. Voor woningbouw in het primair landbouwgebied geldt een duidelijk 'nee, tenzij' uitgangspunt. De tenzij-bepaling inzake het oplossen van een ruimtelijk knelpunt zullen we wijzigen en nader toelichten.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.5 lid 4

van:

‘Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost, en:

A. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
B. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in het primair landbouwgebied;
C. de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen tegen de gewenste functieverandering naar wonen en uit die afweging blijkt dat de functie wonen prevaleert;
D. de functieverandering naar wonen aantoonbaar geen belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven; en
E. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.’

naar:

Het eerste lid is niet van toepassing als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:

A. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
B. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in het primair landbouwgebied;
C. de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen tegen de gewenste functieverandering naar wonen en uit die afweging blijkt dat de functie wonen prevaleert;
D. de functieverandering naar wonen aantoonbaar geen of een minimale belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan of voor mogelijke nieuwe agrarische bedrijven; en

E. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.'

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5 lid 4:

van:
'Artikel 12.5, vierde lid: Locaties binnen het primair landbouwgebied die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het vierde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied mogelijk is.
Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

[...]

Artikel 12.5, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar het primair landbouwgebied en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.

[...]

Artikel 12.5, vierde lid, onder d: Bij een functiewijziging naar wonen mag er aantoonbaar geen sprake zijn van een belemmering voor de in de omgeving liggende agrarische functies.
Ook de eventuele toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de in de omgeving liggende agrarische functies kunnen daarbij een rol spelen.

Andersom mag ook de woonfunctie niet beperkt worden door omliggende agrarische activiteit. Bij een functie wijziging zullen de volgende niet limitatieve elementen betrokken worden bij de beoordeling of de functiewijziging geen belemmering vormt:

- afstand tot spuitzones;
- afstand tot stankcirkels;
- ernst van de geluidsoverlast;
- hoogte van de (fijn)stof- en emissiebelasting;
- ernst van de licht- en verkeershinder;
- waterhuishouding.

Ook wanneer het verzoek tot functiewijziging een voormalige bedrijfswoning betreft, dient voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Indien dat niet het geval is, kan er geen omzetting plaatsvinden.

[...]'

naar :

‘Artikel 12.5, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, postieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt kan voordoen, dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het vierde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

[...]

Artikel 12.5, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar het primair landbouwgebied en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.

[...]

Artikel 12.5, vierde lid, onder d: De functiewijziging naar wonen mag aantoonbaar geen of een minimale belemmering vormen voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven. Ook de eventuele toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de in de omgeving liggende agrarische functies kunnen daarbij een rol spelen.

Andersom mag ook de woonfunctie niet beperkt worden door omliggende agrarische activiteit. Bij een functie wijziging zullen de volgende -niet limitatieve- elementen betrokken worden bij de beoordeling of de functiewijziging geen belemmering vormt:

- afstand tot spuitzones;
- afstand tot stankcirkels;
- ernst van de geluidsoverlast;
- hoogte van de (fijn)stof- en emissiebelasting;
- ernst van de licht- en verkeershinder;
- waterhuishouding.

Ook wanneer het verzoek tot functiewijziging een voormalige bedrijfswoning betreft, dient voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Indien dat niet het geval is, kan er geen omzetting plaatsvinden.

[...]'

Zienswijze over artikel 12.5 en artikel 12.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) achten de vereisten onder art. 12.5 lid 4 en onder art. 12.6 lid 4 dusdanig zwaar dat het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone nagenoeg onmogelijk zal zijn. Zij verzoeken dit meer mogelijk te maken door bijvoorbeeld het toevoegen van woningen in bestaande bebouwing, de realisatie van woningen die aansluiten op een ontwikkeling in het verwevingsgebied of 'straatjes erbij' toe te staan.

Indiener				
ZW-0040	ZW-2011	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2030

Standpunt GS

Om de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijfslocaties en – gronden niet onnodig te beperken zijn we in het primair landbouwgebied terughoudend met het bieden van ruimte aan nieuwe niet-agrarische functies of aan uitbreiding van bestaande niet-agrarische functies, bijvoorbeeld met woonfuncties. En evenzeer terughoudend ten aanzien van de ontwikkeling van niet-agrarische functies in vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-locaties). Vooral omdat we juist in dit gebied graag zien dat gebouwen en gronden behouden blijven voor agrarische activiteiten. Ook de groenblauwe landbouwzone is in beginsel niet de aangewezen plek voor woningbouw. Deze zone staat ten dienste van de ontwikkeling van natuur, water en landschap.

Dit is dus een weloverwogen keuze. De mogelijkheden die we in deze zone wel bieden hebben betrekking op monumenten, huisvesting short-stay arbeidsmigranten en het oplossen van een ruimtelijk knelpunt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.5 lid 4 onder b en art. 12.6 lid 4 onder b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de prijs van de grond en daarmee het rondkrijgen van de businesscase wel een gegronde noodzaak te laten zijn voor een ontwikkeling in het primaire landbouwgebied.

Indiener			
ZW-2029	ZW-2030	ZW-2035	ZW-2038

Standpunt GS

Wij onderkennen dat de grondprijs uiteindelijk mede van invloed is op het rondkrijgen van een businesscase. Tegelijkertijd zijn de goedkoopste gronden vaak niet de meest geschikte plekken voor woningbouw. Wij willen de juiste woningen, op de juiste plek, voor de juiste prijs. Naar onze mening is er binnen de zones landelijke kernen, stedelijk gebied en het verwevingsgebied genoeg ruimte om hieraan te voldoen. Het is aan gemeenten om dit in een samenhangende integrale onderbouwing in beeld te brengen. Indien hieruit overtuigend blijkt dat dit niet toereikend is, moet gekeken worden in hoeverre en op welke plek het verwevingsgebied uitgebreid kan worden. Dit gebeurt in dialoog tussen gemeenten en Provincie bij de herijking van provinciale zonering in het kader van de POVI/Omgevingsverordening Limburg.
Wij zullen in de toelichting verduidelijken dat voor ons naast de prijs van de grond ook het feit dat woningbouw financieel aantrekkelijk is niet als gegrond argument wordt gezien.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5 lid 4 onder b:

van: ‘(...)Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan’

naar: ‘(...)Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling’

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.6 lid 4 onder b:

van: ‘(...)Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan’

naar: ‘(...)Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling’

Zienswijze over artikelen 12.4 lid 2 onder b en 12.5 lid 3 en 12.6 lid 3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken de verwijzing in het artikel aan te passen naar art. 12.1 lid 1 en 2 in overeenstemming met de bijbehorende artikelsgewijze toelichting.	ZW-1592

Standpunt GS

In de artikelsgewijze toelichting van artikel 12.4, lid 2, onder b, artikel 12.5, lid 3 en artikel 12.6 lid 3, wordt per abuis verwezen naar artikel 12.1 eerste of tweede lid. Dit moet zijn artikel 12.1 eerste of derde lid. De artikelsgewijze toelichting zal worden gewijzigd.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.5, derde lid

van:
‘Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.’

naar:
‘Artikel 12.5, derde lid: Huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.’

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.4, lid 2b

van:
‘Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering’.

naar:
‘Artikel 12.4, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid. Daarnaast dient de ontwikkeling qua maat, schaal en functie te passen bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.’

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.6, derde lid

van:
‘Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid.
Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.’

naar:
‘Artikel 12.6, derde lid: huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de betreffende gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.’

Artikel 12.06 Instructieregels wonen in de groenblauwe landbouwzone

Zienswijze over artikel 12.6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken om een nieuw lid 5 toe te voegen waarin een uitzondering voor het planologisch vastleggen van een woonfunctie van een voormalige agrarische bedrijfswoning (die planologisch is losgekoppeld van een agrarisch bouwvlak) wordt gerealiseerd en het bepaalde in art. 12.6 niet van toepassing wordt verklaard.	ZW-0379

Standpunt GS

Voor de toevoeging van een of meerdere woningen in de groenblauwe landbouwzone is het noodzakelijk om steeds de verschillende belangen ter plekke tegen elkaar af te wegen, ook in genoemd specifieke geval. De omzetting van een voormalige agrarische bedrijfswoning naar een reguliere woning is enkel mogelijk als voldaan is aan artikel 12.6 en eventuele andere van toepassing zijnde regels.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken nader te specificeren of art. 12.6 ook geldt wanneer er een tweede woning op het erf wordt toegevoegd.	ZW-0068

Standpunt GS

Artikel 12.6 geldt voor elke toevoeging van één of meerdere woningen in de groenblauwe landbouwzone dus ook voor het toevoegen van een tweede woning op het erf.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.6 lid 4 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om meer kwaliteitseisen toe te voegen, zodat er minder makkelijk gebruik kan worden gemaakt van uitzonderingen en de doelen die in de groenblauwe landbouwzone worden gesteld te beschermen. Dit kan door toe te voegen dat een ontwikkeling altijd moet grenzen aan het stedelijk gebied/landelijke kern of onderdeel moet uitmaken van een bebouwingslint/-cluster. Anderzijds wordt er gevraagd waarom er is gekozen voor een restrictiever regime in de groenblauwe landbouwzone.

Indiener		
ZW-0040	ZW-2010	ZW-2016

Standpunt GS

Met de samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld onder artikel 12.1 die gemeenten, opstellen, worden de verschillende genoemde belangen inzichtelijk gemaakt en vertaald naar de (on)mogelijkheden voor woningbouw in dit gebied. Ontwikkelingen worden bovendien altijd nog getoetst aan de bepalingen van artikel 12.6. Wij verduidelijken als onderstaand wat wij bedoelen met dit artikel.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst bij artikel 12.6 lid 4 wijzigen:

van:
‘Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost en:

a. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; [...]’

naar:
‘Het eerste lid is niet van toepassing als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:

a. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; [...]’

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt de toelichting behorend bij artikel 12.6 lid 4 wijzigen:

van:
Artikel 12.6, vierde lid: Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB’s). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde

cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan. [...]

naar:
Artikel 12.6, vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, postieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt kan voordoen, dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.

Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.'

Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan. [...]'

Artikel 12.07 Instructieregels huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de bepalingen in artikel 12.7 te beperken tot strikt ruimtelijke randvoorwaarden en contractuele en sociaal-maatschappelijke verplichtingen te schrappen.

Indiener					
ZW-2006	ZW-2015	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031			

Standpunt GS

Bij de huisvesting van arbeidsmigranten komen slechte woon-en leefomstandigheden nog te vaak voor. Ook verblijven arbeidsmigranten vaak te lang in huisvesting voor short-stay die per definitie slechts bedoeld is voor kort verblijf.
Om misstanden tegen te gaan is het nodig om randvoorwaarden te stellen aan het bij uitzondering mogelijk maken van short-stay huisvesting buiten stedelijk gebied of landelijke kern.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om in afwachting van de nader te maken bestuursafspraken, voldoende ruimte te blijven bieden voor passende short-stay-huisvesting, zodat de transitie naar meer reguliere woonvormen geleidelijk en uitvoerbaar kan plaatsvinden.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2006	ZW-2008	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022
ZW-2028	ZW-2029				

Standpunt GS

In de artikelen 12.4, 12.5, 12.6, 12.13 en 12.19 worden onder voorwaarden ruimtelijke mogelijkheden geboden voor huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten stedelijk gebied of landelijke kernen. Een van de betreffende voorwaarden is het voorzien in een samenhangende integrale onderbouwing (SIO) conform artikel 12.1. Voor een geleidelijke en uitvoerbare transitie wordt een overgangsbepaling ten aanzien van de SIO voor wat betreft de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten opgenomen in hoofdstuk 17.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt in hoofdstuk 17 de huidige artikelen 17.11 tot en met 17.13 te vernummeren tot de artikelen 17.14 tot en met 17.16 en in te voegen:

‘Artikel 17.13 Overgangsbepaling huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten

Voor het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten als bedoeld in artikel 12.7, geldt het vereiste van een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 niet als vóór 1 januari 2028:

a. het ontwerp van het omgevingsplan ter inzage is gelegd; of
b. de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit is ingediend.’

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om enkel een termijn te koppelen aan de vergunning voor een short-stay huisvestingslocatie en niet aan de verblijfsduur van de short-stay arbeidsmigrant zelf.	ZW-2011

Standpunt GS

Huisvesting voor short-stay is per definitie bedoeld voor kort tijdelijk verblijf. Arbeidsmigranten verblijven vaak langer in huisvesting voor short-stay dan waarvoor deze bedoeld is. Daarom is het

noodzakelijk om een maximale verblijfsduur in huisvesting voor short-stay vast te leggen en deze te monitoren. Voor o.a. het monitoren van de verblijfsduur in huisvesting voor short-stay is het van belang dat de bewoners van de betreffende locatie zijn ingeschreven bij de gemeente. Daarom nemen wij naar aanleiding van dit zienswijzepunt deze inschrijving op in art 12.7. Wij gaan derhalve niet mee in het verzoek van indieners om alleen een termijn te koppelen aan de vergunning voor een short–stay huisvestingslocatie als bedoeld in artikel 12.7. Wij achten het koppelen van een termijn aan huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten zelf alleen noodzakelijk ingeval van huisvesting van short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein dat te saneren of revitaliseren is (artikel 12.19). De reden om bij deze huisvesting een maximumtermijn te koppelen aan de locatie, hangt samen met het feit dat toestaan van deze huisvesting geen eindsituatie is maar een aanloop naar sanering of revitalisering van het verblijfsrecreatieterrein.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst in artikel 12.7, eerste lid, onder c, wijzigen

van:
c.de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:

1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst;
2.de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en
3.de registratie in de Basisregistratie Personen, zowel voor registratie van een niet-ingezetene bij een verblijf van minder dan vier maanden aaneengesloten, als voor registratie van een ingezetene bij een verblijf van vier maanden of langer.

naar:
c. bewoners dienen vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in de gemeente in de Basisregistratie Personen;

d. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:

1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst;
2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en
3. Inschrijving bij de gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP).

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.7 eerste lid, onder c

van:

Om arbeidsmigranten beter te beschermen tegen misstanden en om hun rechtspositie als huurder te borgen, dient de gemeente samen met de exploitant van de huisvesting gezamenlijk zorg te dragen voor voldoende, toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor arbeidsmigranten in hun eigen taal. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de rechten en plichten die voor arbeidsmigranten gelden. De informatie betreft in ieder geval de onderwerpen vermeld sub 1 tot en met 3.

naar:
Artikel 12.7, eerste lid, onder c: Verblijf in huisvesting voor short-stay is bedoeld voor kort verblijf van maximaal een jaar. Daarom is het van belang om de verblijfsduur van bewoners op deze locatie te kunnen monitoren. Als vertrekpunt hiervoor dient een bewoner op de betreffende locatie in de betreffende gemeente te worden ingeschreven. Momenteel is alleen de BRP hiervoor een uniform systeem waar alle gemeenten mee werken. Wij kiezen er dus voor dat de bewoners van nieuw te realiseren huisvesting voor short-stay buiten stedelijk gebied of landelijke kern vanaf de eerste dag van hun verblijf worden ingeschreven in de gemeente in het BRP.

Artikel 12.7, onder d: Om arbeidsmigranten beter te beschermen tegen misstanden en om hun rechtspositie als huurder te borgen, dient de gemeente samen met de exploitant van de huisvesting gezamenlijk zorg te dragen voor voldoende, toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor arbeidsmigranten in hun eigen taal. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de rechten en plichten die voor arbeidsmigranten gelden. De informatie betreft in ieder geval de onderwerpen vermeld sub 1 tot en met 3.

Zienswijze over artikel 12.7 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener merkt op dat in artikel 12.7 onder b van de Ontwerpverordening de term 'huurcontract' gehanteerd wordt in relatie tot logies, en in artikel 12.7 onder c wordt gerefereerd aan 'huurovereenkomst'. Dat is niet alleen verwarrend het is bovendien incorrect omdat het niet aansluit bij de praktijk. Indiener(s) verzoeken de term huurcontract c.q. huurovereenkomst te vervangen door logiesovereenkomst.	ZW-0008

Standpunt GS
Onder de in art 12.7 onder b en c gehanteerde termen “huurcontract” respectievelijk “huurovereenkomst” vallen ook de huurovereenkomsten “naar aard van korte duur” waaraan indiener met de term “logiesovereenkomst" refereert. Het betreffende artikel en de toelichting kan op dit punt worden verduidelijkt.

Voorstel aan PS
Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.7, eerste lid, onder b

van:
in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;

naar:
in de huurovereenkomst die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.7, eerste lid, onder b

van:
Arbeidsmigranten zijn vaak afhankelijk van een uitzendbureau voor zowel werk als huisvesting wat hen kwetsbaar maakt. Om acute dakloosheid te voorkomen, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, dient in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, een opzegtermijn van ten minste één maand te worden opgenomen. De gemeente dient hierover afspraken te maken met de exploitant.'

naar:
Arbeidsmigranten zijn vaak afhankelijk van een uitzendbureau voor zowel werk als huisvesting wat hen kwetsbaar maakt. Om acute dakloosheid te voorkomen, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, dient in de huurovereenkomst die de exploitant van de huisvesting hanteert een opzegtermijn van ten minste één maand te worden opgenomen, ook indien het een huurovereenkomst naar aard van korte duur betreft. De gemeente dient hierover afspraken te maken met de exploitant

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het artikel, in het belang van arbeidsmigranten en een gelijk speelveld, op alle nieuw te realiseren huisvestingslocaties van toepassing te verklaren, zowel binnen stedelijke gebied en landelijke kernen als daarbuiten. Daarnaast is onduidelijk hoe gemeenten de naleving en uitvoerbaarheid van dit artikel moeten waarborgen en op welke wijze zij betrokken worden bij de huisvesting van nieuwe arbeidsmigranten.

Indiener	
ZW-2007	ZW-3015

Standpunt GS

Het artikel ziet alleen op short-stay huisvesting voor arbeidsmigranten buiten stedelijk gebied en landelijke kernen omdat het aan gemeenten zelf is om binnenstedelijke regels te stellen. Wanneer gemeenten wel huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten stedelijk gebied of landelijke kernen wil toestaan, moeten zij over de voorwaarden in artikel 12.7 afspraken maken

met de betreffende initiatiefnemer.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten ook de normenset van het Agrarisch Keurmerk Flexwonen (AKF) toe te staan.	ZW-3007

Standpunt GS

Zoals opgenomen in de Integrale aanpak arbeidsmigratie Limburg 2025-2027 en conform de betreffende aanbeveling van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, hanteren wij een norm van minimaal 15m2 gebruiksoppervlakte (GBO) per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer. Het AKF is onvoldoende omdat daarin geen minimaal GBO p.p. noch het uitganspunt van één persoon per slaapkamer is opgenomen voor seizoensarbeiders. Vanwege dit zienswijzepunt kunnen de tekst van dit artikel en de toelichting daarop verduidelijkt worden.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 12.7

van

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten het stedelijke gebied of een landelijke kern neemt, naast het bepaalde in de artikelen 12.1 en 12.4 tot en met 12.6, het volgende in acht:

a. bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten wordt voldaan aan de normen en eisen van de SNF-normenset voor huisvesting arbeidsmigranten, die vanaf 1 juli 2025 van kracht is;

b. in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;

c. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:

1. de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst;

2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en

3. de registratie in de Basisregistratie Personen, zowel voor registratie van een niet-ingezetene bij een verblijf van minder dan vier maanden aaneengesloten, als voor registratie van een ingezetene bij een verblijf van vier maanden of langer.

naar:
1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten het stedelijke gebied of een landelijke kern neemt, naast het bepaalde in de artikelen 12.1 en 12.4 tot en met 12.6, het volgende in acht:

a. bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten wordt voldaan aan de normenset van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) voor huisvesting arbeidsmigranten, die geldt voor vergunningsaanvragen vanaf 1 juli 2025;

b. in de huurovereenkomst die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;

c. bewoners dienen vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in de gemeente in de Basisregistratie Personen; en

d. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:

1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst;

2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en

3. Inschrijving bij de gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP).

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, onder a, geldt een minimale gebruiksoppervlakte van 15 m² per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer.

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.7, eerste lid, onder a

van:
Om conform het advies van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten misstanden bij kwetsbare arbeidsmigranten, zoals slechte huisvesting en uitbuiting, tegen te gaan, hanteren wij de SNF-norm die geldt per 1 juli 2025. Hierin is o.a. bepaald dat bewoners van een nieuwbouwlocatie waarvoor de onderneming een aanvraag om een omgevingsvergunning heeft ingediend na 1 juli 2025, minimaal 15,0 m2 gebruiksoppervlak wonen (GBO) per persoon moeten hebben.

Ook mag de slaapkamer maximaal door één persoon worden gebruikt, tenzij schriftelijk aangetoond wordt dat het door de personen gewenst is de slaapkamer te delen (maximaal twee personen per slaapkamer). Bewoners hebben in hun slaapkamer per persoon minimaal 3,5 m2 vloeroppervlakte ter beschikking.

naar:
Om misstanden bij huisvesting voor arbeidsmigranten tegen te gaan, hanteren wij de SNF-normenset huisvesting arbeidsmigranten die geldt voor nieuwbouwprojecten waarvoor de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend op of na 1 juli 2025. In deze specifieke normenset is o.a. bepaald dat arbeidsmigranten minimaal 15,0 m2 gebruiksoppervlak (GBO) per persoon moeten hebben. Ook mag de slaapkamer maximaal door één persoon worden gebruikt, tenzij schriftelijk aangetoond wordt dat het door de personen gewenst is de slaapkamer te delen (maximaal twee personen per slaapkamer). Bewoners hebben in hun slaapkamer per persoon minimaal 3,5 m2 vloeroppervlakte ter beschikking. Indien deze SNF-normenset toekomstig wordt aangepast, blijft in elk geval het minimale gebruiksoppervlak van 15m2 per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer de ondergrens, conform de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de zin waar “afbouw van short-stay huisvesting” als stip op de horizon wordt benoemd te schrappen.

Indiener		
ZW-2006	ZW-2019	ZW-2021

Standpunt GS
Deze zin staat niet in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS
Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.7 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om in samenwerking met de regio een onderbouwde behoefteanalyse uit te voeren naar aantallen, verblijfsprofielen en woningtypen voor verschillende groepen arbeidsmigranten. Indieners willen bestuursafspraken maken en samenwerken aan de definitieve teksten voor de OVL.

Indiener		
ZW-2006	ZW-2019	ZW-2021

Standpunt GS

Als onderdeel van de actualisatie van de Woningbouwprogrammering en de Woondeal, dienen gemeenten de woonbehoeften van short- stay en long-stay arbeidsmigranten inzichtelijk te maken. Het staat gemeenten vrij om in regionaal verband een nadere analyse te maken ten aanzien van o.a. woningtypen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.08 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden detailhandel

Zienswijze	Indiener
De indiener verzoekt om in relatie tot artikel 12.8 expliciete ruimte te bieden voor kleinschalige, kwaliteit-gedreven voorzieningen op het snijvlak van toerisme, erfgoed, educatie en ontmoeting.	ZW-2007

Standpunt GS

De instructieregels in de Omgevingsverordening Limburg zijn gesteld met het oog op een provinciaal belang. De Provincie kan zelf bepalen welke belangen van provinciaal belang zijn en daarmee belangen zijn die zij behartigt.

Kleinschalige, kwaliteit-gedreven voorzieningen op het snijvlak van toerisme, erfgoed, educatie en ontmoeting dragen bij aan gebiedskwaliteit, toerisme en landschapsbeleving.
Echter, gezien de kleinschaligheid en de beperkte ruimtelijke impact van deze voorzieningen en hun regionale of lokale rol, zijn wij van mening dat deze voorzieningen vragen om maatwerk en lokale afweging door gemeenten. Opname van generieke, provinciale instructieregels zou te grofmazig zijn en remmend kunnen werken op innovatie, lokale initiatieven of experimenten. Gemeenten zijn beter in staat om maatwerk te leveren en belangen af te wegen. Om deze redenen gaan wij niet in op het verzoek van indiener om in relatie tot artikel 12.8 expliciete ruimte te bieden voor kleinschalige, kwaliteit-gedreven voorzieningen op het snijvlak van toerisme, erfgoed, educatie en ontmoeting.

Zowel de instructieregels zelf alsook de toelichting bij artikel 12.8 bevatten geen bepalingen die bij voorbaat al een verbod vormen voor kleinschalige, kwaliteit-gedreven voorzieningen op het snijvlak van toerisme, erfgoed, educatie en ontmoeting. Voor dergelijke ontwikkelingen is het van belang dat de gemeente goed kan motiveren hoe deze passen binnen haar eigen visie en hoe deze passen bij o.a. instructieregels die gelden voor de specifieke zonering waar de ontwikkelingen zijn

beoogd of de instructieregels vrijetijdseconomie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.09 Instructieregels toevoeging vestigingsmogelijkheden kantoren

Zienswijze
Diverse indieners hebben vragen met betrekking tot de regionale afstemming genoemd in artikel 12.8 en artikel 12.9 en de toelichtingen bij deze artikelen. Hierbij vragen een aantal indieners ook naar het benoemen van bestaande regionale visies in de Omgevingsverordening dan wel het verduidelijken of verminderen van de afstemmingsvereisten. Verhouding tot bestaande regionale overlegstructuren Meerdere indieners vragen welke overlegstructuren moeten worden gebruikt om te voldoen aan het bepaalde in de artikelen 12.8, lid 1 onder b, 12.8, lid 4 onder b, 12.9, lid 1, onder b en 12.9, lid 3, onder b. Ze vragen of de bestaande regionale overlegstructuren in stand worden gehouden en verzoeken dit te specificeren. Hierbij worden verschillende tekstvoorstellen gedaan.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2005	ZW-2006	ZW-2010	ZW-2011	ZW-2012
ZW-2013	ZW-2016	ZW-2020	ZW-2022	ZW-2029	ZW-2030
ZW-2035					

Standpunt GS

De genoemde regionale afstemming in de artikelen 12.8, lid 1, onder b, 12.8, lid 4, onder b, 12.9, lid 1, onder b en 12.9, lid 3, onder b betreft niet het oprichten van een nieuwe overlegstructuur, maar doelt op afstemming via de bestaande regionale overleggremia in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg, volgend uit het Provinciaal Omgevingsplan 2014 (POL2014).

Zoals de indieners correct opmerken, hebben we deze overlegstructuren, evenals de (structuur)visies voor detailhandel en/of kantoren volgend uit het POL2014 niet expliciet benoemd in de instructieregels of de bijbehorende toelichtingen. Zoals aangegeven in de toelichting op de Regionale bestuursafspraken POL elders in deze nota, bestaan er op dit moment verschillen tussen regio's voor wat betreft het gebruik van een (structuur)visie voor detailhandel en/of kantoren. Het verwijzen naar een specifieke visie is juridisch gezien daarnaast lastig aangezien deze verwijzing snel achterhaald kan zijn indien de visies ingetrokken worden of van naam

wijzigen. Om deze reden hebben we voor een algemene formulering gekozen en is er geen expliciete verwijzing meer toegevoegd naar de (structuur)visies. Ook is er geen expliciete verwijzing naar een bepaalde regionale overlegstructuur opgenomen aangezien deze ook aan verandering onderhevig kan zijn dan wel dat er zelfs specifiek ad hoc in zake een bepaalde casus kan worden afgestemd in regionaal verband.

Daarnaast is het toetsen van initiatieven door gemeenten aan gemeentelijke en regionale beleidsstukken en visies al neergelegd in de Omgevingswet en hoeft om die reden niet herhaald te worden in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Daar waar regio's nog werken met een gezamenlijk vastgestelde (structuur)visie, achten we het daarom ook wenselijk dat deze visie(s) de basis blijven voor de regionale afstemming.

Voorstel aan PS

Dikgedrukte tekst toevoegen in artikel 12.8, lid 1, onder b:
'b. dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg **of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.'**

Dikgedrukte tekst toevoegen in artikel 12.8, lid 4, onder b:
'b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg **of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies**.'

Dikgedrukte tekst toevoegen aan artikel 12.9, lid 1, onder b:
'b. dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg **of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.**'

Dikgedrukte tekst toevoegen aan artikel 12.9, lid 3, onder b:
'b. een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg **of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.''**

Zienswijze

De indieners verzoeken het woordje "en" toe te voegen aan het einde van artikel 12.9, lid 1, onder a. Volgens indieners is hier namelijk sprake van een omissie. Zij verwijzen daarvoor naar vergelijkbare artikelen waarin dit wel is opgenomen. Daarnaast verzoeken indieners de zinsnede "alsook het effect op de kantorenhoofdstructuur" aan het einde van lid 2 toe te voegen.

Indiener

ZW-2010	ZW-2035

Standpunt GS

Indieners voeren terecht aan dat het woord ‘en’ vergeten is aan het einde van artikel 12.9, lid 1, onder a. Deze omissie wordt hersteld. Voor wat betreft het toetsen aan het effect op de kantorenhoofdstructuur, wordt dat onderdeel van de onderbouwing die in lid 2 gevraagd wordt.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 12.9 lid 1 aan het einde onder a: ‘en’

Zienswijze
De indieners verzoeken duidelijkheid over het verschil in maatvoering kantoren tussen de ontwerp-Omgevingsverordening en de SVREZL.

Indiener		
ZW-2010	ZW-2035	

Standpunt GS

Maatvoering in de OVL is leidend. Mocht door andere maatvoeringsafspraken op regionaal niveau hierdoor discussie ontstaan in geval van een individueel kantoorgebouw kan hier maatwerk aan de orde zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze
De indieners verzoeken daar waar gesproken wordt over kantoorvestigingen in algemene zin aanvullende beperkingen op te nemen voor het type kantooractiviteiten op campus X Hierbij verzoekt een indiener de aanduiding als stedelijk dienstenterrein voor campus X te verduidelijken.

Indiener		
ZW-1154	ZW-2007	ZW-2024

Standpunt GS

Campus X is vanwege de aard van de activiteiten op de campus als stedelijk dienstenterrein aangeduid. Stedelijke dienstenterreinen zijn één van de subcategorieën van de zone ‘werklocaties’.

In een kantorenconcentratiegebied, zoals ook campus X, worden enkel maatvoerings- en afstemmingsafspraken vereist die passen binnen de kaders van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. Als men striktere beperkingen overweegt vanuit gemeentelijke of private optiek is dat altijd mogelijk in afstemming met de terreineigenaar. Het is niet aan de orde voor de Provincie een locatie specifieke invulling voor een bepaald kantorenconcentratiegebied op te nemen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

In de toelichting bij artikel 12.9, eerste lid, onderdeel a is hiervoor wel al opgenomen dat op de campussen de kantoorontwikkelingen dienen aan te sluiten bij de aard van de campus waar de ontwikkeling plaatsvindt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.10 Algemene instructieregels bedrijventerreinen

Zienswijze over artikel 12.10 en 12.11 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om verruiming van de vestigingsmogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten in de bedrijfscategorieën 1 en 2 op bedrijventerreinen in het algemeen en op de bedrijventerreinen van provinciaal belang.

Indiener					
ZW-0658	ZW-1154	ZW-2003	ZW-2006	ZW-2007	ZW-2010
ZW-2011	ZW-2012	ZW-2016	ZW-2020	ZW-2024	ZW-2029
ZW-2035					

Standpunt GS

Bedrijfscategorieën 1 en 2 passen veelal ook in bebouwd gebied. Indieners vragen om verruiming van de vestigingsmogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten in die bedrijfscategorieën om lokaal meer mogelijkheden te hebben om gemotiveerd toch beperkt bedrijven in genoemde bedrijfscategorieën, met name categorie 2 bedrijven, te kunnen vestigen op bedrijventerreinen en om op bedrijventerreinen van provinciaal belang herontwikkeling of ontwikkeling van nieuwe type activiteiten beter te kunnen faciliteren.

In geval van dat laatste gaat het vooral om situaties waar bij de herontwikkeling van een zwaarder (grootschalig) bedrijventerrein en voor de stimulering van nieuwe industrieën aldaar als ondersteuning ook lichtere bedrijfsactiviteiten noodzakelijk kunnen zijn. Bijvoorbeeld in een

“campusachtige omgeving” (denk aan startups, scaleups en innovatie ondersteunende research) waar bedrijfsactiviteiten aanvankelijk mogelijk tot een lichtere bedrijfscategorie behoren.

Voor het functioneren van een (her)ontwikkeling van een terrein als geheel, zonder afbreuk te doen aan het primaire karakter van het zware (grootschalige) bedrijventerrein, is GS van mening dat een verruiming van de vestigingsmogelijkheden van bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3 tot en met 6 toegestaan kan worden, waarbij opgemerkt wordt dat de bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dan wel in een verzamelgebouw dienen te worden gevestigd om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.

Voorstel aan PS

A) Tekst wijzigen in artikel 12.10, lid 8, onder a.

van:
‘ten minste 80% van de beschikbare ruimte van het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6’

naar:
‘ten minste 70% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6’.

B) Aan het einde van artikel 12.10, lid 8, onder b wordt ‘en’ geschrapt

C) In onderdeel artikel 12.10, lid 8, onder c wordt de punt vervangen door een puntkomma gevolgd door ‘en’

D) Tekst toevoegen aan artikel 12.10, lid 8, als nieuw onderdeel d:

‘d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 alleen in een bedrijfsverzamelgebouw op het bedrijventerrein ondergebracht worden’.

E) Tekst wijzigen in laatste alinea van artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.10, zevende en achtste lid:

van:
‘In afwijking van het zevende lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) op een specifieke bedrijfskavel toestaan. Dit kan alleen onder de in het achtste lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan. Uit het achtste lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal

ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.).'

naar:
'In afwijking van het zevende lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het achtste lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan.

Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang, omdat de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën.

Uit het achtste lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.).

De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan'.

F) In artikel 12.11 het volgende nieuwe lid 3 toe te voegen:
'In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bestaand of nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein van provinciaal belang ook bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 toelaten, mits:

a. ten minste 80% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6;

b. aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering;

c. er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2; en

d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 enkel op het bedrijventerrein in een bedrijfsverzamelgebouw ondergebracht worden.'

G) Het huidige lid 3 in artikel 12.11 aanpassen naar lid 4 en in dit lid 4 de volgende tekst wijzigen:

van:
‘De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het eerste of tweede lid’.

naar:
‘De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede of derde lid’.

Tekst toevoegen na laatste alinea in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.11:

H) ‘Artikel 12.11, derde lid:

In afwijking van het eerste lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het derde lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan.

Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang. Dit aangezien de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën.

Uit het derde lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.).

De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.’

I) Toevoegen begripsbepaling aan Bijlage I Begripsbepalingen:

Bedrijfsverzamelgebouw
een multifunctioneel pand dat speciaal is ingericht om verschillende (meestal kleinere) ondernemingen onder één dak te huisvesten. Elke huurder beschikt over een eigen kantoor, werkplaats of unit, maar maakt vaak gezamenlijk gebruik van faciliteiten zoals vergaderruimtes, receptie, parkeergelegenheid en sanitaire voorzieningen.

Zienswijze over artikel 12.10 en 12.11
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken om specifieke projectlocaties aan te duiden in de OVL dan wel van provinciaal of nationaal belang dan wel in een specifieke zonering te benoemen in de OVL.

Indiener		
ZW-1154	ZW-1579	ZW-2012

Standpunt GS

In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn bepaalde type bedrijventerreinen op basis van bepaalde criteria (bovenregionaal belang, omvang, mogelijkheden voor risicovolle, zwaardere en circulaire bedrijvigheid dan wel aanwezigheid van overslagfaciliteiten) aangeduid als bedrijventerreinen van provinciaal belang. Die lijst die daaruit voortvloeit is als bijlage II opgenomen en staat los van wel of geen directe provinciale en of nationale betrokkenheid. Concrete projectlocaties worden dan ook in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet benoemd, al dan niet in een specifieke zonering. Verzoeken met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen lopen via de reguliere ruimtelijke procedures.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken uitleg over waarom en nut van regionale afstemming bij uitbreiding of nieuwaanleg van bedrijventerreinen, de daaraan verbonden “onderzoek last” en eventuele heroverweging.

Indiener				
ZW-2006	ZW-2011	ZW-2013	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Aanleg en uitbreiding van bedrijventerreinen is niet alleen een gevoelig onderwerp (maatschappelijk en ruimtelijk), maar heeft vrijwel altijd een gemeentegrens overstijgend effect of invloed. Vandaar de vereiste regionale afstemming bij de motivatie van een ruimtelijk plan voor uitbreiding of nieuwaanleg bij bedrijventerreinen. Het motiveren van de behoefte waarom en welke mogelijkheden er nog zijn op bestaande locaties alvorens een gewijzigd of nieuw ruimtelijk plan te maken, is niet meer dan logisch via de standaard ruimtelijke planprocedure die onzes inziens niet tot een overmatige onderzoek last leidt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken geen aaneengesloten bedrijfsstructuur te laten van aangrenzende bedrijfskavels (> 5ha). Verder stellen zij dat de regeling max. kavelmaat 5 ha enkel de schaal van individuele bedrijfsvestigingen begrenst, maar adresseert niet expliciet de cumulatieve ruimtelijke impact van geclusterde bedrijvigheid op gebiedsniveau.	ZW-3016

Standpunt GS

Niet geheel duidelijk is of indiener nu refereert aan “geen aaneengesloten bedrijfsstructuur van aangrenzende bedrijfskavels” dan wel de “impact van geclusterde bedrijvigheid” die zonder toelichting ook leest als “meerdere verschillende bedrijven naast elkaar”.

In het geval van het eerste zijn juist in de instructieregel max. 5 ha (12.10 lid 2) onder sub b en c maatregelen opgenomen om dit te verhinderen. Indien indiener werkelijk bedoeld dat we impact van geclusterde bedrijvigheid boven 5 ha zouden moeten verhinderen, zou er geen enkel bedrijventerrein groter dan 5 ha kunnen worden aangelegd. Een implicatie die zowel planologisch als financieel onwerkbaar is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener stelt dat in de voorgestelde verordening een uitzondering voor de Einstein Telescoop wordt gemaakt v.w.b. de infrastructuur als een bedrijfskavel > 5 ha nodig zou zijn, maar dat onduidelijk is hoe wordt omgegaan met bedrijven die economisch en functioneel deel uitmaken van de ET-keten. Juist deze bedrijven leveren structurele regionale meerwaarde en vragen soms om maatwerk, bijvoorbeeld ten aanzien van kavelgrootte.	ZW-2007

Standpunt GS

Stellingname van indiener is volledig correct, maar heeft overzien dat juist lid 5 en lid 6 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn toegevoegd om onder andere gelieerde bedrijvigheid te kunnen bedienen met een grotere bedrijfskavel indien gewenst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de maximale bedrijfskavelgrootte van 5 hectare ook te laten gelden voor de bedrijventerreinen een logistiek knooppunt.	ZW-2020

Standpunt GS

De bedrijventerreinen een logistiek knooppunt zijn juist aangelegd om logistieke bedrijven die dergelijke grootschalige kavels vereisen kunnen faciliteren.

Nu besloten is dat we de markt voldoende gefaciliteerd hebben met dergelijke logistieke terreinen, is het uiteraard niet de bedoeling de gevestigde bedrijvigheid op de bewust in het verleden gecreëerde logistieke terreinen te beperken met deze aanvullende instructieregel. Vandaar de bewuste vrijstelling in lid 3 van artikel 12.10 van de maximale kavelgrootte voor dergelijke terreinen op de limitatieve lijst in de betreffende bijlage.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 en 12.11 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt in de tabel in de toelichting bij artikel 12.10 en 12.11 de ‘nee, tenzij’ bij Natuurnetwerk Limburg te veranderen naar ‘nee’. De indiener stelt daarnaast dat de tabel in de toelichting bestaat uit regels en verzoekt daarom die tabel te verplaatsen naar de instructieregels	ZW-3016

Standpunt GS

We zijn het met de indiener eens dat Natuurnetwerk Limburg niet bedoeld is voor economische ontwikkelingen. De ‘nee, tenzij’ waar in de toelichting bij artikel 12.10 en 12.11 aan wordt gerefereerd betreft géén aanvullende uitzonderingsmogelijkheden voor de uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen, maar enkel de uitzondering zoals deze is opgenomen in de instructieregels over het Natuurnetwerk Limburg in paragraaf 8.1.2. Zoals ook in de toelichting bij artikel 8.3, onderdeel a, in paragraaf 8.1.2. is opgenomen: “Louter economische motieven of particuliere voordelen kwalificeren niet als groot openbaar belang.”

De tabel in de toelichting bij artikel 12.10 en 12.11 bevat een verwijzing naar de artikelen in de Omgevingsverordening Limburg waaraan voor de uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van een bedrijventerrein moet worden voldaan. Deze tabel bevat dus géén nieuwe regels. De tabel is enkel bedoeld als een ‘service’ voor de lezer om zo snel te kunnen vinden aan welke instructieregels i bij uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen in de verschillende zoneringen moet worden voldaan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt in art. 12.10 lid 9 aan te geven dat niet alleen lid 8 maar ook lid 7 niet geldt voor een bedrijventerrein van provinciaal belang.	ZW-2016

Standpunt GS

De indiener heeft terecht geconstateerd dat zowel lid 7 als lid 8 niet gelden voor bedrijventerreinen van provinciaal belang, aangezien voor deze bedrijventerreinen andere instructieregels gelden (art. 12.11). We zullen dit corrigeren in de instructieregels en in de toelichting.

Voorstel aan PS

Dikgedrukte tekst toevoegen in artikel 12.10 lid 9:

9. Het **zevende en** achtste lid **gelden** niet voor een bedrijventerrein aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang.

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.10:

van:
‘De instructieregels van artikel 12.10 zijn van toepassing op alle bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen in Limburg. Artikel 12.10, eerste tot en met zevende lid, gelden ook voor bedrijventerreinen die zijn aangewezen als ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’.’

naar:
‘De instructieregels van artikel 12.10 zijn van toepassing op alle bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen in Limburg. Artikel 12.10, eerste tot en met zesde lid, gelden ook voor bedrijventerreinen die zijn aangewezen als ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’.’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.10, negende lid:

van:
‘Bij bedrijventerreinen van provinciaal belang moet voor wat betreft uitzonderingen voor bedrijfsactiviteiten vallend onder een lagere bedrijfscategorie worden voldaan aan de instructieregels in artikel 12.11. Hiervoor geldt dus niet de uitzonderingsmogelijkheid geregeld in art. 12.10, achtste lid. Het bepaalde in het negende lid beoogt dit te verduidelijken.’

naar:
‘Bij bedrijventerreinen van provinciaal belang moet voor wat betreft toegestane bedrijfscategorieën en uitzonderingen voor bedrijfsactiviteiten vallend onder een lagere bedrijfscategorie worden

voldaan aan de instructieregels in artikel 12.11. Hiervoor gelden dus niet de instructieregels in art. 12.10, zevende en achtste lid. Het bepaalde in het negende lid beoogt dit te verduidelijken.'

Zienswijze over artikel 12.10 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener stelt dat de in de Omgevingsvisie opgenomen tekst over het primair landbouwgebied niet overeenkomt met de in de ontwerp-Omgevingsvisie opgenomen 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij' voor primair landbouwgebied zoals opgenomen in de tabel in de toelichting bij art. 12.10. De indiener stelt dat er hierdoor, i.c.m. de in art. 7.2 opgenomen uitzondering voor uitbreiding en nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen, geen sprake is van bescherming van agrarische bedrijfslocaties en agrarische grondgebruik. De indiener verzoekt in de toelichting bij art. 12.10 bij primair landbouwgebied een 'nee, tenzij' op te nemen, artikel 7.2 lid 1 sub c te schrappen en in art. 12.10 toe te voegen dat dient te worden gemotiveerd hoe rekening is gehouden met de belangen van agrarische bedrijven en agrarisch grondgebruik en voorts dat nieuwe respectievelijk uitbreiding van bedrijventerreinen in primair landbouwgebied slechts is toegestaan indien sprake is van geen of minimale beperkingen voor agrarische bedrijfslocaties en -gronden.	ZW-3007

Standpunt GS

Afgelopen periode kende Limburg geen tekort aan bedrijventerreinen, maar bij een planningshorizon tot 2035 en verder, overtreft de ruimtebehoefte de beschikbare voorraad (bron: analyses op basis van het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem Limburg (REBIS)). Aansluitend bij de redeneerlijn 'behoefte-bestaand-uitbreiding-nieuw', is het grootste deel van deze ruimtebehoefte in te vullen door gebruik van nog beschikbare voorraad of door verdichting en herontwikkeling op bestaande bedrijventerreinen (bron: rapport 'Potentie Beter Benutten Bedrijventerreinen Limburg, juni 2024 '). De dan nog resterende behoefte dient te worden ingevuld met uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen of plannen voor nieuwe bedrijventerreinen. Deze behoefte is als planningsopgave aan gemeenten, uitgesplitst per regio, opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI). Vanwege deze planningsopgave voor bedrijventerreinen is voor de uitbreiding of nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen bewust een uitzondering gemaakt in primair landbouwgebied. Deze uitzondering is tijdens de totstandkoming van de POVI reeds benoemd op verschillende plekken en vervolgens ook in de definitieve POVI verankerd.

De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg bevat, zoals aangekondigd in de POVI, enkel de juridische uitwerking hiervan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 en 12.12 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener stelt dat de algemene zonering en de instructieregels voor bedrijventerreinen en solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare strenge regels leggen op kleinschalige economische activiteiten in het buitengebied en geeft aan dat dit herbestemming van agrarisch vastgoed bemoeilijkt. De indiener verzoekt om binnen landbouwzones duidelijk onderscheid te maken tussen de ontwikkeling van bedrijventerreinen enerzijds en multifunctionele, gebiedseigen economische functies op agrarische erven anderzijds.	ZW-2007

Standpunt GS

De instructieregels over bedrijventerreinen en solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare gaan niet over individuele bedrijvigheid en herbestemming van agrarische vastgoed in primair landbouwgebied. Voor activiteiten in het primair landbouwgebied moet wel worden voldaan aan de instructieregels die voor deze zone gelden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt het ingeschatte ruimtebeslag van batterijopslag ook mee te nemen in het hoofdstuk bedrijventerreinen.	ZW-2016

Standpunt GS

Batterij-opslag kan inderdaad een plek vinden op bedrijventerreinen (zie ook artikel 13.5). In de instructieregels 12.10 bedrijventerreinen en 12.11 bedrijventerreinen van provinciaal belang wordt geen duiding gegeven van welke soort activiteiten welk ruimtebeslag vragen, maar wordt enkel aangegeven welke soort bedrijfsactiviteiten waar zijn toegestaan, gekoppeld aan de bedrijfscategorieën waar verschillende bedrijfsactiviteiten in gecategoriseerd zijn. Deze categorisering is opgenomen in bijlage XIII bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg –Omgevingsverordening Limburg.

We realiseren ons hierbij dat batterijopslag als bedrijfsactiviteit niet is opgenomen in bijlage XIII en zullen dit aanvullen, in een bedrijfscategorie gekoppeld aan vergelijkbare activiteiten. Aangezien onze instructieregels enkel gelden voor batterij-energieopslaginstallaties met een bruto-oppervlak van meer dan 2.000 m2 stellen we voor deze categorie ook als zodanig op te nemen in bijlage XIII.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in bijlage XIII Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6, onder nummer 35 PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER als nieuwe regel:
Energieopslag
Batterij-energieopslaginstallatie met een bruto-oppervlak van meer dan 2.000 m2 - bedrijfscategorie 4

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener vraagt waarom defensiedoeleinden zijn uitgezonderd in artikel 12.10.	ZW-2029

Standpunt GS

De uitzondering waaraan de indiener refereert heeft niet betrekking op toestaan van of de wens defensie-onderdelen te vestigen op bedrijventerreinen; lid 4 is enkel een uitzondering van de max. kavelmaat van 5 ha voor individuele bedrijfskavels, indien defensie die zou willen gaan benutten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt aanpassingen van een definitie (bedrijfskavel) in de begrippenlijst en parallel daaraan een verduidelijking toe te voegen aan art. 12.10 lid 2 sub c	ZW-3015

Standpunt GS

Het aangepaste definitievoorstel wijkt slechts summier af (sluit iets uit wat wij niet raadzaam achten) van de definitie in het ontwerp en de vermeende verduidelijking leidt (mogelijk onbedoeld) tot een verruiming die niet wenselijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.11 Instructieregels bedrijventerrein van provinciaal belang

Zienswijze
De indiener(s) verzoeken generieke vrijstelling van bedrijfscategorie 3 bij de Bedrijventerreinen van provinciaal belang.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

Er zijn voor deze categorie van bedrijven bewust 6 specifieke vrijstellingsmogelijkheden opgenomen en geen generieke vrijstelling omdat in het geval zij hieraan voldoen veelal een behoorlijke omvang vragen en gemeenten zich steeds per aanvraag moeten afwegen of er voldoende (milieu)ruimte resteert voor de zwaardere bedrijvigheid.

Verder zou een generieke vrijstelling gaan interveniëren met de vrijstellingsmogelijkheid voor bedrijfscategorieën 1 en 2 die ook n.a.v. zienswijzen zijn mogelijk gemaakt voor de bedrijventerreinen van provinciaal belang.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze
De indieners verzoeken op een bepaalde plek in de toelichting op 12.11 het woord “op” te vervangen door “van” in de zinsnede "veranderen van functie, omvang of vestigingsmogelijkheden op een bedrijventerrein van provinciaal belang".

Indiener	
ZW-2010	ZW-2035

Standpunt GS

Een dergelijke tekstuele verbetering in een toelichting zouden we gaarne overnemen, ware het niet dat we in deze moeten concluderen dat het woord “op” hier niet alleen beter maar ook zo bedoeld is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze	Indiener
De indiener verzoekt afstemming tussen gemeente en GS niet op te nemen in de toelichtende tekst bij artikel 12.11 voor het wijzigen van een ruimtelijk plan van een bedrijventerrein van provinciaal belang vanwege vermeend tijdsbeslag en onduidelijkheid over de procedure.	ZW-2016

Standpunt GS

Indien in de instructieregels niets is opgenomen over een afwijkende procedure is de reguliere ruimtelijke planprocedure van toepassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze	Indiener
De indiener vraagt of we beseffen als we over bedrijfscategorie 5 spreken dat het om zwaardere bedrijvigheid gaat en of we daarmee vinden dat dergelijke bestemmingen ook zo veel mogelijk zodanig ingevuld zouden moeten worden. En indien niet of we dit niet moeten heroverwegen.	ZW-2020

Standpunt GS

We hebben bewust voor bescherming van terreinen met zwaardere bedrijfscategorieën gekozen, vandaar dat de instructieregel ook zo gesteld is met een aantal vrijstellingsmogelijkheden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze	Indiener
De indiener verzoekt te verduidelijken waarom in hoofdstuk 12 van de ontwerp-Omgevingsverordening de aanduiding bedrijventerrein van provinciaal belang is opgenomen, terwijl in de Nota van Zienswijzen bij de ontwerp-Omgevingsvisie is aangegeven dat deze term wordt verlaten.	ZW-1154

Standpunt GS

In de Nota van Zienswijzen bij de ontwerp-Omgevingsvisie is aangegeven dat de naamgeving ‘industrieterreinen van provinciaal belang’ in de gehele POVI-tekst wordt gewijzigd in ‘industrieterreinen waarvoor Provincie geluidproductieplafonds vaststelt’.

Dit is gedaan ter verduidelijking van het onderscheid tussen terreinen waarvoor de Provincie specifieke taken en bevoegdheden heeft voor geluid (‘industrieterreinen waarvoor Provincie geluidproductieplafonds vaststelt') en terreinen waarvoor we de planologische status van de

bestaande terreinen én de bijbehorende gebruiksmogelijkheden willen zekerstellen (‘bedrijventerreinen van provinciaal belang’).

De term ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’ is hierbij niet losgelaten en zowel in de POVI als in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.12 Instructieregels solitaire bedrijfskavel groten dan 1 hectare

Zienswijze
De indieners verzoeken artikel 12.12 lid 3 en 4 aan te passen of te schrappen. Ze stellen dat deze instructieregels de mogelijkheden tot functiewijziging of herontwikkeling van een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare beperken. Zij geven aan dat artikel 12.12 lid 3 voorbijgaat aan het feit dat functiewijziging soms wenselijker is dan bijdrage van de kavel aan de planningsopgave voor bedrijventerreinen. Een aantal indieners verzoekt hierbij ook aan te geven dat gedeeltelijke herontwikkeling of fasering mogelijk is.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2011	ZW-2013	ZW-2014	ZW-2018	ZW-2020
ZW-2029					

Standpunt GS

De indieners hebben diverse verzoeken i.r.t. tot de mogelijkheden die geboden worden voor functiewijziging of herstructurering van solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare bij leegstand of beëindiging van de bedrijfsvoering.

Lid 3 van artikel 12.12 geeft aan dat functiewijziging of herstructurering alleen mogelijk is “indien de betreffende solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare geen bijdrage kan leveren aan de planningsopgave voor bedrijventerreinen zoals opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg”.

In de toelichting bij dit lid wordt aangegeven dat de gemeente “dient … te motiveren waarom deze bedrijfskavel geen bijdrage kan leveren aan [de] planningsopgave”. Deze motivering kan zowel kwantitatief zijn (bijv. is de locatie groot genoeg voor de ontwikkeling als bedrijventerrein), maar kan ook bestaan uit een toelichting en motivering op kwalitatieve aspecten die aantoont dat de betreffende kavel bijvoorbeeld qua ligging of beschikbare infrastructuur niet geschikt is voor

ontwikkeling als bedrijventerrein. Daarmee bevat lid 3 geen verplichting die aangeeft dat de kavel per definitie een bedrijventerrein moet worden.

Wij zijn van mening dat lid 3, gelezen in combinatie met lid 4 en de toelichting bij deze leden, voldoende ruimte biedt om functiewijziging mogelijk te maken én tegelijkertijd rekening te houden met de mogelijkheden van de betreffende kavels om eventueel een bijdrage te leveren aan de planningsopgave voor bedrijventerreinen.

Voor wat betreft gedeeltelijke herstructurering en fasering bij leegstand of beëindiging van bedrijfsvoering, bieden lid 3 en lid 4 onzes inziens ook voldoende ruimte om dit te kunnen realiseren. Lid 5 eist dat de motivering bij het omgevingsplan een verantwoording bevat van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze
De indieners vragen wat artikel 12.12 lid 2a betekent voor een kas in ontwikkelgebied glastuinbouw van 10 hectare waar zonne-energie wordt opgewekt?

Indiener	
ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Lid 2a biedt een uitzondering voor de ontwikkeling van nieuwe solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare bij voorzieningen voor de opwekking, transport en opslag van energie.
Dergelijke voorzieningen worden vaak geregeld op een ‘bedrijfsbestemming’. Art. 12.12 lid 2a dient te worden gelezen in samenhang met de instructieregels over energie in hoofdstuk 13.

Een kas in een ontwikkelgebied glastuinbouw heeft vaak de bestemming ‘agrarisch’ en wordt in dat geval niet gezien als onderdeel van de ‘solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare’ (aansluitend bij de definitie van ‘solitaire bedrijfskavels > 1 hectare’ zoals opgenomen in de toelichting bij artikel 12.12). Wanneer deze kas een agrarische bestemming heeft, blijft wel van belang dat hier ook daadwerkelijk agrarische productie plaatsvindt, ook wanneer hier ook zonne-energie wordt opgewekt.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.12

Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners vragen wat lid 1 betekent voor VAB's en voormalige VTE-locaties aangezien diverse VAB's uit het verleden nu 'solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare' zijn.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De term 'voormalig' in de begripsomschrijving en toelichting bij 'solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare' roept verwarring op. Om dit te verhelpen zullen we het woord 'voormalig' uit zowel de toelichting als uit de begripsomschrijving weghalen.

Als een VAB of VTE-locatie groter is dan 1 hectare en transformeert naar een andere bedrijfsactiviteit, ontstaat er een nieuwe solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare. Dit is aansluitend bij lid 1 niet toegestaan.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.12.

van:
'... Een (voormalige) landbouwbedrijfskavel, (voormalige) agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving. ...'

naar:
'... Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving. ...'

Tekst wijzigen in Bijlage I Begripsbepalingen 'solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare'
van:
'afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een (voormalige) landbouwbedrijfskavel, (voormalige) agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.'

naar:
'afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.'

Zienswijze
De indieners vragen of de Provincie ten aanzien van het verbod in art. 12.12 lid 1 een uitzondering kan maken voor een voorziening die bijdraagt aan de transitie van het landelijk gebied, een voorziening die de circulaire economie bevordert en een voorziening die direct afhankelijk is van lokale of regionale primaire agrarische productie.

Indiener				
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029		

Standpunt GS

Op landbouwbedrijfskavel en agrarische bedrijfskavel is art. 12.12 lid 1 niet van toepassing.
De voorzieningen die zijn uitgezonderd van artikel 12.12 lid 1 zijn opgenomen in lid 2. Dit betreffen voorzieningen met een groot maatschappelijk belang. Wij gaan geen aanvullende generieke uitzonderingsbepaling opnemen. Bij verzoek om het mogelijk maken van voorzieningen die niet onder art. 12.12 lid bestaat altijd de mogelijkheid om aan de hand van artikel 1.6 een ontheffing aan te vragen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.13 Instructieregels wonen op bedrijventerreinen

Zienswijze over artikel 12.13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken artikel 12.13 aan te passen en herontwikkeling/transformatie van een bedrijventerrein naar wonen toe te staan, of de mogelijkheden om een bedrijventerrein met een gemengd karakter (wonen en werken) te behouden.

Indiener				
ZW-2003	ZW-2017	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Functiemenging van bedrijven en wonen staan wij niet toe op bedrijventerreinen, met uitzondering van bestaande situaties. In bepaalde situaties kan het wenselijk zijn om meerdere kavels van een bedrijventerrein te transformeren en formeel via een aanpassing van het omgevingsplan te wijzigen. Mogelijkheden voor een wijziging naar wonen worden geboden middels lid 2 van art. 12.13.

De toelichting bij art. 12.13 lid 1 kan verwarrend werken wanneer deze wordt gelezen in samenhang met lid 2, waarin we functiewijziging wél onder voorwaarden toestaan. Om deze reden zullen we de toelichting bij lid 1 verduidelijken.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.13, eerste lid door de **dikgedrukte** tekst toe te voegen:

van:
'Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan.'

naar:
'Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan **wanneer het gaat om kavel(s) op een bedrijventerrein. In lijn met lid 2 van dit artikel is functiewijziging van kavel(s) aan de randen van een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern onder voorwaarden wel mogelijk**.'

Zienswijze over artikel 12.13, tweede lid **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken lid 2d als eerste onderdeel onder lid 2 op te nemen om zo het uitgangspunt opgenomen onder lid 2d beter te benadrukken.

Indiener	
ZW-2010	ZW-2035

Standpunt GS

De onderdelen onder lid 2 zijn allemaal van belang, vandaar dat lid 2d eindigt met 'en'. Om deze reden moeten ze allemaal gemotiveerd worden bij verzoeken om een of meerdere woningen op een bedrijventerrein toe te voegen op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.10 en 12.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners vragen waarom de provincie een kazerne toestaat op een bedrijventerrein, als andere woonhuisvesting niet wenselijk is en andere generieke defensie gerelateerde uitzonderingen.

Indiener	
ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

De Provincie staat geen kazernes toe op bedrijventerreinen. De voorrang voor defensie waarnaar de indiener refereert in de toelichting bij de zienswijze heeft geen betrekking op het toestaan van defensie-gerelateerde huisvesting op bedrijventerreinen.

De uitzondering heeft niet betrekking op toestaan van of de wens defensieonderdelen te vestigen op bedrijventerreinen; lid 4 in artikel 12.10 is enkel een uitzondering van de max. kavelmaat van 5 ha voor individuele bedrijfskavels, indien defensie die zou willen gaan benutten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener stelt dat er geen duidelijke toelichting is voor waarom in lid 2 een uitzonderingsmogelijkheid wordt geboden om onder voorwaarden een of meerdere woningen toe te voegen op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern, maar waarom deze uitzonderingsmogelijkheid niet wordt geboden voor logies. Daarnaast voert de indiener aan dat artikel 12.13 een territoriale beperking van dienstenactiviteiten bevat en daarom aan artikel 15 van de Dienstenrichtlijn moet worden getoetst. Volgens indiener ontbreekt in de toelichting een deugdelijke onderbouwing dat de beperking noodzakelijk en evenredig is, waardoor twijfel bestaat over de verenigbaarheid van de bepaling met de Dienstenrichtlijn.	ZW-0008

Standpunt GS

Om te verduidelijken dat art.12.13 ziet op 'wonen’ op bedrijventerreinen in verschillende vormen, zullen we de terminologie ‘logies’ verwijderen en het artikel aanvullen met ‘huisvesting voor short-stay'. Dit betreft short-stay voor verschillende doelgroepen. Deze short-stay zullen we, aansluitend bij hetgeen bepaald is voor wonen, ook aan lid 2 toevoegen.

Voorstel aan PS

Op basis van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikel 12.13

van:
‘1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen of het bieden van logies op een bedrijventerrein.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen op een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern mits:

a. het toevoegen van de woningen geen belemmering vormt voor de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein;

b. de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein geen belemmering vormen voor het toevoegen van de woningen;

c. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;

d. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte op het bedrijventerrein; en

e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en bij de bedrijfscategorie waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren.

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op tijdelijke woningen.

4. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede en derde lid’.

naar:

1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern mits:

a. het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay geen belemmering vormt voor de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein;

b. de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein geen belemmering vormen voor het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay;

c. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;

d. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte op het bedrijventerrein; en

e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en bij de bedrijfscategorie waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren.

3. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede lid.

Op basis van dit zienswijzepunt tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.13

van:
‘Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen, inclusief huisvesting van arbeidsmigranten of tijdelijk wonen, lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein. Huisvesting van arbeidsmigranten wordt, in lijn met de Provinciale Omgevingsvisie Limburg, voor de toepassing van artikel 12.13 niet als een vorm van logies beschouwd, maar als ‘wonen’. Omdat in de praktijk de huisvesting van arbeidsmigranten planologisch soms als een vorm van ‘logies’ wordt geregeld, is ‘het bieden van logies’ ook opgenomen in het eerste lid van artikel 12.13. De toepasselijkheid van artikel 12.13, eerste lid, op huisvesting van arbeidsmigranten in de vorm van logies is op die manier verduidelijkt. Voor de uitleg van het begrip ‘logies’ moet worden aangesloten bij de begripsomschrijving van ‘logiesfunctie’ in Bijlage I, onder B bij artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving: ‘gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen’.

Kwetsbare functies, zoals hierboven benoemd, lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein vanwege:

- omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie;
- de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie);

Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het toedelen van een functie aan een kavel op een bedrijventerrein die impact heeft op dat bedrijventerrein, past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden.
Ook past het niet bij het in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg opgenomen Limburgse principe 1 “Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant”.

Artikel 12.13, eerste lid: Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan.

Artikel 12.13, tweede lid: Het is van belang dat de woning niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waar de woning(en) op is voorzien aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning op het functioneren van het bedrijventerrein.

In bepaalde gevallen kan aan de randen van een bedrijventerrein het toevoegen van een of meerdere woningen worden toegestaan. Hierbij moet worden voldaan aan alle vereisten als benoemd in onderdeel a tot en met e.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b:
Bij het toevoegen van een of meerdere woningen moet aangetoond worden dat er geen sprake is van een belemmering voor de omliggende bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein. Andersom mag ook het toevoegen van een of meerdere woningen niet beperkt worden door omliggende bedrijfsactiviteiten. Bij de beoordeling of de ontwikkeling geen belemmering vormt, kunnen de volgende elementen betrokken worden. Daarbij geldt dat dit geen limitatieve opsomming is:

- -afstand tot nabijgelegen bedrijven en voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkt);
- bereikbaarheid;
- ernst van geuroverlast, geluidsoverlast, licht- en verkeershinder;
- zichtlijnen;
- groeninpassing.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel c: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar een bedrijventerrein, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel d: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein.
Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond op het bedrijventerrein goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel e: De gemeente dient te motiveren hoe de ontwikkeling qua maat (omvang), schaal (schaalniveau) en functie past bij de ruimtelijke situatie. Hierbij moet ook worden gemotiveerd hoe de beoogde ontwikkeling zich verhoudt tot de bedrijfscategorieën waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren.'

naar:
'Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen en huisvesting voor short-stay lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein, vanwege: omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie; de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie).

Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het toedelen van een functie aan een kavel op een bedrijventerrein die impact heeft op dat bedrijventerrein, past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden. Ook past het niet bij het in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg opgenomen Limburgse principe 1 "Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant".

Artikel 12.13, eerste lid: Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan.

Artikel 12.13, tweede lid: Het is van belang dat de woning of huisvesting voor short-stay niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten.
Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waar de woning(en) of de huisvesting voor short-stay op is voorzien, aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning of de huisvesting voor short-stay het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning of de huisvesting voor short-stay op het functioneren van het bedrijventerrein.

In bepaalde gevallen kan aan de randen van een bedrijventerrein het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay worden toegestaan. Hierbij moet worden voldaan aan alle vereisten als benoemd in onderdeel a tot en met e.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b:
Bij het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay moet aangetoond worden dat er geen sprake is van een belemmering voor de omliggende bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein. Andersom mag ook het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay niet beperkt worden door omliggende bedrijfsactiviteiten. Bij de beoordeling of de ontwikkeling geen belemmering vormt, kunnen de volgende elementen betrokken worden. Daarbij geldt dat dit geen limitatieve opsomming is:

- afstand tot nabijgelegen bedrijven en voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkt);
- bereikbaarheid;
- ernst van geuroverlast, geluidsoverlast, licht- en verkeershinder;
- zichtlijnen;
- groeninpassing.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel c: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay kan uitwijken naar een bedrijventerrein, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel d: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond op het bedrijventerrein goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw of huisvesting voor short-stay gemakkelijker en sneller kan.

Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel e: De gemeente dient te motiveren hoe de ontwikkeling qua maat (omvang), schaal (schaalniveau) en functie past bij de ruimtelijke situatie. Hierbij moet ook worden gemotiveerd hoe de beoogde ontwikkeling zich verhoudt tot de bedrijfscategorieën waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren'.

Zienswijze over artikel 12.13, tweede lid **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de voorwaarden voor het wonen op bedrijventerreinen te versoepelen en expliciet onderscheid te maken tussen reguliere woningbouw en specifieke woonvormen zoals huisvesting van arbeidsmigranten.

Indiener					
ZW-0008	ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029	ZW-3015

Standpunt GS

Op bedrijventerreinen zijn kwetsbare functies zoals wonen en dus ook short-stay huisvesting voor arbeidsmigranten niet toegestaan. Uitzondering hierop zijn bedrijfswoningen die nog in gebruik zijn

en wonen en huisvesting voor short-stay aan de randen van bedrijventerreinen grenzend aan stedelijk gebied onder de voorwaarden opgenomen in art. 12.13 lid 2. Daarnaast zijn er wel mogelijkheden voor wonen en huisvesting van arbeidsmigranten op solitaire bedrijfskavels (groter dan 1 ha) en stedelijke dienstenterreinen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.14 Algemene instructieregels toevoegen of wijzigen vestingsmogelijkheid voorziening voor vrijetijdseconomie

Zienswijze over artikel 12.14 en 12.15 algemeen o.a. ondergrenzen en proportionele onderbouwing **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken ondergrenzen op te nemen voor de toepassing van de instructieregels voor vrijetijdseconomie. Indieners stellen dat de wijze van onderbouwing van een initiatief moet aansluiten op de omvang en de opzet van het initiatief. Enkele indieners constateren dat de Provincie ‘zich een grote broek aantrekt’ m.b.t. initiatieven en vraagt zich af of de Provincie voldoende capaciteit heeft om initiatieven te beoordelen volgens de gestelde regels. Een indiener merkt op dat de Provincie betrokken moet worden bij elke uitbreiding van verblijfsrecreatie. Dit terwijl regionale afstemming pas nodig is bij toevoeging van meer dan 20 slaapplaatsen.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2014	ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2022	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2030		

Standpunt GS

De essentie van artikel 12.14 met betrekking tot het, onder voorwaarden, toevoegen van vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie is ongewijzigd ten opzichte van de nu geldende Omgevingsverordening. Daarin wordt geen onderscheid gemaakt tussen kleine en grote initiatieven. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt, onder meer op verzoek van gemeenten, een aantal onderdelen van de noodzakelijke onderbouwing van initiatieven opgenomen in de regels en duidelijker omschreven

dan nu in de toelichting. In de praktijk blijkt dat in overleg tussen gemeenten en Provincie een proportionele onderbouwing voor initiatieven mogelijk is en dat dit artikel geen belemmering vormt voor kleinschalige initiatieven. De constatering dat de meerderheid van de gemeenten hierover geen zienswijze heeft ingediend, bevestigt dat beeld. In de praktijk blijkt bij de Provincie in het algemeen voldoende capaciteit beschikbaar voor de beoordeling van initiatieven.

De ruimtelijke procedure en de regionale afstemming zijn twee verschillende trajecten die elk hun eigen doel dienen. Regionale afstemming vergt per casus een behoorlijke ambtelijke capaciteit van de betrokken regiogemeenten. Daarom is bij dat traject door de gemeenten gekozen voor een ondergrens. Deze ondergrens ligt in de Regio Midden-Limburg overigens niet op 20 maar op 30 slaapplaatsen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 en 12.15 algemeen: transitieopgaven in het landelijk gebied en vrijkomende agrarische bebouwing **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om goed onderbouwde initiatieven toe te staan in het landelijk gebied als verdienmodel t.b.v. de toekomstbestendigheid van het landelijk gebied en de transitieopgaven in het landelijk gebied. Indieners vragen daarbij om verruiming van artikel 12.14 voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing ten behoeve van kleinschalige verblijfsrecreatie. Indiener ZW-2006 stelt dat het overbodig is een instructieregel op te leggen voor kleinschalige vrijetijdseconomie bij vrijgekomen agrarische locaties omdat de gemeente afweegt of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat of gevolgen voor de bedrijfsvoering van een agrarisch bedrijf.

Indiener					
ZW-0040	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2011	ZW-2014	ZW-2018
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2030

Standpunt GS

Goed onderbouwde initiatieven vrijetijdseconomie die voldoen aan de instructieregels in de Omgevingsverordening Limburg zijn toegestaan.

In de door PS op 8 mei 2026 vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie (POVI) is aangegeven dat de vitaliteit van de verblijfsrecreatie een grote opgave is die nog groter kan worden door het ongelimiteerd toestaan van nieuwe verblijfsrecreatie-initiatieven. De transitieopgaven in het landelijk gebied zullen daarom moeten plaatsvinden binnen het beleid zoals vastgelegd in de POVI.

Gezien de grote hoeveelheid agrarische bebouwing die al is vrijgekomen en nog zal vrijkomen is het niet realistisch in al deze gebouwen (kleinschalige) verblijfsrecreatie toe te staan. Daarom gelden voor initiatieven in vrijkomende of voormalige agrarische bebouwing dezelfde regels als voor andere initiatieven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 11.1, 12.14 en 12.15 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om in de toelichting bij artikel 11.1, artikel 12.14 en artikel 12.15 expliciet op te nemen dat bij unieke erfgoedlocaties en cultuurhistorische gebiedsontwikkelingen maatwerk mogelijk is. Daarbij moet niet uitsluitend worden gekeken naar reguliere marktruimte, maar ook naar cultuurhistorische waarde, educatieve betekenis, landschappelijke inpassing, toeristisch-recreatieve meerwaarde en de bijdrage aan gebiedsontwikkeling.	ZW-2013

Standpunt GS

Het toevoegen van de genoemde tekst in de toelichting op de artikelen 11.1, 12.14 en 12.15 vinden we niet passend, omdat de begrippen ‘unieke erfgoedlocatie ‘en cultuurhistorische gebiedsontwikkelingen’ onvoldoende objectiveerbaar zijn. De door de indiener genoemde artikelen bevatten een motiveringsplicht voor de gemeente. De gemeente dient bij een omgevingsplan dat een nieuwe activiteit toestaat, de mogelijkheid te motiveren om de nieuwe activiteit in een leegstand monumentaal gebouw onder te brengen (artikel 11.1).
Volgens het bepaalde in de artikelen 12.14 en 12.15 dient de motivering bij een omgevingsplan als bedoeld in artikel 12.14 een verantwoording te bevatten van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste lid (artikelen 12.14 en 12.15). De motiveringsplicht bevat ruimte voor de gemeente om aan te geven hoe zij, ook in specifieke situaties, de relevante belangen heeft afgewogen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 algemeen kleinschalige verblijfsrecreatie Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener geeft aan dat in de toelichting het volgende staat: “Daarnaast dient in het algemeen te worden voorkomen dat er op veel plekken kleinschalige verblijfsrecreatiebedrijfjes ontstaan. Dit omdat bij het toestaan	ZW-2012

van kleine bedrijven vaak onvoldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke groei ervan.”

Dit is niet wenselijk voor de betreffende gemeente waar de potentie juist ligt in kleinschalige verblijfsrecreatie.

Standpunt GS

De genoemde passage in de toelichting bevat de passage ‘in het algemeen’. Daarop zijn goed gemotiveerde uitzonderingen denkbaar.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 algemeen: voorwaarde handhaving Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener verzoekt toe te voegen dat veranderingen in het aanbod van verblijfsrecreatie alleen in overweging worden genomen door de Provincie, als de gemeente heeft aangetoond de handhaving op orde te hebben, en illegaal gebruik is beëindigd.	ZW-3016

Standpunt GS

Handhaving is een gemeentelijke bevoegdheid. Wij vinden het een te verstrekkende en onjuiste koppeling van instrumenten om een ruimtelijke afweging over een initiatief te laten afhangen van de resultaten van handhaving.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 algemeen: overlast en schade door recreanten Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limbur	**Indiener**
De indiener verzoekt om in het recreatiebeleid rekening te houden met de dagelijkse bedrijfsvoering van agrarische ondernemers. Zij hebben overlast en schade door loslopende honden van recreanten en het betreden van percelen door recreanten.	ZW-0365

Standpunt GS

Wij erkennen de overlast en de schade die kan ontstaan door het gedrag van sommige recreanten. De Omgevingsverordening Limburg is echter geen geschikt instrument om gedrag van individuen te beïnvloeden

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 algemeen: het verhuren van een woning Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt het verhuren van een woning via een boekingsplatform aan te merken als een voorziening voor verblijfsrecreatie. Dit omdat het reguleren van Airbnb wenselijk is.	ZW-2009

Standpunt GS

Bij het incidenteel verhuren van de eigen woning is er geen sprake van een provinciaal belang. Daarmee is er geen noodzaak om dit op te nemen in de Omgevingsverordening Limburg. Indien gewenst hebben gemeenten zelf de mogelijkheid om het verhuren van een woning te reguleren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 algemeen m.b.t. herinrichting Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om te verduidelijken wat in de toelichting wordt bedoeld met ‘het herinrichten van een bestaand terrein voor verblijfsrecreatie’.	ZW-2015

Standpunt GS

Onder ‘herinrichting van een bestaand terrein voor verblijfsrecreatie’ verstaan wij het opnieuw en anders inrichten van een terrein voor verblijfsrecreatie, bijvoorbeeld bij een revitalisering.
Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat de recreatieverblijven op een andere manier gepositioneerd worden op het terrein.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 algemeen: aantal slaapplaatsen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt in de toelichting te nuanceren dat bij campings en kamperen bij de boer niet het aantal slaapplaatsen relevant is maar het aantal kampeerplaatsen.	ZW-2009

Standpunt GS

Bij initiatieven voor campings en kamperen bij de boer wordt inderdaad meestal uitgegaan van het aantal kampeerplaatsen. Naast het vastleggen van het aantal, de locatie en de omvang van de kampeerplaatsen in een omgevingsplan, is ook het totaal aantal slaapplaatsen voor het gehele

initiatief relevant. Door dat vast te leggen kan grip worden gehouden op het aantal slaapplaatsen op het gehele terrein bij een toekomstige aanpassing van het bedrijf.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.14: ‘Bij initiatieven voor verblijfsrecreatie moet duidelijk worden aangegeven voor hoeveel personen slaapplaatsen worden gerealiseerd. Bij de besluitvorming over het initiatief dient dit eenduidig te worden vastgelegd. Een slaapplaats is een overnachtingsmogelijkheid voor één persoon. Het vaak gehanteerde begrip ‘bed’ is niet eenduidig. Bij initiatieven met kampeerplaatsen dient, naast het aantal kampeerplaatsen, ook het totaal aantal slaapplaatsen te worden vastgelegd.’

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder b vraag-aanbodanalyse Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners hebben onderling tegenstrijdige verzoeken. Sommigen verzoeken de toelichting te verduidelijken: onderbouwing in verhouding tot initiatief, schaal van de analyse/zoekradius, onderscheid naar doelgroepen. Een variant hierop is het verzoek een ondergrens op te nemen om de onderzoekslasten te beperken voor kleinere initiatieven. Een indiener stelt dat de gemeente geen geld heeft voor toeristisch onderzoek en vraagt of een regionale analyse gebruikt mag worden. Een zienswijze stelt dat het een provinciale taak is om vraag en aanbod te monitoren. Andere indieners vragen om lid 1 onder b te verwijderen. Enerzijds omdat 'slechte voorzieningen’ waardevolle initiatieven niet mogen blokkeren. Anderzijds omdat de ruimtelijke ordening niet gebruikt mag worden om de ene ondernemer te beschermen tegen de andere.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2010	ZW-2012	ZW-2014
ZW-2018	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2027	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2030	ZW-2035			

Standpunt GS

Wij constateren dat de helft van de gemeenten over dit onderdeel geen zienswijzepunt heeft ingediend en dat de indieners onderling soms tegenstrijdige verzoeken doen.

De in artikel 12.14, eerste lid onder b gevraagde vraag-aanbodanalyse is niet nieuw: in de nu geldende Omgevingsverordening Limburg is deze in de toelichting al genoemd als noodzakelijk element bij de onderbouwing van een initiatief. Voor de duidelijkheid is dit vereiste nu opgenomen als onderdeel van een instructieregel in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Overigens is een dergelijke vraag-aanbodanalyse ook zonder instructieregel in de Omgevingsverordening Limburg al noodzakelijk bij de gemeentelijke afweging van het betreffende initiatief.

In de dagelijkse uitvoeringspraktijk is ten aanzien van dit onderwerp in de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan bij gemeenten, in de regio's en de Provincie. Daarbij zijn de proportionaliteit van de onderbouwing en het relevante schaalniveau zelden aanleiding tot discussie. Een onderscheid naar doelgroepen is gebruikelijk.

Uit de door PS onlangs vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie blijkt duidelijk dat het doel van deze bepaling niet is gelegen in het beschermen van bepaalde ondernemers, maar in het voorkomen van verdringing en leegstand.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder c visie gemeente TR-structuur Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Enkele indieners verzoeken toe te voegen dat ook aan de visie van de regio moet worden getoetst. Sommige indieners verzoeken aanpassing van de tekst omdat niet iedere gemeente een gemeentelijke visie voor toerisme heeft en daaraan dan niet kan toetsen. Een indiener stelt dat dit tot een extra kostenpost voor gemeenten leidt die doorberekend moet worden aan initiatiefnemers en verzoekt de bepaling te verwijderen of op te nemen dat deze alleen voor grootschalige ontwikkelingen is vereist.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2006	ZW-2010	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029
ZW-2035					

Standpunt GS

Het toetsen van initiatieven door gemeenten aan gemeentelijke en regionale beleidsstukken en visies is neergelegd in de Omgevingswet en hoeft niet herhaald te worden in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Een gemeentelijke visie hoeft niet noodzakelijkerwijs vooraf in een document te zijn vastgelegd. Wij verwachten dat een gemeente bij de voorbereiding van een besluit over een initiatief aangeeft hoe zij op dat moment tegen dat initiatief aankijkt vanuit de toeristisch-recreatieve structuur van de gemeente. Daarbij gaan wij ervan uit dat een gemeente bij achtereenvolgende initiatieven consistent handelt.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.14 eerste lid onder c:

‘Voor het beoordelen van initiatieven voor vrijetijdseconomie is een gemeentelijke visie op de bestaande en gewenste toeristisch-recreatieve structuur noodzakelijk. De gemeente moet aangeven wat de meerwaarde van een initiatief is voor de toeristisch-recreatieve structuur in de gemeente en in de regio. Ook andere tegelijkertijd lopende initiatieven moeten bij de beoordeling worden betrokken. De gemeentelijke visie hoeft niet vooraf in een document te zijn vastgesteld. ‘

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder d overnemen bestaande locatie **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Enkele indieners verzoeken te verduidelijken binnen welk gebied de overname van een bestaande voorziening moet worden onderzocht. Daarnaast zijn er indieners die ieder een specifieke, soms tegenstrijdige, reactie hebben: - De bepaling versoepelen of alleen toepassen voor grootschalige ontwikkelingen omdat het onevenredig nadelig is in kleine gemeenten. - De bepaling is zeer wenselijk maar moet niet als randvoorwaarde worden gesteld. - De bepaling verwijderen omdat dit een belemmering is voor nieuwe initiatieven. - De bepaling verwijderen omdat deze niet toetsbaar is en concrete beoordelingsregels ontbreken. - Processen lopen in de praktijk anders. Het begint in de praktijk met een ondernemersdroom met een beoogde locatie.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2009	ZW-2010	ZW-2012	ZW-2014	ZW-2015
ZW-2027	ZW-2030	ZW-2035			

Standpunt GS

Wij stellen vast dat een groot deel van de gemeenten hierover geen zienswijzepunt heeft ingediend. Uit de ingediende zienswijzepunten blijkt dat enkele indieners de bepaling niet juist geïnterpreteerd hebben. De bepaling wordt gezien als een verplichting tot het overnemen van een bestaande locatie maar biedt juist de mogelijkheid om te motiveren waarom dat niet mogelijk is. Wij willen met deze bepaling vooraf richting geven aan ondernemersdromen. Wij streven naar het creëren van bewustwording bij initiatiefnemers en gemeenten om, als alternatief voor een nieuwe locatie, ook andere opties te overwegen en serieus te bezien. Dit betekent niet dat het verplicht is een bestaande locatie over te nemen. Het betekent wel dat er bij de onderbouwing van een initiatief een motivering moet liggen waaruit blijkt dat er alternatieven zijn overwogen. Ook moet daarin zijn aangegeven waarom er niet wordt gekozen voor een van de alternatieven.

Het gebied waarin gezocht moet worden naar alternatieven is afhankelijk van het initiatief en van de specifieke situatie van de ondernemer. Gemeentegrenzen zijn daarbij niet relevant. Een grootschalige ontwikkeling zoals een vakantiepark zal minimaal naar de alternatieven in een aantal gemeenten moeten kijken. Bij een initiatief voor enkele vakantiewoningen bij een bestaand

agrarisch bedrijf ligt het voor de hand te kijken naar alternatieven die in de nabije omgeving liggen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder e herbenutting monumentale gebouwen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken de verwijzing naar artikel 11 lid 1 minder verplichtend te maken. Zij stellen voor dat ook mogelijk moet zijn te motiveren waarom herbenutting niet mogelijk is. Een andere indiener vraagt de bepaling te verwijderen omdat deze niet toetsbaar is en concrete beoordelingsregels ontbreken.

Indiener		
ZW-2009	ZW-2010	ZW-2035

Standpunt GS

De bepaling in artikel 12.14 lid 1 onder e is toegevoegd voor de duidelijkheid: er wordt verwezen naar een (al bestaande) instructieregel in een ander hoofdstuk. Ook zonder deze verwijzing geldt die instructieregel ook voor initiatieven op het gebied van vrijetijdseconomie. Omdat wij in de praktijk merken dat die instructieregel vaak vergeten wordt door gemeenten en adviesbureaus, hebben we de verwijzing opgenomen.

Het voorstel van indieners dat het ook mogelijk moet zijn te motiveren waarom herbenutting niet mogelijk is, komt overeen met de inhoud van de betreffende instructieregel.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder h uitponding Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener stelt dat de opgenomen uitzonderingsclausule – waarbij gemeenten met een centrale beslissingsbevoegdheid alsnog uitponding kunnen toestaan – risicovol en ongewenst is en geschrapt moet worden.	ZW-3016

Standpunt GS

Indiener geeft geen argumenten waarom de opgenomen uitzonderingsclausule risicovol en ongewenst is. Gezien de recente praktijkervaring met enkele casussen zijn wij van mening dat de uitzonderingsclausule incidenteel nodig kan zijn om gewenste ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld verduurzaming van een park, mogelijk te maken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder i kampeerterrein/mobiele kampeermiddelen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners verzoeken om op een kampeerterrein naast mobiele kampeermiddelen ook enkele safaritenten, glampingtenten of eenvoudige trekkershutten toe te staan. Een indiener geeft aan dat het onduidelijk is hoe andere dan mobiele kampeermiddelen geregeld moeten worden en vraagt of daar aparte instructieregels voor gelden.

Indiener					
ZW-2004	ZW-2009	ZW-2014	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2030			

Standpunt GS

In de toelichting op artikel 12.14 lid 1 onder i is opgenomen dat als het wenselijk is permanente tenten of chalets te plaatsen, dit duidelijk met een andere aanduiding in het omgevingsplan dient te worden opgenomen. Dat blijft dus gewoon mogelijk. Het is de bedoeling van dit artikel dat in een omgevingsplan meer bewust wordt gekozen voor het type kampeermiddel dat in het omgevingsplan wordt toegestaan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder j termijn vervallen vestigingsmogelijkheden Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Enkele indieners verzoeken de termijn te verruimen, bijvoorbeeld van drie naar vijf jaar, vanwege de langdurige trajecten van voorbereiding. Andere indieners verzoeken dit onderdeel te schrappen vanwege de doorlooptijd van procedures en de doorgaans gefaseerde ontwikkeling van grootschalige recreatieve voorzieningen. Een indiener geeft aan dat dit kan leiden tot schadeclaims, verzoeken tot nadeelcompensatie en andere juridische procedures.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2006	ZW-2011	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2021
ZW-2022	ZW-2029	ZW-2030			

Standpunt GS

Wij constateren dat de meerderheid van de gemeenten over dit onderwerp geen zienswijzepunt heeft ingediend.

De in het omgevingsplan op te nemen termijn begint te lopen bij het onherroepelijk worden van dat plan. Die termijn is dus niet afhankelijk van een langdurige voorbereiding voorafgaand aan de vaststelling.

Voor de zeer zelden voorkomende gefaseerde ontwikkeling van een grootschalige recreatieve ontwikkeling kan de termijn in het omgevingsplan gekoppeld worden aan de start van de betreffende fases.

Met het opnemen van deze instructieregel is voor een initiatiefnemer voorzienbaar dat de vestigingsmogelijkheid voor de voorziening voor vrijetijdseconomie vervalt als die voorziening niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan is gerealiseerd.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 12.14, eerste lid onder j: ‘het omgevingsplan bepaalt dat de vestigingsmogelijkheid voor de voorziening voor vrijetijdseconomie vervalt als de voorziening niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan is gerealiseerd; en’

Zienswijze over artikel 12.14 lid 1 onder k regionale afstemming **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Er zijn onderling tegenstrijdige zienswijzepunten ingediend. Enkele indieners uit de regio Zuid-Limburg verzoeken de in de toelichting genoemde termijn van één jaar voor de geldigheid van regionale afstemming te verlengen. Indieners uit de regio Noord-Limburg verzoeken de tekstpassage ‘op basis van de regionale bestuursafspraken in de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg' te schrappen omdat de regionale bestuursafspraken niet meer van kracht zijn. Een aantal indieners uit de regio's Noord- en Midden-Limburg vragen om lid 1 onder k geheel te schrappen en de tekst in de toelichting aan te passen omdat de regionale bestuursafspraken zijn/worden ingetrokken.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2010	ZW-2012	ZW-2014	ZW-2018
ZW-2020	ZW-2029	ZW-2030	ZW-2035		

Standpunt GS

Ten aanzien van de wens om teksten te schrappen verwijzen wij naar ons algemene antwoord over het thema regionale bestuursafspraken elders in deze nota. Wij zullen in de Omgevingsverordening Limburg geen expliciete verwijzingen naar de regionale bestuursafspraken opnemen.

In de regio's Zuid-Limburg en Noord-Limburg wordt meerwaarde gezien in de ambtelijke regionale afstemming van initiatieven vrijetijdseconomie. Die opvatting delen wij. Daarom handhaven wij de tekst over regionale afstemming van artikel 12.14 lid 1 onder k.

De in de toelichting genoemde afspraak dat regionale afstemming in Zuid-Limburg één jaar geldig is, is een afspraak tussen de 16 gemeenten en de Provincie. Wij willen die afspraak niet eenzijdig aanpassen.

Voorstel aan PS

Tekst verwijderen in artikel 12.14 lid 1 onder k: ‘er een actueel positief resultaat is van regionale afstemming vrijetijdseconomie ~~op basis van de regionale bestuursafspraken in de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg~~ of een verantwoording waarom regionale afstemming niet nodig is.

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.14 lid 1 onder k: ‘De afgelopen jaren heeft regionale afstemming plaatsgevonden in elk van de regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg over initiatieven voor vrijetijdseconomie. Regionale afstemming over een initiatief gebeurt tussen de gemeenten in de betreffende regio en de Provincie ~~op basis van de regionale bestuursafspraken voor die regio~~. In de regio Zuid-Limburg is afgesproken dat het resultaat van regionale afstemming vrijetijdseconomie maximaal één jaar geldig is. Daarna dient opnieuw regionaal afgestemd te worden. Dit om te voorkomen dat het resultaat van regionale afstemming niet meer actueel is. Het is wenselijk dat ook in de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg het resultaat van regionale afstemming actueel is.’

Artikel 12.15 Instructieregels toevoegen of wijzigen vestigingsmogelijkheid voorziening VTE in relatie tot algemene zonering

Zienswijze over artikel 12.15 dagrecreatie in de openlucht Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt toe te staan of te benoemen dat dagrecreatie in de openlucht is toegestaan.	ZW-2004

Standpunt GS

In de Omgevingsverordening Limburg wordt aangegeven wat niet is toegestaan. Dat is eenvoudiger dan aan te geven wat er wel allemaal mag. Als iets niet is genoemd, dan is het niet verboden volgens de Omgevingsverordening Limburg.

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (zie toelichting op artikel 12.14 algemeen) is onderscheid gemaakt tussen:

- Dagrecreatie in de vorm van activiteiten zoals wandelen, fietsen en paardrijden die niet aan een specifieke locatie gebonden zijn. In de artikelen 12.14 en 12.15 is hierover niets opgenomen en is het dus niet verboden.
- Dagrecreatie waarbij een voorziening voor dagrecreatie wordt bezocht zoals een attractiepark of een zwemplas. In artikel 12.15 zijn regels opgenomen waar een voorziening voor dagrecreatie gevestigd of gewijzigd mag worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.15 vrijetijdseconomie in monumentale gebouwen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners stellen dat het alleen toestaan van voorzieningen voor vrijetijdseconomie in ‘monumentale gebouwen’ leidt tot een aanzienlijke inperking van de vestigingsmogelijkheden. Verzocht wordt ook cultuurhistorisch waardevolle en/of karakteristieke panden onder het begrip ‘monumentale gebouwen’ te laten vallen. Een andere indiener verzoekt om ‘voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw’ niet op voorhand uit te sluiten in verwevingsgebied maar ruimte te bieden voor een gebiedsgerichte afweging.

Indiener		
ZW-2009	ZW-2013	ZW-2030

Standpunt GS

Onder het in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg gehanteerde begrip 'monumentale gebouwen’ vallen alleen rijks- of gemeentelijk beschermde gebouwen. Hiermee is ondubbelzinnig aangegeven op welke gebouwen dit begrip van toepassing is. Dit is niet beperkend voor gemeenten omdat zij vanuit de Erfgoedwet bevoegd zijn om gebouwen een (gemeentelijk) beschermde status te geven.

Het is verder een onjuiste conclusie dat voorzieningen voor vrijetijdseconomie alleen zijn toegestaan in ‘monumentale gebouwen’.

Bij voorzieningen voor vrijetijdseconomie wordt onderscheid gemaakt naar:

- Voorzieningen voor verblijfsrecreatie;
- Voorzieningen voor dagrecreatie in de openlucht, en
- Voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw.

In artikel 12.15 zijn de vestigingsmogelijkheden voor deze drie typen voorzieningen per zone opgenomen. Daarbij moet in gedachten worden gehouden dat in dit artikel alleen is benoemd wat niet is toegestaan. In lid b wordt bijvoorbeeld niet gesproken over voorzieningen voor verblijfsrecreatie of dagrecreatie in de openlucht omdat dat is toegestaan.

De mogelijkheden voor voorzieningen voor verblijfsrecreatie en dagrecreatie in de openlucht zijn in het landelijk gebied groter dan die voor voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw.

Ten aanzien van voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw is in de nu geldende Provinciale Omgevingsvisie Limburg al jarenlang het beleid opgenomen dat deze thuishoren in het stedelijk gebied, in een landelijke kern of op een stedelijk dienstenterrein. Dit type voorzieningen en andere functies, zoals detailhandel en horeca, versterken elkaar en kunnen met name de vitaliteit van het stedelijk gebied versterken. Ook vanwege de bebouwing is alleen een locatie in een van voornoemde zones wenselijk.
Voorzieningen voor dagrecreatie in een gebouw zijn dus niet wenselijk in het landelijk gebied. Daarbij geldt een uitzondering voor monumentale gebouwen, ten behoeve van het behoud en beheer daarvan.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.15 grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekker **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener stelt dat in de toelichting op artikel 12.15 wordt gesproken over een uitzondering in het beleid voor een grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekker. Verzocht wordt deze uitzondering in de Omgevingsverordening Limburg op te nemen in artikel 12.15 en artikel 7.2. Dit door het vestigen en uitbreiden (onder voorwaarden) van grootschalige (boven)regionale dagrecreatieve trekkers toe te staan.	ZW-2011

Standpunt GS

De uitzondering die is opgenomen in de nu geldende Provinciale Omgevingsvisie Limburg is in het verleden geformuleerd ten behoeve van een bijzonder specifiek bovenregionaal bedrijf met een internationale uitstraling. Als zich in Limburg nog een bedrijf van deze ‘hors-categorie’ zou willen vestigen blijft het wenselijk dit te doen in het stedelijk gebied, een landelijke kern of op een stedelijk dienstenterrein. Pas als dat niet mogelijk is, kan sprake zijn van een uitzondering op het beleid. In zo'n uitzonderlijk geval maken wij ons sterk voor gebruik van de ontheffingsbevoegdheid conform

art. 2.32 OW en art.1.6 Omgevingsverordening Limburg. Dan moet uit de integrale afweging van belangen wel blijken dat de beoogde locatie de meest optimale locatie is (conform POVI, par 13.6.6 vrijetijdseconomie- algemene zonering). En er geldt als wettelijk criterium dat alleen ontheffing kan worden verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.16 Instructieregels heroverwegen bestaande omgevingsplannen

Zienswijze over artikel 12.16 heroverwegen bestaande omgevingsplannen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Een aantal indieners: - verzoekt toe te lichten wat verstaan wordt onder heroverwegen; - stelt dat de beleidskeuze om te schrappen in het omgevingsplan bij de gemeente moet liggen en niet bij de Provincie; - is van mening dat het hier gaat om het wegbestemmen van recreatieve voorzieningen; - vindt dat er geen reden is dat de Provincie verordonneert om vergunningsstelsels of vrijstellingen te schrappen; - concludeert dat door dit artikel vrijwel nergens meer nog vrijetijdseconomie toegevoegd mag worden; - stelt dat het artikel arbeidsintensief is waarvoor de gemeenten de kosten dragen en het risico op nadeelcompensatie lopen; - geeft aan het artikel op te vatten als een advies aan de gemeente omdat niet duidelijk is hoe uitvoerbaar het artikel is. Andere indieners: - vinden heroverweging een goede zaak, maar vragen zich af aan welke regels die heroverweging getoetst moet worden; - begrijpen de wens om papieren planvoorraad zonder realistisch perspectief tegen te gaan. Een zorgvuldige heroverweging in overleg met betrokkenen is passend maar gemeenten moeten voldoende beleidsruimte houden om strategisch relevante mogelijkheden te behouden.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2013	ZW-2015	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2029	ZW-2030	ZW-3002

Standpunt GS

Wij constateren dat onderling tegenstrijdige zienswijzen zijn ingediend en dat het merendeel van de gemeenten hierover geen zienswijze heeft ingediend.

Onder heroverwegen verstaan wij het nemen van een gemotiveerd besluit door een gemeente over het al dan niet opnieuw opnemen van bepaalde onderdelen in een vast te stellen omgevingsplan. Dit vergt geen extra procedure en capaciteitsinzet omdat de Omgevingswet gemeenten al verplicht om voor 1 januari 2032 een nieuw omgevingsplan voor de gehele gemeente vast te stellen. De heroverweging die in artikel 12.16 wordt gevraagd zal daarbij ook zonder deze instructieregel moeten plaatsvinden. Wij achten het echter van belang de gemeenten te attenderen op de in dit artikel genoemde specifieke opties op het gebied van vrijetijdseconomie. De wens om onbenutte functies vrijetijdseconomie te laten vervallen als er geen zicht is op realisatie, is door PS vastgelegd in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI).

In artikel 12.16 is de beleidskeuze bij de gemeente gelegd. Het gaat niet om verplicht schrappen of wegbestemmen.
De gemeente heeft beleidsruimte om strategisch relevante mogelijkheden te behouden. Het te nemen besluit moet door de gemeente goed worden onderbouwd. Het risico op nadeelcompensatie is ook een punt van afweging, dat kan worden verkleind door op tijd voorzienbaarheid te creëren.

De conclusie dat nergens vrijetijdseconomie mag worden toegevoegd is onjuist. De mogelijkheden voor toevoeging zijn benoemd in de artikelen 12.14 en 12.15.

De instructieregel is geen advies maar een verplichting om te heroverwegen. De gemeente dient op basis van artikel 12.15 lid 5 een verantwoording van de heroverweging op te nemen.

Het omgevingsplan waarin het resultaat van de heroverweging is opgenomen zal t.z.t. beoordeeld worden aan de hand van de dan geldende provinciale Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.18 Instructieregel verbod functie-verandering recreatieverblijf naar wonen

Zienswijze over artikel 12.18, lid 1, algemeen
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken ruimte te bieden voor het veranderen van de functie van een recreatieverblijf naar wonen in het buitengebied.

Indiener				
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2011	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Artikel 12.18, eerste lid komt inhoudelijk overeen met de artikelen 12.8 en 12.10 in de nu geldende Omgevingsverordening Limburg. Deze artikelen zijn gecombineerd en aangepast aan de terminologie van de op 8 mei 2026 door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie (POVI). In de POVI is het beleid gecontinueerd dat woningbouw zoveel mogelijk moet plaatsvinden binnen het stedelijk gebied of de landelijke kernen.

Het toevoegen van een of meerdere woningen in het landelijk gebied is mogelijk, mits voldaan is aan de in artikel 12.18 genoemde voorwaarden en aan de instructieregels voor wonen die zijn opgenomen in Afdeling 12.1.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.18, lid 2 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt artikel 12.18 tweede lid aan te passen of te schrappen zodat een transformatie van een complex van recreatieverblijven naar wonen mogelijk is.	ZW-2015

Standpunt GS

Indiener constateert terecht dat artikel 12.18, tweede lid belemmert dat een geheel complex van recreatieverblijven wordt getransformeerd naar de functie wonen.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt tekst toevoegen in artikel 12.18, lid 2: ‘In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven, tenzij er geen sprake is van een gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen.’

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.18 tweede lid: ‘Recreatieverblijven die gelegen zijn in een complex van recreatieverblijven, zoals een bungalowpark, vallen niet onder de uitzondering op het verbod, tenzij er geen gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het transformeren van

een geheel complex van recreatieverblijven naar de functie wonen. Een gemengd gebruik van een dergelijk complex voor zowel verblijfsrecreatie als wonen is niet wenselijk (zie ook de toelichting op artikel 12.19, onder e).'

Zienswijze over artikel 12.18, lid 1, monumentale gebouwen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken artikel 12.18, eerste lid aan te vullen met een uitzondering voor monumentale gebouwen in overeenstemming met de uitzonderingen voor monumentale gebouwen in de artikelen 12.4, 12.5 en 12.6 (instructieregels wonen).

Indiener	
ZW-0509	ZW-0545

Standpunt GS

Wij delen de opvatting van indieners dat het logisch is een recreatieverblijf om te mogen zetten naar een woning als op die locatie het toevoegen van een woning (onder voorwaarden) mogelijk is op basis van de instructieregels voor wonen in Afdeling 12.1.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van deze zienswijzepunten tekst toevoegen in artikel 12.18, eerste lid onder d en nieuw lid 2, en volgende leden tekstueel aanpassen:

'Artikel 12.18 Instructieregel verbod functieverandering recreatieverblijf naar wonen

1. Een omgevingsplan wordt niet zodanig gewijzigd dat de bestaande functie die het gebruik van een bouwwerk als recreatieverblijf toestaat wordt veranderd in een functie die de activiteit wonen toestaat, tenzij:

a. de locatie gelegen is in of aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern;
b. de locatie gelegen is in een bebouwingscluster of een bebouwingslint;
c. de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster of een bebouwingslint;
d het recreatieverblijf is gelegen in een monumentaal gebouw.

2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat, voor het toevoegen van een of meerdere woningen door functieverandering van een of meerdere recreatieverblijven, de instructieregels van Afdeling 12.1 van toepassing zijn.

~~2~~3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven, tenzij er geen sprake is van een gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen.

~~34~~. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede en derde ~~het tweede lid~~.'

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.18, eerste lid: uitzondering op het verbod:

van '...onder a tot en met ~~c~~, is opgenomen...' naar '...onder a tot en met d, is opgenomen...';

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting van 'Artikel 12.18, ~~tweede~~ lid: ...' naar 'Artikel 12.18, derde lid...'

Artikel 12.19 Instructieregels tijdelijke huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een recreatieterrein

Zienswijze over artikel 12.19 doelgroepen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners vragen waarom het tijdelijk huisvesten op bepaalde terreinen wordt beperkt tot arbeidsmigranten. Waarom geldt dit niet voor statushouders en vluchtelingen? Waarom is huisvesting van dergelijke groepen nergens in de verordening geregeld?

Indiener	
ZW-2009	ZW-2022

Standpunt GS

Tijdelijke huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op recreatieterreinen is mogelijk aangezien short-stay arbeidsmigranten per definitie tijdelijk verblijven in de betreffende tijdelijke huisvesting. Statushouders daarentegen vestigen zich permanent of langdurig in Nederland en moeten integreren in de Nederlandse samenleving. Geïsoleerde of afgelegen woonomstandigheden zijn ongeschikt voor deze doelgroep gelet op de voor hen verplichte inburgering.

Ten aanzien van de (maatschappelijke) opvang van vluchtelingen is het aan gemeenten om te bepalen waar dat mogelijk is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 12.19 termijn tijdelijke huisvesting Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener stelt dat in de praktijk de termijn van tien jaar wordt verlengd en verzoekt ervoor te zorgen dat geen uitzonderingen meer mogelijk zijn. De indiener verzoekt het percentage van de inkomsten dat gebruikt wordt voor de revitalisering of sanering te concretiseren.	ZW-3016

Standpunt GS

Van dit artikel wordt nauwelijks gebruik gemaakt. Het is ons niet bekend dat de termijn van tien jaar daarbij verlengd is. Voor een verlenging van de termijn is een ontheffing door de Gedeputeerde Staten nodig.
Als wij een dergelijk verzoek krijgen zullen wij alle relevante belangen afwegen bij de beoordeling van dat verzoek.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 12.20 Instructieregel na-ijlende effecten steenkoolwinning

Zienswijze over artikel 12.20 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om verduidelijking van het ongewijzigde artikel 12.20. Dit artikel bevat een instructieregel voor omgevingsplannen die het bouwen van een nieuw bouwwerk mogelijk maken. De indiener onderschrijft het belang om rekening te houden met de na-ijlende effecten van de voormalige steenkoolwinning, maar vraagt om een praktische en duidelijke afbakening van de motiveringsplicht. Verzocht wordt om in de verordening en/of toelichting te verduidelijken wanneer een korte motivering volstaat en wanneer nader onderzoek nodig is. Daarbij zou onderscheid moeten worden gemaakt naar de aard en omvang van het bouwwerk, de ligging ten opzichte van bekende risicogebieden en de beschikbare gegevens uit onder meer het Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning en de kaartviewer van Het Gegevenshuis	ZW-2013

Standpunt GS

De inhoud van artikel 12.20 wordt niet gewijzigd met de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Dat betekent dat dit artikel niet vatbaar is voor wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen.

Desalniettemin willen wij een reactie geven op de zienswijze. Wij begrijpen dat het wenselijk is om de motiveringsplicht in de praktijk duidelijk en werkbaar te houden, en dat daarbij een goede balans nodig is tussen onderzoekslast en daadwerkelijk risico. De suggestie voor een meer risicogerichte benadering sluit daar goed op aan.

Inhoudelijk biedt de huidige formulering van de instructieregel voldoende ruimte voor een proportionele toepassing. De regel schrijft niet voor hoe uitgebreid het onderzoek moet zijn, maar vraagt om een motivering waarin wordt aangegeven hoe met de na-ijlende effecten rekening is gehouden. Dat maakt het mogelijk om per situatie een afweging te maken, afhankelijk van de aard en omvang van het bouwwerk en de aanwezigheid van risico's.

Uit eerder uitgevoerde onderzoeken blijkt ook dat de verschillen in aard en ligging van de in de ondergrond aanwezige mijnbouwwerken in combinatie met de sterk wisselende geohydrologie veelal vraagt om een maatwerkafweging per geval.

Zoals in de toelichting bij de Omgevingsverordening Limburg aangegeven kan voor de gevraagde motivering gebruik worden gemaakt van bestaande informatiebronnen, zoals beschikbaar via het Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning en de kaartviewer van Het Gegevenshuis.

In situaties waarin deze bronnen geen aanwijzingen geven voor relevante risico's, kan een beknopte motivering volstaan. In gebieden waar wel risico's spelen, ligt een nadere onderbouwing of aanvullend onderzoek meer voor de hand.

Wij nemen de aandachtspunten uit de zienswijze mee in de verdere uitvoering van de nu geldende instructieregel en samenwerking met gemeenten in de regio.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

13. Energie

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken de Provincie Limburg om de optie van het opnemen een norm voor netbewuste nieuwbouw in de omgevingsverordening te overwegen, inclusief de optie om deze daarnaast ook nog eens te koppelen aan verplichte doorwerking naar gemeenten.

Indiener					
ZW-2007	ZW-2016	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2022	ZW-2027
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2031	ZW-2035		

Standpunt GS

In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg introduceren we de energiebeschrijving (artikel 13.1) deze verplicht gemeenten in hun omgevingsplannen een beschrijving op te nemen van de mogelijkheid tot aansluiting op energie-infrastructuur, waaronder de tijdigheid daarvan en de maatregelen die zijn afgewogen waarmee negatieve effecten op de energie-infrastructuur voorkomen kunnen worden.

Eén van de potentiële maatregelen om negatieve effecten te voorkomen kan netbewuste nieuwbouw zijn. Daarbij kent netbewuste nieuwbouw vele facetten, van bijvoorbeeld een energieneutrale woning tot een energieneutrale wijk. De afweging hoe negatieve effecten op energie-infrastructuur voorkomen kunnen worden is vaak afhankelijk van lokale factoren, vaak ook enkel met lokale ruimtelijke impact op de leefomgeving. Dit maakt dat we deze afweging een gemeentelijke afweging vinden en op dit moment geen aanleiding hebben deze in onze Omgevingsverordening op te nemen. Het artikel 13.1 kent mede als doel dat gemeenten en ontwikkelaars over de energievoorziening al in de planvormingsfase gaan nadenken en de uitkomst ook vermelden zodat onder meer toekomstige gebruikers weten waar ze aan toe zijn.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om bij locaties voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsverordening.

Indiener	
ZW-0034	ZW-2007

Standpunt GS

We zetten in op een decentraal energiesysteem, dat centraal wordt aangevuld. Met ons beleidskader voor energiegebruik, energieopslag en energie opwek zoals verwoord in hoofdstuk 9 van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, bieden we voldoende handvaten binnen onze provinciale ruimtelijke kaders en de in het gebied aanwezige omgevingswaarden voor initiatiefnemers, ook cumelabedrijven, om zelf energie op te wekken en op te slaan. Mocht een initiatiefnemer samen met de desbetreffende gemeente hierover vragen hebben of de haalbaarheid van ideeën willen bespreken dan kan hiervoor contact opgenomen worden met de Provinciaal Rayonplanoloog van de desbetreffende gemeente.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 13 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om in hoofdstuk 13 ook aandacht te besteden aan groen gas en warmtetransitie, al dan niet in de vorm van beleidsmatige duiding in de toelichting. Voor een landelijke gemeente zijn deze thema's van belang voor een breed en toekomstbestendig energiesysteem, mede in relatie tot netontlasting, landbouw, lokale energievoorziening en gebiedsgerichte transities. Het ontbreken van deze thema's maakt hoofdstuk 13 nu eenzijdig gericht op elektriciteitsopwek en opslag.	ZW-2004

Standpunt GS

De Provinciale Omgevingsvisie Limburg gaat in paragraaf 11.2.6 uitgebreid in op verwaarding van mest en agrarische reststromen. De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geeft hiervoor regels in paragraaf 10.1.5 verwaarding van mest en agrarische reststromen. Dit maakt dat we in deze documenten wel aandacht besteden aan groen gas.

In paragraaf 9.3.8 van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg constateren we dat de ruimtelijke impact van de warmtetransitie vooral op gemeentelijk schaalniveau is gelegen, wat maakt dat ook veelal het bevoegd gezag hierover bij de gemeente ligt.

Een provinciale Omgevingsverordening is dan ook niet, met de inzichten van dit moment, een geschikt instrument om hier sturing aan te geven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over hoofdstuk 13 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener stelt dat in de Omgevingsverordening wind, zon en batterijen expliciet en gedetailleerd ruimtelijk worden gereguleerd, terwijl andere potentieel zwaardere energieactiviteiten (zoals grootschalig groengas, waterstof of nucleaire installaties) vrijwel alleen via generieke regels (bijvoorbeeld bedrijventerreinen, natuur, water, externe veiligheid) worden aangestuurd. Dit zorgt voor een onevenwichtige focus op juist de meest duurzame bronnen, terwijl bronnen met grotere risico's en ruimtelijke impact geen vergelijkbaar provinciaal kader kennen.	ZW-0034

Standpunt GS

We herkennen ons grotendeels is de stellingname van indiener. De ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geeft wel regels in paragraaf 10.1.5 verwaarding van mest en agrarische reststromen voor grootschalige groengas opwek.

Verwijzend naar onze Provinciale Omgevingsvisie constateren we dat veelal op Rijksniveau en in minder mate op provinciaal niveau nog veel beleid in ontwikkeling is voor nieuwe (grootschalige) energiebronnen. Specifiek attenderen we u in dit kader als voorbeeld op § 9.5.3 Kleine modulaire Kernreactoren van de Provinciale Omgevingsvisie, waarin we melding maken dat bij voortschrijdende inzichten van fysieke kaders en aandachtspunten we de Provinciale Omgevingsvisie hierop gaan wijzigen. Dit als onderdeel van de beleidscyclus die de Omgevingswet voorstaat.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 13.01 Instructieregel energiebeschrijving

Zienswijze over artikel 13.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners verzoeken om verduidelijking van artikel 13.1 in de betreffende Omgevingsverordening onder meer aangaande het navolgende:

- Betreft het hier een inspanningsverplichting (tijdige afstemming met Enexis en onderbouwing daarvan) of een resultaatverplichting (aantoonbare en gegarandeerde aansluitbaarheid binnen een bepaalde termijn)?
- De toelichting spreekt over een ‘energieparagraaf’ en vroegtijdige afstemming, dit wijst ons inziens op een inspanningsverplichting.
- De term ‘tijdigheid’ is niet juridisch sluitend. Hoe moet dit begrip precies worden geïnterpreteerd? Wij verzoeken dat dit begrip nader uiteengezet worden in de toelichting op het betreffende artikel. Is aansluiting op het moment van vergunningverlening niet een beter moment om deze beschrijving te verplichten.
- In de toelichting op het betreffende artikel dient explicieter benoemd te worden dat er een onderscheid bestaat tussen de verantwoordingsplicht van de gemeente en de bevoegdheden van netbeheerder en toezichthouder.

Indiener					
ZW-2002	ZW-2003	ZW-2007	ZW-2009	ZW-2011	ZW-2016
ZW-2018	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2024	ZW-2027	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2030	ZW-2035			

Standpunt GS

Verwijzend naar artikel 13.1 het is een motiveringsverplichting: we verplichten om in de motivering van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) te beschrijven of, hoe en wanneer het initiatief aan de benodigde energie komt en dan specifiek op het moment dat het gerealiseerd is en in gebruik genomen wordt. Als de netbeheerder op dit moment nog geen uitsluitsel kan geven over planning of capaciteit betekent dat niet dat de wijziging van het omgevingsplan of het verlenen van de bopa niet mogelijk zou zijn. Juist de vroegtijdige duidelijkheid dat hierover nog geen uitsluitsel is, is gewenst.

Achterliggend doel is dat initiatiefnemers, bevoegd gezag en netbeheerders hierover eerder met elkaar in contact treden en dat gebruikers weet ervan kunnen hebben of, hoe en wanneer de energievoorziening van het initiatief geregeld en beschikbaar is. Wij vragen met deze instructieregel geen getekende offertes of vergelijkbare stukken als onderbouwing. Wel realiseren wij ons dat dit van partijen, zeker ook van de netbeheerders, een hernieuwde benadering vraagt om, indachtig de onzekerheden in de planvormingsfase, hier al uitspraken in omgevingsrechtelijke documenten over vast te leggen. Wij begrijpen dat dit dient te gebeuren op basis van informatie die in die fase van planvorming redelijkerwijs beschikbaar is. Het moment van vergunningverlening vinden we te laat, omdat dan nagenoeg alles al vastligt en dit niet in lijn is met de benadering van de Omgevingswet om vroegtijdig tot afstemming te komen. Wij realiseren ons ook dat dit artikel in het begin voor veel partijen zoeken zal zijn, bijvoorbeeld ook wat betreft de beschikbare informatie vanuit netbeheerders.

Echter dit zal niet remmend werken op ontwikkelingen, omdat binnen de huidige context van netcongestie in het ontwikkel- en planvormingsproces de benodigde energievoorziening besproken dient te worden. In lijn met de gedane suggesties door indieners verbeteren we de toelichting op dit artikel op enkele punten.

Voorstel aan PS

Tekst van artikel 13.1 als volgt wijzigen;

De naamgeving ‘Paragraaf 13.1.1. Energie~~paragraaf~~’, wijzigen in ‘Paragraaf 13.1.1 Energiebeschrijving’.

Tekst als volgt wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.1

1. De zin “Is aansluiting technisch mogelijk binnen de geplande termijn van realisatie van het plan?” verplaatsen we naar de bullit ‘tijdigheid’ en de zin ‘’Zijn er afspraken met de netbeheerders gemaakt?’, verplaatsen we naar de bullit ‘de mogelijkheid tot aansluiting’. De tekst wordt derhalve alsvolgt.

'De in het artikel voorgeschreven beschrijving moet in ieder geval betrekking hebben op:
- de mogelijkheid tot aansluiting: in hoeverre kan de ontwikkeling worden aangesloten op de bestaande of geplande energie-infrastructuur? Zijn er afspraken met de netbeheerders gemaakt?
- tijdigheid: wordt er rekening gehouden met de realisatiesnelheid van netwerkuitbreidingen en vergunningprocedures bij de netbeheerders? Is aansluiting technisch mogelijk binnen de geplande termijn van realisatie van het plan?
- maatregelen: zijn er alternatieve oplossingen zoals energiehubs, een andere energiedrager, congestiemanagement of lokale opslag afgewogen?’

2. Het woord “energieparagraaf” vervangen door het woord “energiebeschrijving” in de laatste alinea.

3. Toe te voegen: ‘, ieder vanuit hun eigen (wettelijke) rol en verantwoordelijkheid’ tussen ‘In lijn met de Omgevingswet stimuleert deze instructieregel een vroegtijdige en integrale afstemming tussen gemeenten, initiatiefnemers en de netbeheerders [...]’ en ‘om de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen te vergroten’.

Zienswijze over artikel 13.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om in Artikel 13.1 Instructieregel energiebeschrijving 1) een nieuw artikel/ lid toe te voegen waarin expliciet wordt vastgelegd dat de Provincie en gemeenten zorgdragen voor een snelle en tijdige afhandeling van aanvragen voor uitbreiding en verzwaring van de energie infrastructuur en 2) een nieuw artikel/ lid toe te voegen waarin expliciet wordt vastgelegd dat de bevoegde instanties de inspanningsverplichting krijgen de borging van	ZW-3006

voldoende ruimte voor de noodzakelijke (kritische of essentiële) energie-infrastructuur.

Standpunt GS

De behandeltermijn van aanvragen volgen niet uit provinciale omgevingsverordeningen, maar uit landelijke wet- en regelgeving.

We hebben in de Provinciale Omgevingsvisie energieplanologie geïntroduceerd: strategische (bestuurlijke) afwegingen maken over aanbod, vraag, transport en opslag van energie, gepland in de tijd en ruimte. Energieplanologie zorgt ervoor dat we vroegtijdig optimale randvoorwaardelijke keuzes maken over bijvoorbeeld de vestiging of verplaatsing van bedrijven, woningen, energieopwek en uitbreiding van energie-infrastructuur. Energieplanologie is bij uitstek een strategisch instrument dat we inzetten voor de energietransitie, uiteraard met zorgvuldige afweging ten aanzien van onder andere natuur, landschap, ondergrond, water, veiligheid en leefmilieu.

We zien dus de situering van energie-infrastructuur niet als leidend of sturend principe die een borging van voldoende ruimte in onze Omgevingsverordening rechtvaardigt. Wel willen we dat energie(infra)structuur een volwaardig aspect is in de afweging en planvorming. Vroegtijdig contact tussen initiatiefnemer, bevoegd gezag en netbeheerders is daarvoor gewenst. Met de introductie van de energiebeschrijving in artikel 13.1 beogen we mede deze afstemming in de planvorming te laten plaatsvinden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.1
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken 1. Als deze instructieregel blijft staan, deze alleen van toepassing verklaren voor een capaciteitsvraag die een relevante belasting van de energie-infrastructuur veroorzaakt. 2. Deze onrealistische instructieregel verwijderen. Gezien de woningbouwopgave zal er sowieso veel inzet worden gepleegd op netbewust bouwen etc. om de komende jaren e.e.a. nog mogelijk te maken. Het heeft geen meerwaarde als de Provincie daar ook nog eisen aan gaat stellen.

Indiener

ZW-2020 ZW-2029

Standpunt GS

Verwijzend naar de beschrijving van energieplanologie in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg, zien we het thema Energie als een volwaardig afwegingsthema binnen de ruimtelijke afweging. We vinden het wenselijk dat in de planvormingsfase hierover al nagedacht en afgestemd wordt.

Een concreet doel van deze regeling is dat gebruikers hierover niet verrast worden als een bouwwerk gerealiseerd is en in gebruik genomen kan worden. We constateren dat steeds meer initiatiefnemers dit uit eigen beweging al doen, echter nog niet allemaal. We stellen ook geen inhoudelijke eisen, we verplichten enkel dat er een beschrijving in het plan wordt opgenomen waarin vermeld staat hoe de initiatiefnemer tijdig aan de benodigde energie wil komen. Als er geen relevante belasting van de energie-infrastructuur plaatsvindt en dit al passend of tijdig passend te realiseren is binnen de bestaande energie-infrastructuur, dan vormt dit de beschrijving. De contramal is dat als dit in de planvorming nog niet bekend is, het bevoegd gezag dit dan kan meewegen in haar besluitvorming en/of prioritering van plannen en kan de gebruiker niet verrast zijn mocht blijken dat hij/zij onvoldoende energie ter beschikking heeft bij ingebruikname.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 13.02 Instructieregel uitsluitingsgebied windturbines

Zienswijze over artikel 13.2 lid 1 en 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken het aangewezen uitsluitingsgebied windturbines uit te breiden of zoekgebied toe te voegen.

Indiener					
ZW-0009	ZW-0352	ZW-0363	ZW-0384	ZW-0805	ZW-0806
ZW-0807	ZW-0808	ZW-0811	ZW-0812	ZW-0813	ZW-0814
ZW-0815	ZW-0817	ZW-0818	ZW-0819	ZW-0820	ZW-0822
ZW-0823	ZW-0824	ZW-0825	ZW-2002	ZW-2007	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2029	ZW-2031	ZW-1616		

Standpunt GS

GS hebben er voor gekozen onderscheid te maken in drie gebiedstyperingen:

a. Uitsluitingsgebied
b. Zoekgebied
c. Beperkingengebied.

Het uitsluitingsgebied wordt gevormd door de buitenste begrenzing van het Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, alsmede de Natura 2000-gebieden en het winterbed van de Maas.

Daarnaast kent de Einstein Telescope ook een beschermingsgebied waarbinnen windturbines niet zijn toegestaan. In deze gebieden prevaleren andere provinciale belangen boven windturbines.

Gebieden waar de ontwikkeling van windturbines wordt beperkt door wettelijke regels zijn onderdeel van het 'beperkingengebied'. Realisatie binnen het beperkingengebied is niet vanzelfsprekend, maar kan ook niet geheel worden uitgesloten. Gebieden waar wij op grond van ruimtelijke en landschappelijke afwegingen windturbines minder geschikt achten zijn eveneens onderdeel van het beperkingengebied. Zoekgebieden achten wij het meest passend voor windturbines. Deze zoekgebieden zijn tot stand gekomen op basis van een eerste planologische afweging op provinciale schaal rekening houdende met een aantal ruimtelijke en milieutechnische criteria. Een zoekgebied betekent niet automatisch instemming met de plaatsing van windturbines. Nader onderzoek moet definitieve geschiktheid aantonen. Er zal voldaan moeten worden aan alle vigerende wettelijke vereisten.

De wens van partijen om extra gebieden toe te wijzen aan uitsluitingsgebieden begrijpen wij vanuit het belang van indieners. GS hechten er aan ruimte te kunnen bieden aan de ontwikkeling van windturbines om daarmee te kunnen komen tot een evenwichtige toekomstige energiemix die bestaat uit verschillende energiebronnen en import van energie. Wij gaan om die reden op voorhand geen extra gebieden uitsluiten. Er zijn in de ruimtelijke en vergunningsprocedure die doorlopen moeten worden voordat een windturbine kan worden geplaatst, voldoende waarborgen om te toetsen aan alle wettelijke- en beleidsmatige vereisten en aanwezige belangen. Wij achten die procedure het meest geschikt om in detail te kijken naar de (on)geschiktheid van locaties voor windturbines.

Bovenstaande geldt ook voor de toetsing aan gebieden die door het Rijk zijn aangewezen als hoogtebeperkingengebied voor vliegvelden. Deze worden in acht genomen en de luchtvaartautoriteiten zullen bij de planologische procedure om advies worden gevraagd.

De afweging over zoekgebieden is gemaakt op ruimtelijke en milieutechnische overwegingen. Het feit of sprake is van een PEM-project is daarin geen overweging. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben wij de zoekgebieden niet expliciet opgenomen in een kaartbijlage en kunnen wij daarom ook geen gebieden meer toevoegen.

Binnen de uitsluitingsgebieden zijn windturbines niet toelaatbaar en daar is ook geen uitzondering of maatwerk op mogelijk. Of buiten de uitsluitingsgebieden windturbines toelaatbaar zijn, in zoekgebied of beperkingengebied, zal worden getoetst bij de te volgen planologische en vergunningsprocedures. De wettelijke regels, het beleid en overige belangen worden daarbij in acht genomen. Dit geldt ook wanneer partijen het voornemen hebben om bedrijfsprocessen te verduurzamen.

Het beperkingengebied Einstein Telescope laat geen windturbines toe.

Dit moet voorkomen dat windturbines verstorende trillingen gaan veroorzaken die de werking van de Einstein Telescope in de toekomst kunnen verstoren. Na definitieve besluitvorming over de toewijzing van de Einstein Telescope aan de regio of niet, of onderzoeksresultaten dat windturbines geen verstorende trillingen voor de Einstein Telescope veroorzaken, zal worden bezien of het beschermingsgebied kan worden verkleind of opgeheven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.2 lid 1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt te bevestigen dat erfmolens/windturbines tot en met een ashoogte van 25 meter zijn toegestaan bij agrarische bedrijven.	ZW-0381

Standpunt GS

De uitsluitingsgebieden windturbines conform art. 13.2 lid 1 uit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben geen betrekking op windturbines met een masthoogte lager dan 25 m. De overige regels uit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg blijven evenwel onverminderd van kracht. Of er een of meerdere molen(s)/windturbine(s) tot een masthoogte van 25 m toegestaan is/zijn, zal getoetst worden bij de planologische en vergunningsprocedure. Daarbij zal de inpasbaarheid, gelet op de omgevingsfactoren en wettelijke regels, worden getoetst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.2 Lid 2 b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken de inspanningsverplichting voor lokaal eigendom in bovengenoemde artikelen in lijn te brengen met het landelijke kader en aan te passen van 51% naar 50% lokaal eigendom.

Indiener					
ZW-0385	ZW-2004	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2035	ZW-3003

Standpunt GS

Met dit lid verplichten we initiatiefnemers tot het verantwoorden van de inspanningen om te komen tot lokaal eigendom bij installaties voor grootschalige opwek. Daarbij is ons streven te komen tot 51% lokaal eigendom.

Dat is hoger dan het landelijk afgesproken streven van 50% lokaal eigendom. Naar aanleiding van de zienswijzen op dit punt verbeteren we redactioneel de toelichting, door hier het woord ‘minimale’ aan toe te voegen.

Dat is een keuze die volgt uit ons beleidskader ‘Nieuwe energie en een gezonde leefomgeving’ en de hierop gevolgde inspanningen om te komen tot een Provinciale Energiedienstenmaatschappij (PEM). Indien er aantoon getracht is om tot lokaal eigendom te komen en hier serieuze acties door een initiatiefnemer in zijn verricht, vormt dit een aanvaardbare motivatie en kan dan ook volstaan worden met een lager percentage lokaal eigendom. Het betreft immers een inspanningsverplichting.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.2:

‘De Omgevingsverordening Limburg en de Provinciale Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.’

Zienswijze over artikel 13.2 lid 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoekt om een motivatie in hoeverre dit voldoende ruimte biedt voor toekomstige nieuwe ontwikkelingen.	ZW-2016

Standpunt GS

Het artikel is opgesteld met het oog op de huidige situatie en de kennis van dit moment. Indien omstandigheden wijzigingen kan een nieuwe afweging nodig blijken. Alsdan behoort een aanpassing van ons beleid in de Provinciale Omgevingsvisie en de regels uit de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg tot de mogelijkheden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 13.03 Instructieregel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen

Zienswijze over artikel 13.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**

De indieners verzoeken om het artikel met de instructieregel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen aan te passen. Bij een omgevingsplan voor het realiseren van een nieuw bedrijfsgebouw moet worden gemotiveerd hoe het dakoppervlak maximaal wordt benut voor zonnepanelen. Er wordt geen onderscheid gemaakt naar omvang van het dakoppervlak. Indieners geven de Provincie in overweging om een ondergrens op te nemen waarmee alleen echt grote daken een provinciaal belang krijgen en gemeenten zelf hun afwegingsruimte houden voor kleinere ontwikkelingen. Ook de keuze voor een groen dak voor hemelwateropvang of klimaatadaptatie dient mogelijk te zijn.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2012	ZW-2016	ZW-2019
ZW-2020	ZW-2022	ZW-2028	ZW-2029	ZW-3016	ZW-3031

Standpunt GS

Wij hanteren het ‘nee-tenzij’-principe voor zonneparken zoals mede verwoord in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en de brief van 26 oktober 2023 aan de Tweede Kamer betreft de aangescherpte voorkeursvolgorde zon. Hierin wordt gesteld dat we streven naar meervoudig grondgebruik, waarbij we de vrije ruimte op daken, gevels en andere plekken binnen en buiten bebouwd gebied (zoals parkeerplaatsen, langs weg- en spoorinfrastructuur, geluidschermen, stortplaatsen etc.) benutten voor zonnepanelen. Dit kunnen we doen door de vrije ruimte, waar zonnepanelen technisch en betaalbaar samen kunnen gaan met de bestaande of nieuwe functie (het zgn. meervoudig grondgebruik, ook wel multifunctioneel gebruik genoemd), te gebruiken en daarmee de landbouw- en natuurgronden vrij te houden voor de andere ruimtelijke opgaven. Binnen een decentraal energiesysteem is het gewenst om breder te kijken: niet enkel eigen stroom voor eigen gebruik, maar ook voor een nabijgelegen elektriciteitsgebruiker die nog stroom nodig heeft. Ook in dat kader blijft het sturen op het benutten van daken voor energieopwek wenselijk.

Gelet op deze doelen is een onderscheid tussen kleinere en grotere bedrijfsdaken niet aan de orde. Wel erkennen we dat daken van bedrijfsgebouwen ook voor ander beleidsdoelen zoals wateropvang, vergroening/ tegengaan van hittestress, bijdragen aan biodiversiteit, stedenbouwkundige, cultuurhistorische en architectonische inpassing ingezet, of andere energetische voorzieningen als batterijen en warmtepompen, gebruikt kunnen worden. Het vraagt iedere keer een afweging wat de optimale meervoudige benutting van het dak is. Daarbij is het ook begrijpelijk als rekening wordt gehouden met schaduwwerking en andere situeringskenmerken. Het woord “optimaal” dekt in dat denkkader dan beter het beoogde dan het woord “maximaal”.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 13.3: van ‘~~maximaal~~ benut’ naar ‘optimaal benut’.

Tekst van de artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.3, derhalve te wijzigen

van:

Deze instructieregel legt vast dat bij de motivering van een omgevingsplan waarin nieuwe bedrijfsgebouwen mogelijk worden gemaakt, specifiek wordt onderbouwd op welke wijze het beschikbare dakoppervlak ~~maximaal~~ wordt ingezet voor zonnepanelen.
[...]
Mogelijke beperkingen (zoals brandveiligheid, technische draagkracht of toekomstige uitbreidingsplannen) dienen onderbouwd te worden, zodat duidelijk is dat het ~~maximale~~ haalbare potentieel wordt benut, zonder risico's voor de veiligheid.

naar:
Deze instructieregel legt vast dat bij de motivering van een omgevingsplan waarin nieuwe bedrijfsgebouwen mogelijk worden gemaakt, specifiek wordt onderbouwd op welke wijze het beschikbare dakoppervlak optimaal wordt ingezet voor zonnepanelen.
[...]
Mogelijke beperkingen (zoals brandveiligheid, technische draagkracht of toekomstige uitbreidingsplannen) dienen onderbouwd te worden, zodat duidelijk is dat het optimale potentieel wordt benut, zonder risico's voor de veiligheid.

Zienswijze over artikel 13.3
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener stelt dat in de toelichting op artikel 13.3 onvoldoende duidelijk omschreven wordt voor welke soort bedrijfsgebouwen deze regel geldt. De toelichting geeft aan: "Onder 'bedrijfsgebouwen' vallen onder andere bedrijfshallen en loodsen, kantoren, supermarkten en schoolgebouwen." Door gebruik van de woorden 'onder andere' is het niet geheel duidelijk voor welke soort bedrijfsgebouwen deze regel geldt. Vallen agrarische bedrijfsgebouwen hier ook onder? Los van het feit dat dit ons inziens niet bedoeld kan worden en ook niet gewenst is, verzoeken wij deze duidelijkheid op te nemen in de regel zelf. Een omschrijving in de toelichting, zoals nu is opgenomen, is misplaatst en onduidelijk.

Indiener

ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033

ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142					

Standpunt GS

De toelichting wordt hierop verduidelijkt. We vallen daarbij terug op de omschrijving in de nu geldende Omgevingsverordening: Onder bedrijfsgebouwen verstaan wij, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik.

We nemen daarbij nu nagenoeg de gehele definitie van het CBS over: “Bedrijfsgebouw: Gebouw bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Bedrijfsgebouwen worden verder onderverdeeld naar hallen en loodsen, kantoren, combinatie hallen met kantoor, schuren en stallen, winkels, scholen en overige gebouwen.”. Dit is dus inclusief agrarische bedrijfsgebouwen. Het CBS typeert ook kassen als bedrijfsgebouw. Hoewel we zien en toejuichen dat de technische ontwikkeling om daken van kassen in te zetten voor zonne-energie zich aan het ontwikkelen is, vinden we deze verplichting nu nog te ver.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.3:

van:

‘Onder bedrijfsgebouwen wordt, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, verstaan: alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. ~~Onder ‘bedrijfsgebouwen’ vallen onder andere bedrijfshallen en loodsen, kantoren, supermarkten en schoolgebouwen~~’.

naar:

‘Onder bedrijfsgebouwen wordt, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, verstaan: alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Bedrijfsgebouwen worden verder onderverdeeld naar hallen en loodsen, kantoren, combinatie hallen met kantoor, schuren en stallen, winkels en scholen. Kassen behoren niet tot bedrijfsgebouwen.’

Zienswijze over artikel 13.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om de toelichting bij artikel 13.3 te verduidelijken, zodat duidelijk is dat de zonneladder een voorkeursvolgorde betreft en geen absolute volgtijdelijkheid. Gemeenten moeten bij nieuwe bedrijfsgebouwen motiveren hoe het dakoppervlak voor zonnepanelen wordt benut, maar dit mag niet zo worden uitgelegd dat andere vormen van duurzame opwek pas mogelijk zijn nadat alle dakpotentie volledig is gerealiseerd.

Indiener	
ZW-2013	ZW-2035

Standpunt GS

Dit is een terechte opmerking. Zoals ook vastgelegd in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg hanteren we de Limburgse zonneladder voor zonneparken, maar deze is niet opeenvolgend/ volgtijdelijk. Ook in de toelichting op artikel 13.4 wordt dit vermeld. Dit leidt tot de onderstaande aanpassing.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.3:

van:
‘Het landelijk~~e~~ beleid (o.a. Kamerbrieven over de zonneladder ~~en~~ uitwerking van het Klimaatakkoord) onderschrijft dat ~~vóór~~ het toestaan van zonneparken op grond ~~eerst~~ daken en andere benutbare oppervlakken optimaal moeten worden gebruikt.’

naar:
‘Het landelijk en provinciaal beleid (o.a. Kamerbrieven over de zonneladder, uitwerking van het Klimaatakkoord en Provinciale Omgevingsvisie Limburg) onderschrijft dat bij het toestaan van zonneparken op grond, daken en andere benutbare oppervlakken optimaal moeten worden gebruikt. De Limburgse zonneladder is niet opeenvolgend of volgtijdelijk.’

Artikel 13.04 Instructieregels zonneparken

Zienswijze over artikel 13.4 lid 3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om projecten op te nemen als zoekgebied voor zonneopwek.

Indiener					
ZW-0659	ZW-2002	ZW-2010	ZW-2011	ZW-2015	ZW-2035

Standpunt GS

Bij de behandeling van de Provinciale Omgevingsvisie in Provinciale Staten is, per amendement, besloten tot het verwijderen van de zoekgebieden zonneopwek en te vervangen door wensgebieden zon. Deze wensgebieden beslaan heel Limburg behoudens de gebieden die in art. 13.4 lid 1 zijn uitgesloten. De verwijzing naar de zoekgebieden voor zonneparken in de toelichting van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zullen wij om die reden verwijderen.

Tevens is bijlage XIV bij de wijzigingsverordening 2024 onder strikte voorwaarden eenmalig opgesteld. Aanvullingen en/of correcties hierop worden niet meer gedaan. Zonneparkinitiatieven die nu niet actueel zijn, kunnen dit alsnog worden en hoeven niet verwijderd te worden van de lijst.

Voorstel aan PS

Tekst verwijderen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.4 vijfde lid onder a:

‘~~De Provinciale Omgevingsvisie Limburg benoemt specifiek zoekgebieden voor zonneparken, die op basis van een beoordeling op provinciale schaal zijn geselecteerd vanwege landschapscapaciteit en de aansluiting op het elektriciteitsnet. Bij een zorgvuldige ruimtelijke afweging behoort ook een motivering of de locatie is gelegen binnen deze zoekgebieden en zo niet, waarom deze locatie ook passend wordt geacht afgezet tegen de gemeentelijke Provinciale Omgevingsvisie en/of regionale visie(s) in RES-verband.~~’

Zienswijze over artikel 13.4 lid 2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken om verduidelijking van dit artikel of er subleden aan toe te voegen

Indiener			
ZW-2002	ZW-2024	ZW-2032	ZW-2035

Standpunt GS

In artikel 13.4, lid 2, zijn a tot en met e ‘of’-voorwaarden. Een omgevingsplan mag een zonnepark dus toestaan als aan ten minste één van deze voorwaarden wordt voldaan. Uit het woord ‘of’ aan het slot van het voorlaatste onderdeel (d) blijkt dat het om een alternatieve opsomming gaat en niet om een cumulatieve opsomming. Hiervoor is het niet nodig dat tussen alle onderdelen ‘of’ wordt ingevoegd.

Deze wijze van weergeven van een opsomming is in overeenstemming met de Aanwijzingen voor de regelgeving (aanwijzing 3.60) en is ook gebruikt in de Omgevingswet, de wet waarop de Omgevingsverordening Limburg is gebaseerd.

Het toevoegen van andere uitzonderingscriteria vinden we niet gewenst. De uitzonderingen zoals opgenomen zijn tot stand gekomen in de wijzigingsverordening 2024. Daarbij hebben de bestuurlijke afspraken tussen het rijk, IPO, VNG en de waterschappen inzake de aanscherping voorkeursvolgorde zon als leidraad voor de voorwaarden gediend. Wij willen nu geen ruimte geven om de mogelijkheden te verruimen, omdat dit niet in overeenstemming is met deze afspraken en de Provinciale Omgevingsvisie Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.4 lid 5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken de inspanningsverplichting voor lokaal eigendom in bovengenoemde artikelen in lijn te brengen met het landelijke kader en aan te passen van 51% naar 50% lokaal eigendom.

Indiener				
ZW-0385	ZW-2024	ZW-2030	ZW-2035	ZW-3003

Standpunt GS

Met dit lid verplichten we initiatiefnemers tot het verantwoorden van de inspanningen om te komen tot lokaal eigendom bij zonneparken. Daarbij is ons streven te komen tot 51% lokaal eigendom. Dat is hoger dan het landelijk afgesproken streven van 50% lokaal eigendom.
Naar aanleiding van de zienswijzen op dit punt verbeteren we redactioneel de toelichting, door hier het woord ‘minimale’ aan toe te voegen.

Dat is een keuze die volgt uit ons beleidskader ‘Nieuwe energie en een gezonde leefomgeving’ en de hierop gevolgde inspanningen om te komen tot een Provinciale Energiedienstenmaatschappij (PEM). Indien er aantoon getracht is om tot lokaal eigendom te komen en hier serieuze acties door een initiatiefnemer in zijn verricht, vormt dit een aanvaardbare motivatie en kan dan ook volstaan

worden met een lager percentage lokaal eigendom. Het betreft immers een inspanningsverplichting.

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.4, vijfde lid, onder d:

'De Omgevingsverordening Limburg en de Provinciale Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.'

Zienswijze over artikel 13.4 lid 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om als verplichting op te nemen dat zonneparken beschikken over het label "EcoCertified Solar Parks".

Indiener				
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2027	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

Wij zien het label "EcoCertified Solar Parks" als een belangrijke stap in de natuurinclusieve ontwikkeling en beheer van zonneparken. Om in aanmerking te komen voor een SDE++ subsidie dient een zonnepark reeds natuur-inclusief ontwikkeld te worden, anders is er geen subsidie beschikbaar. Er bestaat dus reeds een prikkel voor ontwikkelaars voor natuur-inclusieve ontwikkeling van zonneparken. Zonder deze Rijkssubsidie zal een project niet van de grond komen. Het label kan behulpzaam zijn voor de ontwikkelaar om aan te tonen dat het ontwerp natuur-inclusief is. Om die reden vinden wij het opnemen van deze eis in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg overbodig.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.4 lid 4 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om als verplichting op te nemen dat het afstromend hemelwater wordt geïnfiltreerd in de bodem of in een berging, via een zuiverende randvoorziening, zodat er geen afwenteling op de omgeving ontstaat.	ZW-2032

Standpunt GS

De praktijk is dat het afstromend regenwater ter plaatse infiltreert deels onder en ook naast de tafels. Er vindt derhalve geen afwenteling plaats van het regenwater naar andere gebieden. Dat zou ook onwenselijk zijn, omdat naast voldoende lichttoetreding ook water een basisvoorwaarde is

voor een natuur-inclusief zonnepark. Een natuur-inclusief ontwerp is tegenwoordig voorwaarde om in aanmerking te komen voor SDE++ subsidie. Hiervoor dienen tussen de tafels 25% open ruimte te zijn, wat meer dan voldoende ruimte biedt voor de infiltratie. Wij nemen daarom geen verplichting zoals voorgesteld op in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.4 lid 5 onder b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken om in de toelichting bij dit artikel het woord “niet volgtijdelijk” te vervangen door “volgtijdelijk” en het woord “buitengebied” te vervangen door het woord “landelijk gebied”.	ZW-3007

Standpunt GS

Met de zonneladder beogen we aan te geven dat het de voorkeur heeft zoveel zonnepanelen op daken te plaatsen op trede 1 en dat het plaatsen op landbouwgrond (trede 4) of in de natuur (trede 5) het minst wenselijk is. Overheden dienen zich in te spannen de lage tredes zoveel mogelijk te benutten. Dat betekent niet dat trede 2 pas kan worden toegepast als alle daken vol zijn gelegd met zonnepanelen. Dat zou de energietransitie ernstig vertragen, te meer omdat het benutten van daken niet verplicht kan worden. Daarom is het woord “niet volgtijdelijk” opgenomen.

Gelet op de geactualiseerde aanduiding in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg is het verzoek om “buitengebied” aan te passen naar “landelijk gebied” een terecht verzoek. Wij zullen het woord “buitengebied” in de toelichting vervangen door het woord “landelijk gebied”

Voorstel aan PS

Tekst wijzigen in artikel 13.4 lid 5 onder b

van:
‘als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de door de gemeente gepleegde beleidsinspanningen om pv-panelen mogelijk te maken op daken en gevels van gebouwen, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en op gronden in het ~~buitengebied~~ met een andere primaire functie dan landbouw of natuur’

naar:
‘als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de door de gemeente gepleegde beleidsinspanningen om pv-panelen mogelijk te maken op daken en gevels van gebouwen, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en op gronden in het landelijke gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 13.4 van ‘buitengebied’ naar ‘landelijk gebied’:

1.
van:
'Gronden in ~~buitengebied~~ met een andere primaire functie dan landbouw of natuur'

naar:
'Gronden in landelijk gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur'

2.
van:
'Landbouwgronden gelegen in het ~~buitengebied~~ en (landbouw)gronden gelegen in de groenblauwe landbouwzone;'

naar:
'Landbouwgronden gelegen in het landelijke gebied en (landbouw)gronden gelegen in de groenblauwe landbouwzone;'

3.
van:
'De maatschappelijke kosten voor de aanleg van zonneparken in het ~~buitengebied~~ kunnen bovendien relatief hoog zijn.'

naar:
'De maatschappelijke kosten voor de aanleg van zonneparken in het landelijke gebied kunnen bovendien relatief hoog zijn.'

Zienswijze over artikel 13.4 lid 4 onder b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken verplichting b inzake brandveiligheid te laten vervallen vanwege overbodigheid.

Indiener			
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2029	ZW-2031

Standpunt GS

Het klopt dat ook via andere wegen wordt getoetst aan brandveiligheid, maar in het kader van het vroegtijdig attenderen op dit vereiste zijn wij van mening, op advies van de veiligheidsregio, dat het een plaats heeft in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 13.05 Instructieregel batterijopslag

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners stellen dat ze zich kunnen vinden in deze instructieregel m.b.t. batterijopslag. Daarbij stellen ze dat in de gemeentelijke omgevingsvisie is opgenomen dat batterijopslagen niet mogen landen in de omgeving van zeer kwetsbare functies zoals scholen, speeltuinen, seniorencomplexen en zorgcentra, dit i.v.m. brand- en explosiegevaar. Dit kan worden toegevoegd aan lid 2 om de afwijking strenger te maken.

Indiener					
ZW-2002	ZW-2012				

Standpunt GS

De provinciale omgevingsverordening geeft de ruimtelijke juridische kaders vanuit het provinciaal belang bezien. We zijn er een voorstander van als gemeenten ons kader verder lokaal duiden in een Provinciale Omgevingsvisie en/of Omgevingsplan. Daarnaast is er altijd de algemene ETFAL-afweging, waarin de toetsing van het initiatief aan de provinciale Omgevingsverordening één van de beoordelingsgronden is. Ook de milieukundige en/of stedenbouwkundige inpassing is een beoordelingsgrond. De mogelijkheid tot lokale duiding en de algemene ETFAL-afweging maken dat er geen noodzaak is vanuit provinciaal belang om lid 2 aan te scherpen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om lid 2e over inspanningsverplichting lokaal eigendom bij batterijopslag te verwijderen.

Indiener					
ZW-0385	ZW-2005	ZW-2013	ZW-2029	ZW-2035	ZW-3003

Standpunt GS

In de eerste plaats merken we op dat deze inspanningsverplichting niet aan de orde is bij realisatie van een batterij op een werklocatie (in de ontwerp-Omgevingsverordening genaamd “bedrijventerrein”). In de tweede plaats betreft het een inspanningsverplichting. Als een

initiatiefnemer aantoonbaar heeft onderzocht en acties heeft ondernomen om lokaal eigendom te bereiken en dit heeft onverhoopt niet tot resultaat geleid, dan is dat geen grond om negatief op het plan te reageren.

Wel sluit deze inzet op lokaal eigendom aan op het beleidskader Nieuwe Energie en het gestelde in de Provinciale Omgevingsvisie. Tevens betreft het enkel de situaties waarin men buiten werklocaties dergelijke batterijen wil realiseren. Gelet op de aanvaardbaarheid in de omgeving heeft het meeprofiteren van de omgeving een meerwaarde. Mede daarom is deze inspanningsverplichting ook opgenomen bij zonneparken en windturbines. Dit houdt in dat deze verplichting ook geldt voor batterij-opslag die bij een dergelijke installatie hoort.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om toelichting op het eerste lid. In lid 2a staat als uitzonderingsgrond voor batterijen buiten bedrijventerreinen: "als het een batterij betreft waarover de netwerkbeheerder in bepalende mate zeggenschap heeft over de momenten en mate van invoeding en afname"; Heeft de netbeheerder ook een bepaalde mate van zeggenschap wanneer deze komen op een bedrijventerrein dat wel binnen het omgevingsplan past?	ZW-2002

Standpunt GS

Bij een batterij die is gesitueerd op een werklocatie (in de ontwerp omgevingsverordening bedrijventerrein) geldt deze bepaling niet, omdat deze niet is opgenomen in artikel 13.5, sub 1

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken de redactie van artikel 13.5 lid 1 aan te passen als onderstaand: 1. Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een bedrijventerrein of binnen een ontwikkelingsgebied glastuinbouw. Wij verzoeken u voorts in de toelichting deze wijziging eveneens te verwerken.

Indiener		
ZW-2006	ZW-3005	ZW-3007

Standpunt GS

Een batterij die behoort tot een glastuinbouwbedrijf en ook gebruik maakt van de aansluiting van het glastuinbouwbedrijf valt niet, volgens de definitie van batterij in bijlage 1, tot het toepassingsbereik van dit artikel. De batterijen met een standalone aansluiting op het net hebben vaak een commercieel en/of netbalanceringsdoel. Een ontwikkelingsgebied glastuinbouw is niet bedoeld voor dergelijk ruimtegebruik, wat maakt dat het direct toestaan, gelijk aan werklocaties in lid 1, niet gewenst is. Als voldaan wordt aan de voorwaarden genoemd in lid 2 en 3 dan verzet dit artikel er zich ook niet tegen dat batterijen wordt geplaatst op andere gronden als werklocaties, zoals binnen de aanduiding ontwikkelingsgebied glastuinbouw.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) constateren dat onder e, sub 3 wordt gesproken over lokaal eigendom. Verzoek is om dit nader te specificeren.	ZW-2010

Standpunt GS

Onder lokaal eigendom verstaan we:
Lokaal: Dit verwijst naar inwoners, bedrijven en organisaties die wonen of gevestigd zijn in het gebied waar het energieproject wordt gerealiseerd. ‘Lokaal’ kan verschillend worden ingekaderd: per gemeente, per regio, of binnen een bepaalde straal rondom het project, afhankelijke van de aard, schaal en karakter van een project.

Eigendom: Hier bedoelen we het economisch eigendom van het project c.q. de financiële opbrengsten en/of zeggenschap. Lokale partijen kunnen bijvoorbeeld certificaten, aandelen, obligaties bezitten of deelnemen via een coöperatie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener vraagt zich af waarom ervoor gekozen is om dit artikel alleen te laten gelden voor een batterij-installatie van een bruto-oppervlak meer dan 2000m2 en waarom niet gekozen is om dit te koppelen aan het aantal Megawatt (MW) dat een installatie produceert.	ZW-2015

Standpunt GS

Uit onze analyse van al gerealiseerde of in ontwikkeling zijnde standalone batterijen en de grootte hiervan volgt dat een maat van 2000 m² een reële ondermaat is voor de ruimtelijke impact van dergelijke batterijen, bezien vanuit het provinciaal schaalniveau. Een gemeente staat het vrij om een lagere ondergrens in hun eigen beleid te formuleren. Er is bewust niet voor gekozen om een koppeling te maken met het opslagvermogen van een installatie. Het vermogen van de batterij is niet ruimtelijk relevant. Daarbij constateren wij dat de technische ontwikkelingen daarin snel gaan. Nu hiervoor een maat opnemen, maakt dat de regeling in de Omgevingsverordening Limburg door deze ontwikkelingen kan worden ingehaald.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener stelt dat in de ambtelijke sessie van 7 april 2026 in Roermond, waarin de wijzigingen in de Omgevingsverordening zijn toegelicht, is aangegeven dat dit artikel een hiërarchische opbouw kent: pas wanneer toepassing van lid 1 niet mogelijk is gebleken, kan worden gekeken naar lid 2, en vervolgens pas naar lid 3. Deze hiërarchie komt echter onvoldoende tot uitdrukking in zowel de toelichting als de artikeltekst. Daarom verzoeken wij om in lid 2 en lid 3 een aanvullende motiveringseis (bewijslast) op te nemen. Daarbij zou in lid 2 dus moeten worden onderbouwd waarom plaatsing op een bedrijventerrein niet mogelijk is. In lid 3 dient vervolgens te worden gemotiveerd waarom plaatsing op een bedrijventerrein én op een vrijkomende bebouwde locatie geen reële optie is. Naar het oordeel van de indiener sluit een dergelijke aanvullende motivering beter aan bij de beoogde hiërarchische benadering van dit artikel.	ZW-2015

Standpunt GS

We herkennen de gemaakte opmerking. In paragraaf 9.4.1 Batterijopslag van de Provinciale Omgevingsvisie wordt gesteld: ‘Wij hanteren de volgende beoordelingsladder met drie opeenvolgende treden voor de situering van systeembatterijen.’ Dus inderdaad beogen we dat eerste gekeken wordt naar werklocaties, daarna onder voorwaarden naar vrijkomende gronden met een bouwfunctie (lid 2) en pas uiteindelijk met nog meer voorwaarden op gronden zonder bouwfunctie (lid 3). Het is een terechte constatering dat de regeling in artikel 13.5 dit minder scherp formuleert. Door het opnemen van voorwaarden in lid 2 en daarbovenop extra voorwaarden in lid 3, sturen we wel hierop. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de gekozen formulering voldoende adequaat is. Mocht blijken uit monitoring dat dit onvoldoende is om de beoogde beoordelingsladder te laten functioneren, dan overwegen we bij een volgende wijziging de gedane formuleringssuggestie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) stellen dat de huidige formulering van artikel 13.5 zich uitsluitend richt op batterijopslag bij bedrijventerreinen en de inpasbaarheid op onbebouwde locaties. Daarbij ontbreekt aandacht voor kleinschalige batterijopslag, bijvoorbeeld bij woningbouwprojecten of particuliere toepassingen. Hierdoor ontstaat onduidelijkheid over of dergelijke vormen van opslag zijn toegestaan. De indiener verzoeken daarom om expliciet onderscheid te maken naar schaal en toepassing, en ook kleinschalige (collectieve en particuliere) batterijopslag te betrekken in de regeling.

Indiener			
ZW-2007	ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

Verwijzend naar de definitie van batterij in bijlage 1, te weten “batterij: een zelfstandig functionerende batterij-energieopslaginstallatie die als afzonderlijke installatie via een eigen netaansluiting op het openbare elektriciteitsnet is aangesloten en die een bruto-oppervlak beslaat van meer dan 2.000 m²”, is deze regel dus niet van toepassing op plannen onder de 2.000 m². Wat maakt dat plannen op dit punt niet strijdig zijn met het provinciaal belang. Het is aan gemeenten om desgewenst hier eigen aanvullend beleid op te formuleren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om nadere uitwerking en objectivering van de rol van de netbeheerder, met name ten aanzien van de begrippen “zeggenschap”, “efficiënte ligging” en “netfunctionaliteit”.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De netbeheerder heeft een wettelijk verankerde en objectieve rol in het waarborgen van de benodigde netfunctionaliteit, het beoordelen van de (efficiënte) ligging van netcomponenten en het uitoefenen van zeggenschap ten behoeve van het publieke belang van een betrouwbaar

elektriciteitsnet. Voor alle drie de begrippen gelden vastgelegde technische normen, operationele richtlijnen en wettelijke kaders, waarop veelal de ACM toezicht uitvoert.

De netbeheerder is op grond van de Elektriciteitswet (art. 16 e.v.) verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van het elektriciteitsnet. Dit omvat onder andere de wettelijke bevoegdheid en plicht tot het aanleggen, beheren, in stand houden en zo nodig uitbreiden van het net. Zeggenschap betekent in deze context de beslissingsbevoegdheid van de netbeheerder over de technische en operationele inrichting van het elektriciteitsnet. Bij projectontwikkeling betekent dit dat de netbeheerder een zwaarwegende stem heeft, onder andere bij de keuze van netaansluiting(slocatie) en de voorwaarden voor aansluiting waarmee de leveringszekerheid, veiligheid en betrouwbaarheid van het net gewaarborgd blijven.

Met "efficiënte ligging" wordt bedoeld dat netaansluitingen, kabeltracés en stations zo worden gesitueerd dat ze een optimale balans bieden tussen ruimtelijke ordening, technische haalbaarheid, kostenbeheersing en minimalisering van hinder (zoals aantasting landschap, natuur en leefomgeving).

"Netfunctionaliteit" duidt op de operationele en technische geschiktheid van het netwerk om aan de vraag en het aanbod van elektriciteit te voldoen, conform de geldende normen (betrouwbaarheid, stabiliteit, leveringszekerheid).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indieners verzoeken om artikel 13.5 zodanig aan te passen dat batterijopslag ook expliciet mogelijk is bij bestaande of planologisch toegelaten grootschalige duurzame opweklocaties buiten bedrijventerreinen. Voor integrale energieprojecten, zoals Energielandgoed Wells Meer, is batterijopslag een logische en in toenemende mate noodzakelijke schakel voor flexibiliteit, netontlasting en toekomstbestendige exploitatie. De huidige systematiek, waarin batterijopslag buiten bedrijventerreinen in hoofdzaak wordt beperkt tot vrijkomende bebouwde locaties en onbebouwde locaties slechts onder aanvullende kwaliteitsverbetering, biedt hiervoor onvoldoende ruimte. De indieners verzoeken daarom om een aanvullende uitzonderingsgrond op te nemen voor batterijopslag die functioneel is gekoppeld aan bestaande duurzame opweklocaties.

Indieners

ZW-2004	ZW-2020

Standpunt GS

Verwijzend naar paragraaf 9.4.1 van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg beschouwen we batterijen gecombineerd met opweklocaties als ondergeschikt onderdeel van die opwekvoorziening en dienen daarom ook qua schaal daarmee in verhouding te staan. Qua ruimtelijke inpassing dienen deze batterijen te passen binnen de regeling voor de betreffende opwekvoorziening in de Omgevingsverordening Limburg. Indien het een grootschalige opweklocatie betreft dan realiseren we ons dat hierbij een ondergeschikte batterij staat die hiermee ook qua grootte in verhouding staat. Een aanpassing van het artikel is dan ook overbodig.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om artikel 13.5, tweede lid, onder a, te herformuleren. Het vereiste dat de netwerkbeheerder in bepalende mate zeggenschap heeft over de momenten en mate van invoeding en afname is te absoluut en het beperkt de ruimte voor andere vormen van batterijopslag die eveneens aantoonbaar kunnen bijdragen aan netrobuustheid, congestievermindering of efficiënt netwerkgebruik. De indiener geeft in overweging om dit onderdeel technologieneutraal en functioneel te formuleren, bijvoorbeeld door als criterium op te nemen dat de batterij aantoonbaar systeembaten oplevert of onderdeel is van congestiemanagement of efficiënt netwerkgebruik.	ZW-2004

Standpunt GS

Verwijzend naar paragraaf 9.4.1 van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg ligt het provinciaal belang bij systeembatterijen (batterijen met een eigen netaansluiting - standalone opslagsysteem) en batterijen gecombineerd met opwekinstallaties, doorgaans zonder eigen netaansluiting. Deze laatste zien we als ondergeschikt onderdeel aan deze opwekinstallaties.

Systeembatterijen kennen als primair doel netbalancering om tot een stabiel en betrouwbaar elektriciteitsnet te komen. Vanuit dit doel is de voorwaarden opgenomen dat netbeheerders in bepaalde mate zeggenschap hebben over de momenten en mate van invoeding en afname te komen. Hiervoor kennen de netbeheerders specifieke contractvormen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om artikel 13.5, derde lid, te heroverwegen dan wel nader te verduidelijken. De eis dat batterijopslag op een onbebouwde locatie alleen mogelijk is indien de ruimtelijke kwaliteit aantoonbaar wordt verbeterd, is in de huidige formulering moeilijk objectiveerbaar en kan functioneel noodzakelijke opslag onnodig blokkeren. De indiener verzoekt te verduidelijken welke vormen van kwaliteitsverbetering als toereikend worden beschouwd en om ruimte te bieden voor locaties waar batterijopslag primair een ondersteunende functie heeft binnen een bestaand integraal energieproject.	ZW-2004

Standpunt GS

We erkennen dat het begrip ‘aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit’ tot interpretatieverschillen kan leiden. In de ruimtelijke ordeningspraktijk zien we echter dat vaak via bijvoorbeeld een gebiedsvisie of een ruimtelijk masterplan, energievoorzieningen deel uitmaken van een brede gebiedsontwikkeling. De inpassing van een batterij zien we daarin als een “opbrengstgenerende functie”. Deze “opbrengsten” mogen ook deels ingezet worden om de kosten te dekken om ongewenste elementen in een gebied te amoveren en/of om juist extra kwaliteit, door bijvoorbeeld landschapselementen, aan de gebiedsontwikkeling toe te voegen. Dit kan via een gebiedsexploitatie, maar ook via het ruimtelijk spoor bijvoorbeeld via een “elders slopen en hier bouwen"-benadering. We erkennen dat dit altijd per gebied, door de gebiedskarakteristieken, maatwerk is.

Batterijen die ondergeschikt zijn aan een energievoorziening zien we als onderdeel van deze voorziening. Verwijzend naar de begripsomschrijving van batterijen, ziet dit artikel daar niet op.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om op diverse locaties batterijen toe te staan.

Indiener		
ZW-2002	ZW-2010	ZW-2035

Standpunt GS

In artikel 13.5 wordt de term “bedrijventerrein” vervangen door "werklocaties”. Binnen de systematiek van de omgevingsverordening Limburg is dit de overkoepelende aanduiding van onder meer de aanduidingen bedrijventerrein en solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare. Deze

wijziging sluit aan bij de stellingname in de Provinciale Omgevingsvisie dat door de ruimtelijke uitstraling van systeembatterijen en de bedrijfsmatige aard ervan een werklocatie (waaronder dus ook bedrijventerreinen) de primaire locatie hiervoor is. Welke onderliggende aanduiding dit betreft, maakt voor batterijen geen ruimtelijk verschil. Dat maakt dat is gekozen voor de term "werklocaties" omdat deze volledige is.

Voorstel aan PS

Tekst in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg Omgevingsverordening te wijzigen

Van:
'1. Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een ~~bedrijventerrein~~ en geeft daartoe een motivering over een brandveilige inpassing.

2. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een batterij toelaten op een vrijkomende bebouwde locatie buiten een ~~bedrijventerrein~~ mits:'

Naar:
'1. Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een werklocatie en geeft daartoe een motivering over een brandveilige inpassing.

2. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een batterij toelaten op een vrijkomende bebouwde locatie buiten een werklocatie mits:'

Bovenstaande wijziging inclusief corresponderende kaartlaag.

Tekst van de toelichting op artikel 13.5, eerste lid
Van:
'Deze bepaling borgt dat een batterij primair wordt toegestaan op ~~bedrijventerreinen~~, waar voorzieningen, (energie)infrastructuur en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig zijn om grootschalige energieopslaginstallaties veilig, goed bereikbaar te plaatsen.'

Naar:
'Deze bepaling borgt dat een batterij primair wordt toegestaan op werklocaties, waar voorzieningen, (energie)infrastructuur en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig zijn om grootschalige energieopslaginstallaties veilig, goed bereikbaar te plaatsen.'

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt om ook iets op te nemen over warmteopslag/warmtebatterijen. De kans is groot dat er niet alleen	ZW-2021

stroombatterijen, maar ook warmtebatterijen geplaatst gaan worden in gebieden met collectieve warmtevoorziening.

Standpunt GS

Het is een correct constatering dat artikel 13.5 toeziet op elektriciteitsbatterijen. Verwijzend naar artikel 9.4.1 van de Provinciale Omgevingsvisie erkennen we dat de technieken voor batterijopslag nog een doorontwikkeling doormaken, zoals de zoutbatterij. Wij volgen deze ontwikkelingen. Mochten wij vanuit deze monitoring constateren dat hiervoor op provinciaal schaalniveau een specifieke regeling in de Omgevingsverordening Limburg benodigd is, dan kan in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening hiertoe worden besloten.

Warmteopslag die ondergeschikt is aan een energievoorziening zien we als onderdeel van deze voorziening, daar ziet dus dit artikel niet op.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 13.5 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener stelt dat paragraaf 13.2.4 regels geeft over batterijopslag. Er komen Rijksregels over batterijen (Wijzigingsbesluit energieopslagsystemen voor elektrische energie en opslag van energiedragers voor elektrische energie). Vanuit de rijksregels is er meer nodig dan alleen een motivering over een brandveilige inpassing, maar ook een toepassing o.a. PGS 37-1, PR10-6 contouren en aandachtsgebieden. Indiener verzoekt om aansluiting op de Rijksregels, mede ook met betrekking tot categorisering en definities. Daarnaast zijn wij benieuwd naar de meerwaarde van deze regels in de provinciale verordening, aangezien er Rijksregels aankomen.	ZW-2024

Standpunt GS

Wij zijn van mening dat beide regelingen aanvullend zijn aan elkaar. De provinciale regeling gaat primair over de ruimtelijke situering van systeembatterijen en over welke voorwaarden daaraan verbonden worden. De rijksregels waarnaar wordt verwezen gaan primair over inpassing in het kader van milieu en veiligheid.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

14. Ontgrondingen

Artikel 14.01 Aanwijzing vergunningvrije ontgrondingsactiviteiten

Zienswijze over artikel 14.1.c Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de in artikel 14.1.c opgenomen maximale ontgravingsvolumes niet op haar ontgrondingsactiviteiten van toepassing te laten zijn, maar deze vrij te laten.	ZW-2032

Standpunt GS

Het voorstel wordt niet overgenomen. De opgenomen vrijstellingen in artikel 14.1.c zijn juist een verruiming en geen beperking voor ontgrondingsactiviteiten. Indiener kan daarnaast ook gebruik maken van de vrijstelling opgenomen in artikel 16.7.g van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1.c Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om de grens van 5.000 m^3 te verruimen naar 10.000 m3. Verder wordt aangedragen dat niet alleen volumematen relevant zijn, maar vooral hellingsgevoeligheid, erosierisico, tijdelijke bodemblootstelling, cumulatieve effecten en landschappelijke inpassing.	ZW-2009

Standpunt GS

Het voorstel van indiener om de grens van 5.000 m^3 te wijzigen in 10.000 m3 wordt niet overgenomen. Met de grens van 5.000 m^3 wordt reeds een groot deel van het beoogde doel inzake klimaatrobuustheid en de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor het watersysteem behaald.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1.c **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om buffers ten behoeve van de opvang van rioolwater ten einde de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water te behalen toe te voegen aan 14.1.c.

Indiener			
ZW-2031	ZW-2029	ZW-2019	ZW-2028

Standpunt GS

Het voorstel wordt overgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen / wijzigen in artikel 14.1.c:

‘het ontgronden, voor zover nodig voor het aanleggen of veranderen van een of meer klimaatbuffers, ~~of~~ water afvoer drainage infiltraties of rioolwaterbuffers door of in opdracht van een gemeente, waterschap of Provincie, met een maximaal ontgravingsvolume van 5000 m^3 per buffer of water afvoer drainage infiltratie en bedoeld voor het opvangen, vasthouden of bezinken van water ter voorkoming van wateroverlast of watertekorten, danwel benodigd om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.’

Tekst toevoegen / wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 14.1.c:

De aanleg van klimaatbuffers, ~~en~~ waterafvoer drainage infiltraties (hierna: wadi’s) of rioolwaterbuffers worden gekenmerkt door een maatschappelijk belang om wateroverlast of watertekorten te voorkomen of om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast mag ervan uit worden gegaan dat initiatiefnemers zoals gemeente, waterschap en Provincie voorafgaand aan de aanleg alle daaraan verbonden belangen in voldoende mate hebben onderzocht en afgewogen aan de hand van het omgevingsplan, projectbesluit en/of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Een vergunningplicht voor de ontgrondingsactiviteit zal hier naar verwachting weinig aan toevoegen. Om deze redenen zijn klimaatbuffers, ~~of~~ wadi’s of rioolwaterbuffers tot 5.000 m^3 vrijgesteld als deze door of in opdracht van een gemeente, het waterschap of de Provincie worden gerealiseerd. De vrijstelling geldt echter niet als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen en/of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1.

Zienswijze over artikel 14.1.e **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indieners verzoeken om artikel 14.1.e (sanering bodem) te verruimen voor gevallen waarbij de gemeente in haar omgevingsplan een waarde toelaatbare	ZW-2029 ZW-2028

kwaliteit bodem (wtkb) heeft vastgesteld die afwijkt van de interventiewaarde of als een gemeente een wtkb voor een stof-(groep) heeft vastgesteld voor landelijk niet genormeerde stoffen waarvoor dus geen interventiewaarde bodemkwaliteit geldt zoals PFAS.

Standpunt GS

Het voorstel wordt overgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in artikel 14.1.e:

'het ontgronden, voor zover nodig voor het saneren van landbodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIa van het Besluit activiteiten leefomgeving of boven de in het omgevingsplan opgenomen waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem als bedoeld in artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving.'

Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 14.1.e:

'Met dit onderdeel van het artikel worden twee situaties vrijgesteld voor activiteiten inzake sanering van de bodem. De eerste situatie betreft de sanering van landbodem die eerder onder de Ontgrondingenwet ook al vrijgesteld was in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving kent deze vrijstelling niet en artikel 16.8 van dat besluit richt zich enkel op waterbodems en oevers. Dit onderdeel van het artikel beoogt alsnog de sanering van landbodem bij een verontreiniging boven ~~aan de hand van~~ de interventiewaarde bodemkwaliteit vrij te stellen.'

De tweede situatie betreft de vrijstelling voor sanering van de landbodem bij een verontreiniging boven de door de gemeente vastgestelde waarden toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb). Op grond van artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving nemen gemeenten in het omgevingsplan voor specifieke stoffen of stofgroepen de wtkb op die kan afwijken van de landelijke interventiewaarde. Dit kan zich voordoen bij stoffen waarvoor landelijk geen norm is opgenomen, zoals sommige PFAS-verbindingen, of wanneer de gemeente op basis van lokaal beleid strengere of soepelere normen hanteert. Door deze vrijstelling wordt het mogelijk maatwerk te bieden dat aansluit bij lokale omstandigheden. De gemeentelijke vaststelling van een wtkb gebeurt op basis van een zorgvuldige afweging en binnen het landelijke systeem van bodemkwaliteit, waarmee blijvend wordt gewaarborgd dat sprake is van verantwoorde milieu- en gezondheidsbescherming.

Zienswijze over artikel 14.1.b **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de in artikel 14.1.b opgenomen maximale ontgravingsvolumes niet op haar ontgrondingsactiviteiten van toepassing te laten zijn, maar deze vrij te laten.	ZW-2032

Standpunt GS

De opgenomen vrijstellingen in artikel 14.1.b zijn een verruiming en geen beperking voor ontgrondingsactiviteiten. Indiener kan daarnaast ook nog gebruik maken van de vrijstelling opgenomen in artikel 16.7.g van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1, 14.2 en 14.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt om het criterium van 'tijdelijkheid' op te nemen. De indiener vraagt zich namelijk af of de regels alleen voor blijvende ontgrondingen gelden en niet voor tijdelijk ontgraven t.b.v. civieltechnische werkzaamheden.	ZW-2012

Standpunt GS

Zowel blijvende als tijdelijke ontgrondingen vallen onder het begrip ontgrondingen. Het is daarom niet nodig om het begrip 'tijdelijk' nader te omschrijven. Daarnaast vallen de meeste civieltechnische werkzaamheden reeds onder de uitzonderingen in artikel 16.7.e en g van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1, 14.2 en 14.3 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indieners verzoeken om te bezien of in de toelichting of via aanvullende handreikingen kan worden verduidelijkt hoe in de overgangsperiode, zolang de gemeenten nog geen (gebiedsdekkend) omgevingsplan hebben, met vergunningsvrije ontgrondingen wordt omgegaan. Bijvoorbeeld door het verduidelijken van de rol van het omgevingsplan en de zorgplicht bij vergunningsvrije ontgrondingen (met name landbouwkundige egalisatie of diepploegen op agrarische percelen en ontgrondingsactiviteiten van beperkte omvang).	ZW-2011 ZW-2029

Standpunt GS

In artikel 16.7 van het Bal wordt voor bepaalde vrijstellingen al een relatie gelegd naar het omgevingsplan.

Voor de vrijstellingen die wij nu op grond van artikel 16.9 van het Bal in de OVL opnemen, is de aanpak niet anders dan dat deze al was voor de bestaande vrijstellingen op basis van artikel 16.7 van het Bal.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1, 14.2 en 14.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om de volledige tekst van de toelichting op hoofdstuk 14 weer te geven.	ZW-2004

Standpunt GS

De ontbrekende tekst wordt toegevoegd.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen in de toelichting van 14.1:

‘Ervaringen maken duidelijk dat bepaalde ontgrondingsactiviteiten, zoals kleine ontgravingen of ontgravingen voor aan te leggen bedrijventerreinen en sportterreinen, die voorheen waren vrijgesteld in artikel 6.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, nu niet meer zijn vrijgesteld op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving.’

Zienswijze over artikel 14.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt tbv de borging van de bescherming van de beschermingsgebieden om de relatie tussen artikel 14.1 en de regels van de beschermingsgebieden uit hoofdstuk 4 te verduidelijken ihkv de vergunningsvrije ontgrondingsactiviteiten.	ZW-2037

Standpunt GS

Het verzoek wordt niet overgenomen. Vanuit de ontgrondingsactiviteit is een aantal ontgrondingswerkzaamheden vrijgesteld. Dat neemt niet weg dat er ook nog andere wet- en regelgeving geldt waaraan voldaan moet worden, waarbij voor de beschermingsgebieden de relevante instructieregels in paragraaf 4.2.2 van de OVL in acht moeten worden genomen en de bescherming via het omgevingsplan wordt gereguleerd. Voor zover nodig zijn de vrijstellingen in artikel 14.1 hiertoe gekoppeld aan de geldende regels voor omgevingsplanactiviteiten met de tekst 'mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit'.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1.a **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om de volgende tekst toe te voegen: ‘indien er geen archeologische waarden worden verstoord (conform gemeentelijk vastgesteld beleid) en dat er geen sprake is van kleinschalig, kwetsbaar reliëf’

Indiener			
ZW-2031	ZW-2029	ZW-2019	ZW-2028

Standpunt GS

Het verzoek wordt niet overgenomen. Vanuit de ontgrondingsactiviteit is een aantal ontgrondingswerkzaamheden vrijgesteld. Dat neemt niet weg dat er ook nog andere wet- en regelgeving geldt waaraan voldaan moet worden. Archeologische waarden en kleinschalig kwetsbaar reliëf zijn in de regel al in een omgevingsplan afgewogen, al dan niet via een aanvullende vergunningplicht omgevingsplanactiviteit als nadere afweging van deze belangen wenselijk is. In lijn met de memorie van toelichting op het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) artikel 16.7 is de geijkte plek om dit soort waarden primair vanuit het omgevingsplan te reguleren. Met het vereiste dat het 'werk in overeenstemming moet zijn met het omgevingsplan' is dan geborgd dat eventuele verstoring van deze waarden vooraf zijn beoordeeld en hernieuwde afweging van deze ontgrondingsactiviteit op basis van artikel 5, lid 1 onder c van de Omgevingswet achterwege kan blijven.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 14.1, 14.2 en 14.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de term 'nabij' te definiëren.	ZW-2011

Standpunt GS

Het verzoek wordt niet overgenomen. Het begrip 'nabijheid' dient in samenhang gezien te worden met de andere opgenomen randvoorwaarden 'volgtijdelijk en onderlinge technische, organisatorische, functionele of financiële bindingen' waarmee de projectbegrenzing ons inziens voldoende is ingekaderd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 14.02 Uitzonderingen op vergunningvrije gevallen

Zienswijze over artikel 14.2 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om toe te voegen dat ontgrondingen niet mogen plaatsvinden: • Binnen of grenzend aan Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Limburg (NNL), of gebieden met kwetsbare hydrologie zoals het Maasdal, beekdalen en veengebieden; • In gebieden waar ontgronding leidt tot verdroging of verstoring van beschermde soorten en habitattypen; • Indien er alternatieve locaties, materialen of hergebruik mogelijk zijn." De indiener verzoekt tevens om het volgende toe te voegen: "Elke aanvraag dient: • Aantoonbaar bij te dragen aan biodiversiteitsdoelen; • Te voldoen aan heldere toetsingscriteria, zoals maximale diepte, impact op grond- en oppervlaktewater, en landschappelijke inpassing; • Een onafhankelijk ecologisch effectrapport te bevatten met onderbouwing waarom natuurherstel niet wordt belemmerd."	ZW-3016

Standpunt GS

De verzoeken worden niet overgenomen.

Toelichting op het eerste verzoek:
Vanuit de ontgrondingsactiviteit is een aantal ontgrondingswerkzaamheden vrijgesteld. Dat neemt niet weg dat er ook nog andere wet- en regelgeving geldt waaraan voldaan moet worden waarbij onder andere de relevante (instructie)regels van de OVL in acht moeten worden genomen.

Toelichting op het tweede verzoek:
Indien het komt tot een aanvraag dan worden de belangen die door de indiener worden aangedragen meegenomen in het proces van vergunningverlening waarbij de met de ontgronding gemoeide belangen getoetst worden aan de wet- en regelgeving.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 14.03 Omvangvereisten ontgrondingsactiviteit

Zienswijze over artikel 14.3 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt om voor de omvangvereisten uit artikel 14.3 een uitzondering op te nemen voor maatregelen ter beperking van wateroverlast die worden uitgevoerd ter realisering van de omgevingswaarden als bedoeld in artikel 3.1 van deze verordening en/of watertekorten en/of KRW-opgave.	ZW-2032

Standpunt GS

Dit artikel heeft alleen betrekking op de artikelen 16.7.a en h van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en artikel 14.1.b van de OVL. Kijkend naar de opgave zoals opgenomen in artikel 3.1 van de OVL en de KRW-opgave zijn de artikelen 14.1.b en 14.1.c in de OVL juist een verruiming en geen beperking voor deze opgave. Deze onderdelen waren tot dusverre enkel geregeld via artikel 16.7.g van het Bal en worden nu dus verruimd middels de 2 artikelen in de OVL.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

15. Beschermingsgebied Einstein Telescope

Algemeen

Zienswijze over hoofdstuk 15 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt de artikelsgewijze toelichting bij hoofdstuk 15 te herzien naar de actuele situatie. Indiener stelt dat de toelichting naar verkeerde paragrafen verwijst (nummering is niet aangepast). Daarnaast verhaalt de passage over een beslissing die in 2025 wordt verwacht. Dit jaartal ligt in het verleden.	ZW-2027

Standpunt GS

Door het wegvallen van één hoofdstuk had de nummering in de toelichting bij hoofdstuk 15 vernummerd moeten worden. Ook moet de datum voor een beslissing rondom de Einstein Telescope gewijzigd worden in lijn met de huidige verwachtingen. Dit passen wij aan.

Voorstel aan PS

Tekst op meerdere plekken wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij afdelingen 15.1 en 15.2 van ‘16.1’ en ‘16.2’ naar ‘15.1’ en 15.2’

Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij afdelingen 15.1 en 15.2:
Europese landen zullen (zo is voorzien) in ~~2025~~ 2027.

Artikel 15.02 Verbod interfererende activiteiten beschermingsgebied Einstein Telescope

Zienswijze over artikel 15.02 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken een tekst toe te voegen aan artikel 15.02: “ontgronding met uitzondering van maatregelen die worden uitgevoerd ter realisering van de omgevingswaarden als bedoeld in artikel 3.1 van deze	ZW-2032

verordening en/of watertekorten en/of KRW-opgave of een ontgronding die wordt uitgevoerd op grond van artikel 16.7 of 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningvrij is”

Standpunt GS

Artikel 15.02 is in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd. Een toevoeging van een lid is dan ook niet aan de orde.

In de toelichting bij Artikel 15.02 is het volgende al opgenomen: “Het verbod voor ontgrondingen geldt alleen voor ontgrondingen waarvoor een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit vereist is en niet voor de in de artikelen 16.7 en 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen vergunningvrije ontgrondingen”

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

16. Monitoring en informatie

Artikel 16.04 Monitoring van de plancapaciteiten en woningbouwrealisaties

Zienswijze over artikelen 12.1 lid 5 en 16.4
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken:

- "Toevoegen van tekst zoals in 12.1.d van de vorige verordening: In overleg met gemeenten wordt constant gewerkt aan het vinden van verbeterpunten en het vergemakkelijken van het bijhouden van de data".
- "Om de tekst van artikel 16.4 lid 4 aan te passen met: " … … tot en met de oplevering van de betreffende woningen….", om onnodige misverstanden te voorkomen".

Indiener

ZW-2007 ZW-2012 ZW-2016

Standpunt GS

Wij stellen een monitoringsapplicatie (Juno) ter beschikking aan gemeenten voor de registratie en monitoring van woningbouwplannen. Gemeenten dienen de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie (Juno) te gebruiken voor de registratie van woningbouwplannen en realisaties. Dit kan rechtstreeks via de monitoringsapplicatie of via een koppeling indien de gemeente gebruik maakt van een ander monitoringssysteem. Gemeenten dienen de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie minimaal tweemaal per jaar te herijken.

Ter verduidelijking zal een toelichting bij artikel 16.4 worden toegevoegd.

Per abuis wordt in de artikelsgewijze toelichting onder artikel 12.1 lid 5 verwezen naar de verkeerde afdeling. Deze omissie zal ook worden aangepast.

Voorstel aan PS

Naar aanleiding van dit zienswijzepunt:

- Tekst wijzigen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.1 lid 5 van '(...) Afdeling ~~14.5~~ heeft betrekking op deze monitoring.' naar 'Afdeling 16.5 heeft betrekking op deze monitoring.'

- Tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 16.4:

“Artikel 16.4 Monitoring plancapaciteiten en woningbouwrealisaties
Het wetsvoorstel voor de Wet versterking regie volkshuisvesting geeft de Provincie meer bevoegdheden om te sturen en regie te voeren op de woningbouwopgave. Een van die instrumenten is de monitoring. Door de realisaties van de woningbouw goed te volgen, kan de Provincie tijdig bijsturen waar nodig om ervoor te zorgen dat de juiste woningen gebouwd worden die nodig zijn.

Artikel 16.4, eerste lid: De Provincie stelt een monitoringsapplicatie (Juno) ter beschikking aan gemeenten voor de registratie en monitoring van woningbouwplannen.

Artikel 16.4, derde lid: Gemeenten dienen de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie (Juno) te gebruiken voor de registratie van woningbouwplannen en realisaties. Dit kan rechtstreeks via de monitoringsapplicatie of via een koppeling indien de gemeente gebruik maakt van een ander monitoringssysteem. Gemeenten dienen de data in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie minimaal tweemaal per jaar te herijken.

Artikel 16.4 onder 4: Bij de registratie worden de afspraken en definities uit de vastgestelde Basisset 2.0 Landelijke monitoring voortgang woningbouw (LMVW) van VNG, IPO en het ministerie van BXZK toegepast, zie https://vng.nl/sites/default/files/2024-09/lbr_24_036_basisset_2_0_definitief_met_logos.pdf".

17. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 17.01 Overgangsbepaling Algemene overgangsbepalingen instructieregels omgevingsplannen

Zienswijze over artikel 17.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener verzoekt, in relatie tot artikel 12.13, eerste lid, tijdelijk vergunde locaties voor de huisvesting van arbeidsmigranten op een bedrijventerrein een mogelijkheid te bieden om onder voorwaarden een nieuwe vergunning te verkrijgen om de locatie te kunnen behouden/voortzetten. Het betreft locaties waarvoor tussen 2017 en 2023 onder de destijds geldende kruimelgevallenregeling huisvesting van internationale medewerkers op een bedrijventerreinen is vergund voor 10 jaar. De vergunning voor deze locaties verloopt daarmee bijna maar onder de regels opgenomen in de ontwerp-wijzigingsverordening zouden deze locaties niet meer mogelijk zijn. Hierbij verzoekt een andere indiener te verduidelijken dat de instructieregels ook niet van toepassing zijn op eerder al dan niet tijdelijk vergunde situaties. Daartoe kan bijvoorbeeld de volgende formulering worden overwogen: “De in deze verordening opgenomen instructieregels zijn niet van toepassing op ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening bestaande, legale situaties waarvoor een omgevingsvergunning is verleend voor bepaalde duur.”

Indiener	
ZW-0008	ZW-3035

Standpunt GS

Tijdelijke vergunning voor locaties blijven na inwerkingtreding van artikel 12.13 gewoon gelden. Wanneer een tijdelijke verguninning afloopt, dient een nieuwe vergunning aangevraagd te worden. Wanneer dit een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft, zal die vergunning moeten voldoen aan de instructieregels opgenomen in artikel 12.13. Dat geldt ook voor het geval waarin de gemeente ervoor kiest voor die betreffende locaties het omgevingsplan te wijzigen.

Wij vinden het niet wenselijk een overgangsbepaling op te nemen voor locaties waarvoor tijdelijke vergunningen zijn verleend, aangezien deze locaties op die manier permanent zouden worden zonder dat wordt beoordeeld of de locaties ruimtelijk gezien passen binnen de op dat moment geldende instructieregels. Hierbij geldt dat we woningen en huisvesting voor short-stay enkel toestaan op locaties grenzend aan stedelijk gebied of landelijke kernen en locaties in het midden van een bedrijventerrein op termijn willen uitfaseren.

De reden voor het uitfaseren van locaties in het midden van bedrijventerreinen komt voort uit het feit dat we het van belang vinden dat de woning of huisvesting voor short-stay niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waarop de woning(en) of de huisvesting voor short-stay is voorzien, aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning of huisvesting voor short-stay het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning of huisvesting voor short-stay op het functioneren van het bedrijventerrein.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 17.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt voor een bestaande procedure de bestaande omgevingsverordening van toepassing te verklaren zodat de procedure geen nadeel ervaart van een vertraging die niet door de indiener zelf is veroorzaakt.	ZW-0661

Standpunt GS

Voor zover indiener verzoekt om in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een overgangsbepaling op te nemen die ervoor zorgt dat (alleen) zijn bestaande procedure onder de huidige Omgevingsverordening Limburg valt, merken wij op dat de overgangsbepalingen voor iedereen moeten gelden en dat wij daarom geen casus specifieke overgangsbepalingen kunnen opnemen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voor zover indiener verzoek om in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg een algemene overgangsbepaling op te nemen die ziet op bestaande procedures, verwijzen wij naar het Antwoord GS bij de zienswijzen 956, 40 en 43.

Overigens merken wij nog op dat in het kader van het beantwoorden van zienswijzen wij niet kunnen ingaan op specifieke casuïstiek. Hiervoor dienen de gebruikelijke procedures doorlopen te worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 17.1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners verzoeken de Provincie om voor passend en uitvoerbaar overgangsbeleid te zorgen, zodat al lopende procedures die lang duren geen belemmeringen ervaren van de vaststelling van de Ontwerp Omgevingsverordening.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051
ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123

ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-0040	ZW-0043			

Standpunt GS

Met de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg worden twee typen regels gewijzigd: instructieregels en regels voor activiteiten.

De meeste wijzigingen hebben betrekking op instructieregels. Voor bestaande situaties gelden de instructieregels niet. De instructieregels moeten door gemeenten worden toegepast bij de wijziging van een omgevingsplan en bij de beslissing op een aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa).

Er is voor gekozen om geen specifiek overgangsrecht bij de gewijzigde instructieregels op te nemen. Dat betekent dat als de wijziging van het omgevingsplan of de beslissing op de aanvraag voor een bopa, ná inwerkingtreding van deze Wijzigingsverordening Limburg wordt vastgesteld, de gewijzigde instructieregels daarbij in acht moeten worden genomen, dus ongeacht wanneer de voorbereiding van dat besluit door de gemeente is gestart. We hebben er dus niet voor gekozen om de knip oud/nieuw recht te leggen op het tijdstip waarop het ontwerp van de wijziging van een omgevingsplan ter inzage is gelegd of de aanvraag voor een bopa is ingediend (zoals de Invoeringswet Omgevingswet dat per 1 januari 2024 deed) . De redenen hiervoor zijn de volgende:

- Op dit moment worden vrijwel alle besluiten door gemeenten waarbij instructieregels in acht moeten worden genomen, genomen in de vorm van een bopa . Door te bepalen dat het enkele indienen van een aanvraag om een bopa voldoende zou zijn om niet aan de nieuwe instructieregels te hoeven voldoen, wordt het risico groot op veel niet-volledige aanvragen die daarmee onder het oude recht blijven vallen;
- In deze fase, nog 5,5 jaar voordat elke gemeente haar tijdelijk omgevingsplan volledig moet hebben omgezet naar een definitief omgevingsplan (1 januari 2032), zien wij nog nauwelijks besluiten in de vorm van wijzigingen van het omgevingsplan. Er zullen dus nauwelijks omgevingsplanwijzigingen zijn die tijdens hun vaststellingprocedure te maken krijgen met gewijzigde instructieregels;
- De meeste instructieregels in deze Wijzigingsverordening Limburg zijn niet volledig nieuwe instructieregels, maar betreffen wijzigingen van reeds bestaande instructieregels. Ten opzichte van de vigerende instructieregels, bieden de gewijzigde instructieregels veelal meer ruimte. Als aan de ‘oude’ instructieregel werd voldaan, zal in veel gevallen de onderbouwing dat aan de 'nieuwe’ instructieregel ook te leveren zijn. Bovendien bevatten de meeste gewijzigde instructieregels; slechts een motiveringsplicht;
- De gewijzigde instructieregels komen niet uit de lucht vallen. Het ontwerp van deze Wijzigingsverordening Limburg is reeds gepubliceerd op 1 april 2026 en de inhoud vloeit in vrijwel alle gevallen voort uit de inhoud van de POVI waarvan het ontwerp al op 23 mei 2025 bekend werd gemaakt;

- De gewijzigde instructieregels zijn direct nodig ter bescherming van zwaarwegende publieke belangen, zoals het regie kunnen voeren op de woningbouw in Limburg en woningbouw mogelijk maken, het waterbelang en de landbouw;
- Wij willen voorkomen dat met betrekking tot één onderwerp meerdere regimes (oude en nieuwe instructieregel) naast elkaar blijven gelden. Een omgevingsverordening zonder overgangsrecht is eenvoudiger voor iedereen die er mee te maken krijgt, van burgers tot rechters.

Deze Wijzigingsverordening Limburg bevat ook een aantal wijzigingen van regels voor activiteiten. Het gaat dan om verbodsbepalingen, uitzonderingen op verbodsbepalingen en vergunningplichten. Voor een aantal van deze bepalingen is wel een specifieke overgangsbepaling in hoofdstuk 17 opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over artikel 17.1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken in het kader van artikels 10.9 en 10.10 van de Ontwerp-Wijzigingsverordening overgangsrecht op te nemen die de status van bestaande bedrijfsactiviteiten en initiatieven borgen. Voor andere indieners is een overgangsrechtelijke bepaling niet genoeg, aangezien een overgangsregeling voor genoemde artikelen bestaand gebruik “bevriezen”. Daarom verzoeken indieners een expliciete uitzondering op te nemen van de verbodbepaling ten behoeve van bestaande mono- of covergisters.

Indiener					
ZW-0956	ZW-0957	ZW-0958	ZW-0959	ZW-0960	ZW-0961
ZW-0962	ZW-0963	ZW-0964	ZW-0965	ZW-0966	ZW-0967
ZW-0968	ZW-0969	ZW-0970	ZW-0971	ZW-0972	ZW-0973
ZW-0974	ZW-0975	ZW-0976	ZW-0977	ZW-0978	ZW-0979
ZW-0980	ZW-0981	ZW-0982	ZW-0983	ZW-0984	ZW-0985
ZW-0986	ZW-0987	ZW-0988	ZW-0989	ZW-0990	ZW-0991
ZW-0992	ZW-0993	ZW-0994	ZW-0995	ZW-0996	ZW-0997
ZW-0998	ZW-0999	ZW-1000	ZW-1001	ZW-1002	ZW-1003
ZW-1004	ZW-1005	ZW-1006	ZW-1007	ZW-1008	ZW-1009
ZW-1010	ZW-1011	ZW-1012	ZW-1013	ZW-1014	ZW-1015
ZW-1016	ZW-1017	ZW-1018	ZW-1019	ZW-1020	ZW-1021
ZW-1022	ZW-1023	ZW-1024	ZW-1025	ZW-1026	ZW-1027
ZW-1028	ZW-1029	ZW-1030	ZW-1031	ZW-1032	ZW-1033
ZW-1034	ZW-1035	ZW-1036	ZW-1037	ZW-1038	ZW-1039
ZW-1040	ZW-1041	ZW-1042	ZW-1043	ZW-1044	ZW-1045
ZW-1046	ZW-1047	ZW-1048	ZW-1049	ZW-1050	ZW-1051

ZW-1052	ZW-1053	ZW-1054	ZW-1055	ZW-1056	ZW-1057
ZW-1058	ZW-1059	ZW-1060	ZW-1061	ZW-1062	ZW-1063
ZW-1064	ZW-1065	ZW-1066	ZW-1067	ZW-1068	ZW-1069
ZW-1070	ZW-1071	ZW-1072	ZW-1073	ZW-1074	ZW-1075
ZW-1076	ZW-1077	ZW-1078	ZW-1079	ZW-1080	ZW-1081
ZW-1082	ZW-1083	ZW-1084	ZW-1085	ZW-1086	ZW-1087
ZW-1088	ZW-1089	ZW-1090	ZW-1091	ZW-1092	ZW-1093
ZW-1094	ZW-1095	ZW-1096	ZW-1097	ZW-1098	ZW-1099
ZW-1100	ZW-1101	ZW-1102	ZW-1103	ZW-1104	ZW-1105
ZW-1106	ZW-1107	ZW-1108	ZW-1109	ZW-1110	ZW-1111
ZW-1112	ZW-1113	ZW-1114	ZW-1115	ZW-1116	ZW-1117
ZW-1118	ZW-1119	ZW-1120	ZW-1121	ZW-1122	ZW-1123
ZW-1124	ZW-1125	ZW-1126	ZW-1127	ZW-1128	ZW-1129
ZW-1130	ZW-1131	ZW-1132	ZW-1133	ZW-1134	ZW-1135
ZW-1136	ZW-1137	ZW-1138	ZW-1139	ZW-1140	ZW-1141
ZW-1142	ZW-1173	ZW-1175	ZW-1179	ZW-3007	

Standpunt GS

Bestaande mono- of covergisters die in overeenstemming zijn met het geldende omgevingsplan of waarvoor de vereiste vergunningen voor een omgevingsplanactiteit zijn verleend, hoeven niet te voldoen aan de instructieregels met betrekking tot mestvergisting (artikel 10.9 en 10.10). Wij vinden het echter redelijk dat zodra de bestaande bedrijfsactiviteit zodanig worden gewijzigd dat hiervoor een wijziging van het omgevingsplan nodig is of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa), dat daarbij wel aan de instructieregels moet worden voldaan. Het verzoek van indieners komt erop neer dat een bij inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg, reeds bestaande bedrijfsactiviteit nooit aan de instructieregels zou hoeven te voldoen, ongeacht toekomstige wijzigingen en uitbreidingen van die bedrijfsactviteit. Dat vinden wij ongewenst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 17.06 Overgangsbepaling grondwater zoekgebieden drinkwaterwinning en zoekgebieden grondwaterbescherming

Zienswijze over artikel 17.6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) stellen dat Artikel 17.6 overgangsrecht biedt voor bestaande milieubelastende activiteiten, maar onvoldoende duidelijk maakt of dit ook geldt voor bestaande campings en daarbij behorende voorzieningen, zoals afvalwaterlozingen (o.a. IBA's) en reeds toegepaste bouwstoffen (zoals slakken). Wij verzoeken expliciet te verduidelijken dat deze rechtmatig bestaande situaties onder het overgangsrecht vallen, om rechts- en uitvoeringsonzekerheid te voorkomen.	ZW-2004

Standpunt GS

Overgangsbepaling artikel 17.6 is gekoppeld aan artikel 4.67. Artikel 4.67 bepaalt dat het in een zoekgebied drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming verboden is om zonder omgevingsvergunning de milieubelastende activiteiten te verrichten die in bijlage V zijn opgenomen. Artikel 17.6 bepaalt dat dit niet geldt voor zover deze milieubelastende activiteiten bij inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening Limburg reeds legaal werden verricht. Andere bepalingen van afdeling 4.3, zoals bepalingen over campings, afvalwaterlozingen en toepassing van bouwstoffen gelden niet in een zoekgebied drinkwaterwinning of een zoekgebied grondwaterbescherming. Er is daarvoor dus ook geen overgangsbepaling nodig.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Artikel 17.08 Overgangsbepaling natuurgebieden overeenkomsten natuurcompensatie

Zienswijze over artikel 17.08 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

ZW-0507

Indiener verzoekt om de uitleg van artikel 17.8 expliciet te bevestigen ten einde rechtsonzekerheid over de toepasselijkheid van het overgangsrecht te voorkomen.

In de voorliggende Ontwerpverordening is in artikel 17.8 een overgangsbepaling voor reeds lopende projecten opgenomen: “Artikel 17.8 Overgangsbepaling natuurgebieden: overeenkomsten natuurcompensatie:

Op een overeenkomst met betrekking tot natuurcompensatie als bedoeld in artikel 8.6, waarvan een concept tussen de bij de overeenkomst betrokken partijen is gedeeld voor het tijdstip van inwerkingtreding van de gewijzigde bijlage IX, blijft bijlage IX zoals deze luidde voor dat tijdstip van toepassing.” Cliënte gaat ervan uit dat vorenstaande betekent dat, indien vóór de inwerkingtreding van de door Provinciale Staten vast te stellen wijziging van de Ontwerpverordening een conceptovereenkomst inzake natuurcompensatie tussen de betrokken partijen is gedeeld met betrekking tot de uitbreiding van de golfbaan van cliënte, bijlage IX uit de Omgevingsverordening 2021 van toepassing blijft zoals deze luidt op het moment van het delen van die conceptovereenkomst.

Standpunt GS

Nadat deze Wijzigingsverordening Limburg door Provinciale Staten is vastgesteld zal deze formeel worden bekendgemaakt (in het Provinciaal Blad en op het Omgevingsloket) en treedt hij de dag erna in werking. Als vóór die datum van inwerkingtreding een concept van de compensatieovereenkomst tussen partijen is gedeeld, blijft daarop de oude bijlage IX van toepassing.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bijlagen

Bijlage 01 Begripsbepalingen

Zienswijze over bijlage 1 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken de begripsbepaling van monumentale gebouwen aan te passen.	ZW-2007

Standpunt GS

De begripsbepaling van monumentale gebouwen in Bijlage 1 blijkt inderdaad niet te kloppen, deze zullen wij aanpassen.

Voorstel aan PS

Tekst achter monumentale gebouwen wijzigen in Bijlage 1 **van** ‘een op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermd monument (rijksmonument) of, ~~in een omgevingsplan opgenomen gebouw van plaatselijk of regionaal belang~~’ **naar** ‘Een op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermd monument (rijksmonument) of een in de gemeentelijke monumentenverordening of een omgevingsplan beschermd monument (gemeentelijk monument).’

Zienswijze over bijlage I Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken begripsbepalingen op te nemen voor ‘hulpbedrijf landelijk gebied’, ‘grondgebonden agrarische bedrijven’, ‘gemengde bedrijven’, ‘kringlooplandbouw’, ‘cultuurhistorische agrarische erven’. Daarnaast vragen indieners zich af waar een agrarisch bedrijf dat niet in de begripsbepalingen is opgenomen valt in de Omgevingsverordening Limburg, zoals bijvoorbeeld een champignonkwekerij.

Indiener		
ZW-0034	ZW-0365	ZW-2011

Standpunt GS

Zoals al aangegeven in de Nota van zienswijzen n.a.v. de ontwerp POVI zijn wij ons ervan bewust dat de Limburgse land- en tuinbouwsector veel bedrijvigheid omvat. De regels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn generiek en niet toegespitst op specifieke bedrijfstakken of -vormen.

Het is ook niet nodig om een begripsbepaling op te nemen voor een bedrijfstak of -vorm die niet wordt benoemd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage I **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het begrip Short-Stay aan te passen naar een verblijf van maximaal een jaar.

Indiener					
ZW-2006	ZW-2011	ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2028
ZW-2029	ZW-2031	ZW-3015			

Standpunt GS

In de lijst met begripsbepalingen bij de OVL is opgenomen over short-stay: *verblijf van maximaal vier maanden aaneengesloten, gedurende een periode van maximaal een jaar.*
Naar aanleiding van dit zienswijzepunt passen wij de formulering van de begripsbepaling van short-stay aan.

Voorstel aan PS

Tekst van het begrip ‘short-stay’ wijzigen

van:
‘verblijf~~ van maximaal vier maanden aaneengesloten, gedurende een periode van maximaal een jaar~~’

naar:
‘verblijf, al dan niet onderbroken, van maximaal een jaar, gerekend vanaf de eerste verblijfsdag.’

Zienswijze over bijlage 1 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken duidelijkheid over het bedoelde woonbehoefteonderzoek in de begripsbeschrijving “woningbouwopgave”.	ZW-2007

Standpunt GS

De uitleg van het begrip zoals deze nu is opgesteld is verwarrend omdat de bijzin niet duidelijk is, met name door onjuist gebruik van het woord “woonbehoefteonderzoek". De definitie wordt daarom aangepast om dit te verduidelijken.

Voorstel aan PS

Tekst in Bijlage 1 onder begrip Woningbouwopgave wijzigen

van:

'~~het benodigde aantal toevoegingen aan de woningvoorraad (nieuwbouw en overige toevoegingen zoals transformaties) verminderd met het aantal onttrekkingen (waaronder sloop) aan de woningvoorraad, gebaseerd op het regionale afgestemd kwalitatief en kwantitatief woonbehoefteonderzoek.~~'

naar:

'Het aantal en type woningen dat moet worden toegevoegd aan de woningvoorraad, verminderd met het aantal en type woningen dat wordt onttrokken aan de woningvoorraad, om te voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte in de Provincie binnen een bepaalde periode, door vertaald naar de regionale en lokale bijdragen aan deze opgave.'

Bijlage 05 Verboden milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Zienswijze over bijlage V **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Er zijn elkaar tegensprekende zienswijzen ingediend over bijlage V. Indiener(s) verzoeken aan de ene kant om agrarische activiteiten zoals intensieve veehouderij te schrappen van de lijst zoals opgenomen in bijlage V, en om juist akkerbouw en vollegrondsgroente toe te voegen aan bijlage V.

Indiener	
ZW-3007	ZW-3016

Standpunt GS

Los van de titel en verwijzing naar vernummerde artikelen is bijlage Vin de ontwerp-Omgevingsverordening niet gewijzigd. Een toevoeging van een lid is dan ook niet aan de orde. Wel is het begrip 'intensieve veehouderij' vervangen door 'veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders', in lijn met het begripsgebruik in hoofdstuk 10. Dit is geen inhoudelijke wijziging.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage V Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt meer inzicht in de procesaanpak rondom drinkwaterwinning op de plateaus van plaatsen X en Y. Indiener vraagt om een plan van aanpak inclusief een tijdspad.	ZW-2002

Standpunt GS

Samen met WML onderzoeken we de mogelijkheden en beperkingen van een drinkwaterwinning op de plateaus van plaatsen X en Y. In het startdocument dat we eind vorig jaar hebben vastgesteld is opgenomen dat we stakeholders, waaronder gemeenten, aan de voorkant betrekken. Graag treden we op korte termijn met u in contact om onze gezamenlijke aanpak en tijdspad toe te lichten. Naar verwachting zijn in Q3 van dit jaar eerste inzichten beschikbaar die we met u zullen delen. Het streven is om in de loop van 2027 zicht te hebben op de mogelijkheden voor een drinkwaterwinning in de beide zoekgebieden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bijlage 09 Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener laat weten dat uit de onderhavige verordening niet kan afgeleid welke landschapselementen (aantasting daarvan) vallen onder bijlage IX ‘Regels voor Natuurcompensatie en natuurverbetering.’ Indiener vraagt of landschapselementen binnen de “Groenblauwe landbouwzone” en het “Nationaal Landschap Zuid-Limburg” nog op een kaart worden weergegeven.	ZW-2030

Standpunt GS

Alle in het landschap aanwezige landschapselementen vallen onder bijlage IX. In artikel 1, onder i, van bijlage IX is de begripsomschrijving van ‘landschapselementen’ opgenomen. Deze opsomming is echter niet limitatief.

Er zal geen inventarisatie van landschapselementen plaatsvinden. Er wordt gebruikgemaakt van alle bestaande en beschikbare informatie over de aanwezigheid van landschapselementen

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt de volgende wijziging voor: Voor natuur in categorie 4 geldt, gezien de bijzondere en hoge (potentiële) natuurwaarden die slechts na een zeer lange ontwikkelingstijd hersteld kunnen worden een toeslag van 600%.	ZW-3016

Standpunt GS

Een kwaliteitstoeslag is nodig omdat de ontwikkeling van vervangende natuur tijd kost en risico op kwaliteitsverlies met zich meebrengt. Dit geldt zeker voor nauwelijks vervangbare habitats zoals oude loofbossen. In ons bosbeleid hebben wij aangeven dat wij de bescherming van oude bossen willen versterken, dit doen we nu door de kwaliteitstoeslag voor oude bossen te verhogen.

Verder is de kwaliteitstoeslag verhoogd voor de instrumenten ‘Kleinschalige ingreep’ en ‘Saldobenadering’. Wij vinden het belangrijk dat er bij gebruik van deze instrumenten ook daadwerkelijk sprake moet zijn van een natuurverbetering. Daarom is de kwaliteitstoeslag in deze situaties hoger dan bij projecten van ‘groot openbaar belang’, waarbij uitsluitend het verlies aan natuurwaarden wordt gecompenseerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoek om het volgende toe te voegen: "Compensatie vindt slechts doorgang ter plaatse van nog niet gerealiseerde natuur in het Natuur Netwerk Limburg als de omvang van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft"	ZW-3016

Standpunt GS

De resterende ontwikkelopgave voor het natuurnetwerk wordt afzonderlijk geregistreerd, net als de hectares gerealiseerde natuurcompensatie. Hoewel natuurcompensatie kan worden aangelegd op de (nog) niet gerealiseerde delen van het NNL is deze natuurcompensatie geen onderdeel van ontwikkelopgave.

Via de jaarlijkse actualisatie van het Provinciaal Natuurbeheerplan wordt gewaarborgd dat de totale oppervlakte van het natuurnetwerk ten minste behouden blijft. Dit doen we door bij het verwijderen van de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling uit de begrenzing tegelijkertijd de oppervlakte van de gerealiseerde natuurcompensatie toe te voegen aan het Natuurnetwerk Limburg. Dit kan betrekking hebben op andere percelen dan de daadwerkelijk gerealiseerde natuurcompensatie wanneer deze natuurcompensatie is gerealiseerd binnen de bestaande begrenzing van het NNL.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener gaat graag het gesprek aan met de Provincie over de consequenties van de regels in hoofdstuk 8 van de omgevingsverordening voor de openbare drinkwatervoorziening.	ZW-2037

Standpunt GS

De Provincie onderkent het belang van een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. In de toelichting op artikel 8.3 is nader gedefinieerd wat onder een 'groot openbaar belang' wordt verstaan. De openbare drinkwatervoorziening is een van de maatschappelijke functies die hieronder vallen. De Provincie deelt uw mening dat goede afstemming over deze regels essentieel is. Wij gaan daarom graag in op uw verzoek om na de vaststelling van de Omgevingsverordening Limburg de specifieke consequenties voor uw praktijksituatie te bespreken.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener vraagt om bij artikel 3.1 de nummering van de categorieën bij 1 en 2 hetzelfde maken (of letters of cijfers).

Indiener	
ZW-2020	ZW-2031

Standpunt GS

Nu de provinciale omgevingsverordening geen artikel 3.1 en 3.2 bevat heeft indiener zich kennelijk vergist.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener ziet graag dat de instructieregel t.a.v. groenblauwe landbouwzone en beekdalen zo aangescherpt wordt, zodat landschapselementen in primair landbouwgebied een beschermde status krijgen.	ZW-2011

Standpunt GS

Wij erkennen dat er ook buiten de Groenblauwe landbouwzone (Gblz) waardevolle landschapselementen aanwezig zijn die het behouden en beschermen waard zijn. Wij zien hierbij een belangrijke rol voor de gemeente. Onze focus ligt op de Gblz, omdat de landschapselementen binnen deze zone bijdragen aan diverse functies zoals wateropvang en bescherming tegen overstromingen, verbetering van de waterkwaliteit, behoud van natuur en biodiversiteit, bescherming van het landschap en het verminderen van druk op kwetsbare Natura 2000-gebieden. Juist in deze Gblz kunnen landbouw, natuur en waterbeheer beter met elkaar worden gecombineerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indiener verzoekt om de 4 categorieën te herschrijven naar 'Ontwikkelingstijd van de natuur < 2 jaar'; 'Ontwikkelingstijd van de natuur < 25 jaar'; 'Ontwikkelingstijd van de natuur 25-100 jaar' en 'Ontwikkelingstijd van de natuur > 100 jaar en deze terminologie integraal te wijzigen in de OVL rondom natuurcompensatie. Hiermee wordt in het midden gelaten wanneer een ontwikkeling moeilijk of gemakkelijk is. Temeer omdat dit zeer sterk afhankelijk is van de abiotische randvoorwaarden, zoals zelf door de Provincie al wordt aangegeven in de toelichting behorende bij de OVL. Indiener geeft aan dat als natuur gecompenseerd dient te worden, dit vrijwel altijd ten gevolge van een aantasting elders. Met welke motivatie is natuurherstel met een periode van <25 jaar dan te motiveren? Een hersteltijd van < 2 jaar is eerder een serieuze aantasting en gedurende een lange periode een achteruitgang dan gemakkelijk te compenseren.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028

Standpunt GS

Wij zijn erkentelijk voor de uitgesproken steun voor het belang van natuurbehoud. De gehanteerde toeslagen slaan inderdaad niet zo zeer op het gemak waarmee de compensatie gerealiseerd kan worden, en meer op de relatief korte ontwikkelings- of hersteltijd.

De gekozen benaming is een continuering van de vorige versie van de omgevingsverordening en is gekozen om de bekende lijn door te kunnen zetten. De benaming vormt tegelijkertijd een toelichting op de indeling in vier categorieën. Hierdoor is het, ook voor niet specialisten, duidelijk waarom voor deze indeling is gekozen en welke kwaliteitstoeslagen daarbij horen. U heeft natuurlijk gelijk dat een korte ontwikkeltijd niet automatisch betekent dat de milieuomstandigheden voor een natuurtype ook op grotere schaal aanwezig is.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener verzoekt om de OF-bepaling, naar een EN-bepaling te herschrijven in bij artikelen 7 en 8.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028

Standpunt GS

Artikel 7 van bijlage IX bevat criteria waaraan de overeenkomst en het plan moeten voldoende. Uit de redactie van het artikel blijkt voldoende duidelijk dat aan alle criteria onder a t/m i moet worden voldaan.

Artikel 8, derde lid, van bijlage IX is zo geformuleerd dat het niet realiseren van de compensatie of het onvoldoende beheren ieder voor zich aanleiding kan zijn om de boeteclausule in werking te laten treden. Het gebruik van ‘of’ is hier dus correct. Door het gebruik van ‘en’ zou alleen de boeteclausule in werking kunnen treden als er tegelijkertijd sprake is van het niet realiseren van de compensatie als van onvoldoende beheer. Dat is ongewenst.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

Indiener vraagt om een nadere toegelicht worden op wat gradatie en definitie er wordt toegepast bij ‘groot openbaar belang’. Wie of wat bepaalt wat groot openbaar belang is (bevoegd gezag, Rijksoverheid, lokale overheid etc.)?	ZW-2012

Standpunt GS

In de toelichting bij artikel 8.3, onderdeel a, is toegelicht wat wordt verstaan onder ‘groot openbaar belang’. Wij beoordelen of een ontwikkeling voldoet aan de gestelde criteria voor een ‘groot openbaar belang’

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener verzoekt om in bijlage IX artikel 9 lid 1 te wijzigen in: Compensatie vanwege een activiteit in het Natuurnetwerk Limburg dient binnen de Provincie Limburg in het Natuurnetwerk Limburg (op gronden die in het Natuurbeheerplan Limburg zijn aangeduid als C112) uitgevoerd te worden. Uitsluitend in het geval dit niet mogelijk is, is het toegestaan compensatie uit te voeren aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg onder de voorwaarde dat er een duurzame situatie ontstaat in het Natuurwerk Limburg.	ZW-3007

Standpunt GS

Natuurcompensatie uitsluitend realiseren in het Natuurnetwerk Limburg is onvoldoende. Dit leidt tot een afname van de oppervlakte van het natuurnetwerk. Een dergelijke afname is op grond van nationale wetgeving (Besluit kwaliteit leefomgeving) niet toegestaan. Deze regelgeving is door ons vertaald in artikel 8.2 van de Omgevingsverordening Limburg 2026.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener ziet graag “Methodiek Natuurcompensatie Limburg” als actieve link toegevoegd aan de tekst.	ZW-3002

Standpunt GS

Wij zullen het rapport ‘Methodiek Natuurcompensatie Limburg' als pdf toe voegen aan de toelichting op artikel 4. Mogelijk dat er in de toekomt een actualisatie van het rapport gaat plaatsvinden.

Het is aan de initiatiefnemer om in voorkomende gevallen de actualiteit van dit rapport te verifiëren.

Voorstel aan PS

In de toelichting op artikel 4, na de eerste vermelding van ‘Methodiek Natuurcompensatie Limburg' een pdf op te nemen van het rapport ‘Methodiek Natuurcompensatie Limburg'.

In de toelichting op artikel 4, in de één na laatste alinea, de volgende twee zinnen toe te voegen: 'Mogelijk dat er in de toekomt een actualisatie van het rapport gaat plaatsvinden. Het is aan de initiatiefnemer om in voorkomende gevallen de actualiteit van dit rapport te verifiëren.'

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener verzoekt te overwegen om financiële compensatie, voor projecten met een groot maatschappelijk belang, onder voorwaarden alsnog mogelijk te maken; of in ieder geval meer flexibiliteit te bieden voor maatwerkoplossingen (denk aan het elders binnen de Provincie compenseren, niet per definitie nabij het projectgebied). Hierbij zal indiener voorkomen dat NNL wordt versnipperd (stukken mogen zeker niet kleiner zijn dan 2 ha). De huidige omgevingsverordening lijkt zich niet te verzetten tegen compensatie elders, zolang NNL niet wordt versnipperd.	ZW-2032

Standpunt GS

De afgelopen jaren is gebleken dat het realiseren van de financiële compensatie leidt tot een extra beslag op onze organisatie. Daarnaast kan vanwege praktische redenen, niet elke kleine compensatieopgave direct gerealiseerd worden. Deze vertraging leidt, naast verlies aan natuurwaarden, ook tot hogere kosten door onvoorziene inflatie die voor rekening komt van de Provincie. Wij vinden het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer is om natuurcompensatie te realiseren en in stand te houden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Ter voorkoming van overmatige bestuurlijke lasten verzoeken wij u om een voor alle partijen pragmatische oplossing te overwegen, zoals het eens per 2 jaar borgen van de herbegrenzing NNL via een integrale wijziging van de betreffende omgevingsplannen bij de verschillende gemeenten. De herbegrenzingen kunnen dan worden meegenomen met overige wijzigingen van de omgevingsplannen die gemeenten zelf geregeld doorvoeren.	ZW-2032

Standpunt GS

De Provincie legt de begrenzing van het natuurnetwerk vast in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Deze begrenzing is bepalend voor de toepassing van de instructieregels en niet de begrenzing die in een omgevingsplan is opgenomen. Er is geen instructieregel die de gemeente verplicht om binnen een bepaalde termijn na een wijziging in de begrenzing van het natuurnetwerk in de Omgevingsverordening Limburg deze wijziging in het omgevingsplan op te nemen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Hoewel wij begrijpen dat borging van natuurkwaliteit van belang is, verzoeken wij u te bezien of differentiatie en beperking van de monitoringstermijn mogelijk is, bijvoorbeeld afhankelijk van het natuurdoeltype of de aard van de ingreep. Een monitoringstermijn van 10 jaar is erg lang en zorgt bij initiatiefnemer voor hoge bestuurlijke lasten. In veel gevallen zou een lagere termijn (3 jaar en in specifieke gevallen 5 jaar) genoeg zekerheid moeten bieden.	ZW-2032

Standpunt GS

Artikel 8.4 en de bijbehorende toelichting geven aan dat het monitoren van de natuurcompensatie een verantwoordelijkheid is van ons en niet van de initiatiefnemer. Om goed te kunnen beoordelen of de natuurcompensatie zich ontwikkelt in de richting van het afgesproken natuurtype, is een monitoringsperiode van minimaal tien jaar noodzakelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om de volgende onderdelen te schrappen of ‘in beginsel’ toevoegen: “Bepalen compensatieopgave; de vervangingsvoorbeelden dat droog alleen door droog en nat alleen door nat gecompenseerd kan worden”. In de alledaagse praktijk onhaalbare kaart of heeft een kettingreactie tot gevolg want water kan je alleen compenseren door droog af te graven.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Met deze wijziging bieden wij ruimere mogelijkheden om te compenseren ten opzichte van de Omgevingsverordening 2024. Wij onderschrijven dan ook niet dat het in de praktijk een onhaalbare opgave zou zijn of dat het zou leiden een kettingreactie zoals indiener beschrijft.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken om het volgende in artikel 5.4 te wijzigen in; is uitgesloten voor natuur in categorie 4, zoals oude en waardevolle bossen, droge stroomdal- en kalkgraslanden en hoogvenen. Toelichting: Naast de lange ontwikkeltijd herbergen ook andere oude waardevolle biotopen een hoge mate biodiversiteit met kwetsbare (beschermde) soorten.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

In ons bosbeleid hebben wij aangeven dat oude en waardevolle bossen beter beschermd moeten worden. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt daaraan invulling gegeven. Wij onderschrijven dat er ook andere oude en waardevolle biotopen zijn. Voor deze biotopen biedt het huidige beschermingsregime naar ons oordeel afdoende bescherming.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Minimum oppervlak van 2 hectare voor geïsoleerd liggende compensatie is niet in verhouding met de kleinste grootte die binnen de compensatieregel valt of met het oppervlak geïsoleerd liggend bos dat bescherming geniet vanuit Omgevingswet (1000m2). Indiener vraagt om de minimum oppervlakte eis terugbrengen zodat deze in verhouding komt met de minimum oppervlakte waarbij ingrepen gecompenseerd moeten worden. Daarnaast zijn er vanuit ecologische oogpunten ook wenselijkheden, maar dat terzijde.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Het lijkt erop dat de indiener van de zienswijze het begrip ‘versnippering’ anders heeft geïnterpreteerd dan door ons is bedoeld. Het voorstel van de indiener, om de minimale oppervlakte-eis te verlagen, leidt tot een minder robuust natuurnetwerk en een toename van versnippering.

Wij werken al vele jaren aan het in standhouden van een robuust natuurnetwerk. De oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk mag niet afnemen volgens nationale wetgeving (Besluit kwaliteit leefomgeving), door ons vertaald in artikel 8.2 van de Omgevingsverordening Limburg. Door versnippering te definiëren als natuurgebieden van 2 hectare en kleiner, is naar ons oordeel de kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk geborgd.

Overigens bevat de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg geen minimale oppervlakte waarboven ingrepen gecompenseerd moeten worden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indiener pleit ervoor dat de planologische borging van het compensatieplan gelijk- of voortijdig wordt geregeld regelen met de planologische procedure van het initiatief en in overeenstemming met de beoogde natuurtypen, waarbij bos ook de duiding bos krijgt op de compensatiegronden.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Met een concept-overeenkomst voor natuurcompensatie achten wij de benodigde waarborgen voldoende geborgd. In de praktijk is het nog niet voorgekomen dat een concept-overeenkomst niet heeft geleid tot een definitief ondertekende overeenkomst vóórdat de gemeente besluit tot aanpassing van het omgevingsplan. Wij zien daarom geen aanleiding om de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg op dit punt aan te passen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**

Indiener verzoekt om artikel 6 aan te vullen met een lid met de volgende tekst: hoe de nazorg is geborgd, waarbij ook handhaving en toezicht is opgenomen. Verder verzoekt de indiener om aan artikel 10, lid 1 de zin toe te voegen: De Provincie Limburg zet zich in voor handhaving en toezicht.	ZW-2004

Standpunt GS

Nazorg, handhaving en toezicht zijn geregeld in de artikelen 8 en 10 is naar ons oordeel voldoende geborgd. Het toevoegen van een extra lid of zin over nazorg, handhaving en toezicht aan artikel 6 of artikel 10 is daarom niet.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener stelt voor om aan artikel 8, lid 5 toe te voegen met de volgende tekst: spontane bos en natuurontwikkeling is ook mogelijk en wordt aangetoond middels een plan.	ZW-2003

Standpunt GS

In bepaalde situaties kan natuurcompensatie worden bereikt door spontane natuurontwikkeling. Wanneer uit ecologisch oogpunt spontane ontwikkeling de voorkeur verdient, omdat dit beter aansluit bij de compensatieplicht, kan dit worden opgenomen in het natuurcompensatieplan. Het opnemen van een extra lid in artikel 8 is hiervoor niet noodzakelijk.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
In Bijlage IX wordt verwezen naar artikel 7.3 van de Omgevingsverordening. Gelet op de inhoud en thematiek van Bijlage IX en de samenhang met de bepalingen in hoofdstuk 8 (Natuurnetwerk Limburg), ontstaat bij de indiener twijfel of deze verwijzing correct is. De aard en strekking van Bijlage IX sluiten inhoudelijk aan bij het toetsingskader van hoofdstuk 8 (artikel 8.3) en niet bij de instructieregels van hoofdstuk 7. Aansluitend hierop ook dezelfde vraag over artikel 2 van de bijlage met toepassingsbereik. Het toepassingsbereik is ruimer dan zou mogen worden verwacht. Hier wordt onder c verwezen naar het groene karakter. Is het juist dat deze bijlage niet alleen gaat over het Natuurnetwerk Limburg? Het lijkt logischer om de bescherming van het	ZW-2004

Nationaal landschap te onderbrengen in bijlage VII. Dit brengt wel meer duidelijkheid met zich mee.

Verzocht wordt te verduidelijken of hier sprake is van een redactionele onjuistheid en, indien dat het geval is, het e.e.a. te corrigeren. Deze bijlage gaat toch over natuurcompensatie en niet over landschapscompensatie?

Standpunt GS

Er is geen sprake van een redactionele onjuistheid. Bijlage IX heeft primair betrekking op natuurcompensatie bij ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg, maar bevat ook regels over compensatie bij aantasting van bos of landschapselementen in de deelgebieden van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

Indiener verzoekt om financiële compensatie voor kleinschalige ingrepen niet te schrappen, maar als ladder benadering toepassen, dus als laatste optie. Ingrepen kleiner dan 1000m2 zouden de mogelijkheid moeten houden. De bureaucratische last van compensatie in natura bij dergelijke ingrepen is in de regel boven proportioneel. De middelen kunnen dan beter benut worden voor ontsnipperingsmaatregelen, actief soortbeleid of aankoop van gronden. 1000m2 is te legitimeren omdat dit het minimum omvang zelfstandig oppervlak bos is, dat bescherming geniet vanuit de verordening. Door deze regel te schrappen wordt de bureaucratische last naar de initiatiefnemer geschoven, maar niet weggenomen. Dit is te beschouwen als afwentelen, hetgeen moreel gezien discutabel is.

Indiener

ZW-2020 ZW-2028 ZW-2029

Standpunt GS

De afgelopen jaren is gebleken dat het realiseren van de financiële compensatie leidt tot een extra beslag op onze organisatie. Daarnaast kan vanwege praktische redenen, niet elke kleine compensatieopgave direct gerealiseerd worden. Deze vertraging leidt, naast verlies aan natuurwaarden, ook tot hogere kosten door onvoorziene inflatie die voor rekening komt van de Provincie. Wij vinden dat het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer is om natuurcompensatie te realiseren en in stand te houden.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt om een nieuwe categorie toe te voegen aan tabel: 'Categorie-indeling natuur en landschapselementen'. Het verzoek is om de volgende categorie toe te voegen: 'tijdelijk netwerk >2 <5 jaar. Voor natuur in categorie 5 (e) gezien de wenselijkheid om fijnmazige netwerken tijdelijk in te richten als onderdeel van vergroeningseisen en ondersteunend aan het natuurnetwerk Limburg.' Indiener geeft aan dat het vaak wenselijk is om landschappelijke structuren te realiseren samen met agrariërs (gemeentelijke bermen combineren met vergroeningseisen uit GLB) om zo robuustere structuren te krijgen. Initiatieven stranden vaak omdat de structuren dan een permanente status krijgen en de flexibiliteit van de agrariërs dan beperkt worden. De tijdelijke structuren kunnen enkel verplaatst worden met een kwaliteitstoeslag van 10%. Check op juridische houdbaarheid	ZW-2020

Standpunt GS

Wij waarderen uw initiatief om samen met agrariërs landschappelijke structuren te realiseren. Wij onderstrepen het belang van landschapselementen ter versterking van het Natuurnetwerk Limburg.

Al vele jaren werken wij aan het beschermen van het natuurnetwerk om te zorgen voor een duurzame instandhouding van een veerkrachtig natuurnetwerk. De regels in deze bijlage waarborgen dat de compensatie bijdraagt aan het duurzaam in standhouden van oppervlakte, samenhang en kwaliteit van het natuurnetwerk. Landschappelijke structuren die zijn gebaseerd op het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) zijn minder duurzaam, omdat agrariërs flexibiliteit willen behouden in de bedrijfsvoering. Hierdoor zijn deze landschapsstructuren vaak tijdelijk van aard. Dit tijdelijk karakter sluit niet aan bij de uitgangspunten van deze bijlage, waarin het duurzaam behouden van het natuurnetwerk en landschapselementen centraal staat.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Tot nu toe werd hier (nog geen ondertekende overeenkomst vóór start werkzaamheden) pragmatisch mee omgegaan door de ambtenaren van de Provincie. Wij gaan ervan uit dat deze werkwijze niet wijzigt met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening en dat artikel 10, eerste lid van bijlage IX daarom niet van toepassing is op dijkversterkingsprojecten. Ambtelijk spannen we ons gezamenlijk	ZW-2032

(Waterschap en Provincie) in om het werkproces totstandkoming compensatieplan en overeenkomst natuurcompensatie te stroomlijnen. Hierdoor zullen naar verwachting de overeenkomsten natuurcompensatie bij toekomstige dijkversterkingsprojecten eerder zijn afgerond en ondertekend. In artikel 11, tweede lid, bijlage IX is aangegeven dat een concept van de overeenkomst natuurcompensatie voor vaststellen projectbesluit moet zijn voorgelegd aan de Provincie Limburg. Dit lijkt dan ook aan te geven dat artikel 10, eerste lid bijlage IX niet van toepassing is op maatregelen die zijn geregeld via een projectbesluit omdat dit dan in de tijd niet lijkt te passen.

Wij vragen om dezelfde werkwijze voor wat betreft andersoortige projecten die het waterschap in het kader van zijn wettelijke taken en bevoegdheden oppakt.

Standpunt GS

Artikel 11 van bijlage IX bepaalt dat het concept van de overeenkomst voor compensatie aan de Provincie moet zijn voorgelegd voor vaststelling van het projectbesluit. Er is niet bepaald dat de overeenkomst op dat moment al gesloten moeten zijn.

Bij dijkversterkingsprojecten die onder een projectbesluit van het Waterschap vallen, kan het compensatieplan worden beschouwd als het concept van de overeenkomst voor natuurcompensatie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over bijlage IX **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
Indiener verzoekt vast te leggen dat voor lopende projecten de bestaande één op één compensatie als uitgangspunt blijft gelden, althans dat de uitzondering voor naaldhoutbos zonder bijzondere natuurwaarde wordt gehandhaafd. Subsidiair verzoekt indiener om artikel 5 van bijlage IX zodanig te verduidelijken dat ondubbelzinnig blijkt dat bestaande te behouden, en binnen het project te versterken, natuurwaarden volledig worden meegewogen bij de bepaling van de compensatie- en natuurverbeteringsopgave. Indiener verzoekt de Provincie om de verhoogde compensatie- en natuurverbeteringsfactor te schrappen, althans voor lopende projecten niet van toepassing te laten zijn.	ZW-0507

Standpunt GS

Wij waarderen het dat indiener rekening houdt met de aanwezige natuurwaarden. Wij onderschrijven het belang van natuurinclusief ontwikkelen. Wel merken wij op dat wanneer het bestaand bosgebied door een uitbreiding wordt opgedeeld in kleinere eenheden bos, deze niet meer de ecologische functies kunnen vervullen die het nu wel heeft.

In ons bosbeleid hebben we aangekondigd bossen beter te willen beschermen. Dit doen we onder meer door de categorie ‘bos zonder bijzondere natuurwaarden’ te laten vervallen. Inmiddels zijn deze bossen ouder geworden, waardoor ze nu een volwaardiger ecologische functie vervullen binnen het natuurnetwerk die vergelijkbaar is met de andere bossen binnen het natuurnetwerk.

Voor lopende projecten is het overgangsrecht, zoals vastgelegd in artikel 17.8 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg van toepassing. Dit artikel heeft tot doel om projecten die al langere tijd in ontwikkeling zijn, en waarbij de compensatieopgave inmiddels is uitgewerkt en ambtelijk akkoord bevonden, doorgang te laten vinden op basis van de Omgevingsverordening Limburg. Voorwaarde is wel dat alle benodigde stukken gereed zijn vóór vaststelling van de nieuwe Omgevingsverordening op 25 september 2026 zoals eerder is gecommuniceerd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bijlage 10 Perioden vrijstelling vangstverbod en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van beschermde diersoorten

Zienswijze over bijlage X
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken om de Bunzing, Wezel, Haas en Konijn toe te voegen aan Bijlage X van de Omgevingsverordening Limburg. De vrijstellingsstatus welke opgenomen is in de Nationaal beschermde soorten staat niet in verband met de specifieke zorgplicht. Indien dieren opgenomen in de Nationaal beschermde soorten op de rode lijst staan zijn extra maatregelen vanuit de specifieke zorgplicht noodzakelijk. Volgens indieners is een toevoeging over deze soorten is noodzakelijk om deze verwarring te voorkomen. Verblijfplaatsen kunnen hierdoor niet altijd worden verstoord of vernietigd.

Indiener			
ZW-2011	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

Deze zienswijzen zien niet op een gewijzigd onderdeel van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Overigens zijn bedoelde soorten reeds opgenomen in bijlage X van de Omgevingsverordening Limburg en het feit dat er een provinciale vrijstelling geldt voor deze soorten betekent niet dat de specifieke zorgplicht niet op deze soorten van toepassing is. De zorgplicht geldt in alle gevallen voor deze soorten en gedurende het gehele jaar. Een beperking van de vrijstelling in de omgevingsverordening gedurende een periode van het jaar, zoals bij enkele soorten het geval is, heeft naar ons oordeel geen meerwaarde voor de staat van instandhouding van de populaties van deze soorten omdat ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud niet horen bij de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van deze soorten.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bijlage 13 Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6

Zienswijze over bijlage XIII Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6 Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de limitatieve lijst in bijlage XIII in overleg aan te vullen met innovatieve, duurzame en brede maakindustrie activiteiten.	ZW-0658

Standpunt GS

We realiseren ons dat de lijst in bijlage XIII nooit uitputtend kan zijn.
Om dit te ondervangen, zullen we boven de tabel in de bijlage toevoegen hoe we omgaan met activiteiten die niet zijn opgenomen in de tabel.

Voorstel aan PS

Tekst toevoegen boven de tabel in Bijlage XIII Bedrijfscategorieën 1 tot en met 6:
‘Voor de beoordeling van bedrijfsactiviteiten die niet in deze bijlage zijn opgenomen wordt gekeken naar de categorisering van vergelijkbare bedrijfsactiviteiten.’

Kaartmateriaal

Algemene Opmerkingen over Kaartmateriaal

Zienswijze over kaarten algemeen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners verzoeken specifieke kaarten toe te voegen aan de omgevingsverordening, of om wijzigingen door te voeren in kaarten die zijn opgenomen bij de Provinciale omgevingsvisie.

Indiener			
ZW-1180	ZW-1620	ZW-2010	ZW-3011

Standpunt GS

In de omgevingsverordening nemen we alleen kaartmateriaal op daar waar regels opgenomen worden. Kaarten waar geen regels aan gekoppeld zijn, of die alleen in de Provinciale Omgevingsvisie staan, nemen we niet op in de Omgevingsverordening.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaarten algemeen **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) uiten hun zorgen over het kaartmateriaal: deze zouden op locaties onjuistheden, fouten, of misvattingen bevatten. Verder constateren indieners dat niet alle wensen van indieners ten opzichte van het kaartmateriaal overgenomen zijn. Indieners verzoeken procesafspraken te maken over het corrigeren van fouten of meenemen van actualiteiten in de toekomst, bijvoorbeeld via herbegrenzingsverzoeken. Indieners vragen meer informatie over hoe het kaartmateriaal in algemene zin is opgebouwd.

Indiener					
ZW-2003	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2008	ZW-2012	ZW-2013
ZW-2019	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2027	ZW-2029
ZW-2031					

Standpunt GS

In de Nota van zienswijzen bij de POVI hebben we aangegeven dat we een slag gemaakt hebben van vrijwel geen kaarten bij de POVI uit 2021 naar ruim 100 kaarten bij de geactualiseerde POVI.

Dat past bij de insteek om met de POVI weer meer sturing te geven aan de ruimtelijke inrichting van Limburg. In de definitieve POVI hebben we ook een kaartenverantwoording toegevoegd, zoals door meerdere partijen gevraagd. Naast status van de kaarten is daarin ook de herkomst en actualiteit van de in deze POVI en verordening gebruikte data /gegevens weergeven.

Terecht wordt geconstateerd dat er nog het nodige te winnen valt aan afstemming tussen gemeentelijke en provinciale kaartbestanden. Deels zijn er al slagen gemaakt door aanpassingen van kaartbeelden uit de ontwerp POVI op basis van de zienswijzen van en gesprekken met gemeenten. Dit is een doorlopend proces.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt

Zienswijze over kaart Bedrijventerrein in een logistiek knooppunt Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt terrein X in zijn geheel aan te wijzen als 'bedrijventerrein in een logistiek knooppunt'.	ZW-0658

Standpunt GS

De verschillende delen van terrein X worden gezien als drie gescheiden fysiek ruimtelijke entiteiten i.v.m. scheiding van de terreinen door de provinciale weg die ertussen loopt. Voor deze kaartlaag worden de terreinen daarom niet als één geheel benaderd.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Bedrijventerrein van provinciaal belang en Bedrijventerrein in een logistiek knooppunt Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners geven aan dat de kaart ‘bedrijventerreinterrein in en logistiek knooppunt’ niet in de Omgevingsvisie is opgenomen en verzoeken het verschil tussen de kaarten ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’ en ‘bedrijventerrein in een logistiek knooppunt’ te duiden.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De aanduiding “bedrijventerrein van provinciaal belang” is toegekend aan bedrijventerreinen die aan een aantal feitelijke criteria voldoen. Stedelijke dienstenterreinen vallen hierbuiten.

Met bedrijventerreinen van provinciaal belang bedoelen we: haventerreinen; grootschalige logistiek-industriële terreinen in de twee logistieke knooppunten (Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek); bedrijventerreinen met vestigingsmogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 4 of hoger; of bedrijventerreinen die een bovenregionale functie vervullen en door hun infrastructurele ontsluiting geschikt zijn voor omvangrijke productie en distributie. Reden om deze terreinen een aparte status, en bijbehorende instructieregels, te geven, is om te waarborgen dat er voldoende ruimte beschikbaar is en blijft voor: (boven)regionale, groot van omvang zijnde en/of zware bedrijvigheid; de transitie naar een circulaire economie; het clusteren van risicovolle bedrijfsactiviteiten; en het optimaal benutten van kade gebonden kavels en aanwezige overslagfaciliteiten.

De aanduiding ‘bedrijventerrein in een logistiek knooppunt’ (benoemd in art.12.0 lid 3) heeft een ander doel. Deze kaart is enkel bedoeld om aan te geven op welke bedrijventerrein art. 12.10 lid 2 (5ha regel) niet geldt. De reden voor deze uitzondering is gelegen in het feit dat het hier gaat om bedrijventerreinen die naar aard en omvang geschikt (en ook bedoeld) zijn voor bedrijfskavels met een oppervlakte groter dan 5 hectare.

In de Provinciale Omgevingsvisie zijn de logistieke knooppunten beleidsmatig geduid (§ 12.4.4.3.2 Bedrijventerreinen van provinciaal belang).

Voorstel aan PS

Tekst en kaartbeleid in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Bedrijventerrein in een logistiek knooppunt Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt het gebied X te verwijderen uit het informatieobject ‘bedrijventerrein in een logistiek knooppunt’.	ZW-2011

Standpunt GS

Gezien het langjarig provinciaal beleid met betrekking tot de ontwikkeling van de logistieke knooppunten met bijbehorende voorzieningen en investeringen in Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek) is in de Provinciale Omgevingsvisie het volgende opgenomen: “De logistieke knooppunten Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek) maken deel uit van de huidige bovengemiddelde nationale logistieke knooppunten. Daarover zijn afspraken gemaakt met het Rijk. Het huidige provinciale beleid voor beide knooppunten blijft gehandhaafd (zie ook Mobiliteit).

Daarom heeft het ook nog steeds onze voorkeur om de grootschalige logistieke bedrijvigheid te (her)vestigen op de relevante bedrijventerreinen in deze logistieke knooppunten” (§ 12.4.4.3.2).

In het kader van de afronding van het logistieke knooppunt Noord-Limburg, resteert nog het laatste deel van het totale project Y. Aansluitend hierbij is gebied X opgenomen op het kaartbeeld ‘bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt'.

Om bij bovenstaande lijn uit de Provinciale Omgevingsvisie aan te sluiten, is het noodzakelijk om af te kunnen wijken van de in artikel 12.10 lid 2 van de Omgevingsverordening Limburg (OVL) opgenomen instructieregel grootschalige bedrijfskavels > 5 ha. Dit om de mogelijkheid te behouden om ook in het resterende gebeid X grootschalige kavels te kunnen ontwikkelen. Deze mogelijkheid leidt niet tot de verplichting voor grootschalige verkaveling.

Voorstel aan PS

Tekst en kaartbeeld in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bedrijventerreinen van provinciaal belang

Zienswijze over kaart Bedrijventerrein van provinciaal belang **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken om aanduidingen op de kaartlaag ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’ te wijzigen: door het verwijderen, toevoegen of wijzigen van contouren van (delen van) specifieke bedrijventerreinen.

Indiener					
ZW-0658	ZW-2010	ZW-2016	ZW-2028	ZW-2029	ZW-2035

Standpunt GS

De aanduiding “bedrijventerrein van provinciaal belang” is toegekend aan bedrijventerreinen die aan een aantal feitelijke criteria voldoen. Stedelijke dienstenterreinen vallen hierbuiten. De kaart ‘bedrijventerrein van provinciaal belang’ is gebaseerd op de kaartlaag ‘bedrijventerrein’ binnen de hoofdzonering ‘werklocaties'.

Met bedrijventerreinen van provinciaal belang bedoelen we: haventerreinen; grootschalige logistiek-industriële terreinen in de twee logistieke knooppunten (Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Zuid-Limburg (Sittard-Geleen/Stein/Beek); bedrijventerreinen met vestigingsmogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 4 of hoger; of bedrijventerreinen die een bovenregionale functie vervullen en door hun infrastructurele ontsluiting geschikt zijn voor omvangrijke productie en distributie.

Een van de indieners verzoekt het bedrijventerrein X niet niet aan te wijzen als ‘bedrijventerrein van provinciaal belang'. Dit bedrijventerrein is ook niet als zodanig aangemerkt.

Voor wat betreft verzoeken voor wijzigingen (van contouren) in de aanduidingen als werklocatie: indien plekken definitie-technisch voldoen aan het onderliggende kaartsysteem REBIS kan door gemeenten via het REBIS-systeem een melding worden gedaan om de kaartbeelden aan te passen. Hierbij wordt opgemerkt dat de kaartbeelden voor de zone Werklocaties (bedrijventerrein, stedelijk dienstenterrein en solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare) enkel bestaande terreinen, lees planologisch geregeld, weergeven en dus geen plannen of geplande uitbreidingen. Plannen of geplande uitbreidingen zijn zo veel mogelijk uit de zone werklocaties gehaald en als Verwevingsgebied ingetekend. Bij het verzoek om locaties uit de aanduiding ‘werklocaties’ te verwijderen is eveneens van belang dat hier ook sprake is van een formele functiewijziging en geen beoogde wijziging.

De kaartbeelden geven de situatie op peildatum 1 juni 2026 weer. Wijzigingen die op dat moment reeds in de REBIS zitten zullen worden meegenomen in de definitie OVL. Wijzigingen die na 1 juni 2026 in de REBIS-bronbestanden zitten, zullen bij toekomstige actualisaties van de POVI en OVL worden meegenomen.

Voorstel aan PS

Tekst en kaartbeeld in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Beekdal, Natte Laagte, en Droogdal

Zienswijze over kaart Beekdalen, natte laagten en droogdalen)
Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg

De indiener(s) verzoeken:

- een wijziging van de kaartlaag ‘beekdalen’, gebaseerd op de feitelijke situatie.
- om de complete kaartlagen van Beekdalen (en Natte laagten) op te nemen en niet de versies die zijn afgesneden op het Natuurnetwerk Limburg.
- om zones die eerst als beekdal, maar nu als natte laagte staan op de kaart staan, weer als beekdal op de kaart te zetten.

De indiener(s) vragen zich af:

- waarom beekdalen die eerst als beekdal op de kaart weergegeven stonden én gelegen waren in het Natuurnetwerk Limburg, niet langer als beekdal op de kaart staan.
- waarom gebieden die eerst als beekdal stonden weergegeven, nu als bebouwd gebied (Landelijke kern, Stedelijk gebied en Werklocaties) staan weergegeven.

- waarom zones die eerst als beekdal op kaart stonden, nu in sommige gevallen zijn opgesplitst in beekdal, natte laagte, of droogdal.

Indiener					
ZW-1566	ZW-2004	ZW-2006	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2020
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2032			

Standpunt GS

Beekdalen, natte laagtes en droogdalen verschillen in ontstaanswijze en in landschappelijke kenmerken. In beekdalen stromen niet-gegraven, permanent watervoerende beken. Natte laagtes zijn gebieden waar het door hun lagere ligging ten opzichte van de omgeving van nature natter is (hoge grondwaterstand). In een aantal natte laagtes bevinden zich gegraven watergangen. Deze zijn in het verleden gegraven om deze gebieden te draineren (ontwateren), ten behoeve van de landbouw. Droogdalen zijn dalen waar alleen water stroomt als het flink heeft geregend. Vanwege deze verschillende kenmerken, hebben deze gebieden een verschillende functie in het Limburgse watersysteem, en daarom zijn voor deze verschillende gebieden ook verschillende zoneringen aangeduid en zijn verschillende instructieregels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, passend bij de desbetreffende zonering.

Het aanwijzen van beekdalen, natte laagtes en droogdalen, in Provincie Limburg gaat volgens een systematiek die is gebaseerd op de geomorfologische kaart, op berekeningen met het grondwatermodel IBRAHYM en, voor Zuid-Limburg, ook op basis van inundatiekaarten van de Geleenbeek, de Geul en de Roer.

Er is een aantal redenen waarom beekdalen niet langer op de kaart staan weergegeven:

1. Volgens de beschreven systematiek waarop Provincie Limburg de beekdalen/natte laagten/droogdalen aanwijst (zie hier boven), ligt er geen beekdal/natte laagte/droogdal op de desbetreffende locatie. Daar waar de voorgestelde wijziging overeenkomt met de beschreven systematiek zal de kaartlaag worden aangepast. Daar waar de voorgestelde wijziging niet overeenkomt met de beschreven systematiek wordt de kaart niet aangepast.

2. Het beekdal, droogdal of natte Laagte overlapt met Natuurnetwerk Limburg (NNL); Wij hebben ervoor gekozen om, voor wat betreft de Groenblauwe Landbouwzone, geen dubbele bescherming in gebieden te laten gelden. Er is voor gekozen om, daar waar beekdalen, natte Laagten of droogdalen overlappen met het Natuurnetwerk Limburg (NNL), het NNL leidend te laten zijn, omdat deze zone de sterkste bescherming biedt.

3. Het beekdal, droogdal of natte Laagte overlapt met bebouwd gebied: wij hebben ervoor gekozen om, voor wat betreft de groenblauwe lndbouwzone, geen dubbele bescherming in gebieden te laten gelden. Er is voor gekozen om, daar waar beekdalen, natte laagten of droogdalen overlappen met bebouwd gebied (landelijke kern, stedelijk gebied en werklocaties), het bebouwd gebied leidend te laten zijn.

4. Er is onderscheid gemaakt tussen beekdalen, natte Laagten en droogdalen. De instructieregels in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn gebaseerd op zone-specifieke kenmerken.

Voorstel aan PS

Kaarten beekdal, natte Laagte, en droogdal wijzigen op locaties waar verzoek voldoet aan de definitie voor het begrenzen van de kaart.

Beschermingsgebied Einstein Telescope

Zienswijze over kaart beschermingsgebied Einstein Telescope Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners merken op dat De kaart ‘leeg’ is in de ontwerp Wijzigingsverordening.

Indiener	
ZW-2014	ZW-2004

Standpunt GS

De constatering van de indieners is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Bufferzones grondwaterafhankelijke natuur

Zienswijze over kaart Bufferzones Grondwaterafhankelijke Natuur Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
Indiener merkt op dat De kaart Bufferzones Grondwaterafhankelijke Natuur ‘leeg’ is in de ontwerp Wijzigingsverordening en verzoeken dat deze opnieuw toegevoegd wordt.	ZW-2011

Standpunt GS

De constatering van indiener is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Ecologische Verbindingszone

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om de ecologische verbindingszone ter hoogte van het buurtschap X in zijn geheel te verwijderen, dit is ook al bij de POVI zo aangegeven. Ter hoogte van het buurtschap X is een nieuwe ecologische verbindingszone opgenomen. Indiener geeft aan dit niet te begrijpen aangezien de zone midden in het veld ligt en dwars over de bestaande (historische) bebouwing met tuinen is gesitueerd.	ZW-2012

Standpunt GS

De ecologische verbindingszone ter hoogte van het buurtschap X betreft een beekdalverbinding (rivier X) waarbij naast riviergebonden soorten ook oevergebonden soorten zich via deze corridor kunnen verplaatsen. Delen van de in het ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen verbindingszone dragen echter niet bij aan de beoogde verbinding. De delen van de zone die geen directe relatie hebben met het beekdal en die ook over land geen verbinding vormen met het Natuurnetwerk Limburg beschouwen we als kaartfouten en kunnen daarom uit de kaartlaag Ecologische Verbindingszone worden verwijderd.

Voorstel aan PS

De kaartlaag ecologische verbindingszone bij het buurtschap X aanpassen.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt de ecologische verbindingszone tussen bedrijventerrein X en de woonbuurt Y toe te voegen. Deze zone maakt in de gemeentelijke omgevingsvisie onderdeel uit van het "landschappelijk raamwerk"	ZW-2012

Standpunt GS

De betreffende ecologische verbinding is opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie. In de kaartlaag met ecologische verbindingszones van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is deze echter niet opgenomen omdat deze is gelegen in de zone werklocaties. Wij zijn van mening zijn dat de motiveringsplicht voor ecologische verbindingszones alleen relevant is in de groenblauwe landbouwzone en in het verwevingsgebied.

Waar verbindingszones liggen in andere zones, zoals in het Natuurnetwerk Limburg, in werklocaties, landelijke kernen of in stedelijk gebied gelden de regels die bij de betreffende zone horen en geen aanvullende regel voor ecologische verbindingszone. Dit is niet nodig omdat in deze zones functiewijziging minder aan de orde is en omdat natuurwaarden ook via het spoor van de natuurbescherming op grond van de Omgevingswet worden beschermd.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de zone ecologische verbinding te verwijderen ter hoogte van de manage (met bebouwing en verharding) op het perceel X kadastraal bekend. Het niet bebouwde deel (weiland) grenzend aan Beek Y wel als ecologische zone behouden. In het Omgevingsplan gemeente Z (BP Buitengebied, Functie, Sport en aanduiding manage) is de begrenzing van de manage vastgelegd. Het overige deel (agrarisch met waarden) kan als zone ecologische verbinding worden opgenomen	ZW-2012

Standpunt GS

De betreffende ecologische verbindingszone is onder meer van belang vanwege het functioneren van de faunavoorzieningen onder de locatie A. Een deel van de zone is gelegen op het terrein van de manege en draagt in de huidige situatie slechts beperkt bij aan het functioneren van de verbinding. Dit neemt niet weg dat bij een eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkeling op deze percelen het functioneren van de verbinding kan worden verbeterd, bijvoorbeeld door het aanbrengen van groenstructuren tussen de gebouwen.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de verbindingszone ter plaatse van weg X, grenzend aan het bedrijventerrein Y te verwijderen omdat deze niet klopt met de feitelijke situatie. De ecologische verbinding bevindt zich ten noorden van weg X ter hoogte van Spoorlijn Z.	ZW-2012

Standpunt GS

De betreffende aanduiding op de kaart met ecologische verbindingszone betreft een kaartfout.

Voorstel aan PS

De kaart ecologische verbindingszones in de ontwerp-Omgevingsverordening aanpassen door de kaartfout ter plaatse van weg X, grenzend aan het bedrijventerrein Y te verwijderen.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt delen van het golfterrein die in de ontwerpverordening vallen onder de primaire landbouwzone aan te merken als groenblauwe landbouwzone omdat de gronden primair een natuur- en recreatief karakter hebben.	ZW-0032

Standpunt GS

De betreffende terreinen zijn onderdeel van een belangrijke verbindingszone tussen de Y en het Z en hebben grotendeels geen agrarische functie, hetgeen niet past bij de aanduiding primair landbouwgebied.

Voorstel aan PS

De kaart ecologische verbindingszones in de ontwerp-Omgevingsvisie aanpassen door delen van het golfterrein toe te voegen als ecologische verbindingszone van het type “Verbinding met landschapselementen”.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt twee gebieden, ten noorden en westen van X, aan de kaartlaag ecologische verbindingszones toe te voegen	ZW-3014

Standpunt GS

De betreffende gebieden zijn slechts voor een deel onderdeel van de verbindingszone tussen de Y en het Z. Daar waar het gebied ten noorden van X samenvalt met de terreinen van de golfbaan ligt het in de rede om ze aan te merken als ecologische verbindingszone. Het gebied ten westen van X is geen onderdeel van de beoogde verbindingszone. De beoogde verbinding hoeft niet door het agrarisch gebied te lopen maar kan binnen de begrenzing in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg worden gerealiseerd.

Voorstel aan PS

De kaart ecologische verbindingszones in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg aanpassen door delen van het golfterrein toe te voegen als ecologische verbindingszone van het type “Verbinding met landschapselementen”.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de typering van de ecologische verbindingszone ten westen van X aan te passen naar Kleinschalig landschap met poelen. In het gebied zijn al veel poelen aanwezig.	ZW-3014

Standpunt GS

De ecologische typering van ecologische verbindingszones is niet vastgelegd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg maar in de vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie. Bij het bepalen van de ligging van deze zone en de dimensionering daarvan is gebruik gemaakt van modelsoorten zoals de eikelmuis. Dit wil echter niet zeggen dat de verbinding niet van belang is voor andere soorten. Wijziging naar Kleinschalig landschap met poelen is niet nodig omdat de huidige typering niet in de weg staat aan het behoud of de aanleg van poelen in het landschap. Deze hebben zonder meer een ecologische meerwaarde, ook in de overige typen ecologische verbindingszones. Bij de aanleg van poelen in het Heuvelland dient wel rekening te worden gehouden met de habitatvereisten van kritische bedreigde amfibiesoorten die hier hun leefgebied vinden: de Geelbuikvuurpad en de Vroedmeesterpad.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt beekdalen als ecologische verbindingszone op te nemen op de kaart behorend bij de OVL2026. Bij verschillende overleggen rondom de totstandkoming van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) heeft gemeente X input geleverd over de ligging van de ecologische verbindingszones. Zo hebben zij in de kaartsessies aangegeven dat de beekdalen ook ingezet dienen te worden als Ecologische verbindingszone (hierna: EVZ). In de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ziet indiener deze zonering enkel terugkomen voor de Groote Molenbeek. Hierdoor ontstaat bij veel beekdalen strijdigheid met de gemeentelijke Omgevingsvisie door het ontbreken van de EVZ-status in de POVI en Omgevingsverordening Limburg.	ZW-2011

Standpunt GS

Bij de behandeling van zienswijzen bij de totstandkoming van de Provinciale Omgevingsvisie zijn de door indiener aangedragen beekdalen beoordeeld op het belang voor het ecologisch functioneren van het leefgebied van doelsoorten in de regio. Daarbij zijn enkele aanpassingen gedaan aan de verbindingszones die waren begrensd. Er is evenwel niet voor gekozen om alle door indiener genoemde gebieden op te nemen als ecologische verbindingszones omdat daarvoor vanuit het perspectief van het provinciaal natuurbeleid de inhoudelijke argumenten ontbreken. Dit neemt niet weg dat de betreffende zones van belang kunnen zijn in de gemeentelijke ruimtelijke structuur. Het feit dat ze niet zijn opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie en de provinciale omgevingsverordening die op deze visie is gebaseerd betekent niet dat de betreffende zones vanuit gemeentelijk perspectief niet behouden of versterkt kunnen worden.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener verzoekt de aanduiding van de ecologische verbindingszone ter hoogte van de singel X in dorp Y te herzien danwel gemotiveerd maatwerk toe te passen, waarbij rekening wordt gehouden met de al ingezette gemeentelijke ontwikkeling en de reeds gemaakte ruimtelijke keuzes.	ZW-2027

Standpunt GS

De ligging van de betreffende ecologische verbindingszone is door ons heroverwogen. De argumentatie om hier een ecologische verbindingszone te realiseren is daarbij niet meer voldoende actueel gebleken. De verbindingszone kan daarom ter plaatse van de singel X in dorp Y vervallen.

Voorstel aan PS

De kaart ecologische verbindingszones in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg aanpassen door de aanduiding ter plaatse van singel X in dorp Y te laten vervallen.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener vraagt zich af of reëel is om op de kaart ecologische verbindingszone (delen van) bestaande intensieve gebruiksfuncties zoals bebouwingslinten, sportparken, hoofdinfrastructuur, campings, e.d. op te nemen? En wat is de achterliggende gedachte bij alle kleine correcties van de begrenzing?

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De kaart met ecologische verbindingszones bestaat uit zoekgebieden en concreet begrensde gebieden. Bij zoekgebieden gaat het om ruime gebieden waarbij er ook delen van intensieve gebruiksfuncties binnen de begrenzing kunnen liggen. De aanduiding heeft op bestaande functies geen effect; de motiveringsplicht is alleen van toepassing bij het vaststellen van een omgevingsplan met het oog op functiewijziging. Ook bij concreet begrensde verbindingszones kan het incidenteel voorkomen dat er intensieve gebruiksfuncties binnen de begrenzing liggen. Ook hier geldt dat de aanduiding geen effect heeft op bestaande functies. Bij wijziging van functies, ook van intensieve gebruiksfuncties, kan bij toepassing van de motiveringsplicht de ecologische verbinding worden versterkt. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan over groenstroken tussen gebouwen.

De kaartlaag ecologische verbindingszones is een nieuwe kaartlaag die bij het opstellen van de Provinciale Omgevingsvisie is opgebouwd. Daarbij zijn bij de behandeling en van zienswijzen en ambtshalve kleine correcties doorgevoerd om de ligging van de verbindingszones te verbeteren of om gebieden met intensieve gebruiksfuncties die niet nodig zijn voor het functioneren van de verbinding te verwijderen.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener wijst erop dat in de ecologische verbindingszone stukken ontbreken en verzoekt om deze in overleg met de gemeente te corrigeren.	ZW-2014

Standpunt GS

De ecologische structuur in de Provincie Limburg wordt gevormd door het natuurnetwerk Limburg en de ecologische verbindingszones. Omdat in het natuurnetwerk andere regels gelden dan in de ecologische verbindingszones zijn deze in verschillende kaartlagen ondergebracht. Dit kan de indruk wekken dat er stukken ontbreken in de ecologische structuur; de ecologische verbindingszones worden ogenschijnlijk onderbroken door het natuurnetwerk, terwijl er feitelijk sprake is van een doorlopende ecologische structuur.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Ecologische verbindingszone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners zijn het niet eens met de begrenzing zoals die is opgenomen op de kaarten en de aanduiding als ecologische verbindingszone. De aanduiding komt voort door de loop van beek X door het gebied. Aan beide zijdes langs deze beek wordt nu ecologische verbindingszone gelegd. De breedte daarvan is plaatselijk 400-500 meter of zelfs nog meer. Dat is wel erg royaal voor een beek die nu kadastraal gezien niet breder is dan 12 meter inclusief onderhoudspaden.

Indiener			
ZW-1145	ZW-1146		

Standpunt GS

De ecologische verbindingszones is ter plaatse gebaseerd op de breedte van het beekdal, omdat de soorten waarvoor de verbindingszone is begrensd niet enkel soorten betreffen die aan de beekloop zijn gebonden.

Voorstel aan PS

Kaart ecologische verbindingszones in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Extensiveringsgebied intensieve veehouderij

Zienswijze over kaart Extensiveringsgebied intensieve veehouderij Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken locaties toe te voegen of te verwijderen van de kaart Extensiveringsgebied intensieve veehouderij, en vragen zich af waarom de kaart is gewijzigd ten opzichte van de huidige Omgevingsverordening.

Indiener			
ZW-0031	ZW-0351	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De enige wijziging die is doorgevoerd ten opzichte van de nu geldende Omgevingsverordening is het verwijderen van overlap tussen het Extensiveringsgebied en Primair Landbouwgebied. Hierdoor is het extensiveringsgebied kleiner geworden. Voor de rest behouden we de uitgangspunten en begrenzing van het gebied.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Groenblauwe landbouwzone

Zienswijze over kaart Groenblauwe Landbouwzone **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen of verwijderen van locaties op de kaart groenblauwe landbouwzone.

Indiener					
ZW-0009	ZW-2002	ZW-2004	ZW-2010	ZW-2027	ZW-3005
ZW-3008					

Standpunt GS

De Groenblauwe landbouwzone is geen uniforme zone: deze zone is opgebouwd uit acht deelgebieden. Daar waar de begrenzing van de acht deelgebieden niet overlapt met het Stedelijk Gebied, Werklocaties, Landelijke Kernen, Natuurnetwerk Limburg, of Verwevingsgebied (in het geval van verwevingsgebied met uitzondering van de Maasvallei), komt Groenblauwe Landbouwzone op de kaart te staan.

- Maasvallei
- Beekdalen
- Natte laagten
- Droogdalen
- Hellingen
- Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.
- Intrekgebieden Natura 2000-gebieden
- Ecologische verbindingszones

Elk van de acht deelgebieden van deze zone is in een aparte kaartlaag vastgelegd. In Bijlage 9 van de Provinciale Omgevingsvisie is uitgelegd hoe de begrenzing van elk van die kaartlagen is bepaald. Het toevoegen, wijzigingen of verwijderen van de Groenblauwe landbouwzone op locaties kan in bijna alle gevallen alleen mogelijk is via een wijziging van de onderliggende deelgebieden.

Naar aanleiding van zienswijzen op de Provinciale Omgevingsvisie zijn bepaalde snippers Primair Landbouwgebied kleiner dan 5 hectare, en alle snippers Primair Landbouwgebied kleiner dan 1 hectare grenzend aan of gelegen binnen de Groenblauwe Landbouwzone, toegevoegd aan deze kaart.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Groenblauwe Landbouwzone Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener(s) verzoeken het verwijderen van de zonering Groenblauwe landbouwzone in de gemeente X waar deze onterecht opgelegd zou zijn.	ZW-1147

Standpunt GS

In de bewerking van de kaart Groenblauwe Landbouwzone in de gemeente X voor de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) zijn inderdaad een aantal locaties onterecht toegevoegd aan de kaart “Groenblauwe Landbouwzone”. Deze kaart maakt ook onderdeel uit van de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Naar aanleiding van deze zienswijze zullen wij de hiervoor nader omschreven fout, die zowel ziet op de locatie die door indiener is genoemd als op andere locaties, herstellen. Deze wijziging wordt in een volgende herziening van de POVI in de POVI-kaart Groenblauwe Landbouwzone doorgevoerd.

Voorstel aan PS

Kaart “Groenblauwe Landbouwzone” in de Ontwerp-Omgevingsverordening in de gemeente X in lijn brengen met systematiek Groenblauwe Landbouwzone.

Helling

Zienswijze over kaart Helling Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van de steilrand in plaats X aan de kaart hellingen.

Indiener	
ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De steilrand in plaats X hoort inderdaad op de kaart hellingen te staan. Deze locaties worden toegevoegd aan de kaart en ingetekend volgens de systematiek van de deelgebieden groenblauwe landbouwzone. Dit betekent dat daar waar de steilrand in het Natuurnetwerk of bebouwd gebied ligt, deze niet op de kaart bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg komt. In de volgende herziening van de POVI wordt de daarin gepubliceerde kaart aangepast.

Voorstel aan PS

Kaart helling zodanig aanpassen dat de steilrand in plaats X daar op komt te staan.

Industrieterreinen wv Provincie GPP vaststelt

Zienswijze over kaart “Industrieterrein waarvoor de Provincie geluidproductieplafonds vaststelt” Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om het volledige terrein X aan te wijzen als “Industrieterrein waarvoor de Provincie geluidproductieplafonds vaststelt”.	ZW-0658

Standpunt GS

Het werkingsgebied van een ‘industrieterrein waarvoor de Provincie geluidproductieplafonds vaststelt' moet aansluiten bij de actuele planologische situatie op het gebied van geluid. Voor bedrijf X is deze vastgelegd in het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Uitbreiding bedrijf X.

Dit betekent concreet dat wij de begrenzing van het ‘industrieterrein waarvoor de Provincie geluidproductieplafonds vaststelt' in de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (en Provinciale Omgevingsvisie (POVI) gelijk hebben gesteld aan de grens van het industrieterrein waarvoor in het PIP Uitbreiding bedrijf X een geluidzone is vastgelegd. Deze grens wordt in het PIP Uitbreiding bedrijf X aangeduid met 'overige zone - industrieterrein'.

Voor begrenzingen van de locatie op de kaartlagen onder de zone ‘Werklocaties’, is bij de betreffende kaartlagen de beantwoording van de zienswijzen opgenomen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Landelijke kern

Zienswijze over kaart Landelijke Kern Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indiener vraagt zich af of de begrenzing van het verwevingsgebied opschuift als de landelijke kern uitbreidt.

Indiener					
ZW-0013	ZW-1563	ZW-1564	ZW-1565	ZW-1566	ZW-1567

ZW-1568	ZW-1569	

Standpunt GS

Uit een aantal zienswijzen komt de vraag naar voren of na toekomstige realisatie van stedelijke uitbreidingen in het Verwevingsgebied (bv een ‘Straatje erbij') de grenzen van deze zone automatisch mee worden aangepast (immers die zijn gebaseerd op een vaste afstand tot het bebouwd gebied: Stedelijke gebied, Landelijke kernen, Werklocaties; volgens de situatie in 2026). Na vaststelling van de Provinciale Omgevingsvisie is dit uitdrukkelijk niet het geval. Daar waar de begrenzing van het bebouwd gebied tussen de Ontwerp-Provinciale Omgevingsvisie en de ter vaststelling Provinciale Omgevingsvisie naar aanleiding van zienswijzen is gewijzigd, is het verwevingsgebied wel aangepast.

Voorstel aan PS

Tekst en kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Landelijke Kern Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van de bebouwingsconcentraties in gehuchten en dorpen aan de kaart landelijke kern

Indiener		
ZW-2015	ZW-2011	ZW-0623

Standpunt GS

Om een kern te kwalificeren als landelijke kern dient er sprake te zijn van een samenhangend stratenpatroon én een sociaal-ruimtelijke eenheid. Deze sociaal-ruimtelijke eenheid komt tot uiting in de aanwezigheid van een samenspel van onderstaande elementen: minimaal 20-25 woningen; dichtheid; aanwezige voorzieningen; ruimtelijk historische en/of lokale context die maakt dat een landelijke kern een specifieke functie verzorgt voor het omliggend gebied. De door de indieners genoemde locaties voldoen niet aan bovenstaande definitie.

Voorstel aan PS

Kaarten in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Landelijke Kern Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indiener(s) verzoeken specifieke percelen en locaties toe te voegen aan de kaart landelijke kern.

Indiener					
ZW-0013	ZW-0351	ZW-0663	ZW-2002	ZW-2003	ZW-2004
ZW-2008	ZW-2011	ZW-2015	ZW-2027	ZW-2029	

Standpunt GS

De definitie van landelijke kern is opgenomen in bijlage 9 (Kaartenbijlagen) bij de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. In deze bijlage is ook geduid hoe de begrenzing van landelijke kernen is afgebakend: ~~V~~voor de begrenzing van landelijke kernen is de onderliggende stads- en dorpsbestemming van een locatie leidend en niet de perceeleigendommen. Als stads- en dorpsbestemmingen worden onder meer beschouwd: wonen, uit te werken wonen, bedrijventerrein, maatschappelijke doeleinden, verblijfsdoeleinden, centrumdoeleinden, kantoren en dienstverlening. Een lint dat uit een bestaande landelijke kern loopt wordt afgeknipt daar waar sprake is van een tweezijdig gat (geen bebouwing aan beide zijden van de weg) in de stads- en dorpsbestemming. Daar waar de verzochte locaties of percelen voldoen aan bovenstaande definitie, nemen we de verzoeken over.

Voorstel aan PS

Kaart Landelijke Kern wijzigen op locaties waar verzoek voldoet aan de definitie voor het begrenzen van de kaart Landelijke Kern.

Maasvallei

Zienswijze over kaart Maasvallei **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) vragen zich af waarom de kaart Maasvallei op sommige locaties versnipperd of verdwenen is.

Indiener		
ZW-2028	ZW-2029	ZW-2032

Standpunt GS

Er zijn twee redenen waarom de kaart Maasvallei op sommige locaties versnipperd of verdwenen is. Kaart Maasvallei overlapt met Natuurnetwerk Limburg (NNL); Gedeputeerde Staten hebben ervoor gekozen om, voor wat betreft de Groenblauwe Landbouwzone, geen dubbele bescherming in gebieden te laten gelden. Er is voor gekozen om, daar waar Maasvallei overlapt met het Natuurnetwerk Limburg (NNL), het NNL leidend te laten zijn, omdat deze zone de sterkste bescherming biedt. Het Beekdal, Droogdal of Natte Laagte overlapt met bebouwd gebied: Gedeputeerde Staten hebben ervoor gekozen om, voor wat betreft de Groenblauwe Landbouwzone, geen dubbele bescherming in gebieden te laten gelden. Er is voor gekozen om, daar waar Maasvallei overlapt met bebouwd gebied (Landelijke kern, Stedelijk gebied en Werklocaties), het bebouwde gebied leidend te laten zijn.

Voorstel aan PS

Kaarten in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Natte laagte

Zienswijze over kaart Natte laagte **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener verzoekt: - om de kaartlaag Natte Laagten aan te passen op basis van de nieuwe kering bij laan X in plaats Y. De indiener merkt op: - straat X tussen plaats Y en plaats Z staat op de kaart natte laagten, maar is geen laagte	ZW-2004

Standpunt GS

Het verzoek om de kaart natte laagte aan te passen op basis van de nieuwe kering bij laan X wordt gehonoreerd.

Wat betreft straat X: dit hele gebied waar straat X in gelegen is, is in feite een natte laagte, maar is voor een groot deel ook onderdeel van Natuurnetwerk Limburg. Wij hebben ervoor gekozen om, voor wat betreft de groenblauwe landbouwzone, geen dubbele bescherming in gebieden te laten gelden. Er is daarom voor gekozen om, daar waar beekdalen, natte laagten of droogdalen overlappen met Natuurnetwerk Limburg, het NNL leidend te laten zijn, omdat deze zone de sterkste bescherming biedt. Deze keus resulteert op locaties in versnipperde kaartbeelden.

Omdat er aan beide zijden van straat X NNL ligt, wordt de Natte laagte daar afgeknipt. Dit betekent dat er alleen op straat X zelf natte laagte overblijft.

Voorstel aan PS

Kaart natte laagte ter hoogte van de nieuwe kering laan X in plaats Y aan aanpassen.

Natura 2000

Zienswijze over kaart natura 2000 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners merken op dat De kaart Natura2000 ‘leeg’ is in de ontwerp Wijzigingsverordening

Indiener			
ZW-0655	ZW-0656	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De constatering van de indieners is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Natuurbeek

Zienswijze over kaart Natuurbeek **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners merken op dat De kaart ‘leeg’ is in de ontwerp Wijzigingsverordening

Indiener		
ZW-2018	ZW-2020	ZW-2029

Standpunt GS

De constatering van de indieners is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Natuurnetwerk Limburg

Zienswijze over kaart Natuurnetwerk Limburg **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken het toevoegen of verwijderen van verschillende percelen, locaties, en gebieden aan of van de kaart Natuurnetwerk Limburg. Er wordt ook verzocht om de kaart in lijn te brengen met het door Gedeputeerde Staten vastgestelde Natuurbeheerplan voorjaar 2026.

Indiener					
ZW-0018	ZW-0052	ZW-0058	ZW-0384	ZW-1608	ZW-2008
ZW-2011	ZW-2012	ZW-2013	ZW-2028	ZW-2029	

Standpunt GS

De Limburgse natuurgebieden vormen samen het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland, het Natuurnetwerk Limburg (NNL). Aanpassingen van de begrenzing van het NNL worden vastgelegd in de jaarlijkse wijzing van het natuurbeheerplan van de Provincie Limburg. Een eigenaar van het perceel kan in het kader van deze procedure het toevoegen of verwijderen van de aanduiding NNL aanvragen. Met de voorliggende wijziging van de kaartlaag NNL in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg wordt deze weer in lijn gebracht met eerder genomen besluiten tot aanpassingen in het kader van de aanpassingen van het natuurbeheerplan. Deze aanpassingen van het natuurbeheerplan hebben reeds een openbare voorbereidingsprocedure doorlopen, waarbij ze voor eenieder ter inzage hebben gelegen en waarbij er gelegenheid was voor het indienen van zienswijzen.

Het wijzigen van een perceel naar NNL wordt getoetst aan of een perceel een “wezenlijke bijdrage” kan leveren aan Natura 2000-doelstellingen of de bescherming van rode lijst-soorten.
Na vaststelling van deze wijziging kan dit worden meegenomen in een actualisatie van het Natuurnetwerk. Voor gevallen waar het gaat om het mogelijk maken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of het legaliseren van bestaande ontwikkelingen in het NNN, dient via het ruimtelijk spoor eerst een "nee, tenzij"-afweging (groot maatschappelijk belang, geen alternatieven) gemaakt te worden en eventueel te worden gecompenseerd. Er kan ook sprake zijn van het inzetten van de instrumenten saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen of kleinschalige ingrepen. Bij wijzigingen van het NNL worden de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van het Natuurnetwerk Limburg behouden of versterkt. Daarbij wordt er zorg voor gedragen dat voldaan wordt aan de vereisten in het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin is geregeld dat kwaliteit, samenhang en oppervlakte van het NNL niet mogen afnemen.

Per abuis is het Natuurnetwerk Limburg zoals ter inzage gelegd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd naar aanleiding van Natuurbeheerplan Voorjaar 2026.

De wijzigingen van Natuurbeheerplan Najaar 2026 zijn wel doorgevoerd. Deze fout is hersteld in de vastgestelde kaarten van de Provinciale Omgevingsvisie en zal in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg ook hersteld worden.

Voorstel aan PS

Kaart Natuurnetwerk Limburg in lijn brengen met Natuurbeheerplan Voorjaar 2026 en vastgestelde kaart Natuurnetwerk Limburg in de Provinciale Omgevingsvisie.

Zienswijze over kaart Natuurnetwerk Limburg **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van NNL conform ambtelijke toezegging.

Indiener	
ZW-1593	ZW-1608

Standpunt GS

De wijzigingen aan het NNL waar indieners op wijzen zijn onderdeel van een wijzigingen van het natuurbeheerplan. Deze zijn echter niet volledig doorgevoerd in de kaart van het natuurbeheerplan en daarmee ook niet in de voorliggende kaartlaag van het NNL in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Dit betreft een omissie van onze zijde. We zullen deze corrigeren in het natuurbeheerplan. Om ervoor te zorgen dat er daarmee geen verschil ontstaat met de kaartlaag van het NNL in de omgevingsverordening Limburg stellen we voor om deze vooruitlopend hierop aan te passen.

Voorstel aan PS

De kaartlaag NNL in de ontwerp-Omgevingsverordening aan te passen om de toegezegde wijzigingen door te voeren.

Oude en waardevolle bossen

Zienswijze over kaart Oude en Waardevolle bossen Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener verzoekt een groot deel van bos X toe te voegen aan de kaart oude en waardevolle (helling)bos. Indiener vraagt zich af hoe de kaartlaag tot stand gekomen is.	ZW-2012

Standpunt GS

De kaart Oude en waardevolle bossen is samengesteld op basis van kaarten uit de volgende twee rapporten:

- A-locatie bossen in Limburg. Kenschets, beoordeling en adviezen met betrekking tot behoud en ontwikkeling van bosrelicten in de Provincie Limburg. J.B. den Ouden, IBN-rapport 136. 1995.

- Bosbeleid Limburg. Onderzoek waardevolle bossen. Een onderzoek met betrekking tot natuurwaarden in de Limburgse bossen naar aanleiding van de door de rijksoverheid geselecteerde A-locatie Bos in Limburg. F.P. Kapsenberg. Gedeputeerde Staten van Limburg, Maastricht, maart 1999.

Alle bossen op deze kaart liggen in het Natuurnetwerk Limburg. Het zijn bossen met een hoge natuurwaarden en of een hoge mate van natuurlijkheid.

Een deel van deze bossen betreft relicten van oud bos of goede voorbeelden van in Nederland voorkomende oorspronkelijke bosgemeenschappen.

Wanneer de kaart wordt geactualiseerd, kan opnieuw worden beoordeeld welke bossen als oude en waardevolle bossen kunnen worden toegevoegd. Daarbij kan ook bos X mogelijk onder deze categorie worden opgenomen.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Overstromingskansgebieden

Zienswijze over kaart Overstromingskansgebieden **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken te verduidelijken waarom de kaarten Overstromingskansgebieden niet zichtbaar zijn, of verzoeken deze aan te passen.

Indiener				
ZW-0351	ZW-0660	ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De overstromingskansgebieden A t/m F zijn niet zichtbaar op de kaart, omdat deze nu niet gewijzigd worden. Alleen op wijzigingen ten opzichte van de nu geldende omgevingsverordening Limburg kunnen zienswijzen ingediend worden.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Primair Landbouwgebied

Zienswijze over kaart Primair Landbouwgebied **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken specifieke locaties toe te voegen of te verwijderen van de kaart Primair Landbouwgebied, en stellen vragen over de logica achter het begrenzen van soms hele kleine gebieden als Primair Landbouwgebied.

Indiener					
ZW-0032	ZW-0033	ZW-2011	ZW-2015	ZW-2030	ZW-3002
ZW-3014					

Standpunt GS

De begrenzing van het Primair landbouwgebied binnen het landelijk gebied is bepaald op basis van de ligging van NNL, Groenblauwe landbouwzone en Verwevingsgebied. Grote delen van landbouwkundig waardevolle gebieden zoals de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw, de plateaus in Zuid-Limburg en de (voormalige) landbouwontwikkelingsgebieden maken deel uit van het Primair landbouwgebied. Gelet op het globale karakter van het Primair landbouwgebied als zone op de kaart liggen hierbinnen ook functies met een niet- (grootschalig) agrarisch karakter, zoals wegen, groen, landschapselementen en recreatieve voorzieningen.

We zijn voornemens om dergelijke gebieden, voor zover groter van omvang, bij een volgende actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie in samenspraak met gemeenten uit deze zone te halen. Onderzocht moet worden of en hoe dit mogelijk is.

Bij de vaststelling van de kaarten van de Provinciale Omgevingsvisie zijn snippers Primair Landbouwgebied kleiner dat 1 hectare verwijderd van de kaart, en zijn snippers tussen 1-5 hectare beoordeeld of deze niet eerder bij Verwevingsgebied of Groenblauwe Landbouwzone thuishoren.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Reserveringszone Provinciale weg

Zienswijze over kaart Reserveringszone Provinciale Weg Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners merken op dat de kaarten beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg, reserveringszone spoorweg en provinciale weg ‘leeg’ zijn in de OVL en de kaart reserveringszone provinciale weg laat alleen de wijzigingen zien.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De constatering van de indieners is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Stedelijk gebied

Zienswijze over kaart Stedelijk Gebied **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het toevoegen van locaties aangeduid aan ‘Landelijke Kern” aan de kaart “Stedelijk Gebied”.

Indiener		
ZW-2011	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De begrenzing van het stedelijk gebied in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is overgenomen uit de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026. De kaart ‘Stedelijk Gebied’ in de POVI 2026 is gebaseerd op de begrenzing zoals deze was opgenomen in de POVI 2021, aangevuld met enkele specifieke begrenzingsvraagstukken (bijv. daar waar uitbreidingen zijn gerealiseerd). Verzoeken om volledig nieuwe aanduiding van of verwijdering van gebieden als stedelijk gebied hebben we zowel in de POVI alsook in de OVL niet meegenomen. Door de geboden ruimte voor maatwerk in het Primair landbouwgebied, die in de OVL en definitieve POVI t.o.v. de ontwerp POVI verruimd is, zijn we de betreffende gemeenten op een andere wijze (deels) tegemoetgekomen.

De POVI 2026 (en daarmee ook de OVL) bevat geen scherp criterium voor het onderscheid tussen stedelijk gebied en landelijke kern. Het verschil zit vooral in schaal en dynamiek. De zone stedelijk gebied is op dit moment niet fundamenteel aangepast. Zoals aangekondigd in de Nota van Zienswijzen bij de POVI, gaan we na vaststelling van de POVI en de Omgevingsverordening Limburg met gemeenten het gesprek over zo’n criterium.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart Stedelijk Gebied **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken specifieke percelen en locaties toe te voegen aan de kaart Stedelijk gebied.

Indiener				
ZW-0005	ZW-0015	ZW-0374	ZW-0650	ZW-2022

Standpunt GS

Voor de begrenzing van het stedelijk gebied is de onderliggende bestemming van een locatie leidend en niet de perceeleigendommen. Als stads- en dorpsbestemmingen worden onder meer beschouwd: wonen, uit te werken wonen, bedrijventerrein, maatschappelijke doeleinden, verblijfsdoeleinden, centrumdoeleinden, kantoren en dienstverlening. Daar waar de verzochte locaties of percelen voldoen aan bovenstaande definitie, nemen we de verzoeken over.

Voorstel aan PS

Kaart Stedelijk Gebied wijzigen op locaties waar verzoek voldoet aan de definitie voor het begrenzen van de kaart Stedelijk gebied.

Solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare

Zienswijze over kaart Solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener verzoekt om de aanduiding ‘solitaire bedrijfskavel > 1 hectare’ terug te wijzigen naar ‘bedrijventerrein’. Zo was de locatie in de vorige Omgevingsverordening opgenomen. De aanduiding ‘solitaire bedrijfskavel > 1 hectare’ zou volgens de indiener kunnen zorgen voor een te grote inperking van de voorziene ontwikkelingen op de locatie. Hierbij geeft de indiener aan dat over wijziging van de bestemming op de locatie geen afstemming is geweest.	ZW-0657

Standpunt GS

In de nu geldende Omgevingsverordening (OVL), d.w.z. de versie voor de ontwerp-OVL, zijn alle ‘werklocaties’ aangeduid als ‘bedrijventerreinen'. Conform het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem (REBIS) en de Algemene Zonering zoals deze is opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg, vormen ‘bedrijventerreinen’ een subcategorie onder de hoofdzone ‘werklocaties’. Naast ‘bedrijventerreinen’ bestaat die zone uit stedelijk dienstenterreinen, solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare en Maastricht Aachen Airport.

Aansluitend bij landelijke definities en de weergave van verschillende locaties in REBIS, is de kaartlaag ‘bedrijventerreinen’ uit de nu geldende Omgevingsverordening opgesplitst in de hierboven benoemde subcategorieën.

Om deze reden is de betreffende locatie aangeduid als ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’. Deze aanduiding zorgt onzes inziens niet voor een belemmering van de voorziene activiteiten op de locatie. Dit lichten we in de alinea hieronder toe.

Met de aanduiding als ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’ is artikel 12.12 op de locatie van toepassing. Echter, de betreffende instructieregels (lid 3-5) zijn niet van toepassing op de locatie, omdat er ter plaatse geen sprake is van de ontwikkeling van een nieuwe solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare (lid 1). Daar komt bij dat het derde lid (en daarbij aansluitend het vierde lid) in gaan op de mogelijkheden voor functiewijziging of herstructurering van de locatie bij leegstand of beëindiging van de bedrijfsvoering. Leegstand is op dit moment niet aan de orde. Het wijzigen van het type bedrijfsactiviteit zien wij niet als het beëindigen van bedrijfsvoering. Het feit dat we het wijzigen van het type bedrijfsactiviteiten niet zien als een beëindiging van de bedrijfsvoering in de zin van artikel 12.12, derde lid, is op dit moment onvoldoende helder beschreven in de toelichting bij artikel 12.12, derde lid en zullen we daarom in de toelichting verduidelijken.

Tot slot merken we voor de volledigheid op dat de aanduiding als ‘solitaire bedrijfslocatie groter dan 1 hectare’ in plaats van als ‘bedrijventerrein’ niet de bestemming/functie van de locatie wijzigt, maar enkel de aanduiding van de locatie in de OVL.

Voorstel aan PS

Dikgedrukte tekst toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.12, derde lid:
Artikel 12.12, derde lid:

“… bijdrage kan leveren aan deze planningsopgave.
Het wijzigen van het type bedrijfsactiviteit wordt hierbij niet gezien als beëindiging van de bedrijfsvoering”.

Zienswijze over kaart Solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
De indieners verzoeken om specifieke locaties uit de kaartlaag ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’ te verwijderen óf locaties aan deze kaartlaag toe te voegen. Hierbij stelt een aantal indieners ook dat het wel of niet zijn aangeduid als ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’ gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering van hun bedrijf.

Indiener					
ZW-0384	ZW-1179	ZW-2002	ZW-2012	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De kaart ‘solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare is overgenomen van de kaarten voor de zone ‘werklocaties’ zoals opgenomen in het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem (REBIS). De begrenzingen en aanduidingen in REBIS worden veelal door gemeenten zelf aangeleverd aan het systeem.

Aansluitend bij REBIS en de Algemene Zonering zoals deze is opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg, bestaat de zone ‘werklocaties’ uit de volgende subcategorieën: bedrijventerreinen, stedelijk dienstenterreinen, Maastricht Aachen Airport en de solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare. De aanduiding van de solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare in REBIS is niet overal meer actueel: er zijn solitaire bedrijfslocaties herbestemd naar andere functies en er zijn locaties die voldoen aan de definitie van solitaire bedrijfslocaties groter dan 1 hectare, zoals deze is opgenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, maar die nog niet zijn opgenomen in REBIS (en daarmee ook niet in voornoemd ontwerp).

Het gedegen actualiseren van deze kaartlaag vraagt tijd. Na vaststelling van de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zullen we daarom in overleg met gemeenten en de REBIS-redactie de kaart ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’ in de REBIS-bronbestanden en in de Omgevingsverordening actualiseren. Enkel locaties die op peildatum 1 juni 2026 niet in REBIS zijn opgenomen maar wel op de kaarten in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg én planologisch geregelde locaties die op 1 juni 2026 zijn opgenomen in REBIS maar niet in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zullen we aanpassen in de definitieve Omgevingsverordening.

Tot slot merken we op dat het wel of niet zijn aangeduid als ‘solitaire bedrijfslocatie groter dan 1 hectare’ geen invloed heeft op de onderliggende functie op een locatie.

Voorstel aan PS

Kaart ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare aanpassen’ door:

1) locaties die op peildatum 1 juni 2026 niet in REBIS zijn opgenomen maar wel op de kaarten bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg te verwijderen uit de kaartlaag ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’;

2) planologisch geregelde locaties die op 1 juni 2026 zijn opgenomen in REBIS maar niet op de kaarten bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg toevoegen aan de kaartlaag ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’.

Stiltegebied

Zienswijze over kaart stiltegebieden Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken het stiltegebied ten oosten van weg X in plaats Y te herbegrenzen omwille van de huidige en toekomstige landbouwactiviteiten.	ZW-0354

Indiener(s) stellen bovendien dat de herbegrenzing van het betreffende stiltegebied niet logisch is.

Standpunt GS

Doordat de begrenzing van het stiltegebied ter hoogte van deze locatie niet is gewijzigd in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, staat dit onderwerp niet open voor zienswijzen; het valt buiten de reikwijdte van het genomen besluit. Voor de volledigheid wijzen wij erop dat agrarisch gebruik van percelen niet in strijd is met de regels voor stiltegebieden. Geluid dat noodzakelijk is voor reguliere agrarische bedrijfsvoering is, conform artikel 6.5 van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, uitgezonderd van de beperkingen in stiltegebieden.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart stiltegebieden **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om het voorstel tot aanpassing van het stiltegebied ter hoogte van Noorbeek alsnog op te nemen in de definitieve verordening.	ZW-2007

Standpunt GS

Uw wijzigingsverzoek is meegenomen in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg is de kaartbijlage aangepast, zoals volgt uit de kaartbijlage zelf en de bijbehorende legenda. Volledigheidshalve verwijzen wij ook naar de toelichting bij de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart stiltegebieden **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken de voorgenomen begrenzing van het stiltegebied bij straat X in plaats Y niet vast te stellen, omdat de afweging daarvoor ontoereikend is. De oorspronkelijke beweegredenen zijn volgens indiener(s) niet onderzocht en een bredere afweging van het natuur- en omgevingsbelang ontbreekt. Bovendien worden bestaande sportactiviteiten reeds toegestaan, verantwoorden zij geen wijziging en is een woningbouwmotief niet meer actueel. Ook is de verwachting dat zowel de voetbalvereniging als Jeugd en Jongerenwerk makkelijker activiteiten kunnen organiseren die gepaard gaan met (geluids)overlast voor de directe omgeving.

Indiener	
ZW-0036	ZW-0654

Standpunt GS

Bij het vaststellen of herzien van de grens van een stiltegebied worden niet alleen de oorspronkelijke motieven in ogenschouw genomen, maar ook de huidige feitelijke situatie en het daadwerkelijke gebruik van het gebied. Dit komt onvoldoende tot uiting in de toelichting op de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg. Het sportcomplex aan straat X wordt niet uitsluitend gebruikt voor sportactiviteiten; het kreeg een multifunctioneel karakter met een maatschappelijke en recreatieve invulling, zoals de huisvesting van Stichting Jeugd en Jongerenwerk P omstreeks 2004, en de intensivering van de samenwerking met voetbalverenigingen uit omliggende dorpen vanaf 2017. Deze feitelijke situatie en het huidige gebruik van het sportcomplex zijn niet te verenigen met de doelstelling van het stiltegebied, zijnde een “stil karakter ter bevordering van het welzijn en de gezondheid van bezoekers en de geluidgevoelige fauna”.

Het sportcomplex is bij de aanwijzing van het stiltegebied in het Intentieprogramma stiltegebieden 1991 benoemd. Het werd destijds passend gevonden om het sportterrein deels binnen de contour van het stiltegebied op te nemen. Hoewel sportterreinen en stiltegebieden elkaar niet per definitie uitsluiten en elders in de provincie sprake is van een goede ruimtelijke inpassing van de functie sportterrein, heeft het sportcomplex straat X de afgelopen tientallen jaren een ontwikkeling doorgemaakt met een structurele gebruiksdruk, die een heroverweging en daarmee het voorstel tot aanpassing van de begrenzing van het stiltegebied onderstrepen. Wij zullen dit punt beter tot uiting laten komen in de toelichting op de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Het woningbouwmotief heeft in de beoordeling van het verzoek tot aanpassing van het stiltegebied geen prioriteit gekregen en is daarom niet in de toelichting op de Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen. Er zijn immers geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden.

In de zienswijzen is terecht opgemerkt dat met de contouraanpassing het aanvragen van omgevingsvergunningen voor incidentele activiteiten, zoals evenementen, niet meer beperkt wordt door de stilteregels. Onder de thans geldende Omgevingsverordening kunnen op de onderhavige locatie nu ook al evenementen buiten de stilteregels om worden georganiseerd als deze buiten de huidige contour van het stiltegebied plaatsvinden, zoals op het trainingsveld aan de noordzijde. Wij zullen in overleg treden met de gemeente om het aantal incidentele activiteiten in de hand te houden.

Voorstel aan PS

Kaart de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Tekst wijzigen in de Toelichting bij de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg, onderaan Afdeling 6.3 bij 'Motivatie voor wijziging van het stiltegebied Y'

van:
“De aanleiding voor de wijziging van het stiltegebied bij het sportcomplex straat X in plaats Y is ontstaan doordat het sportcomplex deels binnen en deels buiten het stiltegebied ligt. Hierdoor gelden er verschillende regels voor activiteiten op het terrein, wat tot onduidelijke en ongelijke situaties leidt. Het sportcomplex bestaat al sinds 1979, terwijl de grens van het stiltegebied pas in 1991 is vastgesteld; hierdoor ligt de grens op een onlogische plek over het terrein. De gemeente Eijsden-Margraten heeft daarom verzocht om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, zodat het gehele sportcomplex buiten het stiltegebied valt en de regelgeving eenduidiger wordt. Door de gemeenten overgelegde onderzoeken tonen aan dat de geluidbelasting bij het huidige gebruik niet past bij de kernkwaliteiten van het stiltegebied en dat er geen beschermde soorten op het terrein voorkomen. Er zijn geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden.”

naar:
“De aanleiding voor de wijziging van het stiltegebied bij het sportcomplex straat X in plaats Y is ontstaan doordat het sportcomplex deels binnen en deels buiten het stiltegebied ligt. Hierdoor gelden er verschillende regels voor activiteiten op het terrein, wat tot onduidelijke en ongelijke situaties leidt. Het sportcomplex bestaat al sinds 1979. De grens van het stiltegebied is in 1991 vastgesteld. De gemeente heeft verzocht om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, zodat het gehele sportcomplex buiten het stiltegebied valt en de regelgeving eenduidiger wordt. Door de gemeenten overgelegde onderzoeken tonen aan dat de geluidbelasting bij het huidige gebruik niet past bij de kernkwaliteiten van het stiltegebied en dat er geen beschermde soorten op het terrein voorkomen. Er zijn geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden.

Het sportcomplex straat X heeft de afgelopen tientallen jaren mede een uiteenlopende maatschappelijke en recreatieve invulling gekregen. Er is sprake van een zodanige structurele gebruiksdruk, dat dit geleid heeft tot een heroverweging en daarmee tot een voorstel aan PS voor herbegrenzing,“.

Zienswijze over kaart stiltegebieden **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) verzoeken om de grens van het stiltegebied X en plaats A bij straat Y in plaats Z aan te passen, zodat het plangebied straat Y buiten het stiltegebied valt. De huidige grens wordt ruimtelijk onlogisch gevonden omdat deze grenst aan bestaande bebouwing en geluidsbronnen, waarvan akoestisch is onderbouwd dat deze plaatselijk leiden tot een overschrijding van de geluidsnorm voor een stiltegebied (40 dB(A)). Gelet op bestaande	ZW-2013

parkeerdruk én plannen voor woningbouw ter hoogte van het stiltegebied wordt concreet gevraagd de stiltecontour te verleggen.

Standpunt GS

Er ligt geen wijziging van de contour van dit stiltegebied ter visie. Er kunnen alleen zienswijzen worden ingediend tegen de bij het Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg voorgestelde wijzigingen. Reeds om deze reden treft de zienswijze van indiener geen doel. Via de zienswijzeprocedure worden geen verzoeken tot contourwijziging behandeld. Hiervoor bestaan andere procedures.

Ten overvloede merken wij op dat de Provincie Limburg geen specifieke regels heeft voor externe werking op stiltegebieden waardoor wij buiten het stiltegebied gelegen geluidbronnen op het sportpark X (tennisbaan, terras, schutterij, parkeerterrein) en van de gemeentelijke weg Y niet toetsen, noch een aanleiding laten zijn om het stiltegebied te herbegrenzen. Desalniettemin zijn wij bekend met de nadelige gevolgen van omgevingsgeluid. Om deze reden is in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg in § 8.5.1.4.4 een onderzoek naar externe werking stiltegebieden aangekondigd: niet door contouren te verkleinen maar door te kijken wat er aan de randen mogelijk is om de nadelige invloed te beperken. Aansluitend daarop verlangt de Omgevingswet dat gemeenten er zorg voor dragen dat de regels in hun omgevingsplannen leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ook aan de randen, inclusief het omgevingsaspect stilte.

Er is in de ingediende zienswijze sprake van gewenste woningbouwontwikkeling waarvoor nu reeds de mogelijkheden in dit gebied worden onderzocht. In het kader van een procedure tot afwijking of wijziging van het vigerende omgevingsplan dient de gemeente de in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg opgenomen instructieregels (waaronder die van afdeling 6.2 over stiltegebieden) in acht te nemen.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Uitsluitingsgebied windturbines

Zienswijze over kaart Uitsluitingsgebied Windturbines **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener(s) verzoeken het aangewezen uitsluitingsgebied windturbines uit te breiden.

Indiener					
ZW-0009	ZW-0351	ZW-0352	ZW-0384	ZW-0665	ZW-0805
ZW-0806	ZW-0807	ZW-0808	ZW-0809	ZW-0810	ZW-0811

ZW-0812	ZW-0813	ZW-0814	ZW-0815	ZW-0816	ZW-0817
ZW-0818	ZW-0819	ZW-9820	ZW-0821	ZW-0822	ZW-0823
ZW-0824	ZW-0825	ZW-1154	ZW1616	ZW-2002	ZW-2007
ZW-2015	ZW-2031	ZW-4001			

Standpunt GS

GS hebben er voor gekozen onderscheid te maken in drie gebiedstyperingen:

a. Uitsluitingsgebied
b. Zoekgebied
c. Beperkingengebied.

Het uitsluitingsgebied wordt gevormd door de buitenste begrenzing van het Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, alsmede de Natura 2000-gebieden en het winterbed van de Maas. Daarnaast kent de Einstein Telescope ook een beschermingsgebied waarbinnen windturbines niet zijn toegestaan. In deze gebieden prevaleren andere provinciale belangen boven windturbines.

Gebieden waar de ontwikkeling van windturbines wordt beperkt door wettelijke regels zijn onderdeel van het 'beperkingengebied'. Realisatie binnen het beperkingengebied is niet vanzelfsprekend, maar kan ook niet geheel worden uitgesloten. Gebieden waar wij op grond van ruimtelijke en landschappelijke afwegingen windturbines minder geschikt achten zijn eveneens onderdeel van het beperkingengebied.

Zoekgebieden achten wij het meest passend voor windturbines. Deze zoekgebieden zijn tot stand gekomen op basis van een eerste planologische afweging op provinciale schaal rekening houdende met een aantal ruimtelijke en milieutechnische criteria. Een zoekgebied betekent niet automatisch instemming met de plaatsing van windturbines. Nader onderzoek moet definitieve geschiktheid aantonen. Er zal voldaan moeten worden aan alle vigerende wettelijke vereisten.

De wens van partijen om extra gebieden toe te wijzen aan uitsluitingsgebieden begrijpen wij vanuit het belang van indieners. GS hechten er aan ruimte te kunnen bieden aan de ontwikkeling van windturbines om daarmee te kunnen komen tot een evenwichtige toekomstige energiemix die bestaat uit verschillende energiebronnen en import van energie. Wij gaan om die reden op voorhand geen extra gebieden uitsluiten. Er zijn in de ruimtelijke en vergunningsprocedure die doorlopen moeten worden voordat een windturbine kan worden geplaatst voldoende waarborgen om te toetsen aan alle wettelijke- en beleidsmatige vereisten en aanwezige belangen. Wij achten die procedure het meest geschikt om in detail te kijken naar de (on)geschiktheid van locaties voor windturbines.

Bovenstaande geldt ook voor de toetsing aan gebieden die door het Rijk zijn aangewezen als hoogtebeperkingengebied voor vliegvelden. Deze worden in acht genomen en de luchtvaartautoriteiten zullen bij de planologische procedure om advies worden gevraagd.

De afweging over zoekgebieden is gemaakt op basis van ruimtelijke en milieutechnische overwegingen. Het feit of sprake is van een PEM-project is daarin geen overweging. In de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg hebben wij de zoekgebieden niet expliciet opgenomen in een kaartbijlage en kunnen wij daarom ook geen gebieden meer toevoegen.

Binnen de uitsluitingsgebieden zijn windturbines niet toelaatbaar en daar is ook geen uitzondering of maatwerk op mogelijk. Of buiten de uitsluitingsgebieden windturbines toelaatbaar zijn, in zoekgebied of beperkingengebied, zal worden getoetst bij de te volgen planologische- en vergunningsprocedures. De wettelijke regels, het beleid en overige belangen worden daarbij in acht genomen. Dit geldt ook wanneer partijen het voornemen hebben om bedrijfsprocessen te verduurzamen.

Het beperkingengebied Einstein Telescope laat geen windturbines toe. Dit moet voorkomen dat windturbines verstorende trillingen gaan veroorzaken die de werking van de Einstein Telescope in de toekomst kunnen verstoren.

Na definitieve besluitvorming over de toewijzing van de Einstein Telescope aan de regio of niet, of onderzoeksresultaten dat windturbines geen verstorende trillingen voor de Einstein Telescope veroorzaken, zal worden bezien of het beschermingsgebied kan worden verkleind of opgeheven.

Voorstel aan PS

Kaartbeelden in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Verwevingsgebied

Zienswijze over kaart Verwevingsgebied **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Rondom het verwevingsgebied vragen indieners aandacht voor specifieke locaties, functies in het buitengebied, en de kwaliteit van het kaartmateriaal. Indieners verzoeken bijvoorbeeld om campings, grootschalige recreatieterreinen, of andere terreinen uit het primair landbouwgebied of de groenblauwe landbouwzone te verwijderen en aan het verwevingsgebied toe te voegen. Verder stellen indieners dat er fouten in de kaarten zijn, bijvoorbeeld locaties waar de uitgangspunten opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie niet consequent zijn ingetekend, clusters van bebouwing niet goed zijn ingetekend, of dat de groenblauwe landbouwzone ligt op locaties waar indieners het verwevingsgebied verwachten.

Indiener					
ZW-0004	ZW-0005	ZW-0011	ZW-0012	ZW-0016	ZW-0019
ZW-0025	ZW-0032	ZW-0033	ZW-0043	ZW-0053	ZW-0066

ZW-0351	ZW-0562	ZW-0652	ZW-1145	ZW-2002	ZW-2003
ZW-2004	ZW-2006	ZW-2008	ZW-2010	ZW-2011	ZW-2012
ZW-2013	ZW-2015	ZW-2020	ZW-2027	ZW-2028	ZW-2029
ZW-2030	ZW-2035	ZW-3014	ZW-0506		

Standpunt GS

Het Verwevingsgebied grenst direct aan een groot deel van het bebouwd gebied. Bij het bepalen van de begrenzing van het Verwevingsgebied in de Provinciale Omgevingsvisie zijn we uitgegaan van zones van:

− 500 m rondom de zone Stedelijk gebied
− 100 m rondom de zone Landelijke kernen
− 50 m rondom de zone Werklocaties; uitsluitend waar het stedelijke dienstenterreinen betreft of op basis van maatwerk bij werklocaties die doorsneden worden door infrastructuur.

In gesprek met de gemeenten heeft optimalisatie plaatsgevonden, mede op basis van de zienswijzen van gemeenten op de Provinciale Omgevingsvisie. Dit heeft op sommige locaties geleid tot een uitbreiding van het Verwevingsgebied ten opzichte van de generieke zones, en op andere locaties tot een inperking. Generieke verzoeken voor het vergroten van het vertrekpunt verwevingsgebied zijn niet gehonoreerd. Verder hebben we hebben ervoor gekozen om solitair gelegen functies in het buitengebied die niet voldoen aan de definitie van een bebouwingscluster niet verder uit te zonderen en toe te voegen aan het verwevingsgebied.

Naast de genoemde zones zijn ook bestaande bebouwingsclusters uit het Primair Landbouwgebied en de Groenblauwe Landbouwzone gehaald, en aan het Verwevingsgebied toegevoegd. De enige uitzonderingen hierop zijn bebouwingsclusters gelegen in de begrenzing van de Maasvallei. Het gaat dan om clusters van bebouwing die te klein zijn om ze als landelijke kern aan te merken, en te groot om van verspreide bebouwing te spreken. De begrenzing van deze bebouwingsclusters is bepaald op basis van het bestand BAG ‘Panden met woonfunctie’ (om precies te zijn: vanuit dit puntbestand zijn gebieden geselecteerd met 10 (of meer) punten met een onderlinge afstand van 75m of minder, met daaraan toegevoegd het laatste pand binnen een straal van 70m.) Bebouwingsclusters kunnen verschillende vormen aannemen, waaronder de vorm van een lint.

In het kaartmateriaal behorend bij de Provinciale Omgevingsvisie hebben we gekozen om het Maasvallei leidend te zijn boven het verwevingsgebied. (Delen van) bebouwingsclusters die binnen de begrenzing van het Maasvallei vallen, vervallen hierdoor, en komen in de Groenblauwe Landbouwzone te liggen.

Op een aantal locaties binnen de Provincie merken de indieners op dat bovengenoemde spelregels niet juist zijn doorgevoerd in het kaartmateriaal. Daar waar het verzoek voldoet aan de definitie voor het begrenzen van het verwevingsgebied, worden deze verzoeken overgenomen.

Voorstel aan PS

Kaart Verwevingsgebied wijzigen op locaties waar verzoek voldoet aan de definitie voor het begrenzen van de kaart Verwevingsgebied.

Zienswijze over kaart Verwevingsgebied Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
Indiener vraagt zicht af of het vervallen van het verwevingsgebied rondom een bedrijventerrein nadelige effecten heeft voor het mogelijk uitbreiden van het terrein.	ZW-2002

Standpunt GS

Uitbreidingen van het bedrijventerrein zijn mogelijk zolang wordt voldaan aan de instructieregels die i.r.t. bedrijventerreinen gelden in de zoneringen waardoor het bedrijventerrein is omgrensd.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Venloschol

Zienswijze over kaart Venloschol, waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebieden, bufferzones grondwaterafhankelijke natuur, grondwaterbeschermingsgebied Hanik en (niet-)freatische grondwaterbeschermingsgebieden Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg
Indieners stellen dat de kaarten Venloschol, waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebieden, bufferzones grondwaterafhankelijke natuur, grondwaterbeschermingsgebied Hanik en (niet-)freatische grondwaterbeschermingsgebieden in de legenda zichtbaar zijn maar niet op kaart.

Indiener		
ZW-2020	ZW-2028	ZW-2029

Standpunt GS

De constatering van de indieners is correct. Vanwege de systematiek van het DSO en het feit dat er sprake is van een wijzigingsverordening laat de kaart alleen gewijzigde (of gewijzigde delen van) kaarten zien. Kaarten bij bestaande, ongewijzigde artikelen blijven in de nu geldende Omgevingsverordening ongewijzigd.

Voorstel aan PS

Kaart in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Waterveiligheidszone H6 en H5

Zienswijze over kaarten Waterveiligheidszone H5 en H6 **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Indieners vragen om locaties van de kaart H5 en H6 te verwijderen, en om afstemming bij de aanwijzing van waterveiligheidszones H5 en H6, omdat de huidige modelmatig opgebouwde kaarten. Zij verzoeken het kaartmateriaal te verfijnen, zodat onnodige beperkingen voor huidige en toekomstige functies worden voorkomen.

Indiener					
ZW-0351	ZW-1576	ZW-2004	ZW-2011	ZW-2012	ZW-2014
ZW-2017	ZW-2020	ZW-2021	ZW-2022	ZW-2028	ZW-2029
ZW-3002					

Standpunt GS

In algemene zin wijzen wij erop dat de gehanteerde kaarten een extreem overstromingsbeeld weergeven, namelijk ten gevolge van een bui die – rekening houdend met klimaatverandering waardoor buien naar verwachting steeds extremer zullen worden - in het jaar 2100 gemiddeld eens per 100 jaar zal voorkomen. Dit beeld kan in bepaalde delen van Limburg (die in 2021 minder hard getroffen werden) aanzienlijk afwijken van overstromingssituaties die we uit het verleden kennen. De kaarten laten een gecombineerd beeld zien van fluviale overstroming (beken die buiten hun oevers treden) en pluviale overstroming (regenwater dat oppervlakkig blijft staan of afstroomt omdat het niet snel genoeg kan infiltreren in de bodem en/of het rioolstelsel het niet aan kan). De kaarten zijn gemaakt voor het regionaal watersysteem. Overstroming vanuit de Maas is niet meegenomen.

De kaarten zijn gebaseerd op hydrologische modelberekeningen en geven een betrouwbaar beeld van een mogelijke overstroming zoals hierboven omschreven en waarmee dus terdege rekening gehouden dient te worden bij de beoordeling van nieuwe bouwplannen. Hoewel aan de totstandkoming ervan de uiterste zorg en aandacht is besteed, blijft het mogelijk dat het getoonde waterbeeld op lokaal niveau niet volledig klopt. Om die reden schrijven wij voor dat in waterveiligheidszone H5 het overstromingsrisico op lokaal niveau nader wordt onderzocht en van advies wordt voorzien door het Waterschap en de betreffende Veiligheidsregio. Aangezien de feitelijke (bebouwings)situatie in het terrein kan wijzigen en er bovendien in de loop van de tijd steeds betere data en modellen beschikbaar komen, zullen de overstromingskaarten periodiek (in een nader te bepalen ritme) geactualiseerd worden.

Voorstel aan PS

Kaarten in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Werklocaties

Zienswijze over kaart Werklocatie **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
Diverse indieners hebben vragen over aanduidingen of wijzigingen in de aanduiding van locaties op de kaart ‘werklocatie’ en/of subcategorieën van de zone werklocaties (‘bedrijventerrein’, ‘stedelijk dienstenterrein’ en ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’) en verzoeken de kaartlagen aan te passen of te actualiseren door (delen van) locaties weg te halen of toe te voegen aan de kaartbeelden. Een indiener vraagt hierbij op basis waarvan bedrijven worden ingetekend als ‘werklocatie’ en waarom specifieke locaties niet zijn ingetekend als werklocatie.

Indiener					
ZW-0005	ZW-0066	ZW-0383	ZW-0658	ZW-1154	ZW-2010
ZW-2011	ZW-2014	ZW-2016	ZW-2028	ZW-2029	

Standpunt GS

Werklocaties is een van de zones opgenomen in de Algemene Zonering in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI). Deze zone bestaat uit een aantal subcategorieën: bedrijventerreinen, stedelijke dienstenterreinen, solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare, en Maastricht Aachen Airport.

Aan deze subcategorieën zijn zowel in de POVI als in de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (ontwerp-OVL), kaarten gekoppeld.

De zone Werklocaties omvat niet alle individuele bedrijven in Limburg. Onder andere bedrijfskavels kleiner dan 1 hectare, maar ook individuele, solitair gelegen bedrijven in het stedelijk gebied en landelijke kernen, en de meeste agrarische bedrijven zijn geen onderdeel van de zone werklocaties, maar van andere zones in de Algemene Zonering (Zie ook: § 3.4 Algemene Zonering en Bijlage 9 Kaartenbijlagen in de POVI).

De in de ontwerp-OVL opgenomen kaarten ‘werklocatie’, ‘bedrijventerrein’, ‘stedelijk dienstenterrein’ en ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’ zijn overgenomen van de kaarten zoals deze zijn opgenomen in het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem Limburg (REBIS). REBIS is een informatiesysteem waarin informatie over alle Limburgse bedrijventerreinen c.q. werklocaties is samengebracht. De begrenzingen en aanduidingen in REBIS worden veelal door gemeenten zelf aangeleverd aan het systeem.

In de vorige OVL waren alle ‘werklocaties’ aangeduid als ‘bedrijventerreinen'.

Aansluitend bij landelijke definities en de weergave van verschillende locaties in REBIS, is de kaart ‘bedrijventerreinen’ uit de vorige Omgevingsverordening opgesplitst in de hierboven benoemde subcategorieën.

Voor wat betreft verzoeken voor wijzigingen in de aanduidingen als werklocatie: indien plekken definitie-technisch voldoen aan het onderliggende kaartsysteem REBIS kan door gemeenten via het REBIS-systeem een melding worden gedaan om de kaartbeelden aan te passen. Hierbij wordt opgemerkt dat de kaartbeelden voor de zone Werklocaties (d.w.z. bedrijventerrein, stedelijk dienstenterrein, solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare) enkel bestaande terreinen, lees planologisch geregeld, weergeven en dus geen plannen of geplande uitbreidingen. De bronbestanden die voor de zone werklocaties zijn gebruikt (REBIS Limburg), geven soms wél plannen of geplande uitbreidingen weer (o.a. aangezien REBIS Limburg, zoals door een aantal indieners ook geconstateerd, als monitoringssysteem een andere doelstelling heeft dan de kaartbeelden in de POVI en de OVL). In de definitieve POVI en in de ontwerp-OVL zijn de plannen of geplande uitbreidingen zo veel mogelijk uit de zone werklocaties gehaald en als Verwevingsgebied ingetekend.

Bij het verzoek om locaties uit de aanduiding ‘werklocaties’ te verwijderen is eveneens van belang dat hier ook sprake is van een formele functiewijziging en geen beoogde wijziging.

Voor wat betreft wijzigingen in de aanduidingen van locaties ten opzichte van de vorige OVL:

- Door de opsplitsing van de kaart ‘bedrijventerreinen’ in de vorige OVL is de aanduiding van sommige locaties gewijzigd van bedrijventerrein naar een andere subcategorie binnen de zone werklocaties: ‘stedelijk dienstenterrein’ of ‘solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare’;
- Door het feit dat geplande bedrijventerreinen niet zijn opgenomen op de kaartbeelden, zijn de aanduidingen van sommige locaties gewijzigd ten opzichte van de vorige OVL en ten opzichte van REBIS (waar zoals aangegeven wél geplande terreinen op zijn weergegeven).

De kaartbeelden geven de situatie op peildatum 1 juni 2026 weer. Wijzigingen die op dat moment reeds in de REBIS zitten zullen worden meegenomen in de definitie OVL. Wijzigingen die na 1 juni 2026 in de REBIS-bronbestanden zitten, zullen bij toekomstige actualisaties van de POVI en OVL worden meegenomen.

Tot slot merken we voor de volledigheid op dat de aanduiding als ‘werklocatie’ of een van de subcategorieën in deze zone geen invloed heeft op de onderliggende bestemming op de locatie, maar enkel de aanduiding van de locatie in de OVL.

Voorstel aan PS

Tekst en kaartbeelden in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zoekgebied drinkwaterwinning

Zienswijze over kaart zoekgebieden drinkwaterwinning Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener geeft aan dat de oostelijke mijnstreek niet geschikt is als waterwingebied. Er is sprake van stijgend mijnwater. Daarnaast ligt de voormalige stortplaats X in het zoekgebied.	ZW-0006

Standpunt GS

Het betreft zoekgebieden waarbinnen gezocht wordt naar een geschikte locatie om grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening te winnen. Daarbij wordt zowel gekeken naar de mogelijkheid om voldoende water te kunnen winnen als ook of er potentiële risico's zijn zoals voormalige stortplaatsen. De problematiek van het stijgend mijnwater is bekend en zal worden meegenomen in de zoektocht naar een geschikte locatie.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart zoekgebieden drinkwaterwinning Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg	Indiener
De indiener geeft aan dat het zoekgebied "drinkwaterwinning" strijdig is met de kaartlagen "intrekgebied Natura 2000-gebieden", "Overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden" en "Natura 2000". Bij de motivering bij een omgevingsplan moet indiener omschrijven hoe "de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater wordt behouden en de waterkwaliteit wordt verbeterd". Tegelijkertijd kan er blijkbaar wel op grote schaal grondwater worden onttrokken op deze plek. Dit is zeer grote tegenstrijdigheid: óf er moet worden vernat, óf er moet waterwinning plaats vinden. Nu wordt van mij als initiatiefnemer verwacht dat ik onderzoeken uitvoer om te bewijzen dat mijn activiteiten geen invloed hebben op het behoud van de kwantiteit van het infiltrerende water, terwijl er wél grootschalige onttrekking van het beschikbare water ten behoeve van drinkwatervoorziening gewenst is.	ZW-0006

Standpunt GS

Het aanwijzen van zoekgebieden drinkwaterwinning staat los van het verkrijgen van een vergunning door WML om grondwater te mogen onttrekken voor de openbare drinkwatervoorziening.

Net als elke andere grondwateronttrekking mag ook deze onttrekking geen nadelige gevolgen voor andere belangen, zoals natuur in Natura2000-gebieden, mogen hebben.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart zoekgebieden drinkwaterwinning **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indiener verzoekt om de begrenzing van de aanduiding te wijzigen zodat percelen OBK00 buiten de aanduiding komen te liggen.

Indiener			
ZW-0076	ZW-0077	ZW-0381	ZW-1619

Standpunt GS

Het aanwijzen van het zoekgebied drinkwaterwinning heeft geen gevolgen voor bestaande agrarische activiteiten. Alleen nieuwe milieubelastende activiteiten genoemd in bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg zijn verboden. Er is dan ook geen reden om de genoemde percelen uit het zoekgebied te verwijderen.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zoekgebied grondwaterbescherming

Zienswijze over kaart zoekgebieden drinkwaterbescherming **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**	**Indiener**
De indiener(s) geven aan dat het niet duidelijk is welke gevolgen de kaart met zoekgebieden grondwaterbeschermingsgebied heeft voor inwoners en (kleinere) bestaande ondernemers. Een geometrisch vlak dient voorzien te zijn van een juridische regel met het onderzoek dat de gevolgen en beperkingen waarop deze regel is gebaseerd. Wanneer dit onderzoek met gevolgen en beperkingen er nog niet is, kun je ook nog niet stellen hoe groot het geometrisch vlak dient te zijn, met andere woorden: het geometrisch vlak dient verwijderd te worden.	ZW-2011

Standpunt GS

Het geometrisch vlak met de zoekgebieden drinkwaterbescherming is gebaseerd op het gebied waarbinnen neerslag binnen 200 jaar in de pompputten komt waar het door WML wordt opgepompt voor de openbare drinkwatervoorziening. Dit is gebaseerd op de geologische opbouw van de ondergrond en de eigenschappen van de grondpakketten (zoals laagdikte, doorlatendheid van zandpakketten en weerstand van kleilagen).

De gevolgen van het vergroten van de grondwaterbeschermingsgebieden worden de komende periode in beeld gebracht door het uitvoeren van een impactanalyse. Daar worden de gemeenten bij betrokken. Op basis van deze impactanalyse zal een besluit worden genomen over het vervolgtraject.

Om te voorkoen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele toekomstige aanwijzing als grondwaterbeschermingsgebied frustreren zijn de zoekgebieden aangewezen.
In dit gebied mogen geen nieuwe milieubelastende activiteiten worden gestart, zie bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Zienswijze over kaart zoekgebieden drinkwaterbescherming **Ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg**
De indieners verzoeken het bevoegd gezag om af te zien van vaststelling van de voorgestelde contouraanpassing, zolang niet is voldaan aan de vereiste volgordelijkheid van besluitvorming. Dit betekent dat eerst de noodzaak en effectiviteit van de maatregel deugdelijk moeten zijn onderbouwd, de ruimtelijke en juridische gevolgen inzichtelijk moeten zijn gemaakt en de resultaten van deze onderbouwing en impactanalyse inhoudelijk moeten zijn besproken met gemeenten en belanghebbenden, alvorens deze kunnen worden vastgelegd in een juridisch bindend ruimtelijk besluit.

Indiener			
ZW-2011	ZW-2014	ZW-2022	ZW-2029

Standpunt GS

De gevolgen van het vergroten van de grondwaterbeschermingsgebieden worden de komende periode in beeld gebracht door het uitvoeren van een impactanalyse. Daar worden de gemeenten bij betrokken. Op basis van deze impactanalyse zal een besluit worden genomen over het vervolgtraject.

Om te voorkoen dat ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele toekomstige aanwijzing als grondwaterbeschermingsgebied frustreren zijn de zoekgebieden aangewezen.

In dit gebied mogen geen nieuwe milieubelastende activiteiten worden gestart, zie bijlage V van de ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg.

Voorstel aan PS

Tekst in ontwerp Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg handhaven.

Ambtshalve wijzigingen

Hoofdstuk/ Bijlage	Paragraaf/ Artikel / Lid	Motivatie voor wijziging	Wijzigingsvoorstel PS
3	Par. 3.1	Kennelijke schrijffout	In het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg is voor adequate bescherming tegen wateroverlast samenwerking nodig tussen gemeenten (tegengaan van wateroverlast vanuit het rioleringsstelsel), eigenaren van gronden op de hellingen (beperken afstroming van hemelwater) en Waterschap (water vanuit beken en droogdalen). Voor laaggelegen woningen of bedrijven kan het nodig blijven dat bewoners zelf aanvullende maatregelen treffen.
6	Toelichting art. 6.8 lid 1 onder d	Suggestie voor een verbijzondering van het type en gebruik van apparaten dat in art. 6.8 gevraagd wordt, en de motivering daarvan, omdat dit relevant is voor het vergunningsvoorschrift. In vergunningsprocedures wordt hier reeds naar gevraagd als invulling van het type (model) apparaat	Voor de te verwachten geluidsproductie worden gegevens gevraagd over het ~~type~~ materieel, waaronder merk en type werktuig of voertuig en specificaties, zoals bouwjaar, emissieklasse en bronvermogen, de inzet ervan, waaronder startdatum, einddatum, feitelijk aantal werkdagen en -uren waarop het materieel wordt gebruikt, en inzicht in eventueel gelijktijdige inzet.

		of werktuig, om de geluidbelasting beter te kunnen duiden.	
6	Toelichting art. 6.8 lid 1 onder e	Suggestie voor een ander voorbeeld van maatregelen ter beperking van de geluidproductie, omdat voorbeelden van geluidbeperkingen aan de bron feitelijk door artikel 6.8 lid 1 onder d worden gevangen	Voorbeelden van informatie over maatregelen die genomen worden om de geluidsproductie te beperken, zijn het ~~gebruik van elektrische apparatuur~~ verlagen van de snelheid of het aantal dagelijkse transporten, of een opstelling van materieel buiten het stiltegebied.
7	Toelichting art. 7.2, lid 2	Bestuurlijke toezegging Commissie LEO	● de kwalitatieve argumenten voor de nieuwe functie (maatschappelijke meerwaarde); ● de positieve bijdrage aan de leefbaarheid ● de geschiktheid van de vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarisch gebruik.
7	Toelichting art. 7.3	Kennelijke schrijffout	De landschappelijke kernkwaliteiten zijn opgenomen in artikel 7.3, tweede lid, en uitgewerkt in bijlage ~~VIII~~ VII.
8	Art. 8.1	Kennelijke schrijffout	(...) in bestaande en nog te realiseren natuurgebieden, de aanwezige en potentiële (...)
8	Art. 8.3 sub d	Kennelijke schrijffout	(...) 2. tenzij gedeputeerde staten anders bepalen, de compensatie in natura voorafgaand aan de ingreep plaatsvindt: i.~~in natura~~ in nog niet gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Limburg; of (...)
8	Art. 8.5 lid 2 sub e	Kennelijke schrijffout	Natuurnetwerk
10	Art. 10.3 lid 3	Besluit GS	Het eerste lid is niet van toepassing op de vergroting van het bouwvlak van een veehouderij in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied als is aangetoond dat: a. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving~~; en~~ b. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt

			ongunstig zijn; en c. de locatie niet in het extensiveringsgebied veehouderij ligt.
10	Toelichting art. 10.3 lid 3 onder b.	Besluit GS	b. de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vergroting van het bouwvlak ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn. c. (...)
10	Art 10.3, lid 4	Besluit GS	Het derde lid, aanhef en onder ~~b~~ c,
10	Art. 10.4, lid 2 onder b.	Besluit GS	b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, ~~in het bijzonder~~ onder andere natuur, landschap, water en milieu.
10	Toelichting art. 10.4 lid 2 onder b	Besluit GS	Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, ~~in het bijzonder~~ zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en ~~de regels met betrekking tot landbouw en natuurgebieden in~~ de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.
10	Art. 10.4, lid 3 onder b.	Besluit GS	b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, ~~in het bijzonder~~ onder andere natuur, landschap, water en milieu.
10	Toelichting art. 10.4 lid 3 onder b	Besluit GS	Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen

			negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, ~~in het bijzonder~~ zoals natuur, landschap, water, milieu en leefbaarheid. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en ~~de regels met betrekking tot landbouw en natuurgebieden in~~ de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.
10	Toelichting art. 10.7 lid 1	Besluit GS	~~Dit betekent dat vergroting van een bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf niet is toegestaan in het Natuurnetwerk Limburg en de voormalige groenblauwe mantel.~~
10	Toelichting art 10.8	Verduidelijking en verruiming mogelijkheden voor een VAB	Ook minder geschikte of verouderde gebouwen kunnen door sloop, uitbreiding of herontwikkeling worden ingezet voor nieuwvestiging
10	Art. 10.14 lid 4	Besluit GS	Gedeputeerde Staten kunnen met toepassing van artikel 10.15 in individuele gevallen het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover de toepassing gelet op de betrokken belangen zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
10	Toelichting art. 10.14 lid 4	Besluit GS	Er zijn bijzondere situaties denkbaar waarin duidelijk is, dat niet aan de verordening voldaan kan worden en het ook niet redelijk is dit te vereisen. Dergelijke omstandigheden kunnen zijn gelegen in persoonlijke omstandigheden van de aanvrager, zoals financiële nood van de onderneming, serieuze medische nood of andere schrijnende persoonlijke omstandigheden. Daarnaast valt hierbij te denken aan

			ondernemers die als gevolg van het ontbreken van nog niet bewezen effectieve innovatieve stalsystemen niet in staat zijn om te voldoen aan het bepaalde in het tweede lid. Het is niet de bedoeling om met de toepassing van deze verordening het onmogelijke te verlangen van ondernemingen. Het is daarom in dergelijke gevallen aan gedeputeerde staten om op basis van een integrale afweging te besluiten het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken. Na vaststelling van de verordening zullen GS via een beleidsregel nader invulling geven aan deze bevoegdheid.
12	Toelichting art. 12.1	Kennelijke schrijffout	(…) zijn deze instructieregels voor de provincie een middel~~en~~ om meer regie (…)
12	Toelichting art. 12.4	Kennelijke schrijffout	verwevingsgebied
12	Art. 12.8 lid 3	Wijziging terminologie om verwarring met gelijksoortige terminologie in woon-artikelen te voorkomen	Een omgevingsplan laat de functiewijziging van leegstaande winkels in stedelijk gebied of in een landelijke kern alleen toe, indien deze functiewijziging is voorzien van een ~~integrale en samenhangende~~ onderbouwing van de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied en het effect van de functiewijziging op de omgeving.
12	Toelichting art. 12.8 lid 3	Wijziging terminologie om verwarring met gelijksoortige terminologie in woon-artikelen te voorkomen	.... die wordt beschreven in een ~~samenhangende~~ onderbouwing bij de wijziging van het omgevingsplan. In het geval van een wijziging naar wonen, wordt hiermee de samenhangende integrale onderbouwing als benoemd in artikel 12.1 bedoeld.
12	Art. 12.9 lid 2	Wijziging terminologie om verwarring met gelijksoortige terminologie in woon-artikelen te voorkomen	Een omgevingsplan laat de functiewijziging van een leegstaand kantoorpand in stedelijk gebied of in een landelijke kern alleen toe, als de functiewijziging is voorzien van een

			~~integrale en samenhangende~~ onderbouwing van de gewenste toekomstige kwaliteit van het gebied en het effect van de functiewijziging op de omgeving.
12	Toelichting art. 12.9 lid 2	Wijziging terminologie om verwarring met gelijksoortige terminologie in woon-artikelen te voorkomen	.... die wordt beschreven in een ~~samenhangende~~ onderbouwing bij de wijziging van het omgevingsplan. In het geval van een wijziging naar wonen, wordt hiermee de samenhangende integrale onderbouwing als benoemd in artikel 12.1 bedoeld.
12	Art 12.13 lid 2 onder c	Term 'samenhangende integrale onderbouwing' in lijn brengen met manier waarop hij is opgenomen in artikel 12.1 waarnaar wordt verwezen	de gemeente beschikt over een samenhangende integrale ~~samenhangende~~ onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
12	Art. 12.13 lid 2 onder c	Kennelijke schijffout	de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste ~~en tweede~~ of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing;
12	Toelichting art. 12.13 lid 2	Term 'samenhangende integrale onderbouwing' in lijn brengen met manier waarop hij is opgenomen in artikel 12.1 waarnaar wordt verwezen	Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale ~~samenhangende~~ onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein ...
13	Par. 13.1.2	Kennelijke schijffout	Winde~~r~~nergie
15	Toelichting H.15	Aanpassing verwijzing na vernummering in H17	In hoofdstuk 17, Artikel ~~17.2, lid 6 en 7~~ 17.14 eerst en tweede lid, zijn overgangsbepalingen opgenomen voor bestaande gevallen.
17	Toelichting art. 17.11	Aanpassing verwijzing na vernummering artikelen in H10 en in H17	Artikel ~~17.10~~ 17.11 Overgangsbepaling landbouw: dierenverblijven varkens en kippen 1. Artikel ~~10.10~~ 10.14, eerste lid, ... 2. Artikel ~~10.10~~ 10.14, eerste lid, ...

17	Toelichting art. 17.12	Aanpassing verwijzing na vernummering artikelen in H10	1. Artikel ~~10.10~~ 10.14, eerste lid, ... 2. Artikel ~~10.10~~ 10.14, eerste lid, ...
Bijlage I		Kennelijke schrijffout	Beeldbepalend~~e~~ gebouw
Bijlage I		Verwijderen overbodig begrip	~~internationale werknemers: arbeidsmigranten, expats en alle andere doelgroepen met een niet-Nederlandse nationaliteit zonder verblijfsstatus die in Limburg werken, ongeacht de termijn van werk of verblijf in Nederland~~
Bijlage I		Wijziging begrip	Arbeidsmigranten: (...), tegen een inkomen van maximaal ~~130%~~ 150% van het minimumloon (...)
Bijlage I		Wijziging begrip: aansluiten bij Rijksdefinitie	Harde plannen: ~~Alle vastgestelde plannen met een rechtstreekse bouwtitel, ongeacht of een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit is verleend.~~ Plannen waarvoor een Omgevingsplan, zonder wijzigingsbevoegdheid, door de gemeenteraad is vastgesteld.
Bijlage I		Verwijderen overbodig begrip	~~Statushouders: asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en zich in Nederland permanent kunnen vestigen~~
Bijlage I		Verwijderen overbodig begrip	~~Woonurgenten: mensen die snel een woning zoeken, maar vaak niet in aanmerking komen voor een urgentiestatus, omdat er geen sprake is van een levensbedreigende situatie of acuut probleem~~
Bijlage I		Verwijderen overbodig begrip	~~Wooneenheid: gedeelte van een woonfunctie dat bestemd is voor afzonderlijke bewoning~~
Bijlage I		Nieuw begrip	VAB-locatie: Een vrijgekomen of vrijkomend agrarisch bouwvlak dan wel vrijgekomen of vrijkomende agrarische bebouwing.
Bijlage IX	Art 2, sub a	Kennelijke schrijffout	(...) verstoord~~en/~~ of versnipperd.

Bijlage IX	Art. 2 sub c	Kennelijke schrijffout	c. (...), als bedoeld in artikel ~~7.15 lid 2~~ 7.14 eerste lid onder c (...)
Bijlage IX	Toelichting art. 2	Kennelijke schrijffout	Het is mogelijk om de mitigatie en/of compensatieverplichting volgens deze bijlage te combineren met de verplichting tot mitigatie en/of compensatie bij een flora- en fauna-activiteit ter zake van diezelfde activiteit of een verplichting die voortkomt uit de bescherming van houtopstanden (een maatwerkvoorschrift met betrekking tot de herbeplantingsplicht).
Bijlage IX	Toelichting art. 3	Kennelijke schrijffout	Aan de compensatieplicht is voldaan indien tien jaar na realisatie uit veldonderzoek (drie controleronden) door de Provincie Limburg is gebleken dat de initiatiefnemer heeft gezorgd voor de instandhouding van de ~~compensatie~~maatregelen overeenkomstig het compensatieplan of plan voor natuurverbetering.
Bijlage IX	Art. 4, lid 3	Kennelijke schrijffout	(...) de ouderdom ~~en~~ of de bijzondere hoge natuurwaarden
Bijlage IX	Art. 4, lid 5	Kennelijke schrijffout	Indien de activiteit plaatsvindt in de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied geldt er geen kwaliteitstoeslag bovenop de één-op-één compensatie als bedoeld in de aanhef van het tweede lid van dit artikel.
Bijlage IX	Art 4, lid 7	Kennelijke schrijffout	een-op-een
Bijlage IX	Art. 4, lid 8	Kennelijke schrijffout	een-op-een
Bijlage IX	Toelichting Art. 4	Kennelijke schrijffout	verklein~~d~~t
Bijlage IX	Toelichting Art. 4	Kennelijke schrijffout	Geluidbelasting op
Bijlage IX	Titel art. 5 & titel toelichting	Kennelijke schrijffout	Bepalen ~~opgave compensatie bij~~ omvang natuurverbetering
Bijlage IX	Art. 5, lid 3	Kennelijke schrijffout	Artikel 5~~.1~~, eerste lid
Bijlage IX	Art. 6, lid c	Kennelijke schrijffout	de overeenkomst en het plan voldoen aan de in de artikelen 4 of 5 en ~~6 tot en met 9~~ artikelen 7 tot en met 11 vermelde criteria en richtlijnen in deze bijlage;
Bijlage IX	Toelichting art. 7	Kennelijke schrijffout	Bij12

Bijlage IX	Art. 8, lid 4	Kennelijke schrijffout	In het eerste, vijfde en tiende jaar na realisatie van de compensatie of natuurverbetering is er een veldcontrole door de Provincie Limburg.
Bijlage IX	Toelichting art. 8	Kennelijke schrijffout	boeteclausule
Bijlage IX	Toelichting art. 8	Kennelijke schrijffout	Indien uit de laatste controle blijkt dat is voldaan aan de overeenkomst wordt de overeenkomst ~~afgesloten~~ beëindigd.
Bijlage IX	Toelichting art. 9	Kennelijke schrijffout	Compensatie of natuurverbetering dient in principe binnen het Natuurnetwerk Limburg plaats te vinden (...) Aangezien de Provincie Limburg niet over middelen beschikt om alle C gronden in het Natuurnetwerk Limburg te realiseren wordt natuurcompensatie en natuurverbetering mede ingezet als instrument om hierin te voorzien. De te realiseren compensatie of natuurverbetering dient (...) Door de compensatie of natuurverbetering in of aansluitend aan het Natuurnetwerk Limburg te realiseren ontstaat een robuust ecologisch netwerk. (...) De locatie van de compensatie of natuurverbetering dient in potentie van vergelijkbare ecologische waarde te zijn. Bijvoorbeeld een grotere verstoring op de ~~comenpensatie~~locatie van de natuurverbetering of - compensatie, dan op de locatie waar de natuur is vernietigd, is niet toegestaan.
Bijlage IX	Categorie-indeling natuur en landschapselementen	Kennelijke schrijffout (2x)	Bij12
Kaart	EVZ, GBLZ, PL	Besluit GS	Toevoegen Ecologische Verbindingszone uit gebiedsvisie Chemelot en Omstreken aan de kaart Ecologische Verbindingszone, met kenmerken Zoekgebied en Verbinding met landschapselementen. Gebied toevoegen aan Groenblauwe Landbouwzone en verwijderen aan

	Primair Landbouwgebied. Deze zone vormt een belangrijke oost-west-verbinding waar verdichting van het landschap nodig is, aanvullend op de bosverbinding die al was opgenomen. Dit gebied is van belang voor vleermuizen en versterkt de verbinding tussen de bosgebieden ten oosten van de A2 met het Maasdal en de bosgebieden in de Vlaamse Kempen.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
1	3			3.1		Ja	Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van bedoelde wijzigingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht. De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.	Samen met betrokken partijen zullen de gevolgen van bedoelde wijzigingen voor de normering wateroverlast en de inspanningsverplichting voor het waterschap in beeld worden gebracht. Daarbij zullen ook de gevolgen van eventuele aanpassingen van de normering worden geanalyseerd en zal een brede belangenafweging plaatsvinden alvorens aanpassingen van de normering worden doorgevoerd. De herziening van de normering zal vervolgens in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening Limburg worden opgenomen.
2	3			3.5		Ja	In de motivering bij het omgevingsplan wordt ingegaan op de locatiekeuze en de functie in relatie tot het potentieel voorkomen van wateroverlast, overstroming en droogte en hoe afwenteling hiervan naar andere locaties wordt voorkomen. De mogelijke gevolgen en afwegingen ten aanzien van deze risico's worden beschreven. Daarbij dient tevens ingegaan te worden op de manier waarop hiermee in de inrichtings- en bouwwijze is omgegaan en welke mitigerende of adapterende maatregelen en voorzieningen zijn genomen en ook afwenteling naar andere locaties wordt voorkomen. Naast het gebruik van de stresstest- en overstromingskaarten en de afstemming met waterschap Limburg in het kader van de verplichte watertoets, wordt geadviseerd met Rijkswaterstaat, WML, GGD, Veiligheidsregio Zuid- of Noord-Limburg, provincie Limburg en andere betrokkenen in het betreffende plangebied overleg te plegen. Klimaatadaptatie is namelijk een brede maatschappelijke opgave, die raakvlakken heeft met andere kerntaken en ontwikkelingen.	In de motivering bij het omgevingsplan wordt ingegaan op de locatiekeuze en de functie in relatie tot het potentieel voorkomen van wateroverlast, overstroming en droogte en hoe afwenteling hiervan naar andere locaties wordt voorkomen. De mogelijke gevolgen en afwegingen ten aanzien van deze risico's worden beschreven. Daarbij dient tevens ingegaan te worden op de manier waarop hiermee in de inrichtings- en bouwwijze is omgegaan en welke mitigerende of adapterende maatregelen en voorzieningen zijn genomen en ook afwenteling naar andere locaties wordt voorkomen. Afwenteling is het ongevraagd doorschuiven of overdragen van kosten, problemen, belastingen of verantwoordelijkheden naar een andere partij, generaties of locaties. Daarbij hoort ook dat nieuwe ontwikkelingen geen nadelige effecten mogen hebben op de water afvoerende en waterbergende functie van het watersysteem. Naast het gebruik van de stresstest- en overstromingskaarten en de afstemming met waterschap Limburg in het kader van de verplichte weging van het waterbelang, wordt geadviseerd met Rijkswaterstaat, WML, GGD, Veiligheidsregio Zuid- of Noord-Limburg, provincie Limburg en andere betrokkenen in het betreffende plangebied overleg te plegen. Klimaatadaptatie is namelijk een brede maatschappelijke opgave, die raakvlakken heeft met andere kerntaken en ontwikkelingen.
3	3			3.6	1	Nee	Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg en waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg voorziet niet in een nieuwe functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.	Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg voorziet niet in een nieuwe functie voor verblijf van niet-zelfredzame personen.
4	3			3.6	2	Nee	Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg en waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg laat een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als het waterschap en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord hebben geadviseerd over het waterveilig kunnen realiseren van de functie en de functie niet tot onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders leidt.	Een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg laat een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie alleen toe als het waterschap en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de Veiligheidsregio Limburg-Noord hebben geadviseerd over het waterveilig kunnen realiseren van de functie en de functie niet tot onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders leidt.
5	3			3.6	3	Nee	[LID TOEVOEGEN ALS 3.6 lid 3]	In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid laat een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg een nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie in de nabijheid van een beek alleen toe als de functie geen nadelige effecten op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem heeft.
6	3			3.6	6	Nee	De motivering bij een omgevingsplan bedoeld in het eerste lid beschrijft de wijze waarop is omgegaan met de adviezen bedoeld in het tweede lid.	De motivering bij een omgevingsplan voor een gebied gelegen in waterveiligheidszone H5 Noord- en Midden-Limburg of waterveiligheidszone H5 Zuid-Limburg beschrijft: a. de wijze waarop is omgegaan met de adviezen bedoeld in het tweede lid;. b. dat de nieuwe woonfunctie of verblijfsrecreatiefunctie op een beschermingsniveau van 1:100 per jaar te brengen is.
7	3			3.6	4 onder d	Nee	onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie.	onverantwoorde extra opstuwing of overlast elders als gevolg van de nieuwe functie;
8	3			3.6	4 onder e	Nee	[TOEVOEGEN 3.6 lid 4 onder e]	bij ligging in de nabijheid van een beek, het effect op de waterafvoerende en waterbergende functie van het beeksysteem.
9	3			3.6	4 tot 6	Nee	De leden 3 t/m 5 van artikel 3.6 worden vernummerd tot de leden 4 t/m 6	
10	3		3.2.4			Ja	[Tekst toevoegen aan de toelichting van paragraaf 3.2.4 tussen de derde en vierde alinea's waarin de advisering door de veiligheidsregio's verder wordt uitgewerkt:]	In verband met het advies van de veiligheidsregio's over evacuatie en vluchtwegen wordt gevraagd om in de motivering aandacht te besteden aan de bereikbaarheid door de hulpdiensten, de zelfredzaamheid en evacuatiemogelijkheden van bewoners en aan mitigerende maatregelen die kunnen helpen om gebouwen veilig te verlaten of er veilig in te kunnen schuilen.
11	3		3.2.4				In waterveiligheidszones H5 en H6 is door waterdiepte en stroomsnelheid (of een combinatie daarvan) sprake van een groot waterveiligheidsrisico dat zich in de toekomst meer en meer gaat manifesteren. De zones zijn tot stand gekomen met behulp van neerslagvoorspellingen voor het jaar 2100.Om die reden zijn instructieregels opgesteld voor een omgevingsplan voor een gebied gelegen in een van deze zones.	In waterveiligheidszones H5 en H6 is door waterdiepte en stroomsnelheid (of een combinatie daarvan) sprake van een groot waterveiligheidsrisico dat zich in de toekomst meer en meer gaat manifesteren. De zones zijn tot stand gekomen met behulp van klimaatverwachtingen voor het jaar 2100.Om die reden zijn instructieregels opgesteld voor een omgevingsplan voor een gebied gelegen in een van deze zones.
12	3		3.2.4			Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting op paragraaf 3.2.4 toevoegen:]	Artikelen 3.6 en 3.7 hebben in eerste instantie betrekking op waterveiligheid; het waterveilig kunnen wonen en verblijven. We vragen aan gemeenten om invulling te geven aan deze instructieregel. Daarnaast vragen we (als gevolg van amendement 211) aan gemeenten om te onderbouwen dat er gebouwd kan worden met een beschermingsniveau van 1:100/jaar. Met een beschermingsniveau van 1:100/jaar wordt bedoeld dat er geen wateroverlast optreedt bij een hoogwatersituatie met kans van 1:100 per jaar (of grotere kans) In artikel 3.1 van de Omgevingsverordening zijn gebieden met de omgevingswaarde van een gemiddelde overstromingskans aangegeven. Voor deze gebieden geldt voor het waterschap een inspanningsverplichting om aan deze omgevingswaarden te voldoen.
13	4			5	1 onder b	Nee	een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij een natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.	een te plaatsen put binnen een hydrologische bufferzone grondwaterafhankelijke natuur niet dichterbij het natuurgebied wordt geplaatst dan de put die deze vervangt.
14	4			27	3	Nee	Het eerste lid en tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud.	Het eerste lid en tweede lid zijn niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.
15	4			29	1	Nee	De grond of baggerspecie die wordt toegepast in een waterwingebied heeft geen lagere kwaliteit heeft dan de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.	De grond of baggerspecie die wordt toegepast in een waterwingebied heeft geen slechtere kwaliteit dan de kwaliteitsklasse landbouw/natuur
16	4			29	2	Nee	Het eerste lid is niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud.	Het eerste lid is niet van toepassing op de verspreiding over het aangrenzende perceel van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud, benodigd voor instandhouding van de watergang in de bestaande vorm en omvang voor de daarvoor bestemde functie.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
17	**4**			61		Ja	[Tekst toevoegen achteraan in artikelsgewijzigde toelichting bij artikel 4.61]	De regels voor het op of in de bodem toepassen van AVI-bodemas en metaalslakken gelden vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening. Toepassingen van voor het moment van inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening vallen niet onder deze regels
18	**4**			4.36			**[LET OP: Dit gaat over de toelichting op de wijzigingen bij het Besluit onder de kop 'Aanpassingen artikel 4.37, 4.38 en 4.39 sonderingen' na de bestaande tekst]**	Doel van het beperken van de sonderingen door de kleilaag tot de sonderingen die wettelijk verplicht zijn, is het aantal doorboringen van de kleilaag door sonderingen te minimaliseren zonder het onmogelijk te maken nog bouwwerken te realiseren in de boringsvrije zone.
19	**4**			4.37			**[Tekst toevoegen na de tabel in de toelichting behorende bij paragraaf 4.3.6]**	Met 'bodemonderzoeken voor bouwactiviteiten', zoals opgenomen in artikel 4.37, vijfde lid, onder d en artikel 4.38, vijfde lid, onder d, bedoelen we de wettelijk verplichte geotechnische onderzoeken van de ondergrond ten behoeve van bouwprojecten. Het gaat dan om het bepalen van de draagkracht van de ondergrond om een adequate fundering te kunnen ontwerpen.
20	**5**			5	1	Ja	[ENKEL TOEVOEGING na bestaande tekst eindigend met "te Sittard-Geleen een sluitingsverklaring afgegeven."]	Voor stortplaatsen die niet worden genoemd in hoofdstuk 5 gelden de regels uit de Omgevingsverordening niet. Dat betekent niet dat er geen milieuhygiënische en planologische beperkingen kunnen gelden bij voormalige stortplaatsen. Voor dergelijke locaties blijven gemeentelijke regels en bevoegdheden bepalend.
21	**6**			6	5	Ja	Een remotely piloted aircraft (RPA), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het oproepen van personen of om dreigend gevaar af te wenden. Zo kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand of ander dreigend gevaar. Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod.	Een remotely piloted aircraft (RPA), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het oproepen van personen of om dreigend gevaar af te wenden. Zo kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand of ander dreigend gevaar. Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod. Met ingang van de inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling (in de volksmond: vuurwerkverbod) wordt het gebruik van vuurwerk in stiltegebieden niet meer toegestaan. Hiermee wordt ook ingespeeld op het ontsteken van vuurwerk in verenigingsverband, zoals de gedachte is, dat zodoende het karakter krijgt van een evenement. Artikel 6.7 regelt ten aanzien van evenementen dat deze niet geregeld terugkeren en er anders moet worden omgezien naar een alternatieve locatie buiten het stiltegebied.
22	**6**			6	5 onder b	Nee	in de periode rondom de jaarwisseling, voor zover toegestaan bij het omgevingsplan of gemeentelijke verordening.	tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling: in de periode rondom de jaarwisseling, voor zover toegestaan bij het omgevingsplan of gemeentelijke verordening.
23	**6**		3			Nee	**[LET OP: Dit gaat over de toelichting op de wijzigingen bij het Besluit onderaan Afdeling 6.3 bij 'Motivatie voor wijziging van het stiltegebied Noorbeek']** De aanleiding voor de wijziging van het stiltegebied bij het sportcomplex Brigidastraat in Noorbeek is ontstaan doordat het sportcomplex deels binnen en deels buiten het stiltegebied ligt. Hierdoor gelden er verschillende regels voor activiteiten op het terrein, wat tot onduidelijke en ongelijke situaties leidt. Het sportcomplex bestaat al sinds 1979, terwijl de grens van het stiltegebied pas in 1991 is vastgesteld; hierdoor ligt de grens op een onlogische plek over het terrein. De gemeente Eijsden-Margraten heeft daarom verzocht om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, zodat het gehele sportcomplex buiten het stiltegebied valt en de regelgeving eenduidiger wordt. Door de gemeenten overgelegde onderzoeken tonen aan dat de geluidbelasting bij het huidige gebruik niet past bij de kernkwaliteiten van het stiltegebied en dat er geen beschermde soorten op het terrein voorkomen. Er zijn geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden	De aanleiding voor de wijziging van het stiltegebied bij het sportcomplex Brigidastraat in Noorbeek is ontstaan doordat het sportcomplex deels binnen en deels buiten het stiltegebied ligt. Hierdoor gelden er verschillende regels voor activiteiten op het terrein, wat tot onduidelijke en ongelijke situaties leidt. Het sportcomplex bestaat al sinds 1979. De grens van het stiltegebied is in 1991 vastgesteld. De gemeente Eijsden-Margraten heeft verzocht om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, zodat het gehele sportcomplex buiten het stiltegebied valt en de regelgeving eenduidiger wordt. Door de gemeenten overgelegde onderzoeken tonen aan dat de geluidbelasting bij het huidige gebruik niet past bij de kernkwaliteiten van het stiltegebied en dat er geen beschermde soorten op het terrein voorkomen. Er zijn geen ambities om het gebruik van het sportcomplex te wijzigen of uit te breiden. Het sportcomplex Brigidastraat heeft de afgelopen tientallen jaren mede een uiteenlopende maatschappelijke en recreatieve invulling gekregen. Er is sprake van een zodanige structurele gebruiksdruk, dat dit geleid heeft tot een heroverweging en daarmee tot een voorstel aan PS voor herbegrenzing.
24	**7**			1	1	Ja	[Bestaande toelichting is niet opgesplitst in leden, dat moet nu wel]	Artikel 7.1, eerste lid: [toevoegen als kopje vóór bestaande toelichting]
25	**7**			1	2	Ja	[Lid 2 wordt toegevoegd, dus toelichting op lid 2 ook]	Artikel 7.1, tweede lid: Het tweede lid van artikel 7.1 bepaalt dat het verbod van het eerste lid niet geldt voor de toevoeging van een of meerdere woningen. De instructieregel die daarvoor geldt is opgenomen in artikel 12.5.
26	**7**			1	1 en 2		Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie in het primair landbouwgebied	1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen of uitbreiden van een niet-agrarische functie of het wijzigen van een niet-agrarische functie in een andere niet-agrarische functie in het primair landbouwgebied. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de toevoeging van een of meerdere woningen.
27	**7**			2	3		**[Artikel 7.2. Lid 3 vervalt, incl. bijbehorende toelichting.]**	
28	**7**			2	4		**[Het vierde lid wordt vernummerd tot het derde lid en komt te luiden:]**	3.De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het eerste en het tweede lid.
29	**7**			2	1 onder b	Nee	een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer of de openbare drinkwatervoorziening	een maatregel die nodig is met het oog op het waterbeheer, de beperking van wateroverlast of de openbare drinkwatervoorziening.
30	**7**			2	2 onder a	Nee	is afgewogen tegen de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert	is afgewogen tegen de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert
31	**7**			2	2 onder a	JA	Onderdeel a bevat de voorwaarde dat uit een afweging van de nieuwe functie tegen de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert. Bij die afweging spelen de volgende niet limitatieve elementen een rol:	Onderdeel a bevat de voorwaarde dat uit een afweging van de nieuwe functie tegen de landbouwkundige waarde van de betreffende locatie en uit die afweging blijkt dat de nieuwe niet-agrarische functie prevaleert. Bij die afweging spelen de volgende niet limitatieve elementen een rol:

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
32	**7**			4 tot 10	C	Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting toevoegen:]	onder C: Landschappelijke kernkwaliteiten Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden. Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden: Actuele luchtfoto's; - Veld- en locatiebezoek; - Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën - Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten - Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); - Topotijdreis.nl; - Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); - Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden - Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer. De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.
33	**7**			10		Nee	hoe de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater worden behouden en de waterkwaliteit wordt verbeterd;	hoe de waarde voor infiltratie van water naar het grondwater wordt behouden en/of verbeterd en de waterkwaliteit wordt verbeterd.
34	**7**			13		Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting toevoegen:] **DENK AAN LINK NAAR DE POVI**	Ter ondersteuning heeft de Provincie hiervoor gebiedspaspoorten ontwikkeld waarin getypeerd is hoe de Provincie de kenmerken en identiteit van de gebieden ziet. De gebiedspaspoorten zijn een abstractie van het landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg. Ter inspiratie voor het ontwerp zijn voor diverse ontwikkelingen (geen uitputtende lijst) ontwerpbeginselen uitgewerkt. Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De gebiedspaspoorten zijn onderdeel van de Provinciale Omgevingsvisie en zijn daar te zien in § 4.5.
35	**7**			13		Ja	Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten.	Met de paspoorten en ontwerpbeginselen krijgen ontwikkelaars en gemeenten handvatten om ontwikkelingen te ontwerpen die de ruimtelijke kwaliteit van Limburg vergroten. De paspoorten en ontwerpbeginselen vormen daar geen toetsingskader voor.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
36	**7**			15	C	Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting toevoegen:]	Om de landschappelijke kwaliteiten van het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid Limburg en de binnen de kaartlagen van de groenblauwe landbouwzone (ook in verwevingsgebied) blijvend te behouden, hebben we een beschermingsbeleid. Ontwikkelingen die passen binnen de ruimte van het beleid voor verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden, onder meer in de vorm van landschapselementen, aardkundige elementen, cultuurhistorische relicten en ensembles en de groene verschijningsvorm, die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen. Is er geen behoud of versterking mogelijk dan dienen de verloren kernkwaliteiten gecompenseerd te worden. Iedere ontwikkeling heeft invloed op de bestaande kernkwaliteiten. Om de ontwikkeling zo vorm te geven dat de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden is inzicht nodig in de aanwezige waarden. De aanwezige kwaliteiten zijn opgenomen in bijlagen VII en VIII van deze verordening (incl. verwijzing naar de kaarten van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Deze producten geven op provinciale schaal inzicht in de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor lokale initiatieven is het zinvol om deze informatie te verfijnen en op basis van een landschappelijk onderzoek aan te vullen. Onderstaande bronnen kunnen hiervoor gebruikt worden: Actuele luchtfoto's; - Veld- en locatiebezoek; - Gemeentelijke of regionale landschapsbiografieën - Gemeentelijke of regionale landschapskaders of gebiedspaspoorten - Hoogtekaarten via Actuele hoogtekaart Nederland (AHN.nl); - Topotijdreis.nl; - Gebiedsbiografie Limburg (digitaal beschikbaar per begin juli 2026); - Renes J., 1999, Landschappen van Maas en Peel, Uitgeverij Eisma bv Leeuwarden - Renes J., 1988, De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap, Uitgeverij Van Gorcum Assen/ Maastricht Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en het Handvat Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt naast de informatie over de landschappelijke kernkwaliteiten ook handreikingen voor ontwerp van de ontwikkeling. De handreikingen staan in de leidende beginselen en de ontwerpprincipes in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal landschap Zuid-Limburg of de ontwikkelingsvisie, ontwerpuitgangspunten en kaart 5 uit het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Zie daartoe de individuele documenten te raadplegen via https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord-_en_midden_limburg.pdf en https://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer. De motivering baseert zich op het landschappelijk onderzoek en maakt in woord en beeld inzichtelijk welke kernkwaliteiten aanwezig zijn en hoe de ontwikkeling en de bij de ontwikkeling betrokken percelen (is gebiedsniveau) de aanwezige kernkwaliteiten behouden en versterken. Bij negatieve gevolgen van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten worden de compensatiemaatregelen inzichtelijk gemaakt.
37	**7**	Afdeling 7.2				Ja	**[Tekst toevoegen meteen bovenaan]**	De artikelen 7.4 tot en met 7.10 bevatten allemaal een gelijkluidend onderdeel b. De in dit onderdeel b opgenomen motiveringsplicht ten aanzien van de waarde van het gebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg, houdt in dat er een beschrijving van de afzonderlijke effecten en de mitigerende maatregelen dient te worden gemaakt, rekening houdend met lokaal aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk
38	**8**			5			'Artikel 8.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep die leidt tot een verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied.'	Artikel 8.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep kleiner dan 0,5 ha, die leidt tot een verbetering van de kwaliteit en een toename van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg in of nabij dat gebied
39	**8**		8.1.2			Ja	Het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met (potentiele) natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang.	Het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met (potentiële) natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang. Om het Natuurnetwerk te laten functioneren is inzet op de samenhang van het netwerk nodig via de ecologische verbindingszone.
40	**10**			1	2	Ja	Het is ook van belang dat er sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse.	Het is ook van belang dat er sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Zie de toelichting bij het derde lid onder b over de algemene insteek van de bijdrage aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving voor een nadere duiding.
41	**10**			1	2	Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting toevoegen:]	Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, waaronder de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft. Het beoordelen of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt plaats aan de hand van geldende wettelijke normen en richtlijnen, zoals die voor geur, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarbij wordt niet alleen iedere factor afzonderlijk beoordeeld, maar wordt ook gekeken naar het cumulatieve effect van verschillende omgevingseffecten samen. Daarbij is het van belang dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen de belangen van initiatiefnemers en omwonenden. Waar nodig wordt maatwerk toegepast, zodat het woon- en leefklimaat niet alleen nu, maar ook op de langere termijn aanvaardbaar en toekomstbestendig blijft.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
42	**10**			1	2	Ja	Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.	Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 . In die bepaling staat: De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.
43	**10**			1	3	Ja	Ingeval van een nieuwvestiging van een veehouderij kan, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, beëindiging van een andere intensieve veehouderij worden ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van een intensieve veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen.	In geval van een nieuwvestiging van een veehouderij kan, met het oog op de vereiste verbetering van leefklimaat, beëindiging van een andere veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders worden ingezet in de vorm van bijvoorbeeld het opheffen of intrekken van deze veehouderijbestemming/-aanduiding, de omgevingsvergunning en/of sloop van bebouwing en de afname van emissie op kwetsbare natuurgebieden en woonkernen.
44	**10**			1	3	Ja	De eventuele herbestemming van de te saneren locatie zal wat betreft de toelaatbaarheid door het bevoegd gezag altijd aan het vigerende beleid en de regelgeving moeten worden getoetst en maakt, afhankelijk van de bestemmingskeuze, al dan niet onderdeel uit van de planprocedure voor het initiatief van nieuwvestiging.	De eventuele herbestemming van de (te saneren) locatie zal wat betreft de toelaatbaarheid door het bevoegd gezag altijd aan het vigerende beleid en de regelgeving moeten worden getoetst en maakt, afhankelijk van de bestemmingskeuze, al dan niet onderdeel uit van de planprocedure voor het initiatief van nieuwvestiging.
45	**10**			1	3	Ja	~~Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Het is daarom van belang dat onderbouwd wordt dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In eerste instantie wordt dit op lokaal niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale belangen.~~	Bij de ontwikkeling van een initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de provinciale omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse kaartlagen (in de Omgevingsverordening 'deelgebieden' genoemd), die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. - Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief.
46	**10**			1	2a	Nee	het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~	het een initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464
47	**10**			2	2	Ja	Het is ook van belang dat er sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse.	Het is ook van belang dat er sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse. Zie de toelichting bij het derde lid onder b over de algemene insteek van de bijdrage aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving voor een nadere duiding.
48	**10**			2	2	Ja	[Tekst aan het eind van de toelichting toevoegen:]	Er is volgens vaste jurisprudentie sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als onderbouwd kan worden dat voor omwonenden het totaal van alle omgevingseffecten, met name ook de cumulatieve geurbelasting, binnen aanvaardbare grenzen blijft. 'Het beoordelen of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt plaats aan de hand van geldende wettelijke normen en richtlijnen, zoals die voor geur, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarbij wordt niet alleen iedere factor afzonderlijk beoordeeld, maar wordt ook gekeken naar het cumulatieve effect van verschillende omgevingseffecten samen. Daarbij is het van belang dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen de belangen van initiatiefnemers en omwonenden. Waar nodig wordt maatwerk toegepast, zodat het woon- en leefklimaat niet alleen nu, maar ook op de langere termijn aanvaardbaar en toekomstbestendig blijft.
49	**10**			2	2	Ja	Het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.~~	het verbod op nieuwvestiging geldt niet als sprake is van een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464. In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
50	**10**			2	2	Ja	[Verwijderen]	In het vijfde lid is een afwijkende invulling van de voorwaarde bedoeld onder a opgenomen voor de rundveehouderij.
51	**10**			2	3	Ja	~~Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden.~~	Bij de ontwikkeling van een initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de provinciale omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse kaartlagen (in de Omgevingsverordening 'deelgebieden' genoemd), die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief.
52	**10**			2	5	Nee	[Verwijderen volledige lid 5]	
53	**10**			2	5	Ja	[Verwijderen]	Vijfde lid: Jaarrond vrije weidegang voor rundvee is in Nederland niet haalbaar vanwege weersomstandigheden en het ontbreken van grasgroei in de winter. Daarom is gekozen voor de volgende uitzondering: runderen moeten in het weideseizoen (1 april – 1 november) minimaal 120 dagen per jaar, dagelijks ten minste zes uur, buiten kunnen grazen. Deze regeling sluit aan bij de biologische Europese normen en zorgt ervoor dat dierenwelzijn en praktische uitvoerbaarheid in balans zijn.
54	**10**			2	2a	Nee	het initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij ~~jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten~~	het initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met andere landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.
55	**10**			3	3	Ja	~~Hieronder wordt verstaan dat vanuit de omgevingskwaliteiten afgewogen wordt of de ontwikkeling passend is bij de opgaven die voor het betreffende gebied gelden. Daarbij is een zorgvuldige afweging nodig van de in de omgeving aanwezige waarden. De Provincie Limburg vindt ruimtelijke kwaliteit en een kwalitatieve landschappelijk inpassing van belang. Specifiek in de groenblauwe landbouwzone en in het verwevingsgebied is het belangrijk dat de ontwikkeling van het bedrijf past binnen de ontwikkelingsrichting van een gebied. De bedrijfsvoering dient afgestemd te worden op de kansen en kwetsbaarheden die het gebied kenmerken.~~	Bij de ontwikkeling van een initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de provinciale omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse kaartlagen (in de Omgevingsverordening 'deelgebieden' genoemd), die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief. Wij erkennen dat het verbeteren van dierenwelzijn, zowel binnen de stallen als door het bieden van buitenruimte, meer ruimte per dier vereist. Dit kan leiden tot het vergroten van bouwvlakken van veehouderijen. Het is van belang dat we verantwoord ruimte bieden voor een duurzame en diervriendelijke veehouderij, zonder de balans met de omgeving en het milieu te verstoren. Vanuit dat perspectief dienen ook dergelijke ontwikkelingen te voldoen aan de voorwaarde dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
56	**10**			3	4	Ja	Vergroting van het bouwvlak is mogelijk als de veehouderij volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.	Vergroting van het bouwvlak is mogelijk als de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464. In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd.
57	**10**			3	4a	Nee	deze volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren ~~die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten: en~~	deze volledig bestaat uit het houden van landbouwhuisdieren waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.
58	**10**			4	2	Ja	Er geldt een uitzondering voor het houden van landbouwhuisdieren die jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop, waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.	Er geldt een uitzondering voor veehouderijen met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464 . In die bepaling staat: 'De dieren moeten permanent toegang hebben tot openluchtruimten waarin zij zich kunnen bewegen, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weers- en seizoensomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij op grond van Uniewetgeving beperkingen en verplichtingen in verband met de bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid zijn opgelegd. Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu. Naast de kaders neergelegd in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de regels met betrekking tot landbouw en natuurgebieden in de Omgevingsverordening Limburg, zal daarbij tevens het met betrekking tot deze aspecten geformuleerde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in de beoordeling moeten worden betrokken.
59	**10**			4	3	Ja	Er is een andere uitzondering opgenomen in het geval de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn. Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu.	Er is een andere uitzondering opgenomen in het geval de bestaande bouwmogelijkheden uit bedrijfseconomisch oogpunt ongunstig zijn. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vormveranderingen ter voldoening aan wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn. Hierbij is wel van belang dat onderbouwd wordt dat er geen negatieve invloed ontstaat op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu.
60	**10**			4	2a	Nee	het initiatief volledig bestaat uit het houden van een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders waarbij jaarrond de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang en vrije uitloop en waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten	het een initiatief volledig bestaat uit een veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders, waarbij de dieren worden gehouden in overeenstemming met het bepaalde in Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3 en aanvullende Verordening (EU) 2020/464.
61	**10**			4	2b/c/d	Nee	b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving; c. sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse; en d. de locatie niet in het Natuurnetwerk Limburg, het stedelijk gebied of een landelijke kern ligt	b. de vormverandering per saldo geen negatieve invloed heeft op de aspecten die bij de integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder natuur, landschap, water en milieu
62	**10**			5		Ja	In het tweede lid is bepaald dat voor 1 juli 2029 gemeenten een omgevingsplan moeten hebben vastgesteld waarin deze instructieregel is verwerkt.	In het tweede lid is bepaald dat voor 1 januari 2032 gemeenten een omgevingsplan moeten hebben vastgesteld waarin deze instructieregel is verwerkt.
63	**10**			7	2	Nee	bij uitbreiding die leidt tot een oppervlakte van 30.000 m² of meer netto glastuinbouw, er voor iedere 1 m² netto uitbreiding glastuinbouw 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt.	bij uitbreiding die leidt tot een oppervlakte van 30.000 m² of meer netto glastuinbouw, er voor iedere 1 m² netto uitbreiding, voor zover deze uitbreiding leidt tot een oppervlakte boven 30.000 m² glastuinbouw, 2 m² netto glastuinbouw gelegen buiten een ontwikkelingsgebied glastuinbouw wordt gesloopt
64	**10**			7		Ja	Zoals aangekondigd in de Omgevingsvisie Limburg is de Provincie voornemens het glastuinbouwbeleid te actualiseren. Tot die tijd hanteren we de oorspronkelijke begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat bestaande rechten behouden blijven. In de Omgevingsverordening Limburg 2021 werd het glastuinbouwbeleid gekoppeld aan de zone 'buitengebied'. In de Omgevingsvisie Limburg wordt deze zone niet meer gebruikt en om die reden is er gekozen voor de term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 1'. Daarnaast waren er in de Omgevingsverordening Limburg regels gekoppeld aan het 'uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw' en deze term is in Omgevingsvisie Limburg ook niet meer van toepassing. Daarom is er gekozen voor de vervangende term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 2'. In beide gevallen betreft dit geen inhoudelijke wijziging van de werkingsgebieden. Het betreft alleen een naamswijziging.	Zoals aangekondigd in de Omgevingsvisie Limburg is de Provincie voornemens het glastuinbouwbeleid te actualiseren. De Provincie neemt de regie om het beleid in samenwerking met de sector, gemeenten en stakeholders te herijken. Zowel het beleid voor de ontwikkelingsgebieden glastuinbouw als voor de solitair gelegen glastuinbouwbedrijven valt onder deze herijking. Naar aanleiding van een beleidsaanpassing kan ook wijziging van de instructieregels en begrenzingen van gebieden in de Omgevingsverordening aan de orde zijn. Tot die tijd wordt de bestaande beleidslijn gehanteerd en vindt geen inhoudelijke wijziging van beleid plaats. Zo hanteren we de oorspronkelijke begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe Mantel. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat bestaande rechten behouden blijven. In de Omgevingsverordening Limburg 2021 werd voorheen het glastuinbouwbeleid gekoppeld aan de zone 'buitengebied'. In de Omgevingsvisie Limburg wordt deze zone niet meer gebruikt en om die reden is er gekozen voor de term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 1'. Daarnaast waren er in de voorgaande Omgevingsverordening Limburg regels gekoppeld aan het 'uitzonderingsgebied uitbreiding glastuinbouw' en deze term is in Omgevingsvisie Limburg ook niet meer van toepassing. Daarom is er gekozen voor de vervangende term 'uitbreidingsgebied glastuinbouw 2'. In beide gevallen betreft dit geen inhoudelijke wijziging van de werkingsgebieden. Het betreft alleen een naamswijziging.
65	**10**			7		Ja	De Provincie streeft naar een geleidelijke afbouw van glastuinbouw op minder duurzame locaties. Dit betekent dat vergroting van een bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf niet is toegestaan in het Natuurnetwerk Limburg en de groenblauwe landbouwzone.	De Provincie streeft naar een geleidelijke afbouw van glastuinbouw op minder duurzame locaties. Dit betekent dat vergroting van een bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf niet is toegestaan in het Natuurnetwerk Limburg en de voormalige groenblauwe mantel.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
66	**10**			8	2	Ja	~~Daarnaast dient het initiatief in positieve zin bij te dragen aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. Door middel van de algemene zonering voor het landelijk en stedelijk gebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg is aangegeven welke visie en doelen de Provincie Limburg in de betreffende zones heeft. Het is daarom van belang dat onderbouwd wordt dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. In eerste instantie wordt dit op lokaal niveau afgewogen en is dit afhankelijk van het initiatief. Uiteraard moet het initiatief dan ook passen binnen de provinciale belangen.~~	Bij de ontwikkeling van een initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de provinciale omgevingsvisie Limburg hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse kaartlagen (in de Omgevingsverordening 'deelgebieden' genoemd), die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Ook in het primair landbouwgebied vragen we deze onderbouwing, zodat de juiste ontwikkelingen op de juiste plekken landen. In of rondom primair landbouwgebied kunnen namelijk ook factoren spelen die de toekomstbestendigheid van een nieuw initiatief kunnen beïnvloeden. Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de omgevingsvisie als provinciaal uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief.
67	**10**			9		Ja	Deze vorm is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied. Onder aanvullende voorwaarden wordt ~~verwaarding~~ ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan. ~~In verwevingsgebieden of de groenblauwe landbouwzone moet aangetoond worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. De impact op de omgeving moet aanvaardbaar zijn op basis van een zorgvuldige belangenafweging. Hierbij dient gedacht worden aan de omliggende omgevingskwaliteiten en -kenmerken (zoals wonen, natuur, landschap, water, etc.).~~	Deze vorm van mestvergisting is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied, onder de voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd. Onder aanvullende voorwaarden wordt deze vorm van mestvergisting ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan. Bij de ontwikkeling van een dergelijk initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de Provinciale Omgevingsvisie hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse deelgebieden, die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening te worden gehouden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de Provinciale Omgevingsvisie als uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief. Op deze wijze kan onderbouwd worden dat de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
68	**10**			9		Nee	Artikel 10.9 Instructieregels verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf Een omgevingsplan laat geen verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf toe. Het eerste lid is niet van toepassing op de verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat: a. de verwaarding van eigen mest uitsluitend plaatsvindt op het bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de mest is geproduceerd; en b. maximaal 5% agrarische reststromen worden bijgemengd. Het eerste lid is niet van toepassing op de verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat: a. maximaal 5% agrarische reststromen worden bijgemengd;	Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf 1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest **[link naar begripsbepaling]** in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat maximaal 5% plantaardige reststromen **[link naar begripsbepaling]** worden bijgemengd. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op de vergisting van eigen dierlijke mest **[link naar begripsbepaling]** in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat: a. maximaal 5% plantaardige reststromen **[link naar begripsbepaling]** worden bijgemengd; b. het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving; en c. de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.
69	**10**			9		Ja	Deze vorm is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied. Onder aanvullende voorwaarden wordt verwaarding ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan. In verwevingsgebieden of de groenblauwe landbouwzone moet aangetoond worden dat het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. De impact op de omgeving moet aanvaardbaar zijn op basis van een zorgvuldige belangenafweging. Hierbij dient gedacht worden aan de omliggende omgevingskwaliteiten en –kenmerken (zoals wonen, natuur, landschap, water, etc.).	Artikel 10.9 Instructieregels vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf Deze vorm van mestvergisting is toegestaan ter ondersteuning van het eigen agrarisch bedrijf in het primair landbouwgebied, onder de voorwaarde dat maximaal 5% plantaardige reststromen worden bijgemengd (lid 2). Onder aanvullende voorwaarden wordt deze vorm van mestvergisting ook in het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone toegestaan (lid 3). Bij de ontwikkeling van een dergelijk initiatief is het van belang dat onderbouwd wordt hoe met de beleidsmatige opgave voor de omgeving is omgegaan. Ons streven is dat het initiatief op een duurzame en toekomstbestendige locatie gevestigd wordt. In de Provinciale Omgevingsvisie hebben we aangegeven welke opgaven in welke gebieden relevant zijn. Dit betreft ons provinciale uitgangspunt. Zo is in de omgevingsvisie de groenblauwe landbouwzone opgebouwd uit diverse deelgebieden, die inzicht geven in de opgaven omtrent water, natuur en landschap. Bij de ontwikkeling van het initiatief dient rekening te worden gehouden met deze waarden. Hierdoor kan bij de betreffende ontwikkeling een positieve bijdrage geleverd worden aan de omgeving en is er sprake van een completere integratie. Zo kan een aansluitende landschappelijke inpassing bijdragen aan de opgaven. Dit geldt ook voor het verwevingsgebied. Deze gebieden zijn met name landbouwkundig in gebruik, maar vanwege de ligging rondom (stedelijke) bebouwing zijn er kansen om verbindingen te leggen met andere functies. Zo kan de land- en tuinbouw bijdragen aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart van bewoners en neemt de samenleving meer verantwoordelijkheid voor gezond voedsel in de eigen directe leefomgeving. Met deze aanpak willen we het bewustzijn vergroten van de specifieke eigenschappen van de omgeving en de bijbehorende opgaven. Door dit bewustzijn kunnen toekomstbestendige plannen en bedrijfsvoeringen worden ontwikkeld die hierop inspelen. Middels landschappelijke inpassing kan bijvoorbeeld gericht bijgedragen worden aan het realiseren van deze opgaven. Het initiatief levert dan per saldo een positieve bijdrage. De afweging vindt in eerste instantie plaats op lokaal niveau (gemeente), waarbij wij de Provinciale Omgevingsvisie als uitgangspunt hebben. Uiteindelijk betreft dit maatwerk en is het afhankelijk van het initiatief. Op deze wijze kan onderbouwd worden dat de impact op de omgeving aanvaardbaar wordt geacht op basis van een zorgvuldige belangenafweging.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
70	**10**			10		Nee	Artikel 10.10 Instructieregels collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen 1. Een omgevingsplan laat geen collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen toe. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen in het primair landbouwgebied als is aangetoond dat: a. de verwaarding van mest en agrarische reststromen door samenwerkende agrarische bedrijven op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie; en b. sprake is van een toekomstbestendige locatie op basis van ten minste de volgende aspecten: 1. kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat; 2. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik; 3. bereikbaarheid en logistieke efficiëntie, met inbegrip van energie-infrastructuur; 4. beschikbaarheid van regionale mest binnen een straal van 20 kilometer en daarop afgestemde verwaardingscapaciteit, geborgd via samenwerkingsovereenkomsten; 5. bijmenging van maximaal 5% agrarische reststromen; en 6. energiebehoefte, bijvoorbeeld als onderdeel van een energiegemeenschap of energiehub.	Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen 1. Een omgevingsplan laat geen vergisting van dierlijke mest of plantaardige reststromen toe. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest **[link naar begripsbepaling]** in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone als is aangetoond dat: a. de collectieve vergisting van dierlijke mest **[link naar begripsbepaling]** op een bestaand of vrijkomend agrarische bouwvlak of een andere vrijkomende locatie plaatsvindt; en b. sprake is van een toekomstbestendige locatie op basis van ten minste de volgende aspecten: 1. kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat; 2. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik; 3. bereikbaarheid en logistieke efficiëntie, met inbegrip van energie-infrastructuur; 4. beschikbaarheid van mest binnen de regio waar de vergisting plaatsvindt en daarop afgestemde vergistingscapaciteit, geborgd via samenwerkingsovereenkomsten; 5. bijmenging van maximaal 5% plantaardige reststromen **[link naar begripsbepaling]**; 6. energiebehoefte, bijvoorbeeld als onderdeel van een energiegemeenschap of energiehub. en c. in de groenblauwe landbouwzone, het initiatief in positieve zin bijdraagt aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve vergisting van dierlijke mest **[link naar begripsbepaling]** of plantaardige reststromen **[link naar begripsbepaling]** op een bedrijventerrein.
71	**10**			10		Ja	Provinciaal beleid faciliteert collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven op bestaande of vrijkomende bouwvlakken in het primair landbouwgebied. Een bedrijfsontwikkelingsplan moet de toekomstbestendigheid en ruimtelijke kwaliteit onderbouwen, met aandacht voor leefklimaat, logistiek, regionale input, energie-inpassing en beperking van het aandeel reststromen. De maximaal toegestane straal van 20 km borgt het regionale karakter en voorkomt ongewenste milieu- en verkeersbelasting. Deze afstand wordt vastgesteld met het oog op praktische uitvoerbaarheid. Aan de hand van de toepassing in de praktijk zal worden beoordeeld of bijstelling van de maximale afstand wenselijk of noodzakelijk is. Door collectieve mestverwaarding te beperken tot deze regionale straal voor aanvoer waarborgen we namelijk dat kringlopen lokaal worden gesloten en bevorderen we samenwerking binnen de regio. Dit voorkomt onnodig transport van mest. Daarnaast draagt deze aanpak bij aan een betere ruimtelijke inpassing en acceptatie en wordt de potentie voor lokale productie van groen gas en reductie van emissies maximaal benut. Zo ondersteunen we een circulaire landbouw en energietransitie op regionale schaal. Wij vinden het van belang dat samenwerkende agrariërs hun commitment aan collectieve mestverwaarding vastleggen in samenwerkingsovereenkomsten (contracten). Hiermee stimuleren we langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare verwaarding van mest op regionale schaal.	Artikel 10.10 Instructieregels collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen Provinciaal beleid faciliteert collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven op bestaande of vrijkomende bouwvlakken in het primair landbouwgebied en de groenblauwe landbouwzone. Het is van belang dat de toekomstbestendigheid van het initiatief wordt onderbouwd, waarbij aandacht is voor ruimtelijke kwaliteit, leefklimaat, logistiek, regionale input, energie-inpassing en beperking van het aandeel reststromen. In de groenblauwe landbouwzone dient daarbij ook de bijdrage aan de beleidsmatige opgave voor de omgeving onderbouwd te worden. We hanteren geen afstandscriteria, maar het uitgangspunt is dat regionale mest binnen de regio wordt vergist. Hiermee wordt voorkomen dat er op grote schaal mest wordt aangevoerd, zodat milieu- en verkeersbelasting worden voorkomen en regionale kringlopen worden gestimuleerd. Daarnaast draagt deze regionale component bij aan een betere ruimtelijke inpassing en acceptatie en wordt de potentie voor lokale productie van groen gas en reductie van emissies maximaal benut. Zo ondersteunen we een circulaire landbouw en energietransitie op regionale schaal. Wij vinden het van belang dat samenwerkende agrariërs hun commitment aan collectieve vergisting vastleggen in samenwerkingsovereenkomsten. Hiermee stimuleren we langdurige samenwerking en wordt de continuïteit van het initiatief geborgd. Dit zorgt voor toekomstbestendige en betrouwbare vergisting van mest op regionale schaal. Middels lid 3 willen we mogelijkheden bieden aan collectieve vergisting van dierlijke mest of van plantaardige restromen op bedrijventerreinen. Collectieve initiatieven van samenwerkende agrarische bedrijven kunnen zich namelijk ook vestigen op een bedrijventerrein.
72	**10**			11		Nee	[verwijderen, volledige artikel vervalt]	
73	**10**			11		Ja	[verwijderen, volledige artikel vervalt]	
74	**10**			15	1 onder c	JA	Voor bedrijven die in de periode tussen 23 juli 2010 en het vaststellen van de verordening hebben geïnvesteerd in de genoemde technieken zonder dat is voldaan aan de technische vereisten uit bijlage XII zal in voorkomende gevallen per individueel geval door middel van een zorgvuldige belangenafweging worden beoordeeld of toepassing kan worden gegeven aan de in artikel 10.11 van de verordening opgenomen mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoor- schriften.	Voor bedrijven die in de periode tussen 23 juli 2010 en het vaststellen van de verordening hebben geïnvesteerd in de genoemde technieken zonder dat is voldaan aan de technische vereisten uit bijlage XII zal in voorkomende gevallen per individueel geval door middel van een zorgvuldige belangenafweging worden beoordeeld of toepassing kan worden gegeven aan de in artikel 10.15 van de verordening opgenomen mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoor- schriften.
75	**10**			16		JA	Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van de in artikel 10.11 opgenomen mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.	Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van de in artikel 10.15 opgenomen mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.
76	**10**			16		Nee	10.10	10.15 **[Na verwijderen artikel 10.11 luidt de wijziging: Tekst wijzigen in artikel 10.15 van 10.10 naar 10.14]**
77	**10**		1.5			Nee	Paragraaf 10.1.5 Verwaarding van mest en agrarische reststromen	Paragraaf 10.1.5 Vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
78	**10**		1.5			Ja	De Provincie Limburg onderkent het belang van verwaarding van mest en agrarische reststromen als onderdeel van kringlooplandbouw, verduurzaming van de landbouw en de energietransitie. Daarbij staat voorop dat verwaarding alleen plaatsvindt op locaties die aanvaardbaar zijn en daadwerkelijk bijdragen aan reductie van emissies uit stallen en bij bemesting van percelen. Het beleid is er daarom op gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur en landschap te voorkomen. Onze inzet is om de verwaarding van mest en agrarische reststromen, en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en bij de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaats vinden. We zetten daarbij in op het zogenoemde monovergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogas productie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak. Dit kenmerk is van toepassing op alle categorieën. Er worden namelijk drie hoofdcategorieën onderscheiden: verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf; collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen; solitaire (industriële) verwaarding van mest en agrarische reststromen.	In de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) wordt uitgegaan van de brede term ‘verwaarding van mest en agrarische reststromen’. De regels in de Omgevingsverordening Limburg richten zich specifiek op vergisting van mest en plantaardige reststromen. Andere vormen van verwaarding, zoals opgenomen in de POVI, vinden met name op een ander schaalniveau plaats en de regulering hiervan kan beter plaatsvinden op het niveau van gemeenten. Onze inzet is om de vergisting van dierlijke mest en daarmee de productie van groen gas, te stimuleren. Daarnaast draagt dit bij aan de verlaging van emissies uit stallen en de bemesting van percelen. Activiteiten moeten op daarvoor aanvaardbare locaties plaatsvinden. Het beleid is er daarom op gericht om enkel verantwoorde en zorgvuldig ingepaste initiatieven toe te staan, met duidelijke randvoorwaarden om negatieve effecten op omgeving, natuur, water en landschap te voorkomen. We zetten daarbij in op de vergisting, uitgaande van dagverse of aangezuurde mest uit stallen, toevoeging van plantaardige restromen tot maximaal 5 volumeprocent en nabehandeling van de vergistingsresiduen. Dit met het oog op een optimale biogasproductie en zo groot mogelijke reductie van ammoniak. Bovenstaande aanpak is van toepassing op alle categorieën vergisting. Er worden namelijk twee hoofdcategorieën onderscheiden: vergisting van eigen dierlijke mest en plantaardige reststromen binnen het eigen bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf (artikel 10.9); collectieve vergisting van dierlijke mest en plantaardige reststromen (artikel 10.10).
79	**10**		1.5			Ja	[Verwijderen volgende tekst] Voor solitaire (industriële) verwaarding en bijbehorende energiewinning uit mest en agrarische reststromen richt de Provincie zich op vestiging op bedrijventerreinen voor hogere milieucategorieën, met aanwezige infrastructuur en schaalgrootte passend bij de activiteit. Dit biedt met name kansen voor grootschaligere duurzame/groene energieproductie bij industrie of bedrijvigheid met aansluitende (energie)behoeften en duurzaamheidsopgaven. Om deze reden zijn minder eisen gesteld dan bij de collectieve verwaarding van mest en agrarische restromen.	
80	**10**						**door het vervallen van artikel 10.11 worden de artikelen die daarna komen vernummerd. Op basis van de artikelnummers in de nu geldende Omgevingsverordening wordt dat:** **artikel 10.7 wordt 10.11** **artikel 10.8 wordt 10.12** **Artikel 10.9 wordt 10.13** **Artikel 10.10 wordt 10.14** **Artikel 10.11 wordt 10.15** **In artikel 10.14 (vernummerd) wordt in het tweede lid ‘artikel 10.9’ vervangen door: artikel 10.13 .** **In de toelichting bij de artikelen 10.7 tot en met 10.11 wordt de artikelen ook vernummerd.**	
81	**11**			1	1	Ja	Een omgevingsplan dat een nieuwe activiteit toestaat motiveert daarbij het mogelijk hergebruiken van leegstaande monumentale gebouwen in de betreffende gemeente. Het betreft dan potentieel her te bestemmen monumentale gebouwen in de directe nabijheid van het plangebied. Met ‘nabijheid’ bedoelen we in dezelfde wijk of hetzelfde dorp. De motivering omvat de afweging waarom voor de betreffende functie geen leegstaand of op korte termijn leegstaand monumentaal gebouw in de nabijheid van het plangebied herbenut wordt	Een omgevingsplan dat een nieuwe activiteit toestaat motiveert daarbij het mogelijk hergebruiken van leegstaande monumentale gebouwen in de betreffende gemeente. Het betreft dan potentieel her te bestemmen monumentale gebouwen in de directe nabijheid van het plangebied. Met ‘nabijheid’ bedoelen we in dezelfde wijk of hetzelfde dorp. De motivering omvat de afweging waarom voor de betreffende functie geen leegstaand monumentaal gebouw in de nabijheid van het plangebied herbenut wordt.
82	**11**			1	2	Nee	De motivering bij een omgevingsplan bevat uiterlijk 1 januari 2032 een overzicht van monumentale gebouwen die vanwege de huidige of verwachte leegstand of verandering van de functie kunnen worden aangemerkt als herbestemmingslocatie	De motivering bij een omgevingsplan bevat uiterlijk 1 januari 2032 een overzicht van monumentale gebouwen die vanwege de huidige leegstand in aanmerking kunnen komen voor herbestemming.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
83	**11**			1	2	Ja	De genoemde motivering onder het eerste lid van dit artikel bevat vanaf uiterlijk 1 januari 2032 een gemeentelijk overzicht van monumentale gebouwen die, vanwege de huidige of verwachte leegstand of verandering van functie, kunnen worden aangemerkt als herbestemmingslocatie. Dit overzicht maakt vanaf die datum vast onderdeel uit van het omgevingsplan. Met een 'herbestemmingslocatie' is een locatie bedoeld waaraan, met het oog op de toekomstbestendigheid van het gebouw of de gebouwen, een nieuwe functie dient te worden toegedeeld	De genoemde motivering onder het eerste lid van dit artikel bevat vanaf uiterlijk 1 januari 2032 een gemeentelijk overzicht van monumentale gebouwen die, vanwege de huidige leegstand, in aanmerking kunnen komen voor herbestemming. Dit overzicht maakt vanaf die datum vast onderdeel uit van het omgevingsplan. Het overzicht van leegstaande monumentale gebouwen helpt de gemeente in het formuleren van de motivatie die onder lid 1 gevraagd wordt. Het overzicht maakt dat de motivatie gebaseerd is op lokale kennis en inzicht van de leegstand van monumentale gebouwen.
84	**11**			1	3	Ja	Tot 1 januari 2032 volstaat de gevraagde motivering ten aanzien van herbenutting van monumentale gebouwen uit het eerste lid. Na die datum dient het overzicht uit het tweede lid meegenomen te worden in die motivering. Op deze wijze is er een overgangsperiode om herbestemmingslocaties op te nemen in het omgevingsplan.	Tot 1 januari 2032 volstaat de gevraagde motivering ten aanzien van herbenutting van monumentale gebouwen uit het eerste lid. Na die datum dient het overzicht uit het tweede lid meegenomen te worden in die motivering. Op deze wijze is er een overgangsperiode om leegstaande monumenten op te nemen in het omgevingsplan
85	**11**			1		Ja	[Tekst als eerste alinea toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1]	Tekst als eerste alinea toevoegen in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 11.1: 'Artikel 11.1 is aangepast ten opzichte van de thans geldende Omgevingsverordening om de uitvoerbaarheid te verbeteren. In die verordening ontbreekt een duidelijk uitleg van de gevraagde motivering. In de onderstaande toelichting is deze uitleg wel gegeven. De toelichtende tekst bevat, mede door specifieke situaties te benoemen, meer houvast voor de toepassing van de motiveringsplicht. Hiermee voorkomen we dat, voor dit artikel, alle plannen moeten worden toegezonden ter beoordeling van de provinciale belangen. Door bij iedere nieuwe activiteit een lijst met leegstaande monumentale gebouwen toe te voegen, kan de motivering op basis van actuele kennis opgesteld worden.'
86	**11**			1		Ja	De instructieregel in deze afdeling heeft tot doel te stimuleren dat bij planvorming actief de mogelijkheden worden onderzocht die monumentale gebouwen (leegstand en verwachte leegstand) bieden voor het onderbrengen van de nieuwe activiteit. Waar in deze afdeling wordt gesproken van 'monumentale gebouwen', worden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten bedoeld. De instructieregel in deze afdeling stuurt aan op een proactieve praktijk ten aanzien van de herbenutting van leegstaande monumentale gebouwen, waarbij de gemeente een overzicht heeft van de herbestemmingslocaties in haar gemeente.	De instructieregel in dit artikel heeft tot doel te stimuleren dat bij planvorming actief de mogelijkheden worden onderzocht die leegstaande monumentale gebouwen bieden voor het onderbrengen van de nieuwe activiteit. Waar in deze afdeling wordt gesproken over 'monumentale gebouwen', worden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten bedoeld. De instructieregel in deze afdeling stuurt aan op een proactieve praktijk ten aanzien van de herbenutting van leegstaande monumentale gebouwen, waarbij de gemeente een overzicht heeft van de leegstaande monumenten in haar gemeente.
87	**12**			1	1	Ja	Toevoeging 'en de gehele woningbouwopgave'	De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde SIO moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente **en de gehele woningbouwopgave**.
88	**12**			1	1	Ja	De Provincie vraagt van gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing op te nemen in de motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Onder het toevoegen van een of meerdere woningen in dit artikel en de volgende artikelen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan. ~~Die motivering kan door de gemeente worden opgesteld als een apart document, waarnaar wordt verwezen.~~ Uit de motivering moet enerzijds blijken welk gedeelte van de woningbouwopgave (gebaseerd op de 10-jarige programmering die met de provincie is afgestemd) in het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden en anderzijds welk gedeelte niet en waarom dan niet. De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde samenhangende integrale onderbouwing moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente. De Provincie vraagt gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de toevoegingen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Plannen dienen vanaf de initiatieffase geregistreerd te worden in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Bij het opstellen van de ~~samenhangende integrale onderbouwing~~ houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in de Omgevingsvisie Limburg: onder andere het zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte en voorraden, ontwikkelingen binnenstedelijk vóór ontwikkelingen buitenstedelijk en het versterken van het bebouwd gebied en het landelijk gebied.	De Provincie vraagt van gemeenten om een samenhangende integrale onderbouwing (**SIO**) op te nemen in de motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen. Onder het toevoegen van een of meerdere woningen in dit artikel en de volgende artikelen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan. **Een gemeente kan voor het opstellen van de SIO aansluiting zoeken bij of putten uit bestaande vastgestelde documenten. De SIO is onderdeel van de motivering van het besluit om een of meer woningen toe te voegen. Voor een voldoende draagkrachtige onderbouwing is het van belang dat de SIO zelfstandig leesbaar is en dat informatie uit verschillende bestaande documenten wordt samengebracht in één document en niet wordt verwezen naar andere documenten. Dit ene document dient te voldoen aan de gevraagde inhoud. Indien bestaande documenten hier niet volledig in voorzien, dient hier vanzelfsprekend op aangevuld te worden. Uit de motivering moet enerzijds blijken welk gedeelte van de woningbouwopgave (gebaseerd op de 10-jarige programmering die met de provincie is afgestemd) in het stedelijk gebied of de landelijke kernen gerealiseerd kan worden en anderzijds welk gedeelte niet en waarom dan niet. De motivering is alleen nodig bij de toevoeging van woningen in het landelijk gebied, maar de gevraagde SIO moet wel betrekking hebben op de gehele gemeente en de gehele woningbouwopgave.** De Provincie vraagt gemeenten om aan de voorkant goed na te denken en duidelijkheid te verschaffen over de toevoegingen van woningen in het stedelijk gebied en de landelijke kernen. Plannen dienen vanaf de initiatieffase geregistreerd te worden in de door de Provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie. Bij het opstellen van de **SIO** houden gemeenten rekening met de Limburgse principes zoals vermeld in de Omgevingsvisie Limburg: onder andere het zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte en voorraden, ontwikkelingen binnenstedelijk vóór ontwikkelingen buitenstedelijk en het versterken van het bebouwd gebied en het landelijk gebied. **De SIO kan locaties bevatten die uiteenlopen in de mate van concreetheid, zekerheid en ontwikkelingsfase. Indien voor een locatie over het aantal woningen nog geen overeenstemming is tussen overheden, ontwikkelaar en/of andere betrokkenen - bijvoorbeeld omdat er nog geen ontwerpend onderzoek in het kader van ruimtelijke kwaliteit is uitgevoerd – is sprake van een indicatie van de aantallen woningen. Voor dergelijke locaties kan een bandbreedte van het aantal woningen worden opgenomen. Zodra de overeenstemming er wel is, kan dit worden opgenomen bij de actualisatie van de woningbouwprogrammering als onderdeel van het Volkshuisvestingsprogramma. Dit vindt dan eveneens zijn weerslag in de SIO.** **Ook voor kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld kavelsplitsing, woningsplitsing, mantelzorgwoning voor één enkele woning) die op voorhand niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends of maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal initiatieven dat zich mogelijk zal aandienen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.**

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
89	**12**			1	2	Nee	2. De onderbouwing als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste: a. een overzicht, met een toelichting, van de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw in het gehele grondgebied van de gemeente, uitgewerkt op een kaart; b. een binnen de woningbouwregio regionaal afgestemde en door de gemeente vastgestelde lokale woningbouwprogrammering als uitwerking van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd; c. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kern; en d. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op potentiële transformatielocaties.	2. De onderbouwing als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste: a. een overzicht, met een toelichting, van de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw in het gehele grondgebied van de gemeente, uitgewerkt op een kaart; b. een binnen de woningbouwregio regionaal afgestemde en door de gemeente vastgestelde lokale woningbouwprogrammering als uitwerking van het door Gedeputeerde Staten genomen besluit naar aanleiding van het provinciaal woningbouwbehoefteonderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd; c. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw **op transformatielocaties [LINK NAAR BEGRIP], herstructureringslocaties [LINK NAAR BEGRIP] en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kern;** d. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw **in het landelijk gebied; en** **e. een analyse, met een toelichting, van de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw op de daarvoor beoogde locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt voordoet**.
90	**12**			1	5	Ja	De Provincie vraagt, net als het Rijk, van de gemeente om haar plannen goed en tijdig (vanaf de initiatieffase) te registreren in de plancapaciteitsmonitor, zodat ontwikkelingen in de plancapaciteit en woningbouwrealisaties goed gemonitord worden. De registratie van woningbouwplannen vindt plaats via een door de provincie beschikbaar gestelde monitoringsapplicatie. Afdeling 14.5 heeft betrekking op deze monitoring.	De Provincie vraagt, net als het Rijk, van de gemeente om haar plannen goed en tijdig (vanaf de initiatieffase) te registreren in de plancapaciteitsmonitor, zodat ontwikkelingen in de plancapaciteit en woningbouwrealisaties goed gemonitord worden. De registratie van woningbouwplannen vindt plaats via een door de provincie beschikbaar gestelde monitoringsapplicatie. Afdeling 16.5 heeft betrekking op deze monitoring.
91	**12**			1	2a	ja	Van een gemeente wordt gevraagd om op een kaart in beeld te brengen welke potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw er zijn binnen de gemeente. Ook wordt gevraagd om een toelichting te geven op de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van deze potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw. Uit de toelichting moet blijken waarom er wel of niet gekozen wordt voor een bepaalde ontwikkellocatie (kansen en belemmeringen), rekening houdend met de mogelijkheden om in de hoogte te bouwen (dichtheid) en niet enkel in de breedte. Daarnaast dient de toelichting inzichtelijk te maken aan welke woningbouwontwikkeling een gemeente prioriteit geeft en waarom. ~~Indien nodig, kunnen gemeenten de provincie vragen om met deze informatie ("ontwikkelkaart") vertrouwelijk om te gaan.~~	Van een gemeente wordt gevraagd om op een kaart in beeld te brengen welke potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw er zijn binnen de gemeente. Ook wordt gevraagd om een toelichting te geven op de ruimtelijke kansen, belemmeringen en de prioritering van deze potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw. Uit de toelichting moet blijken waarom er wel of niet gekozen wordt voor een bepaalde ontwikkellocatie (kansen en belemmeringen), rekening houdend met de mogelijkheden om in de hoogte te bouwen (dichtheid) en niet enkel in de breedte. Daarnaast dient de toelichting inzichtelijk te maken aan welke woningbouwontwikkeling een gemeente prioriteit geeft en waarom.
92	**12**			1	2c	ja	Van gemeenten wordt gevraagd om in de ~~samenhangende integrale onderbouwing~~ ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen. ~~Daarbij kan gedacht worden aan verdichting binnen een ruim opgezette woonwijk of aan het benutten van braakliggende percelen.~~ Door die onbenutte mogelijkheden te onderzoeken en vervolgens wél te benutten, wordt ook voldaan aan de Limburgse principes van duurzaam omgaan met de schaarse ruimte en voorraden én het versterken van het bebouwd en landelijk gebied. Bij de analyse van de mogelijkheden voor aanvullende woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen dient evenwel een goede afweging te worden gemaakt ten opzichte van andere belangen zoals klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met het benutten van deze onbebouwde plekken en de transformatielocaties ~~(artikel 12.1, tweede lid, onder d)~~ kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied.	Van gemeenten wordt gevraagd om in de **SIO** ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van **transformatielocaties, herstructureringslocaties** en onbebouwde plekken binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen. **Bij 'transformatielocaties' kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het realiseren van appartementen in een voormalige winkel. Bij 'herstructureringslocaties kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing, sloop, en samenvoeging van bestaande woningen. Er wordt gevraagd om een toelichting over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties en herstructureringslocaties voor de woningbouwopgave.** **Voor wat betreft de woningbouwpotentie van onbebouwde plekken kan worden gedacht aan verdichting binnen een ruim opgezette woonwijk of aan het benutten van braakliggende percelen.** Door de onbenutte mogelijkheden te onderzoeken en vervolgens wél te benutten, wordt ook voldaan aan de Limburgse principes van duurzaam omgaan met de schaarse ruimte en voorraden én het versterken van het bebouwd en landelijk gebied. Bij de analyse van de mogelijkheden voor aanvullende woningbouw binnen stedelijk gebied en landelijke kernen dient evenwel een goede afweging te worden gemaakt ten opzichte van andere belangen zoals klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met het benutten van deze onbebouwde plekken, de transformatielocaties en **herstructureringslocaties** kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied **ten behoeve van kwaliteitsverbetering van de leefomgeving.**
93	**12**			1	2d	ja	~~Van gemeenten wordt gevraagd om in de samenhangende integrale onderbouwing ook de potentiële transformatielocaties te betrekken. Het gaat hier om het afwegen van de woningbouwpotentie van bestaande bebouwing. Een transformatielocatie is een locatie waar bestaand vastgoed geheel of gedeeltelijk wordt herontwikkeld naar een woonfunctie. Denk daarbij aan het realiseren van appartementen in een voormalige winkel of woningbouw ter plaatse van een in onbruik geraakt fabriekscomplex. Het gaat hier in de eerste plaats om locaties binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen, maar ook daarbuiten gelegen transformatielocaties, zoals vrijkomende agrarische bebouwing, kunnen hierin betrokken worden. Onder transformatie wordt tevens verstaan de uitbreiding van een bestaande woonfunctie, bijvoorbeeld bij het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing van bestaande woningen. Er wordt gevraagd om een toelichting over de (on)mogelijke inzetbaarheid van deze transformatielocaties voor de woningbouwopgave. Met het benutten van deze transformatielocaties en de onbebouwde plekken (artikel 12.1, tweede lid, onder c) kan invulling worden gegeven aan de herstructureringsopgave van het bestaand bebouwd gebied.~~	Het betreft hier de woningbouwplannen die zijn voorzien in het landelijk gebied in de vorm van een 'straatje erbij' en in een aantal gevallen in de vorm van uitleglocaties. Het gaat hier met name om locaties in het verwevingsgebied.
94	**12**			1	2e	ja	**Nieuw LID**	Het betreft hier de beoogde locaties van ruimtelijke knelpunten die in diverse artikelen in Hoofdstuk 12 worden benoemd. Voor zoverre dergelijke locaties nog niet concreet in beeld zijn, maar wel worden verwacht op basis van trends en maatschappelijke ontwikkelingen, kan de gemeente zo nodig een prognose maken van het aantal en soort locaties waar zich een ruimtelijk knelpunt zich mogelijk in de toekomst kan voordoen. Deze prognose kan vervolgens worden vertaald naar een indicatief aantal woningen in de SIO.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
95	**12**			3	c	Ja	Onder de Wet versterking regie volkshuisvesting worden gemeenten verplicht om regionale afspraken te maken over hun aandeel om de regionale doelen van maximaal tweederde betaalbare woningen en 30 procent sociale huur te behalen. De provincie krijgt daarin een regierol. Om hierop beter te kunnen sturen en te komen tot een evenwichtige verdeling van de woningbouwopgave is deze instructieregel opgenomen in de verordening.	Onder de Wet versterking regie volkshuisvesting worden gemeenten verplicht om regionale afspraken te maken over hun aandeel om de regionale doelen van maximaal tweederde betaalbare woningen en 30 procent sociale huur te behalen. Het woord maximaal betekent dat we vanuit de Provincie niet meer vragen op regionaal niveau dan het Rijk. De provincie krijgt daarin een regierol. Om hierop beter te kunnen sturen en te komen tot een evenwichtige verdeling van de woningbouwopgave is deze instructieregel opgenomen in de verordening.
96	**12**			3	e	Ja	[laatste zin tweede alinea] Van de betreffende gemeente zal gevraagd worden om haar planvoorraad weer op zowel de lokale als provinciale programmering af te stemmen, zodat plannen voor de juiste woningen ontwikkeld en gebouwd worden.	Van de betreffende gemeente zal gevraagd worden om haar planvoorraad weer op de woningbouwopgave van de woningbouwregio af te stemmen, zodat plannen voor de juiste woningen ontwikkeld en gebouwd worden.
97	**12**			3	e	Ja	[midden in eerste alinea] (...) Aan gemeenten wordt daarom gevraagd om woningbouwplannen vanaf de initiatieffase te registreren via de door de provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie, zodat de voortgang van de realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgaven door de provincie gemonitord kunnen worden. Hierbij geldt dat gemeenten minimaal tweemaal per jaar hun woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie bijwerken.	Aan gemeenten wordt daarom gevraagd om woningbouwplannen volgens de Landelijke monitor voortgang woningbouw te registreren via de door de provincie Limburg ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie, zodat de voortgang van de realisatie van de gemeentelijke woningbouwopgaven door de provincie gemonitord kunnen worden. Hierbij geldt dat gemeenten minimaal tweemaal per jaar hun woningbouwplannen in de provinciale monitoringsapplicatie bijwerken.
98	**12**			4	1	JA	Artikel 12.4, eerste lid: Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied.	Artikel 12.4, eerste lid**, onder a en b:** Ook binnen het verwevingsgebied dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt over de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking van een woningbouwplan. De gemeente dient te motiveren hoe en waarom de betreffende ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied **en hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de plek**.
99	**12**			4	1	JA	Artikel 12.4, eerste lid, onder b: Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Binnen bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het ~~lint of~~ cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.	Artikel 12.4, eerste lid, **onder c:** Het is van belang dat de toevoegingen in het verwevingsgebed (nieuwbouw en transformatie-initiatieven) niet geïsoleerd liggen ten opzichte van het stedelijk gebied of de landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaan. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Binnen bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van **bebouwingsclusters** zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding van het cluster vormen, waarna geen verdere toekomstige uitbreiding meer mogelijk is.
100	**12**			4	2	JA	Artikel 12.4, tweede lid~~, onder a:~~ Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.	Artikel 12.4, **tweede lid:** Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.
101	**12**			4	2	JA	**[WORDT NIEUW LID 3]** Artikel 12.4, tweede lid, onder b: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.	Artikel 12.4, **derde lid:** Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het verwevingsgebied op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, **of op een VAB-locatie, m**ogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, **eerste of derde lid. Daarnaast dient de ontwikkeling qua maat, schaal en functie te passen bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.**
102	**12**			4	2	JA	**[WORDT NIEUW LID 4]** Artikel 12.4, tweede lid, onder c: ~~Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Daarmee is niet bedoeld dat iedere transformatielocatie hiervoor zonder meer in aanmerking komt. Het blijft een situationele afweging, die tevens onderdeel dient uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid.~~	Artikel 12.4, **vierde lid: Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.**
103	**12**			4	1 onder b	Nee	dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een ~~bebouwingslint of~~ bebouwingscluster.	dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingscluster.
104	**12**			4	1 onder b	JA	Binnen ~~**bebouwingslinten en**~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingslinten en bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen	Binnen bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Aan de randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
105	**12**			4		Nee	**[VEEL VERSCHILLENDE WIJZIGINGEN DUS GEHEEL NIEUW ARTIKEL OPGENOMEN EN DIKGEDRUKT WAT IS AANGEPAST]** 1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt: a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied en daarnaast qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en b. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingslint of bebouwingscluster. 2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, is niet van toepassing op: a. het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw; b. de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn., mits de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; of c. het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk	1. De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op de toevoeging van een of meerdere woningen in een verwevingsgebied bevat naast de onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, een onderbouwing waaruit blijkt: a. hoe de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van enerzijds het stedelijk gebied of de landelijke kern en anderzijds het landelijk gebied; **b. hoe de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie; en** **c. dat de ontwikkeling grenst aan het stedelijk gebied of een landelijke kern of is gelegen in een bebouwingscluster.** **2. Het bepaalde in het eerste lid, onder a, b en c, is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.** **3. Het bepaalde in het eerste lid, onder a en c, is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie.** **4. Het bepaalde in het eerste lid onder c, is niet van toepassing op het toevoegen van één of meerdere woningen als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd.**
106	**12**			4		JA	Door woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in het stedelijk gebied en de landelijke kernen kunnen zowel het stedelijk gebied als het landelijk gebied versterkt worden. Daar waar woningbouw in het stedelijk gebied of de landelijke kern niet meer mogelijk is, wordt ruimte geboden in het verwevingsgebied. De aanvullende voorwaarden waaronder dit mogelijk is, zijn in dit artikel genoemd. Om een ontwikkeling in het verwevingsgebied mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering die onderliggend gebaseerd is op zowel de lokale als regionale woonbehoefte.	Door woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in het stedelijk gebied en de landelijke kernen kunnen zowel het stedelijk gebied als het landelijk gebied versterkt worden. Daar waar woningbouw in het stedelijk gebied of de landelijke kern niet meer mogelijk is, wordt ruimte geboden in het verwevingsgebied. De aanvullende voorwaarden waaronder dit mogelijk is, zijn in dit artikel genoemd. Om een ontwikkeling in het verwevingsgebied mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een **samenhangende integrale onderbouwin**g als bedoeld in artikel 12.1, **eerste of derde lid,** en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering die onderliggend gebaseerd is op zowel de lokale als regionale woonbehoefte.
107	**12**			5	2	Nee	2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw, mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het derde lid, onder a tot en met e	2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw, mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het **vierde** lid, onder a tot en met e.
108	**12**			5	2	JA	Artikel 12.5, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in het primair landbouwgebied. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte. Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het derde lid, onder a tot en met e. Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.6 – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het derde lid, onder a (het hebben van een integrale samenhangende onderbouwing).	Artikel 12.5, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in het primair landbouwgebied. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte. Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het **vierde lid, onder a tot en met e.** Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – **overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid** – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het **vierde** lid, onder a (het hebben van een **samenhangende integrale o**nderbouwing).
109	**12**			5	3	Nee	3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, mits de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie en de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.	3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten, op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, **of op een VAB-locatie,** mits de gemeente beschikt over een **samenhangende integrale onderbouwing** als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.
110	**12**			5	3	JA	Artikel 12.5, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.	Artikel 12.5, derde lid: **Huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in het primair landbouwgebied is mogelijk op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.**

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
111	**12**			5	4	Nee	Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost, en: a. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in het primair landbouwgebied; c. de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen tegen de gewenste functieverandering naar wonen en uit die afweging blijkt dat de functie wonen prevaleert; d. de functieverandering naar wonen aantoonbaar geen belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven; en e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie	Het eerste lid is niet van toepassing **als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en**: a. de gemeente beschikt over een **samenhangende integrale onderbouwin**g als bedoeld in artikel 12.1 eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in het primair landbouwgebied; c. de waarde van voedselproductie en de landbouwkundige waarde is afgewogen tegen de gewenste functieverandering naar wonen en uit die afweging blijkt dat de functie wonen prevaleert; d. de functieverandering naar wonen aantoonbaar geen of een minimale belemmering vormt voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan of voor mogelijke nieuwe agrarische bedrijven; en e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.
112	**12**			5	4	JA	Artikel 12.5, vierde lid: Locaties binnen het primair landbouwgebied die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het vierde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied mogelijk is. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.	Artikel 12.5, vierde lid: **Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.** **Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het vierde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in het primair landbouwgebied mogelijk is.** Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.
113	**12**			5	4	JA	Artikel 12.5, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar het primair landbouwgebied en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.	Artikel 12.5, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de samenhangende integrale onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar het primair landbouwgebied en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. **Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.**
114	**12**			5	4	JA	Artikel 12.5, vierde lid, onder d: Bij een functiewijziging naar wonen mag er aantoonbaar geen sprake zijn van een belemmering voor de in de omgeving liggende agrarische functies. Ook de eventuele toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de in de omgeving liggende agrarische functies kunnen daarbij een rol spelen. Andersom mag ook de woonfunctie niet beperkt worden door omliggende agrarische activiteit. Bij een functie wijziging zullen de volgende niet limitatieve elementen betrokken worden bij de beoordeling of de functiewijziging geen belemmering vormt: ● afstand tot spuitzones; ● afstand tot stankcirkels; ● ernst van de geluidsoverlast; ● hoogte van de (fijn)stof- en emissiebelasting; ● ernst van de licht- en verkeershinder; ● waterhuishouding. Ook wanneer het verzoek tot functiewijziging een voormalige bedrijfswoning betreft, dient voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Indien dat niet het geval is, kan er geen omzetting plaatsvinden.	Artikel 12.5, vierde lid, onder d: De functiewijziging naar wonen mag aantoonbaar geen **of een minimale be**lemmering vormen voor in de omgeving liggende agrarische bedrijven. Ook de eventuele toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de in de omgeving liggende agrarische functies kunnen daarbij een rol spelen. Andersom mag ook de woonfunctie niet beperkt worden door omliggende agrarische activiteit. Bij een functie wijziging zullen de volgende -niet limitatieve- elementen betrokken worden bij de beoordeling of de functiewijziging geen belemmering vormt: ● afstand tot spuitzones; ● afstand tot stankcirkels; ● ernst van de geluidsoverlast; ● hoogte van de (fijn)stof- en emissiebelasting; ● ernst van de licht- en verkeershinder; ● waterhuishouding. Ook wanneer het verzoek tot functiewijziging een voormalige bedrijfswoning betreft, dient voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Indien dat niet het geval is, kan er geen omzetting plaatsvinden.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
115	**12**			6	2	Nee	2. Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw.	2.Het eerste lid is niet van toepassing op het inpandig toevoegen van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw, **mits voldaan is aan de voorwaarden als genoemd in het vierde lid, onder a tot en met d.**
116	**12**			6	2	JA	Artikel 12.6, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in de groenblauwe landbouwzone. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte.	Artikel 12.6, tweede lid: Het betreft hier de inpandige realisatie van een of meerdere woningen in een monumentaal gebouw in de groenblauwe landbouwzone. Het toevoegen van woningen in rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten is beperkt tot het inpandig toevoegen, omdat deze uitzondering specifiek de herbenutting en het behoud van de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ten doel hebben. Die monumenten beschikken veelal over een grote hoeveelheid te herbestemmen vloeroppervlakte. **Indien het een inpandige realisatie betreft van meer dan 5 woningen, dient tevens te worden voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van het vierde lid, onder a tot en met d. Indien het een inpandige realisatie betreft van maximaal 5 woningen, hoeft – overeenkomstig artikel 12.1, zesde lid – niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit het vierde lid, onder a (het hebben van een samenhangende integrale onderbouwing).**
117	**12**			6	3	Nee	3. Het eerste lid is niet van toepassing op de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, mits de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie en de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing.	3. Het eerste lid is niet van toepassing op huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten **indien:** **a. deze zich bevindt op een agrarische bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn of op een VAB-locatie; en** **b. de gemeente beschikt over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; en** **c. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.**
118	**12**			6	3	JA	Artikel 12.6, derde lid: Om huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone op een agrarische bouwkavel, waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam, zijn mogelijk te kunnen maken, dient een gemeente te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede li~~d. Daarin dient de gemeente te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.~~	Artikel 12.6, derde lid: huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk op een agrarische **bouwkavel waar de te huisvesten short-stay arbeidsmigranten werkzaam zijn, of op een VAB-locatie, mits de betreffende gemeente beschikt over een SIO als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid en de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.**
119	**12**			6	4	Nee	4. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen als dat een milieutechnisch of ruimtelijk knelpunt oplost en: a. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in de groenblauwe landbouwzone; c. de functieverandering naar wonen bijdraagt aan de doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap of aan het behoud van een monumentaal gebouw ; en d. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.	4. Het eerste lid is niet van toepassing **als uit de motivering blijkt dat een ruimtelijk knelpunt ter plaatse wordt opgelost of substantieel verminderd, en:** a. de gemeente beschikt over een **samenhangende integrale onderbouwing** als bedoeld in artikel 12.1, **eerste of derde lid,** en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; b. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte in de groenblauwe landbouwzone; c.de functieverandering naar wonen bijdraagt aan de doelen ter plaatse op het gebied van natuur, water en landschap of aan het behoud van een monumentaal gebouw; en d.de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en de identiteit van de betreffende locatie.
120	**12**			6	4	JA	Artikel 12.6, vierde lid: Locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn transformatielocaties waar milieuproblemen (bijvoorbeeld spuitzones) en/of verstorende bebouwing aanwezig zijn, bijvoorbeeld oude fabrieksterreinen of vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De woningbouw dient te voorzien in ruimtelijke kwaliteitswinst waarmee het knelpunt ter plekke wordt opgelost. Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.	Artikel 12.6, vierde lid: **Onder ruimtelijk knelpunt wordt verstaan een situatie die de leefbaarheid ter plaatse aantast. Onder leefbaarheid wordt verstaan de mate waarin de fysieke leefomgeving ter plaatse voor de inwoner bijdraagt aan hun veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met natuurlijke omgeving. Hierbij spelen ook de omgevingskwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een rol. Deze uitzondering is bedoeld voor bijzondere situaties waarin een ruimtelijk knelpunt alleen kan worden opgelost door functieverandering. Het gaat om het oplossen van een knelpunt dat zich ter plaatse in het fysieke domein manifesteert. Van een dergelijk knelpunt kan sprake zijn bij structurele leegstand, verval of verrommeling die leidt tot een aantoonbaar onveilige of ondermijnende situatie, een noodzakelijke saneringssituatie of onacceptabele milieubelasting. Het oplossen van een privé-knelpunt van een ondernemer, zoals verouderde bebouwing, bedrijfsbeëindiging, een woonwens of hoger financieel rendement, is op zichzelf onvoldoende. Ook wordt hier niet mee bedoeld dat de woningbouwopgave op zichzelf als knelpunt kan worden aangedragen. De motivering gaat in op de aard en ernst van het knelpunt, de onderbouwing daarvan, de reden waarom juist de gekozen functieverandering het knelpunt oplost, de bijdrage aan de maatschappelijke opgave ter plaatse en de gevolgen voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. De locaties waar zich een knelpunt kan voordoen dienen onderdeel uit te maken van de samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste of derde lid.** **Bij een functiewijziging naar wonen gelden de in het derde lid genoemde cumulatieve voorwaarden. Aan alle voorwaarden dient voldaan te zijn alvorens het toevoegen van woningen in de groenblauwe landbouwzone mogelijk is.** Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
121	**12**			6	4	JA	Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, en vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.	Artikel 12.6, vierde lid, onder a: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1 eerste **of derde lid, e**n vervolgens te motiveren hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.
122	**12**			6	4	JA	Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 eerste en tweede lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.	Artikel 12.6, vierde lid, onder b: Een gemeente moet aan de hand van de **samenhangende integrale onderbouwing**, als bedoeld in artikel 12.1 eerste **of derde** lid, aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het uitwijken naar de groenblauwe landbouwzone en waarom de betreffende ontwikkeling niet in het verwevingsgebied kan worden gerealiseerd. **Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat landbouwgrond goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan of dat dit financieel aantrekkelijker is dan een andere invulling.**
123	**12**			7	b	Nee	in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;	in de **huurovereenkomst** die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen;
124	**12**			7	b	JA	Arbeidsmigranten zijn vaak afhankelijk van een uitzendbureau voor zowel werk als huisvesting wat hen kwetsbaar maakt. Om acute dakloosheid te voorkomen, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, dient in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, een opzegtermijn van ten minste één maand te worden opgenomen. De gemeente dient hierover afspraken te maken met de exploitant.'	Arbeidsmigranten zijn vaak afhankelijk van een uitzendbureau voor zowel werk als huisvesting wat hen kwetsbaar maakt. Om acute dakloosheid te voorkomen, bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, dient in de **huurovereenkomst** die de exploitant van de huisvesting hanteert een opzegtermijn van ten minste één maand te worden opgenomen, ook indien het een **huurovereenkomst** naar aard van korte duur betreft. De gemeente dient hierover afspraken te maken met de exploitant.
125	**12**			7	c	Nee	**[LET OP NIEUWE TOEVOEGING VAN d]** c.de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot: 1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst; 2.de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en 3.de registratie in de Basisregistratie Personen, zowel voor registratie van een niet-ingezetene bij een verblijf van minder dan vier maanden aaneengesloten, als voor registratie van een ingezetene bij een verblijf van vier maanden of langer.	c**. bewoners dienen vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in de gemeente in de Basisregistratie Personen;** d. **de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot:** 1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst; 2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en **3. Inschrijving bij de gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP).**
126	**12**			7	c	JA	Om arbeidsmigranten beter te beschermen tegen misstanden en om hun rechtspositie als huurder te borgen, dient de gemeente samen met de exploitant van de huisvesting gezamenlijk zorg te dragen voor voldoende, toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor arbeidsmigranten in hun eigen taal. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de rechten en plichten die voor arbeidsmigranten gelden. De informatie betreft in ieder geval de onderwerpen vermeld sub 1 tot en met 3.	Artikel 12.7, onder c: Opdat gemeenten beter inzicht krijgen in de verblijfsplaats en -periode van arbeidsmigranten in hun gemeente en daar ook beter op kunnen toezien, dienen de bewoners van de betreffende huisvesting vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in het BRP.
127	**12**			7	d	JA	**[NIEUW ONDERDEEL d]**	Artikel 12.7, onder d: Om arbeidsmigranten beter te beschermen tegen misstanden en om hun rechtspositie als huurder te borgen, dient de gemeente samen met de exploitant van de huisvesting gezamenlijk zorg te dragen voor voldoende, toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor arbeidsmigranten in hun eigen taal. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de rechten en plichten die voor arbeidsmigranten gelden. De informatie betreft in ieder geval de onderwerpen vermeld sub 1 tot en met 3.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
128	**12**			7	onder a	Nee	Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten het stedelijke gebied of een landelijke kern neemt, naast het bepaalde in de artikelen 12.1 en 12.4 tot en met 12.6, het volgende in acht: a. bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten wordt voldaan aan de normen en eisen van de SNF-normenset voor huisvesting arbeidsmigranten, die vanaf 1 juli 2025 van kracht is; b. in de huurcontracten die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen; c. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot: 1. de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst; 2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en 3. de registratie in de Basisregistratie Personen, zowel voor registratie van een niet-ingezetene bij een verblijf van minder dan vier maanden aaneengesloten, als voor registratie van een ingezetene bij een verblijf van vier maanden of langer.	1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten buiten het stedelijke gebied of een landelijke kern neemt, naast het bepaalde in de artikelen 12.1 en 12.4 tot en met 12.6, het volgende in acht: a. bij de planvorming, vergunningverlening en exploitatie van de huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten wordt voldaan aan **de normenset van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) voor huisvesting arbeidsmigranten, die geldt voor vergunningsaanvragen vanaf 1 juli 2025;** b. in de **huurovereenkomst** die de exploitant van de huisvesting hanteert, is een opzegtermijn van ten minste een maand opgenomen; c. bewoners dienen vanaf de eerste dag van hun verblijf te worden ingeschreven in de gemeente in de Basisregistratie Personen; en d. de gemeente en exploitant van de huisvesting zorgen voorafgaand aan ingebruikname van de huisvesting, gezamenlijk voor het schriftelijk informeren van de arbeidsmigrant in diens eigen taal, over diens rechten en plichten, ten minste met betrekking tot: 1.de wettelijk verplichte ontkoppeling van huurovereenkomst en arbeidsovereenkomst; 2. de vindplaats van het gemeentelijk meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag; en **3. Inschrijving bij de gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP).** **2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, onder a, geldt een minimale gebruiksoppervlakte van 15 m² per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer.**
129	**12**			7	onder a	Ja	Om conform het advies van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten misstanden bij kwetsbare arbeidsmigranten, zoals slechte huisvesting en uitbuiting, tegen te gaan, hanteren wij de SNF-norm die geldt per 1 juli 2025. Hierin is o.a. bepaald dat bewoners van een nieuwbouwlocatie waarvoor de onderneming een aanvraag om een omgevingsvergunning heeft ingediend na 1 juli 2025, minimaal 15,0 m2 gebruiksoppervlak wonen (GBO) per persoon moeten hebben. Ook mag de slaapkamer maximaal door één persoon worden gebruikt, tenzij schriftelijk aangetoond wordt dat het door de personen gewenst is de slaapkamer te delen (maximaal twee personen per slaapkamer). Bewoners hebben in hun slaapkamer per persoon minimaal 3,5 m2 vloeroppervlakte ter beschikking.	**Om misstanden bij huisvesting voor arbeidsmigranten tegen te gaan, hanteren wij de SNF-normenset huisvesting arbeidsmigranten die geldt voor nieuwbouwprojecten waarvoor de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend op of na 1 juli 2025. In deze specifieke normenset is o.a. bepaald dat arbeidsmigranten minimaal 15,0 m2 gebruiksoppervlak (GBO) per persoon moeten hebben. Ook mag de slaapkamer maximaal door één persoon worden gebruikt, tenzij schriftelijk aangetoond wordt dat het door de personen gewenst is de slaapkamer te delen (maximaal twee personen per slaapkamer). Bewoners hebben in hun slaapkamer per persoon minimaal 3,5 m2 vloeroppervlakte ter beschikking. Indien deze SNF-normenset toekomstig wordt aangepast, blijft in elk geval het minimale gebruiksoppervlak van 15m2 per persoon en het uitgangspunt van één persoon per slaapkamer de ondergrens, conform de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.**
130	**12**			8	1 onder b	Nee	dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.	dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg <u>of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.</u>
131	**12**			8	4 onder b	Nee	een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.	een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg <u>of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.</u>
132	**12**			9	1 onder a	Nee	dit past binnen het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen beleid om middelgrote kantoren en grote kantoren te concentreren op een aantal concentratielocaties;	dit past binnen het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen beleid om middelgrote kantoren en grote kantoren te concentreren op een aantal concentratielocaties; <u>en</u>
133	**12**			9	1 onder b	Nee	dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.	dit regionaal is afgestemd binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg <u>of de motivering aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.</u>
134	**12**			10	9	Nee	Het achtste lid geldt niet voor een bedrijventerrein aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang	Het zevende en achtste lid gelden niet voor een bedrijventerrein aangewezen als bedrijventerrein van provinciaal belang.
135	**12**			10	7 en 8	Ja	In afwijking van het zevende lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) op een specifieke bedrijfskavel toestaan. Dit kan alleen onder de in het achtste lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan. Uit het achtste lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.).	In afwijking van het zevende lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het achtste lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan. Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang, omdat de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën. Uit het achtste lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.). De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
136	**12**			10	8 onder a	Nee	ten minste 80% van de beschikbare ruimte van het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6	ten minste 70% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6
137	**12**			10	8 onder b	Nee	aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering; ~~en~~	aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering;
138	**12**			10	8 onder c	Nee	er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2.	er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2; en
139	**12**			10	8 onder d	Nee	**[Nieuw onderdeel toevoegen onder d]**	d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 alleen in bedrijfsverzamelgebouwen op het bedrijventerrein ondergebracht worden.
140	**12**			10		Ja	De instructieregels van artikel 12.10 zijn van toepassing op alle bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen in Limburg. Artikel 12.10, eerste tot en met zevende lid, gelden ook voor bedrijventerreinen die zijn aangewezen als 'bedrijventerrein van provinciaal belang'	De instructieregels van artikel 12.10 zijn van toepassing op alle bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen in Limburg. Artikel 12.10, eerste tot en met zesde lid, gelden ook voor bedrijventerreinen die zijn aangewezen als 'bedrijventerrein van provinciaal belang'.
141	**12**			10		Ja	Bij bedrijventerreinen van provinciaal belang moet voor wat betreft uitzonderingen voor bedrijfsactiviteiten vallend onder een lagere bedrijfscategorie worden voldaan aan de instructieregels in artikel 12.11. Hiervoor geldt dus niet de uitzonderingsmogelijkheid geregeld in art. 12.10, achtste lid. Het bepaalde in het negende lid beoogt dit te verduidelijken.	Bij bedrijventerreinen van provinciaal belang moet voor wat betreft toegestane bedrijfscategorieën en uitzonderingen voor bedrijfsactiviteiten vallend onder een lagere bedrijfscategorie worden voldaan aan de instructieregels in artikel 12.11. Hiervoor gelden dus niet de instructieregels in art. 12.10, zevende en achtste lid. Het bepaalde in het negende lid beoogt dit te verduidelijken
142	**12**			11	3	Nee	**[Nieuw Lid toevoegen]**	In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bestaand of nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein ook bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 toelaten, mits: a. ten minste 80% van de netto hectaren op het bedrijventerrein beschikbaar blijft voor bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 3, 4, 5 en 6; b. aanwezige bedrijven door de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2 niet onevenredig worden beperkt in hun bestaande bedrijfsvoering; c. er geen andere reële vestigingsmogelijkheid is voor de bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 en 2; en d. bedrijfsactiviteiten in bedrijfscategorie 1 enkel op het bedrijventerrein in bedrijfsverzamelgebouwen ondergebracht worden.
143	**12**			11	4	Nee	**[Vernummeren huidige lid 3 in artikel 12.11 naar lid 4]**	
144	**12**			11	4	Nee	De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het eerste of tweede lid	De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede en derde lid
145	**12**			11		Ja	**[Tekst toevoegen na laatste alinea in artikelsgewijze toelichting behorende bij artikel 12.11]**	In afwijking van het eerste lid kunnen gemeenten bij uitzondering toch de vestiging van een activiteit/bedrijf in een lichtere bedrijfscategorie (1 en 2) toestaan. Dit kan alleen onder de in het derde lid genoemde voorwaarden, waarbij aan alle voorwaarden moet zijn voldaan. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat door ongewenste functiemenging de maximaal toegestane bedrijfscategorie in feite wordt verlaagd, bedrijven onevenredig worden beperkt in hun bedrijfsvoering en er onnodig incourante bedrijfskavels of bedrijfspanden ontstaan. Op bedrijventerreinen wordt hierbij procentueel meer ruimte geboden voor lichtere bedrijfscategorieën dan op bedrijventerreinen van provinciaal belang. Dit aangezien de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen van provinciaal belang vanwege de aard van deze terreinen met name beschikbaar dient te blijven voor hogere bedrijfscategorieën. Uit het derde lid volgt dat voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid het enkel gaat om (zeer) bijzondere gevallen, waarbij de gemeente alle relevante belangen moet afwegen. Daarbij zal ook onderbouwd moeten worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling (onderdeel c.). De bijna uitsluitend kantoorachtige activiteiten in bedrijfscategorie 1 dienen in een bedrijfsverzamelgebouw gevestigd te worden om versnippering van kavelstructuren tegen te gaan.
146	**12**			12		Ja	Een (voormalige) landbouwbedrijfskavel, (voormalige) agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.	Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.
147	**12**			13	1	ja	Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan.	Onder het toevoegen van een of meerdere woningen wordt mede het wijzigen van de functie naar wonen verstaan **wanneer het gaat om kavel(s) op een bedrijventerrein. In lijn met lid 2 van dit artikel is functiewijziging van kavel(s) aan de randen van een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern onder voorwaarden wel mogelijk.**

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
148	**12**			13		Nee	1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen of het bieden van logies op een bedrijventerrein. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen op een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern mits: a. het toevoegen van de woningen geen belemmering vormt voor de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein; b. de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein geen belemmering vormen voor het toevoegen van de woningen; c. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; d. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte op het bedrijventerrein; en e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en bij de bedrijfscategorie waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren. 3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op tijdelijke woningen. 4. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven	1. Een omgevingsplan voorziet niet in het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay op een bedrijventerrein op een locatie die grenst aan stedelijk gebied of een landelijke kern mits: a. het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay geen belemmering vormt voor de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein; b. de bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein geen belemmering vormen voor het toevoegen van de woningen of huisvesting voor short-stay; c. de gemeente beschikt over een integrale samenhangende onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1, eerste en tweede lid, en motiveert hoe de ontwikkeling past binnen deze onderbouwing; d. er een gegronde noodzaak is voor het benutten van schaarse ruimte op het bedrijventerrein; en e. de ontwikkeling qua maat, schaal en functie past bij de ruimtelijke situatie en bij de bedrijfscategorie waartoe de omliggende bedrijfsactiviteiten behoren. 3. De motivering bij een omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop toepassing is gegeven aan het bepaalde in het tweede lid.
149	**12**			13		Ja	Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen, inclusief huisvesting van arbeidsmigranten of tijdelijk wonen, lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein. Huisvesting van arbeidsmigranten wordt, in lijn met de Omgevingsvisie Limburg, voor de toepassing van artikel 12.13 niet als een vorm van logies beschouwd, maar als 'wonen'. Omdat in de praktijk de huisvesting van arbeidsmigranten planologisch soms als een vorm van 'logies' wordt geregeld, is 'het bieden van logies' ook opgenomen in het eerste lid van artikel 12.13. De toepasselijkheid van artikel 12.13, eerste lid, op huisvesting van arbeidsmigranten in de vorm van logies is op die manier verduidelijkt. Voor de uitleg van het begrip 'logies' moet worden aangesloten bij de begripsomschrijving van 'logiesfunctie' in Bijlage I, onder B bij artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving: 'gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen'. Kwetsbare functies, zoals hierboven benoemd, lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein vanwege: ● omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie; ● de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie); Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het toedelen van een functie aan een kavel op een bedrijventerrein die impact heeft op dat bedrijventerrein, past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden. Ook past het niet bij het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen Limburgse principe 1 "Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant".	Op bedrijventerreinen is een toenemende ruimtedruk ontstaan door de vestiging van functies die niet direct aan een bedrijventerrein te relateren zijn. Kwetsbare functies, waaronder wonen en huisvesting voor short-stay lenen zich niet voor functiemenging op een bedrijventerrein, vanwege: ● omgevingsfactoren (geluids- en geuroverlast, verkeersveiligheid, fijnstof, milieucirkels en de vaak niet-geringe afstand tot voorzieningen) met een impact op de kwetsbare functie; ● de impact van de kwetsbare functie op het functioneren van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van bedrijfsvestigingen nabij de kwetsbare functie). Daarnaast geldt dat er op bedrijventerreinen een ruimtedruk bestaat en er naar de toekomst toe voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar moet blijven (in de diverse bedrijfscategorieën). Het toedelen van een functie aan een kavel op een bedrijventerrein die impact heeft op dat bedrijventerrein, past niet binnen het uitgangspunt om voldoende geschikte ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar te houden. Ook past het niet bij het in de Omgevingsvisie Limburg opgenomen Limburgse principe 1 "Recht doen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant".
150	**12**			13	2	ja	Artikel 12.13, tweede lid: Het is van belang dat de woning niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waar de woning(en) op is voorzien aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning op het functioneren van het bedrijventerrein. In bepaalde gevallen kan aan de randen van een bedrijventerrein het toevoegen van een of meerdere woningen worden toegestaan. Hierbij moet worden voldaan aan alle vereisten als benoemd in onderdeel a tot en met e. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.	Artikel 12.13, tweede lid: Het is van belang dat de woning of huisvesting voor short-stay niet geïsoleerd ligt ten opzichte van het stedelijk gebied of een landelijke kern, maar hier een ruimtelijk logische verbinding mee aangaat. Denk daarbij aan een goede aansluiting op bestaande stedenbouwkundige structuren, zoals andere bebouwing en infrastructuur. Dit is ook van belang voor onder andere de bereikbaarheid van voorzieningen en hulpdiensten. Grenzend aan stedelijk gebied of een landelijke kern, betekent ook dat de kavel waar de woning(en) of de huisvesting voor short-stay op is voorzien, aan de rand van een bedrijventerrein is gelegen. Wanneer de kavel aan de rand van een bedrijventerrein ligt, is de impact van omgevingsfactoren op een woning of de huisvesting voor short-stay het meest te beperken. Dit geldt ook voor de impact van de woning of de huisvesting voor short-stay op het functioneren van het bedrijventerrein. In bepaalde gevallen kan aan de randen van een bedrijventerrein het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay worden toegestaan. Hierbij moet worden voldaan aan alle vereisten als benoemd in onderdeel a tot en met e. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
151	**12**			13	2a en b	ja	Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b: Bij het toevoegen van een of meerdere woningen moet aangetoond worden dat er geen sprake is van een belemmering voor de omliggende bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein. Andersom mag ook het toevoegen van een of meerdere woningen niet beperkt worden door omliggende bedrijfsactiviteiten. Bij de beoordeling of de ontwikkeling geen belemmering vormt, kunnen de volgende elementen betrokken worden. Daarbij geldt dat dit geen limitatieve opsomming is: ● afstand tot nabijgelegen bedrijven en voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkt); ● bereikbaarheid; ● ernst van geuroverlast, geluidsoverlast, licht- en verkeershinder; ● zichtlijnen; ● groeninpassing.	Bij het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay moet aangetoond worden dat er geen sprake is van een belemmering voor de omliggende bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein. Andersom mag ook het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay niet beperkt worden door omliggende bedrijfsactiviteiten. Bij de beoordeling of de ontwikkeling geen belemmering vormt, kunnen de volgende elementen betrokken worden. Daarbij geldt dat dit geen limitatieve opsomming is: ● afstand tot nabijgelegen bedrijven en voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkt); ● bereikbaarheid; ● ernst van geuroverlast, geluidsoverlast, licht- en verkeershinder; ● zichtlijnen; ● groeninpassing.
152	**12**			13	2c		Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel c: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen kan uitwijken naar een bedrijventerrein, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.	Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel c: Alvorens een gemeente voor het toevoegen van een of meerdere woningen of huisvesting voor short-stay kan uitwijken naar een bedrijventerrein, dient zij te beschikken over een samenhangende integrale onderbouwing zoals bedoeld in artikel 12.1. Daarnaast dient gemotiveerd te worden hoe de betreffende ontwikkeling past binnen deze onderbouwing, als onderdeel van de totale gemeentelijke woningbouwopgave en de daarbij behorende programmering.
153	**12**			13	2d		Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel d: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond op het bedrijventerrein goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw gemakkelijker en sneller kan.	Artikel 12.13, tweede lid, onderdeel d: Een gemeente moet aan de hand van de integrale samenhangende onderbouwing, als bedoeld in artikel 12.1 aantonen en onderbouwen dat er een gegronde noodzaak is voor het benutten van de schaarse ruimte op een bedrijventerrein. Die noodzaak kan niet gelegen zijn in het gegeven dat de grond op het bedrijventerrein goedkoper is en daarom realisatie van woningbouw of huisvesting voor short-stay gemakkelijker en sneller kan.
154	**12**			14	1	Ja	Bij initiatieven voor verblijfsrecreatie moet duidelijk worden aangegeven voor hoeveel personen slaapplaatsen worden gerealiseerd. Bij de besluitvorming over het initiatief dient dit eenduidig te worden vastgelegd. Een slaapplaats is een overnachtingsmogelijkheid voor één persoon. Het vaak gehanteerde begrip 'bed' is niet eenduidig.	Bij initiatieven voor verblijfsrecreatie moet duidelijk worden aangegeven voor hoeveel personen slaapplaatsen worden gerealiseerd. Bij de besluitvorming over het initiatief dient dit eenduidig te worden vastgelegd. Een slaapplaats is een overnachtingsmogelijkheid voor één persoon. Het vaak gehanteerde begrip 'bed' is niet eenduidig. Bij initiatieven met kampeerplaatsen dient, naast het aantal kampeerplaatsen, ook het totaal aantal slaapplaatsen te worden vastgelegd.
155	**12**			14	1c	Ja	Voor het beoordelen van initiatieven voor vrijetijdseconomie is een gemeentelijke visie op de bestaande en gewenste toeristisch-recreatieve structuur noodzakelijk. De gemeente moet aangeven wat de meerwaarde van een initiatief is voor de toeristisch-recreatieve structuur in de gemeente en in de regio. Ook andere tegelijkertijd lopende initiatieven moeten bij de beoordeling worden betrokken.	Voor het beoordelen van initiatieven voor vrijetijdseconomie is een gemeentelijke visie op de bestaande en gewenste toeristisch-recreatieve structuur noodzakelijk. De gemeente moet aangeven wat de meerwaarde van een initiatief is voor de toeristisch-recreatieve structuur in de gemeente en in de regio. Ook andere tegelijkertijd lopende initiatieven moeten bij de beoordeling worden betrokken. De gemeentelijke visie hoeft niet vooraf in een document te zijn vastgesteld.
156	**12**			14	1j	Nee	het omgevingsplan bepaalt dat de vestigingsmogelijkheid voor de voorziening voor vrijetijdseconomie vervalt als de voorziening niet binnen drie jaar is gerealiseerd; en	het omgevingsplan bepaalt dat de vestigingsmogelijkheid voor de voorziening voor vrijetijdseconomie vervalt als de voorziening niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan is gerealiseerd; en
157	**12**			14	1k	Nee	er een actueel positief resultaat is van regionale afstemming vrijetijdseconomie op basis van de regionale bestuursafspraken in de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of een verantwoording waarom regionale afstemming niet nodig is.	er een actueel positief resultaat is van regionale afstemming vrijetijdseconomie of een verantwoording waarom regionale afstemming niet nodig is.
158	**12**			14	1k	Ja	De afgelopen jaren heeft regionale afstemming plaatsgevonden in elk van de regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg over initiatieven voor vrijetijdseconomie. Regionale afstemming over een initiatief gebeurt tussen de gemeenten in de betreffende regio en de Provincie op basis van de regionale bestuursafspraken voor die regio. In de regio Zuid-Limburg is afgesproken dat het resultaat van regionale afstemming vrijetijdseconomie maximaal één jaar geldig is. Daarna dient opnieuw regionaal afgestemd te worden. Dit om te voorkomen dat het resultaat van regionale afstemming niet meer actueel is. Het is wenselijk dat ook in de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg het resultaat van regionale afstemming actueel is.	De afgelopen jaren heeft regionale afstemming plaatsgevonden in elk van de regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg over initiatieven voor vrijetijdseconomie. Regionale afstemming over een initiatief gebeurt tussen de gemeenten in de betreffende regio en de Provincie. In de regio Zuid-Limburg is afgesproken dat het resultaat van regionale afstemming vrijetijdseconomie maximaal één jaar geldig is. Daarna dient opnieuw regionaal afgestemd te worden. Dit om te voorkomen dat het resultaat van regionale afstemming niet meer actueel is. Het is wenselijk dat ook in de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg het resultaat van regionale afstemming actueel is.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
159	**12**			18	1	Nee	1. Een omgevingsplan wordt niet zodanig gewijzigd dat de bestaande functie die het gebruik van een bouwwerk als recreatieverblijf toestaat wordt veranderd in een functie die de activiteit wonen toestaat, tenzij: a. de locatie gelegen is in of aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern; b. de locatie gelegen is in een bebouwingscluster of een bebouwingslint ; c. de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster of een bebouwingslint. 2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven. 3. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste en het tweede lid.	1. Een omgevingsplan wordt niet zodanig gewijzigd dat de bestaande functie die het gebruik van een bouwwerk als recreatieverblijf toestaat wordt veranderd in een functie die de activiteit wonen toestaat, tenzij: a. de locatie gelegen is in of aansluit aan het stedelijk gebied of een landelijke kern; b. de locatie gelegen is in een bebouwingscluster of een bebouwingslint; c. de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster of een bebouwingslint; d het recreatieverblijf is gelegen in een monumentaal gebouw. 2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat, voor het toevoegen van een of meerdere woningen door functieverandering van een of meerdere recreatieverblijven, de instructieregels van Afdeling 12.1 van toepassing zijn. 3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven. 4. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in het eerste, tweede en derde lid.
160	**12**			18	1	Ja	Artikel 12.18, eerste lid: uitzondering op het verbod Er doen zich situaties voor waarin een uitzondering wenselijk is op het verbod van artikel 12.18, eerste lid, bijvoorbeeld in het geval van een solitaire vakantiewoning in een landelijke kern. In een dergelijk geval is sprake van het toevoegen van een woning op een juiste locatie. In het eerste lid, onder a tot en met c, is opgenomen op welke locaties een verandering naar de functie wonen in principe kan worden toegestaan.	Artikel 12.18, eerste lid: uitzondering op het verbod Er doen zich situaties voor waarin een uitzondering wenselijk is op het verbod van artikel 12.18, eerste lid, bijvoorbeeld in het geval van een solitaire vakantiewoning in een landelijke kern. In een dergelijk geval is sprake van het toevoegen van een woning op een juiste locatie. In het eerste lid, onder a tot en met d, is opgenomen op welke locaties een verandering naar de functie wonen in principe kan worden toegestaan.
161	**12**			18	2	Nee	In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven.	In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid geldt dat het recreatieverblijf geen onderdeel mag zijn van een complex van recreatieverblijven, tenzij er geen sprake is van een gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen.
162	**12**			18	2	Ja	Artikel 12.18, tweede lid: Recreatieverblijven die gelegen zijn in een complex van recreatieverblijven, zoals een bungalowpark, vallen niet onder de uitzondering op het verbod. Een gemengd gebruik van een dergelijk complex voor zowel verblijfsrecreatie als wonen is niet wenselijk (zie ook de toelichting op artikel 12.19, onder e)	Artikel 12.18, derde lid: Recreatieverblijven die gelegen zijn in een complex van recreatieverblijven, zoals een bungalowpark, vallen niet onder de uitzondering op het verbod, tenzij er geen gemengd gebruik voor verblijfsrecreatie en wonen plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het transformeren van een geheel complex van recreatieverblijven naar de functie wonen. Een gemengd gebruik van een dergelijk complex voor zowel verblijfsrecreatie als wonen is niet wenselijk (zie ook de toelichting op artikel 12.19, onder e).
163	**12**			18	1 onder b	Nee	de locatie gelegen is in een bebouwingscluster ~~of een bebouwingslint~~ ;	de locatie gelegen is in een bebouwingscluster;
164	**12**			18	1 onder c	Nee	de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster ~~of een bebouwingslint.~~	de locatie gelegen is in de groenblauwe landbouwzone en grenst aan een bebouwingscluster.
165	**12**			18	1 onder c	JA	Functieverandering van een recreatieverblijf naar wonen in de groenblauwel andbouwzone is mogelijk als het aansluit op bebouwingslinten en bebouwingsclusters in het verwevingsgebied. Aan deze randen van ~~bebouwingslinten en~~ bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding	Functieverandering van een recreatieverblijf naar wonen in de groenblauwe landbouwzone is mogelijk als het aansluit op bebouwingsclusters in het verwevingsgebied. Aan deze randen van bebouwingsclusters zijn enkel kleinschalige ontwikkelingen mogelijk als deze een logische afronding
166	**12**			12.12	3	ja	Bij de herstructurering of functiewijziging van een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare dient de gemeente te motiveren waarom deze bedrijfskavel geen bijdrage kan leveren aan deze planningsopgave.	Bij de herstructurering of functiewijziging van een solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare dient de gemeente te motiveren waarom deze bedrijfskavel geen bijdrage kan leveren aan deze planningsopgave. Het wijzigen van het type bedrijfsactiviteit wordt hierbij niet gezien als beëindiging van de bedrijfsvoering".
167	**13**			1		Ja	De in het artikel voorgeschreven beschrijving moet in ieder geval betrekking hebben op: ● de mogelijkheid tot aansluiting: in hoeverre kan de ontwikkeling worden aangesloten op de bestaande of geplande energie-infrastructuur? Is aansluiting technisch mogelijk binnen de geplande termijn van realisatie van het plan? ● tijdigheid: wordt er rekening gehouden met de realisatiesnelheid van netwerkuitbreidingen en vergunningprocedures bij de netbeheerders? Zijn er afspraken met de netbeheerders gemaakt? ● maatregelen: zijn er alternatieve oplossingen zoals energiehubs, een andere energiedrager, congestiemanagement of lokale opslag afgewogen?	De in het artikel voorgeschreven beschrijving moet in ieder geval betrekking hebben op: - de mogelijkheid tot aansluiting: in hoeverre kan de ontwikkeling worden aangesloten op de bestaande of geplande energie-infrastructuur? Zijn er afspraken met de netbeheerders gemaakt? - tijdigheid: wordt er rekening gehouden met de realisatiesnelheid van netwerkuitbreidingen en vergunningprocedures bij de netbeheerders? Is aansluiting technisch mogelijk binnen de geplande termijn van realisatie van het plan? - maatregelen: zijn er alternatieve oplossingen zoals energiehubs, een andere energiedrager, congestiemanagement of lokale opslag afgewogen?
168								
169	**13**			1		Ja	Door het opnemen van een verplichte energieparagraaf in het omgevingsplan wordt geborgd dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen beoordeeld worden op de ruimtelijke impact en hun feitelijke uitvoerbaarheid binnen de (gemeentegrens overschrijdende) energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de actuele problematiek van netcongestie. Dit sluit aan op zowel provinciale als landelijke beleidsdoelstellingen, voorkomt ongewenste stagnatie van ruimtelijke en economische ontwikkelingen en draagt bij aan een toekomstbestendig Limburg.	Door het opnemen van een verplichte energiebeschrijving in het omgevingsplan wordt geborgd dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen beoordeeld worden op de ruimtelijke impact en hun feitelijke uitvoerbaarheid binnen de (gemeentegrens overschrijdende) energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de actuele problematiek van netcongestie. Dit sluit aan op zowel provinciale als landelijke beleidsdoelstellingen, voorkomt ongewenste stagnatie van ruimtelijke en economische ontwikkelingen en draagt bij aan een toekomstbestendig Limburg.
170	**13**			1		Ja	In lijn met de Omgevingswet stimuleert deze instructieregel een vroegtijdige en integrale afstemming tussen gemeenten, initiatiefnemers en de netbeheerders om de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen te vergroten.	In lijn met de Omgevingswet stimuleert deze instructieregel een vroegtijdige en integrale afstemming tussen gemeenten, initiatiefnemers en de netbeheerders, ieder vanuit hun eigen (wettelijke) rol en verantwoordelijkheid, om de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen te vergroten.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
171	**13**			2		Ja	[Tweede alinea bij Artikel 13.2, tweede lid, onder b] De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.	De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.
172	**13**			3		Nee	"het bedrijfsgebouw voor het plaatsen van zonnepanelen maximaal is benut."	"het bedrijfsgebouw voor het plaatsen van zonnepanelen optimaal is benut"
173	**13**			3		Ja	[alinea 1] Deze instructieregel legt vast dat bij de motivering van een omgevingsplan waarin nieuwe bedrijfsgebouwen mogelijk worden gemaakt, specifiek wordt onderbouwd op welke wijze het beschikbare dakoppervlak maximaal wordt ingezet voor zonnepanelen.	Deze instructieregel legt vast dat bij de motivering van een omgevingsplan waarin nieuwe bedrijfsgebouwen mogelijk worden gemaakt, specifiek wordt onderbouwd op welke wijze het beschikbare dakoppervlak optimaal wordt ingezet voor zonnepanelen.
174	**13**			3		Ja	[middenin alinea 2] Mogelijke beperkingen (zoals brandveiligheid, technische draagkracht of toekomstige uitbreidingsplannen) dienen onderbouwd te worden, zodat duidelijk is dat het maximale haalbare potentieel wordt benut, zonder risico's voor de veiligheid.	Mogelijke beperkingen (zoals brandveiligheid, technische draagkracht of toekomstige uitbreidingsplannen) dienen onderbouwd te worden, zodat duidelijk is dat het optimale potentieel wordt benut, zonder risico's voor de veiligheid.
175	**13**			3		Ja	Onder bedrijfsgebouwen wordt, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, verstaan: alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Onder 'bedrijfsgebouwen' vallen onder andere bedrijfshallen en loodsen, kantoren, supermarkten en schoolgebouwen.	Onder bedrijfsgebouwen wordt, in lijn met de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, verstaan: alle gebouwen bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Bedrijfsgebouwen worden verder onderverdeeld naar hallen en loodsen, kantoren, combinatie hallen met kantoor, schuren en stallen, winkels en scholen. Kassen behoren niet tot bedrijfsgebouwen.
176	**13**			3		Ja	Het landelijke beleid (o.a. Kamerbrieven over de zonneladder en uitwerking van het Klimaatakkoord) onderschrijft dat vóór het toestaan van zonneparken op grond eerst daken en andere benutbare oppervlakken optimaal moeten worden gebruikt.	Het landelijk en provinciaal beleid (o.a. Kamerbrieven over de zonneladder, uitwerking van het Klimaatakkoord en Omgevingsvisie Limburg) onderschrijft dat bij het toestaan van zonneparken op grond, daken en andere benutbare oppervlakken optimaal moeten worden gebruikt. De Limburgse zonneladder is niet opeenvolgend of volgtijdelijk.
177	**13**			4	5	Ja	3. Gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;	3. Gronden in landelijk gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur
178	**13**			4	5	Ja	4. Landbouwgronden gelegen in het buitengebied en (landbouw)gronden gelegen in de groenblauwe landbouwzone;	4. Landbouwgronden gelegen in het landelijke gebied en (landbouw)gronden gelegen in de groenblauwe landbouwzone;
179	**13**			4	5	Ja	[bij Artikel 13.4, tweede lid, onder c] De maatschappelijke kosten voor de aanleg van zonneparken in het buitengebied kunnen bovendien relatief hoog zijn.	De maatschappelijke kosten voor de aanleg van zonneparken in het landelijke gebied kunnen bovendien relatief hoog zijn.
180	**13**			4	5(b)	Nee	als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de door de gemeente gepleegde beleidsinspanningen om pv-panelen mogelijk te maken op daken en gevels van gebouwen, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en op gronden in het buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur	als het een zonnepark op landbouwgrond betreft, de door de gemeente gepleegde beleidsinspanningen om pv-panelen mogelijk te maken op daken en gevels van gebouwen, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en op gronden in het landelijke gebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur
181	**13**			4		Ja	[VERWIJDEREN onder artikel 13.4 vijfde lid onder a] De Omgevingsvisie Limburg benoemt specifiek zoekgebieden voor zonneparken, die op basis van een beoordeling op provinciale schaal zijn geselecteerd vanwege landschapscapaciteit en de aansluiting op het elektriciteitsnet. Bij een zorgvuldige ruimtelijke afweging behoort ook een motivering of de locatie is gelegen binnen deze zoekgebieden en zo niet, waarom deze locatie ook passend wordt geacht afgezet tegen de gemeentelijke Omgevingsvisie en/of regionale visie(s) in RES-verband.	Dit onderdeel vraagt dat een omgevingsplan dat een zonnepark mogelijk maakt, zorgvuldig motiveert waarom de gekozen locatie passend en verantwoord is. Hierbij zet het bevoegd gezag concreet uiteen top basis van welke ruimtelijke en beleidsmatige uitgangspunten de locatie is gekozen. Wij adviseren daarbij om bij de ruimtelijke afweging expliciet de Limburgse principes opgenomen in de Omgevingsvisie te benoemen, met name op het gebied van veiligheid en hinder.
182	**13**			4		Ja	[Artikel 13.4, vijfde lid, onder d, tweede alinea] De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.	De Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie volgen het minimale uitgangspunt over lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord en het NPRES.
183	**13**			5	1	Nee	Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een bedrijventerrein en geeft daartoe een motivering over een brandveilige inpassing.	Een omgevingsplan laat alleen een batterij toe op een werklocatie [INCLUSIEF LINK naar kaartlaag WERKLOCATIE] en geeft daartoe een motivering over een brandveilige inpassing.
184	**13**			5	1	Ja	[Artikel 13.5, eerste lid] Deze bepaling borgt dat een batterij primair wordt toegestaan op bedrijventerreinen, waar voorzieningen, (energie)infrastructuur en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig zijn om grootschalige energieopslaginstallaties veilig, goed bereikbaar te plaatsen.	Deze bepaling borgt dat een batterij primair wordt toegestaan op werklocaties, waar voorzieningen, (energie)infrastructuur en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig zijn om grootschalige energieopslaginstallaties veilig, goed bereikbaar te plaatsen.
185	**13**			5	2	Nee	In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een batterij toelaten op een vrijkomende bebouwde locatie buiten een bedrijventerrein mits:	In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een batterij toelaten op een vrijkomende bebouwde locatie buiten een werklocatie [INCLUSIEF LINK naar kaartlaag WERKLOCATIE] mits:
186	**13**			5	3	Nee	In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan een omgevingsplan een batterij toestaan op een onbebouwde locatie buiten een bedrijventerrein, mits voldaan is aan het bepaalde in het tweede lid, onder a tot en met f, de ruimtelijke kwaliteit in het gebied wordt verbeterd en deze verbetering is verankerd in een bestuurlijk vastgestelde gebiedsvisie, inclusief uitvoeringsafspraken.	In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan een omgevingsplan een batterij toestaan op een onbebouwde locatie buiten een werklocatie [INCLUSIEF LINK naar kaartlaag WERKLOCATIE], mits voldaan is aan het bepaalde in het tweede lid, onder a tot en met f, de ruimtelijke kwaliteit in het gebied wordt verbeterd en deze verbetering is verankerd in een bestuurlijk vastgestelde gebiedsvisie, inclusief uitvoeringsafspraken.
187	**13**					Nee	De naamgeving 'Paragraaf 13.1.1. Energie**paragraaf'**	Paragraaf 13.1.1 Energiebeschrijving
188	**14**			1	c	nee	het ontgronden, voor zover nodig voor het aanleggen of veranderen van een of meer klimaatbuffers of water afvoer drainage infiltraties door of in opdracht van een gemeente, waterschap of provincie, met een maximaal ontgravingsvolume van 5000 m3 per buffer of water afvoer drainage infiltratie en bedoeld voor het opvangen, vasthouden of bezinken van water ter voorkoming van wateroverlast of watertekorten, mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;	het ontgronden, voor zover nodig voor het aanleggen of veranderen van een of meer klimaatbuffers, water afvoer drainage infiltraties of rioolwaterbuffers door of in opdracht van een gemeente, waterschap of provincie, met een maximaal ontgravingsvolume van 5000 m3 per buffer of water afvoer drainage infiltratie en bedoeld voor het opvangen, vasthouden of bezinken van water ter voorkoming van wateroverlast of watertekorten, danwel benodigd om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), mits dit werk in overeenstemming is met het omgevingsplan, een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
189	**14**			1	c	Ja	De aanleg van klimaatbuffers en waterafvoer drainage infiltraties (hierna: wadi's) wordt gekenmerkt door een maatschappelijk belang om wateroverlast of watertekorten te voorkomen. Daarnaast mag ervan uit worden gegaan dat initiatiefnemers zoals gemeente, waterschap en provincie voorafgaand aan de aanleg alle daaraan verbonden belangen in voldoende mate hebben onderzocht en afgewogen aan de hand van het omgevingsplan, projectbesluit en/of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Een vergunningplicht voor de ontgrondingsactiviteit zal hier naar verwachting weinig aan toevoegen. Om deze redenen zijn klimaatbuffers of wadi's tot 5000 m3 vrijgesteld als deze door of in opdracht van een gemeente, het waterschap of de provincie worden gerealiseerd. De vrijstelling geldt echter niet als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen en/of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1.	De aanleg van klimaatbuffers, waterafvoer drainage infiltraties (hierna: wadi's) of rioolwaterbuffers worden gekenmerkt door een maatschappelijk belang om wateroverlast of watertekorten te voorkomen of om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast mag ervan uit worden gegaan dat initiatiefnemers zoals gemeente, waterschap en provincie voorafgaand aan de aanleg alle daaraan verbonden belangen in voldoende mate hebben onderzocht en afgewogen aan de hand van het omgevingsplan, projectbesluit en/of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Een vergunningplicht voor de ontgrondingsactiviteit zal hier naar verwachting weinig aan toevoegen. Om deze redenen zijn klimaatbuffers, wadi's of rioolwaterbuffers tot 5.000 m3 vrijgesteld als deze door of in opdracht van een gemeente, het waterschap of de provincie worden gerealiseerd. De vrijstelling geldt echter niet als de insteeklijn van de ontgraving op minder dan een meter van de erfgrens is gelegen en/of de overgangstaluds bij deze insteeklijn steiler worden uitgevoerd dan 1:1.
190	**14**			1	e	Nee	het ontgronden, voor zover nodig voor het saneren van landbodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIa van het Besluit activiteiten leefomgeving . [link: https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0041330&bijlage=IIa&z=2026-01-01&g=2026-01-01]	het ontgronden, voor zover nodig voor het saneren van landbodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIa van het Besluit activiteiten leefomgeving of boven de in het omgevingsplan opgenomen waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem als bedoeld in artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving. [link: https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0041330&bijlage=IIa&z=2026-01-01&g=2026-01-01]
191	**14**			1	e	Ja	De sanering van landbodem was eerder onder de Ontgrondingenwet ook al vrijgesteld in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving kent deze vrijstelling niet en artikel 16.8 van dat besluit richt zich enkel op waterbodems en oevers. Artikel 14.1, onder e, beoogt alsnog de sanering van landbodem aan de hand van de interventiewaarde bodemkwaliteit vrij te stellen.	Met dit onderdeel van het artikel worden twee situaties vrijgesteld voor activiteiten inzake sanering van de bodem. De eerste situatie betreft de sanering van landbodem die eerder onder de Ontgrondingenwet ook al vrijgesteld was in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving kent deze vrijstelling niet en artikel 16.8 van dat besluit richt zich enkel op waterbodems en oevers. Dit onderdeel van het artikel beoogt alsnog de sanering van landbodem bij een verontreiniging boven de interventiewaarde bodemkwaliteit vrij te stellen. De tweede situatie betreft de vrijstelling voor sanering van de landbodem bij een verontreiniging boven de door de gemeente vastgestelde waarden toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb). Op grond van artikel 5.89i van het Besluit kwaliteit leefomgeving nemen gemeenten in het omgevingsplan voor specifieke stoffen of stofgroepen de wtkb op die kan afwijken van de landelijke interventiewaarde. Dit kan zich voordoen bij stoffen waarvoor landelijk geen norm is opgenomen, zoals sommige PFAS-verbindingen, of wanneer de gemeente op basis van lokaal beleid strengere of soepelere normen hanteert. Door deze vrijstelling wordt het mogelijk maatwerk te bieden dat aansluit bij lokale omstandigheden. De gemeentelijke vaststelling van een wtkb gebeurt op basis van een zorgvuldige afweging en binnen het landelijke systeem van bodemkwaliteit, waarmee blijvend wordt gewaarborgd dat sprake is van verantwoorde milieu- en gezondheidsbescherming.
192	**14**			1		Ja	Ervaringen maken duidelijk dat bepaalde ontgrondingsactiviteiten, zoals kleine ontgravingen of ontgravingen voor aan te leggen bedrijventerreinen en sportterreinen, die voorheen waren vrijgesteld in artikel 6.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, nu niet meer zijn vrijgesteld op basis van het.	Ervaringen maken duidelijk dat bepaalde ontgrondingsactiviteiten, zoals kleine ontgravingen of ontgravingen voor aan te leggen bedrijventerreinen en sportterreinen, die voorheen waren vrijgesteld in artikel 6.1.1 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, nu niet meer zijn vrijgesteld op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving.
193	**15**					Ja	**[Titel Wijzigen]** Afdeling 16.1 en 16.2 beschermingsgebied Einstein Telescope	Afdeling 15.1 en 15.2 beschermingsgebied Einstein Telescope
194	**15**					Ja	**[Titel Wijzigen]** Artikel 16.1 en 16.2	Artikel 15.1 en 15.2
195	**15**					Ja	Artikel 16.1 bevat de instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Om ongewenste ontwikkelingen (interfererende activiteiten) te voorkomen in de periode dat de instructieregels nog niet door de betreffende gemeenten zijn geïmplementeerd in het omgevingsplan, bevat de verordening naast de instructieregels rechtstreeks werkende verbodsbepalingen, opgenomen in artikel 16.2.	Artikel 15.1 bevat de instructieregels die gemeenten in acht moeten nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Om ongewenste ontwikkelingen (interfererende activiteiten) te voorkomen in de periode dat de instructieregels nog niet door de betreffende gemeenten zijn geïmplementeerd in het omgevingsplan, bevat de verordening naast de instructieregels rechtstreeks werkende verbodsbepalingen, opgenomen in artikel 15.2.
196	**15**					Ja	Europese landen zullen (zo is voorzien) in 2025 beslissen over de vestigingslocatie van de Einstein Telescope. De grensregio van Zuid-Limburg – de Euregio Maas-Rijn – is één van de mogelijke locaties voor dit observatorium. Huisvesting van de Einstein Telescope in deze regio kan een grote positieve impact hebben op de wetenschap, economie en maatschappij in Nederland. Nederland heeft de ambitie om zich te kandideren als vestigingslocatie, samen met België en Duitsland. Daartoe heeft het kabinet beslist om 42 miljoen euro uit het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk toe te kennen aan de voorbereidingen voor de kandidatuur en € 870 miljoen te reserveren voor een toekomstige Nederlandse inbreng aan de bouw. Dat heeft de ministerraad 14 april 2022 besloten.	Europese landen zullen (zo is voorzien) in **2027** beslissen over de vestigingslocatie van de Einstein Telescope. De grensregio van Zuid-Limburg – de Euregio Maas-Rijn – is één van de mogelijke locaties voor dit observatorium. Huisvesting van de Einstein Telescope in deze regio kan een grote positieve impact hebben op de wetenschap, economie en maatschappij in Nederland. Nederland heeft de ambitie om zich te kandideren als vestigingslocatie, samen met België en Duitsland. Daartoe heeft het kabinet beslist om 42 miljoen euro uit het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk toe te kennen aan de voorbereidingen voor de kandidatuur en € 870 miljoen te reserveren voor een toekomstige Nederlandse inbreng aan de bouw. Dat heeft de ministerraad 14 april 2022 besloten.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
197	**16**			4		Ja	**[Toelichting toevoegen bij Artikel 16.4 - op dit moment is er geen toelichting]**	**[Vetgedrukt]:** Artikel 16.4 Monitoring plancapaciteiten en woningbouwrealisaties Het wetsvoorstel voor de Wet versterking regie volkshuisvesting geeft de provincie meer bevoegdheden om te sturen en regie te voeren op de woningbouwopgave. Een van die instrumenten is de monitoring. Door de realisaties van de woningbouw goed te volgen, kan de provincie tijdig bijsturen waar nodig om ervoor te zorgen dat de juiste woningen gebouwd worden die nodig zijn. **[Vetgedrukt]** Artikel 16.4, eerste lid: De provincie stelt een monitoringsapplicatie (Juno) ter beschikking aan gemeenten voor de registratie en monitoring van woningbouwplannen. **[Vetgedrukt]** Artikel 16.4, derde lid: Gemeenten dienen de door de provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie (Juno) te gebruiken voor de registratie van woningbouwplannen en realisaties. Dit kan rechtstreeks via de monitoringsapplicatie of via een koppeling indien de gemeente gebruik maakt van een ander monitoringssysteem. Gemeenten dienen de data in de door de provincie ter beschikking gestelde monitoringsapplicatie minimaal tweemaal per jaar te herijken. **[Vetgedrukt]** Artikel 16.4 onder 4: Bij de registratie worden de afspraken en definities uit de vastgestelde Basisset 2.0 Landelijke monitoring voortgang woningbouw (LMVW) van VNG, IPO en het ministerie van BXZK toegepast, zie https://vng.nl/sites/default/files/2024-09/lbr_24_036_basisset_2_0_definitief_met_logos.pdf **[LINK AANMAKEN]**
198	**17**			6		Nee	[Toevoegen nieuw artikel 17.6. Bestaande artikelen 17.6 t/m 17.13 worden 17.7 t/m 17.14]	[Artikel 17.6 Overgangsbepaling grondwater: bouwstoffen] Artikel 4.62 is niet van toepassing op het toepassen van AVI-bodemas of metaalslakken op of in de bodem in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied, als dat plaatsvindt ten behoeve van het aanleggen of veranderen van infrastructuur als bedoeld in artikel 4.47 en de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.48 voor die infrastructuur is aangevraagd voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 4.62.
199	**17**			11			**[NIEUW LID + VERNUMMERING VAN de huidige artikelen 17.11 tot en met 17.13 NAAR de artikelen 17.12 tot en met 17.14]**	Artikel 17.11 Overgangsbepaling huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten Voor het realiseren van huisvesting voor short-stay arbeidsmigranten als bedoeld in artikel 12.7, geldt het vereiste van een samenhangende integrale onderbouwing als bedoeld in artikel 12.1 niet als vóór 1 januari 2028: a. het ontwerp van het omgevingsplan ter inzage is gelegd; of b. de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit is ingediend.
200	**aanduiding naam wijzigen**						extensiveringsgebied ~~Intensieve~~ Veehouderij	extensiveringsgebied veehouderij
201		IX	LINK NAAR PDF	4		JA	Er is weinig onderzoek verricht naar het effect van een toename van geluidsbelastingop de kwaliteit van leefgebieden voor soorten. Van bevers, otters en muurhagedissen is enige locatiespecifieke informatie beschikbaar, maar minder vlakdekkend en het betreft geen sluitend wetenschappelijk onderzoek. Er zijn alleen goed onderbouwde gegevens voorhanden naar het effect van geluidsverstoring op broedvogels. Het berekenen van compensatie voor geluidsverstoring op leefgebieden kan dan ook het best worden gedaan aan de hand van broedvogels. Voor de provincie Limburg is dit uitgewerkt in het rapport: Methodiek Natuurcompensatie Limburg, Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting beschermde natuurwaarden. Dit rapport is op verzoek van de Provincie Limburg opgesteld om natuurschade aan flora, fauna en aan beschermde natuurgebieden, te berekenen en te compenseren. De methodiek is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek door het voormalige Instituut voor Bos- en natuuronderzoek, tegenwoordig Wageningen University and Research (WenR). Deze methodiek is sindsdien regelmatig toegepast.	Er is weinig onderzoek verricht naar het effect van een toename van geluidsbelastingop de kwaliteit van leefgebieden voor soorten. Van bevers, otters en muurhagedissen is enige locatiespecifieke informatie beschikbaar, maar minder vlakdekkend en het betreft geen sluitend wetenschappelijk onderzoek. Er zijn alleen goed onderbouwde gegevens voorhanden naar het effect van geluidsverstoring op broedvogels. Het berekenen van compensatie voor geluidsverstoring op leefgebieden kan dan ook het best worden gedaan aan de hand van broedvogels. Voor de provincie Limburg is dit uitgewerkt in het rapport: [PDF TOEVOEGEN HIER] **Methodiek Natuurcompensatie Limburg**, Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting beschermde natuurwaarden. Dit rapport is op verzoek van de Provincie Limburg opgesteld om natuurschade aan flora, fauna en aan beschermde natuurgebieden, te berekenen en te compenseren. De methodiek is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek door het voormalige Instituut voor Bos- en natuuronderzoek, tegenwoordig Wageningen University and Research (WenR). Deze methodiek is sindsdien regelmatig toegepast. Mogelijk dat er in de toekomt een actualisatie van het rapport gaat plaatsvinden. Het is aan de initiatiefnemer om in voorkomende gevallen de actualiteit van dit rapport te verifiëren.
202				9	3 onder b	Nee	een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg.	een beschrijving van het proces van voorbereiding van het initiatief, de planvoorbereiding en de uitkomst en verantwoording van de afstemming in regionaal verband binnen de regio Noord-Limburg, Midden-Limburg of Zuid-Limburg of een beschrijving die aangeeft dat de toevoeging passend is binnen reeds gemaakte regionale afspraken of visies.
203		XIII			VOETNOOT 3		Biologische veehouders dienen een bewijs van aanmelding of certificaat van Skal te overhandigen om te kunnen vaststellen dat het gaat om (omschakeling naar) een biologisch veehouderijbedrijf. Varkensbedrijven aangesloten bij Livar worden als biologische veehouderij beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd	Varkensbedrijven waarbij wordt voldaan aan de huisvestingseisen van Verordening (EU) 2018/848, bijlage II, deel II, punt 1.7.3, en aanvullende eisen uit Verordening (EU) 2020/464 worden in het kader van artikel 10.15 Ammoniakemissie dierenverblijven als biologisch beschouwd. Voor biologische varkenshouderij geldt een streefreductie van 40%. Per geval worden aanvullende emissiereducerende maatregelen gevraagd.
204		V			w		w. artikel 3.200 (intensieve veehouderij)	w. artikel 3.200 (veehouderij met varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor roodvleesproductie, geiten, eenden, konijnen, kalkoenen of parelhoenders)
205		1					**[Onder begripsbepalingen 'solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare']** afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een (voormalige) landbouwbedrijfskavel, (voormalige) agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving	afzonderlijk gelegen bedrijfskavel voor één enkel bedrijf met bijbehorende voorzieningen, groter dan 1 hectare en niet grenzend aan of gelegen binnen een 'bedrijventerrein' of een 'stedelijk dienstenterrein'. Een landbouwbedrijfskavel, agrarische bedrijfskavel of bedrijfskavel voor een bedrijf binnen de sector vrijetijdseconomie valt niet onder deze begripsomschrijving.

#	Hoofdstuk	Bijlage	Paragraaf	Artikel	Lid	Toelichting?	WAS	WORDT
206		1				Nee	**[Toevoegen begripsbepaling]**	**Bedrijfsverzamelgebouw** een multifunctioneel pand dat speciaal is ingericht om verschillende (meestal kleinere) ondernemingen onder één dak te huisvesten. Elke huurder beschikt over een eigen kantoor, werkplaats of unit, maar maakt vaak gezamenlijk gebruik van faciliteiten zoals vergaderruimtes, receptie, parkeergelegenheid en sanitaire voorzieningen.
207		I				Nee	[Verwijderen begrip]	~~intensieve veehouderij~~
208		I					agrarische reststromen: reststromen die uitsluitend afkomstig zijn uit de agrarische sector (inclusief de verwerkende levensmiddelenindustrie), zoals potgrond, groente-, fruit- en plantenresten, gras, snoeiafval, afvalwater of andere organische resten, en uitdrukkelijk niet zijnde brandstoffen, plastics, metalen, glas of ander anorganisch afval	plantaardige reststromen: reststromen afkomstig uit onder andere de agrarische sector, de verwerkende levensmiddelenindustrie, het publieke domein en andere bronnen, opgenomen in Bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Hierbij kan gedacht worden aan potgrond, groente-, fruit- en plantenresten, gras, snoeiafval, afvalwater of andere organische resten, maar uitdrukkelijk niet zijnde brandstoffen, plastics, metalen, glas of ander anorganisch afval.
209		I					collectieve verwaarding van mest en agrarische reststromen: het door samenwerkende veehouderijen gezamenlijk verwaarden van mest,en agrarische reststromen, waarbij de mest afkomstig is van deze veehouderijen binnen een straal van 20 kilometer van de collectieve verwaarding, en de verwaardingscapaciteit nauw is afgestemd op deze regionale mestaanvoer ten behoeve van het verduurzamen van de bedrijfsvoeringen en het efficiënt en lokaal verwaarden van stofstromen.	collectieve vergisting van dierlijke mest: het door samenwerkende veehouderijen gezamenlijk vergisten van dierlijke mest, waarbij de dierlijke mest afkomstig is van deze veehouderijen, en de vergistingscapaciteit nauw is afgestemd op de regionale aanvoer van dierlijke mest ten behoeve van het verduurzamen van de bedrijfsvoeringen en het efficiënt en regionaal vergisten van stofstromen.
210		I					[verwijderen]	verwaarding van mest en agrarische reststromen: het bewerken of verwerken van dierlijke mest, waaronder begrepen maar niet beperkt tot het mengen, scheiden, hygieniseren, vergisten, composteren, drogen en indikken van dierlijke mest, alsmede het behandelen van dierlijke meststoffen tot eindproducten zoals as, mestkorrels, mengsels van gedroogd digestaat, of het exporteren van dierlijke meststoffen, en van agrarische reststromen.
211		I					verwaarding van eigen mest en agrarische reststromen: verwaarding van mest en agrarische reststromen als bedoeld in artikel 10.9	vergisting van eigen dierlijke mest: vergisting van eigen dierlijke mest, waarbij de vergisting van eigen dierlijke mest uitsluitend plaatsvindt op hetzelfde bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf waar de dierlijke mest is geproduceerd.
212		I				Nee	**TOEVOEGEN NIEUW LID**	Herstructureringslocaties: locaties waarbij door woningtoevoeging (nieuwbouw en splitsing) of woningonttrekking (sloop en samenvoeging) de samenstelling van de bestaande woningvoorraad binnen het stedelijk gebied en landelijke kernen verandert zonder ingrijpende wijziging van de planologische functie.
213		I				Nee	Transformatielocaties: locaties waar bestaand vastgoed geheel of gedeeltelijk wordt herontwikkeld naar een andere functie. Onder transformatie wordt hier tevens verstaan de uitbreiding van een bestaande woonfunctie, bijvoorbeeld bij het 'optoppen' van een wooncomplex of de splitsing van bestaande woningen	Transformatielocaties: locaties waarbij door woningtoevoeging op al dan niet bebouwde gronden (verbouw, nieuwbouw en functiewijziging) binnen het stedelijk gebied en de landelijke kernen de planologische functie verandert.
214		I				Nee	VERWIJDEREN **begrip 'herstructureringsopgave'**	
215		I				Nee	Bebouwingscluster: twee of meer straten, al dan niet met een herkenbaar aaneengesloten stratenpatroon. Qua omvang en dichtheid is een bebouwingscluster kleiner dan een landelijke kern en ook de afwezigheid van voorzieningen en historische en/of lokale context maken dat een cluster onderscheidend is van een landelijke kern	Bebouwingscluster: Cluster of lint van bebouwing dat niet als landelijke kern of stedelijk gebied is aangewezen en minimaal uit 10 woningen bestaat, waarbij de onderlinge afstand tussen een woning en de dichtstbijzijnde andere woning maximaal 75 meter is en het verst liggende verblijfsobject binnen een straal van 70 meter van de laatste woning af ligt
216		I				Nee	**[VERWIJDEREN]** Bebouwingslint: een lijnvormige reeks bebouwing langs een weg, in een langgerekte vorm zonder herkenbaar aaneengesloten stratenpatroon, waarbij de onderlinge afstand van overwegend niet-agrarische woongebouwen met bijbehorende tuinen niet meer dan 70 meter is.	
217		I				Nee	**[Achter monumentale gebouwen]** Een op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermd monument (rijksmonument) of, in een omgevingsplan opgenomen gebouw van plaatselijk of regionaal belang	Een op grond van de Erfgoedwet aangewezen beschermd monument (rijksmonument) of een in de gemeentelijke monumentenverordening of een omgevingsplan beschermd monument (gemeentelijk monument).
218		I				Nee	short-stay: verblijf van maximaal vier maanden aaneengesloten, gedurende een periode van maximaal een jaar	short-stay: verblijf, al dan niet onderbroken, van maximaal een jaar, gerekend vanaf de eerste verblijfsdag.
219		I				Nee	Woningbouwopgave: het benodigde aantal toevoegingen aan de woningvoorraad (nieuwbouw en overige toevoegingen zoals transformaties) verminderd met het aantal onttrekkingen (waaronder sloop) aan de woningvoorraad, gebaseerd op het regionale afgestemd kwalitatief en kwantitatief woonbehoefteonderzoek	Woningbouwopgave: Het aantal en type woningen dat moet worden toegevoegd aan de woningvoorraad, verminderd met het aantal en type woningen dat wordt onttrokken aan de woningvoorraad, om te voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte in de Provincie binnen een bepaalde periode, door vertaald naar de regionale en lokale bijdragen aan deze opgave.
220		VII				Nee	Heggen, hagen, boomgaard, laan, schraalland, heide, grasland, bos.	O.a. Heggen, hagen, boomgaard, laan, schraalland, heide, grasland, bos.
221		VII				Nee	Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen.	O.a. Bronbossen, beken, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden, moerassen, bronnen, zinkflora, mantel- en zoomvegetaties, hellingen met veel graften, grubben en holle wegen.
222		VII				Nee	Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen.	O.a. Openheid op plateaus, kleinschaligheid rondom dorpen, op hellingen en in (droog)dalen.
223		XIII				Nee	OUDE PDF	NIEUWE PDF

Ontwerp Wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg

Artikel I
Het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 4.1 komt te luiden:
Artikel 4.1 Toetsingskader ontheffingen en omgevingsvergunningen stiltegebieden
1. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.4 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen regels voor het verlenen van een ontheffing wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.7 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen beoordelingsregels voor aanvragen om een omgevingsvergunning wijzigen.
3. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.8 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen vereisten voor aanvragen om een omgevingsvergunning wijzigen.

B
- Hoofdstuk 5 Landschap komt te luiden: Hoofdstuk 5 Landelijk gebied.
- In artikel 5.1, eerste lid, wordt ‘artikel 7.4’ vervangen door: artikel 7.17.
- Artikel 5.2 komt te vervallen.

C
Artikel 6.1, onderdeel b komt te luiden:
b. na toepassing van artikel 8.3, 8.4, 8.5 of 8.6 van de Omgevingsverordening Limburg.

D
Artikel 6.2 komt te luiden:
Artikel 6.2 Natuurcompensatie
Gedeputeerde Staten kunnen de in de artikelen 7.12, 7.15 en 8.6 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage IX Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering, wijzigen.

E
Na artikel 6.2 wordt een nieuw artikel ingevoegd luidend:
Artikel 6.3 Begrenzing zonering landelijk gebied en bebouwd gebied
1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de volgende geometrische informatieobjecten, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg, als bedoeld in artikel 6.1:
   a. groenblauwe landbouwzone;
   b. verwevingsgebied;
   c. primair landbouwgebied;
   d. stedelijk gebied;
   e. landelijke kern;
   f. werklocatie;
   g. bedrijventerrein;
   h. bedrijventerrein van provinciaal belang;
   i. bedrijventerrein in een logistiek knooppunt;
   j. stedelijk dienstenterrein;
   k. solitaire bedrijfslocatie groter dan 1 hectare;
   l. ecologische verbindingszone;

m. Maasvallei;
n. beekdal;
o. natte laagte;
p. helling;
q. droogdal;
r. intrekgebied Natura 2000-gebieden;
s. overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kunnen Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzing van een ecologische verbindingszone wijzigen, voor zover deze wijziging er niet toe leidt dat de ecologische verbindingszone onder een andere zone dan het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone komt te liggen.
3. Het wijzigen van de geometrische begrenzing van een ecologische verbindingszone als bedoeld in het tweede lid, vindt alleen plaats met het oog op versterking van het ecologisch functioneren van de verbindingszone of het nader invullen van zoekgebieden voor ecologische verbindingszones zoals bedoeld in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026.

F

Na artikel 6.3 wordt een nieuw artikel ingevoegd luidend:

Artikel 6.4 Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de in artikel 6.3, eerste lid, bedoelde geometrische informatieobjecten, alsmede van het Natuurnetwerk Limburg, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden bedoeld in het eerste lid.
3. Gedeputeerde Staten kunnen regels vaststellen ter borging van generieke en specifieke maatregelen binnen de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gericht op herstel of verbetering van de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden.

G

In artikel 8.1 wordt ‘artikel 10.10’ vervangen door: artikel 10.14.

H

- Artikel 9.1 kom te luiden
  Artikel 9.1 Begrenzing werklocaties
  Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van werklocaties, bedrijventerreinen, bedrijventerreinen van provinciaal belang, bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt, stedelijke dienstenterreinen en solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare wijzigen.
- Artikel 9.2 vervalt.

I

In artikel 10.1 wordt ‘de artikelen 16.1 en 16.2’ vervangen door: de artikelen 15.1 en 15.2.

J

In artikel 11.1 wordt ‘de artikelen 5.2, 6.1 en 9.2’ vervangen door: de artikelen 6.1, 6.3, 6.4.en 13.1

K

In artikel 12.1 wordt ‘en 7.2’ vervangen door: en 7.5.

L
Onder vernummering van hoofdstuk 13 tot hoofdstuk 14 en de artikelen 13.1 en 13.2 tot de artikelen 14.1 en 14.2, wordt een nieuw hoofdstuk 13 ingevoegd, luidend:

Hoofdstuk 13 waterveiligheidszones H2 tot en met H4

Artikel 13.1 waterveiligheidszones H2 tot en met H4
Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de waterveiligheidszones H2 tot en met H4 vaststellen en wijzigen.

Artikel II
Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dag waarop het in het Provinciaal Blad bekend is gemaakt.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van …

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.M.G. Roemer, voorzitter

Toelichting bij de wijzigingen

Met het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (Provinciale Staten, 16 december 2022) hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om onderdelen van de Omgevingsverordening Limburg te wijzigen of uit te werken gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Het gaat alleen om de specifiek in dit besluit vermelde onderdelen. Grondslag voor dit delegatiebesluit is artikel 2.8 van de Omgevingswet. Provinciale Staten behouden ook de bevoegdheid om de genoemde onderdelen van de Omgevingsverordening zelf te wijzigen, namelijk als de wijziging tegelijkertijd gebeurt met het wijzigen van niet aan Gedeputeerde Staten gedelegeerde onderdelen van de Omgevingsverordening. Dat volgt uit artikel 1.2, lid 2, van het Delegatiebesluit.

Met het voorliggende besluit wordt het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (hierna: het Delegatiebesluit) op onderdelen gewijzigd. Deze wijzigen hangen samen met de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (hierna: de Wijzigingsverordening 2026). De meeste wijzigingen in het Delegatiebesluit zijn het gevolgen van wijzigingen van artikelnummers in de Omgevingsverordening als gevolg van de Wijzigingsverordening 2026. De thans voorhanden zijnde wijzigingen veranderen de delegatiebepalingen niet inhoudelijk. De enige inhoudelijke verandering heeft betrekking op de bevoegdheid om de begrenzing van de zonering van het landelijk gebied en het bebouwd gebied te wijzigen in relatie tot wijziging van het Natuurnetwerk Limburg.

Hieronder volgt een korte toelichting per onderdeel, voor zover het niet slechts gaat om vernummering van artikelen of de verwijzing naar een gewijzigd artikelnummer van de Omgevingsverordening.

Onderdeel A

Toelichting bij artikel 4.1

Bij het onderdeel stiltegebieden (afdelingen 6.1-6.3) van de Omgevingsverordening was een bijlage VI opgenomen. Deze bevatte onder meer beoordelingscriteria voor aanvragen om ontheffing van de instructieregels, beoordelingscriteria voor aanvragen om omgevingsvergunningen en vereisten waaraan aanvragen om een omgevingsvergunning moeten voldoen. In het Delegatiebesluit was aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gegeven deze onderdelen van bijlage VI te wijzigen. Met de Wijzigingsverordening 2026 is bijlage VI vervallen en zijn onderdelen van deze bijlage naar de hoofdtekst van de afdelingen 6.1 tot en met 6.3 van de Omgevingsverordening verplaatst. Nu is in artikel 6.4 bepaald wanneer een ontheffing wordt verleend, in artikel 6.7 staan de beoordelingscriteria voor aanvragen om omgevingsvergunningen en in artikel 6.8 staan de vereisten waaraan aanvragen om een omgevingsvergunning moeten voldoen . Het gewijzigde artikel 4.1 van het Delegatiebesluit verwijst daarom nu naar deze artikelen.

Onderdeel B

Toelichting bij artikel 5.1

Hoofdstuk 7 van de Omgevingsverordening luidde voorheen ‘Landschap’ en bevatte instructieregels over de groenblauwe mantel en instructieregels en regels over activiteiten voor het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Door de Wijzigingsverordening 2026 heeft hoofdstuk 7 van de Omgevingsverordening als nieuwe titel ‘Landelijk gebied’ gekregen. De inhoud is uitgebreid en bevat nu ook de (algemene) instructieregels over het primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone, het verwevingsgebied en de 8 onder de groenblauwe landbouwzone en, het verwevingsgebied gelegen deelgebieden. De groenblauwe landbouwzone is de nieuwe naam voor de (bij de Wijzigingsverordening 2026 opnieuw begrensde) groenblauwe mantel.
In het Delegatiebesluit hadden Provinciale Staten in artikel 5.1 aan Gedeputeerde Staten de algemene bevoegdheid gegeven om de geometrische begrenzing van de groenblauwe mantel te wijzigen. Deze algemene delegatiebepaling is niet overgenomen voor de groenblauwe landbouwzone. De bevoegdheid voor wijziging voor de groenblauwe landbouwzone door Gedeputeerde Staten is beperkt en is nu gekoppeld aan wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg. Om die reden is die bevoegdheid in hoofdstuk 6 van dit Wijzigingsbesluit opgenomen (artikel 6.3). Artikel 5.1 is daarom vervallen. Zie hiervoor de toelichting bij onderdeel E.
Door het vervallen van artikel 5.1 van het Delegatiebesluit is artikel 5.2 vernummerd tot artikel 5.1.

Onderdeel E

Toelichting bij artikel 6.3

Artikel 6.3, eerste lid

Jaarlijks vindt een wijziging van het Natuurbeheerplan Limburg plaats. Het Natuurbeheerplan vormt het beleidskader voor de realisatie van het Europese, rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid.
Dit plan vormt tevens het kader voor subsidieverlening vanuit het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). Gedeputeerde Staten stellen jaarlijks de wijziging van het Natuurbeheerplan vast. Daarbij kunnen ook aanpassingen van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg aan de orde zijn. Om te voorkomen dat de begrenzingen van het Natuurnetwerk Limburg in het Natuurbeheerplan en in de Omgevingsverordening uiteen gaan lopen, heeft het de voorkeur dat deze wijzigingsprocedures zo veel mogelijk op elkaar aansluiten, waarbij in het voorjaar een ontwerp ter inzage wordt gelegd en na de zomer de definitieve vaststelling plaatsvindt. Om dat mogelijk te

maken hebben Provinciale Staten daarom de wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg in de Omgevingsverordening gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Aan die bevoegdheid zijn een aantal criteria verbonden die zijn opgenomen in artikel 6.1 van het Delegatiebesluit.

Wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg zal altijd wijziging van de begrenzing van een aangrenzende zone tot gevolg hebben. In principe kan het gaan om elke andere zone van het landelijk gebied of het bebouwd gebied zoals opgenomen in de Omgevingsverordening: groenblauwe landbouwzone, primair landbouwgebied, verwevingsgebied, stedelijk gebied, landelijke kern of werklocatie. Bij wijziging van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied kan het ook noodzakelijk zijn om de begrenzing van een of meer van de onderliggende zones, de 8 deelgebieden van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied aan te passen: ecologische verbindingszones, de Maasvallei, beekdalen, natte laagten, hellingen, droogdalen, intrekgebieden Natura 2000-gebieden en overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden. En bij wijziging van de begrenzing van een werklocatie zal ook de begrenzing van het type werklocatie moeten worden aangepast: bedrijventerrein, stedelijke dienstenterrein of solitaire bedrijfskavel groter dan 1 ha.

Het Natuurbeheerplan maakt de keuze voor wijziging van de aangrenzende zone niet, maar in de Omgevingsverordening moet dat wel gebeuren, om ‘witte vlekken’ of overlap te voorkomen. Artikel 6.3, eerste lid, delegeert daarom aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om de begrenzing van die zones te wijzigen maar alleen in directe samenhang met de wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg. De wijziging is dus onlosmakelijk verbonden met de wijziging van het Natuurnetwerk Limburg.

Bij de wijziging van aangrenzende zones en deelgebieden houden Gedeputeerde Staten rekening met de uitgangspunten van de zonering zoals opgenomen de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026.

Wanneer het Natuurnetwerk Limburg wordt gewijzigd in verband met een ruimtelijke ontwikkeling, bij een ontwikkeling van groot openbaar belang (artikel 8.3 van de Omgevingsverordening), of na toepassing van de saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen of kleinschalige ingrepen (respectievelijk artikel 8.4 en 8.5 van de Omgevingsverordening), wordt de zonering aangepast naar de zone die past bij de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De natuurcompensatiepercelen die daarbij worden gerealiseerd (op grond van artikel 8.6 van de Omgevingsverordening) kunnen (deels) buiten het Natuurnetwerk Limburg liggen in de aangrenzende zone. Er wordt daarmee geborgd dat wordt voldaan aan artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin is bepaald dat de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk niet achteruit mag gaan. Als gevolg van natuurcompensatie kan de oppervlakte van het Natuurnetwerk licht toenemen.

Wanneer het natuurnetwerk wordt aangepast om ecologische redenen, dan wordt de zonering aangepast naar de meest passende zone, kijkend naar de landschappelijke en ecologische kwaliteiten van het perceel zelf en naar de omgeving. Om de aansluiting met het natuurnetwerk te behouden kan het daarbij tevens nodig zijn om de kaartlaag met verbindingszones aan te passen. Ook de andere onderliggende lagen van de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied kunnen worden aangepast in relatie tot de aanpassing van het natuurnetwerk.

Artikel 6.3, tweede lid
Los van het bepaalde in het eerste lid, geeft artikel 6.3, tweede lid, Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om de begrenzing van de ecologische verbindingszones te wijzigen. Deze bevoegdheid is dus niet gekoppeld aan de wijziging van het Natuurnetwerk Limburg, maar geldt zelfstandig. In de Omgevingsverordening Limburg zijn ecologische verbindingszones aangewezen als deelgebieden

onder het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone. Ze liggen in de Omgevingsverordening Limburg dus niet onder andere zones, zoals het stedelijk gebied of het primair landbouwgebied. De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten zoals opgenomen in artikel 6.3, tweede lid, is beperkt tot wijziging van de begrenzing van een ecologische verbindingszones voor zover deze binnen het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone blijven liggen. Een wijziging van een ecologische verbindingszones waardoor deze ook onder een andere zone zou komen te liggen, blijft voorbehouden aan Provinciale Staten.
Gedeputeerde Staten de bevoegdheid geven de begrenzing van een ecologische verbindingszones te wijzigen is belangrijk omdat het nodig kan zijn om de ligging van de verbindingszones te corrigeren als de situatie in het veld daar om vraagt. De begrenzingen van ecologische verbindingszones zijn gebaseerd op natuurgegevens die regelmatig worden geactualiseerd. Wanneer op grond daarvan het ecologisch functioneren van een verbindingszone kan worden verbeterd dan kan de begrenzing worden aangepast. Verder is een deel van de verbindingszones in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 aangeduid als zoekgebied. Dit houdt in dat binnen dit gebied gekeken gaat worden waar de verbinding het best kan worden gerealiseerd. Wanneer de verbindingszone binnen het zoekgebied is gerealiseerd kan de begrenzing daar op worden aangepast.

Artikel 6.3, derde lid
Artikel 6.3, derde lid, kadert de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om de begrenzing van een ecologische verbindingszone te wijzigen in, door deze alleen te richten op versterking van het ecologisch functioneren van de verbindingszone of het nader invullen van zoekgebieden voor ecologische verbindingszones. Daarmee is eventuele aanpassing van verbindingszones die leidt tot het verslechteren van de verbinding voorbehouden aan Provinciale Staten.

Onderdeel F
Toelichting bij artikel 6.4

Artikel 6.4, eerste lid
In de Omgevingsverordening zijn indicatieve overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden opgenomen. Op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en gebiedsprocessen zullen per Natura 2000-gebied de precieze maatregelpakketten worden bepaald en ook de precieze grenzen van de overgangsgebieden waar deze maatregelen gaan gelden. Deze overgangsgebieden vertonen nauwe samenhang en deels overlap met de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en met de ecologische verbindingszones. In artikel 6.3, eerste respectievelijk tweede lid van het Delegatiebesluit zijn de bevoegdheid om de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en de ecologische verbindingszones te wijzigen door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Om ervoor te zorgen dat alle geometrisch begrensde gebieden goed op elkaar aansluiten, is ervoor gekozen om de bevoegdheid om de begrenzing van de overgangsgebieden te wijzigen eveneens bij Gedeputeerde Staten neer te leggen.

Artikel 6.4, tweede lid
Als Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzing van een overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen zal dat consequenties hebben voor een of meer aangrenzende andere zones die in de Omgevingsverordening zijn aangewezen. Het tweede lid bepaalt dat Gedeputeerde Staten ook die begrenzing in directe samenhang mogen aanpassen.

Artikel 6.4, derde lid
Op grond van artikel 3.4 Ow kunnen Gedeputeerde Staten een programma vaststellen om per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de maatregelen die bijdragen aan een geborgde daling van stikstofdepositie en aan natuurherstel vast te stellen. Nu Gedeputeerde Staten de begrenzing van de

overgangsgebieden vaststellen evenals de programmatische aanpak, wordt de bevoegdheid om in de Omgevingsverordening regels op te nemen ter borging van deze maatregelen eveneens aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Aangezien het moet gaan om natuurherstellende maatregelen en verbeteringsmaatregelen in indicatieve zones die reeds zijn opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg, is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten duidelijk ingekaderd.

Provinciale Staten gaan ervan uit dat Gedeputeerde Staten terughoudend zullen zijn bij het gebruik maken van de in artikel 6.4 gedelegeerde bevoegdheden en daarbij de relatie met de gebiedsprocessen in het kader van het Programma Limburgs Offensief Stikstof niet uit het oog verliezen.

Onderdeel G

Toelichting bij artikel 9.1

De begrenzing en aanduiding van de kaartlagen werklocatie, bedrijventerrein, bedrijventerrein van provinciaal belang, bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt, stedelijke dienstenterrein en solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare. zijn gebaseerd op de kaartbeelden uit het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem Limburg (REBIS). REBIS is een informatiesysteem waarin informatie over alle Limburgse bedrijventerreinen c.q. werklocaties is samengebracht.

De begrenzingen in REBIS worden veelal door gemeenten zelf aangeleverd aan het systeem. Indien plekken definitie-technisch voldoen aan het onderliggende kaartsysteem REBIS, kan door gemeenten via het REBIS-systeem een verzoek worden gedaan om de kaartbeelden aan te passen.

De kaartbeelden in REBIS worden geregeld geactualiseerd in samenspraak tussen gemeente en provincie, met eindredactie bij de provincie. Met toevoeging aan dit besluit van de wijziging van de begrenzing van deze kaartlagen, wordt voorkomen dat er een grote discrepantie ontstaat tussen de REBIS bestanden en er bij iedere noodzakelijke wijziging van een contour van een werklocatie als gevolg van bijvoorbeeld een aanpassing in een omgevingsplan van een gemeente of in het kader van de vergunningverlening voor afwijking van een omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit), telkens een wijziging van de Omgevingsverordening door Provinciale Staten nodig is.

Onderdeel L

In artikel 3.7 van de Omgevingsverordening Limburg is een instructieregel opgenomen met betrekking tot de waterveiligheidszones H2 tot en met H4. De bijbehorende kaarten waren ten tijde van vaststelling van dat artikel nog niet gereed in het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Daarom is aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gedelegeerd om de bij dit artikel behorende kaarten (geometrische informatieobjecten) vast te stellen en te wijzigen.
Artikel 3.7 zal pas in werking treden na vaststelling van de kaarten, op een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip.

Onderdelen C, D, G, H, I, J, K

Deze wijzigingen betreffen verwijzingen naar een gewijzigd artikelnummer van de Omgevingsverordening.

Renvooiversie:

Ingevoegde tekst
~~Verwijderde tekst~~

Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Begripsbepalingen die van toepassing zijn op de Omgevingsverordening Limburg zijn ook van toepassing op dit besluit.

Artikel 1.2 Toepassingsgebied

1. Provinciale Staten delegeren de bevoegdheid tot wijziging of uitwerking van de Omgevingsverordening Limburg, voor zover de wijziging of uitwerking betrekking heeft op een onderdeel vermeld in dit besluit.
2. Dit besluit is niet van toepassing indien Provinciale Staten de Omgevingsverordening Limburg wijzigen en tegelijkertijd ook onderdelen als bedoeld in dit besluit wijzigen.
3. Dit besluit verstaat onder ‘wijzigen’ mede aanvullen en verwijderen.
4. Bij de uitoefening van de bevoegdheden die zij op grond van dit besluit hebben, houden Gedeputeerde Staten rekening met de inhoud van het informerend stuk ‘Invulling samenspel GS-PS bij realisatie van de Provinciale Omgevingsvisie’ van 30 maart 2021, kenmerk 2021/8280.

Hoofdstuk 2 Infrastructuur

Artikel 2.1 Algemene regels activiteiten in beperkingengebied provinciale weg

1. Gedeputeerde Staten kunnen algemene regels vaststellen voor de activiteiten in een beperkingengebied provinciale weg als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingsverordening Limburg.
2. De algemene regels bedoeld in het eerste lid kunnen inhouden de gehele of gedeeltelijke vervanging van de vergunningplicht door voorschriften die bij het verrichten van de activiteit in acht moeten worden genomen, al dan niet met een verplichting tot het doen van een melding alvorens de activiteit zal worden verricht.

Hoofdstuk 3 Grondwater

Artikel 3.1 Algemene regels waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en boringvrije zone

1. Gedeputeerde Staten kunnen algemene regels vaststellen voor de activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones, bedoeld in afdeling 4.3 van de Omgevingsverordening Limburg.

2. De algemene regels bedoeld in het eerste lid kunnen inhouden de gehele of gedeeltelijke vervanging van een verbod of vergunningplicht door voorschriften die bij het verrichten van de activiteit in acht moeten worden genomen, al dan niet met een verplichting tot het doen van een melding alvorens de activiteit zal worden verricht.

Artikel 3.2 Aardwarmte in boringsvrije zone Venloschol
Gedeputeerde Staten kunnen de artikelen 4.20 tot en met 4.25 van de Omgevingsverordening Limburg, over de opsporing en winning van aardwarmte in de boringsvrije zone Venloschol, wijzigen.

Artikel 3.3 Bouwwerken in waterwingebied
Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 4.45, tweede lid, van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage IV met bouwwerken waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de bestaande risico's voor de kwaliteit van het grondwater door het bouwen ervan niet toenemen, wijzigen.

Hoofdstuk 4 Geluid

~~**Artikel 4.1 Toetsingskader ontheffingen en omgevingsvergunningen stiltegebieden**~~
~~Gedeputeerde Staten kunnen de in de artikelen 6.4 en 6.7 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage VI wijzigen voor zover deze bijlage de toetsing van verzoeken om een ontheffing of aanvragen om een omgevingsvergunning betreft.~~

Artikel 4.1 Toetsingskader ontheffingen en omgevingsvergunningen stiltegebieden
1. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.4 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen regels voor het verlenen van een ontheffing wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.7 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen beoordelingsregels voor aanvragen om een omgevingsvergunning wijzigen.
3. Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 6.8 van de Omgevingsverordening Limburg opgenomen vereisten voor aanvragen om een omgevingsvergunning wijzigen.

~~**Hoofdstuk 5 Landschap**~~
Hoofdstuk 5 Landelijk gebied

Artikel 5.1 Algemene regels beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg
1. Gedeputeerde Staten kunnen algemene regels vaststellen voor de activiteiten in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, bedoeld in ~~artikel 7.4~~ artikel 7.17 van de Omgevingsverordening Limburg.
2. De algemene regels bedoeld in het eerste lid kunnen inhouden de gehele of gedeeltelijke vervanging van een verbod of vergunningplicht door voorschriften die bij het verrichten van de activiteit in acht moeten worden genomen, al dan niet met een verplichting tot het doen van een melding alvorens de activiteit zal worden verricht.

~~**Artikel 5.2 Begrenzing groenblauwe mantel**~~
~~Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de groenblauwe mantel wijzigen~~
~~a. om de waarde van de groenblauwe mantel als ecologische verbinding tussen de gebieden gelegen in het Natuurnetwerk Limburg te versterken; of~~

~~b. om de waarde van de groenblauwe mantel voor de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg te versterken.~~

Hoofdstuk 6 Natuurgebieden

Artikel 6.1 Begrenzing Natuurnetwerk Limburg

Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg wijzigen

a. om de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover:
   1°. de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van het Natuurnetwerk Limburg worden behouden of versterkt; en
   2°. vaststaat welk onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg verdwijnt en op welke alternatieve locatie in het natuurnetwerk dit onderdeel wordt gerealiseerd; en
   3°. de oppervlakte natuur van het Natuurnetwerk Limburg ten minste gelijk blijft.
b. na toepassing van ~~artikel 8.3, 8.5, 8.6 of 8.7~~ artikel 8.3, 8.4, 8.5 of 8.6 van de Omgevingsverordening Limburg.

~~**Artikel 6.2 Natuurcompensatie**~~

~~Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 8.7 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage IX Natuurcompensatie wijzigen.~~

Artikel 6.2 Natuurcompensatie

Gedeputeerde Staten kunnen de in de artikelen 7.12, 7.15 en 8.6 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage IX Regels voor natuurcompensatie en natuurverbetering, wijzigen.

Artikel 6.3 Begrenzing zonering landelijk gebied en bebouwd gebied

1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de volgende geometrische informatieobjecten, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg, als bedoeld in artikel 6.1:
   a. groenblauwe landbouwzone;
   b. verwevingsgebied;
   c. primair landbouwgebied;
   d. stedelijk gebied;
   e. landelijke kern;
   f. werklocatie;
   g. bedrijventerrein;
   h. bedrijventerrein van provinciaal belang;
   i. bedrijventerrein in een logistiek knooppunt;
   j. stedelijk dienstenterrein;
   k. solitaire bedrijfslocatie groter dan 1 hectare;
   l. ecologische verbindingszone;
   m. Maasvallei;
   n. beekdal;
   o. natte laagte;
   p. helling;
   q. droogdal;
   r. intrekgebied Natura 2000-gebieden;
   s. overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kunnen Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzing van een ecologische verbindingszone wijzigen, voor zover deze wijziging er niet toe leidt dat de ecologische verbindingszone onder een andere zone dan het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone komt te liggen.
3. Het wijzigen van de geometrische begrenzing van een ecologische verbindingszone als bedoeld in het tweede lid, vindt alleen plaats met het oog op versterking van het ecologisch functioneren van de verbindingszone of het nader invullen van zoekgebieden voor ecologische verbindingszones zoals bedoeld in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026.

Artikel 6.4 Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de in artikel 6.3, eerste lid, bedoelde geometrische informatieobjecten, alsmede van het Natuurnetwerk Limburg, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden bedoeld in het eerste lid.
3. Gedeputeerde Staten kunnen regels vaststellen ter borging van generieke en specifieke maatregelen binnen de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gericht op herstel of verbetering van de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden.

Hoofdstuk 7 Flora en fauna

Artikel 7.1 Bestrijding schadeveroorzakende diersoorten

Gedeputeerde Staten kunnen de aanwijzing van schadeveroorzakende diersoorten en de criteria waaraan voldaan moet worden bij de bestrijding, als bedoeld in artikel 9.20 van de Omgevingsverordening Limburg, wijzigen.

Artikel 7.2 Bestrijding overlast door diersoorten binnen de bebouwde kom

Gedeputeerde Staten kunnen de aanwijzing van diersoorten en de criteria waaraan voldaan moet worden bij de bestrijding van overlast binnen de bebouwde kom, als bedoeld in artikel 9.22 van de Omgevingsverordening Limburg, wijzigen.

Artikel 7.3 Vrijstelling diersoorten bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud

Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 9.23 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage X met diersoorten en perioden van vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en bestending beheer of onderhoud, wijzigen.

Hoofdstuk 8 Landbouw

Artikel 8.1 Ammoniakemissie dierenverblijven

Gedeputeerde Staten kunnen de in ~~artikel 10.10~~ artikel 10.14 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlagen XI en XII wijzigen als naar hun oordeel technische ontwikkelingen, nieuwe wetenschappelijke inzichten of het niveau van de neerslag van stikstofverbindingen uit de atmosfeer op een habitat of leefgebied van een soort, daartoe aanleiding geven.

Hoofdstuk 9 Wonen, werken en recreëren

~~**Artikel 9.1 Beleidskaders, regionale visies en afspraken**~~
~~Gedeputeerde Staten kunnen de artikelen 12.3, eerste tot en met derde lid, 12.4, eerste tot en met derde lid , 12.5, eerste tot en met derde lid en 12.6, eerste tot en met derde lid, van de Omgevingsverordening Limburg wijzigen voor zover het de verwijzing betreft naar beleidskaders, visies en bestuursafspraken.~~

Artikel 9.1 Begrenzing werklocaties
Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van werklocaties, bedrijventerreinen, bedrijventerreinen van provinciaal belang, bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt, stedelijke dienstenterreinen en solitaire bedrijfskavels groter dan 1 hectare wijzigen.

~~**Artikel 9.2 Begrenzing stedelijk gebied en landelijke kernen**~~
~~Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van stedelijk gebied en landelijke kernen, als bedoeld in artikel 12.9 van de Omgevingsverordening Limburg wijzigen.~~

Hoofdstuk 10 Beschermingsgebied Einstein Telescope

Artikel 10.1 Interfererende activiteiten
Gedeputeerde Staten kunnen de activiteiten bedoeld in de ~~artikelen 16.1 en 16.2~~ artikelen 15.1 en 15.2 nader uitwerken.

Hoofdstuk 11 Geometrische begrenzingen

Artikel 11.1 Geometrische begrenzingen
Onverminderd het bepaalde in de ~~artikelen 5.2, 6.1 en 9.2~~ artikelen 6.1, 6.3, 6.4 en 13.1 van dit besluit kunnen Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzingen van de in Bijlage II bij de Omgevingsverordening Limburg opgenomen informatieobjecten wijzigen, voor zover het gaat om ondergeschikte, uitvoeringstechnische of administratieve aanpassingen.

Hoofdstuk 12 Aanvraagvereisten omgevingsvergunningen

Artikel 12.1 Aanvraagvereisten omgevingsvergunningen
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de bij aanvragen om omgevingsvergunningen als bedoeld in de afdelingen 2.2, 4.3, 5.1, 6.3 ~~en 7.2~~ en 7.5 van de Omgevingsverordening Limburg, in te dienen gegevens en bescheiden.

Hoofdstuk 13 waterveiligheidszones H2 tot en met H4

Artikel 13.1 waterveiligheidszones H2 tot en met H4
Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de waterveiligheidszones H2 tot en met H4 vaststellen en wijzigen.

Hoofdstuk ~~13~~ 14 Slotbepalingen

Artikel ~~13.1~~ 14.1 Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dag waarop het in het Provinciaal Blad bekend is gemaakt, maar niet eerder dan de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel ~~13.2~~ 14.2 Citeertitel
Dit besluit wordt aangehaald als: Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg

Toelichting bij de wijzigingen

Met het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (Provinciale Staten, 16 december 2022) hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om onderdelen van de Omgevingsverordening Limburg te wijzigen of uit te werken gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Het gaat alleen om de specifiek in dit besluit vermelde onderdelen. Grondslag voor dit delegatiebesluit is artikel 2.8 van de Omgevingswet. Provinciale Staten behouden ook de bevoegdheid om de genoemde onderdelen van de Omgevingsverordening zelf te wijzigen, namelijk als de wijziging tegelijkertijd gebeurt met het wijzigen van niet aan Gedeputeerde Staten gedelegeerde onderdelen van de Omgevingsverordening. Dat volgt uit artikel 1.2, lid 2, van het Delegatiebesluit.

Met het voorliggende besluit wordt het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (hierna: het Delegatiebesluit) op onderdelen gewijzigd. Deze wijzigen hangen samen met de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg (hierna: de Wijzigingsverordening 2026). De meeste wijzigingen in het Delegatiebesluit zijn het gevolgen van wijzigingen van artikelnummers in de Omgevingsverordening als gevolg van de Wijzigingsverordening 2026. De thans voorhanden zijnde wijzigingen veranderen de delegatiebepalingen niet inhoudelijk. De enige inhoudelijke verandering heeft betrekking op de bevoegdheid om de begrenzing van de zonering van het landelijk gebied en het bebouwd gebied te wijzigen in relatie tot wijziging van het Natuurnetwerk Limburg.

Hieronder volgt een korte toelichting per onderdeel, voor zover het niet slechts gaat om vernummering van artikelen of de verwijzing naar een gewijzigd artikelnummer van de Omgevingsverordening.

Onderdeel A
Toelichting bij artikel 4.1
Bij het onderdeel stiltegebieden (afdelingen 6.1-6.3) van de Omgevingsverordening was een bijlage VI opgenomen. Deze bevatte onder meer beoordelingscriteria voor aanvragen om ontheffing van de instructieregels, beoordelingscriteria voor aanvragen om omgevingsvergunningen en vereisten waaraan aanvragen om een omgevingsvergunning moeten voldoen. In het Delegatiebesluit was aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gegeven deze onderdelen van bijlage VI te wijzigen. Met de Wijzigingsverordening 2026 is bijlage VI vervallen en zijn onderdelen van deze bijlage naar de hoofdtekst van de afdelingen 6.1 tot en met 6.3 van de Omgevingsverordening verplaatst. Nu is in artikel 6.4 bepaald wanneer een ontheffing wordt verleend, in artikel 6.7 staan de beoordelingscriteria voor aanvragen om omgevingsvergunningen en in artikel 6.8 staan de vereisten waaraan aanvragen om een omgevingsvergunning moeten voldoen . Het gewijzigde artikel 4.1 van het Delegatiebesluit verwijst daarom nu naar deze artikelen.

Onderdeel B
Toelichting bij artikel 5.1
Hoofdstuk 7 van de Omgevingsverordening luidde voorheen ‘Landschap’ en bevatte instructieregels over de groenblauwe mantel en instructieregels en regels over activiteiten voor het

beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Door de Wijzigingsverordening 2026 heeft hoofdstuk 7 van de Omgevingsverordening als nieuwe titel ‘Landelijk gebied’ gekregen. De inhoud is uitgebreid en bevat nu ook de (algemene) instructieregels over het primair landbouwgebied, de groenblauwe landbouwzone, het verwevingsgebied en de 8 onder de groenblauwe landbouwzone en, het verwevingsgebied gelegen deelgebieden. De groenblauwe landbouwzone is de nieuwe naam voor de (bij de Wijzigingsverordening 2026 opnieuw begrensde) groenblauwe mantel.
In het Delegatiebesluit hadden Provinciale Staten in artikel 5.1 aan Gedeputeerde Staten de algemene bevoegdheid gegeven om de geometrische begrenzing van de groenblauwe mantel te wijzigen. Deze algemene delegatiebepaling is niet overgenomen voor de groenblauwe landbouwzone. De bevoegdheid voor wijziging voor de groenblauwe landbouwzone door Gedeputeerde Staten is beperkt en is nu gekoppeld aan wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg. Om die reden is die bevoegdheid in hoofdstuk 6 van dit Wijzigingsbesluit opgenomen (artikel 6.3). Artikel 5.1 is daarom vervallen. Zie hiervoor de toelichting bij onderdeel E.
Door het vervallen van artikel 5.1 van het Delegatiebesluit is artikel 5.2 vernummerd tot artikel 5.1.

Onderdeel E
Toelichting bij artikel 6.3

Artikel 6.3, eerste lid
Jaarlijks vindt een wijziging van het Natuurbeheerplan Limburg plaats. Het Natuurbeheerplan vormt het beleidskader voor de realisatie van het Europese, rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid.
Dit plan vormt tevens het kader voor subsidieverlening vanuit het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). Gedeputeerde Staten stellen jaarlijks de wijziging van het Natuurbeheerplan vast. Daarbij kunnen ook aanpassingen van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg aan de orde zijn. Om te voorkomen dat de begrenzingen van het Natuurnetwerk Limburg in het Natuurbeheerplan en in de Omgevingsverordening uiteen gaan lopen, heeft het de voorkeur dat deze wijzigingsprocedures zo veel mogelijk op elkaar aansluiten, waarbij in het voorjaar een ontwerp ter inzage wordt gelegd en na de zomer de definitieve vaststelling plaatsvindt. Om dat mogelijk te maken hebben Provinciale Staten daarom de wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg in de Omgevingsverordening gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Aan die bevoegdheid zijn een aantal criteria verbonden die zijn opgenomen in artikel 6.1 van het Delegatiebesluit.

Wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg zal altijd wijziging van de begrenzing van een aangrenzende zone tot gevolg hebben. In principe kan het gaan om elke andere zone van het landelijk gebied of het bebouwd gebied zoals opgenomen in de Omgevingsverordening: groenblauwe landbouwzone, primair landbouwgebied, verwevingsgebied, stedelijk gebied, landelijke kern of werklocatie. Bij wijziging van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied kan het ook noodzakelijk zijn om de begrenzing van een of meer van de onderliggende zones, de 8 deelgebieden van de groenblauwe landbouwzone en het verwevingsgebied aan te passen: ecologische verbindingszones, de Maasvallei, beekdalen, natte laagten, hellingen, droogdalen, intrekgebieden Natura 2000-gebieden en overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden. En bij wijziging van de begrenzing van een werklocatie zal ook de begrenzing van het type werklocatie moeten worden aangepast: bedrijventerrein, stedelijke dienstenterrein of solitaire bedrijfskavel groter dan 1 ha.

Het Natuurbeheerplan maakt de keuze voor wijziging van de aangrenzende zone niet, maar in de Omgevingsverordening moet dat wel gebeuren, om ‘witte vlekken’ of overlap te voorkomen. Artikel 6.3, eerste lid, delegeert daarom aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om de begrenzing van

die zones te wijzigen maar alleen in directe samenhang met de wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg. De wijziging is dus onlosmakelijk verbonden met de wijziging van het Natuurnetwerk Limburg.

Bij de wijziging van aangrenzende zones en deelgebieden houden Gedeputeerde Staten rekening met de uitgangspunten van de zonering zoals opgenomen de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026.

Wanneer het Natuurnetwerk Limburg wordt gewijzigd in verband met een ruimtelijke ontwikkeling, bij een ontwikkeling van groot openbaar belang (artikel 8.3 van de Omgevingsverordening), of na toepassing van de saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen of kleinschalige ingrepen (respectievelijk artikel 8.4 en 8.5 van de Omgevingsverordening), wordt de zonering aangepast naar de zone die past bij de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De natuurcompensatiepercelen die daarbij worden gerealiseerd (op grond van artikel 8.6 van de Omgevingsverordening) kunnen (deels) buiten het Natuurnetwerk Limburg liggen in de aangrenzende zone. Er wordt daarmee geborgd dat wordt voldaan aan artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin is bepaald dat de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk niet achteruit mag gaan. Als gevolg van natuurcompensatie kan de oppervlakte van het Natuurnetwerk licht toenemen.

Wanneer het natuurnetwerk wordt aangepast om ecologische redenen, dan wordt de zonering aangepast naar de meest passende zone, kijkend naar de landschappelijke en ecologische kwaliteiten van het perceel zelf en naar de omgeving. Om de aansluiting met het natuurnetwerk te behouden kan het daarbij tevens nodig zijn om de kaartlaag met verbindingszones aan te passen. Ook de andere onderliggende lagen van de groenblauwe landbouwzone of het verwevingsgebied kunnen worden aangepast in relatie tot de aanpassing van het natuurnetwerk.

Artikel 6.3, tweede lid

Los van het bepaalde in het eerste lid, geeft artikel 6.3, tweede lid, Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om de begrenzing van de ecologische verbindingszones te wijzigen. Deze bevoegdheid is dus niet gekoppeld aan de wijziging van het Natuurnetwerk Limburg, maar geldt zelfstandig. In de Omgevingsverordening Limburg zijn ecologische verbindingszones aangewezen als deelgebieden onder het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone. Ze liggen in de Omgevingsverordening Limburg dus niet onder andere zones, zoals het stedelijk gebied of het primair landbouwgebied. De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten zoals opgenomen in artikel 6.3, tweede lid, is beperkt tot wijziging van de begrenzing van een ecologische verbindingszones voor zover deze binnen het verwevingsgebied of de groenblauwe landbouwzone blijven liggen. Een wijziging van een ecologische verbindingszones waardoor deze ook onder een andere zone zou komen te liggen, blijft voorbehouden aan Provinciale Staten.
Gedeputeerde Staten de bevoegdheid geven de begrenzing van een ecologische verbindingszones te wijzigen is belangrijk omdat het nodig kan zijn om de ligging van de verbindingszones te corrigeren als de situatie in het veld daar om vraagt. De begrenzingen van ecologische verbindingszones zijn gebaseerd op natuurgegevens die regelmatig worden geactualiseerd. Wanneer op grond daarvan het ecologisch functioneren van een verbindingszone kan worden verbeterd dan kan de begrenzing worden aangepast. Verder is een deel van de verbindingszones in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 aangeduid als zoekgebied. Dit houdt in dat binnen dit gebied gekeken gaat worden waar de verbinding het best kan worden gerealiseerd. Wanneer de verbindingszone binnen het zoekgebied is gerealiseerd kan de begrenzing daar op worden aangepast.

Artikel 6.3, derde lid

Artikel 6.3, derde lid, kadert de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om de begrenzing van een ecologische verbindingszone te wijzigen in, door deze alleen te richten op versterking van het ecologisch functioneren van de verbindingszone of het nader invullen van zoekgebieden voor ecologische verbindingszones. Daarmee is eventuele aanpassing van verbindingszones die leidt tot het verslechteren van de verbinding voorbehouden aan Provinciale Staten.

Onderdeel F

Toelichting bij artikel 6.4

Artikel 6.4, eerste lid

In de Omgevingsverordening zijn indicatieve overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden opgenomen. Op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en gebiedsprocessen zullen per Natura 2000-gebied de precieze maatregelpakketten worden bepaald en ook de precieze grenzen van de overgangsgebieden waar deze maatregelen gaan gelden. Deze overgangsgebieden vertonen nauwe samenhang en deels overlap met de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en met de ecologische verbindingszones. In artikel 6.3, eerste respectievelijk tweede lid van het Delegatiebesluit zijn de bevoegdheid om de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en de ecologische verbindingszones te wijzigen door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Om ervoor te zorgen dat alle geometrisch begrensde gebieden goed op elkaar aansluiten, is ervoor gekozen om de bevoegdheid om de begrenzing van de overgangsgebieden te wijzigen eveneens bij Gedeputeerde Staten neer te leggen.

Artikel 6.4, tweede lid

Als Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzing van een overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen zal dat consequenties hebben voor een of meer aangrenzende andere zones die in de Omgevingsverordening zijn aangewezen. Het tweede lid bepaalt dat Gedeputeerde Staten ook die begrenzing in directe samenhang mogen aanpassen.

Artikel 6.4, derde lid

Op grond van artikel 3.4 Ow kunnen Gedeputeerde Staten een programma vaststellen om per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de maatregelen die bijdragen aan een geborgde daling van stikstofdepositie en aan natuurherstel vast te stellen. Nu Gedeputeerde Staten de begrenzing van de overgangsgebieden vaststellen evenals de programmatische aanpak, wordt de bevoegdheid om in de Omgevingsverordening regels op te nemen ter borging van deze maatregelen eveneens aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Aangezien het moet gaan om natuurherstellende maatregelen en verbeteringsmaatregelen in indicatieve zones die reeds zijn opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en de Omgevingsverordening Limburg, is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten duidelijk ingekaderd.

Provinciale Staten gaan ervan uit dat Gedeputeerde Staten terughoudend zullen zijn bij het gebruik maken van de in artikel 6.4 gedelegeerde bevoegdheden en daarbij de relatie met de gebiedsprocessen in het kader van het Programma Limburgs Offensief Stikstof niet uit het oog verliezen.

Onderdeel G

Toelichting bij artikel 9.1

De begrenzing en aanduiding van de kaartlagen werklocatie, bedrijventerrein, bedrijventerrein van provinciaal belang, bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt, stedelijke dienstenterrein en solitaire bedrijfskavel groter dan 1 hectare. zijn gebaseerd op de kaartbeelden uit het Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatiesysteem Limburg (REBIS). REBIS is een informatiesysteem waarin informatie over alle Limburgse bedrijventerreinen c.q. werklocaties is samengebracht.

De begrenzingen in REBIS worden veelal door gemeenten zelf aangeleverd aan het systeem. Indien plekken definitie-technisch voldoen aan het onderliggende kaartsysteem REBIS, kan door gemeenten via het REBIS-systeem een verzoek worden gedaan om de kaartbeelden aan te passen.

De kaartbeelden in REBIS worden geregeld geactualiseerd in samenspraak tussen gemeente en provincie, met eindredactie bij de provincie. Met toevoeging aan dit besluit van de wijziging van de begrenzing van deze kaartlagen, wordt voorkomen dat er een grote discrepantie ontstaat tussen de REBIS bestanden en er bij iedere noodzakelijke wijziging van een contour van een werklocatie als gevolg van bijvoorbeeld een aanpassing in een omgevingsplan van een gemeente of in het kader van de vergunningverlening voor afwijking van een omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit), telkens een wijziging van de Omgevingsverordening door Provinciale Staten nodig is.\

Onderdeel L
In artikel 3.7 van de Omgevingsverordening Limburg is een instructieregel opgenomen met betrekking tot de waterveiligheidszones H2 tot en met H4. De bijbehorende kaarten waren ten tijde van vaststelling van dat artikel nog niet gereed in het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Daarom is aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gedelegeerd om de bij dit artikel behorende kaarten (geometrische informatieobjecten) vast te stellen en te wijzigen.
Artikel 3.7 zal pas in werking treden na vaststelling van de kaarten, op een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip.

Onderdelen C, D, G, H, I, J, K
Deze wijzigingen betreffen verwijzingen naar een gewijzigd artikelnummer van de Omgevingsverordening.

PELS RIJCKEN

Notitie

voor	Provincie Limburg
van	Pels Rijcken
datum	6 juli 2026
inzake	Delegatie toekomstige bevoegdheid
zaaknr	11026419

1 Inleiding

Recentelijk heeft het kabinet een nieuw pakket van stikstofmaatregelen gepresenteerd. Hierdoor is bij de Provincie Limburg (hierna: de Provincie) de vraag gerezen of, vooruitlopend op de wettelijke verankering van deze stikstofmaatregelen, alvast een delegatiebesluit kan worden genomen. In dit delegatiebesluit zouden de bevoegdheden die (vermoedelijk) uit deze maatregelen voortvloeien, worden gedelegeerd van Provinciale Staten (hierna: PS) naar het college van Gedeputeerde Staten (hierna: GS) van de Provincie Limburg.

Concreet heeft u de vragen als volgt geformuleerd:

1. Kunnen PS een bevoegdheid die ze nu nog niet hebben om iets in de Omgevingsverordening te regelen en waarvan ze (op basis van een kamerbrief) vermoeden dat ze die bevoegdheid wel gaan krijgen maar die nog niet in een concreet wetsvoorstel is geformuleerd, (voorwaardelijk) delegeren aan GS?
2. Als dat mogelijk is, zijn er dan (vergeleken met het delegeren van een reeds bestaande bevoegdheid) nog extra aandachtspunten voor het delegeren van de onder 1 genoemde bevoegdheid?

Onze conclusie is dat het delegeren van een bevoegdheid die op het moment van het delegatiebesluit nog niet bestaat, in beginsel mogelijk is. Uit de parlementaire geschiedenis en jurisprudentie volgt evenwel dat een delegatiebevoegdheid voldoende concreet en objectief moet zijn begrensd. Bij het ontbreken van een paragraaf over Natura 2000-gebieden in de Omgevingsverordening zelf (par. 8.1.1 is gereserveerd) menen wij dat de rechtszekerheid eraan in de weg staan om een bevoegdheid die er nog niet is zonder objectieve maatstaf en begrenzing, (voorwaardelijk) in een delegatiebesluit op te nemen. Indien desalniettemin ervoor wordt gekozen om zonder regels in de Omgevingsverordening zelf, een bevoegdheid aan GS te delegeren, dan dient het delegatiebesluit zelf de vereiste concrete en objectieve afbakening te

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 16/2022. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl.

bevatten. De door de Provincie voorgestelde bepaling biedt deze begrenzing evenmin. Dit maakt dat delegatie op dit moment prematuur lijkt en bij (exceptieve) toetsing kan sneuvelen op rechtszekerheid. Dit lichten wij hierna toe.

2 Wettelijk kader

2.1 Delegatiegrondslag

Delegatie is het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander die dit onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent.[1] Delegatie geschiedt slechts indien in de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien.[2] Het karakter van delegatie, waarbij een wijziging in de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming optreedt, brengt mee dat de wetgever uitdrukkelijk met een overdracht van die bevoegdheid moet hebben ingestemd. Delegatie betekent immers dat in plaats van het door de wet aangewezen bestuursorgaan een ander bestuursorgaan bevoegd wordt.[3]

Voor het specifieke geval waarin vaststelling van een omgevingsverordening de te delegeren bevoegdheid is, biedt artikel 2.8 Omgevingswet van de Omgevingswet de delegatiegrondslag. Uit dit artikel volgt onder meer dat aan provinciale staten de bevoegdheid is toegekend om hun bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het de omgevingsverordening te delegeren aan gedeputeerde staten.

> "**Artikel 2.8 (delegatie) [Omgevingswet]**
> De gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap respectievelijk gedeputeerde staten."

In de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet is te lezen hoe de wetgever deze bepaling heeft bedoeld. Zo heeft de wetgever bepaald dat een delegatiebesluit een afzonderlijk besluit vormt, dat geen deel uitmaakt van een omgevingsverordening. PS zal hiervoor dus een afzonderlijk delegatiebesluit moeten nemen, onafhankelijk van de wijziging van de omgevingsverordening.

Daarbij is bepaald dat een delegatiebesluit de reikwijdte van de bevoegdheid moet geven: het delegatiebesluit bepaalt binnen welke grenzen en onder welke voorwaarden de bevoegdheid kan of moet worden uitgeoefend en, voor zover nodig, binnen welke termijn. Zie daarvoor de volgende passage:

---

1 Artikel 10:13 Awb.
2 Artikel 10:15 Awb.
3 T.C. Borman, T&C Awb, commentaar op art. 10:15 Awb.

> "*Het delegatiebesluit vormt een afzonderlijk besluit, dat geen deel uitmaakt van het omgevingsplan of de verordening. Het delegatiebesluit geeft de reikwijdte van de bevoegdheid. Het bepaalt binnen welke grenzen en onder welke voorwaarden de bevoegdheid kan of moet worden uitgeoefend en, voor zover nodig, binnen welke termijn. Het delegerende orgaan kan bij het delegatiebesluit bepalen op welke wijze het dagelijks bestuur van de betrokken decentrale overheid uitvoering moet geven aan de gedelegeerde bevoegdheid. Daarnaast beschikt het delegerende orgaan over de bevoegdheid om beleidsregels vast te stellen over de gedelegeerde bevoegdheid (op grond van artikel 4:81, eerste lid, Awb).*" [4]

2.2 Ruimere reikwijdte

Artikel 2.8 van de Omgevingswet is niet bedoeld als voortzetting van artikel 3.6 van de Wro; met artikel 2.8 van de Omgevingswet is een ruimere reikwijdte beoogd. Dit biedt mogelijk een opening voor het delegeren van een nog niet bestaande bevoegdheid, zoals de Provincie op dit moment overweegt. Zie hiervoor de volgende passage van de Memorie van Toelichting:

> "De grotere reikwijdte van de delegatiebevoegdheid en het feit dat het delegatiebesluit geen deel uitmaakt van het omgevingsplan of de verordeningen, maakt dat de jurisprudentie over artikel 3.6 Wro niet of niet zonder meer toepasbaar is op het voorgestelde artikel 2.8. Anders dan bij artikel 3.6 Wro, hoeft niet al op het tijdstip van het vaststellen van het delegatiebesluit te zijn aangetoond dat de gedelegeerde aanpassingen van het omgevingsplan zullen voldoen aan het wettelijke kader. Evenmin hoeft al bij het vaststellen van het delegatiebesluit te worden ingegaan op de wijze waarop de rechtszekerheid voor belanghebbenden zal zijn geborgd in de aan te passen delen. Verder kan, anders dan onder de Wro, delegatie afhankelijk worden gemaakt van een onzekere, toekomstige gebeurtenis." [5]

Uit deze passage maken wij op dat het in beginsel mogelijk is om de delegatiegrondslag te gebruiken op de manier die de Provincie nu beoogt. De stikstofmaatregelen die zijn gepresenteerd, moeten nog in wetgeving worden vervat. Dit hebben PS noch GS in handen: deze bevoegdheid ligt bij het rijk. Dit betreft dus een onzekere, toekomstige gebeurtenis, maar zoals wij opmaken uit de Memorie van Toelichting, kan deze vaststelling als voorwaarde in het delegatiebesluit worden opgenomen.

2.3 Rechtszekerheid

Een aandachtspunt bij de constructie die de Provincie overweegt, is rechtszekerheid. Zoals uit de Memorie van Toelichting blijkt, moet een delegatiebesluit de reikwijdte

---

4 *Kamerstukken II,* 2013-14, 33 962, nr. 3, p. 403.
5 *Kamerstukken II,* 2013-14, 33 962, nr. 3, p. 403-404.

van de bevoegdheid geven: het delegatiebesluit bepaalt binnen welke grenzen en onder welke voorwaarden de bevoegdheid kan of moet worden uitgeoefend.[6]

Dit riep eerder al de vraag op bij de Afdeling aan welke eisen uit het oogpunt van kenbaarheid en rechtszekerheid moeten worden gesteld aan het delegatiebesluit. Deze vraag speelde namelijk bij een zaak waarin een bevoegdheid was gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders op grond van artikel 7c, dertiende lid, van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet; met dit artikel werd vooruitgelopen op artikel 2.8 van de Omgevingswet. In het delegatiebesluit werden - open omschreven - voorwaarden gesteld, waaronder het college mocht overgaan tot het vaststellen van planherzieningen. Er werd voor het bepalen van de omvang van de gedelegeerde planbevoegdheid in het delegatiebesluit (deels) verwezen naar beleid. Daarin werden inhoudelijke eisen gesteld die normaal gesproken pas bij de inhoudelijke beoordeling van een plan aan de orde komen. Hierdoor zag de Afdeling zich geconfronteerd met de vraag of een dergelijke wijze van delegatie van de planbevoegdheid toelaatbaar is op grond van artikel 7c, dertiende lid, van het BuChw, en welke eisen uit het oogpunt van kenbaarheid en rechtszekerheid moeten worden gesteld aan het delegatiebesluit. Voor onder andere deze vraag heeft de Afdeling een conclusie gevraagd aan A-G Nijmeijer.

Deze conclusie is uitgebracht op 14 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1109. A-G Nijmeijer concludeert hierin dat kenbaarheid en rechtszekerheid vereisen dat het delegatiebesluit de grenzen van de gedelegeerde bevoegdheid zo concreet en nauwkeurig mogelijk begrenst. Meer concreet zegt hij hierover het volgende:

> "*De eis dat de gedelegeerde bevoegdheid zo concreet en nauwkeurig mogelijk moet worden begrensd, is echter abstract. Het is nodig om de rechtspraktijk meer houvast te bieden op het punt van de eisen die aan de inhoud van het delegatiebesluit worden gesteld. Naar mijn mening kan voor het bieden van meer houvast aansluiting worden gezocht bij de rechtspraak over wijzigingsbevoegdheden als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wro. In de rechtspraak is een vaste lijn ontwikkeld die inhoudt dat onder andere vanwege de rechtszekerheid, door de gemeenteraad in voldoende mate moet worden bepaald in welke gevallen en op welke wijze het college van de wijzigingsbevoegdheid gebruik mag maken. Een wijzigingsbevoegdheid moet in beide opzichten door voldoende objectieve normen worden begrensd. De vraag of een wijzigingsbepaling door voldoende objectieve normen wordt begrensd, moet worden bezien in de context van de omstandigheden van het geval. Daarbij kan onder meer belang worden gehecht aan de aard van de wijziging, de omvang van het gebied waarover de wijzigingsbevoegdheid gaat en de aanleiding voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid. Onder omstandigheden kan voldoende zijn dat duidelijk is welke bij het plan gelegde bestemming in welke andere bestemming kan worden gewijzigd.*"[7]

[6] *Kamerstukken II,* 2013-14, 33 962, nr. 3, p. 403.
[7] ABRvS 14 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1109, r.o. 8.9.

Wel onderkent Nijmeijer dat de delegatiebevoegdheid een ruimere reikwijdte heeft dan de wijzigingsbevoegdheid:

> "*Die ruimere reikwijdte manifesteert zich primair in het feit dat het object van regeling van een omgevingsplan (veel) ruimer is dan enkel een 'goede ruimtelijke ordening' en bijhorende bestemmingen. De eis dat in een delegatiebesluit op zijn minst moet worden aangegeven welke bij het plan gelegde bestemming in welke andere bestemming kan worden gewijzigd, kan reeds daarom niet in die vorm worden gesteld. Daarnaast is de systematiek van regeling in een omgevingsplan anders dan in een bestemmingsplan, bijvoorbeeld doordat kan worden gewerkt met algemene regels die door middel van het aanwijzen van zogenoemde 'werkingsgebieden' op een bepaalde locatie van toepassing worden. De structuur van een omgevingsplanregeling is daardoor niet gelijk aan de structuur van een bestemmingsplanregeling. Dat de vaststelling van planregels door het college niet mag leiden tot een ingrijpende verandering in de structuur van een plan, kan daarom niet in dezelfde betekenis worden overgenomen uit de rechtspraak over wijzigingsbevoegdheden. Waar het in de kern om gaat, is dat het delegatiebesluit voor een ieder kenbaar in objectief omschreven normen aangeeft in welke gevallen en onder welke voorwaarden het college regelgevende bevoegdheid toekomt. Een omschrijving luidende dat het college het omgevingsplan mag aanpassen conform hogere wet- of regelgeving mits die regelgeving geen beleidsruimte laat, voldoet naar mijn idee bijvoorbeeld aan die eis, ook al blijkt uit het delegatiebesluit zélf nog niet wat de door het college vast te stellen planregeling concreet kan inhouden*."

De uitspraak over de zaak waarvoor deze conclusie is gevraagd, onderschrijft deze conclusie. Uitspraak 17 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2394, r.o. 13:

> "*De Afdeling onderschrijft voorts de conclusie van de AG dat het primaat van de vaststelling van een planregeling bij de raad berust. Het is dus aan de raad om te besluiten over het al dan niet delegeren van de bevoegdheid om delen van het plan vast te stellen. Daarbij dient de raad die delen van het plan waarvoor het college het bevoegde orgaan is, te begrenzen. De vraag of in een concreet geval sprake is van delegatie van delen van het plan, kan daarbij niet op voorhand op de door de AG bedoelde categoriale wijze worden beantwoord, maar is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. De raad dient in het delegatiebesluit de bevoegdheid van het college voldoende concreet en objectief te begrenzen. Op grond van het delegatiebesluit moet dus uit een oogpunt van rechtszekerheid duidelijk en kenbaar zijn voor de vaststelling van welke delen van het bestemmingsplan het college het bevoegde orgaan is. Daarbij kan de bevoegdheid ook worden begrensd door beleidsregels van de raad, mits de begrenzing van de bevoegdheid op grond van die beleidsregels voldoende concreet en objectief te bepalen is. De beantwoording van de vraag of in een concreet geval een delegatiebevoegdheid voldoende concreet en objectief is begrensd, hangt uiteindelijk af van de omstandigheden van dat geval.*[8]

[8] ABRvS 17 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2394, r.o. 13.

De toets of het delegatiebesluit kenbaar en rechtszeker genoeg is, ziet dus vooral op de concrete en objectieve begrenzing van de bevoegdheid. Bij het formuleren van een delegatiebesluit is het belangrijk om deze eisen in acht te nemen.

2.3.1 Rechtszekerheid in relatie tot de omgevingsverordening

Kenmerkend voor delegatiebesluiten van PS is dat het gaat om de bevoegdheid om regels te stellen over onderwerpen die al een basis kennen in de Omgevingsverordening. Daartoe wordt binnen een door de Omgevingsverordening gereguleerd onderwerp, een deel van de bevoegdheid om bepaalde zaken aan te wijzen of uit te uitvoeren gedelegeerd. Dit springt direct in het oog indien de delegatiebesluiten van verschillende provincies worden bekeken waarvan hieronder een aantal is opgenomen:

Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening | Provincie Zuid-Holland

Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 | Lokale wet- en regelgeving

Delegatiebesluit Omgevingsverordening provincie Utrecht 2024

DOCUVITP-2827454-v13-Delegatiebesluit-Omgevingsverordening-provincie-Flevoland-1.pdf

Datzelfde geldt voor het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg. Dat kent – voor zover relevant – de volgende bepaling:

Hoofdstuk 6 Natuurgebieden
Artikel 6.1 Begrenzing Natuurnetwerk Limburg
Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg wijzigen
a.
om de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover:
1°.
de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van het Natuurnetwerk Limburg worden behouden of versterkt; en
2°.
vaststaat welk onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg verdwijnt en op welke alternatieve locatie in het natuurnetwerk dit onderdeel wordt gerealiseerd; en
3°.
de oppervlakte natuur van het Natuurnetwerk Limburg ten minste gelijk blijft.
b.
na toepassing van artikel 8.3, 8.5, 8.6 of 8.7 van de Omgevingsverordening Limburg.

Artikel 6.2 Natuurcompensatie

Gedeputeerde Staten kunnen de in artikel 8.7 van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlage IX Natuurcompensatie wijzigen.

Dit artikel uit het delegatiebesluit correspondeert met het betreffende hoofdstuk in de Omgevingsverordening. De aan GS gedelegeerde bevoegdheid wordt begrensd tot bepaalde in de Omgevingsverordening bepaalde onderdelen/artikelen, waardoor de Omgevingsverordening zelf de begrenzing vormt van de bevoegdheid die GS krijgt gedelegeerd. In het kader van het pakket stikstofmaatregelen, springt in het oog dat de Omgevingsverordening op dit moment geen regels over Natura 2000-gebieden bevat, paragraaf 8.1.1 is hiervoor gereserveerd.

Dit brengt mee dat - anders dan de opzet en systematiek van het vigerende delegatiebesluit – een bevoegdheid zou worden gedelegeerd waarvoor de Omgevingsverordening geen enkel kader biedt. Tegen die achtergrond is allerminst zeker of PS de bevoegdheid van GS voldoende concreet en objectief kunnen begrenzen. Indachtig de parlementaire geschiedenis en de hierboven genoemde jurisprudentie menen wij dat het vereiste van kenbaarheid en het rechtszekerheidsbeginsel zich óók verzet tegen het delegeren van een bevoegdheid over een onderwerp waar de Omgevingsverordening zelf geen bepalingen voor bevat. Als in de omgevingsverordening niets is opgenomen over het onderwerp waarop het delegatiebesluit ziet, ontbreken immers de grenzen voor dit delegatiebesluit.

Daarbij merken wij op dat het feit dat de Memorie van Toelichting benadrukt dat een delegatie afhankelijk kan worden gemaakt van een onzekere, toekomstige gebeurtenis, niet betekent dat een dergelijke delegatie ook in iedere situatie rechtens toelaatbaar is. Het vereiste van kenbaarheid en rechtszekerheid geldt onverminderd. Dit volgt tevens uit het feit dat de Afdeling een conclusie heeft gevraagd over inkleuring van de begrenzing van deze ruime(re) grondslag.

Het delegeren van een bevoegdheid aan GS vooruitlopend op het stellen van regels hierover in de Omgevingsverordening, vormt dus een juridisch risico. Of dit strikt noodzakelijk is, moet uit jurisprudentie blijken. Duidelijk is wel dat indien en voor zover de Omgevingsverordening zelf geen regels bevat over de bevoegdheid die wordt gedelegeerd, de uit de jurisprudentie voortvloeiende noodzakelijke concrete en objectieve afbakening in ieder geval in het delegatiebesluit zelf opgenomen dient te worden.

2.3.2 Rechtszekerheid in relatie tot de voorgenomen bepaling

De nu voorgestelde regel luidt als volgt:

> "*Provinciale Staten delegeren vanaf het tijdstip dat zij de bevoegdheid hebben om in de Omgevingsverordening regels te stellen met betrekking tot de rekenkundige ondergrens stikstofdepositie in het kader van de beoordeling van een Natura 2000-activiteit, deze bevoegdheid aan Gedeputeerde Staten*."

In de Kamerbrief van 26 juni jl. is hiertoe het volgende opgenomen:

> "Het kabinet voert zo snel mogelijk, uiterlijk in het vierde kwartaal van 2027, een juridisch houdbare rekenkundige ondergrens in. Dit kan alleen met een voldoende en geborgd pakket met aanvullende specifieke beheers maatregelen. Het komende jaar werkt het kabinet, samen met provincies, deze maatregelen verder uit." [9]

Wij gaan ervan uit dat de te delegeren bevoegdheid ziet op het vaststellen van beheersmaatregelen die nodig zijn om een rekenkundige ondergrens op een verantwoorde wijze op rijksniveau vast te leggen. De inschatting is dat de rekenkundige ondergrens met de nodige beheersmaatregelen in 2027 kan worden ingevoerd.[10] In de voorgestelde regel voor het delegatiebesluit wordt evenwel niet gesproken over beheersmaatregelen maar over regels met betrekking tot de rekenkundige ondergrens stikstofdepositie. Dat betreft blijkens genoemde Kamerbrief evenwel niet een bevoegdheid die toekomt aan PS en dus niet gedelegeerd kan worden.

Dit maakt dat de door de Provincie voorgestelde delegatiebepaling niet alleen afhankelijk is van een onzekere toekomstige gebeurtenis maar evenmin duidelijk is wat de bevoegdheid uiteindelijk behelst. Op grond van deze bepaling is namelijk niet duidelijk wat dan met betrekking tot de rekenkundige ondergrens kan worden vastgelegd in de omgevingsverordening. Uit de omgevingsverordening zelf volgen deze grenzen – zoals hierboven toegelicht – evenmin.

Hierdoor zijn op dit moment te weinig aanknopingspunten om het delegatiebesluit de kaders te geven die in het kader van de rechtszekerheid nodig zijn. Mogelijk zal binnenkort duidelijk worden op welke manier de bevoegdheid tot het treffen beheersmaatregelen vorm gegeven zal worden. In de kamerbrief staat namelijk dat de minister op dit moment met provincies bespreekt wat de mogelijkheden zijn om door ruimtelijke sturing middels de omgevingsverordening emissiestijging te voorkomen.

---

[9] Brief van de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 26 juni 2026, 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor land bouw, natuur en stikstof', p. 5.

[10] Brief van de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 26 juni 2026, 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor land bouw, natuur en stikstof', p. 20.

Wellicht is een mogelijke oplossing om de uitkomst hiervan af te wachten, zodat de delegatiegrondslag beter kan worden begrensd en deze beter kan voldoen aan de eisen van kenbaarheid en rechtszekerheid. Dit vergroot bovendien wellicht de kans dat binnen PS draagvlak gevonden kan worden voor delegatie omdat dan duidelijker is wát ze precies delegeren.

2.4 Rechtsmiddelen

Een delegatiebesluit is geen appellabel besluit. De inhoud van een dergelijk delegatiebesluit kan enkel exceptief door de Afdeling worden.[11] Doordat een wijziging van de omgevingsverordening ook niet appellabel is, kan het delegatiebesluit dus niet exceptief worden getoetst over de band van de wijziging van de omgevingsverordening. Exceptieve toetsing zou wel kunnen plaatsvinden over de band van een besluit – denk aan een besluit op een handhavingsverzoek - op grond van de bepaling die de GS gedelegeerd wil opnemen in de omgevingsverordening. In die situatie zou zonder concrete afbakening van de bevoegdheid, een discussie kunnen ontstaan over de vraag of GS het betreffende besluit mochten nemen.

> Vgl. ABRS 4 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5008, r.o. 4 waar werd geoordeeld dat het besluit tot vaststelling van het plan in strijd met het delegatiebesluit en derhalve onbevoegd is genomen en om die reden wordt vernietigd. In deze situatie was juist wel sprake van een concrete afbakening waar het college vanaf week.

2.5 Intrekking delegatie

Tot slot merken wij volledigheidshalve op dat een delegatiebesluit altijd kan worden ingetrokken.[12] Dit volgt ook uit de Awb.[13] In principe kan het delegatiebesluit dus worden genomen en vervolgens weer worden ingetrokken op het moment dat PS dat wensen. Door dit te benadrukken, wordt de kans dat PS instemmen met het delegatiebesluit mogelijk vergroot.

---

11 ABRvS 17 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2394, AB 2022/317.
12 *Kamerstukken II,* 2014-15, 33 962, nr. 12, p. 282.
13 Artikel 10:18 Awb.

PELS RIJCKEN

Notitie

voor	Provincie Limburg
van	Pels Rijcken
datum	9 juli 2026
inzake	Mogelijkheid delegatie bevoegdheden PS in kader stikstofmaatregelen
zaaknr	11026419

1 Inleiding

Recentelijk – 23 juni 2026 - is de Provinciale Omgevingsvisie Limburg van kracht geworden. In de Omgevingsvisie is een pakket aan maatregelen opgenomen met als doel om verbeter- en natuurherstelmaatregelen te kunnen treffen om Limburg van het stikstofslot af te halen. Ook heeft recentelijk een wijziging van de Omgevingsverordening Limburg ter inzage gelegen met als doel deze wijziging in september door PS te laten vaststellen. De wijziging van de Omgevingsverordening werkt ook door in het delegatiebesluit dat op onderdelen hiertoe wordt aangevuld/aangepast.

Met het oog op de recente vaststelling van de Omgevingsvisie Limburg enerzijds en de lopende procedure om tot wijziging van de Omgevingsverordening te komen, is de vraag gerezen of bepaalde aan PS toekomende bevoegdheden aan GS kunnen worden gedelegeerd.

Samenvatting en conclusie:
Het opnemen van een delegatiebevoegdheid met betrekking tot de rekenkundig ondergrens is prematuur en naar ons idee juridisch niet haalbaar. Wel zien wij mogelijkheden om beleidsregels op te stellen in het kader van de bevoegdheid van GS om omgevingsvergunningen te verlenen voor Natura 2000-activiteiten. Specifiek met betrekking tot de verordenende bevoegdheid, zien wij op basis van de recent vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) ruimte voor een aanvullende delegatiebevoegdheid.

Om sneller en beter te kunnen sturen is onderzocht of het mogelijk is dat PS een bevoegdheid aan GS delegeren gericht op het treffen van maatregelen in stikstofgevoelige gebieden. In dat verband stellen wij voor om het volgende nieuwe artikel in het delegatiebesluit op te (laten) nemen:

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 16/2022. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl.

6.4 Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de in artikel 6.3, eerste lid, bedoelde geometrische informatieobjecten, alsmede van het Natuurnetwerk Limburg, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden bedoeld in het eerste lid.
3. Gedeputeerde Staten kunnen regels vaststellen ter borging van generieke en specifieke maatregelen binnen de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gericht op herstel of verbetering van de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden.

Ter toelichting geldt het volgende.

2 Toelichting

Onze eerdere conclusie in de notitie van 6 juli jl. was dat het delegeren van een bevoegdheid die op het moment van het delegatiebesluit nog niet bestaat, in beginsel mogelijk is. Uit de parlementaire geschiedenis en jurisprudentie volgt evenwel dat een delegatiebevoegdheid voldoende concreet en objectief moet zijn begrensd. Indien ervoor wordt gekozen om zonder regels in de Omgevingsverordening zelf, een bevoegdheid aan GS te delegeren, dan dient het delegatiebesluit zelf de vereiste concrete en objectieve afbakening te bevatten. Kortheidshalve wordt voor een uitgebreide toelichting hierop, verwezen naar die eerdere notitie.

2.1 Beleidsregels ter uitoefening van bevoegdheid verlenen omgevingsvergunningen

Hoewel u specifiek vraagt naar een mogelijkheid voor het opnemen van een delegatiebevoegdheid, wijzen wij desalniettemin ook op de volgende mogelijkheid voor GS. Artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval. Artikel 4.6, eerste lid onder e, van het Omgevingsbesluit bepaalt dat GS beslissen op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag betrekking heeft op een Natura 2000-activiteit.

Daarnaast kan worden gewezen op artikel 3.59, van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat, verkort weergegeven, bepaalt dat het provinciebestuur zorgdraagt voor het treffen van de voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied nodige instandhoudingsmaatregelen omschreven in nader

aangeduide artikelen in de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn en passende maatregelen bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

In de POVI is onder meer opgenomen dat het Programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS) gericht is op stikstofreductie en natuurherstel en een breed pakket aan mogelijke generieke én gebiedsgerichte maatregelen benoemt.

Gegeven de bevoegdheid van GS tot het verlenen van omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten enerzijds en de programmatische aanpak anderzijds, is denkbaar dat gedeputeerde staten een beleidslijn opstelt hoe om kan worden gegaan met vergunningverlening. In dit verband kan worden gewezen op de Beleidsregel stikstofreductieprojecten van de provincie Zuid-Holland: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR747209/

Bezien zou kunnen worden of een beleidsregel zou kunnen worden opgesteld die vergunningverlening voor individuele projecten makkelijker maakt. Op grond van artikel 4:81 Awb stelt het bestuursorgaan, dat de bevoegdheid heeft, de beleidsregel vast. Aangezien het verlenen van omgevingsvergunning een bevoegdheid is die aan GS is voorbehouden, kan GS hier naar eigen inzicht invulling aan geven.

2.2 Wijziging Omgevingsverordening en aanpassing delegatiebesluit

Op dit moment is een wijziging van de Omgevingsverordening in voorbereiding waar de regeling over stalemissies (huidig artikel 10.10, wordt artikel 10.14) wordt aangescherpt. In het delegatiebesluit is al een bevoegdheid voor GS opgenomen (artikel 8.1) om de in artikel 10.10 (wordt artikel 10.14) van de Omgevingsverordening Limburg bedoelde bijlagen XI en XII te wijzigen als naar hun oordeel technische ontwikkelingen, nieuwe wetenschappelijke inzichten of het niveau van de neerslag van stikstofverbindingen uit de atmosfeer op een habitat of leefgebied van een soort, daartoe aanleiding geven.

In de thans aanhangige wijziging van de Omgevingsverordening is in navolging van de POVI al een aantal nieuwe bevoegdheden opgenomen die middels het ontwerp-wijzigingsbesluit 2026 Delegatiebesluit Omgevingsverordening Limburg (hierna: delegatiebesluit) aan GS worden gedelegeerd. Daarom wordt hierna verkend of hierin mogelijk nog ruimte zit voor een verdere delegatie van bevoegdheden.

2.3 POVI

2.3.1 Geborgde aanpak stikstof

In de per 23 juni jl. in werking getreden POVI is het volgende opgenomen (paragraaf 5.3.4):

> "Vanuit een geborgde aanpak nemen we per Natura 2000-gebied maatregelen die bijdragen aan een geborgde daling van stikstofdepositie en aan natuurherstel. We treffen generieke maatregelen die zorgen voor een daling van de stikstofdeken, waar nodig borgen we die in de omgevingsverordening. Voor de emissie van stallen is dit reeds het geval. Daarnaast nemen we gebiedsgericht de (bron)maatregelen die nodig zijn om de benodigde daling van de stikstofdepositie te realiseren. Hierbij dragen alle sectoren naar rato bij. Met een programmatische aanpak pakken we per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de stikstofopgave op en nemen de maatregelen die bijdragen aan een geborgde daling van stikstofdepositie en aan natuurherstel. Naast generieke maatregelen kijken we per gebied welke maatregelen en instrumenten nodig zijn om deze dalende lijn te halen en te borgen. Dat wordt gedaan met de betrokken stakeholders die gebiedskennis hebben."

Uit deze paragraaf volgt dat nog wordt nagedacht over generieke maatregelen waarbij het bepaalde in artikel 10.14 (nieuw) van de Omgevingsverordening al als bestaande maatregel wordt genoemd. Ook wordt aangegeven dat met een programmatische aanpak per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de stikstofopgave wordt aangepakt. Op grond van artikel 3.4 Ow komt de bevoegdheid tot het vaststellen van een programma toe aan GS. Dit brengt mee dat GS op grond van de POVI hiermee dus al aan de slag kan gaan.

In dat kader is ook relevant dat in de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening 'Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000 – gebieden' (hierna: overgangsgebieden) zijn aangewezen als geometrische informatieobjecten (artikel 7.3, eerste lid onder h van de ontwerp-Omgevingsverordening).[1] Ten aanzien van die overgangsgebieden is in de POVI aangegeven dat de begrenzing een voorlopig karakter heeft. Op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en gebiedsprocessen zullen per Natura 2000-gebied de precieze maatregelpakketten worden bepaald en ook de precieze grenzen van de overgangsgebieden waar deze maatregelen gaan gelden. Te denken valt aan gebruiksbeperkingen gericht op minder bemesting, minder bestrijdingsmiddelen en vernatting van gronden (par. 3.4.3 POVI).

[1] Artikel 7.11 Instructieregels overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden is hiervoor gereserveerd in de ontwerp-Omgevingsverordening maar kent nog geen concrete instructieregels.

In de wijziging van het delegatiebesluit is al de bevoegdheid opgenomen voor GS om de geometrische begrenzing van het overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden te wijzigen voor zover die direct verband houdt met de wijziging van het Natuurnetwerk Limburg (art. 6.3, eerste lid onder s van het concept-delegatiebesluit). Daarmee is weliswaar een bevoegdheid toegekend aan GS voor deze kwetsbare Natura-2000 gebieden maar alleen in samenhang met wijziging van de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg.

Denkbaar is dat met het delegatiebesluit de bevoegdheid om de indicatieve begrenzing van de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden om te zetten in een definitieve begrenzing, zonder directe koppeling met Natuurnetwerk Limburg aan GS wordt gedelegeerd. In aanvulling daarop is denkbaar dat – voor zover uit de programmatische aanpak volgt dat borging van (generieke) maatregelen in de omgevingsverordening noodzakelijk is binnen die overgangsgebieden – de bevoegdheid tot wijziging van de omgevingsverordening eveneens aan GS wordt gedelegeerd. Wij denken dat met de tekst in de POVI een voldoende concrete en objectieve afbakening kan plaatsvinden zoals eerder in ons advies van 6 juli jl. uiteengezet.

Voorstel voor een nieuw artikel 6.4 in het Delegatiebesluit Limburg (onder schrappen van sub s in artikel 6.3, eerste lid):

6.4 Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden

1. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen de geometrische begrenzing wijzigen van de in artikel 6.3, eerste lid, bedoelde geometrische informatieobjecten, alsmede van het Natuurnetwerk Limburg, voor zover die wijziging in directe samenhang plaatsvindt met wijziging van de geometrische begrenzing van overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden bedoeld in het eerste lid.
3. Gedeputeerde Staten kunnen regels vaststellen ter borging van generieke en specifieke maatregelen binnen de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden gericht op herstel of verbetering van de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden.

De toelichting op deze wijziging van het Delegatiebesluit Limburg zou als volgt kunnen luiden:

Lid 1
In de Omgevingsverordening zijn indicatieve overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden opgenomen. Op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en

gebiedsprocessen zullen per Natura 2000-gebied de precieze maatregelpakketten worden bepaald en ook de precieze grenzen van de overgangsgebieden waar deze maatregelen gaan gelden. Deze overgangsgebieden vertonen nauwe samenhang en deels overlap met de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en met de ecologische verbindingszones. In artikel 6.3, eerste respectievelijk tweede lid van het Delegatiebesluit zijn de bevoegdheden om de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg en de Ecologische Verbindingszones aan te passen door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Om ervoor te zorgen dat alle geometrisch begrensde gebieden goed op elkaar aansluiten, is ervoor gekozen om de bevoegdheid tot aanpassing van de begrenzing van de overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden eveneens bij Gedeputeerde Staten neer te leggen.

Lid 2
Als Gedeputeerde Staten de geometrische begrenzing van een overgangsgebied rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden wijzigen zal dat consequenties hebben voor een of meer aangrenzende andere zones die in de Omgevingsverordening zijn aangewezen. Het tweede lid bepaalt dat Gedeputeerde Staten ook die begrenzing in directe samenhang mogen aanpassen.

Lid 3
Op grond van artikel 3.4 Ow kunnen Gedeputeerde Staten een programma vaststellen om per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de maatregelen die bijdragen aan een geborgde daling van stikstofdepositie en aan natuurherstel vast te stellen. Nu Gedeputeerde Staten de begrenzing van de overgangsgebieden vaststellen evenals de programmatische aanpak, wordt de bevoegdheid om in de Omgevingsverordening regels op te nemen ter borging van deze maatregelen eveneens aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd. Aangezien het moet gaan om natuurherstellende maatregelen en verbeteringsmaatregelen in indicatieve zones die reeds zijn opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en geometrisch zijn begrensd in de Omgevingsverordening, is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten duidelijk ingekaderd.

2.4 Rekenkundige ondergrens

Op dit moment bestaat geen wettelijke grondslag voor een rekenkundige ondergrens en bestaat evenmin een bevoegdheid om deze in een Omgevingsverordening op te nemen. Dit maakt dat een eventuele delegatiebepaling niet alleen afhankelijk is van een onzekere toekomstige gebeurtenis maar dat evenmin duidelijk is wat een eventuele toekomstige bevoegdheid uiteindelijk behelst. Nu de rekenkundige ondergrens met beheersmaatregelen gepaard zal moeten gaan is immers maar de vraag wat dan met betrekking tot de rekenkundige ondergrens kan worden vastgelegd in de Omgevingsverordening. Hierdoor zijn op dit moment te weinig aanknopingspunten om het delegatiebesluit de kaders te geven die in het kader van de

rechtszekerheid nodig zijn (voldoende concrete en objectieve afbakening). Dat maakt een delegatiebevoegdheid rondom de rekenkundige ondergrens naar ons idee op dit moment prematuur en daarmee juridisch niet haalbaar.

3 Tot slot

Tot zover ons advies. Uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting.

Notitie

voor	Provincie Limburg
van	Pels Rijcken
datum	9 juli 2026
inzake	Evenredigheid bij maatwerk Omgevingsverordening
zaaknr	11026419

1 Inleiding en vraagstelling

1.1 Op 24 maart 2026 hebben gedeputeerde staten van de provincie Limburg (hierna: GS) het ontwerp van de wijziging van de Omgevingsverordening van de provincie vastgesteld. Dit ontwerp heeft inmiddels ter inzage gelegen vanaf 2 april tot en met 13 mei 2026 en in de vergadering van 25 september 2026 zullen provinciale staten over de vaststelling van het ontwerp stemmen.

1.2 De huidige Omgevingsverordening voorziet (in artikel 10.10) reeds in regels over de maximale ammoniakemissie bij agrarische bedrijven. Bij de Wijzigingsverordening 2026 wordt artikel 10.10 vernummerd tot artikel 10.14 en artikel 10.11 wordt vernummerd tot 10.15. Daarnaast worden twee leden toegevoegd aan artikel 10.14. Dat zijn de leden 3 en 4. Het voorgestelde lid 3 bepaalt dat de reductie van de stikstofdepositie vanwege deze bepaling niet mag worden ingezet voor intern of extern salderen. Lid 4 geeft GS de mogelijkheid om het bepaalde in lid 2 buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken bij "een onbillijkheid van overwegende aard." Artikel 10.15 bevat de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift af te wijken van het bepaalde in artikel 10.14, als de toepassing van dat artikel leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

1.3 U heeft ons op 7 juli 2026 gevraagd hoe GS invulling kunnen geven aan deze bepaling. Deze vraag kent de volgende achtergrond. Vanuit GS is er expliciet aandacht voor de evenredigheid van de hierboven beschreven maatregelen. Daarbij kan, aldus GS, de parallel getrokken worden met bedrijven die getroffen worden door de Rendac-uitspraak van 18 december 2024. Bedrijven die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 intern hebben gesaldeerd en waarvoor op grond van het oude beoordelingskader over intern salderen geen natuurvergunning nodig was, zijn als gevolg van die uitspraak mogelijk wel vergunningplichtig. Uit het oogpunt van rechtszekerheid heeft de Afdeling bestuursrechtspraak aanleiding gezien om voor deze bedrijven een overgangsperiode te hanteren tot 1 januari 2030. Ook GS willen niet het onmogelijke

vragen van bedrijven. In dat kader vraagt GS zich af of het mogelijk is om de voorgenomen bepalingen zo in te vullen dat het in het kader van het bieden van maatwerk vaker mogelijk is om af te wijken, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de borging van de maatregelen. Daarnaast vragen GS zich af of die invulling in de Omgevingsverordening moet landen, de toelichting en/of een aparte beleidsregel.

2 Toepassing hardheidsclausule / maatwerkvoorschrift

2.1 Zowel artikel 10.14 lid 4 als 10.15 betreffen hardheidsclausules, in die zin dat sprake moet zijn van bijzondere onvoorziene situaties waarin toepassing van de regel in een individueel geval bijzonder onbillijk uitpakt. Voor de toepassing van dergelijke clausules moet het dus gaan om uitzonderingssituaties.[1] De jurisprudentie is op dit punt vrij casuïstisch van aard, maar hieruit blijkt dat het doorgaans moet gaan om omstandigheden die de persoon van de aanvrager betreffen, zoals ernstige medische omstandigheden, serieuze en structurele financiële nood of andere ontwrichtende persoonlijke omstandigheden.[2] Het hoeft niet te gaan om een omstandigheid die niet is voorzien bij het opstellen van de verordening.[3]

> Overigens is een hardheidsclausule geen vervanging voor een toets aan het evenredigheidsbeginsel, in die zin dat het opnemen van een dergelijke clausule automatisch betekent dat is voldaan aan het evenredigheidsbeginsel.[4] De regels uit de verordening kunnen dus onevenredig uitpakken, ondanks de hardheidsclausule. Tegelijkertijd biedt de clausule wel ruimte om apert onevenredige situaties te voorkomen.

2.2 De tekst van de hardheidsclausules uit artikel 10.14 lid 4 en artikel 10.15 geeft slechts beperkt richting aan de toepassing daarvan en laat ruimte voor invulling. Wel leiden wij uit deze bepalingen en de daarbij horende toelichting af dat zij bedoeld zijn om in een individueel geval af te wijken van de geldende regels. Dit laatste ligt ook besloten in de aard van een hardheidsclausule. De hardheidsclausules zijn niet geschikt om hele sectoren of groepen van bedrijven uit te zonderen van bepaalde maatregelen. Als GS reden ziet om voor bepaalde sectoren of groepen een (structurele) uitzondering te maken, moet daarvoor een aparte bepaling in de Omgevingsverordening worden opgenomen.[5]

2.3 GS kunnen een dergelijke uitzondering formuleren, maar dit doet af aan de effectiviteit van de maatregelen, met in ieder geval drie potentiële nadelige gevolgen. Allereerst hebben de voorgenomen maatregelen tot doel om de depositie op overbelaste Natura2000 gebieden te verminderen en (daardoor) de vergunningverlening al dan

---

1 Bijvoorbeeld: Rb. Oost-Brabant 31 maart 2023, ECLI:NL:RBOBR:2023:1482, Rb. Oost-Brabant 21 juli 2025, ECLI:NL:RBOBR:2025:4619, ABRvS 14 januari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:70.

2 Bijvoorbeeld: ABRvS 12 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:456, onder 7 of ABRvS 18 februari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:922. Zie ook: ABRvS 5 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:427. Weliswaar betreffen dit uitspraken in het kader van de toeslagaffaire of afwikkeling van mijnbouwschade, maar de formulering van de hardheidsclausule is vergelijkbaar met de voorliggende formulering zodat de interpretatie door de Afdeling ook relevant is voor deze casus.

3 ABRvS 18 februari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:922, onder 6.2

4 ABRvS 20 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1153, r.o. 9.1 e.v.

5 CBB 15 maart 2022, ECLI:NL:CBB:2022:116.

niet met toepassing van interne of externe saldering en de legalisatie van PAS-melders weer op gang te brengen. Categoriale uitzonderingen doen afbreuk aan die doelstelling en maken de kans dus kleiner dat de doelstelling wordt bereikt. Hiermee komt ook de effectiviteit van de maatregel onder druk te staan, hetgeen de algehele maatregel kwetsbaarder maakt voor toetsing aan het evenredigheidsbeginsel. Bovendien roept dit de (politieke) vraag op waarom voor de ene categorie wel een uitzondering mogelijk is en voor de andere categorie niet.

2.4 Ervan uitgaande dat GS niet kiezen voor nieuwe categoriale uitzonderingen, kunnen GS de wijze waarop zij invulling willen geven aan de hardheidsclausule nader handen en voeten geven in de toelichting op de (wijziging van de) Omgevingsverordening, of in een aparte later op te stellen beleidsregel. Het gaat immers om bevoegdheid die GS *kunnen* aanwenden. De huidige toelichting merkt op bij lid 4:

> "Er zijn bijzondere situaties denkbaar, waarin duidelijk is, dat niet aan de verordening voldaan kan worden en het ook niet redelijk is dit te vereisen. Hierbij valt te denken aan ondernemers die als gevolg van het ontbreken van nog niet bewezen effectieve innovatieve stalsystemen niet in staat zijn om te voldoen aan het bepaalde in het tweede lid. Het is in dergelijke gevallen aan gedeputeerde staten om op basis van een integrale afweging te besluiten het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken."

2.5 De (huidige) toelichting bij (het te vernummeren) artikel 10.15 noemt gevallen waarin de agrariër vee inzet voor het beheer van een Natura2000 gebied, het vee wordt gehouden vanuit cultuurhistorisch perspectief of het noodzakelijk is dat proefstallen worden gebouwd als voorbeelden waarin toepassing van dit artikel in de rede ligt.

2.6 Het lijkt ons niet voor de hand liggen in de toelichting bij de Omgevingsverordening uitgebreid in te gaan op een beschrijving van de omstandigheden waaronder GS hun bevoegdheid zullen toepassen. Daarvoor is het instrument van een beleidsregel in zijn algemeenheid beter geschikt, ook omdat hierin de achterliggende redenen en overwegingen voor het al dan niet toepassen van de hardheidsclausule beter en uitvoeriger kunnen worden beschreven. Kiezen GS ervoor om na vaststelling van de verordening een beleidsregel op te stellen, dan geven wij wel de volgende toepasbare overwegingen mee:

- *Persoonlijke omstandigheden*: wij raden aan de toepassing van de hardheidsclausule te beperken tot specifieke persoonlijke omstandigheden. Aspecten die te maken hebben met de reden voor het stellen van de regels behoren daar niet toe. Denk bijvoorbeeld aan het argument dat een agrariër weinig bijdraagt aan de depositie op een overbelast Natura2000 gebied. Toepassing van de hardheidsclausule in dit soort gevallen leidt tot ondermijning van de effectiviteit van de verordening en zal leiden tot veel aanvragen. Indien voor bedrijven met bepaalde kenmerken of een specifieke bedrijfsvoering (dus niet vanwege persoonlijke omstandigheden) structureel de hardheidsclausule wordt toegepast, kan dit er bovendien toe leiden dat een

rechter oordeelt dat de bepalingen uit de Omgevingsvergunning kennelijk zelf onevenredig zijn, omdat zij onvoldoende rekening houden met de belangen van bepaalde groepen bedrijven of sectoren.[6]

- *Echte uitzondering*: een hardheidsclausule is beperkt tot 'echte' uitzonderingsgevallen en is niet bedoeld als instrument om reguliere ontheffingen te verlenen. Een te ruim geformuleerd beleid kan leiden tot een te ruime toepassing van de clausule. Dat schept een precedent voor andere hardheidsclausules die de provincie hanteert en ondermijnt de effectiviteit van de verordening. Bedenk daarbij ook dat GS in beginsel gehouden zijn hun beleid toe te passen bij de beoordeling van aanvragen.

2.7 We adviseren GS in aanvulling op het bovenstaande op te letten met uitzonderingen die hun oorsprong vinden in de gestelde beperkte effectiviteit van de regel zelf. Bijvoorbeeld het argument dat een nieuw stalsysteem slechts zeer beperkt bijdraagt aan de vermindering van de uitstoot of depositie, of het feit dat met een bepaalde maatregel de emissie op bedrijfsniveau afneemt, maar niet voldoet aan de gestelde norm. Dat soort uitzonderingen doen afbreuk aan de effectiviteit van de regel zelf en heeft een sterke uitstraling naar andere gevallen. Ook vanuit dat perspectief raden wij dus aan dat uitzonderingen zich beperken tot de persoon van de aanvrager.

2.8 Hoewel de vaststelling van een beleidsregel over de invulling van de hardheidsclausule juridisch mogelijk is, kan een beleidsregel, net zoals een categoriale uitzondering, wel afbreuk doen aan de hierboven al genoemde doelstelling van de nieuwe regels. Vaststelling van een beleidsregel om invulling te geven aan de uitzondering op deze regels, suggereert immers dat de beoogde vermindering mogelijk minder groot uitpakt dan veronderstelt. Dit geldt zeker als de voorwaarden waaronder GS toepassing zullen geven aan de hardheidsclausule ruim of vaag zijn geformuleerd. De beoogde doelstelling raakt dan verder uit het zicht. Bovendien suggereert het dat GS verwachten met regelmaat toepassing te moeten geven aan deze hardheidsclausule hetgeen de vraag oproept of de regel in de Omgevingsverordening dan wel doelmatig is.

2.9 Kortom, als GS aan de voorkant invulling willen geven aan hoe zij voornemens zijn de hardheidsclausules toe te passen, dan zouden wij aanraden dit te doen in een beleidsregel. GS doen er daarbij in onze optiek verstandig aan om de uitzonderingen niet te ruim te formuleren om de effectiviteit van de verordening niet te ondergraven. Aanvulling van de Omgevingsverordening met categoriale uitzonderingen raden wij in ieder geval af.

2.10 Tot slot nog een tweetal kleine kanttekeningen bij de huidige tekst en toelichting van de verordening.

---

[6] Vgl. CBB 15 maart 2022, ECLI:NL:CBB:2022:116.

2.11 Allereerst vermeldt de toelichting bij lid 4 alleen de situatie waarin niet kan worden voldaan aan de emissie-eisen wegens ontbrekende innovatieve stalsystemen. GS zouden hieraan kunnen toevoegen dat het ook kan gaan om situaties van financiële nood of andersoortige nijpende persoonlijke omstandigheden, bijvoorbeeld als volgt (ervan uitgaande dat GS kiezen voor een beleidsregel):

> "Er zijn bijzondere situaties denkbaar waarin duidelijk is, dat niet aan de verordening voldaan kan worden en het ook niet redelijk is dit te vereisen. Dergelijke omstandigheden kunnen zijn gelegen in persoonlijke omstandigheden van de aanvrager, zoals financiële nood van de onderneming, serieuze medische nood of andere schrijnende persoonlijke omstandigheden. Daarnaast valt hierbij te denken aan ondernemers die als gevolg van het ontbreken van nog niet bewezen effectieve innovatieve stalsystemen niet in staat zijn om te voldoen aan het bepaalde in het tweede lid. Het is niet de bedoeling om met de toepassing van deze verordening het onmogelijke te verlangen van ondernemingen. Het is daarom in dergelijke gevallen aan gedeputeerde staten om op basis van een integrale afweging te besluiten het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken. Na vaststelling van de verordening zullen GS via een beleidsregel nader invulling geven aan deze bevoegdheid."

2.12 Ten tweede bestaat er bij de huidige tekst van de Omgevingsvergunning onduidelijkheid over hoe artikel 10.14 lid 4 zich verhoudt tot artikel 10.15. Uit de huidige tekst lijkt te volgen dat artikel 10.14 lid 4 een ander besluit betreft dan het maatwerkvoorschriftenbesluit zoals bedoeld in artikel 10.15. Dit kan worden verholpen door in artikel 10.14 lid 4 op te nemen dat Gedeputeerde Staten met toepassing van artikel 10.15 in individuele gevallen van het bepaalde in het tweede lid buiten toepassing kunnen laten of daarvan afwijken, voor zover de toepassing gelet op de betrokken belangen zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

3 Afronding

3.1 Tot zover ons advies. Uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting.